

TORTELLI
GRAMAT.
1484











Tortellius

Incun.
1484
T364
R.B

JOANNIS TORTELLII ARETINI Commentariorum Grammaticorum de Orthographia Dictionum è Grecis tractarum Libri. *First edition, in the finest preservation, with the leaves uncut, and illuminated capitals, in the original binding,* 18*l.* 18*l.*

Hoc opus exactum est Tortelli insigne Johannis,
Quo sunt scripta soni nomina cuncta gravis.

fol. Insculptum est Rome in domo de taliacoxis sub jussu Ulrici Galli Teutonici; et Simonis Nicolai Lucensis. Anno. do. 1471.

Tortellius, Johannes
" Orthographia, 1484

1/6

ARETINI TORTELLI (JOANNIS) COMMENTARII GRAMMATICI DE ORTHOGRAPHIA DICTIONUM. EDITIO PRINCEPS, folio, *beautiful copy, from the Meerman Collection,* 10*l.* 10*s.*

Romæ, Uld. Gallus et Simon Nic. Lucensis, 1471

The Alchorne copy sold for 15*l.*

Mitford. 1803.

* The "Editio princeps" was printed Rom: 1471. fol:, & was sold Askew's Sale for Nine Guineas. —

* for an Account of J: Tortellius, & his Dictionary; see the Miscellaneous Tracts of Bowyer. 4to. p. 123.

Ed. 1. Venet. Jenson. 1471. fol. rare. bien executé.
Ed. 2. Romæ. de Luca. 1471. fol. rare.
Ed. 3. Vicentiæ. Koblinger. 1479. fol.
* Ed. 4. Venet. Lichtenstein. 1484. rare.
Ed. 5. Venet. — — 1501. fol.

liber fr̄m [illegible]

I OHANNIS TORTELLII ARRETINI COMMENTARIORVM GRAMMATICORVM DE ORTHOGRAPHIA DICTIONVM E GRAECIS TRACTARVM PROOEMIVM INCIPIT AD SANCTISSIMVM PATREM NICOLAVM QVINTVM PONTIFICEM MAXIMVM.

OEPERAM OLIM BEATISSIME PATER NICO lae.v.ſumme pontifex commentaria quædam grammatica condere:quibus omnem litterariam antiquitatem & orthographiæ rationem cum opportunis hiſtoriis pro poetarū declaratione connectere conabar:profuturus ſane ꝑ mea uirili ſtudioſis linguæ latinæ.iterim ab aliis ſtudiis negociiſq; familiaribus intercæptus illa prorſus relinquere: atq; lōgo tempore abiicere uiſus ſum.Sed nuper cū apud Alatrium campaniæ oppidum ex aeris romani moleſtia ſeceſſiſſem:ea abſoluere quorundam amicorum rogatu conatus ſum : ac ſic quoq; ad calcem uix uſq; perduxi opus magnū uarium & diffuſum:atq; illud tuæ ſanctitati a qua uelut fonte omnia mea bona fluxerunt:dedecare conſtui. non quidem ut inſtitutionibus grammaticis poetarumq; hiſtoriunculis tua beatitudo indigeat: qui cæteros in doctrinis omnibus etiam minutis ex ſumma ingenii memoriæq; fœlicitate præcellis:S; ut in tua illa bibliotheca: quā omniū quæ fuerunt præſtantiſſimam comparas aliquo pacto collocare poſſis.Nam licet ex magnificentia animi tui:qui non niſi clariſſima in litteris ædificiiſq;:& rebus cæteris aggredieris:uiros utriuſq; linguæ eruditiſſimos ex omnibus fere terris ueluti ad uirtutis quoddam aſylum conuocaueris:quos ut ſuum poſſint excolere ingenium:laudemq; ſibi parare:& aliquid conficere :quod poſteritati prodeſſe poſſit maximis præmiis affeceris.non tamen deterrebor:& ego aliquid pro mea paruitate tuæ bibliothecæ offerre.Quam tametſi ex clariſſimis altiſſimarum doctrinarum auctoribus fulcire cupis:quia tamen & minores aliquando facultates neceſſariæ ſunt:non dedignaberis pro tua ſapiētia:etiam minorum facultatum libros inſerere.Video enim quantis impenſis & ſumptibus quantaq; diligētia græca oratorum uolumina : hiſtoricorum & philoſophorum atq; ſummorum theologorum in latinā linguam traduci procuras.Video quantam adhibes curam in antiquorum noſtrorum operibus exquirendis:quæ deperdita credebantur.Ita ut nōnullos ad diuerſas extremaſq; mundi partes pro re hac : multis cū difficultatibus & impenſis deſtinaueris.Quæ cum magnis in rebus effeceris non pigebit etiam minorū facultatum libros in ipſa tua bibliotheca reponere:& maxime illos:qui de grammaticæ facultate loquuntur. Quæ auctore Quintiliano: niſi oratoris futuri fundamenta fideliter iæcerit:quicquid ſuper ſtruxerit corruet.Et niſi æquo longior eſſem:complura poſſem in medium exempla afferre:quibus facile cognoſceret: quot ex huiuſmodi artis negligentia in poetis oratoribus & hiſtoricis quotidie errores inſurgunt: quot in iure ciuili:medicinæq; arte: & cæteris facultatibus interpretatiōes ineptiſſimæ ſingulis afferuntur diebus: quot obſcuriſſima ex cuius ignoratōe ſæpiſſime uidentur:quæ alias lucida & perſpicua ītelligi potuiſſent. Vnde nemo unq̄ inter doctos cōnumerari potuit qui non magna huic diſciplinæ curam impenderit. Et ut eiuſdem artis profeſſores:qui in ea præcelluerunt:leuiter tranſeamus.Fuerunt ſane inter ipſos grāmaticos uiri doctiſſimi:ut Iginus multi nominis romæ grāmaticus:Didimus quem Macrobius omnibus grammaticis quiq; ſint aut fuerint: magna audacia præponere non dubitauit:Antonius Empho: cuius ſcholam Cicero poſt labores fori frequentabat:Nigidius figulus:quē Gellius arbitratur iuxta.M.Varronem omniū doctiſſimū:Valerius Probus ſua ætate ſciētia præſtantiſſim⁹: Cornutus:Anneus: Caſſellius:Terentius: Scaurus: temporibus Hadriani:de quibus & Gellius ipſe mentionem fecit.Fidus etiam optatus tempore eiuſdē Gellii multi nominis grammaticus fuit.Prætereo etiam minus antiquos:ut Donatum:Seruium:Diomedē: Priſcianum:Victorinū:uiros non minus rhetores & philoſophos:q̄ grammaticos. Sed hos uelut eius artis profeſſores facile tranſeo:& ad alios uenio.Quid non etiam Fauorinus temporibus Gellii philoſophus clarus de grāmatica Gellio referēte multa eruditiōe ſæpe diſſerebat. Nō ne etiā longe ante eū Ariſtoteles omnium philoſophorum princeps:Theodoteſq; ut teſtis eſt Quintilianus:& ſtoicorum ſecta:ut Priſcianus ipſe oſtēdit: de hac facultate acri cura & diligētia plura ſcripſere.Porphiri⁹ etiā exími⁹ phūs ī Homeꝝ cōmētaria edidit:quæ uſq; in hæc tpa durant:& in quibus nō ſolum altiſſimū poetæ ſenſum:& uocabula quæq; explanat: ſed & minutiſſimas grammaticæ quæſtiones abſoluit. At hi ut dices græci fuerunt philoſophi : fateor id quidem:ſed non minus noſtri & philoſophi & oratores ſummiq; duces facultatem hāc neceſſariam iudicauere:& de ea acri cura & diligentia:aut diſſeruerunt:aut ſcripta poſteris ſumma cum laude reliquerunt.

Et Ciceronem inſpiciamus primu; qui linguæ noſtre abſq; alicuius dubitatione princeps fuit. Quod idem artis huius ut dixit Quintilianus diligentiſſimus fuerit:& in filio ut ex epiſtolis apparet recte loquendi hoc eſt & ſcribendi aſper quoq; exactor & corrector extiterit. Aut uim .C. Cæſaris editi frægerunt de analogia libri. Aut ideo minus Meſſalla nitidus:quia quoſdam totos libellos non uerbis modo ſingulis : ſed etiá litteris dedit. Quid etiam de Marco Varrone dicemus: An admirandæ ſuæ doctrinæ derogauit quod minutiſſimas quæſtiones in hac arte magno uolumine contractauit : Quid de .C. Baſſo duce nobiliſſimo :& ſcientia præſtantiſſimo : niſi laudes dicere poſſumus : & tamen plures libros de origine uocabulorum : teſte Gellio & aliis nonnullis multa cum gloria ſcripſit. Non ne etiam Plinius ſua ætate doctiſſimus in naturali hiſtoria de grammatica libros ſcripſiſſe gloriatur. Cuius dicta Priſcianus nonnunq; inducit : & nos illorum fragmenta quædam precioſiſſima cõperimus. Quod ſi tot tantiq; auctores de hac materia ſcripſerunt. In qua tu illis dũtaxat cognitione es cõparandus:non dedignaberis meũ tibi de grammatica opus inſcribi:nec poterunt ulli tuam excellentiá uerbis maliuolis lædere:ſi grámaticæ libros colueris:& de illis æſtimationem non paruam feceris:atq; in tua bibliotheca locandos illos curaueris. Nam Grámatica ipſa Quintiliano teſte neceſſaria eſt pueris:iucunda ſenibus:dulcis ſecretorũ comes:& quæ uel ſola plus habet operis q; oſtentationis. Itaq; primũ de litterarũ inuentione:numeroq; & figura:ac nomine pertractabimus. Deinde cuiuſq; noſtræ litteræ per ordinem poteſtatẽ:& in alias litteras tam in dictionibus græcis ad nos pertinẽtibus:q; latinis cõmutationes explicabimus. Poſt hæc uero de ordinatione litterarũ inuicem tam uocalium: q; conſonantiũ:& tam in eadem ſyllaba q; diuerſa:dicemus. Vltimo particulariũ dictionum orthographiá ſuis litteris ordinabim⁹: & q; breuiſſime dabitur ea narrabũt:quæ ad earũdẽ declaratiõẽ facere putabim⁹ Accepimuſq; hæc primũ ex fragmentis decem librorum Papyriani:quos de orthographia ſcripſit. Ex quattuor libris Plinii de arte grammatica. Ex unico libro Rhemii grámatici de poteſtate litterarum. Ex unico Grylli de accentibus ad Virgilium:cuius parua fragmenta comperimus. Ex Capro. ex Diomede de octo partibus orationis. Ex Probo doctiſſimo grammatico. Ex Quintiliano uiro ſummo. Ex Varrone de lingua latina. Ex Aulo Gellio. Ex donato: Seruio: Priſciano: Victorino: Sergio:ex pluribus aliis latinis grámaticis : græciſq; minoris auctoritatis cum antiquorum grammaticorũ libros amiſerint. Repperi tamen Herodiani fragmẽta quædam de orthographia:& eiuſdem libros integros quattuor de conſtructione. Ex gloſulis etiá Ariſtarchi ſuper Homerũ & Heſiodum. Quin & ex Porphyrio ſuper Homerum plura annotauimus . Quæ uero ad hiſtoriam faciunt:ex Virgilio: Ouidio: Homero: Heſiodo: Liuio: Plinio: Iuſtino: Herodoto: Thucydide: Appiano: Diodoro ſiculo:multiſq; aliis approbatis auctoribus & græcis & latinis:quos ſuis locis commode inducemus.

IOHANNIS TORTELLII ARRETINI COMMENTARIORVM GRAMMATICORVM DE ORTHOGRAPHIA DICTIONVM E GRAECIS TRACTARVM LIBER PRIMVS INCIPIT.

¶ De Numero & figura atq; inuentione litterarum tam græcarum q; latinarum.

Græcorum litteras:quibus ipſi nunc græci utuntur .xxiiii. eſſe conſtat:uidelicet. α:β:γ.δ:ε:ζ:η:θ:ι:κ:λ:μ:ν:ξ:ο:ϖ:ρ:σ:τ.υ:φ:χ.ψ.ω: Sed harum uetuſtiores græci:ut ex clariſſimis grammaticis accæpimus:ſolas ſexdecim habuerunt: quas ex phœnicia Cadmum adduxiſſe uolunt: uidelicet .α:β:γ:δ:ε:ι:κ:λ:μ:ν:ο:π:ρ:σ:τ.υ: Quibus ad noſtras ſic primũ a Nicoſtrata matre Euandri ut ferunt redactis & nos ſexdecim eodem modo & eadem pene figura recæpiſſe: cũ Priſcianus tum antiquiores alii celebreſq; grammatici atteſtantur. Immo eaſdem illas pene cum græcis fuiſſe rettulit Plinius circa finem libri .vii. naturalis hiſtoriæ ex teſtimonio delphicæ tabulæ antiqui æris:quæ i palacio dicata erat Mineruæ:quas huiuſcemodi fuiſſe Rhemius grammaticus præſtantiſſimus nobis rettulit: uidelicet. a.b.c.d.e.g.i.l.m.n.o.p.r.ſ.t.u . Sed cum paulatim a græcis litteræ aliæ adinuentæ fuerint : & .xxiiii. litterarum numerum adimpleuerint:nos ſimiliter ab illis aliquas accæpimus. Quibus & in noſtro ſermone & in dictionum græcarum ſcriptura frequentiſſime utimur. Nam uocales primum uetuſtiſſimi græci quinq; ut noſtri habuerunt uidelicet. α.ε.ι.ο.υ. quas ancipites omnes uel liquidas hoc eſt quæ facile modo produci modo corripi poſſunt:uti nos uocales noſtras dicimus:& illi ſimiliter tunc quoq; dixerunt. Sed poſtea cum duas alias adinuenerunt uidelicet. η.ω. has fecerũt ſemper longas:& ex prioribus duas ſemper breues eſſe ſtatuerunt:uidelicet. ε.&.ο. quin & hoc quoq; paruum .o. quod uero nouiter inuentum fuerat magnũ uocauere. Sic enim nomina litteris pro placito imponuntur. At nos latini ex his nouiter a græcis inuentis nullam penitus ſuſcæpimus:ſed noſtras omnes:uidelicet. a.e.i.o.u. ſuo numero & nomine conſeruauimus : q̃s ſane omnes ancipites & liquidas antiquo more ſemper habuimus. Poſt id autem uidentes græcorũ doctiſſimi per ablationem aſpirationis a conſonantibus quibuſdam nonnunq; ſententiam defraudari:nouas ad-

inuenere figuras:quibus necessario aspiratio comprehendi detinerič debeat:& sic.θ.litteram in se dulci so no aspirationem gerentem concæperunt:quam pro.th. q̃pulcherrime ponunt:nec non &.φ. quã similiter pro.ph.&.χ.quã pro.ch.iidem a troiano bello citra scribere cõsueuerunt.nanq; illas Palamedem cõperisse Seruius attestatur.Mox alios ac præcipuũ Simonidẽ teste Cornelio Tacito cæteras cõperisse.Verũ ex his tri bus sic cõpertis latini nostri nullã penitus suscæpere:sed seruata antiqua scriptura ipsum.t.uel.c.uel.p.cum aspirationis nota more antiquo scribere uoluerunt.Sed quærit Parthenius grammaticus : idemq; post illũ Priscianus:quare non ideo a græcis.rh.aspiratũ in aliam formam figuraq; trãslatũ fuit:cũ eodem modo as/pirationẽ suscipiat.Ad quod respondentes dicunt:quia nec sic aspiratio ipsi.r.cohæret sicut & præfatis mu tis:nec si ab hac littera tollat̃ significationẽ minuit:nam quãuis subtracta aspiratione dicat̃ retor uel Pyrrus non minus intellectus manet integer:non aũt sic in aliis.Nam si Chremes cũ aspiratione proferes nomẽ pro priũ designabis:a quo si aspirationẽ subtraxeris significatũ mutabis:quia tunc quoq; a uerbo cremo decli/natum cũ significatiõe eius uerbi esse uidebit̃:ut id idem in mille aliis contingit.Rursum græci alii & ut fert Simonides ad linguæ suæ scripturæq; ornamentũ.ψ.litterã sine aspiratione adinuenit : quæ quodammodo molliorẽ q̃.ps.uolubilioremq; sonum habet:ut diligentissimi cõspexere grãmatici: pro qua Claudius Cæ sar apud nos antisigma hac figura describi uoluit.χ.ita ut pro.ps.aliam simplicem figurã ut græci habent & nos haberemus.Sed ut in sequentibus ostendemus nulli ausi sunt antiquã scripturaꝝ post Claudii imperi um cõmutare.Post has uero omnes.ζ.&.ξ.græci ipsi cõparerunt:quæ sane ad decorẽ & ornatũ propriæ lin/guæ plurimũ contulisse uident̃:At uero latini nostri præter sexdecim antiquas litteras:quibus primitus ute bant̃.f.aliam ex æolico quodã digamma ut infra clare enarrabimus assumpsere. Post quã &.q.litterã inue/nere:quæ tametsi præcise eiusdẽ cũ.c.potestatis esse dicat̃:eã tamẽ nostri auctores in illis dictionib⁹ optasse uisi sunt:in quibus pinguior quodammodo sonus exigi uidebatur:q̃ per.c.litteram præstari potuerit.Post has uero nõnulli ex nostris.k.in eadẽ forma qua est apud græcos supuacuæ recæpere. Qua sane Quintilia/nus in nulla scriptura nostra utendũ existimat:nisi ut ait:quæ significat etiã ut sola ponat̃ . nam in quibusdã uetustissimis inscriptionibus sæpe ego cõspexi.k.DECEMB.pro calendis decembris.Idemq; in Liuio uetu stissimæ scripturæ frequenter annotaui.Nec illis ullo pacto assentiendũ puto:qui sequente.a.cõtendũt sem per.k.scribendã esse in karthago kaput:cũ teste Quintiliano sic.c.littera quæ ad omnes uocales uim suam cõmode præferat.ꝑter has quoq; cũ græci.ξ.litterã ultimo adinuenerint ꝓ nostraꝝ dictionũ magna cõmo/ditate illã sub hac forma.x.a nostris recipi debere uisum est:hoc solum ab illis in uoce discrepantibus:q ubi illi eam proferentes in.i.uocalem desinũt:& dicũt.xi.nos ecõtrario dicimus.ix.Vltimo uero.y.&.z.assum/psimus:ut & nobis quoq; in græcis nominibus trãscribẽdis deseruirent.Nã ut ait Quintilianus a græco ser mone magna ex parte romanus cõuersus est:& confessis quoq; græcis uerbis utimur ubi nostra desunt . Si/cut illi nõnunq̃ a nobis mutuant̃.Sunt igit̃ figuræ litterarũ quibus nos utimur uiginti duæ:de quibus om/nibus singulatim dicemus.Nam.h.littera non est:sed aspirationis nota:ut in sequentibus ostendemus.

¶ De Accidentibus litterarum.

Ed quærunt nõnulli quotidie cur nos simplici uoce uocales nostras:& græci plurib⁹ syllabis quas/dam uocare uoluerunt:cũ littera pars sit minima uocis cõpositæ : nã quã nos simplici uoce .a.dici/mus:illi pluribus syllabis alpha nominãt.Item quã nos.i.simplici sono:illi iota duabus syllabis uo cauere.Consonantes etiã fere omnes duabus syllabis illi efferunt:ut beta:gamma:delta:quas nos in eadem quæstione manentes una syllaba nominamus:& quasdã quidẽ in.e.uocalẽ terminãtes:ut.be.ce.de. & simi/les:quasdã uero ab.e.incipiẽtes:ut.el.em.en.quã sane quæstionẽ facile dissoluere possumus:si accidẽtia lit/teræ distinguam⁹:quæ tria sunt.s.nomẽ figura & potestas.Nomen ut apud græcos alpha beta gãma delta. Apud latinos uero.a.be.ce.de.ita ut apud illos pleræq; uocales pluribus syllabis nominent̃:apud nos uero uocales omnes per se prolate nomen suũ ostendũt.Figura uero ea est forma quã in singulis litteris græcis.s. & latinis cõspicimus :quæ apud antiquos illoꝝ & nostros ut supra ostendimus pene eadẽ fuit . Potestas aũt pronuntiatio est illarũ quã in litterario sermone nos & illi eodẽ modo utimur.Nomẽ igit̃ ad placitã institu/entis rationẽ impositũ fuit:quod nõ solũ unica aut duabus syllabis:sed tribus pluribus ue si placuisset con/stitui poterat.Sed auctoribus latis teste Prisciano in.viii.in his ut multis aliis breuitas & cõcisio nominis ma gis placuit.Nec id sane nomẽ litteræ potestatẽ ullaten⁹ ĩpedire ualet:quæ in pronũtiatione litteratæ uocis ostendit̃:quia tunc quoq; nõ litteræ nomine:sed potestate utimur:quæ indiuisibili quodam ipsi litteræ pro prio consistit.Nam si balneum dicimus:aut martium laborem efferimus:non tũc.b.in.e.terminatur: nec.l. aut.m.ab ipso.e.incipit:quia non nomine:sed potestate eius litteræ utimur:ut queadmodum in cõpacto ex elementis corpore dicimus elementũ ut quid indiuisibile inesse:hoc est quod non ut corpus in aliud elemẽ/tum diuidi potest:& tamen in partes quasdã diuidi ualet:& cõposito nomine effert̃:sic & in litterali uoce lit tera ipsa sua ui & potestate indiuisibilis:hoc est non in aliã litterã resolubilis profert̃:quæ tamen in se cõposi to nomine cognominari cõmode potuit.Vnde & ad elementoꝝ mũdi similitudinẽ uocabulo etiã elementi nõnulli litteras uocauere.Et sicut illa simplicia sunt & coeuntia corpus omne perficiũt:sic etiã hæ cõiunctæ litteralem uocem quasi corpus aliquod cõponunt:sed diuersa eloquendi ratione apud græcos & nostros.

Nam cũ apud eos teſte Quintiliano libro.xii.de inſtitutione oratoria:nullæ litteræ dulcius ſpirẽt q̃.y.&.z.
altera uocalis:altera cõſonans: quas ut diximus mutuari ſolemus:quotiẽs illorũ nominibus utimur.neſcio
ut idem inquit auctor quomodo hilarior in earũ ſcriptura ꝓtinus renidet oratio:ut in zephyris:zophyriſq;
quæ ſi noſtris litteris ſcribant̃:hoc eſt his quæ loco ipſius.z. apponere cõſueuerant:& cũ ipſo .i.noſtro ſur/
dum quiddam & barbarũ efficient ſonum.Sed uelut in locũ earũ ſuccedũt apud nos aliæ triſtes & horridæ
quibus græcia caret:ut.f.quoq;:quæ eſt ſexta noſtrarũ pene nõ humana uoce:uel omnino nõ uoce potiꝰ in/
ter diſcrimina dentiũ eodẽ teſte efflatur:quæ etiã cũ nõ uocalẽ proximã accæpit: quaſſa quodãmodo: utiq;
quotiẽs aliquã cõſonãtiũ frangit:ut i hoc ipo frãgit multo ſit horridior.Alia eſt æolica littera ꝓ q̃ primũ ipſ
f.accæpamꝰ. Deinde ut late uidebimꝰ ad aliã poteſtatẽ.f.redacta.u.cõſonãtẽ illiꝰ loco ſurrogauimꝰ:& nouã
illius poſtea formã a Claudio cõpertã:etiã ſi repudiauimus ut infra late uidebimꝰ:uis tamẽ nos ipa perſequi
tur:& ineptũ quid reſpectu ſoni quod apud illos ex digãma reſultabat:efflare uidet̃ ut ſeruus ceruus & ſi/
milia. Alia quæ eſt.q.duras & illa eodẽ teſtante ſyllabas facit:quæ ad cõiungendas demũ ſubiectas ſibi uo/
cales eſt utilis:alias ſupuacua:ut equos quare quoniã:cũ etiã ipſæ hæ uocales duæ efficiãt ſonũ:qualis apud
græcos nullus eſt.Ideoq; ſcribi eorũ litteris nõ poteſt.Et nos primã illam uim uocalis amittere in ſequetibꝰ
oſtendemus.Quid ꝙ pleraq; eodẽ referente auctore nos.m.quaſi mugiente littera cludimus : qua nullum
græce uerbũ cadit.At illi.n.iucundã & in fine præcipue quaſi tinnientẽ illius loco ponunt:quæ eſt apud nos
rariſſima in clauſulis.Quid ꝙ ſyllabæ noſtræ.b.litteram &.d.innitunt̃:adeo aſpere ut pleriq; nõ antiquiſſi
morũ quidẽ:ſed tamen ueterũ mollire tentauerunt:nõ ſolum auerſa pro abuerſa dicendo : ſed in præpoſi/
tione.b.litteræ abſonã & ipſam.f.ſubiiciendo:de quibus omnibus in ſequẽtibus latiſſime diſputabimus:&
incipientes ab.a.uim ac poteſtatẽ cuiuſq;:mutationeſq; & alias per ordinem ſubnectemus.

❡ DE Vi ac poteſtate.a.litteræ:& cõmutatione in alias uocales.

Gitur apud antiquos noſtros & græcos eiuſdem prorſus figuræ fuit:& poteſtatis ſemper remanſit.
Eſtq; tam apud illos:q̃ apud noſtros anceps quidem & liquida: hoc eſt quæ facile modo produci:
modo corripi poteſt.Sed cũ.e.græcis in ſcripturã noſtrã transferimus illam fere ſemp ſua figura &
nomine ac poteſtate cõſeruamꝰ.Nõnunq̃ uero cõmutamꝰ i.o.ut μάρμαρον marmor κάρυλος corilꝰ.Ali
quando in.i.ut κάναστρον caniſtrũ.nonnunq̃ in.æ.diphthongũ ut ἀσκληπιοσ Aeſculapius.In quo ſe/
quimur æoles.Illi quidem νύμφαισ pro νύμφας:φαίσιν pro φασὶν ſcribebant.Sæpe etiam auctoribus
Papyriano.Proboq; & Priſciano mutatur.a.per deriuationes in uocales alias:ut in.e.modo productã:mo/
do correptã. Productã qdẽ:ut halitꝰ hanelitꝰ:facio feci:ago ægi:iacio iæci:frãgo frægi:capio cæpi:quod cũ
æ.diphthongo ſcribit̃.Correptã uero:ut tango tetigi:cado cecidi:parco peperci:fallo fefelli. Similiter per
cõpoſitionem.a.producta in.e.productã cõuertit̃:ut armatus inermis:arceo coherceo.In.i.modo cõſimili
ut amicus inimicus. Vnde etiam pleraque nomina quæ cum uerbis ſiue participiis componuntur: mutant
a.extremam ſyllabam nominatiui in .i.correptam:ut arma armipotens:ſtella ſtelliger:cauſa cauſidicus:tu/
ba tubicen : tiba tibiicen:cũ duabus.ii.breuibus:ſed apud pleroſq; per ſynæreſym in unam.i.longã cõmu/
tant̃:& dicitur tibicen:quod in alia huiuſcemodi compoſitione non reperitur.

❡ DE B Littera.

Quoq; littera muta eſt:hoc eſt quæ nõ in ſonũ ſuũ:ſed in ſonũ.e.litteræ terminat̃:hanc græci beta no
minant:Geritq; uirtutẽ & poteſtatẽ mediã inter.p.&.ph.Vnde nec penitus caret aſpiratione:nec ple/
ne eam poſſidet.Quare nos ob litterarũ affinitatẽ dictiones græcas traducentes:nõnunq̃.p.&.ph.in illam
cõuertimus:Vt cũ apud nos πύξος:ſcilicet cũ.p.in prima ſcribat̃:apud nos buxus cũ.b.ſcribitur.Similiter
αψυρτος:cũ littera.ψ.pro qua nos.ps.ponere cõſueuimus:ab auctoribus noſtris abſyrtus cum.b. traduci
tur.Item quod illi cũ littera aſpirata αμφω:nos cum.b.hoc eſt ambo tranſcribimus. At ecõtrario ſimiliter
quod illi cũ.b.ſcribunt:nos ſæpe cũ.ph.aſpirato traducimus:ut θρίαμβοσ triumphus: de quo in propria
dictione uidebimus.Quãdoq; uero &.p. exile pro.ph.aſpirato traducimus:ut quod ab illis φοινίκειος
cum principali aſpirata ſcribitur:a nobis puniceus cũ exili.p.transfertur.Itẽ πορφυρεον purpureũ. Quin
& contra ubi illi.p.exile ponunt:nos ſepiſſime aſpiratum traducimus:ut quod illi Δηιπύλη nos deiphyle:
quod illi λάπιθαι nos laphithæ:quod illi υψιπυλη nos hypſiphyle cum.ph.aſpirato ſcribere conſueui/
mus.Sed hæc & ſimilia etiam nonnulli ex noſtris cum.p. abſq; aſpiratione ſcribunt : quod indifferenter in
illis poſſe fieri compertum eſt.Itaq; cum maiores noſtri ut infra late oſtendemus.f.quod digamma æolicum
erat:in dictionibus noſtris primũ pro eo quod nunc.u.conſonantẽ ponimus. poſtea pro.ph.aſpirato in lati
nis dumtaxat dictionibus aſſumpſerint obſeruatum a quibuſdam uetuſtiſſimis referente Plinio fuit:ut pro
littera.f.ob cognationẽ quam cum.ph.habere uidebatur.ipſum.b. ob litteræ uicinitatem tranſcriberent:
& bruges cum.b.teſte Quintiliano in primo inſtitutionũ pro eo quod eſt fruges ſcriberent & pronunciarẽt
Quin & Byrrhus pro Pyrrhus hoc eſt ruffus dicerent:Belena pro Helena:quin & ex græco quod ẽ βάσκα
νον noſtri faſcinum traduxerũt:Vt teſtis eſt Cloatius Verus in libris quos inſcripſit uerborum e græcis tra/
ctorum:quẽadmodũ rettulit Gellius libro.xvi.noctium atticarũ:& faſcinare eſſe quaſi baſcinare.Sane cum
æoles ſpiritus aſperitatẽ effugientes ubiq; loco aſpirationis ipſum digamma æolicum.f.ponerent:contigit

etiã ut in dictionibus incipiẽtib⁹ ab.r.quæ ſemper ſolent aſpirari:nõ cũ.f.digamma poſt.r.ſed cũ.b.loco di-
gammi ante.r.ſcriberẽt.Cuius ratio in promptu eſt:quia cum digãma nõ niſi cũ uocali & in principio ſylla-
bæ poni poſſit:ut ſimili modo noſtrum.u.conſonans:quod loco illius accæpimus:ſequitur manifeſte ꝙ nõ
etiam poſt.r.in eadem ſyllaba poni poterat. Qua de re ob litterarum uicinitatem tranſferentes æoles tunc
quoq; digamma in.b.præponebant ipſi.r.ac dicebãt βρήτωρ pro rhetor: βρόδος pro rhodos: & nõ ρϝή
τορ nec ρϝόδοσ ſcribere poterant. At in aliis dictionibus non incipientibus ab.r. ſed a uocalibus ſemper
loco aſpirationis digamma ipm̃ apponebant. Vnde teſte Quintiliano ex noſtris nõnulli & fordeum & fæd⁹
cum.f.pro hordeũ & hædus ſcribebant. Verum ut Papyrianus refert libro.ii.de orthographia. conſueue-
runt antiqui noſtri.af.cum digamma.f.pro ab cum littera.b.deſcribere.Sed cum poſtea ipſum.u.conſonãs
loco digammi accæperint:quia in fine ſyllabæ ſtare non poterat: loco eius ipſam.b.litterã poſuerunt.Idéq;
poſtea in nõnullis obſeruare placuit:ita ut etiam ubi.u. conſonans ſtare potuiſſet digamma acciperent: &
ubi ſibilum dicimus:ſifilum priores cum digamma teſte Nonio Marcellio de doctorũ indagine deſcribe-
bant.Similiter cum non poſſit.u.conſonans ante conſonantẽ in eadem ſyllaba poni mutatum fuit nõnũq;
teſte Priſciano etiã ipſum.u.conſonans in.b.ut cælebs quaſi cæleſtem uitam ducẽs. Quid ꝙ.b.ipſum in.u.
uocalem euphoniæ uel differentiæ cauſa tranſire dicitur:ut aufero pro abfero:ne ſi cum duplicato.ff.ſcri-
batur affero:ex ad & fero compoſitum credatur. Vnde & in præterito reaſſumit.b.& facit abſtuli.Aufugio
pro abfugio ut in ſequentibus latius uidebimus. Verum ſequente.f.ſolet etiam.b.in ipſum.f.trãſire:ut of-
ficio:ſufficio:ſuffio.Item ſequente.c.tranſit:ut occurro ſuccurro.ſimiliter in.g. ut ſuggero.in.m. ut ſum-
mitto.etiam aliquando.m.non ſequente:ut globus glomus.in.p.ut nubo nupſi:ſcribo ſcripſi . Nam q̃uis
analogia per.b.etiam in præterito cogit ſcribere: euphonia tamen Plinio auctore ſuperat:quæ etiã nuptã
nõ nubtam & ſcriptum non ſcribtum per.p.& non per.b.dicere & ſcribere compellit. Vnde teſte Priſciano
in.ix.b.ante.s.uel ante.t.in principio ſyllabæ:hoc eſt & in eadem ſyllaba inueniri non poteſt : quẽadmodũ
&.p.poſſe dicimus:ut ipſe:aptus.Nanq; obtineo:abſonus:abſtinens & ſimilia: non in principio eiuſdẽ ſyl-
labæ habent cõiunctas.b.&.s.uel.b.&.t.cũ præpoſitio ab uel abs a ſyllaba ſequentis dictionis ſeparent᷑.At
in nubo uel ſcribo cum.b.ſequentis ſit ſyllabæ neceſſario in.p.commutari debet:& eorum participia ut nu
ptus ſcriptus atq; ex his deriuata nomina:ut ſcriptor & nuptiæ:quã ſane euphoniam græci obſeruãtiſſime
ſeruauerunt:ut λείβω:quod in præterito actiui.b.in.p.ante.s.cõmutat & λέλειψα facit.Similiter ſequẽ
te.t.ut in præterito paſſiui λέλειπται.Trãſit etiam.b.in.r. ut ſurripio arripio:in.s.ut iubeo iuſſi. At ſub-
ſequor cum.b.ſcribitur: ut compoſitio ipſa cõprobat:quæ eſt ex ſub & ſequor . Suſpicor uero & ſuſpicio
quin & ſuſcipio:ſuſtuli non ſcribuntur cum.b.nec duplicant.s.quia teſte Probo a ſuſum uel ſurſum aduer
bio ſunt cõpoſita.nec poteſt duplicari cõſonãs alia ſubſequẽte cõſonãte:niſi ſit muta ante liqdã ut ſupplex.

¶ DE Littera.C.

Littera muta eſt:& exilis omnino ſeu leuis:quia nihil prorſus aſpirationis in ſe continet:mutaturq; in
uariationibus temporum:ut paulo poſt uidebimus:quin & ante.n.ſequente uocali in eadem ſyllaba
ponitur:ut Praxitelesq; cnidi rurſus te marmore ſignet Pulchra uenus:quæ ſit nobilis ipſa cnidos:ut latius
in ſequentibus oſtendemus.profertur tamen ſub uoce ipſius.g.ob cognationem litterarũ quẽadmodũ ui-
debimus:quũ de illa tractabimus. Vt & modo conſimili Cneus:& Caius cum.c.ſcribi debent:quæ teſte Ser
uio in uoce ipſius.g.proferre habemus:quarum prima cum.c.ſequente.n.tantũmodo conſueuit:uidelicet
Cn.Secunda uero teſte Quintiliano ſola.c.littera ſignatur:quæ ut ait inuerſa mulierem declarat:quia tam
Caias eſſe uocatas q̃ Caios ex nuptialibus ſacris apparet.Sane hanc ſcripturam in antiquis ſepulchrrs nos
ſæpe conſpeximus:ut de Caio primum ſcriptum comperimus.C.MARIVS.C.F.COS.VII.PR.PL. Item
de Caia.SEX.ROSCIVS.CL.AEROS.SIBI.ET.LVCERIAE.CONLIBERTAE.SVAE.FECIT.Item
in alio in lo.V.ABVRIAE.C.ET.C.L.FELICVLAE.F.& reliqua. Quod aliquando non obſeruatum fu-
iſſe & Caiam:ut Caium.c.littera ſignari comperimus:ut alio in loco.C.ENNIAE.P.RVBRIVS.CELER.
VXORI.CAR.PIENTISSIMAE.CVM QVA.VIX.AN.XXXXIII.MENS.VIII.SINE Q VERE-
LA.B.M.P.OPTO VALEAS.Q VI LEGIS. Vnde ut ſæpiſſime conſpicimus conſul cum .e. ſequente
o.&.s.ſignabatur:hoc eſt duabus ſequentibus litteris:& abſq;.n.uidelicet.Cos.ita ut ſi.n.interpoſitum fu-
iſſet:conſules in plurali notarentur uidelicet.CONS.ſed hæc Hactenus.ſane tranſit.c.per compoſitiones
& deriuationes in alias conſonantes.In.g.ut quadringenti pro quadrincenti:& reliqua:quæ a centum cum
n.ante.c.ſimili modo componuntur:adeo ꝙ ubi deeſt.n.ipſum.c.integrum ſemper maneat:ut ducenti:tre
centi:ſecenti.i.ſexcenti:licet ſelibra ſit ſingula libra cum dimidia:ut in dictione talentum uidebimus. In.x.
ut dico dixi duco duxi noceo noxa noxius.in.s.ut parco parſi:quin & peperci.

¶ DE Littera.D.

Littera muta eſt:& media inter.t.exile &.th.aſpiratum:quare nec penitus caret aſpiratione:nec eã ple
nam poſſidet:quin & pro.th.aſpirato quandoq; a noſtris tranſfert᷑:ut θεος deus:quãq; alii a δέομαι
quod eſt timeo deduci uelint:ut in dictione deus uidebimus.Sane ipſum.d.mutationes ab auctoribus no-
ſtris accæpit diuerſas.& aliquando quidem in.b.cõuerſum fuit:& quod olim duellum:nos iam bellum di-

cimus.Iuuenalis in ſatyra:Galeatū ſero duelli Pœnitet.Vnde Varro libro.iii.de origine linguæ latinæ perduelles inquit dicuntur hoſtes:ut perfecit ſic perduellum & duellum: Id poſtea bellum:& pergit : & ab eadem cauſa facta duellona bellona . Quintilianus etiam inquit in primo duellos quidem dicere bellos auſi ſunt.Item ſi componatur ad cum dictione incipiente a.c.in aliud.c.conuertitur:ut accedo:acceſſus acceſſio Accuſo ex ad & cauſo:ut in ſequentibus latius apparebit.Item cum dictione incipiente a.q.mutatur.d.in.c. ut acquiro ex ad & quæro:fuit etiam.d.in.c. conuerſum in ea dictione quicquid:cuius quarta teſte Quintiliano.c.litteram expoſcit:ne.s.bis interrogare uideremur:ex quo etiam quicꝗ cum.c. ſcribendum puto: ne ſi.d.ſcriberetur:modo conſimili quid ſit quā interrogare uideamnr. Item ſi componatur ad cum dictione incipiente ab.f.tranſit.d. in aliud.f.ut ex ad & factus affectus. Item in.g.ut . ex ad & gero aggero . Item in .l.ut allido . De quibus latius in ſequentibus apparebit . Nonnunquam uero & abſque compoſitione præpoſitionis fuit .d. mutatum in.l. Nam a ſedeo olim ſedda dicebatur: quæ nunc ſella dicitur . In.r.ſimiliter per compoſitionem præpoſitionis ad commutatur ipſum .d. ut arrideo . Quin & abſque compoſitione eius præpoſitionis fuit aliquando teſte Varrone commutatum in.r. Vnde ait libro.iii. de origine linguæ latinæ meridies ab eo quod eſt medius dies.d. antiqui non.r. in hoc dicebant:ut præneſte inciſum in ſolario uidi:hoc eſt in horologio: quod ex ſole ſignabat.Nonnunꝗ etiam Papyriano teſte libro tertio de orthographia conſueuerunt antiqui noſtri pro ad præpoſitione cum.d.ar cum.r.apponere. Dicebantque aruenas ubi nos aduenas:aruocatos ꝓ aduocatos:arfines ꝓ adfines:aruolare ꝓ aduolare:arfari ꝓ adfari:aruētores pro aduentores.Vnde Priſciano teſte oſtendit recte arceſſo dici ab arcio uerbo quod nūc actio dicimus:quod eſt ex ad & cio compoſitum.Quin & arger quoq; pro agger dicebāt.Interponitur.d.etiam frequenter in compoſitis hiatus prohibendi cauſa:ut ex re & ago dicimus redigo redarguo.Item ex pro & eſt componitur prodeſt.Subtrahitur etiam a modernis quū ſequens ſyllaba ab.s.& alia conſonante incipit:ut aſcendo:aſpicio:aſpiro:aſto.

¶ DE.E.Littera.

Littera uocalis eſt:& nonnullas etiam mutationes aliquando accipit.Nam Quintiliano teſte Meſſalla in li.de.s.littera ſibe & quaſe.e.littera terminata deſcripſit.Idq; etiam in multorum libris ſe comperiſſe teſtatur.Quin & Titum Liuium ita his uſum:ex Pædiano dicit ſe legiſſe:qui & ipſe eum ut ait ſequebatur.At conſtat nos illas in.i.litteram commutaſſe.Quid ꝙ here pro aduerbio.e.littera tempore Quintiliani:ut idem ipſe atteſtatur terminabant: qđ uetuſtiores.i.littera terminaſſe dicit: ut in ueteru comicorum libris etiam tunc quoq; inueniri dixit:ut here ad me uenit.Idemq; in epiſtolis Auguſti:quas ſua manu ſcripſit aut emendauit deprehendi aſſeruit.Nos uero ueterum ſcriptorū:Auguſtiq; ipſius ſcripturam:& nō Quintiliani noſtro tempore obſeruamus:atq; .i.littera heri finimus. Iuuenalis autem qui tempore ipſius Quintiliani fuit:here ſecundum eius ætatis conſuetudinem.e.littera finiuit:cum in tertia ſatyra ait.Res hodie minor eſt here ꝗ fuit. atque eadem cras . Similiter Martialis libro primo epigrammatum : Et poſitum eſt nobis nil here præter aprum.Idem in.iiii.cur here quod dederas hodie puer Hylle negaſti.& aliis in locis pluribus.Quid ꝙ a uetuſtioribus teſte eodem Quintiliano.e.quoq; in aliis ꝗmultis dictionibus.i.loco fuit:& ſcribebatur:ut Menerua leber mageſter:quæ deinde ſcripſimus.Nonnunꝗ uero & quod per.o.ſcribimus per.e.antiqui noſtri teſte Feſto ſcribebant: Vt quande pro quando: die quinte pro quinto : die quarte pro quarto.Pomponius in atellana quæ metui aſcribitur:Dies hic ſextus cum nihil ægi die quarte moriar fame Sed id præcipue teſte Gellio libro.vii.noctium atticarum in præteritis more græcorum obſeruabant. Nam græci in quadam ſpecie præteriti temporis:quod παρακείμενον appellant:ſecundam uerbi litteram in.e. plerunq; uertunt:ut γράφω γέγραφα:τυπτω λέτυφα.ſic noſtri mordeo non momordi cum.o.ſed cum e.memordi dicebant.Q .Ennius in ſatyris meum inquit non eſt:at ſi me canis memorderit.Laberius in gallis de integro patrimonio meo cētum milia nummū memordi.Idem.P. Nigidius. Idem Plautus diuerſis in locis obſeruauere.Similiter poſco non popoſci declinabant ſed pepoſci. Valerius Antias libro animalium xlv.deniq; Lucinius.tr.pl.per duelliōis ei diem dixit:& comitiis diem.a.M.Martio prætore pepoſcit.Sicq; etiam teſte Gellio.M. Tullius &.C. Cæſar mordeo memordi:pungo pepugi:ſpondeo ſpeſpondi dixerunt Item & ubi nos.u.uetuſtiores:teſte Papyriano ſæpiſſime.e.ſcriptitabant.Auger pro augur:augeratus pro auguratus.Cato etiam Cenſorinus Quintiliano teſte dicam & faciam dice & face ſcripſit:eundemq; in cæteris modum quæ ſimiliter cadunt illum obſeruaſſe dixit:ut in ueteribus eius libris rettulit apparere . Per deriuationes etiam teſte Priſciano tranſit.e.correpta in.a. correptam:ut reor ratus:ſero ſatus: in.e.productam ut lego legi:in.i.ſimiliter ut lego diligo.Fides pro genere citharæ fidicula & fidicen: nec facit fidis in ſingulari quemadmodum uoluit Priſcianus:quod ab antiquis inauditum eſt:ut infra in dictione apes oſtendemus. Trāſit & in.u.ut tego toga.In.u.ut omnia uerba ſecundæ coniugationis:quæ in ui diuiſas ſyllabas formant præteritum:& in.xi.deficiunt in ſupinis ut horreo horrui:rubeo rubui:tepo tepui:ferbeo ferbui: egeo egui:frigeo frigui:rigeo rigui:& cætera.

¶ DE.F.Littera.

Litteram ſemiuocalem eſſe antiqui grammaticæ ſcriptores aſſeruerunt:eo ꝙ a uocali incipit: & in ſe ipſum terminatur:quibus Priſcianus non aſſentiens mutam eſſe uoluit. Tum quia loco mutæ iam ponitur:hoc eſt.p.&.h. Tum quia terminalis nominum minime comperitur:& ſemiuocalis neceſſario nomina terminet. Tum quia ante.l.&.r.in eadem ſyllaba ponitur:qui locus mutarum eſt dumtaxat. Tum etiã quia communem ante eaſdem litteras poſitam uocalem facit. Sed hæc hactenus. Verum ut ab exordio huius litteræ:hoc eſt per quem modum ad nos uenerit procedamus. Habebant antiqui æoles litteram hanc:quæ qa duplicis gammæ figuram detinebat:ut & nunc detinet: digamma a pleriſq; ex noſtris cognominata fuit: a nonnullis uero ſibi hoc nomen datum fuit: quod apud æoles prius habebat: uidelicet.uau. ab ipſius uoce profectum teſte Varrone & Didymo: qui id ei nomen fuiſſe oſtendunt. Hanc igitur litteram auctores noſtri pro maxima noſtrarum dictionum commoditate ab æolibus eo pro loco accæperunt: quo nos nunc.u. conſonantem habemus. & eundem prorſus ſonum cum.u. conſonante: qua nunc utimur: & tunc quoq; ipſum.f.nos habuiſſe:cum Priſcianus:tum alii plures artis grammaticæ ſcriptores atteſtantur. Verum cum dictiones noſtras:& quas ex græcis accæperamus: noſtri ut antiquiſſimi græcorum primitus pro.ph. aſpiratum & nullas per.f.ſcriberemus: uiſum eſt poſtea ut inter dictiones noſtras & græcas differentia notaretur loco.ph.in dictionibus noſtris digamma.f.accipere. In græcis uero antiquam per.ph. ſcripturã obſeruare. Itaq; loco.f.digammi poſuerunt noſtri auctores.u.conſonantem: quia teſte Papyriano affinitatem in ſono habere uidebatur:& digamma ipſum cum alio ſono in dictionibus latinis loco.ph.ſcribi ſtatuerunt. Poſt hæc autem & noſtri ferunt auctores uoluit Claudius Cæſar pro.u.conſonante ipſum digamma inuerſum hac ſcilicet figura Ⅎ tranſcribendum eſſe: ut propriam haberemus litteram ubi.u. conſonantem facimus. Idq; nos ipſi romæ quibuſdam in locis ſcriptum aſpeximus:ut ſerⅎus pro ſeruus: Ⅎulgus pro ⅎulgus: Ⅎixit pro uixit:e quibus hoc unum epitaphium inſeruiſſe ſat ſit. DIS.MANIBVS. SACRVM. SECVNDVS.ⅎIXIT.MENS.IX.DIES.XXVI.PETRONIA.NOE.SOROR.EIVS.ⅎIXIT.ANNVM.MENS III.DIES.XII.HIC.SEPVLTI.SVNT. Sed quãuis illi recte uiſum ſit: Conſuetudo tamen antiqua ſuperauit. Nam neq; hanc ſolam ſed tres litteras Claudius ipſe teſte Cornelio Tacito prioribus noſtris adiecit: quæ uſui imperitante eo fuerunt:poſt oblitteratæ. Et ut idem atteſtatur:aſpiciebantur etiam tempore ſuo in ære publico plebiſcitiſq; per fora & templa fixis.

DE.G.Littera.

Muta littera eſt:& media inter.c.ſine aſpiratione ponitur:quare nec caret penitus aſpiratiõe:nec etiã eam plenam poſſidet:ut ſimili modo de.b.&.d.eſſe oſtendimus. Nam tres ſunt omnino ſimplices ſeu leues uel exiles.p.t.s. Tres aſpiratæ ſeu flatiles & craſſæ:uidelicet ph.th.ch. Tres mediæ uidelicet.b.d.g.ut de græcis ſimili modo late infra uidebimus. Vnde ob litterarum uicinitatem.k. ſeu.c.noſtrorum in.g. trãſferimus: ut κυβερνήτης gubernator κώβιος gobius uel gobio. Iuuenalis in ſatyra Atticus eximie:ſi cœnat inquit. Nec mullum cupias cum ſit tibi gobio tantum In loculis: κύκνος cygnus cum.g.media ut quidam ſcribunt. Quin & pro.ch.aſpirato ipſum.g.nonnunq; traducimus:ut αράγνη aragne. Alii uero iuxta litteraturam græcam cum.ch.aſpirato ſcribunt:ut in ea dictione uidebimus. Quin & γνοσος gnoſis. Vnde Gnoſiaq; ardentis:dicebat ſtella coronæ. Conſueuerunt etiam maiores noſtri Varrone teſte libro primo de origine linguæ latinæ:ubi nos nunc.n.ponimus ante.g.uel.c.ipſum.g.loco.n. græcorum moræ deſcribere. Et ubi nos angulus illi aggulus cum duplicato.g.annotare:ubi nos anguilla: illi agguilla: quin iggerunt pro ingerunt:agceps pro anceps. Agchiſes pro Anchiſes & ſimilia:quæ omnia Accium noſtrum obſeruaſſe affirmant. Mutatur etiam.g.in uerborum præteritis:ut oſtendunt Papyrianus & Priſcianus:quãdoq; in.ct.ut agor actor:legor lectus:pingor pictus:aliquando in.s.ut ſpargo ſparſi:mergo merſi. nonnunq; in x.ut rego rexi:pingo pinxi.

De Aſpiratione.

Vt oſtendunt grammatici noſtri littera non eſt:ſed aſpirationis nota:nec aliud litteræ niſi figuram: & ꝙ in uerſu inter alias litteras a nobis deſcribitur detinere poteſt. Quod ſane ad uim litteræ minime ſufficere ualet:quia ſic quoq; numerorum formæ quædam poteſtatem litterarum detineret. Præter hoc autem nec uocalis nec conſonans eſſe poteſt:quare nec littera.non quidem uocalis: quia a ſe uocem nõ habet nec uero conſonans: quia nec ſemiuocalis eſt nec muta. non quidem ſemiuocalis: cum nulla ſyllaba latina uel græca per integras dictiones in eam deſinat:ut in ſequentibus oſtendemus. non etiam muta cum in eadem ſyllaba cum duabus mutis bis ponatur:ut phthius: Erichthonius. At nulla ſyllaba plus duabus mutis iuxta ſe poſitis habere poteſt:nec plus tribus conſonantibus cõtinuari ualet:ut latius Priſcianus noſter hoc ipſum diſputauit. Sed ad alia tendentes comperimus Papyriano auctore libro ſecundo de orthographia latinos noſtros figurã plenã cuiuſdã græcæ litteræ ad nos pro aſpiratione traduxiſſe:quæ apud illos uocalis ẽ:& ſub hac forma.Η.ſcribit̃ atq; ita uocat̃. Nã ut ſupra oſtendimꝰ poſt qnq; alias uocales hæ litteræ.Η.&.ω.mega a græcis cõpertæ fuerũt:ante q̃s nec aſpirationẽ græci nec latini habebãt: ut etiã i qbuſdã antiqſſimis

inſcriptionibus tã grecorũ q̃ latinorum: uſq; ad hæc tempora ego ipſe aſpexi. Sed cũ a diligentiſſimis grãmaticis primum græcis deinde latinis ſpiritus quandoq; diuerſiſſimus in litterarũ pronuntiatione annotari poſſe uideretur: uiſum eſt æolibus primũ effugientibus ſpiritus aſperitatem. F. digamma pro aſpiratione in quibuſdam dictionibus uti. Quos antiqui romani ſequentes loco aſpirationis ipſum digãma quandoq; etiam apponebant. Vnde cum pro illo poſtea. u. conſonantẽ ſurrogarent: etiam nunc ubi illi Fεσπέρα nos ueſpera ſcribimus & proferimus. Et primũ teſte eodem Papyriano feſpera ſcribebamus. Item illi Fέστις nos ueſtis: & primum feſtis dicebamus. Verum attici comperta uocali. H. diuidere illam cœperunt: & partẽ quidam unam uidelicet pro aſpiratione accæpere: alteram uero pro nota exilitatis ſtatuere. Nam omnis dictio apud illos a uocali incipiens uel nota aſpirationis: uel exilitatis annotatur. Sed cum iuniores æoles teſte Cenſorino facilius ſemicirculum deſcriberent: uel quia forte propinquior ad formam digammæ eſſe uidebatur: cœperunt aſpirationem in ſimilitudinem. c. noſtri deſcribere: quod pene eandem figuram: quã græcum. ς. detinet habere uidetur: niſi quod non tanta curuitate quanta ipſum. c. noſtrum uel. s. græcum aſpiratio ipſa deſignatur: ut ſcilicet apertius priorem formã referre uidetur. Sed ut in antiquis codicibus græcis: quotidie aſpicimus prior forma ſignata apparet: & non nouorum æolorum forma deſcribitur. Rurſus & per contrariam formam notam exilitatis annotare ſtatuerunt græci quæ. ſ. talis eſt. Et ipſam aſpirationis notam daſeam uocant: quã Gryllus in libro de accentibus ad Virgilium flatilem dixit: notam uero exilitatis illipſilem: Gryllus leuem nominat. Rhemius uero Palæmon exilem uocauit. At latini cum aſpirationem in ſcriptura noſtra reciperent: totum. H. pro aſpiratione ſumpſerunt. Nec illud diuidere curæ fuit: quia exilitatis notam penitus neglexerunt. Ponimus igitur aſpirationis notam ante uocales omnes: ſed poſt conſonantes tantũmodo quattuor more antiquorum græcorum: hoc eſt poſt. c. ut Chremes: poſt. t. ut Thraſo: poſt. p. ut Philippus: poſt. r. ut Pyrrhus. Verum cum Papyriano teſte uetuſtiores græcorum notam ipſam aſpirationis in uerſu ut noſtri conſcriberent: actum olim fuiſſe perpendimus: ut nõ exercitis latinis in ſcriptura græca confuſionem quoq; & errorem ipſa aſpirationis nota nonnunq̃ induceret. Nam traducentes noſtri ab initio dictiõis plurimas græcas: quibus indigere uidebamur contigit: ut decepti figurarum ſimilitudine id quod aſpirationis nota erat pro littera. s. accæperunt & traducerũt: & maxime quia ab æolibus ut plurimũ ſumpſerunt: qui aſpirationem in formam. ς. græci deſignabant. Itaq; cum ſcriptum comperirent ςέρπιλλος putantes primam non eſſe aſpirationem: ſed. ſ. litteram quã illi in ea figura deſcribunt traduxerũt ſerpillus. & nõ herpillꝰ ſimili mõ σέρπω dixerũt ſerpo & nõ herpo: σεξ traduxernnt ſex & nõ hex: σέπτα ſeptẽ: & ſimilia quæ plurima comperiuntur. Quare cum non minus apud græcos ipſos confuſionẽ quãdoq; eiuſmodi ſcriptura induceret: ita ut quod attici & nos muſam cũ. s. proferimus: Boetes muham hoc eſt non uoce ipſius. s. ſed aſpirationis: teſte Priſciano in primo proferent. actum eſt ab illis ut non amplius in uerſu ipſa aſpiratiõis nota ſcribatur: ſed ſupra uocalem annotetur. Vnde iam ſcribitur ἑρπίλλος & nõ ςέρπιλλος: ἑξ & non ſex alia ſimiliter. Idemq; de nota exilitatis obſeruatur: ut ἀπόλλων ἀυγοῦστινοσ: & in aliis modo conſimili. At uero ſupra cõſonantes nulla earum notarum ſcribitur niſi ſupra. p. quæ ſola inter omnes cum principalis eſt aſpirationis nota deſignatur: ut ῥήτωρ ῥοδόπα ῥάφανοσ: & ſimiles: q̃obrem cum eiuſmodi dictiones traducimus: ſemper cum. r. aſpirato tranſcribimus: ut rhodope: rhetor: raphanus. Sed an in medio ipſarum dictionũ græcarum: quas no in litteraturam noſtram tranſcribimus: ipſum. r. aſpirari debeat dubium eſſe uidetur. Quod Priſcianus in primo per hunc quoq; modum diſſoluit dicẽs. r. ſine aſpiratione in latinis ponitur: in græcis uero principalis hoc eſt in initio dictionis poſita: uel in dictione media geminata: & a nobis trãſcripta aſpiratur: ut Pyrrhus: Tyrrhenus: & ſimilia: quæ ut ait ex antiqua noſtra ſcriptura aſpirationem in medio ſeruant. At uero quũ non geminat. r. abſq; aſpiratione ſcribenda ſunt: ut Pyra lyra ſyria: & ſimiles. Quod quia a doctis omnibus & approbatis latinis obſeruatur: & nos itidem obſeruare debemus. Verum ut omnem aſpirationis obſeruantiam: quæ apud græcos habetur: & ad noſtros ex illorum dictionibus traducitur: facile compræhendamus: id prius diligenter proſpiciendum eſt: ex conſonantibus græcis nouem mutas eſſe: uidelicet. β. γ. δ. κ. π. τ. θ. φ. χ. Quarum tres quidem apud illos exiles ſunt ſeu leues: hoc eſt prorſus ſimplices: & quæ nullam intra ſe aſpirationem concludunt. ſ. κ. ϖ. τ. Tres uero aliæ craſſæ & ſpiſſæ: uel ut alii ex noſtris uocãt flatiles: uidelicet. θ. φ. χ. Rurſus & aliæ tres quæ mediæ nuncupantur uidelicet. β. γ. δ. quaſi medium quẽdam inter ſpiſſas & exiles ſonum ſint continentes: ut. β. iter. ϖ. &. φ. ſimiliter. γ. inter. κ. &. χ. & ſimili modo. δ. inter. τ. &. θ. & ut ſimilia de litteris noſtris eẽ uidimꝰ Vlterius quoq; & aliud diligentius perſpiciendum: ut quũ duæ dictiones componuntur: quarũ una in uocalem deſinit: & alia incipit a uocali: in dictione compoſita non retinetur uocalis: in quã prima dictio quæ componitur deſinebat: ut ſi præpoſitionem hanc græcam παρα cum hoc pronomine ἐμοῦ componamus abiicitur. α. in quod deſinit præpoſitio: & ſcribitur: ϖαρέμου & non ϖαραέμου. Quin & ut tam abiectio litteræ: q̃ compoſitio deſignetur ſæpiſſime ponuntur ſupra locum: unde talis littera eſt abiecta duo ſigna ut ſupra ſtatim annotauimus. Vnum quidem ſemper in modum ſemicycli exilitatis: hoc eſt primum: quo reiectam uocalem fuiſſe notatur. Secũdum uero in formã eius notæ: quã uocalis in initio dictionis ſequẽtis poſita ante cõpoſitionẽ habebat: utputa aſpiratiõis uel exilitatis: quo uocalẽ illã ſic ante cõpoſitionẽ fuiſſe

ſignatam denotatur:quonam ut diximus omnis dictio græca a uocali initiũ ſumens uel ſigno exilitatis uel aſpiratóis ſignat̃.Si ergo ſequés dictio ſigno exilitatis ſignata fuerit ſignũ illud ſecũdo loco poſitũ remanebit:ut ĩ exẽplo ꝓhabito.Sin uero ſignata fuerit aſpiratiõis nota: & illa eadẽ ſecũdo loco poſita remanebit. ut ſi cũ hac dictiõe ὅλος:quæ ĩ initio aſpiratur:eadẽ præpoſitio παρὰ cõponat̃ ſcribetur ſic quoq; παρόλοσ ubi primũ quidem ſignũ ſignificat uocalem inde fuiſſe abiectam.Secundũ uero uocalẽ alterius dictionis ante cõpoſitionem fuiſſe aſpiratã.At uero uetuſtiſſimos nullũ ex his ſignis appoſuiſſe cõſpeximus : ut ex antiquis inſcriptionibus in marmore ſculptis ſæpius annotaui.Sed id ulterius proſpiciendum eſt:ꝙ ſi in eiuſmodi cõpoſitione ſequens dictio ab aſpirata uocali incipiat:utputa ὅλοσ:& prior dictio quæ cõponit̃ in uocalẽ cũ una illaꝝ cõſonantiũ:quas exiles diximus terminari cõtingat:ueluti ſi hãc præpoſitionẽ μετὰ quæ habet.τ.cõſonantẽ exilem ante ultimam uocalem uelimus cũ hac dictione ὅλος cõponere per ea quæ ſupra diximus:uocalis ultima a præpoſitione præfata abiicitur.Itaq; ſcribenda eſſet cõpoſita dictio ſic: uidelicet μετόλοσ.Sed quia uocalis illa quæ ſequentis dictionis eſt initiũ aſpirata erat:ex ipſo.τ. conſonãte exili:quod erat dictionis præcedentis ex ea aſpiratione: quæ erat ſequentis litteræ:alia quædã littera ĩ ſeipa aſpirata conficitur.uidelicet.θ.quæ nihil prorſus aliud eſt ꝙ.τ.ipſum aſpiratũ:qua re exilẽ tunc quoq; conſonantẽ puta.τ.in aſpiratam ſibi correſpondentẽ conuerſam dicimus:puta in.θ. & ſcribimus ac proferimꝰ μεθόλος.Quã ſane dictionẽ ſi latine tranſcribere uolumus:cũ aſpiratione methodũ tranſcribemus.Similiter.π.quæ conſonans eſt exilis in.φ.aſpiratam conuerti poteſt:ut ſi præpoſitionem hanc επι cũ hac dictione ἡμέρα:quæ in principio aſpiratur cõponamus:ſcribemus: & proferemus ἐφήμερα:hoc eſt ephemera. Item ex eadeʒ præpoſitione επι & ἥβη aſpirata:quæ eſt pubertas cõponitur ἔφηβοσ:qui eſt pubes. Vnde ſimiliter apud nos cum.ph.aſpirato ſcribendũ eſt.ſ.ephebus:ubi nulla eſt diphthongus.ſimiliter de.k.dicẽdum eſt quod in.χ.litteram aſpirarã conuertitur:cum ſcilicet modo cõſimili cõponi illud contingit: ut ſæpius in ſequentibus apparebit.Verum & hæc quoq; quæ diximus ſæpiſſime abſq; cõpoſitione ab antiquis obſeruata fuiſſe uidemus:dum.ſ.ſimili modo:ut diximus dictiones inuicẽ terminant̃:& apud eoꝝ poetas: primũ ablatum fuit.ε.deinde.τ.exile propter aſpirationem uocalis in alia dictione potiſſimũ Homerꝰcirca initiũ Iliados ἀλείσθαι θεἶρήα:ubi a τε cõiunctione græca ſequentis:quæ eſt ιερηα conuerſum fuit in.θ. aſpiratũ.Sane abiectio litterarũ uocalium in quas terminant̃ dictiones cũ ſequés incipit a uocali ubiq; fere a poetis græcis obſeruatur:Homerus ὑμιν μεν θεοὶ δοῖεν ὀλυμπία δώματ' ἔχοντεσ ἐκπέρσαι πριάμοιο πόλιν εὖ δ' οἴκα δ' ἵκεσθαι.At ĩ uerſibꝰ poetaꝝ noſtroꝝ hoc nõ ĩ ſcriptura aut ꝓnũtiatiõe uerſus:ſʒ in ſcanſione tantũmodo obſeruamus.Græci uero nõ ſolũ id in uerſu:ſed etiam in ſoluta oratiõe obſeruãt ut Demoſthenes contra Aeſchinẽ ἐπειδόπερ ἔστι μάλιστ' ὑπὲρ ὑμῶν: ubi nõ ſolum abiecta fuit uocalis littera:ſed duobus in locis conuerſum fuit.τ.exile.θ.aſpiratũ. Sunt tamen nõnullæ dictiones quæ abſq; alicuius dubitatione compoſitæ eſſe uidentur:& has obſeruantias neq; a græcis:neq; a noſtris habuiſſe cõſtat ut Ariſtippus quæ ex ἄριστος:qui eſt optimus:& ιππος qui eſt equus cõponitur:& ſecundæ dictionis prima aſpiratur:quæ cũ.τ.exili coniuncta aſpirationem amiſit.Similiter Cratippus:Leucippus:Alcippe : quæ omnia ex hippus aſpirata dictione cõponunt̃:& aſpirationẽ abiiciunt atq; exilem conſonantẽ conſeruant: quod forte ex eo fieri potuit:ut compoſitorum certitudo magis innoteſceret.

¶ DE.I.Littera.

Littera uocalis eſt:& unica ſola figura a noſtris ſcribit̃.A græcis uero triplici uarietate figuræ notatur Nam quidem una in forma ipſius.i.noſtri deſcribitur:quod ipi græci.i.paruũ uocant. Alia uero in alterius litteræ forma:quã Pythagoram adinueniſſe quidã ferunt:& quã illi.y.pſilon hoc eſt ſubtile uocant. Nos quia illud in ſolis dictionibus græcis tranſcribimus.y.græcũ uocamus:quæ ſane duæ litteræ apud illos ancipites ſunt & liquidæ:hoc eſt quæ facile modo corripi modo produci poſſunt.Tertiæ uero litteræ figura præter has duas adinuenta fuit:& uocatur ab illis ita:quã ſane litteram ut ſupra diximus longam illi ſemper ſtatuerunt.Quin & præter hanc triplicem ſimplicis litteræ formam: duas habent græci diphthongos: quæ eundem cum illis ſonum continere uidentur uidelicet ει & οι:ut infra late uidebimus.Itaq; cum in dictionibus græcis nos primum.i.quod paruum dicunt comperimus: illud apud nos tranſcribentes ſemper fere in ſcriptura noſtra ſeruamus:ut σικελια ſicilia.κιρκησ Circes.φιλοσοφια philoſophia:& alia innumera:in quibus paruum.i.ut ab illis ſcribitur:ſic a noſtris conſeruatur.Nonnunq; uero tranſferimus in .e. ut νιρευς Nereus:& maxime ubi diphthongus ex.o.&.i.ponitur:ut infra latius differemus:nec apud nos i.ſemper uocalis eſt: ſed quandoq; in conſonantem litteram tranſit:ut & ſimile de.u.uidebimus : quæ licet tam conſonantes ꝙ uocales unum nomen & unam figuram teneant:tamen quia diuerſum ſonum: & diuerſam uim habent in metris & in pronunciatione ſyllabarum:non pro eiſdem litteris & elementis accipi poſſunt:ut Cenſorinus & Priſcianus doctiſſimi artis grammatice atteſtantur:nam ut aiunt tantum fere intereſt inter uocales & conſonantes: quantum inter animas & corpora. Animæ per ſe mouentur:ut Platoni uidetur:& corpora mouent. corpora uero nec per ſe ſine anima moueri poſſunt: nec animas mouent : Sed ab ab illis mouentur. Vocales ſimiliter per ſe mouentur ad perficiendam ſyllabam: & conſonantes ſecum mouent. Conſonantes uero ſine uocalibus immobiles ſunt. Verum.i.noſtrum quũ cõſonaus fit modo quidẽ

pro ſimplici conſonante: modo uero pro duplici accipitur. Pro ſimplici quoq̃ tunc habetur: quando ab
ea incipit ſyllaba in principio dictionis poſita ſubſequẽte uocali in eadem ſyllaba: ut Iuno iuppiter. ꝓ du
plici autẽ quando in medio dictionis ab ea incipit ſyllaba poſt uocalẽ ante ſe poſitam ſubſequẽte quoq; uo
cali in eadem ſyllaba: ut maius peius eius: in quo loco antiquiores noſtri ſolebant geminare eandẽ .i. litterã
ut maiius peiius eiius: quæ ſane orthographia uſq; ad Ciceronis tempora in aliquibus dictionibus perdura
uit. Ita ut referat Quintilianus Ciceroni placuiſſe aiio maiiamq; geminata .i. ſcribere: Quæ ſane non aliter
pronuntiari poterant: ut etiã Priſcianus ipſe atteſtatur: q̃ ſi cũ ſuperiore ſyllaba prior .i. cũ ſequẽte altera pro-
ferret: hoc eſt ut prior .i. cũ priori ſyllaba: & ſequẽs cũ ſequẽti iungatur: ut tellus uannus & ſimilia ꝓferunt. nã
duo .i. pro duabus cõſonantibus accipiebant: & eadẽ cõſonans in eadem ſyllaba geminata iungi nõ poteſt
Vnde pompeii i quoq; genitiuũ per tria .i. ſcribebãt: quorum duo ſuperiora loco cõſonantiũ: & poſtremũ ꝓ
uocali accipiebant. Quod Cæſari artis grammaticæ doctiſſimo placitũ a Victore cõprobatur. nõ enĩ alio mo
do tres .i. in una ſyllaba pronunciari potuiſſent. Cõperitur nõnunq̃ .i. littera pro ſimplici conſonãte ĩ medio
dictionis poſita. Sed in cõpoſitis: ut iniuria adiungo reiectus reiice: quod ultimũ cum geminata .i. ſcribitur
quarũ prima in initio ſyllabæ conſonãs ſimplex eſt: cum uocalis ante illã breuis a Virgilio in bucolicis pona
tur: quum ait: Tityre paſcentes a flumine reiice capellas. ubi proceleumaticõ: quod ex quattuor breuibus cõ
ſtat: pro dactylo poſuit: hoc inſuper annotandũ .i. litteram pro conſonante poſitã aſpirari nõ poſſe: quum
nulla cõſonans ante ſe aſpirationẽ recipere ualeat. Vnde hiulcus triſyllabũ nõ biſyllabũ teſte Priſciano dici
poteſt. Verum & ipſum .i. cõſonans pro .t. quãdoq; apud antiquos poſitũ fuiſſe cõperimus: & cũ apud alios: tũ
apud Liuiũ ſæpenumero annotauimus: ait enĩ de ſecundo bello punico libro primo: nunc poſtq̃ multo ma
iorem partẽ itineris emenſam cernant: pyreneũ ſaltũ inter ferociſſimas gentes ſuperatũ: rhodanũ iantũ am
nem tot milibus gallorũ prohibẽtibus domita etiã ui fluminis traiectũ in cõſpectu alpes habeant: dixit ian-
tũ pro tantũ. nam teſte Quintiliano ſic iam ut tam ſcribitur. Quid quod ab antiquis noſtris nõnullis dictioni-
bus ipſum .i. præter cõmunẽ noſtrorũ uſum fuit adiectũ: & a nõnullis quandoq; detractũ: nã pluria cum .i. an-
te extremũ .a. ab antiquis dictũ fuiſſe oſtendit Gellius circa finẽ libri .v. noctiũ atticarum ex auctoritate. M. Ca-
tonis. Q. Claudii. P. Nigidii. M. Varronis. imo refert Sinniũ Capitonẽ doctiſſimũ uirũ in epiſtola ad Pa-
cuuiũ labeonẽ per rationes grãmaticas docuiſſe pluria cũ .i. ante .a. latinũ eſſe: plura abſq; .i. barbarũ. atq;
id quoq; abſolutum & ſimplex eſſe nõ cõparatiuũ: quin & eo quod ẽ cõpluria aduerbium factum cõpluri-
es: ut Plautus in Perſa: & M. Cato in .iiii. originũ poſuerunt. Quid ꝙ eodem Gellio teſte in .iiii. eiuſdẽ ope
ris. M. Varro & P. Nigidius nõ aliter locuti fuerunt & ſcripſerunt: q̃ ſenatuis & domuis & fluctuis cum .i.
poſt .u. & ante .s. in genitiuo: ab eo quod dicimus ſenatus & domus fluctus. Et in ueteribus libris Terentii
comici ſcriptum dicit eius anuis opinor eam quæ eſt mortua. Ita ut per ablationẽ ipſius .s. datiuus ipſe for-
mari habeat: ut ſenatui domui fluctui. Quid quod nõnullis hæc datiui terminatio in ipſum .i. nõ placuit: &
magis in ipſo datiuo domo ſenatu fluctu dixerunt: q̃ cũ adiectiõe ipſius .i. Lucilius ĩ eodem caſu uictu & anu
dicit: nõ uictui & anui in hiſce uerſibus: Quod ſumptũ atq; epulas uictu ꝓponis honeſto. & in alio loco: anu
noceo inquit. Virgilio quoq; in caſu dandi aſpectu dicit nõ aſpectui: teq; aſpectu ne ſubtrahe noſtro. & in
georgicis: quod nec concubitu indulgent. C. autẽ Cæſar grauis auctor linguæ latinæ in anticatone: Minus
inquit arrogantiæ ſuperbiæq; dominatuq;. Item in Dolobella actionis illibuiſti: quorũ in ædibus faniſq; po
ſita & honori erant & ornatu. ĩ libris quoq; analogicis eodẽ Gellio teſte omnia iſtiuſmodi ſine .i. littera dicẽ
da cenſet. Quid quod in genitiuis nominũ quintæ declinationis loco ipſius ultimi .i. in quod apud nos ter-
minari cõſueuit: plæraq; ætas ueterum ponere cõſueuerat .s. & nõ huius faciei: ſed huius facies declinabãt. Q.
Claudius libro primo annaliũ: nemo audebat inquit propter magnitudinẽ atq; immanitatẽ facies ſcilicet
cum gallo quodam uelle pugnare. Ciceronem quoq; affirmat Ceſellius in oratione quã pro. P. Sextio fecit
dies ſcripſiſſe pro diei. Verba hæc ſunt. M. Tulli: equites uero daturos illius dies pœnas. Quo circa factum
hercle eſt: ut facile his crederet Gellius. li. viii. noctium atticarum qui ſcripſerunt idiographum librum Vir
gilii ſeſe inſpexiſſe: in quo ita ſcriptum erat: Libra dies ſomniq; pares ubi fecerit horas. i. libra diei ſomniq;.
Sed ſicut hoc in loco dies a Virgilio ſcriptum uidetur: ita in illo uerſu non dubitauit Gellius quin dii ſcri-
pſerit pro diei: quum dixit: Munera læticiamq; dii. Sic enim dies huius dii a ueteribus declinatum refert:
Sicut etiam facies facii: progenies progenii: acies acii. Cn. Marius in Iliadis. xxi. Altera pars acii uitaſſent
fluminis undas. Similiter ſpecies ſpecii: ut idem Marius in. xiii. An maneat ſpecii ſimulachrum in morte ſi-
lentium. Luxuries luxurii. C. Gracchus de legibus promulgatis: Ea luxurii cauſa aiunt inſtitui. pernices perni
cii. M. Tullius in oratione qua. Sex. Roſcium defendit: teſte Gellio præfato libro. ix. ſic ſcripſit. Quorum ni
hil pernicii cauſa diuino conſilio: ſed ui ipſa & magnitudine rerum factum putamus. Sane. C. Cæſar ĩ libro
de analogia. ii. huius die & huius ſpecie dicendũ putat. Vnde & ipſe quoq; Gellius in Iugurtha Saluſtii ſum
mæ fidei & reuerẽdæ uetuſtatis libro. Die caſu patrio ſe inueniſſe affirmat. Verba uero illa ita fuiſſe refert:
uix decima parte die & reliqua. Sane per deriuationes tranſit .i. noſtrum in alias uocales: In .a. ſic genus ge
neris generatim. Paulus pauli paulatim: In .e. Fortis forte: Sapiens ſapientis ſapienter: In .o. ut Pater patris
patronus: Et patro uerbum: olli pro illi: ſaxum ſaxi ſaxoſus. & hæc hactenus.

Nunc de.y.græco quod illi ypſilon.i.ſubtilé uocant inſpiciétibus hoc primũ tenendũ eſt: ſi dictiones græcas tranſcribimus:& illius ſonũ in dictionibus a nobis deſcriptis cóſeruamus:& apud græcos per eiuſmodi y.græcũ ſcribunť.Semp nos & illas ꝑ ipſum.y.græcũ ſcribere debemus:eo quod ſubtiliore quodammodo ſyllabá in metro habere uiſum ſit:hoc eſt fere in diuiſis ſyllabis:&quodammodo cóiunctis & nos græcam ſcripturá in ſuis dictionibus cóſeruare debemus.Sed quia illud aliquádo in alias litteras cómutamus:de eo latius ſuo loco tractádũ erit.At uero aliud quod ita uocant:& ſub aſpirationis noſtræ forma deſcribunt:raro ení nos ſonum eius in noſtra ſcriptura ſeruamus.Sed aliquádo quidé in.a.noſtrum conuertimus:ut ηερ aer:ελένη Helena.αύλη aula:φημη fama:φυγη fuga:ſiquidé hæc duo ultima potius a græco: q̃ græcum ab illis deriueť.Quod ſane quo ad hoc in idem tendit:de quo alias uidebimus. Aliquádo uero:immo fere ſemp in.e.productam tranſferimus:ut ησίοδοσ Heſiodus ομηροσ Homerus: ηρακλιδης Heraclides: & mille alia.Aliquando auté in.æ.diphthongũ tranſferimus:ut σκηνη ſcæna:quæ teſte Priſciano libro primo apud nos cũ.æ.diphthongo ſcribiť:quod in antiquis marmorũ inſcriptionibus obſeruatũ comperi:ut in ea dictióe latius uidebimus.Similiter æticha cæra & alia nónulla:teſte Apuleio grámatico cũ.æ.diphthógo ſcribunť:quæ ab ipſo.η.traducunť:ut in dictione æthica expreſſius declarabimus.Sed ut diximus nulla a Priſciano notatur niſi tantũ ſcæna.Rurſus & nónunq̃ ipſum.η.in ſonũ.i.noſtri & litteram tranſcribimus potiuſq; paraclitum cum.i.latino ſcribimus & proferimus:q̃ per.e.paracletũ traducamus: quod tamen a κλητός:quod uocatus interpretatur:& per.η.ſcribitur compoſitũ conſtat.Simili modo kyrieleiſon cũ.i. noſtro in penultima ſcribitur:& profertur:& tamé ab ἐλέησον componitur:quod cum.η.apud illos ſcribitur.Eodem modo ephimera:quod ab ημέρα componitur: Sed hæc q̃rariſſima habentur.

¶ DE Littera.K.

Vt ſupra diximus penitus ſuperuacue recæpta fuit:qum.c.ad omnia pro quibus nónulli utunť.k.cómode ſcribi poſſit.Vnde cópertum habeo ex Papyriano diligentiſſimo grammatico Nigidium figulum nunq̃ in cómentariis ſuis uſum fuiſſe.k.aut.q.Nam teſte Priſciano quáuis in uaria figura & uario ſint nomine.k.q.&.c.tamé quia eandé uim habét tam in metro q̃ in ſono: pro una eadéq; littera accipi debét.

¶ DE Littera.L.

Semiuocalis littera & liquida dicitur:hoc eſt quæ incipiés ab.e.in ſonum propriũ deſinit:& quæ poſt mutam in eadem ſyllaba poſita:modo longam modo breué præcedenté ſyllabá facit: longá quidé ut Virgilius in.viii.Fit Thmaii cóiunx longæua dorycli:ubi.y. ante cli ꝓduciť: quá alio loco correptá poſuit: quũ ait:Eſt dorycli coniunx diuini ſigna decoris:Habetq;.l.ipſum teſte Plinio libro primo de arte grámatica triplicé ſonũ.Exilé quádo geminať ſecundo loco poſita:ut ille Metellus.Plenũ quádo finit noía uel ſyllabas:& quádo habet ante ſe in eadem ſyllaba aliquá cóſonanté:ut ſol ſilua flauius clarus. Mediũ in aliis ut lectus lecta lectũ.Verũ cóſueuerunt antiqui complures nunq̃ in capite dictionis.l.ipſum ſcribere:ſed ſemp illi unũ.ſ.cũ.t.alia cóſonante præponere uoluerũt:ut teſte Quintiliano ſtlotum pro lotũ: ſtlitium ꝓ litium ſcribebát:quæ ſcriptura in aliquibus inſcriptionibus etiá uſq; ad hæc tempora cóſpiciť: ut epigramma indicat:quod in regione frentana apud hiſtoniũ his uerbis inciſum eſt.Scæua.quæſtor decemur ſtlitibus iudicandis.s.c.poſt quæſturá & decéuiratũ ſtlitiũ iudicandarũ tribu.pl.& reliqua.Item romæ extra portá populi ad quartũ lapidé.M.Antonii Antii.Lupi.Pr.Patricii.Aug.quæſtor Sodal.Titii.trib.milit. Leg.ii. Adiu. Tr.ple.fidel.x.uir.Stlit.Iud.& reliqua:quid quod ipſum.l.in.d.nónunq̃ conuerſum legimus: ut Virgilius in tityro:Silueſtré tenui muſam meditaris auena:meditaris cũ.d.ꝓ melitaris:quum.l.per antiſtoechó teſte Seruio ſcripſit.ná melitaris dicere debuit:quaſi dulce canis:quod a græco uerbo μελετάω deductũ fuit:idq; a μέλι :quod mel denotat originé ſumpſit.Solebát etiá antiquiſſimi græcorũ.l.pro.n.ſcribere.Vnde quinquaginta quoq; numeri ſignũ:quod illi iam per.n.ſcribũt:nos per.l.more illorũ antiquiſſimo ſcribimus.Tranſit etiá per deriuationes in alias conſonantes.in.r.tabula taberna: Priſciano teſte in.x. ut paululũ pauxillũ:mala maxilla:uelũ uexillũ.Quin & ipm.l. declinádo ꝑ omnes caſus immutabilis ꝑmanet: ut ſal ſalis:& in reliquis.Idé facit.n.&.r.ut flumé fluminis: Cæſar cæſaris:nó autem reliquæ conſonantes.

¶ DE.M.Littera.

Semiuocalis eſt:& ab aliquibus nó irrationabiliter inter liquidas Priſciano teſte cónumerať: qui poſt mutá in eadem ſyllaba poſita:modo longá modo breué præcedenté uocalem efficit: ut exemplis ille græcorũ oſtendit.ná de hoc quoq; latinorũ nullũ ego comperire in noſtris poetis ualui: nec ipſe aliquid inducit.Quid ꝙ ſola ex ſemiuocalibus poſt.s.poniť:quod mutarũ é ꝓpriũ:ut Smyrna:ſmaragdus.Quid ꝙ etiá ante liquidá:ut ſamnis ſamnitis:hoc é homo de ſamnio:ubi eſt beneuentũ:Ramnes ramnetis:nomé poetæ ꝓpriũ.nónũq̃ etiá ante.s.poſita in finali alicuius noís ſyllaba more mutæ ꝑ interpoſitioné.i.facit genitiuũ ut hyems hyemis:ſicut inops inopis:cælebs cælebis:& nũq̃ ante ſe. ná longá uocalé patiť in eadé ſyllaba eſſe:ut illá illũ:arté:puppim:fluctũ:rem:ſpem:diem:cũ aliæ omnes ſemiuocales hoc habeát:ut ſol pean par Mecœnas pax. Tranſit Priſciano teſte per deriuationes in.n.maxime.d.uel.t.uel.c.uel.q.ſequétibꝰ:ut tátũ tantũdé:idé idétidé:eoꝝ eorũdé:num nũcubi:ut Plinio placet nũquis nũq̃.Ná náq; ipo auctore Priſciano: unde eo teſte am præpoſitio.f.uel.c.uel.q.ſequentibus in.n.mutat.m.ut anceps anfractus anciſus anquiro.

Verum si cum dictiōe incipienti a uocali cōponatur:remanet.m.& intercipitur.b. ut ambitus ambesus: ambustus ambages:idemq; in cōburo combustus.Sane in metro plærumq; subtrahitur.m. si a uocali sequens incipiat dictio:ut Virgilius in primo æneí. Illum expirantem transfixo pectore flammas. Vetustissimi tamē non semper eam subtrahebant.Ennius in.x.annalium:Insignita fere tum milia militū octo.& ut scribit Plinius libro primo de arte grammatica.m.in extremitate dictionum obscurun quid sonat:ut templū apertū: principio ut magnus:in mediis mediocre ut umbra.

De.N.littera.

Semiuocalis est:& ut refert Priscianus non irrationabiliter a quibusdam inter liquidas cōnumerata: cum in eadem syllaba post mutas:cōmunes faciat præcedentes syllabas. Ouidius in.x. metamorphoseos:Piscosamq; cnidon grauidáq; amathunta metallis. Transitq; per deriuationes & compositiones in diuersas cōsonātes:ut late tractant Papyrian⁹ & Priscian⁹. In.g.quoq; ut ignosco cognosco cognatus ignar⁹ & similia.potest tamen in quibusdam eorū per concisionē adépta uideri.n.cum in simplicibus per adiectionem inueniatur.g.ut gnatus:gnarus.Transit etiam in.l.ut unus ullus:nullus:uinum uillum:cathena cathella:bonus bellus:catinum catillum.Similiter collega colligo:illido:collido.Transit in.m.& hoc sequentib⁹ b.uel.m.uel.p.auctore Plinio:Papyriano:Probo:& Prisciano:ut imbibo imbellis: immineo immotus:improbus impello.Aliquando sola uocali sequenti ut in comedo uerbo: quod ex con & edo componit᷑. Trāsit in.r.ut corrigo:corrumpo:irrito.Quam sane mutationē naturali quadam uocis ratione fieri dixit Priscianus:propter celeriorem motum linguæ labrorumq; ad uicinos facilius transeuntiū pulsus. Transit etiam in.s.ut scindo scissus:findo fissus.In.t.ut canis catulus catellus.In.c.ut ecquid pro enquid.abiicit᷑ quādoq; n.in præteritis uerborum:ut linquo liqui:uinco uici.Sane si sint nomina græca neutra desinentia in.o. cum ον:transferimus ipsum omicron in.u.&.n.in.m.cōmutatur:ut παλλάδιον palladium:πήλιον pelium. Si uero sit.ω.magnū cōsueuimus.n.litterā abiicere:& ipsum magnū i.o.nostrum cōmutare:ut ἀπολλων Apollo:λέων leo:δράκων draco:excæptis nōnullis quæ terminatiōe græca scribere consueuimus: ut Xenophon:Demophoō:Lycophron:Menicion:Agamēnon:Ammō:& alia nōnulla.Econtrario græci cōsueuerunt traducentes dictiones nostras in.o.desinentes superaddere.n.ut Cicero κικερων: Cato κάτων: similes eodem modo.

DE.O.Littera.

Littera uocalis quā teste Plinio libro primo de arte grāmatica:aliquot Italiæ ciuitates primitus nō habebāt:& hi maxime erāt umbri & tusci:loco cuius.u.ponere consueuerant huminē pro hominē:frundem pro frondē:gungrū pro gongrum qui est piscis: cunchin pro chonchin : fretu pro freto.Lucretius libro primo:Angustoq; fretu rapidū mare diuidit undis.Item libro tertio: Atq; ea nimiꝶ quæcunq; acherūte profundo:acherunte pro archerōte posuit:quæ ab iunioribus tanq; dicta rustico more repudiata fuerūt. Fuit aliquando.o.in.e.conuersum. Naʒ teste Quintiliano: antiqui uortices & uorsus cæteraq; ad eundem modum scribebant:quā primū scripturam Scipio Aphricanus in.e.litteram uertisse dixit. Vnde ceruō etiā & seruon:cum.o.littera ultima etiam ex alio quodam capite scribere consueuerant:quia subiecta ipsi.u.cōsonanti uocalis in unum sonum coalescere & confundi nequiret.Sed de hoc latius in littera .q.pertractabimus.Rursum & in dictionibus græcis nōnunq; transferentes illarum quasdam ipsum.o.in.e.nostrum conuertimus:ut γονη genu:ποσ ut scribunt æoles:uel ut alii cū diphthōgo πουσ:nos pes.unde cōpes quod antiqui more æolum cōpos cum.o.scribebant.Item ubi græci οδοντεσ scribūt:nos primū.o.abiicimus:& secundū in.e.nostrum conuertimus:atq; dicimus dentes:quin & in dictionibus nostris. Antiqui quoq; Prisciano teste amplocti pro amplecti:& animaduorti pro animaduerti dicebant.Item quod nos die quinto:& die nono:antiquiores teste Gellio libro.x.noctium atticarum:die quinti & die noni pro aduerbio copulate dixerunt.M.Cato libro originum:Igitur dictatorem carthaginensium magister equitū monuit.Mitte mecum romam equitatum die quinti:in capitolio tibi cœna cocta sit.Diuus Augustus in epistolis uerba solennia prætoris ponens inquit:die noni prætor dicit quiritibus compitalia erūt.Die pristini quoq; eodem modo dicebatur:quod significat die pristino.i.priore:quod ut ait Gellius uulgo pridie dicitur cōuerso cōpositionis ordine: quasi pristino die.Atq; idem simili figura die crastini dicebat᷑:id erat crastino die. Similiter M.Cato in oratione contra Furium die proximi dixit.Sed ut ait Gellius extremā istius uocis die quinti syllabam tum per.e.tum per.i.scriptam legi:ut etiam nos supra uidimus in littera.e.Nam ueteres indifferenter ꝑficistine & præficistini:procliue & procliui:atq; alia multa uarieq; dixerūt.Nōnunq; ex dictionib⁹ græcis.o.cōuertimus in.i.cū eas latine trāscribimus:ut προμος primus quo sæpe usus fuit Homerus Δμωοσ Dmois.i.seruus.Quid quod ubi græci termināt dictiones os:nos plerūq; illud.o.in.u.cōmutamus ut νικόλαοσ Nicolaus:κύροσ Cyrus:κύπροσ cyprus: σπονδεῖοσ spondeus:πέλαγοσ pelagus. Excipiunt᷑ nōnullæ quas non in us sed in er cōmutamus:ut αγροσ ager:μελέαγροσ Meleager: καύστρος cayster. nōnullæ uero in us & in er:ut μένανδρος menandrus & menander:εὔανδροσ euandrus & euander. Virgilius in.viii.Rex euandrus ait nō hæc solennia nobis.Idem in decimo:pallas euāder in ipis omnia sunt oculis τεῦκροσ teucrus & teucer. Virgilius in.iii.ænei. Teucrus rhœteas primū est aductus ad oras. Quin &

unam comperi:quæ apud græcos in ος terminat᷑:& ab antiquis noſtris.o. in.i.conuerſum fuit: ut Δμωος
Dmois ſeruus:quo nõnulli antiqui comici uſi fuerunt.Nõnunq̃ʒ terminationem ipſam græcam in os poetæ
noſtri obſeruarunt:ut Virgilius in primo georgi.Heliadum palmas epiros dixit:& tenedos more græco cũ
terminatione in os & non latino in us.Idem in eodem.Et neritos ardua ſaxis.Quid quod in genitiuo termi
natioñe græcam idem poeta obſeruauit cum ait libro ſexto:In foribus letum androgeo:ſcilicet more atti-
co:qui eiuſmodi genitiuos in.o.finiunt:ut & ibidem Seruius atteſtatur:Immo & ſuper primũ æneidis regu
lam poſuit:Quod omnia nomina monoſyllaba græca quæ in latinũ ſermonem tranſeunt tertiæ ſunt tantũ
declinationis:& tam latine q̃ʒ græce a nobis declinari poſſunt:ut tros in genitiuo trois & troos: Pan panis
& panos.Virgilius in.viii.Parrhaſio dictũ panos de monte licæi.per deriuationem etiam teſte Priſciano:trã
ſit.o.in.a.ut creo creaui.in.e.ut tutor tutela:bonus bene.per cõpoſitioñe ſimiliter:ut nominũ habentium
o.extremam ſyllabam cum uerbis ſiue participiis tranſit in.i.correptam ut homo homicida.

DE Littera.P.

Littera muta eſt:& aſpiratione munda:cui tamen aſpiratio in dictionibus græcis poſtponitur ut Phae
thon.nonnunq̃ʒ uero pro aſpirata traducimus:ut ſupra in littera.b.uidimus.

DE Littera.Q.

Littera muta eſt:& propter nihil aliud teſte Priſciano ſcribenda uidetur: niſi ut oſtendatur ſequẽs.u.
ante alteram uocalem in eadem ſyllaba poſitum perdere uim litteræ in metro. Quod ſi ideo.q. alia
littera eſt exiſtimanda q̃ʒ.c.debet.g.quoqʒ quæ ſimiliter proponitur.u. amittenti uim litteræ alia putari: &
alia cum id non facit:dicimus.n.anguis ſicuti quis:& augur ſicuti cur:ſed nos aliam adinuentionis eius cau
ſam ſupra in initio monſtrauimus:hoc eſt ut pinguior per eam ſonus habeatur:q̃ʒ per ipſum.c.haberi poſ-
ſit.Quod ſane terminatio ipſius.q.in.u.& neceſſaria conſequentia alterius.u.poſt illud:& ante alteram uo
calem indicare poteſt. Nam nunquã in eadem ſyllaba uocalem poſt.q.ponere poſſumus. Quin inter.q.&
uocalem interponamus.u. ut qualis quando:queror pro conqueror:loquitur ſequit᷑: loquor ſequor: quo
niam & ſimilia ubi ipſum.u.in metro uim litteræ ſemper amittit:ut in ſequentibus cum de.u.littera tracta-
bimus oſtendemus.Sed an eodem modo ſi.u.uocalis ſequat᷑ interponi poſſit inter eam uocalem &.q.aliud
u.ita ut poſt ipſum.q.in eadem ſyllaba geminari poſſit.u.dubium apud antiquos fuiſſe uidetur.Victorinꝰ
Marius dixit geminari poſſe:ut in ipſo quũ:quando aduerbium eſt temporis:& tempus ſignificat:quod cũ
geminata.u.ſcribendum eſſe dixit.Papyrianus uero libro.iiii.de orthograghia ſcribit omnino id fieri non
poſſe.Ne ſcilicet duæ litteræ eiuſdem in ſe ſoni & uocis tam inuicem q̃ʒ cum terminatione ſoni ipſius.q.col-
lidantur.Nam quaſi ipſum in.u.terminari uidetur:& ſic pluriũ ſonos in unum confundere & coaleſcere co
geremur. Idem Quintilianus libro.i.de inſtitutione oratoria ſentire uidetur:ubi uult:cũ ſi tempus ſignifi-
cat per.q.duabus ſolum ſequentibus litteris ſcribendum eſſe:ut quũ primũ:& quũ facerem.Si uero comi-
tem:hoc eſt ſi coniunctio fuerit per.c.ſcribi debet:ut cum Caio cum Lutio.Qua data occaſione erroré illũ
indoctum puto:ut quũ quando abbreuiatum ſcribimus ex.q.cũ.n. & ſuperiori uirgula iam exaremus. Ita
ut indocti tunc quoqʒ putauerint illud.u.quod ab antiquis poſt.q.cum ſuperiori uirgula ſcribebatur:non
u.ſed ex litterarum ſimilitudine.n.prorſus fuiſſe.Et cum idem pene cum quando ſignificet ad alios in con-
ſuetudinem pro quando ſcribendũ induxerint.Sicqʒ ex Papyriani & Quintiliani ſentẽtia puto:ſi teſte ſcri-
bere uelimus:nunq̃ʒ.u.poſt.q.geminandũ ſed ipſum quũ unico.u. ſcribendum eſſe: quin & eodem modo
æqus cũ diphthongo & abſqʒ diphthongo:& reliqus & obliqus & grandiloqus & altiloqus & omnia ſimi
lia.Vt etiam in antiquis & emendatiſſimis codicibus ſcriptum comperi. Similiter apud antiquos arqus: &
coqus ſcribebantur.Quin & in genitiuo aſſumere.i.cum quo.u.cõmode ſtare poteſt:ut Virgilius.iii.ænei.
Quam pius arquitenẽs oras & litora circũ Reuinxit:ſimiliter coqui pro coci quod ſane fieri dicimus: quã-
do ultima ſyllaba habet.q.Nam alias non accipit.i.ut oqulus cũ.q.apud antiquos pro oculus cum.c.quod
in genitiuo faciebat oquli ꝓ oculi.Vnde niſi eandem uim ipſum.q.haberet:quã.c.nunq̃ʒ in principiis infi-
nitiuorũ uel interrogatiuorũ quorundã nominũ poſita per obliquos caſus in illam tranſiret:ut quis:cuius:
cui.Vnde Quintiliano teſte antiqui nõnulli ad pingue ſane ſonum quoi cum.q.&.o.poſt.u.& ante.i.ꝓ cui
utebantur:ut ab alio qui diſtingueretur.Similiter a uerbis.q.habentibus in quibuſdã participiis in.c. trãſ-
fertur:ut loquor locutus:ſequor ſecutus.At quotidie cum.q. ſequente.u.ante.o. & non cotidie cum.c.idẽ
Quintilianus nos ſcribere docuit:eo quod ſit quot diebus:quin & in deriuationibus uerborum Priſciano
teſte tranſit.q.in.s.ut torqueo torſi:ſicut &.c.ut parco parſi:tranſit & in.x. ut coquo coxi:ſicut &.c. ut di-
co dixi:duco duxi.

DE Littera.R.

Littera ſemiuocalis eſt:& liquida:hoc eſt quæ poſt mutam in eadem ſyllaba poſita præcedentẽ ſyllabã
modo longam:modo breuem facit. Lõgã quidẽ ut Virgi.in.iii.ænei.Noctẽ hyemẽqʒ ferens & inhor
ruit unda Tenebris.Breuem uero:ut idem in.viii. Defendi tenebris: & dono noctis opacæ. Similiter in la-
tebris penultima naturaliter breuis eſt:& ab eodem producit᷑ in.iii.ænei.cũ ait:At ſcyllam cæcis cohibet ſpe
lunca latebris.Et idem in multis ſimilibus.Nam produxit Ouidius in heroidibus de Hypermeſtra.pa.ante

trem cũ ait. Iam patrem famulosq; patris lucemq; timebam. & in eodem uersu: ante tris corripuit idẽ: Hæc tibi nempe patrem furta dedere Iouem: ubi. pa. breuis est: & similia. Sane. r. littera non solum semiuocalis: sed fere uocalis habita fuit: ex quo dubium resultauit: an huic præponi aspiratio uel subiungi debeat. Vnde ut supra diximus cum æoles ubiq; digamma pro aspiratione ponerent: & in dictionibus incipientib[9] ab r. illud in. b. conuerterent: quod tunc quoq; ipsi. r. præponebant: uisum est multis aliquã illi cum uocalibus cognationem esse: quibus proprium uidetur aspirationẽ præponi posse. Sed disconuenientia insuper uidebatur: quod non aspirationem: sed. b. litteram aspirationis loco præponebant. Veruntamen Prisciano teste ipsa. r. littera apud græcos multis modis fingitur loco uocalis: ut in declinationibus in ra. & in. a. puram desinentibus: quæ similiter. a. seruant ꝑ obliquos casus: ut ὥρα ὥρασ σοφια σοφιασ: hoc est sicut nominat desinentia in. a. puram cum apud græcos declinantur ratione uocalis necessario præcedentis per omnes casus ipsam litteram. a. conseruant: ut σοφια σοφιας: μαια μαιασ: & reliqua: nõ autem si præcedat. a. alia consonans q̃;. r. possunt. a. similiter conseruare: sed in alias uocales commutãt: μοῦσα μούσης: ϖτήρηα: ϖτήρηησ: ϖέλτα ϖέλτησ: sed cum. r. cõseruant ut ωρα ωρας: θύρα θύρασ & reliqua: uidetur ipsum. r. uim uocalis habere. Sane in quibusdam compositis conuertitur. r. in. l. ut intelligo pro interlego: pellicio pro perlicio: pellego pro perlego: Plautus in asinaria: agedum istum ostende quem conscripsisti syngraphũ inter me & amicam & lenam: leges pellege. nam tu poeta es prorsus ad eam rem unicus. Similiter pelluceo pro perluceo. Idem in eadem: ita pellucet quasi laterna punica. At polluceo cum. o. in prima aliam cõpositionem habet & significationẽ. Nam componitur ex poly dictione græca quæ multũ designat: & luceo unũ deuoueo: & dedico significat: quasi is qui talia facit multum luctat: Plautus in sticho: ut decimam partem Herculi polluceam. Neuius in colace: Qui decimas partes quantũ alieni fuit pulluxit tibi a publicando epulo Herculi decimas. in simplicibus etiam transit. r. in. l. ut niger nigellus: umbra umbella. Transit etiam in. s. ut arbos pro arbor: odos pro odor. Plautus in captiuis quorũ odos in basylica nos omnes adegit in forum Colos pro color: teste seruio in secundũ georg. Nam ut ait tunc quoq;. r. mutatur in. s. cum longa opus est syllaba. Verum & nõnunq̃; sine metri necessitate honos ponitur: ut Virg. libro ænei. primo: Hic pietatis honos sic nos in sceptra reponis. Quin & eodem Seruio teste Salustius pene ubiq; labos posuit: quẽ nulla necessitas coegit: sed ut putat melius est seruire regulæ. Transit etiam. r. in duas. s. ut uro ussi: gero gessi: in. u. consonantem: ut tero triui: sero seui: in. n. ut æneus pro æreus.

ℂ DE. S. Littera.

Littera semiuocalis est: quæ si antecedat. m. uel. p. uel. t. in simplicibus dictionibus eiusdem est syllabæ ut Cosmus: prosper: testis. At in compositis aliud est. Nam aruspex teste Quintiliano in primo: Quia pars eius posterior a spectando est. s. litteram tertiæ dabimus. Absthemius uero quia ex abstinentia themeti cõposita uox primæ relinquetur. & ut idem refert Quintilianus: putauerunt multi illa quoq; seruanda esse discrimina: ut ex præpositionẽ si uerbum sequeretur pecto: adiecta secundæ syllabæ. s. littera si specto remotæ. s. scriberemus: hoc est a pecto exspecto: & a specto expecto. Vnde in lapillo quodam sardinico: qui erat Laurentii mei uallensis inscriptum litteris albis uidi: ex eadem materia utrinq; his duobus uerbis: Pompeius ex uno latere: ex alio exoratus: cum adiectione ipsius. s. ad secundam. Quod an rationabiliter fieri possit infra cum de. x. littera tractabitur ostendemus. Quid quod Ciceronis tẽporibus paululũ infra eodẽ Quintiliano referente fere quotiens. s. littera media uocalium longarũ: uel subiecta longis esset geminabatur: ut caussa cassus: diuissiones: quomodo & Ciceroneʒ ipsum: & Virgilium quoq; scripsisse: ut ait manus eorum docent. Nam etiam nunc romæ in sepulchro Bibuli caussa cum duplicato. s. scriptum aspexi. Sed ut idem pergit Quintilianus: qui paululum superiores etiam illud: quod nos gemina. s. dicimus iussi una dixerunt Quid quod eodem teste. s. in. r. quandoq; cõmutatum fuit: ut Valesii & Fusii in ualerios Furiosq; uenerunt Ita arbos: labos: uapos: etiam & clamos ætatis fuerunt. Pomponius uero iurisconsultus de origine iuris ab Appio claudio processisse existimat. r. litteram: ut pro Valesiis: Valerii essent: & pro fusiis furii: sed ut hæc littera. s. ab aliquibus nominibus exclusa fuit: Ita & in quibusdam ipsa alteri successit: ut in sequenti littera uidebimus. Sane Prisciano teste traducentes græca nomina terminata in as uel in. s. plerũq;. s. abiicimus: cũ sint primæ declinationis: ut Geta birrhia: Phedria: Chærea: quæ apud græcos in as. similiter poeta: sophista citharista: & similia: quæ in ησ desinunt traducimus. nonnunq̃;. s. in. x. ἄιασ Aiax: ϖίστρισ pistrix: licet pistrim dixerit Virgilius: & nõ pistricem. ut in ea dictione uidebimus. Nam in multis sequimur dores: qui eiuscemodi dictiones in. x. terminant: ut ὄρνιξ. i. gallina pro ωρνισ. Nonnunq̃; etiam in initio. x. pro. s. ponunt ut ξύμμαχος. i. commilito cum. ξ. pro symmachos cum. s. Item ubi attici. συ. cum. σ. dores. τυ. cum τ. scribunt. Vnde nos transsumpsimus &. te. pro. σε. posuimus. Rursus econtrario ubi dotes θάλασσα i. mare cum duplici. s. attici θάλαττα cum duplicato. t. scribunt: & ubi illi θρεισσα: quæ a nobis modo cõsimili cũ duplicato. s. threissa traducitur: de qua ĩ ea dictone late uidebimus. Attici cũ duplicato. t. θρειττα describunt: & ubi illi ησσον. i. minor: hi ηττον scribere uoluerunt. Ponitur etiam. s. nonnunquã pro aspiratione: ut supra late uidimus. Quid quod apud uetustissimos: ut etiam Priscianus rettulit. s. uim suam in metro frequẽter amittit. Virgilius in. xi. ænei. Ponite spes sibi quisq;. idem in. xii. inter se coiisse uiros & decernere ferro

cernere ferro. Quid quod tribus cõsonantibus sequentibus potest fieri cõmunis syllaba quãdo in principio sequentis syllabæ post uocalẽ correptã.s.& muta post mutã in eadẽ syllaba liquida sequit̃.quippe cum.s.in metro more ueterũ subtrahi soleat. Horatius in primo sermonũ: Linquimus insani ridentes premia scribæ. Tollit̃ etiã penitus.s.a dictione quã sequit̃ cõiunctio ip̃a: ut cũ apostropho interrogatiuo: hoc est ubi abiicit̃ e. ut uiden: pro uides ne: satin pro satis ne: uin pro uis ne. Transit hæc eadẽ Prisciano teste in.m. ut rursum ꝓ rursus. Dimminuo pro disminuo. Terentius in adelphis: Dimminuet̃ tibi cerebrũ. In.n. ut sanguis sanguinis. In.r. ut flos floris: & similia.

¶ DE.T: Littera.

Littera muta est: & apud uetustissimos in aliquibus dictionibus scribebat̃: in quibus iã ip̃m.s. scribit̃ Nam mertare atq; pultare teste Quintiliano antiqui dicebãt: Nos mersare & pulsare dicimus. Quid quod eodẽ auctore quædã est cognatio.d.litteræ cũ.t. ita ut in uetustis operibus ut ait urbis nostræ & celebribus templis Alexanter legat̃ & Cassantra.s.cũ.t. littera loco cuius nos iam.d.utimur. Vnde econtrario etiã nonnunq̃.d.pro.t. ut caudex ꝓ cautex dicimus. Virgi. Caudicibus duris: & caudex inde codex pro duro sedili: ut Iuuenalis secunda satyra: Horrida quale facit residens in codice pellex. Sed ut putamns maior ẽ cognatio ipsius.t.cũ.s.&.x.q̃ cum.d.esse dicat̃. Nam a uerto uersus magisq̃ uerdus dicim⁹: & a mitto missus: & a concutior cõcussus. Quid quod ex dictionibus græcis.t.in.s.sæpe cõuertimus: nã apud illos οσ῀τα cũ.t.scribit̃: nos ossa traducimus. Itẽ cũ.c.antecedente ip̃m.t.in.x.cõmutamus: ut pecto pexui: flecto flexui.

¶ DE: V: Littera.

Littera uocalis est: & sæpissime in consonantẽ transit: quã sane loco.f.digammæ surrogauimus. Vnde a plærisq; ei idem nomẽ datũ fuit: quod bigãma ipsum apud æoles habebat: uidelicet uau: loco cuius ut supra diximus Claudius Cæsar aliã figurã surrogare uoluit: sed antiqua præualuit scriptura &.u.consonans loco digammæ est: cuius potestate constat poetas nostros fere omnes usos fuisse: in quibus illi digãma ip̃o utebant̃: ut latius Priscianus ip̃e pertractauit: cuius dicta quædã quia nõnullis obscuriora forte uident̃ nos clarius explicabimus. Nã ut illi quãdoq; digãma ꝓ simplici cõsonãte: ut at uenus haud animo nequicq̃ exterrita mater: & nõnunq̃ pro duplici accipere uoluerũt: quod in præterito ꝑfecto & plusq̃ꝑfecto tertiæ uel quartæ cõiugationis maxime apparere põt: in quibus.i.ante.u.cõsonantẽ posita ꝓducit̃: & eadẽ subtracta corripit̃. Vt cupiui cupii cupiuerã cupierã: audiui audii audiuerã audierã. Sed apud doctissimos poetarũ semper potestas.u.simplicis cõsonãtis præualuit. Itẽ ut illi nõnũq̃ digãma ĩ metro pro uocali breui sunt usi: Ita & nostri quãdoq; ip̃m.u.cõsonãs ꝓ uocali correpta sumpserũt: ut Horatius siluæ trisyllabũ ꝓtulit in epodo hoc uersu: Niuesq; deducũt Iouẽ: nũc mare nũc syluæ: quod teste Prisciano dimetrũ est Iambicũ cõiunctũ pentimemeri heroicæ.i.dactylicæ: hoc est uersiculus ille: qui etiã archilochius ab inuentore cognominari solet: cõstat ex dimetro iambico: hoc est duobus pedibus iambis sequẽtibus spõdeo & pynrichio: q pedes etiã ad archilochiũ iambicũ spectare possunt: & cõiunctis heroicæ pentimemeri .i.dactylicis pedib⁹: quibus heroicus cõstat uersus: qui sane pedes cũ in quinta syllaba diuisionẽ patiant̃: pentimemeris heroicæ cognomẽ metro impendũt: pente.n.quinq; & meris diuisio uel pars dicit̃. Sed quia secundũ morẽ archilochi uersus ille unica abundat syllaba catalecticus etiã archilochius nominat̃. Nã niues iambus est: qui ex breui cõstat & longa: quæ de simili modo iambus est. At ducũt q tertius est pes spondeus est: & ex duabus constat longis. Iouem pyrichiũ detinet: quia duas cõtinet breues. Restat nũc mare: nũc siluæ: qui cũ duo dactyli esse debeãt: necessario in quinta syllaba diuisionẽ accipiũt. Nã nũc mare dactylus est: nũc siluæ ut dactylus sit necessario syllaba sil diuisionẽ patit̃: & si absq;.l.sumendũ est: quare cũ.l.ad.u.cõiungẽdũ sit necessario.u.uocalis efficit̃ & breuis ante uocalẽ.a.quæ est in diphthongo.a.qua ip̃m.a.abiicit̃. Vnde catalectici cognominant̃: & sic duo fiunt dactyli.e.remanẽte: nec aliter fieri potuisset. Similiter Catullus ueronensis uersiculũ illum: Et zonã soluit diu ligatã inter hendecasyllabos phaleucios posuit: hoc est inter uersiculos undecim syllabaꝝ a Phaleuco auctore cognominatos q quinq; pedib⁹ constãt: & nisi soluit trisyllabũ sit: uersus stare nõ posset. Sed quoq; id in deriuatiuis & cõpositis manifestius inspicit̃: ut uoluo uolutus: soluo solutus: auis auceps: auspiciũ: lauo lotus: faueo fautus: caueo cautus. Sic etiã cõtra.a.uocali trãsit in cõsonantẽ: ut nauta nauita: gaudeo gauisus. Rursus & æoles in metro digãma ip̃m quãdoq; ꝓ nihilo assumebãt: sic & nostri quoq; u.cõsonans nõnunq̃ pro nihilo assumere uoluerũt: & maxime uetustissimi comicoꝝ: ut Terẽtius in andria: Sine inuidia laudẽ inuenies: & amicos pares. Est enĩ trimetrũ iambicũ: in cuius primo pede nisi .u. ꝓ nihilo habeat̃: ita ut fiat tribrachus: stare uersus nõ põt. Nã sex pedibus cõstat: quoꝝ primus est: sininui ubi.u.abiicit̃: & triũ breuiũ pes conficit̃. Secundus est dia q dicit̃ iambus. Tertius est laudin q est spondeus. Insup & uenias sequit̃ q est anapestus: & quartũ pedẽ facit. Quintus ẽ etami: q similiter est anapestus. Deinde sequit̃ sextus q est cospares: & est amphimacrus: hic pes nunq̃ cõsueuit esse huiusmodi trimetris: sed hic uersus dicit̃ trimetrus hypercatalecticus. Verum & apud nostros ex alio capite amittit .u. uim litteræ in metro scilicet quum post .q. ipsum.u. ponitur alia uocali sequente: ut in mille exemplis prospici libet. Nam tunc quoq; teste Sergio super Donatũ: Nec consonnns ẽ ip̃m.u.quod loco digãmæ poni consueuit: nec uocalis eẽ põt. Nõ quidẽ consonãs: qa ut supra uidimus post cõsonantẽ in eadẽ syllaba poni nõ põt: ideo æoles cõmutabãt

digamma in.b.& præponebant dictionibus incipientibus ab.r.Non etiá uocalis quia poſt ſe in eadé ſyllaba aliá uocalé habet:cuius merito cóſueuit ſemp fieri cóſonás:& uocalis ſonũ amittere.Hoc idé etiam plærũq; patiť inter.g.& aliquá uocalé ut ſanguis lingua.Idéq; ſæpe fieri cóſpeximus.s.antecedéte ipm.u.& ſequéte a.uel.e.ſuadeo ſuauis ſueſco ſuetus. Vtebanť etiá ut diximus æoles ipo digáma ubiq; loco aſpiratióis effugiétes ſpiritus aſperitaté. Quos in multis quoq; nos ſequimur:non aũt in omnibus. Ná ut illi Fέστισ:nos ueſtis dicimus:ubi Fεσπέρα nos ueſpera:ubi Fίσ nos uis.Item & hiatus cauſa illi quoq; interponere ſolebant digamma ut in tripode uetuſtiſſimo Apollinis q ſtat in cerolopho bizantii ſic ſcriptũ annotauit Priſcianus Δεμοφάϝων λάφῶν.Et nos quoq; hiatus cauſa interponimus.u.loco digammæ.F.ut clauus argiu9 pauo ouum ouis bouis.poſt hæc aũt cũ dictiones græcas tráſferimus:ponimus.u.noſtrũ plærũq; p ου diphthongo ut muſa pro μοῦσα.Nónunq; p.o.correpta ut Cyrus p κύροσ:cyprus pro κύπροσ: pelag9 pro πέλαγοσ:quéadmodũ ſupra uidimus quũ de.o.littera tractuimus.Quádoq; p.o.producto quod illi.ω.mega.i.magnũ uocát ut fur pro φωρ.Quin ecótratio nónunq;.o.pro ου diphthógo ponimus:ut bos cum ſolo.o.dicimus:pro eo quod βουσ cũ ου diphthongo ab illis ſcribiť.Nónunq; uero ponimus.u.ubi illi.y.græcũ ſcribũt:ut infra cũ de illo tractabimus late dicemus.Quid quod traducétes dictiones græcas inter.c.&.l.uel .c.&.m.ipm.u.quandoq; iterponimus: ut ηράκλισ hercules: ἀσκληπιοσ Aeſculapius : ἀλκμηνη ſecũdũ antiquoꝝ ſcripturá Priſciano teſte Alcumena ſcribebať:quin & ἀλκμηνον Alcumenon.fuit etiá u.in qbuſdá alias uocales ab auctoribus noſtris aliquádo cómutatũ: & p deriuatióes quotidie cómutamus in.a.ut ueredus ueridarius:in.e.ut pondus póderis:deierat p deiurat :peierat pro peiurat . Quin & antiq teſte Papyriano augar p augur:augeratus p auguratus dicebát.Similiter in his quæ a tertia cóiugatióe naſcunť quotiéſcũq;.n.&.d.ipm.e.ſequebáť:loco.e.ipm.u.ſcriptitare ſolebát:ut faciundũ p faciédũ:legundũ p legédũ:dicũdũ p dicendũ:uertundũ p uertendũ. In.i.correptá p cópoſitioné ſcilicet nominũ habétiũ ultimá ſyllabá deſinenté in.u.cũ uerbis ſiue participiis ut cornu corniger:& cornicé:arcus arcitenés:fatũ fatidicus:aurũ aurifex:luctus luctificus:fluctus fluctiuag9: opus opifex:etiá p diuiſioné:ut curr9 uel curſus curriculus uel curriculũ.Ná a curru per diuiſioné deſcédũt:ut Iuuenalis in ſatyra quæ incipit Plurima ſũt fuſcine inquit:Ná ſiqs magni cenſus præcepit amoré:Et leuo monitu pueros pducit auaros: Dat libertaté & totas effundit habebit:Curriculo qué ſi reuoces ſubſiſtere neſcit.Vbi curriculũ a curru & tráſlatione ſua diminuit.Similiter Curtius libro octauo de geſtis Alexádri inquit:alioꝝ turbati equi nó in uoragines mó lacunaſq;:ſed etiá in amné præcipitauere curricula.Eſt etiá curriculus curſus:ut Varro in epiſtola ad Iuliũ Cæſaré atteſtať:& Plaut9 ſimiliter cũ ait in epidico:Ná ut apud portũ te cóſpexi curriculo occœpi ſequi uix adipiſcédi poteſtas modo fuit.Quin & ſignat tps ipm teſte Seruio ſuper.viii.ænei.ubi ait Virgilius: Curriculo expulerat ſomnũ cũ fœmina primũ.Significat etiá locũ ubi curriť.Quid quod.u.in.i.quibuſdá in dictionibus a.C.Cæſare traductũ fuit.Ná ut ait Quintilian9 libro primo: optimus & maximus ut mediá.i.litteram quæ ueteribus.u.fuerat acciperét.C.primũ Cæſaris inſcriptione traduciť factum.ſcribebant etiam antiqui teſte Priſciano carnufex cum.u.pro carnifex:& lubens pro libens:peſſumus pro peſſimus.

DE.X.Littera.

Littera ſemiuocalis eſt:quá ex græcis accæpimus:& multa cómoditate in dictionibus noſtris habemus Ná duplex eſt:& pro qua modo.cſ.modo.gſ.modo duplicato.ſſ.ut dixit Plinius primitus utebamur ut apecſ cũ.cs.pro apex cũ.x. quod genitiuus etiá indicat:in quo apicis dicimus.Similiter gregſ. prius cum gſ.dicebamus:ubi nũc grex cũ.x.dicimus:quod genitiuus indicat gregis. eodem modo Vlyſſes cũ duplici ſſ.ubi nũc ulixes cũ.x.ſcribimus:quá litteraturá cũ duplicato.ſſ.græci etiá obſeruant dicentes ὀδυσσεῦς: unde quod apud dores διςσα:quod eſt bina cũ gemino.ſſ.ſcribiť:ſæpe ab Homero διξα cũ.x.poniť.Verũ græci ſequéte.ſ.nũq;.x.præponũt: ſed illá in.κ.quæ ſimplex eſt cóuertũt: ut pro εξ & στάσις nó ἐξστασις:ſed ἔκστασις cũ.κ.ſcribũt.Cuius hæc ratio uideť quia.s.geminari aliqua cóſonáte antecedéte minime poteſt.At.x.cũ loco.c.&.s.uel.g.&.s.uel gemini.ſ.fungať.Si illá in eadé dictione.ſ.ſequereť:cótingeret illá poſt.c.uel.g.uel.s.geminari:quod fieri nó poteſt.Quæ ſane ratio adeo cócludere uideť:ut nullo pacto s.poſt.x.etiá in ſcriptura noſtra ſcribere debeamus.Quod teſte Quintiliano libro.ix.de inſtitutione oratoria repræhendit Iurani9:Meſſala i libro de.s.littera defendit:Ita ut nó recta illoꝝ dici poſſit ſcriptura: quá ſupra cũ de littera.s.tractareť recenſuimus:ubi dicebát a pecto exſpecto cũ.s.poſt.x.ſcribendũ eé uel exſoratus ut alii.Quod ſi liceret licebat etiá poſt.bs.uel.ps.quas loco.ψ. duplicis accipim9 addere.s.ita ut diceremus obſſiſſus uel abſſpectus cũ duplici.s.poſt.b.quod minime licet.Nec etiá more græcoꝝ.x.in.c. ſequéte s.cóuertimus:ſed teſte Priſciano.x.ſolá abſq;.s.apponimus.Ita ut quotienſcũq; ex præpoſitio cópoſita præponiť dictionibus incipientibus a uocalibus uel ab his quattuor conſonantibus:hoc eſt.c.p.τ.s.ipa integra manet.Sed ex his quattuor cóſonantibus ſola.s.abiiciť:ut exaro:exeo:exigo:exoleo:exuro:excutio: explodo:extraho:exequor:expecto:exequiæ:expes.Sed dubium de exſicco:& de exſibilo reſtat:quæ abſq;.s. nó poſſe ſcribi uidentur:ut ait Papyrianus:quare & cætera ſimili modo potuiſſe ſcribi apparet.Vnde antiquorum forte cóſuetudo magis in his q; grámnticorũ ratio ſectáda erit.Tráſit.x.teſte Priſciano per deriuationé in.u.conſonanté ut nix niuis.In.ct.ut nox noctis.ſubdit etiam loco aſpirationis:ut ueho uexi thraho traxi.

¶ De.y.Littera.

Littera uocalis est anceps & liquida: hoc est quæ facile modo produci modo corripi potest. Hanc in solis dictionibus græcis: & eo loco quo illi scribunt: & nos scribere debemus. Nec in ullis latinis ponere prorsus debemus: quia ob id tantũ suscæpimus: ut propriá dictionũ græcarum scripturam: quas ab illis accæpimus: in transcribendo seruaremus. Nam cum pro latinis dictionibus .i. nostrum habeamus: græcas litteras intermiscere non debemus. Sane ueteres nostros illam transcribendo in pluribus dictionibus mutasse: ac pro illa .u. quoq; nõnunq̃ uero .o. posuisse cõperio: ut δύο duo: μυσ mus: συσ sus: & inde diminutiuũ sucula: κυβέρνήτησ gubernator: κύμινοσ cuminus uel cuminum: κυπαρίσσος cupressus: κύμη cumæ quod urbis est nomen: ut in dictionibus uidebimus: μυραίνα murena: quod piscis est nomẽ: μύλλος mullus nomen est piscis: ut Iuuenalis: Mullũ sex milibus emit: θύννοσ thunnus similiter est piscis: στυππεία stuppa: πορφύρα purpura: τυμβα tũba: φυγή fuga: φυκοσ phucus: βότρυς botr⁹: γόνυ genu: σάμβυκα sambuca genus est instrumenti musici ζυγός iugũ: σῦλλας sulla: & plura alia quæ simili modo .y. græcum in .u. nostrum conuertunt. Nam sullam quẽ iam dicimus syllam in antiquis codicibus & emẽdatissimis cũ .u. scriptum: & nos ipi sæpissime aspeximus: & a doctissimis uiris nostræ ætatis & conterraneis meis Leonardo & Caralo Arretinis: sic antiquos scriptitasse cõfirmari audiui. Vnde uidemur secuti æoles qui ipsum y. græcũ sono ipsius .u. soliti erant sæpissime pronuntiare. Itaq; si eorum poetæ nõnunq̃ ipi .y. græco ascribebant .o. non id quoq; factitabant: ut diphthongum facerent: quẽadmodum ex diligentissimorũ grammaticorũ testimonio comperimus: quia illá corripiebant: sed ut per id quoq; expressius declararent: apud eos ipsum .y. græcum sono ipsius .u. efferendum esse: ut in eo Callimachi uersu καλλιχόρου χθωνοσ καὶ συρείας θυογάτηρ. Cõuertim⁹ etiá nõnuq̃ .y. græcũ in .o. nostrum: ut νυξ nox: ἄγκυρα ancora: μυλος mola: στύραξ storax cum .t. exili & alia nõnulla similiter: quorum rationem reddere præter litterarum similitudinem & figurarũ seu linguarũ consuetudinem difficile esset.

¶ De.z.littera.

Littera muta est: quá similiter pro dictionibus græcis accæpimus: pro qua primitus nõnunq̃ simplex s. ut sagunthum pro ζάκυνθοσ: sethus pro zethus: quãdoq; uero duplicatũ scribebamus: ut massa pro μάζα: Patrisso pro πατρίζω: pytysso pro πυτύζω: quandoq; autẽ pro illa .d. ipsum ponebamus: ut odor ab ὄζειν: Medentius pro Mezentius teste Prisciano.

Hæc littera a Claudio Cæsare cõperta antisigma nominata est: quia unum sigma & alterum inuersum atq; oppositũ detinet: uoluitq; illá locũ ei⁹ litteræ detinere: quæ apud græcos .ψ. scribit & apud nos per .ps. uel .bs. traducitur. Quáuis teste Prisciano multo molliorem uolubilioremq; sonitum .ψ. habeat q̃ ps uel bs. Nam sic quoq; ante illius inuentionem græci pro ea litteras illas perscribebant. Qua de re licet recte ipsi Claudio uisum fuisse dicatur nouam scilicet formam sub eadem potestate comperire. Nulli tamen ausi sunt antiquá scripturam mutare. Verum Papytiano teste & nõnullis aliis quãto expeditior est .ψ. q̃ ps tanto ps q̃ bs esse uidetur: ideoq; dictiones græcas per .ψ. scriptas: quandoq; quidem in ps transferimus. ut psalmus psitacus pseudolus terpsichore æthiops. nõnunq̃ uero in bs: ut αψυρτος absyrtus: αραψ arabs. Sane ps uel bs nunq̃ in eadẽ syllaba coniungitur in fine nominatiui: nisi cuius genitiuus in pis uel in bis definit ut Pelops pelopis: æthiops æthiopis: arabs arabis. Quod nõ solum in græcis quoq; sed etiam in latinis quoq; obseruamus: ut stirps stirpis: princeps principis: urbs urbis: cælebs cælibis.

¶ De ordinatione litterarũ inuicem tam uocalium q̃ consonantium. Et primo de ordine uocalium.

Vm ergo de litteris & eorum nominibus figuris q; & potestate ex sententia clarissimorum uirorum disseruerimus: Restat iam de earundem ordinatione in syllaba deinceps pertractare: & a uocalibus incipientibus hæc primũ annotãda uidentur. Quod uocalis unica nõ nisi abusiue syllaba dici potest: hoc ex ui nominis syllabæ clarissime apparere potest. Nam syllaba dictio græca est a συμβάλλω uerbo quod est compræhendo deducta. Vnde & syllaba ipa cõpræhensio dici potest: quæ non nisi ex pluribus: hoc est ad minus ex duobus recte fieri ualet. Sed quia communiter syllaba pro uoce litterali accipitur: quæ sub uno accentu & uno spiritu indistanter profertur: consueuimus etiam uocales singulas pro singulis syllabis accipere. itaq; ab una littera incipiens syllaba: non ultra sex litteras progredi potest: ut a ab arx mars stans stirps.

¶ Tres uocales in eadem syllaba locari non possunt.

Vnq̃ etiam tres uocales in eadem syllaba recte locari possunt. Nam .u. & .i. non aliter diphthongis cõiunguntur: nisi loco consonantium apponantur: uel ipsum .u. uim litteræ amittat.

¶ Duæ uocales in diphthongu3 coniunctæ ponuntur in eadem syllaba.

T duæ uocales cum diphthongum conficiunt unicam: iam tunc syllabam efficere ualent ut Aeneas: Cæsar: mœnia: œnophorum: audio: gaudeo: Eugeneus: Perseus.

¶ Quibus diphthongis utuntur latini & græci: & quas ex græcis traduximus.

Vattuor igitur in latina elegantia diphthongorũ genera habemus.æ.œ.au.eu. De quibus in sequẽtibus in dictione diphthongus uidebimus. Sed duodecim in græca comperiuntur. Ex quibus cum tantũmodo octo nos in scripturam nostram traducamus:uidelicet.αι.αυ.ευ.ει.οι.ου.υι.ωι. de his tantũmodo & per quas litteras ad nos transferuntur uidendum erit. Nam principaliter ut promisimus de orthographia dictionũ græcarum quæ latine scribuntur tractaturi sumus. At reliquas eorum diphthongos:quæ ad nos minime spectant prætermittemus.

De.αι.diphthongo.

Rima igitur diphthongus fit ex.α.cum.ι.in qua utraq; uocalis sonum suum perdit:& simplicis.e.sonum suscipit:in scripto uero nullo modo simplex.e.pro.αι. diphthongo ab illis scribi potest: Nec e contrario diphthongus pro simplici.e.at cum huiusmodi dictiones in quibus illa diphthongus scripta fuerit a nobis transcribuntur:semper loco illius nostram.æ. diphthongum apponimus: ut αινέιας Aeneas. μέγαιρα Megæra. Nõnunq̃ uero illã diuidimus in.α.& in.ι.& tũc quoq; ipsum.ι. quandoq; quidem pro duplici consonante accipitur:ut αιας Aiax:μάια Maia.quandoq; uero uocalis remanet:ut νάις nais. Virgilius in Alexi: Tibi candida nais & Ouidius: Nais ab his tacuit. Sed hæc quoq; dictio diuersimode in plurali numero a poetis nostris obseruata legitur. Nam cum naiades scribamus:nonnunq̃ secundã producimus:quandoq; uero corripimus. Namq; produxit illam Virgi.in Sileno cum dixit: Aegle naidum pulcherrima. Corripuit uero Ouidius libro metamorphoseos.iiii.cum ait: Mercurio puerum diua cythereide natum: Naiades idæis enutriuere sub antris. Nec hæc solum nostri obseruauere poetæ:sed quãdoq; diphthõgum illam diuidentes pro uera diphthongo.æ.posuerunt.ut aulai pro aulæ.pictai pro pictæ. Virgilius libro æneidos.iii. Aulai in medio libabant pocula bacchi. Idem libro.viii. Diues equũ:diues pictai uestis & auri. Quid q̄ nõnunq̃ diphthongum ipsam totam in.o.simplex traductam comperim⁹: ut ὀίτη της Oeta: & siquid simile comperitur:ubi.αι.diphthongus in simplex.ο. &.η.in.e.nostrum conuersa fuerunt. Nam nullo pacto potest ibidem esse.œ.diphthongus:sed diuisum tantumodo illa proferri conuenit. ut Ouidius:non senis œtæ regia lemnos erat. Transit quandoq; hæc diphthongus per deriuationes & cõpositiones in.i.productam:quæro inquiro exquiro. Quamuis exquære Plautus dixit in aulularia:ut intro exquære sitne ita ut ego prædico. Similiter lædo illido:cædo & occido.

De.αυ.diphthongo.

Ecunda diphthongus fit ex.α.&.υ.psilon sic.αυ.quã græci sub uno accentu & unica syllaba ꝓferunt tali scilicet sono:ac si aue proferatur ablata.e. Quã cum in dictionibus græcis ad nostras traducimus conuertimus in.au.diphthongum nostram:ut ἀυγούστινοσ Augustinus:ἀυλη aula:αυρα aura: sed aliquando quidem a nostris diuiditur:ut ναυσ nauis:ubi nulla est diphthongus:sed.y.psilon in.u.consonãs est conuersa. Quod nos quoq; in dictionibus nostris quandoq; obseruamus:ut gaudeo cuius prima diphthongum habet:in gauisus diuiditur:& fit.u.consonans. Econtrario etiam contingit.u.consonans in diphthongum reuerti:& hoc per abiectionem uocalis sequentis ipsum.u.ut lauor lautus:faueo fautor:auis auceps:ut etiam supra uidimus cum de.u.littera tractaremus. Transit nõnunq̃ diphthõgus ipsa.au.more antiquo in.o.productam:ut lotus pro lautus:plostrum pro plaustrũ:cotex pro cautex.quandoq; in.o.correptam ut loretum pro lauretum:orichalcum pro aurichalcum. Virgilius in.xii. Ipse de hinc auro squalentũ alboq; orichalco.& Hora.in arte poe. Tibia non ut nunc orichalco iuncta tubæq;. Nam ut ait Festus in dictione orata:aurum rustici orum dicebant:auriculas oriculas. Vnde & orichalcum pro aurichalco: de quo in sua dictione late uidebimus:posia pro pausia. Nam a Virgi.pausia dicitur cum ait libro georgi.ii. Orchites & radii & amara pausia baca. Plinius uero libro.xv.naturalis historiæ: Tria inquit sunt oleæ genera orchites radii & posiæ. Verum econtrario antiqui quandoq; Prisciano auctore.au. diphthongum pro.o. ponebant:ut austrum pro ostrum ausculum pro osculum. Item teste Seruio in primũ geor.caudex pro codex saurex pro sorex:caules pro coles:caures pro corus.

De.ευ.diphthongo.

Ertia diphthongus apud illos fit ex.ε.cum.υ.psilon:sic. ευ.quæ sub uno accentu & una syllaba quẽadmodum alia quæq; ab illis profertur:ueluti si proferatur eua ablato.a.& hæc quoq; cum in dictionibus græcis ad nostros transfertur:per.eu.nostram diphthongum scribitur:ut ἐυγένιοσ Eugenius:ἐυαγγέλιον euangelium.& uniuersaliter ubicũq; maiores nostri has duas diphthongos in dictionibus græcis compererunt.s.αυ.&.ευ.fere semper loco.υ.psilon.u.latinum posuerunt. Ex quo certum haberi potest:illud.u.apud illos in suis diphthongis sonum suum deperdidisse:cum neq; sit.u.neq; ut.u.nostrum ab illis: sed uti.i.ꝓferat᷑. Quãq̃ antiqui æoles a quibus nostra grãmatica ut plurimũ deducta fuit:sono ipsius.u.sæpe ipsum.υ.ꝓferebant:ut supra uidimus. Verũ & nõnunq̃ ex ipsa diphthongo.ευ.cũ ad litteraturam nostram traducimus:litteram unam abiicimus:& alteram retinemus:uel ut alii dicunt tota diphthongus in alteram litterarũ conuertitur:quod ad idem tendit. Et abiicimus quandoq; quidem.υ.& retinemus.e.productam:ut ἀχιλλευσ Achilles:ὀδυσσεῦσ Vlixes:περσεῦς Perses: quãq̃ etiam Perseus a nostris dicatur. Quandoq; uero abiicimus.e.& retinemus.i.quod in.u.nostram productã similiter cõuertimus: ut φεῦγω

fugio:φευγὴ fuga:de qua dictione cum.f.scripta in sequentibus fiet sermo.

¶ De.ει.diphthongo.

Varta diphthógus fit ex.ε.cum.ι.sic.ει.in qua.ε.sonum suum perdit: & diphthógus tota uoce ipsius
i.simplicis profertur.Nó tamẽ eius loco.i.simplex ab illis scribi potest.At cum apud nos transfertur:
non potest in aliam diphthongum sibi correspondentem conuerti:quá non habemus. Sed aliquando qui-
dem illam in.i.simplex transferimus:ut νειλος nilus:πλειαδεσ pliades: ubi abiicimus.e.& retinemus .i.
Virgi.libro primo ænei.Arcturum pliadesq; hyades geminosq; triones:ubi non solum abiecit.e. ut dixim⁹
sed ipsum.i.ac si fuisset in dictionibus latinis ante uocalem corripuit. Aliquando uero diphthongũ ipsam
in simplex.e.semper productam conuertimus:ut χορεια chorea:σπονδεῖος spondeus:uerũ & aliquádo
eadem diphthongus apud nos cũ transfertur diuiditur:& ambæ litteræ diuisæ a nobis proferuntur:ut in ca
dictione:quá diximus transtulerunt:ut plurimũ nostri poetæ pleiades. In qua diphthongus ipa diuiditur:
&.i.simplex consonans efficitur:quáobrem in hac ipsa diphthongi diuisione semper primam producimus
Secundam uero quandoq; quidem corripimus.& tuncquoq; semper primá more græcorũ accentum ser-
uamus.ut Virgilius libro georg.primo:Pleiadesq; hyades: claramq; licaonis arcton. similiter Ouidius li-
bro.iiii.fastorum:Pleiades incipient humeros releuare paternos.Nanq; non potest scribi pliades cum solo
i.quia tunc quoq; prima illius breui existente carmen claudicaret:ut libro primo ænei. Virgilius ipse obser-
uauit primá corripiens:ut proxime ostendimus.Non enĩ in omnibus non propriis eandem uno loco longá
& alio breuem ponimus.Quandoq; uero secundam eius dictionis syllabam secundũ aliquos etiam produ
cimus:& in illam accentum transferimus:ut Propertius ad Cinthiam:Non hæc pleiades faciunt:neq; aquo
sus orion.Lucanus libro sexto:Pleiadũq; soror genitrix mea:maximus atlas Est auus.secundũ alios uero fit
diæresis:hoc est diuisio diphthongi græci:& remanet.i.uocalis ac breuis una cum a uocali sequẽte ita ut sit
ibi dactylus & accentus super prima remaneat.præter hæc autem diphthongus ipsa.εί.nonnunq; a nostris
græco more describitur:ut a Virgilio in Pollione dum ait:Orphei colliopea lino formosus apollo. Et in si
leno:Caucaseasq; refert uolucres:furtumq; promethei.Idem libro primo ænei.Iam ualidam ilionei nauem
iam fortis achatæ.in quibus.ει.pro unica syllaba & unica diphthongo apposuit. Vt testis est Macrobius
libro saturnalium:& metrorum scansio indicat:quæ diuisis litteris fieri non posset.Immo quod plus est có-
perimus uetustissimos nostros semper pro.i.longo diphthongũ hanc scriptitasse. Vnde id quoq; Lucilium
præcæpisse rettulit Quintilianus cum ait:Iam pueri uenere e postremũ facito atq;.i.ut puerei plures faciant
ac deinceps idem mendaci furiq; addes e cum clari furei iusseris.Quid quod apud ariminũ in triũphali ar-
cu:qui iam pro porta urbis habetur scriptuз antiquissimus litteris adhuc aspicere licet.CELEBERRIME-
IS ITALIAE VIEIS pro celeberrimis italiæ uiis.Et non longe ab urbe roma in loco quẽ aureliam iam uo
cant scriptum aspexi:Sibi Sueis pro suis. Vnde etiam Prisciano teste libro octauo scribebant antiquissimi:
uolo ueis:cũ diphthongo.ει.in secunda persona pro eo quod dicimus uis:ubi diphthongum in.i.longam
cómutauimus.Quare illorum obseruantiam superuacuam dixit Quintilianus in primo:quia.i.tam longæ
q̃ breuis naturam habet:tum ut ait incommodum aliquando.

¶ De.οι.diphthongo.

Vinta diphthongus fit ex.o.cum.ι.sic.οι.in qua.o.sonum suũ omnino apud illos perdit:& profertur
solum ut.i.nostrum:pro ipso tamen scribi ab illis non potest:nec ecótrario. Quam utiq; diphthongũ
cum nos ex dictionibus græcis in latinum sermonẽ transcribimus:in eam conuertimus diphthongũ: quam
per.œ.scribere consueuimus.nam.o.remanente.i.in.e.côuertimus:& fit.œ.diphthógus:ut φοῖβοσ Phœ
bus:όιστροσ œstrum.Virgilius libro georgi.primo:Cui nomen asilo romanũ est œstrum grai uertere uo
cantes:όινόφορος œnophorum.Iuuenalis:Tandem illa uenit rubicundula totum œnophorum sitiens.ali
quando uero remanentibus eisdem litteris illá nos diuidimus:ut Τροῖα troia:ἐυβοῖα euboia:ubi.i.dupli-
cis cósonátis uim obtinet. Aliquádo aũt totá diphthongũ i simplex.o.côuertim⁹:ut πόιημα poema:ποιη
τὴς poeta.Ná diphthongus tota in.o.transfert:& illud.η.quod diphthongũ sequit:in.e.nostrũ cómutat.
Quandoq; uero & ipsam diphthongũ in simplex.u. nostrũ côuertimus:ut φοινίκος punicus.

¶ De.ου.diphthongo.

Exta diphthongus fit ex.o.cũ.υ.psilon sic.ου.ubi utraq; uocalis sonũ suũ perdit:& sonũ latini.u.sim
pliciter assumit:quando scilicet.u.nostrum uocale est.cum ergo illam traducimus in.u.latinũ côuer-
timus.Verum ut ostendit Seruius in.x.ænei.Consueuerunt antiqui nostri illam in.œ.diphthongũ trásferre
ut & diphthongũ nos haberemus ubi illi habebant.Nec græca modo sed plæraq; ex nostris: quæ nos p.u.
scribimus:antiqui p.œ.diphthongũ scriptitabát:ut mœrus pro murus:quod obseruasse Virgilius in præ-
fato libro.x.testat idẽ Serui⁹ cũ ait:Quin intrant portas atq; ipis prœlia miscent Aggeribus mœrorũ:p mu
rorũ:ubi primá cũ.œ.diphthongo scriptam dixit.Similiter mœnia cũ.œ.diphthongo pro munia scribi as-
seruit:pœnio pro punio:quod eodem teste a pœna uenit:hinc & pœnica regna uides:de quibus in particu
laribus dictionibus latinis uidebimus.

¶ De.ωι.diphthongo.

Eptima diphthondus fit ex.υ.psilon &.ι.paruo coniunctis inuicem hoc modo.υι.quæ unius.i.longi sonum seruat:quã apud latinos in ipis dictionibus græcis: quas latine transcribũt sic prorsus ut iacet apud græcos obseruatam comperimus:& nos simili modo obseruare debemus:ut ἁρπυια harpyia. Virg. libro.iii.æneí.sic obseruasse depræhenditur ex antiquis & emendatissimis codicibus:ac Macrobio teste ubi ait:Quas dira celeno:Harpyiæq; colunt aliæ.Idẽ libro georgi.iiii.Atq; getæ atq; hebrus ac attias orithyia: sic.n.græce scribitur ὀριθυια:similiter cynomyia: & alia q̃plura.Nam simili modo scribunt nostri dii &.ii. per geminum.i.& p er unũ proferunt.

¶ De diphthongo.ωι.

Ctaua & ultima diphthongus ex his quas in latinũ traducimus ea est: quã illi ex.ω.magno &.ι.paruo conficiunt:sed diuersimode ab antiquis & modernioribus conscriptã. Nam antiqui quidem ipm paruũ.i.ad latus ipsius.ω.magni semper conscribebant hoc modo uidelicet.ωι.ut in codicibus illorũ antiquis quotidie legimus.At aliiq̧ moderniores non ad latus:sed sub ipso.ω.subscribere cœperunt sic uidelicet ῳ.Quod ex librariorum imperitiæ primitus prouenisse existimo:qui cum uoce ipsius.ω.magni tota diphthongus proferri habeat.Ita ut ipsum.i. paruum penitus sonũ suum perdat: inconsider ate solum.ω. hoc est non etiam ad latus ipsum.i.paruũ applicando conscribebant:ut simili modo in scripturis nostris frequẽtissime contingit:in quibus ubi scribi debuisset.æ.diphthongus ipsum solum.e.ex imperitia descriptũ cõperimus.Quod docti deinde græcorum grãmatici eiusmodi iam male scriptos codices emendantes:ipsum i.paruũ quod ad latus esse debuerat scribebant.Quod sane ex illo etiam perpenditur.quia ab insciis nostri temporis librariis in nouis illorum codicibus omissum illud.i.paruũ penitus depræhendimus. Cum igitur hanc diphthongum in latinũ conuertimus in nostram.œ.diphthongum ut maiores nostri semper obseruauerũt:& nos trãsferre debem⁹:uidelicet remanẽte.ω.quod in.o.nostrũ cõuertim⁹: & ipm.i.paruũ i.e.trãsmutamus:quemadmodũ & in alia illorũ diphthõgo uidelicet.οι.supra diximus obseruãdũ: ut τραγῳδία tragœdia:κωμῳδία comœdia.Nam ambæ hæ dictiones ex ᾠδη quod apud nos est cantus componuntur & prima quidem cum ea dictione quæ est τράγος.i.hircus.alia uero cum ea quæ est κώμη.i.uilla coniungitur.Cum ergo eius dictionis quæ est ᾠδία prima:ipsum.i.paruũ conscriptum habeat:uel ut antiqui obseruabant ad latus sic scriptum ὠιδία:quæ eodem modo ut alia profertur:cũ apud nos transfertur per.œ. diphthongũ scribi debet.Nam formatur ea dictio ᾠδία ab hoc uerbo ἀοιδῶ quod apud nos est cano: & traducitur ἀδῶ quo antiqui poetæ utuntur. ut Homerus in primo iliados uersu.μῆνιν ἄειδε θεά:quod alii in cõmuniorem linguam deducentes conuerterunt.a.&.o.paruũ in.ω.magnũ remanente.i.ut Moschopulus diligens illorum grãmaticus attestatur:& dixerunt ὠιδω:uel secundũ modernos cum.i.paruo subscripto uidelicet.ᾠδω:quod apud nos dicitur cano.Vbi in prima est diphthongus quæ uoce ipsius.ω. tantũmodo profertur:hanc ergo cum in latinum conuertimus in.œ.ut diximus transcribimus: & uoce ipsius.e. simplicis secundum nostram consuetudinem proferimus:dicentes tragœdiam: comœdiam : citharœdum: psalmœdiam:prosœdiam:& siquid aliud simile contingat: q̃uis ista duo ultima græca uoce cũ.o.absq; diphthongo proferre consueuerunt:ut late uidebimus in dictione prosodia.

¶ De ordine consonantiũ inter se:& q̃ uocales nõ plures q̃ tres consonantes in eadẽ syllaba uocalẽ antecedunt uel sequunt̃.

Vnc ad ordinem consonantiũ inter se & cum uocalibus progredientes:cõperimus primũ ex ipsa linguæ potestate non plures q̃ tres consonantes in eadem syllaba uocalem ipsam antecedere:nec rursus nisi tres consequi posse:sic enim per strepo uerbnm afferimus:Sic mulctram pro ipsa emunctione:ut Virgi.in bucolicis:Bis uenit ad mulctram. Vel mulctrale quod uas est:in quo lac emungitur.Similiter stirps cum tribus post uocalem effertur.quæ cum hominum dicitur:generis est fœminini.ut Virgilius:Hei stirpem inuisam.Cum uero arbo℞ masculini.ut idem in duodecimo:Cũ semel in siluis uno de stirpe recisum.

¶ Duæ solæ consonantes uocalẽ sequunt̃:si tres præcedunt. & econtrario

Ane si tres consonantes uocalem ipsam præcedunt:non possunt nisi consonantes duæ in eadem syllaba subsequi:ut monstrans.Et econtrario si consonantes tres uocalem sequuntur:non possunt in eadẽ syllaba nisi duæ præcedere ut stirps.

¶ Quæ consonantes syllabam post uocalem finire possunt.

Vrsus & si aliqua dictio in duas desinit consonantes: necesse ẽ priorẽ liquidã esse: & sequẽtẽ uel in.s. uel in.x.ut in iisdem litteris ostẽdemus:uel in.c.sola.n.antecedẽte finire:ut hinc hũc. Vel ĩ.t.simili mõ ipo.n.antecedẽte terminari:ut est:dicũt:amãt:& similia.Excipim⁹ græca quædam quæ in.ψ.apud illos terminãt̃:& apud nos p.ps.aut.bs traducunt̃:ut Pelops:arabs:quin & ex latinis princeps & cælebs.

¶ Quæ cõsonãtes alias in eadẽ syllaba præcedere & subsequi possunt.

Taq; cũ cõsonãtes plures in eadẽ syllaba ordinamus.Aliquas quidẽ cõperimus:quæ aliis semp in ipsa syllaba præponunt̃:ut.b.f.g.p.Alias uero quæ semp reliquas subsequũt̃:ut.l.n.q.r.x.Alias aũt quæ

quādoq; quidē præponūt͛:quādoq; uero ſubſequunt͛:ut.c.d.m.s.t.Rurſum & aliā quæ nō cōſonāti præponitur:nec poſt aliā in eadem ſyllaba locari poteſt ut.z.de quibus omnibus ſigillatim uidendū reſtat.

B ante.d.in eadē ſyllaba ponit͛:ut abdera nomē urbis.de qua in ea dictione uidebimus.Labdarus q filiꝰ fuit Polydori filii Cadmi.Abdomen ꝑs animalis pinguis.Bedelyros abominabilis.Bdelliū arbor de qua in ſua dictiōe uidebimꝰ.Idē ante.l.ponit͛ ut blandior:quod ē geſtu & maxīe tactu aliq̄d dulciter indicare:& ꝑ abuſionē ad alios ſēſus trāſſert͛:ut Quītilianꝰ:Blādiar paulıſꝑ iuuenes calamitatibꝰmeis.ante.r.ut brēnꝰ ūbra.

C ante.l.in eadē ſyllaba ponit͛:ut clarus.itē ante.m.ut Pyrachmon: Alcmena:drachma: de q̄bus oībꝰ in ſuis dictionibus uidebimꝰ.Ante.n.ut Cneus cnidus nomē eſt urbis:de qua in propria dictiōe.ante.r. ut creber.ante.t.ut actus lectus:Cteſias q ſiculus fuit orator:& pluraq; in ſequētibus uidebimꝰ.Quin & poſt.ct. ipm r.in eadē ſyllaba collocamus:ut uictrix.Nō aūt.l.teſte Priſciano ipa ſoni natura prohibente.

D ante.l.in eadē ſyllaba ponit͛:ut abodlas:quod eſt fluuii nomē.ante.m.ut Admetus nomē uiri ꝓpriū.Dmois .i.ſeruus.de q̄bus in ſequētibus apparebit.ante.n.ut cydnus:q fluuius eſt ciliciæ:de quo in ſua dictiōe uidebimus.Ariadne filia Minois:quæ a modernis quibuſdam inſciis Hadriana corrupte ſcribitur & uocatur.Item ante.r.ut draco:Drances:quod nomen eſt uiri proprium.

F ante.l.modo cōſimili in eadem ſyllaba collocatur:ut flauus flauius.ante.r.ut frater frango.

G ante.l.in eadem ſyllaba ponitur:ut gladius:glabrio qui delicatus dicitur: & ſine pilis habetur. ante.m. ut agmen.ante.n.ut gnatus.ante.r.ut gratus.

L ante nullam cōſonantem in eadē ſyllaba ponitur:ſed ſemper alias ſubſequitur.

M raro ante cōſonātē in eadē ſyllaba collocari pōt.Repit͛ tamē ante.m.ut amnis:q ab ambio dicit͛ ſecūdū Varronē.Oīa.n.flumina circuerūt:ideo cornuta pingunt͛:ut dixit Seruius . Et ego romæ ſæpe uidi deos fluminū ſculptos cū cornibus & urna.ſomnus:Agamemnon:Mneſteus:de quibus in ſequentibus.Nā ut uidebimus.m.præcedentē ſyllabā terminare nō pōt ſubſequēte.n.itē nec ſubſequēte.t.niſi.p.interponat͛.

N nunq̄; ante aliquā cōſonantē in eadē ſyllaba præponi pōt:ſed ſemper ſubſequitur.

P ante.l.in eadē ſyllaba ponit͛:ut planus.ante.n.ut terapne patria eſt:de q̄ Ouidius in epiſtolis heroidū : Rure terapneo nata puella phrygē.ante.r.ut pratū:præda quæ teſte Gellio li.xiii.noctiū atticaꝝ dicit͛ corpa ipa reꝝ quæ capta ſūt:manubiæ uero appellatæ ſūt pecuniæ a quæſtore ex uēditiōe prædæ redactæ.ante.r.teſte Priſciano in.viii.ut ipe:ſcripſi:nupſi:ſimiliter capſa:tametſi a capio deduci uelint.Alii a græco tractū uolūt quod eſt κάμπτρα:& amiſiſſe.m.cum dici debuiſſet campſa.ante.t.ut aptus captus ineptus : pthia patria Achillis:ut in ſequētibus uidebimus diphthongus ſtulptile:quod ſculptū dicimus : ut ſculptile ſimulachrū legimꝰquod ſculptū eſt.Nec inter.m.&.n.ipm.p.ſtare pōt nec poſt.r.in principio ſyllabæ aliter ſic ut ſtirps.

Q Ante nullā conſonantē in eadē ſyllaba poni pōt:ſane ſubſequi ut ſupra uidimus.

R ante nullā conſonantē in eadē ſyllaba ponitur:ſed ſemper alias ſubſequitur:ut ſupra uidimus.

S ſequēte.b.in eadē ſyllaba ponit͛:ut aſbeſtus.i. inextinguibilis:aſbutes.i.inſepultus.Itē ſequēte.c. ut ſcutū. Quin & poſt.c.ſubſequēte.l.in eadē ſyllaba ponit͛.ut ſmaragdꝰ:ſmyrna. Itē ſequēte.q.ut ſqualor:ſequēte p.ut ſpes ſpera.Quin & poſt.p.ſequēte.l.ut ſplendidus:uel.r.ut ſpretus.Itē ante.t.in eadē ſyllaba ponitur ut ſtatus:ſtennus:caſtellū q ꝑuus ē uicus muris circūdatus.Et a caſtro deſcendit quo ſignificat͛ locꝰ muris munitus:ac etiā urbs teſte Seruio ſup.vi.æneı.At caſtra in plurali notū ē appellari locū in quo milites tētoria fixerūt.Vocat͛ etiā caſtellū teſte Vlpiano recæptaculū illud:quod aquā publicā ſuſcipit. & ut addit Iabolenꝰ ex quo fiſtulis aqua ducit͛.Quo ſignificato Frontinus de aquæductibus ad neruam ſæpiſſime uſus eſt.Item ponit͛.s.in eadē ſyllaba ante.t.ſequēte.l.ut ſtloppus:& ē ſonus ille qui ex inflatione buccarū erumpit.Perſius in penultima ſatyra:Nec ſtloppo tumidas intendis rumpere buccas.uel.r:ut ſtratus:ſtructor qui a ſtruendo:hoc eſt ordinando & componendo deducitur.Vnde dici poteſt conuiuii compoſitor.Iuuenalis in.v. ſatyra:Structorem interea nequa indignatio deſit Saltantem ſpectas:de quo in ſequentibus cum de.r.littera finiente ſyllabam ante.g.pertractabimus clare uidebitur . Quin & ab eodem uerbo ſtrues deducitur: quæ præcipue eſt lignorum. Sane fruſtum non ſuſcipit .r.poſt.ſt.in ultima. Vnde Iuuenalis in ſatyra Atticus eximiæ inquit : Nec fruſtum cape: & Virgilius in primo : Pars in fruſta ſecant . Nam fruſtra cum.r.aduerbium eſt ſignificans incaſſum.non poteſt etiam.s.ante alteram mutarum poni. Verum ī fine ſyllabæ omnes liquidæ ante.s.collocantur:ut plus hyems mons ars.

T Ante.l.in eadem ſyllaba ponitur:ut Tlepolemus Atlas nomina ſunt propria:de quibus in ſequentibus.ante.m.ut Tmolus iſthmos:de quibus in ſequentibus clare habebitur.ante.r.ut tractus.

X Ante nullam conſonantem in eadem ſyllaba ponitur:ſed ante illam omnes liquidæ excæpta.m.in fine eiuſdem ſyllabæ collocari poſſunt:ut falx lanx arx.

Z Simili modo ante conſonantem poni non ualet.Nec ulla duplex in capite ſyllabæ conſonante ſequente locari poteſt.Vnde non recte zmaragdus cum.z.in principio dictionis a nonnullis ſcribitur:quod Lucanus in x.non poſſe fieri per illud monſtrauit quod ait:Et ſuffecta manu foribus teſtudinis indæ Terga ſedent crebro maculis diſtincta ſmaragdo.Nam ſi eſſet.z. ante.m.ſubtrahi in metro minime poſſet. Et ſic quoq; uerſus ipſe non ſtaret:ubi iam.s.uim conſonantis amittit.Non etiā poſt conſonantem in eadē ſyllaba collocat͛.

De uocalium & conſonantium ordinatione in diuerſis ſyllabis.

Iſo de uocalium & conſonantium ordine in una eademqꝫ ſyllaba: reſtat ut de earũdem in diuerſis ſyllabis ordinatione proſequamur. Itaqꝫ omnis dictio uel ſimplex eſt uel cõpoſita. Si ſimplex intermedias illius ſyllabas aliqua a uocali incipiat: neceſſe eſt antecedentem quoqꝫ ſyllabam in uocalem deſinere: ut pietas: curialis: parco: eo: ruo: munio. Non tamen ſi præcedens in uocalem deſinit: neceſſe eſt ſubſequentẽ a uocali incipere: ut in eiſdem exemplis liquet. At ſi compoſita ſit dictio & ſyllaba intermedia a uocali incipiat: non neceſſario antecedens in uocalem deſinit: ut exacuo: perago: ineo: aduro. Verum in compoſitis quandoqꝫ ſubtrahitur conſonans: & tunc antecedens ſemper in uocalem terminatur: ut coio cois: quod ex con & eo componitur. & hæc hactenus de uocalibus. Quæ fere omnia per cõtrarium in conſonantibus obſeruamus. Nam ſi ſimplex ſit dictio & antecedens illius ſyllaba in conſonantẽ deſinat: neceſſe eſt ſubſequẽtem quoqꝫ a conſonante incipere: ut artus: arduus ille. non tamen ſi ſequens incipit a conſonante: neceſſe ẽ præcedentem in conſonantem deſinere. ut faber: Nero: filius: nomen: numen. Si autem compoſita ſit dictio & eius antecedens ſyllaba in conſonantem deſinat: non neceſſe eſt ſubſequentem a conſonante incipere: ut obaudio: abeo: perago: exacuo: exanguis: ſubeo: ineo: tranſeo: pereo: prætereo: abundo: aduro: exuccus. i. ſine ſucco. Sane Herodianus de orthographia putauit rationabilius conſonantem in quá antecedens ſyllabà terminatur: cum ſequẽtis ſyllabæ uocali cõiungere: q̃ꝫ ſic quoqꝫ præcedentem finire. Quare ad ipſam uocis prolationem conuenientius eſſe dixit ſimplicium regulam q̃ꝫ compoſitorum ut diximus obſeruandam. Quod Priſciano quoqꝫ doctiſſimo grãmatico non placuit. tum quia aliquæ dictiones primá in metris cõmunem haberent: oblitus: oblatus: obruo: obrado: & ſimilia: ita ut poſſent etiam corripi. quod nunq̃ꝫ compertum fuit: cum liquida poſt mutam in eadem ſyllaba præcedente cõmunem faciat. tum quia circumeo circumago & ſimilia eliſionem ipſius. m. in pronuntiatione non paterentur: quia tũc quoqꝫ per eum in ſequẽtem ſyllabam pertranſiret. tum etiam quia multæ uocales quæ aſpirari debent: aſpirationem amitterent: ut inhibeo adhuc abhinc: & ſimiles: cũ cõſonãtes illæ uocalibus aſpiratis coniugi nõ poſſint. Stabit igiť quod doctiſſimi aſſeruere grammatici in compoſitis dictionibus ſyllabam in conſonantem deſinere poſſe ſubſequente a uocali incipiente.

An in cõpoſitis dictionibus ſi ſequens ſyllaba a cõſonante incipiat: præcedẽs in aliquã cõſonantẽ finiri poſſit.

Ed dubium reſtat grande an in eiuſmodi compoſitis dictionibus ſi ſequens ſyllaba a conſonante incipiat: præcedens quoqꝫ in quálibet poſſit conſonantem deſinere. Quod pluribus argumẽtis nequaq̃ꝫ poſſe fieri monſtrauimus. Et incipientes a. b. conſonante: per ſingulaſqꝫ alias tranſcurrentes oſtendemus: quas ſyllabas quæqꝫ conſonans ualeat terminare: & quas non ualeat.

De ſyllabis deſinentibus in. b.

Taqꝫ in. b. conſonantem ſyllaba deſinens comperitur: ſi ſubſequens etiam ab ipſo. b. initium ſumat: ut ſabbatum: & Priſciano auctore ſabburra quæ arena eſt immunda: qua naues onerari uſqꝫ ad certam menſuram conſueuerunt. Nos uero non cum duplicato. b. ſed potius cum unico ſcribendum putamꝰ quia breuis eius prima ab auctoribus noſtris ponitur. Virgilius libro georgi. iiii. Vt cymbæ inſtabiles fluctu iactante ſaburram Tollunt. Lucanus ſimiliter: Fluctuqꝫ latente ſaburra. Gibbus cum duplicato. b. ſcribitur & tumor eſt in dorſo. Vnde gibberoſus qui gibbum habet atqꝫ idem gibber. Obba ſimiliter ipſum duplicat: & teſte Nonio genus eſt poculi uel ligneum uel ex parte. Sed hæc hactenus de ſimplicibus. Nũc quoqꝫ de compoſitis. & primo a præpoſitionibus ſubſequendum eſt. Ab igitur præpoſitio cum aliis dictionibus componitur: & cõſeruat. b. litteram: ſi ſequens utiqꝫ dictio a uocali incipiat: quæcũqꝫ ſcilicet uocalis illa exiſtat: ut abactor: quod ex ab & actor compoſitum ex abigo deducitur. Vocantur etiam abactores pecuariorum animalium fures latrunculiue: quos ut uidebimus: abigeos etiam uocant. Aberro quod ſimiliter ex ab & erro cõponitur. Abigere ex ab & ago compoſitum mutauit. a. in. i. & ſignificat a loco fugare atqꝫ expellere: ut abige muſcas a facie mea ſcribentis. abige canes a popina tua: abige ſturnos ſonitu a uinea. Quintilianus: Ibi multis miſer planctibus aues abigam. Similiter oues capras aſellos ab hortis a uinetis a pratis abigimus. i. expellimus. Vnde etiam abigei dicti ſunt qui teſte Vlpiano proprie hi habentur: qui pecora ex paſcuis uel armentis ſubtrahunt: & quodammodo deprædantur: & abigendi ſtudium quaſi artem exercent: equos de armentis: uel oues de gregibus abducentes. Abiicio cum duplicato. i. ſcribitur ex ab & iacio componitur: ubi in compoſitione. a. conuertitur in. i. Abominor ex ab & ominor ſine aſpiratione componitur: quaſi cum faſtidio exhorreſco. Abortiuus ex ab pro abs: quod eſt contra & deriuatio ab orior deducto cõponitur. Abundo ex ab & undo componitur: & ſine aliqua aſpiratione ſcribitur: quia non ab habeo uenit Abuſus ex ab & uſus componitur: quaſi contra uſum: cum quo abuſio prorſus idem eſt. Verũ ſequente. u. cõſonãte ab præpoſitionẽ abiiciť. b. ut auerto quod ex ab & uerto cõponiť: & inde auerſo quod eſt cũ ex aliqua re: quã deteſtamur uultũ auertimꝰ: ut dii talẽ terris auertite peſtẽ. Cõſtat igiť dictiões a ſingulis uocalibꝰ icipiẽtibꝰ cũ ab ꝑpoſitiõe cõponi poſſe: At nõ aliæ a ſingulis cõſonãtibꝰ ſumẽtes initiũ cũ ea cõponũť. Nã cũ dictiõibꝰ incipiẽtibꝰ ab ipo. b. nõ cõponiť ab præpoſitio. Vnde adbreuio etiã ſi cũ. b. ab aliqbꝰ ſcribatť ex ad præpoſitiõe cõponiť. Et ut teſtis eſt Priſcianꝰ adbibo cũ. d. ſcribẽda ẽ. Nec ſemp ab præpoſitio purũ aut

integrum.b.in compositione conseruat.Nam in dictionibus incipiẽtibus a.c.pro ab abs præpositio aucto-
ribus Papyriano & Prisciano componitur:ut abscondo:abscedo:abscido.Sane subsequẽte.d.remanet in-
tegrum.b.ut abdo:& inde abditus quod ex ab & do quod est abscondo componitur.abdico ex ab & dico
dicas componitur:quasi longe dico.Vnde significat expellere a bonis filium dum uiuit pater: cum exhære
dare sit post mortem illum ab hereditate priuare.Abduco ex ab quod aliquando extra denotat: & duco cõ
ponitur.aliquando superflue ponitur ab: & idem est quod duco: ut Liuius Flauiꝰ supplementum ab roma
abduxit.Rursus & ipsa ab præpositio si cum dictione incipiente ab.f.componatur:semper integrum.b.cõ
seruat.Ne si in.f.transiret putaretur ex ad cõpositio facta:ideo scribitur absore cum.b. & absuturum quæ
idem designant.Ne si cum duplicato.f.scriberentur:composita quis crederet ex ad præpositione:quæ op-
positum prorsus designaret.Nam ut illa cum ab non futurum dicunt:quia tempus ab denegat:sic ista cum
ad præpositione uenturum tempus designant.ut Virgilius:Absore cernetis.Ouidius in primo:Esse quoq;
in fatis reminiscimur adfore tempus.Statius in libro thebaidos uidetur accipere pro significatione præsen
tis cum ait:Sensit manifesto numine ductos Adfore: quod nexis ambagibus augur apollo: Protendi gene-
ros uultu fallente ferarum ediderat.Nõnunq̃ uero sequente dictione incipiente ab.f.ob eandem differen-
tiam transit.b.in.u.uocalem:ut ex ab & fugio non dicimus absugio cum.b.neq; affugio cum duplicato .f.
sed aufugio cum.u.uocali scribimus & proferimus.Similiter ex ab & fero non dicimus absero cum.b. nec
affero cum duplicato.f.sed aufero.Cuius causam dixit Cicero in eo libro qui inscriptus est orator:ut fieret
uox pronunciatu audituq; lenior.Et subdit hæc inquit præpositio præter hæc duo uerba nullo alio in uer-
bo reperietur.f.conuersa in au diphthongum.Sed dubium fuit apud aliquos:uersa ne sit & mutata ab præ
positio in au syllabam propter lenitatem uocis:ut dixit Cicero:an potius au particula sua sit proprie origi-
ne:& perinde ut pleræq; aliæ præpositiones a græcis:ita hæc quoq; inde accæpta sit:quod aliis diffiniendũ
relinquo.Non etiam componitur ab cum dictione incipiente a.g.sed cum dictione aspirata:quæ & integra
manet:quod idem est ac sic cum incipiente a uocali componeretur:ut abhorreo:quod ablatiuum exposcit
cum dicimus abhorreo ab hac re:ac si diceremus per q̃ alienus sum ab hac re . Nam semper in huiusmodi
significatione ablatiuũ requirit.At exhorreo hanc rem cum accusatiuo construitur: & idem est quod expa-
uesco.Componitur etiam ab præpositio cũ dictionibus incipiẽtibus ab.l.& integra manet:ut abluo: quod
ex ab & luo componitur:ablacto:ablatiuus.At cum dictionibus incipientibus ab.m.non cõpouitur ab præ
positio:sed cum incipientibus ab.n.compositionem facit:& integra manet. Vt abnego abnepos: qui filius
est pronepotis:quasi seiunctus a nepote.Abnuo quod est recuso ex ab componitur & nuo: quod apud uetu
stissimos pro uolo habebatur.Vnde nutus & numen quod est dei nutus:hoc est imperium & potestas. Vir-
gilius in primo ænei.Meo sine numine uenti.Et a uno nuto uerbum descendit:quod proprie ad animũ spe
ctat:cum dubitans est & nesciens quo se potissimum conferat.Significat etiam alicuius male solidatæ molis
ruinam minitare:ut Virgi.in bucolicis:Aspice connexo nutantem pondere mundum.At cum dictione inci
piente a.p.nõ componitur ab. cum ea uero quæ incipit ab.r.componitur & in nonnullis.b.in.r.cõmutatur
ut arripio:quod ut innuit Priscianus in secundo libro ex ab & rapio componitur:& inde abreptiuus is dici
tur:qui a demone rapitur . In quibusdam autem differentiæ causa ut putat Papyrianus integrum.b.rema-
net:ut abrogo & abrado:ne si arrogo & arrado cum duplicato.r.scribamus: dubium sit an ab uel ad præ-
positio componatur:quæ scilicet cõsonantem suam in.r.commutauit.Simili modo & nos de ab re putamꝰ
ne si arre cum duplicato.r.dicatur:quidam genitiuum eius quod est arra uel datiuum esse existiment. Et si-
gnificat ab re quasi præter rem:hoc est indecens & inconueniens.Liuius libro octauo:Hæc & si omnes diui-
ni humaniq; moris memoria aboleuit:noua peregrinaq; omnia priscis ac patriis præferẽdo:haud ab re du-
xi uerbis quoq; ipsis:ut tradita nuncupataq; sunt referre.Idem libro.xxxv. & quãq̃ prope abscissa res erat
tamen non ab re esse Quinto uisum est sociorum aliquos legatos interesse ei concilio. Suetonius in Augu-
sti uita.Et quãdo ab hoc uentum non ab re fuerit subtexere:quæ ei prius q̃ nascerer̃t & ipõ natali die & de-
inceps euenerint.Et plura alia quæ possent adduci exempla:in quibus omnibus ab re indecens& inconueni
ens:& præter rem designat.Nec temere aut sine causa ut quidam somniat.Sane cum dictione incipiente ab
s.præpositio ab raro componitur.ut absumo:quod etiam cum unico.m.scribitur.At uero cum dictione in
cipiente a.t.componi non cõsueuit:nisi pro ab ponatur abs:ut abstineo abstractus:a quo & temetum quod
est uinũ fit abstemiꝰ:abstergo:absterreo & similia.Non etiã componit̃ cũ incipiẽtibꝰ ab.x.uel.z.

Ob præpositio simili modo componitur.Et nonnunq̃ immutabilem retinet.b. Nõnunq̃ uero in eas conso-
nantes conuertit:a quibus sequens dictio cum qua componitur initium sumit. Quandoq; autem & ipsum
b.abiicit.Retinet quidem immutabilem composita cum dictionibus incipientibus a uocalibus quibuscun-
que præter q̃ ab .o. cum qua ob dissonantiam ut puto uocis non componitur:ut obaudio: quod ex ob &
audio componitur:hoc est auditum postergo:& in eadem compositione.au.conuertit in.e.ut dicimus obe-
dio: quod uerbum est cõtrariæ significationis quasi dicto audiens sum siue pareo : siue obtempero : siue
morem gero siue obsequor:inde obsequium dictum: sed frequenter inuenio illud poni pro obsequio tur-
pi:ut apud Ciceronem.Sed sic seruitus sit:sicut est obedientia fracti animi & abiecti & arbitrio carentis suo-

Et iterum. Dum autem ipse dedecori ac turpitudini obedierit:non modo imperator omnino habendus nō erit. Obeo ex ob & eo quod est uado componitur. Significatq; idem quod exequor: ut obeo legationem idest exequor munus & officium legati. Obeo prouintiam idest exequor officium prouintiale: ita Obeo mortem.i.exequor uel perago mortem uel adeo mortē. Quemadmodū dicitur quis obiisse diē pro eo qđ est iuisse. Item obiit diem suum:idem est quod mortuus est:& iuit ad diem fati:ut apud Quintilianū:Nuntiatum est Marcellū diem suū obiisse. prætermittimus autē nonnunq̃ illum accusatiuū & dicimus:Marcellus obiit. Obitus ex ob & itum itu addita.s.fit obit⁹:& est ipsa executio mortis. Obiter ex ob & iter. Iuuenalis ex satyra Quamuis digressu: Atq; obiter leget aut scribet uel dormiet intus. similiter ante.i.consonans conseruat ob ipm.b.ut obiurgo obiurgas:& deponens obiurgor in eodem sensu. Obiicio ex ob & iacio cōponitur. Nam per compositionē.a.in.i.conuertitur:& ideo cū duplicato.i.scribitur. unde licet ob naturaliter breuis sit:sicut & re:attamen plæriq; hac ratione producunt:quia.i.geminant:& primum.i. consonans fit. Obumbro: ex ob & umbro umbras: quasi undiq; inumbror. Item cū.u.consonante. ut obuersor obuio: quasi obuiam aliquid comperit. Abiicit uero in operio.i.cooperio:& eius passiuo operior idem est cooperior:quorū prima breuis ab auctoribus ponitur:& cum unico.p. scribenda sunt ad differentiā ut puto deponentis uerbi opperior:quod est expecto:cuius prima longa est: & cum duplicato.p.scribitur. Conuertit autem.b.in consonantes sæpissime sequentis dictionis. Verū cum dictione incipiente a.b. littera non componitur. Cū dictione uero incipiente a.c.componitur:& aliquando transit in.c.aliquando suscipit.s. Nonnunq̃ uero immutabile remanet. Transit quidē in.c.ut occido quod ex ob & cædo componitur. Occūbo. quod ex ob & cubo cubas similiter componitur. Vnde ab eo cōposita tam primæ q̃ tertiæ coniugatiōis inueniuntur. Et idem habent præteritū ut incubo.bas.incubui.& incūbo bis cū adiectiōe ipsius in similiter facit incubui. Et simili modo occumbo occumbis cū.m.facit in præterito occubui. Occupo ex ob & capio cōponitur:significat locū tenere aut capere. Nōnunq̃ ui capere ut apud Liuiū libro.xxxiii. Nam & ipis uocātibus urbem hanc accæpi non occupaui.i.non ui cæpi. Significat aliquando ante capere siue præoccupare. Vnde præoccupatio. Cicero officiorū libro primo. Sunt aūt nulla priuata natura:sed aut ueteri occupatione ut hi qui quondā in uacua uenerūt. Est etiā occupare quod in medio siue mediū atq; in cōmune positum est ante cæteros capere. ut Quintilianus: Multa nihilominus quæ liberata fuerunt transeunt in ius occupantium:sicut uenatio & aucupatio. Inde occupatus is dicitur:qui ante negocio aliquo detentus non potest alterius negocio operam dare. Cicero:nemo inquit me conuenire uoluit cum essem occupatus:hoc est cū caussarer me quibusdam aliis negociis ante præuentum. Similiter occupatio ea uocatur: cum alicui necessariæ rei & cui ante omnia operam dare debemus cum diligentia uacatio. Suscipit uero.s. ut obscurus: quod ex obs & carus componitur:q̃si minime esse carus dicatur. Obsoleo quod teste Prisciano in octauo: Nō ex ob & soleo sed ex obs & oleo cōponit᷑:& est q̃si reiicior. ut Ciceco de iperio. Cn. Pompeii obsoleuit:iā ista rōne multomagis q̃ uerbis refutata. Idem pro Celio: Chartæ quoq; quæ illā pristinā seueritatē obtinebāt obsoleuerūt. Obscœn⁹ similiter suscipit.s. Nā teste eodē Prisciano ex obs & a cauēdo:uel ex obs & κοινῶ cōponit᷑ Vnde inquino quod sic quoq; intelligendū puto obscenum ut duo significat: Ita duplicem habet cōpositionem:& duplici orthographia signatur. Nam signat aliquando quidem abominabile augurium. ut Virgilius in primo georgicorum: Obsceniq; canes importunæq; uolucres. & tunc quoq; a canendo obs.i.contraria & mala dicitur:& sine diphthongo scribitur. Quandoq; uero dicit turpe quid & immundum: & tūc ex obs & cœnum componitur: quod a κοινῶ uerbo græco deducicitur:hoc est apud nos inquino ex eo scilicet:quod quæ multum communia sunt:turpia & immunda ut plurimum fiunt. Nam id uerbum propria significatione cōmunicare designat. Et sic quoq; cum.œ. diphthongo in penultima scribitur. At Varro libro sexto de lingua latina dixit obscænum cum.æ.diphthongo scribendum esse: & a scæna deduci: hoc est non ex obs sed ex ob & scæna componi: quæ ut uidebimus in sequentibus cum.æ. diphthongo scribitur. Remanet autem immutabile in hac dictione obcæco:ut multi uolunt:quæ componuntur ex ob & cæco cæcas:nec plus q̃ simplex uerbum ipsum designat. Si uero ob cum dictione incipiente a.d.componatur:integra semper manet:ut obdo quod ex ob & do uerbo componitur & pro claudo poni consueuit. ut Terentius in eunucho:pessulum hostio obdo. Obduco.i.tego ut exposuit Seruius:cum ait Virgilius in bucolicis: Limosq; palus obducat pascua iunco.i.tegat. Idem in moreto. Et cinis obductæ cælabat lumina prunæ. Si tamen Virgilius illud opusculum composuit:quod a doctis non creditur. At sequente.f.commutat ob præpositio.b.in.f.offendo ex ob & fendo uerbo:quod sic quoq; simplex in usu non est componitur. Vt simili modo nec spicio:nec fragor:nec perio:& tamen in compositione ea habemus:ut aspicio despicio:suffragor refragor:aperio & reperio. Quæ Papiriano teste cum uno.p.in præsenti:& cum duplicato in præterito scribuntur:ut de illis in sequentibus apparebit. Officio similiter ex ob & facio componitur:& quasi noceo dicitur. Vnde per antiphrasim officium quidam dici uolunt:quia ut prosit agitur. Ideo nonnulli officium ab efficiendo dictū putāt. Et nōnunq̃ ꝓ honore ponit᷑:ut circūstabāt senatores Cæsarē sedentē i aurea sella officii gratia.i.honoris. Aliquādo uero obseqū siue beneficiū indicat ut Cicero odiosū sane genus hoiūꝫ est officia exprobātū:q̃ meminisse debet is i quē collocata sūt:nō cōmemorare q cōtulit. Virgi. li.æneī.primo:

Non metus officio nec te certaſſe priorem Pœniteat. Nonnunq̃; autẽ & pro alicuius artis ratione accipitur ut officiũ grammatici tale eſt officiũ architecti: officiũ medici. Sane offa cũ per duplex .f. ſcribat' & primá habeat longá: ut Iuuenalis in primo: patruo ſimiles effunderet offas. tamẽ in deriuatiuo ꝑdit unũ .f. & fit prima breuis: ſcribiturq; ofella: ait idem in ſatyra Atticus eximie: At rudis omni tp̃e & exiguæ furtis imbutus ofellæ. Si uero ob cũ dictione incipiente a .g. componatur: in .g. ipſum cõmutatur: ut oggánio quod ex ob & gánio componitur. Et eſt gannire proprie uulpiũ. Vnde apud aliquos pro ſtulte loqui. Apud alios uero pro inculcare. Apud nõnullos aũt pro irridere ponitur. Et inde oggannio quaſi contra ganniẽtẽ gannio. Rurſus & cũ dictione incipiente ab .m. cõuertitur .d. in .m. Immo ut oſtẽdit Priſcianꝰ magis abiicit .b. Ná ex ob & mitto dicendũ eſſet ommitto cũ duplicato .m. ſed cũ prima breuis ponat': abiicitur a poetis .b. & dicit' omitto. Terentius in adelphis: Omitte mulierẽ. Horatius in ſecũdo ſermonũ: Aut ſpem deponas: aut partẽ illuſus omittas. Idẽ in epiſtolis: Quẽ ſua culpa præmit decæptus omitte tueri. Similiter omuteſco abſq; .b. ſcribit'. Si uero cũ dictionibus incipientibus ab .n. præpoſitio ob cõponat' .b. ip̃m prorſus ſeruatur: ut obnitor: ex ob & nitor: quaſi cõtra nitor & conor. Vnde obnixus ꝑticipiũ format': obnoxius uero ex ob & nexus cõponi quidá uolunt: quaſi obſtrictus & obligatus obnixus eſſe dicatur. Plautus in aſinaria: Maximas opimitate: & gaudeo effertiſſimas ſuis heris ille una mecũ pariet gnatoq; & patri: adeo ut ætatẽ ambo ambobus nobis ſint obnoxii noſtro deuincti beneficio. Cecilius in chryſio: Quamq̃; ego mercede hic conductus tua aduenio: ne tibi me eſſe ob eam rẽ obnoxiũ reare: audibis male: ſi male dicis mihi. Si aũt cõponat' ob cũ dictione incipiente a .p. tranſit .b. in .p. ut oppono oppugno: quod eſt quaſi cõtra pugno: unde oppugnatio Non enĩ recte dicitur pugnaui urbem: ſed bene oppugnaui: ſicut expugnaui cũ pugnando uici: ut in ſequẽtibus uidebimus. Oppeto quod ſignificat morior: & licet plærũq; ſine accuſatiuo ponatur: intelligi tamen conſueuit hoc eſt mortem. Virgilius in primo æneі. Oterq; quaterq; beati Quis ante ora patrum troiæ ſub mœnibus altis Contigit oppetere. Aliquando uero ponitur cũ ipſo accuſatiuo: ut Cicero de diuinatione: Aequius inquit eſſe cenſuit maturam oppetere mortem. Verũ ut paulo ante tetigimus: ſequente .p. nõnũq̃; ob abiicit .b. ut aperio: quod per unicũ .p. ſcribitur. & ex ob & perio: cuius ſimplex in uſu non eſt: ſecundũ quoſdá componitur. Alii uero ex ob & uerbo pario: quod apud antiquiſſimos Priſciano teſte non ſolũ tertiæ: ſed etiá quartæ cõiugationis erat. Vnde Ennius: Oua parire ſolet genꝰ pẽnis cõdecoratũ. At cum dictionibus incipientibus a .q. non componitur ob: Sed cum incipientibus ab .r. componitur: & .b. ipſum integrum cõſeruat: ut obruo: quod ex ob & ruo componitur. Significatq; operire. ſiue aqua: ut obrutus undis ſiue terra: ut Ouidius in primo de remedio amoris: Obrue uerſata cerealia ſemina terra. Siue per tráſlationem ad animũ: ut Quintilianus: Tot uoluptatibus obruere poſſunt unũ dolorem. Simili modo obrepo: obradio: quaſi ſurrepo & ſurradio. Rurſus & ſi cum dictionibus incipientibus ab .s. componatur: conſeruat ipſum .b. integrum: ut obſtrepo obſto. Et idem obſtetrix: quia contra parturientem ſtat. Obſecro obſtupeo: obſideo: & idem obſes: & is dicitur: qui traditur imperio alterius ea conditione: ut ſi dator obſidis a fide recedat: recipienti ſit ius in corpus & uitam obſidis. Et quia obſidionis cauſa dari conſueuerat: obſidis nomen aſſumpſit. Similiter ſi cum dictionibus incipientibus a .t. eadem præpoſitio ob componatur: integrum .b. conſeruat: ut obtempero: obturo: obtineo. Quintilianus uero in primo de inſtitutione oratoria inquit: In uerbo obtinuit: ſecundá .b. litteram ratio expoſcit. Aures magis audiunt .p. Ex quibus uerbis quidam concludere uolunt: ut in qualibet ſimili compoſitione: in qua .t. ſequitur .b. tunc quoq; ipſum .b. nõ ſolum ſonũ ſuum perdat: ſed in .p. ipſum prorſus conuertatur: & cum .p. eiuſmodi dictio ſcribenda ſit: ut optineo: opturo: ſupter: ſupticeo: & reliqua. Alii uero dicunt mentem fuiſſe Quintiliani: ut per .b. ſcribi debeat: ac eodẽ ſono litteræ proferri ratio expoſcat. ſed .p. gratius aures audiant. Ita .ſ. ut per .p. proferri debeat & nõ p .b. ut ſimili mõ Caius Cneus & amurca: q̃ teſte Seruio p .g. ꝓferri debẽt: & p .c. litterá deſignatur.

¶ De ſub præpoſitione.

Vb præpoſitio: quæ ſimiliter in .b. terminat': ſignificat aliquádo ip̃az primá tẽporis partem. ut Virg. in .iii. georg. Sub lucem exportát calathis. i. adueniẽte luce: nõ aũt quacũq; ꝑte lucis. Et ſub tp̃s ip̃m quo pugnádũ erat: hoc ẽ iam iá præſente tp̃e. Aliquádo ſtatim poſt: ut ſub hæc uerba. Aliquádo ſubter: ut ĩ innumeris fere cõpoſitionibus. Ná eadẽ uia cõponit': ut aliæ quas in .b. terminari oſtẽdimus. Vnde cũ uocalibus quibuſcũq; ſequẽtibus cõpoſita integrum .b. cõſeruat: ut ſubagito: ſubaro: ſubeo: ſubigo: etiá cũ .i. cõſonante: ut ſubiectus: ſuboleo: ſuburbiũ: quaſi uia ſub urbe: hoc eſt urbi contigua. Si uero cũ dictionibꝰ incipientibus a cõſonátibus cõponat': manet .b. integrũ: niſi ſit cõſonans .c. uel .f. uel .g. uel .m. uel .p. Ná tũc quoq; auctoribus Papyriano & Priſciano in eas litteras cõmutat': ut ſigillatim uidebimus. Vnde ſequẽte .b. integra manet: ut ſubbibo: ſubblandior. Sequente uero .c. tráſit in illá: ut ſuccurro: ſuccinericius: ſuccreſco quaſi inſenſibiliter creſco. At ſequẽte .d. integra manet ut ſubdo: ſubdolus ſubditꝰ. Nõ aũt ſequente .f. ſed mutat' in illá. ut ſufficio ſuffero ſuffragiũ. quod a uerbo deponẽte fragor fragaris quod nõ eſt in uſu & auxiliari apud antiquos ſignificat cõponit' ut deducit'. Vnde & uerbũ ſuffragor ſuffragaris penultima ꝓducta & proprie ſuffragia (ut ſic dicam) uoces ſunt quæ dicebant' ad comitia in tabella ue ſcribebant' quibꝰ ſuá quiſq; declararet uoluntatẽ de aliquo eligẽdo in magiſtrũ: qualis eſt electio hoc tempore ſummi pontificis

Et tamen suffragiũ pro auxilio sæpe ponitur. Suffoco quod ex sub & faux faucis componit᷑: ubi diphthon
gus in.o.productam cõuersa fuit. Ouidius: Suffocent animã dira uenena tuã. Suffire ex sub & fire: quod
infinitũ est:& a fio componitur. Virg.li.georgi.iiii. At suffire tymo cærasq; recidere inanes: qs dubitet᷑ suf
fire dixit.i.subministrare. Nam licet a fio habente significationẽ passiuã cõponat᷑: compositũ tamẽ Papyria
no teste fit actiuũ. Reperit᷑ etiã firi: a quo Prisciano teste factũ est fieri: per diuisonẽ unius longæ in duas bre
ues: ut admittier pro admitti. Similiter sequẽte.g.trãsit.b.in illã: ut suggero suggestũ. At sequẽte.l.integra
b.littera remanet: ut sublego: quod est suffuror. Virgilius in bucolicis: Vel quæ sublegi tacitus tibi carmi
na nuper. Subligo & inde subligar: quod est subligaculũ: seu brachæ: quas induebãt histriones in ludis. Iu
uenalis in satyra Credo pudiciciã: Personã thyrsumq; tenent: & subligat acci. Cicero de officiis libro primo
Scænicoꝶ quidẽ mos tantũ habet ueteri de disciplina uerecundiæ: ut in scænã sine obligaculo ꝓdeat nemo
Veret᷑.n.ne si quo casu euenerit: ut corporis partes quædã aperiant᷑: aspiciant᷑ nõ decoræ. Subleuo: quod a
leuo pro aleuio cõponit᷑. Nam est auxiliũ defensionẽq; præsto. Cicero Zophirus qui se naturam cuiusq; ex
forma prospicere profitebat᷑: derisus a cæteris est: qui illa in Socrate uitia nõ agnoscere ab ipo aũt Socrate
subleuatus: cũ illa sibi signa ratiõe a se deuicta diceret. Nõnunq; uero significat alleuo: quod est sursum tol
lo. Suetonius in Vespasiani uita: Dũq; surgit ac nitit᷑ inter manus subleuantiũ extinctus est. Si uero compo
natur sub cũ dictionibus incipientibus ab.m.transit.b.in.m. ut summitto: summergo: sumministro: quãq;
apud aliquos seruet᷑.b. At cũ dictionibus incipientibus ab.n.integra semp remanet: ut subnecto: subnixus.
Si aũt dictiones cõpositæ cũ sub incipiant a.p.transit.b.in.p.ut suppono supplico: quod a sub & plico com
ponit᷑: eo quod genu poplitemq; plicamus: cũ a potentiore aliquo magnũ aliquod precamur. suppeto: hoc
est subministro: a quo suppetias deriuat᷑: quod ad auxiliũ ptinet: & auxiliũ ipsum designat. ad auxiliũ quidẽ
ut Cæsar libro.xxii.commẽtarioꝶ: & nuntiebant᷑ auxilia magna equitatus oppidanis suppetias uenire. & in
eodẽ libro: Suisq; rebus timẽs: elephantisq; triginta relictis suis finibus oppidisq; suppetias ꝓfectus est. Et
iteꝶ in eodẽ: atq; suis fugientibus suppetias ire contẽdit. Auxiliũ uero ut Suetonius in uita Vespasiani: Le
gatũ insuper syriæ consularẽ suppetias ferentẽ rapta aquila fugauerũt. Plautus in Oedippo: Sed memẽto
siquid sæuiunt senes suppetias mihi cũ sorore ferre. Idẽ in eodẽ nescio uisus est. Cum ait auxilia mihi: & sup
petiæ sunt domi. Supplodo ex sub & plodo: quod est plaudo cõponit᷑: & est pedẽ terræ incutere. Cũ.r. ue
ro in quibusdã integra manet. ut subruo. In nõnullis uero transit.b.in.r. ut surripio auctore Prisciano. At
cũ.s.semp remanet.b.littera integra: ut subsidiũ subsisto: substãtia: subsellia: quæ ea ut ita dicã scamna sunt
in quibus audiẽtes poetas recitantes uel alios magistros sedere consueuerãt: erãtq; etiã tribunoꝶ: triũ uiro
rũ: quæstoꝶ: & huiusmodi minora iudicia exercẽtiũ: q nõ in sellis curulib⁹ nec ĩ tribunalib⁹ sʒ ĩ subselliis cõ
sedebãt. Iuue.ĩ satyra Et spes & ratio: inqt de Statio: Sed cũ frægit subsellia uersu Esurit intactã paridi ni uẽ
dat agauen. Gellius libro.xiiii.noctiũ atticarũ: cũ a prætoribus se in iudicẽ lectũ enarrasset: ut iudicia: quæ
appellant᷑ priuata susciperet inquit: Sed.n.ego homines illos cũ considerabã alteꝶ fidei alterũ ꝓbri plenum
nequaq; adduci potui ad absoluendũ. Iussi igit᷑ diẽ diffundi: atq; inde a subcelliis perago ire ad Phauorinũ
philosophũ. At sustineo sine.b.scribit᷑: quia nõ a sub: sed a sursum componit᷑ & teneo. similiter & suspiro si
ne.b.scribitur: & simili modo a sursum & spiro cõponit᷑.i.cũ ex imo pectoris sursum spiro aliquid cupio. &
cõstruit᷑ cũ accusatiuo. Iuuenalis in satyra Atticus eximie: Suspirat longo nõ uisam tpe matrẽ. Cõseruat etiã
sub suum.b.auctore Prisciano: si cũ dictionibus incipientibus a.t.componat᷑: ut subticui: subtraho: subtel:
quod ex sub & talo compositũ dicũt. Nam est Τόκοι λον Τουποδός.i.cauum pedis: quod ut cauũ manus
quidam etiam uolã dicunt. Sed hæc & alia ut supra uidimus quidam per.p.scribi uolunt & non.b. Alii ue
ro non scribi.p.sequente.t.sed magis.b.sono ipsius.p.proferri.

¶ De syllabis desinentibus in.c.

Vnc ad reliquas consonantes per ordinem procedentes: dicimus auctoribus Papyriano & Priscia
no nullã antecedetẽ syllabã in.c.litterã desinere: nisi sequẽs quoq;.a.c.uel.a.q.ĩcipiat: ut bacca quæ
cũ duplici.c.sine aliqua aspiratione scribit᷑: & continet intra nominis sui ambitũ fructus diuersorũ
geneꝶ lauri oliuæ corni myrti lentisciq; & alioꝶ: ut in sequẽtibus ostendem⁹. Est etiã lapis preciosus: ut quo
nitido preciũ cortice bacca daret. Et inde baccatus sine aliqua aspiratione quasi baccis.i.preciosis lapillis or
natus. Virgilius libro æneі.primo: Colloq; monile baccatũ. At si cũ aspiratiõe ultimũ.c.scribat᷑: aliud signi
ficat: ut uidebimus in dictione Bacchus. Bucca similiter absq; aliqua aspiratiõe cũ duplicato.c.scribit᷑. Et a
bucco uerbo: quod est inflo deriuat᷑: atq; idẽ est quod os.i.ipa cõcauitas unde uox ꝓcedit: nõ ora labiornm.
Vnde Iuuenalis: cũ ait in tertia satyra: Bucca foculũ excitat nõ de extremitate oris: sed de interiori parte di
xit: quæ inflari solet: uentũq; concipere. Vnde idẽ poeta in eadẽ satyra de cornicibus loquẽs inquit: Notæq;
per oppida buccæ. Vbi nõ de labris: quæ latent cũ tuba canit: sed de illa deformi utrinq; inflatione intellexit
tubã inflantiuʒ. Similiter cũ inquit Horatius: Vt iuppiter ambas Iratus buccas inflet: nõ de labris locutus ẽ
quæ inflari nõ possunt: sed de ipa oris inflatione. Nã genæ quoq; aliud quiddã significãt: ut in sequentibus
ostendemus. Vtimur etiam in plurali buccas: sed in singulari oratores frequentius utunt᷑. Bucula uero quæ
per unicũ.c.scribitur: diminitiuũ est bouis: quasi parua bos. Baccar per duplex.c.& absq; aspiratiõe scribit᷑
generis est

generis eſt fœminini:& herba contra faſcinationes eſſe dicitur. Virgilius in bucolicis: Baccare frontem Cingite:ne uati noceat mala lingua futuro. Succus cum duplicato.c.ſcribitur & deſcendit a ſago: quod genus eſt ueſtis æqualiter latæ ex parte ſuperiori & inferiori. Soccus cum duplici.c.ſimiliter ſcribitur:& genus eſt calciamenti a ſacco deducti:ad cuius ſimilitudinem factũ erat. Itaq; ligatum ſupra pedem plicas q̃;plurimas per totũ crus effundebat. Succus ſimiliter ſcribitur: & a ſugo deriuat'. Eccubi cũ duplicato.c. ſcribit': & ex ecce & ubi componitur. Eccũ ſimiliter ex ecce & cum. Ecquis uero cũ unico.c.ſequente.q.ſcribitur:& componitur ex en pro ecce:& quis:ubi.n.ratione ſequentis mutat' in.c.ex quo oſtenditur eandem uim habere c.cum.q. Idem in quicq̃;:quod cum.c.ſcribitur:ut ſupra uidimus per cõmutationẽ.d.in.c.

¶ De ſyllabis deſinentibus in.d.

T uero in.d.pariter nulla in ſimplicibus dictionibus poteſt antecedens ſyllaba deſinere: niſi ſequens quoq; ab eadem incipiat:ut addo:reddo. Virgilius in.viii. Reddidit una bou; uocem uaſtoq; ſub antro. Redduco cum duplicato .d.a nonnullis poſitum fuit. Terentius in Phormione: Sectari in ludum ducere ac redducere. Horatius in Epodo: Cætera mitte loqui deus hæc fortaſſe benigna redducet In ſedem uitæ:quæ ſane Priſcianus inducit non probans cũ poſſit eſſe iambus & ſpondeus in locis imparibus: ſed certum eſt eiuſdẽ Horatii exemplũ in.ii.ſermonũ cum ait: Dii tibi dent capta claſſem redducere troia: ubi redducere neceſſario primã producit. Alii uero per unicum.d.reduco ſcribunt. Virg.in.iiii.æneı. Eiectam claſſem ſocios a morte reduxi. Abaddir ſimiliter cum duplicato.d.ſcribitur. Et is deus eſſe dicitur: quem greci Βαίτυλον uocant. Vnde ſic quoq; lapis ille uocabat' quẽ Saturnꝰ deuoraſſe dicit'. Sed de cõpoſitis ab hac præpoſitione ad:aliud quoq; dicendũ uidetur. Nam plærumq; quidem ſeruat'.d.nonnunq̃; uero in ſequẽtem litterã commutatur. Sed hoc primũ prænotare libet ad præpoſitionem idem quod circiter ſignificare: ab auctoribꝰ conſtitutũ eſſe. Vt circiter tria milia:uel ad tria milia:idẽ ſignificat. Ad igit' cõpoſita cũ dictionibus incipientibus a uocalibus quibuſcũq; conſeruat.d.integrũ:ut adamare quod ex ad & amo componit': & eſt amatorie amare. Cuius rei multa ab auctoribus colligi poſſuut exempla. Sed hoc ſolum Quintiliani ex declamantibus ſufficiat. Me quide; marite ſiquis interroget: omnes matres liberos ſuos tanq̃; adamauerunt amant. Videbis oculos nunq̃; a facie uultuq; deflectere:comere caput:habitũq; componere:ſuſpirare cum receſſerint:exultare cum uenerint:conſerere manibus:pendere ceruicibus: nõ oſculis:non colloquiis non præſentiæ uoluptate ſatiari. hæc ille. Verum amare generalis eſt ſignificati:& idem quod diligere denotat:niſi quod quiddam plus ſignificare uolunt. ut Cicero ad Brutũ: Sic igitur facies: & me aut amabis: aut quo contentus ſum diliges. Idem ad Dolobellam:ut mihi deniq; amare uidear:antea dilexiſſe. Adedo i.corrodo ex ad & edo componitur. Ademptus cũ.m.ante.p.ſcribitur & componitur ex ad & emptus: ubi ephoniæ cauſa interponitur.p.quia.m.ante.t.immediate locari non poteſt:ut ſupra tetigimus:& in ſequẽtibus clarius oſtendemus. Adimo ex ad & emo quaſi dimminuo:& aufero. Adigo ex ad & ago. Aditꝰ ex ad & eo itus. Adorare ex ad & oro:quod eſt ore precor componitur. Et tamẽ ſine ore hoc eſt ſine uoce aliquãdo fit:non tamen ſine geſtu corporis. Vnde elephas & phœnix & alia quædam irrationabilia ſolem adorare dicuntur. Adulor ex ad & aula componitur:quia id aulici maxime obſeruant: & fit per conuerſionẽ.au. diphthongi in.u.longam. Aduro ex ad & uro componitur:& magis actionem:q̃; paſſionẽ ſignificat. Simili modo cũ.u.conſonante conſeruat.d.ut aduenio. & inde aduẽtare:quod non eſt aduenire aut uenire: ſed proximũ eſſe ueniendo:ut cuicũq; obuius fit:nuntiat hoſtes aduentare. Cõponitur ad ſimiliter cum dictionibus incipientibus a.b.& ip̃m integrum in ea cõpoſitione conſeruat: ut adbibo:quod teſte Priſciano cum.d.ante.b.ſcribitur. Similiter adbreuio. At ſequente.c.eode; auctore tranſit.d.ip̃m in.c.litteram:ut accedo quod ex ad & cedo cedis ceſſi componitur:& producit penultimam:acceſſus & acceſſio:ambo ex ad & cedo componunt'. Inter ſe tamen ſignificato differunt: quia acceſſus eſt aditio atq; appropinquatio: acceſſio autẽ adiectio atq; incrementũ. Et huius ratio eſt:quia id uerbũ a quo deſcendũt dupliciter & regit & ſignificat:ut accede ad ignẽ huc.i.adi appropinqua. Quin & hoc calamitatibus meis pondus acceſſit: uel ad calamitates:hoc eſt adiunctũ eſt & increuit. Quæ differentia rara eſt in conſimilibus nominibus. Nam ſatus & ſatio idem ſũt:cultus & cultio:motus & motio:curſus & curſio:abuſus & aduſio:actus & actio. Niſi quod dicimꝰ actionẽ cauſaꝝ nõ actũ: & actũ comœdiarũ nõ actionẽ. Similiter geſtꝰ & geſtio non parũ differũt. Nã geſtꝰ ẽ actio quædã:& q̃ſi ꝓnũtiatio corpis. Geſtio uero adminiſtratio quædã:& quæ parũ ĩ uſu ẽ. Accola ex ad qđ ẽ iuxta & colo.i.habito cõponit'. Vnde ꝓprie is dicit' q iuxta habitat:ſiue iuxta aq̃s ſiue iuxta mõtes. Nec refert in ſuo an alieno. Vt accola uulturni:accola padi:accola rhodani. At qui in montibus domos urbeſq; poſitas habent: Incolæ proprie dicuntur. Accuſo ex ad & cauſo componitur. Et eſt accuſare teſte Seruio & pluribus grãmaticæ auctoribus maioris de minore. Incuſare uero minoris de maiore. quã ſane differentiam apud neminẽ antiquorum comperi: Itaq; ne in his inſiſtere uidear:accuſare eſt uel apud iudices uel apud alium quẽuis:etiam apud illum ipſum quem accuſes ſignificare: atq; oſtendere aliquem peccaſſe. Incuſare uero eſt mores alterius repræhendere:& plærunq; cum querela:quod ab illo iniuria ſis affectus. Sic apud Virgiliũ Terentiũ Cæſarẽ cæteroſq; auctores ſemper annotaui. Et inde accuſatorius is dicit' qui accuſat. Nam quæ in orius oria orium a uerbis uel a uerbalibus in or magis deſcendunt actionem ſignificant.

Si uero.ad.cum dictionibus incipientibus a.d.componitur:suum.d.integrum conseruat:ut addisco quod
per duplex.d.scibitur:& ex ad & disco componitur:quasi bene disco:& in præterito corripit penultimam
Vnde disco absq; ad præpositione est ut intelligas.edisco uero ut memoriter complectaris. Quintilian⁹ de
institutione oratoria libro primo.Illud ex consuetudine mutandum prorsus existimo:in his de quibus nūc
disserimus ætatibus:ne omnia quæ scripserunt ediscant.Addico cum duplicato.d.scribitur: & ex ad & di-
co componitur:quod apud iurisconsultos est uendere p licitationē:hoc est in uenditione publica:ubi alius
alio maius precium pollicetur:ut sibi potius q̄ alteri uænialia addicantur . Vnde addictio cū duplicato .d.
&.c.ante.t.scribitur.Sicq; apud iurisconsultos titulus est:De in diem addictione.Quē quidam nostri tem-
poris iurisperiti non intelligentes emendant dicentes de in diem adiectione.Vbi non uerba modo sed sen-
tentiam ac ius ipsum corruperunt.Paulus iurisconsultus:Si uenditor simulauerit meliorē allatam conditi-
onem:cum minoris uel etiam tantidem alii uenderet:utriq; emptori insolidū erit obligatus. Sed si emptor
aliū idoneū non subiecit:eiq; fundus addictus est.Non uideo inquit quēadmodum priori sit emptus: cum
alia conditio & uera subsecuta est.Sed si neuter subiecit emptorem:maiore autem precio addictū est prædi
um ei:qui soluendo non est abitum est a priori emptione:quia ea melior intelligitur:quā uenditor compro
bauit:cui licuit non addicere.Quo uerbo Cicero pro Cecinna sæpe utitur:Vt deterrerentur emptoris mul
ti partim gratia Casenniæ:partim precio fundus addicitur.Et paulo post: Quasi uero nos aut ei negemus
addictū:aut tamen quisq̄ fuerit:qui dubitaret quin emeret.Similiter Quintilianus in ægro redempto om
nes facultates in precia collegi:rus seruulos penetas:& omnia utiliora properanti festinatione parentis ad-
dixi.Inde addicti apud ueteres dicebantur:qui prætoris pronuntiatione ac iussu cū soluendo non essent:
creditoribus uendebantur:de quibus crebra apud Liuiū mentio habetur:& addictus morti destinatus dici
tur.Cicero libro officiorū.iii.Et is qui morti addictus esset:paucos sibi dies cōmendādorum suorum cau-
sa postulasset:uas factus est alter.Additus sine.c.ex ad & datus componitur. Verum cum dictionibus inci-
pientibus ab.f.si.ad.præpositio conseruare.d.ipsum habeat:uel in alterum.f.cōmutare:dubiū apud anti-
quos fuit.Nam asserebant grāmatici quidam conseruandū esse ipsum.d.idq; in antiquis quibusdā scriptu-
ris apparere dicebant:ubi adfatur cum.d.scriptū erat:atq; adfore similiter.Quare & in aliis sic quoq; scri-
bendū esse existimabant:cum non sit ratio in uno maior q̄ in reliquo.Aliis uero uisum fuit.d.in.f.cōmuta-
ri:ac molliori sono proferri:q̄ si.d.ipsum conseruetur: quod etiam Prisciano rationabilius fuit uisum: ut
affectus cum duplicato.f.&.c.ante.t.Nam ex ad & factus componitur:ubi.a.in.e.commutatur. Sane affe-
cta teste Gellio libro.iii.noctium atticarū sicuti.M.Cicero & ueterum elegantissimi locuti sunt: ea proprie
dicebantur:quæ non ad finem ipsum:sed proxime finem progressa deducta ue erant.Affatim quod cū du
plicato.f.quandoq; scribitur facunde significat: & antepenultimā producit.Si uero cum unico.f. scribat̄:
ex.a.compositum dicunt & fabile:quasi abunde:& non dicibiliter significet : cuius antepenultimā corripi
uolunt.Affabiles cum duplicato.f.scribitur:ex ad & fabilis componi dicunt.si autem cū dictionibus incipi
entibus a.g.componatur : ex simili causa.d.in.g. mutare uolunt: ut aggero ex ad & gero quasi aggrego:
unde agger deducitur:& simili modo scribitur.& est teste Seruio super octauo æneidos: cuiuslibet rei coa
ceruatio : Vnde fossæ aut ualles possunt repleri ; & super decimo æneidos ait: agger proprie terra illa di-
citur: quæ facto uallo propius ponitur. Sed abusiue & muros & munimenta aggerem etiam dici rettulit.
ut Virgi.Quin intrant portas atq; ipsis prœlia miscent.Aggeribus mœrorum & inundant sanguine fossas
Nonnunq̄ uero eodem Seruio teste super.viii.ænei.Agger media est uiæ eminentia exaggeratis lapidibus
strata.Vnde dixit Virgilius:Qualis sæpe uiæ depræhensus in aggere serpens.Sane si cū dictionib⁹.ad.præ-
positio incipientibus a.gn.componatur abiicit.d.ipsum:ut agnitus agnosco.Simili modo si sequatur.s.p.
uel.s.c.ut uidebimus.Si uero cū dictionibus aspiratis componatur ad:conseruat.d.& idem est: ac si cū uo-
calibus componeretur:ut adhæreo adhibeo:quod ex ad & habeo componitur: adhortor & similes. Verū
si cum dictionibus incipientibus ab.l.componatur:conseruant aliqui.d.integrum.Alii uero conuertunt in
l.quod Prisciano magis placuit:& melius scribi alludo cum duplicato.l.q̄ adludo cum.d.ante.l.uoluit.Si
militer alleuo magis q̄ adleuo:quod ex ad & leuo componitur:significatq; in altū tollo:uel de imo: & ubi
quod iacet atq; proiectum est sursum leuo.Quintilianus libro.xi.Vidi inquit multos quorū supercilia ad
singulos uocis conatus alleuarentur.Idem homini in aquam lapso atq; ut alleuaretur oranti.Alleuio simi-
liter scribitur:& componitur ex ad & leuio leuias:quod est pondus auferre uel diminuere.Allubesco ex ad
& lubesco:quasi lubens facio.i.obedio. Si autem ad cum dictionibus incipientibus ab.m. cōponatur ipm
d.integrum conseruat:ut admitto quod ex ad & mitto| cū duplicato.t.ut uidebimus cōponitur: & signifi-
cat teste Prisciano in.viii.assumo scilicet & pecco.Iuuenalis in satyra Credo pudiciciā:Iam fas est admitte ui
ros.i.assume.Idem in eadē:Quid phecas admisit:quænam hic est culpa puellæ: admisit dixit pro peccauit.
Simili modo admoneo admiror administro & similia.At cū dictionibus incipientibus ab.n.uoluerunt qui
dam modo consimili ad ipsum.d.conseruare: ut adnitor adnuo. Quod Prisciano non placuit : sed potius
mutari in.n.uoluit & scribi annitor:annuo:annumero:& alia similiter.Sane sequente.p.absq; alicuius du-
bitatione in similem litteram conuertitur.d.ut appello ex ad & pello pellas:quod est uoco cōponitur. Vn-

de appellare eſt aliū aduocare. At appello appellis ſimili mō cū duplicato.p.ſcribitur.cui ſimile eſt impello
Vnde appuli in præterito.i.applicui deriuatur. Terentius:Poſtq̄ȝ poeta animū ad ſcribendum appulit.i. ap
plicuit. Si uero cum unico.p.ſcribatur:idem eſt quod amoueo. Nam componitur ex.a. quod priuationem
indicat:& pello pellis ut apulſus ab ubere.i.amot⁹. Virgilius appendo ex ad & pendo pendis componitur
& eſt ſuſpendere:ut appendi unam cum ad lancem ſtateramqȝ ponderaui. Cicero in Antoniū:ut iam appen
datur pecunia non numeretur. Et in procemio orationū Aeſchinis ac Demoſthenis a ſe tranſlatarum figu-
rate ad incorporea tranſtulit cum ait:Ea putaui non annumerare lectori debere:ſed tanq̄ȝ appendere. Simi
liter apparo ex ad & paro componitur:& diuerſum ab eo quod eſt præparo ſignificat. Nam præparare eſt
antea parare:quæ quis utilia ſibi fore credit. Cicero officiorum libro ſecundo:Facile totius curſum uitæ ui-
det :ad eamqȝ degendam præparet res neceſſarias:ut paſtum latibula:& alia generis huiuſmodi. Apparere
uero eſt ad dignitatem quandā ac uerius pompam ſe aptare. Idem de oratore libro.iii. Illa quæ in apparatu
fori appellantur inſignia. Et licet apparatus quādoqȝ utrunqȝ ſignificare uideatur:ut apparatus belli quaſi
præparatio. Id tamen potius eſt ex quadam conſequentia q̄ȝ proprietate. Nam ut dicimus: naues nō modo
inſtructas:ſed etiam ornatas:quia ut inſtructiores ad bellum eo pulchriores ſunt:Ita apparatum belli uoca
mus:quæ ad bellum quodam decore & ornamento aptantur. Sane præpoſitio ad nōnunq̄ȝ ſequente.p. lit-
tera.d.abiicit:ut aperio quod ex ad & perio:ut quibuſdam placuit componitur:cuius uerbi ſimplex in uſu
non eſt. Aliis uero quibuſdam & Priſciano in.viii.magis uiſum eſt ex ad componi & pario:quod apud uetu
ſtiſſimos:ut ſupra oſtendimus non ſolū ſecundum tertiam:ſed etiam ſecundum quartā coniugationem de-
clinabatur:& habet primā breuem. Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciā inquit:Protulit ut mos eſt: & aper-
ta palluit agna. At reperio quod ex eodem uerbo componitur:& cum unico.p.ſcibitur: quaſi defraudetur
una conſonante ratione præpoſitionis in præſenti:in præterito duplicat.p. & tempus recuperare uidetur:
quod ſimili modo in comperio & comperi ratione præpoſitionis opportunum non fuit. Si autem ipſa præ-
poſitio.ad.cum dictionibus incipientibus a.q.componatur ipſum.d.in.c.cōuertit:ut acquiro ex ad & quæ
ro:acquieſco ex ad & quieſco. Sed ſequente.r.uoluerunt aliqui ipſum.d.integrum conſeruari ut adrideo.
Quod Priſciano non placuit : ſed magis in.r. cōmutari uiſum fuit:ut arrideo arripio: quod ex ad & rapio
componitur. Simili modo ſequente.s.uolebant nōnulli.d.integrum conſeruari debere:ut adſumo adſiſto
Quod ſimiliter eidem auctori non placuit: ſed potius cōmutatione.d.in.s. ſcribi uoluit: ut aſſumo aſſiſto
aſſideo ex ad & ſedeo:quaſi iuxta ſto. Et inde aſſiduus aſſector ex ad & ſector:& eſt comitatū præſto:non in
itinere:aut nauigatione:aut militia:ſed fere per urbem. Cicero de oratore libro.i. Cum ædilitatem Craſſus
peteret eumqȝ maior natu & conſularis Sergius Galba aſſectaretur: quod filio ſuo deſpondiſſet. Verum ſi
ſequens dictio ab.ſ.c.incipiat:& componatur.ad.præpoſitio ſubtrahitur.d.ut aſcendo:quod ex ad & ſcan
do componitur:aſcribo quod ex ad & ſcribo cōponitur:aſciſco quod ex ad & ſciſco formatū ſcilicet a ſcio
cōponitur . Et eſt remotum aliquid quaſi ſcite uocatū capere. Cicero de oratore:Quod minime polite mi-
nimeqȝ elegantes ſunt aſciuerunt aptum ſuis auribus opimum quiddam & quaſi adipale dictionis genus.
At conſciſco fere ad mortem pertinet . Nam plerunqȝ ſic legimus mortem ſibiipſi conſciuit . Mortem tibi
ipſe cōſciſus. Comperitur etiā reſciſco quod proprie deſignat rem poſtq̄ȝ geſta eſt ſcire : quā neſciebas cum
gereretur:præſertim ad te tuos ue pertinentem. Terentius in adelphis:En tibi reſciuit omnē rē. Id nunc cla-
mat ſcilicet. Gellius uero dixit reſciſcere eſſe rē occultā inopinatā inſperatamqȝ cognoſcere. Quod mihi nō
uidetʳ. Nam ſi uideā hoiem cælo uolantē:ut feciſſe Dædolus Perſeuſqȝ fertur. Aut aliquem e terra prodire:
qualē Tagē fuiſſe ab hetruſcis creditū eſt. Aut ſatyrū aliquē ſemiuirū ſemicaprū:quē uidiſſe nonnulli ſcri-
pſere dicar ne reſciuiſce:Et ut puto nō dicā. Subtrahitur etiam ab eadem præpoſitione.ad. ipm.d. ſi cū di-
ctione cōponitur ab.s.p.incipiente:ut aſpicio:quod teſte Priſciano in.viii.ex ad & ſpicio uerbo:quod ſim-
plex nō ē in uſu cōponitʳ:& inde aſpectus.& ſimilia. Si aūt cōponatʳ.ad.cū dictionib⁹ incipiētibus a:t.mutatʳ
d.in.t.ut attineo ex ad & teneo:attingo ex ad & tāgo:attraho ex ad & traho:attamē ex ad & tamen.

¶ De ſyllabis deſinentibus in.f.

Quoqȝ nullam ſyllabam per ſe terminat:hoc eſt niſi loco.b.uel.d.uel.s.uel.x.in compoſitione ob ſe-
quentiam unius iſtarum ſit poſita:ut ex ob & facio officio:ex ad & factus affectus:ex dis & facilis diffi
cilis. Similiter ex dis & fundo diffundo:eodem modo ab ex & facio efficio.

De ſyllabis deſinentibus in.g.

Imili modo.g.apud latinos nullius ſyllabæ eſt terminalis:niſi cum loco.d.uel.b.ponitur:ut ſupra ui-
dimus. Nam ex ad & gero fit aggero:ex ſub & gero ſuggero.

¶ De ſyllabis deſinentibus in.h.& in.k.

On etiam poteſt.h.aſpiratio integram ſyllabam terminare : quod ſi in quibuſdam interiectionibus
comperitur :ut uah.ah.&.oh.putat Priſcianus per apocopam fieri:cum perfecta ſint uaha aha ohe.
Similiter.k.nullius ſyllabæ terminalis eſſe poteſt.

De ſyllabis deſinentibus in.l.

N.L. uero litterā quacūqȝ conſonante ſequente antecedens ſyllaba terminari poteſt : ut albus ulcus

calcearium:quod pro calceo ponitur:ut cibaria pro cibis:fulcrum qui & lectus dicitur.Nam eſt quo iacentes fulcimur.i.ſuſtinemur:ut dixit Seruius in.vi.Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam ait:Antiquũ & uetus eſt alienum poſthume lectũ Concutere.atq; ſacri genium contemnere fulcri.Mulcrum quod cum.c.abſq; aſpiratione ſcribitur:& a mulgeo deriuatur:facitq; in plurali mulcra.ſimiliter ante.d.ante.f.ante.g.& ante alterũ.l.ut ualde Alfenus nomen eſt uiri proprium. Algeo culleus cum duplicato.l. Nam uter ex corio ab occuliendo.i.claudendo dictus. Nam in eo ſceleſtiſſimi homines cum ſimia gallo & ſerpente incluſi iaciebantur in mare.Vnde Iuuenalis in ſatyra Stemata quid faciunt ait: Quis tam perditus ut dubitet ſenecam præferre neroni.Cuius ſupplicio non debuit una parari ſimia.Nec ſerpens unus:nec culleus unus. Pugillaris ſimiliter cum duplicato.l.ſcribitur:qui & pugillare in ſingulari:At in plurali ſolum pugillares dicimus & ſignificat tabellas cæreas:ſiue ligneas: ſiue alterius materie:in quibus ſtilo ſcribimus. Vnde a pugno deducitur quo cõpræhendi conſueuerãt.Palla ſimiliter ſcribitur:& proprie ueſtis & muliebris: deducta uſq; ad ueſtigia:dicente Virgilio libro.xi.de Camilla:Pro crinali auro pro lõgo tegmine pallæ Tigridis exuuiæ per dorſum a uertice pendent.Tollo eodem modo ſcribitur:& duo ſignificat.ſ.capio & educo:ut ſuſtuli filium.ideſt ſuſcæpi filiũ.Item ſuſtuli filium ideſt educaui.Et ab utroq; fit ſublatum.Terentius:Quicquid peperiſſet decreuerunt tollere.i.educare.Similiter Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam cũ ait.Tollere dulcẽ Cogitat hæredem.Quod etiã de ſuſcipiendo intelligi potæſt:ſiquis ſequentia recte inſpicit.In quibus oſtẽdere uult Vrſidium tanq̃ ſibi placeret lex iulia de adulteriis deſiſtere uelle ab hoc crimine: & ducere uxorem procreandorum liberorũ gratia.Sed alia de ſuſcipiendo uidentur eſſe exempla.Nam certe Alexander magnus ex uxore liberos non educauerat. At qui ipſe apud Curtiũ ait:Ego ipſe Orthoxartis perſæ filiam mecum matrimonio iunxi.Non dedignatus ex captiua liberos tollere.Papyrianus iuriſconſultus de legatis & fideicõmiſſis ſecundo:Mando meæ filiæ pro ſalute ſollicitus ipſius:ut quo ad liberos tollat:teſtamentum non faciat:Ita.n.poterit ſine periculo uiuere. Quin & eadẽ ſignificatiõe ponit̃ ſublatum:ut Suetonius de patre Neronis:deceſſitq; pyrgis morbo aquæ intercutis ſublato filio Nerone ex Agrippina Germanico genita.Nam pater Neronis filiũ uix uidit.Sane tolero non per geminatum.l.ſed per unicum ſcribitur:cum prima ſit breuis.Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam:Quædam parua tamen:ſed non toleranda maritis. Similiter uolo per unicum.l.ſcribitur & corripitur.atq; eodem modo uelim & uolam.At uero nolo producitur & nolim & nolam:licet uellem & nollem per geminatum.l.ſcribantur:& ſic primam producant. Calleo ſimiliter & callidus per duplex.l.ſcribitur:ut Iuuenalis:Callidus & triſtes digitos impreſſit aliptes.& caleo per unicum.l.aliud ſignificat.Pelagus ſimiliter quod græcum eſt per unum exaratur.l.& primam corripit:Iuuenalis in ſatyra Natali coruine die:Et pelago poſtq̃ parcæ meliora benigna Penſa manu ducunt. Vlmus cum.l.ante.m.ſcribitur.ſimiliter palma.& inde palmula quæ eſt extrema pars remi:eo quod eſt in modum palmæ protenta.Virgilius libro æneі.v.Et leuas ſtringat ſine palmula cautes.Significat etiam palma uictoriam:quia palmarum artificio acquiritur. Quin & teſte Seruio in.xi. æneidos.dicitur etiam toga: quam merebantur hi:qui deportaſſent de hoſtibus palmam.Alnus per.l.ante.n.ſcribitur: arbor eſt. culpa cum.l.ante.p.ſcribitur.Vlpianus ſimiliter quod nomen eſt iuriſconſulti.fulſit cum.l.ante.s.ſcribitur.ſimiliter excelſus.Altus uero cum.l.ante.t.& eodem modo conſulto uerbum:quod a conſulo format̃:& ſignificat deliberare:quod quidem fit cum adeſt qui conſilium petit: & qui conſilium dat.Et inde cõſultatio deliberatio.Et conſultor qui pro eo qui alium conſulit accipi ſolet.Nonnunq̃ etiam pro eo qui alium conſulit.ut Saluſtius in Iugurthino:Simul inquit ab eo petunt ut fautor conſultorq; adſit.Conſultus uero eſt homo prudens & ſciens dignuſq; a quo conſiliũ petas.Et aliquando quidem eſt participium:ut conſulti medici dixerunt eundem eſſe langorem.Aliquando uero nomen. ut Horatius in primo carminũ: Parcus deorũ cultor & infrequens inſanientis dum ſapientiæ conſultus erro. Liuius libro.x.ab urbe: Callidos ſolerteſq; iuris atq; eloquentiæ conſultos.Vnde in primo dixit de Numa Põpilio conſultiſſimus uir:ut illa quiſq̃ ætate eſſe poterat.Et inde componitur iuriſconſultus ſi cõpoſitũ eſt. Horatius:Eris tu qui modo miles mercator:tu conſultus modo ruſticus.Quod etiã dici ſolet iureconſultus.finit etiam ſyllabam.l.ſequente.u.conſonante:ut ſilua:de quo in ſequentibns.peluis a peluendo dicta. Puluis ſimiliter qui generis eſt maſculini: & a pellendo nomen aſſumpſiſſe dicitur:facitq; dimminutiuũ ex ſe puluiſculum generis neutri:ut Hieronymo placuit.Maſculine tamen poſuit Apuleius de Magia cũ ait:miſi ut petiſti munditias dentium: nitelas oris ex arabicis frugibus tenuem cãdificum:nobilem puluiſculum:cõplanatorẽ gingiuulæ:& reliqua.Vnde ait Seruius ſuper.xii.ænei.Puluis ille quo utunt̃ puellæ etiam cinis dicitur.Ad cuius differentiã alius puluis cinis imundus uocatur.ut Virgi.libro georgi.primo:Et cinerem imundum latos iactare per agros. Vnde a cinere.i.puluere puellarũ dicuntur ciniflones.ut Horatius:Cuſtodes lectica ciniflones paraſitæ.Terminat etiam.l.ſyllabam ſequẽte.x.ut mulxi.Verũ ante.q.uel.r.nõ inuenit̃.l.nec.h.aut.k.poſſũt ipm̃.l. cõſeq.

¶ De ſyllabis deſinentibus in.m.

Terminare poteſt ſyllabam in media dictione: quando ſequens ſyllaba in.b. incipit uel.p. uel altera m.hoc eſt ante has litteras:nõ etiam.n.ſtare poteſt:quia ſi per compoſitionem interueniret: cõuerti debet in.m. Sed etiam ante.d.&.l.&.s. & ſecundum alios ante.q.poteſt.m.ſyllabã terminare:ut oſtendemus.

Ante.b.ut umbra:& inde umbratilis is dicitur qui umbratus ſiue umbra tenus eſt:ut uita umbratilis & res
umbratiles:idem uita umbra & opaco marceſcens.Cambyſes:de quo in ſua dictione uidebimus.Membrũ
& inde membratim:quod eſt per mẽbra.ambio & inde ambitus:unde ambitio & inde ambitioſus is dicitur
qui non ſuæ uirtuti confidit. Vnde non recte graditur:ſed per circuitũ:ſiue quod romani: qui honores pe-
terent ſingulos circuibant præhenſantes roganteſq;:ut ſe in ſuffragiis adiuuarent:ut uidebimus in dictio-
ne roma.Siue quod q pro adipiſcendis honoribus ſolliciti ſunt:cũ rogant exordio quodá longiore: & uer
borum circuitu utuntur.Vnde ambitus ſemper in actu eſt:& ea facit: quæ ambitio: quæ eſt in animo facere
cõpellit.Nõnunq̃ uero ambitus pro ſpecie quadam fauoris:& captatione miſericordiæ ab auctoribus po-
nitur.Quintilianus:Si iuuenis innocẽtiſſimus iudices uti uellet ambitu triſtiſſimæ calamitatis poterat alle-
gare nobis amiſſá in oculis cogitationũ oĩu3 temeritaté. Vnde ambitioſus etiá mõ cõſimili nõnunq̃ accipit᷑
Vt idem libro.vii.inſtitutionũ:Nõ ſum ambitioſus in malis:nec lachrymarũ augere cauſas uolo:utiná eſſet
ratio minuendi.Ouidius libro.iii.de ponto:Sed tamen hoc factis adiunge prioribus unũ Pro noſtris ut ſis
ambitioſa malis.Cábio quod originẽ habet græcam & præteritũ facit campſi.Ná a κάμπτω uerbo græco
deducitur:quod in præterito facit:ἔκαμψα.Vnde cápo cápſas ſolebant uetuſtiſſimi dicere.Ennius in.x.Le
licatem cápſant.Recũbo recũbis ſimiliter quod eſt tertiæ coniugationis:atq; idem cũ recubo.as.ut Virg.in
bucolicis:Recubans ſub tegmine fagi.Colũbus ſimiliter & columba: quæ teſte Varrone a culminibus dicũ
tur:quia alte nidulantur.Ante.p.ut imperiũ & inde imperioſus:quo uno modo ĩperii oſtentator deſignat᷑:
utputa in exercenda ſæuitia:qualis Torquatus apud Liuiũ:qui filiũ ſæuitia ob imperiũ contemptũ occidit.
Vnde imperioſus appellatus eſt.Altero modo is ſignificatur:qui ĩperii habitationẽ detinet:ſeu plenitudinẽ
Impedio ſimiliter ſcribitur:& inde impedimenta:quod duo ſignificat.Vnũ eſt difficultates: quod in cõmu
niori uſu habetur.Saluſtius:Occulte per amicos & maxime per homines nominis latini & ſotios italicos im
pedimenta parabant.Curtius:Vná anum & duas puellas itinerũ agminũq; impedimenta triginta milibus
talentũ auri permutes.Cicero:Cum primũ impedimenta naturæ diligentia induſtriaq; ſuperarit. Signifi-
cant etiam impedimenta:iumenta quæ ſarcinas:uel alia bellica inſtrumenta geſtant.Et ſarcinæ res ſunt:quæ
in uia portantur.Curtius:Magno conſilio iacturá ſarcinarũ impedimentorũq; contempſit.Et iterum: ſarci
nas & impedimenta ibi cũ præſidio reliquit.Liuius ſimiliter:quarta uigilia profecti ſarcinis impedimẽtiſq;
beneuenti relictis.Idem: iumentaq; ſarcinas & alia bellica inſtrumenta portabant. Vnde ait Frontinus ipſe
quoq; ob hoc exaſperatus interfectis omnibus impedimentis ad pugná deſcendiſſet.Cõparatiuũ ſimiliter
cum.m.ante.p.ſcribitur:& conuertit.n.in.m.Nam cõponitur ex con & paro.i.diuerſa: uel aliquid unum:
ut diuerſum.Itaq; cum.a.poſt.p.ut etiam cõparo uerbũ ſemper ſcribit᷑.Eius natura eſt ſuperare in ea quali
tate:quá optinet poſitiuũ.Aliquando tamẽ teſte Quintiliano utimur cõparatiuis ꝓ abſolitis.Quod poetæ
noſtri ſæpiſſime obſeruant:ut Virgilius in Tityro:Candidior poſtq̃ tendẽti barba cadebat: hoc eſt cádida.
Et libro.v.æneí.Comites ſeniores aceſtæ:pro ſenis:ut dixit Priſcianus qui id addidit cõparatiuũ: nõnũq̃ ꝓ
minori ui accipi:q̃ ipm poſitiuũ:ut Virgi.libro æneí.i.Triſtior & lachrymis oculos ſuffuſa nitentis. Ná nõ
abſolute ſed ex parte triſtis accipitur.Verũ de ſeniore pro ſene:non illi primũ aſſentiendũ uidetur : cum ab
aliis pro ualde ſene ſimiliter efferatur:ut Quintilianus de ſocrate.Eo nanq; ait ſeniore octauũ.n.& nonage
ſimũ cõpleuit annũ præcæptorẽ Ariſtoteles pomeridianis ſcholis cæpit. Et Ouidius de triſtibus: Imperium
regat hoc cũ ſeniore ſenex.Nec plane triſtior pro ex parte triſtis:ſed pro triſtis:ut uoluit Quintilianus acci-
pitur.Nec Seruius ut puto dictũ Varronis & Plinii ad mentem accæpit.Ait.n.ſuper.vii.æneidos:Seuior &
iunior cõparatiui ſunt per ĩminutionem.Et.n. ſenior non ſatis ſenex:Iunior non ſatis iuuenis: intra iuuenẽ
ſicut pauperior intrra pauperem.Quá rem Varronem in libris de lingua latina ad Ciceronem dixiſſe: & a
Varrone tractam confirmaſſe Plinium:dixit idẽ Seruius.Ego uero & ſi de iuniore ac pauperiore dixerint:
alio intellectu affirmare uelim.De ſeniore nullatenus puto.Ná & ſi iunior te ſũ:minor natu te ſũ:ita minor
te ſum ideſt minoris ætatis q̃ tu.Et ſic forte per ĩminutionem illi intellexerunt.Sed non propter hoc tollit᷑:
quin ſuperem te in ea qualitate quam obtinet poſitiuus:hoc eſt: ſuperem te iuuentute: & paruitate ætatis.
Terminat etia3.m.ſyllabam ante alteꝝ.m.ut flamma:quæ eſt ignis. Flammeum uero genus eſt ueli rubicun
dum:quod geſtabatur a mulieribus nuper nuptis: de quo Iuuenalis in Satyra Credo pudiciciam inquit:
Emutatq; domos & flámea cõterit.Similiter ſũmus ſũma & aduerbiũ ſũmatim:quod eſt ꝑ ſingulas ſũmas.
Aliquádo ꝑ uná ut dicá de hac re ſũmatim.Ná a uerbo ſũmo ſũmas primæ cõiugatiõis deducit᷑:quod ꝑ ge-
minũ.m.ſcribit᷑:licet ſumo ſumis tertiæ cõiugatiõis ꝑ ſimplũ ſcribat᷑. Imitor etiá cũ prima breuẽ habeat: ꝑ
ſimplũ.m.ſcribi debet.Iuuenalis in ſatyra Omnibꝰ in terris:Sanctos licet horrida mores Tradiderit domi
no ac ueteres imitata ſabinas.At máma cũ duplex.m.ſcribat᷑:in deriuatiuo unicũ ꝑdit: & dicit᷑ mamilla per
unicũ.m.& duplicatũ.l.habetq; primá breuẽ:ut Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciá.Illa loq recta faciet ſtri
ctiſq; mamillis.At ſumẽ licet primá ꝓducat:cũ unico tamẽ.m.ſcribit᷑:& a ſugendo nomẽ aſſumpſit:& ut q-
dá ferũt eſt ſuis máma.alii uero dicunt Bruti cuiuſq̃.Et ſimili modo uuluá dicũt eẽ máma ſuis uel uaccæ aut
taliũ.Horatius:Obeſo nil melius turdo:uulua nil dulcius ápla.Iuuenalis in ſatyra Atticus eximie:Qui me-
minit calide capiat Quid uulua popinæ.Eſt etiá uulua mulierũ:qua naſcendo egredimur:ut idẽ in primo:

Cũ tot obortiuis fœcũdã iulia uuluã. Solueret. Cõmodatarius uero ꝑ duplicatũ. m. ſcribiť: & is dicitur qui
cõmodatum accæpit. Cõmentum quod ex con & mente quidam eſſe compoſitum & deductũ uolunt: quaſi
ſit cõmonitio mentis: per duplicatum. m. ſcribitur. Alii a cõminiſcor deductũ uolũt: quo ad idẽ tẽdit. Eſt. n.
fictũ & enarratũ & inde cõmẽtariũ: quod teſte Cicerone in Bruto non eſt oratio: ſed capita rerũ & oratiõis
cõmentariũ paulo plenius. Sane Seneca quod cõmẽtariũ ſignificet expreſſius libro declamationũ tertio in-
dicat dicens. Sine cõmẽtario nunq̃ dixit: ſed cõmẽtario contentus erat in quo nudæ res ponunť. Diciť etiã
cõmentarius in maſculino ut Liuius libro. xlviii. Quæri iuſſit ab eo ut quẽ de his cõmentariũ a patre accæ-
piſſet. Et ſubdit librũ popoſcerunt: ſi plures primus & ſecũdus cõmentarius. Itaq; in ſingulari pro una ea-
demq; ſignificatione tam neutrũ q̃ maſculinũ accipitur. Et eandẽ ſignificationẽ habet: quã in plurali ma-
ſculinũ. Et ſunt libri ubi res nõ late diffuſeq; explicanť: ſed breuius q̃ poterant tractare ut Cæſaris cõmen-
tarii: in quibus ad exequendã hiſtoriã aliis uidetur ſubieciſſe materiã. Qui ſi fuerint ſinguli: cõmentarium
uel cõmentarius uel liber dicitur. Verũ & ſi ex multis longiſq; tractatibus breuiora coaceruenť cõpendia:
cõmentarii etiã dici poſſunt. Vti nos cõmentarios hos uigintiquattuor libros diximus & duodecim illos ali
os: quos de omni ratione differendi: & artis dialecticæ præcæptis ex innumeris pene auctoribus & magnis
latinorũ & græcoꝝ uoluminibus ad Franciſcũ iuriſconſultiſſimũ: & conterraneũ meum nuper edidimus.
Vnde & nonnunq̃ ſimiliter libri cõmentarii deducuntur. Cicero de finibus libro. iii. Tu ipſe cũ tãtũ librorũ
habeas: quos hic tãdẽ reqris cõmẽtarios: quoſdã inq̃ ariſtotelicos. ponitur etiã ab auctoribus cõmẽtarius in
ſingulari & maſculino ac neutro ĩ plurali ĩ alia ſignificatiõe: hoc eſt ꝓ expoſitiõe & interpretatiõe actoꝝ: ut
A. Gelli⁹: ẽ adeo inqt ꝓbi grãmatici cõmẽtarius ſatis curioſe factus. & iteꝝ: Nõnulli grãmatici q cõmentaria
in Virgi. cõpoſuerũt: iteꝝ quoq; noſter Taur⁹ ĩ primo cõmẽtariorũ quos ĩ Gorgiã Platonis cõpoſuit ſcriptũ
reliqt. Quidã etiã talia huiuſmodi opa cõmẽtũ uocauerũt: ut Nigidi⁹ Donat⁹ Priſcian⁹ aliiq; nõnulli. Serui
us uero cõmẽtarios etiã pro hominibus accæpiſſe uidetur: cũ inquit. georgi. primũ ſuperfluã mouent quæ
ſtionem cõmentarii: hoc eſt qui cõmenta ediderunt. Cõmeatus a ſimul eundo dicitur: & in utroq; numero
pro cibariis ad alimoniã reipublicæ aut exercitus: aut alicuius multitudinis accipitur. Interdũ etiã priuatim
ut Cicero pro lege manilia. Iam cõmeatu & priuato & publico prohibemur. Comperitur etiã ipſm. m. fini-
ens ſyllabã ante. d. in omnibus ſcripturis & ſculpturis antiquis ut iamdiu iamdudũ: quod ex iam & dudum
quæ duo paruũ temporis deſignat cõponitur: & de paruo tempore unius horæ: aut ſemihoræ aut duarum
triũ ue aut quattuor etiã horarũ certe breuiſſimi temporis dicitur: ut Virgilius in initio quarti: At regina
graui iamdudũ ſaucia cura. & alibi in eodem libro: Talia dicenti iamdudũ auerſa tuetur: hoc eſt a pauco tẽ-
pore citra. Quod ſane ad præteritũ tempus referri poteſt: & futurũ. Ad præteritũ quidem: ut Virgili⁹ libro
æneidos primo: de Aenea & achate inquit: Iamdudũ erumpere nubem Ardebant. Non. n. per multũ tempo
ris id cupierant: cũ nec per horam ibidem ſtetiſſent: ſed certe per tempus aliquod anteq̃ id dicerent: quare
expoſuit Seruius. i. olim. Ad futurum uero refertur: ut idem oſtendit Virgilius libro. ii. de Sinone cum ait
Quid ue moror: ſi omnis uno ordine habetis achiuos Idq; audire ſat eſt: iamdudũ ſumite pœnas. i. cito: ut
exponit Seruius. Et hæc ſunt propriæ ſignificationes eius dictionis. ſ. ut diem in præteritũ uel futurum non
tranſgrediantur. Verum improprie & raro ab aliquibus auctoribus pro eo quod proprie eſt iampridem:
aut iamolim poſitũ cõperimus: ut Macrobius in ſaturnalibus: Iamdudũ inquit hæc quæſtio ab Ariſtotele
& propoſita eſt & ſoluta: cum dicere debuiſſet iampridẽ: aut potius iamolim. Plinius etiã libro. xxiii. natu-
ralis hiſtoriæ ſic inquit: Somno uero aut ſecuritatibus iamdudũ hoc fuit: quod illa Helena ante cibum mi-
niſtrauit. Sed quia in huiuſcemodi aduerbiis differentias temporũ deſignantibus difficultas nõnũq̃ eſſe ui
detur: decreui illa per ordinem explanare. Et a dudũ incipiens cõperimus illud eandem prorſus cũ iamdu-
dum ſignificationem detinere. Ita ut nec diem proprie tranſcendat. Vt dudũ intraui: dudũ te expecto. i. ho
ra aut ſemihora eſt uel duæ uel tres: uel ut multũ quattuor ex quo intraui: & ex quo te expecto. Improprie
uero diem ac dies tranſcendere nõnunq̃ ab auctoribus ponitur Plinius libro. xviiii. naturalis hiſtoriæ: iam-
dudũ inquit ex eadem hiſpania. Zœliton uenit in italiam plagis utiliſſimũ. Liuius libro. xli. in eo inquit ca-
ptiuoꝝ numero fabri: q dudũ fuerunt aſſueti apud pœnos mihi crede opus in arce lacenorũ fecere nuper:
quaſi nõ longo tẽpore a nunc diciť. Ita tamen ut nõ ad præſentem diẽ: hoc eſt præſens tẽpus referamus: ſed
ad præteritos nõ modo dies: ſed aliquãdo menſes: & etiã annos: quos pro cõditione materiæ complectiť: ut
nuper inuenta ẽ pixis: quã ſideritẽ appellẽt. i. nõ multo tpe ab hinc. Cicero de diuinatione: Neq; ante phi-
loſophiã patefactã quæ nuper inuẽta. Idem de amicitia: Neq;. n. aſſentior iis qui nuper hæc differere cœpe-
runt cũ corporibus ſimul animas interire: atq; omnia morte deleri. Significat etiã interdũ nuper non longo
tempore a tunc. ut Curtius: Qui nuper ab Alexandro miſſi erant. Et Liuius tunc inquit hæc ipſa indignitas
augebat animos non retinendis modo publicis agris: quos ut teneres pertinacẽ nobilitatẽ habebat. Sed ne
uacuũ quidem agrum nuper ex hoſtibus captũ diuidere. Pridem hoc eſt non longo tempore prius a nũnc.
& idem quod nuper ſignificat. Plinius libro. xvii. naturalis hiſtoriæ: Ipſi uero pridem uidimus: ea ferme om
nia præter pubertatem in filio Cornelii Taciti equitis romani. Similiter Paulus iuriſconſultus: Et non ẽ mi-
rum ſi peculiũ quoq; defuncti pridẽ filii defertur patri. Vlpianus quæritur inquit eũ ordinẽ tenere: quẽ pri

dem habuit. Ponitur etiã pridem ſæpe cum negatione & cum ꝗ & cũ ita. Cum negatione quidẽ ut Plinius libro.xv. Medica non pridẽ uenere in italiam. Cũ ꝗ uero ut Cicero pro Roſcio: Comedo ꝗ pridem Fãnii in aduerſaria detuliſti. Cũ ita autẽ ut idem in Bruto cũ ait: fuit.n.regnante iã græcia: noſtra autẽ ciuitate non ita pridem dominatu regio liberata: pridie.i.prius die: hoc eſt quaſi heri: nõ tamẽ præſentis diei: ſed cuiuſdam alterius: aut præteriti aut futuri. Præteriti quidem: ut pridie ꝗ intrarẽ mare ſerena lux fulſit. futuri uero ut pridie ꝗ intres patriã ſacrificiũ facito.i.die præcedenti quo aut mare intraſti: aut patriam intrabis. Vel cũ genitiuo ſic: pridie illius diei quo hæc feci: aut faciã. Vnde cũ non dicamus ſecundo calendas: ſecundo nonas: ſecundo idus: dicimus pridie calẽdas: pridie nonas: pridie idus.i.die præcedẽti quo erũt uel fuerũt calẽdæ nonæ aut idus. uerũ ex pridie fit pridianus pro quo heſternus abutimur. Suetonius pluribꝰ in locis. Vnde in uita Tiberii ſolemnibus ipſe cœnis. pridiana ſæpe & ſemeſa oſonia præbuit. Idem in uita Caii: marcẽte inquit adhuc ſtomacho pridiani tibi poſtridie: quaſi poſtero die dicitur: hoc eſt quaſi cras non præſentis diei: ſed cuiuſdã alterıꝰ aut præteriti aut futuri: ut poſtridie ꝗ pater mortẽ obiit: epulũ feci: aut poſtridie ꝗ moriet̃ faciam.i.poſtero: ſiue ſequenti die cũ morietur. Aliquando ſine ꝗ ponitur: ut Terentius in andria: Venit ad me Chremes poſtridie clamitans: ſupple illius diei quo hæc geſta ſunt. At ex poſtridie non fit poſtridianus aut in uſu non eſt: ſed pro eo abutimur Craſtinus: nudiuſtertius idem eſt quod nunc die tertio ſcilicet præterito: & die ſuperiore adhuc dicimus nudiuſquartus.i.nũc die quarto. Non aũt dicimus nudius ſecundus: quia magis propriũ de præterito habemus heri & de futuro cras. At dehinc proximo perẽdie dicimus. Cicero ad Atticũ libro.xii. ſcies igitur cras: ad ſummũ perendie. Vt dies perendinus dies adhuc tertius. Cæſar in cõmentariis: Qui ſi parte liceat perenino die cũ proximis hibernis coniuncti cum reliquis caſum belli ſuſtineant. Et cõperendinare eſt differre in longum de die in diem. Indies idem quod quotidie dicitur: ſed proprie cum quodam incremento. Ideoꝗ plærũꝗ cum comparatiuo ponitur: ut cum indies malum arctius premeret: & cum in urbe infinitũ malum ſerperet. Idꝗ maneret indies latius. Ponitur etiã ſine comparatiuo: ſed cum uerbo ſignificante incrementum: ut Liuius: Creſcente indies multitudine. Indiem uero idem quod in præſentia temporis ſignificat: ut Quintilianus: Non ut uere uolucres præſentis modo cibi memores indiem uiuunt. Propediem eſt quaſi prope eſt dies quando hoc fiet. Vnde & propemodum eſt quaſi prope menſuram: quod accipitur pro pene ſiue prope cum eſt aduerbium. Finit etiã ſecundum aliquos ipſum.m.quandoꝗ ſyllabã ſequente.l.ut quemlibet quãlibet. Quin & ſequente.s.ut circumſpicuus quia a circum & aſpicio componitur: & is dicitur qui circum aſpicitur. Circumſpectus uero eſt qui circumſpicit: & in omnem partem ſpectat. Verum ſequente.q.non præcedit.m.ut plæriꝗ dicunt grammatici: ſed conuertitur in.n.ut nanꝗ quanꝗ & ſimilia. At ſequente.n.non poteſt.m. præcedentem ſyllabam terminare: ſed ubicunꝗ.m.ante.n.in eadem dictione componitur: ſemper in eadem ſyllaba manet ut amnis erumna Ramnes. quemadmodũ ſupra uidimus. Item nec ſequente.t.poteſt.m.præcedentem ſyllabam terminare niſi.p.intterponatur: ut ſumptus promptus cõptus contemptus: licet contemnere ubi non eſt.t. ipſum.p. non.c.ſuſcipiat.

De ſyllabis deſinentibus in.n.

N.n.uero terminari poteſt antecedens ſyllaba: ſi ſequens incipiat a.c.uel.d.uel.f.uel.g. uel altera.n. uel.q.uel ut quibuſdã placet.r.uel.s.uel.t.uel.i.uel.u.cõſonãtibꝰ: uel.x. Ante.c.igit̃ ut cõciliũ: & uerbũ cõcilior. unde dicimꝰ cõcilior regi: ſi illi ignotꝰ ĩ eiꝰ gratiã uenis. Recõcilior aũt regi ſiꝗ̃ de cã is mihi iratꝰ depoſita ira me rurſus recipiat in gratiã. Cõcinnꝰ: mancꝰ: cõcors: q a cõditiõe cordis dicit̃. Sancire qđ teſte Seruio in.xii.æneidos: proprie eſt ſanctum aliquid.i.conſecratum facere ſub ſanguine hoſtiæ. Vnde dictum ait ſanctum: quaſi ſanguine conſecratũ. At ſanctio proprie eſt lex cum terrore pœnæ: ut Vlpianus de diuiſiõe rerum: & qualitate proprie dicimus ſancta: quæ neꝗ ſacra neꝗ profana ſunt: ſed ſanctione quadam confirmata: ut leges ſanctæ ſunt. ſanctione eñi quadam ſunt ſubnixæ. Quod ſanctione quadam ſubnixum eſt id ſanctum eſt: & ſi deo non ſit conſecratum: & interdum ſanctionibus addicuntur: ut qui ibi aliquid commiſit capite puniatur. Concio cum.c.in penultima ſcribitur. Nam ex con & cio quartæ coniugationis uerbo componitur: & deducitur: quod idem ſignificat: quod cieo ſecundæ: hoc eſt moueo: & uoco: & idem uerbũ cõcio ꝗ̃ſi cõuoco: & nomẽ ipſũ concio: quæ populi ẽ multitudo cõuocata: uel ex magiſtratꝰ iuſſu uel publici ſacerdotis: uel ſua interdũ auctoritate. Et ꝓprie ad audiẽdũ oratorẽ cõcionãtẽ in bonũ publicũ: cuiꝰ etiã oratio concio uocat̃. Incedo & inde inceſſus ſimili modo habent̃: & ad ſublimiores quodã mõ ſpectare uidentur: & qui præ ſe faſtum ferunt. Virgilius libro æneidos primo: Regina ad templum magna ſtipante caterua Inceſſit. idem in eodem. Et uera inceſſu patuit dea. Incola ſimiliter cum.n.ante.c.ſcribitur: & is eſt: q in alterius regione habitat: & in aliena ciuitate: & repu. Cicero de officiis: Peregrini inquit & incolæ officium eſt nihil præter ſuum negocium agere nec etiam in aliena repu. curioſum. Cunctus ſimiliter cum.c.poſt n.& ante.t. ſcriptũ in antiquiſſimis inſcriptionibus comperi: ut in marmore quod eſt in eccleſia Michaelis archangeli in uaticano in epithaphio Homonoeæ habetur: quã Pallas cunctis artibus erudiit. Ante.d.finit etiã ſyllabã.n.ut cõduco: & inde cõductus. Atꝗ conducticius is dicitur: qui conductus eſt. Nondũ quod ꝑ o.in prima ſcribit̃. Indiciũ quod & per.c.ſcribit̃ ſicut iudiciũ. Mãdo ſimiliter: quod duplicẽ hꝫ cõiugatiõẽ

Nam cum ad mandatum attinet mandas facit:cum uero ad dentes mandis.Códitio per.t.abſq;.c. ſcribitur
in penultima:& tunc proprie fortuna ac ſors eſt.Nam a condo dis conditum conditi addita.p.formatur:ut
ego ſum poſitus in hac conditione.i.fortuna ac ſorte.Cicero:O miſeram conditionem adminiſtrandi con-
ſulatus.Nam homo bonæ conditionis non is apud antiquos dicitur:qui mãſuetus eſt:& bonæ naturæ. Cũ
illum uocarent antiqui manſueti & boni ingenii:nos manſueti animi manſuetæq; mentis:ſed potius qui in
bona fortuna eſt:& ſorte.Aliquando uero ſcribitur cum.ct.in penultima: & tunc ex con & dico componi-
tur:& pactionem ſignificat:ac electionem:ut apud Terentium:Amatores Chryſidis tulerunt mulieri con-
dictionem:ſi uellet eis morem gerere:ſe daturos illi precium liberalemq; mercedẽ.Ipſa uero accæpit condi
ctionẽ:hoc eſt pactioni promiſſioniq; aſſenſit. Rubicundus teſte Priſciano in.iiii. alternitatis cauſa cũm.c.
pro.b.in penultima ſyllaba ſcribitur:ne ſit abſonũ: ſi rubibundus dicamus.Nam huiuſcemodi nomina om
nia præter hoc in buudus deſinunt. Et quãq; ille ſecutus Scaurũ antiquum grãmaticum & Seruium in.x.
æneidos:uoluerit ea ex ſimilitidine etymologiam trahere. Ita ut uitabundus ſimilis ſit uitanti : prædabun-
dus ſimilis prædanti:moribundus ſimilis morienti: errabundus ſimilis erranti:furibundus ſimilis furenti.
Tum firmior & certior eſt Gellii ſententia una cum ea Caſellii in cõmentario lectionum antiquarũ ubi ſcri-
pſit ridibundus idem quod ridens:ludibundus idem quod ludens:errabundus idem quod errans:rubicũ-
dus idem quod rubens.Sed nonnunq; ut Gellius ait uehementiam ſignificant: quod idem eſt: ac ſi diceret
idem ſignificant:quod participia frequentatiuorum:ut riſitans:luſitans:erratitans:populatitans:rubetitãs
quæ quia non reperimus in bundus eorum loco ſuffecta ſunt.Repetundarum etiam.n.ante.d.continet:un
de repetundarũ accuſatus:& de pecuniis repetundis non habet alios caſus:ille dicitur : qui cum magiſtra-
tus eſſet prouincialibus:aut ui aut dolo eripuit pecunias:quo nomine omnia quibus diuitiæ conſtãt:conti-
neri dicimus:ut uaſa precioſa:ueſtem:frumentum: nauigia:nummos: & cum.a. repeto deſcendat dubitari
poteſt:quare non cum.e.in antepenultima:ſed per.u.potius ſcribitur & profertur. Ad quod dicimus mu-
tatũ fuiſſe.e.in.u.quia id tertia coniugatio præter cæteras patitur.Vel ob hoc ſaltẽ ut differret ab illo qđ
dicitur miſſi ſunt legati ad res repetendas:quo ſignificatur principi uel populo erepta eſſe: uel pecorũ uel
homiuũ uel locorum ac terrarum agrorum ue corpora.Expendo ſimiliter.n.habet ante.d. & a pendo cõ-
poſitum eſt:ſignificatq; exacte ponderare:atq; examinare.Cicero in Verrem libro quinto:Deinde hæc ex-
pendite atq; æſtimate.Idem officiorum libro primo: Quæ contemplantes expendere oportebit quid qſq;
habeat ſua eademq; moderari:nec uelle experiri:q̃ſ ſe aliena deceant.Iuuenalis in ſatyra. Omnibus in ter-
ris inquit:Expende hannibalem:quot libras in duce ſummo Inuenies. Perpendo eodem modo componit̃
& idem ſignificat:& eſt exacte pondero:atq; examino.Non autem ut aliqui uolunt intelligo:& animaduer
to.Cicero:Quid in amicitia fieri oportet:quæ tota uirtute perpenditur.At a pando quod ſimiliter ſcribi-
tur:ueteres paſſum cum duplicato.ſ.& non panſum cũ.n.ante unicum.ſ.deduxerunt. Vnde capillo quoq;
mulier paſſo dicitur:quaſi porrecto & ſparſo:& paſſis manibus & uelis paſſis dicimus : quod ſignificat di-
ductis atq; diſtentis.Quin & cum præpoſione expaſſum non expanſum ut aliqui dixere. Cecilius ut refert
Gellius libro.xv.noctium atticarum inquit:Heri uero proſpexiſſe cum ſe ex tegulis hæc nuntiaſſet:flamme
um expaſſum domi protulerunt.etiam nonnunq;.a.littera ante.s.in.e.mutata per compoſiti uocabuli mo
rem:ac pro eo quod eſt diſpaſſis dixerunt diſſpeſſis. Plautus in milite glorioſo : Credo ego iſtoc exemplo
tibi eſſe eundem extra portam diſpeſſis manibus patibulum cum habebis.Indoles ſimiliter ſcribitur: & p-
prie in pueris & adoleſcentibus ſignificatio eſt futuræ uirtutis.Quintilianus:In primis annis laudatur indo
les.Cicero ut.n.adoleſcentibus bona indole præditis ſapientes ſenes delectantur. Nonnunq; uero pro præ
ſtantia uirtutis accipitur.Vt Liuius de Lauinia iam matre:& poſt mortem Aeneæ res adminiſtrante inquit:
Tanta in ea uirtutis indoles fuit.Lucan⁹:Indole ſi dignũ latia ſi ſanguine priſco Rubur ineſt animis.Indole
dixit quaſi generoſitate quadã uirtutis atq; animi.Veꝝ Liuius & ad malam quoq; partẽ & ad muta atq; in-
animata indolẽ tranſfert.Nã loquens de Hannibale ſic ait:Cũ hac indole uirtutũ ac uitioꝝ triẽnio ſub Ha-
ſtrubale iperatore meruit.Et alibi:Sicut in frugibus pecudibuſq; nõ tãtũ ſemina ad ſeruãdũ indolẽ ualent:
quãtũ terræ ꝓprietas cæliq; ſub quo alunt̃.Indico ex in & dico cõponit̃:& ꝓprie ẽ denũtio:ut indictũ ẽ bel
lũ:Indixit Romulus ſpectaculũ.Liui⁹ in primo:Indici deinde finitimis ſpectaculũ iubet.Iteꝝ indixit i poſte
rũ diẽ ut adeſſent.Idẽ & iudiciũ indictũ. Põt etiã.n.ſyllabã ante.f. terminare:ut cõfero.i. collatuꝝ eẽ: quid
quod & ꝓfore apud comicos ẽ in uſu.Similiter cõflo.cũ.n.ante.f.ſcribit̃:& dicimus cõflaui æs alienũ qn fa-
ctus ſũ debitor alienæ pecuniæ.Idẽ cõtraxi æs alienũ qbus correſpõdet:diſſolui æs alienũ.Quitilian⁹:Non
ego æs alienũ luxuria cõtraxi.Cicero:Patri pſuaſi ut æs alienũ filii diſſolueret.Inſula ſimiliter.n.habet ante
ſ.& ẽ teſte Seruio ſup.x.ænei.faſcia in modũ diadematis:a qua uittæ ab utraq; pte dependẽt:quæ ut ait plæ-
runq; tortilis ẽ:& de albo & croceo.Ante.g.ſimiliter põt.n.ſyllabã terminare ut fũgor:qđ cũ ablatiuo:nõ-
nunq; cũ accuſatiuo cõſtruit̃:& idẽ eſt quod officiũ munuſq; ago:& fungor magiſtratu:fũgor prætura:fun
gor legatiõe:fũgor officio delegati:fũgor munere iudicis.Similiter fũgor uita:qa fũgor officio uitæ.Inde
defũct⁹ qa finiuit officiũ uitæ.cõſtruit̃ nõnũq; cũ accuſatiuo ut Terẽti⁹ in adelphis:Aeſchin⁹ tuus neq; boni
neq; liberalis functus eſt officiũ uiri.Similiter defunctus periculis:quia finita ſunt picula. Virgi.in.iii. ænei.

O tandem magnis pelagi defunctę periclis. Liuius defuncta morbis corpora ſalubriora eſſe incœpere: hoc eſt finiti ſunt morbi corporum. Ingredior ſimiliter ſcribitur: & ex in & gradior cõponitur: ſed diuerſa ratione. Nam uno modo ad locũ ingredi dicimur: ut ingredior forum: uel in forum. Alio modo pro eo quod eſt ambulo: & incedo. Virgi. libro georgi. iii. Continuo pecoris generoſi pullus in aruis Altius ingreditur: & mollia crura reponit. Cicero libro quinto ad Atticũ: Si dormis expergiſcere: ſi ſtas ingredere: ſi ingrederis curre: ſi curris aduola. Vbi idẽ eſt ingredere quod gradi & ambulare. mango eodẽ modo. n. ante. g. detinet & eſt uenalitius uenaliũ hominũ: ut Martialis: Milia pro puero centũ me mango popoſcit. Contingo uero & ſi in præſenti. n. habet ante. g. in præteritis tamẽ perfectis & pluſq̃ perfectis & inde formatis illud ꝑdit: ut contigi contigero contigiſſem contigiſſe. Poteſt ſimiliter. n. finire ſyllabam ante alterá. n. ut annus: & inde anniculus: de quibus in dictione annus late uidebimus. Similiter pannus & inde pannoſus: qui ſcilicet craſſo panno ac uili opertus eſt. Nec hoc niſi de paupere dicitur: cuiꝰ exempla ſunt plurima. bipẽnis cũ. i. & n. ante aliud. n. ſimiliter ſcribitur: & teſte Quĩtiliano in primo: ſignificat acutũ. Vnde ſecuris utrinq; habẽs aciem bipennis dicitur: & illos errare dixit: qui quia a pinnis duabus hoc eſſe nomen exiſtimãt pennas auiũ eſſe uolunt: hoc eſt nõ etiam pinnas. Nã ut ego in. L. Columella uiro elegantiſſimo annotaui: pinnas ſemp pro pennis quæ plumæ nõ ſunt accipit. Vnde puto pennas generale ad pinnas & plumas eſſe. Verũ cũ hoc tempore plæriq; penna ſcribãt a penna pennariũ: hoc eſt pennarũ thecá deducere poſſumus. At penariũ cũ unico. n. ſcriptum: locus eſt teſte Varrone de lingua latina ubi reponitur penus: hoc eſt edulia ad uictũ pertinentia. Vnde ait Cicero in libris de natura deorum: penus eſt omne quo ueſcuntur homines. Et omnia hæc abſq; diphthongo ſcribunt. Similiter penis cũ unico. n. ſcribitur & eſt mentula: dictus a pendendo uel penetrando: licet penis habeat primá longá. Ante. q. poteſt. n. etiá ſyllabá finire ut inquiro conquiro inquilinus: qui ab in & colo cõponitur & deriuatur. Et is accipitur qui in alieno priuato ꝓprie tamẽ cõducto habitat: ſiue in urbe ſiue ruri. Cicero in philippicis: At uero te inquilino nõ domino ꝑſonabãt oĩa uocibus ebriorũ. plærunq; ſimiliter cũ. n. ante. q. ut auctores grãmaticæ uolũt ſcribi debet: Immo ſequẽte. q. ut diximus ubi ante cõpoſitionẽ in præcedenti ſyllaba fuiſſet. m. conuertũt illud in. n. ut náq; quáq; & ſimilia. Et deſcẽdit plærũq; a plæriq;. Sane plæriq; dupliciter apud auctores accipitur. Vno modo pro maxima pars: ut Saluſtius in diuiſione inquit orbis terræ plæriq; in parte tertia aphricá poſuere: pauci tantũmodo aſiam & europam. & paulo poſt: plæroſq; ſenectus diſſoluit: niſi qui ferro aut beſtiis interiere. Nã morbus haud ſæpe quẽq̃ ſuperat. Alio uero modo pro eo quod eſt nõnulli ponitur. ut Quintilianꝰ: uideas inquit plæroſq; ira percitos. i. nõnullos. Simili modo plærũq; uno modo ponitur pro eo quod fere eſt ſemp. Alio uero modo ſed rariſſime pro eo quod eſt nõnunq̃: ut Quintilianus in amatore: Excuſſa ſunt plærũq; uitia uerberibus. i. nõnunq̃. & ut quidá uolũt eſt aduerbiũ: ut uero alii eſt nomẽ. Ante. r. uero. n. ipſm poſſe ſyllabá terminare quidá uolũt: ut inrũpo inruo. Aliis magis uidet. n. in. r. cõuerti ac dici irrũpo irruo: & inde irrito quod uno modo hoc eſt cũ penultimá producit: idem eſt quod prouoco. Alio modo uidelicet cũ illá corripit idem eſt quod nõ ratũ eſſe oſtendo: uel uolo: corrigo: corruo. Quẽ modũ græci ipſi obſeruant. ut συρράπτω ideſt conſuo. Nam ex σὺν quod eſt cõ: & ῥάπτω: quod eſt ſuo cõponitur. συρρήγνυμαι ideſt cõfundo. quod ſimili modo cõponitur: & in mille aliis. Ante. s. autẽ abſq; aliqua cõtradictione ipſu3. n. præcedentẽ ſyllabá terminare ualet ut conſul a conſulendo. de quo late Pomponiũs de origine iuris. Et inde conſularis is dicitur: qui conſulatũ geſſit. Et proconſul: qui cum poteſtate conſulari extra ordinẽ ad aliquá prouinciam adminiſtrandá mittitur: præterq̃ quod nõ. xii. faſces eum præcedunt: qui præcedunt conſulẽ: ſed tantũ ſex: ut etiá prætorem & præſidem. Nã non is eſt ut quidam inſcii dicunt: qui pro alio conſule præeſt prouinciæ. Simili modo proprætor: non qui pro alio præturam: ſed qui ordinariam gerit. Idem proquæſtor & ſimiles. Conſilium uero ſine. c. poſt. s. ſcribitur. Nam componitur ex con & ſileo. conſeſſus eodem modo. n. ante. s. ſyllabam finit. Neq; eſt conſeſſio: ſed homines uno in loco ſedentes: ſicut conuentus non eſt conuentio: ſed homines qui in unũ locum conuenerunt. Inſtar ſimili modo ſe habet. Et ut ait Seruius ſimilitudinem indicat. Inducit Virgiliũ libro æneĩ. ii. Inſtar montis equũ diuina palladis arte. Nobis uero potius ad equiparationem uel ad menſura3 ſignificare uidetur. ut idem libro tertio: Argolici clypei aut phœbeæ lampadis inſtar. Cicero hexametrorum inſtar uerſum. Inſtitutum ſimiliter ſe habet: & ab in & ſtatuo componitur moremque deſignat ut faciam meo inſtituto: licet nonnunq̃ ſignificet incæptum propoſitum ab inſtituo quod eſt incipio. At inſtitutiones præcæptiones ſunt: quibus inſtituuntur & docentur homines: ut libri a Quintiliano a Lactantio aliiſque auctoribus de inſtitutione inſcripti ſunt. Similiter conſpiro a ſpiro componitur. Nec actiuum eſt: ſed neutrum: unde neque conſpiror: deponens comperitur. Quare nec conſpiratus aliquis dici debet: ſed conſpirans. Simili modo a monſtro monſtrans: quod ſemper cum. n. ante. s. ſcribitur. Monſtrum & Monſtroſus ſimiliter cũ. n. ante. s. & . o. abſq;. u. in penultima ſcribitur: quod Lucanus in primo ex ipſa natura uerſus ſic ſcribendum eſſe comprobat cum ait: Monſtroſique hominum partus. Verum plærique interponunt. u. & ſcrbunt monſtruoſus: quod latinum non eſt. Sicut e diuerſo plærique ſcribunt fœtoſus. ut illud in pſalmis: Oues eorum fœtoſæ: pro fœtuoſæ. Nam ſic quoque legendum eſt. Quoniam dictiones quæ quartæ ſunt declinationis: retinent. u. ante oſus: ut actuoſus fructuoſus:

luctuoſus:quæſtuoſus:ſumptuoſus.In ſecũda uero minime:ut ramoſus:doloſus:lacertoſus:petroſus.Atq; ut in maſculinis ita in neutris.ut lutoſus:cœnoſus:damnoſus:lucroſus: uitioſus:portentoſus.Pliniꝰ de naturali hiſtoria:Vniuerſa autem quæ de Hercule ac Pyrene uel ſaturno traduntur:fabuloſa in primis arbitror & portentoſa græciæ mendacia.Cicero pro domo ſua:Hunc tu etiam portentoſa peſtis exulem dicere auſus es:Verũ ante arius ſimili modo ſi nomina ſunt quartæ declinationis ſemper.u.recipiunt:ut ſaltus ſaltuarius:fructus fructuarius:actus actuarius.At ſi ſint ſecundæ declinationis carent.u.ut aſinarius caniparꝰ & reliqua.Si autẽ de nominibus loqui uelimus deſinentibus in oſus uariæ fiunt deriuationes:ut meticuloſus a meticulo nomine dimminutiuo magis q̃ a metu deducitur:& is dicitur qui timidus eſt. Similiter mulieroſus qui affectus eſt:& nimis appetit mulieres.Moroſus uero a mores uenit: & non ut multi putãt a mora.Nam primã habet longam ut mos moris.Significatq; illũ:qui minus exacte minuſq; ad unguem omnia fieri expoſcit:ut aliquando ob id indignetur:atq; iraſcatur. Suetonius de Cæſare circa corporis inquit curam moroſior:ut non ſolum tonderetur diligenter:ſed etiam uelleretur.Idem de Tiberio ait: Sed affectatione & moroſitate obſcurabat ſtilum. Cicero de oratore: Vſq; adeo moroſi ſumus ut nobis non ſatiſfaciat ipſe Demoſthenes.Addit & ad hæc Cicero aliquando impatientiam & iracundiã:ut cũ in libro de ſenectute inquit:Et ſunt moroſi anxii & iracundi & difficiles ſenes.Idem ſecundo de oratore ait : Me quidem hercule illa ualde mouent ſtomachoſa:& quaſi ſummoroſa ridicula:non cum a moroſo dicuntur:tamen.n.nõ ſal ſed natura ridetur.Dicit̃ ergo moroſus a nimia diligentia & ſeueritate quotiens plus diligentiæ q̃ oporteat impendimus rebus uel noſtris uel alienis. Noſtris quidez cũ minutiſſima quæq; diſquirimus & nullius frugis.Alienis cum de rebus cæterorum occultioribus non ſatis cum pudore perſcrutamur aut interrogamus.Tranſtrum ſimiliter ſcribitur:& conſtruo:uidelicet cum.n.ante.s. Ante.t.ſimiliter finit.n. præcedentẽ ſyllabam:ut planta:& inde plantarium:quæ Seruius ſuper georg.ſic ſeparat: Plantæ ſunt inquit raptæ de arboribus:Plantaria uero quæ ex ſeminibus nata cum radicibus:& terra propria transferuntur.ut Virgiliꝰ eo loco:Et uiua ſua plantaria terra.Alii uero generalius plantas ſiue euulſas ſiue non cõſitas ſignificare uoluerunt.Nõ autẽ pro loco aliquando poſitũ fuit.Promontorium etiam cum.o.in ſecunda ſcribitur: & proprie mons eſt in mari prominens.Plinius libro.xxxvi.naturalis hiſtoriæ:Promontoria inquit aperiuntur in mari:& rerum natura agitur in planũ.Liuius libro.xxxiii.Aut aperientibus claſſem promontorii.idẽ libro xlv.Adiunctiq; inſula euboia & excurrentem in altum uelut promontoria attica terra ſita. Munimenta quidem etiam cum.u.in prima:&.i.in ſecunda ſcriptum a munio deſcendit: & ſunt munitiones caſtrorum cæterarumq; rerũ:quæ contra aduentum hoſtiũ muniunt:ſiue uallo & foſſa:ſiue alio quouis modo:quo ſunt milites ab hoſtiũ aduentu muniti.Monumenta uero cum.o.in prima &.u.in ſecũda ſcriptum a moneo deſcendit: Et ſunt ſepulchra ſtatutæ tituli libri cæteraq;: quæ nos alicuius rei præteritæ moneant.Nam in honorem mortui illa fiunt:non in publicam præceptionem:ut quidã ſomniant:quod nos noſtræ ipſorũ mortis admoneant.Vnde & ſi deſint litteræ:aut alii tituli magis ſepulchrum: q̃ monumentũ erit . Liuius libro xlvii.Vtrobiq; inquit monumenta oſtenduntur.Nam & linterni monumentũ monumentoq; ſtatua ſuperimpoſita:quã tempeſtate diſiectam nuper uidimus ipſi & romæ extra portam capenam.In Scipionũ monumento tres ſtatuæ ſunt.Quarũ duæ Publii & Lucii Scipionũ dicuntur eſſe.Tertia poetæ Quinti ennii. Scienter eodem modo ſcribitur:& idem eſt quod ex ſcientia:& non ex ignorantia. At ſcite idem eſt: quod docte & perite:artificioſeq;.Identidem cum.n.ante.t.ſcribitur:& ſignificat idem quod frequenter eodem modo.At itidem idem eſt quod ſimiliter.parentare ſimiliter cum.n.finiente ſyllabam ante.t.ſcribitur: & a parentibus deductum eſt.Nam teſte Hieronymo in hieremia libro.iii.Mos eſt.n.gentibus ferre cibos & præparare conuiuiũ quod græci   uocant:& a noſtris uulgo appellatur parentalia:eo quod parentibus iam defunctis iſta celebrantur.Hec ille.Similiter Cornelia mater ad Gracchum filiũ apud Cornelium nepotem.Vbi mortua ero parentabis mihi:& inuocabis deum parentem. Vnde Seruilianus pontifex teſte Macrobio libro ſaturnalium primo:negabat oportere atro die parentare:quia tunc quoq; Ianum Iouemq; præfari neceſſe eſt: quos nominare atro die non oportet. Varro autem libro ſexto de lingua latina ferialia inquit ab inferis & ferendo:quod ferunt tum epulas ad ſepulchrum: quibus ius ſibi parentare. Intercludo non ſolum.n.ante.t.ſed.r.ante.c.detinet. Et ut quidam ferunt.n.ipſum euphoniæ cauſa interiectum fuit:Ita ut ſit iter claudo:ut Virgilius:Intercludit hyems:& terruit auſter euntes.Cicero: qũi iter pœnorum cadaueribus corporum ſuorum intercludendum putauerunt.Nam introcludo cum.o.ante.c.eſt in interioribus cludo. Tento tentas ſimiliter cum ſolo.n.ante.t.ſcribitur: & non per.m.&.p.litteras: ut inſcii quidam putant.Nam non a temno ſed a tendo: uel a teneo deriuatur: & ſecundum utranq; deriũationem cum ſolo.n.ſcribendum erit.Nam tendo certe facit tentum. Vnde tentigo & tentorium & eius compoſita. Intendo intentũ.Vnde intenti nerui uel cithararum uel arcuum. Extendo extentum: ut Virgilius:Et ſiquẽ extenta plagarum : Quattuor in medio dirimit plaga ſolis iniqui . Contendo contentum . Vnde apud Ciceronez: contenta uoce dicendum.Nonnunquã & pro eo qui ſtatui ſuo acquieſcit:ut id paucis enim minimiſque natura contenta eſt. Et Horatius in primo ſermonum:Qui fit mecœnas ut nemo quam ſibi ſortem : Seu ratio dederit : ſeu fors obiecerit ulla Contentus uiuat . Facit etiam prætendo prætentum .

ut Virgi.Prætentaq; littora uelis.Oſtendo oſtentum:unde oſtentũ oſtenti:portendo portentum:unde portentum portenti.Et ſic ſecundum iſtos qui tentat quaſi manum tẽdit:ut aliam corporis partem in id quod experiri uult & exquirere.Alii uero a teneo deriuari uolunt:quod ut aiunt ipſa uerbi ſignificatio monſtrare uidentur.Nam tentare experiri eſt uel inquirere:& uerbo uel re quaſi manu tenere.Cicero in paradoxis Tentare uolui an ita dici poſſent ut probarentur.Virgi.in.ii.æneі.Vix primi prœlia tentant.Vnde a teneo uel tendo ſupinũ fit tentum per ſolum.n.Vnde tento frequentatiuũ:& participium tentatus tentata tentatum.Cicero in officiis:Tentata eſt res ab omni genere hominũ.Quin & tentaturus ut Virgiliꝰ in.iiii.ænei.Tentaturũ aditus & quæ molliſſima fandi Tempora.Ante.i.conſonans etiam poteſt.n.præcedentem ſyllabam terminare:ut coniungo coniugiũ.ſimiliter ante.u.conſanans:ut conuerto:conuitium:quod teſte Labeone iuriſconſulto dicitur uel a concitatione uel a conuentu:hoc eſt a collatione uocum.Cum.n.in unum cõplures uoces conferunt:conuitiũ appellatur:quaſi conuitium.& ſubdit quod autẽ nec in cœtu:nec uociferatione dicitur conuitiũ non proprie dicit̃.Ante.x.ſimiliter poteſt.n.ſyllabã terminare:ut anxius:anxur de quo in ſequentibus uidebimus.Verum ſi dictio terminata in .n.componatnr cũ alia dictione incipiente a.b.uel a.p.uel ab.l.uel ab.m.mutat̃.n.in.m.ut cõbibo:imbuo:qđ ꝓprie ẽ teſte Seruio in bucolicis incoho initio:ſed ut ait reperit̃ etiã apud antiquiores ꝓ eo quod eſt perfundo & madefacio.Impius compitũ:quod teſte Seruio in ſecundũ georgi.quadriuiũ eſt ab eo quod multæ uiæ in unũ confluant.Virgilius:Præmiaq; ingentes pagos & compita circũ Theſidæ poſuere.Illido collido & collidium immunis cõmunis.

De ſyllababis deſinentibus in.p.

N.p.nulla ſyllaba terminatur:niſi ſequens quoq; ab illa incipiat:ut ſupplicium ſupplicio appeto appello apparet Hippocrates Hippocoon.de quibus in ſuis dictionibus uidebimus.Lippus is dicitur qui habet lachrymantes oculos:plenoſq; macore & putore:& ut quidam ferunt quaſi λίαν.i.abundanter pus.i.putor:ita ut.a.in compoſitione abiiciatur &.n.in.p.conuerſum dicatur:quod an uerrm ſit ipſi uiderint.At uero ſupellex cum unico.p.& duplicato.l.ſcribitur:habetq; primam breuem.Iuuenalis in ſatyra Atticus eximie:Tales ergo cibi qualis domus atq; ſupellex.Non poteſt.p.etiam inter.m.&.n.aliquo pacto in eadem dictione ſcribi:quia nec in eadem ſyllaba cum illis nec præcedentem.m.ſyllabam cum.n.incipere poteſt.Non etiam poteſt.p.in eadem ſyllaba poſt.r.collocari:ut ſupra uidimus.

De ſyllabis deſinentibus in.q.

N.q.nulla ſyllaba cuiuſcũq; dictionis terminari poteſt.

De ſyllabis deſinentibus in.r.

Vero littera quacunq; conſonante ſequente poteſt priorem ſyllabam terminare:ut orbus.Et is dicitur quicunq; aliquã re chara priuatus eſt:proprie autem oculorum luce.ut Iuuenalis in tertia ſatyra:Dudum uigilantibus orbis.i.luce priuatis:qui iuxta triuia & compita pontes dormire ſolebant:ut a tranſeuntibus etiam ante diem elemoſynam acciperent.Deinde parens amiſſis liberis:quaſi amiſſa luce oculorum:ut idem in eadem ſatyra:Perſicus orborum lautiſſimus.Et inde orbitas quæ eſt illa qualitas patrum poſt amiſſos liberos.Et uxoris uiduitas poſt amiſſum maritum.Dicitur etiam orbus quaſi orphanus:& orbitas quaſi orphanitas.Ante.c.ut farcio:& inde fartus & refertus.cum.t.abſq;.c.ſaturatus.Similiter exercitus:qui Vlpiano teſte de militari teſtamento ab exercitatione nomen traxit.Vnde exercitorius is dicitur qui ſe exercet.Percitus qui iracundia furoreq; eſt incitatus.At parcus non ab arca ut Caius Baſſus in libris de origine uocabulorum uoluit:quaſi par arcæ diceretur:quando ſicut in arca omnia recunduntur:eiuſq; cuſtodia ſeruantur & continentur.Ita homo tenax paruoq; contentus omnia cuſtodia & recondita habeat ſicut arca.Neq; ab arcendo quod pecuniam conſumi atq; impendi arceat & prohibeat:quaſi pecuniarcus Sed teſte Gellio in fine libri.iii.noctium atticarum:ab eo quod eſt paruum & parum denominatus eſt.Vel ut aliis magis placet a parco parcis.Similiter circuo ſcribitur:a quo cilium ducitur.Et inde ſupercilium cõponitur.Nam teſte Plinio libro.x.naturalis hiſtoriæ:Extremæ ambitum genæ ſuperioris antiqui cilium uocauere:unde & quæ pilis obteguntur ſupercilia.Nam & gena dicitur:quæ uulgo palpebra uocatur.hoc eſt ea membrana qua quaſi ueſte oculꝰ integitur.i.quæ aperitur & clauditur.hoc plurimi auctores obſeruauere.Plinius in eodem loco inquit:Quibus fragilia operimenta his oculi duri.Omnia talia & piſces inſectas non habent genas:nec integunt oculos:omnibus membrana uitri modo tranſlucida obtenditur.Seneca in Oedipo.Et perirati ſibi genas parentis.i.oculos.Continens exprimens ꝓ contento.Vt ſimili modo draconis genæ ꝓ oculis poſitæ ſũt.Quintilianꝰ ĩ declamationibꝰ de cæco loquẽs ĩquit:Illa ꝑpetua nocte clauſæ genæ nõ cuſtodierũt.Veꝝ & nõnũq̃ ꝓ eo loco ubi naſcũt̃ pili accœptũ cõperi.Horatiꝰ in ultimo carminũ.Vel cur his animis incolumes nõ redeũt genæ.Nã mala generis fœminini a ſimilitudine mali:hoc ẽ eius generis pomi nomẽ aſſumpſit.Nã.i.quod præeminet inter naſũ oculos & buccã qđ rotũdũ ẽ:& ĩ ſpẽ; mali.Vnde tã mala q̃ malũ pomũ primã ꝓducit:ſ; malꝰ la.lũ.primã corripit.Pliniꝰ lib.xi.naturalis hiſto.Infra oculos ĩquit malæ hoĩs ſũt.Et ſubdit:Ibi maxĩe oſtẽdit̃ pudor:at ea ĩterior ꝑs q̃ oris hiatũ efficit:ubi molares affixi ſũt maxilla dicit̃ qđ nomẽ ẽ diminutiuũ nõ re:ſ; uoce.Ante.d.finit.r.ſyllabã:& ꝑditꝰ q ĩ oẽ ſcelꝰ ẽ traditꝰ Cardo q teſte Seruio ſuꝑ primũ ænei.dicit̃ q̃ cor ianuæ:quo.ſ.illa mouet̃.Ardeo & inde ĩchoatiuũ ardeſco

Vnde teste Prisciano. Omnia in sco desinentia uerba inchoationem significant & inchoatiua uocantur. Inducitq; uersum Virgilii in primũ æneí. ubi de Diomede ait: Expleri mentem nequit ardescitq; uidendo. Idẽ grammatici omnes quos legimus affirmare uidentur. Excæpto Laurentio meo Vallensi: qui in libris de elegantia ad me scriptis nullo pacto inchoatiua huiusmodi uerba esse uoluit: ut ibidem longo processu disputat. Nec apud Virgiliũ & alios auctores inchoationem significare uidentur: sed magis possessionem quandam seu operationem cum illo hoc in passu designare putamus. ut apud Quintilianũ: Tenuit inquit consuetudo quæ quotidie magis inualescit. Et Cicero: Quanto plura ille miscebat tanto hic magis indies conualescebat. Quin & illud ecclesiasticũ: qui sordet sordescit adhuc. Non. n. potest quid quotidie incipere ualidum fieri: & quidem magis cũ inchoationẽ nihil præcedat. Nec quod sordet potest incipere adhuc sordere. i. magis: quia sic quoq; antea incœperat. Nam græce per passiuũ uerbum explicatum est: quod nihil aliud significat q̃ sordi detur. Vnde Plautus in captiuis: Ego inquit qui tuo mærore maceror: macesco: consenesco: & tabesco miser: pro eodem pene accæpit maceror: & macesco. Nisi quod maceror ad animũ magis pertinet quasi affligor: Macesco magis ad corpus: sed nullam prorsus inchoationẽ designat aliter inuanum dixisset Virgilius incipiunt cum ait: maria incipiunt agitata tumescere. Et idem: fluctus uti primo cœpit cũ albescere ponto. Et iterũ in. iii. georgi. Sin in processu cœpit crudescere morbus. Nam magis propriũ fuisset dicere quod tumescebant: albescebant: crudescebant. i. incipiebant siue inchoabant tumere: albere: crudere. Non ergo eiusmodi uerba quæ inchoatiua uocamus: aliud signant q̃ uerba composita per fio: ut ardefio: calefio: frigefio: inualefio: tepefio: sordefio: ægrefio. Nisi quod hæc in usu non sunt: illa quoq; usum accæperunt. Et ut alii quidem dicunt: quæ in sco desinunt passionẽ in se habent: quæ uero in fio extrinsecus assumunt. ut Suetonius in ægypto inquit: Cæsar cum hostes fugeret elata leua natabat ne libelli quos tenebat madefierent: melius q̃ madescerent. Et cum fores aperiunt: melius patefiunt dicitur q̃ patescunt. At cũ quis in balneo sudore irrigatur: magis ille madescit. Idem si fores sua sponte aperiantur: magis patescunt q̃ patefiunt. Ante. f. similiter finit. r. syllabam præcedentem ut perfidus hoc est qui fidem uiolat: perfuga qui ad hostes transit. Perferre ubi per usq; ad finem aliquid conduci denotat: hoc est usq; ad constitutũ finẽ ferre. Virgilius in. xii. ænei. Nec spacium euasit nec totum pertulit ictum. Vnde multi ferunt litteras: sed eas negligentia uel odio uel casu non perferunt. Cicero: Sed nuntius ille qui littetas accæpit nõ pertulit. Seneca in tragœdiis: leue ẽ miserias ferre perferre est graue. i. ad spaciũ temporis in miseriis esse leue est: ad finem uero usq; uitæ graue. Nonnunq̃ uero. per. quasi per mediũ indicat: ut perfluere hoc est per medium alicuius fluere: ut si lagena male materiata maleq; compacta sit perfluit: id est per eius medium humor qui intus est fluit. Terentius hac atq; illac perfluo. i. in modũ non fidelis lagenæ quæ mihi cõmittuntur effundo. idem est transfluo: quo Plinius sæpe utitur. Ante. g. similiter præcedentem syllabam terminare potest. r. ut margo pergraue. i. ualde graue. Argutus hoc est qui acuta quadam & accurata solertia est præditus: quasi acute arguens & inuestigans. pergula quæ a pergendo dicitur: ordo est ac cœtus ministrorũ obedientiũ structori. Iuuenalis in satyra: Atticus eximie: Sed nec structor erit cui cedere debeat omnis Pergula. i. pergentiuus ordo Ante. l. finit etiam. r. præcedentem syllabã: ut perlego quod est usq; ad finem lego. Quintilianus libro. xi. de institutione oratoria: Ideoq; opus est intueri omne litis instrumentũ: quod uidere non est satis sed perlegendum erit. Ouidius in epistolis: Perlegis an coniunx prohibet noua: perlege non est. Sane antiqui sequente l. ipsum. r. in. l. quandoq; conuertebant: & perlego cum duplicato. l. scribebant: similiter perluceo. unde & pellego & pelluceo signabant: ut supra uidimus in littera. l. & est perlucidũ id: per cuius mediũ fulgor emanat. Idem translucens & translucidus. At perspicuũ id dicimus: per cuius medium licet sit opertum oculos dimittimus: atq; per illos uidem⁹. ut aqua: glacies: laterna: uesica: uitrũ chrystallus. Vnde ea plærunq; ad mẽtem & hominũ uirtutes transferimus. Super latinum simili modo habet. r. finientem syllabam ante. l. & id dicitur: quod super alia latum est. Nam secundum obseruantiam Ciceronis aliorumq; principum linguæ latinæ: summũ gradum detinet inter plura: quæ inter se distinctionem habent comparationis. Vt Achilles est fortissimus græcorũ: quia inter græcos unus alio fortior est: & ille est fortissimus. Nam si pares omnes græci præter Achillem fuissent: quia non per comparationẽ alia distinguerentur: & duæ tantũmodo partes essent: utendum esset comparatiuo: quoniam comparatiuũ inter duo esse debet: superlatiuu; inter plura. Si modo tria sunt: & inter se imparitatem importent: Veluti si in duas partes ciuitas diuisa est: ut bello ciuili Pompeii & Cæsaris: recte dicimus: Maior pars quiritiũ sequebatur Pompeium: minor Cæsarem: non autẽ maxima aut minima recte dici potest. Sin in tres partes: ut in tempore triumuirali: quu; inter se dispares essent dicendum est: Maxima pars quiritiũ sequebatur Octauianũ: maxima pars legionum erat cum Lepido: maxima pars nauium erat cum. M. Antonio. Nec dicendum est: maior pars: quũ inter hæc tria sit cõparatio & unum supremum: quod sane superlatiuũ exigit. Sicut digitorum longissimus est & non longior: medi⁹. Hoc Cicero apertissime ostendit. Tum late in pluribus locis. Tum breuissime quũ ait in Pisonem: Me quũ quæstorem in primis: ædilem priorem: prætorem primũ cunctis suffragiis populus romanus faciebat. Aedilem priorem dixit: quia duo tantum erant ædiles: sicut duo censores: & duo consules. Cæteri autẽ fere oẽs magistratus multi. ut quæstor prætor. Huius rei siquis fidem desideret: semper binos ædiles apud Terentiũ

leget:uti nos etiam in dictione diphthongus ostendemus. Quoniam & Cicero pro Milone inquit: Septem
prætores: octo tribuni plæbis illius aduersarii defensores mei. Nam quæstores pene singuli singulis prouin
ciis præficiebantur. Quas res non satis considerasse Lactantius deprahensus est: cum libro institutionum
vii. ait: Vt ea ipsa quæ dicerem non nostris sed aliorum potissimum litteris confirmarem. potissimum dixit
pro potius: duæ. n. partes erant nō multæ. & libro primo eiusdem uoluminis cum ait: Omnes sibyllæ unum
deum prædicant: maxime tamen Erythrea: quæ celebrior inter cæteras & nobilior habetur. Nam secundū
antiquorum obseruantiam celeberrima & nobilissima dicendum erat. Sane id etiam prospiciendu3 est: nos
uti debere comparatiuo ad unū sui generis: ad plures superlatiuo: ut romanus alio romano non romanis:
fortior dici potest: sed romanorum tantumodo fortissimus. Similiter Achilles troianis fortior fuit: & troia
norum Hector fortissimus: At ille græcorū. Quia ut diximus cōparatiuū inter duo esse debet. Et diuersum
genus: ut unū tantūmodo ad id quod comparatur se habet. Quæ cum nonnulli discernere uoluerit: in di-
uersas ambages prolapsi sunt. Ante. m. similiter. r. præcedentem syllabam ualet terminare: ut arma: quæ te-
ste Seruio in. xii. æneidos: sunt uniuscuiusq; rei possibilitas. Vnde est Quærere conscius arma. i. dolos. Et in
eodem. xii. Tum demū mouet arma leo. habet etiam alia significata: quæ Priscianus in libello. xii. carminū
Virgilii late explicat. Et inde armiger: qui quasi arma gerens dicitur. Nam is est qui in prælio gerit tela do-
mini sui ut arcum: ut lanceam: & cætera huiusmodi. Et certe apud Homerum armigeri magnorū principū
semper: & ipsi magni uiri fuerunt: ut Autumedon & Patroclus armigeri fuerunt Achillis: & Helenus Ca-
panei regis filius auriga Diomedis. Et Meriones inter primos duces cretensium auriga Idomenei. Hectori
aliquis fratrum sæpe aurigabatur currum. Sic Acetes altor & nutricius Pallantis auriga fuit Euandri dicen
te Virgilio æneidos. xi. Corpus ubi exanimi positum pallantis acetes Seruabat senior: qui parrhasio euan-
dro Armiger ante fuit: sed non fœlicibus æque Tum comes auspiciis caro datus ibat alumno. i. domino te-
ste Nonio Marcello: qui dure nimiū ne inerudite dicam exponit. Ita ut ignorasse uideatur nutricios & alto
res magnorum nobiliū magnos & ipsos semper fuisse. Et ab ipso altore & nutricio Acete mortem Pallantis
quē aluerat & loco filii habebat multo tristius deplorari: q̄3 si uel Euander ipse fuisset occisus. Sic apud Ho
merum Phœnix Achillem habuit: quem cum educasset filium semper appellabat pro alumno. Permanere
similiter cum. r. finiente syllatam ante. m. scribitur: ubi. per. ut in aliis diximus ad finem usq; perducit. Plini
us nepos: Tunc demū lente cunctanterq; ueniunt: nec tamen permanent: sed ante finem recedunt. Aliquan-
do uero. per. ipsum pro ualde ponitur: ut permagnum idest ualde magnū. Tormentum similiter habet. r.
ante. m. & a torqueo deducitur. Est generale uocabulum omniū machinarū bellicarum ingentia saxa tor-
quentium. Ante. n. similiter potest. r. præcedentem syllabam terminare: ut taberna: quæ ea dicitur ubi ope-
ra ipa cæteræq; merces uendicantur. Et quædam uocatur lanaria: quædam uinaria: quædam olearia: & mil-
le huiusmodi: unde opifices & tabernarii uocantur. Cicero. L. Flacco: Opifices & tabernarios atq; illā om-
nem facem ciuitatum quod est negocii concitare. Et differt ab officina: quia officina est statuarii: fusoris: fla-
toris: cellatoris: excusoris: uitrearii: pictoris: sutoris: fabri: qui multiplex est ut lignarius: & hic non unius ge
neris: ferrarius: nec hic simplex: lapidarius qui in multas & ipse diuiditur species. Nōnunq; uero & pro uno
eodemq; loco officinam & tabernam positam comperi: ut sutrina in qua calcei & fiunt & uenduntur: ut in
dictione ergastula uidebimus: quædam etiam suum nomen secū habent: ut hæc ipsa sutrina sutoris: aurifi-
cina aurificis: cauponis caupona: Tamen & eam quæ uinum uendicat: cauponam uocamus. Quidam
malunt dicere coponam cum. o. in prima pro loco. argentariam uero quidam pro artificio: & argentari-
um pro artifice assumpsere. At Cicero Liuius & etiam alii quamplures antiqui pro eo accipiunt: qui uul-
go campsor dicitur. Vnde plautus in curgulione trapezitam & argentarium pro eodem accæpit. At qui mi
nutiores sunt numularii a nobis & mensarii dicuntur: a græcis uero collyuistæ. fabrica uero proprie est li-
gnarii. Carnium similiter scribitur: & non est locus ubi caro salsa suspenditur: sed caro ipsa: nisi contentum
pro continente sumatur: ut similiter calcearium pro calceo ponitur: cibaria pro cibis. Ante. p. consimili mo
do potest. r. præcedentem syllabam terminare: ut corpus: quod non solum pro massa & artubus & mēbris
compacta: sed etiam pro sola carne auctores posuerunt. Cicero ad Gallum: Ego hic cogito comorari quo
ad me reficiam. Nam & uires & corpus amisi: sed si morbum depulero: facile: ut spero illa reuocabo. Quin
tilianus in quinto: Hæret astricta undatis ossibus cutis: & in fame sua homine consumpto. Iam membra sine
corpore idest sine carne. Quod etiam significauit Martialis cum ait: Viuebant laceri membris stillantibus
artus: Inq; omni nusq̄3 corpore corpus erat: hoc est in corpore illius non erat caro. Puerpera quæ a puero &
pario componitur. Nam mulieres illas dicimus: quæ proximis diebus matres sunt factæ. Perpessus qui labo
riose est passus. perpluere hoc est per medium alicuius pluere. Nam ex his est in quibus. per. quasi medium
indicat. Quintilianus in quinto de institutione oratoria: Cum cœnaculum inquit eius perplueret. Vsurpa-
re uero ab usu descendit. Vnde est quasi præter usum capere: & tunc quoq; est cum quadam auctoritate di-
cto aūt facto præter consuetudinem utimur siue usitamus. Cicero in oratore: Post inuenta cōclusio est: quā
credo usurpaturos illos fuisse: si iam nota atq; usitata res esset: quam inuentam usurpare magnos oratores
uidemus. Ante. q. similiter finire potest syllabam. r. ut arquitenens quasi arcitenens: hoc est arcum tenens.

Virgilius in tertio æneidos:Quam pius arquitenens oras & littora circum. Ante alteram poteſt ſimili modo.r.ſyllabam terminare.ut currus:ſcurra.hoc eſt ut quidam fingunt:quaſi ſequens curiam.Nam proprie is eſt:qui riſum ab audientibus captat. Exhorreo ideſt expaueſco:& ſemper accuſatiuū expoſcit.ut exhorreo hanc rem:at exhorreo ab hac re:aliud ſignificat:ut ſupra uidimus. Torreo uero in una eadēque uoce: diuerſas habet ſignificationes: & tam uro q̃ uoluo ſeu uerto ſignificat.Virgilius in tertio georgicorū:Iaȝ rapidus torrens ſitientes ſirius indos:ideſt urens.Lucanus in ſeptimo : Ingentes fato torrente ruinas.ideſt uertente uel uoluente.At ſero ſeras primæ coniugationis:quod eſt claudo claudis per unicum.r. ſcribitur. Vnde ſera qua claudimus:ſimiliter per unum.r.ſcribi debet.Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam inquit: Pons ſeram.cohibe:ſed quis cuſtodiet ipſos Cuſtodes.At uero ſerra per duplex.r. ea dicitur: quam uulgo ſecam nominamus.Ante.s.poteſt etiam.r.ſyllabam terminare:ut morſus:uerſatilis:de quo in dictione ſcæna uidebimus.Perſequor quod in malam partem & in bonam accipi poteſt. Nam in malam idem eſt quod inſequor:& inſector.In bonam uero cum perſequor ideſt perſeuero exequi quod agere cœperā.Et differt ſecundum aliquos a proſequor quod actionem quandam ſignificat: quæ alterius affectum in alteruȝ denotat:& nunq̃ fere ablatiui comitatu caret:ut proſequor te oculis charitate honore uerſibus cantu conuitiis odio.Verum nonnunq̃ idem quod perſequor:& in malam ac in bonam partem deſignare uidetur.In malam quidem:ut Virgilius libro tertio æneidos:Proſequitur ſurgens a puppi uentus euntes:ideſt inſequitur In bonam uero:hoc eſt cum perſeuero exequi quod agere cœperam eſt idem.Virgilius libro ſecundo æneidos:cum ait de Sinone:Proſequitur pauitans & ficto pectore fatur . Idem in.vi . Proſequitur lachrymans longe & miſeratus euntem.Verſus quod aduerbium eſt:ut tenus:& ſemper poſtponitur: ut italiam uerſus ſiciliam uerſus:quin & ad caſtra uerſus:ut in forum uerſus.Cicero in Lælio.Qui primus in foruȝ uerſus inſtituit agerere cū populo.Liuius libro primo: Ex ſuperiori parte ædium in nouam uiam uerſus. habitabat enim rex ad Iouis ſtatoris ædem populum Tanaquil alloquitur.Vnde ait Priſcianus: Sunt quædam unam loci ſignificationem habentia:quæ eſt ad locum:ut horſum ſeorſum deorſum ſurſum ſiniſtrorſum dextrorſum.Similiter aduerbia oſtenduntur compoſita:italiam uerſus: ſiciliam uerſus:quæ ipſe accentus oſtendit eſſe compoſita.Niſi dicamus quod uerſus inclinat ſibi ſuprapoſita nomina . Perſcribo uſq; ad finem aliquid ſcribo deſignat.Liuius in initio ſuæ hiſtoriæ: Facturus ne operæ precium ſim: ſi res geſtas populi romani ab initio perſcripſerim. Perſuadeo ſimiliter quod eſt cum effectu ſuadendo prorſus induco . Cicero in philippicis:Duo tantum tempora inciderunt:quibus aliquid contra Cæſarem Pompeio ſuaſerim:ea uelim repræhendas ſi potes.Vnum ne quinquennium Cæſari imperiū prorogaretur.Alterum ne pateretur fieri:ut abſentis eius ratio haberetur . Quorum ſi utrumuis perſuaſiſſem:in has miſerias nunq̃ incidiſſemus.Suaſit ergo & non perſuaſit Cicero Pompeio.Vnde perſuadere eſt in effectu : Suadere uero in actu : itemq; diſſuadere.Nam ſuaſor & diſſuaſor niſi perſuadeant: nihil effecerunt.Ideo ait Quintilianus: partem deliberatiuam officiis conſtare duobus ſuadendi & diſſuadendi:non dixit perſuadendi.Quoniam oratoris officium in euentu non ponitur: qualis eſt perſuaſio. Neque eius ars eſt perſuadendi:ſed ſuadendi & diſſuadendi in deliberatiuo genere.In uniuerſum autem benedicendi:quod eſt in actu non in euentu.Verſipellis ſimiliter habet.r.finientem ſyllabam ante.s.Et is dicitur qui facile uertit pellem : hoc eſt uultum & apparentiam.Verſutus uero teſte Cicerone libro tertio de natura deorum a uerſando dicitur.Vnde ait uerſutos appello:quorum tanq̃ celer rota mens uerſatur.At perſona teſte .C.Faſſo in libris de origine uocabulorum a perſuadendo deducitur.Nam caput inquit: & os cooperimento perſonæ tectum undiq;: unaque tantum uocis emittendæ uia paruium:quoniam non uaga neq; diffuſa eſt in unum tantumodo exitum collectam:coactamq; uocē is magis claros canoroſq; ſonitus facit.Quoniam igitur indumentum illud oris clareſcere:& reſonare uocem facit:ob eam cauſam perſona dicta eſt.o.littera propter uocabuli formam productiore.Ante.t.ſimiliter poteſt.r.ſyllabam terminare: ut pertinax:qui nimis eſt tenax:uertex qui a uertor deducitur.Nam teſte Quintiliano eſt contorta in ſe aqua:uel quicquid aliud ſimiliter uertitnr.Virgilius in primo:Ingens a uertice pontus.inde propter flexum capillorum pars ſumma capitis ſic dicitur . Ex quo & in montibus eminentiſſimum recte dixeris.hæc omnia uertices.Vbertim aduerbium eſt ab ubertate deductum:& ſignificat copioſe.Apertile ſimiliter ſcribitur:& ſignificat quod apertum eſt.ut Ouidius de triſtibus:Aſpicis a dextera latus hoc ad apertile tauri.Libertinus & libertus a libertate dicuntur:& in hoc differunt teſte Laurentio meo Vallenſi:ꝙ libertinus relatiuum eſt ingenui:Libertus relatiuum eſt patroni.Nam licet unus idemq; ſit libertinus & libertus:per libertinum tamen ſignificamus conditionem hominis : ſicut per ingenuum:per libertum uero ſignificamus priuatum quændam reſpectum ſicut per patronum:ideo libertinus adiectiuum eſt ſicut ingenuus.Libertinꝰ ſubſtantiuum ſicut patronus:ut libertinus homo: Libertina mulier:libertinæ conditionis.At non libertinꝰ Cæſaris:ſed libertus dicitur.ut Meſſalinæ liberta: Claudii libertus:Agrippinæ libertus.Impertior etiam cum.e.ante.r.teſte Priſciano licet a partior componatur. Ante.i.conſonans poteſt etiam.r.ſyllabam claudere:ut periurus:ideſt qui iuſiurandum uiolat. Periucundū ideſt ualde iucundum.Ante.u.conſonans ſimiliter:ut coruus:proteruus:hoc eſt qui uerbis aut factis eſt cōtumelioſus.Cicero pro Cælio:Si uidua libere ꝓterua petulanter diues effuſe libidinoſa uiueret:& reliqua.

Nam proteruia leuior est contumelia: Procacitas maior: Petulantia maxima. Vnde procaces quoque meretrices legimus: quæ mordaciter & iniuriose loquuntur: qualis Bacchis terentiana. ideo ait Cicero in Salustium: ne in idem incidam uitiū procacitatis: quod huic obiicio. Et iterum enim non procacitate linguæ uitæ sordes eluuntur. Sane petulantia lasciuia est. Ouidius: Quin etiam ut possem uerbis petulantius uti. Nō semel ebrietas est simulata mihi: idest licentius & lasciuius. Cicero in Salustium: Nam quod ista inusitata rabie petulanter in uxorem filiamq; meam inuasisti. Idem in eundem: Desine bonos petulantissima insectari lingua. & inde petulcus. Virgilius in .iiii. georgicorum: Hædiq; petulci. Nam solent hædi iniuriam facere p animositatem quandam transcendendo sepem: & in alio loco penetrando: quæ nimia petulantia est. Peruicacia uero uix ab obstinatione differt. Interuertere autem est rem aut cōmodatam aut depositam aut creditam callide doloq; ne domino restituatur efficere. Cicero in Verrem: Candelabrum quod rex ægypti Ioui Capitolino dono tulerat a Verre: qui illud cōmodato a rege accæperat: interuersum esse cōqueritur. Marcellus iurisconsultus: Si duo inquit hæredes rem apud defunctū depositam dolo interuerterint & reliqua At inuertere est quasi in contrarium uertere: ut uestem aut pellem: seu etiam uerba præpostere pronuntiare Peruigilare similiter scribitur: & ex his est: in quibus. per. usq; ad finem conducere denotat. Nanq; est totā noctem insomnem ducere. Martialis in epigrāmatibus: Nam uigilare leue est: peruigilare graue. Sane pernoctare: unde pernox dicitur a peruigilando differt: q hoc interdiu quoq; fieri potest: illud uero tantūmodo noctu. Nam peruigil draco dictus est. Non quod pernox esset: sed quod nunq̄ dormiret semper uigilans. Ante. x. potest. r. syllabam finire: ut Xerxes.

¶ De syllabis desinentibus in. s.

In dictionibus simplicibus nullius mediæ syllabæ est terminalis: nisi altera. s. sequente. Nam Pascua: luscus: cosmus: prospera: testis: que omnes simplices sunt: cum sequente consonante detinēt. s. At in cōpositis ante. c. potest syllabam terminare: ut abscondo obscurus osculum: quod & basium est: & paruum os designat Basium. ut Virgilius in primo æneidos: Oscula libauit nate idest leniter tetigit: ut probe interpretatur Seruius. sed pace eius dixerim errauit Priscianus credens non etiam significatum primitiui detinere: contra quod est Horatii auctoritas in odis ad Lydiam: Oscula quæ uenus quinta parte sui nectaris imbuit. Ouidius in primo metamorphoseon de Daphne: Videt igne micantes sideribus similes oculos. Videt oscula quæ non est uidisse satis. oscula pro ore posuit in forma dimminutiua. Ante. m. ut transmigro: quod est in longioris loci domicilii habitationem ue muto. Ante. p. ut displicet: asporto pro absporto. Ante. t. ut disterminat: distuli: absterreo. Verum ante alterum. s. in simplicibus & compositis reperitur. In simplicibus quidem ut casso cassas uerbum: & inde cassus: lasso lassas: & inde lassus ac lassatus. Iuuenalis in satyra Credo pudiciciam: & lassata iuris nondum satiata recessit. & in eadem satyra: Cum lassata graui ceciderunt brachia massa. At laxo laxas per. x. aliud significat. Nam dicimus laxas habenas. Virgili⁹: Laxas sciret dare iussus habenas. Laxam licentiam: laxas ianuas: laxamus claustra. Virgilius: Laxat claustra sinon. A sedeo sessum & inde sessiles lactucæ dicuntur quasi sedentes. A pateo passus. ut Virgilius in tertio æneidos. Et pater Anchises passis de littore palmis. Idem in secundo: Passis priameia uirgo Criminibus. descendit etiam a patior sed aliam habet significationem. A iubeo iussus huius iussus & huic iussui quartæ declinationis & generis masculini. Nam non tuo iusso: sed tuo iussu dicimus. In plurali uero secundæ est declinatiōis & generis neutri. Virgilius in bucolicis: Accipe iussus Carmina cœpta tuis. & in quarto æneidos: Ille patris iussa exequitur Cassis etiam per duplex. s. & duplicis est generis ac declinationis. Nam hæc cassis huius cassidis galea quædam est. Iuuenalis in satyra Omnibus in terris: Lorica & fracta de casside buccula pendens. At hic cassis huius cassis est laqueus uel ræte. Virgilius libro georgicorum quinto: Aut inuisa Mineruæ Laxos in foribus suspendet aranea casses. Ouidius: Incidet in casses præda petita meos. Passim similiter quod exponit Seruius idest ubiq;. Ego magis a passu deductum puto: quasi passu distante uel sparsim. Nam grex passim pascit idest sparsim potius q̄ ubiq;: hoc ideo quia aliquid interualli est: inter pecudem & pecudem. Non tamē dicimus herbam esse passim in prato: sed magis ubiq;. Poma tamen strata sub arbore magis passim q̄ ubique Virgilius in bucolicis: Strata iacent passim sua quæq; sub arbore poma. Ponitur etiam a Lactantio pro undiq; quando ait: Cumq; is numerus condendæ urbi parum idoneus esse uideretur: constituit asylum: quo passim confugerunt ex finitimis locis. In compositis uero dictionibus reperitur. s. ante alterum. s. syllabam terminare: quando alia littera in. s. commutata fuit. ut assilio: quod est inuado uel aggredior: & ex ad & salio quod est salto componitur. assumo: & in multis aliis. ut supra uidimus cum de. d. ante. s. tractarem⁹. Ante. i. consonans potest etiam. s. syllabam terminare. ut disiectus & alia nonnulla.

¶ De syllabis desinentibus in. t.

Prisciano auctore si superiorem finit syllabam: necesse est sequentem quoq; ab ea incipere: ut mitto Cotta attinet Atticus. De quo sane miror: cum eodem teste in libello de. xii. carminibus Virgilii: Hæc dictio postq̄ ex post & q̄ cōponatur. Similiter atq; atqui etenim in. t. præcedentē syllabam finiunt: nō subsequente. t. in alia. Nec eum de solis simplicibus intellexisse dicere possumus: cum attinet quod ille pro exemplo induxit: ex ad & teneo ut idem supra ostenderat componitur. Quare præter ea: quæ dixit hoc quoq;

conſiderandum puto:Ipſum uerum dixiſſe tantũmodo in ſimplicibus dictionibus: quæ ſi habeant mediã
ſyllabam terminatam in.t.neceſſe ſit ſequẽtem quoq; a.t.incipere.In cõpoſitis uero id fiat dũmodo.t. pro-
ueniat ex cõmutatione alterius litteræ.Nã tunc quoq; ea fit cõmutatio cũ ſequens a.t.incipit:quẽadmoduꝫ
ſupra oſtendimus in cõpoſitione.ad.præpoſitionis cũ dictionibus incipientibus a.t.ut attingo ex ad & tan-
go:attraho ex ad & traho:attracto ex ad & tracto & ſimilia.At in ſimplicibus id certũ cõperitur:ut reliqua
eius exempla oſtenderunt.Sane legitime per unum.t.ſcribitur:cũ antepenultima breuietur. Iuuenalis in ſa
tyra Natali coruine die:Legitime fixis ueſtitur tota libellis Porticus.Sed dubiũ uidetur de hac dictione lit-
tera:an per unicũ.t.uel duplicatum:uel.ct.ſcribi debeat.Quod cum ex deriuatione cõpoſitioneq; cõprehẽ
di poſſe exiſtiment.Dicunt quidam non magnæ auctoritatis uiri: ut Vguitio: & alii nonnulli litterã a lego:
& iterum cõpoſitam eſſe.Hocq; ex teſtimonio Priſciani in initio de octo partibus orationis aſſerere uident
qui ait.Dicitur autem littera uel quaſi legitera:eo quod legendi iter præbeat:uel a lituris ut quibuſdã pla-
cet :quod plærunq; in cæratis tabulis antiqui ſcribere ſolebant . Nanq; litura cõplanatio quædã eſt:& a lino
linis deſcendit:quod eſt cõplano.Cicero in.iiii.uerrinarũ:Tabulæ ſunt in medio:quæ ſe corruptas atq; in-
terlitas eſſe clamant.Paulus iuriſconſultus ad legẽ acquiliam corrupiſſe tabulas recte dici: & qui eas inter-
liuerit.Et teſte Priſciano libro.x. facit in ſupino litum. Qui ergo uolunt a lego literã deduci: cum unico.t.
ſcribendã eſſe dicunt:eo quod lego primã corripiat:& per conſequens litera primam corripere debet. Sed
quia oppoſitũ noſtri poetæ obſeruant:qui ut uidebimus illius primã ſemper producunt: dixerunt alii nõ a
præſenti eius uerbi:quod eſt lego quia primã corripit:ſed a ſupino quod eſt lectum lectu litteram deduci:&
ob id quoq; cũ.ct.ſcribendũ uolunt:quaſi eas duas litteras a ſupino aſſumat.Qui uero a lino hoc eſt ab eiꝰ
ſupino:quod eſt litum litteram deduci putant:cũ tam in præſenti ꝗ̃ in ſupino primã lino corripiat. ut Vir-
gilius in.iiii. georgi. Et paribus lita corpora guttis.Lucanus in.viii.Illita tela dolis nec Martem comminus
uſquã.Sitq; uiſum noſtris primã eius:quod eſt littera producere dicunt aliud.t.addendũ eſſe:& cum dupli
cato.t.ſcribi debere.ut notetur primã in ea dictione producendã:& non corripiendam eſſe. Itaq; nos ſemp
cũ duplicato.t.& nunꝗ̃ alio modo in antiquis marmorũ inſcriptionibus ſcriptã aſpeximus . Et ſic quoq; a
doctiſſimis noſtræ ætatis ſcribi uidemus.Littera igitur cũ duplici.t.ſcribitur:& ſignificat principaliter litte
ras illas indiuiduas.ut.a.b.c.Aliquando uero per litteram ipſam ſcribentis manũ intelligimus.ut Cicero ad
Atticum.Nam Alexidis manũ amabam: quod iam prope accedat ad ſimilitudinẽ tuæ litteræ. Nõnunꝗ̃ ue-
ro & uerbũ aliquod ſeu minus ꝗ̃ uerbum denotat.ut Cicero ad Cæliũ:Scribit ad ſe nullam litterã Bibulũ
miſiſſe.Nam ut uehementer rem extenuaret:non dixit uerbũ aut ſyllabã:ſed litteram.At in plurali epiſtolã
deſignat:præterꝗ̃ apud poetas:qui littera pro epiſtola uerſus gratia in ſingulari ſemp utuntur.ut Ouidius
in heroidum epiſtolis inquit:Quã legis a rapta briſeide littera uenit.Itaq; dicimus unam epiſtolã: unas litte
ras: duas epiſtolas:binas litteras.Nam.Cicero per epiſtolã filiuꝫ culpauit dicens:Male aũt dixiſſe direxi tibi
litteras duas.Cum litteræ quotiens epiſtolam ſignificant:numeri tantũ pluralis ſint:& duo ad ſingularia re
feratur.Quod tale eſt ac ſi dicam:Duas litteras ſcripſi:unã ad fratrem:alterã ad uxorem. Illud unã & illud
alteram ad litteram in ſingulari pro epiſtola:quod non reperitur referri haberet. Dicendũ eſt ergo litteras
binas:cũ non dicantur bini niſi de his quæ ſunt numeri tantũ pluralis. Vt creabantur olim bini cõſules .i.p
ſingulos annus duo:hi bini incedunt.i.ſuo ordine duo & duo incedunt. Cicero in.ii.uerrinaꝝ:inter binos
ait ludos.quia ludi teſte Priſciano de ponderibus quãdo ſpectacula ſignant:ſemp pluraliter dicuntur.Liui
us in.xxv.li.ab urbe ait:Et bina equeſtria arma.Simili modo dicendũ eſt:ſcripſi binas litteras.i.unas ad fra-
trem:alteras ad uxorẽ.Sed non dicimus ſcripſi bina teſtamenta:cũ ſingulare habeat:& in plurali pluralita-
tem ſemp teſtamentoꝝ deſignet.Sed dicimus duo teſtamẽta: unũ fratri:alteꝝ uxori. At uero poetæ licentia
poetica hæc aliquando non obſeruant.ut Virgi.li.æneí. Vni ait frænaq; bina meus quæ nũc habet aurea pal
las.Dicere.n.debuit more oratorũ:fræna duo.Sed de ternus & quaternus dubiũ uidetur:An ternas litteras
ſeu quaternas dicere poſſumus.Quod nõ poſſe dici Seruius ſuper eundẽ.viii.confirmauit:ubi ait Virgiliꝰ
Horrendũ dictu dederat terna arma mouenda.Quin & Virgiliũ uſum fuiſſe figura poetica : & trina arma
dicere debuiſſe:quia arma tantũ numeri ſunt pluralis.Ita ut ex illis ſit trina:quæ apta ſunt nominibus tantũ
pluralis & non terna.Quod ꝗ̃ ſit efficax ipſe uiderit. Nam trina ſæpius cõiunctũ inuenimus cũ nominibus
numerũ ſingularẽ habentibus.ut Liuius libro.iii.ab urbe:Antea inquit trina loca cũ contẽtione ſumma pa-
tricios explere ſolitos.Et Hieronymus cũ alibi tum ad Marcellã inquit:Et trinã negationem trina poſtea cõ
feſſione deleuit.Præterea quid Seruius dixiſſet ſi apud Virgiliũ foret quaterna arma:nunquid exponendũ
eſſet quatrina.Verũ uni & unæ & una pluribus adiungunt nominibus:quæ & pro ſingularibus accipi poſ-
ſunt.ut Saluſtius in catilinario:Hi poſtꝗ̃ in una mœnia conuenere:pro in unã urbem.Aliquando etiã cũ no
minibus habentibus ſingulare.ut Virg.in.ii.ænei.Satis una ſuperq; uidimus excidia:pro unũ excidium. &
Lucanus in.iiii.Totũq; in partibus in partibus unis Bellorũ fecere nephas:pro in una parte.Sed cũ nõ habẽ
tibus ſingulare in ea ſignificatione pro qua accipitur:ſemp ponunt in plurali. Dicimus ergo recte & orato
ria obſeruatione.accæpi abs te unas litteras:binas litteras:ternaſq;:& quaternas:ac quinas:ſenas: ſeptenas:
nouenas:denas.Nec ſubiungendũ eſt.Quaꝝ alteri reſpondi p proximũ tabellariũ. Alteri nunc reſpondeo

sed alteris. At de epistola apertum est. ut accæpi duas epistolas: quarũ alteri iam respondi: alteri nunc respon deo. Et utitur Cicero fere uerbo accæpi. ut accæpi epistolam: accæpi litteras. Plinius uero nepos frequentius accæpi nisi codices mendosos dicere uolumus. Quid quod do tibi litteras dicimus tanq̃ tabellario. Do ad ad te litteras scilicet ad te perferendas: aliquando hæc duo coniunguntur. ut Cicero: Dedi illi ad te litteras & Salustius: Vulturtio litteras ad Catilinam dat.

De syllabis desinentibus in. x.

N. x. auctore Prisciano nulla simplex syllaba in medio dictionis terminatur. Sed ut puto excipitur sextus dexter directi in quibus. x. cum sequente consonante coniungi non potest. Nam ut idem prius dixerat: nunq̃ in capite syllabæ duplex posita potest cum alia iungi consonante: quare antecedentem syllabã finit. Et sic eius regula uniuersalis esse non potest. Verũ in compositis a præpositione ex: remanet quidem præpositio nõnunq̃ integra: nonnunq̃ uero abiicit. x. Aliquando aũt cõmutat in aliam litteram. Remanet integra sequente. c. ut excurro excretus. i. ualde crescens. ut excretos hædos apud Virgilium legimus: excogito: hoc est per cogitationẽ inuenio: quod ad res tantũ incorporeas pertinet. ut excogitauit argumenta rationes figuras causas. Excubiæ similiter ab ex quod est extra indicat: & cubo deducitur atq; cõponitur: quæ diurnæ sũt: ac nocturnæ. uigiliæ uero tantũ nocturnæ. Ante. l. uero seruat̃ integra. ex. præpositio. ut ĩ hac sola dictione exlex. i. qui absq; lege uiuit. Ante. p. similiter remanet integra. ex. ut expello: expugno: quod est pugnando uinco: sed de oppidis: de castris: de nauibus: cetærisq; huiusmodi dicitur. Nam si tecũ conferam manus ac uincam: nõ te expugnasse dicar. explodo quod a plodo. i. plaudo cõponitur: & non tantũ signat eiicio: sed manibus cũ sono pulsantibus eiicio qualiter quẽpiam e domo e theatro ex aliquo consilio pulsatione manuũ eiicimus. ut Cicero: Istrio si paululũ se moueat extra numerum: aut si uersus pronuntiatus est una syllaba breuior aut longior: exsibilatur exploditur. Vnde & explosa sententia dicitur eo modo eiecta ut idem Cicero: Quoniam Pyrrhonis Aristonis Herilli iampridem explosa sentẽtia est. Ante. q. similiter manet integra. ex. præpositio. ut exquiro exquæstor. i. ualde quæstor: hoc est in magno honore habitus. Ante s. uero modo consimili. ex. præpositio teste Luranio antiquissimo auctore & Papyriano grammatico libro quarto de orthographia integra conseruatur: ut exsicco: exsibilo: exequor: & alia similia. Quibus grammaticorũ ratio obstare uidetur. ut supra uidimus: quũ de. x. littera tractaremus. Ego autẽ puto antiquorũ consuetudinẽ magis obseruandã. Ante. t. uero absq; dubitatione cõseruatur. ex. ut extendo extorris: quasi extra suam terram: extempore dicere: hoc est ex improuiso: & impræmeditatũ dicere: nec domi compositã orationem afferre. Hinc uocatur extemporalis oratio. Persius etiã ait extempore uiuere. Aliquando uero ex tempore aliquid agere: est ex temporis conditione id conficere. Cicero libro officiorum. ii. Quos credimus expedire rem & consiliũ ex tempore capere posse. Idem libro. iii. eiusdem operis: Huius inquit generis quæstiones sunt hæ omnes: in quibus ex tempore officiũ quæritur: ex tempore inquit: quasi ex temporis cõditione. Extemplo cum. e. in penultima scribitur: & significat statim uel subito: quasi extra tempus: hoc est temporis cõmoditatẽ: ut quidam ferunt. Virgi. in primo: Extemplo æneæ soluunt̃ frigore membra. Abiicit uero. x. nõnunq̃ in cõpositione. ex. præpositio: atq;. e. sola remanet: & non. ex. ut ante. b. quidẽ ebibo ebeo ebeas primæ coniugationis uerbũ quasi extra beatitudinẽ uado. Vnde ebeati teste Apulegio grãmatico illi dicuntur: qui fœlicitate aliqua ceciderunt. Ante. d. uero ut edico: quod proprie est litteris aliquid iubeo uel impero. Vnde edictũ consulum sunt litteræ consulum: quibus aliquid iubent atq; imperant. Indicere uero uidetur potius per præconem aliquid denuntiare. ut Dido apud Virgiliũ in. ii. ænei. Templis indicit honorem. Edisco similiter cõponitur: & est memoriter cõplector: de quo supra uidimus. Educo similiter ex. e. & duco cõponitur. Ante. g. similiter ut egero: quod ex. e. & gero cõponitur: & est quasi extra gero & euacuo egregius eodem modo: & quasi extra gregẽ interpretatur. Ante. l. ut elabor ex. e. & labor laberis cõponit̃. Et denotat eo modo periculum effugere: quo anguis lubricus: murena ue aut anguilla manupræhensa lapsu fugit: quasi extra manũ labitur. Virgilius libro ænei. secundo: Ecce aũt elapsus pyrrhide cæde polites. Eleuo similiter ex. e. quod est extra & leuo componitur: quasi imminuo & extenuo. Quintilianus: Nam qs ignorat quin id longe sit honestissimũ ac liberalibus disciplinis & illo: quo eximus animo dignissimũ non uendere operam: nec eleuare tanti beneficii auctoritatem. Ideo dixit Hieronymus super id Isaiæ: Eleuatum est super luminare templi: debuit transferri sublatum est: sed ad tollendã ambiguitatem ne quis putaret sensum esse talem: qualis est sublatum est mihi palliũ ad aliud uerbum recursum fuit. Ante. m. ut emineo: quasi extra alios: hoc est præ aliis maneo. emergo similiter extra uulgarẽ modũ mergo. i. ꝓcedo. Iuuenalis in. iii. satyra: Haud facile emergunt: quorũ uirtutibus obstat Res angusta domi. Ante. n. ut enitor eodeꝫ modo ex e. & nitor idest conor componit̃: hoc est ut extra conor. Vnde enixa & cõnixa quæ peperit. Virgi. in bucoli. Ah silice in nuda cõnixa reliquit. Enodes. i. sine nodis. ut Virgi. li. georgi. ii. Enodes trunci. Ante. r. ut eruo: quod similiter cõponit̃ eodem modo sequẽte. i. consonante &. u. ut eiulo: quod est sublata uoce fleo: quod mulierum magis est proprium. Euentus similiter componitur: & in singulalari quartæ est declinationis & generis masculini. In plurali uero sæpissime a Cicerone in neutro genere & declinatione secũda exprimitur ut libro de oratore: Et alioꝝ inquit factis aut dictis aut euentis. Idẽ de diuinatione: Si euẽta quærimus: quæ

exquiruntur auibus.& ad Atticum: Semper enim cauſæ euentoruꝫ magis mouent q̃ ipſa euenta. Euidens ſimiliter.& negociũ euidens id dicitur: quod uidet̃ aperte & intelligit̃ :non quod uidet & intelligit. Commutat autem.ex.præpoſitio cum alia dictione compoſita.x.litteram in aliam conſonantẽ:& maxime quum ſequitur.f.ut officio effingo : hoc eſt ad alterius formam fingo:& quodammodo fingendo repræſento. Cicero libro ſecundo de oratore: Tum recedat exhortatio qua illum quem delegerit : imitando effingat atq; exprimat. Quintilianus: Nam mihi uidetur.M.Tullius quum ſe totum ad imitationẽ græcorum contuliſſet:effinxiſſe uim Demoſthenis:copiam Platonis:iucunditatẽ Iſocratis. Effigies ſimiliter ab ex & fingo deducitur & componitur. Nam eſt figura ad uiuam alterius ſimilitudinẽ:uel ad ueritatis imaginem facta tã in picturis q̃ in ſculpturis. Præter hæc autem quæ diximus nonnunq̃.ex.abſq; compoſitione præponit̃ dictionibus etiam incipientibus a.d.& ab aliis litteris ut ex dignitate ex utilitate ex uſu pro eo quod eſt pro dignitate pro utilitate pro uſu:uel ad dignitatem ad utilitatem ad uſum. Sed cum præponitur dictionibus incipientibus ab.r. ſemper fere ab ipſa præpoſitione .ex.tollitur.x. ut e republi.ideſt pro republi. Quintilianus: Sicut poſſe conceditur : eos ſaluos eſſe magis e publi.ſic q̃ puniri. E regione e re mea e re tua e re noſtra. Liuius libro.xxxii. Perinde ac nos poſtulauerunt:quæ e re ſua eſſent:ſed ſuaſerint:quæ nobis ſenſerint utilia eſſe.ſimiliter Cicero inquit: E renibus laborabat:hoc eſt morborum in renibus patiebatur. Quid cũ dictionibus incipientibus a quibuſdam uocabulis etiam componitur : ut exaro ideſt ſcribo: quod ab ex & aro componitur:eo quod qui ſcribit in modum aratoris conficere uideatur. Exedo ideſt corrodo ab ex & edo.exiſtimo ab ex & æſtimo componitur:ubi.æ:diphthongus in.i. longam conuertitur: & idem eſt quod puto uel iudico:de quo in dictione æſtimo in ſequentibus habebimus. Et ab exiſtimo exiſtimatio deſcendit: quæ opinio eſt atq; ſententia. Et accipitur aliquando quidem actiue.ut exiſtimatio mea eſt.i.ita exiſtimo. Aliquando uero paſſiue.ut homo magnæ exiſtimationis.i.famæ & nominis:quod eum omnes magni exiſtimẽt exoletus quod dum eſt ſubſtantiuum ſignificat ſcortum maſculum: & præcipue iam adultum. Dum uero eſt adiectiuum adultum ſimpliciter deſignat:ſed raro reperitur:ut apud Plautum: Reliqui domi exoletam uirginem. Exurio ab ex & uro:per interpoſitionem.i.ut nonnulli dicunt componitur:hoc eſt famem patior Alii uero ab haurio per abiectionem aſpirationis & primæ partis diphthongi. Et ut Priſcianus pluresq; alii grammatici atteſtantur: Omnia quæ in rio deſinunt.ut exurio:cœnaturio:ſcaturio:parturio:& ſimilia meditationẽ ſignificãt. Ideoq; meditatiua uerba appellant̃. Quibus Laurentius Vallenſis in elegantiis ad me miſſis nullo modo aſſentit:ſed deſideratiua magis atq; optatiua uocari uoluit. Ita ut exurio idem ſit: quod cupio edere. Vnde Quintilianus: pater inquit filios exurit. Et Martialis libro.viii.epigrammatum: In omnibus uaccerra quod conclauibus Conſumit horas:& die toto ſedet. Cœnaturit. Vaccerra:non cacaturit .i. cœnarẽ cupit:non ut reliquum.ſimiliter Cicero: Vt aliquando dolor populi.ro.pariat:quod iamdiu parturit. Idem Liuius: Et quod diu parturit animus ueſter aliquando parit. Vbi affectum ſignificat non cogitationem. Nonnunq̃ & pro ſuis primitiuis ponuntur.ut ſcaturio magis pro ſuo primitiuo ſcatet ponitur:quod eſt non ſolum aquarum:ſed herbarum & cæterorum ſua ſponte ubertim naſcentium.

¶ Ce ſyllabis deſinentibus in.z.

N.z.nulla ſyllaba deſinit:nec in dictionibus latinis ſcribitur:ſed in peregrinis tantũmodo ac in initio dictionis:uel in initio mediæ ſyllabæ præcedente a uocali aut.n.aut.r.ut zacinthus zephyrus. poſt uocalem in media ſyllaba. ut gaza. poſt.n.ut zinziber: Melázophos nomen proprium. poſt.r.ut Ariobatzanes nomen uiri proprium.

Documenta generalia orthographiæ dictionũ græcarum quæ latine ſcibuntur.

Nulla dictio græca apud latinos per.f.ſcribitur.

Eſtat iam documenta quædam ſubnectere:quæ ſpecialius ad orthographiam de qua intendimus conuenire uidentur. Vt illud primum: Quod omnis dictio græca quæ latine tranſcribitur nunq̃ per .f. ubi opportune cadere poſſet:ſed ſemper per.ph.aſpiratum eſt ſcribenda.cuius rationem iam ſupra oſtendimus quia antiquam noſtram ſcripturam in dictionibus græcis:quæ per.ph. ſecundum illorum conſuetudinem anteq̃.φ.litteram adinuenirent etiam poſtq̃ accæpimus.f. in ea poſitione quã habemus obſeruare tenemur:ut cum de ea littera tractaremus oſtendimus. Excipiuntur aliqua:quæ(& ſi abſq; dubitatione græca ſunt)ex inueterata tamen conſuetudine potius per ipſum.f.q̃.ph.ſcribi conſueuerunt.ut fama:fugo:forum:fucus:fero:fur:furtum. Nam de fure & furto ſic Paulus iuriſconſultus in titulo de furtis rettulit: furtum inquit a furuo ideſt a nigro dictũ Labeo ait:quod clam & obſcure fiat: & plærunq; in nocte.uel a fraude ut Sabinus ait: Vel a ferendo ideſt auferendo:uel a græco ſermone:quod φωρ appellant. Immo ut ait & græci a ferendo φωρ dixerunt. Verum teſte Priſciano in octauo:ſum:fero:uolo:& edo uerba anomala ſine dubio a græcis aſſumpſimus.fragus etiam teſte Seruio a φάγειν quod eſt comedere deducitur : & tamen cum.f.ſcribitur. Quid quod a fero traxiſſe uidetur: Ouidius uocabulum forda pro boue prægnante. Cum ait libro quarto faſtorum: Forda ferens bos eſt fœcundaq; dicta ferendo. At famam & fucum nonnulli antiquiſſimi etiam cum.ph.ſcripſerunt.

¶ In nulla dictione latina scribitur.y.græcum:& semper in initio dictionis illud.y.aspiratur.

Vrsum & in nulla dictione latina.y.græcum scribendum est. Nam ut grammatici omnes attestantur: illud.y.græcū nos tantūmodo ob hoc suscepimus:ut propriam dictionum græcarum scripturarum quas ab illis recæpimus in transcribendo seruaremus. Cum ergo pro latinis dictionibus ideſt noſtrorum habeamus:græcas litteras intermiscere non debemus. Et cum eiusmodi littera in initio dictionū a græcis semper aspiretur:& nos simili modo cum eas dictiones transcribimus aspirare debemus.ut grāmatici antiqui & celebres auctores attestantur. Vnde Papiam & alios nonnullos moderniores errasse constat: qui dictiões latinas per illud.y.græcum etiam sine aspiratione principii scriptitarunt:quod absq; ulla ratiõe:uel approbatorum grammaticorum auctoritate ab illis factum fuit.

T.&.c.quæ in nominatiuo dictionū non sunt:sed in aliis casibus accipiunt:nōnunq̄ aspirant.

D etiam ulterius prospiciendum est. Si qua sit græca dictio uel latina:quæ in nominatiuo.t. careat & illud in aliis casibus quoquomodo suscipiat:nunq̄ eiusmodi.t.apud nos aspiratur : sed absq; ulla aspiratione a nobis transcribi debet.ut Adamas Adamantis:Xenophon Xenophontis:Gigas Gigantis: & inde giganteus. Mars martis:euan euantis cognomen Bacchi a uoce bacchantium. Ouidius in quinto metamorphoseon:Et Iacchus & euan. Virgilius in sexto æneidos: Euantis orgia circum. Licet quidem accusatiuū pluralem participii cuiusdam sine uerbi origine esse uelint ideſt Bacchātes: & alia similia omnia. Quin & simili modo de.c.dicendum est:quod si dictio non habeat illud in nominatiuo:& in aliis casibus suscipiat:semper exile & nunq̄ aspiratum scribendum erit.ut pharnax pharnacis lynx lyncis & similia: quæ semper apud nos.c.non aspiratum suscipiunt.

¶ Aspirationes quæ sunt apud græcos seruantur in suis dictionibus apud latinos.

Mplius & hoc quoq; diligenter obseruare debemus:in omni dictione græca quæ latine scribitur:ubi apud illos scripium est.θ.& nos quoq; per.th.aspiratum scribere debemus:ubi.φ. & nos per.ph.ubi χ.& nos per.ch.simili modo aspirata scribere habemus. Quando uero in illis.τ.exile & sine aspiratiõe:aut π.aut.κ.scriptum fuerit:& nos simili modo.t.&.p.&.c.sine aliqua aspiratione transferre habemus.

Nos gamma in.n.noſtrum conuertimus.

Ec illud sane prætermittēdū est:quod ubicūq; in dictionibus græcis apud nos scribit.γ.ante aliud.γ. uel ante.κ.uel ante.χ.quia nunq̄ ab illis eo loco scribit.n.sed semp ipm gamma.ut in ea littera supra diximus:& noſtris huiusmõi dictiões trāscribūt:sp illud.γ.i.n.cōmutari dʒ.ut ἄγγελοσ angel⁹: ἄγκυρα: ancora ἀγχίσησ Anchises & similes:q̄s græcoꝝ more ātiq̄ſſimi romanoꝝ etiā cū noſtro.g. scripsisse refert Varro ut supra uidimus. ¶ De præpositionibus græcis quādo apud noſtros trāscribunt.

Ræter hæc aūt cū plures sint græcoꝝ p̄positiões:q̄ cū aliis dictiōib⁹ cōponūt:& a nobis sæpissime trāscribūt. In q̄bus nō minima orthographiæ ps cōsistere uidet:& de illis sigillatim tractandū restat.

Syn præpositio.

Yn p̄positio græca ē:& cū.y.græco scribit. Nec ea tātūmodo:ſʒ quæq; ab illa cōponūt p.y.græcū similiter designāt ut syllaba:q̄ ex syn & λαμβάνω:qd̄ ē accipio cōponit. Syllogism⁹ ex syn & λογίζομαι qd̄ est raciocinor. Synod⁹ ex syn & hodos q̄ ē uia q̄si cōuent⁹ sit uel cœtus cōponit: & innumerabilia alia.

¶ Cata præpositio.

Ata similiter præpositio græca ē:& cū.c.&.t.absq; aspiratiõe scribit. Itaq; dictiões oẽs ab illa cõpositæ p.t.exile scribūt:& cōseruāt.a.nisi fiat īpedimētū in ante habitis expressum:cū de aspiratiõe loq̄remur:hoc ē cū dictio seq̄ēs:cū q̄ cōponit a uocali aspirata initiū sumit. Nā tunc quoq;(ut oſtendim⁹)abiicit a.&.t.exile in.th.aspiratū cõuertit. Exemplū primi sit catalogus:catarrus:crateracta:cuius ultima cū.ct.scribit:catorthoma:ubi abiicit.a.propter seq̄ētis dictiōis uocalē:cū qua cōponit:&.t.ipm exile cõseruat:qa uocalis illa minime est aspirata:& in penultima cū.th.aspirato scribit:qa ab ὄρθοσ:quod est rectus deriuat quo uocabulo utit Cicero.li.i.de officiis dicēs:Rectū opinor uocem⁹:quod catorthoma græci uocāt. At si uocalis cū qua cōponit aspiret:nõ solū ab ea præpositiõe abiicit.a.sed ut præfato loco oſtēdimus.t.exile in th.aspiratū cõuertit. ut catholicus:quæ p.th.aspiratū scribit:qa ea præpositio cata cōponit cū holon aspirato quod apud nos dicit totū aūt uniuersale. Similiter cathedra cū.th.aspirato scribit:& ex cata præpositiõe & hedra:quæ est sella cōponit:quare secūdū ea quæ supra diximus cū.th. aspirato & similia designāt.

Meta præpositio.

Eta similiter præpositio græca ē:& cū.t.exili etiā ĩ cõpositiõe aliaꝝ dictionū scribit. In qb⁹&.a.quoq; cõseruat:nisi p̄fata sint īpedimēta ut metauola:q̄ cõmutationē apd̄ nos dicit. Metamorphosis q̄ trāsfiguratiouē.metaphora q̄ trāslationē & similia. At cū.th.aspirato scribit method⁹:q̄ ex hodos aspirato cõponit. Et cõueniētiſſimo uocabulo a clariſſimis auctorib⁹ traducit uia:dū ꝓ rõe accipit. Sic Cornelius Celsus libro primo de arte medicinæ:methodum apud nos significare dixit. Vnde Virg.li.i.georgi.Ignarosq; uiæ mecum miseratus agreſtes.i.rationes. Et in.xi.æneidos: Et si qua uiā dederat fortuna latino.i.rationē.

¶ Epi præpoſitio.

Pi præpoſitio etiam græca eſt:& cum.p. non aſpirato &.i.latino ſcribitur. Vnde omnes dictiones ab illa compoſitæ ſimili modo ſcribuntur:niſi(ut ſupra diximus)impediantur.ut epitaphium: quæ cum t.exili ſcribitur:epilogus:quæ apud nos peroratio dicitur:epigramma quæ inſcriptio.Epiſcopus etiam cũ c.non aſpirato:qui inſpector dicitur.Epitheton quæ in penultima cum.th.aſpirato:& in ultima cum.t.exili ſcribitur:apud nos Quintiliano teſte dicitur appoſitum:alii adiectiuũ.Epitagma:quod tributũ ſignificat quo uocabulo comici quidem antiquiſſimi(ut refert Panthenius)utebantur.At uero quandoq; perdit.i.& remanet.p.exile:quum ſcilicet a uocali dictio cum qua cõponitur:initiũ ſumit: & non aſpiratur:ut epodos que ex epi præpoſitione:& ὠδὴ qui eſt cantus componitur.nam genus eſt carminis quod ad lyram cantabatur.Martialis in.xii.Scribebamus epo:cœpiſti ſcribere ceſſi:Aemula ne ſtarent carmina noſtra tuis.Quádoq; autem aſpiratur ipſum.p.& abiicitur.i.quando ſcilicet cum dictione a uocali aſpirata initium habente componitur:ut ephebus qui a noſtris pubes(ut ſupra uidimus)dicitur. ephorus qui componitur ex epi & horo quod eſt inſpecto:quaſi ſuperinſpector. Quo uocabulo ſæpiſſime Cicero utitur pro quodam magiſtratu lacedæmoniorum.

Peri præpoſitio.

Eri præpoſitio græca eſt:& cum.i.latino ſcribitur:quod etiam in compoſitione conſeruat.Nec per cõſequentiam aſpiratæ uocalis ip̃ʒ.i.quoquomodo perdit.ut periodus.i.circuit⁹uel anfractus. Nãq; cõponitur ex peri quod eſt circũ:& hodos aſpiratio quod eſt uia.Pericles nomen fuit clariſſimi athenienſis:de quo in ſua dictione uidebimus.& componitur ex peri:& cleos:quæ eſt gloria:& aliæ ſimiles.

¶ Apo præpoſitio.

Po græca ſimiliter præpoſitio dicitur:& cum.p.ſine aſpiratione ſcribitur. Vnde omnes dictiones cõpoſitæ ab apo per.p.non aſpiratum ſcribuntur:&.o.uocalem conſeruant:niſi impedimentum ſuperius expreſſum interueniat.ut apodixis:quæ demonſtratio a noſtris dicitur.Apocalypſis quæ cum.c.exili & y.græco in penultima atq;.i.latino in ultima ſcribit᷑: apud noſtros reuelatio interpretatur . Apocopa ſimiliter cum.c.non aſpirato: & latine abſciſſio dicitur. Apocryphus cum.c. exili ſimiliter &.y. græco ſcribitur apud nos abſconſus dicitur.Apologia reſponſio ſeu ſatiſfactio.Et ſimilia in quibus apo præpoſitio integra remanet &.p.ipſum abſq; aſpiratione ſeruatur.Sed aſpiratur nõnunq̃; per modum ſupra expoſitum:& pdit.o.ut aphoria:ex apo & horia componitur:Antiqui quidam noſtri pro ſterilitate accæperunt.

Hyper præpoſitio.

Yper græca ſimiliter præpoſitio habetur:& cum.y.græco atq; aſpirato ſcribitur. Vnde dictiones omnes cum illa compoſitæ per.y.græcum & aſpiratum ſcribuntur:quin &.p.exile ſemper conſeruant ut Hiperbole ſupeminens ſiue exceſſiuum.Hiperborei:hoc eſt ultra boream degentes:& ſimiles.

¶ Hypo præpoſitio.

Ypo eodem modo græca eſt præpoſitio:& cum.y. græco aſpirato atq;.p.exili ſcribitur. Vnde omnes dictiones cum illa compoſitæ etiam per ipſum.y.græcum & aſpiratũ ſcribuntur:quin &.p.exile atq; o.litteram conſeruant:niſi ſuprapoſitum fiat impedimentũ.ut hypotheſis cuius penultima.th.aſpirato ſcribitur:& eſt argumentum ſiue materia.Hypocriſis cum.c.ſine aſpiratione:& in ultima ac penultima cum.i. latino ſcribitur:dici poteſt a noſtris diſſimulatio.ut ſuo loco uidebim⁹. Hypotheca cuius penultima cũ.th. aſpirato ſcribitur:& eſt obligatio quædam.Abiicit etiã aliquãdo.o.&.p.aſpirat.ut hyphen.i.ſubunio. qua ſane dictione latini quidam uſi ſunt.Nanq; componitur ex hypo præpoſitione:& hen quod eſt unũ.

Anti præpoſitio.

Nti præpoſitio alia ex græcis cum.t.exili &.i.latino ſcribitur: & in cõpoſitione litteraturã ſeruat:niſi prænominatum fiat impedimentum: ut antidotum antitheſis cuius penultima per.th.aſpiratum ſcribitur:& dici poteſt a noſtris obiectus:uel contrapoſitio.Antipodes:qui aduerſus pedibus nobis opponi dicuntur.Quin & aliquando abiicit.i.& aſpirat.t.per modum ſupradictũ.ut anthypatus.i.conſul quo uocabulo nõnulli ex noſtris uſi fuerunt:& poſt.th.aſpiratum.y.græcum detinet.

¶ Dia præpoſitio.

Ia ſimiliter græca præpoſitio eſt:& per.i.latinũ ſcribitur:quod &.a.ſemper in compoſitiõe conſeruat ut dialogus apud nos diſputatio:de quo in ſua dictione cum cæteris uidebimus.Dialogus criminator Nanq; in ſua dictione uidebimus:deſcendit a diaballo quod eſt criminor.

Documenta quædã particularia orthographiæ ex quibuſdã pticularibus dictionibus cõcæpta.

Vbſequenter & alia quædam ſubnectemus documenta:quæ ex cõpoſitiõe dictionũ quarundam particulariũ cõcipi poſſũt:quibus nõ parua orthographiæ ratio deſignari poterit.Vt ẽ illud de cõpoſitis.

¶ De compoſitis ab archos.

Mnia compoſita uel deriuata ab hac dictione archos : quæ per.ch.aſpiratum ſcribitur : & apud nos principem principiumque & principale deſignat:per . ch. aſpiratum ſcribuntur : ad quod ſi ſequitur .i.ſemper cum.i.latino ſcribi debet. ut Architectus : Archiepiſcopus: Archangelus: Hecatontarchus :

idest centurio. Archidamus: Archidamas. nomina uirorum propria: de quibus meminit Plutarchus.

De compositis ab hippos.

Vrsus omnia deriuata aut composita ab hac dictione hippos: qui apud nos equus dicitur: & cum. i. latino aspirato & duplici. p. scribitur: eodem modo cum. i. latino aspirato & duplicato. p. scribunt. ut Hippodamia: quæ filia fuit Oenomai Helidis & Pisæ regis: & uxor Pelopis. ut in sua dictione uidebim⁹ Hippomanes: de quo similiter in sua dictione habebitur. Hippocentaurus Hippocrates Hippolyt⁹: & alia q̄plura: de quibus in ppriis dictionib⁹ apparebit.

De compositis a poly.

Mplius & omnia composita & deriuata ab hac dictione poly: quæ cū. y. græco scribitur: & apud nos multum designat: per. y. græcum similiter describuntur. ut polydamas nomen proprium troiani: qd' ex poly & damazo: quod est domito componitur. Polycrates similiter a cratos: quod est robur componit. Nomen est uiri proprium. Polydorus: de quibus in suis dictionibus uidebimus.

De compositis ab hac dictione physis

Imili modo & omnia composita uel deriuata ab hac dictione physis: cuius prima per. y. græcum scribit: & apud nos naturā designat: similiter & illa per. y. græcū ī prima scribi debēt: & ī sequēti. i. latinū cōseruāt. ut physica. i. naturalis: physiolog⁹ de naturis differens: physionomia naturaliū norma: & similia.

De compositis ab dictione philos.

Terum & omnia composita uel deriuata ab hac dictione philos & phila: quæ apud nos amorem indicat: & per. i. latinum atq̧. ph. aspiratum scribitur: similiter & illa scribi debent. ut Philosophus: Philadelphia nomen est mulieris proprium: philargyria: cuius antepenultima cum. y. græco scribitur. Nā ex argyrion: quod apud nos est argentum componitur: & auiditas argenti seu auaritia transfertur. Philippus & similia: de quibus in propriis dictionibus ostendemus.

DE CHIR.

Mplius & omnia composita uel deriuata ab hac dictione chir: quæ cum. ch. aspirato & . i. latino scribitur: & apud nos manum significat: eandem prorsus litteraturam conseruant: hoc est cum. ch. & . i. latino scribuntur. ut chirurgia idest manuū operatio. chirotheca idest manuū uagina: cuius etiam penultima cum. th. aspirato scribitur. Vnde & omnia deriuata ab hac dictione theca cum. th. aspirato scribuntur: ut bibliotheca hypotheca. & similia.

De compositis ab hac dictione theos.

Ossumus & in his complura modo consimili referre. Vt omnia composita uel deriuata ab hac dictione theos: quæ cum. th. aspirato scribitur: & deum significat: simili modo scribuntur. ut theologia theolus Theopōpus Theodorus Dorotheus: quæ ex eisdem componunt: quasi dei donū: uel donū dei dicūt.

DE THEORO.

Item & deriuata quæq̧ a theoro: quod est speculor: similiter per. th. aspiratum scribuntur. ut theoria idest prospectus. Theorica idest speculatio: & similia.

DE PYR.

Imiliter omnia deriuata a pyr: qui est ignis per. y. græcum scribuntur. ut pyra: quæ apud nos dicitur rogus. Pyramis: Pyrrhus idest ruffus: & similia.

DE CHRYSOS.

Mplius & omnia composita uel deriuata ab hac dictione chrysos: quæ apud nos dicit aurum per. ch. aspiratum similiter & . y. græcum scribuntur. ut Chryses sacerdos quidam Apollinis. Chryseis illius filia. Chrysostomus os aureum. Nam compositum est cum stomos: quod cum. t. exili scribitur: & latine dicit os. & similia quæ in sequentibus uidebimus.

DE ARGYROS.

Vrsus & omnia composita uel deriuata ab hac dictione argyros: quæ per. y. græcū scribitur: & apud nos argentum denotat: cum. y. græco similiter conscribuntur: ut philargyros. i. auidus argenti. lithargyrium. i. lapis argenteus. & alia quæ in sequentibus apparebunt.

STHENOS

Imili modo omnia composita uel deriuata a sthenos: quod apud nos dicit Valentiam siue robur: cum th. aspirato scribuntur. ut Demosthenes: idest populi robur. Antisthenes contra ualentia. Callisthenes idest pulchritudinis potentia. & similia.

CLEOS.

Vin & omnia composita & deriuata a cleos: quod apud nos dicit gloriam: cum. c. non aspirato scribūtur: ut Cleomides: Aristocles: Pericles & alia q̄plura: quæ in sequentibus apparebunt.

CRATOS.

Tem composita omnia uel deriuata ab hac dictione cratos: quæ apud nos robur dicit: uel imperium cum. t. & . c. exilibus scribuntur. ut Hippocrates medicus fuit summus. Menecrates medicus similiter.

fuit: de quo meminit Plutarchus in dictis laconicis. Melicratum: & similia: quæ plurima in sequentibus uidebuntur

ARISTOS.

Mplius & quæque composita uel deriuata ab hac dictione aristos.i. optimus:cum.i.latino & .t.exili scribuntur:ut Aristoxenes:Aristocrates:Aristomeus:Aristides:Aristoteles:& alia fere innumera.

¶ MACHE.

Vrsus & omnia composita seu deriuata a mache:quæ est pugna:per.ch.aspiratum scribuntur. ut antimachus:amphimachus:Andromache:& similia:quæ in sequentibus designabimus.

NICI.

Tem & composita uel deriuata a nici:quæ est uictoria: cum.i.latino:&.c. non aspirato scribũntur. ut Nicanor: Nicander:Niciteria:Nicostrata:Nicolaus: olympionices idest olympici uictor: & alia pene innũmerabilia.

¶ LYCOS.

Imiliter omnia composita uel deriuata ab hac dictione lycos:quæ apud nos significat lupum: per.y. græcum &.c.exile scribuntur:ut Lycophron Lycomedes:Lycaon:& similia q̃plura.

AGATHOS.

Mplius & omnia composita uel deriuata ab agathos:quod apud nos dicit bonum.per.th.aspiratum scribitur:ut Agathocles:Agathosthenes:& similia.

¶ PLISTOS.

Tem & omnia composita uel deriuata ab hac dictione plistos:quæ apud nos dicit multum: & cum.i. latino &.t.exili scribuntur: ut Plistonax:qui filius fuit Pausaniæ. Plistarchus filius Leonidis. Plistonicus:& similia.

PROTOS.

Tem & omnia composita uel deriuata ab hac dictione protos:quæ apud nos dicit primum:cum.t. similiter non aspirato scribuntur:ut Protosilaus:Protomartyr:Proteus:& similia.Et hæc hacten⁹ quo ad huiusmodi nostræ orthographiæ præcæpta dicta sufficiant.

¶ Quæ deinceps & quo ordine tractabuntur.

Einceps dictiones quasdam secundum alphabeti nostri ordinem per rectam orthographiã prosequemur.In quibus multa declarare intendimus:quæ alias difficillima uideri potuissent.Et incipientes ab a.littera:per reliqua suo ordine gradiemur.

Bacus cum unico.b.&.c.absq; aspiratione scribitur:dictio est græca apud illos dicitur ἄβαξ:quam litteraturã antiquiores nostri sæpe seruabant: & hic abax huius abacis teste prisciano in.viii.declinabãt:cuius penultima in genitiuo correpta erat. Sed frequentius abacus abaci ab auctoribus ponitur. Significatq; apud aliquos mensam:super qua comedere cõsueuimus:uel ut aliis magis placet super qua potoria uasa locantur. Vt Iuuenalis de poeta pauperculo in satyra Vmbritii ait:Lectus erat codro procula minor urceoli sex Ornamentum abaci.Plinius libro.xxxvii.Vasa inquit ex auro & gẽmis abacorum nouem.i. sufficientia ad ornamentum abacorũ nouem. Vnde Varro libro .ix.de origine linguæ latinæ ait: Itaq; sicut abacum argento ornari:& alia disparia: sic orationem: & ut puto quadratus erat abacus.Ad cuius similitudinem hæ quadræ:in quibus concisæ carnes disponuntur:abaci etiã uocabantur.Vt Plinius in eodem libro:Pompeius uictoria mithridatica primũ in urbem myrrhina inuexit: primusq; lapides & pocula ex eo triumpho capitolio adiudicauit:quæ protinus ad hominũ usum transire:abacis etiam escariisq; uasis expetitis.Et in eodem libro:Amplitudine nunq̃ paruos excedunt abacos. Ex qua similitudine:ut existimo tabella: super qua decuplationes fiunt:abacus dicta fuit:quin & ipsa decuplatio. Persius in secunda satyra inquit:Nec qui abaci numeros & secto in puluere mætas.s.spernit.Nam inde etiã cum calculi quidam fierent abaculi uocabantur. Plinius in eodem libro ait: Veluti cum calculi fiunt: quos quidam abaculos appellant. Sed cum de mensa qd significet apud quosdam dubiũ fiat: An ipã cœnã: uel super qua comeditur designet.Ego tanq̃ arbiter honorarius diiudico mensam primitus id super quo comedimus:siue ligneum siue lapideum fuerit designasse. ut Virg.li.iiii.geor.de Corytio loquẽs:Qui seraq; reuertens nocte domũ dapib⁹ mẽsas onerabat inemptis. & in eodẽ libro: Pars epulis onerãt mẽsas & plena reponũt Pocula.Horati⁹ similiter in.ii.sermonũ inqt: Gausape purpureo mẽsam ptersit acernã.i. de acere factã.Idem ostendit Varro de lingua latina cũ ait:Mensam æscariã cillibã appellabat.& subdit:ea erat quadrata:ut etiam nunc in castris est:postea rotunda facta.Ex quibus tractum puto mensam etiam pro prandio & eduliis.ut Iuuenalis in prima satyra:Cum de tot orbibus & tam antiquis una comedunt patrimonia mẽ-

ſa:hoc eſt uno prandio uel cœna.

Abantes cum unico.b.&.t.non aſpirato ſcribitur:populi ſunt ionum inter achiuos:ut dixit herodotus libro hiſtoriarum primo.alios dixit Orpheus in argonautica eſſe iuxta pontum.Rurſus & alios dixit Ariſtarchꝰ in ſecundum Homeri eſſe inſulæ euboiæ.

Abatos cum unico.b.&.t.exili ſcribitur:apud nos iacceſſibile interpretatur : & ab a:quod ē ſine: & βαδιζω uerbo:quod eſt accedo compouitur.Vnde inſula quædam circa extrema ægypti in memphitica palude poſita:eo nomine a græcis dicta fuit:quia ad illam ob limi & papyrorum copiam difficillimus ſit acceſſus : ut in dictione Oſiris latius explicabimus. Simili cognomine locus ultra ægyptum & æthyopas ab antiquis uocabatur:ubi primū nilus magno fragore deſcendit:dicente Lucano libro.x.Hinc abaton: quam noſtra uocat ueneranda uetuſtas Terra potens:primos ſentit percuſſam tumultus:& reliqua.

Abdera cum.b.ante.d.in eadem ſyllaba teſte Priſtiano ſcribitur:urbs fuit in thracia:quam teſtibus Solino & Pomponio Diomedis ſoror condidit:& a ſe cognominauit.Nec inde procul tyrida oppidum fuerat: equorum Diomedis ſtabulum:quod Pomponio teſte ceſſit æuo. & eius tempore ſolum turris ueſtigium perdurabat:quæ Diomedis turris etiam tunc quoq; uocabatur.Sed abdera tandem ſenio collapſa:a clazomeniis ex aſia uenientibus ad maiorez faciem reſtituta depoſito priori nomine Clazomene ab illis nomen accæpit. Iuxta abderam uero biſtonium ſtagnum nominatiſſimum fuiſſe dixit Herodotus.Et primam fuiſſe Democriti phyſici in ſua dictione dicemus.Et ab abdera abderites nomen patriū deducitur:quod cum.i.latino & t.exili ſcribitur.

Abydus cū.y.græco ſcribit̃:ciuitas ē helleſponti ex latere aſiatico.De qua Virgilius libro georgicorū primo Oſtriferi fauces tētantur abydi.& directe ex oppoſito ad ſeſtum depoſita iacet: ut Muſæus poeta antiquiſſimus amorem pertractans Læandri: & Hero.hoc uerſu oſtēdit: σησὸσ ἔην καί ἄβυδοσ ἐαντίον ἐγγύθι πόντου. Quem ſane amorem tetigit Virgilius libro georgicorum tertio & Ouidius in epiſtolis heroidum lepide pertractauit.Ab abydo abydenus deriuatur.Vnde Seruius in tertio georgicorum inquit : Læander abydenus & heroſeſtias fuit.

Abyſſus per.y.græcum & duplex.ſ.ſcribitur:eſt aquarum immenſa profunditas.

Abrotontium cum.t.non aſpirato &.i.latino ſcribitur:nomen proprium fœminæ:ut Glycerium : Philorciū Dorcium:Sopronium:quæ in hanc terminationem teſte Priſciano in.v.dimminutionis ætatis: ſiue adulationis amatoriæ cauſa proferuntur. Vnde abrotontium ab ἁβρόν: quod eſt glabrū ſiue delicatum deducitur.& reliqua ſimiliter:ut in ſuis dictionibus uidebimus.

Abſinthium cum.b.ante.ſ.licet apud græcos ſit.ψ.quod magis proprie per.pſ.traduci debuit: ſed uicinitate litterarum placuit.p.in.b.conuertere:quod ſepius fieri oſtendimus : & ſequentibus clarius per exempla oſtendemus.Quoniam & cum.i.latino utrobiq; atq;.th.aſpirato ſcribitur. Herba eſt amara: a qua populi cognominati ſunt quidam:qui iuxta pontum teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſexto:cappadociamq; inhabitant.Vbi mons eiuſdem nominis haberi dixit.Vnde Ouidius libro quinto de triſtibus ait:Cana prius gelido deſinit abſinthia ponto.Teſte Plinio libro.xxvii. naruralis hiſtoriæ:eo in loco pecora pingueſcunt: ob quod ſine felle reperiri illas dixit:quāq; ut ait longe italico ſit amarius.

Abſyrtus cum.y.græco &.t.non aſpirato ſcribitur:quāq; apud græcos non per.bſ.ſed per.pſ.hoc eſt.ψ.ſcribatur.quod ut diximus ex litterarum affinitate noſtri.p.in.b.conuerterunt. fuit Oetæ colchorum regis filius: quem Medea ſoror Iaſonem ſequens in loco non longe a phaſi: dicto abinde tomos ideſt inciſio crudeliter lacerauit:iuxta fluuium ſcilicet abſyrtum:in quem conuerſum dicunt poetæ. Vnde putant quidam puerum illum Aegialeum primitus uocitatum:& ab flumine abſyrto cognomen aſſumpſiſſe.Cum dicat Cicero libro tertio de natura deorum:Quid de abſyrto fratre Medeæ:qui apud Pacuuium Aegialeus ſcribitur.Sed ut ſubdit prius nomen ueterum litteris uſitatius eſt.Iuſtinus uero Aegialeum illum uocauit libro quadrageſimoſecundo.

Abſis huius abſidos cum.i.latino ſcribitur:ubi ſimiliter.b.loco.p.noſtri poſuerunt.Apud nos indicat arcuz teſtudineū: ſeu fornicem teſtudineam:quin & forcipes.& deſcendit ab ἅπτομαι:quod eſt contingo : cum latera neceſſario contingat.

Academia cum.e.ſine aſpiratione:&.i.latino ſcribitur:corripitq; penultimam.fuit locus numeroſus ab athenis mille paſſibus diſtans ab Academo heroe teſte Eupoli ſic cognominatus. In quo uilla fuit deinde Platonis natiuitate nobilis:ut idem teſtatur Eupolis.Et cum in eodem loco Plato philoſopharetur ſtudendi uſu & diſcipulorum frequentia:atq; morum celebritate inſignis fuit.In eadem Fauorino teſte Mithridates Perſarum rex Platonis ſtatuam cum his ſcriptis locauit:Mithridates Rhodobati filius perſes muſis imaginem Platonis dicauit Sillamonis opus.huius uillæ exemplo teſte Plinio libro.xxxi.naturalis hiſtorie:Cicero uillam aliam in italia eo cognomine nominauit:quæ eſt ab auerno lacu puteolos tendentibus impoſita littori & celebratur porticu ac nemore:ibi compoſitis uoluminibus eiuſdem nominis: in qua monumentum ille ſibi inſtituerat.huius in parte ut pergit idem auctor eruperunt fontes calidi per q̄ſalubres oculis celebrati carmine Laurei Tullii:qui fuit e libertis eius.

A cbatana absq; aliqua aspiratione:& cum.b.post.c.scribitur:fuit syriæ ciuitas ubi Cambyses diem ultimum obiit:ut ostendit Herodotus libro historiarum.iii.

A chaia cum.ch.aspirato.&.i.latino scribitur:regio est græciæ:quæ teste Herodoto libro historiarum.vii.primo peloponnesus:postea danaa:deinde achaia dicta fuit. Vnde græci achæi atq; achiui & danai dicti sunt. Cuius maxime clarum oppidum corinthum fuisse dicunt:cum usq; ad id protendatur ut latius uidebimus in dictione peloponnesus.

A chæi cum.ch.aspirato &.æ.diphthongo atq;.i.latino scribitur:græci omnes ab Homero nonnunq; dicuntur:& puto ab achaia:uel ut alii dicunt ab Acheo antiquo rege.

A chæmenides cum.ch.aspirato sequente.æ.diphthongo &.i.latino scribitur:fuit comes infœlicis Vlyxi:Vt ostendit Virgilius libro æneidos.iiii.

A chæmenes prima cum.ch.aspirato:&.æ.diphthongo scribitur. Aliæ prorsus sine diphthongo scribuntur fuit teste Herodoto libro historiarum.iiii.primus persarū rex:a quo postea reges omnes persiæ usq; ad Darium descenderunt.Alius eodem nomine fuit Xerxis frater:ut idem ostendit.

A chæmenidæ prima cum.ch.aspirato &.æ.diphthongo:penultima cum.i.latino scribitur:fuit teste Herodoto libro historiarum primo:tribus ex qua persarū reges originem contraxerunt.

A charis cum.ch.aspirato &.i.latino scribitur:dici potest la uerbum sine gratia.nam ex.a.quod est sine:& charis gratia componitur.

A camas cum.c.exili:hoc est sine aspiratione scribitur: fuit unus teste Homero libro .ii.&.v.iliados: thracum princeps ex his:qui in auxilium troianorum uenere.Alius eodem teste libro undecimo eiusdē nominis fuit filiꝰ Antenoris: qui tempore belli troiani cælebs erat:& diis similis habebatur.

A canthus cum.c.exili &.th.aspirato scribitur:puerum fuisse dicunt conuersum in florem sui nominis. Vnde de flore locutus uidetur Virgilius libro æneidos primo cum ait:Et circun textum croceo uelamen acantho Seruius uero dixit esse nomen herbæ:quæ in assyria nascitur.Idem in Pollionem:arborem eē dixit in ægypto semper frondemtem.quod Virgilius affirmasse uidetur libro georgicorum secundo cum ait:Et baccas semper frondētis acanthi.Significatq; proprie apud nostros spinam uel dumū quare spinis asperam eā arborem dicunt.Est & eo nomine littoralis quædam urbis hæmathiæ:de qua in dictione artachæas habebit̃.

A canthylis prima cum.c.exili:penultima cum.th.aspirato &.y.græco:ultima cum.i.latino scribitur: auicula quædā est:quæ & a nobis carduelis uocatur.Nam sic græce dicta est:quia inter spinas pascatur.

A carnania cum.c.exili &.i.latino scribitur:pars est epiri:in qua teste Plinio libro iiii. naturalis historiæ:maxime clarum est oppidum leucas.hanc achelous fluuius ab ætolia diuidit.Siue ut ait Solinus pindus:qui achelou̅ parit.uocatur & eodē noīe regiuncula quædam alia in ægypto:ut dixit Seruius super quintū æneidos.

A casta cum.c.&.t.exilibus scribitur:fuit teste Hesiodo in theogonia nympha Oceani & Tethyos filia.

A castus absq; aspiratione scribitur:fuit peliæ thessalorū regis filius:ut etiam ostendit Seneca in Medea.

A catalectos absq; aliqua aspiratione scribitur:uersus dicitur: qui absq; alicuius syllabæ defectu in fine legitime terminatur.

A chates cum.ch.aspirato &.t.exili scribitur:uir a Virgilio fuisse dicitur perpetuus Aeneæ comes.Deducit̃q; ab ἄχοσ:quod est cura seu molestia:eo quod molesta cura semper reges comitetur: dicente Virgilio libro æneidos sexto:

Aeneas mæsto defixus lumina uultu
Ingreditur linquens antrum:cæcosq; uolutat.
Euentus animo secum.cuius fidus achates
It comes:& paribus curis uestigia figit.

Estq; etiam primæ declinationis: & facit in genitiuo Achatæ. Verum teste Solino & Plinio libro.xxxvii. historiæ naturalis:Achates preciosi lapidis est nomen .Quem sicilia in ripis achatis fluminis primū dedit: deinde in aliis locis compertus.Quoniam & Pyrrhum:qui cum romanis bella gessit:hunc lapidem in annulo habuisse dicunt: detinentem non artificiosas: sed naturales nouem musarum effigies:& Apollinem ipsum cum lyra ita discurrentibus teste Plinio maculis:ut musis quoq; singulis sua redderentur insignia.

A cestes absq; aliqua aspiratione scribitur:fuit Crimnisii siculi fluuii filius ex Segesta troiana:quod Virgilius libro quinto æneidos:tetigit cum ait:Troia crimnisio concæptum flumine mater Quem genuit. de quo latius Ouidius libro metamorphoseos.xi.Alius teste eodem Ouidio libro.iii.Fuit nauta pauper:qui Pachu̅ puerum dormientem in littore maris furatus est.

A chelous cum.ch.aspirato & unico.l.scribitur:fuit teste Hesiodo in theogonia: Oceani & Tethyos filiꝰ. hic pro Deianira filia Oenei regis calydoniæ sorore Meliagri acri duello cum Hercule decertauit:eo quod illorum quisq; pro excellentiori uirtute uxorem illam petebat.Sed uidens se inferiorem Hercule : magicas decurrit ad artes.Et conuersus primo in serpentem:ab Hercule pene strāgulatus est. Rursus & cum in trucem taurum se cōmutaret:illu̅ Hercules fracto cornu ad terram collisit:qui deinde pudibundus in calidone fluuio:qui iuxta sui nominis oppidum defluit:se abscondit.a quo postea fluuius acheloꝰ est appellatus.

Et orit̃

Et oritur a pindo thessaliæ monte:atq; ætoliam ab acarnania regiõe diuidit. Quare & acarnanus nõnunq̃ cognominatus est:ut Ouidius: Amnis acarnanus lætissimus hospite tanto. Tandem in malliacum mare descendit. Verum ut Macrobius & Serui⁹ ferunt:acheolus generaliter aqua dicebatur:dicente Virgilio libro georgicorum primo: Poculaq; inuentis acheloia miscuit uuis.

Acheron cum.ch.aspirato:&.e.absq; diphthongo a græcis & nostris scribitur:quãq̃ deriuatio.æ.diphthongum requirere uidetur. Nam ab a quod est sine:& χαιροσ cum.æ.diphthongo:quod apud nos dicit gaudium:componitur:& deriuatur. Sed quia breuem penultimã græci & latini esse uoluerunt:sine diphthongo scripsere. Diciturq; a poetis ipsis fluuius infernalis. Sed ut testatur Seruius in sexto ænei. locus est in cãpania non longe a baiis undiq; septus montibus:adeo q neq; orientem aspiciat Solem:nec occidentem:sed diem tantũmodo medium. Nec quicq̃ ibi nisi per necromãtiam:siue hominis occisionem fieri poterit. Vnde Aeneam dicũt occiso ibidem Miseno sua sacra cõplesse: & Vlyxem similiter occiso Helpenore.

Acherusia simili modo a græcis scribitur:palus est inter capuam & auersam:per aperta plana usq; prope cumas diffusa:quã græci quidem quia ab archeronte deriuari dicunt:cum.ch.aspirato conscribunt. Nõnulli uero quia ex inundatione fluminis accerrarum prouenire uolunt:absq; aspiratione scribendam dicũt quasi acerusia:sed apud plures aspirationem comperi.

Acidia cũ unico.c.non aspirato &.i.latino utrobiq; scribitur:significat apud nos tediũ molestias curas.

Acidalia cum unico.c.non aspirato &.i.latino utrobiq; scribitur: Venus dicitur. & ut quidam ferunt ab acidia uerbo græco deducitur:eo q lasciuus amor uariis curis & molestiis amantes impleat. Alii uero ab acidalio fonte in orchomeno boetiæ ciuitate Veneri ipsi & gratiis sacro.

Acylius prima cum.c.exili &.y.græco:penultima cum.i.latino scribitur:nomen est uiri proprium.

Acyrologia prima cum.c.non aspirato &.y.græco:penultima cum.i.latino scribitur:dici potest a nostris impropria locutio. Nam componitur ex ἄκυροσ quod est impropria: & λόγοσ locutio. ut Virgilius li.ix. Turne quod optanti diuũ promittere nemo auderet. Vbi teste Seruio dici proprie non potest nemo diuum cũ nemo proprie sit ne homo. Idem libro.iiii.ænei. Hunc ego si potui tantũ sperare dolorem.i.timere. similiter Iuuenalis in satyra Crispini: Iam quartanam sperantibus ægris.i.timentibus.

Achilles cum.ch.aspirato &.i.latino atq; duplici.l.scribitur:fuit filius Pelei regis thessaliæ ex Thetide Chironis filia græcorum fortissimus:ab omnibus poetis & Homero maxime cãtatissimus. qui (ut ait Iuuenalis in prima satyra) Nulli grauis erit si repræhendatur.s.tanq̃ auarus q corpus Hectoris Priamo uendiderit uel græcos ipsos suo adiutorio destitutos reliquerit:uel eius naturam quis insectetur. de qua Patroclus ad Hectorem libro.xi.iliados ait: Probe enim o Hector cognouisti qualis ille sit:qua morositate:q̃ subito erumpat inculpationẽ etiã culpa uacantiũ. finitq; teste Homero a Paride apud troiam sagittis interfectus in templo Thymbræi Apollinis:dum cõnubium Polyxenæ curabat. quas sane sagittas poetæ dicunt a Phœbo directas. ut Virgilius libro æneidos sexto:

Phœbe grauis troiæ semper miserate labores:
Dardana qui paridis derexti tela manusq;
Corpus in æacidæ. At ouidius libro metamorphoseos.xii. dixit Paridem a phœbo monitũ non clam & in tẽplo:sed furenti prælio Achillẽ sagittis confecisse. Vnde apollo ad Paridem: Quid spicula perdis.
Sanguine Phœbus ait. si qua est tibi cura tuorum
Vertere in æacidem cæsosq; ulciscere fratres.
Dixit. & ostendens sternentem troica ferro
Corpora peliden:arcus obuertit in illum:
Certaq; lætifera dixerit spicula dextra.

Mortuusq; in sigæo promontorio sepultus fuit. ad cuius tumulum cum teste Cicerone in oratione pro Archia peruenisset Alexander magnus: O fortunate inquit iuuenis:qui tuæ uirtutis Homerum habuisti præconem. Et declinatur in genitiuo Achillis & achilli:uel cum.i.longa:uel cum ei diphthongo:ut nõnulli scriptum fuisse contendunt. Virgilius libro primo æneidos:
Troas relliquias danaum atq; immitis
Achilli. uel (ut alii scribunt) Achillei cum ei diphthongo similiter Vlyxis & Vlyxi. Virgi.li.iii.æneidos.
Et terram altricem sæui execramur Vlyxi.
Eodem modo Horontis & Horonti Virgilius in primo: Nunc acris horonti: Nunc amici casum genuit. similiter Terentius: Archonidi filiam dixit:pro Archonidis. Cicero:in Timarchidi potestate:pro Timarchidis simili modo dixit. & facit in uocatiuo.o. Achilles &.o.achille cum.e.longo. Ouidius li.xiii.metamor.
Tuq; tuis armis nos te poteremur achille.
Nõnunq̃ uero dixerũt poetæ Achilleus more græco:qui dicunt ἀχιλλεύσ in nominatiuo:& formauerũt accusatiuũ in ea. ut Lucanus libro.x. Famulumq; tyranni Terribilem iusso trãsægit Achillea ferro.

Achillus cum.ch.aspirato &.i.latino atq; unico.l.scribitur:is a nostris dicitur:qui sine labiis degit. Nam cõponitur ex a quod est sine:& χεῖλοσ labrum.

A cis cum.c.non aſpirato &.i.latino ſcribitur: fluuius eſt ſiciliæ ὅυι ερόνυδωρ: ut dixit Theocritus ab ætna monte fluit. Cuius ex ripis Polyphemis in Vlyxem ægiſſe ſaxa dicitur: quod Vibius atteſtatur. In hunc dixit Ouidius libro.xiii.etiam conuerſum fuiſſe Acim filium Fauni ex nympha Simethide cretum: tunc quoque cum ilium ex zelo Galateæ Poliphemus occidit. Huius ripas herbiferas dixit Ouidius libro faſtorum .iiii. cum ait: Et ripas herbifer aci tuas.

A colythus cum.c.exili ſequente unico.l.&.y.græco atq;.th.aſpirato ſcribitur: & deriuatur ab ἀκολουθῶ: quod eſt ſequor: quaſi obſequens & miniſtrans.

A cragas cum.c.non aſpirato ſcribitur: quod nonnulli moderniores in.g.conuertunt: oppidum eſt ſiciliæ: qđ teſte Plinio libro tertio naturalis hiſtoriæ: noſtri deinde acrigentum dixere: ſitum quidem teſte Pomponio inter palchynum & lylibæum. Et ut refert Seruius in.iii.æneidos: mons eſt muro cinctus: cuiꝰ ſumma parte oppidum eſt. unde ego nomē ἄκρον ideſt ſummitatis aſſumpſiſſe puto. Et inde acrigentinus nomen patrium deriuatur.

A criſius cum.c.exili &.i.latino utrobiq; ſcribitur: fuit teſte Euſebio libro temporum: Abantis argiuorum regis filius: & pater Danaes amaſiæ Iouis. Hic a Præto fratre regno pulſus: a Perſeo nepote: hoc eſt filio Danaes filiæ ſuæ & Iouis ad regnum reſtitutus eſt: a quo poſtea in ſaxum conuerſus fuit. ut oſtendit Ouidius libro metamorphoſeos.iiii.& inde poſſeſſiuum acriſionæus deducitur. ut Virgilius libro æneidos.vii.de urbe ardeæ loquens inquit: Quam dicitur urbem Acriſonæis danae fundaſſe colonis. De quo in dictione pilumnus uidebimus. Alius eiuſdē nominis fuit Laertæ patris Vlyxis pater: & Iouis filius: dicente Vlyxe apud Ouidium libro metamorphoſeos.xiii. Nam mihi laertes pater eſt: acriſius illi: Iuppiter huic. Et ut ait Homerus li.xvi. odyſſeæ: μοῦνον λαέρτην ἀκείσιος ὢν ἔτικτε: μοῦνον δ᾽ αὖτ᾽ ὀδυσῆα πατὴρ τέκεν: hoc eſt ſolum Laertem filium Acriſius genuit. Et ipſe pater ſolum Vlyxem procreauit.

A cros cum.c.non aſpirato ſcribitur: & latine ſummitas dicitur atq; cacumen.

A crotirium abſq; aliqua aſpiratione: &.i.latino ſcribitur: apud nos dici poteſt arx.

A crothum cum.c.exili &.th. aſpirato ſcribitur: oppidum fuit ſuper atho monte locatum: quaſi acros ideſt ſummū montis athonos.

A croceraunia abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur: montes ſunt excelſi in diuerſis locis. Nam quidam inter armeniam & iberiam maximi putantur: qui a portis caſpiis initium deducentes: uſq; ad fontem tigridis protenduntur. Alii ſunt in epiro diuidentes mare ionium ab hadriatico. De quibus Horatius libro primo odarum: & oda tertia inquit: Infames ſcopulos acroceraunia: qui a nonnullis ceraunii etiam uocitantur. Nam κέραυνος fulmen: & ἄκρος ſummitas dicitur. & hoc quidem quia eorum ſummitas fulminibus infeſtatᷣ. Vnde Virgilius libro georgicorum primo de Ioue locutus ait: aut athon aut rhodopen aut alta ceraunia telo Deiicit. de quibus in dictione ceraunia dicemus.

A cron cum.c.exili ſcribitur: fuit ceninenſium rex ab Romulo uictus: & infeſto telo traiectus. Cuius ſpolia in urbem reuerſus Romulus cum triumpho: Ioui feretrio dedicauit. Quem ob illata in hoſtem uulnera teſte Plutarcho in uita Romuli ſic appellauit. Nam ut ait ferire apud latinos uulnerare ſagittis. Et ſpolia opima dixit: uel ab ope ut dicit Varro: uel ab opere ut alii ferūt: cum ſit opus egregium ac clariſſimum belli ducem parem ſibi ductorem ſuperare: quod teſte Plutarcho nemini romanorum contigit: niſi duobus poſt romulum: Cornelio ſcilicet Coſſo cum Tolumnū Tyrrhenuʒ obtruncaſſet: & Claudio Marcello qui Viridomatum gallorum regem ſuperauit.

A ctænus cum.ct.non aſpiratis &.æ.diphthongo ſcribitur: dici poteſt a noſtris litoralis. Nam ab ἀκτῆ qđ eſt littus deriuationem ducit. uerum litus a noſtris a lædendo nomen aſſumpſiſſe uidetur dicente Cicerone in topicis: Solebat Aquilius collega meus & familiaris cum de litoribus ageretur: quod eſſet litus ita diffinire quod fluctu eliditur: quod per etymologiam ita intellexit. ut per deriuationem dicatur a lædo. quare unico.t.ſcribitur ſat eſt: cum primam una cum lædo producat. At Donatus non a lædendo ſed litando tam ꝑ litore maris q̃ pro loco: ubi apud altare hoſtiæ litabantur dictum uoluit. Eo ꝙ (ut quidam ferunt illius ſententiam ſecuti) nauigantes eundo & redeundo in litore litabant: quod ſi ſic eſſet: opus eſſet duplici.t. eo ꝙ litus primam longat: & lito breuiat. Itaq; non unicam ſed duplicem deriuationem nos ipſi litus habere putamus. Vnam a lædo: qua litora maris deſignat: & tunc quoq; unico.t.ſcribendum eſſe. Alteram uero qua a lito deſcendit: & tunc locum iuxta altare: atq; etiam cum ipſo altari deſignat: & duplici.t.ſcribendum eſſe dicimus. ut Virgilius libro æneidos ſecundo: Iacet ingens littore truncus. de Priamo enim interfecto loquebatur: quem Pyrrhus Altaria ad ipſa trementem Traxit: & in multo lapſantem ſanguine nati iuxta ipſa altaria interfecit. Vnde certum eſt illud de litore maris non intellexiſſe. Cum ergo litus ſemper primam longet cum pro litore maris accipitur: quia a uerbo habente primam longam deſcendit: cum unica ſequente conſonante (ut uerbum a quo deſcendit) ſcribendum eſt. quando uero a lito (quod primā breuiat) deducitur: ut illam nomen ipſum producat: cum duplici.t.ſcribendum puto.

A ctæon cum.ct.exilibus &.æ.diphthongo ſcribitur: filius Ariſtei ex Autonoe filia Cadmi: qui tandem a Diana in ceruū conuerſus a ſuis canibus dilaceratus fuit. ut late oſtendit Ouidius libro metamorphoſeos.iii.

A ctium cum.c.&.t.exilibus &.i.latino ſcribitur:oppidum fuit in ſinu ambraciæ:atq; eiuſdem nominis promontoriũ:iuxta quod ab Auguſto deuictus fuit Antonius & Cleopatra: & ut eius uictoriæ:teſte Suetonio memoria celebrior ſemper in poſterum eſſet:urbem nicopolim apud actium cõdidit:ludoſq; illic quinquẽnales conſtituit:& ampliato uetere Apollinis templo:locum caſtrorum(quibus fuerat uſus)exornatum naualibus ſpoliis Neptuno ac Marti conſecrauit.

A ctor cum.ct.nõ aſpiratis ſcribitur:fuit ex boetia Eridæ filius: & pater aſtyoches.ut oſtendit Homerus libro iliados ſecundo.alium fuiſſe auruncum oſtendit Virgilius libro æneidos nono cum ait:actoris aurunci ſpolium ſcilicet ad differentiam boetii.

A cus cum.c.non aſpirato ſcribitur: idem inſtrumentum: quo ſarcinatrix & ornatrix utitur. Nam illa apud græcos ἀκέστρια:quæ apud nos ſarcinatrix.Et reperitur hæc acus & hic acus.Vnde teſte Probo:aculeus fit diminutiuũ:ſed in frequẽtiori uſu habetur fœmineum.ut Lucanus in decimo:Quod nilotis acus compreſſum pectine ſerum.Iuuenalis in tertia ſatyra:Ille ſupercilium madida fuligine tinctum Obliqua producit acu.Idem:Emeritaq; ceſſat acu.Inuenitur etiam hoc acus huius aceris:quod græci σκυβαλον dicunt.i.purgamentum frumenti.Varro rerum ruſticarum libro tertio:acus ſubſternendum gallinis parturientibus Idem acus in area excutitur.Idem in primo: argillam mixtam acere.Ex quo etiam paleæ frumenti apud Feſtum acus dicuntur.Similiter & ea militum pars:quæ ad hoſtem uulnerandum acumine telorũ utitur: acus ab aliquibus auctoribus cognominata eſt.acicula uero teſte Seruio ſuper Donatum eſt qua mulieres utuntur ad ornatum capitis.

A damas cum unico .d.& unico.m.ſcribitur:lapis eſt precioſus duritia inenarrabili:unde nomen accæpit.Nã componitur ex.a.quod eſt ſine:& δαμάζω quod eſt domo.quia ſimiliter domitari nõ poteſt. Rumpiturq; hircino ſinguine calido & recenti.ut teſtis eſt Plinius libro trigeſimoſeptimo naturalis hiſtoriæ.

A delphos cum.ph.aſpirato ſcribitur:& habet accentum apud græcos in ultima: dicitur a noſtris frater.Vnde Terentius comædiam inſcripſit adelphi. Et ut puto litteris græcis annotauit. uidelicet ἀδελφοι ideſt fratres.Nam de duobus fratribus in ea tractat Demia ſcilicet & Mitioe:& inde Terentium inducimꝰ ἀδελφοῖς:hoc eſt in adelphis ideſt fratribus.

A dimantus cum.i.latino &.t.non aſpirato ſcribitur:nomen fuit proprium uiri athenienſis.

A dytum cum.y.græco &.t.non aſpirato ſcribitur:locus eſt ſecretior templi:ad quem non niſi ſacerdoti dabatur acceſſus.Virgilius libro ſecundo æneidos:Iſq; adytis hæc triſtia dicta reportat:at uero aditus pro ingreſſu eſt generis maſculini:& cum.i.latino ſcribitur.

A dmetes cum.t.non aſpirato ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia:nympha Oceani & Tethyos filia.

A dmetus cum.t.non aſpirato ſcribitur:fuit theſſaliæ rex adeo glorioſus.ut ſcribant poetæ Apollinem diuinitate priuatum ob pulſos cyclopas:ad ipſum confugiſſe:& illius armenta nouem annis teſte Seruio ſuper ſeptimo æneidos:apud fluuiũ amphryſum pauiſſe. Quare ait Virgilius libro tertio georgicorum: Paſtor ab amphryſo.& Lucanus libro.vi.Irrigat amphryſos famulantis paſcua phœbi.

A donis cum.i.latino ſcribitur. fuit formoſus paſtor filius Cynaræ cypriorum regis ex Myrrha eius filia. de quo Virgilius in gallo:Et formoſus oues ad flumina pauit adonis.Hunc etiam ardentiſſime amauit Venus Sed tandem ab apro uulneratus interiit.de quo late Ouidius libro metamorphoſeos.x.Fuit etiam tali nomine cognominatus phœnicum quidam fluuius.ut dixit Plinius libro hiſtoriarum quinto.

A draſtus cum.d.non aſpirato ſcribitur:fuit argiuorum rex a poetis cantatiſſimus: & Statio teſte:filius Talaonis ex Euronomia natus:ſic quoq; Platone teſte in libro qui cratylus inſcribitur cognominatus: quia rem non confecit thebanã Nã.α.ut ſæpe oſtendimus:priuationem indicat:& δράω ideſt facio.Vnde Adraſti nomen eſt tractum.Fuit alius Adraſtus teſte Homero libro iliados ſecundo:Percoſii filius:& frater Amphii.ut in dictione Percoſius uidebimus.Nam hi duo fratres ad troianorum auxilia duces eorum fuerunt: qui habitant adraſtiam: & urbem apaeſi:& pithyiam:& excelſum teries montem.

A dræmon cum.æ.diphthongo ſcribitur:fuit teſte Homero libro iliados ſecundo:Thonantis pater.

A dria cum.i.latino & abſq; aliqua aſpiratione. ut uetuſtiſſima indicant monumenta.fuit teſte Iuſtino libro uigeſimo græca urbs illyrico mari proxima:quæ ut ait adriatico mari nomen indidit.Liuius uero in quinto ab urbe tuſcorum illam fuiſſe coloniam dixit:quorum utrunq; pro temporum uarietate fieri potuit. Et ab adria Adrianus nomen gentile & non proprium:quod cum aſpiratione ſcribitur.quin & adrienſis & adriaticus:atq; adriacus deducuntur.Sane adriam pro mari ipſo adriatico poni nonnunq̃ annotauimus:& tũc quoq; generis eſt maſculini.ut Lucanus in quinto:Sonat ionio uagus adria ponto.

A dulari cum unico.l.ſcribitur:& a græco deductum uolunt:quod eſt δοῦλος ideſt ſeruus. Nam inſeruire eſt & captare ut fauorem emereatur quoquo modo uel uoce uel geſtu: quod ſane ſeruile eſt: & non liberale ingenium.

A eas cum.æ.diphthongo ſcribitur:fluuius eſt epiri ab epidanni:hoc eſt dyrrhachii mœnibus ex macedonia prius defluens:in mare ionium cadit.de quo Lucanus libro quinto fluuios theſſalicos deſcribens ait:Purus in occaſus parui ſed gurgitis æas:Ionio fluit inde mari.

A eschylus cum.æ.diphthongo &.ch.aspirato:atq;.y.græco & unico.l. scribitur:fuit poeta tragicus: & qui plurimum tragœdiam exornauit:ut ostendit Horatius in poetria. At uero Quintilianus ait: Aeschylus tragœdias primus in lucem protulit:sublimis & grauis & grandiloqus sæpe usq; ad uitium. Sed rudis in plærisq;:& incompositus:floruitq; anno ducentesimo sexagesimo post urbem conditam:ut testatur Gellius libro decimoseptimo noctium atticarum. Eius uero mortem non uulgarem:cum alii tum Valerius scripsit: quod cum in loco aprico soporatus esset:testudo demissa ab aquila quæ illius caluicie delusa lapidē caput eius esse putauerat illum interemit.

A esculapius cum.æ.diphthongo &.c.non aspirato atq;.i.latino a nostris scribit̄.græci uero non diphthongū in initio: sed solum a longam habent:ut supra uidimus. fuit(ut poetæ omnes asserunt) Apollinis & Coronidis nymphæ filius. hic a patre Apolline Chironi centauro traditus didicit medicinam: & adeo peritus euasit:ut Hyppolytum Thesei filium ab equis dilaceratum sua arte ad uitam reduxerit. ob quod a Ioue ex indignatione fulminatus occubuit. dicuntq; eum epidauri moratum:& ut ait Cicero cynosuris sepultum.

A esyrm⁹ cum.æ.diphthongo & unico.s.sequente.y.græco scribit̄:fuit teste Homero libro.viii.iliados: urbs thraciæ:unde Primus Crastianiram duxit uxorem:ex qua genuit Gorgitianam. ut in ea dictione uidebim⁹.

A esymnus cum.æ.diphthongo &.y. græco sequente.m.n. scribitur:fuit teste Homero libro undecimo iliados:unus ex principibus græcis qui ab Hectore in bello interfectus fuit.

A eson cum.æ.diphthongo scribitur:fuit Critei filius ex Tiro coniuge pater Iasonis & frater Peliæ thessaliæ regis. hic cum in antiquam uenisset ætatem agente Medea ad iuuentam rediit. ut late omnia descripsit Ouidius libro septimo metamorphoseon.

A esopus cum.æ.diphthongo scribitur:fuit teste Gellio libro secundo e phrygia fabulator. Scripsitq; festiuos & delectabiles apologos mira grauitate. Quorum quosdam Romulus quidam uersu elego ad eruditionem Tibertini filii transtulit in latinum. Nam prosa phryx ille ediderat. Alius fuit Aesopus istrio famosissimus Ciceroni amicitia deuictus: quem una cum Roscio amerino istrione ad audiendum uisendumq; Q. Hortensium eloquio clarum & corporis motu conspicuum mutandi studio curiam frequentasse scripsit Cicero:qui eorum res rationesq; magnis conatibus quandoq; est tutatus. Nam periit illa Ciceronis oratio in qua populum romanum obiurgasse dicitur: q; Roscio gestum agente tumultuauit. Contendebatq; sæpius cum istrione Cicero: Vtrum ille frequentius eandem sententiam uariis gestibus efficeret: an ipsum per eloquentiæ copiam uario sermone diuerse pronuntiaret. Idem Roscius librum scripsit:quo eloquentiam cum istrionica comparuit. Illiq; mille denarii (præter gregalem stipem:quæ recitantibus eueniebat) sunt de publico constituti. Reliquitq; filiis Aesopus ex istrionico quæstu ducenties sextertium. Vnde de istrionibus his ait Horatius.xxii.epistola: Clament periisse pudorem Cuncti pene patres:ea cū repræhēdere coner.
Quæ grauis æsopus:quæ doctus roscius ægit.

A ethalia cū.æ.diphthōgo &.th.aspirato:atq; uno.l.scribit̄:isula ē i ligustico pelago:ut mōstrat Ptholemæ⁹.

A ether cum.æ.diphthongo &.th.aspirato scribitur:& teste Lactantio libro primo institutionum:fuit creditus a Cleante & Marimone laudatis physicis summus deus. Quod Virgilius ipse tetigit cum dixit libro secundo georgicorum: Tum pater omnipotens fœcundus imbribus æther Coniugis in gremium lætæ descēdit. Pronapides uero poeta græcus dixit:illum Demogorgonis filium fuisse:quem Chaos eius uxor tūc genuit cum ignita exhalauit suspiria. Quare Anaxagoras & poetæ nostri illum secuti pro elemēto ignis æthera ipsum posuerunt. ut Ouidius libro primo metamorphoseon: Hæc super imposuit liquidam & grauitate carentem Aethera:nec quicq̄ terrenæ fæcis habentem. At Aristoteles in libris:quos de cælo composuit dixit:æthera pro cælo ponendum esse:ita ut dicat uocabulum ipsū ex ἀεὶ:quod est semper:& λοω: quod est uoluo & curro componi:quasi perpetuam uolubilitatem indicet. Iuxta quod etiam Ouidius libro quinto de ponto ait ad Cæsarem: Sic habites terras:& te desideret æther:hoc est cælum. Cicero secundo de natura deorum dixit: Aethera genuisse Iouem primum & cælum:a quibus omnis deorum numerosa prosapia descendit. Vnde ætherus cum.æ.diphthongo in prima &.e.in penultima deducitur:& æthra:quod apud nos fulgorem ætheris:hoc est cæli indicat. Virgilius libro æneidos tertio: Nec lucidus æthra siderea polus: Et lunam in nimbo nox intempesta tenebat.

A ethera cum.æ. diphthongo &.th.aspirato scribitur:fuit Aegæi athenarum regis prima coniunx & mater Thesei. ut in dictione Aegæus uidim⁹. Alia fuit teste Homero libro tertio iliados: Pitthei filia:comes & consilium Helenæ. Vnde etiam Ouidius in eius epistola Ad Paridem:
Cætera per sotias clymenem æthrāq; loquamur.
Quæ mihi sunt comites consiliumq; duæ.

A etiologia cum æ.diphthongo &.t.exili:hoc est nō aspirato:&.i.latino utrobiq; scribitur: dicitur a quibusdam causæ redditio. Nam ex αἰτία idest causa:& λογία:quæ est loquela uel ratiocinatio componitur.

Nam in eo nemore (ut subsequenter idem poeta prosequit) nympha ipsa habitabat: quod sane nemus usq ad aritiam (quæ iuxta uelletras ab roma uiginti milibus passuum distat) fere protendebatur. Nam ut ait Liuius libro primo ab urbe: cum Numa religionem & dei metum romanis incutere statueret: nec descendere ad animos sine aliquo cōmento miraculi posset: simulat sibi cum dea Aegeria cōgressus nocturnos esse: ei⁹ se monitu: quæ accæptissima diis essent sacra instituere. Nanq in nemus aricinū (ut alii hoc idem prosequūtur) intempestæ noctis silentio se cum quibusdam sociis conferebat: Illic cauo quodam & umbroso specu solus summotis arbitris morabatur ad fontem uiuæ aquæ: rediens comitibus ueneratione perfusis cum dea Aegeria se mansisse dicebat: cuius monitu profitebatur sacra diis accæptissima ordinare: Quare & illum locum camenis consecrauit: dicente Ouidio præfato fastorum libro:

Aegeria est: quæ præbet aquas dea grata camenis.
Illa numæ coniunx consiliumq fuit.

A egira cum .æ. diphthongo & .i. latino scribitur: Vrbs fuit argiuorum. ut dixit Herodotus libro historiarū primo. Plinius uero non contradicens dicit litoralem esse urbem in achaia.

A egyptus cum .æ. diphthongo & .y. græco atq .t. non aspirato scribitur: regio est in aphrica: quæ (ut nonnulli asserunt) ab Aegypto fratre Danai nomen accæpit. hæc teste Plinio libro quinto naturalis historiæ: ab oriente rubro mari assyriaq coniungitur: ab occasu cirrenem & aphricæ residuum habet: a meridie uero usq in æthiopiam protenditur: a septentrione autem mare habet ægyptium. in hac teste Platone nunq pluere uisum est: sed nili inundatione fœcundatur.

A egis cum .æ. diphthongo & .i. latino scribitur: proprie teste Seruio super octauum æneidos: est munimentū pectoris æreum: habens in medio Gorgonis caput: quod munimentum si in pectore numinis fuerit ægis uocatur: si uero in pectore hominis sicut in antiquis imperatorum statuis conspicimus lorica dicitur. hæc ille. Quod sane Virgilius ipse sensisse uidetur: cum ait: Aegidaq horriferam turbatæ palladis arma Certatim squamis serpentum auroq polibant Connexos angues: ipsamq in pectore diuæ Gorgona desecto uertentem lumina collo. Idem libro secundo de eadem Pallade inquit: Nimbo effulgens & gorgone sæua. Nam teste eodem Seruio: hoc caput gorgonis ideo Minerua fingitur habere in pectore: & illic & omnis prudentia: quæ confundit alios: & imperitos ac saxeos reprobat. Verum (ut nonnulli ferunt) cum hæc ipsa arma corio capræ decocto olim conficerentur: ab æga quod est capra ægidis nomen accæpit.

A egirœssa prima cum .æ. diphthongo: sequens cum .i. latino: & penultima cum .œ. diphthongo: sequente duplicato .s. scribitur: urbs fuit teste Herodoto libro historiarum primo in æolia asiæ.

A egisthus cum .æ. diphthongo & .i. latino: atq .th. aspirato scribitur: fuit Thyestis filius ex Pelopeia eiusdem Thyestis filia: dicente ipso Thyeste apud Senecam in tragœdia: cuius titulus est Thyestes: Coacta fatis nata fert uterum grauem Me patre dignum: uersa natura est retro. & reliqua. Nam cum Thyestes adulterasset Meropen Atrei fratris sui uxorem: & ex ea filios suscæpisset: pelleturq ob id regno: Atreus simulata pace illum in regni consortium reuocari simulauit. Cui redeunti tres filios comedendos apposuit: & illorū sanguinem uino mixtum dedit in potum: ostenditq illi post conuiuium manus & capita: cuius residuum comedisse dicebat: sed tanti facinoris ultionem quærens Thyestes ab oraculo edoctus est: ex se & filia Pelopeia filium nasciturū: qui plene recæptas iniurias uindicaret. Qua de re dicebat ad Clyteæmnestrā Aegisth⁹ apud Senecam in præfata tragœdia: Et cur atrida uideor inferior tibi natus Thyeste: Ad quem Clytæmnestra illius natales exprobans ait: Si parum est: Adde & nepos cui Aegisthus auctore phœbo gignor. Haud generis pudet. Quod euacuans Clytæmnestra subdit: Quid deos probro aduocas. & reliqua. Nam ut Lactantius grammaticus ait super quarto thebaidos: mox natus a matre ob pudorem proiectus est: & quia capris nutritus est: Aegisthi nomen assumpsit. Nam θέω græce: latine est fugo αἴξ autē capram significat. Tandem ad regiam ductus in patris sui uindictam Atreum Agamemnonis & Menelai patrem interfecit: & agamemnonē deinde a bello troiano redeuntem cum Clytæmnestra occidit. Ipse uero tandem & Clytæmnestra ab Oreste interfecti sunt.

A egloga cum .æ. diphthongo scribitur: & dici potest quasi αἰγῶν idest caprarum seu rerum pastoralium logos idest sermo. Nam de caprariis loquitur.

A egle prima cum .æ. diphthongo scricitur: fuit teste Homero libro duodecimo odissеæ: nympha Solis filia ex Neæra. ut in ea dictione uidebimus: quæ sane duæ dictiones sic quoq ut scripsimus apud bucolicon Virgilii: scribendæ sunt.

A egon cum .æ. diphthongo scribitur: nomen fuit pastoris teste Theocrito.

A egos cum .æ. diphthongo scribitur: fluuius est thraciæ: in quem saxum de Sole cecidit: secundum quod litterarum scientia diem designans Anaxagoras ipse futurum prædixerat: quod (ut testatur Plinius) tempore suo monstrabatur magnitudine uehibilis: & colore adusto. Ad huius fluuii hostia capta fuit a Lisandro atheniensium classis: ex quo secuta est illorum seruitus. ut in dictione Lisander uidebimus.

A egoceros sola prima cum .æ. diphthongo penultima cum .c. exili scribitur: dicitur a nostris capricornus. Nā componitur ex ægos idest capræ: & κέρας cornu. Quod sane animal inter astra locatum dicunt. ut Lucanus

libro decimo Aegoceron cancrumque tenet.

A elia cum.æ.diphthongo &.i.latino ſcribitur:urbs fuit calabryæ.Vnde ælianus:ut in triũphalibus Titi Plauti apud tybur ſcribitur.SILVANO AELIANO PONTI.Eſt etiam nomen proprium.

A elius cum.æ.diphthongo &.i.latino apud antiquos in marmorum inſcriptionibus deſignatum comperi: ut AELIVS HADRIANVS.

A eolus cum.æ.diphthongo & unico.l.ſcribitur:fuit Iouis filius ex Aceſta filia Hippotæ troiani:a quo hippotades:tam a poetis græcis q̃ꝫ latinis cognominatur ut Homerꝰ libro odyſſeæ decimo ἄιολοσ ἱπποταδησ φιλοσ ἀθανάτοισι θεοῖσι.Itidem Ouidius libro undecimo metamorphoſeos:Aelon hippotaden cohibentem carcere uentos.hic teſte Varrone cum apud nouem inſulas ſiciliæ:& italiæ propinquas temporibus iliacis regnaret:ex conſurgentibus nebulis futura flamina ita ueridice prædicebat:ut a rudibus ea ſit creditus in ſua poteſtate tenere.Plinius autem dixit:eum uentorũm rationem inueniſſe. Hũc dicunt græci habuiſſe uxorem Lepatram ex læſtrygonum genere:ex qua filios genuit teſte Homero libro decimo odyſſeæ: duodecim numero:ſex maſculos & totidem fœmellas:quorum nomina ſunt Iacaſtus:Zuthus:Phalacrꝰ:Chryſippus:Pheremon: Androcles:fœminarum uero hæc ſunt nomina Iphe:Aeola: Periboia:Dia: Aſtycratia: Hepheſtia.quarum orthographia ſuis dictionibus explicabitur.

A eolia cum.æ.diphthongo &.i.latino ſcribitur:duplex regio eſt:& utranqꝫ ab Aeolo Iouis filio cognominari puto.Nam teſte Plinio & Solino inſulæ: quæ ſunt in freto ſiculo uigintiquinqꝫ milibus paſſuum ab italia diſtantes æoliæ uocantur:& ex ipſis regio fieri uidetur: quæ æolia cognominatur: dicente Virgilio in libro primo æneidos:de Iunone:Aeoliá uenit.has teſte Solino itali uulcanias uocát.quia & ipſa natura ſoli ignea per occulta cómercia aut mutuatur ætnæ incendia:aut ſubminiſtrat.eaſdem præfati auctores ſeptem eſſe dixerunt.Seruius uero nouem. Duas paruulas illis connumerans:quarum cura apud Plinium:& Solinũ nulla fuit:uidelicet lipare:hiera:ſtrongyle:didyme:eriphyſa:phœnicuſa:prochyta:& euonymon.Quarũ orthographia ſuis dictionibus annotabitur. Et teſte Solino lipare nomen rex dedit Liparꝰ:qui eum ante Aeolum rexit.Alteram hieram uocauerunt:quia ea præcipue Vulcano ſacrata eſt:& plurimum colle eminentiſſimo ardet.de qua Virgilius libro octauo æneidos:Inſula ſicanium iuxta latus æoliamqꝫ Erigitur lipare fumantibus ardua ſaxis:Quam ſubter ſpecus & cyclopum exeſa caminis Antra ætnæa tonant:ualidiqꝫ incudibus ictus.Strongyle uero Aeoli domus fuit:ſic dicta quia minime anguloſa:quod στρογγύλον ideſt rotũdum indicat.Hæc teſte Solino ad exortus Solis conuerſa flammis liquidioribus differt a cæteris: & cauſam efficit quod ex eius fumo potiſſimũ incolæ præſentiſcunt:quinam flatus in triduo pertendat. quo factũ eſt ut Aeolus rex uentorum crederetur.At æolia:quæ regio eſt in aſia:colonia fuit græcorum:media inter myſam:quæ helleſponto adiacet.ut oſtendit Plinius libro quinto naturalis hiſtoriæ:& ioniam : quæ magis ad occidentem uergit.In qua hæ urbes æolides:ab Herodoto libro hiſtoriarum primo deſcribunt̃:cuma phriconis appellata lariſe.Tenus cũ.t.exili nouus murus Cilla cum.i.latino.& duplicato.l.nocion.

A egææ cum.æ. diphthongo ubiqꝫ ſcribitur:ægirœſſa:pitana:myrina:grinia:de quibus in propriis dictionibus uidebimus.

A eola cum.æ.diphthõgo ſcribit̃:fuit teſte Homero in.x.odyſſeæ:filia Aeoli ex Lepatra coniuge.

A eon cũ.æ.diphthongo ſcribit̃:& dicitur apud nos æuum per interiectionem.u.ut in ea dictiõe uidebimus.

A enaria cum.æ.diphthongo ſcribitur:inſula eſt in puteolano ſinu: quæ teſte Plinio libro tertio naturalis hiſtoriæ:nomen aſſumpſit ab ſtatione nauiũ æneæ:de qua in dictione minturne uidebimus.

A eneas cum.æ.diphthongo ſcribitur:fuit Anchiſæ filius ex uenere.ut Homerus & Virgilius atteſtantur. Vnde ait Homerus libro ſecundo iliados.

δαρδάνιων αὐτύρχεν ἐυσ πάισ ἀγχίσαο αἰνείασ:
τόν υπ᾽αγχίσῃ τέκε δίαφροδιτη ἴδησ ἐνκρημνοῖσι.

Hoc eſt dardanius præerat formoſus Anchiſæ filius Aeneas:quem dea Venꝰin nemoroſis idæ collibus & cõcæpit & peperit.Similiter Virgilius in primo æneidos:Tu ne ille æneas:quẽ dardanio anchiſæ Alma nemus phrygii genuit ſimoentis ad undam.Idem teſte Homero libro underimo iliados: e troianis uelut deꝰin honore a populo habebatur.Et in duodecimo eiuſdem operis formoſiſſimum eum dixit: in quinto uero late pugnam inter ipſum & Diomedem deſcripſit.Et quemadmodum a Diomede ingenti ſaxo proſtratus:a matre Venere tutatus euaſit.Quin & Venerem ipſam tunc quoqꝫ ab eodem Diomede in extremitate manus extrinſecus uſqꝫ in uolam uulneratam. Nec longe inde deſcribit idem Homerus : quemadmodum Venus Marti primo conqueſta : & impetratis ab eo equis & curru in liquidum æthera rediit: ubi comperta Dione matre ei iterum conqueſta uulnus oſtendit . Cuius manum Dione præhendens Quis te inquit deorum lepidiſſima filia tam ſæue mulctauit : Cui Venus hæc ad litteram : quæ traduximus uerba (ut refert

Homerus)reſpondens ait:Vulnerauit me ferox Tytides conatam ſurripere e prælio Aeneam meum: quem Anchiſæ genui:dum boues paſceret:inter omnes filios mihi longe chariſſimum. Omnino græcis iam nõ cũ troianis certamen eſt:ſed cum diis.& hæc hactenus. Verum ex Aenea patronymicum fœmininum in eadem litteratura:hoc eſt Aeneas ſecundum analogiam deducendum eſſet:cũ patronymica fœminina fiant in maſculinis ſubtracta de:& terminent̃ in is uel in as.ut dardanides dardanis:peliades pelias. Ita æneades Aeneas facere debuiſſet. Sed hæc(ut puto)cum confuſionem generaſſent contra regulam formauit:primo patronymicum maſculinum Virgilius in ides & dixit Aenides.ut libro nono. Sit ſatis ænidæ telis impune numanum Oppetiiſſe tuis.ubi ſecundum regulam dicere debuiſſet Aeneadæ:ſed.e.&.a.correptas in.i.productã conuertit. Sic & patronymico fœminino eadem auctoritate dixit in tituli inſcriptione Aeneis:& non Aeneas:quem Statius ſecutus in fine thebaidos ait: Viue precor nec tu diuinam æneida tenta. Vnde formauerũt patronymicum hoc fœmininũ in maſculino in hunc modum.cum enim maſculinum patronymicum habeat.i.longam per ſynæreſim:hoc eſt per conuerſionẽ duarũ breuiũ uocaliũ in.i.longam.ut cũ ex peleides dicamus pelides:&.e.atq;.i.breues in.i.longam conuertamus. ſimiliter pro Theſeidos dicamus Theſides. nõ abſolute obſeruamus regulam in patronymico fœminino ut tantũmodo formetur per ablationem ipſius de:ſed præcedens illud.i.longum quod erat in maſculino in.e.&.i.priores uocales reſoluimus: & dicimus peleis & non pelis:theſeis & non theſis:ſimiliter æneis & non ænis. Quæ ob inſcriptionem tanti operis declarare uolui. Quin & progreſſum Virgilii in excellentiſſimo poemate ſuperaddere libet: quod ex libris Homeri uelut a quodã ſpeculo formauit. Et errorem quidem Aeneæ ex odyſſea: pugnas uero ex iliade excerpſit:unde cum uellet Homerus libro primo iliados:infeſtum græcis Apollinem facere cauſam ſtruxit de Chryſæ ſacerdotis iniuria:de qua in dictione Chryſeis uidebimꝰ. Virgilius uero modo cõſimili.ut troianis Iunonem iniquã faceret:cauſarum cõgeriem ſibi comparauit. Et cum primo uerſu promiſiſſet producturũ ſe de troiæ littoribus. Aeneam cum ait: Troiæ qui primus ab oris Italiam fato profugus:lauinaq; uenit Littora. Vbi deinde ad initium narrationis ſuæ deuenit:Aeneæ claſſem non de troia:ſed de ſicilia produxit:cũ ait: Vix e conſpectu ſiculæ telluris in altum Vela dabant læti. Quod totum ex Homeri textura concæptum eſt. Nam uitans Homerus in poemate hiſtoricorum ſimilitudinem:quibus lex eſt ab exordio rerum incipere:& continuam narrationem ad finem uſq; perducere. Ipſe poetica diſciplina a rerum medio cœpit: & ad id initium poſtmodum reuerſus eſt. Itaq; Vlyxis errorem non incæpit a troiano litore deſcribere. Sed cum primum nauigantem eum ex inſula calypſonis faceret ex ſui perſona:poeta ipſe ad phæacas perduxit. Et illic in Alcinoi regis conuiuio narrauit Vlyxes quemadmodum de troia ad calypſonem uſq; peruenit. Abinde uero uſq; ad ithacam ex perſona propria nauigationem Vlyxis poeta ipſe proſecutus eſt. Sic in omnibus illum Maro ſecutus ex perſona ſua nauigationem Aeneæ deſcribens illum de ſicilia primũ ad libyam uſq; perducit. Illic uero Aeneas ipſe in conuiuio Didonis errores ſuos de troia uſq; ad ea loca enarrauit. Ita ut tandem diceret: Hinc me digreſſum ueſtris deus appulit oris. A quibus locis uſq; ad italiam poeta ex perſona ſua iter claſſis deſcripſit. Quid quod mira imitatione Homerum ſecutus eſt. Tempeſtas eiuſdem fere uerbis Vlyxis & Aeneæ deſcribitur. Et ut Nauſicaa filia Alcinoi Vlyxem comperit:eumq; humanitate fouet:& ad urbem dirigit:Sic Venus in eius locum apud Virgilium ſurrogatur. Quin & ipſa Dido conuiuium celebrans Alcinoi regis conuiuiũ repræſentat. Strophadũ inſulæ pro Solis armentis ſurrogantur. Scylla quoq; & charybdis & Circe decenter attinguntur. Vt Vlyxes ad inferos ex arte Circes deſcendit: Sic comitatu ſibyllæ Aeneas ipſe ad eoſdem inferos conducitur. Elpenori Palinurus ſurrogatur. Et ut Aiacis umbra apud inferos colloquia Vlyxis aufugit:qui ſibi cauſa mortis fuerat:Sic Didonis umbra Aeneam ſequentem reliquit. Et ut apud Homerum Tireſiæ conſilia:Sic apud Virgilium Anchiſæ monita correſpondent. prælia deinde ex libris iliados artificio pulcherrimo ſunt concæpta. Et ut apud Homerum græcorum & troianorum auxilia connumerantur:Sic apud Maronem Aeneæ auxilia & turni deſcribuntur. fabricatio amorũ Achillis & Aeneæ conſimilis. Vt ille in funere Patrocli: Sic hic in anniuerſariis Anchiſæ uaria ludicrum certamina contexuit. Et ut apud illum rumpitur fœdus inter Priamum & græcorum reges poſt duellum Paridis & Menelai:Sic apud noſtrum inter Aeneam & Latinum rupta fœdera enarrantur. Et ut apud illum ſpeculatio fit nocturna per Diomedẽ & Vlyxẽ in qua Dolon occidit̃:Sic apud noſtꝝ Euryali & Niſi:in q̃ ipſi interficiũt̃ Alteratio etiam Achillis & Agamemnonis in Drancis & Turni alterationem ab noſtro poeta commutatur. Vtrobique enim alter ſuum alter publicum commodum cogitabat. Quid quod legatio a Turno miſſa repulſam a Diomede reportans legationem repræſentat ad Achillem miſſam.ut in dictione Chryſeis tangemus. Et ut Homerus lamentationem Achillis ſuper patroclo:Sic Virgilius illam Aeneæ ſuper Pallante contexuit. Et ut pugna ab illo ſingularis ĩter Achillem & Hectorem:Sic ab iſto inter Aeneam & Turnum deſcribit̃. Vtrobiq; captiuis ĩ ferias deſtinatis. Illic Patrocli Sulmone q̃ttuor natis Hic Pallãtis totidẽ iuuẽibꝰ quos educat Vpheꝰ. Quid quod Lycano homericꝰ inter fugiẽtes ab Achille dep̃hẽſus ad p̃ces cõfugit. Et nec illi Achilles propter occiſi Patrocli dolorem pepercit:Sic Aeneas Mago procul infeſtam contenderat haſtam. & cum ille genua amplectens uitam ſupplex petiiſſet:reſpondit:Belli commercia Turnus Suſtulit iſta prior

iam tum pallante perempto.& mille alia: quibus se inuicem correspondent. Ita ut Virgilius: hoc uno Homero per omnem suam poesim usus sit archetypo.

A enea cum.æ.diphthongo & absq;.s.in fine scribitur:fuit teste Herodoto libro historiarum septimo:urbs in regione cressæa contermina mygdoniæ. Hanc dicit Liuius libro quadragesimo ab urbe propinquam esse thessalonicæ:& ab Aenea troiano olim conditam. Et subdit proficiscuntur a thessalonica æneam ad statutũ sacrificium:quod Aeneæ conditori cum magna cærimonia quotannis faciunt.

A enigma cum.æ.diphthongo &.i.latino scribitur:dicitur ab aliquibus uelata quæstio. Quintilianus uero libro octauo de institutione oratoria:dixit ænigma allegoriam esse obscuram. Nam per occultam similitudinem rerum obscuram inter se sententiam gerit.ut mater me genuit: eadem mox gignitur ex me. Significat enim aquam in glaciem concrescere:& in eandem rursus effluere.& similia. Vnde & Iuuenalis in satyra Stẽmata quid faciunt:Veniet de plæbe togata:Qui iuris nodos & legum ænigmata soluat.

A enobarbos cum.æ.diphthongo scribitur:Nomen est uiri proprium.

A enus cum.æ.diphthongo scribitur. Apud nos indicat laudem: & est nomen loci: quin & ab illa deriuata & composita.ut epænos:quæ similiter est laus:& parænesis:quæ est ammonitio.

A ello absq; diphthongo:hoc est diuisis syllabis:atque duplicato.l.scribitur:fuit una ex Harpyiis.ut in dictione harpyia uidebimus.

A emonia cum.æ.diphthongo &.i.latino scribitur. Regio est:quæ postea thessalia ab alio rege dicta fuit. Vnde Achilles æmonius dicitur.ut Ouidius libro quinto fastorum:Et gemit alcides:æmoniusq; puer. Nam ex phthia & larissa fuisse dicitur.ut in illis dictionibus uidebimus.

A emus cum.æ.diphthongo:& absq; aliqua aspiratione a græcis scribitur.mons est thraciæ:qui a rege cognomen accæpisse dicitur.& ut testis est Plinius libro quarto historiæ naturalis:sex milibus passuum est arduus. Idem Herodotus prius dixerat. Sed iuga humiliora demittens usq; in pharsaliam porrigere illa dicitur:dicente Lucano libro sexto.

Conspexere procul prærupta in caute sedentem:
Qua iuga deuexus pharsalica porrigit æmus.

Iuxta cuius radices in pharsalia lati conspiciuntur campi:dicente Virgilio libro primo georgicorum.

Nec fuit indignum superis bis sanguine nostro:
Emathiam & latos æmi pinguescere campos.

Ex huius summitatibus teste Herodoto libro historiarum tertio:tres magni fluuii uersus septentrionem ꝑfluunt:& in istrum cadunt:uidelicet atlas:auras:& tibisus.ut in eorum dictionibus uidebimus. Quin & niuibus illum abundare ostendit Ouidius libro fastorum primo cũ dicit:Et quicunq; tuas accolit æme niues.

A emilius cum.æ.diphthongo &.i.latino utrobiq; scribitur. Verũ a græcis aspiratur. nam(ut puto) ab αἷμα quod sanguinem indicat:& cum aspiratione scribitur deducunt. Sed apud nostros:ut in marmoreis inscriptionibus & emendatissimis aspexi:semper sine aspiratione scriptum comperi: quod obseruare debemus.

A epytus cum.æ.diphthongo &.y.græco: atq;.t.exili scribitur: fuit arcas genere:& nobilis heros inter græcos adeuntes troiam:de quo meminit Homerus libro secundo iliados.

A esapus cum.æ.diphthongo &.a.ante.p.scribitur:fuit teste Homero libro sexto iliados:filiꝰ Bucolionis maximi filiorum Laomedontis.fuit etiam troiani fluuii nomen.ut libro duodecimo iliados:ostendit idem Homerus:& libro secundo monstrat illũ ad radices idæ fuisse. De quo etiã Hesiodus in theogonia meminit.

A esageus cum.æ.diphthongo in prima scribitur:mons ponitur ab Homero in hymnis.

A esarius cum.æ.diphthongo &.i.latino scribitur:fluuius ponitur a Theocrito:quem in sicilia quidam illius expositores esse affirmant. Alii uero in calabrya apud crotonem:Cuius meminit Ouidiꝰ li.xv.metamor.

A eschines cum.æ.diphthongo &.ch.aspirato atq;.i.latino in penultima scribitur:fuit unus philosophus Lasamii atheniensis filius. Seu(ut quidam uolunt) Carmi Lucanicas uendẽtis: & Socratis discipulus: a puero miræ indolis:laborumq; patientissimꝰ:quo circa nunq̃ a Socrate discessit.de quo dicere cõsueuerat Socrates:solꝰ nos honerare nouit Aeschines.suscæpitq; munera a Dionysio: & athenas reuersus auditores quosdã sibi mercede quæsiuit. Nec solus hic philosophꝰ Aeschines uocatus ẽ: sed octo hoc noĩe a Laertio & diuersis annotant. Ita ut hic primus fuerit. Secundus q artẽ oratoriã scripsit. Tertiꝰ orator Demosthenis æmulus. Nã aduersus Demosthenẽ teste Gellio li.xviii.accensus liuoris aculeis capitali crimine accusauit. Et alia quædã q̃ de illo ꝓseqt:de quo etiã Pliniꝰ li.vii. naturalis historiæ:& Quintilianꝰ li.ix.institutionũ plura dixere. Quartꝰ fuit arcas Isocratis discipulꝰ. Quintꝰ mitylenæus:quẽ teste Laertio oratoꝝ flagellũ uocabãt. Sextus neapolitanus academicus philosophus Melãdii rhodii discipulus. Septimus milesius ciuilis scriptor. Octauus statuarius.

A eacus cum.æ.diphthõgo &.c.exili atq̨.i.latino ſcribitur:fuit teſte Seruio ſuper ſexto æneidos:Iouis ex Europa filius:de quo equidem miror cum dicat Seneca in Hercule furente:& Ouidius libro metamorphoſeos ſeptimo:illum Iouis fuiſſe filium ex Aegina.unde patriæ ſuæ nomen deſcribens Aeacus apud Ouidium ait:Enopiam ueteres appellauere:ſed ipſe Aeacus æginam genitricis nomine dixit.Hunc dixere poetæ iudicem cum Minoe & Rhadamantho conſtitutum eſſe:& peccantium delicta diſcutere.

A eacides cum.æ.diphthongo &.c.exili atq̨.i.latino ſcribitur.Ponitur plærunq̨ pro Achille:ueluti patronymicum tractuꝫ ab auo paterno:qui dictus fuit Aeacꝰ. Alius fuit Aeacides rex epiri:& Pyrrhi bellaciſſimi pater.ut oſtendit Iuſtinus libro ſui epitomatis.vii.

A edonus cuꝫ.æ.diphthongo apud Herodoti codicem emendatiſſimum libro hiſtoriarum octauo pro monte thraciæ ſcriptum legi: uidelicet ἀιδωνοσ.Quam ſcripturam accuratiſſime Virgilius libro duodecimo obſeruaſſe uidetur cum ait:Ac uelut ædoni boreæ cum ſpiritus alto Inſonat ægæo: ſequiturq̨ ad litora fluctus.& eum ſecutus Statius ait:Triſtius ædoni hyemis hebrumq̨ niualem.ubi non fit remotio.At uero Lucanus ædon ædonis declinaſſe uidetur:eo ꝙ penultimam breuem poſuit cum ait:Aedonis egygio decurrit plena lyæo.Sed(ut alii dicunt)ſyſtolem fecit:aut legunt ædoni.

A egæ cum.æ.diphthongo tam in prima q̃ in ſecunda ſcribitur:fuit teſte Herodoto urbs macedoniæ: quam Caranum quendam a capris ſic cognominaſſe accæpimus.Ignoro tamen an de hac uel inſula in mari ægæo loquatur Homerus circa initium libro tredecimo iliados:Cum de Neptuno locutus in hanc ſententiam ait Ter conatus eſt ægas petere ubi in mediis aquis phanum habet:& in phano armaturam auream imortaléq̨ ſed de hoc in dictione ægæum mare ſtatim uidebimus.

A egeus cum.æ.diphthongo in prima:in ſecunda cum.eu.diphthongo ſcribitur:fuit athenarum rex & pater Theſei.quem ex Aethra filia Pictei regis troezeni prima ſua uxore ſuſcæpit.poſt cuius mortẽ iam ſenex Medeam ab Iaſone abdicatam accæpit uxorem : ex qua Medum progenuit.ut in dictione Medea uidebimus. Tandem cum credidiſſet Theſeum deuoratũ a Minotauro ſe in mare præcipitem dedit: & nomen ægeo(ut multi ferunt)mari contulit:a quo ægides pro Theſeo ipſius Aegei filio patronymicum deducitur. ut Ouidius libro ſecundo de ponto:Non hæc ægidæ:perithoiq̨ fides.Et in quarta epiſtolarum heroidum:

Perfidus ægides ducentia filia ſecutus
Curua quoq̨ effugit tecta ſororis ope.

A egæum mare ſimili modo cum.æ.diphthongo in prima & in ſecunda ſcribitur.quidam uolũt a ſcopulo inter tenedum & chium inſulas conſurgente : atq̨ capræ effigiem detinente: quam græci ἄιγα ideſt capram uocant:nomen aſſumpſiſſe.Alii uero ab Aegeo athenarum rege in illo præcipitato)ut ſupra uidimus) cognominatum.Et ex orientali parte incipit ab initio helleſponti : & uſq̨ in peloponneſum uerſus occidentem terminatur.

A egæon cum.æ.diphthongo in prima & in ſecunda ſcribitur:nomen fuit proprium gigantis interpretatuꝫ terrigena:quem cælicolæ Briarea uocant.

A egialus cum.æ.diphthongo &.i.latino ſcribitur:dici poteſt latine litus:quo nomine teſte Plinio libro tertio naturalis hiſtoriæ:dicta eſt prius achaia propter urbes(ut dixit)in litore per ordinem diſpoſitas.

A egialea prima tantũmodo cum.æ. diphthongo:& ſequens cum.i. latino ſcribitur: fuit teſte Homero libro quinto iliados:filia Adraſti & uxor diomedis.Quam uenus in uindictam uulneris ſuſcæpti a Diomede fecit neceſſarios in maritalis deſiderii ſolatium conuocare.

A egides cum.i.latino ſcribitur:pro Theſeo ponitur.ut uidimus in dictione ægeus.

A egina cum.æ.diphthongo:&.i. latino ſcribitur:filia fuit Aſopi regis boetiæ a Ioue in ſpecie ignia grauidata:dicente Ouidio libro ſexto metamorphoſeos: Aureus ut danaen aſopida luſerit ignis.ut in dictiõe Aſopus uidebimus:ex quo Aeacũ & Rhadamanthum peperit:a qua;& inſula & urbs: quæ prius dicebatur enopia ægina cognominata fuit. Vnde Ouidius libro ſeptimo metamorphoſeos inquit: Enopiam ueteres appellauere.ſed ipſe Aeacus æginam genitricis nomine dixit . Vnde ait Homerus id hymno Apollinis νησουτἄιγινα.Et Plinius libro trigeſimoquarto naturalis hiſtoriæ inquit:Inſula ex ipſa eſt Aegina nec ingens : ſed officinarum temperatura nobilitata. bos æreus inde captus in foro boario eſt:de quo uidebimus in dictione roma.

A egeria cum.æ.diphthongo &.i.latino in penultima ſcribitur:fuit nympha nemoris Aricini: & uxor Numæ Pompilii ſecundi regis romanorum:quæ teſte Ouidio libro decimoquinto metamorphoſeos: mortuo Numa ob dolorem flendo in fontem ſui nominis uerſa fuit.Vnde etiam libro faſtorum tertio de illa inquit:

Nympha mone nemori ſtagnoq̨ operata dianæ
Nympha numæ coniunx ad tua facta ueni.
Vallis arricine ſilua præcinctus opaca
Eſt locus antiqua religione ſacer.
Hic latet hippolytus furiis diſtractus equorum
Vnde nemus nullus illud aditur equis.

A ethiops cum.æ.diphthongo &.th.aſpirato:atq;.i.latino ſcribitur:fuit teſte Plinio libro ſexto naturalis hiſtoriæ:Vulcani filius:a ſe æthiopiam omnem cui præfuit denominans.Nam deriuat ab αἴθω: quod eſt cremo.& teſte Seruio ſuper æneidos ſeptimũ dicebatur apud antiquos æthiopus.

A etna cum.æ.diphthongo &.t.non aſpirato:ſequente.n.ſcribit᷑:mons eſt ſiciliæ ab omnibus poetis ob igneos globos: quos euomit decantatus. Vnde ætnæus cum.æ. diphthongo in prima & penultima deducitur. Virgilius libro æneidos tertio:Aetnæos fratres cælo capita alta ferentes.

A etolia cum.æ.diphthongo &.t.non aſpirato atq;.i.latino ſcribitur:regio eſt contigua acarnaniæ phocidiq; & locris.Quin & corinthiaco ſinu a peloponneſo diuiditur ab Aetolo rege Martis filio nomen habens. In hac teſte Homero libro iliados ſecundo:tres erant urbes:calydon:olenos:& pleuron.Ouidius etiam libro tertio de ſine titulo inquit:Nec tanti calydon:nec tota ætolia tanti.& ab ætolia patrium nomen ætolus cum accentu in penultima deducitur.Virgilius libro undecimo æneidos:
Non erit auxilia nobis ætolus & arpi:

A ethon cum.æ.diphthongo &.th.aſpirato ſcribitur:fuit nomen cuiuſdam equi Hectoris.ut oſtendit Homerus libro octauo iliados.& deduci poteſt uel ex ἀεὶ quod eſt ſemper:& θέω curro: quaſi ſemper currens: uel ab αἴθω:quod eſt ardeo quaſi ardẽs cognominatus fuerit. Quo nomine etiam pro equo Pallantis uſus eſt Virgilius libro undecimo cum in funerali pompa Pallantis inquit:
Poſt bellator equus poſitis inſignibus æthon.

A epia cum.æ.diphthongo &.i.latino ſcribitur:apud græcos tamen in penultima eſt in ei diphthongus: quæ apud nos in.i.longam conuerſa fuit:urbs fuit in argo propinqua pylo:& ex his quæ ſuberant Agamemnoni:ut oſtendit Homerus libro nono iliados.

A epy cum.æ.diphthongo &.y.græco ſcribitur:fuit urbs ſub ditiõe Neſtoris:quam bene munitam dixit Homerus libro iliados ſecundo:Et in montibus ſitam eſſe oſtẽdit Statius libro quarto thebaidos cũ ait: Quos trion in ſummis in geſtum montibus æpy.

A epolus cum.æ.diphthongo ſcribitur:apud nos dici poteſt caprarius:quaſi αἰγῶν ideſt caprarum ποίμην paſtor.ut quidam uolunt.Et inde æpolium caprarum grex.ut in dictione bucolicus uidebimus.

A eſtimo cum.æ.diphthongo ſequente.s.& non.x.conſonante ſcribitur. Et componitur ab æs æris: & τιμῶ uerbo græco:quod latine eſt appretio.Vnde proprie taxare ſignificat:quod quia ſine ſpirituali conſideratione fieri non poteſt tractum eſt.ut æſtimare pro conſiderare ponamus.Cicero de legibus:Siſenna eius amicus omnes adhuc ſcriptores:niſi qui forte nondum ediderunt de quibus æſtimare non poſſumus facile ſuperauit. Ouidius de triſtibus libro tertio: Hæc quicunq; leget ſiquis leget æſtimet ante Compoſitum quo ſit tempore quoq; loco.At uero exiſtimare abſq; diphthongo & cum.x.conſonante poſt.e.iudicare eſt:ſiue etiam putare. Ita prius rem æſtimamus:deinde qualis ſit exiſtimamus:ſicut prius cogitare eſt q̃ excogitare.

A ethica cum.æ.diphthongo ut nonnulli uolunt:&.th.aſpirato atq;.i.latino ſcribitur. Verum ſecundũ propriam orthographiam quia a græco trahitur:per ſimplex.e.ſcribenda ea dictio eſſet:cũ apud græcos ἠθικὴ ſcribatur.Cuius prima eſt.η.quod ut ſupra uidimus in.e.noſtrum regulariter traduci debet.Sed ut ait Apuleius grammaticus egregius:quia illud.η.apud græcos ſemper eſt productum:& apud nos non eſt ipſius.e. producti.a.correpto in figura diſcretio : placuit maioribus noſtris in aliquibus dictionibus quas ex græcis tranſcribimus per diphthongum hoc ipſum diſcernere:& maxime in hac dictione:cuius manifeſta uidebitur ratio in dictione æthos:cuius prima ſecundum unam quidem ſignificationem abſq; diphthongo a græcis & noſtris ſcribitur:atq; apud utroſq; corripitur.Secundum aliam uero producitur.Et licet apud græcos ſit.η.ut eadem longa apud noſtros cognoſcatur:per.æ. diphthongum ſcribi a plæriſq; conſueuit.ut etiã uidebimus in dictione cæra:& dictione ſcæna.traducitur autem æthica a noſtris moralis.

A euum cum.æ.diphthongo ſcribitur:& ab αἰὼν teſte Apuleio grammatico latini traxerunt: ipſum uidelicet.u.interiectantes hiatus cauſa uitandi.

A gamemnon ultima cum.m.ante.n.ſcribitur:fuit Atrei filius ex uxore Merope: & rex mycenarum: faterq; natu maior Menelai.ut poetæ omnes atteſtantur.

A ganippe cum.i.latino:& duplicato.p.ſcribitur:fons eſt in aonia muſis ſacer.ut Virgilius in Gallo:Neq; aoniæ aganippe.Et Iuuenalis cum deſertis aganippes:Vallibus eſuriens migraret in atria clio.Et componitur ex ἄγαν:quod eſt ualde:& hippos equus:quaſi proprie ſit equi:hoc eſt ab equo formatus. Dicitur etiam aganippis & in genitiuo aganippidos.ut Ouidius circa initium libri quinti faſtorum.
Dicite quæ fontes aganippidos hippocrenes.
Grata meduſei ſigna tenetis equi.

A galmata cum.t.nõ aspirato scribitur:& apud nos indicat simulachra & laruas:cuius singulare est agalma.
A gapenor cum.e.absq; diphthongo scribitur:fuit Ancæi filiꝰ. & teste Homero libro secundo iliados:præfectus classis Agamemnonis accedentis ad troiam
A gasides cum.i.latino &.e.non aspirato scribitur : fuit lacedæmoniorum rex ut ostendit Plutarchus in dictis laconicis.
A gastheneus cum.th.aspirato scribitur:fuit teste Homero libro secundo iliados: filius Augei ex Emea helidis patria:& pater formosi Polyxeni:qui ex nauibus suæ gentis præfuit in expeditione troiana.
A gastrophus cũ.t.non aspirato:&.ph.cum aspiratione scribitur:habetq; apud græcos accentum in antepenultima:fuit teste Homero libro undecimo iliados: Pæonis filius:& heros inter primos troianoruʒ bellatores.Sed ab Diomede apud coxam lancea in bello percussus mortem obiit.

A gatharchides cum.th.&.ch.aspiratis atq;.i.latino scribitur:fuit historicus samius.de quo Plutarchus meminit in historia persica.
A gathyrsi cum.th . aspirato &.y.græco scribitur: sunt thracum populi: quos scythas uocat Herodotus ab Agathyrso Herculis filio(ut libro historiarum tertio refert)cognominati.Hi ut ait Pomponius libro secundo: cæruleo sunt colore depicti.Quare dixit Virgilius libro quarto æneidos:Cretesq; dryopesq; fremunt pictiq; agathyrsi.Nec hoc sine differentia fieri dixit Pomponius.Sed quanto quis anteit:tanto propensiori nota tingitur:ut minus tingi appareat humilitatis indicium.

A gathocles cum.th.aspirato &.c.exili scribitur:fuit testibus Plutarcho & Iustino libro uigesimosecũdo sui epitomatis:siciliæ tyrannus ex humili genere natus:uidelicet patre figulo. Alius fuit teste Varrone libro.i. rerum rusticarum:philosophus qui de agricultura scripsit.
A gauni cum.au.diphthongo in penultima scribitur:populi sunt septẽtrionales: quos Homerus circa initiũ xiii.libri iliados;dixit gentem innocentissimam ut quæ sine ullis diuitiis equino uictitabat lacte.

A gellina cũ duplicato.l.&.i.latino scribitur:fuit teste Seruio super octauũ æneidos: urbs in tuscia: sic quoq; dicta a nomine conditoris:quem Virgilius in eodem libro ex lydia aduenisse ostendit:ubi ait:Haud procul hinc saxo incolitur fundata uetusto Vrbis agellinæ sedes:ubi lydia quondã Gens bello præclara iugis insedit hetruscis. Hanc postea dictam cærete cum.c.exili &.æ.diphthongo.ut in ea dictione uidebimus.
A genor cum.e.absq; diphthongo scribitur:fuit rex phœnicum: & filius Beli phœnicum regis . Eodem nomine teste Homero libro undecimo iliados:uocatus fuit Antenoris filius.
A gerochus cum.ch.aspirato scribitur:fuit teste Homero libro undecimo odisseæ:filius Nelei ex Chlori uxore:& frater Nestoris.
A glaophon cum.o.ante.ph.aspiratum scribitur:fuit teste Quintiliano libro duodecimo de institutione oratoria:antiquissimus & clarus pictor. Cuius ex alterius Polygnoti simplex color tam sui studiosos (ut idem Quintilianus refert)etiam tunc habebat:ut illa prope rudia:ac uelut futuræ mox artis primordia maximis qui post eos extiterunt pictoribus præferant:proprio quodam intelligendi ambitu:ut sua fert opinio.
A glyphos cum.y.græco scribitur:dici potest a nostris non sculptus. Nam componitur ex a quod negationẽ dicit:& glyphos qui est sculptus.Id enim a γλύφω uerbo græco:quod est sculpo descendit.
A gis cum.i. latino scribitur: & a nonnullis ex nostris Agides dicitur: fuit teste Herodoto libro historiarum primo:lacedæmoniorum rex qui cum atheniensibus cruentissima bella gessit.Alius fuit lycius:de quo Virgilius libro æneidos decimo:Et lycius processerat agis.
A gyllæi cum.y.græco & duplicato.l.atq;.æ.diphthongo scribitur:populi sunt scythici.
A gnus cum.g.ante.n.scribitur:dici potest a nostris castus & mundus.Ideoq; ex illo castam & puram hostiam offerri dixit Festus.Eratq; eodem teste apud maiores nostros cõmunis generis sicut & lupus.
A glaia cum.i.latino scribitur.non enim apud græcos diphthongus habetur:sed.i.uocalis est:& diuisa a primo.a.scribitur.fuit una gratiarum.ut uidebimus in dictione charites:quæ apud nos claritudinem indicat.
A gonia cum.i.latino scribitur:a nostris ludi dicuntur:quos ut ait Ouidius libro fastorum primo:Et prius antiquus dicebat agonia sermo.Nam accentum habet in antepenultima.& composita dictio est ex a quod est sine:& gonia anguli:quia ut ait Festus locus in quo huiusmodi ludi facti sunt:fuit sine angulo.Et inde agonalia deducitur quod idem designat.Et locus agon ut etiam circus flamineus romæ hodierna die uocatur.
A goræus cum.æ.diphthongo in penultima scribitur:dici potest a nostris nundinarius uel forensis. Vnde & ad plæbeium transfertur.Horatius:Dauniæ defende decus camenæ leuis agorææ.
A gonotheta penultima cum.th.aspirato:& ultima cum.t.exili scribitur:dicitur latine numerarius.Nam cõponitur ex ἀγωνοσ idest certaminis:& θέτησ dispositor.
A glauros cum.au.diphthongo scribitur: fuit filia Erithei athenarum regis.de qua Ouidius libro secundo metamorphoseon scripsit.

A gricola cum.i.latino &.c.absq; aspiratione scribitur: græcum uocabulum totum est: ut nonnulli contendunt:& ab ἄγρικοσ translatum:qui rusticus interprætatur:hoc est ἐντῷ αγρῳ.i.in agro.ut dicunt:οἶκων habitans uel degens.Vnde cum apud illos penultima diphthongum habet.οι.Nos abiecto.o. solum.i.retinemus:quāq; in rectissima scriptura agrœcolam cum.œ.etiam apud nostros illi iidem scribendum uelint. Quos paruo argumento confundere libet:cum antepenultimam breuem habeat.Virgi.li.georgicorū.i.

Agricola in curuo terram molitus aratro.

Quare compositum illud uocabulum dicimus ex græco & latino.ex græco quidem quod est ἄγροσ. ex latino uero quod est colo:quasi proprie dicatur agricultor siue ruricola.Quamobrem Columella approbatissimus auctor libro primo de agricultura conquerens sui temporis molliciem ait: At mehercule uere illa proles Romuli assiduis uenationibus:nec minus agrestibus operibus exercitata firmissimis præualuit corporibus: ac militiam belli cum res postulauit:facile sustinuit:duratam pacis laboribus semperq; rusticā plæbem urbanæ præposuit. Et paulo post subiunxit:Illis temporibus proceres ciuitatis morabantur in agris. Et cum consilium publicum aliqua deposcebat:a uillis in senatum arcessebantur.Ex quo qui eos euocabāt uiatores appellabantur.Hæc ille.Ideoq; contra Criticum induentem multitia inuehens Iuuenalis in secunda satyra ait:

En habitum quo te leges ac iura ferentem
Vulneribus crudis populus modo uictor:& illud
Montanum positis audiret uulgus aratris.

Nam(ut ait Cato)fortissimi uiri & milites strennuissimi ex agricolis gignuntur minimeq; male cogitantes. Quid quod teste Plinio circa initium libri.xviii. naturalis historiæ:Agrum male colere censorium probrū iudicabatur.Vnde teste Catone cum uirum bonumq; colonum dixissent:amplissime laudasse existimabant Hinc & eodem Plinio teste locupletes dicebant loci:hoc est agri plenos.Pecunia etiā ipsa a pecore appellabatur.Quid aliud.Non ne & Camillus Curii & Cincinnatus agriculturam propriis manibus exercebant: dicente Lucano:

Paupertas fugitur totoq; arcessitur orbe.
Quo gens quæq; perit:tunc longus iungere fines
Agrorum:& quondam duro sulcata camilli
Vomere:& antiquos curionum passa ligones
Longa sub ignotis extendere rura colonis.

Nam ut etiam Ouidius libro fastorum rettulit:

Aut pecus:aut latam diues habebat humum.
Hinc etiam locuples:hinc ipsa pecunia dicta est.
Sed iam de uetito quisq; parabat opes.

Vnde teste Plinio,libro.xviii.Mulctatio quoq; non nisi ouium boumq; impendio dicebatur.Et cautū quippe erat ne bouem priusq̃ ouem nominaret:qui indiceret mulctam ludos boum causa celebrantes:bubetios uocabant.Pascua dicuntur omnia ex quibus populus redditus habet:quia diu hoc solum uectigal fuerat. Et infra subdit idem Plinius.M.quidem Curii post triumphos immēsumq; terrarum adiectum imperio nota sancitum est perniciosum intelligi ciuem cui septem iugera non essent satis.Hæc autē mensura plæbi post exactos reges assignata est.Et non longe supra in eodem libro iugeri uocabulum explanans ait:Iugerū uocabatur:quod uno iugo boum in die exarari posset.Hoc etiam secundum aliorum designationem significat mensuram quadraginta pedum:quia tantum solet uno die par boum arare. Vnde pergit idem Plinius Actus dicitur in quo boues agerentur cum aratro uno impetu iusto . Hic erat centum uiginti pedum:& duplicatus in longitudinem iugerum faciebat.Et sequitur idem auctor:Dona imperatorum ac fortium ciuiū uno quantū die plurimū arauisset.Hæc ille.Verum iugerum in singulari secundæ est declinationis.Nec iuger apud approbatos auctores comperitur.In plurali uero tertiæ declinationis est & iugeribus facit . Itaq; hoc loco aūctoritati Prisciani non assentio:qui absq; auctorū testimonio iuger cōperiri dixit. Sed lōge post in eodem libro quærit Plinius:quæ nam ergo tantæ ubertatis quæ tunc habebatur causa erat. Cui quæstioni per hæc uerba respondet:quia ipsorum tunc manibus imperatorū colebantur agri:ut fas est credere gaudēte terra uomere laureato & triumphali aratore . Siue illi eadem cura semina tractabant qua bella:eadēq; diligētia arua disponebāt q̃ castra.Siue honestis manib⁹ omnia lætius ꝓueniūt:quoniā & curiosi⁹ fiūt.Serētē inueniūt dati honores Seranū dati honores Seranū.Vnde cognomē aranti quattuor sua iugera in uaticano:quæ prata quintia appellantur:Cincinnato uiator attulit dictaturā.Et post hæc nō longe subdit: De cultura agri præcipere principale.Fuit etiam apud exteros. Siquidem & reges fecere:Hieron:Philometor:Attalus:Archelaus.Et duces Xenophon:& pœnus etiam Mago.Cui quidem tantum honorem senatus noster attribuit carthagine capta:ut cum regulis aphricæ bibliothecas donaret:unius eius duodetriginta uolumina censeret in latinam linguam transferenda.Cum iam præcepta.M.Cato condidisset peritisq; linguæ pœnicæ datū fuit negociū.Similiter.M.Varro septuagesimūprimū uitæ annū gerēs de ea re ꝓdendū putauit.

Sed iam ad agriculturæ uocabula quædam explananda tranſeundum duxi. Ager dicitur a. M. Varrone de lingua latina: quod in eo aliquid agatur. Id Quintilianus libro inſtitutionũ primo deriſit græcum eſſe uo-cabulũ dixit. Nam græce αγοσ dicitur qui teſte Vlpiano locus eſt ſine uilla: quem latine nõnulli fundũ in-terprætati ſunt. Vnde ait idem Vlpianus plærunq; fundum ſine uilla accipimus: quaſi id eſſe quod ager in-telligere uoluerit. Cui florentinus iuriſconſultus de uerboꝝ ſignificatione contradicere uidet̃. Ait enĩ fun-di appellatione omne ædificium & omnis ager continetur. Sed in uſu urbana ædificia ædes: ruſtica uillæ di cuntur. Locus uero. ſine ædificio in urbe area: rure autem ager appellat̃. Idemq; ager cum ædificio fundus dicitur. Hæc ille. Et ſic diuerſæ prorſus uident̃ iuriſconſultoꝝ ſententiæ. Nam quod Vlpianus ait plærũq; fundum ſine uilla hoc eſt ſine ædificio accipi. Florentinus ait ager ſine ædificio fundus dicitur. Sed ut puto hic latius fundi uocabulum: ille ſtrictius accæpit. Nam ſecundum Vlpiani ſententiam locutus uidetur Var ro libro quinto de lingua latina cum ait: fundus dictus quod uidebat̃: pecudum: aut pecuniæ fundamentũ aut quod fundit quotquot annis multa: Ita ut hunc ꝓpriũ fundi ſignificatũ exiſtimem. Secundũ uero latio rem Florentini accæptionẽ locutus uidetur Seruius ſup ſecundum georgicorum cũ ait: fundus ab eo dicit̃: quod ſit rerum omniũ fundamentũ. Veꝝ quia iuriſconſultoꝝ continuata uerba nõ legimus: ſed de illoruꝫ operibus quædã excerpta tenemus: nemo de rebus aut uerbis ut puto plenam ſemper ſententiã habere po-teſt. Nam quærit modeſtinus de uerboꝝ ſignificatione fundus a poſſeſſione uel agro uel prædio quid diſtet & reſpondet dicens: fundus eſt omne quicquid ſolo continet̃: ager eſt ſpecies fundi: quæ ad uſum hominis paratur. Poſſeſſio ab agro iuris proprietate diſtat. Quid enĩ appræhendimus cuius proprietas ad nos non pertinet: aut nec poteſt pertinere: hoc poſſeſſionẽ appellamus. Poſſeſſio ergo uſus: ager proprietas loci eſt prædium utriuſq; ſupraſcriptæ generale nomen eſt. Nam ager & poſſeſſio huius appellationis ſpecies ſunt hæc ille. Et certe niſi ad aliud intentionẽ ſuam referre hic uoluerit quod ſcriptum nos habemus: ridicule po tius ne dicam imperite locutus uidetur. Et perinde ac ſiquis de uirtutibus & uitiis quærat: in quo prauũ & malũ differant: acq; reſpondeat: prauũ ideſt quod non eſt rectum. ut lignũ prauũ: malum uero genus pomi eſt Nam quid hoc foret dictu ineptius: ubi de qualitatibus agit̃ digredi ad ſubſtantiã: quæ ad rem non pertine at. Ita hic cum de fundo: cum de agro: de prædio: de poſſeſſione diſputat: nõ de ea ſignificatione poſſeſſio-nis loquitur qua rei ꝓprietas & ſubſtantia intelligit̃: ſed ad qualitatẽ ipſam poſſidendi digreditur. Quod ſi ita eſt quid affinius habet poſſeſſio ad fundũ agrum prædium: q̃ ad ueſtem: mulum: aut equũ. Nam haꝝ rerum ita poſſeſſio eſt ut illarũ. Sed nõ de huiuſmodi poſſeſſione loquendũ erat: quæ præſertim non eſt ut ipſe ait ſpecies prædii: uel fundi. Nam prædium fundus ue proprietas eſt: quoꝝ utrũlibet ſi generale nomẽ eſt ad poſſeſſionẽ profecto non uſus: ſed proprietas dicenda Modeſtino poſſeſſio fuit. Nanq; poſſeſſionem proprietatẽ eſſe oſtendit Cicero in paradoxis ita ſcribẽs. Etenim iſti callidi æſtimatores prata & areas magni æſtimãt: quod ei generi poſſeſſionũ minime noceri põt. Idẽ Quintilianꝰ libro. vi. de oratoria inſtitutiõe oſtẽ dit dicens: Patris eius dialogos dedit legendos: quorum cum in priuernati unus: alter in albano: tertius in tyburte ſermonem habitũ cõplecteretur: requirebant ubi eſſent hæ poſſeſſiones. Omnes autẽ illas Brutus uendiderat. De proprietate certe locutus eſt: & non uſu. Nec ſimpliciter agrũ eſſe fundũ ſine uilla placet. ut dixit Vlpianus: cum ſæpe legamus erant in agris ſenatores. Et uixerũt multi nobiliſſimi philoſophi in agris Vnde ait ſuperius Columella illis temporibus proceres ciuitatis morabant̃ in agris. Nec exiſtimandũ eſt ſi-ne uilla: aut habitatione. Itaq; puto agrum græce: latine rus dici: & continere fundum: non contineri ab illo Vnde proprie ager eſt circumiectũ urbi territorum. ut ager campanus: ager leontinus: ager phaliſcus: & ſi-miles. At ſingula prata: ſingulæ uineæ: ſinguli horti: ſingula olíueta: pomaria: ſalicta: arbuſta: paſcua: nemo ra: loca aucupatoria: uenatoria: piſcatoria: Siue uillam atq; ædificium ſiue piſcinam: atq; aluearia: Siue ui-uaria habeant ſiue non habeant: ſinguli fundi ſunt. Et quidem in agro: In urbe autẽ ſiue oppido: ſiue uico ſiue caſtello tantũmodo poſſeſſio eſt quicqd tale eſt: qualia hæc quæ enumeraui. Sicq; fundꝰ ſpecies eſt agri ſiue ruris. poſſeſſio autẽ generalíꝰ omnibus eſt: quia ruſtica & urbana. Nam tabernæ hoſpitia: horrea in ur-be: poſſeſſiones urbanæ ſunt. Cicero in philippicis poſſeſſiones inquit notabat & urbanas & ruſticas. At ue ro prædium dictũ legimus: quod ex agroꝝ præda antiquitus militibus diſtribui conſueuerat. Quare minꝰ agro & maius fundo dici poſſe uidetur. Verum & ipſe ager nõ ſemper in ea quã diximus ſignificatione acci pitur: Sed aliquãdo is locus dicitur in rure: quem colimus: ſiue arando ſiue conſerendo. In qua ſignificatio ne habet pluralem numerũ. ut omnes agros ciuium depopulatus eſt. Nam in priore nõ habet: hoc eſt dũ lo-quimur de ſingulariũ urbium territoriis. Nõ enim dicas recte ſic Antonius dedit militibus ſuis agros cam-panos: & leontinos. Nam hoc pacto nõ cõplector nemora: ſaltus paſcua: deſertos mõtes: Sed ſic potius de-dit militibus ſuis agros campanũ & leontinum. i. agrũ campanum & leontinũ. Qui quidẽ modo cõplector omnia quæ in territorio illo ſunt. Nam in ea ſua propria ac lata ſignificatione: ager etiã flumina lacus: cæte raq; omnia includit. Campus dicitur quaſi amplus: nam planicies eſt terræ grandis: & ampla. unde ait Var-ro: Quod primũ ex agro plano fructus capiebant campus dictus eſt. poſtea q̃ proxima ſuperiora loca cole-re cœperunt: a colendo colles appellarunt. aruum ab arando nomen aſſumpſit: & is ager eſt qui ſemẽti dat̃ Saluſtius in catilinario: Numidæ pabulo pecoris magis q̃ aruo ſtudent. Noualia in neutro genere: & noua-

les in fœminino dicuntur. Et ꝓprie ſunt teſte Seruio arua primum proſciſſa. Vnde ait Varro ager qui intermittitᷣ a nouando noualis dicitᷣ: iuxta quod Virgilius in tityro. Tam culta noualia miles habebit. Nõnunq̄ꝫ uero & agri meſſi nouales dicuntᷣ. ut Virgiliꝰ libro georgi. i. Intonſaſq̄ꝫ nouales. At ager reſtibilis teſte Varrone uocatᷣ: qui reſtituitᷣ ac reſeritur quotquot annis. Idem quod in agris quotquot annis rurſum facienda eadem: ut rurſus capias fructus rura ſũt appellata. Prata uero dicta ab eo quod ſine opere ſunt parata. Seges ut multi putãt proprie fruges ẽ eoꝶ ſeminũ: ex quibꝰ cõficitᷣ panis: nõdũ demeſſa. Quod nõnunq̄ꝫ poetæ ut contentũ ꝓ cõtinente uſurpant: & ipſam humũ ad accipienda ſemina ſubactam ſegetem uocant. Vnde ait Varro: Seges a ſatu. i. ſemine dicitur. Iuxta quod Virgilius libro georgicoꝶ primo: Illa ſeges demũ uotis reſpondet auari Agricolæ bis quæ ſolem: bis frigora ſentit. Vnde tranſſumptiue ait Horatius: Hæc ſeges ingratos tulit: & fert omnibus annis. Sementis eſt ſatio ſiue ut ita dicaꝫ ſeminatio. Liuius campani inquit ſementẽ facere poſſent. Apud Hieronymũ uero cum pluribus in locis tum in geneſeos principio ſementis pro ſemine poſitũ eſt. fructus a fruendo: meſſis a metendo dicitur: & eſt ipſa meſſio: hoc eſt cum ſeges iam matura eſt. Virgilius: Quæ tempora meſſis. Cicero de oratore: qualem ſementẽ feceris: ita metes. Nõnunq̄ꝫ uero & pro fructu ponitur. ut Iuuenalis Depræhenderunt meſſem. fruges a fructu nomen aſſumpſiſſe puto. Nã teſte Varrone. i. quod ſegetes ferunt. Vnde quicq̄d ex fructu terræ in alimoniã uertimus: id recte fruges appellari poſſe exiſtimo. Liuius eam inquit gentẽ traditur fama dulcedine frugum: maxime uini noua tamen uoluptate captam. Idem nõ arbore frugifera non ſatis in ſpẽ relictis. Plinius etiam indicẽ dedit de arboribꝰ frugiferis. frumentum a frumendo. i. ueſcendo: hoc eſt a ſuprema parte gulæ quæ dicitur frumen: nomẽ dici aſſumpſiſſe. frumenti uero genera: & ſi non iiſdem nominibus apud omnes dicantur: hæc teſte Plinio uulgatiſſima ſunt. Far quod odoreum ueteres uocauere: ſiligo: triticũ: hordeum: quæ pluribus ſũt terris communia. Aruica galliaꝶ propria. In ægypto aũt ac ſyriæ ciliciæq̄ꝫ & aſiæ ac græciæ partibus peculiales ſũt zea oriza: typhe. æſtiua uero frumenta ſunt ſizima panicũ milium. Sizima ab india uenit. ægyptus ſimilaginem conficit e tritico ſuo. e ſiligine uero teſte eodem Plinio lautiſſimus panis fit. Quare dixit Iuuenalis in quinta ſatyra: Sed tener & niueus molliq̄ꝫ ſiligine factus Seruatᷣ domino. quam quidam a ſeligendo dictam putant quia inter omnia frumentum id uelut precioſius ſeligitur. Ego uero uocabulum id græcum eſſe cõperi uidelicet σιλίγνιον: quod latine maguderim traductũ oſtendit Priſcianus in. vii. inducẽs Plautũ dicentem in rudente: ſeu tibi confidis fore multam maguderim: ubi dixit Priſcianus: ſignificat frugis genus. i. caulis: qui naſcitᷣ ex ea parte cuius radix ſyrpis euellitur: uel potius ut alii dicunt ſiliginẽ. hæc ille. hordeum autem dictum quidã uolunt quod ante omnia frumenta ſit aridum: ſed meliorẽ deriuationẽ in ea dictione de aſpiratis latinis uidebimus. triticum a triturando dicitur: quo teſte Plinio nihil eſt fertilius ex quo ut ait maxime alitur homo. far ut nõnulli aſſerunt a frangendo ſimiliter dicitur. Nam cũ apud antiquos molarum uſus nõ eſſet: frumentum in pila miſſum frangebant: quod genus erat molendi uocabantq̄ꝫ adoreũ ab adolẽdo hoc eſt ſacrificando: unde & adorea ſacrificia dicebantur. farinam a farre dictam Plinius dixit noĩe ipõ apparere Idem ait panicum a paniculis ſuis nominatuꝫ. Ariſtam ab ariditate appellatũ uolunt: & ſunt ea ſpicula: quæ emittit ſpica: a quibꝰ & ipſa nomẽ aſſumpſit. Varro uero ſpicã a ſpe dictam uoluit. Quin & hic ſpicus & hoc ſpicum cõperitur. Cicero in aratro: ſpicum illuſtre ferens inſigni corpore uirgo. Sed teſte Seruio ſup primũ georgi. maſculinum uſum in utroq̄ꝫ numero habemus: Neutri uero in ſolo ſingulari & raroꝰ: Nam pluralis nunq̄ꝫ lectus eſt. Culmus quaſi calamus dicitur: ſtipula eſt culmi uagina dicta ut nonnulli putant: quaſi iuſta: dicente etiam Virgilio libro georgi. i. Atq̄ꝫ leuem ſtipulã crepitantibus utere flammis. Palea a pabulo dicitᷣ Nam ea ſola primum in paſcendis animalibus præbebatᷣ: quo ſane uocabulo nõ proprie culmi: ſed follicula ipſa granulorum cõpræhendunꝰ. Virgilius in primo georgicoꝶ: Surgentẽ ad zephyrum paleæ iactantur inanes. legumina a legendo dicta ſunt: eo quod manu legantur: & nec ſectionẽ patiantur. Pilunnos uocauit Plinius qui pilum piſtrinis inuenerunt. Piſtores a pinſendo. Sane eodẽ teſte piſtores romæ nõ fuerũt ad perſicum uſq̄ꝫ bellum annis ab urbe condita ſuper quingentos octoginta. Ipſi panes faciebant quirites: mulieꝶ id opus erat ſicut etiam nunc in plurimis gentiũ. Et paulopoſt ſubdit: Piſtoreſq̄ꝫ tantũ eos qui far pinſebant nominatos: nec cocos habebant in ſeruitiis: eoſq̄ꝫ ex macello conducebant. Et ut idem in eodem libro. xix. dixerat cribroꝶ genera galliæ ſetis equorum inuenere: hiſpaniæ litio excuſſoria: ægyptus papyro atq̄ꝫ iunco. arbor uero a frutice ita differt ut frutex ab herba. Nã frutex is eſt qui ad iuſtam magnitudinẽ arboris nõ aſſurgit: & ſtatura ſimilis eſt multis herbis. ſane & inter frutices ſoboles illa arboꝶ ex plantula cõputatur: a qua fruticari uerbũ quaſi fruticẽ renaſci ex arbore. Cicero ad Atticũ expreſſit cum ait: exciſa ẽ enĩ arbor nõ euulſa. Itaq̄ꝫ q̄ꝫ fruticetᷣ uides: nã id quod ſæpe legimus fruticari pilum tranſlatũ eſt. frondes aliqui a fero: alii a fluo dictas uolunt: & tantũ ſunt arboꝶ: folia uero & arborum & herbaꝶ & florum. Vineta & uineæ teſte Varrone a uite multa dicuntᷣ. uitis a uino: ad a ui: hinc uindemia: quod eſt uini demia aut uiti demia Malleolus ut placet Columellæ eſt in modum mallei roſtra habens aptus plantationi: & a ſarmento ſic diſtat: ut pars a toto. uerum quando arefacta ſarmenta ſunt: cum malleolis igni reſeruata indifferenter uocantᷣ. Nam & Hannibalem legimus ſarmenta cornibus boum alligaſſe: eaq̄ꝫ incendiſſe: ut hoſtes falleret. Et nõnullis ciuibus romanis quod domus haberent plenas malleorum ad capitolii uel urbis incendia fraudi fuit. Sane

fructuum arborum & fruticũ:quidam minutissimi & densius nascunt:& hi acini uocantur.quidam uero disparsius & rarius:& hi baccæ dicunt.Naꝫ inter acinos enumerant una grana hederæ: grana sambuci:grana ebuli:grana malipunici:addam & grana moroꝝ:& qcquid his est simile.Inter baccas uero fructus lauri:fructus oliuæ:corniloti quã fabã syriacam uocant:myrti lentisci:similiumqꝫ.Nõnunq̃ uero acini & baccæ a poetis indifferenter ponunt.ut Virgilius in sileno:Sanguineis ebuli baccis minioqꝫ rubentẽ. Supra hæc autem poma sunt:& dicunt dũtaxat quibus uescimur:inter quæ cõnumerãt cerasia:& mespila:hoc ẽ quæ nec acini nec baccæ nominant.Nuces uero dicunt sicut corylus:siue a loco auellana:amigdalus:& glans:& siq̃ sunt his similia.Nam castaneã in nuces referri quibusdam uisum est.ut Virgilius in Alexi:Castaneasqꝫ nuces mea quas amaryllis amabat.glandem uero quidã in numeꝝ pomoꝝ:qdam nucum:nõnulli uero quia siluestris pastio est & porcorum in sua ꝓpria deminatione eẽ uoluerunt. At Caius iuriscõsultus: & Vlpian⁹ glãdis noĩe oẽs fructus eẽ dixerunt.ut Iabolenus ait exemplo græci sermõnis:apud quos omnes arboꝝ species ακρόδρυα appellant.siluam a græco quod est ξῦλον.i.lignum dici quidam putant: & generale nomẽ est propterea solet eẽ cedua.saltus uero silua in uia est:nec transeuntibus puia:in quo passi atqꝫ æstiuare pecudes solent:aut si locus aerqꝫ patiat hyemare:& a salio dictũ uolunt.Nemora autẽ ut quidã putant uoluptatis causa comparata & plena amœnitatis sunt:ut quasi numina esse & dici uelint. Lucus religiosus est & nequaq̃ cæduus:uel potius manu consitus:& alicui deo uel alicuius hominis funeribus cõsecratus:ideoqꝫ aut circa delubra numinũ:aut circa sepulchra uirorum positus erat.

A griophagi cum.i.latino &.ph.aspirato scribitur:populi erant æthiopium uersus occidẽs:q teste Solino solum pantheraꝝ & leonũ carnibus uiuebant:unde αγρίον.i.ferarum:φάγοι hoc est comestores dicunt.

A grippa cum.i.latino & duplicato.p.scribitur:ubi e superabundanti unum.p.superadditur:nomẽ est cõpositum ex ἄγρια dolorẽ indicat:& ποῦσ.i.pes quasi dolens pedes:unde omnes qui pedes dolent agrippæ dici possunt.Quin & teste Nonio omnes q anteductis pedibus oriunt agrippæ uocantur.

A gron cum.r.post.g.scribitur:fuit teste Herodoto libro historiaꝝ primo:primus qui inter heraclidas sardis regnauit:& ut idem ostendit ultimus Candaules.

A iax cuꝫ.i.latino atqꝫ absqꝫ aspiratione scribit.Vnde miror de Gasparino uiro alias diserto & in multis probato:q omnẽ prorsus scripturã græcã ignorauit:& de orthographia græcaꝝ dictionũ scribere tentauit.Nã Aiacem cũ aspiratione scribendũ eẽ dixit.Azimũ cum.i.latino quod cum græco scribit.Cosmographiã cuꝫ ch.aspirato :quod nequaq̃ aspirari põt.Antomon cum.th.quod nullam aspirationẽ habet. Et mille alia in quibus litteraturã omnẽ græcaꝫ peruertit. præter in pauculis quæ uel a Guarrino ueronensi doctissimo uiro:uel ab alio litteraꝝ græcaꝝ erudito audire ualuit.sed hæc hactenus.Fuit igit Aiax Telamonis regis filius ex Hesiona Laumedontis nata:ut uidet uelle Homerus.Sophocles uero & alii fere oẽs poetæ græci: ex alia uxore natũ anteq̃ Telamoni Hesionẽ Hercules ipse donauerit:ex qua solum Teucrum natũ dixerũt.hic uidens arma Achillis nõ sibi:sed Vlyxi inquirtutis singulare præmiũ potius fuisse cõcessa in insaniã conuersus ẽ:& cũ ad Vlyxis pascua deuenisset ratus illius cõmilitones occidere:oues & quædã pecora trucidauit: atqꝫ alia nonnulla in caprum quendam quẽ Vlyxum eẽ putabat:crudeliter attentauit.Quæ postq̃ se per insaniam fecisse resciuit:arrepto proprio gladio seipsum interfecit: ut late & eloquentissime narrauit Sophocles in ea tragœdia:cuius titulus est αιασ μαστιγόφοροσ Et partem tetigit Iuuenalis in satyra Plurima sũt fuscine cũ ait:Hic boue percusso mugire agamemnone credit.Quoꝝ cõcertationẽ Ouidius elegãtissime trãstulit in li.xiii.metamorph.ubi cõcludens ait:Quid facundia possit:tũc patuit fortisqꝫ uiri tulit arma disertus:fuitqꝫ sepultus in rhœteo promõtorio iuxta troiã.Alius fuit Aiax Oilei filius in currendo pnix.ut dixit Homerus libro.ii.Iliados:& ut pgit cognomine minor:qa nõ tantus quantus Aiax Telamonis filius erat:sꝫ multo minor & membris & uiribus: Veꝝ peritia uibrandæ utendæqꝫ lanceæ inter omnes græcos facile princeps.Ob cuius noxam ut dixit Virgili⁹ libro æneidos primo:quia concubuerat in templo Palladis cũ Cassandra regis Priami filia:Pallas ne exurere classem Argiuum atqꝫ ip̃os potuit submergere ponto:& reliqua ubi mortem illius describit.

A labastrũ cũ unico.l.&.t.sine aspiratione scribitur:genus est marmoris plucidi & coloꝝ uarietatẽ distincti.ut testis est Plini⁹ libro.xxxi.&.xxxvi naturalis historiæ.

A lalia cũ.i.latino scribitur:fuit teste Herodoto libro historiarum primo: urbs in insula cyrne.

A lastor cum unico.l.&.t.nõ aspirato scribit:fuit ex sociis Aiacis Telamonis in bello troiano.

A lazones cum unico.l.&.z.consonante scribitur:sunt teste Herodoto libro historiaꝝ.iiii.populi scythici hypanim fluuiũ accolẽtes:quos in adiutoriũ troianoꝝ uenisse ostendit Homerus libro iliados.ii.

A lbum cum.b.scribit:quod sabini teste Festo cum.p.scribebant & dicebant alpum:& ab dictione græca quæ ἄλφη dicitur:& candorẽ denotat tractũ asserit.Vnde credi potest alpium nomen deduci:& sic quoqꝫ a candore nominari.Nanqꝫ alpes græcã esse dictionem constat.

A lcamenes cum.c.simplici scribitur:fuit uir statuarius.de quo Quintilianus libro duodecimo de institutione oratoria meminit.

A lcanor cũ.c.non aspirato scribitur:nomen est uiri propriũ:de quo Homerus & Virgilius mentionẽ fecere:

Virgilius libro.ix.æneí.Pandarus & bitias idæo alcanore creti.& in.x.ait:Huic frater subit alcanor.

Alcathus cum.c.non aspirato &.th.aspirato scribitur:habetq; accentum in secunda:fuit ex principibus troianis.ut ostendit Homerus libro duodecimo iliados.

Alcathœ cũ.c.sine aspiratione &.th.aspirato scribit᷑:urbs fuit ut quidam putant eadem cum megara:de qua dixit Ouidius libro metamorphoseos.viii.Alcathœ quam nisus habet:& reliqua.

Alcæus cũ.c.nó aspirato &.æ.diphthongo scribit᷑:fuit poeta lyricus:& patria mytilenæus dicēte Sappo:Nec plus alcæus cōsors patriæq; lyræq; laudis Habet:q̃uis grandius ille sonet. Et Horatius in secundo carminũ Et te sonante plenius aureo alceæ plectro:de quo etiá meminit Herodotus libro historiarum quinto.Aliꝰ fuit Gorgophonis thebani filius & Amphitryonis pater.ut ostendit Euripides a quo Alcides Hercules ipse ut quidam uolunt cognominatur.

Alcenor cum.c.exili &.e.absq; diphthongo scribitur:fuit teste Herodoto uir argiuus.

Alcedo absq; aliq̃ aspiratiōe atq;.e.absq; diphthógo scribit᷑.nó é dictio græca ut qdá putát:ſ; latina ut testat᷑ Priscianꝰin.vi.declinat᷑q; huiꝰ alcedinis:& eá auiculá eē existimo quá græci halcyoné uocant.unde ait Plautus in penulo:Quá mire dulce est cum ibi alcedo pullos educit suos:& forte philomenam intellexit.

Alcesta:alii Alcestes:nōnulli Alcestis:absq; aliqua aspiratiōe uel diphthógo & cũ.i.latino scribit᷑:fuit teste Homero li.ii.iliados:Admeti cōiunx & filiaꝝ Perelei regis thessaliæ formosissima:ex qua & uiro Admeto natꝰ est Euemelus:q ad troiá cũ aliis græcoꝝ ducibꝰ ueniens undecim præfuit nauibꝰ.hæc adeo uirũ suũ amauit ut cũ ad morté ille ægrotaret:& ab oraculo respósu; eēt ipm ꝓxime morituꝝ ni aliquis ex ꝓpinqs locis eius uoluntaria morte moreret᷑.Ipsa auide mori uoluit:quod cæteri ꝓpinqui penitus spreuerũt.Quare dixit Seneca in Medea cōiugis fatũ redimēs Pheræi uxor impendit animá marito.& Ouidius tertio de póto ad uxorem dixit:Si mea mors redimenda tua quod abominor eēt:Admeti coniunx quá sequereris erat.Ideoq; in obprobriũ fœminaꝝ sui temporis dixit Iuuenalis in satyra Credo pudiciciam:Spectát subeunté fata mariti Alcestem:& similis si permutatio detur:Morte uiri cupiant animam seruare catellæ.

Alcibiades cũ.c.nó aspirato &.i.latino utrobiq; scribit᷑:fuit atheniensis Cliniæ filius: qui teste Plutarcho genus ab Eurysace filio Aiacis telamonii ducebat.In hoc teste Aemilio Probo quid natura efficere possit uidetur experta.Et nihil eo fuisse excellentius uel in uitiis uel in uirtutibus. Natus est enī in amplissima ciuitate:summo genere:& omniũ ætatis suæ multo formosissimꝰ:ad omnes res aptus:cōsiliisq; plenus.Náq; imperator fuit summus & mari & terra:disertus:ut in primis dicendo ualeret:cuius tanta erat cómēdatio oris atq; orationis:ut nemo ei dicendo posset resistere.diues cũ tp̄s posceret laboriosus:patiens:liberalis: splendidꝰ nó minus in uita q̃; uictu.Affabilis:blandus:téporibꝰ callidissime seruiēs.Idem simul ac se remittebat: neq; causa suberat quare animi laboré perferret.Ita luxuriosus dissolutus libidinosus intemperás reperiebat᷑:ut omnes admirarent᷑ in uno hoīe tantá eē dissimilitudiné:tanq; diuersam naturá.Idem educatus fuit ī domo Periclis patrui sui.ut dixit Iustinus.Aemilius uero dixit illũ Periclis fuisse priuignũ:fuitq; eruditus a Socrate.Ipse quoq; ineunte adolescētia amatus est a multis:atq; etiá a Socrate:de quo mentioné facit Plato ī symposio.Ná eũ induxit cómemorátē se pernoctasse cũ Socrate:neq; aliter ab eo surrexisse ac filius a parēte debuerit.Posteaq̃; robustior é factus nó minus multos amauit.In quoꝝ amore quoad licitum é odiosa multa delicate iocoseq; fecit.Socerũ habuit Hipponicũ omniũ græcæ linguæ eloquētissimũ.Bella uero q̄bus ip̄e imperator præfuit:narrat apud græcos late Thucydides de bello pelopónesiaco:& Plutarchus in descriptione uitæ illius.apud nostros uero cópendiose Iustinus in libro sui epitomatis quinto:& ut cócludũt Theopompus & Timæus græci historici:hic cũ athenis splendidissima ciuitate natus eēt:omnes splendore ac dignitate uitæ superasset certũ est.Postq̃; inde expulsus thebas uenit: adeo studiis eoꝝ inseruisse dicũt: ut nemo animo eũ corporisq; uiribus posset æquiparare.oēs enī boetii magis firmitati corp̄is q̃; ingenii acumini deseruiũt.eundem apud lacedæmonios:quoꝝ moribꝰ summa uirtus in patientia ponebat᷑:ut etiá noster Cicero secundo tusculanarũ libro ostendit:sic duritiæ se dedisse ferunt:ut parsimonia uictus atq; cultus oēs lacedæmonios uinceret.fuisse apud thracas hoīes uinolentos rebusq; uenereis deditos:hos quoq̃; cũ apud illos eēt in his rebus antecessisse affirmát.Venisse deinde ad persas:apud quos summa laus eēt fortiter uenari luxuriose uiuere:hoꝝ sic imitatũ cōsuetudiné dicunt: ut illi ip̄i in his maxime admirarent᷑: quibus effecisse: ut apud quoscũq; eēt princeps poneret᷑:habereturq; charissimus.Veꝝ eorũ qui tyrannidé apud athenas exercebát consilio:& Lysandri lacedæmonii artificio in phrygia interfectus est:cũ iam incendiũ domus effugisset:quod ad illum interficiendũ fuerat paratũ:& eius caput ad Pharnabazũ rettulerũt:& cuius bustũ mulier quæ cũ eo uiuere consueuerat:teste Aemilio Probro muliebri sua ueste contectũ ædificii incendio mortuũ cremauit:quod ad uiuum interimendum erat comparatum.

Alcidamus cum.c.exili &.i.latino scribitur:fuit teste Cicerone in primo tusculanarum:rhetor antiquus : qui mortis laudationem scripsit.

Alcides cũ.c.nó aspirato &.i.latino scribit᷑:dicit᷑ a poetis Hercules:sic quoq; uel ab A cæo auo:hoc est amphitryonis patre:uel ab αλκη quod est robur:& fortitudo cognominatus.

Alcimus cũ.c.exili &.i.latino scribitur:fuit teste Plutarcho epirota:& uir bellicosus.

Alcinous cũ .c.nõ aspirato &.i.latino scribitur:fuit Nausithoi filius.ut testis est Homerus libro.vii.odysseæ: rex phæacũ iustissim⁹:dicente Orpheo in argonautica αλκίνοος κραίνεσκε δικαιοτατος βασιλήων fuitq; diligens hortorũ cultor:quare dicit Virgilius libro georgicoꝝ.ii.Pomaq; & alcinoi siluæ.i. arbores pomiferæ:quas ille in pulcherrimã formã ordinauerat.unde Ouidius in.xiii.metamor.libro:Proxima phæacũ fœlicius obsita pomis Rura petunt.ad hunc teste Homero in odyssea naufragus uenit Vlyxes: q honorifice & regio conuiuo suscæptus errores suos enarrauit:cui rex si secũ remanere consensisset:Nausicæ filiæ coniugium offerebat:quod ille renuens multis ab eo muneribus donatus:& naue cum sociis discessit.Sane per synæresim Alcinus absq;.o.nonnunq̃ ab auctoribus ponitur.

Alcippe cũ.c.exili &.i.latino atq;.duplici.p.scribit̃:nomẽ ẽ ꝓpriũ fœminæ de qua sæpissime Theocritus loquitur:& quia ab αλκη:quod ẽ robur & fortitudo deriuat̃:& hippos equus:ne forte aliunde deriuari credat̃ cũ.c.absq; aspiratione scribitur:ut similiter Aristippus & Leucippus.

Alcinæon cum.c.exili:hoc est sine aspiratione:& cũ.æ. diphthongo scribitur: fuit philosophus Crotoniates Pyrithi filius:& Pythagoræ auditor.hic teste Laertio primus de naturæ ratione scripsit:& animam dixit immortalem atq; instar solis moueri.

Alcmaus cum.c.non aspirato &.a.ante.u.scribitur:fuit filius Amphiarai:qui matrem Eriphylẽ in patris ultionem occidit:ut uidebimus in dictione Calliroe.

Alcmena cum.c.exili ante.m.&.e.absq; diphthongo scribitur:fuit Electrionis ex Lysidice uxore filia: Vxorq; Amphitryonis:& Iouis amasia.

Alcon cũ.c.nõ aspirato scribit̃:fuit teste Seruio sup Daphnim cretensis sagittari⁹:cui⁹cũ filiũ draco inuasisset tãta arte dixerit sagittã:ut ea currẽs in serpentis deficeret uulnere:nec transiret in filiũ.ali⁹faber fuit argẽtarius:de quo Ouidi⁹li.meta.xiii.Craterẽ æneæ sibi quẽ fabricauerat alcõ:Nile⁹ & lõgo celauerat argumẽto

Alecto cũ unico.l.&.ct.nõ aspiratis scribit̃:una est ex furiis infernalibus:quã Virgilius dixit li.ænei.vii. luctificam alecto. nã in accusatiuo quẽadmodũ in nominatiuo terminat̃:ut idẽ in eodẽ libro: Reginã alecto stimulus agit undiq; bacchi.nec est alius casus nisi genitiuus:q teste Seruio Alectus facit.& tres a poetis describunt̃:Tisiphone:Alecto:& Megæra:quas Acherontis & noctis filias Hesiodus dixit. unde Orpheus in argonautica:eoꝝ noĩa unico uersu cõpræhẽdit dicens τισιφονη τε καί αληκτοκαι δια μεγαίρα.

Alethes cũ unico.l.&.th.aspirato scribit̃:nomẽ fuit ꝓpriũ uiri troiani:quasi αληθης.i. uerax fuerit:de quo Virgili⁹ libro ænei.i.Et qua grandeuus alethes.Idẽ libro.ix.Hic annis grauis atq; animi maturus alethes.

Algeo cum.e.absq; diphthõgo scribitur: & ex uerbo græco deducitur: quod est αλγέω αλγω.i.doleo uel rigeo:ita ut sit frigus dolor quidam membrorum rigore coniectus.

Alexandria cũ unico.l.&.x.cõsonante atq;.i.latino scribit̃:nomẽ fuit triũ urbiũ cõstructaꝝ ab Alexandro magno:quaꝝ una fuit in ægypto p Dimocratem architectũ:ut scripsit Vitruuius in prooemio libri primi de architectura locũ sortitus haud longe ab hostio nili:ut dicit Solinus:quod plurimi canopicũ dicũt:eamq; teste Iustino libro.xi.totius ægypti caput esse iussit.Aliã struxit idẽ Alexander in asia.aliã in scythia super tanaim:ut testes sunt Curtius & Iustinus.Sane poetæ nostri nõnunq̃ loco.i.quod est in penultima.e.surrogauerunt.ut Horatius libro.iiii.carminũ:Nã tibi a quo die alexandrea supplex:& uacuam patefecit aulam.& inde alexandræus cum.æ.diphthongo deducitur.

Alia cũ unico.l.&.i.latino teste Seruio in.vii.ænei.scribit̃.Idq; ostẽdit Lucan⁹ cũ dixit:Quas aliæ clades.estq; teste Liuio libro.v.ab urbe fluuius.xi.lapide uia tyburtina ab urbe distans e montibus crustumeriis in tyberim defluens.apud hunc.xv.kl.Aug.Galli duce Brenno romanos strauere: & posttriduo urbẽ etiã deleuerunt:excæpto capitolio. Virgilius uero libro.vii.ænei.metri causa cũ duplici.l.scripsit dũ ait: Quosq; secãs infaustũ interluit Allia nomẽ p quẽ modũ relliquias nõ solũ cum duplicato.l.scribimus.

Alyattes cum unico.l.&.y.græco atq; duplicato.t.scribitur:fuit filius Sadiattis regis lydiæ:& pater Crœsi:ut scribit Herodotus libro historiarum primo.

Alyba cum unico.l.&.y.græco scribitur:regio est teste Homero libro secundo iliados: nõ longe a mysia: ubi argentifodinas esse dixit.

Alitos cum unico.l.&.i.latino atq;.t.nõ aspirato scribit̃:fuit teste Homero libro.ii.iliados:una ex urbib⁹boetiis:quã herbosam aliarton uocat.

Alicarnasus cũ unico.l.sequente.i.latino &.c.exili: atq; unico.s.scribit̃: a nõnullis ex nostris absq; aspiratiõe principii scribit̃:sꝫ qa a græcis sp aspirat̃:ut etiã ex ei⁹ deriuatiõe mõstrabit̃:inter aspirata locabimus.

Aliptes cũ unico.l.&.i.latino atq;.t.nõ aspirato scribit̃:apud nos dici ꝓprie potest unctor. nam ab αλείφω uerbo græco quod est ungo deriuat̃:quo uocabulo usus est Iuuenalis in quarta satyra dum ait de græculo: Grammaticus rhetor geometer pictor aliptes.

Alysonii cum unico.l.sequente.y.græco scribitur:populi sunt scythiæ asiaticæ. ut ostendit Herodotus libro historiarum quarto.

Alitta cum unico.l.&.i.latino atq; duplicato.t.scribitur:dicitur teste Herodoto libro historiaruꝫ primo: lingua arabica Venus.

A llegoria cum duplici.l.&.i.latino ſcribitur:poteſt ſecundum uocabuli litteraturam dici alieniloquiũ. Elegantes uero inuerſionem interpretantur:ut aliud uerbis:aliud ſenſu oſtendat. Virgilius in palæmone:Claudite iam riuos pueri ſat prata bibere:hoc eſt deſinite iam plura canere:quia ſat ſuperq; audiuimus.Et in fine libri ſecundi georgicorum:Sed nos immenſum ſpaciis confecimus æquor:Et iam tempus equum fumantia ſoluere colla:hoc eſt quæ tractanda fuerant explicuimus:Iam congruum eſt carmẽ finire.huius ſeptem ſunt ſpecies Ironia:Antiphraſis:Aenigma:Carientiſmos:Parœmia:Sarcaſmos:& Aſtiſmos.de quibus in dictionibus & uidimus:& uidebimus.

A llophylos cum duplicato.l.in principio &.y.græco in penultima atque ſequente unico.l.ſcribitur:dici poteſt a noſtris alienigena.Nam componitur ex ἄλλο:quod eſt aliud:& phylos quod cum.y.græco ſcriptum gentem deſignat.

A llotheta cum duplici.l.& in penultima cum.th.aſpirato:in ultima uero cum.t.ſimplici ſcribitur:dici poteſt latine aliter poſita.Nam componitur ex αλλωσ:quod eſt aliter:& θετα poſita.

A loeus cum unico.l.ſequente.o.&.eu.diphthongo in fine ſcribit᷑:fuit Titani filius ex terra.hic teſte Homero libro undecimo odyſſeæ Iphimediam uxorem habuit:quam omnes alii poetæ & ſcriptores græci Ipimediam uocant.eodem modo Seruius noſter in nonũ Virgilii librum:hæc itaq; adulterari conſueuerat cum Enipeo quodam:In cuius ſpeciem uerſus Neptunus:illa; grauidaſſe dicitur.Nam ut ait Homerus φάσκε ποσειδάωνι μιγῆναι hoc eſt dicitur illam Neptuno fuiſſe commixtam:quæ illi uel marito:ut alii uolunt gemellos peperit Oetum & Ephialtem:qui aloides a putatiuo patre cognominati ſunt:dicente Ouidio libro metamorphoſeos ſexto:cum ad Neptunum loqueretur:Tu uiſus enipeus gignis aloidas . Sed cum hi teſte Seruio ſingulis hebdomadibus nouem digitis in corporis proceritatem extenderentur:nouem ulnis excreuerunt.ut dixit Homerus libro undecimo odyſſeæ cum ait:ἐννέα πήκεεσ ἦσαν.Verum parantibus titanis bellum aduerſum Iouem:nec ad illud decrepitus Aloeus accedere poſſet:hos miſit geminos contra deos: quod Lucanus ipſe tetigit:quando libro ſexto dixit.

Impius hic prolem ſuperis immiſit alœus Inſeruit celſis prope ſe cũ pelion aſtris.ſed cõfixi ſagittis ab Apolline & Diana in infernum detruſi ſunt.dicente Virgilio libro æneidos ſexto:

Hic & aloidas geminos immania uidi.
Corpora:qui manibus magnum reſcindere cælum
Aggreſſi:ſuperiſq; Iouem detrudere regnis.Sed ut ſcribit Homerus libro quinto Iliados: bellũ prius cum Marte geſſerunt:quem uictum catenis:tredecim menſibus truſum in carcere tenuerunt:in quo ſane perpetuo perduraſſet:niſi admonitu & precibus Eriboæ nouercæ ideſt Iunonis:furtim a Mercurio liberatus fuiſſet.Quod etiam Claudianus noſter de laudibus Stiliconis agens tetigit: quando ait: Cum gemini fratres genuit:quos aſper alœus Martem ſubdiderint uinclis.Et inde Carolus Arretinus conterraneus meus in elegia ad Pogium inquit ad Mercurium loquens:Tu mactas argum:marti tu uincula ſoluis:Vincula quæ ſcæuo carcere nexa deo.

A lope cum unico.l.ſcribitur: & in fine accentum detinet apud græcos: fuit Cercyonis filia : a cuius nomine cognominata eſt alope ciuitas theſſaliæ: de qua meminit Homerus libro.ii. iliados: Et alopetes ciuis dicit᷑.

A lphabetum cum.ph. aſpirato &.t.non aſpirato ſcribitur: Nomen eſt compoſitum ex nominibus duarum primarum litterarum græcarum:uidelicet ex alpha & beta: quarum ſecundum cum.t. exili ſcribitur:ut in ea dictione uidebimus.Quare ait Iuuenalis in ſatyra Plurima ſunt fuſcine:

Hoc diſcunt omnes ante alpha & beta puellæ.

Et inde alphabetum quod apud græcos ordine litterarum numerum deſignat . Et prima littera unum denotat:ſecunda duo:& reliquæ modo conſimili apud antiquos indicabant.Quod & ſi aliquando apud noſtros itidem antiquos obſeruatum fuerit:ut affirmare uidetur Priſcianus libello de numeris:nunc uero præter paucas reliquæ numerum non deſignant.Verum.c.pro centum ponimus.d.pro quingẽtis.i.pro uno.l. pro quinquaginta.m.pro mille.u.pro quinq;.&.x.pro decem ſcribere conſueuimus.

A lpheus cum.e.abſq; diphthongo ſcribitur.Nam licet apud græcos ſit.ei.diphthongus.nã ſcribitur ἀλφεῖοσ:nos tamen diphthongũ in.e.longum cõuertimus fluuius eſt helidis ciuitatis arcadiæ iuxta piſam decurrens:ut auctores quiq; aſſerunt:qui longo tandem curſu in achaia demergitur:& ibi a terra abſorptus atq; ſubter mare defluens:ex græcia in fontem arethuſam apud ſyracuſam in ſicilia ſe attollit:& inde in mare ſiculum cadit.Vnde Virgilius libro tertio æneidos ait:Alpheum fama eſt huc helidis arimen Occultas ægiſſe uias ſubter mare qui nunc Ore arethuſa tuo ſiculis confunditur undis.

A lpes græcu; eſſe dixit Feſtus:ab αλφη:quod eſt candidum deductum:quia perpetuis fere niuibus albeſcũt unde ait Priſcianus in ſeptimo αλφεισ:cum.ει. diphthõgo in fine apud græcos ſcribitur: quã quidam ex noſtris in.i.conuertunt:& dicunt alpis cum.i.finali ut ſardis:& ſyrtis. Sed plæriq; diphthongum in.e.conuertunt:& dicunt alpes.hæ omnem italiam inacceſſibili muro cludentes a tota gallia:& germania ſecuram reddebant:ſed cum illas peruias igne & aceto Hannihal pœnus effecerit:ab illo teſte Seruio non ſolum eiꝰ loci mons apœninus dictus eſt:ſed omnis eius montis tractus qui per totam diſcurrit italia; & uſq; in ſiciliã

protenſus eſt apœninus eſt cognominatus: quaſi alpes pœni. unde Virgilius libro duodecimo æneidos: Quantus gaudetq; niuali Vertice ſe attollens pater apœninus ad auras. Et Lucanus de illo inquit: Nulloq; a uertice tellus Altius intumuit propriuſq; acceſſit olympho. Et ut ait Plinius libro uigeſimoſexto naturalis hiſtoriæ in portento prope habuere maiores alpes Hannibale exuperatas: & poſtea a cimbris: nunc ipſæ cæduntur in mille genera marmorum.

A lthæa cum.th.aſpirato:&.æ.diphthongo ſcribitur:habetq; accentum in penultima:nomen fuit proprium uxoris Oenei regis ætoliæ:cuius regia ciuitas erat calydon:fuitq; Teſtii filia:& mater Meleagri:quem fatali ſtipite conſumpſiſſe ſcribitur a poetis:dicente Ouidio libro primo de triſtibus:

Vtq; cremaſſe ſuum fertur ſub ſtipite natum
Teſtias:& melior matre fuiſſe ſoror.

A lucinari per unicum.l.ſcribitur:& ex græco factum quod eſt αλυειν dixit Cloatius uerus in libris:quos teſte Gellio libro ſedecimo noctium atticarum inſcripſit: uerborum e græcis tractorum: unde lucium quoq; dictum eſſe putat tarditatem quandam animi & ſtuporem:qui alucinantibus plærunq; uenit.

A maracus cum.c.non aſpirato ſcribitur:fuit teſte Seruio ſuper primum æneidos: puer regius :qui cum præcioſa deferret unguenta caſu lapſus: & fracto uaſe ingenti concæpto odore in odiferam herbam conuerſus eſt.de qua Virgilius Vbi mollis amaracus illum floribus & dulci ſpirans complectitur umbra:hanc Diaſcorides dixit a romanis perſam dici.

A maranthus cum.th.aſpirato ſcribitur:flos eſt purpureus gratiſſimi coloris: qui apud nos immarceſcibilem indicat:de quo Plinius libro uigeſimo primo naturalis hiſtoriæ inquit:amaranthus eſt ſpica purpurea uerius q̄ flos aliquis:& ipſe ſine odore prouenit auguſto menſe durat in autumnum:ſumma natura eius in nomine appellatiuo:quoniam non marceſcit:ſed poſtq̄ defecerunt cuncti flores madefactus aqua reuiuiſcit: & hybernas coronas facit.de hoc Ouidius libro quarto faſtorum.

Has hiacynthe tenes:illas amaranthe moraris.

A maryllis cum.y.græco in penultima ſequente duplicato.l.&.i.latino in ultima ſcribitur: nomē fuit ruſticæ proprium:de qua & Theocritus:& Virgilius ſæpe meminere.

A malthea cum.th.aſpirato:& abſq; diphthongo ſcribitur:fuit Iouis nutrix:quam Lactantius libro inſtitutionum primo una cum ſorore Meliſſa:quæ ſcilicet patris nomen detinebat:Iouem puerum caprino lacte ac melle pauiſſe aſſerit.at Parmenius poeta græcus capram illam fuiſſe dixit:quæ geminos hædos parere ſolebat:& tunc illo tempore enixa fuerat quo Iuppiter ad regem cretæ Meliſſum nutriendus miſſus fuerat: & filiabus eius in cuſtodiam datus:quæ cum tunc forte lacte carerēt:illum ad capram amaltheam expoſuerūt.

A mathus cum.th.aſpirato ſcribitur:Inſula eſt in mari ægæo quæ Veneri ſacra fuit.Ipſa dicente apud Virgilium libro æneidos decimo:eſt amathus:eſt celſa mihi paphos atq; cythera.Ipſa eadem eſt metallorum fœcūdiſſima:dicente Ouidio libro metamorphoſeos decimo:At ſi forte roges fœcundam amathunta metallis. Et inde amathunteus.ut Ouidius in eodem libro.

Lactantes uitulos amathunteaſq; bidentes.

A mathuta penultima cum.th.aſpirato:& ultima cum.t.ſimplici ſcribitur:fuit uxoris Athamantis regis thebarum nomen:quæ ante deificationem uocata fuit Ino.

A maſenus cum unico.s.&.e.abſq; diphthotgo ſcribitur:fluuius eſt uolſcorum priuernatum: ultra quē Metabus uolſcorum rex & Camillæ pater: ſubditorum iram fugiens:telo alligatam ipſam filiām Camillam ꝓiecit.ut oſtendit Virgilius libro æneidos undecimo.Quoniam ex eo nomine eſſe aliū in ſicilia fluuiū oſtēdit Ouidius libro metamorphoſeos quindecimo dicens:Nec non ſicamias uoluens amaſenus arenas:Nunc fluit:interdum ſuppreſſis fontibus aret.

A maſis cum unico.s.poſt.a.& ante.i.latinum ſcribitur:habetq; accentum in penultima: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſecundo ægypti rex:cuius tumulus fuit una pyramidum:dicente etiam Lucano libro .ix. Non mihi pyramidum tumulus euulſus amaſis.hunc Plato dixit in timæo athenas apud græcos ædificaſſe ante quem teſte Pomponio trecenti & triginta reges in ægypto fuere:quare uetuſtiſſimos prædicant ægyptios.alius eodem nomine uir fuit maraphius patria:& peditum Darii dux contra cyrenenſes miſſus.ut Herodotus ipſe monſtrauit.

A mazones cum unico.z.ſcribitur.Nam uocabulum eſt compoſitum ex a quod eſt ſine:& mazon mamma:& tam primam q̄ penultimam corripit.ut Virgilius libro undecimo æneidos:Pulſant & pictis bellantur amazones armis.fuerunt ſcythicæ fœminæ iuxta tanaim fluuium primum inhabitantes.deinde ad loca iuxta fluuium thermodoonta deuenerunt.Et ulterius inde procedentes magnam aſiæ partem occupauere:ut de his omnia libro ſecundo ſui epitomatis narrauit Iuſtinus.Nec uiris hæ fœminæ miſcebantur: niſi in uere cum qbus uulgo delectari conſueuerant:quouſq; grauidas ſe perſentirēt:qđ Seneca in hippolyto tetigit cū ait:

Et prorſus iſte gentis armigeræ furor
Odiſſe ueneris fœdera & caſtum diu
Vulgare populis corpus.& reliqua.E quibus ſi mares naſcebantur:interficiebāt illos:fœminas uero earum

dexterioribus mãmis inuſtis ad conſueta ſua officia exercebant. Vnde Amazones dictæ ſunt.

A mbidexter cum.i.latino &.x.ante.t.exili ſcribitur:cóponitur ex αμφω:quæ latine ut ſupra uidimus transfertur ambo:& Δέξιοσ dexter.

A mbracia cũ.c.exili hoc eſt ſine aſpiratióe &.i.latino ſcribiť:ubi.p.in.b.cóuertimus. Nam apud græcos ampracia ſcribiť:urbs eſt in epiro teſte Liuio libro.vii.de bello macedonico:aſpero ſubiecta tumulo:Arcéq; habet in tumulo poſitá:Eſtq; iuxta aretoné nauigabilé fluuiũ:dudũ fuit Pyrrhi regia:de qua Ouidiꝰ li.ix.metamorphoſeos:Præter erant uecti certatā lite deorum.
Ambraciam:uerſiq; uident ſub imagine ſaxum
Indicis actiaco quæ nũc ab apolline dicta eſt.Nam ibi actiũ eſt oppidũ & ꝓmótoriũ:ubi Auguſtus uictis Antonio & Cleopatra:nó modo refecit:ſed ampliauit templũ actienſis Apollinis.ut dixit Suetonius:& actienſes ludos inſtituit:ut uidimus in dictióe actiũ.Sinus etiá huic urbi adiacens:ambracia ſimiliter diciť:cuiꝰ circuitũ deſcribés Ptholemæꝰ primo ponit acarnanũ oppidũ:deinde ſubſequéter aratii fluuii hoſtia:deíde ambraciá urbem:poſt illá actiũ oppidũ & leucas ꝓmontoriũ:deinde aziliá urbem:deinde acheloi fluuii hoſtia q̧ terminus eſt epiri hoc eſt eius partis: quæ acarnania dicitur:ut in illis dictionibus uidimus.

A mbroſia cũ.i.latino ſcribiť:herba ferť dulciſſimi ſaporis:adeo ut ex illa dei depaſci ſint crediti:dicéte Ouidio libro primo de ponto:Nectar & ambroſiam latices epulaſq; deoꝝ:Det mihi formoſa grata iuuenta manu.Diaſcorides uero dixit ambroſia quá multi artemiſiá dicũt:plurimas in frutice detinet uirgas lógas palmis tribus:habetq; folia in initio minuta ſimilia rutæ:uirgæ uero ſunt plenæ ſemine: quaſi acinis odoré uini habétes:Nec unq̃ herba floret:habetq; radicé duobꝰ palmis lógá.Pliniꝰ artemiſiá credit. Sane ab ambroſia adiectiuũ ambroſius ambroſia ambroſiũ deriuať:quaſi diuinus diuina diuinũ:aut ímortalis & immortale:unde Homerus αμβροσιαι και χαισαι.i.ut traduxit Virg.in.i.æneí.Ambroſiæq; comæ:hoc ẽ diuinæ.

A methiſtus penultima cũ.th.aſpirato &.i.latino:ultima cũ.t.exili ſcribiť lapis eſt precioſus coloris purpurei cótra ebrietatem ualens:unde nomen aſſumpſit.Nam a negationé indicat:& μεθη ebrietaté:inde amethiſtinus.ut Iuuenalis in ſatyra Et ſpes & ratio inquit:Vendunt amethiſtina.at uero Horatius nó amethiſtina in neutro:ſed amiſtidem amoto.th.aſpirato ꝓtulit in fœminino cũ ait í libro carminũ primo:Baſſum threicia uincat amiſtide:quod acron annotauit aſſerens ſic apud antiqores ꝓlatũ:ſed ſuo tpe amethiſtis dici.

A myclæ cũ.y.græco &.c.nó aſpirato ſcribiť:fuit laconiæ ciuitas Apollini ſacra.ut Homerus libro.ii.iliados: fuitq; Caſtoris:& Pollucis patria:quod libro.iii.georgi.Virgilius tetigit cũ ait: Talis amyclæi domitus pollucis habenis:Cyllarus:& quoꝝ graii meminere poetæ.Similiter Statius libro primo achilleidos:Soluerat oebalio claſſem de litore paſtor Dardanus incautas blande populatus amyclas:& inde amyclæus cuꝫ .æ.diphthongo deduciť.ut Virgiliꝰ præfato libro:Armaq; amyclæũq; cané:creſſamq; pharetram:quaſi bonos canes producat.& Ouidius octaua epiſtolaꝝ heroidũ inquit:Caſtori amyclæo & amyclæo polluci. alia hoc noíe uocitata fuit in italia urbs inter caietam & tarrhaciná cóſtituta:quæ teſte Seruio ſup.x. Virgilii librum a laconibus:qui Caſtoris & Pollucis comites fuerant conſtructa fuit:quæ deinde tacendo periit:ut dixit Lucilius & Virgilius tetigit in præfato libro:cũ ait:Tacitis regnauit amyclis.Quod ſane ꝑ hũc modũ fuiſſe fertur:Ciues eius urbis cũ pythagoræa ſectam a cæde omniũ animaliũ abſtinentes obſeruarét:& ex uicinis paludibus natos ſerpentes occidere nephas putarent:ab iiſdé interempti ſunt:quá ſententiá Plinius his uerbis libro quinto naturalis hiſtoriæ cófirmare uideť dicés:Iuxta tarrhaciná fuere amyclæ a ſerpentibus deletæ. hæc ille:ſed tacitas dixit amyclas.Virgi.hoc eſt pythagoræas:quia taciturnitaté Pythagoras primũ diſcipulis ꝑ quinquenniũ indicebat.alii uero exponũt cũ frequenter falſo nuntiarenť hoſtes: & inani terrore ciuitas quaſſareť:lata lege cautũ eſt nequis unq̃ hoſtis nunciaret aduentũ.poſtea uero cũ hoſtis nullo nũciante ueniret:ex improuiſo ciuitas capta eſt:unde tacite dictæ ſunt: quia periere ſilentio.hinc eſt quod ait Lucilius: mihi neceſſe eſt loqui.nam ſcio amyclas tacendo periſſe.

A myclas etiá in ſingulari ſimiliter cum.y.græco:&.c.exili ſcribitur:fuit nauta pauperrimus in epiro: de quo Lucanus libro quinto plura proſequitur.

A myclon cum.y. græco ſcribitur:ciuitas fuit peoniæ:ſeu mauis macedoniæ: nó longe ab axio fluuio troianis auxilia mittens.ut oſtendit Homerus libro iliados ſecundo.

A mygdala cum.y.græco ſcribitur:dicitur a noſtris nux longa.Virgilius libro georgicoruꝫ primo: Cũ ſe nux plurima ſiluis induet in florem.exponit Seruius ideſt nux longa.

A mynæ cum.y.græco ſcribitur:fuerũt teſte Macrobio libro tertio ſaturnaliũ:loca ubi poſtea phalernum dictum fuit.Et inde amynæus cum.æ.diphthongo in penultima ſcribitur.Virgilius libro georgicorum ſecũdo:Sunt & amyneæ uites firmiſſima uina.

A myntas cũ.y.græco &.t.non aſpirato ſcribiť:ponitur a Theocrito & Virgilio paſtor:quo etiá nomine Alexandri auus:hoc eſt pater Philippi cognominatus fuit:quin & alii plures.

A myntor cũ.y.græco &.t.exili ſcribitur:fuit teſte Homero libro.ii.iliados:Phœnicis pater.Vnde dixit Ouidius in tertia heroidum epiſtolarum:Venerunt ad te telamone & amyntore nati.

A mythaon cũ.y.græco &.th.aſpirato ſcribiť:fuit uir argiuꝰ pater Melápi medici.ut oſtédit Homerꝰ diuerſis

i locis odissẽt a quo Melãp⁹ ipe dictus ẽ amythaoni⁹ Virgi.li.geor.iii.Amythaoniusq; melampus.

A mmon cum duplicato.m.& absq; aspiratione principii scribit̃.a nostris arena dicit̃.Nam cũ Liber pater deuicta iam India per extrema libyæ cum toto exercitu gradiẽs maxima siti laboraret:Ioui humiliter supplicauit:ut in hoc arduo casu se patrẽ illi ostenderet:Cui cũ repente occurrisset aries illo duce ad limpidissimuz fontẽ deductus est.Moxq; sub oculis ãmirantis euanuit.Quare crediderũt cuncti arietem illũ Iouem fuisse ad huius ergo tantæ rei memoriã sumptuosissimũ templũ cõstrui fecit:quod Iouis ammonis hoc est arenarii cognominauit.In quo scilicet simulachrũ arietis forma præstabat.de quo Lucanus libro nono Catonis iter per libyam describens ait.

Ventum est ad templum libycis quod gentibus unum
Inculti garamantes habent:stat corniger illic
Iuppiter ut memorant:sed non aut fulmina uibrans:
Aut similis nostro:sed tortis cornibus ãmon.Et inde ãmoniacus gummi quoddã seu lachryma dicit̃:quæ ut late Plinius libro.xii.naturalis historiæ rettulit ex arbore gignit̃:quã metropon uocãt:iuxta oraculũ Ammonis.Idem libro secundo eiusdem operis prius dixerat ibidẽ esse fontem qui die friget:noctibus feruet. Quod Ouidius libro.xv.metamorphoseos tetigit cum ait.
Media tua corniger ammon.
Vnde die gelida est:ortuq; obituq; calescit.

A momũ absq; aspiratione principii uel duplicatione ipi⁹.m.scribit̃:herba ẽ suauissimi odoris:quã Plini⁹ li.xii.naturalis historiæ nasci dixit in armenia:arabia:& ponto:armenicã uero p̃ omnib⁹Diascorides laudat.

A morges cum.r.post.o.& ante.g.scribitur:fuit ex Darii ducibus unus:qui in caria ceciderunt.ut ostẽdit Herodotus circa finem libri quinti.

A mœbæus antepenultima cũ.œ.& penultima cũ.æ.diphthongis scribitur:genus est carminis æquali numero alternatim prolati.ut Virgilius in bucolicis:Alternis dicetis:amant alterna camænæ:unde dicitur quasi αμοιβαιον:quod est alterne & mutue.Nam ab αμοιβω:quod est commuto deriuatur.

A mnis quidam græcum esse uolunt:& componi ex αμφω:quod est circum:& nare fluere.Varro uero ostendit esse latinum:& ab ambio quod est descendo deriuatum.

A mphiareus cũ.i.latino &.eu.diphthongo in fine scribit̃:fuit Oiclei filii Antiphatis filii Melampi filius:unde Statius libro thebaidos tertio inquit.Ac prior oiclides solita prece numen amicat.fuit Apollinis uates:& inter augures clarus:Ita ut cũ primũ pubesceret:ab argonantis uocatus accessit.ut eodẽ libro Stati⁹ipse mõstrauit.deinde cũ tẽporis successu Adrastus argiuorum rex expeditionẽ in thebanos acturus eẽt una cũ Melampo uate montẽ amphisanta ascendit:uisurus quid ex bello argiuis euenturum eẽt:& cũ inter alia præuidisset se ex eo bello nõ reuersurũ latebras petiit:quæ oĩa Eriphylæ uxori tanq̃ fidissimæ indicauit.Sed iam cũctorum principiuz exercitu parato:cum solus ipẽ peteretur a cunctis:& longior mora tedium pareret uniuersis:uxor illius pacta cũ Argia filia Adrasti cingulũ seu monile preciosum:quod Vulcanus Hermione priuignæ:& uxore Cadmi prius dederat:maritũ detexit:qui cũ thebas cum aliis principibus nõ reditur⁹ peteret & die qua curru & armis nobilis uenisset in præliũ:facto repente maximo terræmotu telluris uoragine absorptus obiit.quare dixit Statius libro.vi.uiuũ illum & armatum ad inferos descendisse.Cætera uero quæ inde secuta sunt:uidebimus in dictione Eriphyle:& dictione Calliroe.

A mphibolum cum.i.latino & unico.l.scribitur:a nostris dicit̃ ambiguũ.Nam cõponit̃ ex αμφι quod est undiq;:& βουλυ consilium:unde amphibole uel amphibolia.i.ambiguitas.

A mphibologia eodẽ modo scribit̃:& ex αμφι cõponit̃ atq; logia:quæ est sermocinatio:quasi sermo ille sententiã dubiaz indicet:ut dico lacedæmonas athenienses superasse.Simili modo respõdit Apollo ad Pyrrhũ dicens:Aio te æacida romanos uincere posse.fit etiã per incertam distinctionẽ.ut Virgilius libro æneidos.i. Bellum ingens geret italia:ubi quis intelligere posset de ingenti italia:sicut de ingenti bello.& eodem libro Aurea subnectens exertæ cingula mãmæ:ubi teste Seruio dubiũ est an ipsam auream:uel aurea cingula dicere uelit.Sed similia quandoq; metri ratione amphibologiã abiiciunt:& certitudinẽ ex metro assumunt.ut Virgilius in bucolicis:Mollia lutheola pingit uaccinia caltha:ubi nõ possum⁹ mollia ad caltha referre:nec uaccinia ad lutheola:qa nisi lutheola sext⁹ sit casus:nõ staret uersus.Idẽ li.ænei.ix.ait:Cristaq; tegit galea aurea rubra:ubi duo ablatiui sũt & duo noĩatiui:quos metrica rõe discernim⁹.Nã rubra:& crista lõgas habẽt ultimas:qa ablatiui sũt casus.fit etiã amphibologia p cõe uerbũ ut deprecat̃ Cato:Calũniat̃ Cicero:Præstolat̃ Brutus:dedignat̃ Antoni⁹:in quibus nõ ostendit̃ an actionẽ denotẽt uel passionẽ.Simili mõ fit in æquiuocis:ut si quis dicat canis mordax est:nõ intelligit̃ an de cælesti sidere:uel pisce marino uel latrabili animali loquat̃:cũ eorum qsq; mordere dicat̃.Similiter acies acuta ẽ:ambigit̃ an de acie oculorum uel gladii uel militũ.

A mphibrachus cum.i.latino &.r.post.b.& ante.a.atq;.ch.aspirato scribitur:pes est tribus syllabis constans: breuem ex utraq; extremitate:atq; longam in metro detinens:quod nomen ipsum indicat.Nam ex αμφι quod est undiq;:& βραχυσ breuis dicitur.

A mphilochus cum.i.latino &.ch.aspirato scribitur:fuit atheniensis philosophus:& agriculturæ scriptor:

ut testis est Varro libro rerum rusticarum primo.

A mphylitos cum unico.l.sequēte.y.græco & t.nō aspirato scribit̄:potest interpretari undiq; dissolutus.Nā a λυω componitur quod est dissoluo:fuit teste Herodoto libro historiarum primo:uir acarnanus cuius oraculo fretus Pysistratus deuictus apud marathona atheniensibus urbem tertio occupauit.

A mphimacrus cum.c.nō aspirato scribit̄: pes est tribus syllabis constans:quarum prima & ultima longa est: & media breuis:ut nomē eius indicat:quod est αμφι.i.undiq;:μακροσ longus.

A mphimachus cum.i.latino &.ch.aspirato scribit̄:fuit amphiarei uatis ex uxore Eripyle filius: quē Homerus cum aliis græcorum ducibus ad troiam uenisse scribit.

A mphion cum.i.latino scribit̄:habetq; accentum in penultima:fuit teste Seruio ī Alexim Iouis & Anthiopes filius .alii dicunt Mercurii a quo suscæpta lyra adeo dulciter canebat:ut saxa ad struendos muros thebanos traxisse dicat̄:dicente Horatio in poetria:Dictus & amphion thebanæ conditor urbis

Saxa mouere sono testidinis & prece blanda.

Ducere quo uellet.& Statius libro thebaidos primo:

Penitusq; sequar quo carmine muris

Iusserit amphion tyrios accedere mōtes.& Seneca in Hercule furente:Cuiusq; muros natus amphion Ioue.

Struxit canoro saxa modulatu trahens.ob quod dicebat Virgilius in Alexi.

Canto quæ solitus si quando armenta uocabat

Amphion dircæus in acteo aracyntho. Nam teste plinio libro septimo naturalis historiæ:primus rationem musicam adinuenit.

A mphiro cum.i.latino scribit̄:fuit teste Hesiodo in theogonia nympha Oceani & Thetyos filia.

A mphirytes antepenultima cū.i.latino:penultima cum.y.græco:& ultima cum.t.non aspirato scribit̄:insulæ ponunt̄ ab Homero in hymno Apollinis:nec ubi sint explicat.

A mphisa cum.i.latino scribitur:fluuius est in phocaica regione.ut ostendit Lucanus in tertio.

A mphitryon cum.t.non aspirato &.y.græco in penultima scribit̄:fuit Alcæi thebani filius:qui Alcmenā Electryonis filiam ex Lysidice formosissimā habuit uxorē a Ioue amatā:ex qua Herculem genuit:qui nōnunq; a marito matris āphitryoniades a poetis dicit̄.Sicut Helena a Tyndaro tyndaris:q̄ similiter Iouis filia dicit̄.

A mphitrite cum.i.latino utrobiq;:& similiter.t.absq; aspiratione ali scribit̄:fuit Neptuni uxor.quā cū Neptunus primo uxorē ducere uellet:teste Eratosthene poeta græco:& illa uirginitatē seruare cuperet: fugeretq; ad Alanta quæsitum illam Neptunus delphinē misit:qui cū diuersa per loca uageret̄:ad uirginem tandem peruenit Cui adeo efficaciter persuasit: ut eorum nuptias summa pace conficeret: quapropter ad cælū delphine tractū:& stellificatū dicūt.& ponit̄ a poetis amphitrite cōiter ꝓ aqua quæ uniuersū circūplectit̄ orbē:dicente Ouidio libro metamor.i.Nec brachia longo Margine terrarum porrexerat amphitrite.

A mphitheatrum cum.i.latino sequente.th.aspirato:& in fine cum.t.exili scribit̄:& dici potest ad litteram undiq; spectaculū.Nam cum theatrum ut in ea dictione uidebimus:formam habeat hemicycli:duo theatra in unum coniuncta amphitheatrum constituunt:ut ostendit Plinius libro naturalis historiæ:cum de.C.Curionibus pensilibus theatris pertractat.Nam teste Cornelio tacito in gestis Neronis:Ipso &.L.Pisone Consulibus.C.Iulius Cæsar in campo marito primum amphitheatri mollem posuit: quā Suetonius ab illo destinatam:postea ab Augusto mauseolum ædificaturo destructam dicit.Suetonius etiā in .C.Cæsaris operib9 scripsit Statiliū Taurum amphitheatrum ædificasse.Et de Vespasiano primum:postea de Tito eius filio scribēs amphitheatri opus utriq; attribuit. Sed de eo amphitheatro quod colosseū dicunt: dubium uidet̄: quēnā illud ædificasse dicamus.Nam quidā Vespasianū illud inchoasse:& perfecisse:dicente Suetonio in illi9 uita Item fecit amphitheatrum urbe media ut destinasse cōpererat Augustum: quidā Titum eius filium id opus confecisse:quidā Vespasianum inchoasse:& Titum perfecisse putant.Sed amphithearum dedicasse stratisque iuxta celebriter extructis dixit Suetonius in illius uita.unde Martialis in epigrammate ad Titum uel ut alii uolunt ad Damitianum.

Barbara pyramidum sileant miracula memphis

Assiduus iacet nec babylona labor:

Nec triuiæ templo molles laudentur honores:

Dissimuletq; deum cornibus ara frequens.

Aere nec in uacuo pendentia mauseolea

Laudibus in modicis cares in astra ferant

Omnis cæsareo cedit labor amphitheatro:

Vnum pro cunctis fama loquatur opus.Fuitq; hoc amphitheatrum in parte domus aureæ Neronis: quæ a Vespasiano & Tito penitus deleta fuit:ut uidebimus in dictione colossus: & latius ī dictiōe roma.Nec solū amphitheatrū dicebat̄:sed a multis arena sæpissime uocitata est. Nā sic quoq; similis molles:quæ nūc ueronæ:& altera quæ polæ conspicitur:arena nominat̄.Quod nomē assumpsisse puto ab arena:q̄ in medio illi9 plateæ ne gladiatores:& alii diffluerēt sternebat̄ cum lapidibus stratā fuisse uerisimile sit.Ideo ait Iuuenalis

Latum media ſulcum deducit arena. Nam certabant quandoq; inter ſe homines in amphitheatro. Nōnūq; cum urſis leonibus:& aliis feris beſtiis:quod certamen munus gladiatorium dice batur: & certantes ipſi gladiatores a gladio:gladius autem eſt mucro ſeu enſis nō cultellus: ut male utunť nonnulli. Dicuntur etiā beſtiarii percuſſores:& laniſtæ a laniando. Iuuenalis in ſatyra Stēmata quid faciunt:Inuenies aliquo cū pcuſſore iacentē. idem in ſatyra Credo pudiciciā:Teſtandi cū ſit lenonibus atq; laniſtis Libertas. Similiter ab arena arenarii:& a ræte quod artificioſe ferebant:ut inſequentē aduerſariū operirent:& implicitum uiribus ſuperarent rætiarii dicti ſunt:quod ræte a iaciendo iaculum appellabāt. Et ob ſimilē cauſam dicti ſunt laquearii: cum fugientē iniecto laqueo impedirēt pugnabātq; ſæpiſſime fuſcina ſeu tridente:ut Neptuno honorē impenderent. Vnde Iuuenalis in ſatyra Stēmata quid faciunt inquit:Mouet ecce tridentē:Poſtq; uibrata pendentia rætia dextra:ne quicq; effudit. Nāq; multi primū capite damnati:mox alii in bellis capti illic cū feris pugnando mortē oppetere cogebantur:Ita ut teſte Seneca duo qui ad id certamē portabāť:mortē ſibi priꝰ cōſtituerint:unde etiam Claudius Cæſar paccatis ægyptiis:& in poteſtatē redactis militibus:quoꝝ non parua manus ob affluentiā opum rebellauerat partē occidit:& partem pugnaturos cū beſtiis miſit. Idem Ioſephus de captiuitate iudaica:Titum diuerſis in locis de captiuis iudæis feciſſe oſtendit. Sed deinde mali auari hoīes cū beſtiis pugnaturi publice accipiebanť. Verum hanc ſanguinariā uoluptatē pugnandi cum beſtiis primū athenienſes comperiſſe dicunť:& ad ciuitatē in honorem ſcythicæ Dianæ conduxiſſe. Sed teſte Iulio capitolino in uita Pupieni:& Balbini multi ueteꝝ dixerūt deuotionē hanc a romanis factā contra hoſtes:ut ſanguine litato romani ipſi ſpecie pugnaꝝ ſeueriores fierent. Ita ut pugnas uidentes:& uulnera ferrumq;: & undas inter ſe cohortes cum in bello cōtra armatos hoſtes eſſent:uulnera: & ſanguinē nō horrerēt. Scribit etiam Suetonius Domitianū edidiſſe ludos:& ſpectacula ratibus in amphitheatro aquis quantū oportuit in undato.

A mphora cum.ph.aſpirato ſcribiť:græcū eſt:& apud illos generis maſculini diciturq; ο αμφωρευσ. Sȝ hæc dictio ut multæ aliæ cōmutatiōe terminatiōis:etiā genera ipa cōmutat:ut ο κράτηρ hæc cratera: ο χάρτησ hæc charta: ο κηροσ hæc cæra: ο πάνθηρ hæc panthera. Horatiꝰ in ſecunda epiſtolarum.

Si foret in terris rideret democritus:ſeu
Diuerſum confuſa genus panthera camelo:
Siue elephas albus uulgi conuerteret ora.

A mphryſus cum.y.græco poſt.r.ſequente.s. cōſonante ſcribitur:fluuius eſt theſſaliæ:iuxta quē armēta regis Admeti Apollo diuinitate priuatus:ob pulſatos cyclopas pauiſſe traditur:unde ait Virgi.li.georgi.iii. Paſtor ab amphryſo. Lucanus libro.vi. Et flumine puro Irrigat amphryſus famulantis paſcua phœbi.

A mphiſtos cum.i.latino poſt.s.&.t.ſimplici ſcribiť:fuit proprium puellæ nomen.

A mulius cum unico.l.&.i.latino ſcribitur:fuit albanoꝝ rex:& Numitoris frater.

A nacreon cum.c.non aſpirato ſcribitur:fuit poeta lyricus:& patria teius. hic Bathyllum aduleſcētulū ſamiū ardenter amauit:dicente Horatio libro.iiii.odaꝝ in ea oda:cuius initium eſt Mollis inertia.

Non aliter ſamio dicunt arſiſſe bathyllo
Anacreonta teiū:qui perſæpe caua
Teſtudine fleuit amorem. & Ouidius de eodem libro.ii.triſtium.
Quid niſi cum multo uenerem contemnere uino:
Præcæpit lyrici teia muſa ſenis. hic teſte Plinio li.vii.naturalis hiſtoriæ:acino uuæ paſſæ ſtrāgulatꝰ occubuit.

A nacharſis cum.ch.aſpirato ſcribiť:&.i.latino:fuit philoſophus ex ſcytharū genere ſapientiæ admirādæ:ut dixit Cicero libro.v.de quæſtionibus tuſculanis: Immo affirmat Herodotus libro hiſtoriaꝝ.iii.neminē ex ſcythis ſapientē audiuiſſe niſi hunc:quē ſapientiſſimū fuiſſe teſtatur:fuitq; Gnuri filius:& Cadnidi ſcythaꝝ regis frater. & tandē teſte Ioſepho libro.iii.ad grāmaticū:cū ad ſuos reuerteretur:& conaretur græcoꝝ leges ſuis inducere:in uenatione a fratre ſagitta occiſus interiit:dicens ſe gratia eloquii: & diſciplinæ in græcia conſeruatum:ob quæ in patria peribat.

A nadiploſis cum.i.latino utrobiq; ſcribitur:dici poteſt a noſtris reduplicatio. Nā cōponiť ex ανα:quod plærunq; in compoſitione dicit re:& διπλωσισ duplicatio. fitq; tunc quoq; cuȝ uerſus aliquis ab ea dictione incipit:in quam præcedens uerſus deſiit. ut Virgilius in Damone Certent & cygnis ululæ ſit tityrus orpheus Orpheus in ſiluis inter delphinas arion.

A naglyphon cum.y.græco ſcribitur:ſignificat apud noſtros deſuper ſculptum. Nam ex ana cōponitur: qď nōnunq; deſuper indicat:& γλυπτω quod eſt ſculpto.

A nagrus cum.r.poſt.g.ſcribitur: fluuius eſt theſſaliæ:cuius aquā centauri ab Hercule uulnerati:quia in illo ſe lauerant impotabilem reddiderunt.

A nalogia cū.a.i ſecūda ſyllaba:& unico.n.& unico.l.atq;.i.latio ſcribiť quā ut dixit Quītilianꝰ ꝓxie e græco trāſferētes ꝓportionē uocauerūt. eiꝰ ut ait hæc uis ē:ut id qď dubiū ē:ad aliqd ſimile de quo nō q̄riť referat: ut icerta certis ꝓbet:ut ſi q̄rať funis maſculinū ſit an fœmininū:ſimiſe illi ſit panis. Id etiā ex diminutiōe diſq̄rūt:ut qa funiculꝰ maſculinū:ergo & funis:de qbus qd tenendū ſit: ſufficiētiſſime Quintilianꝰ expreſſit.

A napæſtus penultima cum.æ.diphthongo & ultima cum.t. non àſpirato ſcribitur: pes eſt qui ex tribus conſtat ſyllabis:duabus primis breuibus:& ultima longa.componitᷣ ex ana præpoſitione & pegma quod eſt ludus eo ꝙ ad ludos & exercitia fuerit ꝗ̄maxime cóueniēs:dicente Cicerone libro tuſculanaꝝ.ii.Nó adhibetᷣ partis ulla ſine anapæſtis pedibꝰ exhortatio: & hæc illiꝰ eſt compoſitio:quáq; inſcii aliud quid dicant.

A napis cū.i.latino ſcribitᷣ:fluuius eſt ſiciliæ leuiter defluens:dicente Ouidio libro faſtoꝝ.iiii.Præteriit & cyanem & fontes leuis anapi:de quo Cyane Proſerpinæ comes loquédo Plutoni apud Ouidium libro metamorphoſcon quinto.Et me dixerit anapis:Exorata tamen non ut hæc exterrita nupſi.

A naphora cū.ph.aſpirato ſcribitᷣ: dicitᷣ a Cicerone in dignitatibus repetitio.Eſtq; dictio cópoſita ex ana præ poſitióe:q̄ plærūq; in cópoſitione dicit re:φορα latio:& fieri dicitᷣ:cū aliqua dictio pluries in uerſu aut ſequētibus uerſibus repitᷣ.ut Virgi.li.æneí.i.Nate meæ uires mea magna potentia ſolus. Nate patris ſūmi. & reliqua.Idē li.ii.Nos te dardania incenſa tuaq; arma ſecuti:Nos tumidū ſub te ꝑmeſſi claſſibus æquor.

A naſtrophe cum.t.ſine aſpiratióe:&.ph.aſpirato ſcribitur: dicitᷣ teſte Quintiliano a noſtris inuerſio:quæ ut ait ſi in ſpeciem ſolœciſmi cadat:hyperbaton quoq; appellari eodem modo poteſt.

A naxagoras cū.x.cóſonáte ſcribitᷣ:fuit clazomenius Hegeſibulo ſiue Eubolo patre natus:Anaximenis auditor:& philoſophꝰ ſuo tꝑe inclytꝰ.Ná gloria opibus & animo clariſſimꝰ:patrimoniū omne ſuis ſpóte cóceſſit:& ſe ad rerū naturá ſpeculádá cóferēs:rē omnē priuatá & publicá neglexit.Eratq; uiginti annoꝝ in Zerxis tranſitu: & ſeptuagintaduobus uixit hic cuidá dicenti:nonne patriæ cura tibi eſt ulla:reſpondit mihi patriæ cura eſt:& ſumma quidem:atq; digitum in cælum extendit.

A naxaretes cum.x.cóſonante in antepenultima:&.t.nó aſpirato in ultima ſcribitᷣ:fuit ex cypria ſalamina puella miræ pulchritudinis:& regali ex ſtirpe nata:quá Iphis popularis amabat inſane.Sed ab illa ſemper ſpretus:ad eius fores ſe ſuſpendit.ut rettulit Ouidius libro metamorphoſeos.iiii.

A naxarchus cū.x.cóſonante &.ch.aſpirato ſcribitᷣ: fuit Abderites philoſophꝰ Diomedis ſmyrnæi auditor. Alii Metrodorichii auditorē tradūt.hic ut Laertes ſcripſit Inimicū habuit Nicocreontē cypri tyrannū: eo quod cū illū Alexander magnus aliquádo in cóuiuio rogaſſet qdná de cœna illa ſentiret:dixiſſe ferūt cūcta permagnifice: O rex ueꝝ oportet iá caput Satrapæ cuiuſdá apponi Nicocreontē intuēs:quo ille indignatꝰ poſt Alexandri mortē cū naui ferretᷣ Anaxarchꝰ inuituſq; applicuiſſet cypro:ab illo captus crudelibus pœnis affectus eſt.& ut refert Laertius iubente tyranno illius præcidi linguam fama eſt præciſam: mordicus in tyranni faciem conſpuiſſe.

A naxilas cum.x.cóſonáte &.i.latino ſcribitᷣ.nomē eſt uiri ꝓpriū:de quo Plutarchus nónunq; meminit.

A naximander cū.x.cóſonáte &.i.latino ſcribitᷣ:fuit philoſophus patria mileſius:Praxiadis filꝰ:& thaletis auditor: cui in ſchola ſucceſſit.hūc Pliniꝰ li.ii.naturalis hiſtoriæ dixit peritiſſimū fuiſſe aſtrologū:& primū cæleſtia ſigna docuiſſe.unde teſte Fauorino:ut cóuerſióes Solis & æquinoctia adnotaret:horoſtopia primꝰ fabricauit:primuſq; maris ac terræ circuitū deſcripſit.Idem materialē ſpærá cóſtruxit:& paulopoſt.lxiiii.annū obiit:floruitq; ſub Polycrate ſamioꝝ tyráno.aliꝰ teſte Laertio ſimiliter mileſius fuit hiſtoricus nó ignobilis.

A naximenes cum.x.conſonante &.i.latino ſcribitur:fuit Euriſtrati filius Anaximandri diſcipulus: atque eius ſucceſſor:qui eo die obiit:quo ſardis capta fuit.

A nauros cum.au.diphthongo ſcribitᷣ:fluuius eſt theſſaliæ quaſi abſq; aura dictus:dicente Lucano libro .vi. Quiq; nec humentes nebulas nec rore madentem Aera:nec tenues uentos reſpirat anauros.

A nchemolus cum.ch.aſpirato ſcribitur:nomen eſt uiri proprium.

A neyle cū.c.nō aſpirato &.y.græco atq; unico.l.ſcribitᷣ.Náq; regnáte romæ Numa Pompilia ſcutū breue ác rotundū de cælo lapſum ē:dicēte Ouidio in loco præfato:Ecce leui ſcutū uerſatū leuiter aura Decidit a populo clamor ad aſtra uenit.Et cū aruſpices reſpondiſſent illic fore orbis imperiu; ubi ancyle illud cóſiſteret diligētia Numæ ne ab hoſtibus unq; auferri poſſet:adhibito Mamurio fabro multa ſimilia facta ſūt:& in tēplo Martis poſita.Et cū duodecim ſacerdotes adoleſcētes nobiles.ut oſtendit Lucanus li.ix.Numa ipſe marti gradiuo delegiſſet:illiſq; dediſſet inſigne pictas tunicas:& ſuꝑ tunicá æneū pectori tegmē:Iuſſit ipſa cæleſtia arma:quæ ut diximus ancylia nominauit ſuſpenſa collo ab illis portari: & cū ſaltu atq; tripudiis carmina decantari:quos ſane ſacerdotes a ſaltu ſalios nominauit dicente Ouidio libro primo.

Iam dederat ſaliis a ſaltu noía dicta Armaq; & ad certos uerba canēnda modos.Vnde ut in ſacroꝝ libris haberi dicūt: hæc ſaltandi ratio fuit:ne.ſ.ulla ꝑs a religione uacaret: Ita ut cautus ad animū:& ſaltatio ad totius corporis mobilitatē ſpectaret:ueꝝ cū Mamurius reliqua ancylia illi cæleſti ſimilia ut iuſſus fuerat confeciſſet: eiq; præmia Numa obtuliſſet.ut refert Ouidius dixit tūc ſic Mamuriꝰ:Merces mihi gloria dixit: Nomina extremo carmine noſtra ſonēt.Inde ſacerdotes opi ꝓmiſſa uetuſto Præmia perſoluūt:mamuriūq; uocát.Fuitq; tantæ reuerentiæ ſalioꝝ collegiū:ut nó erubuerit Aphricanꝰ unū de ſaliis fieri.ut oſtendit Liuius li.vi.de bello macedonico.Nec.L.Furius Bibaculus a patre ſuo tūc magiſtro collegii ſalioꝝ erubuit ancylia arma deferre eum præcedentibus ſex littoribus:officio enim prætoris fungebatur.

A nchiſes cū.ch.aſpirato &.i.latino atq; unico.s.ſcribitᷣ:fuit Capis filius & Aeneæ pater:de cuius genealogia uidebimus in dictione Priamus.Et dicitᷣ etiá anchiſa:quia teſte Seruio ſuper.iii.æneí. huiuſmói noía græca terminata

terminata in es mittunt etiam nominatiui terminationem in a & declinationem recipiunt latinam: ut atrides atrida huius atridæ: Laertes & laerta huius laertæ. similiter Anchises & Anchisa huius anchisæ. Sed a terminatione in es facit patronymicũ Anchisiades. ut Virgilius libro. viii. Aeneas anchisiades: & fidus achates.

A ncona cũ. c. nõ aspirato scribit̃: & ab aliqbus more græco ancon scribit̃: quod apud nos cubitũ indicat. Nã urbs est in piceno sup hadriaticũ mare posita: de qua dicit Plini⁹ libro. iiii. naturalis historiæ: a siculis ancon colonia promõtorio chimærico apposita est in ipso flectẽtis se oræ cubito. Idem Solinus anconeã inquit qs ignorat a siculis conditam: & cum apud siciliam plures fuerint dorienſiũ coloniæ: a quibus ædificari potuit dixisse uidetur Iuuenalis in satyra Crispini: Ante domum Veneris qua dorica sustinet ancon.

A ncora cũ. c. nõ aspirato apud græcos scribit̃: latini uero teste Seruio sup primũ æneí. cũ aspiratiõe scribere cõsueuerũt: quod miꝝ uideri dixit: cũ aspiratio magis sit græcoꝝ q̃ nostra: itaq; sine aspiratiõe scribẽda est.

A ncus cum. c. non aspirato scribitur: fuit Numæ Pompilii nepos ex filia: & quartus romanorũ rex. sic quoq; cognominatus teste Seruio super sexto æneidos ab αγκονοσ. ideſt a cubito quem in curuum habebat.

A ndrogynos cũ. r. post. d. & ante. o. atq; . i. græco scribitur. Is dicitur qui uir est & fœmina. Nam componitur ex ανδροσ ideſt hominis: & γυνησ fœminæ: quasi ex homine & fœmina.

A ndrogeus cuꝫ. r. post. d. & ante. o. atq;. e. absq; diphthongo scribitur: fuit Minois cretæ regis filius indolis admirandæ: qui cum athenis cæteros palestra superaret: ab athenienſibus: & megarenſibus dolo occisus fuit: contra quos insurgens Minos capta megarensium urbe: & occiso Niso illius rege athenienses duro tributo coegit. Ali⁹ fuit nobilis græc⁹: quẽ Virgi. altis carminib⁹ occisũ narrat ab Aenea: q̃ nocte Iliõ captũ fuit

A ndromache cũ. r. post. d. & ante. o. atq;. ch. aspirato scribit̃. unde cõponit̃ ex andros. i. hõis: & mache hoc ẽ pugna: quasi hõis pugna fuit Hectoris dilectissima cõiunx filia Eetiõis thebaꝝ in cilicia regis. ut ostẽdit Homerus libro iliados. vi. Nã inducẽs illã cũ Hectore loquẽtẽ lamẽtariq; miserabiliter rettulit de Achille: q patriã suã thebas in qua orta fuerat euerterat: & patrẽ regẽ septẽq; suos fratres occiderat: traxeratq; captiuam matrẽ quam deinde immensa summa redemptam: Diana apud ædes paternas cõmorantẽ sagittis interfecit.

A ndria cum. i. latio scribitur. dicta sic quoq; fuit fœmina quædam terẽtiana: quia ex andro insula maris ægæi athenas uenerat.

A ndron cum. r. post. d. scribit̃: locus est domicilii angustior longitudine: in quo uiri plurimũ morabantur: ut gynæcium in quo mulieres quemadmodum in sua dictione uidebimus.

A ndruare cũ. r. post. d. & ante. u. scribit̃: apud nos dicit̃ recurrere: & a uerbo græco dicit̃ qđ est ανδραμειν.

A ntheum cum. th. aspirato scribitur: herba est boni odoris.

A nger cum. e. absq; diphthõgo scribit̃: fluuius est ex illyricis uersus boream fluens: & primo teste Herodoto libro historiaꝝ. iiii. in cãpũ triballicũ: deinde in fluuiũ brongũ & brongus ultimo in istrum defluit.

A nysis penultima cũ. y. græco: & ultima cũ. i. latino scribit̃: fuit teste Herodoto li. historiaꝝ. ii. ægypti rex qui post Asychin in ægypto regnauit. & cũ cæc⁹ eẽt fugatus fuit a Sabaco æthiopũ rege. ut idem auctor ostẽdit.

A nytus cũ. y. græco & nõ aspirato scribit̃: fuit atheniẽsis uir locuples: & factiosus. hic cũ ob suas ineptias nõnunq̃ a Socrate rideret̃: nõ potuit id modeste ferre. sed ita excandescens primuꝫ in Socratis maledicta cum nõnullos ꝓuocauit: tũ Aristophanẽ poetã comicũ doctũ qdem: sed hominem parũ probũ q accæpta ab illo grandi pecunia cõtra Socratẽ comœdiã scripsit. cuius titulus est νεφελαι. i. nebulæ quin & agendã illã i scæna spectandãq; curauit in qua cũ plura in Socratẽ tum illud cõfingit eũ nebulas colere. & athenienſiũ religionibus detractare: & præter hæc iuuenũ mẽtes sic imbuere: ut parentib⁹ manus inferre pie & officiose possent. Quæ res cũ uniuersum popolũ in ea ipsa recitatiõe a Socratis charitate: & reuerentia auerteret: Anytus ipse cũ duobus aliis postridie adhuc calentibus auribus populi ab ipsa recitatione Socratẽ in iudiciũ traxit. Nã ut dixit Plato in apologia tres illũ accusauerũt Anytus: Lycon: & Melitus: quæ sane coniuratio hoc modo gesta est: Melitus cui⁹ nõie accusatio scripta fuit: Meliti filius Socratẽ Sophronisci filiũ de his criminib⁹ impetit: iura uiolat Socrates: quæ ex maioꝝ instituto suscæpit ciuitas deos eẽ nõ æstimãs. alia noua dæmonia inducit contra ius itẽ & fas. Iuuenes corrũpit: pœna illi mors. Ab cui⁹ defensione cũ discipul⁹ Plato surrexisset: orationẽ illã exorsus eẽt: cuius initiũ est ὅτι ὑμεῖσ ὦ ανδρεσ αθηναῖοι tantũs a iudicibus clamor obiectus est ut discederet: & cunctis aliis dicẽdi ac deferẽdi facultas præcæpta fuerit. Quare furore quodã & ira morte dãnatus est Socrates: nec multis diebus post dato illi ueneno ex publico in carcere mortuus est: ſꝫ post paucos dies ductus pœnitentia populus q̃uis sero interfectũ luget Socratẽ. prædicant omnes illũ sanctitate ac clarissimaꝝ omniũ uirtutũ uenerabilẽ extitisse. indicit̃ publicus mœror: claudunt̃ officinæ: & gymnasia: fit impetus in accusatores: qui omnes & supplicio affecti & fugati fuerunt. Socrati uero ab athenienſibus ærea statuta Lysippi opus in celeberrimo loco sita fuit.

A nius cum. i. latino scribitur: rex fuit in delo: dicente Virgilio libro æneidos. ii. Rex anius rex idem hominũ phœbiq; sacerdos de quo Ouidius metamorpho. xiiii. plura scripsit. hic filiũ habuit Andrũ: a quo andros insula in qua regnauit denominata fuit. ut ostendit Ouidius præfato loco.

A nnus cũ duplici. n. scribit̃: & idẽ est teste Festo quod græce ἐννον dicit̃. unde quod nos triẽniũ illi τριεννον uocauere. aliqui uero nõ græcũ sed latinũ eẽ dixerũt: ut Atteius Capito teste Macrobio libro. i. saturnaliũ q

annũ ipſum a circuitu temporis dictũ putat:eo ꝙ ueteres an pro circum ponere ſolebant.ut Cato in originibus oratoꝝ inquit.anterminũ ꝓ circum terminũ:& ambire q̃ſi circũ ire dicit̃:ſic annus q̃ſi circũ nũc dicit̃: Veꝝ ipſius anni diuerſæ apud antiquos cõputatiões fuere:q̃s Macrobius p̃fato libro recenſuit: ſed poſt oẽs Iulius Cæſar imitatus ægyptios ſolos.ut dixit Macrobius diuinaꝝ rerũ oĩu; cõſcios ad noſtrũ ſolis: qui trecentis ſexagintaquinq;:& quadrante curſum cõficit annũ redegit:de quo Ouidius li.faſtorum.iii.ait.

Is decies ſenos tercentum:& quinq; diebus
Iunxit:& e pleno tempore iuncta die.

Quare Cæſar in cõuiuio Cleopatræ apud Lucanũ libro.x.dicebat ad Chorebũ:Nõ meus eudoxi uincat̃ faſtibus annus. Nã ſicut lunaris annus mẽſis ẽ:q a Luna paulo minus q̃ mẽſem ĩ zodiaci circuitiõe cõſumit:ita ſolis annus eoꝝ dieꝝ numero colligẽdus fuit:quo zodiacũ ipm̃ ſua circuitiõe cõficit:hoc ẽ dũ ad id ſignũ ſe denuo uertat:ex quo digreſſus eſt:unde annus uertẽs ab antiqs uocabat̃:& dicebat̃ magnus cũ lunæ annus breuis uideret̃: dicẽte Virgilio li.ænei.iii.Interea magnũ ſol circũuoluit̃ annũ. & ab anno annona deducit̃ q̃ anni ẽ alimonia.& cum duplici.n.ſimiliter ſcribit̃:habetq; accẽtũ in penultima:nec tantũ ẽ frumẽtaria: ſ; etiã aliaꝝ reꝝ ut Cicero li.ii.de diuinatiõe:ſi Epicuri de uoluptate liber roſus eẽt:putarẽ annonã in macello cariorẽ fore:licet forte macellũ nõ tantũ ꝓ loco ubi caro uẽdi cõſueuit accipit̃:ſed ubi & frumẽta. Annales ſimiliter ab anno deducunt̃:in qbus res geſtæ ꝑ annũ ſcribebant̃:quæ etiã penultimã ꝓducit ſecundũ eã grãmaticæ regulã:q̃ dicit̃ oĩa denominatiua q̃ in ſingulari noĩatiuo terminant̃ in alis ut aĩalis liberalis: & ſimilia penultimã ꝓduci cõperiunt̃:atq; ꝑ unicũ.l.ſcribi cõſueuerũt.ſimiliter & ab anno anniculus puer: & amicula puella:& amiculum iumẽtu; deducit̃:hoc ẽ unius anni ſicut bimus bima bimum duoꝝ annoꝝ: trimus trima trimũ trium annoꝝ:q̃drimus q̃drima q̃drimum quattuor annoꝝ:& nõ ampliꝰ cõperit̃:q̃ ſane diminutiua nõ ſunt.Nec de animabus mõ ſed de inanimatis idẽ dicere poſſumus:ut anniculum uinũ:bimum oleu; de pueris tamẽ magis loqmur ꝑ diminutiuum bimulus trimulꝰ quadrimulꝰ:qa inter hos annos adhuc pui ſunt.Reperimus etiã apud iuriſcõſultos bima trima q̃drima die ꝓ tpe biennii:triennii:q̃driennii . Nã diẽ in fœminino ꝓ tpe accipit̃:ut ipſa dies fecit hoĩe; prudẽtẽ:& multa dies dat magnã hominibꝰ expiẽtiã.unde Pædianus dieculã ꝓ puo tpe uult fieri:quod noſtri tẽporis iuriſpiti nõ intelligunt.dicimꝰ tamẽ in maſculino externo die craſtino die:nõ heſterna die & craſtina.ad diẽ nõ uenit:ad diẽ nõ affluit.i.die præſtituto.

A nonymus cum.y.græco ſcribitur:dici poteſt a noſtris abſq; nomine.

A ntæus cum.t.nõ aſpirato &.æ.diphthongo in emẽdatiſſimis græcoꝝ codicibꝰ ſcriptum cõperi. at eoꝝ nõnulli cum.th.aſpirato &.e.ſimplici ſcribẽdũ uolunt: dicẽtes cõpoſitum uocabulum eẽ ex anti præpoſitione græca quæ in cõpoſitione plærunq; apud nos contra deſignat:& heos dictione aſpirata:& ſine diphthongo quæ ſolẽ indicat:quaſi cõtra ſolẽ fuiſſe dicatur.Nam fuit gigas libycus ex mauritania ab Hercule uictus quemadmodum plura de eo ſcripſit Lucanus libro quarto.

A ntagoras cum.t.exili ſcribitur:nomen fuit uiri proprium:de quo ſæpe Plutarchus.

A ntalcides abſq; aliq̃ aſpiratiõe &.i.latino ſcribit̃:nomẽ fuit ꝓprium uiri ſpartani.ut oſtendit Plutarchus.

A ntandrum cum.t.exili ſcribit̃ ſaxum ẽ magis q̃ inſula.ut Plinius li.iiii.naturalis hiſtoriæ:& Solinus itidẽ ferunt:dicẽtes ĩter tenedu;:& chium:q̃ ægeus ſinus pãditur a dextera nauigantibꝰ ſaxum eſt:quod antãdrum dicimus:hoc enĩ uериꝰ q̃ inſulæ nomẽ meruit.Et quoniã uiſentibus ꝓcul capræ ſimilitudinẽ rep̃ſentat: quã græci ægã nuncupãt:ab eo ægænm ſinum dictum nõnulli putauere:ut ſupra uidimꝰ.ẽ etiã eiuſdẽ noĩs ciuitas in phrygia dicta antandros:teſte Seruio ſup.iii.ænei.uel ꝙ de antandro inſula eã cõdiderunt coloni.uel ꝙ græci ueniẽtes ꝑ thraciã cæpere Polydoꝝ:ꝓ cuiꝰ p̃cio hãc habuere ciuitatẽ:quæ ex facto nomen accæpit: hoc ẽ ὀντὶ ἀνδρος.i.ꝓ hoĩe quẽ poſt accæptum precium occidiſſe lapidibus ferunt.Euripides uero aliter dixit:quẽ Virgilius ipſe nõ ſequitur.Sub ciuitate igitur phrygiæ magis q̃ ſub inſula ſe ad diſceſſum præparaſſe Aeneam ex Seruii expoſitione oſtendere uidetur Virgilius cum ait: Claſſemq; ſub ipſa Antandro & phrygiæ molimur montibus idæ.

A ntapodoſis cum.t.nõ aſpirato ſcribitur dici põt a noſtris retributio.Nã cõponit̃ ex anti & apo p̃poſitionibus:q̃ re indicãt :& doſis datio:ponitur figura cum media primis & ultimis cõueniunt:ut ueſtrum iã hoc factum repræhendo .p.c.nõ meum ac pulcherrimum qdẽ factum:uerum ut dixi nõ meum ſed ueſtrum.

A nteas cum.t.nõ aſpirato &.e.ſine diphthongo ſcribitur:fuit teſte Pluth archo ſcytharum rex.

A ntemunta cum.t.nõ aſpirato utrobiq; ſcribitur:urbs fuit in aſia ad litora ponti:nunc teſte Plinio li.vi.naturalis hiſtoriæ deſerta:quõdã adeo glorioſa.ut Timoſthenes ĩ eã trecẽtas natiões:q̃ diſſimilibꝰ linguis uterẽt̃ deſcẽdere ꝓdiderit:& ꝑgit:ſunt q cõditã eã ab Amphito:& Telchio Caſtoris ac Pollucis aurigis putant.

A ntenor cum.t.exili &.t.abſq; diphthõgo ſcribit̃:fuit troianus nobilis: q teſte Homero li.iii.iliados tpe belli troiani a re militari ob ſenium olim deſueuerat.S; in curia ſenatuq;:& dicẽda ſñia erat utiliſſimꝰ. hunc cũ Aenea patriã græcis ꝓdidiſſe creditu; ẽ:ſed ad ꝑtes uenetiæ inde deueniẽs:pataiuium urbẽ ædificaſſe dicit̃.

A nthedon cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Homero libro.ii.iliados boetiorum urbs.

A nthemion cum.th.aſpirato ſcribitur &.i.latino:fuit troianus pater Simœſii ut in ea dictione uidebimus.

A nti cum.t.exili ut ſupra uidimus:&.i.latino ſcribitur: præpoſitio græca eſt quæ in compoſitione apud nos

plærunq; contra dicit̃.extra cōpoſitionem uero apud illos cōſtruitur cū genitiuo:& tunc apud nos deſignat id quod pro nōnunq̃:etiam in compoſitione idem efficit.

A ntias cū.t.nō aſpirato &.i.latino ſcribit̃:fuit uxor Prœti:ex q̃ prœtides genuit:ut uidebimꝰ ĩ dictiōe Prœtꝰ.

A ntibacchius cū.i.latino utrobiq;:& geminato.c.ac ſecūdo aſpirato ſcribit̃:pes ē cōtrarius bacchio. nā conſtat ex duabus longis:& una breui:temporum quinq;:ut natura Pompeius.

A nticyra abſq; aliqua aſpiratione &.i.latino in antepenultima: in penultima uero cū.y.græco ſcribit̃: Inſula eſt ad regionē phocaicā ptinens in corinthū uerſa.& portū habēs amplū multarūq; nauium capacē:habetq; oppidū eiuſdē noīs ut mōſtrat Liuiꝰ li.ii.de bello macedonico ĩ hac elleboꝝ naſci ab auctoribꝰ oibꝰ pfitet̃: unde ait Ouidiꝰ li.iiii.de ponto:I bibe dixiſſem purgātes pectora ſuccos.Quicqd & ĩ tota naſcit̃ anticyra.

A nticlea abſq; aliq̃ aſpiratione &.i.latino ſcribit̃:fuit Vlyxis mater: quæ cū duceret̃ ad Laertæ nuptias ab Siſypho latrone Aeoli filio capit̃: & adulterat̃.Alii dicunt cū Laertæ iam nupſiſſet:& ad oraculū pergeret cō ſultura:captā a Siſypho latrone:& ut multi putant ex eo Vlyxē concæpiſſe.Quod Aiax apud Ouidiū.xiii. metamorphoſe.improperauit Vlyxi cum dixit:Et ſanguine cretus Siſyphio.alii pūtant Vlyxis matrem Au ſtoliam cognominatam fuiſſe.

A ntidotum abſq; aliqua aſpiratione & cum.i.latino ſcribitur:apud nos dici poteſt ex cōtrario datum:cum cō trariis contraria curari dicantur.

A ntigonus cū.t.exili &.i.latino ſcribit̃:quo noīe uiri plures clari uocitati ſunt.Vnus fuit Theſei & Phedræ fi lius maior natu Demophoōte:q poſt fugatū ab athenienſibꝰ patrē:rex creat̃:& mutato noīe Mneſteus dictus ē.Alius fuit macedoniæ rex:& unus ex principibꝰ Alexandri:poſt cuius mortē plurima bella geſſit.Aliꝰ rex fuit iudæoꝝ:& ab Herode aſcolonita in carcere obtruncatus.Alius philoſophus fuit cynicus de agricul tura ſcribens.ut dixit Varro libro primo de agricultura.

A ntigone ſimili mō ſcribit̃:quo noīe plures etiā fuerūt illuſtres fœminæ. Vna Laomedontis filia & Priami ſo ror:quæ cū Iunoni in pulchritudine ſe præferret auulſa illi lingua cōuertit̃ in ciconiā. Alia fuit Oedipi regis thebaꝝ filia:quæ patri cæco & a Creonte in exiliū miſſo ducatū præſtabat.ut Seneca in Oedipo: & Statius in thebaide atteſtant̃.Et cū inde ad exhibendas ultimas lachrymas fratribus aduerſus Creontis ĩperia nocturno tpe in cāpum martiū pueniſſet:& ſororē Argiā Polynicis cōiugē ad ſimile officiuȝ cōperiſſet: cremaretq; ambæ pemptoꝝ fratrū cadauera:iuſſu Creontis capta:& occiſa fuit:de qua Iuuenalis in ſatyra Stē mata quid faciūt meminit:cum contra Neronem q trœgedias canendo per peregrina pulpita pergebat inquit:Ante pedes domiti longum tu pone thyeſte Syrma uel antigones.

A ntilogia cum.i.latino utrobiq; ſcribit̃:dici poteſt contradictio ſeu refragatio.

A nthylla cū.th.aſpirato &.y.græco ſcribit̃:atq; duplicato.l.fuit teſte Herodoto urbs in ægypto.

A nthia cum.th.aſpirato &.i.latino ſcribit̃:fuit ciuitas in argo propinqua pylo:& ſub dominio Agamemnonis.ut oſtendit Homerus libro iliados nono.

A ntimꝰ cū.t.nō aſpirato &.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Homero li.iiii.iliados:Priami regis filiꝰ:& bello ſtrenuꝰ.

A ntimachus cū.t.exili &.i.latino atq;.ch.aſpirato ſcribit̃:fuit græcus poeta :q cū dolorē ſuū quē e morte cla riſſimæ uxoris Lyſidices concæperat lenire uellet:elegiā ſcripſit:in qua calamitates oēs heroū altius repetēs enumerauit.Alius fuit troianus q teſte Homoro li.xi.iliados:donis Alexandri auroq; corruptus:impedimē to fuit quo ſecius Helena Menelao redderet̃:imo p cōcione troianos hortatꝰ ē:Ne Menalaū dū ad eos cū dio Vlyxe legatus iret redire ſinerent:ſed intra urbem atq; illic ſtatim trucidarent.

A ntiopa cū.t.nō aſpirato &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Homero li.xi.odiſſeæ Aſopi filia.ait enī ſic ἀντιόπην ἴδον ἀσώποιο θύγατρα:hoc ē Antiopā uidi Aſopi filiā.nōnulli uero ex noſtris Nyctei regis in leſbo filiā fuiſſe dicūt.hæc Lyco thebaꝝ regi nupſit:quā ut dixit Ouidius li.metamor.vi.Satyri cælatus imagine pulchra Iuppiter impleuit gemino nycteida fœtu.Nā teſte Homero eodeȝ li.xi. odyſſeæ peperit illi duos filios Amphionē.ſ.& Zetū οἱ πρῶτοι θήβης ἕδος ἔκτισαν:hoc ē q primi ſacrariū thebaꝝ ædificau ere: hoc ē ante cadmū.Sed de hac antiopa reliqua plene uidebimus in dictione Dirce.Alia fuit amazonum regina.

A ntiochia cum.t.ſine aſpiratōe &.ch.aſpirato atq;.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Plinio li.vi.naturalis hiſto.urbs in ſyria epiphane olim cognoīata:quam Seleucꝰ Nicanor Antiochi filius ob ſuæ originis memoriā cōdidit hanc fluuius horōtes diuidit.Alia eſt iuxta pſicū ſinū:quā Antiochus rex olim condidit.

A ntonomaſia cū.t.nō aſpiro &.i.latino ſcribit̃:dici pōt latine p noīe.i.uice noīs poſitio:ut Maia genitꝰ pro Mercurio:magnanimus anchiſiades p Aenea.Virg.iii.æneidos.Infœlix puer atq; impar cōgreſſus Achilli. Quin & hæc figura melius dicēdo poetā intellgimus Virgiliū & græci Homeꝝ Saturniā p Iunone:ut dixit Seruius & cōſimilia:& hoc melius ē exemplū q̃; ſuperiora:ubi pprie eſt perifraſis ideſt circuitio.

A nthores cū.th.aſpirato ſcribit̃:nomē ē uiri ppriū:de quo Virgiliꝰ li.ænei.x.Egregiū anthorē latus inter & ilia fugit Herculis anthorē comitē.eſtq; cōpoſitū nomē ex ανθών:quod ē florēs & uirens atq; ρεώ uerbo quod ē fluo:quia tūc quoq; florēs in mortē defluxit:unde more homerico Virgiliꝰ noſter ut plurimū noīa cōfinxit.Nec pōt dici in noīatiuo Anthor:cum penultima in accuſatiuo longa ſit:& noīa terminata in or in obliquis caſibus penultimā corripiant.ut Hector hectoris.Neſtor neſtoris.Caſtor caſtoris.

A ntho cum.th.aſpirato ſcribit̃:fuit Amulii albanorum regis filia.

A ntiphates cum.t.non aſpirato utrobiq; &.i.latino ſcribitur:fuit Melampi medici filius:ex Iphianaſſa filia Prœti:& fuit pater Oiclei.

A ntiphona cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:poteſt latine interpretari uox reciproca.

A ntiphraſis cũ.t.nõ aſpirato &.i.latino utrobiq; ſcribit̃:ſermo dicit̃ ꝑ contrariũ intelligẽdus:ut lucus qa luce careat:Manes qa immites:Eumenides qa furiæ:parcæ qa nemini parcát.Qua figura nõnũq; quos nanos cõſpicimꝰ Atlátes uocamꝰ: æthiopes argẽteos:& ſimilia. Ná cõponit̃ ex anti qđ ẽ cõtra:& φρασισ locutio.

A ntiphus cũ.t.nõ aſpirato &.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Homero li.ii.iliados: Theſſali filius & nepos Herculis qui cum fratre Phidippo dux triginta nauium cum aliis græcis ad troiam cõmigrauit.

A ntiptoſis cũ.t.exili utrobiq; &.i.latino ſcribit̃ dici poteſt latine ꝓ caſu:figura ẽ quando caſus ꝓ altero caſu ponit̃.Virgiliꝰ li.æneı.i.Vrbẽ quã ſtatuo ueſtrã ẽ.Terentius in ꝓlogo:fabulas quas feciſſet populo placerẽt ꝓ fabulæ.Virgilius in.x.Hæret pede pes:Denſuſq; uiro uir:hoc eſt pedi pes:Denſuſq; uiro uir:hoc eſt pedi pes.Et cõponitur antiptoſis ex anti quod eſt pro:& πτώσισ caſus.

A ntiſigma cũ.t.nõ aſpirato &.i.latino utrobiq; atq; unico.m.ſcribit̃:ante quod i euphoniæ cauſa:hoc ẽ plenioris ſoni a noſtris interponit̃.g.Ná ea littera cognominat̃:quæ inuerſa ad ipm ſigma græcũ deſcribit̃ uidelicet.ϛ.Ex qua & ſigma formauit Claudius Cæſar alterius litteræ figurá:quá ꝓ.ψ.græco ſcribẽdá ſtatuit uidelicet & a parte totá litterá antiſigma cognominauit:ut ſupra uidimus cũ de ea tractauimus.

A ntiſmos cum.t.non aſpirato &.i.latino ſcribitur:figura eſt qua aliquid ſimplicitate ruſtica expolitur: & ad urbanitatẽ quandam reducitur. ut Virgilius in Palæmone.

Qui bauium non odit amet tua carmina meui:
Atq; idem iungat uulpes:& mulgeat hircos.

A ntiſthenes antepenultima cũ.t.exili &.i.latino:penultima cum .th.aſpirato ſcribit̃. fuit philoſophus Antiſthenis athenienſis filius.hic in initio Gorgiá audiuit oratorẽ: deinde Socrati ſeſe addixit.Et cũ habitaret in pyræo:quotidie quadraginta ſtadiis emenſus audiebat Socratẽ:a quo tolerátiá addiſcẽs: tranquillitatiſq; illius imitator effectus:cynicá prior ſectá inchoauit:princepſq; in ea fuit:Platonẽ inſimulabat faſtu turgidũ Et cũ audiſſet aliquádo Platonẽ ſibi maledicere.Regium inquit eſt male audire cũ benefeceris. libros multos:& diuerſarum rerum ſcripſit.fuerũt & alii Antiſthenes tres.unꝰ de ſchola Heracliti.alius epheſius. Tertius rhodius hiſtoricus.

A ntiſtœchon antepenultima cũ.t.nõ aſpirato &.i.latino:penultima cum.t.ſimplici:&.œ.diphthõgo:ultima cũ.ch.aſpirato ſcribit̃:dici põt ꝓ littera.Ná anti dicit pro & ϛοιχον littera.unde tropus eſt cũ littera ponitur ꝓ littera.Virgilius li.ænei.i.Mirat̃ molem æneas magalia quondã: ubi magalia ꝓ magaria dixit: ponẽs l.ꝓ.r.Ná megaron pœnorũ lingua uillá deſignat.Itẽ ſella pro ſedda:meditor pro melitor.

A ntiſtoche eadem figura eſt cum ſuperiori:& eandem habet compoſitionem:ſed quaſdam litteras amouemus:ut patet ex ſuperiori.

A ntitheſis penultima cũ.th.aſpirato ſcribit̃.põt dici ꝓ altero poſitio.Ná cõponit̃ ab anti quod ẽ ꝓ:& ϑέσισ poſitio.Alii uero anti pro contra accipientes obiectũ traxerunt:ut Olli ſurridens pro illi.

A ntitheꝰ ſecũda cũ.t.nõ aſpirato &.i.latino ſequẽs cũ.th.aſpirato ſcribit̃:fuit teſte Homero li.i.iliados:i oratione Neſtoris uir fortiſſimus:q nũq; cũ centauris belligerans:aliquádo uictus:aliquádo uictor fuit.

A ntitheta ſola penultima cũ.th.aſpirato ſcribit̃:dici poſſunt a noſtris cõtrapoſita.Ná figura ẽ:cũ cõtratra cõtrariis opponunt̃:& ſententiæ pulchritudinẽ reddunt.ut apud Ouidiũ li.i.metamorpho.Frigida pugnabat calidis:humentia ſiccis:Mollia cũ duris:ſine pondere habentia pondus.

A nthropophagi cũ.th.aſpirato ſcribit̃: dicunt̃ latine illi q humana carne ueſcunt̃. Ná ἀνϑρώποσ a noſtris homo dicit̃:& φάγώ comedo.Similiter páphagi omnia mandentes:πᾶν eni omnia deſignat.

A ntrum cum.t.ſine aſpiratione ſcribitur.

A nubis cum.i.latino ſcribit̃:uocabulũ ẽ ægyptiũ:quod apud nos canẽ indicat.In cuiꝰ forma Mercuriꝰ ipe colebat̃.unde Virgilius li.viii.ænei. Omnigenũq; deũ monſtra ac latrator anubis. & facit in genitiuo anubidis.ut Ouidius li.i.de ſine titulo:Per tua ſacra precor per anubidis ora uerendi.

A nus cũ unico.n.ſcribi iá cõſueuit: & nõ cum duplicato:ut antiqui cõſueuerunt:q teſte Feſto ab annoꝝ multitudine dictam putabant.At moderniores ex a quod eſt ſine & νοῦσ intellectus compoſitam putant: ideo cum unico.n.ſcribunt.

A nxyrus cũ.y.græco ſcribit̃:uocatꝰ eſt Iuppiter a cápanis:cõponit̃ ab ἄνευ quod eſt ſine:& ξύρώ rado:quaſi abſq; raſura ſit:& imberbis.nam ſic quoq; apud illos colebat̃. unde ait Virgilius li.vii.ænei. Circæũq; iugũ qs iuppiter anxyrus aruis Præſidet & uiridi gaudens feronia luco.Et inde tractũ anxur puto cõuerſione.y.græci in.u.noſtrũ.Ná olim teſte Liuio li.iiii.ab urbe dicebat̃ anxur:quod tunc tarrhacina dicitur.

A nxur cũ.x.conſonante ſcribit̃ oppidũ fuit uulſcæ gẽtis:quod nunc tarrhacina dicit̃.ut Ennius:Vulſculus ꝑdidit anxur.& facit in genitino anxuris.ut Lucanus li.iii.Iamq; & præcipites ſuperauerat anxuris arces.

A onia cum.i.latino ſcribitur:Eſt boetiæ pars mõtana ab Aone rege dicta.Virgilius in ſileno:Aonas in mõtes

ut duxerit una fororum.Nã & alio nomine phocis dicta fuit:in qua fub mõte parnafo ciuitas delphis' Apol linis oraculo clariffima fuit.

A onides cũ.i.latino fcribitur:dictæ funt mufæ a fonte Aone in aonia regione boetiæ illis cõfecratos.unde Iu uenalis:Cupidus filuarum aptufq; bibendis Fontibus aonidum.

A pamia cum.i.latino fcribitur: urbs eft minoris afiæ:quæ prius dicta fuit celene:ut in ea dictione uidebimus. hanc Seleucus Nicanor conftruxit:quam marfias fluuius circumfluit.Quin & ex eius arce meander fluuius caput attollere fcribit.in eadẽ Marfias natus & fepultus eft:ut fuis dictionibus hæc omnia uidebimus.

A pamea cum unico.p.& unico.m.atq;.e.abfq; diphthongo fcribitur:infula eft tefte Plinio a tigridis fluuio circũfufa:cui Antiochus id nomen a fuæ matris nomine impofuit.

A parytae cũ.y.græco fcribit' populi funt afiæ fcythicæ.ut oftendit Herodotus libro hiftoriarum.iiii.

A phærefis cum.ph.afpirato &.æ.diphthongo in antepenultima fcribit': dici poteft abfcifio:Naʒ ab ἀφαιρῶ uerbo:quod eft abfcindo defcendit.unde figura dicitur quæ a principio dictionis litteram uel fyllabam au fert :ut pone metum cytherea:pro depone:temno pro contemno:capiere pro decipere.Virgilius li.geor gicorũ.i.Neq; infidiis noctis capiere ferenæ.

A pelles cum unico.p.& geminato.l.fcribitur:fuit pictor eximius patria cous.& tefte Quintiliano libro . xii. de inftitutione oratoria ingenio & gratia quam in fe maxime iactabat præftantiffimus.Nam ut ait plinius li bro.xxxv.naturalis hiftoriæ omnes prius genitos futurofq; poftea fuperauit. & picturæ plura folus prope ꝙ ceteri omnes contulit.Voluminibus etiam ad Perfeum difcipulum fuũ editis quæ doctrinam eam cõtine rent.fuitq; Olympiade centefima duodecima.Huius quæ fint nobiliffimæ picturæ dixit Plinius nõ effe faci le dici:fed fumme laudauit Venerem ab eo pictam exeuntẽ e mari: quã poftea romam adductam Diuus Au guftus dicauit in delubro patris Cæfaris:quæ ἀναδυόμενε uocatur uerfibus græcis.cuius inferiorem par tem corruptam:qui reficeret non potuit reperiri.cõfenuit hæc tabula carie & aliam pro ea fubftituit. Nero principatu fuo de Rhotæ manu:de qua puto locutus eft Ouidius libro tertio de arte cum dixit : Si Venerẽ cous nunq; pinxiffet apelles:Merfa fub æquoreis illa lateret aquis.Verum & aliam Venerem eodem Plinio inchoauerat cui fuperaturo etiam illam fuam priorem inuidit mors peracta parte:nec qui fuccederet operi ad præfcripta liniamenta inuentus eft.Pinxit & Alexandrum magnum fulmen tenentem in templo ephefiæ Dianæ:& fulmen extra tabulam uideri fcribentes meminerint.& infra fubdit ideʒ auctor : pinxit quæ pingi non poffunt:tonitrua fulgetra fulgura & fimilia.Quare ut nonnulli ferunt Alexander magnꝰ a nullo alio poffe pingi edicto pofito capitali edixit.fuit illi æqualis Ariftides thebanus:ut in ea dictione uidebimus.

A pes cum unico.p.fcribitur:uolatile notum eft.fed componitur dictio ex a quod eft fine & pes: quia fine pe dibus nafcitur:dicẽte Virgilio libro georgi.iiii.Trunca pedum primo:mox & ftridentia pennis Mifcentur tenueq; magis magis aera carpunt.Reperit' & apis in nominatiuo cum.i.latino.ut apud Ouidium libro me tamorpho.xiiii.Non apis inde tulit collectos fedula flores.Et libro de ponto:Melle quod in ceris attica po nit apis.fed hoc perq̃rarum eft . Quare in genitiuo plurali facit apium uel apum.& ab apis ut dixit Prifci anus in.vi.fit diminutiuũ apicula.alii non ab apis:fed ab apes deduci magis uolunt:ut ædicula ab ædes: fe dicula a fedes:cædicula a cædes: non apecula ædecula fedecula cædecula.fimiliter a fides tefte Seruio & Fe fto non fit fidecula fed fidicula.Quare non uerum effe uidetur:quod contra Seruiũ dixit Prifcanus in.iiii. fidicula a fidis deriuatur:quod in nominatiuo ab antiquis inauditum eft. unde fic fcribit Feftus Pompeius Fides genus citharæ dictæ ꝙ tantum inter fe chordæ eius:quantũ inter homines fides concordet.Non ergo fidis fed fides dicendum eft:& ab eo fidicula:quæ parua eft cithara uel chordula:ubi pars totum defignat. Quin & componitur cum cado & dicitur fidicen:ficut cornicen ex cornu & cano:tibicen ex tibia & cano:tu bicen ex tuba fimiliter & cano.Quæ omnia habent penultimam correptam excæpto tibicen. In quo folo ꝑ fynærefim duo.ii.breuia in unum.i.longum funt conuerfa.Nanq; debuerat geminari.i.& dici tibiicen:cuʒ tibia habeat i ante a & ipfum a femper in huiufmodi compofitionibus conuertatur in i ut cado incido: fa cio inficio:tuba tubicen:iacio iniicio abiicio:quia remanfit primum i:& a quod fequebatur in fecundum.i. fuit conuerfum:fic tibia tibiicen cum geminato.i.facere debuerat:fed per fynærefim duarum.ii. breuium in unã longam fecit tibicen. At de fidicula id rurfus aduertendum eft:ꝙ in plurali non eandem fignificatio nem detinet:fed fidiculæ in plurali tortorium quoddam inftrumentum eft:ex duobus:ut reor & obliquatis lignis compactum:uel ab extorquenda fide ac ueritate:uel a nerueis funibus uinculifq; : quibus ad illum modum homines torquendi alligabantur.Et huiufcemodi diminutiuorũ formæ tam penultimam q̃ ante penultimam corripiunt:excæpta cuticula:quæ antepenultimam producit.ut Iuuenalis Combibet æftiuum contracta cuticula folem:quod eum facere metri neceffitas compulit.Nam quattuor breues habens dictio in heroico poni aliter non poterat.Quamuis Virgilius in hifce nominibus quattuor breues habentibus fo leat proceleumaticon ponere.

A pia cum.i.latino fcribitur dicitur tefte Herodoto li.hiftoriarũ.iiii.a fcythis terra.

A pidanus cum.i.latino & unico.n.fcribitur fluuius eft unus ex quinq; principalibus theffaliæ: ut refert He rodotus libro hiftoriarũ.vii.& tarde fluere dicitur quoufq; illi commifcetur enipheus:dicẽte Lucano libro

primo: It gurgite rapto Apidanus nunq̄q; celer niſi mixtus enipheos.

A pion cum.i.latino ſcribitur:fuit unus græcus hiſtoricus:qui teſte Gellio Alexandri geſta deſcripſit.alter teſte Plinio in procœmio naturalis hiſtoriæ:fuit grammaticus:quem Tyberius Cæſar cymbalum mundi uocabat.quoniam publicæ famæ tympanum potius uideri poſſet:q̄ immortalitate donari . hunc eundem dixit idem Plinius libro trigeſimo eiuſdem uoluminis umbras euocaſſe ad percunctandum Homerū:qua in patria quibuſq; parentibus genitus eſſet.Non tamen auſum profiteri quid ſibi reſponſi ediceret.

A piſcion cum.i.latino ſcribitur:& habet accentum in penultima:nomen eſt uiri proprium troiani.

A pluſtre cum unico.p.&.t.non aſpirato ſcribitur:uocabulum eſt græcum:compoſitum ex a quod eſt ſine:& πλέω nauigo:ac ſi nauigationi neceſſaria non ſint.Nam ornamenta ſunt nauium: quæ ultra indigentiam nauigationis naui adhibebantur:unde a quibuſdam deriuatione latina ampluſtra cum.m.ante .p. uocantur:quaſi teſte Feſto:amplius eſſent q̄ neceſſario uſui euenirent:& ſic primam longam neceſſario habet ut Iuuenalis in ſatyra Omnibus in terris: Victæq; triremis Ampluſtre.Cicero uero abſq; .m.ſcripſit:& primaȝ poſuit breuem cum ait:Nauibus aſſumptis fluitantia quærere apluſtra.Germanicus uero Cæſar ſimiliter in aratro apluſtria cum prima longa &.i.in penultima ſcripſit cum ait: Fulgent argoæ ſtellis apluſtria puppis. Nam licet faciat ablatiuum ſingularem in hoc ampluſtri:nominatiuū tamen pluralem non ſolum in.a. ſed etiam in.ia.terminat.

A pocalypſis cum unico.l.ſequēte.y.græco:& in fine cum.i.latino ſcribitur:dicitur a noſtris reuelatio.Nam componit̄ ex ἀπό præpoſitione:quæ in cōpoſitione dicit re:& καλύπτω uerbo:qd̄ uelo operio uel tego.

A pophaſis cum.ph.aſpirato &.i.latino ſcribitur:dici poteſt latine abnuentia.Nam ex ἀπὸ præpoſitione .i. re:& φάσισ quod eſt locutio:quaſi reſponſio componitur.

A pocope cum.c.non aſpirato ſcribitur: dici poteſt latine abſciſio. Nam componitur ex αππό præpoſitione: quæ in compoſitione dicit ab uel re:& κόπτω ſcindo.& tunc quoq; fit cum littera uel ſyllaba de fine dictionis aufertur:ut Virgilius libro georgicorum primo:Libra die ſomnique pares ubi fecerit horas. dixit die pro diei.Et libro æneidos primo:Troas reliquias danaum atq; immitis achilli pro Achillis.Ouidius ſimiliter: Affuit:& ſertis tempora uinctus hymen pro hymenæus.ſimiliter ſat pro ſatis:& multa alia.

A pocryphus penultima cum.c.ſimplici &.y.græco ſcribitur:dici poteſt latine abſconditus abditus. Nam ex apo præpoſitione quæ rem exagerat:& κρύφοσ:qui eſt abſconditus componitur.

A pocriſarius cum.c. non aſpirato &.i.latino utrobiq; ſcribitur:dici poteſt a noſtris reſponſalis. nam proficiſcitur ab ἀποκρινομαι quod eſt reſpondeo:& αποκρισισ reſponſum.

A pœninus cum.œ.diphthongo &.i.latino ſcribitur:mons eſt qui ab alpibus proficiſcens uniuerſam italiam uſq; in ſiciliam diuidit:dictus ab Hannibale pœno ut ſupra uidimus in dictione alpes.

A podoxis cum.i.latino utrobiq; &.x.conſonante ſcribitur:traducitur a Quintiliano euidens probatio. Alii demonſtrationem tranſferunt:& deſcendit a λεικω:quod eſt demonſtro.

A pologia cum unico.l.&.i.latino ſcribitur:dici poteſt a noſtris reſponſio uel excuſatio.& inde apologeticō quod idem deſignat.

A pollonia cum duplici.l.&.i.latino ſcribitur:fuit nomen plurium urbium. quarum una fuit in epiro quattuor milibus paſſuum à mari diſtans:ut teſtis eſt Plinius libro quarto naturalis hiſtoriæ.Alia eodeȝ teſte fuit in creta.alia in ſyria:ut idem libro.v.monſtrauit.alia teſte Herodoto li.hiſtoriarum.iiii.fuit in thracia.

A pollo cum duplicato.l.ſcribitur:fuit Iouis filius ex Latona eodem partu cum Diana natus:qui mox ut inſula delos exiit:& ad phocenſes adiit:Phytonem ſerpentem qui matrem Latonam perſecutus fuerat:ſagittis confecit.Diuinationis & ſapientiæ deus a poetis appellatur: medicinæque artis & herbaruȝ uirium compertor ab Ouidio aſſeritur: quanquā Plinius libro ſeptimo naturalis hiſtoriæ : Chironem eius artis compertorem dixit:ut late in dictione Hippocrates uidebimus.Citharam pulſans qua a Mercurio donatus fuerat:muſis canentibus præerat.Quare citharam tenens mitis dicebat̄.ut Horatius:Condito mitis placidoq; telo ſupplices audi pueros apollo.Nanque ſagitis armatus nocuus putabatur. ut oſtendit Homerus libro primo iliados:amauit primo Daphnem: poſt illam Hiacynthum puerum : quem qum ſecum diſco luderet agente ex inuidia Borea interfecit. Vitiauit etiam Cyrenem Penei filiam:ex qua Ariſteum ſuſcæpit:& plura quæ de illo loquuntur poetæ.Hunc pro Sole accæptum ab antiquis oſtendit Macrobius in primo ſaturnalium ex plurium auctorum teſtimonio:ut ſecundum Platonem dicatur ab ἀπάλλειν Ἰάσ ακτίνασ:ideſt a iactu radiorum.Secundum Chryſippum uero ὅτι μόνός ἐςί καί ὀυκί πολλοί:hoc eſt quia ſolus eſt:& non multi.Nam πολλοί apud græcos multos indicat:&.a.quæ eſt prima Apollinis littera negatōem facit a multis. Vnde & Solem latini dicunt ut dixit Macrobius:quia tantā claritudinē ſolꝰ obtinuit. Si qui alias interpretationes uidere cupiunt:in Macrobio legant.

A pollodorus cū duplicato.l.ſcribit̄:habetq; accentū in penultima.fuit pictor ſua ætate maximus: hoc eſt nonageſimatertia olympiade.hic teſte Plinio libro.xxxv.naturalis hiſtoriæ:primus ſpecies exprimere inſtituit primuſq; gloriā pēnicillo iure contulit.

A poplexia cū.x.conſonante &.i.latino ſcribit̄:dicit̄ ſubita percuſſio ex qua ſequit̄ mors.Naȝ a πληκτω de-

ducitur quod eſt percutio.

A poplecticus abſque aliqua aſpiratione & cum.c.ante.t.ſcribitur: traductum comperi enecatum ob ea quæ ſupra diximus.

A poria cũ unico.r.&.i.latino ſcribit̃:dicit apud latinos inopiá ſeu penuriá.

A poſtaſia cũ.t.nõ aſpirato &.i.latino ſcribit̃:dicit̃ a noſtris refugiũ uel rebellio.& inde apoſtata rebellis.

A poſtema cũ.t.non aſpiruto ſcribit̃:dicit̃ a noſtris uomica ſiue pannicula:habetq; accentũ in antepenultima apud græcos ἀποςημα.i. recollectio.

A poſtolus cũ.t.non aſpirato & unico.l.ſcribitur:dicit̃ a noſtris miſſus.Nãq; deſcẽdit a ſecundo aoriſto uerbi ἀποςἐλλω quod eſt mitto:ubi uerbũ ꝑdit unũ.l.ut uidebim⁹ in dictione epiſtola.

A potheoſis cum.th.aſpirato ſcribitur:traductum ab antiquis quibuſdam comperi cõſecratio:ita ut componi uelint ex ἀπὸ præpoſitione quæ aliquando ab indicat:& θεοσισ diuinitas:quaſi a diuinitate ꝓcedens. Vnde dixit Seruius in Daphnim:Apotheoſim idem eſſe quod relationem in deos:qum ſcilicet hominẽ ĩter deos connumeramus.

A poſtrophe cum.t.exili &.ph.aſpirato ſcribitur:dici poteſt latine conuerſio. Nam figura locutionis eſt quũ ad aliquem per ſecundam perſonam fit conuerſio.ut te non alloquor Aphricane:cuius mortui nomẽ ſplendori ac decori eſt ciuitati.tui clariſſimi nepotes ſuo ſanguine abluerunt inimicorum crudelitatẽ. ut oſtẽdit Cicero in dignitatibus.

A poſiopiſis cum.i.latino ubiq; ſcribit̃.& cõponit̃ ex apo præpoſitione & σιοπῶ quod eſt ſileo. Nam eſt q̃ſi intercæptũ ſilentiũ.ut Neptun⁹ ad uentos apud Virgiliũ libro.i.ænei.Quos ego ſed motos præſtat componere fluct⁹.Nã ſubſilet̃ puniã uel quid ſimile.Similiter Terentius in eunucho: Ego ne illam quæ illum quæ me quæ non. Hoc eſt: Ego ne illam digner aduentu meo: quæ illum præpoſuit mihi: quæ me ſpreuit: quæ me nõ ſuſcæpit heri.

A potheca cum.th.aſpirato &.c.ſimplici ſcribit̃:dici poteſt repoſitoriũ uel reconditoriũ.unde apud iuriſconſultos obligationis gen⁹ quoddã exprimit.

A pollydes cum duplicato.l.&.y.græco ſcribitur:latine deperditi dici poſſunt. Nam ab ἀπολλύω quod ẽ deperdo deſcendit.Quo uocabulo uſus eſt Vlp ianus de legatis tertio qum ait: Deperditi quibus aqua et igni interdictum eſt fideicommiſſum relinqnere non poſſunt. Quia nec teſtamentum faciendi ius habent: qum ſint apollydes.

A pulia cum unico.p.& unico.l.atque.i.latino ſcribitur:habetque primam breuem:licet appulus appula appulum primam producat:& ob id per duplex.p.ſcribatur.quod oſtendit Horatius in duobus uerſiculis in libro tertio carminum qum ait:

Me fabuloſe uultur in appulo.
Nutricis extra limen apuliæ.

Sicque fere ſemper obſeruatum annotaui.Nanque Iuuenalis metri neceſſitate produxiſſe uidetur qu; ait: Prouincia tanti uendit agros:ſed maiores apulia uendit. Et Horatius in primo ſermonum: Incipit ex illo montes apulia notos Oſtentare mihi.Et eſt apulia prouintia italiæ:mari adriatico contermina:inter dauniã ſcilicet & calabryam ſequentibus deinde ex eo latere ſalentinis. Quamq̃; nonnulli & dauniam cum apulia eſſe uolunt:a Dauno ſcilicet Pilumni filio cognominata:dicente Plinio libro tertio naturalis hiſtoriæ Apulia dauniorum cognomine a Dauno Diomedis ſocero dicta eſt.Quod de apuliæ parte intellexiſſe exiſtimo quæ uerſus forentanos extenditur:habetq; loca ut dicunt aquarum indiga:quod Perſius ſenſiſſe uidetur: cum ait in ſecunda ſatyra:Nec linguæ tantum ſitiat:canis appula quantum:ubi penultima breuis eſt.

A pricus cum.i.latino &.c.exili ſcribitur:dici poteſt latine ſolanus.Nam dictio græca eſt compoſita ex a quod eſt ſine & φρικησ quod eſt frigus ſeu horror.Nam apud poetas & locus dicitur gaudens Sole. unde & homines aprici dicuntur.Virgilius libro georgicorum tertio:

Mitis in apricis coquitur uindemia ſaxis.
Perſius:Aprici meminiſſe ſenes.& inde aphricam dictam uoluit Feſtus.

A phrica cum.ph.aſpirato &.i.latino atq;.c.exili ſcribitur:interpretari poteſt ſine frigore.Nam teſte Feſto deſcendit ab a quod eſt ſine & φρικησ frigus:ut in præcedenti dictione uidimus.

A pries cum.i.latino ſcribitur:fuit Pſanimis regis ægypti filius:cui in regno ſucceſſit.hic conſpirantibus cum Amaſi ægyptus.ut ſcripſit Herodotus libro hiſtoriarum ſecundo & regno & uita priuatus eſt. poſt quem Amaſis regnauit:ille uidelicet contra quem Cambyſes Ciri filius pugnauit. Nam Amaſis alius: de quo ſupra diximus longe ante regnauerat.

A phros cum.ph.aſpirato ſequente.t. ſcribitur:dicitur a noſtris ſpuma. Et inde aphrodita Venus uocatur: quia de maris ſpuma a poetis concæpta fertur.Similiter aphronitrum ſpuma nitri uocatur.Martialis in ultimo:Spuma uocornitri:dicor & aphronitrum.

A ptotus abſq; aſpiratione ſcribitur:dicitur a noſtris ſine caſu:ab a quod eſt ſine:& πτῶσισ caſus.

A ra ſine aſpiratiõe & unico.r.ſcribit̃:habetq; apd̃ græcos accẽtũ ĩ ultĩa:& ſignificat obſecrationẽ.uel ſecũdũ

Seruium præces.unde κατάρα imprecatio dicitur.

A rabus cum unico.r.ſcribitur:fuit teſte Plinio li.vii.naturalis hiſtoriæ:Apollinis ex Babylone filius:quē quidam ut ait medicinam adinueniſſe uolunt.

A rabia cum unico.r.&.i.latino ſcribitur: regio eſt in aſia iudæam ab ægypto diſterminans:ſic quoq; cognominata ut aliqui uolunt ab Arabo Babylonis:& Apollinis filio.At uero Solinus arabiaʒ ideſt ſacram interpretari dixit.hanc apud Ptolemæum in geographia triplicē eſſe comperio:fœlicem ſcilicet quæ ea eſſe uidetur: quam Plinius libro.vii.naturalis hiſtoriæ planam eſſe dixit inter Tigrim & Euphratē. Aliam uero dixit Ptolemæus petream.aliam deſertam:ab arabia arabs & arab⁹ gentilia nomina deducunt.ut Virgilius libro vii.æneidos:Siue geris inferre manu lachrymabile bellum Hyrcanis ue arabis ue parāt. Quod ab eo quod eſt arabus:& ab eo quod eſt arabs:& ab hoc arabe facit arabus.

A rabarches cum.ch.aſpirato ſcribitur & dicitur quaſi arabum arches ideſt princeps:hoc eſt ex primis arabiæ Iuuenalis ī prima ſatyra:Atq; triūphales iter q̄s auſus habere neſcio quis titulos ægyptius atq; arabarches.

A ræthyree cum.æ.diphthongo &.th.aſpirato:ſequente.y.græco ſcribitur:urbs fuit in peloponneſo: quam amœnam eſſe dixit Homerus libro iliados ſecundo.

A rachne cum unico.r.&.ch.aſpirato ante.n.ſcribitur.Nam ſic quoq; a græcis & ab antiquis noſtris ſcriptūʒ cōperi.At uero moderni illud.ch.in.g.ob lrāꝝ affinitatē cōuerterūt:& aragne iā ſcribūt cū.g.ut ſupra uidimus mediū ſit inter.c.exile &.ch.aſpiratū: & eſt uermis quidā qui telā intexere:& ſuper eā aſcendere deſcēdereq; cōſueuit.unde ab ἀραρῶ qđ eſt aſcendo:ut græci dicunt deducitur. Et ut dicūt poetæ fuerat uirgo e e lydia lanificii peritiſſima: quæ cuʒ Mineruæ in artificio ſe præponeret:ab illa in eiuſmodi beſtiolam cōuerſa fuit:de qua Ouidius libro metamorpho.vi.plene omnia pertractauit.Eſt etiam arachne urbs theſſaliæ:quam teſte Liuio libro.ii.de bello macedonico peneus fluuius alluit.

A ragne cum.g.ante.n.conſueuit iam a noſtris ſcribi:ſed a græcis cum.ch.aſpirato ſcribitur:& ſic ab antiquis latinis ſcriptum ſemper comperimus:ut a græcis ἀράχνη:a latinis arachne:ut in præcedenti dictione uidimus:& dicitur latine aranea.Virgili.libro quarto georgicorū:In foribus ſuſpēdit aranea caſſes. & ut dixit Seruius:araneus etiā ab antiquis in maſculino dicebatur.

A raris cum unico.r.in prima & altero in ultima atq;.i.latino a græcis ſcribitur:fluuius eſt galliæ narbonenſis qui cum a monte uogeſo effluat:& per eduorum ac ſequanoꝝ fines tranſeat:tanta ſegnicie defluit: ut quonam pergat uix dignoſci poſſit.Itaq; ſtagno ſimilis per lugdunenſem coloniam burgundiæ ciuitatē egreſſus:ante urbis muros cōmiſcetur rhodano:quo teſte Lucano: Raptuʒ uelocibus undis In mare fert ararim.

A rar idem eſt cum ſuperiori fluuio:ſed per apocopam teſte Priſtiano in.vii.ſic dicitur.ut Lucanus libro ſexto Rhodanumq; morantem Præcipitauit arar.

A rarus cum.u.uocali in fine:ſcytharum eſt fluuius.ut oſtendit Herodotus li.hiſtoriarū.iiii.

A racynthus cum.c.exili ſequente.y. græco:&.th. aſpirato ſcribitur:mons eſt Mineruæ ſacer: quem quidem in attica regione eſſe dicunt:quod Virgilium tetigiſſe aſſerunt cum ait:Amphion dircæus in actæo aracyntho.Alii uero nō in attica:ſed in boetia eſſe dicunt:& more paſtorali Virgiliū fuiſſe locutum qui locuʒ unū pro altero ſæpe ponunt:ut ſimiliter apud Theocritum ſæpe conſpicitur.Nonnulli uero in arcadia eſſe dixerunt.Solinus uero & Plinius libro.iiii.naturalis hiſtoriæ acarnaniæ montem dicunt.Quare puto & in attica & in boetia:& in arcadia:& in acarnania eiuſdem nominis montes fuiſſe.& Virgilium in actæo dixiſſe ut alios excluderet.Vel ut alii uolunt legendum eſt in actæo cum.c.ante.t.atq;.æ. diphthongo:& non cū duplicato.t.quod ſic quoq; litoralem ſignificat ab ακτη:quod eſt litus: quaſi dicere uelit Virgilius in litorali aracyntho.

A ratrum cū.t.nō aſpirato ſcribitur.at ubi nos in ſecunda habemus a græci o ponunt dicentes ἄροτρον.

A ratus cum.t.exili ſcribitur:fuit ex aſia Cilix poeta clariſſimus:filius Athenodori ex Litophyle uxore:ut Caryſtius ſcripſit.didicitq; a Zenone philoſopho ſtoico odyſſæam Homeri.& apud Antigonū regem macedonum poſt Alexandrum moram traxit.Et cum aſtrologiæ ignarus eſſet:de aſtrologia librum elegantiſſimuʒ ſcripſit:dicente Cicerone libro primo de oratore:conſtat inter doctos hoīes ignarum aſtrologiæ ornatiſſimis atq; optimis uerſibus Aratum de cælo ſtelliſq; dixiſſe:& conſcripſiſſe:cuius librum Cicero ipſe & Germanicus Cæſar atq;.T.Claudius Cæſar ſic enim inſcriptum comperi hexametris uerſibus in latinum traduxerunt.Ideo dicebat Ouidius:Cum ſole & luna ſemper aratus erit.Putoq; illum in tempore Theocriti extitiſſe.Cum Aratum in quadam ſua ægloga inducat Philinum adoleſcentem ardenter amare & aliqua pro reditu Philini e chio deos precari:quæ ad aſtrologiam ſpectare uidentur.

A raxes cum.x.conſonante ſcribitur:Eſt armeniæ fluuius : dicente Lucano libro ſeptimo : Armeniumq; bibit romanus araxem.ſuper quo teſte Seruio Alexander magnus pontem fecit:quem fluminis incrementa non multo poſt ruperunt.At Auguſt⁹ firmiori ponte eū ligauit:quapropter in ipſius Auguſti laudem dixit Virgili⁹ li.ænei.viii.Et pontē indignat⁹ araxes ἐξ οὗ θερμώδων φᾶσις τάναΐς τε ῥέουσιν:ut dixit Orphe⁹ in argonautica:hoc ē ex quo thermodoō phaſis tanaiſq; fluūt.qđ ſane ab aliis q loca poſtea diligēti⁹ pſcrutati ſunt:nō eſſe ueꝝ compertū fuit.Nam ut oſtendit Ptolemæus araxes ex monte periardes armeniæ profluit:

& in mare caspium uersus orientem decurrit. At flumina quæ numerauit Orpheus ex aliis locis etiam non paruo spatio distantibus oriuntur.

A rcadia cum.c.exili &.i.latino scribitur:regio est in peloponneso:& pars achaiæ inter mare Ioniũ & ægæum disposita ab Arcade Iouis ex calistone filio cognominata.dicta prius teste Seruio parrhasia.ut tetigit Virg. li.æneí.viii. cũ ait:Parrhasio dictũ panos de morte licæi.i.more arcadico quod cognomẽ a ciuitate parrhasia assumpsisse puto: de qua meminit Homerus libro iliados.ii.in hac comperta fistula disparibus cicutis: & foraminib⁹ credit᷑.In eadẽ sunt asini aliis maiores & præstantiores.Ideo ait Iuuenalis in satyra: Et spes & ratio:Quod leua in parte mamillæ nil salit arcadico iuueni.i.asinino:& pauci sensus.In eadẽ palus ẽ lernæa ubi ab Hercule fuit hydra mactata:ut in dictione hydra uidebim⁹.Fuit etiã in eadẽ regio ac silua nemea: ut uidebim⁹in dictione Cleone.Itẽ & Plinio teste li.iiii.naturalis historiæ:Sunt ĩ ea montes plurimi.ut Pholoe cũ oppido.Item Cyllenæ lycæus:in quo lycæi Iouis delubrũ.Mænal⁹ Artemisius Parthenius Nonacris Ery manthus:& alii nõ ignobiles.

A rchander cũ.ch.aspirato scribitur:fuit teste Herodoto libro historiaꝝ.ii.Danai socer.

A rcesilaus cũ.c.nõ aspirato & unico.s.atq;.i.latino & sine aliquo diphthongo scribit᷑:fuit unus ex quinq; du cibus boetioꝝ:q ad troiã cũ quinquaginta nauibus aduenerũt.ut ostendit Homerus li.iliados.ii. Alius fuit philosophus patria pitanæ⁹ Scythi filius.audiuit primo Autolicũ mathematicũ ciuẽ suũ: cum quo Sardis perrexit.deinde Xanthũ atheniensem musicũ.Post quẽ Theophrasti auditor fuit. Tum demũ in academia se ad Crantorẽ contulit.Et cũ in dicendo grauissimus eẽt:& in scribẽdo satis exercitat⁹:poeticæ quoq; operam dedit.Amplectebaturq; Homerũ maxime ex omnib⁹:cuius adeo studiosus erat:ut semp ante somnum eius aliqd legeret.Pindaꝝ quoq; dicebat eẽ in primis idoneũ iplere uocẽ. Verboꝝ quoq; ac nominũ copiã præbere.Et multa de illo locutus est Laertius.Obiit tandẽ teste Hermippo cũ merũ ĩmodice hausisset: ac p id offendisset ætatis suæ anno septuagesimoquinto.Fuerunt & alii Arcesilai.Vnus poeta priscæ comœdiæ. alius elegiæ itidem poeta.alius sculptor.

A rcesius cũ.c.exili & unico.s.atq;.i.latino scribit᷑:nomẽ est uiri ꝓpriũ:cum quo Vlyxes nõnulla tractauit. ut ostendit Homerus libro.xi.odyssææ.

A rchemolus.cũ.ch.aspirato & unico.l.scribit᷑ fuit Rhœti fili⁹ Marubioꝝ regis in italia:q cũ teste Seruio sup x.æneí.filio nouercã Casperiã sup ĩduxisset:stuprauit illã priuign⁹.Quo cognito cũ eum pater ꝑsequeret᷑: & ad pœnã uexaret:fugiens ille se ad Turnum contulit.ut eodẽ libro ostendit Virgilius.

A rchemorus cum.ch.aspirato scribit᷑:fuit lycurgi Nemeæ regis filius:hic Hypsiphylem nutricẽ habuit: quæ cũ sitientibus græcis ad expeditionẽ thebanã euntibus:fontẽ langiam mõstraret:& sup uiridanti herba puerum Archemoꝝ reliquisset:a serpente morsu affectus occubuit.unde fons ille archemorus dictus fuit:& annu⁹ agon iuxta illũ in ei⁹ honorẽ exercebat᷑:de quo Iuuenalis in fine satyræ.Et spes & rõ meminit cũ ait: Dicat patriã nomẽq; nouercæ Archemori:hoc est Hypsipyles:quæ nouercali ritu pueꝝ sine custodia dereliqt.

A rchela⁹ cum.ch.aspirato scribitur:fuit unus Antenoris troiani filius: quem Homerus libro iliados secũdo: rei militaris peritissimum dixit.Alius fuit Atheniensis philosophus:seu ut alii dicunt milesius.habuitq; patrem Apollodorum.Et fuit auditor atq; successor Anaxagoræ.hic primus ex Ionia physicã; philosophiam athenas inuexit:& appellatus est physicus:Socrate Aethicẽ introducẽte: quãq̃ hic Aethices rudis non fuit. Nãq; de legibus philosophatus est:& de Honesto & æquo.porro Socrates quod sumpta ab eo propagauerit:inuenisse putatus est.Alius fuit geographus:q omnẽ ab Alexandro peragratã terrã descripsit.Alius teste Laertio naturæ ꝓpria uersu tradidit.Alius etiam qui oratoriam artẽ scripsit.

A rcheptolemus cum.ch.aspirato &.t.simplici:hoc ẽ sine aspiratione scribit᷑ fuit filius Iphiti:& auriga Hectoris suffectus Enipeo interfecto a Diomede:ut in ea dictione uidebimus.

A rchetypus cum.ch.aspirato &.t.simplici atq;.y.græco scribitur:apud nos dici potest exemplaris.ut Iuuenalis in secunda satyra:Et iubet archetypos pluteum seruare cleantes. Nam cõponitur ex arche:quæ est principalis:& typos figura:quasi ex principali & naturali figura trahantur.ut Virgilius libro sexto: Viuos ducent de marmore uultus. Martialis in duodecimo: sic tanq̃ tabulas scyphosq; paule: Omnes archetypos habens amicos.

A rchia cum.ch.aspirato &.i.latino scribitur:dicitur apud nos principatus:& inde archos princeps. Quin & nomen proprium ut pro Archia poeta.

A rchigenes cum.ch.aspirato &.i.latino scribitur: interpretari potest princeps generationis: & licet nomen proprium sit medici contra quem Galienus sæpissime in libris suis inuexit: communiter pro græculis: aut similibus accipere consueuimus: qui se præ omnibus sui generis sciolos ostendebant. ut in dictione protogenes quæ ide; fere designat apparebit:Sed de eo medico:aut simili intellexit Iuuenalis cũ in satyra Credo pudiciciã de mulieribus romanis locutus ait:Tunc corpore sano aduocat archigenem.

A rchilochus cum.ch.aspirato tam in antepenultima q̃ in ultima scribitur:fuit unus Nestoris & Eurydices filius.ut ostendit Homerus in odyssæa:hic patrẽ in expeditiõe troiana secutus:& uiriliter pugnãs a Memnone:ut qda; uolunt:interfect⁹fuit.Alii asserunt eum cum Achille in tẽplo Thymbræi Apollinis a Paride ob-

truncatum.de quo Iuuenalis in satyra Omnibus in terris de Nestore cum loqret ait:de legibus ipse qratur Fatorum:& nimio de stamine:cum uidet acris Archilochi barbā ardentē.& reliqua. Alius fuit siculus:q ariciam urbē cōdidit.ut testat Solinus. Alius fuit poeta lacedæmonius romæ regnante Tullo Hostilio.ut dixit Cornelius nepos:i quo teste Quintiliano li.x.de institutiōe oratoria:summa uis elocutiōis fuit:tum breues uibrantesq; sentētiæ plurimū sanguinis ac neruoꝝ. Huic Lycāber despōsare Neobolē natā ꝓmiserat. Quā cū alteri nuptū daret:adeo moleste poeta tulit:ut metrū adinuenerit iambicum: quo Lycambri obprobria oībus decantaret:dicēte Horatio in poetria: Archilochū ꝓprio rabies armauit iambo: Hunc socci cœpere pedē grandesq; cothurni. Quibus uulgatissime decantatis: Lycamber & filia atq; uxor se laqueo suspēderunt. Quos sane libros teste Valerio de seueritate ob impudicā lectionē iusserunt lacedæmones ex urbe tolli:& ipse in exilium missus est:dicente Ouidio in Ibin.

Vtq; repertori nocuit pugnantis iambi:
Sic fit in exilium lingua ꝓterua tuum.

Et ut ostendere uidet Plinius li.vii. naturalis historiæ:fuit deinde interfectus.eius uerba sunt Archilochi poetæ interfectores Apollo arguit delphis.

Archimedes cum.ch.aspirato &.i.latino scribit:fuit syracusanus in omni geometria ante alios mira subtilitate laudatus:ut testat Apulegius li.i.de Magia: Cuius mortē late descripsit Plini⁹ li.ii.naturalis historiæ. Nā captis syracusis p ꝓditionē:quā cōtra uim Marcelli romani diu defensarat:cū oia euerterent hostes:ipse diametros suos in puluere obsignās:a prætereunte milite incognitus occisus ē.hic teste Cicerone libro tusculanarum.i.fuit primus speræ fabricator. Quod Laertius Anaximandro attribuit:hic de cylindro opus eximium scripsit:quod nup cōpertum Nicolaus quintus summus pōtifex in stilum latinum traduci fecit.

Archytas cum.ch.aspirato &.y.græco atq;.t.simplici scribit:fuit Mnesagoræ siue ut Aristoxenus ait Estiei filius tarētinus patria & philosophus pythagoric⁹ nobilissimus. hic Platonē cū a Dionysio necandus eēt:per epistolā eripuit. Admirationi summæ apud plurimos habitus ē in omni uirtutis genere. Præter hūc teste Laertio alii tres fuere unus mitylenæus musicus. Alius qui de agricultura scripsit. Tertius epigrammatum poeta.quartum plæriq; addunt architectum:cuius proferunt librum de machina.

Architriclinus secunda cū tantūmodo aspirat:& cū.i.latino utrobiq; scribit:dicit is q in aula discūbentium principalis habet:& cōponit ex dictionibus tribus:prima archi quæ principalē indicat:secunda ē tris: quæ indicat tres:tertia est κλίνη:quæ lectos significat:seu toros. Nā in aula tres toros in tribus aulæ dimēsionibus collocabant:ubi cōuiuantes discūbere cōsueuerunt. unde ait Iuuenalis in satyra Si te ꝓpositi: Tertia ne uacuo cessaret culcitra lectō: Vna simus ait.& reliqua. Et in prima satyra idē poeta ait: Optima siluaꝝ interea pelagiq; uorabit Rex horū: uacuisq; toris tantum ipse iacebit: sed quonam pacto triclinium ab antiqs traductum sit:in ipsa dictione uidebimus.

Archimagirus cum.ch.aspirato &.i. latino scribitur:dici potest a nostris principalis cocus. Nam cōponit ex archi quod est principale:& μάγειρος cocus.

Architectus sola antepenultima cum aspiratione ātq;.i.latino scribitur:dicitur qui præest structuris ædificioruꝫ:quasi principalis τέκτων idest faber.

Arctos cū.ct.exilib⁹ scribit:dicit a nostris ursa.& inde arctous borealis Statius Nec arctos ausim sperare triūphos. Arcticus polis similiter borealis dicit:de quo locut⁹ Cicero li.ii. de natura deoꝝ ait: Hūc circū actoæ duæ ferunt nunq; occidētes. Ex his altera apud graios cynosura uocat:altera elice:ut in illis nos dictionib⁹ ostēdemus. Nā elice maior ē ursa:quæ & Calisto uocata fuit:ut in dictione Calisto uidebimus. hāc teste Igino pelopōnesii ueluti suā nauigādo obseruant. Cynosurā uero Aglastones unā de Iouis nutricib⁹: ex idæis nymphis fuisse dixit:q minor arctos a quodā phœnice primitus appellata fuit:ut testis ē Iginus. Quāobrē phœnices nauigando magis illam q̄ alteram obseruare rettulit:quia a suo inuentore comperta fuit. unde Leander apud Ouidium decimoseptimo epistolarum heroidum ait: Non sequar aut elicen: aut qua tyrus utitur arcton. Bublica non curat sidera noster amor. Et libro.iiii.de fastis ait.

Esse duas arctos quarum cynosura petatur
Sidoniis:elicen gratia carina notet.

Et ut ait Parmeniscus tēporib⁹ Homeri elice arcti nomē accæpit:cū prius plaustrū diceret:quā utroq; noīe & arcton:& plaustrū noīauit Homerus:quod græce ἅμαξα dicit. Cui⁹ sane cā hæc ꝑdita ē. Nā cū septē cōspiciāt stellæ duæ q̄ pariles:& maxīe in uno loco uidēt:ꝓ bolus habitæ sūt. Reliquæ uero qnq; plaustrū ipm simulare dicūt. Ita & qd ꝓximū huic ē signū bootē noīare uoluerūt.ut.T. Claudi⁹ Cæsar i phœnomia Arati: Tardus in occasu seqt sua plaustra bootes.i.boū agitator. Alii arctophylata uocauerunt:quasi ursam sit obseruans:& custodiens. hunc filium ipsius ursæ Calistonis:poetæ nostri dixerunt:& ad cælum cum illa tractum:ut uidebimus in dictione Calisto.

Arctophylax cū.ct.exilibus &.y.græco scribit:dicit arctoæ siue ursæ phylax.i.custos:ut li.ii.de natura deoꝝ uersus referens arateos ait: Arctophylax uulgo qui dicitur esse bootes ut in dictiōe bootes uidebimus.

Arcturus cum.ct.& non aspiratis scribitur: Stella est quā ursæ caudā interpretari libet:eo quod in cauda ipi⁹ ursæ locata dicatur. De qua Cicero libro secundo de natura deoꝝ uersus referens arateos inquit.

Stella micans radiis arcturus nomine claro.

A rdiscos cum.i.latino &.c.exili scribit̃:fuit teste Aristarcho in theogoniam Hesiodi fluuius in scythia: quem Herodotus libro historiarū.iiii.per odyrsos populos scythiæ profluere dixit.

A rdys cū.y.græco scribit̃:fuit Gygis lydoꝶ regis fili⁹:post quē teste Herodoto li.historiaꝶ.i.& ipē regnauit.

A reopagus cū unico.r.scribitur:dictio est cōposita ab ἄρεος quod est Martis:& πάγος uicus. Nam uicus erat athenis:a templo Martis sic cognominatus.primū iudicium capitis actū fuisse dixit Plinius circa finem libri.vii.naturalis historiæ. Et inde areopagitæ illi dicebantur: qui athenis in templo Martis: quod erat in areopago iudicabant:quod iudicium exquisitissimum habebatur.

A rete hui⁹ Aretes:uel Areta hui⁹ Aretæ utrūq; cōperit̃:& recte dicit̃:ac cū unico.r.&.t.non aspirato scribit̃: fuit uxor Alcinoi regis phæacū:ut plurib⁹ i locis ostēdit Homer⁹in odyssea.Quare cū eēt Vlyxes apud corcyrā in cōuiuio Alcinoi:& cū aliis aliisq; phæacū populis enarraret Polyphemū quosdam ex sociis eius deuorasse:ac si derisoria locut⁹ fuisset uerba & mēdacia ipi Aretæ uideri poterant: dicente Iuuenale in satyra Quis nescit uolusi attonito cū.Tale sup cœnā facinus narraret ulyxes.Alcinoo:bilē aut risū fortasse qbusdā Mouerat:ut mendax aretæ logus.i.uelut mēdax eēt:logus.i.sermo q Aretæ uxori Alcinoi dirigebat̃.fuit & eodē noīe altera filia superioris Dionysii & ex Aristomache sorore Dionis & interp̃tat̃ ἀρετή idest uirtus.

A rethusa cū.th.aspirato & unico.s.scribit̃:fuit uirgo uenatrix Dianæ comes.ut dixit Ouidi⁹ li.metamor.v. Quod Virgili⁹ tetigisse uidet̃ li.geor.iiii.cū ait.Et tādē positis uelox arethusa sagittis. Quæ cū forte in alpheo fluuio se lauaret:a deo flumis Alpheo cōspecta adamat̃: quā ille detinere conat⁹ ē:sed diffugientē illā deus sui fluminis circuitionib⁹ insequit̃.Sed ipa iplorato Dianæ subsidio:in fontē sui noīs cōuersa ē.Cuius undis cū alpheus cōmiscere se uellet:illa uero p subterraneos meat⁹ diffugeret usq; i siciliā ꝓsecut⁹ ē.Quod fidē fabulæ experientia præstasse uidet̃. Qua dep̄hensuꝫ ē expurgamēta hostiaꝶ: quæ apud helidē in ludis olympiacis mactabāt̃:cū in alpheū delapsa essent in siciliā usq; ad fontē arethusam scaturire cōspiciebant̃. Sane in glossulis Aristarchi sup.xiii.odysseæ Homeri librū cōperi:quattuor i diuersis mūdi ptib⁹ fuisse arethusios fontes.Vnū apud syracusas.Alteꝶ apud smyrnā.Tertiū in chalcidia.Et quartū in ithaca.Et ab Arēthusa arethusis patronymicum fœmininū deductum est.ut Ouidius libro fastorum quarto:Vtq; syracusas arethusidas abstulit armis Claudius.

A retho⁹cū.th.aspirato scribit̃:fuit rex in arna ciuitate boetiæ:& pater Menesthii:ut in ea dictiōe uidebim⁹.

A rgāthoni⁹ cū.th.aspirato scribit̃ &.i.latino:fuit teste Herodoto li.historiarum.i.tartessiorū tyrannus.

A rgia cū.i.latino scribit̃ fuit Adrasti regis argiuoꝶ filia:& Polynicis thebani uxor:de qua Statius li.i. &.iiii. thebaidos plura locutus ē.Altera eiusdē noīs fuit Argiuis uenerāda sacerdos: ut uidebim⁹ in dictione Bito.

A rgilus cum.i.latino & unico.l.scribit̃:fuit teste Herodoto libro historiarum.vii.urbs emathiæ:nō longe ab hostiis strymonis uersus occidentem.

A rgippei cum.i.latino & geminato.p.scribitur:populi sunt ultra sauromatas & budinos & hiros. ut ostēdit Herodotus libro historiarum secundo.

A rgyrondes cum.y.græco scribitur:fuit teste Aristarcho super Hesiodum fluuius in ætolia:quasi sit argyros idest argentum δεινός idest periculosum.

A rgos cū.o.apud nostros seruata lrātura græca scribit̃:& i singulari generis ē neutri.ut Horatius:Aptū dicet equis argos ditesq; mycenas.In plurali uero numero masculini ut hi argi:nomē ē urbis uni⁹qdē in attica nō lōge ab athenis:de q̄ in dictiōe attis uidebim⁹.Alteri⁹ uero in thessalia siue pelasgia:quod argos pelasgicū Homer⁹uocat:cōditū teste Plinio li.vii.naturalis historiæ a Phoroneo.de quo Lucan⁹in.vi.Vbi nobile quōdā Nūc sup argos arant.Aliud est teste eodē Plinio libro.iiii.in achaia hippiū cognominatū:supra locū lernæ:a mari octo milib⁹ passuū distans: & nouē addit⁹ a mycenis a quo regiūcula argos:& græci ipi argiui cognominati sūt.Nā ab argos argiuus deducit̃:quod cū.i.latino scribit̃:quāq; apud græcos sit.ει.diphthōg⁹ & scribat̃ ἀργεῖος:sed nos diphthongū ipam in.i.longā cōmutamus.Addētes insup.u.cōsonās loco æolici digāmæ:quod antiq æoles iterponebāt iter diphthōgū & sequētē uocalē ut supra uidimus:cū de.u.littera tractarem⁹.Nōnulli uero ex latinis diphthōgū ipaꝫ in.e.cōuerterūt:nec.u.cōsonās addere uoluerūt: sed dixerūt argeus.ut Horati⁹ li.carminū.iiii.Tybur argeo positū colono. Profert̃ etiā ꝓ aduerbio in plurali: ut Plini⁹ circa finē libri.xvi.naturalis historiæ:argis inquit olea etiā nūc durare dicit̃:ad quā Io in uaccā mutatam Argus alligauerat.hæc ille.ob quod puto dixisse Virgiliuꝫ libro georgi.ii.Viuacis oliuæ.

A rgonautæ cū.t.exili scribit̃:dicti sunt heroes illi q cū Iasone ad expeditionē i cholchos sunt ꝓfecti: sic quoq; cognominati ab naue:quā innauigauerūt:quæ argo dicta fuit.Nauis uero teste Diodoro siculo li.historiaꝶ v.argo dicta erat:ut quidā asserūt scriptores ab argo eius architecto:qui etiā inter nauigādū eius resarciēdæ curā cæperat.Alii ab eius uelocitate:quā antiqui argon appellabāt.fuitq; eodē Diodoro teste iuxta pelion ædificata magnitudine atq; apparatu longe maiori: q̄ꝫ quæ ad eam diem fieri consueuerant. Erat eni antea paruaꝶ nauiculaꝶ usus.At hui⁹ eximiā magnitudinē stupētib⁹ oībus diffusa p græciā eius rei fama multos egregios adolescētes ultro ad certamē:& ei⁹ belli cōmunionē allexit Iason in aquā deductā nauē cū necessariis ad nauigādū reb⁹ fulsissꝫ:optios eoꝶ q secū irēt elegit numero q̄ttuor & q̄dragita.Ex eis uero clarissimi erāt castor:& Pollux:Hercules:Telamō:Orphe⁹:Atlātes:Schinei:p̄terea Thespei filii:& ipē nauigii auctor

Iaſon Sane argonautarũ hiſtoriã quã plures deſcripſere:& poetæ maxime ex græcis qdẽ quos legi: Orpheus ipſe q interfuit: quãq̃ nõ illi⁹ opus dicat Ariſtoteles. Itẽ Appollonius late materiã ipſam ꝓſecutus eſt. Ex latinis uero Ouidius in li. metamor. Et clariſſimus ille poeta Valerius Flacc⁹: q diuino carmine rẽ omnẽ ipoꝝ argonautaꝝ explicuit. Ex hiſtoricis Diodorus ſicul⁹ & Trogus Pompeius: quẽ imitatus eſt Iuſtinus.

Argiripa cũ. i. latino utrobiq; & unico. p. ſcribit᷑. Nec ab ἀργυρος: quod ẽ argentũ deducit᷑. Sed ab Argoripo oppido apuliæ a Diomede cõdito hoc ẽ argos pi ππτον. i. iactũ ſiue fundatũ. Sed poſtea teſte Seruio ſup x. æneі. nomẽ uetuſtate corruptũ ẽ:& factũ ut ciuitas argiripa diceret᷑. Et ſic illã uocauit Virgili⁹ cũ ait: Ille urbẽ argiripã patriæ cognoĩe gentis Victor gargani condebat iapygis aruis. Sed rurſus corrupto uerbo arpos dicta fuit. Virgi. li. x. Quæ cauſa attraxerit arpos. Dicit᷑ etiã a Virgilio arpi in plurali. ut eodẽ li. x. Atq; iterũ in teucros ætolis ſurgit ab arpis Tydides. & libro. xi. Non erit auxilio nobis ætolus & arpi.

Arpos & arpi ſine aſpiratiõe principii ſcribit᷑: nã nõ ab harpazo uerbo græco & aſpirato: quod ẽ apud nos rapio deſcendunt. Sed ab hargos & argiripa: ut in præcedenti dictione uidimus: deducta ſunt.

Argiſſa cũ. i. latino & duplicato. ſ. ſcribitur: fuit teſte Homero libro. ii. iliados urbs in theſſalia.

Ariæus cũ. i. latino &. æ. diphthongo in penultima ſcribit᷑: nomen fuit excellentis uiri proprium.

Ariannes cum. i. latino & duplicato. n. ſcribitur: fuit nobiliſſima armeniæ ciuitas.

Ariathis cum. i. latino utrobiq;. &. th. aſpirato ſcribitur. nomen eſt proprium hominis.

Ariabignes cum. i. latino utrobiq;: fuit Darii filius ex filia Gobryæ: qui una cum Praxaſpe & Megazabo præpoſitus fuit claſſi Xerxis.

Ariapithes cum. i. latino utrobiq; &. th. aſpirato ſcribit᷑: fuit ſcytharũ rex: cui fili⁹ Scylla in regno ſucceſſit.

Ariadne cũ. i. latino &. d. ante. n. in eadẽ ſyllaba ſcribit᷑: & a noſtris & græcis auctorib⁹ dicit᷑: quã inſcii quidã moderni Adrianã uocãt: quod uocabulũ apud nullos auctores cõpertũ eſt. Sed Ariadne a Priſciano ponit᷑. Et a Seruio nõnullis ĩ locis declinari docet᷑. fuit Minois cretæ regis filia ex Paſyphæ cõiuge: dicẽte Homero li. xi. odyſſæ καλήν τ᾽ἀριαδνην κούρην μίνωος: hoc eſt formoſamq; Ariadnen filiã Minois. hæc Theſeũ Aegei athenaꝝ regis filiũ cretã miſſuʒ deuorãdũ a Minotauro amauit ꝑdite. Et cũ iuuãte Dædalo eius cõtubernio fungeret᷑: ſuſcæpta fide quod ab illo reciperet᷑ in cõiugẽ:& una Phædrã ſororem ꝓ Hippolyto filio trãſportaret: ſuo cõſilio ducto filio ĩ labyrinthũ ĩtrauit: ubi mactato Ninotauro noctu clã Ariadnen & Phædrã ſup nauiʒ ĩpoſitis uictor aufugit. Ariadnen deinde a ſe corruptã (aſportata Phædra) dormientẽ reliquit in chio inſula maris ægæi. ut Ouidio li. viii. metamor. placuit. Vel in naxo eiuſdẽ maris inſula. ut ſcripſit Seneca in Oedipo. experrecta tãdẽ Ariadne cũ ſe cognoſceret derelictã: ululatu maximo litora cũcta replebat Sed cum tunc Bacchus ſecus inſulã nauigaret: uiſam iuuẽculã recæpit: & uxorem ſibi coniunxit: dicẽte Seneca in Oedipo: Naxos ægæo redimita ponto.

Tradidit thalamis uirginem relictam.

Meliore pẽſans damna marito. Ex hac Bacchus Thoantẽ inſulæ lemni regẽ genuit. Donauitq; illã Venus corona a Vulcano fabricata: quã Bacchus nouem ſtellis ornatam in cælo locauit. De qua plura alia Ouidius in præfato libro. viii. & plura in libro faſtorum ſcripſit.

Ariandes cum. y. græco ſcribitur: fuit ægypti pro Cambyſe præfectus: qui teſte Herodoto libro hiſtoriarum tertio: a Dario poſtea interfectus fuit.

Aricia cũ. i. latino utrobiq; &. c. abſq; aſpiratione ſcribit᷑: fuit ex attica regione puella: quæ primũ ab Hippolyto dilecta: cum poſtmodũ ab Diana in italiam tranſlatus ille fuiſſʒ: eius uxor facta fuit: qui ea loca inhabitauerunt: quæ ab urbe roma ad eius uſq; nominis urbem ab Archilo poſtea ſiculo conditam nemoribus: ut plurimũ intercæp ta erat: dicente Ouidio libro. iii. faſtorum.

Vallis aricinæ ſilua præcinctus opaca.

Eſt locus: antiqua religione ſacer.

Hic iacet hippolytus furiis diſtractus equorum

Vnde nemus nullis illud aditur equis. At in ea ciuitate quæ decem tantũmodo milibus paſſuum diſtat ab excelſa nemoralis aricia roma. ut dixit Lucanus in quinto. Oreſtes oraculo monitus: ſimulachrũ ſcythicæ Dianæ: quod de taurica regione extulerat: priuſq̃ argos peteret conſecrauit. Ab aricia autem aricinus deriuat᷑: ut Iuuenalis: Dignus aricinos qui mendicaret ad axes.

Arii cum. i. latino ſcribit᷑: ſunt aſiæ ſcythicæ populi. ut oſtendit Herodotus libro hiſtoriarum quarto.

Arimaſpi cũ. i. latino ſcribit᷑: populi ſunt teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ. iiii. in ſcythia aſiæ uerſus ſeptẽtrionẽ unicũ tãtũmodo oculũ in media fronte tenẽtes. Et ut idẽ auctor ꝓſequit᷑. Arimaſpi dicũt᷑ ab arimo: quod ſcythaꝝ lingua unũ dicit & ſpu oculũ q̃ſi unũ oculũ habẽtes. Et ut ꝑgit hi cũ gryphib⁹ alitibus ferociſſimis cõtinua bella gerũt. Nã eruũt gryphes ex cuniculis ſmaragdos & auꝝ qd᷑ ui capiũt arimaſpi: dicẽte etiã Lucano li. iiii. Auroq; ligatas Subſtringens arimaſpe comas.

Ariomardus cum. i. latino ſcribitur. fuit teſte Herodoto Darii filius.

Arion cũ. i. latino & unica. r. ſcribit᷑: fuit citharœdus optimus ex inſula leſbo:& artis ſuæ gratia Periandri corinthioꝝ tyrãni amicus. de quo Herodotus li. hiſtoriaꝝ. i. Plinius li. ix. ſuæ naturalis hiſtoriæ. Gellius li. xvi.

noctium

noctium atticarum historiam late rettulere: quæ breuiter compræhensa talis est. Hic ob diuitias quas in sicilia & italia sua arte conquisiuerat: a nautis eum corinthum reportantibus: se præcipitare in mare coactus est & a delphine excæptus in laconiam ante nautas ipsos deportatus corinthum adiit: ubi re cognita & illis ad supplicium traditis: bona sua quæq; recuperauit. Quare dixit Virgilius in Damone: Orpheꝰ in siluis inter delphinas arion: cuius prima semꝑ breuis ē. At in Orione quādoq; quidē lōga est: & quādoq; breuis. ut Virgilius libro æneidos.iii. Armatūq; auro circūspicit oriona. ubi spondeus q̃ntū detinet locū. Breuis uero ab eodē ponit̃ li.i. cū ait: Cū subito assurgens fluctu nimbosus orion In uada cæca tulit. Et Lucanꝰ libro.i. Ensiferi nimiū fulget latus orionis.

A riobarzanes cū.i.latino &.z.cōsonāte scribit̃: fuit cappadocū rex q Pōpeio magno ī pharsalico bello fauit.

A risbe cū unico.r.&.i.latino scribit̃: fuit teste Homero li.iliados .ii. urbs phrygiæ iuxta pontū. Et alibi dicit illam ab Achille funditus euersam fuisse: quia troianis auxilia miserat. de qua Virgilius li.æneidos.viii. Pocula deuicta genitor quæ cæpit arisbe. fuit etiā eodē noīe concubina quædam Priami.

A ristæus cū.i.latino &.t.exili sequente.æ.diphthongo scribit̃: fuit Apollinis ex Cyrene filia Penei regis arcadiæ filius: hic deinde in arcadia regnauit: & primus apiū ac mellis usum lactisq; coagulū demōstrauit. Vsūq; olei & alia q̃plura adinuenisse rettulit Iustinus libro.xiii. sui epitomatis.

A ristagoras cum.i.latino &.t.exili scribitur: fuit teste Herodoto libro historiarum quinto præfectus exercitus Darii contra græcos.

A ristomynus penultima cum.y.græco scribitur: nomen est uiri proprium:

A ristippus cū.i.latino utrobiq; scribit̃: &.t.non aspirato atq; duplicato.p. Veꝝ secundū cōmunes græcoꝝ regulas cū.th.aspirato scribi deberet: sed ne aliunde q̃ ab aristos compositū credat̃: præualuit cōsuetudo: ut cū.t.exili scriberet̃. fuit philosophus cyrenæꝰ & Socratis discipulꝰ. Is teste Cresio Phanio ꝑipatetico primꝰ socraticorū philosophiā deduxit in quæstū: habuitq; ingenium ad omnia facile & paratū: ob quā maxime a Dionysio ꝓbabatur. Cuius plurima dicta: & q̃promptissima & uaria rettulit Laertius Contra quem Plato librū in uoluptatē scripsit. Cuius ille assertor erat. Quare Timon illū ut nimiū delicatum arguit: a Diogene uero regius canis dicebat̃. Quorū disceptationē Horatius posuit in epistola decimaoctaua. Alius fuit Aristippus teste Laertio q arcadiæ historiā scripsit. Tertius qui eo quod a matre doctus fuerat: Matrodidactus dictus fuit. Quartus ex noua academia profectus.

A ristides cū.i.latino utrobiq; &.t.exili scribit̃: fuit atheniensis Lysimachi filiꝰ: æqualis fere Themistocli. Quare cū eo de principatu contendit: obtrectaruntq; inter se: in quibus duobus cognitū est quāto antestaret eloquentia innocentiæ. Nā cū teste Aemilio Probo Aristides abstinētia & uirtutibus: unus post hominū memoriā: quē quidē audiemꝰ cognomine iustus sit appellatꝰ a Themistoclis tamē eloquētia adeo collabefactus est ut exilio decē annoꝝ mulctaret̃. Veꝝ postq̃ Xerxes in græciā descēdit: sexto uero anno q̃ erat expulsus: plebiscito in patriā restitutus est. Hic qua fuerit abstinētia nullū ē certius iudiciū: q̃ cū maximis rebus præfuisset in tanta pauꝑtate decessit: ut quo efferret̃ uix reliquerit. Fuit & alter Aristides thebanus pictor insignis: & quē æqualē Appelli dixit Pliniꝰ libro.xxxv. naturalis historiæ. Is ut inquit omniū primus animū pinxit: & sensus hoīs expressit. quos græci πάθη: hoc est perturbationes uocāt. Durior paulo in coloribus. Cuius unā tabulam Attalus rex centū talentis emisse traditur.

A risto cū.i.latino &.t.nō aspirato scribit̃: pater fuit Platonis a codro Melanthi filio: qui a Neptuno itidē sanguinem trahere Trasilo teste memoratur ducens originem.

A ristomache cū.i.latino &.t.exili &.ch.aspirato scribitur: fuit uxor Dionysii.

A ristonicꝰ cū.i.latino utrobiq; &.t.ac.c.exilibus scribit̃: fuit enenis ex ephesia pellice filius.

A ristophorū cum.i.latino &.t.non aspirato scribitur. Vas est in quo prandiū defertur. Nam componitur ex ἄριστον quod prandium indicat: & φορῶ porto: diciturq; latine discus ut quidā uolunt: quod esse etiā græcum ostendit Iulius Pollux: ut in ea dictione uidebimus.

A ristoteles cū.i.latino &.t.exili utrobiq; sequēte.e.in penultima scribit̃: fuit philosophus summus ex oppido stragyra: obscuro quidē ꝑ se nisi quod huius uiri claritate refulsit. patrē habuit Nicomachū medicinæ artis professorē. Referebaturq; genus paternū in Machaonē Aesculapii filiū cōtinuata atq; certissima successiōe Quin & ipse Nicomachus apud Amyntā macedoniæ regē, Philippi patrē magno loco positus est. Matrē habuit Phestiada nō obscuri generis. hic prima ætate in macedonia enutritus ē. Sed cū adoleuit anno (ut phibent ætatis suæ) xvii. athenas se cōtulit. Platonē uiginti annis audiuit. Nullā sciētiā reliquit: quā nō perfecte attingeret. Quare nō solū poeta & orator summus: sed philosophus maximus euasit. Mortuo Platone ad Hermiā Atarnei tyrannū ꝓfectus: triennio fere apud illū desedit. Inde in macedoniā a Philippo euocatus: decē ferme annos circa disciplinā Alexandri fuisse tradit̃. Sed Alexandro in asiā cū exercitu ꝓfecto: ipse athenas rediit: & tredecim annis in lycio florētissime docuit. Tandē cōmuni illa philosophoꝝ inuidia accusatus ꝙ nō recte de diis sentiret. Metuens ne ut quondā Socrati: sic etiā sibi in iudicio pereūdū foret: deserta sui defensione chalcidē abiit: ubiq; de cætero fuit quoad uita discessit: ut omnia copiose & eloquētissime rettulit cōterraneus meus Leonardus Arretinus in uita quā de illo edidit. hic idem ut ait Hieronymus presbyter

ſcribēs ad Euſtochiū de uita monachaꝝ:abſq; dubitatōne ꝓdigiū fuit grādeq; miraculū in tota natura. Cui ut ꝑgit pene uidet̃ infuſum qcqd naturaliter capax ē gen⁹ hoīm. Sane teſte Laertio:octo fuerūt Ariſtoteles. Prim⁹ hicipe:quē teſte Gellio in.iii.noctiū atticaꝝ: traditum eſt libros pauculos Speuſippi philoſophi poſt mortē ei⁹ emiſſe talētis atticis trib⁹. Ea ſumma inqt Gelli⁹:fit nūmi noſtri ſextertia duo & ſeptuagita milia. Secūd⁹ q athenis rēpublicā āminiſtrauit. Hui⁹ ut ait adhuc extāt oratōes elegātiſſime. Terti⁹ q in iliadē Homeri ſcripſit. Quart⁹ orator ſiculus:q ad panegyricū Socratis reſcripſit. Quint⁹ q dictus ē Mythus Aeſchinis ſocratici neceſſarius. Sextus cyrenaicus q poetica ſcripſit. Septimus pædotriba:cuius meminit Ariſtoxenus in uita Platonis. Octau⁹ grāmatic⁹ obſcurus & ignobilis:cuius de pleonaſmo ars legitur.

Ariſtoxenus cum.i.latino &.t.ſine aſpiratiōe atq;.x.cōſonāte ſcribitur:fuit muſicus. & teſte Gellio in quarto noctium atticarum:uir litterarum ueterum diligentiſſimus Ariſtotelis philoſophi auditor. idem teſte Cicerone animam nil aliud atq; hermoniam eſſe dixit.

Artachæas cum.t.exili &.ch.aſpirato ſequente.æ.diphthongo ſcribit̃:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriarū.vii. dux magnus in exercitu Xerxis:quin & ſumme ab illo dilect⁹:ſed apud acanthū urbē emathiæ moriēs maxima cū pompa & honore tumulatus fuit. Cui deinde acanthii:ut heroi ſacrificauerunt.

Artanes cum.t.exili & unico.n.ſcribitur:fluuius eſt teſte Herodoto libro hiſtoriarum quarto:ſcythicæ thraciæ in iſtrum defluens.

Arithmetica cum.i.latino utrobiq;:& aſpiratiōe in primo.t.reliqua ſine aſpiratiōe ſcribūt̃:dici pōt numeralis. Nā ea ſciētia ē quæ de numeris tractat:deriuaturq; ab ἀριθμόσ quod ē numerus. Et a numero ſæpenumero dicit̃:quod eſt rationabiliter. Virgi.li.xi. Hetruſciq; duces:equitūq; exercit⁹ omnis Cōpoſiti numero in turmas.i.rationabiliter. hinc ē quod in Sileao ait idē Virgili⁹:Tū uero in numeꝝ faunos ſiluaſq; uideres i.in rationē:& rhithmū. Quin & metra numeros dicim⁹:ut idē in Mœri:Numeros memini ſi uerba tenerē.

Aromata cum.t.exili hoc eſt ſine aſpiratione ſcribitur.

Arſaces cū.c.nō aſpirato ſcribit̃:fuit perſaꝝ rex:a quo oēs perſidis reges poſtea Arſacidæ dicti ſunt. Nam ut ait Serui⁹ in ſextū ænei. Reges oēs albani ab Siluio filio Aeneæ:& Lauiniæ:Siluii dicti ſunt:ſicut romani imperatores Auguſti uocantur:ægyptii Ptolemæi:pſæ Arſacide:latini Murani:ut Muranū:hic atauos & auorū antiqua ſonantē Nomina:pes regeſq; actum genus omne latinum.

Arſinoe cū.i.latino &.o.atq;.e.diuiſis ſyllabis ſcribit̃:fuit filia Ptolemæi Lagi filii:q ægyptū poſt Alexandrū tenuit:& fuit uxor Lyſimachi regis macedoniæ forma præſtātiſſima. quæ ex uiro duos peperit filios Lyſimachū.ſ.& Philippū forma & præſtantia ſimiles:ſed tandē inter omnis miſeras ipa miſerrima fuit. huius noīe Ptolemæus philadelphus eius frater teſte Plinio li.v.naturalis hiſtoriæ:urbē cōdidit in cyrenaica regione:q̄ & ſimiliter Arſinoe dicta eſt. Et fluuiū qui eam præterfluit ptolemæū uocauit.

Armenia cū.i.latino ſcribit̃:nec aſpirat̃ in primo ut inſcii qdā uoluerūt:ꝓuincia ē aſiæ inter taurū & caucaſū mōtes ſita:& a cappadocia ad caſpium uſq; mare ꝓtenſa .ut deſcripſit Iuſtin⁹ li.xlii. ſic qdē ut aſſerit cognominata ab armenio Iaſonis comite. diuiditurq; in maiorē armeniā & minorē:quod Lucanus tetigit in oratione Pompeii cū ait li.iii. Nec tu populos utraq; uagātes Armenia. unde teſte Plinio li.xv. naturalis hiſtoriæ deducta fuerunt pruna quæ ſola odore cōmendāt̃ peculiari. habetq; deriuatiuū patriū armenius:quod æqſyllabum eſt primitiuo. Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciā:Inſtantē regi armenio parthoq; cometem.

Arne abſq; aſpiratione ſcribitur:fuit teſte Homero libro.ii. Boetiorum urbs.

Arſis cum.i.latino ſcribit̃:dici poteſt eleuatio ſicut θέσισ poſitio:quæ in uoce obſeruantūr.

Artabanus cū.t.nō aſpirato ſcribit̃:fuit Hyſtaſpis filius & frater Darii perſaꝝ regis. hic teſte herodoto li. hiſtoriaꝝ.vii. graui oratiōe diſſuaſit Xerxi nepoti ſuo bellū cōtra græcos arripere. tādē Xerxē in regia obtrūcauit:de quo Iuſtin⁹ li.iii. tractauit. Alter fuit Tigranis armeniæ regis filius:quē.M.Antoni⁹ dolo cæpit.

Artaphrenes cū.t.exili &.ph.aſpirato ſequēte.r.ſcribit̃:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.vii. un⁹ ex ducib⁹ Darii:& prim⁹ ſardiū ꝑfect⁹. idē cū Date apd̃ cāpū marathona debellat⁹ fuit:ut lati⁹ uidebim⁹ ī dictiōe marathū

Artaxerxes cū.t.nō aſpirato &.x. cōſonāte tā in ultima q̃ in penultima ſcribit̃: fuit teſte Herodoto li.hiſtoriarum.vi. perſarum rex filius Xerxis:filii Darii filii Hyſtaſpis.

Arteatæ cum.t.exili utrobiq; ſcribit̃:fuerūt teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.i. gētes perſicæ:ut ſimiliter parſagadæ maramphii maſpii: & alii qui eo nomine dicuntur perſæ.

Artembares cū.t.exili ſcribitur:fuit uir clarus apud medos ut dixit Herodotus.

Artemiſia cum .t.exili &.i.latino utrobiq; ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum . vii. filia Ligdamii alicarnaſſei ex matre Cretica & cōiunx Mauſoli regis cariæ:q̄ uirū ſuū ultra humanæ affectiōis fidē amaſſe ſcribit̃ a Gellio li.x.q etiā multa de illa rettulit:quæ ſiqs legere cupit ibidē legat. Quin & in li.ii. de architectura Vitruuius iucūda quædā & gratiſſima nobis rettulit. & ultīo addit de memoratiſſimo ſepulchro:qd̃ in memoriā uiri ſui apud alicarnaſſum ſtruxit:adeo ut īter ſeptē mūdi ſpectacula numeret̃:ut in dictiōe mauſolus uidebimuſ. Nāq; poſt mortē mariti teſte Herodoto:regnū cariæ & coi tenuit & rhodū mirabili arte cæpit:ut præfato loco oſtendit Vitruuius. de eadē mirāda narrat Herodotus & qualiter ſecuta ꝑtes Xerxis contra græcos ſuo cōſilio & īuicto animo talia ſuadebat regi:quæ ſi ꝑſuaſiſſet firmū græcoꝝ regnū obtinuiſſet

Sed inuidia aliorum principum adeo eius consilium neglectum fuit: ut cogeretur rex turpiter aufugere: & exercitum omnem perdere.

A rtemisius cũ.t.sine aspiratiõe &.i.latino utrobiq; scribit': mons ẽ Arcadiæ teste Plinio li.iiii.naturalis historiæ.& ut græci putãt ab artemisia herba ibidẽ abundante: & ab Chirone cõperta denominatus.

A rtemis cum.t.exili &.i.latino scribit': dicitur apud nos Diana.

A rtaxata cũ.t.exili utrobiq; &.x.cõsonãte in penultia scribit': declinat'q; tantũ in plurali ut cythera solema & similia: urbs est teste Plinio li.vi.naturalis historiæ maioris armeniæ in cãpis sita iuxta araxẽ.hãc ferunt Artaxan Tigrani patrẽ Hannibalis pœni cõsilio q ad eũ deuicto Antiocho cõcesserat omnibus rebus belliq; pacis opportunã cõdidisse: suoq; eã noĩe appellasse. Eratq; Luculli tpe Tigranis regia.

A rteria cum.t.exili &.i.latino scribitur: dicitur a nostris uena uitalis.

A rtocrea cum.t.&.c.exilibus scribitur: ut puto epulũ erat quod populo ex pane & carne dabat'. Persius ĩ ultima satyra: Oleũ artocreasq; popello Largior: hoc ẽ oleum ad ungendũ se dũ lauabãt: & epulũ ex pane & carne ad comedẽdum. Nam cõponitur ab ἄρτοσ: quod est panis: & κρέασ quod est caro.

A rtocopus cum.c.&.t.nõ aspiratis scribit': dicitur a nostris pistor. Nã cõponitur ex ἄρτοσ: quod est panis: & κόπτοσ labor: quasi is eẽ dicatur q circa cõficiendũ panẽ laborat. Sed nõnunq; etiã pro illo q quouis mõ in seruando uel distribuẽdo pane occupat': accipi posse uidetur. ut Iuuenalis in satyra Si te ꝓpositi: seruatorẽ panis inducit ad improbulũ dicentem: Salua sit artocopi reuerentia: quæ tunc quoq; salua esse uidebatur: quando a nullo alio panis pro domino factus tangitur q̃ ab ipso.

A rtoptasia absq; aliqua aspiratione & cũ.i.latino scribit': teste Plinio li.xviii.naturalis historiæ tostum panem designat. Nam cõponitur ex αρτοσ: quod est panis: & όπτασία: quod est tostatio.

A rtochmes cum.t.exili &.ch.aspirato sequente.m.scribitur: fuit teste Herodoto li. historiarum.vii. unus ex Xerxis ducibus: qui Darii filiam in uxorem duxit.

A ruisiũ cũ.i.latino utrobiq; scribit': ꝓmõtoriũ ẽ insulæ chii: a quo teste Plinio li.xiiii.naturalis historiæ: optia deducebãt' uina: unde aruisi⁹ aruisia aruisiũ deriuat'. Virg. ĩ Daphni: Vina nouũ fũdã calathis aruisia nectar

A sæus cum.æ.diphthongo scribitur: fuit teste Homero libro undecimo iliados: unus ex principibus græcorum interfectus ab Hectore.

A sarus cum unico.s.scribitur: fluuius est teste Liuio libro.v.de bello macedonico: alluens heracleã ciuitatem positam ad radices montis œtæ.

A sbeston cum.t.exili scribitur: sed ab insciis corrupte albeston dicitur: a nostris inextiguibile. Vnde lapis ille qui igni facile accenditur: & extingui non potest: asbeston similiter uocatur.

A sbytæ cum.y.græco &.t.exili scribitur: populi erant teste Herodoto libro historiaꝝ.iiii.circa cyrenem & tiligammas remotiores a mari.

A scalon cum.c.exili scribitur: urbs fuit syriæ: unde ascolonita quis dicitur.

A scanius cũ.c.exili &.i.latino scribitur: fuit teste Virgilio non solũ Aeneæ filius: ex Creusa regis Priami filia: sed & fugæ laborũq; in quærẽdo regno ꝑpetu⁹ socius. Liuius uero li.i.ab urbe dubitat an Creusæ uel Lauiniæ filius fuerit. Sed poetæ cæteri oẽs & historici cũ Virgilio Creusæ filiũ fuisse affirmãt. Et plurib⁹ noĩbus cognominatum asserũt. Nã Ascaniũ primo ab ascanio phrygiæ fluuio dictũ putãt. de quo fluuio meminit Virgi.li.georgi.iii.cũ ait: Illas ducit amor trans gargara trãsq; sonãtẽ Ascaniũ. fuit etiã dictus Ilus ab Ilo filio Troi & fratre Assarici aui Anchisæ. Deinde Iulus a prima barbæ lanugine: quo tpe Mezentiũ singulari certamine deuicisse rettulit Cato in libro originũ: & ob hoc dictũ Iulũ: ut testis ẽ Serui⁹ sup primũ æneι. Nã ἴουλοσ græce: latine lanugo dicit'. Quẽ ut ait Liui⁹ Iulũ eundẽ iulia gens auctorẽ noĩs sui nũcupat. Quãq̃ & ante id tps uocauit eũ Iulum Virgili⁹: cũ dixit in oratione Iouis ad Venerẽ: At puer ascanius cui nunc cognomẽ iulo Addit'. ilus erat dum res stetit ilia regno. Quin & teste eodẽ Seruio sup.iii. Virgilii ænei. librũ Dardanius etiã & Leondamas ad extinctoꝝ fratrũ solatiũ dictus fuit: ꝑ quod ostendere uidet' Aeneã plures ex Creusa filios suscæpisse. Ideo dicebat Virgili⁹ in eo libro: Dardaniusq; nepos ueneris. & subdit de Ascanio Liuius post mortẽ Aeneæ abundante Lauinii multitudine florentẽ iam ut tum res erant: atq; opullentã urbem matri seu nouercæ reliquit. Nouam ipse aliam sub albano monte condidit: quæ ab situ porrectæ in dorso urbis longa alba appellata est. Et subdit inter lauinũ & albam longam deductam coloniam triginta ferme interfuere anni. De reliquis Virgilius libro.viii.ænei.prosecutus est.

A scalaphus cũ.c.absq; aspiratiõe scribit': fuit teste Homero li.ii.iliados: Martis ex Astioche filius: quẽ & fratrẽ Ialmenũ regnasse dixit apud aspledonã orchomenũq;: & mimones ciuitates: uenisseq; ad troiã cũ triginta nauibus. Alter dicit' Ascalaphus ab Ouidio li.v.metamor. Acherontis & Ornæ filia natus. Seruius uero super primum georgicorum dixit Stygis filium: qui Proserpinam prodidit grana punici mali edidisse: ob quod ad superos redire nequiuit.

A scra cum.c.nõ aspirato scribit': fuit uicus in boetia ad radices montis Helicõis: patria Hesiodi poetæ clarissimi: dicẽte Ouidio li.iiii.de ponto: Intumuit uati: nec tamẽ ascra suo. a quo deriuat' ascræus cũ.æ.diphthõgo in penultima. Nã ea quæ a uocalibus in.a.aut in.e.ꝓductã exeũt noĩa in æus ut plurimũ ꝑ.æ.diphthõgũ

ſcribuntur:ut athenæ athenæus:thebæ thebæus:circæ circæus:aſcra aſcræus. Virgilius libro georgicoꝝ.i.
Aſcræumq; cano romana per oppida carmen. Ouidius libro primo de ſine titulo:
Viuet & aſcræus dum muſtis uua tumebit.

A ſculum cum.a.abſq; diphthongo uel aſpiratione aliqua ſcribitur:ubi poſt.c.& ante.l.nos.u.interponimꝰ: cum apud græcos dicatur ασκλος:ut ſimiliter ἀλκμήνη Alcumena:ηρακλῆσ Hercules:ut ſupra uidimꝰ Oppidum eſt apuliæ memorandum clade illata Pyrrho a Curio & Fabritio romanis conſulibus:ut late oſtẽdit Plutarchus in uita Pyrrhi.

A ſia cum.i.latino ſcribit':regio duplex dicitur:maior.ſ.& minor. Minor mediterraneo mari noſtro cingitur & phrygia ac lycia concluſus terminat':ſic quoq; ab Aſia nympha filia Oceani & Tethyos:ut teſtis eſt Heſiodus in theogonia & Iapethi cõiuge cognominata:quæ ĩperium circa ea loca tenuit:ut dixit Varro de origine linguæ latinæ. Herodotus uero li.hiſtoriaꝝ.iii.dixit eam Promethei uxorẽ fuiſſe:& ſubdit:At uero lydi dicunt aſiam ab Aſio Cotyi filio denominatã fuiſſe. Maior uero aſia a palæſtina incipit & ſyria:ac in indiam terminatur:quæ a minori nomen ad ſe traxit.

A ſychis penultima cum.y.græco & ultima cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum.ii.rex ægypti:qui poſt Mycerinum regnauit.

A ſilas cum.i.latino & unico.l.ſcribitur:latinum dicunt:& ab effectu eius uolatilis:qui ut uidebimꝰ aſilus dicitur deductum uolunt. Nam ardentis in arma puellæ nomen proprium fuit Camillæ comitis:ut Virgilius libro.xi.æneidos:Princeps turmas inducit aſilas.

A ſylum cum.y.græco & unico.l.ſcribit':apud nos indicat intemeratũ. Nã cõponit' ex.a.quod ẽ ſine:& ςῦρω traho:eo quod locus fuit a quo neminẽ ꝑ uim trahere licebat:ubi græcũ.r.in.l.noſtrũ conuerſum fuit.& ut mõſtrat Statius li.xii.thebaidos:apud athenienſes primo a deſcẽdentibus Herculis conſtructum fuit:ut ait
Fama eſt defeſſos acie poſt buſta paterni Numinis:herculeos ſedem fundaſſe nepotes.
Sic ſacraſſe loco cõmune animantibus ægris.
Confugiũ.& reliqua. Poſt hæc longo deinde tpe Romulus cõditurus urbem paſtores inter quos adoleuit cõuocauit. Cũq; is numerus ad tutandã urbem parum idoneus uideret':cõſtituit teſte Liuio primo ab urbe aſylum:quo quiſq; ꝓficiſceret':ab omni noxa liberatus eſſet:dicente Ouidio libro faſtoꝝ.iii.
Romulus ut ſaxo lucum circumdedit alto:
Quilibet huc inquit confuge tutus eris. Vnde Virgilius libro æneidos octauo inquit:
Hinc lucum ingentem quem romulus acer aſylum
Rettulit.ubi exponit Seruius ideſt fecit ad imitationem athenienſis aſyli. Per hũnc ergo modum ciuiũ numerum adauxit Romulus.ueꝝ & nõnunq̃ pro ipſo mere templo poni aſylum legimus:ut Virgi.li.ii.ænei.
Et iam porticibus uacuis iunonis aſylo Prædam obſeruabant.

A ſilus cũ.i.latino & unico.l.ſcribit':quidam cũ duplicato.l.& nõ recte ut puto. Nã uolatile quoddã paruum eſt armẽtis & maxime bobus infeſtum:quod a uocis ſono nomen traxiſſe uidet':quod magis ſine.l.q̃ quod duplicet.l.audit'.& eſt latinum teſte Virgilio libro georgicoꝝ.iii.qui ait:
Eſt lucos ſilari circa ilicibuſq; uirentem
Plurimus alburnum uolitans:cui nomen aſilo
Romanũ eſt.œſtrum graii uertere uocantes.& ſubdit:
Aſper acerba ſonans.& reliqua quæ ſequuntur.

A ſine cũ.i.latino ſcribit':oppidum eſt teſte Plinio li.iiii.naturalis hiſtoriæ in achaia: a quo aſinæus ſinus cũm æ.diphthongo cognominatus eſt.de quo Lucanus libro.viii. Quas aſines cautes: & quas chios aſſeras undas.unde hanc urbẽ dixit Homerus in reducto admodũ ſinu poſitam eſſe.

A ſyntheton antepenultima cũ.y.græco:penultima cũ.th.aſpirato:ultima cũ.t.ſimplici ſcribit':dici poteſt latine incõpoſitũ. Nã cõponit' ab a quod eſt ſine:& σύνθετον cõpoſitũ. Et tunc quoq; figura dicit': cũ aliqua abſq; cõiunctionibus abſolute & ſimpliciter proferunt':ut uenimus:uidimus:placuit.hæc eadem alio noĩe dialyton dicitur:ut in ea dictione uidebimus.

A ſymphonia cũ.y.græco &.ph.aſpirato ſcribit':dici põt icõſonãtia;ab a quod ẽ ſine:συμφωνία cõſonãtia.

A ſius cum.i.latino ſcribitur: fuit Hecubæ Priami regis uxoris frater: occiſus ab Aiace telamonio in prælio: ut oſtendit Homerus.

A ſparagus cũ unico.r.ſcribit':græcũ ponit' a Iulio Polluce:a Feſto ſecũdo latinũ dicit': herba ẽ ſic quoq; cognominata:q̃a aſpero uirgulto naſcit'. unde ait Martialis ĩ ultimo epigrãmatũ:Mollis in æquorea quæ creuit ſpina rauenna:Nõ erit incultis gratior aſparagis.& Pliniꝰ i.xxi.naturalis hiſtoriæ inquit:In totũ ſpina ẽ aſparagus:ea cõmode cum piſcibꝰ & carnibus lixa comedit':ideo ait Iuuenalis in ſatyra Si te ꝓpoſiti:Quæ fertur domino ſquilla:& quibus undiq; ſepta Aſparagis.& reliqua.

A ſphaltus cũ.ph.aſpirato &.t.exili ſcribit':dici põt latine tutamẽ:a uerbo ἀσφαλίζομαι:quod ẽ tueor deductũ:lacus eſt ſyriæ in ꝓuintia quæ hactenus pentapolis dicta fuit:ideo ſic cognominatũ ut puto: q̃a nihil uiuũ in eo ſubmergit'.unde mortuũ mare ab hiſtoricis nominat':dicẽte Solino cũ de iudæa tractaret. mare

mortuũ nihil præter bitumẽ gignit:aĩal nullũ habet:nec in eo aliqđ uiuũ mergi pót. Quare tauri & cameli impune illud transeũt. unde Ioseph⁹ li.v. captiuitatis iudaicæ: Vespasian⁹ inqt qu3 iudæos uicisset: quosda3 iussit natãdi inscios manib⁹ post terga ligatis in eũ ꝓiici: qui & si iacti mersiq3 sint: tanq̃ a uehementi spiritu ad superiora uenientes: statim repulsi euaserunt. Nec teste Iustino libro.xxxvi. nauigari pót: qu3 in eo ꝓtin⁹ cuncta uita carentia submergantur.

A spithines cum.i. latino utrobiq3 &.th. aspirato scribitur: fuit teste Herodoto libro historiaꝝ quarto: ex ꝑsis unus qui in Magum & Smerdim una cum Dario coniurarunt.

A sphodelos cũ.ph. aspirato & unico.l. scribit̃: herba est de qua mentionẽ fecit Homerus: cuius caulẽ Theophrastus & princeps Pythagoras cubitalẽ: & sæpe duoꝝ cubitoꝝ: ut refert Plinius li.xxi. naturalis historiæ dixere: foliaq3 habet porri siluestris: quã nostri ut ait hastulã regiã uocauere.

A sopus cũ unico.s.&.p. quãdoq3 simplici quãdoq3 aspirato scribit̃. Simplici qdẽ ut Stati⁹ lib. thebaidos.vii. Asopus genuisse dat̃ dignus qui uideri tũc pater: abruptis qu3 torrẽtissimus exit põtibus. Aspirato uero ut Ouidi⁹ li.iiii. de sine titulo: Quid referã Asophõ? quẽ cæpit martia Thebe Natoꝝ Thebe quiq3 futura ꝑtũ fluuius ẽ achaiæ. ut ostẽdit Ptolemæ⁹ in geographia q Aeginæ pater a poetis dict⁹ ẽ: & in sinũ corinthiũ cadit: de quo plura Stati⁹ rettulit. Sane teste Hesiodo in theogonia ex Oceano ac Tethy orti sũt filii plures: a qbus flumina cognominata fuerũt: inter q̃ Peneus & Asop⁹ fuere. Nã Pene⁹ in thessalia sedẽ eligẽs fluuio nomen indidit. Asopus cũ philiũtẽ ad habitãdũ elegisset. sumpta uxore Mẽtope Ladonis filia: duos teste Diodoro siculo li. historiaꝝ.v. ex ea filios suscæpit: Pelasgũ.s.& Ismenũ: qui & filias duodecim Ismenus in boetia habitauit iuxta fluuiũ: quẽ a suo nõie Ismenũ cognominauerũt. Ex filiab⁹ uero Synope ab Apolline rapta: in eũ locũ delata ẽ: ubi nũc ẽ urbs ab ea synopes dicta. hoꝝ filius Syr⁹ his iperauit: q ab eo syri sũt appellati. Alia uero filia Corcyra a Neptuno in eã insulã delata ẽ: quã ab ea dixere corcyrã. & his natus ẽ Phæac⁹ a quo phæacũ gen⁹ in corcyra nomẽ accæpit. Phæaco fili⁹ extitit Alcinous: ut hic noster Diodor⁹ ait: Homerus uero aliter sentit: ut uidebimus ĩ dictiõe Nausithous: & ut seqt̃ Diodorus Salamis a Neptuno similiter rapta in insulã adue cta fuit: q̃ ab ea salamina uocata fuit. ex qbus genit⁹ ẽ Cenchreus uir clarus: q insulæ imperauit: & serpentẽ in ea miræ magnitudinis: q incolas uexabat occidit. Iuppiter similiter ex philiũte Aeginã rapuit. inq3 insulã aduexit: q̃ ab ea ægina dicta fuit: ex q̃ Aeacũ genuit: q in ea insula regnauit. ab Aeaco geniti sunt Peleus Telamõ & Phocus. Hoꝝ Pele⁹ disco iacto (licet inuitus) Phocũ fratrẽ interemit: ob quã cædẽ a patre pulsus: inq3 phthiã thessaliæ fugiẽs: ab Actoro rege purificatus ĩ regnũ accitus ẽ: cũ rex ille liberis careret. Ex Peleo uero & Thetide ortus ẽ achilles. At uero Telamon ex ægina abiẽs salaminã adiit: ubi sũpta uxore Glauca Cẽchrei salaminioꝝ regis filia insulæ iperauit. S3 Glauca defũcta Tribiã Alcati atheniẽsis despõdit: ex qua ortus est Aiax: qui bello troiano interfuit. Et hæc ut reliqua quæ in diuersis dictionibus enarrabimus intelligi possint placuit explicare.

A ssaracus cũ duplici.s.&.c. exili scribit̃: fuit Aeneæ proauus. de quo in dictione Priamus uidebimus.

A ssyria cum duplicato.s. sequente.y. græco: & in penultima cum.i. latino scribit̃: regio est maioris asiæ: habẽs ab ortu indiã: & ab occasu tigrim fluuium: a meridie uero mediã: & a septẽtrione montẽ caucasum. Sed ut ait Iustinus libro primo assyrii postea syrii dicti sunt.

A stages cum.t. exili scribit̃: fluuius ẽ teste Plinio naturalis historiæ.ii. qui in pontum defluit.

A ster cum.t. exili scribitur: latine stella dicitur uel iubar.

A stericus sine aliqua aspiratione &.i. latino scribitur: dici potest a nostris parua stella. Nam ἀστήρ græce latine stella: unde diminutiuũ astericus deductum est.

A sterion cũ.t. exili &.i. latino scribit̃: fluui⁹ ẽ achaiæ in nemea silua placide fluẽs: & fructuũ iuxta ripas abũdãtissimus: ut testis ẽ Lactãtius grãmaticus. fuit etiã urbs: ut ostendit Homerus li. iliados.ii.

A steria cum.t. exili &.i. latino scribitur: fuit Titani Cæi filia & Latonæ soror: quã Iuppiter ardenter amauit: & in cæa insula uitiauit.

A styages cum.t. exili &.y. græco scribit̃: fuit Cyaxaris medoꝝ regis filius: & Mandanæ pater: quã in somniis tãtũ minxisse uidit: ut omnẽ eius ciuitatẽ impleret: quẽadmodum in ea dictiõe uidebimus. fuitq3 ultim⁹ assyrioꝝ & medoꝝ rex. De quo apud græcos Herodotus li. historiarum.i. & apud nostros Iustinus similiter li.i. q̃plura scripsere: & ἄστυ quod est urbs: & ago componitur.

A styal⁹ cũ.t. exili &.y. græco scribit̃: fuit uir troian⁹ q teste Home.li.vi. ilia. ĩ bello a Neoptolemo iterẽptus ẽ.

A styanax cũ.t. exili &.y. græco scribit̃: fuit Hectoris ex Andromache filius: cui teste Homero li.vi. iliados pater Scamandrio ĩposuerat nomẽ. Sed eum cæteri Astanactẽ uocare maluerunt: quod solus illius pater urbẽ tutaret̃. Nã ἄστυ græce latine urbs dicit̃: ἄναξ uero tutator uel defensor.

A stycraria secunda cum.y. græco: penultima cũ.i. latino & sine aliqua aspiratione scribit̃: fuit teste Homero in.x. odysseæ: filia Aeoli ex Læpatra uxore: quasi urbana potestas. Nã κρατόσ potentiã designat.

A stymones cum.t. exili &.y. græco scribit̃. fuit Hippotis cõiunx: & mater bellacissimi Capanei.

A stynous cum.t. exili &.y. græco scribitur: fuit princeps quidã troianus: quem teste Homero libro.v. iliados Diomedes in bello interemit.

A ſtyochia cum.t.exili ſequente.y.græco:& in penultima cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribit̃:fuit Actoris Ezidæ filia.hæc teſte Homero li.ii.iliados:cum adhuc uirgo in cœnaculum paternæ domus aſcédiſſet: clã ibi a Marte cõpreſſa ẽ:cui peperit Aſcalaphum & Ialmenum.Eandeꝫ Hercules expugnatis cõpluribus oppidis ab ephyra & fluuio ſeleente abduxit.Cui peperiſſe Tlipolemum dixit Homerus.

A ſtypale cum.t.exili &.y.græco ſcribitur:urbs fuit in inſula aſtypalæa:quaſi αστυοσ:ideſt urbis:πάλη luctatio.ea teſte Plinio libera fuit a romanis.

A ſtypalæa cum.t.exili &.y.græco:penultima cũ.æ.diphthõgo ſcribit̃:ẽ inſula in mari ægæo una ex cycladibus ab Aſtypale urbe cognominata.de qua Ouidius li.ii.de arte ait:
Cinctaq; piſcoſis aſtypalæa uadis.

A ſtrea cũ.t.exili ſcribit̃:fuit teſte Arato in phenomia Aſtrei filii Titani ex Aurora filia.quã ob diligẽtiſſimam æqtatẽ iuſticiã appellatã dixit.Nã tũc quoq; cũ terras habitabat:Nõdũ ueſanos rabies undauerat enſet:Nec cõſanguineis fuerat diſcordia nota.Et alia plura p multa carmĩa ſecũdũ eã quã habeo traductionẽ.T.Claudii Cæſaris.Nã germanici Cæſaris traductionẽ:quã olim uidi iã nõ teneo.Eã uero q̃ fuit Ciceronis nũq; uidi.Sed græcũ ipſius Arati codicẽ habeo.& ſubdit Aratꝰ illã deinde ob hominũ ſcelera ad cælũ euolaſſe. Et cæli ſortitã locũ quã ꝓximus illi tardus in occaſu ſequit̃ ſua plauſtra bootes.At uero Heſiodus in theogonia dixit illã Iouis: & Themidos fuiſſe filiam.Alii nõnulli Erigonem Icari filiam dixere.

A ſtreus cuꝫ.t.exili &.eu.diphthõgo in fine ſcribit̃:fuit teſte Seruio ſup primũ æneidos: unus de Titanibus:q cõtra deos arma ſumpſere.hic teſte Heſiodo in theogonia cum Aurora cõcumbens uentos genuit.

A ſtron cum.t.exili ſcribitur:& græcum eſt:quod teſte Macrobio ſuper ſomniũ Scipionis ſidus apud nos dicitur. Quod ꝓprie ex pluribus ſtellis cõſtari dixit:ita ut ſtella unica ſit.Quæ ſane differentia ab auctoribus quandoq; confunditur:ut late uidebimus in dictione ſidus.

A ſtronomia cũ.t.exili &.i.latino ſcribit̃:dici põt aſtroꝶ regula.Nã νόμος græce latine lex & norma dicit̃.

A ſtrologia cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:dici poteſt aſtrorum ſermo uel ratio.

A ſtu cum.t.exili ſcribit̃:apud poetas aſtutiã deſignat.Cuius origo ut ait Feſtus ex græco uocabulo ἄστυ deducit̃:quod oppidum ſeu urbem indicat:in qua qui cõuerſati aſſidue ſunt:cauti atq; acuti eẽ uidebant̃.

A talanta cũ.t.exili utrobiq; &.a.poſt utrũq;.t.atq; cum unico.l.ſcribit̃:fuit uenatrix ex arcadia filia Iaſii filii Abãtis argiuoꝶ regis:ut græci oẽs & latini pariter atteſtãt̃.hãc ardẽter amauit Meleager. ut Ouidiꝰ in.iiii.epiſtolaꝶ heroidũ:Arſit & œnides in menalia atalãta.Et Muſeꝰ amorẽ tractãs Leãdri & Heros de illla inqt παρθενοσ ὀυ σέ λε ληθεν ἀπ᾽ ἀρκαδίησ ἀταλάντη.Nã cũ uirgo eẽt ſpecioſiſſima & una ex Dianæ comitibus ad Apꝶ calydoniæ perimẽdũ una cũ cætera nobilitate achaiæ a Meleagro uocata uenit.Sed tamen qa prima Apꝶ ſagitta pſtrinxit:tũ etiã rõe ſuæ formæ a Meleagro amata capite mõſtri in teſtimoniũ magnæ uirtutis fuit donata.Ex quo in eius amplexus deuenit:quæ ſibi deinde Parthonopeũ pepit. Alia fuit Cenei regis in ſcyro inſula filia curſu nobilis:& a poetis cantatiſſima.Cuiꝰ omnẽ fabulã Ouidiꝰ ipe rettulit li.metamor.x.ubi dicit talia dicẽtẽ molli ceneia uultu.Et ĩ eadẽ fubula:Gaudeat an uirgo magis his ceneia dictis

A talãtis cum.t.exili utrobiq; ſequente.a.uocali in ſecũda &.i.latino in fine ſcribit̃:luſcinia a nobis dicitur & carduelis:de qua Virgi.li.georgicoꝶ.iii.Littoraq; halcyonem reſonant atalantida dumi.

A thamas cũ.th.aſpirato ſcribit̃:fuit Aeoli filius & cadmi gener ac thebaꝶ rex paterq; Phryxi & Helles:cãtatiſſimus quidẽ carminibus poetaꝶ.de quo Ouidius li.metamor.iiii.& faſtoꝶ.vi.plura dixit:a quo patronymicũ athamãtis ꝓ Helle filia ponit̃.ut Ouidiꝰ.xvii.heroidũ:Fluctibus ĩmodicis athãmãtidos æquora canẽt.

A thanaſius cum.th.aſpirato &.i.latino ſcribit̃:fuit epiſcopus alexandrinus uir admirandus in omni ætate. Cuius nobilẽ uitã e græco in latinũ tranſtuli ad Eugeniũ pontificem maximũ.

A thanatos ſecunda cum.th.aſpirato:& ultima cum.t.ſimplici ſcribit̃:dicitur a noſtris ĩmortalis.

A tarnes cum.t.exili ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum.vii.Darii perſaꝶ regis frater: a quo locꝰ quidam myſiæ contra leſbum atarnes dictus fuit.

A thax cũ.th.aſpirato ſcribit̃:fluuius ẽ epyreneo mõte ſcaturiẽs:q curſu lenis narbonã uſq; ꝓgredit̃.Vbi nauigabilis effectus adeo imbribꝰ turgeſcit: ꝙ intra ripas ſe cõtinere nõ poſſit:deĩde in rubreſuꝫ lacũ defluit. unde tenuis exiẽs ĩ tyrrhenũ mare demergit̃.de quo Luca.li.i.ait.Mitis athax latias gaudes nõ ferre carinas

A tella cnm.t.exili & duplicato.l.ſcribitur:fuit campaniæ oppidum:a quo ludi atellani dicuntur.fuitq; in illo amphitheatrum egregium.

A thene cũ.th.aſpirato ſcribit̃:ciuitas fuit p̃clariſſima in attica regiõe:cuiꝰ adhuc ueſtigia q̃dã manẽt.hãc primo ab Alabãdo cõditã dixit Cicero li.iii.de natura deoꝶ. Plato uero in timeo dixit Amaſim regẽ ægyptiuꝫ eius urbis cõditorẽ fuiſſe:eãq; uocabulo ægyptio cognominaſſe:quod lingua græca athenã ſonat.Alii Cecropẽ illã cõdidiſſe dicũt:& eã ſubita apparitiõe arboris oliuæ Mineruã cognominaſſe: quã ea arbor deſignat:& lingua græca athena dicit̃.Alii nõ a Cecrope cõditã:ſed inſtauratã putãt.quo tpe athena apud illos ꝓ dea colebat̃.Poetæ uero dicũt Neptunũ & Mineruã athenas cõdidiſſe.ſed cũ de noĩs ĩpoſitiõe inter eos fieret diſſenſio:diis reliqs p̃ſentibꝰ fit ĩter eos cõuẽtio.Vt q pcuſſa terra laudabiliorẽ ꝓduceret effectũ:urbi nomẽ ĩponeret.Neptunus cũ tridẽte pcuſſa terra equũ ꝓduxit belli omẽ:Minerua aũt haſta ꝓiecta oliuã ꝓ

duxit pacis arborē. Quæ quoniā utilior deoꝶ iudicio uisa fuit: ex suo noīe athenas dixit. Nā minerua athene græce dicit̄: de quo Lucan⁹ li.vi. ait: Primus ab æquorea pcussis cuspide saxis Thessalic⁹ sonipes bellis feralibus omen Exilit. & Virgilius georgicorum primo: Tuqꝫ o cui prima frementē Fudit equum magno tellus percussa tridente Neptune.

A thenodorus cum.th.aspirato scribit̄: fuit teste Plinio libro.xxxvi. naturalis historiæ: marmorarius sculptor eximius: diciturqꝫ quasi ἀθηνᾶς hoc est Mineruæ: δῶρον: donum.

A thenion cum.th.aspirato &.i.latino scribitur: fuit teste Plinio li.xxxv. naturalis historiæ: pictor Maronites Glautionis corinthii discipulus: austerior colore: & in austeritate iucundior: ut in ipsa pictura eruditio eluceret: cui ut scribit idē auctor nisi in iuuenta obisset nemo compararetur.

A theos cum.th.aspirato scribitur: is est qui deos negat: ut Diagoras fertur cognominatus. Nam cōponit̄ ex a quod negationem importat: & theos deus.

A thesis cū.th.aspirato &.i.latino scribit̄ fluuius est galliæ cisalpinæ: q in montibus tridētinis oritur: & cursu rapidus tridentum radit. Inde ueronā cōtingēs urbē in duas ptes diuidit. Et deinde ꝑ latas padi paludes gradiens non longe a brundulo in adriaticū mare fluit. de quo Virgilius meminit libro æneі.ix. cū ait: Siue padi ripis athesim seu propter amœnum Consurgunt geminæ quercus.

A timetus secunda cum.t.exili &.i.latino: penultima cū.e.absqꝫ diphthōgo: & ultima scribit̄ absqꝫ aspiratione: fuit libertus Cæsaris Pamphiliti: ut ipsemet testat̄ in marmore ab eo dicato cineribus uxoris Homonœæ cū epitaphio pulcherrimo: quod romæ legi in sacello Michaelis archangeli.

A tys cum.t.exili &.y.græco scribitur: fuit puer phrygius. ut scripsit Ouidius libro fastorum quarto: quē spectabilem facie ut idem ait Cybele deorum mater casto sibi amore deuinxit: Iussitqꝫ ut purus perseueraret: & sua templa tueretur. Et subdit Ouidius: Ille fidem iussis dedit: & si mentiar inquit Vltima qua fallam sit uenus illa mihi. Sed deinde uel præceptorum oblitus: uel libidine aut amore deuictus fallit: & in nympha Sagarathide desinit esse quod fuit. Quare cum ea nympha pœnas dedisset ac perisset: puer in furias cōuersus putans domos ruere tectum omne diffugit. Et per summa dindymi montis phrygiæ: q deæ sacer est furiose discurrens: arrepto lapideo cultro seipsum excastrauit: dicente Ouidio:

Ille etiam saxo corpus laniauit acuto:
Longaqꝫ non modo puluere tracta coma est.
Voxqꝫ fuit merui meritas do sanguine pœnas.
Ah pereant partes quæ nocuere mihi:
Ah pereant dicebat adhuc onus inguinis aufert.
Nullaqꝫ sunt subito signa relicta uiri.

Verum catulus aliter historiam retexens dixit illum per mare phrygiam contendisse: Et cum ad phrygiæ fluuium qui gallus dicebatur aduenisset: bibissetqꝫ ex illius aqua in furorem ex aquæ natura cōpulsus silice se castrauit. ait enim:

Super alta uectus atys celere rate maria.
Phrygium ut nemus citato cupidine pede tetigit:
Adiitqꝫ opaca siluis redimita loca deæ
Stimulatus ubi furenti rabie uagus amnis
Deuoluit: exectus acuto sibi pondere silicis.
Itaqꝫ ut relicta sensit sibi membra sine uiro
Niueis citata cæpit manibus leue tympanū. & reliq.

Nā de eo flumine testat̄ Plini⁹ li.v. naturalis historiæ dicēs: Gallus phrygiæ flumen est. de cuius aq̄ potātes reddunt̄ insani. Et Martianus li.vi. dixit ab eo ministros matris deū gallos dictos esse. Quod Ouidius ipse eodem quo rettulimus libro pri⁹ testatus est cum ait:

Cur igitur gallos qui se excidere uocamus:
Cum tantum a phrygia gallica distet humus:
Inter ait uiridem cybelen altasqꝫ celenas
Amnis it insana nomine gallus aqua:
Qui bibit inde furit procul hinc discedite quis est
Cura bonæ mentis: qui bibit inde furit.

Cum ergo Atys per eum modum se execuisset: uenit id in exemplum ut omnes qui matri deum ministrare cupiūt: seipsos excastrare debeāt. dicēte Ouidio ī præfato libro: Venit in exēplū furor hic mollesqꝫ ministri: Cædunt iactatis uilia membra comis Nec se ferro excidere sed lapideo cultro demonstrant. Quod etiam Iuuenalis confirmare uidetur: cum ait in satyra Credo pudiciciam: Ecce furentis Bellonæ matrisque deum chorus intrat. & ingens Semiuir obscœno facies reuerenda minori: Mollia qui rapta secuit genitalia testa. & reliqua. In quibus ostendere forte uidetur: non omnes sibi testa genitalia exsecuisse: sed ille solum qui inter illos est maior. Verum hic cum matri deum sacra litabant: proprio sibi sanguine crines inungebant: & caput inde rotantes futura præsagire credebantur. unde ait Lucanus libro primo: Crinemqꝫ rotantes Sanguineum populis ululabant tristia galli.

A tys alius Crœsi lydoꝝ regis maior natu filius fuit:q nulla arte custodiri potuit:quin ferro necaret᷑. Ná teste Herodoto li.historiaꝝ.i. ab Adrastro uenádo fortuitu interfectus fuit. Alius eodẽ noíe eius frater fuit:q cũ natus diuq; elinguis educatus esset: ui timoris paternæ necis uocalis euasit. Cui⁹ hæc fuerũt uerba:teste Herodoto li.historiaꝝ.i.ὤνθρωπε μὴ κτεῖνε τὸν κροῖσον:hoc ẽ o homo ne interfice Crœsum.

A tina cum.t.exili &.i.latino scribit᷑:fuit teste Seruio super.vii.æneidos:urbs iuxta pontinas paludes campaniæ:quæ ciuitati erũnas inferebant.unde sic quoq; cognominata fuit. Nam ἄτη:græce latine erumna dicit᷑ Virgilius tamen dixit:Atina potens:tyburq; superbum.

A tlas cũ.t.exili imediate sequẽte.l.scribit᷑:mons est mauritaniæ sic quoq; nominatus ab Atlante rege filio Libyæ a quo teste Plinio li.vii.naturalis historiæ:astrologia primũ cóperta fuit. Sed duo mótes eiusdẽ noís in mauritania ab Herodoto & aliis nónullis historicis describunt᷑. Vnus quidẽ ꝓpinquior colũnis Herculis. Alter uero in interiora libyæ remotior:quẽ rotundũ eẽ dicit:& altissimũ. Cuius sũmitas nunq̃ uideri pót: qa nubes ab illo nec æstate:nec hyeme diuellunt᷑. Quẽ incolæ(ut ille refert)uná cæli colũná eẽ asserũt. Et ut ferunt poetæ fuit in illũ Atlas mauritaniæ rex conuersus. Quare in formá uiri Virgilius eum descripsit:cuȝ ait libro æneidos quarto:

Atlantis cinctum assidue cui nubibus atris:
Piniferũq; caput uento pulsatur & imbri.
Nix humeros infusa tegit:tum flumina mento
Præcipitat senis:& glacie riget horrida barba.

Similiter & eadẽ scriptura hoc est cũ.t.simplici imediate subsequente.l.ponit᷑ ab Herodoto præfato li.historiaꝝ.iiii.atlas fluuius quidá magnus a sũmo mótis æmi uersus septẽtrioné in istrũ defluẽs:quẽ sic quoq; cognominatũ ab Atlante arcadiæ rege existimo. Ná teste Seruio sup.viii.ænei.tres fuerũt Atlátes. Vnus rex italiæ:& pater Electræ uxoris Coriti. Alter arcadiæ & pater Maiæ:ex qua Mercurius natus est. Et ertius maurus q maximus est dictus. Et cui pene reliqua omnia attribuunt᷑ ab Atlante Atlantiades patronymicum licentia poetica deducit᷑:ut Ouidius li.metamor.i.Sedit atlátiades pro adlantides.a quo etiá atlantides populi:& adlanticum mare.

A thleta penultima cum.th. aspirato immediate subsequente.l.& ultima cum.t. simplici scribitur: dicitur a nostris pugil & luctator.

A tomus cum.t.exili scribitur:dicitur apud nos indiuisibilis:& indiuidua. Nam ex a cóponit᷑:& τομή: quod est incisio. Lucretius uero atomos minutiones uocauit.

A thochari cuȝ.th.&.ch.aspiratis scribit᷑:sunt teste Herodoto populi scythici in asia. hi teste Plinio li.vi.naturalis historiæ:apricis ab omni noxio afflatu seclusi collibus eadẽ qua hyperborei deiungunt᷑ tẽperie. Et subdit de his priuatim condidit uolumina Homerus sicut Echathus de hyperboreis.

A thos cũ.th.aspirato scribit᷑:mons est inter macedoniá & thraciá. Quare nónũq̃ mons thraciæ dicit᷑: ut Homerus in hymno Apollinis θρηΐκιος τ᾽ἄθοσ. Nónunq̃ macedoniæ:& aliquando æmoniæ mons dicit᷑: quæ sub noíe macedoniæ:ut in ea dictione uidebimus nónunq̃ uenit:unde Seneca in Medea:Aemoni⁹ illas cótulit pestes athos. Seruius uero sup.xii.ænei. Nó athos cũ.s.cósonáte i fine:sed athon cũ.n. ut apollon scribẽdũ dixit. Quod auctoritate Virgilii cóprobauit q ibidẽ dixit. Quátus athon aut quát⁹ aryx. Ná ut ait si athos cũ.s.legeret᷑:cũ.os breuis sit:minime staret uersus. Quí & ex alio cóprobat.qa athona i accusatino facit. Quod ut sane ip̃e fatet᷑ ab Herodoto & Homero obseruatũ nó fuit. Nec etiá ut puto a nostris cóperit᷑. Ná Virg.li.georg.i.ait:Aut athó aut rhodopẽ aut alta ceraunia telo Deiicit. Nisi qs dicat eclipsim fieri uel athona rhodopen scribẽdũ eẽ. Estq; altitudinis admirádæ ut historici attestát᷑:ita ut usq; ad lemnũ insulam umbrá ꝓtẽdere affirmẽt:q̃ octoginta sex milib⁹ passuũ a macedonia separat᷑. de quo Stati⁹ li.v. thebaidos ait:Ingẽti tellurẽ ꝓximus umbra Vestit athon nemorũq; obscurat imagine pontũ. Et cũ sic ardu⁹ fuerit: teste tamẽ Herodoto li.historiaꝝ.v.nauigatus fuit classib⁹ ꝑsicis:& a cótinẽti iussu Xerxis mille quingẽtis passibus abscissus est:quin & pontẽ sub strymone fluuio derelictũ:hoc ẽ adeo subcauatũ dixit:ut flumẽ ip̃ȝ cursum supra pontẽ cóficeret:& sub ponte mare inundaret:de quo in dictione Xerxes uidebimus.

A tossa cũ.t.exili hoc ẽ sine aspiratióe & duplicato.s.scribit᷑:fuit teste Herodoto li.historia.iiii.filia Cyri: quá & Artystoné sororẽ Darius postq̃ ad regnũ ꝑsaꝝ sublimat⁹ ẽ uxores accæpit.& ex Atossa ut idẽ auctor circa initiũ libri septimi dixit Darius ip̃e Xerxem ꝓgenuit:deinde post illum regnauit.

A trax cum.t.exili scribitur:fluuius est ætoliæ:a quo teste Plinio libro quarto naturalis historiæ atraces quidá populi cognominati sunt.

A treus cũ.t.exili &.eu.diphthógo i fine scribit᷑:fuit filius Pelopis:& Hippodamiæ:nepos Tantali mycenaꝝ regis:& frater Thyestis:de qb⁹ multa narrát᷑ a poetis:ut a Seneca in Thyeste:& statio i diuersis locis suæ thebaidos. Qui sane ostẽdũt eos fuisse inter se sæuos:adeo ut Thyestes cũ Europe fratris uxore cócũberet: qđ dolẽs Atreus liberos ei epuládos apposuit. Cui⁹ facinoris cũ Thyestes exqreret ultioné a diis: respondit illi Apollo posse alio scelere ei⁹ facinoris uídicẽ nasci.s.si cũ Pelopia filia sua cócũberet. Quo facto nat⁹ ẽ Aegisth⁹:q Atreũ iterfecit:& Agamẽnoné similiter a bello troiano redeũtẽ iteremit. Serui⁹ sup.i.æne.dixit Atreũ apđ mycenas primũ solis eclipsiȝ iuenisse:cui iuidẽs frater ex urbe discessit tpe quo ei⁹ ꝓbata sũt dicta:& ab

Atreo atrides deducitur:unde atridæ Agamemnon & Menelaus a poetis dicti sunt:quod usurpatum fuisse dixit Seruius super primũ æneidos:quia Plistonis fuerunt filii.

A thrys cum.th.aspirato &.y.græco scribitur:fuit teste Herodoto libro historiarum tertio:thraciæ fluuius in istrum defluens.

A tropos cum.t.exili scribit᷑:Vna dicit᷑ ex parcis quæ filũ frangit.unde cõponit᷑ ab.a.quod est sine:& Τροπη cõuersio:quasi ad nullius preces cõuertat᷑.Nam ut uoluit Homerus tres sunt sorores.quarum una dicit᷑ Clotho quæ.s.baiulat.Alia lachesis quæ filat.Et tertia Atropos quæ filum frangit:Ita ut cũ alicui⁹ fila diruperit morte moriatur:dicente Martiale in primo:Lanificas nulli tres exorare puellas. Contingit:obseruant quẽ statuere diẽ.Has Martianus dixit superũ librarias:& scriptrices:quæ.s.snías Iouis studio ueritatis excipiũt.Vnde & nõnunq̃ ab auctoribus nostris ꝓ dispositione superũ capiunt᷑:iuxta quod ait Iuuenalis in satyra Neuule:Hæc exẽpla para fœlicibus:at mea clotho. Et lachesis gaudẽt si pascit᷑ inguine uenter.Vnde illas quoq; dixit Hesiodus in theogonia nascẽtibus hominib⁹ bonũ & malũ cõferre. Quare latine ptæ teste Gellio li.iii.noctiũ atticarum ex auctoritate Varronis imutata littera una a ptu noiant᷑.

A ttalus cũ duplicato.t.exili & unico.l.scribit᷑:fuit pergamenorum rex:q in minori asia cõtra Philippũ romanis fauit:de quo Liuius diuersis in locis:& Iustin⁹ li.xxxvi.plura scripsere. Alter eodẽ noie fuerat Neoptolemi filius frater Olympiæ cõiugis Philippi fratris Alexandri magni:q deinde causa fuit mortis Philippi.

A ttagen cũ duplicato.t.exili scribit᷑:auis est teste Plinio li.x.naturalis historiæ celebris & uocalis alias:sed capta obmutescẽs.hæc ut ait primũ in ionia cõperta fuit:postmodũ in gallia & in hispania capta.

A ttis cũ duplici.t.nõ aspirato &.i.latino scribit᷑. Sane teste Seruio sup primũ georgicorum nõ solũ attis cum.s. cõsonante in fine:sed etiã attin cum.n.scribi põt:ut delphis & delphin:eleusis & eleusin.Et ut pgit᷑ uerius in n.desinunt(qa illud in obliquis habẽt)q̃ in.s.ut attinos delphinos eleusinos:& est attin regio inter achaiã & macedoniã:quæ maxime græciæ nomẽ retinet.Nã ab Isthion corinthio siue strictura:i quã definit achaia incipiens:& p mare ægæum porrecta usq; in macedoniã & thessaliã(quã ut multi uolunt cũ omni boetia intra suũ nomẽ includit)extendit᷑:dicta primũ attis ab Atti filia Græci successoris Cecropis: a quo & græci sic quoq; cognominati fuerunt.Deinde ab Hellene Pyrræ & Deucalionis filio dicta fuit hellas: q̃ teste Solino ĩ thessalia natus est:quo rege ipsi græci hellenes dicti fuerunt.Nã teste Aristotele in secũdo meteororum:hellenes nunc sunt:qui prius græci a græco rege dicti fuerunt.In hac regione fuit inclyta atthenarum ciuitas: campus marathon cũ oppido eiusdem nominis athenis satis ꝓpinquo: memorandus quoq; cruentissimis ꝓliis ut in ea dictione uidebim⁹.montes teste Plinio brylesus ægialeus icarius hymettus.Quin & suniũ ꝓmontorium:duriscos:polyposter:ebrauronion:Saxa scyronia athenis ꝓpinqua:& ut multi ferũt mons aracynth⁹ ut in ea dictione uidimus.Nec longe ab athenis argos oppidũ quod Bacchus ipẽ cõdidit:& plura alia quæ longũ esset enumerare.At uero ab atti regio ipsa attica dicta est:& atticus incola quin & attius. quæ omnia cũ duplicato.t.scribenda sunt.Virgilius libro georgicorum.iiii.Attias orithya.& similiter oĩa descẽdentia cũ geminato.t.scribi debent:& nõ.c.ante.t.ut attæus.Virgilius in Alexi: Amphion dircæ⁹ in attæo aracyntho Similiter Leander ad Boreã:qui rapuit Orithyam dixit apud Ouidiũ.xvii. heroidum: Tam gelidus cũ sis nõ te tamẽ improbe quondã Ignibus attæis incaluisse negas.Nã si cũ.c.aut.t.scribat᷑:denotat montẽ leucadium:qui actius dicit᷑:ut Sappho: Actæum populi leucadiũq; uocant.& in eadẽ epistola:Cur nõ actiacas mi serã me mittis ad oras:quod cum.c.ante.t.scribit᷑.Similiter Virgilius li.ænei.iii. Actiaq; iliacis celebramus littora palmis.Et circa finẽ li.viii.Actius hæc cernens arcũ intendebat apollo.At uerbum atticisso:qa ab atti descendit:cũ duplici.t.scribit᷑:ut Plautus:Non atticissat:sed sicilissat.& inde atticismus:ut Quintilianus in primo de oratoria institutione:In primis inquit copiam uerborum:quorum in tragœdiis grauitas:in comœdiis elegantia:& quidam uelut atticismus:inueniri potest.Et ut quidã putant etiam attilius inde deducitur:quod si sic esset:cum duplici.t.scribendum erit:

A uctor cum.au.diphthongo &.ct.exilibus scribitur ab uerbo græco:quod est ποιῶ originem per significationem ducere uoluerunt:ita ut poeta:seu ut dicam factor sit.Nam factor in usu non est:nisi in quibusdam e.græco translatis:ut factorem cæli & terræ:ubi habetur ποιητήν:hoc est poetam.At nos poetas cæterosq; operum conditores auctores uocamus.Et ille qui fecit aliquod opus qui ægit bellum aut pacem auctorem operis:& auctorem belli:aut pacis dicimus.Item & hominem in quo est ius:potestas: & dignitas. Vnde auctoritas dicta est.Liuius:Decreuerunt enim ut cum populus regem iussisset: Id sic ratum esset si patres auctores fierent:hoc est auctoritatem:ut aiunt suam & decretum interponerent:ratum haberent:atq; ratificarent siue comprobarent.Et alibi:maiores nostri nullam ne priuatam quidem rem agere fœminas sine auctore uoluerunt. Vocanturq; etiam auctores pupillorum:in quorum administratione infirma ætas resq; eius sunt.Ideoq; filios regum pupillos sub auctoribus fuisse legimus.Paulus iurisconsultus:Etiam si non interrogatus tutor auctor fiat:ualet auctoritas eius:cum se probare dicit id quod agitur:hoc est enim auctorem fieri. Quare auctores sententiæ alicuiusque consilii uocantur hi: quorum sententiam consiliumque secuti sumus.Et duces militum auctores uocabantur.Vnde auctorare obligare est & subiectum facere.Sed quærit Seruius super Donati artem auctor utrum per se an de uerbo oriatur? Et respondit in hæc uerba dicẽs:

Sed est sciédum q a se nascitur. Nam illud quod ẽ augeo ne nos deducat quod inde ueniat. Aliũd eni ẽ augere: alud auctoré eé. hæc ille. Quid quod auctoré nullo pacto dicere possum⁹ actoré. Ná actor sine. u. litera ab ago descédit. Et dicit᷑ orator q agit causaꝫ quiq; gestuꝫ uult⁹ & corpis agit: unde oratio ab ipa ꝓnunciatióe dicta é. Quin & oratio scripta: actio é appellata. Ité comœd⁹ & tragœd⁹. i. histrio: q agit gest⁹ i scæna & qd huic generi simillimũ é: q agit attelanas: & mim⁹ oĩs actor uocari põt. Et ptes comœdiæ actus dicunt᷑.

A uctoratum cum. au. diphthógo & . ct. exilibus scribit᷑: ab auctorare descédit: significatq; obligatũ & subiectũm. Liuius li. xlvi. ab urbe: Signo inquit suo ipressas tabellas misit: & uero pignore uelut auctoratum sibi ꝓditoré rat⁹ é. i. obligatum & subiectuꝫ. Valerius maximus li. ix. Auctorato inquit sociis officio. Suetonius li. iii. de legendo uel auctorádo milite: ac legionum: & auxiliorum descriptione.

A uctorametum similiter scribit᷑: & ab auctorádo milité deducit᷑. Ná q̃si obligationé nexumq;: uel q̃si stipédium quoddá: & p̃cium cuiusdá militiæ ac pugnæ actionisq; designare uidetur. Quintilianus: Nec difficilem sane sub illo præsertim auctoraméto habuisset missioné: sꝫ noluit gladiator uiuere. Cicero: Quoꝝ ipa merces auctorametuꝫ seruitutis é. Seneca li. vii. epistolaꝝ: Nullum sine auctoraméto maluꝫ é. Auaritia pecuniaꝫ ꝓmittit: luxuria uarias uoluptates. Ambitio purpuram & plausum: & ex hoc potentiam: & quicqd potentia potest: mercede te uitia sollicitant.

A uctio cum. ct. exilibus & . i. latino scribit᷑: & latiná habere deriuationé: ac magis ab augeo; q̃ȝ ab auctorádo deduci existimo. Ná uéditio quædá é i publico ac loco celebri: q̃ p incremétũ p̃cii: hoc é plus offerétis fieri uidebat᷑. Et hinc auctionari uédere dicebat᷑: qd publice & sub hasta p augmétũ p̃cii uédebat᷑. Nec hoc mõ ea uendi dicebátur: q̃ ad esum spectare uidebát᷑: sed quæ ad alios usus. Nec fere nisi q̃ penes aliũ in usu fuerũt.

A ugias cum. i. latino scribitur: in quod ei diphthongus cóuersa fuit: & fuit teste Homero li. xi. iliados: epioꝝ rex siue elidensium: qui bellum gessit cum Neleo pyliorum rege.

A ula cũ. au. diphthógo scribit᷑: tráffertur a nostris atrium. at aulá ꝓ olla Plauto uetustissimisq; relinquimus.

A ulæa cum. æ. diphthógo in penultima scribitur: uelamina sunt picturis intexta: quæ primum in aula Attali regis asiæ q populum romanũ hæredeꝫ scripsit inuenta sunt. Virgi. li. georgicoꝝ. iii. Purpurea intexti tollant aulæa britanni. Vnde ab αυλη: quod est aula nomen assumpsere.

A ulis cum. au. diphthógo & . i. latino scribit᷑: nó est insula ut ignari quidá putát. Sed teste Strabone approbatissimo historico inter græcos regiuncula est boetiæ petrosa: & ciuitas eiusdé nominis: iuxta quá portus est quingentaꝝ nauium capax: Euripo Chalcidico ꝓximus. Idé innuere uidetur Homerus libro iliados. ii. Plinius etiá libro. iiii. naturalis historiæ: ubi de insulis maris ægæi atq; ipa euboia pertractat inquit: ex aduerso in cótinenti aulis est: & agédo de boetia: In ipsis inquit faucibus Euripi: qué facit euboica obiecta insula: Aulis nobilis est portus: qué boetii antiquitus dixere hyamas. Idem Póponius confirmauit dicés: Aulis agamenoniæ graiorumq; classis in troiá coniurantium statio. Vnde boetiæ portus dicitur: in quibus detentæ fuerunt graiorum naues: dicente Ouidio libro metamorpho. xii.

Nec dilata foret uindicta nisi æquora sæui
Inuia fecissent uenti: boetaq; tellus.
Aulide piscosa puppes tenuisset ituras. In eo loco coniurauerunt græci: non ante reuersuri: q̃ȝ ilion caperetur. ut Dido ad Aeneam apud Virgilium libro æneidos quarto: Non ego cum danais troianam excindere gentem Aulide iuraui.

A uras cum. au. diphthongo sequente. r. scribitur: fluuius est: teste Herodoto li. historiaꝝ. iiii. grádis ab æmo descendens: & in Istrum defluens.

A urũ cum. au. diphthógo scribit᷑: græcũ eé qdá putát. Ná teste Festo Hippocrates medicus ab iuétore cognominatũ illud putauit: qué uocitatum dixit ἄυριον: & inde thesaurus. Qui uero latinũ uolũt a similitidine coloris Auroræ nomé traxisse existimát. Alii uero ab aura. i. splédore teste Seruio sup sextum æneidos dictũ putant: dicéte Virgilio: Discolor unde auri p ramos aura refulsit. i. splédor. Et Horatius: tua ne retardet aura maritos: hoc est splendor. Nónulli uero quia mentem hominum auertat.

A uschisæ cuꝫ. ch. aspirato & . i. latino scribit᷑: populi sunt in libya ultra barcaeos: iuxta quos uersus mare sunt bacales. ut ostendit Herodotus libro historiarum quarto.

A utocanes absq; aliqua aspiratione scribitur: mons ponitur ab Homoro in hymnis.

A utonoe cum. t. exili & . oe. diuisis litteris in fine scribitur: fuit Cadmi thebarum regis filia ex Hermione coniuge: ut scribit Hesiodus in theogonia: & Ouidius li. metamorpho. iii.

A utomedó cũ. au. diphthógo in prima: & . t. exili sequéte. o. scribit᷑: nónulli uero ex nostris loco ipius. o. ponũt. u. & dicũt Autumedó. fuit Achillis Armiger seu auriga. ut Virgi. li. æneí. ii. Et equoꝝ agitator Achillis Armiger automedó. Idé Ouidius li. i. de arte: nunqd achilleos inter fera prælia fida Deseruit leuitas: automedontis equos. a quo id quoq; tractũ é: ut cũ aliqué aurigá assignare cupimus: atq; insigni arte adnotare ob illius excellentiá Automedontis noíe uocitemus. Quare Iuuenalis in prima satyra cũ de illo loqueretur: Qui bona donauit præsepibus: & caret omni Maiorũ censu ait: dũ puolat axe citato: Flaminiá: puer automedon: nam lora tenebat: hoc est æqualem automedonti ostendebat se habere aurigam.

A utolyeus absq; aliqua aspiratione & unico.l.atq;.y.græco scribitur:fuit uir græcus ex eleone urbe boetiæ de quo Homerus libro.x.iliados meminit.

A xylus cum.y.græco & unico.l.scribit᷑ habetq; apud græcos accẽtũ in prima:fuit phryx ex ciuitate arisbe filius Teuthranidis.hic teste Homero li.vi.iliados:fuit homo:perq; beatus omnibus:quæ ad uictũ mortaliũ ꝑtinẽt:& in insigni arisbe agẽs oẽs:q illac iter ingrediebãt᷑:q̃ erat beniuolẽtia humanitate clæmẽtia excipiebat hospitio:q cũ a Diomede ĩ bello troiano ĩterficeret᷑:nemo succurrẽs q ab atroci eũ morte potuit eripe.

A xiochus cum.i.latino &.ch.aspirato scribit᷑:nomẽ fuit philosophi:cui Plato librum de morte inscripsit.

A xis cum.i.latino a nobis scribit᷑:a græcis uero ἄξον dicit᷑:& ꝓprie ea linea q̃ ab uno mundi polo in alteꝝ tẽdit.Ad cuius similitudinẽ stipes ille teres circa quẽ tota currus uertit᷑ axis dicit᷑.Virgi.li georgi.iii.Post ualido nitens sub põdere faginus axis.Nõnunq; uero:& ꝓ tota rheda uel curru positũ cõperit᷑.ut Iuuenalis in satyra Crispini:Dignus aricinos q mẽdicaret ad axes.i.ad currus aritiã uel aricina nemora adeuntes.Aliquãdo autẽ & ꝓ septẽtrionali polo positũ fuit:uel ut ait Festus ꝓ septẽtrionali ꝑte cæli.Virg.li.georgi.ii.Quæ terga obuerterit axi.i.septẽtrioni.Quin & ꝓ ipo cælo absolute idẽ poeta nõnunq; posuit:ut li.iiii.æneí.cũ ait:Vltimus æthiopum locus est ubi maximus atlas Axem humero torquet.i.cælum substinet.quin & teste Festo tabula sectilis axis appellatur.

A xius cum.i.latino scribitur dicitur ab Homero li.iliados.ii.fluuius ὀυκάλλιστον ὕδωρ:hoc est cui⁹ pulcherrima est aqua.Nam ut ait licet spaciosus sit:tamen usq; ad imum est lucidissimus:ut nullus in toto orbe terraꝝ sit speciosior:hic teste Herodoto li.historiarum.vii.ꝑ regionẽ mygdoniam:quæ pars ẽ macedoniæ profluens:iuxta chalestram urbem in mare ægæum cadit.

A zimus cum.z.consonante &.y.græco scribitur:id apud nos dicitur:quod est sine fermento.Nam cõponit᷑ ex.a.quod est sine:& ζύμη fermentum.

A ziris cum.i.latino utrobiq; scribitur:palus est in libya.

A zotus cum.t.exili scribitur:urbs fuit syriæ.

Babylon cum.y.græco & unico.l.scribit᷑:nomẽ est urbis in chaldæa.de qua Lucanus:Cũq; superba foret babylõ spoliãda trophæis.hæc adeo nobilis fuit ut chaldæã totã:& mesopotaniã a se babyloniã dixerit:quæ simili mõ & in penultima cum.i.latino scribitur.hanc oẽs græci & latini historici pariter & poetæ a Semiramide regina cõditam referunt:dicente Ouidio li.metamorph.iiii.Vbi dicitur altã Coctilibus muris cingisse semiramis urbẽ:de quo in dictiõe Semiramis plene uidebim⁹.huius muri igit᷑ teste philostrato ĩ uita Apollonii tyanei trecentoꝝ & octoginta stadioꝝ circuitũ detinebant.Plini⁹ uero libro historiæ naturalis sexto:murorum dixit amplitudinem fuisse sexagintaquattuor miliũ passuum:crossitudinem quinquaginta cubitorum.Altitudinem uero quater tantum.Itaq; fuit mœnibus ac hortis pensilibus:temploq; & arce maxime admirabilis.

B acchus prima definit in.c.exile & ultima in.ch.aspirato scribit᷑:fuit Iouis fili⁹ ex Semele Cadmi filia:ut poetæ oẽs attestãt᷑.de quo Ouidi⁹li.matamor.iii.plene oĩa ꝑtractauit.& ut græci qdã grãmatici dicũt deriuat᷑a βακχεύω:quod ẽ furo uel insanio.hic prim⁹indiã subiecit:& prim⁹ apud græcos docuit uini usum:ut testis ẽ Capella libro de nuptiis Mercurii.Quãobrẽ teste Festo illi a poetis cornua dant᷑ eo quod homines nimio uino truces fiant.Vnde Sappho ad Phaonẽ ait:Accedãt capiti cornua bacchus eris.Quin & pro hasta thyrsum ferratum tecta cuspide pãpino illum ferre dicebant:ut Seneca in Hercule furente:

Adsit lycurgi domitor:& rubri maris
Tectam uirenti cuspidẽ thyrso gerens.de quib⁹ latius in dictione Dionysius uidebimus.Quin & illius currum trahi a tigribus dicunt:dicẽte Statio Promouet effrenæ dextra leuaq; sequuntur.
Lynces:& uda mero lambunt retinacula tigres.Nonnunq; uero & muliebri habitu ornasse se illi ferunt:dicente Seneca:
Non erubescit bacchus effusos tener
Spersisse crines:nec manu molli leuem
Vibrare thyrsum cum parum forti gradu
Auro decorum syrma barbaricum trahit.
Post multa uirt⁹ opa laxari solet.Et ut testis ẽ Plini⁹ li.vii.naturalis histo.Emere ac uẽdere instituit Liber pater.Oĩa igit᷑ descẽdẽtia a baccho similiter cũ duplici.c.& secũdo aspirato scribũt᷑:ut bacchic⁹.Ouidi⁹ li.i.tristiũ:Deme meis hederas bacchica serta comis.Eodẽ mõ bacchaides:qd᷑ etiã cũ.i.latio scribit᷑:ut idẽ li.v.eiusdẽ opis:& me bacchaides iudice falsus erat.Simili mõ bacchides & bacchilides scribũt᷑:a baccho.at bacca ꝓ granulo:ut supra uidim⁹ latinũ ẽ:& cũ duplici.c.absq; aliq̃ aspiratiõe scribit᷑:& inde baccatũ sine aspiratione:qd᷑ diuersas h; baccas.Virg.li.ænei.i.Colloq; monile baccatũ.Quod si a Baccho trahat᷑:cũ.ch.aspirato scribẽdũ ẽ:ut ẽ id Virgilii li.ænei.iii.Bacchatãq; iugis naxon uiridẽq; donysam.& uerbũ bacchor ut idẽ li.iiii.eiusdẽ poematis:Sæuit inops animi totãq; incensa per urbem Bacchatur.

B acchanalia cum duplici.c.& ſecundo aſpirato ſcribit':& a Baccho deducit'.Nam ſacra quædã Bacchi dicta fuerũt:quæ teſte Liuio li.viii.de bello macedonico huiuſcemodi fuere:Græcus ignobilis in hetruriã primũ uenit ſacrificulus & uates.Sed occultorũ ſacroꝝ initia primo paucis fuerunt tradita uiris & mulieribus: & fuerũt additæ uoluptates meri & epulaꝝ:ut multoꝝ animi allicerent'.Cũq; uinũ animos:nox: & mixtæ uiris fœminæ ætatis teneræ omnẽ pudorẽ extinxiſſet:corruptelæ omnis generis fiebãt:Sicq; ſtupra ingenuorũq; & fœminaꝝ ꝓmiſcua in his ſacris erãt multa dolo:ſed ꝑ uim plurima parabãt'.hæc religio uerius morbus peſtifer romam ab hetruria penetrauit:cuius facinora fuerunt aliquãdiu tacita.Tandẽ noticia eius facinoris ad Poſtumũ conſulem per.P.Ebutium adoleſcentẽ:& Ebutiam fœminã hiſpanam deuenit per modũ qui late a Liuio in præfato libro narrat.Vnde dixit Iuuenalis:Qui curios ſimulant:& bacchanalia uiuũt.fuerunt nanq; ſacra Bacchi orgia & trieterica:de quibus in ſuis dictionibus uidebimꝰ.Sacrificabatur Baccho caper:quia maxime uitibus capra nocet:ut late monſtrauit Virgilius libro georgicorũ.ii. Erat etiã illi uannus cõſecrata ut Virgiliꝰ li.georgi.i.Et miſtica uannus Iaccho. Eo quod illius ſacra teſte Seruio ad animaꝝ purgationẽ ꝑtinebant:quod per uannũ deſignabatur:quo fruges purgantur.

B acchiadæ cũ duplicato.c.& ſecundo aſpirato:atq;.i.latino ſcribit':dicti fuerũt qui e corintho effecti exules in ſiciliam deuenerunt:& urbẽ inter epichynnum & peloꝝ ædificantes ſiculi facti ſunt:de quibus dixit Ouidius libro metamorpho.v.cum Plutonis iter deſcriberet Proſerpinam deferentis.

Et qua bacchiadæ bimari gens orta corintho
Inter inæquales poſuerunt mœnia portus.

B acchius eodem modo ſcribitur:genus eſt pedis:quo in carminibus ſacrorum Bacchi utebantur.Conſtatq; ex prima breui & duabus ſequentibus longis.ut Horatius in primo carminum:Lydia dic per omnes:q uerſiculus conſtat ex choriambo & bacchio.

B actrius cũ.ct.exilibus &.i.latino ſcribit':fluuius ẽ ſcythaꝝ:a quo populi quidã circa illum inhabitantes teſte Herodoto libro hiſtoriarũ ſeptimo:bactriani dicunt'.Et inde bactra in plurali numero prouincia dicit'.

B actra cũ.ct. ſimplicibus ſcribit':ꝓuīcia ẽ ſcythiæ ultra aſſyriã a flumine bactrio cognominata.eſtq; generis neutri & numeri pluralis.ut Virgi.li.georgi.ii.Neq; bactra neq; indi Laudibus italiæ certent.

B actriani cũ.ct.exilibꝰ ſcribit':populi ſũt teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.iiii.aſiæ ſcythis ꝓpinqui. Quos Curtiꝰ dixit bellicoſos plurimũ:& aſſuetos uiuere rapto:quare perſaꝝ luſus abominãtes ſemꝑ uerſabãt' in armis.

B acales cum unico.c.exili & unico.l.ſcribitur:populi ſunt teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.iiii.parui in libya auſchiſis contermini:iuxta mare habitantes.

B ænacus cum.æ.diphthongo &.c.exili a græcis ſcribitur:lacus eſt galliæ ciſalpinæ in agro ueronenſi inter arctas montiũ fauces poſitus:adeo ut inter illos impetu coacti uenti lacũ more maris exagitent: dicẽte Virgi. li.georgi.ii.Fluctibus & fremitu aſſurgens bænace marino.Cuius maior longitudo in trigintaduo miliaria extenditur:latitudo ad plus in ſexdecim:& ad ſex minus ꝓtenſa eſt.Ex hoc mantuanus lacus exorit':ex quo mincius fluuius uirgilianus decurrit in padum.

B agæus cum.æ.diphthongo in penultima ſcribit':nomẽ fuit uiri cuius aſtu Oroetes ſardiũ præfectus trucidatus fuit:ut in ea dictione uidebimus.

B aiæ cũ.i.latino ſcribit':ciuitas fuit cãpaniæ iter puteolos:& montẽ miſeni ſecus cãpanũ mare ſita. Sic quoq; cognominata teſte Seruio ſuꝑ.iii.&.vi.ænei.a Baio Vlyxis ſocio illic ſepulto.fuitq; olim hæc urbs tẽperie aeris:& romanoꝝ frequẽtia atq; ornamentis ædificioꝝ celeberrima:dicẽte Martiale ad Flaccum:

Vt mille laudem flacce uerſibus baias
Laudabo digne:non tamen ſatis baias.

B alena cum unico.l.&.e.abſq; diphthongo a nobis ſcribitur:a græcis uero loco.b.ponit'.ph.aſpiratũ:ac dicitur phalena:quaſi cõſpicua.Nam ut uidimꝰ ſæpe.p.in.b.ob uicinitatẽ litteraꝝ cõmutamꝰ: & aſpirationẽ nõnũq; a.p.abiicimus:bælua eſt marina quæ ad magnitudinẽ immenſam excreſcit.

B aliſta a quibuſdam ex noſtris cũ unico.l.ſcribit':ſed qa prima etiã apud noſtros lõga ẽ:& a græcis ſemꝑ cum duplici.l.ſignat':uidet' apud nos etiã cũ duplicato.l.ſcribi debere.Nã a βάλλω uerbo græco: quod latine ẽ iacio deducit'.Et a græcis ꝓ tormẽto cõcutiẽte muros accipit'.Quod & poetæ noſtri obſeruauere.Ouidiꝰ li.i.de triſtibus:Quã graue balliſtæ mœnia pulſat onus.& li.xi.metamorphoſeos:

Nec leuius pulſata ſonat:ꝙ ferreus olim
Cum laceras aries:balliſtaq; concutit arces.Lucanus uero pro inſtrumento haſtam quandam iaciente accæpiſſe uidetur cum ait:

Neq; enim ſolis excuſſa lacertis
Lancea:ſed tenſo baliſtæ turbine rapta.
Haud unum contenta latus tranſire quieſcit.Sane græci in ultima .r.unũ addunt & dicũt balliſtrã:quod noſtri forte ob dulciorem apud nos ſonum abiecerunt.

B aleares inſulæ cũ unico.l.ſcribit':eo quod apud poetas noſtros primã ea dictio corripiat.Virgilius libro.i. georgi.Stuppea torquentẽ balearis uerbera fundæ.Vnde putãt nõnulli Virgiliũ eius deriuationẽ traxiſſe

magis a

magis a Baleo Herculis comite:quæ dictio cũ unico.l.scribitur:& qui teste Liuio libro.xl.ibidẽ ab Hercule derelictus fuit:cũ ad geryonẽ nauigasset:q̄ a βάλλω:quod est iacio:quod primã ꝓducit.a quo etiã ut alii uolunt p ablationẽ unius.l.deduci potuit.Nã sunt insulæ in hispanico mari sitæ:quaꝝ incolas primitus fundarũ usum cõperisse dixit Vegetius libro.i.de re militari:& ita perite exercuisse:ut matres puos filios nullũ cibũ cõtingere sinerent:nisi quẽ ex funda destinato lapide percussissent.Quo solo telo:ut dixit Liui⁹ libro octauo de secundo bello punico semper usi sunt usq; ad id bellum.

B alsamum cũ unico.m.scribit̃:arbuscula est sola inter arbores neutri generis:uiti similior q̄ myrto: ut dixit Plinius li.xii.naturalis historiæ.Nam ut ait malleolis serit̃:& implet colles uineaꝝ modo incidit̃ uitreo lapideo osseis ue cultellis:ferro læduntur uitalia.Idẽ prius dixerat: Omnib⁹ odorib⁹ præfert̃ balsamũ uni terraꝝ iudææ cõcessum:quondã in duob⁹ tamẽ hortis utroq; regio.Altero iugerũ uiginti nõ amplius.Altero paucioꝝ ostẽdente arbustũ.Et subdit:Nunc hæc arbor tributa pendit cũ sua gente.Sane huius succus opobalsamũ dicit̃ miri odoris:& uirtutis:quasi ὀποσ.i.succus balsami.Cuius teste Plinio summa est ꝓbatio:ut lac coagulet:& in ueste maculas nõ faciat.Xilobalsamũ uero dicit̃ ei⁹ arboris lignũ.Nã ξύλον græce latine lignũ dicit̃.At carpobalsamũ eius dicit̃ arboris fructus.Nã καρπὸσ græce latine fructus dicitur.

B ambacium apud antiquos quosdam græcos comperi:quin & bambiciũ cum.c.exili &.i.utrobiq;:quod est ex sonu eius instrumenti quo conficitur:deductum nomen puto.

B aptismus & baptisma utrunq; apud nostros cõperit̃:cum.p.&.t.exilibus: atq;.i. latino scribitur: dici põt a nostris immersio uel intinctio.Nam deriuatur a uerbo βαπτίζω:quod est mergo:

B arce cũ.c.exili scribit̃:fuit nutrix Sichæi:dicẽte Virgilio ænei.iiii.Tum breuiter barcẽ nutrice affata sichæi.fuit etiã eodẽ nomine regina quædã libyæ:a qua ciuitas quædã pentapoleos nomen sortita fuit.

B arcæi cũ.c.exili &.æ.diphthongo scribitur in penultima:populi sunt teste Seruio sup quarto æneidos propinqui carthagini.Vibius uero dixit illos maurorum esse populos in aphrica. de quibus Virgilius: Lateq; furentes Barcæi.& ut puto a Barcæ uel nutrice Sichæi: uel alia quæ regina fuit cognominati. Vnde hamilcar carthaginensis Barca cum.c.simplici cognominatur.

B arathrũ cum.th.aspirato scribitur:ponitur pro loco præcipiti:& inferno:unde emergi nõ possit. Nam deducitur ab eo quod est βαθύ.i.profundũ.Vnde Iuppiter apud Homerum circa initium libri .viii. iliados: cum cõminaret̃ illi deorum q sibi inobediens fuerit inquit illum in atrum:& tam procul hinc positũ deiiciã tartarum:ubi subter ima terraꝝ cum ferreis portis atq; æreis foribus altissimum barathrum: est tanta in infernum profunditate demersum:quanta est a cælo in terram.

B arbarus cum.b.tam in secũda q̄ in prima scribitur:Is dicitur qui inepte loquit̃.Vnde Sophocles in Electra τὴν βάρβαρον σὴν γλῶσσαν οὐκ ἐπαίω. Et inde barbaricus cum.c.simplici:ut Virg.li.ii.ænei.Barbarico postes auro spoliisq; superbi.Deducitur etiam inde barbarismus.

B arbarismus cum.i.latino scribit̃:& a barbaro deducit̃.Nam uitiũ est quod in singulis uerbis cõmittit̃ scribẽdo.s.aut loquẽdo.Nam quod male scribit̃ male etiã dici necesse est.Non autem contra quæ uitiose dixeris & scripto peccant.Peccamus enim scribendo & loquendo adiectione:detractione:transmutatione litteraꝝ uel syllabarũ:complectione:diuisione:aspiratione:sono:& similibus.

B arbiton cum.i.latino &.c.exili scribitur: genus est quoddam instrumenti musicis & præcipue lyricis q̄ aptissimum:ut scripsit Iulius Pollux ad Commodum Cæsarem in libro de uocabulis rerum:quod solũ ex nominibus desinentibus in.on.habemus fœminini generis.Sappho ad Phaonem:
Non facit ad lachrymas barbiton ulla meas.

B arrhus cum duplicato.r.& secundo aspirato scribitur:comperi apud græcos positum pro elephanto:a cuius ossis similitudine:dentes barrhos nonnulli dixere.Horatius:Quid tibi uis mulier nigris dignissima barrhis.Et inde barrhire:& ebur tractum quidam uolunt.

B asis cum unico.s.scribitur &.i.latino:dici potest a nostris sustentamentum.

B asileus cum.i.latino & unico.l.scribitur:atq;.eu.diphthongo:dicitur a nostris quasi basis λαοῦ:idest sustẽtamentum populi.

B asiliscus cum.i.latino utrobiq; & unico.l.atq;.c.exili scribitur:dicitur a nostris regulus. Nam diminutiuu; est eius quod diximus basileus.Quo sane nomine serpentis genus quoddam pessimum cognominatur:qui teste Plinio libro viii.naturalis historiæ habitat in solitudinibus aphricæ cum candida in capite macula: uelut quodam diademate adornatus:acutissimum habet caput:rubeos oculos:& colorem ad nigredinẽ uergentem.Est malum singulare in terris:de quo multa Lucanus in nono ubi hæc etiam ait:
Sibilaq; effundens cunctas terrentia pestes:
Ante uenena nocens.late sibi summouet omne
Vulgus.& in uacua regnat basiliscus arena.

B assarides cum duplicato .s.&.i.latino scribitur:ut apud antiquissimum quendam comperi: dictæ sunt bacchæ mulsariæ:quæ sane expositio præ cæteris: quas audiuerim placuit. Et conformis uidetur ei quod dixit Persius:Et raptũ uitulo caput ablatura superbo Bassaris. Nam finxisse uidetur poeta ille Agauẽ ablaturã

caput Pentheo:tanq̃ uitulo ſuperbo & faſtidienti ſacra Bacchi:licet alii etiã aliter finxerint.

B aſtarnæ cum.t.exili ſcribitur:populi erant ultra danubiũ:quia Perſe Philippi macedoniæ regis filio ſollicitati tranſire flumen glacie conſtratum inextimabili equorũ agmine hominũq; multitudine una improuide ꝓcederent:enormitate ponderis & cõcuſſione pedũ diſſoluta fluminis ſuperficie omnes pene ſũmerſi ſunt paucis in utraq; ripa teſtantibus.his cõtermini ſunt rhoxolani.unde in triũphalibus Ti.Plautii apud tybur ſcriptũ habet̃:Regibus baſtarnaꝝ & rhoxolanorum filios hoſtibus ereptos remiſit.

B athani cũ.th.aſpirato ſcribitur:& deriuat̃ a βαθύ:quod apud nos altum ſeu profundũ dicitur.populi ſũt germanorum:de quibus Lucanus:Bathaniq; truces:quos ære recuruo Stridentes acuere tubæ.

B atrachus cum.ch.aſpirato ſcribitur:dicitur a noſtris rana:& fuit nomen ſculptoris propriũ:ut oſtendit Plinius libro trigeſimoſexto.

B atrachomyomachia cum.t.ſimplici &.ch.aſpirato utrobiq;:& cum.y.græco niſi in penultima:quæ cum.i.latino ſcribit̃:dcitur apud nos ranarum murũq; pugna.Nam cõponit̃ ex βατράχον ideſt ranarũ:& μύων ideſt murum:& μαχία bellum.

B athyllus cũ.th.aſpirato &.y.græco atq; duplicato.l.ſcribit̃.Nam diminutiuũ eſt a βαθύ: quod eſt altũ ſeu profundũ.fuit nomẽ adoleſcentis ſamii:quẽ Anacreon poeta teius ardenter amauit:ut in dictione Anacreon uidimus.fuit alter ioculator & ſaltator.ut Iuuenalis:Molli ſaltante bathyllo.

B atus cum unico.t.exili ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ.iiii.filius Cyrni regis inſulæ theramni Ariſteus ſuo nomine dictus.ſed Batus teſte Iuſtino circa finem libri xiii.propter linguæ obligationẽ cognominatus.hic poſtea Cyrenem urbem ædificauit in libya:ut in dictione Cyrene uidebimus.Herodotus uero putat Batum dictum hoc eſt regem:quia ſic ut ait lingua libyca rex cognominatur.

B attus cum duplici.t.exili ſcribit̃:fuit hoc nomine uocatus paſtor quidam:qui ut fingit Theocritus cum iuuencos oleas corrodentes fugare uoluiſſet:& paulo incõſideratius per quendã excurriſſet collẽ:parua ſpina in eius talum defixa fuit.Quare dolore percitus ſociũ:cui Corydon nomẽ erat acclamauit: ut ſibi ſpinã euelleret:quã cum intentis oculis uix ille proſpiceret:ac ſummis unguibus elicuiſſet:his uerbis cũ admiratione Batto monſtrauit ὅς ςίχον ἐςι τό τύμνα καὶ ἄλικον ἄνδρα δαμάσει:hoc eſt q̃ parua quidez ſpina tam robuſtũ uirum domat:melius id græce:ſed ſat ſit ſententiã explicaſſe.Nã per id pulchre nos admirabilis poeta ammonuit:Robuſta corpora ualidaſq; uires habentia: q̃ paruo leuiq; ictu frangerent̃. Qua de re ſapientiſſime Homerus:Nihil homine imbecillius nutrire terrã aſſeuerauit.Alter Batt⁹ fuit ſimiliter paſtor.Et ab Ouidio li.metamor.ii.trãſformat̃ in indicẽ.i.lapidẽ quo diſcernuntur gradus auri & argenti.

B dellium cũ.d.poſt.b.& duplici.l.ſcribit̃ atq;.i.latino:eſt teſte plinio li.xii.naturalis hiſtoriæ:arbor nigra magnitudine oleæ folio uero & robore ſimilis fructui caprifici.hæc ut ait in bactrianis nominatiſſima naſcitur.

B ebrycia antepenultima cum.y.græco:& penultima cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:regio eſt quæ poſtea dicta fuit bithynia a Bithynio rege:ut teſtis eſt Solinus.Et eſt proxima troadi in introitu ad pontũ.Et inde bebrycius.Virgilius libro æneidos quinto locutus de Bute ait : Qui ſe bebrycia ueniens de gente ferebat. Et Lucanus libro.vi.Pinguis bebrycio diſceſſit uomere ſulcus.

B ebryacuz cum.y.græco &.c.exili ſcribitur:fuit teſte Cornelio Tacito uicus ſitus inter ueronam & cremonã duabus romanis cladibus notus infauſtuſq;.de quo meminit Iuuenalis: ut uidebimus in dictione pathicus. hodie uero dicitur labina.

B eliar cum unico.l.&.i.latino ſcribitur:nomen eſt dæmonis.

B elides cum unico.l.ab aliquibus.A nõnullis uero græcorum & latinorum cũ duplicato.l.&.i.latino ſcribit̃ fuerunt quinquaginta ex diuerſis uxoribus filiæ Danai filii Beli:unde dicte ſunt belides.Quas pater Aegiſthus cum parez filioꝝ numerũ haberet:filiis ſuis in matrimoniũ collocare uolebat:Sed Danaus oraculi reſponſo exterritus:his prorſus aſſentire nolebat. Nam reſpõderat Apollo Danaũ ipſum manibus unius ex filiis Aegiſthi: quẽ generum haberet occidendum eſſe:ſed pene ad hæc matrimonia cõficienda coactus: filias in hunc modum ſubornauit:ut cũ ad uirorum thalamos accederent:abſconſos gladios ſecum deportarent:& uiros ſuos ea prima nocte interficerent.Quos utiq; oẽs excæpta minore natu Hypermeſtra interfecerũt:quæ Lino uiro ſuo miſerta pepercit.A quo tractu tẽporis Danaus ipſe detrũcat⁹ fuit.de quib⁹ Iuuenalis ĩ ſatyra Credo pudiciciã meminit:quãdo dixit:Occurrẽt multæ tibi belides.& ſic ipaz penultimã corripit

B ellona cum duplicato.l.ſcribitur:dicebatur dea belli:& martis ſoror:quã quidam Palladem fuiſſe aſſerunt Cui ex proprio ſanguine ſacerdotes ſacrificabant:ut dixit Lactantius libro primo inſtitutionũ.Quod Lucanus ſimiliter libro primo tetigit cum ait:Tum quos ſectis bellona lacertis Sæua mouet cecinere deos.Et Iuuenalis in ſatyra Criſpini:Sed ut phanaticus œſtro Percuſſus bellona tuo diuinat. Ante huius templum ut dixit Feſtus romæ columella erat:quæ bellica dicebatur:ſuper quã haſtam iaciebant:cum bellum indicebatur.Nam ab illa uocabulum bellum deductum quidam putant.Et dicitur belluz teſte Seruio ſuper octauo æneidos:tempus omne:quo uel præparatur aliquid pugnæ neceſſarium: uel quo pugna geritur. prælium autem dicitur conflictus ipſe bellorum.

B ellerophontes cum duplicato.l.immediate ſubſequente.e. abſq; diphthongo:atq;.t.exili in fine ſcribitur:

hic teſte Homero libro iliados ſexto: fuit Glauci regis ephyræ filius inclyto decore conſpicu⁹ & uirtutis maximæ. Sed adoleſcens Prœto filio Abantis regno ephyræ priuatus. In uictoris regia iuſſu regis degebat. Cuius inclyta forma capta Sthenoboea Prœti regis uxor: (quã Homerus ſolus Anteam uocat) Illum de libidine requiſiuit: pro cuius mercede regnum coniugis promittebat. Quod cum illa impetrare ab eo non poſſet: uerita ne regi eam ille criminaretur: præueniens Bellerophontem marito accuſauit: aſſerens eũ ſibi uim inferre uoluiſſe. At rex cum Bellerophontem diligeret: nec de illo ſuppliciũ ipſe ſumere uellet: ad Heurtem lyciorum regem & Sthenoboeæ patrem illum tranſmiſit cum litteris indicantibus uoluiſſe eum filiæ pudiciciam auferre. Qui cum ſe de illo occulte uindicare uellet: diuerſis eum periculis: ut chimæræ: & alus uariis bellis obiecit. E quibus ſemper uictor & triumphator euadens. ultimo aduerſum amazones eius regnum infeſtantes illuȝ miſit. Quas ille ſupatas in ſuos terminos redire coegit. Quamobrem Heurtes tantam Bellerophontis uirtutem conſpiciens: nõ ſolũ ipſum miſeratus eſt: ſed Achymenẽ alteram filiã: & Sthenoboeæ ſororem cum parte regni illi uxorem dedit. Quod poſtq̃ Sthenoboea cognouit ſeipſam interemit. Quæ omnia Iuuenalis tetigit in ea ſatyra: quæ incipit Omnibus in terris: cũ ait: Sed caſto quid forma nocet: quid profuit ímo Hippolyto graue propoſitum: quid Bellerophonti Erubuit nempe ceu faſtidita repulſa. Nec Sthenoboea minuſq̃ craſſa excanduit. Et ſe concuſſere ambæ. Similiter Horatius in odis: ut prœtũ mulier perfida credulũ falſis impulerit Criminibus nimis caſto bellerophonti.

B erecyntus abſq̃ aliqua aſpiratione & .y. græco ſecundũ Seruiũ in nonũ æneí. ſcribit᷑: mons eſt & oppidum phrygiæ iuxta ſangarim fluuiũ. ubi magno cultu uenerabatur deorũ mater: a quo frequenter berecynthia ipſa uocata fuit. Et ut ait Seruius annotauerunt antiqui differentiam inter hunc & montem deli per detractionem aſpirationis ab ultima.

B erecyntia cum .c. exili ſequente .y. græco: & .t. ſimiliter non aſpirato ſequente .i. latino in penultima ſcribit᷑ cuius cauſam in præcedenti dictione uidimus: fuit deuȝ mater ſic a monte phrygiæ cognominata. Ouidius li. faſtorũ .iiii. Quod bene mutarit ſedem berecyntia dixit. de qua late uidebim⁹ in dictiõe Cybele. At Cynthia cũ .th. aſpirato ſcribit᷑: quia a monte deli ſic quoq̃ cognominat᷑: ut in ea dictione uidebimus.

B ergomum cũ .o. in penultima ſcribit᷑: dictio eſt nec græca nec latina: ſed barbara: oppidũ eſt in gallia ciſalpine a gallis ſenonibus militibus Brenni teſte Polycrato condita: quoꝝ lingua per id uocabulũ mõtana urbs deſignat᷑: unde bergomenſes ciues nuncupantur. Verũ pergamũ cum .p. in initio & .a. in penultima ſcriptũ oppidum fuit nobiliſſimũ in minori aſia regia Attali: & patria Galieni. Vnde pergameni & non pergamenſes dicti ſunt ab hac ciuitate ob penuriam chartæ ab Attalo rege miſſa eſt membranarũ copia: quæ ab oppido pergamenæ dicta ſunt.

B erillus cum .i. latino & duplicato .l. ſcribitur: genus eſt lapidis coloris pallidi & tranſparentis. de quo pocula fieri apud nobiles romanos oſtendit Iuuenalis cum ait in ſatyra Si te propoſiti: Heliadum cruſtas: & inæquales berillos: uel ob cælaturam uel ob impoſitos lapides precioſos. Nam byrrho ut multi gemmas ad pocula tranſſert: ut idem poeta dixit.

B eronice cum .i. latino & .c. exili ſcribit᷑: fuit una Ptolomæi Philadelphi mater: cui a Philemone ꝓfecto regis teſte Plinio in ultimo naturalis hiſtoriæ topathiuȝ importatũ fuit: quod illi mire placuit. Ex quo facta deinde fuit ſtatua Arſinoe Philadelphi uxori quattuor cubitorũ: & ſacrata in delubro quod aureum cognominabat᷑. Altera fuit eius Philadelphi filia: & ſoror erat Ptolomæi Euergetis: uxorq̃ Antiochi filii Seleuci primi. Aliã ſcribit memorandã Ioſephus filiã Herodis alterius Herodis regis iudæoꝝ filii: & ſoror Agrippæ ſimiliter iudæorũ regis: quam Titus Veſpaſiani filius teſte Suetonio iucunde amauit. de qua Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciã tetigit cum ait:

Grandia tolluntur cryſtallina maxima rurſus
Myrrhina: deinde adamas notiſſimus: & beronices
In digito factus precioſior. hunc dedit olim
Barbarus inceſtæ .i. Ptolemeus Dionyſius Cleopatræ uxori ſuæ: qui deinde ad Agrippam iudæoꝝ regẽ deuolutus: Beronicæ ſorori datus fuit. unde pergit poeta: Dedit hunc agrippa ſorori.
Obſeruant ubi feſta mero pede ſabbata reges:
Et uetus indulget ſenibus clæmentia porcis. At eius rei hiſtoriã omnẽ late explicuit Ioſephus de captiuitate iudaica libro   Alia ponitur a Valerio de ultione.

B eſſi cũ duplici .ſ. ſcribit᷑: populi ſunt thracum teſte Solino dextero latere ſtrymonẽ incolentes uſq̃ ad meſtũ amnem: qui pangæi radices circumfluit. de quibus Ouidius libro .iiii. de triſtibus ait:
Viuere q̃ miſerum eſt inter beſſoſq̃ getaſq̃
Illum qui populi ſemper in ore fuit.
Hos in quibuſdam græcis codicibus boſſos cum .o. & non cũ .e. ſcriptos comperi.

B eta cũ .t. exili ſcribit᷑: nomẽ eſt ſecundæ litteræ alphabeti græcoꝝ. unde Iuuenalis in ſatyra Plurima ſunt fuſcine ait: Hoc diſcunt omnes ante alpha & beta puellæ. Verũ & ſi hæc littera apud græcos uoce ipſius .u. noſtri dum conſanans eſt ꝓfertur: tamẽ cum apud nos tranſſert᷑: ſemper fere in .b. noſtrũ cõmutamus. Nõnũq̃

etiam & in.u.consonans:ut Βίκιον uitia:& alia pauca. Quin & omnia nomina litterarū terminata in.a. cū .t.præcedenti habent ipm.t.exile:hoc est sine aspiratione significatum:ut beta ita theta iota zita.

B ethys cum.e.absq; diphthongo &.th.aspirato atq;.y.græco scribitur: regio est hispaniæ quæ a fluuio per illā decurrente nomen assumpsit:dicente Seneca in Medea:
Nomenq; terris qui dedit bethys suis.
Hesperia pulsans maria languenti uado. Et fluuius ipse a Βηθοῦν:quod est ꝓfundū nomē assumpsit. in hoc flumine lanas pulchro colore tingi ostendit Martialis cum dixit:
Bethys oliuifera crimen redimite corona
Aurea:qui nitidis uellera tingis aquis.
Quod Iuuenalis etiam tetigit cum ait in satyra Natali coruine die:
Præcipitare uolens etiam pulcherrima uestem
Atq; alias:quarum generosi graminis ipsum
Infecit natura pecus:sed & egregius fons
Viribus occultis:& bethycus adiuuat aer.

B ethsaida cum.th.aspirato sequenti.s.&.i.latino scribitur:ciuitas fuit in syria.

B etulus cum.t.exili & unico.l.scribit᷑:hispaniæ ē fluui⁹:cui⁹ aqua ad ferri tēperamēta dicitur q̄aptissima.

B ianor cū.i.latino scribit᷑:fuit teste Homero li.xi.iliados unus ex troianis principibus q cū Oileo auriga ab Agamemnone in bello interemptus fuit. Alius fuit Tyberini regis tusci:& Mantonis fatidicæ:quæ mantuā cōstruxit.de quo Virgili⁹ in Mœri:Nāq; sepulchrū incipit apparere bianoris. Et dicit᷑ Bianor q̄si Βία.i.uiolentia:ἀνὴρ uir:hic idem dictus fuerat prius Oenus:ut uidebimus in dictione Manto.

B ias cum.i.latino scribit᷑:fuit priennensis philosophus ex asia patre Teutamo natus. hūc Satyrus septē reliqs sapientibus prætulit. Idem teste Laertio uir fuit totus regius:& ciuiū suoꝝ princeps:quos diu aduersus periculis tutatus est. Sed tandem capta semel patria:cū fugientibus cunctis onustis sarcinulis preciosaꝝ rerum suaꝝ:& ipe interrogaret᷑ cur ex bonis suis solus nihil secū ferret:respondit omnia bona mea mecum porto Post hæc usq; ad interitū suum defendendo amicos aduocauit. Et cum iam decrepitus pro clientulo aduocasset:fessusq; caput in nepotis filiæ gremium declinasset expirauit.

B yblesia prima cum.y.græco:& penultima cum.i.latino scribitur:urbs fuit in asia.

B ibliotheca cū.i.latino utrobiq;:&.th.aspirato scribit᷑:atq;.c.exili dici pōt a nostris librorū repositariū idest Βιβλίων:quod est librorū:θήκη repositoriū. Et ut scribit Gellius libro noctiū atticaꝝ.vi.libros athenis disciplinarum liberaliū publice ad legendū præbendos primus posuisse dicit᷑ Pisistratus tyrannus. Deinceps studiosius accuratiusq; ipi athenienses auxerunt. Sed omnem illā postea librorū copiā Xerxes athenaꝝ potitus urbe ipa præter arcem incensa abstulit:asportauitq; in persas. Hos porro libros uniuersos multis post temporibus Seleucus rex:q Nicanor appellatus est:referendos athenas curauit. Ingens post numerus librorū in ægypto a Ptolemæis regibus uel cōquisitus uel cōfessus est. Ad milia ferme uolumina septingenta:sed ea omnia bello priore alexandrino dū diripitur ea ciuitas nō sponte neq; opera consulta :sed a militib⁹ forte auxiliariis incensa sunt. Nec id prætereūdū uidetur:quod Plini⁹ circa initiū.xxxv.libri naturalis historiæ nouitiū dixit inuentū. Siquidē non ea auro argentoue:aut certe ex ære in bibliothecis imagines dicatæ fuerunt illis.s.quoꝝ imortales animæ in locis iisdem loquunt᷑. Quin imo etiā & quæ nō sunt finguntur:sicut in Homero euenit. Quo maius ut equidē arbitror:nullū est fœlicitatis specimen:q̄ semp omnes scire & cupere qualis fuerit aliquis. Et subdit Asinii Pollionis romæ inuentum qui primus bibliothecam dicādo ingenia hominū rei publicæ fecit. An priores cœperint alexandriæ & pergami:q bibliothecas magno certamine instituere nō facile dixerim. Imaginū amore flagrasse quosdā testes sunt: & Atticus Ciceronis edito de ea re in sua senectute uolumine. Et.M.Varro benignissimo inuento inferens in uoluminibus nō tantū septingētoꝝ illustrium noīa:sed & aliquoꝝ imagines nō passus interire figuras.

B ibliopola cū.i.latino utrobiq; scribit᷑:dicit᷑ a nostris librari⁹. Nā cōponit᷑ ex Βίβλος:q᷑ est liber:& πωλῶ uendo:cum ille sit qui libros uenditat. Martialis in ultimo:Et faciet bibliopola triphon. Veꝝ ut ex antiquorū dictis annotare ualuimus:liber duo significat:ipm opus totum:& certā operis partem. unde ait Vlpian⁹ Sicui centū libri sint ligati:centū uolumina ei dabimus: nō centum quæ quis ingenio suo metit⁹ sit:quæ ad libri scripturā sufficeret:utputa cū haberet Homeꝝ totū i uno uolumīe nō q̄dragintaocto libros cōputam⁹ sed hoc unū Homeri uolumen pro libro accipiendum est. Sic nostro iudicio cōsueuere:Cicero: sic Gellius: & alii fere omnes. Nōnulli uero putant melius dici totū opus codicē:& certam operis partem librum:ita ut Virgilius æneis nō liber sit:sed duodecim libri. georgica nō sit item liber:sed libri quattuor. bucolica unus liber dicatur:sitq; idem unū uolumen. Georgica quattuor uolumina: æneis.xii. Ouidius: Sūt mihi mutatæ ter quinq; uolumina formæ. Alii uero totum opus librum uocant:& operis partē uolumen:ut Plinius de libris sui auunculi loquens ait libros tres in sex uolumina propter amplitudinē diuisit. Volumē uero uel a uolo dictū est:eo quod in libris uoluntas apparet:uel quod magis sequerer a uoluo:eo quod uolui apud antiquos cōsueuerit:ut duo Cæsaris anticatones. Simili modo hebræi legē suā uoluere:& græci missam hoc tpe

consueuerunt. Sic antiqui romani qui in libris arborum.i.corticibus scribebant: ut eos libros cōmodius ferrent conuoluebant. unde forte uolumina appellauerunt. Nanq; adhuc durat uerbum euoluere libros: pro eo quod est aperire libros lectitandi gratia: quasi rem conuolutam explicare. Quēadmodum euelare est rē uelatam detegere. Nisi dicimus euolui libros propter numerum paginarum. Accipitur autem nunc euoluere libros siue auctores: pro eo quod est lectitare.

B io uel ut alii more græco scribunt Bion cū.i.latino sequente.o.scribitur: fuit genere borysthenites. Quibus autem fuerit parentibus: & quibus ex rebus ad philosophiam se trāstulerit: ipsemet enarrauit in epistola ad Antigonum sic dicens: Pater meus liberatus fuit cubito se tergens. Significabat aūt illum succidiam: & laridum uendere: borysthenites genere habens non faciē: sed in facie scripturam indiciū acerbissimi domini. Mater autem quam huiusmodi ducere potuit. Deinde pater nescio quid in rem publicanorꝝ cōmittens: cum tota domo uenundatus est: me adolescentulum haud ignauū uel ingratum: orator quidam emit: Is moriēs mihi omnia reliquit. Ego tabulas ipsius exurens cunctasq; discindens athenas cōcessi: ibiq; philosophatus sum Fuit hic Bio ingenio uersatili: ut dixit Laertius: & sophista callidus. Fuit auditor Cratis & Theodori athei: quin & Theophrasti. & ut dixit Eratosthenes primus Bio philosophiam uario orationis flore uestiuit. hic alcibiadē culpans dicebat illū dum esset adolescens uiros ab uxoribus: dū eēt iuuenis uxores a uiris abduxisse. Fuere teste Laertio Biones decē: Primus Pherecydi Syro cōtemporaneus fuit. Secundus rhetor syracusanus: qui in arte rhetorica scripsit. Tertius hicipse. Quartus qui attice multa cōscripsit & ionice: qui primus ostendit regiones quasdā esse: ubi sex mensiū esset nox: & totidem dies. Quintus solensis qui scripsit æthiopica. Sextus rhetoricus: cuiꝰ feruntur nouē libri musarꝝ inscripti. Septimus lyricus poeta. Octauus milesius sculptor. Nonus poeta tragicus. Decimus sculptor clazomenius siue chius.

B iothanatus prima cum.i.latino: antepenultima cū.th.aspirato: & ultima cū.t. simplici scribit̄: dicitur ille q per uiolentiā mortuꝰ est: hoc est βία.i.uiolentia: θάνατος mors. Nā ut antiqui gentiliū theologi asserebāt Bio thanatorū animæ in originem suā nō recipiebantur: nisi uagantes legitimū tempus fati compleuerint: quod poetæ ad sepulturam transferunt: ut centum errāt annos. unde occisura se ipsam ante tempus Dido dicebat ad Aeneam: Omnibus umbra locis adero: dabis improbe pœnas. Scilicet mihi uaganti.

B yria prima cum.y.græco: & penultima cum.i.latino scribitur: apud græcos uero addit̄.s.in fine: & dicitur βυρίας. Sane ex nostris nōnulli duplicant.r. quod sine ratione factum est.

B yrrho cum.y.græco & dupicato.r.atq; secundo aspirato scribit̄: & dicit̄ quasi pyrrus hoc est ruffus. Quin & pro nomine proprio a Iuuenale ponitur.

B yrsa cum.y.græco scribitur: uocabulū est tyrium: quod apud nos corium uel tergus indicat: a quo carthago eo nomine prius cognominata fuit: quia pro illa ædificanda tantū loci Dido emerat a rege Hiarba: quātum corio tauri tegi posset: dicente Virgilio libro æneidos primo:

Mercatiq; solum facti de nomine byrsam
Taurino quantum possent circundare tergo.

B isaltæ cum.i.latino &.t.exili scribitur: populi sunt scythici. de quibus Virgilius libro georgicorꝝ.iii. meminit cum ait: Bisaltæ quo more solent acerq; gelonus Cum fugit in rhodopen: aut in deserta getarum.

B yssus cum.y.geæco & duplicato.s.scribitur: genus est lini subtilissimi. Est & aliud præciosius linum: quod durat in igne: & teste Plinio libro.xiiii. pondere auri olim permutabatur.

B istonium cum.i.latino utrobiq; &.t.exili scribitur: stagnum est in thracia abderæ urbi propinquū: in quo teste Herodoto libro historiarꝝ.vii. duo flumina cadunt: stranus & compsantus: a quo & ipsa thracia (ut quidā uolunt) dicta est bistonia: & nōnunq̄ bistonis cum.i.latino etiam in ultima: ut Ouidius epistolarū heroiduʒ: Et tūta a bello bistonis ora fuit.i.thracia & thraces Solino teste bistones. At uero Lactantius grāmaticus super secundū thebaidos: & stagnum & prouinciā a Bistone rege cognominata uoluit.

B itias cum.i.latino utrobiq;: &.t.exili scribit̄: nomen est uiri: quē teste Seruio Liuius dixit fuisse præfectum classis punicæ: quā.s. Dido carthaginem usq; perduxit. de quo Virgilius in primo: Tum bitiæ dedit increpitās. At in.ix. de alio locutus est cū ait: Pandarus & bitias idæo alcanore creti.

B ithynia prima cum.i.latino: sequens cum.th.aspirato: &.y.græco penultima cum.i.latino scribit̄: licet Parmenides latinus quidā grammaticus: & qui nūq̄ codicem græcum uidit: aliter somniet: ꝓuintia est minoris asiæ aduersa thraciæ & proxima troadi ad introitum ponti: prius bebrytia dicta fuit: postea mygdonia: & ultimo a Bithyno rege bithynia cognominata. hæc teste Solino diues est urbium: & opulenta rerū a fontibus sangari fluminis proprios primosq; fines habet. eadeʒ teste Seruio phrygia magna fuit: in cuius agro ut idem Solinus refert libyssa locus est: nicomediæ proximus sepulchro Hannibalis insignitus. Est etiam in eadem hylas fluuius: & prusa urbs.

B iton cum.i.latino &.t.exili scribitur: fuit frater Cleobis: qui duo matrem Argiam in Iunonis templum curru traxerunt: ut late ostendit Herodotus libro historiarum.i. & ex nostris Cicero: Serulus: Valerius de pietate erga parentes: & alii nonnulli.

B ituri cum.i.latino &.t.exili scribitur a græcis: populi sunt galliæ.

B yzantium prima cum.y.græco ſequente.z.conſonante:penultima cum.t.exili &.i.latino ſcribitur: urbs eſt thraciæ maritima a Pauſania ſpartanorum rege prius condita:ut teſtatur Iuſtinus libro ſuo epitomatis.ix. Nunc uero conſtantinopolis a Conſtantino imperatore:qui eam adauxit & exornauit uocatur.

B lacterare cum.ct.exilibus ſcribit᷑.uocabulũ eſt a græca dictiõe deductũ:quæ dicitur βλάξ hui⁹.βλακός:a noſtris uero iactans ſeu iactator dici poteſt: ideo blacterare eſt ſtulte & præcupide loqui. Nam huiuſmodi homines in uerba proiectos noſtri ueteres teſte Gellio locutuleios & blacterones & linguaces dixerunt:qui etiam a græcis καταγλώσσοι appellant᷑.unde Homerus unum ex omnibus Therſitẽ ἀμετροεπῆ & ἀκριτόμυθον appellabat.Verba illius multa:ἄκοσμα ſtrepentium ſine modo gracchulorum ſimilia eſſe dixit Sane in libello de philomena:qui Ouidii a nonnullis inſcribitur:habetur arietem blacterare cum ait:blacterat hinc aries:& pia balat ouis.Feſtus uero dixit camelos blacterare cum uoces edunt.

B occhus cum duplicato.c.& ſecundo aſpirato a græcis ſcribitur:fuit mauritaniæ & getuliæ rex. hic generũ ſuum Iugurtham catenis ligatũ.L.Syllæ Marii quæſtori tradidit:ut plene oſtẽdit Saluſtius in Iugurthino.

B œbeis prima cum.œ.diphthongo:penultima abſq; diphthongo:& ultima cum.i.latino ſcribitur:fuit teſte Porphyrio in ſecundum iliados: Homeri palus theſſaliæ.

B oetia cum.oe.diuiſis ſyllabis &.t.exili:atq;.i.latino ſcribitur.regio eſt europæ in confinio athenienſi a boue:quam indomitam Cadmus Agenoris filius ibi comperiens immolauit:ſic quoq; cognominata fuit.Hãc ſub attica regione compræhendi nonnulli uolunt.Quin & olim ſub macedoniæ nomine nonnulli deueniſſe referunt.hæc eadem ut ex quibuſdam Homeri gloſſulis accæpi:aonia prius ab aoniis ibidem habitantibus uocata fuit.Nouiter uero quoniam ab uuandalis ex aphrica pulſis occupata fuit:uuandalia dicta fuit.

B ootes cum.oo.diuiſis ſyllabis:& duplici.o.&.t.exili ſcribitur:hic eſt qui & arctophylax a plurimis cognominatur:quem Arcadem Caliſtonis filium fuiſſe dicunt.ſed Aratus ideo bootem illum dixit: quia arcton q̃ plauſtrum dicta fuit:agitare uidetur.

B œotix cum.œ.diphthongo &.i.latino ſequente.x.conſonante ſcribitur: fuit quidẽ cimbrorum rex a Mario debellatus.

B ombyx cum.y.græco ſcribitur:uermis eſt:quo apud æthiopes:indos:& ſeres naſcitur ſericum:quod etiam bombyx uocatur:Intra quod ut ferunt concluſus uermis emoritur:ex quo in terra ſato:iterũ produci bombycem dicunt:a quo panniculus rubedine infectus:& aptus mulierum genas inficere bombycinus uocat᷑: penultima ſcilicet correpta.Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam inquit: Et panniculus bombycinus urit: ideſt ſericeus.Ponitur etiam bombyx a Theocrito proprium nomen fœminæ.

B omilchar cum.i.latino:&.ch.aſpirato ſcribitur: fuit Hamilcharis filius: & in medio carthaginis foro patibulo ſuſpenſus.

B olis cum unico.l.&.i.latino ſcribitur:dici poteſt latine a ſimilitudine magis q̃ a iaciendo iaculum: ad cuius ſimilitudinem faces quædam igneæ bolides uocabantur. Vnde Plinius libro ſecundo duo genera earum lampades uocant:plane faces alterum bolidas:quale mutinenſibus malum uiſum eſt:diſtãt ꝙ faces ueſtigia longa faciunt priore ardente parte:bolis uero perpetua ardens in longiora trahit limitem.

B oreas cum unico.r.a noſtris &.e. abſq; diphthongo ſcribitur: eo quod prima a latinis poetis ſemper breuis ponitur.Ouidius libro metamorphoſeos primo:Horrifer inuaſit boreas:contraria tellus.Virgilius libro georgicorum primo:At boreæ de parte trucis.Apud græcos uero cõmuniter cũ duplici.r.ſcribitur: ut βόρρας:quod illorum poetæ non ſemper obſeruauere:ſed more noſtro cum unico.r. ſcribentes breuem protulerunt.Orpheus in argonautica:πόντου ὕπερ βορέην μέροπες.Aliquando uero & βορέας huius βορεάδος declinant:ut idem νέρθε δ᾽ ὑποθρόσκοισι βοριάδος ἀντίον ἄρκτου. Et dicit᷑ a noſtris aquilo.hunc quidam illum eſſe putant:qui Homero αἰθρηγενέτης:hoc eſt æthere genitus appellatur. Nã ab æthereo axe deſcendere etiam a noſtris poetis dicitur.ut Ouidius libro primo de triſtibus: Quantus ab æthereo perſonat axe fragor. Qua de re a quibuſdam etiam ἀπαρκτίας: hoc eſt ſeptentrionarius appellatur.Nec niſi quattuor principales uentos nominauit Homerus:quos Seneca in Agamemnone tempeſtatẽ deſcribens:quam paſſus fuerat Agamemnon: pulcherrime unico uerſu concluſit dicens:Rapiuntq; pela gus infimo euerſum ſolo.Aduerſus euro zephyrus:& boreæ notus.Ouidius uero libro.i.de triſtibus quattuor uerſibus hos eoſdem uentos cum locis ſuis:unde perflant recolligens ait:

Nam modo purpureo uires capit eurus ab ortu.
Nunc zephyrus ſero ueſpere miſſus adeſt.
Nunc gelidus ſicca boreas bacchatur ab arcto.
Nunc notus aduerſa prælia fronte gerit.

B oryſtenes cum.y.græco &.t.abſq; aſpiratione ſcribitur:ſed ut apud antiquiores noſtros diligentiſſime annotaui:illud.y.græcum in.u.noſtrum conuerti cõſueuerat.Vnde etiam in triumphalibus.Ti.Plautii apud tybur ſcriptum comperi VLTRA BORVSTENEN cum.u.noſtro & non.y.græco:ut pulcherrime litteræ indicant.Et eſt teſte Herodoto libro hiſtoriarum quarto:fluuius ſcytharum magnus: & ab iſtro quartus memoria dignus:ita ut ſecũdus ſit tyres:tertius hypanis:& hic quartus.Et ut idem auctor ſubdit:ſi in ſe cõ-

sideretur:quia in illum nulli alii defluunt fluuii principalissimus omnium fluuiorum excæpto nilo uidetur cum purus & simplex absq; aliorum admixtione descendat. Nec illius eodem Herodoto teste: ut neque nili initium designatur. hic cum gentes sui nominis: & lætissima pabula nauigabilis semper alluerit: in euxinum descendit pontum.

B os cum simplici.o.hoc est absq; diphthongo scriptum: etiam græcum uocabulum est. Nam ut comperi ab Aristarcho grammatico antiquissimo in quibusdam glosulis in Homeꝝ descendit a uerbo βω. quod apud illos significat alo seu uescor: cuius futurum facit βόσω: a quo bos formari per ablationem.ω.magni dixit Addit & aliud cum in fœminino profertur: boum congregationem designare. Sane apud nostros in nominatiuo ac uocatiuo singulari: datiuoq; & ablatiuo plurali primam producit: in reliquis uero casibus corripit: & a boue reboo uerbum deducitur: quod græcum esse dixit Seruius super tertio georgicorum. Nam apud latinos ut ait nullum uerbum est: quod ante.o.finalem.o.habeat excæpto inchoo: quod tamen maiores aliter scribebant: scilicet auferentes aspirationem a.c. & duabus uocalibus interponentes dicentesq; incoho: Ita ut tria tantūmodo haberent nomina: in quibus.c.litteram sequebatur aspiratio: sepulchrum: Orchus: & pulcher. ex quibus ut ait pulcher tantum hodie aspirationem recipit.

B osphorus cum.ph.aspirato scribi debet: ut Oenophorus: Christophorus: & similes: quæ cū græcæ dictiones sint: & a uerbo φόρω: quod nos cum.f.fero dicimus compositæ: cum.ph.scribi debent. Et dicitur a trāsitu bouis uel angustis meatibus boum peruiis: ut uidebimus in dictione oceanus. Et sunt bosphori duo nominatissimi. Vnus qui thracius dicitur prope byzantium: siue iam cōstantinopolim: quem teste Herodoto facto ex nauibus ponte Darius ad scythas proficiscens: cum exercitu pertransiuit. Cuius rei erectam columnam litteris annotatam monumentum reliquit. Alter uero bosphorus in introitu paludis mæotidos habetur: qui cimmericus dicitur: & de quo Ouidius libro tristium tertio: locutus est cum ait:

Bosphorus & tanais superant scythiæq; paludes
Vixq; satis noui nomina pauca loci.

B otrus cum.t.exili scribitur: sed ubi nos.u.illi.y.græcum habent: dici potest a nostris racemꝰ. Virgilius libro georgicorum secundo:

Et turpes auibus prædam fert uua racemos.

B rabasthenes cum.th.aspirato scribitur: ponitur ab omnibus mons: quem Liuius libro quarto de bello macedonico: decem milibus passuū a lacedæmonia longinquū dixit.

B rachæ cum.ch.aspirato scribitur: & a βραχύ: quod est breue deducitur: quasi breuia quædam sint pudendorum subligacula: ut Iuuenalis: Mittentur brachæ. Quidam uero putant geminandum.c.ac scribendum bracchæ: cū prima ultra naturam sui primitiui apud nos longa sit. Nam βραχύ apud nostros primam breuem obtinuit: ut patet in tribracho: cuius penultima breuis ponitur. Sed cū apud græcos duplex illā sequatur: necessario longa est. Ego uero magis puto absq; geminatione scribendum. Nec penultimam primitiui apud approbatos auctores nostros breuem poni.

B rachycatalecton sola secunda aspiratur: & cum.y.græco scribitur: dici potest a nobis breuis terminatio: uel breuiter terminatum. Nam ex βραχύ: quod est breue componitur: & καταλήγω: quod est termino: unde catalectum terminatum. Vnde uersus ille cui desunt in fine syllabæ: brachycatalectos cognominatur.

B rachium cum.ch.aspirato &.i.latino ab omnibus græcis scribitur: quod si a βραχύ: quod est breue: ut dixit Festus deduceretur: eo quod ab humeris breue trahatur: cum.y.græco scribendum uideretur: nisi dicamus.y.græcum in.u.nostrum conuersum esse: & ante se.i.latinum suscæpisse.

B rachyologia cum.ch.aspirato sequente.y.græco scribitur: dicitur a nostris breuiloquium. Nam ex βραχύ quod est breue componitur: & λογία locutione: uel λόγοσ locutio.

B rachtea cum.ch.aspirato &.t.exili scribitur tenuis est lamina: & sua sponte plicabilis. Nam a βραχύ deducitur: quod non minus tenue q̄ breue designat. At uero lamina quid crassius est: & ex qua armatura conficitur: qua incensa olim homines torquebantur: nec compressa aut agitata crepitat: ut brachtea præ tenuitate. Virgilius libro æneidos sexto.

Talis erat species auri frondentis opaca:
Ilice sic leni crepitabat brachtea uento.

Nam laminam tam ferream æream plumbeam stanneam: q̄ auream argenteam electream orichalceam dicimus. Brachtea uero potius ex his posterioribus: & inde brachteola diminutiuum deducitur: ut Iuuenalis in satyra Exemplo quodcunq; malo inquit:

Brachteolam de castore ducas.

B rachteola cum.ch.aspirato &.t.exili scribiť: diminutiuum est deductum a brachtea: ut in præcedenti dictione uidimus.

B rachmanæ cum.ch.aspirato scribitur: populi sunt indorum.

B rasiadas cum.i.latino scribitur: fuit uiri atheniensis proprium nomen.

B repium cum.i.latino scribitur: promontorium est achaiæ teste Plinio libro quarto naturalis historiæ.

B riareus cū.i.latino ſcribitur:fuit Titani & Terræ filius deorū cōtemptor: & maxime Iouis: ut noſtri poetæ deſcribūt:quāq̄ aliter in iliade dicat homerus. Heſiodus uero in theogonia ip̄m Cæli & terræ filium dixit: fratrēq; Cotti & Gygis. Quorꝝ ſingulū centū manus habere dixit:& capita quinquaginta:iuxta quod dixit Horatius in odis:Nec ſi reſurgat centimanus gyges. Homerus uero dixit ſolē ipſum centimanū eſſe.

B ryax cū.y.græco ſcribiť:dici pōt latine ſulcus:& fuit nomē optimi ſculptoris.de quo uidebimus in dictiōe mauſolꝰ. Et cū aliquādo apud noſtros legerim ī genitiuo declinatū Bryſiadis:puto etiā Bryaſis dici poſſe.

B riſeis prima cum.i.latino ab omnibus græcis ſcribiť:& ultimā ſimiliter. Sed de prima an cū.y. græco:uel.i. latino ſcribi debeat:dubiu; facit Ouidii auctoritas:q libro ſecūdo de remediis Atridē introducit cōſolantē ſe de Briſeide:quā poſtq̄; ex reſpōſo Calchantis & ope achillis Chryſeida patri reſtituit:in ſolatiū rapti amoris ab achille auferri iuſſit. unde apud Ouidiū Atrides ait:Et ſi prima ſinat littera nōmē idē: q̄ſi dicere uelit quod ubi eſt.b.ſi ponať.c.idem cum Chryſeide nomen erit. Sed cū Chryſeis omnino cū.y.græco ſcribať. ſequi uidetur quod Briſeis ſimili modo ſcribenda ſit:ſed nō intellexit Ouidius niſi in litterarū numero:& ſono uocis. Nam alias cū in Chryſeide ſit aſpiratio:& in Briſeide eſſet:quod fieri nō pōt. Et fuit Briſeis puella phrygia ex lyrneſſo ciuitate:ut in ea dictione uidebimus.

B ryſea cum.y.græco &.e.abſq; diphthongo ſcribiť:licet apud græcos ante ultimā ei diphthōgus habeať. Ciuitas fuit laconiæ:ut dixit Porphyrius in ſecundū iliados Homeri librū. cuius ut ait gentile eſt bryſeates in hac eodē teſte Bacchus præcipue colebať:unde Bryſeum dictum illum puto.

B ryſeus cum.y.græco &.e.abſq; diphthongo ſcribitur:unum eſt ex cognominibus Bacchi:dictū uel a bryſea urbe:in qua præcipue colebatur:ut uidebimus in dictione præcedenti. uel ut quidam uolūt a uoce bacchantium:unde & βρυγμός ſtridorem apud noſtros deſignat.

B ritannia cū.i.utrobiq; &.t.exili atq; duplicato.n.ſcribiť:græci uero loco.i.ponētes.e.ac duplicātes.t.brettanniā dicūt:quod in geminatione ip̄ius.t.nōnulli ex antiquis noſtris in ꝓſa obſeruauere:unde in triūphalibꝰ. Ti. Plautii apud tybur ſcriptū habeť. Et comiti Claudii Cæſaris in brittannia cū duplici.t.& duplicato n. Sed cū prima breuis a poetis noſtris ponať:cū unico.t.iam ſcribenda uideť. inſula eſt teſte Plinio li.iiii.naturalis hiſtoriæ:inter ſeptentrionē & occidentē ſita:hoc eſt ab omni continēte diuiſa. Nā a germania: q̄ ſub ſeptentrione eſt incipiens:iuxta galliā & hiſpaniā uerſus occidentē ꝓtendiť:Ideo ait Solinus:finis erat orbis ora gallici litoris:niſi britannia inſula nomē pene orbis alterius mereret:unde ait Virgilius:Et penitus toto diuiſos urbe britannos. hæc quoq; albina dicta prius fuit a quibuſdā albis montibus:q ad eam nauigantibꝰ primo apparent. Et ut nōnulli ferunt a Britone quodā rege britannia poſtea appellata fuit. Porrigiturq; in longū teſte Solino octingentis:& amplius milibus paſſuum. Metiturq; uſq; ad calydonicū angulū: ad quē appulſum Vlyxem ara:& græcis litteris inſcriptū uotum manifeſtāt. In hac tēpore ſolſtitii æſtiui: hoc eſt cu; ſol intrat cancrū fiunt dies longiores q̄ in italia & noctes breuiores:& hoc tanto magis:q̄to ad ſeptētrionē ip̄a plurimū porrigiť. Nam teſte Plinio libro hiſtoriæ naturalis ſecundo:in italia dies longiſſimus continet horas.xv.in britannia uero decē & ſeptē:ita ut breuiſſima nox noſtra nouē reſultat horarū: & illorꝝ ſeptem quare ait Iuueralis in ſecunda ſatyra:Et minima contentos nocte britannos.

B rixia cū.i.latino utrobiq; &.x.conſonante ſcribiť:urbs eſt galliæ ciſalpinæ a germanis tranſeuntibꝰ ad italiā duce Ciconio condita:ut teſtať Liuius li.v.ab urbe:quorꝝ lingua apud nos ſpeculā deſignat.

B romius cū.i.latino ſcribitur:unum eſt ex nominibus Bacchi:dictū a βρομω:quod eſt cōſumo: eo quod ut aiunt uinum tēperate ſumptū omnes ſuperfluitates cōſumit:& digeſtionē adiuuat. Intēperate uero humiditatē bonā deſiccat:& neruorū hebetat uires:ſicq; tremulētos & effœtos ingurgitatores reddit. Alii a βροντή:quod eſt tonitruū dictū uolunt:quia cum tonitru adueniente Ioue:mater eſt illum aborſa.

B ronchus cum.ch.aſpirato ſcribitur:a noſtris dicitur guttur: & nonnunquam gutturis paſſio: quæ ex reumate deſcendit.

B rongus cum.g.in finali ſcribitur:fluuius eſt de quo uidimus in dictione anger.

B rontes cum.t.exili ſcribitur:fuit unus ex cyclopibus miniſtris Vulcani:qui apud noſtros interpretari poteſt tonitrus. Nam βροντή græce idē eſt quod latine tonitru dicimꝰ. Alter uero dictus fuit Steropes: qui apud noſtros interpretatur fulgur. Nam græce ἀστραπή latine fulgur dicitur. Alius autem Pyracmon uocatur: quaſi ignita incus. Nam pyr quoq; ignis eſt:& ἄκμων incus. unde Virgilius libro æneidos octauo. Bronteſq; ſteropeſq;:& nudus membra pyracmon.

B ruchus cum.ch.aſpirato ſcribitur:& a βρώσω:quod eſt rodo deducitur.

B ruma cum unico.m.ſcribitur:dicitur quaſi βραχύ.i.breuis:ἦμαρ dies.

B ruſa cum unico.s.ſcribitur:ſed ubi nos cum.b.græci cum.p.ſcribunt:eſt urbs in bithynia ab Hannibale teſte Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ ſub monte olympo condita.

B ulchar cum.ch.aſpirato ſcribitur:fuit Siphacis numidiæ regis præfectus: qui Maſaniſſam hoſtiliter perſecutus eſt.

B ucentaurus cum.c.&.t.ſimplicibus ſcribitur:dictio eſt compoſita ex uoce bu:quæ magnū quiddam enuntiat:& centaurus:ut late uidebimus in dictione bulima.

Bubulcus cum.c.ſimplici ſcribitur & dicitur quaſi bubus cultor. Nam is teſte Paulo iuriſconſulto de fundo inſtructo dicitur: ſiue qui bobus arat: ſiue qui boues fundi aratorias paſcit.

Bucolicus abſq; aliqua aſpiratione & unico.l.ſequēte.i.latino ſcribit̄: dicit̄ a noſtris armētarius: ut Virgilius li.georgi.iii. Armentarius afer Agit. unde teſte Donato ſup Virgiliū: q expoſitores Theocriti ſecutus ē: tria ſūt paſtoꝝ genera: quæ dignitatē aliquā i bucolicis habēt. Minimi ſūt αἰπόλοι: qa a noſtris caprarii dicūt̄. Paulo honoratiores ſūt ποιμένοι q apud nos ouiliones dicūt̄. Honeſtiſſimi aūt & maximi βουκολικοὶ dicunt̄: q a noſtris armentarii appellāt̄. A quib⁹ tanq̄ ab excellētiſſimo paſtorū gradu: primū ſuū carmē Virgili⁹ bucolicū appellauit. & teſte Macrobio ex affectu: quē ad linguā græcā habebat Virgilius græco magis uocabulo q̄ latino opa inſcripſit. Quod ſane carmen qualiter cōpertū fuerit uidebim⁹ in dictiōe Daphnis.

Bucolion cū unico.c.exili &.i.latino ſcribit̄: fuit maxim⁹ filioꝝ Laomedōtis dicēte Homero li.vi.ilia. βουκολίων δ᾽ ἦν υἱὸς ἀγλαοῦ λαομέδοντος πρεσβύτατος. Hic teſte eodē Homero cum oues paſceret: ex nympha noīe Abarbarea furtiū filios pcreauit Aeſapū & Pædaſum: quos Euryalus in bello troiano occidit.

Buccina cū duplicato.c.&.i.latino ſcribit̄: a græco uocabulo deducitur βουκανιστήριον: quod inſtrumētum eſt: ſic quoq; a ſoni ſimilitudine uocitatū: quod ſane ſignū dat̄ in hoſtes ad ſollicitudinē & pugnā. Virgilius libro.vii.æneidos: Qua buccina ſignū dira dedit. Et libro.xi. Bello dat ſignum rauca cruentum Buccina. Tuba uero ad prælium cōcitabantur: ut At tuba terribilē ſonitū pcul ære canoro Increpuit. huius ſonitus clangor: ut Clangor ue tubarum. buccine uero buccinum.

Bucephalus cum.c.exili &.e.abſq; diphthongo ſcribit̄: fuit equi Alexandri magni nomen: ſic quoq; cognominat⁹ ob ſimilitudinē: quā in capite bubali detinebat. Vnde cōponit̄ ex κεφαλή: quod eſt caput: & βοῦς bos. In cuius honorē Alexander bucephalam cōſtruxit in india: ubi equus mortuus eſt.

Budini cum.i.latino ſcribit̄: populi ſunt teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.iiii.ultra ſauromatas: pinguem ſane: & omni ſiluarum genere opimā terram incolentes. At uero budii populi ſunt medorum.

Bulima cum.i.latino ſcribit̄: dici pōt quaſi magna fames. Nā cōponit̄ ex bu uoce: quæ cū admiratione apud antiquos noſtros magnū quid indicabat: & λιμὴ fames. unde Varro in libris: quos de re ruſtica ſcripſit: A magnitudine inquit boum: qui in italia erāt cōſuetudinē factā fuiſſe: ut præpoſita hac uoce bu magnū quiddam ſemper denuntiaret̄: inde dici bulimam magnā famē: & bupædes grandes pueros.ſ.cum.æ. diphthōgo in penultima. Nā cum.e.ſine diphthōgo ſignificat magnos pedes: & ſimiliter unā bumaminā: quā græci βούμαστον uocant. Virgilius libro georgicorum.ii. Et tumidis bumaſthe racemis. Et talia his ſimilia: quæ ſemper ad magnitudinis rationē ptinēt: p quē modū: & bucentauꝝ dictā putamus nauem quandā magnā: quæ cētauri ſigno annotabat̄. Quod Virgi.elegātiſſime illo uerſu expreſſit cū ait: Cētauro inuehit̄ magna.

Bumaſthos cum.th.aſpirato ſcribitur: dicitur a noſtris bumamma. Nam cōponitur ex uoce bu: quæ magnū quid enuntiat: & μαστός: quod eſt mamma. Nā uua magna eſt quæ puellaꝝ mamma uidet̄. & a Virgilio bumaſthe græce enuntiat̄: cum ait li.georgicoꝝ.ii. Et tumidis bumaſthe racemis.

Bura cum unico.r.ſcribitur: oppidum eſt achiuorum.

Buris cum unico.r.&.i.latino ſcribitur: dicitur curuamenmum aratri: dictum quaſi bouis ura.i. cauda: cū ſit in ſimilitudinem caudæ bouis. fuit etiam lacedæmonii cuiuſdam nomen.

Burrhum cum duplici.r.& ſecundo aſpirato ſcribitur: ſed græce cum.p.&.y.græco in prima ſcribitur: hoc ē pyrrhon quod iam ruffum dicimus.

Buſiris cum unico.ſ.&.i.latino utrobique ſcribitur: fuit Neptuni filius ex Libya ſuſceptus: & ægypti tyrannus: qui cum ſuis diis hoſpites immolaret: & ad eum Hercules diuertiſſet: & ſimili perfidia qua cæteri tentaretur: regem ipſum aris ſuis impoſitum interfecit. Cuius itaque perfidi ritus cauſam poſuit Ouidius libro primo de arte dicens:

Dicitur ægyptus caruiſſe iuuantibus arua
Imbribus: atq; annos ſicca fuiſſe nouem:
Cum thraſius buſirin adit: monſtratq; piari
Hoſpitis effuſo ſanguine poſſe iouem:
Illi Buſiris fies iouis hoſtia primus

Inquit: & ægypto tu dabis hoſpes aquas. Sane teſte Seruio huius laudes Iſocrates orator eximius elegantiſſime ſcripſit. Ob quod Virgilium dixiſſe putant: Quis aut euryſtea durum: Aut illaudati neſcit buſiridis aras. exponentes illaudati pro ualde laudati. Alii uero dicunt participium pro nomine poſitū: ac idē quod illaudabilis deſignare: ita ut ſi ab Iſocrate laudatus fuerit: non fuerit dignus laudari. Virgilius li.ænei.ii.

Diues inacceſſos ubi ſolis filia lucos.

Aſſiduo reſonat cantu ideſt inacceſſibiles lucos: quia periculoſos acceſſu: cum iam ad eos acceſſiſſent Vlyxis ſocii: & alii q̄plures pro uarietate temporum. Fuit etiam in ægypto hoc eodem Buſiridis nomine & litteratura urbs cognominata: in qua teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo: templum fuit Iſidis magnum: hanc & ab eodem buſiride conditam ſcribit Diodorus ſiculus libro hiſtoriarum ſecundo. & ab ægyptiis ſolis urbem a græcis thebas appellatam: ut uidebimus in dictione thebæ.

B ussi cum geminato.f.scribitur:populi sunt medorum.
B utes cum.t.exili scribitur:fuit filius amici regis bebryciorum:& pater Erycis. Est etiam eodē noīe scytharū fluuius:cui propinqui sunt agathyrsi & sarmatæ.
B utyrum cum.t.exili &.y.græco scribitur:dicitur proprie bouis caseus. Nam componitur ex Βοῦσ: quod bouem dicit:& Τῦρον caseum.
B utrotum cum.t.exili utrobiq; scribitur:ubi in prima.y.græcum in.u.nostrum cōuersum fuit. Nam apud illos bytrotū dicitur:urbs fuit chaoneæ:quæ pars est alpestris epiri excelso in loco sita:dicente Virgilio libro æneidos tertio:Et celsam butroti ascendim⁹ urbē.licet nōnulli more græco bytroti legere uelint. In qua ut idem poeta ostendit troianus Helenus post troiæ excidiuȝ regnauit:dicente etiam Ouidio li.metamor.xiii.
Rura petunt epiros ab his regnataq; uati
Bytrotos phrygio simulataq; troia teneret.
B uxus cum.x.consonante apud græcos scribitur:nostri uero plærunq;.x.in duplicatum.f. commutare consueuerunt:ac dicere bussus. Quin & ubi primam græci cum.p.&.y.græco scribunt: Nos cōmutantes.p. in b.&.y.græcum in.u.nostrum dicimus bussus. Et est arbor ac lignum:ex quo bussola fiunt. quandoq; uero ex more græco bussolum a nostris pyxis huius pyxidis dicitur.ut Iuuenalis in secunda satyra: Et condita in pyxide lyde. Sane Seruio teste super octauo æneidos:dicitur hæc buxus & hoc buxū:unde ut ait superfluo quidam arborem generis fœminini esse uolunt:lignum uero incisum neutri cum eo loco etiā de ligno generis fœminini a Virgilio habeatur exemplum cum ait:Tympana nos buxusq; uocat berecyntia matris Idææ.

Abalii cum.c.exili hoc est absq; aspiratiōe & unico.l.scribitur:sunt teste Herodoto libro historiarum tertio: populi asiatici.
Cabrion cum.c.exili &.i.latino scribitur:fuit teste Homero libro octauo iliados:frater Archeptolemi aurigæ Hectoris:In cuius mortui locum suffectus fuit. Apud nonnullos uero græcos dicitur cabriones.
Chabrias cum.ch.aspirato &.i.latino scribitur:fuit atheniensis: & in summis ducibus habitus:resq; multas memoria dignas gessit:ut Plutarchus & Aemilius de illo rettulerunt. Nanq; illum inter cætera castrametari: & bellicas artes summe nouisse ostendūnt.
Cacabus absq; aliqua aspiratione scribitur:uocabulum græcum est:quod a sono nomen assumpsit:quem supra ignem positus facit:a nostris dicitur olla in qua pulmentarium coquitur. paulus iurisconsultus de fundo instructo:cacabos inquit inter & æneum quod supra focum pendet nō multum interest.hoc aqua ad potandum calefit:in illis pulmentarium coquitur.
C acethos cum.c.exili utrobiq; &.e.absq; diphthongo atq;.th.aspirato scirbitur:dici potest a nostris malus mos seu mala consuetudo.ut Iuuenalis in satyra quæ incipit Et spes & ratio inquit:Scribēdi cacethos ægro que in corde senescit. Nam componitur ex κακὸσ:quod est malus:& ἔθοσ cum prima breui:quod est communis mos seu consuetudo:ut in dictione ethos uidebimus.
C acephaton cum.c.utrobiq; &.t.exilibus atq;.ph.aspirato scribitur:dici potest a nobis mala locutio:uel cōsonantia. Nam componitur ex κακὴ:quod est mala:& φάτον locutio:quam figuraȝ tunc esse dixit Seruius super primum æneidos:quando præpositionem cum littera.n. consequitur.ut Virgilius: Numerum cum nauibus æquat. Alii uero etiam addunt cum sequens dictio duas habet syllabas præcedentibus duabus cōsimiles.ut Cicero in epistolis:O fortunatam natam me consule romam:quod sane inconcinne fieri depræhensum est. Sed ut ait Iuuenalis Si sic omnia dixisset Antoni gladios potuit contemnere.
C ecaria absq; aliqua aspiratione aut diphthongo scribitur: insula est in ponto: quam quidam græciariam dicunt:ut testis est Plinius libro sexto naturalis historiæ. Estq; Marti sacra. In qua uolucres cum aduenis pēnarum ictu pugnare uidentur.
C achinnus prima absq; aspiratione:sequens per.ch.aspiratum scribitur:& a uerbo græco quod est καυχάζομαι:idest solute rideo deducitur:itaq; cachinnus solutus est risus. Iuuenalis in satyra Omnibus in terris Sed facilis cui uis rigidi censura cachinni.
C acosyntheton cum.c.exili utrobiq; & antepenultima cum.y.græco: penultima uero cum.th.aspirato: & ultima cum.c.exili scribitur:dici potest mala compositio. Nam componitur ex κακὸν: quod est malum: & syntheton compositum.
C acus cum.c.exili utrobique scribitur:dici potest a nostris malus:id enim κακοσ apud græcos designat:sed apud illos habet accentum in fine:quem teste Seruio apud nostros mutat in penultimam cum pro proprio uiri nomine assumitur. Virgilius libro æneidos octauo eum dixit fuisse Vulcani filium:& ab Hercule interfectum. Seruius uero dixit illum fuisse Euandri seruum ac furem:qui ideo ignem euomere dictus fuit:quia agros populabatur:quem ut ait foror sua eiusdem nominis prodidit:ex quo sacellum promeruit:in quo ei per uirgines Vestæ sacrificabatur.

C adytis penultima cum.y.græco: & ultima cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſecundo urbs palæſtinorum non multo minor q̃ ſardis.

C adus cum.c.exili & unico.d.a noſtris ſcribitur:cum eius prima breuis ponatur.ut Virgilius libro æneidos primo Vina bonus:quæ deinde cadis onerarat aceſtes.quod nonnulli poetæ græci obſeruant: ſed cõmuniter cum duplicato.d.ab illis ſcribitur. Alii uero magis latinum putant: & a cadendo deriuari arbitrantur: ac eſſe uas acuti fundi:ita ut ſine adiutorio ſtare non poſſit.

C æa cum.c.exili &.æ.diphthongo ſcribitur:inſula eſt in ægæo mari ſita:a Cæo Titani filio eius primi incolæ cognominata:qui pater fuit Latonæ & Aſteriæ.Seruius uero ſuper primum æneidos aliud ſentire uidetur uidelicet Ariſteũ filiũ Cyrenes matris íſtinctu thebas reliquiſſe:& hãc inſulã primitꝰ habitaſſe:qua relicta cũ Dædalo ad ſardiniam poſtea pertranſiuit.Ex hac teſte Plinio libro ſecundo naturalis hiſtoriæ:amplius trecentorum milium paſſuum ſubito abrupto hiatu cum pluribus mortalibus mare rapuit.

C æcias cum.c.exili utrobiq; &.æ.diphthongo in prima:atq;.i.latino in penultima ſcribitur:uentus eſt: quẽ teſte Gellio Ariſtoteles ita flare dicit:ut nubes non procul propellat:ſed ut ad ſe uocet.

C hære cum.ch.aſpirato &.æ. diphthongo ſcribitur: dicitur apud nos ſalue. Vnde Perſius: Quis expediuit pſitaco ſuũ chære ideſt ei conſuetum & uſitatum diſci.ut Virgilius in Palæmone:Sua ſemper apud me Munera ſunt lauri.uel ſuum dixit:hoc eſt ita expreſſum ut naturale illi uideatur.Quemadmodum Virgilius libro georgicorum ſecundo:Quæq; ſuo uiridi ſemper ſe gramine ueſtit.

C hærippus cum.ch.aſpirato &.æ.diphthongo atq;.i.latino & duplicato.p.ſcribitur: nomen eſt proprium ſed compoſitum ex chære:quod eſt ſalue:& hippus equus.Iuuenalis in ſatyra Stemmata quid faciunt: Præconem chærippe tuis circumſpice pannis.

C ærete prima cum.c.exili &.æ.diphthongo ultima ſcribitur ſine aſpiratione. Ciuitas fuit in tuſcia:quæ prius agilla dicebatur.Sed ſic quoq; a romanis teſte Seruio ſuper octauo æneidos uocata: quia cũ romani euntes per tuſciam interrogarent agillinos quæ diceretur ciuitas.Illi utpote græci quid audirent ignorantes:& optimum ducentes ſi prius eos ſalutarent:dixerunt chærete:quod cum.ch.aſpirato &.æ.diphthongo ſcribitur:uidelicet chærete:hoc eſt ſaluete.Quam ſalutationem romani nomen ciuitatis eſſe putauerũt: & detracta aſpiratione eam cærete nominauerunt:ut teſtis eſt Iginus in urbibus italicis.Et declinatur ſecundum aliquos hoc cærete huius cæretis.Liuius tamen libro primo ab urbe hoc cære huius cæretis.& nomen patrium hic & hæc cæres huius cæretis. Virgilius libro octauo æneidos: Eſt ingens gelidum lucus prope cæretis amnem:qui teſte Seruio minio dicit̃:ut idem libro.x.Qui cærete domo: qui ſunt minionis in aruis. de quo etiam Priſcianus in quarto nonnulla dixit.

C hærea cum.ch.aſpirato &.æ.diphthõgo in prima ſcribit̃:nomen eſt ꝓpriũ:quod apud græcos habet in fine.s.litteram:quam noſtri abiiciunt.Nam ſcribit̃ apud illos χαίρεασ:idq; in multis fieri conſueuit.

C ærephon cum.ph.aſpirato &.æ.diphthõgo in prima ſcribitur:fuit Socratis diſcipulus: & ab eo libidinoſe amatꝰ:ut illi ĩpinxit Ariſtophanes in comœdia:quam contra Socratem ſcripſit:cuius titulus eſt νεφέλαι.

C æculus cum.æ.diphthongo &.c.exili ſcribitur:nõ deſcẽdit a græco:ſed latino:fuitq; Vulcani filius:de quo late uidebimus in dictione præneſte.

C æcuba cum.c.exili utrobiq; &.æ.diphthongo in prima ſcribitur. Quidam latinum putant: & ab eo quod eſt cæcum deriuari contendunt.Ita ut uina ſint antiquiſſima:quæ cæco in loco diu cõdita fuerint. Ego uero & ſi uini genus eſſe dicam:nomen tamen aſſumpſiſſe a loco græco cæcubum uinum comperi. Nam ait Plinius libro naturalis hiſtoriæ.iiii.cum de campania tractat: Hinc ſetini & cæcubi obtenduntur agri. his iunguntur phalerni calœni:deinde iunguntur maſſici gaurani ſurrhentiniq; montes:de quibus in dictione ſurrhentum late uidebimus.Ideo dixit Horatius libro ſecundo ſermonũ: Cæcuba uina ferens alchon chiũ maris expers.Et Martialis in epigrãmatibus:Cæcuba fundanis generoſa coquũt̃ amicis: Vitis & in media nata palude uiret.Et alibi:Dormiat & tecũ q cum mõ cæcuba miſcet:Cõuiuas roſeo torſerat ore puer.

C æyx cũ.c.exili &.æ.diphthõgo atq;.y.græco ſcribit̃:fuit rex trachynæ Luciferi filiꝰ:& frater Dædaliõis:habuitq; uxorẽ formoſiſſimã Halcyonẽ Neptuni filiã mutuo ſibi amore deuíctiſſimã:hinc cũ ad Apollinẽ clariũ cõſulturꝰ de ſtatu regni prexiſſet:tẽpeſtate abſorptꝰ ẽ:cuiꝰ cadauer cũ a mari ad litꝰ deiectũ fuiſſet:& illd̃ uxor cõſpiceret:dolore correpta in pelagꝰ ſe ꝑcipitẽ dedit.Sed Neptuni miſeratiõe & Thetidis:ambo ĩ halcyones marinas aues cõuerſi ſũt:ut oſtendit Ouidiꝰ li.xi.metamor.de qbus in dictiõe halcyones uidebimꝰ.

C æra cum.æ.diphthõgo teſte Apuleio grãmatico a noſtris ſcribi cõſueuit. Nam licet a græco:quod ẽ κηρός traducatur:& ſecundũ regulã illud.n.in noſtrum.e.ꝓductum abſq; diphthõgo tranſferri cõſueuerit: tamẽ qa apud nos nõ eſt ipſius.e.ꝓducti a correpto in figura diſcretio:placuit ipõ Apuleio teſte in aliquibꝰ dictionibus ꝑ diphthõ.hoc ipm̃ decreuiſſe:ut ſimiliter uidimus in dictiõe æthica:& uidebimꝰ in dictione ſcæna. Alii uero cæram latinum putauerunt:ut in dictione diphthon.uidebimus.

C æroma cũ.æ.diphthongo ſimiliter poſſe ſcribi uidetur:quia a cæra deſcendit:illudq; pro unguento accipimus.ut Iuuenalis in ſecunda ſatyra: Et cæromatico fert niciteria collo.

C æſæna cum.æ.diphthongo in prima & ſecunda a græcis ſcribitur:urbs eſt in gallia ciſalpina.

C æstus cum.c.exili &.æ.diphthongo atq;.t.simiplici scribitur:non est dictio græca: ut quidam putauerunt:
sed latina a cædendo deducta:arma sunt pugilum.Et huius cæstus in genitiuo declinatur: sed nónunq̃ sine
diphthongo cestus secundæ declinationis comperitur:& græcum a nonnullis creditur.significatq; Veneris
cingulum quo uxor cum maritalis illi fides dabatur:a marito cingi cósueuerat:dicente Phyllide apud Oui
dium in.ii.heroidum epistolarum ad Demophoonta.
Cui mea uirginitas auibus libata sinistris:
Castaq; fallaci zona recincta manu.
Quod sane cingulum teste Seruio super.v.æneidos balteus dicitur.Quod uocabulum ut ait nõ tantũ quo
cingimur:sed etiam a quo arma dependent indicat:& numero tantũ singulari est generis masculini.Iuuena
lis in ultima satyra:Ast illi quos arma tegunt:& balteus ambit.In numero uero plurali neutri tantum gene
ris.ut idem Iuuenalis:Quotiens rumoribus ulciscuntur baltea.

C aicus cum.c.exili utrobiq; &.i.latino scribitur: fluuius est phrygiæ teste Liuio in.vi. de bello macedonico
ueniens a mysia:ut Plinius ipse rettulit libro sexto naturalis historiæ.unde ait Virgilius in quarto georgico
rum:Mysusq; caicus.Quin & prouinciam teutraniam irrigat:& antiquũ creditur mutasse cursum dicente
Ouidio libro.xv.metamorphose.Emissum capitisq; sui ripæq; prioris Pœnituisse ferunt:alios nunc ire cai
cum.fuit etiam nomen uiri troiani socii Aeneæ.

C ayster absq; aliqua aspiratione &.y.græco scribitur: Fluuius est asiæ in cilbianis iugis ortus.ut dixit Plinius
libro quinto naturalis historiæ:qui multos amnes deferens:& stagnum persagæum:quod pyrirhites amnis
expellit.Et præter asiam paludem labens:sub pionio monte ephesum alluit.Vnde Virgilius libro georgi
corum primo ait:Iam uarias pelagi uolucres:& quæ asia circum Dulcibus in stagnis rimant̃ prata caystri.
Homerus similiter libro iliados.ii.σμαραγεῖ δε τε λειμων ἀσίω ἐν λειμωνι καΰσριου ἄμφὶ ῥέεθρα.

C alais cum.c.exili & unico.l.sequẽte.a.atq;.i.latino in ultima scribit̃:fuit Zeti frater:& filius Boreæ ex Ori
thyia:ut uidebimus in dictione Zetus.

C alamus cum.c.exili & unico.l.scribitur:est harundo magis minuta habẽs internodia longa & recta.Ex qua
sagittæ apud diuersas gentes fiebant:quod Virgilius tetigit in Damœta cum ait:Cum daphnidis arcũ Fræ
gisti:& calamos.i.sagittas.Nam teste Plinio libro.xvi.naturalis historiæ: calamis populi orientis bella confi
ciunt:& spicula illis addunt irreuocabili hamo. Et cum fere totum orientem & septentrionem calamis su
peratos ostenderit subdit: præcipuus hic usus hic in creta bellatores suos præcipitauit. Sed in hoc quoq;
(ut in cæteris rebus)uicit italia:quando nullus sagittis aptior calamus quem in rheno bononiensi amne:cui
plurima inest medulla pondusq; uolucre.Et contra flatus quoq; peruicax.Et subdit libris quoq; non eadē
gratia.Nam ut supra paululum dixerat chartis seruiunt calami maxime ægyptii.iuxta cuius sententiá Mar
tialis ait in epigrammatibus:Dat chartis calamos habiles mẽphitica tellus:Texantur reliqua tecta palude ti
bi.Sed contra hunc pergere uidetur Plinius cum ait:Probatores tamen cnidi:& qui in asia circa auenticum
lacum nascuntur:nostratibus fungosior subest natura:cartilagine bibula fissilis:& præacuta semper acie ge
niculata.Cæterum gracilitas nodisq; distincta leui fastigio tenuatur in acumina crassiora.Et infra subdit:ca
lamus uero alius totus concauus est:quẽ syringá uocant utilissimus fistulis.quoniam nihil est ei cartilaginis
atq; carnis:& continuo foramine peruiũ.hæc ille.de quo Virgilius in bucolico locutus uidetur cũ ait: Nec
calamis solum æquiparas:sed uoce magistrum.Similiter idem Plinius libro.xii.eiusdem uoluminis prius di
xerat calamos & iuncos odoratos in arabia nasci indiaq; & syria:quibus in unguẽtis usos fuisse ipe idem in
sequenti libro ostendit.& a calamo calamarium ꝓficiscitur:quod quidam usurpát pro theca. Calamaria in
qua calami recódunt̃:sed quia hoc tempore pleriq; penna scribunt:potest etiam dici pennarium.

C alendæ cum.c.exili & unico.l.scribit̃: nec illorũ admittenda est cósuetudo uel ratio:quæ per.κ.græcam lit
teram dictioné illá uel aliam q̃uis scribendam contendunt:ut supra ostendimus.Et dicunt̃ calendæ a βρύω
quod apud nos est uoco:quia solebat romæ minor pontifex noua conspecta luna plæbem uocare: ut audi
ret quot dies a calendis ad nonas superessent.hinc teste Macrobio libro saturnaliũ.i.Et ipsi curiæ ad quam
uocabant̃:calabre nomen datũ est:& classi ꝙ omnis in eá populus uocaret̃.Qua de re teste Gellio li.vii. no
ctiũ atticaꝝ classici dicebant̃ primæ tantũ classis hoíes:qui centũ & uigintiquinq; milia æris ampliusue cen
si erant.Infra classem aũt appellabant̃ secundæ classis cæterarũq; omniũ classiũ:qui minore summa æris: q̃
supra dixi censebant̃.unde & classicũ deductũ dicitur:quod teste Seruio super.vii.ænei.& tuba ipam & so
num indicat.Virgi.classica iamq; sonant quæ sane flexibilis tuba est:ut uidebimus in dictione classica. Alii
uero dictá uolunt classem a cale:hoc est a fuste:quia nauis quæ aliquádo classis dicebatur: de fustibus fiebat
Nam de cala inquit Lucilius:Scinde calam:ut caleas.i.o puer frange fusté:& fac focum.De classe inquit Ho
ratius:Me uel extremos numidarũ in agros Classe releget:cũ de una loqueret̃ naui.Et Virgilius li.ænei.vi.
Lyciæ ductoré classis Horonté:ubi ait Seruius apertũ exemplũ classem etiá dici uná nauẽ:& hoc quia unius
solius nauis Horontes ductor fuit.Erantq; calendæ Iunoni sacræ:dicente Ouidio libro fastoꝝ primo:Ven
dicat ausonias iunonis cura calendas.& inde calatores cũ unico.l.&.t.nõ aspirato dicti sunt serui:q semper
uocari possent:ob necessitaté seruitutis:ut testis est Festus.Quin & conciliũ a concalando.i.cóuocádo dictũ
quidá

quidam pũtant. Procalare ſimiliter prouocare dicitur ipſo Feſto teſte. Et eodem modo calumniã:& calones ex illo dicta uoluit. Sane teſte Paulo iuriſcõſulto de uerborum ſignificatione ante diem decimũ calendarũ: & poſt diem decimũ calendaꝝ atqꝫ utroqꝫ ſermone undecimus dies ſignificatur. Similiter Petronio grãmatico teſte intra calendas id fieri dicit̃:quod nõ ante calẽdas.i. eoipſo die:quo calendæ ſunt agebat̃. At Gellius circa finẽ li.xii.noctiũ atticarũ poſt longã rei huius diſputationem tandem concludit: & ante calendas & in ipſis calendis iure fieri poſſe.

C alathus cum.c.exili & unico.l.atqꝫ.th.aſpirato ſcribit̃:dicitur a quibuſdã ex noſtris qualus & diminutiuũ quaſillus. Ab aliquibus fiſcella.iuxta quas ſignificationes ait Virgilius in Alexi: Tibi lilia plenis Ecce ferunt nymphæ calathis. Aliquando uero & pro calicibus ad ſacrificium aptis poſuit idem cum ait in Daphnide Vina nouũ fundam calathis aruiſia nectar.

C alabrya cum.c.exili & unico.l. atqꝫ.y.græco ſcribitur:pars eſt italiæ poſt lucaniam a græcis ſic cognominata:quia bonis omnibus ſcatet. Nam componitur ex καλά:quod dicit bona:& βρύω: quod eſt ſcaturio. Et idem hic calaber & hæc calabra & hoc calabrum deriuatur. Ouidius li.iii.de arte:Ennius emeruit calabrys in montibus hortos Contiguos pene ſcipio magne tibi.

C alchas prima cum.c.exili ſequẽs cũ.ch.aſpirato ſcribit̃:fuit Teſtoris troiani filiꝰ:ut teſtis eſt Ditis augur maximus:qui cũ circa initia belli a troianis ad Apollinem delphicũ cum muneribus mitteretur:& reſponſuꝫ habuerit:ut dimiſſis troianis græcoꝝ ſequeretur fœlicitatẽ ab illis gratiſſime recæptus eſt: cuius ſane interitũ in dictione gryneum nemus uidebimus.

C alydnæ cum.c.exili & unico.l.atqꝫ.y.græco ſcribitur:inſulæ ſunt quædam paruæ ex cycladibus: de quibus Homerus libro ſecundo iliados meminit.

C aliſto cum.c.&.t.exilibus & unico.l.atqꝫ.i.latino ſcribit̃:fuit Lycaonis arcadiæ regis filia:ut dixit Heſiodus quæ poſt pulſum patrem a regno:Dianã ſecuta ẽ. Sed ut narrat Ouidius libro metamor.ii.cũ Iupptter illã cõſpiceret:& amaret:accæpta Dianæ forma:ad illã perrexit:quã cõpreſſit:& grauidauit. Ex qua ortus ẽ Arcas:a quo arcadia prouintia cognominata eſt. Sed a Iunone crinibus cõpræhenſa: & in diuerſum diſtracta: in urſam cõuertitur:quã cũ filius Arcas deinde uenator effectus:ſeſe cõſpicientẽ matrẽ urſam ac fixe intuentem forte cõperiſſet:rei inſcius ſagitta illã impetere ſatagebat. Quibus Iuppiter miſeratus:ambos in cæluꝫ traxit:& iuxta borealẽ polũ locauit. Quod Iuno ægre ferens: Tethym Oceani uxorẽ ſuamqꝫ nutricẽ adiens ab illa impetrauit:ne Caliſtonẽ in Oceano leuare permitteret. Quare cũ cætera ſigna occidant:& in Oceano ſe leuare dicãtur:ſolum urſæ ſignum nunqꝫ occidit:dicẽte Virgilio li.georgicorum.i. Arctos oceani metuentes æquore tingi. Sed cum in terris urſa eſſet:& mænalum erymanthum arcadiæ montes incoleret:Mænalis ipſa & Erymanthis a poetis dicitur. Ouidiꝰ libro quinto de triſtibus.

Quæ nunc ſuppoſitum ſtellis erymanthidos urſæ
Iuncta tenet crudis ſarmatis ora getis. Et prius libro quarto dixerat: Cunqꝫ ſuo borea mænalis urſa uidet.
Verum hæc ipſa ex græcis nõnulli in nonacri arcadiæ monte geſta narrarunt.

C alipolis cũ.c.exili nõ geminato.l.atqꝫ.i.latino utrobiqꝫ ſcribit̃: urbs eſt thraciæ in extremo helleſpõti a.C. Calicula ædificata:a quo nomẽ aſſumpſit:hoc eſt Caliculæ polis.i.ciuitas. Calicula uero a caligis:quas margaritis refertas primus portauit:nomen aſſumpſiſſe dicitur.

C alinus cũ.c.exili & unico.l.atqꝫ.i.latino ſcribitur:fuit ſtatuarius.de quo Quintilianus meminit.

C alon cũm.c.exili & unico.l.ſcribitur:fuit teſte Quintiliano uir ſtatuarius.

C alidonia cũ.c.exili & unico.l.atqꝫ.y.græco in ſecunda ſcribit̃:ciuitas fuit ætoliæ:& regia Oenei patris Meleagri:a quo locus circũſtans eodem nomine cognominatus fuit:& penultimã corripit.

C alypſo cũ.c.exili & unico.l.atqꝫ.y.græco ſcribit̃:fuit teſte Heſiodo ĩ theogonia nympha Oceani:& Tethyos filia. Homerus uero ſiue eandẽ:ſiue aliam dixit libro.vii.odiſſeæ fuiſſe Atlantis filiã cuꝫ ait: ἔνθα μὲν ἄτλαντος θυγατὺρ δολόεσσα καλύψω. hæc inſulã de ſuo noĩe cognominatam tenuit in ionico mari ſitã ꝓpinquã lacinio ꝓmontorio:ut ſentire uidetur Plinius libro.iii.naturalis hiſtoriæ. Alii uero dicunt in mari aphrico fere ex oppoſito ad maiores ſyrtes:quã prius dictam ogyam a rege:q in illa regnauerat ferunt. Et in hoc cũ Plinio forte conueniunt:quia mare aphricũ ionio eſt conterminũ. Ad hanc ut dixit Homerus Vlyxes cũ diſceſſiſſet a Circe naufragus peruenit. Et quia alter fuit alterius amore detentus:ſeptem annos cum illa morã traxit. A qua magna cũ difficultate diſcedere ualuit: dicente Ouidio li.ii.de arte: Non formoſus erat:ſed erat facundus ulyxes:Et tamẽ æquoreas torſit amore deas.

C alix cũ.c.exili & unico.l.atqꝫ.i.latino ſcribit̃:græce uero dicit̃ κύλιξ genus eſt poculi:de quo ait Macrobius libro ſaturnaliũ una littera cõmutata:uidelicet.υ.græcum in.a.dicitur apud noſtros calix.

C alyx cũ.y.græco in ultima:folliculũ ẽ quo fructus arboꝝ cooperit̃:deductũ a καλύπτω quod ẽ cooperio

C allicratidas abſqꝫ ulla aſpiratione & duplicato.l.atqꝫ.i.latino ſcribitur:nomẽ eſt uiri proprium.

C allimachꝰ prima cũ.c.exili ſequẽte duplicato.l.&.i.latino atqꝫ.ch.aſpirato in ultĩa ſcribit̃:fuit nomẽ pluriũ ſed ꝑcipuꝰ fuit teſte Solino poeta cyrenẽſis. Alter fuit hiſtoricꝰ ægyptiꝰ:de quo uidebimꝰ in dictiõe Oſiris.

C alliope cũ.c.exili & duplicato.l. atqꝫ.i.latino ſcribit̃: fuit una nouẽ muſarum: & aliis excellentior: ut dixit

Heſiodus.Cuius cauſam ac illius interpretationem uidebimus in dictione muſæ.Et dicitur nõnunq̃ Calliopea:ut Ouidius libro faſtorũ.v.Prima ſui cœpit calliopea chori.cuius ratio eſt:quia apud illos καλλίοπη cum.η.in fine:& καλλιόπεια:cũ ei diphthongo in penultima:hoc eſt ſubſequente.a.ſcribit̃: quã dipht. ſemper(ut ſupra uidimus)in.e.uel in.i.productas tranſferimus.

C allistratus abſq; aliqua aſpiratione & duplici.l.atq;.i.latino ſcribitur:nomen fuit uiri proprium.

C allisthenes cum.c.exili & duplicato.l.atq;.i.latino &.th.aſpirato ſcribitur:fuit Ariſtotelis diſcipulus & neceſſitudine quadam ex materna ſtirpe cõiunctus excellentiſſima diſciplina iuuenis.hic ad Alexãdrũ magnũ ab Ariſtotele miſſus:Cum in aſiam illum ſequeretur:quaſi Hermolai cõiurationis auctor:ab Alexandro interfectus eſt.Atqui conſtat falſo obiectum illi coniurationis crimen:de quo late habetur in Iuſtino libro decimoquinto ſui epitomatis.

C allisphyrus cum.c.exili & duplici.l.ſequente.i.latino:& cum.y.græco in penultima ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia pater Alcini.

C allippidæ cum duplicato.l.atq; duplicato.p.&.i. latino utrobiq; ſcribitur : populi ſunt ſcythiæ hypanum fluuium incolentes:ut teſtatur Herodotus.

C alliroe cũ.c.exili & duplicato.l.atq;.i.latino ſcribit̃:fuit Achiloi filia & uxor Alcmai filii Amphiarei ex Eriphyle coniuge:qui ſane Alcmaus in uindictam patris matrem occidit:ut uidebimus in dictione Eriphyle. Quo ſcelere uti Oreſtes furore correptus:ab Amphilocho fratre in ultionẽ matris obtruncat⁹ eſt.Sed Calliroe Alcmai uxor Iouẽ toto corde precata eſt:ut filios ſuos impuberes:q̃;primũ creſcere ſineret: & infantibus adderet annos:ne necem ſinant ſui genitoris inultam.Iuppiter his annuit.Nam cũ primũ iuuenes effecti ſunt:Amphilochũ patruũ interfecere.de quo Ouidius in.viii.metamorpho.pertractauit.

C alœnum cum.c.exili & unico.l.atq;.œ.diphthongo ſcribit̃:urbs fuit campaniæ. xiiii.miliũ paſſuum diſtãs a capua:in cuius agro uinũ optimũ naſcitur: a quo ciuitas ipſa nomen aſſumpſit. Nam cõponit̃ ex καλὸς quod eſt bonum:& οἶνον uinũ.unde ait Iuuenalis in prima ſatyra:Occurrit matrona potens quæ molle calœnum.i.dulce uinũ:porrectura uiro miſcet ſitiente rubetam.De qua matrona ſi quis plene edoceri cupit: legat Liuium in.viii.ab urbe: & uidebit quẽadmodũ Inſtituitq; rudes melior locuſta propinquas Per famã & populum nigros efferre maritos.i. mortuos.uel ut alii dicunt nigros.i.malos:quos ipſæ interficiebant. ſicut per oppoſitum candidus dicitur pulcher:& mitis.Virgilius in Daphni: Candidus inſuetũ mirat̃ limẽ olympi.ſ.Daphnis:quẽ pulchrũ bonũ:& mitẽ eẽ demõſtrat.Idem in corydone Tibi candida nais.i.pulchra Rubetam uero dixit Plinius li.viii.naturalis hiſtoriæ ranã eſſe:quæ in terra & in humore uiuit: & plurimis referre medicaminibus.Et ſubdit illã deponere aſſidue ac reſumere paſtu uenena ut ſibi tantũ reſeruet.

C halcis prima cum.ch.aſpirato & ultima cu;.c.exili atq;.i.latino ſcribitur: urbs eſt metropolitana in euboia inſula:ut teſtatur Liuius libro octauo de.ii.bello punico.Et eſt iuxta euripum:ut dixit Ptolemæ⁹in geographia:unde chalcidius dicitur.

C halcidius prima cum.ch.aſpirato ſequens cum.c.exili &.i.latino utrobiq; ſcribit̃: nomẽ eſt gentile: & philoſophi propriũ:qui innumerabiles libros ſcripſit.atq; eodem modo ſcribitur chalcius.

C halcedonia prima cum.ch.aſpirato:ſecunda cũ.c.exili & penultima cum.i.latino ſcribitur:urbs fuit in aſia iuxta boſphorum thracium ex oppoſito ad byzantium.

C halazias cum.ch.aſpirato & unico.l.atq;.z.conſonante ſequẽte.i.latino ſcribitur:lapis eſt teſte Plinio libro ultimo naturalis hiſtoriæ grano grandinis ſimilis:dictus a χαλάζω uerbo:quod eſt grandino.

C haldæa prima cum.ch.aſpirato:& penultima cum.æ.diphthongo ſcribitur:regio eſt aſiæ arabiæ contermina longe plana:& fontium indiga:in qua babylõn ciuitas magna fuit.

C haleſtra cum.ch.aſpirato & unico.l.atq;.t.exili ſcribitur:urbs fuit litoralis theſſaliæ:iuxta quã axius fluui⁹ in mare ægæum deſcendit:ut dixit Herodotus libro hiſtoriarum.vii.

C halybs cũ.ch.aſpirato & unico.l.ſequente.y.græco ante.bs. ſcribit̃:fluuius eſt hiſpaniæ: iuxta quẽ populi inhabitant dicti chalybes:ut dixit Iuſtinus li.xliiii.apud quos ſunt mineræ ferri optimi:quas nudi illi laborantes effodiunt.quod Virgilius libro georgicorũ.i.tetigiſſe uidet̃ cũ ait: India mittit ebur:molles ſua tura ſabæi.At chalybes nudi ferrum.ſimiliter & alii eodẽ noĩe cognominati ſunt populi iuxta paphlagoniam in põto:& amazonibus cõtermini:ut oſtendit Orpheus in argonautica.Et capit̃ plærũq; chalybs ꝓ ipã ferri maſſa:ut Ouidius libro faſtorũ.iiii.Aes erat in precio chalybis iam maſſa placebat: Heu heu ꝑpetuo debuit illa tegi.Nõnunq̃ uero & ꝓ inſtrumento capit̃ ex chalybe confecto.ut Virgilius:Vulnificuſq; chalybs Et Lucanus libro.vi.Primũ chalybem:frænoſq; momordit.

C ambyſes cũ.y.græco ſcribit̃:fuit ex perſia:quem teſte Iuſtino li.i.neq; paterna neq; materna claritas potuit magnũ facere.Cui Aſtyages rex medoꝝ non ſine diuino myſterio filiã Mandanẽ matrimonio copulauit: ex quibus natus eſt Cyrus:qui rex perſarum effectus Cambyſem filiũ hæredẽ in regno habuit.

C amæleon prima cũ.c.exili ſecunda cũ.æ.diphthongo & penultima cũ unico.l.&.e.abſq; diphthongo ſcribit̃:eſt quadrupes a camælea herba:cui aſſimilari dicit̃ cognominatus.Quod Plinius libro octauo naturalis hiſtoriæ deſcribens & Solinus ſimiliter:dicũt eſſe facie quaſi lacertæ: habens crura recta:& longa:caudã

in uertigine tortam. Armatos ũgues: inceſſus tardos uelut teſtudinis: corpus aſperum cũ ſquamoſa cute: color eſt uarius: & in momẽto mutabilis: adeo quod cuicũq; rei hæſerit colorem tribuat: præter rubrum & candidũ. de quo Ouidius libro metamorphoſeõ undecimo: Id quoq; quod uentis animal nutritur & aura Protinus aſſimilat tetigit quoſcũq; colores.

C hamæcyſſos prima cũ. ch. aſpirato: ſequens cum. æ. diphthongo: penultima uero cũ. c. exili: & .y. græco cõſequẽte duplicato. ſ. ſcribitur: genus eſt hederæ teſte Plinio libro ſedecimo naturalis hiſtoriæ: quæ nũq; niſi humi repit. Nam dictio eſt compoſita ex χαμαί: quod infimũ uel humum: & κυσσός hedera.

C amelus cum. c. ſimplici & .e. ſine diphthongo atq; unico. l. ſcribit᷑: eſt animal quadrupes turpe aſpectu: habens caudã aſininam: pedes carnoſos & molles: atq; in geminas partes fiſſos: licet poſteriores ſint parũ ſciſſi Caretq; dentibus in ſuperiori mandibula: ut deſcripſit Ariſtoteles libro de animalib⁹. ii. Et ut refert Solin⁹ bactriani camelos fortiſſimos mittunt: licet arabia plures gignat. Sed hoc ut ait differunt ꝙ arabici bina tubera in dorſo babent: Singula hactriani. Verũ binis tuberibus camelũ: cum a longis temporibus italia non uidiſſet: anno ab dominica incarnatione milleſimoquadringenteſimoquadrageſimoquarto mẽſe octobris uidit: qui a Iuliano Cæſarino cardinali ſancti Angeli uiro in toto orbe clariſſimo ad Eugeniũ quartũ pontificẽ maximũ ex turcoꝝ ſpoliis miſſus in domũ meam: hic bononiæ declinauit: ubi ab ipſo cardinali ꝓ theologiæ ſtudiis relictus fuerã. Et ut deinde noui eum pontifex dono dedit Lodouico patauino cardinali Aquileienſi: & ipſius pontificis quæſtori: ſiue (ut iam dicimus) camerario. Cui etiã ob ſingulare ingeniũ ſummam pontificatus crediſſe fert᷑. Sane a camelo camelaſia deducitur. de quo Martianus iuriſcõſultus de muneribus & honoribus camelaſia inquit perſonale munus eſt. Nã ratione habita & alimẽtoꝝ & camelorũ certa pecunia camelariis dari debet: ut ſolo corporis miniſterio obligentur.

C amera cum. c. exili & unico. m. ſcribitur: dicitnr a noſtris teſtudo ſeu fornix. Et inde camurus curuatus. Virgilius libro georgicorum. iii. Camurꝛis hircæ ſub cornibus aures.

C amilla cum. c. exili & .i. latino atq; duplici. l. ſcribit᷑: fuit filia Metabi regis priuerni ciuitatis uolſcoꝝ: dicẽte Virgilio libro æneĩ. vii. Volſca de gente camilla. fuitq; tantæ ꝓbitatis: ut in laudes eius Virgilius longa deſcriptiõe ſeptimũ æneidos librũ terminauerit. Verũ cũ teſte Statio Tulliano de uocabulis reꝝ libro. i. Tuſci uocabulo Camilli præminiſtrum deoꝝ ſignificẽt: unde Mercurium Camillũ dicunt: factum eſt teſte Macrobio: ut Virgilius Metabum induxiſſet: appellaſſe filiã Camillã: quaſi Dianæ præminiſtrã. Idem Pacuui⁹ cũ de Medea loqueretur: Cælitum inquit Camilla expectata uenis ſalue hoſpita. Idem Seruius ſuper. xi. ænei. late dixit: ubi rettulit Virgiliũ poetice dixiſſe Camillã uolſcam a matre fuiſſe nominatã. Romani etiam teſte eodẽ Macrobio pueros puellaſq; nobiles & inueſtes Camillos & Camillas appellant.

C aminus cũ. c. exili & .i. latino ſcribit᷑: græcum eſt & latine dicit᷑ fornax. Virgilius libro æneidos. iii. Ruptis flãmam expirare caminis. & Horatius Oleum adde camino. Apud nõnullos uero eſt ſtructura: quæ fumũ excipit: & cũ apud græcos ſit generis fœminini: apud noſtros mutauit genus: & eſt maſculini.

C amiros cum. c. exili & .i. latino ſcribit᷑: urbs fuit in regione dorica: ut oſtendit Herodotus libro hiſtoriaꝝ. i. Alia fuit in rhodo: ut dixit Homerus libro iliados ſecundo.

C anchaſmos prima cũ. c. exili: & ſequens cum. ch. aſpirato ſcribit᷑: dicitur riſus ſolutus: & καγχάζομαι: qđ eſt diffuſe rideo deriuatur. unde cachinnus ut in ea dictione uidimus.

C andaules cum. c. exili & .au. diphthongo ante unicũ. l. ſcribitur: fuit Myrſi filius: & ſardium tyrannus: quẽ teſte Herodoto græci Myrſilium uocant.

C aniſtrum abſq; aliqua aſpiratione & cum. i. latino ſcribitur: apud græcos uero loco. i. ponitur. a. & dicitur canaſtrum: quod nos in. i. conuertimus.

C antharus cum. c. exili & .th. aſpirato ſcribitur: uas erat aptum ad Bacchi ſacra: quod habuiſſe anſam oſtendit Virgilius in Sileno cum ait: Et grauis attrita pendebat cantharus anſa. Sunt etiã canthari teſte Vlpiano de legatis primo per quos aquæ ſaliunt.

C antharida cũ. c. exili & .th. aſpirato ſcribit᷑: græce tamen dicit᷑ cantharis genus ẽ uermis terrei: q(ut quidam ferunt) humano corpore ſtatim ut fuerit applicitus ſui aduſtione uiſicas efficit plenas humore.

C anobus cũ. c. exili & unico. n. atq; .b. cõſonãte ſcribit᷑: fuit gubernator nauis Menelai: quo tempore menelaus ipẽ ad ægyptũ prexit: ubi ille mortuũs: & in quadã nili inſula ſepultus: loco nomẽ dedit: in qua eiuſdem nois Alexander urbẽ cõdidit. Sed ut ait Serui⁹ ſup. xi. ænei. canobus cũ. b. ſcribebat᷑: nũc mutata littera canopus cum. p. ſcribitur: quod prius notauerat Quintilianus in. i. inſtitutionũ a Cicerone dictum canopicarum exercitum cum. p. & non cum. b. ſcriptum.

C anopus cũ. c. exili & .p. cõſonante ſcribit᷑: eſt nili inſula: ut in præcedenti dictiõe uidimus: & ciuitas in eadẽ inſula: quã teſte Seruio ſup. iiii. georgi. Alexander inſtar ciuitatis ſuæ macedonicæ: quæ pella dicebat᷑ cõdidit. Vnde eodẽ libro dixit Virgi. Nã qua pellæi gens fortunata canopi Accolit effuſo ſtangnãtẽ flumine nilũ Et Iuuenalis in prima ſatyra: Cum pars niliacæ plæbis: cum uerna canopi Criſpinus.

C anon cum. c. exili ſcribitur: dicitur a noſtris regula. & inde canonicus. i. regularis.

C haonia cum. ch. aſpirato & .i. latino ſcribitur. proprie pars eſt alpeſtris epiri. quandoq; uero & ꝓ tota epiro

ſumitur ut in ea dictione uidebimus.

C haos cum.ch.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia confuſa quædã ab initio unitas: quã principium eſſe dixit productionis omniũ rerum.unde Ouidius: Vnus erat toto naturæ uultus in orbe:Quẽ dixere chaos.Ex quo inchoare deductum putauit Feſtus.

C apaneus cum.c.exili &.eu.diphthongo in fine ſcribitur:fuit Statio teſte libro tertio thebaidos:unus ex ſeptem regibus:qui thebas obſederunt:ſuperbus quoq; & deorũ contemptor:qui non contentus uiciſſe homines mediis capaneus auditur in aſtris.de quo Vegetius libro quarto de re militari dixit:Qui ſcalis in obſidione urbium utuntur:frequenter periculum ſuſtinent exemplo Capanei: a quo primũ ſcalarum oppugnatio perhibetur inuenta:qui tanta mole lapidum fuit obrutus a thebanis:ꝙ fulminibus dicatur extinct⁹ Inde ait Ouidius libro de triſtibus:
Cum cecidit capaneus ſubito temerarius ictu.

C aphareus cum.c.exili &.ph.aſpirato atq;.eu.diphthongo in fine ſcribitur:mons eſt altiſſimus euboiæ inſulæ ad helleſpontum proſpectans:dicente Seneca in Herc.œtheo:Euboica tellus uertice imenſo tumẽs:Pulſatur omni parte phryxeum mare Scindit caphareus.Et ſubdit paulo poſt:Hic rupe celſa nulla ꝗ̃ nubes ferit Annoſa fulgent templa cenei iouis.Ad cuius radices:uel ira Mineruæ:ut poetæ fingunt:uel fraude Naupli regnantis in euboia:& cupientis ulciſci mortem Palamedis filii:argiuorum claſſis poſt troianũ excidiuz duris caſibus agitata fuit.Nam nocte laborantibus tempeſtate græcis:facem ſuper caphareo monte ſuccendit:qua illi portum proximum exiſtimantes:in aſperrimos ſcopulos delati:naufragium multi dedere:dicẽte Seneca in Medea:Igne fallaci nocturnus argis Nauplus:& reliqua.unde Virgilius libro æneidos.xi. ait: Scit triſte mineruæ Sidus & euboicæ cautes:ultorq; caphareus:quaſi Nauplum nomine montis cognominet.ſimiliter Ouidius libro.ii.de ponto:Non tibi caſandrus pater eſt duruſue caphareus.

C appadocia cum.c.exili utrobiq; & duplicato.p.atq;.i.latino ſcribitur:regio eſt cõtermina maiori armeniæ quam ab ea euphrates diſiungit:ut teſtis eſt Solinus.Et ab ea eiuſdez nominis fluuio cognominata eſt:ut teſtatur Plini⁹ libro ſexto naturalis hiſtoriæ.Ego enĩ in Ptolemæi geographia proſpexi minorem illam eſſe armeniam.Et in appiano clariſſimo hiſtorico græco legi eam partem eſſe minoris armeniæ.

C apys cum.c.exili &.y.græco ſcribit̃:& in genitiuo huius capyis declinatur:fuit troiani nomen. de quo ſæpe Virgilius meminit.At capis cum.i.latino lingua tuſca teſte Seruio in.x.ænei.falconem indicabat.

C apua cum.c.exili & unico.p.ſcribitur:urbs eſt campaniæ a Capye troiano cognominata:cõuerſione.y.græci in.u.noſtrum:& additione.a.litteræ in fine:dicente Virgilio libro.x.æneidos:Et capys hinc nomen campanæ dicitur urbi.Quare colonos dardanos illam habere dixit Lucanus in ſecũdo cum ait:Interea trepido diſcedens agmine magnus : Mœnia dardanii tenuit capuana coloni.Liuius uero libro.iiii.ab urbe uult eã a locis campeſtribus dictam:in quibus ſita eſt.& in eodem libro ait uulturnum hetruſcorum urbẽ: quæ nũc capua eſt cæpere ſamnites.unde teſte Seruio conſtat eam a tuſcis conditam uiſo falconis augurio: qui tuſca lingua capis dicitur.& ſubdit:Tuſcos autẽ omnem pene italiam ſubiugaſſe manifeſtum eſt.

C arambi cum.c.exili &.i.latino in fine ſcribitur:mons eſt paphlagoniæ in aſia:qui teſte Plinio libro quarto naturalis hiſtoriæ per medium euxinum percurrit:centũ ſeptuaginta milium paſſuum interuallo: quæ maxime ratio ſcythici arcus formam efficit.

C haracter prima cum.ch.aſpirato:& ultima cũm.ct.exilibus ſcribitur:dici poteſt a nobis notamen:uel lineamentum:aut littera.Vnde litteræ characteres ſæpiſſime cognominantur.

C haracteriſmos prima cum.ch.aſpirato aliæ ſine aſpiratione & cum.i.latino ſcribitur:dici poteſt latine deſignatio.ut Iuuenalis in ſatyra Criſpini:Et caluo ſeruiret roma neroni.i. Domitiano. Nam ꝑ caluiciẽ & mores ſimiles Neroni Domitianus ipſe deſcribitur:ut uidebimus in dictione prologus.

C harandæi prima cum.ch.aſpirato & penultima cum.æ.diphthongo ſcribitur: populi ſunt iuxta pontum: ut dixit Orpheus in argonautica.

C haraxes cum.ch.aſpirato &.x.conſonante in penultima ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ.ii.mitylenæus patria:& frater Sapphus:qui captus amore Rhodopis fœminæ ex thracia miræ pulchritudinis:& meretricis famoſæ:maxima pecunia illam redemit:quæ cum Aeſopo captiua fuerat:ut late idẽ auctor enarrauit.Quare de illo dicebat Sappho ſoror in epiſtola ad Phaonem:Arſit inops frater uict⁹ meretricis amore: Multaq; cum multo damna pudore tulit. & ſubdit: Gaudet & e noſtro ſurgit mærore charaxes Frater & ante oculos itq; reditq; meos.

C ardamũ cum.c.exili ſcribitur:herba eſt ſuauis odoris:quæ a nõnullis græcis ſcardamus uocitatur.

C ardamyla cum.c.exili &.y.græco atq; unico.l.ſcribitur:fuit urbs in agro propinqua pylo: & ſub dominio Agamemnonis:ut teſtatur Homerus libro nono iliados.Hanc non multum a Lacedæmonia diſtare oſtendit Ptolemæus in geographia.

C areſius cum.c.exili &.i.latino ſcribitur: fuit teſte Homero circa initium libri.xii.iliados : troianus fluuius.

C aria cũ.c.exili &.i.latino ſcribitur:regio eſt in minori aſia inter lyciam & ioniam:a Cara rege cognominata qui auguria ex auib⁹ primus cõperit:ut dixit Plinius libro.vii.naturalis hiſtoriæ.Vnde populi cares dicũt̃.

C harybdis patria cum.ch.aſpirato penultima cum.y.græco ante.b.ultima.cum.i. latino ſcribitur: locus eſt periculoſus ualde inter calabryam & ſiciliam. Nam a ſeptentrione in aſtrum & e contrario fit fluctuum concurſus: & intercæptorum quorumcunq; colliſio: atq; abſorbitio. Nanq; teſte Ouidio libro ſecũdo de remediis: Vt uomit epotas ſæua charybdis aquas. Et Seneca in Thyeſte: Quod rapax hauſit reuomit charybdis Similia Virgilius libro tertio æneidos: prius dixerat. Et ut græci quidam ferunt: fuit Charybdis uetula uoraciſſima: quæ quia boues Herculis furata fuerat: ab illo in id mare proiecta loco nomẽ dedit: quæ ſane nũc etiam antiquas exercet rapinas. Et deberet declinari huius charybdidis: quod nos minime ſeruamus: ſed in genitiuo huius charybdis: ut in nominatiuo declinamus ne alterna.d.in utraq; ſyllaba cõtinua (ut dixit Priſcianus in quarto) male ſonet: quod etiam græci euitare ſolent. Nã dicunt χαρύβδεωσ: & non χαρύβδιδοσ: ut exigeret regula.

C aryca cum.c.exili utrobiq; &.y.græco ſcribitur: gen⁹ eſt ficuum teſte Iulio Polluce a loco ſic dictarũ. Apud nos uero cõmuniter pro ſicca ficu accipitur. At carex caricis genus eſt fruticis acuti. Virgilius in georgicorum tertio: frondibus hirſutis & carice paſtus acuta.

C arcinitus abſq; aliqua aſpiratione & cum.i.latino utrobique ſcribitur: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum quãrto urbs egregia ſcithyæ.

C arcinos cum.c.exili utrobique &.i.latino ſcribitur: apud nos dicitur cancer: quo tamen uocabulo Lucanus utitur in nono cum ait: Par geminis chiron: & idem quod carcinos ardens. ubi penultima corripitur.

C ardiacus cum.c.exili utrobiq; &.i.latino ſcribitur: dicitur ille qui moleſtiam patit᷑ cordis. Nam a καρδία deducitur: quod apud noſtros cor dicitur. Ideo ait Iuuenalis: Cardiaco nunꝗ̃ cyathum miſſurus amico. Et a cardia dictum cardinem quidam putant: ſuper quo ualuæ hoſtii deuoluuntur.

C aryſtos abſq; aliqua aſpiratione & cum.y.græco ſcribitur: Inſula eſt una ex cycladibus in euboico mari ſita immo (ut quidam ferunt) cum euboia coniuncta: quam uarii marmoris feracem dicunt. ut Seneca in troade An ferax uarii lapidis caryſtos. & Lucanus in quinto loquens de euboia inſula inquit: Qua maris anguſtat fauces ſaxoſa caryſtos. In hac teſte Solino titani regnauerunt. Et inde caryſteus. ut Ouidius libro faſtorum quarto: Quaque caryſteis frangitur unda uadis. & (ut quidam ferunt) eſt etiam urbs in euboia.

C haritas ſi pro amore & dilectione ſumitur: ſemper prima cum.ch.aſpirato ſecundum rectam orthographiam ſcribi uidetur: penultima uero cum.i.latino: & ultima cum.t.ſimplici ſcribitur. Nam a χάρισ: quod eſt gratia & amor prorſus deſcendit. Vnde charitas amoris eſt ſpecies. & cum amor ad omnia ſpectet: charitas ad homines ſolum: & quidem pro dignitate & qualitate perſonarum. Nam maxima charitas debetur parentibus: proxima filiis: & deinceps reliquis. At uero caritas abſq; aſpiratione latinum eſt: & a careo uerbo deſcendit. ſignificatq; inopiam: ut Liuius libro ſecundo ab urbe: Obſidio inquit erat nihilominus: & frumenti cum ſumma caritate. & libro ſecundo ait: Caritas primum erat annonæ ex incultis per ſeceſſionem plæbis agris. unde & carus in ea ſignificatione abſq; aſpiratione ſcribitur. Quod & ſi gratum & amore deuinctum iudicet: cum aſpiratione rationabiliter ſcribendum puto: Nec ſum ignarus prædictorũ: quodq; ab antiquis noſtris abſq; aliqua aſpiratione ſcribi conſueuiſſe: ut in ſcriptionibus marmoreis quotidie aſpicimus. Sed ut puto magis ex dictionum ſimilitudine: ꝗ̃ ex aliqua ratione factum fuit. Cum unum a reliquo prorſus deduci non poſſit: immo & in contraria penitus ſignificatione eius uidentur. Nam caritas pro inopia priuationem & indigentiam indicat. pro amore uero cum ponitur: habitum & adeptionem qualitatis compræhendit. quare rationabilius ea (ut diximus) differenter ſcribi poſſe putamus: ne unum pro reliquo accipi uelit. unde & ſi a nonnullis dictionibus quæ apud græcos aſpirantur: nos aſpirationem ſubtrahimus ut ab Aemilio quod apud illos aſpiratur: nos aſpirationem abiecimus: & ſine aſpiratione in antiquis marmoribus ſemper ſcriptum aſpicimus. hoc tamen nullam confuſionem inducere potuit: cum tam aſpiratum ꝗ̃ non aſpiratum: pro eodem ab omnibus compræhendi neceſſe ſit. At ea quæ diximus diſconueniẽtiſſimã ſignificationem habere uidentur: & niſi differentia aliqua efferant᷑: confuſionem ſignificati magis ꝗ̃ ſignificatum exprimunt. Vnde & ſimiliter nos cærete (ut in ea dictione uidebimus) ſine aſpiratione ſcribimus: quia ſic quoq; ciuitatis nomen eſſe romani putauerũt. & ut deinde ab aſpirata dictione differret: quæ ſalutationem indicat: priorem ſcripturam ſeruauerunt: ex quo ſane non confuſio: ſed neceſſaria quodammodo diſtinctio inter ciuitatem & ſalutationem exprimitur: & conſeruatur.

C harites cum.ch.aſpirato &.i.latino atq;.t.ſimplici abſq; dubitatione a nobis etiam ſcribit᷑: & dici poſſunt gratiæ. Quas Orpheus in hymnis: & Pindarus in odis tres eſſe dixerũt. Aglæam. Thaliam: & Euphroſynã: unde ait Orpheus: ἀγλαη τε θαλεία και ἐυφροσύνη πολύολβε: quas iouis filias ex Eunomia ille idem eſſe dixit. Pindarus uero matrem ſubticens: ſolum dixit: θεων κρατίςου παῖδεσ: hoc eſt maximi dei filias. eas inſuper dixit in cælo iuxta Apollinis thronum degere patremq; totius olymphi ideſt Iouem perpetuo collaudare. Et ſubdunt poetæ alii illas ſe in Acidalio fonte lauare: qui eſt in orchomeno boetiæ ciuitate A quo nudas quia ſine fuco eſſe debent: & ſimul connexas incedere uolunt: quia inſolubiles eſſe gratias decet. Sed unam auerſam incedere. Aliæ duæ nos reſpicere dicuntur: quia profecta a nobis gratia duplex reuerti ſolet. Vnde ferunt alii illam duabus aureum porrigere pomum: & illas recta facie beneficam conſpi-

elentes munera reddere duplicata:dicente Virgilio libro æneidos primo:
Nec metus officio:nec te certasse priorem.
Pœniteat.& insuper addunt illas hominibus largiri decorem.Quod Atimetus in clarissimo epitaphio suæ coniugis Homonoeæ tetigit cum ait:Cui formam paphiæ charites tribuere decorem. Nanq; illas pedissecas Veneris esse uolunt quasi uenus & pulchritudo gratiam porrigant.Quod Virgilius tetigisse uidetur: cum ait libro æneidos quinto:
Gratior & pulchro ueniens in corpore uirtus.
Nanq; illas dixit Homerus libro iliados quinto elaborasse Veneri ambrosium peplum.

C hatientismos cum.ch.aspirato &.i.latino utrobiq; atque.t.exili scribitur:dici potest a nostris gratificatio. Nam a χαρίεν:quod est gratiosum deriuatur.Et est figura cum dura dictu gratius siue mitius proferunt.

C hariophilon cum.ch.&.ph.aspiratis &.i.latino atq; unico.l.scribitur:& interpretatur χαρίεν:idest gratiosum:& φιλον amicum.Nascitur teste Plinio libro duodecimo naturalis historiæ in india grandius:& fra gilius granis piperis.Cuius arbor fert in spinis piperis similitudinem foliis paruis densisq; ramis trium cubitorum:cortice pallido:radice lata lignosaq;.

C arithos cum.c.exili &.i.latino atq;.th.aspirato scribitur:insula est una ex Cycladibus.

C harilaus cum.ch.aspirato &.i.latino atq; unico.l.scribitur:fuit frater Mæandri:ut in ea dictione uidebim⁹

C arneades cum.c.exili scribitur:fuit philosophus cyrenæus Epiconii:ut quidam ferunt: siue Alexandri teste Philoconio filius stoicorum & Chrysippi discipulus modice reluctabatur: & uerecũde: ita ut sæpe diceret Nisi Chrysippus esset:ego non essem. Aethicæ se magis deuouit:q̃ physicæ. Quo circa cæsariem: & ungues nutriebat præcipua intentione studiorum:ad eum quoque audiendum oratores pergebant. mortuus est finitis annis octogintaquinq;.

C armenta absq; aliqua aspiratione scribitur:& non est græcum: ut quidam male putant: sed latinum. Nam teste Plutarcho in uita Romuli:Nonnulli arcadis Euandri matrem fuisse arbitrantur rerum futurarum admonitricem: quæ Phœbo dedicata carminibus oracula significabat.Vnde dicta est Carmenta. Nam Nico stratæ ei græce nomen fuit.Quidam uero Carmentæ nomen alio pacto interpretantur: quod quasi careat mente Carmenta dicta fuerit:ut solebat his euenire:quæ Apollinis numine debacchabantur. Vnde carpen tum quidam dictum uolunt:ut in ea dictione uidebimus.

C haropes cum.ch.aspirato scribitur:fuit troianus Hippasi filius:qui teste Homero libro undecimo iliados ab Vlyxe in bello interemptus fuit.habetq; accentum in prima.

C haropus cum.ch.aspirato scribitur:nomen fuit græci euntis ad troiam: & alterius epirotarum principis: qui Quinto Flammineo romano consuli uictoriam præbuisse dicitur de Philippo.

C haron cum.ch.aspirato scribitur:hunc poetæ dicunt obseruare tria inferni flumina seu paludes:hoc ẽ ache rontem stygem & cocytum:quin & defunctorum animas ad aliam ripam uehere:quem squalloris esse terribilem fingunt:oculos habere igneos:amictum sordidum: magnam caniciem: remo & uelis ad animas transportandas uti.

C arpathus cum.c.exili &.th.aspirato scribitur:insula est teste Pompeio libro secundo inter ægyptum & rho dum posita: regnum uatis Protei.quæ teste Plinio libro naturalis historiæ quarto & quinto mari charpathio nomen dedit.

C arpophorus prima cum.c.exili penultima cum.ph.aspirato scribitur:dici potest latine fructifer.Nam com ponitur ex καρπός quod est fructus:& φορω porto.Ponitur etiam a Iuuenale nomen uiri proprium in sa tyra Credo pudiciciam: Quanq; & carpophoro:

C arpis cum.c.exili &.i.latino scribitur fluuius est scytharum ut ostendit Herodotus libro historiarum.iiii.

C arta cum.c.&.t.exilibus nomen est uiri qui ex Darii ducibus unus fuit: quin & illius filia; Artozostratã duxit uxorem ut ostendit Herodotus libro historiarũ quarto.At cũ.ch.aspirato aliud significat ut uidebim⁹.

C artha cum.c.exili &.th.aspirato scribitur:urbs fuit teste Herodoto libro historiarum septimo inter tyron & biriton.unde teste Seruio Dido carthaginensis dicta fuit.

C arthago cũ.c.exili &.th.aspirato posse scribi uidetur:tum quia teste Seruio a cartha oppido nomen assum psit:tum quia apud græcos καρχηδων:cum.c.exili in prima &.ch.aspirato in penultima scribitur:ita ut il lud.ch.in.th.nostrum conuersum fuerit.Vnde teste Liuio uocabulum punicum est:quod apud nos nouam ciuitatem designat.Cicero uero de natura deorum libro secundo postq; tres Hercules declarauit: Quart⁹ inquit fuit Iouis filius:& Asteries sororis Latonæ qui Carthaginem filiam genuit: a qua byrsa quam Dido condidit carthago dicta est.Sed undecunq; carthaginis nomen originem habuerit:urbs tamen fuit celeber rima in aphrica constructa primum a Didone Beli regis tyriorum filia annis septuaginta tribus anteq̃ roma ipsa construeretur:ut dixit Iustinus libro.xviii.quæ prius a bouis corio byrsa dicta fuit:ut in ea dictione uidimus.hæc eadem teste Plinio libro.xv.naturalis historiæ centum uiginti annis romanis æmula fuit.

C harta cum.ch.aspirato &.t.exili scribitur:ponitur apud græcos pro eo quod nos librum dicimus. Quod Ouidius obseruasse uidetur libro tertio de tristibus cum ait:Nullus in hac charta uersus amare docet.Sed

communiter pro omni folio ſuper quo ſcribitur:accipi conſueuit:ut pro papyro membrana ſeu pergameno. Alii uero chartam pro ſolo papyro accipiunt: & a membrana diſtinguunt: ut eos liberos non in membranis:ſed in chartis tranſcriptos regi tradidit. Verum ut rettulit Plinius libro decimotertio naturalis hiſtoriæ:chartam Alexandri magni uictoria repertam auctor eſt. M. Varro condita in ægypto alexandria antea non fuiſſe chartarum uſum. Palmarum foliis primo ſcriptitatum. deinde quarundam arborum libris. Poſtea publica monumenta plumbeis uoluminibus. Mox & priuata linteis confici cœpta: aut ſcædis. Et ſubdit: Pugilarium enim uſum fuiſſe etiam ante troiana tempora inuenimus apud Homerum. Et poſt longum progreſſum contra Varronis ſententiam manifeſtiſſima de chartis inducit exempla: quæ longe anteq̃ dixerit Varro fuiſſe comperta demonſtrant: ut libri Numæ in arca comperti: quæ reperta fuerat in agro M. Terentii ſcribæ: quin & libri ſibyllæ: quos illa ad Tarquiniũ Superbum detulit: & duos combuſſit: quorum tertius uſq; ad Syllæ tempora perdurauit. Præterea Mutianus ter conſul prodidit nuper ſe legiſſe: cũ præſideret lyciæ Sarpedonis a troia ſcriptam in quodam templo epiſtolæ chartam. quod eo magis miror inquit Plinius: ſi etiam tunc Homero condente ægyptia non erat papyrus. hæc ex Plinio. Ex aliis comperi membranas infici conſueuiſſe diuerſis coloribus: ut purpureo uiridi: quod græci euchariſteum uocant: lutheo quo unica tantum in parte crocari ſolebat: ut etiam Perſius tetigit cum ait: Iam liber: & poſitis bicolor membrana capillis. Et Iuuenalis: Croceæ membrana tabellæ. Sane charta cum apud nos generis ſit fœmini ni: apud græcos uero eſt generis maſculini: ut ὁ χάρτης: ſicut & apud illos dicitur ὁ κοχλίας: apud noſtros dicitur hæc cochlea: & utrunq; apud nos abiicit. s.

C arpentum abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur: nec græcum eſt: ut quidam putant: ſed latinum: & genus uehiculi a Carmenta matre Euandri dictum: quo & illa & auſoniæ fœminæ uehibantur: dicente Ouidio libro faſtorum primo:

Nam prius auſonias matres carpenta uehebant:
Hæc quoq; ab euandri dicta parente reor.

C arræ cum. c. exili & duplicato. r. ſcribitur: fuerunt teſte Thucydide libro tertio de bello peloponneſiaco populi inſulani piratica famoſi: uicti a Minoe. de quibus meminit Virgilius circa finem libri octaui cum ait:
Hinc lelegas carraſq;.

C aſia cum. c. exili & unico. ſ. atq;. i. latino ſcribitur: frutex eſt: qui teſte Plinio libro duodecimo naturalis hiſtoriæ iuxta cynnami campos naſcitur: ſed in omnibus groſſiori ſarmento tenui cute uerius q̃ cortice: amplitudo fruticis trium cubitorum. Colus cum primum emicat candidus: pedali menſura. deinde rubeſcit addito ſemipede: ultra nigrans. Et infra ſubdit: Alia eſt balſamo de ſaba odore ſimili appellata: ſed amara Ideoq; utilior medicis unguentis precia nullis diuerſoria.

C aſiterides abſq; aliqua aſpiratione & cum unico. ſ. atque. i. latino ſcribitur: inſulæ ſunt complures: quas Plinius circa finem libri quarti dixit eſſe ex aduerſo celtiberiæ: ſic quoq; a græcis a fertilitate ſtamni dictas. Nã κασίτερος ab iſtis ſtamnum dicitur. Has (ut idem refert) aliqui fortunatas uocauere.

C aſpium mare cum. c. exili &. i. latino ſcribitur: mare illud appellatur: quod inter caſpios montes (a quibus nomen accæpit) & hircanos imenſum occupat ſpacium. Nec ullum prorſus detinet exitum: ſed ex maximis in eum confluentibus fluminibus confectum dicitur: ut uidebimus in dictione oceanus.

C aſpii montes eodem modo ſcribuntur: & ſunt in aſia boreales: a quibus mare caſpium cognominatum eſt. ſuntq; maiori armeniæ contermini: ubi portæ ſunt caſpiæ: hoc eſt uia quædam eoſdem interſecans montes. Quæ teſte Solino panduntur: itinere manufacto longo octo milibus paſſuum. Cuius latitudo uix eſt plauſtro permeabilis. In quibus anguſtiis etiam illud aſperum rettulit Solinus: quod precioſorum laterum ſaxa liquentibus inter ſe ſalis uenis exudant humorem affluentiſſimum: qui conſtrictus ui caloris uelut in æſtiuam glaciem comparatur: nec niſi hyeme acceſſum præbet. Etiam loca deſerta ſunt præſidiis: & ſerpentibus conferta.

C aſius cum. c. exili & unico. ſ. atq;. i. latino ſcribitur: mons eſt in ſyria antiochiæ ſeleuciæ ſupereminens. Cuius teſte Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ excelſa altitudo quarta uigilia orientem per tenebras Solem aſpicit: breui circumactu temporis diem noctemq; pariter oſtendit. Ambitus ad cacumen octo & decem milium paſſuum eſt. Altitudo per directum quattuor. Alter ab Herodoto libro hiſtoriarum ſecundo ponitur in finibus ægypti iuxta ſelbonidam paludem: quem Plinius ob propinquitatem dixit eſſe in arabia: non longe a peluſio nili hoſtio: ubi delubrum Iouis Caſii: & tumulus magni Pompeii habentur: de illo Lucanus libro decimo:

Lucifer a caſia proſpexit rupe: diemq;
Miſit in ægyptum primo iam ſole calentem.

C aſſandane cum. c. exili & duplicato. ſ. ſcribitur: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo filia Pharnaſpis: & mater Cambyſæ generi Aſtyagis.

C aſſandra cum. c. exili & duplicato. ſ. ſcribitur: fuit Priami regis filia: quam poſt euerſam troiam ab Agamẽnone mycenas ductam κτεῖνε κλυταιμνήστρη δολομῆτις: hoc eſt doloſa Clytæmneſtra interemit.

ut dixit Homerus in odyſſea.

C aſſiopeia abſq; aſpiratione principii:& duplici.ſ.ſcribit̃:fuit Cephei regis æthiopum uxor:quæ cũ nereidibus de pulchritudine decertauit:ut late poſuit Sophocles in tragœdia:Cuius titulus eſt ἀνδρομήδη.

C aſtanea abſq; aliqua aſpiratiõe ſcribitur:græcum uocabulum eſt:ſed caſtanum ab illis neutro genere dicitur:quod lopinium ab aliquibus traductum comperi.

C aſtalius abſq; aſpiratione aliqua:& unico.l.atq;.i.latino ſcribit̃:fons eſt in radicibus montis parnaſi: muſis ſacer.Et a uirgine caſtalia nomen aſſumpſit:cui cum per mõtem uaganti Apollo uim inferre pararet: Ipſaq; fugiens a monte caderet:in ſui nominis fontem conuerſa fuit.

C aſtiamira abſq; aliqua aſpiratione &.i.latino utrobiq; ſcribitur.apud græcos uero in penultima eſt ei diphthongus:quam nos in.i.noſtrum cõmutamus.fuit teſte Homero libro octauo iliados uxor Priami: quã ex æſymo urbe thraciæ duxit ad troiam deabus ipſis formæ uenuſtate comparanda.

C aſtor cum.c.&.t.exilibus hoc eſt ſine aſpiratione tam pro bruto ꝗ pro homine ſcribitur.Vnde ſi pro homine accipimus:fuit gemellus frater Pollucis:qui filii fuerunt Tyndari & Ledæ:ac Helenæ fratres : quos lacedæmoniæ ſepultos dixit Homerus.Et fuit caſtor equorum domitor:Pollux uero pugil:dicente Homero libro tertio iliados:κάϛορα ὁιπποδαμον καὶ πύξ ἀγαθὸν πολυλεύκεα.Idem Ouidius libro faſtorũ quinto Tyndaridæ fratres hic eques:ille pugil. At Virgilius libro georgicorum tertio unum pro reliquo more poetico poſuit:cum ait:Talis amyclæi domitus pollucis habenis Cyllarus:& quorum graii meminere poetæ.Si uero pro bruto caſtor accipitur:eſt etiam dictio græca : quanꝗ nonnulli latinam contendant: & a caſtrando deriuatam uelint:quod prorſus fieri non poteſt:cum faciat accuſatiuum in a quod lingua latina in maſculinis aut fœmininis penitus abhorret.Vnde Iuuenalis in ſatyra Natali coruine die ait: Imitat⁹ caſtora qui ſe Eunuchum ipſe facit cupiens euadere damno Teſticuli:adeo medicatum intelligit inguem.

C atabathynon prima & ſecunda abſq; aſpiratione:penultima cum.th.aſpirato &.y.græco ſcribitur:dici poteſt demerſum aut decliue.Saluſtius:Ea fines habet ab occidente fretum noſtri maris & oceani: ab ortu ſolis decliuem latitudinem:quem locũ catabathynon incolæ appellant. Nam ex κατά & βαθυνόν:quod eſt profundum componitur.

C atacriſis quod ſine aliqua aſpiratione &.i.latino ſcribitur:dici poteſt a noſtris condemnatio uel diiudicatio Nam componitur a κατά:& κρισις:quod ſic quoq; ſcriptum iudicium dicit.

C atachreſis prima & ſecunda abſq; aſpiratione:penultima cum.ch.aſpirato &.e.abſq; diphthongo ſcribit̃: dici poteſt a nobis abuſio:uel uſurpatio.Nam componitur ex κατα:quod aliquando dicit contra: & χρῆσις uſus:quaſi ſit contra uſum:& dicitur figura cum uſurpatur aliud nomen: quando proprium deeſt: ut patricida ille dicitur qui patrem occidit.Virgilius libro georgicorum ſecundo: Faciemq; ſimillima lauro: dixit de arbore:cum ſoli homini facies competat.Piſcina etiam per hanc figuram dicitur:quæ piſces nõ habet.Vnde opportune ait Quintilianus:Multa ſunt græce & latine nõ denominata.Nam & qui iaculũ emittit iaculari dicitur:qui pilam aut ſudem appellatiõe priuatim ſibi aſſignata caret.Et ut lapidare quid ſit manifeſtum eſt:ita glebarum teſtarumq; iactus non habet nomen.unde abuſio: quæ κατάχρησις dicitur neceſſaria eſt.Et ſic ad hanc Quintiliani formulam non aliter nauem uelociter euntem:& auem uelociter uolantem currere dicimus:ꝗ iaculari ſudem.Vnde inepte iudicio meo expoſuiſſe Virgilium uidetur Nonius quando ait:Curſuſq; per auras Dirigite in lucum:ideſt uolatus.Nam tot ſignificata eidem dat nomini Nonius:ut ſi ad illum modum exponere uelimus infinita pene exempla erunt.Vnde non eſt credendum auctores uni dictioni tot ſignificata: & quidem pro ſe quenq; noua dicere uoluiſſe: tanquã linguam ipſam confundere cũperent.

C atachreſticos ſola antepenultima cũ.ch.aſpirato ſcribitur:dici poteſt latine abuſiue.Virgili⁹.libro æneí .x.
An ſeſe mucrone ob tantum dedecus amens
Induat:pro feriat abuſiue dixit.

C ataclyſmos abſq; aliqua aſpiratione & cum.y.græco ſcribitur:dici poteſt apud nos diluuiũ uel inundatio.

C atarytus abſque aliqua aſpiratione & unico.r.atque.y.græco ſcribitur:dici poteſt latine irriguus.Nam ut ait Plinius libro quinto naturalis hiſtoriæ Hipponem oppidum aphricæ catarytum a græcis dictum propter aquarum irrigua.Nam componitur ex κατά:quod eſt ſecundum:& ῥύαξ riuus:quaſi ſecundum uel iuxta riuos eſſe dicatur.

C ataracta abſq; aliqua aſpiratione & cum.c.ante.t.ſcribitur:quidam cæli feneſtras:aliqui nubes: & alii ſubterraneas ſpecus uocant.Nonnunꝗ uero ſecundum uim uocabuli:quod a deſcendendo deducitur pro pẽdulis portis ponuntur.Liuius:pendulas & recidentes portas cataractas.

C atarrus abſq; aliqua aſpiratione & cum duplicato.r.ſcribitur:dici poteſt a noſtris diſtillatio. Nam deſcendit a uerbo καταρέω: quod eſt diſtillo:quod ſane cõponitur ex κατά præpoſitione:& ῥέω: quod eſt defluo.Itaq; dum humores a capite indigeſti ad inferiora deſcendũt:ſi ad nares per ueniunt: uocari conſueuerunt reuma:ſi ad fauces bronchon:ad thoracem uero uel pulmonem ptyſis dicitur.

C atalogus abſq; aliqua aſpiratione & unico.l.ſcribitur:dicitur a noſtris ſermo ille aut ſcriptura:quæ ordinẽ.

& numerum monstrat.

C atharctica sola antepenultima cum.th.aspirato scribit̃:nec ante penultimam.e.ꝑponitur: dicuntur nostris purgatoria deducta scilicet a καθαρω:quod est purgo.

C ataphrattus sola penultima cum aspiratione ipsius.ph.scribitur:atq; in fine ipsum.t.duplicat:Interpretari potest undiq; munitus.Nam κατα præpositio:quum augmentum indicat pro undiq; sumi potest:& phrattus munitus dicitur.Vnde a φραττω uerbo græco:quod est munio descendit. Ideo dixit Seruius in undecimo æneidos:Cataphratti equites dicuntur: qui & ferro muniti sunt: & equos similiter munitos habent. Salustius:Et sequebantur inquit equites cataphratti.

C atatyposis absq; aliqua aspiratione:& in antepenultima cum.y.græco scribitur:dici potest secundum figuram.Et dicitur tropus cum aliquid iuxta alterius formam describitur:ut Virgilius libro quarto æneidos:
Omnia mercurio similis uocemq; coloremq;
Et crines flauos:& membra decora iuuentam.

C atascopium absq; aliqua aspiratione scribitur:genus est nauiculæ.

C athedra cum.c.exili &.th.aspirato scribitur:dicitur latine sedile:cuius sane compositionem omnẽ:in præceptis quibusdam explicauimus.

C athegoria cum.c.exili &.th.aspirato scribitur: dicitur a nostris prædicamentum: & deriuat̃ a κατηγορω quod est prædico.

C atexochen prima & secunda sine aspiratione: ultima cum.th.aspirato scribitur:dici potest latine per excellentiam:ut Virgilius libro georgicorum primo:boues per excellentiam nominauit: cum dixit: Quæ cura boum:quis cultus habendo Sit pecori. Et in eodem libro: Victum dodona negaret: ut in dictione dodona uidebimus.

C atholicus cum.th.aspirato scribitur: interpretari ualet uniuersalis:cuius compositionem supra in quibusdam præceptis ostendimus.

C aucasus absq; aliqua aspiratione scribitur:mons est indiæ:ex eo latere quo ad septentrionem est contermina scythiæ:ut testis est Plinius libro.vi.naturalis historiæ. Ob quod dixit Seruius montem esse scytharũ:qa scythis est ex latere septentrionali conterminus.hunc dixit Herodotus libro historiarum primo:esse omnium montium altissimum.

C aula cum.c.exili ac unico.l.scribitur:dicitur latine stabulum.Sane apud græcos absq;.c.scribitur:uidelicet αὐλὴ quod non solum atrium uel aulam:sed etiam stabulum:& ouium septa designat.& in numero singulari & plurali pro eodem ponitur.

C aulon cum.c.exili & unico.l.scribitur:mons est teste Seruio super tertio æneidos calabryæ. unde dixit Virgilius:Caulonisq; arces.In quo teste Igino de situ urbium italicarum:olim oppidũ fuit. Et id idem esse putant:quod ab Horatio in odis ratione metri aulon dicitur:cum dixit: Et amicus aulon fertili Baccho minimum phalernis Inuidet uuis.nam non staret uersus caulon.est enim sapphicus.

C aunii cum.c.exili &.i.latino scribitur:populi fuerunt ex creta.

C eadus cũ.c.exili &.e.absq; diphthongo scribitur:fuit teste Homero libro secundo iliados uir thrax:& Troezeni pater:ex his scilicet:qui auxilia troianis miserunt.

C ebes cum.c.exili &.e.absq; diphthongo scribitur:fuit Thebanus philosophus:& Socratis discipul⁹: &(ut refert Laertius)dialogos tres scripsit.quorum unus pulcherrimus:& eloquentissimus apud me est. In quo per modum tabulæ:& cuiusdam picturæ uniuersam hominũ uitam depinxit.

C ebriones cum.c.exili &.i.latino scribitur:fuit teste Homero libro iliados.xi.Priami filius.

C ecrops cum.c.exili utrobiq; scribitur:hic teste Eusebio de temporibus: primus atheniensium rex regnauit in attica:a quo usq; ad troiæ captiuitatem fluxisse dixit annos trecentos septuagintaquinq;. Et inde cecropius:quasi atticus dicitur. Virgilius libro georgicorum quarto:Cecropias innatas apes amor urget habẽdi idest atticas.ut Ouidius libro de ponto:O mihi dulcior illo Melle:quod in cæris attica ponit apis. Inde etiam Cecropis patronymicum fœmininum. Vt Iuuenalis in satyra Credo pudiciciam:De sulmonensi mera cecropis.Inde etiam cecropidæ athenienses dicti sunt. Virgilius in sexto: Tum pendere pœnas Cecropidæ iussi. Sic thesidæ iidem a Theseo dicuntur.ut idem tertio georgicoruꝫ:Et compita circum Thesidæ posuere.ut simili modo romani æneadæ:& romulidæ ab Aenea & Romulo sunt uocitati. Virgilius libro æneidos primo:Defessi æneadæ:quæ proxima litora cursu Contendunt petere.Et libro octauo:Subitoq; nouũ consurgere bellum Romulidis.

C edrus cum.c.exili &.e.absq; diphthongo scribitur:lignum est quod Homerus non eo nomine: sed thyon appellat.Quod sane in delitiis Circes odoratum eẽ demonstrat.Ob quod Neuius de bello punico ait teste Macrobio:cedrosam uestem. Vnde & ex cedro teste Vitruuio libro secundo de architectura oleum nascitur quod cedreum dicitur:quo reliquæ res cum sint unctæ:uti etiam libri a tineis & carie non læduntur.iuxta quẽ sensũ dixisse uidet̃ Persi⁹:Et cedro digna locut⁹ Linquere.Et alibi ĩ eadẽ satyra: Quicqd deniq; lectis Scribit̃ ĩ cedris.Sane nõnulli ꝑ id capsulã cedrinã ĩtelligere uoluerũt:ĩ q̃ ꝓciosiores li.cõsueuisse recõdi

ſabulāť. Alii coopercula cedrina:inducuntq; Martialem dicentē in quīto:Nunq̄ grādia nec moleſta poſcit: Quæ cedro decorata purpuraq; Nigris pagina creuit umbelicis. Nōnulli uero cedrinas tabellas in morem membranarū intelligi uolunt. ex quibus (ut aiunt) nobiliores cōficiebanť libri. iuxta quod forte locutus uideť Iuuenalis dū ait: Atq; ideo croceæ membrana tabellæ Impletur. Nam ut ait Plinius li. xiii. naturalis hiſtoriæ: materiæ ipſius cedri eſt æternitas. Itaq; & ſimulachra deo℞ ex ea factitauerūt. Cedrinꝰ eſt romæ in delubro Apollo Soſianus ſeleucia aduectus. Macrobius aūt in li. ſaturnaliū dixit Virgiliū de cedro ītellexiſſe cū ait: Media fert triſtes ſuccos tardūq; ſaporē Fœlicis mali: quo nō præſtantius ullū. & reliqua.

C hela cū. ch. aſpirato & unico. l. ſcribiť: idem etiam a græcis dicitur quod brachium: ſed ꝓprie cancro℞ aut ſcorpionū. Virgilius in georgicis: Qua locus erigonem inter chelaſq; ſequentes.

C elenæ abſq; aliqua aſpiratione: uel diphthongo in prima aut ſecunda: & cū unico. l. ſcribiť: ac in plurali numero effertur: urbs fuit teſte Liuio li. vii. de bello macedonico: hactenus phrygiæ caput: quæ (quia lydiæ cōtermina eſt) dixerunt aliqui oppidū eē lydiæ. in hac Marſya ortus: & ſepultus fuit. Vnde iuxta illaȝ fluuius marſya cognominatus oriť: ubi a Phœbo uictus marſya & decoriatꝰ extitit. dicente Lucano li. iii. Quæ tua munera pallas Lugent damnatæ phœbo uictore celenæ. huic urbi ꝓpinquus eſt fluuius gallus: de quo qui bibit inſanit: dicente Ouidio libro faſtorum quarto:

Inter ait uiridem cybelen altaſq; celenas:
Amnis it inſana nomine gallus aqua:
Qui bibit inde furit. & reliqua: ut uidimus in dictione Atys.

C eleno cum. c. exili & unico. l. ac ſine diphthongo ſcribiť: una fuit ex harpyis: ut Virgilius: quas dira celeno. Significatq; apud nos atrum & tenebroſum.

C eltæ abſq; aliqua aſpiratione uel diphthongo primæ ſcribitur: fuerunt teſte Liuio libro. v. ab urbe tertia ps galliæ: qui uenientes ad iberum fluuiū hiſpaniarū: ibiq; cōſidentes retēta primi nominis parte: & aſſumpta parte fluminis (iuxta quod conſiderant) celtiberi dicti ſunt. quod Lucanus libro tertio tetigit cū ait: Profugiq; a gente uetuſta Gallo℞ celtæ miſcentes nomē ibris.

C helidonia cum. ch. aſpirato & unico. l. atq;. i. latino ſcribiť: herba eſt: quā teſte Plinio libro. xxv. naturalis hiſtoriæ uiſui ſaluberrimā hirundines monſtrauere: dum uexatis pullorum oculis illa medentur. Vnde quod a græcis χελιδων a noſtris hirundo dicitur.

C helonophogi cum. ch. aſpirato: & unico. l. ſcribitur: dicuntur latine teſtudinū comeſtores. Nam χελώνη a noſtris teſtudo dicitur: φάγοι comeſtores. hos eſſe dixit Plinius libro ſexto naturalis hiſtoriæ populos in ſinu Perſico iuxta litus carnaniæ.

C eltiberi abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur: quod indicat (ſecundū ea quæ ſupra diximus) iberum fluuiū neutiq̄ aſpirari debere: ut in ea dictione uidebimus.

C hemmis cum. ch. & duplicato. m. ſcribiť atq;. i. latino: fuit ægypti rex: qui pyramidē admirabilē ſtruxit: longe a memphi uerſus libyam ſtadiis centū uiginti: a nilo aūt quinq; & quadraginta: quæ teſte Diodoro ſiculo libro hiſtoria℞. ii. & artificio & operis magnitudine mirabilē ſtupòrē præbet aſpicientibus: ad quā ædificandā (ut idē auctor refert) trecenta & ſexaginta hominū milia deputata fuerūt: quā uiginti ferme annis abſoluerunt. Pecunia uero omnis ad opus impenſa in olera tantū herbaſq; (is enim cibus opificum fuit) ad mille & ſexcenta talenta exceſſiſſe ſcribit.

C enchris prima cū. c. exili & ultima cū. ch. aſpirato: atq;. i. latino ſcribiť: genus eſt ſerpentis inflexuoſi: & ſemper in rectum iter facientis: quē latine traductū tituiunculum cōperi. ſed græco uocabulo uſus fuit Lucanꝰ libro. ix. cum ait: Et ſemper recto lapſurus limittē cenchris.

C enodoxia cum. c. exili ſemp ſcribiť: ſed ratione ſequentis litteræ ſignificatū mutat. Nam ſi per. e. abſq; diphthongo ſcribiť: inanē gloriā deſignat. & tūc quoq; cōponitur ex κερόν: quod eſt uanum: & δόξα gloria. ſimili modo cenotaphium uacuum dicitur ſepulchrum. At ſi cū. æ. diphthongo ſcibantur: nouam gloriam unum: & alterum nouum ſepulchrum dicit. Nam καινον græce: nouū latine dicitur. Si uero cum. œ. communem gloriam unum: & alterum commune ſepulchrum indicat: cum κοινον cum quo tunc componunť commune apud nos ſignificet.

C enataphium cum. c. &. t. exilibus &. e. abſq; diphthongo ſcribitur: ſignificat uacuum ſepulchrum: ut in ꝓcedenti dictione uidimus.

C æneus cum. c. exili &. æ. diphthongo ultima cum. eu. diphthongo ſcribitur: fuit uir quandoq; & fœmina. Immo ut dicit Virgilius libro æneidos. vi. Et iuuenis quondam nunc fœmina cæneus. Rurſus & in ueterem fato reuoluta figuram. Vltimo teſte Ouidio libro duodecimo metamorphoſeon in phœnicem auem conuerſus eſt. Vnde concludens ait: Maxime uir quondam: ſed auis nunc unica cæneus. Similia dicūt poetæ de Iphi: & Tireſia: quod ſcilicet quandoq; uiri: quandoq; fœminæ uiſi fuerint.

C entaurus abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur. Et fuerunt centauri theſſaliæ populi ſecus montem peliū habitantes: qui media parte uiri & media equi dicti ſūt. hos a laphithis ſiue lapithis originē traxiſſe dicūt poetæ hoc eſt ex Ixion: filio Phlegyæ regis pelectronii: & nube q̄dā detinēte formaȝ Iunonis progenitos. Nam cū

Ixion Iouis & Iunonis secretarius esset: elatus officio ausus est Iunonē de concubitu attentare. Cui Iuno ex consilio Iouis nubem in forma sua obiecit: cum qua cōcumbens Ixion centauros ꝓgenuit. Sed cum ob id a Ioue e cælo pulsus in terras iaceret: Iactaretq; se cōcubuisse cū Iunone a Ioue itidē fulminat᷑ & ad inferos truditur. Vbi super rota serpentibus circūfusa ligatus: perpetua uolutione deuoluit᷑: dicente Tibullo:
Illic iunonem tentare ixionis ausi
Versant᷑ celeri noxia membra rota. Sane ut testis est Plinius li.vii.naturalis historiæ: centauri primi cū equis pugnare docuerunt. Et fræna ac strata Pelethronius cōperit. Quod Virgilius libro georgicoꝶ.iiii. prius tetigisse uidet᷑ cū ait: Fræna pelethronii laphitæ gyrosq; dedere. ubi ait Seruius pelethroniū oppidū est thessaliæ: ubi primo domandoꝶ equoꝶ usus cōpertus ē. Idem sup.xii.æneí.dixit cū Pirithous rex laphitarū uxorem duceret: centauros sibi uicinos populos: & deos omnes excæpto Marte uocauit ad nuptias. Quare numen iratū imisso in illos furore passum est laphitaꝶ gentē fugari: cædi atq; deleri. Vnde dixit Virgili⁹ Mars perdere gentē Immanē laphitū ualuit. Et nisi exponamus laphitū.i.centauroꝶ: q originē duxerūt a laphitis discordaret Ouidi⁹ li.xii.metamor.q dixit cētauros ipos die nuptiaꝶ Pirithoi a Theseo fuisse deuictos.

C entrū absq; aliqua aspiratione scribit᷑: id proprie est: quod nos stimulū: uel aculeum dicimus. sed cōmuniter pro puncto alicuius corporis medio: & maxime circulari sumitur.

C heops cum.ch.aspirato scribitur: fuit teste Herodoto libro historiarum secundo ægyptii rex post Rampsinitum: qui pyramidem egregiam struxit.

C ephalus cū.c.exili &.e.absq; diphthongo: atq; unico.l.scribit᷑ a κεφαγη: quod est caput deducitur. Et qa in caput excrescit cephalus græce uocatur: latine uero mugil seu mugilis dicitur. Iuuenalis in satyra Omnibus in terris: Necat hic ferro, secat ille cruentis Verberibus quosdā mœchos & mugilis intrat.i.capitosa mētula in formā mugilis ignominiose podicē mœchi formosi penetrat. fuit etiam hoc nomine uir atheniensis uenator maximus: qui Procrim Erithei athenarum regis filiam uxorem duxit: ut omnia plene monstrauit Ouidius libro metamorphose.sexto.

C ephalonia cū.c.exili &.e.absq; diphthōgo scribit᷑: insula est ionio in mari: quæ teste Plinio li.iiii. naturalis historiæ menela quondā dicebat᷑: fuitq; sub Vlyxis imperio: ut per t otā oyssea ostendit Homerus. & Seneca in troade de Vlyxe locutus inquit: Gressus nephandos dux cephalonū admonet.

C epheus prima cum.c.exili &.e.absq; diphthongo: ultima cū.eu. diphthongo scribitur: fuit teste Euripide rex æthiopū Phœnicis filius: & pater Andromedæ ex Cassiopeia: socerq; Persei. ut etiam omnia monstrauit Ouidius libro quarto metamorphoseos.

C ephisus prima cū.c.exili &.e.absq; diphthongo: penultima cū.i.latino scribit᷑. fluuius est boetiæ dicēte Lucano libro.iii. Boeti coiere duces: quos impiger ambit Fatidica cephisus aqua. hunc iuxta lilæā urbē nasci dixit Homerus libro.ii.iliados. & Plinius libro naturalis historiæ.iiii. Quin & delphos præterfluere dicit᷑. In cuius ripis fuit templū fatidicæ deæ Themidos: a qua Deucalion respōsa suscæpit de reparādo humano genere. Vnde & teste Homero phocensiū fluuius ponit᷑. Ita ut utrūq; ueꝶ esse habeatur.

C hephren cū.ch.aspirato scribit᷑: fuit teste Herodoto li.histo.ii. Cheopis frater: q post illū ī ægypto regnauit

C eramiū cum.c.exili &.e.absq; diphthongo atq;.i.latino scribit᷑: dici potest latine tegulariū uel figuariū. Nā deriuat᷑ a κεραμις: quod est tegula: erat locus athenis: de quo Plinius libro.xxxvi.naturalis historiæ: sic inquit: Opera Praxitelis sunt athenis in ceramico: de quo etiam uidebimus in dictione plastice.

C erastes sine aspiratione aliqua &.e.absq; diphthongo scribitur: genus est serpentis: quod teste Plinio libro octauo naturalis historiæ quadrigemina cornicula præfert simillima arietum. Nam κέρας græce: dicitur latine cornu. de quo Statius libro undecimo thebaidos inquit: Crinalem attollit longo stridore cerastem. Et a κέρας simili modo ceruus deducitur.

C erasus cum.c.exili & unico.s.scribitur: fuit teste Seruio super secundo georgicorum urbs ponti: quam cū delesset Lucullus: genus pomi inde aduexit: quod a ciuitate cerasium appellauit. Nam arbor quidem cerasus: pomum uero cerasium appellatur. Ego uero uocabula esse græca magis q̄ ex institutione Luculli comperi: ut ex Aeschylo: qui longe ante Lucullum fuit in sequenti dictione monstrabimus. Quare & pomum cum suo nomine deductum a Lucullo putamus. ut & Plinius innuere uidetur.

C erasium cum.c.exili &.i.latino scribitur uocabulum est græcum: ut ostendit Aeschylus tragicus: cum ait: Τάχα Ζάντις καί κεράσια φάγη fructus est arboris: quæ teste Plinio libro decimoquinto naturalis historiæ: ante uictoriam mithridaticam.L. Luculli non fuit in italia: sed urbis anno sexcentesimo octogesimo is primum uexit e ponto.

C eraunus cū.c.exili &.au.diphthōgo scribitur: dicit᷑ apud nos fulmē: & Ptolemæi cuiusdā cognomē extitit.

C eraunia cum.c.exili &.au.diphthongo atq;.i. latino scribitur: sunt altissimi montes epiri. sic quoq; a crebris fulminib⁹ dicti. Nam κέραυνος græce: a nostris fulmen nuncupatur. diuiduntq; mare ionium ab adriatico: a quibus ex epiro sumitur nauigatio uersus italiaꝫ. ut Virgilius libro æneidos tertio: Prouehitur pelago uicina ceraunia iuxta: Vnde iter italiam cursusq; breuissimus undis. de quibus Lucanus libro quarto Scopulosa ceraunia nautæ Summa timent.

Cerberus abſq; aſpiratione ſcribit᷑:hũc canẽ eẽ tricipitẽ inauditæ feritatis cuncta uorantẽ:& regni Plutonis cuſtodẽ poetæ oẽs aſſeruerunt. Quẽ maxime Seneca in Hercule furente deſcripſit. Et dictus eſt cerberus: quaſi creoborus:hoc eſt carnẽ uorans.Nam κρέας caro eſt:& βόρος uorans.Alterũ epiroticũ canem fuiſſe Alexandri:q leonibus cõgrediebat᷑ atteſtatur Iulius Pollux de uocabulis re℞ ad Cõmodũ imperatorẽ.

Cercaſorus abſq; aliqua aſpiratione:& unico.s.ſcribit᷑: urbs eſt teſte Herodoto: iuxta quam diuiditur nilus in peluſium fluens & canobum.

Cerceis cum.c.exili utrobiq;:& abſq; diphthongo atq;.i.latino in fine ſcribit᷑: fuit teſte Heſiodo in theogonia nympha Oceani & Tethyos filia.

Cercyra cum.c.exili utrobiq; &.y.græco ſcribit᷑:fuit olim corinthi nomẽ:quo ſæpe utit᷑ Homerus.

Cercyon cum.c.exili utrobiq; &.y.græco ſcribitur:fuit rex in parte theſſaliæ:qui filiam habuit Alopẽ a qua ciuitatem cognominauit.

Cercopythecus cũ.c.exili utrobiq;:& prima cũ.e.abſq; diphthongo ſecundũ orthographiam: licet nõnulli ex noſtris.i.latinũ apponant antepenultima cũ.y.græco & penultima cũ.th.&.e.abſq; diphthongo ſcribit᷑ nomẽ eſt cõpoſitũ ex κερκὸσ:quæ apud poetas græcos dicit᷑ cauda:πίθηκοσ ſimia:quaſi ſimia caudata.& id eſſe puto:quod maimonẽ uulgo dicimus. Vnde Plini⁹li.viii.hiſtoriæ naturalis de ſimiis loquẽs cercopythecos inquit nigris capitib⁹ pilo aſinino:& diſſimiles cæteris uoce ſunt.Martialis in epigrãmate ad Simiũ ait:Callidus enixas elidere ſimius haſtas.Si mihi cauda foret cercopythecus erã.Idẽ in alio epigrãmate:Publius eximiæ ſi flagrat amore catellæ:Sicromius ſimile cercopythecon amat.Hunc ægyptii : ut alia portenta complura inter deos poſuerunt: dicente Iuuenale in ſatyra Quis neſcit uoluſi:quæ ultima eſſe debet:Effigies ſacri inter aurea cercopytheci.

Cerinthus cũ.c.exili &.i.latino atq;.th.aſpirato ſcribit᷑:fuit teſte Homero li.ii.iliados oppidum in euboia.

Cerinthe cũ.c.exili &.i.latino atq;.th.aſprato ſcribit᷑:herba eſt:quã Plinius li.xxi. naturalis hiſtoriæ cerintheam uocauit. Virgilius uero ait libro georgicorũ.iiii.Cerinthæ ignobile gramen.Et eſt teſte Plinio herba cubitalis:folio candido incuruo:capite concauo:mellis ſuccũ habens.

Cerrus cum.c.exili & duplicato.r.ſcribitur:genus eſt arboris.

Cherroneſus cum.ch.aſpirato &.e.abſq; diphthõgo atq; duplicato.r.& unico.s.ſcribit᷑:terra eſt fere undiq; mari cincta:quæ niſi paruo cõtineret᷑:inſula dici potuiſſet. Nam cõponit᷑ ex χέρρόσ: quod apud antiquos terrã dicit:& νῆσος inſulam:& ob excellentiã nõnunq̃; pro peloponneſo ponitur.

Cherſoneſus cũ.ch.aſpicato & unico.r.ſequẽte.ſ.quod nullibi duplicat᷑ etiã ſcribit᷑:& idẽ ſignificat:quod in præcedenti dictione uidimus:ſed cõponit᷑ ex χερσος:quod ſimiliter terram dicit:& νῆσος inſulam.

Cherſidamas cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Homero libro iliados.xi.uir troianus:quẽ Vlyxes in bello interemit.

Chreſydros cum.ch.aſpirato:&.y.græco ſcribit᷑:genus eſt ſerpentis terram & aquã incolentis.& cõponit᷑ ex χερσος:quod apud nos terrã dicit:& hydros aquã.qbus ſane ſerpentibus teſte Solino calabrya abundat. de quibus intellexiſſe uidet᷑ Virgilius libro georgico℞.iii.Eſt etiã ille malus calabrys in ſaltib⁹ anguis:Squamea cõuoluens ſublato pectore terga.Et hoc quia paulũ ſupra dixerat ad paſtorẽ:Galbaneoq; agitare graues nidore chelydros:ubi expoſuit Seruius quaſi cherſydros.

Cherſius cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur:nomen fuit uiri proprium.

Cetus abſq; aliqua aſpiratione:uel diphthongo ſcribitur:uidelicet cum pro piſce ponitur.at ſi pro conuetu ponatur cum.œ.diphthongo ſcribi debet:hoc eſt cœtus.

Cethegus cum.c.exili &.th.aſpirato ſcribitur:uir fuit romanus:de quo late p Saluſtium habetur.

Cyamos cũ.c.exili &.y.græco ſcribitur: dicitur a noſtris faba:ſed ſic quoq; græce a nõnullis latinis prolatum fuit.Et a faba fabata dedectũ fuit.Plinius libro.xviii.naturalis hiſtoriæ:Fabata ſuæ religionis diis in ſacro ẽ præualens pulmentari cibo:& hebetare ſenſus exiſtimata:inſomnia quoq; facere:ob hoc pythagorica ſententia damnata.Vel(ut alii tradidere)quoniã mortuo℞ animæ ſunt in ea: qua de cauſa parentãdo utiq; abſumit᷑.Varro & ob hoc flaminẽ ea nõ ueſci tradidit.& quoniã in flore eius litteræ lugubres reperiant᷑.

Cyane cum.c.exili &.y.græco ſcribitur:fuit nympha ſicula Proſerpinæ ſocia:quæ cum rapinæ Plutonis de Proſerpina factæ obſiſtere non poſſet:flens in fontem ſui nominis mutata fuit:ut rettulit Ouidius libro metamorphoſeon quinto:qui deinde fons anapo fluuio non longe a ſyracuſis commixto:iuxta ortygiam inſulam in mare concidit:dicente Ouidio libro ſecundo de ponto: Quamq; ſuis cyanem miſcet anapus aquis. Et ſubdit:Nec procul hinc nymphæ:quæ dum fugit helidis amnem:Tecta ſub æquorea nunc quoq; currit aqua.Altera eiuſdem nominis fuit mæandri fluuii filia:quæ Caunũ & Biblidẽ Mileto filio Solis peperit.

Cyaneæ cum.c.exili &.y.græco atque .e.ſine diphthongo in penultima ſcribitur:inſulæ ſunt in ponto: ſeu magis ſcopuli contra Thracium Boſphorum : mille quingentis paſſibus ab Europa diſtantes: Vt teſtis eſt Pomponius.de quibus Lucanus circa finem libri ſecundi ait:Vt pagaſea ratis peteret cum phaſidos undas: Cyaneus tellus emiſit in æquora cautes. Similiter Orpheus in argonautica ἀγχὸυ κυάνειασ πετρας. quas olim fuiſſe inſtabiles dicunt.quod Ouidius libro primo triſtium tetigit cum ait:

Tranſeat

Tráſeat inſtabiles ſtrenua cyaneas.hæ a nõnullis auctoribus græcis & noſtris ſymplegades:hoc eſt concurrẽ tes etiá noiant̃:ut in ea dictione uidebimꝰ.Et declinat̃ etiá in ſubſtantiuo ꝑ oibꝰ his cautibus hæc cyane huiꝰ cyanes.ut Iuue.in ſatyra Quis neſcit uoluſi oſtendit cum ait: Nam citiꝰ ſcyllam:uel cócurrentia ſaxa Cyanes plenos:& tépeſtatibꝰ utres crediderim:hoc é potius crederé hæc oia quæ Vlyxes in cóuiuio Alcinoi de cyaneis inſulis:quæ inuicé cócurrebát enarrabat.deq; ſcylla móſtro marino & Elpenore Vlyxis ſocio aliiſq; remigibus:uerbere Cyrces cóuerſos in porcos:q̃; Polyphemũ hoiem:alium hoiem comediſſe. Quod auté dixit plenos tépeſtatibus utres:rettulit aliud miraculũ quod narrabat Vlyxes ſe ab Aeolo utrem plenũ uentis accæpiſſe quoꝝ beneficio ꝓſpere nauigaret:ſed cũ iam ꝓpinquus patriæ eét:caſuq; dormiret: ſocii theſaurum eé credentes utrem diſſoluerũt. Vnde efflantes uenti naué cum oibus uſq; in æoliam reduxerũt: ut late narrauit Homerus li.xii.odyſſeæ:& Ouidius tetigit li.xiiii.metamor.

C yaraxes cũ.c.exili &.y.græco:atq;.x.cóſonante in ultima ſcribit̃:fuit Phraortis regis medoꝝ & perſaꝝ filiꝰ cui ſucceſſit i regno:& habuit filiũ Aſtyagé:q poſt illum regnauit:ut late monſtrauit Herodotꝰ li.hiſto.i.

C yathus prima cũ.c.exili &.y.græco ultima cũ.th.aſpirato ſcribit̃:eſt puum poculũ:ut Iuue.in ſatyra Si te ꝓpoſiti inquit:Cardiaco nunq̃; cyathum miſſurus amico.Martialis in ultimo:Nó habilis cyathis:& iutilis uua lyæo.Horatius in.iii.car.q muſas amat ipares ternos tibi cyathos attonitꝰ bibet uates: ubi notat̃ recte dici cyathum uini bibi ſicut modium ſalis comedi.

C ybele cum.c.exili &.y.græco atq;.e.in penultima ſequente unico.l.ab oibus græcis ſcribit̃: q penultimam illius corripiunt.Quod noſtri fere oés poetæ obſeruauerũt.ut Virgilius li.æneí.iii.Hinc mater cultrix Cybele corybantiaq; æra.Ouidius li.faſtoꝝ.iiii.Da dea quá ſcite doctas Cybeleia neptes.Iuue.i ſatyra.ii. Hic turbis Cybele.Sane Propertius & Lucanus quũ illam ꝓduxerunt neceſſario ꝑ duplex.l.ſcribere habuerũt Vnde ait Propertius li.ultimo:Vel tu quæ tardo mouiſti fune Cybelen.Lucanus ſimiliter ipſe qum dixit Et lotam paruo reuocant Almone Cybelen.Hác Seruiꝰ ſuper.iii.ænei.dixit Saturni fuiſſe uxoré:& priꝰ dictá opem Sed a Cybele monte phrygiæ Cybelen cognominatá.Nam in eo monte illius ſacra primitus fuerunt inſtituta: & ſucceſſiue plurimũ honorata.De quo meminit Ouidius li.faſtoꝝ.iiii.qum ait:

Inter ait uiridem Cybelen altaſq; celenas.

Amnis it inſana nomine Gallus aqua.

Et i eodem li. Dyndimon & Cybelen & amœnam fontibꝰ Iden Semper & iliacas mater amauit opes.Alii dicunt Cybelen ſacerdoté primũ eiuſcemodi ſacrorũ inuétorem fuiſſe:a quo Cybelen ipam cognominatam Alii a κυλιω quod eſt roto dictá uolunt:qa ſacerdotum eiꝰ ꝓprium eſt caput rotare.Vnde Iuue.Crinemq; rotát ululáte priapo:& a Cybele dicta é Cybeleia:ut Ouidiꝰ præallegato li.faſtoꝝ.iiii.Da dea quá ſcite doctas cybeleia neptes.Fuit & teſte eodẽ Seruio pluribꝰ aliis nominibꝰ cognoiata ut Berecynthia:Rhea:bona dea.huius ſimulachrũ quéadmodũ & peſſimunte Ciuitate phrygiæ Romá delatũ fuerit: oſtendit plane Liuius de.ii.bello punico.Ouidiꝰ uero li.iiii.faſtoꝝ.Quádo uero illi romæ ædes cóſtructa fuit.Idem Liuiꝰ de bello macedonico libro.v.monſtrauit.

C icones cũ.c.exili utrobiq; &.i.latino ſcribit̃:populi ſunt Thracũ iuxta Ebrum fluuiũ inhabitantes:ut teſtes ſunt Solinus & Pomponiꝰ.A quoꝝ ſpretis fœminis Orpheus uates cátatiſſimus mébratim cæſus atque laniatus é: &(ut rettulit Ouidius li. xv.metamorpho.)Flumé habent Cicones quod potum ſaxea reddit uiſcera:quod tactis inducit marmora rebus.

C icheſus prima cum.c.exili &.i.latino:ſecunda eum.ch. aſpirato ſcribitur:ponitur fluuius ab Homero in hymno Apollinis.

C yclades cũ.c.utrobiq; &.y.græco ſcribunt̃:inſulæ ſunt in mari ægæo ſic quoq; dictæ qa in moré cycli hoc é rotundi diſponunt̃ ut dixit Solinus.Seruius uero ſup.iii.æneidos:cótradicere uidet̃ cũ dixit:cyclades non ió dicunt̃ qa in rotunditate ſunt:ſed ꝙ longo ordine circuiri eas neceſſe eſt:uel ꝓpter ꝓmontoria:uel qa naturale é ut cócitatiora ſint maria uicinitate terraꝝ.Quod ſi uerũ diceret nó cũ.y.græco ſed cũ.i.latino ſcriberetur.Cuius oppoſitũ græci oés obſeruant.Inter has ſunt breuiores quædá:ut mycone:gyarꝰ:& aliæ nó nullæ ad q̃s ſceleſti hoíes relegari cóſueuerát.Iuue.i.i.ſatyra Aude aliqd breuibꝰ gyaris & carcere dignum Si uis eſſe aliquid.Et in ſatyra Credo pudiciciá:Sed q pene perit:cui uix in cyclada mitti Contigit.

C yclas cũ.c.exili utrobiq; &.y.græco ſcribit̃.Et ſi idem cũ ſupiori ſignificet:é etiá genus ueſtis a rotunditate dictæ:de qua meminit Iuue.in ſatyra Credo pudiciciá cum ait:Hæ ſunt quæ tenui ſudát in cyclade.

C yceon cũ.c.exili utrobiq; &.y.græco atq;.e.ſine diphthongo ſcribit̃:habetq; apud illos accentũ in ultima genus fuit potionis:quo in bello troiano heroes illi utebant̃:ut oſtendit Homerus li.xi.iliados.

C yclius prima cũ.c.exili &.y.græco:ſecũda ſimiliter ſine aſpiratióe &.i.latino ſcribit̃:fuit pictor eximius tpe Euphranoris hoc é.li.Olympiade huius tabulá in qua picti erant argonautæ talétis.cxliiii.Hortenſius orator teſte Plinio li.xxxv.naturalis hiſto.mercatus é:eiq; ædem fecit in tuſculano ſuo.

C yclops cũ.c.exili utrobiq; &.y.græco ſcribit̃:pót interpretari circularis oculus.Ná componit̃ ex κύκλοσ quod latine circulum & rotũdum dicit:& ωψ quod oculum denotat.Et dicti ſunt cyclopes uiri gigantes q in ſicilia iuxta ætnam degentes:unicũ tátũmodo oculũ in medio frontis habebant. Vnde ait Heſiodus in

theogonia μοῦνοσ δ᾽ὀφθαλμὸσ μέσωἐπέκειτο μετώπω.hoc est unicus autem oculus mediæ iniect⁹ est fronti.Et inde cyclopes:ut Virgilius in.i.ænei.Vos & cyclopeia saxa:habetq; cyclops ĩ genitiuo plurali accẽtũ in penultima more græco:ut Virgilius li.iii.ænei.Ignariq; uiæ cyclopũ allabimur oris.In accusatiuo uero plurali si terminatio sit latina uidelicet in es ut cyclopes:habet accentũ in prima. Si uero more græco terminet̃ in as seruat græcũ accentum in penultima ut cyclopas.Virgilius li.xi.ænei. Exulat ætneos uidit cyclopas ulyxes.Nam aliter uersus minime stare posset.

C ycnus prima cũ.c.exili &.y.græco:sequẽs cũ.c.similiter exili sequente.n. in eadem syllaba scribitur: quam litteraturam in antiquis codicibus semper a nostris obseruari cõspeximus:licet iam cygnus cum.g.scribant ut in ea dictione uidebimus.

C ydarum cum.y.græco & sine aspiratione scribit̃:genus est nauiculæ.

C ydnus cũ.c.exili &.y.græco scribit̃ fluui⁹ ẽ ciliciæ:q teste Solino originẽ certã nõ habet.Alii uero dicũt ipm oriri a monte tauro.Alii ex alueo coaspidis qa dulcedie ac suauitate saporis illi sit oĩo similis.Et ut refert Iustinus li.xi.tarsuꝫ insignẽ urbẽ ciliciæ cursu diuidit:ubi amœnitate capt⁹ Alexander magnus morbũ lœtaleꝫ traxit.Cuius fluminis aquã dixit Plinius li.xxxi.naturalis histo.cõtra podagras conferre.

C ydippe prima cũ.c.exili &.y.græco:sequẽs cum.i.latino & duplicato.p.scribit̃:fuit nympharũ una dicẽte Virgilio li.georg.iiii.Cydippe & flaua licorias altera uirgo.Altera tum primũ lucinæ experta labores. De alia uero & cũ eadem scriptura loquit̃ Ouidius li.de arte cum ait: Littera cydippẽ pomo ꝑlata fefellit: Insciaq; est uerbis capta puella suis.

C hidnæi cum.ch.aspirato &.i.latino:penultima cũ.æ.diphthongo scribit̃:populi sunt iuxta pontuꝫ: ut scripsit Orpheus in argonautica.

C ydon cum.c.exili &.y.græco scribit̃:fuit teste Herodoto li.histo.iii.& Plinio li.iiii.naturalis histo.ciuitas ĩ creta famosissima quã a samiis ædificatam dixit Herodotus.In cuius agro arũdineta spicula increscebant: dicente Virgilio in ultima æygloga:Libet partho torquere cydonia cornu Spicula.Et etiam nomen ꝓprium uiri ut Virgilius li.ænei.x.Dum sequeris clytiũ infœlix noua gaudia cydon.Sed cum ꝓprium ẽ uel hõis uel ciuitatis:habet primã longam:cũ uero appellatiuũ hꝫ eam breuẽ:ut dixit Seruius.Sane Statius licentia abutens ꝑ noĩe ꝓprio aliquãdo corripuit:ut hæc regi ꝓmissa cydon:& ab urbe cydonia mala dixerũt græci teste Plinio li.xv.naturalis histo.quæ nos ut ait cothonia uocamus.

C ydonia mala litteraturã præcedentis dictionis:& denominationẽ ab urbe habere ostendimus:quæ teste Plinio a nostris cothonia dicuntur.

C hidorus cũ.ch.aspirato &.i.latino scribit̃:fluui⁹ ẽ q teste Herodoto li.histo.vii. a crestonæa regione macedoniæ incipiens:& ꝑ mygdoniã fluens in axium mygdoniæ fluuiũ intrat.

C ygnus cũ.c.exili &.i.græco sequẽs.g.a nostris iam scribit̃:licet antiqui more græco non.g.sed loco eius.c.ponerent ac scriberent cycnus.Quod ob litterarũ affinitatem iã fieri existimo: ut similiter κωβιοσ græce latine gobius dicit̃:sed in antiquis inscriptionibus & codicibus cycnus cũ.c.sequente.n.ĩ eadeꝫ syllaba scriptum aspexi:quod etiã nostri tẽporis accuratissimi obseruant:& dicit̃ latine holor.Nam ẽ auis undiq; plumis albis cõferta:& dulce canẽs:de qua gratissima quædam Cicero li.i.de quæstiõibus tusculanis scripsit. Virgi.ĩ bucolicis:Inter strepere anser holores.Ouidius ĩ heroidibus:Ad uada meandri cõcinit albus holor In hãc auẽ Cicnus qdem Phaethõtis amator siue pie ut putat Seruius:siue libidinose ut alii uolũt:post illi⁹ interitum ex longo ploratu cõuersus fuit ut ostendit Virgi.li.x.æneidos.

C ilicia cũ.c.exili &.i.latino utrobiq; scribit̃:regio ẽ teste Plinio li.v.naturalis histo.ĩ minori asia syriæ ꝓxima plurima iacens cãpo:tauro monti subiecta:quæ a Cilice Agenoris filio nomen sortita est.

C hiliarchus cũ.ch.aspirato utrobiq; &.i.latino scribit̃:dicit̃ ille q mille hominibus ĩ exercitu præest. Nam χείλια græce a nostris mille dicit̃:& ἀρχοσ princeps.

C ylicranes prima cũ.c.exili &.y.græco:sequens cũ.i.latino: & penultima similiter sine aspiratiõe scribitur: fuerũt teste Macrobio li.saturnalioꝝ.ii.populi ꝓpe heracleã ab Hercule cõstituti:cõposito.s.nomine a κύλικοσ:quod est poculi genus:nos eodem teste una littera cõmutata calicem dicimus:argumentãs Herculẽ dictum fuisse multibolum heroa.

C ylydrus cũ.c.exili &.y.græco tam ĩ pria q̃ʒ in secũda scribit̃:serpentem esse in codicib⁹ græcis legim⁹.Vnde cõpositionẽ habere uidet̃ ex κυλίω;quod est uoluo:& υδροσ serpens:quasi uolubilis sit serpens & ambulãdo sæpissime se cõuoluat.Quod tetigisse uidet̃ Virgi.li.georgi.iii.cũ ait:Squamea cõuoluens sublato pectore terga.Et hoc qa paꝝ supra dixerat ad pastorem galbaneoq; agitare graues nidore cylydros:qd̃ Seruius legit chelydros cũ.ch.aspirato:&.e.uocali ĩ pria & ĩ secuda cũ.y.græco:& exponit q̃si chersydros:ut ĩ ea dictiõe uidimus.Sed nos putamus differentes spẽs eẽ:quod Lucanus li.ix.monstrare uidet̃ cum ait:

Natus & ambiguæ coleret q syrtidos arua
Chersydros:tractuq; uia fumante cylydri.

C ylindrus pria cũ.c.exili &.y.græco:secũda cũ.i.latino sequẽte.n.ante.d.scribit̃:lapis ẽ p̃ciosus teresque & oblongus atq; coloris uarii:de quo meminit Iuue.in.ii.satyra cũ ait:Donant arcana cylindros:& a κυλιω

quod est uoluo nomen assumpsit. Vnde & modo consimili eā columna quæ ad coæquādam aream ab agricolis assumitur cylindrus uocat̄: sed differentiaꝫ ānotauit Virgilius cum dixit li. georgi. i. Area tum primū est ingenti æquāda cylindro: quasi preciosus ille paruus sit: hic ingens.

C illa cum. c. exili & i. latino atq; duplicato. l. scribit̄: fuit urbs in ætolia.

C yllarus cum. c. exili & y. græco atq; duplicato. l. scribit̄: nomē ē equi quē fuisse Pollucis: hoc ē Castoris fratris eius: qui equoꝝ fuit domitor ostendit Virgilius li. georgi. iii. Et nos supra in dictōe castor mōstrauimus

C yllene cum. y. græco & duplicato. l. scribit̄: mons ē ī arcadia: ut mōstrauit Homerus li. iliados. ii.

C yllenius cum. c. exili & y. græco sequēte duplicato. l. atq; i. latino in penultima scribit̄: nomen ē Mercurii a cyllene monte arcadiæ cognominati: in quo Maiam peperisse illum dicunt poetæ: ut Virgilius li. ænei. viii. Vobis mercurius pater ē quē candida maia Cyllene gelido cōcæptuꝫ uertice fudit. Et Ouidius li. fastoꝝ. v. loquēs de Maia ait: Hæc enixa iugo cupressiferæ cyllenes Aethereum uolucri q pede carpit iter. Et idē cyllenis patronymicum græcum: & in genitiuo cyllenidos: atq; in accusatiuo cyllenida. Lucanus in. viii. Et subitus præpes cyllenida sustulit harpen.

C ymba cum. c. exili & y. scribit̄. Apud antiquos nostros scribebat̄ cum. u. & dicebatur cumba: ut de Sylla diximus: & est nauiculæ genus.

C ymbala cū. c. exili & y. græco scribit̄: instrumēta sunt quæ in sacris matris deū cum tympanis haberi cōsueuerant: qa cum sonitu clypeoꝝ & inanium galeaꝝ fuisset Iuppiter ī creta tutatus. Quare loco illoꝝ in illius sacris cymbalis & tympanis postea utebant̄: ut ostendit Ouidius li. fastoꝝ. iiii. cum ait: Cymbala ꝓ galeis: ꝓ scutis tympana pulsant: & a cymbalo cymbalistria dicit̄ quæ cymbalum pulsat.

C ymbium pria cū. c. exili & y. græco: penultia cum. i. latino scribit̄: ē poculi genus ad similitudinē cymbæ: a qua sic quoq; denominat̄: de quo Virgilius li. ænei. iii. Inferimus tepido spumātia cymbia lacte.

C imbri cū. c. exili & i. latino scribit̄: populi sunt germanoꝝ q lingua gallica teste Festo latrones dicunt̄. Hodie flāmingos dicimus: hos olim īundans oceanus fugauit: & cum romanoꝝ fines inaderēt: ac magna clade primum romanos affecissent: tandē īcredibili cæde a Mario ī Italia cāpo ī raudio deleti sunt: ut Florus lib. suarum histo. iii. & Plinius de uiris illustribus monstrauerunt.

C himæra prima cū. ch. aspirato & i. latino: penultima cū. æ. diphthongo scribit̄: mons est ī lycia q fumum & flāmam ad modū ætnæ in sicilia: & uesuuii ī cāpania eructare uidet̄: quod utiq; cām dedit fabulæ: quæ illuꝫ dixit monstrum eē chimæræ: quā Hesiodus ī theogonia desīgnās tria habere capita dixit: unuꝫ leonis: aliud ipsi⁹ chimæræ: & aliud draconis: qn & anterius qdem leonē: posterius uero draconē: medio aūt capram esse idem Homerus: atq; eundē uersum li. vi. iliados: & p eadem uerba expressit cuꝫ ait πρόσθε λέων ὄπισθε δράκων μέσσα δὲ χίμαιρα. Et Ouidius li. metamorpho. x. inquit: Quoq; chimæra iugo mediis in ptibus hircum: Pectus & ora leæ caudā serpentis habebat. Addit ulteri⁹ Hesiodus illā p singula capita ignē efflare. quod Virgilius li. vi. æneī. tetigit cū ait: Flāmisq; armata chimæra. Immo dixit Homerus terribiles illā flammarum globos cum spiritu eructare.

C himerinos pria cum. ch. aspirato & i. latino: in quod. ei. diphthongus cōuersa fuit: & e. absq; diphthongo scribit̄: dici pōt latine hyemalis. Nam circulus unus est cæli q capricornum contingit: ī quo cum sol est: breuissimos dies habemus.

C yminū pria cū. c. exili & y. græco: sequens cū. i. latino scribit̄: & corripit primā atq; ꝓducit penultimam: ut Persius: Et pallētis grana cymini. a nōnullis uero cū. u. scribit̄ cuminum.

C yminus prima cū. c. exili & y. græco: sequēs cum. i. latino scribit̄: lacus ē hetruriæ cymino monti supposit⁹: ut Appianus clarissimus historic⁹ græc⁹ ostendit: quē qdam esse putant: q nunc uici lacus dicit̄: de quo teste Seruio sup. vii. æneī. talis habet̄ fabula. Aliquādo Hercules ad circūiacentes populos uenit: q cuꝫ a singulis ꝓbaretur: ad ostendēdam uirtutem deiæcisse dicit̄ uectem ferreū: quo illi exercebant̄: q cū terræ eēt affixus & a nullo potuissꝫ auferri: eum rogat⁹ ille sustulit. Vnde imensa uis aquæ secuta est: quæ cyminū lacum fecit unde a κυμαίνομαι: qd̄ est fluctuo & exæstuo dictum puto: & corripit tam primā q̄ penultimā: Virgilius li. vii. Hi socratis habēt arces flāminiaq; arua: Et cymini cum monte lacum.

C immerii cum. c. exili & i. latino atq; duplicato. m. scribit̄: populi sunt teste Herodoto li. histo. iiii. ī asia amazonibus ꝓximi: quos ex ultimo occidentali oceano aduenisse dixit Homerus circa initium libri. x. odysseæ & alia q̄plura de illis loquitur.

C ymolia cū. c. exili & y. græco & unico. m. atq; unico. l. & i. latīo post. l. scribit̄: genus ē cretæ: quæ & uestib⁹ & medicamētis ē apta: ut uidebimus ī dictione creta: & a κύμη. i. cumæ nomē assumpsit.

C ymodoce cū. c. exili utrobiq; & y. græco scribit̄: fuit teste Hesiodo nymphaꝝ una filia Oceani & Tethyos: de qua etiā Virgilius libro georgicorum. iiii. meminit.

C imon cū. c. exili & i. latino scribit̄: fuit atheniensis filius Miltiadis: de quo Herodotus li. histo. vi. & Iustinus li. ii. plura scripserunt: habuitq; duos filios Stesagoram & Miltiadem.

C ymothoe prima cū. c. exili & y. græco: penultima cū. th. aspirato scribit̄: pōt interpretari cursus fluctuum. Nam componit̄ ex κῦμα: quod ē fluctus: & θοῶ curro: dicitur a poetis filia Nerei & uxor Neptuni. Vnde

Virgilius li.ænei.i.Cymothoe simul & triton adnixus acuto Detrudunt naues scopulo.

C inabari apud græcos:apud nostros uero cinabaris & cinaber:ut simili mõ quo illi pipari nos piper dicimus licet non græca ea sed barbara uocabula putem:cum.c.exili &.i.latino utrobiq; scribit̃:dicitur ab aliquib⁹ minium tãtum in singulari.Quod teste Plinio li.xxxiii.naturalis histo.reperit̃ in argentariis metallis.Vnde ait minium quoq; & nũc inter pigmenta magnæ auctoritatis & quõdam apud romanos fuit: & ut sacri auctores tradunt: qbus ut ait idem auctor uerius credi necesse est Iouis ipsius simulachri faciem diebus festis minio illiniri solitam:triumphantiũq; corpora:& sic Camillum triumphasse:Cuius rei cãm magis admirat̃ Plinius q̃; reddat.Iuxta quod ait Virgi.in ægloga quæ inscribit̃ gallus:Pan deus arcadiæ uenit:quem uidimus ipsi Sanguineis ebuli baccis minioq; rubẽtem.Quod ꝓpter ætheris similitudineʒ qui Iuppiter est:fieri dixit Seruius.Vnde ut ait triumphantes qui oĩa Iouis ferebant insignia minio tingebãtur.Plinius etiam ad ea quæ diximus subdit cõstare æthiopum proceres totos illo tingi:& hũc ibi deorum simulachris colorem esse.Sed aliud uult esse cinabaris:aliud minium. Nãq; ut ait li.xxxv.sunt autem colores austeri aut floridi. Vtrumq; natura aut mixtura euenit.Floridi sunt quos dominus fingendi præstat:ut minium:armenium:cinabaris:chrysocolla:inclytum purpurissuʒ.Cæteri austeri:& ex omnibus his aliis: de quibus uidebimus in dictione sinopis.

C inædus cũ.c.exili &.i.latino atq;.æ.diphthongo scribit̃:puer est qui & ætate & forma ad patiẽdum ẽ apt⁹. Nam componit̃ ex κινῶ uerbo:quod mouere indicat atq; experiri:& αἰδοῖα uerenda:ut Martialis in.xii. Addixti labiane tres agellos:emisti labiane tres cinædos:pædicas sabiane tres agellos.Iuue.i satyra Neuoli Dat eisdem ferre cinædis.Et in.ii.satyra:Inter socraticos notissima fossa cinædos.Quod ideo dixit quia cuʒ apud Socratem elegantis formæ adolescentes bonis moribus litterisq; & philosophia instituerẽtur.Eo mõ pædicones & scelestos uiros uitare instructi erant:quo uiatores intercidentes fossas uitare ꝓcurent: & quãto notius est præcipitium:tãto magis illud deuitant:quare inuehens Iuue.cõtra pædiconem illum q tristib⁹ abũdabat obscœnis:& merito notus a modestis adolescẽtibus:ut illum euitarent ait:Castigas turpia cuʒ sis inter socraticos notissima fossa cinædos.

C ynægirus prĩa cum.c.exili &.y.græco:secũda cũ.æ.diphthongo:penultima cum.i.latino scribit̃: fuit teste Herodoto li.histo.vi.uir atheniensis Euphorionis filius.

C ymætha prima cum.c.exili &.y.græco:penultima cũ.æ.diphthongo:& ultĩa cũ.th.aspirato scribit̃. Ponit̃ a Theocrito nomen capræ & aliquando buculæ.

C inyras prima cum.c.exili &.i.latino:sequens cũ.y.græco scribit̃:fuit Paphi fili⁹ & rex cypri:ut ostẽdit Ouidius:habuitq; filiam Myrrham ex qua Adonem genuit:ut uidimus in dictione adonis:de quo Clemens in stromatiis.Nunq̃; enim cypri⁹ ille Cinyras mihi ꝑsuadere potuerit ausus luxuriosas cærimonias Veneris ex nocte diei tradere:ciui suæ meretrici diuinum honorem deferre cõtendens.Alter fuit assyriorum rex in lapidem uersus ob filiorum infortunia.

C yneas cũ.c.exili &.i.latino atq; unico.n.scribit̃:licet a nõnullis græcis etiam cũ duplicato.n.scriptum compererim:fuit teste Plutarcho in uita Pyrrhi uir thessalus:& Pyrrhi amicissimus.Queʒ admirãdæ memoriæ fuisse ostendit Solinus.

C inyps prima cũ.c.exili &.i.latino:ultima cum.y.græco sequente.ps.scribit̃:fluui⁹ ẽ garamãtum:ut testis est Herodotus li.histo.iiii.Nam ut ait a Charitone colle ꝓfluit:& in libycũ mare iter duas syrtes cadit:pascitq; ut scribit hircos maximos:q ab illo cinyphei dicũtur:dicente etiã Virgilio li.georgi.iii.

Nec minus interea barbas incanaq; menta.
Cinyphei tondent hirci setasq; comantes
Vsum in castrorum & miseris uelamina nautis. Quin;& iuxta illuʒ largas insurgere segetes mõstrare uidet̃ Ouidius libro.ii.de ponto cum ait:
Cinyphiæ segetis citius numerabis aristas:Quam tibi nostroꝝ statuatur summa laborum.

C inyphei prima cũ.c.exili &.i.latino:sequens cũ.y.græco scribit̃:cognomen est hircorum in aphrica:ut ĩ superiori dictione uidimus.

C innamomũ cũ.c.exili &.i.latino atq; duplicato.n.scribit̃:frutetum est in æthiopia.Quod teste Solino situ breui nascitur:ramo humili & depresso cum nunq̃; ultra duas ulnas ascendat.Et quod gracilius ꝓuenit eximium magis dicitur.Eius radicem ait Plinius li.xii.naturalis histo.magni ponderis uidimus in palatii templo:quod fecerat Diuo Augusto coniunx Augusta aureæ pateræ impositam ãnis oĩbus in grana durabatur donec id delubrum incendio cõsumptum est.Nec eodẽ teste cinamomũ & casia sunt arabum:sed cinnamomum idẽq; cinamum nascit̃ ĩ æthiopia trogodytis cõnubio permixta.

C innamum cũ.c.exili &.i.latino atq; duplicato.n.scribitur:similis ẽ arbuscula cũ cinnamomo: de qua Oui. li.fastoꝝ.iii.dum Baccho loqueret̃ meminit cum ait:Cinnama tu primus captiuaq; tura dedisti.

C ynomyia prima cũ.c.exili &.y.græco:penultima cũ diphthongo cõpacta ex.y.græco &.i.latino scribit̃: ut supra cum de ea diphthongo loqueremur ostendimus.Et interpretari põt canina musca. Naʒ componitur ex κυνὸσ quod est canis & μυῖα musca.

C ynocephali cum.c.exili utrobiq; &.y.græco in prima scribitur:bestiæ quædam sunt ex simiarum genere in omnibus prærerq; in capite quod caninum habent:humanam speciem deferentes. Nãq; dictio est compositio ex κυνοσ quod ut diximus canem indicat & κεφαλη caput:quasi caninum caput habentes. Suntque teste Solino in partibus æthiopiæ frequentissimi:uiolenti ad saltum feri morsu:nunq̃ ita mãsueti ut nõ sint magis rabidi:& de his sensisse Ouidium in prima metamor.arbitror potius q̃ de simiis:cũ dicit ex sanguine fulminatorum gigantum nata esse animalia his uersibus:Perfusam multo natorum sanguine terrã.Imaduisse ferunt calidumq; animasse cruorem:Et ne nulla suæ stirpis monumẽta manerent:In faciẽ uertisse hominum scæuæq; auidissima cædis.

C ynocephalea cũ.c.exili utrobiq; &.y.græco in prima:atq;.æ.diphthongo in penultima scribit᷑: herba ẽ caput canis repræsentãs:hãc dixit Apion grãmatic⁹ teste Plinio li.xxx.naturalis histo.ab ægyptiis Osiritẽ uocari:diuinamq; esse cõtra oĩa ueneficia:sed tota erueret᷑:statim eum q eruisset mori.

C ynoglossa cum.c.exili &.y.græco scribit᷑:herba est similitudinem habẽs linguæ canis:uidelicet cynos.i. canis γλωσσα lingua.

C ynorhodos prima cum.c.exili &.y.græco:penultima cũ.rh.aspirato scribit᷑:dicit᷑a nostris teste Plinio lib. xxv.naturalis histo.rosa siluestris:sed ꝓpria dictionis litteratura interpretat᷑ canis rosa.Nam cynos quod est canis cõponit᷑ cum ῥοδοσ:quod est rosa:quæ sane sic quoq; uocata est:qa ut ait Plinius li.viii.naturalis historiæ:eius radix ad morsum canis rabidi unicũ remedium oraculo quodam cõpertum fuit.Idem toti⁹ herbæ succum cum lacte exhibitum afficere dixit.

C ynosura cum.c.exili &.y.græco:atq; unico.s.scribit᷑:dici põt canis ura.i.cauda.Nam teste Aglosthene qui naxica scripsit:fuit una ex Iouis nutricibus de nymphis idæis:a cuius nomine urbs in arcadia:& portus qui ibidem est:& agri maior ps cynosura appellata fuit quã Iuppiter ob susceptа beneficia in cælum locauit.Et ob similitudinem cũ arcto Calistonis:& ipa arctos licet minor dicta fuit:ut in ea dictione uidimus. Est ergo cynosura minor ursa:de qua Lucanus libro.ix.ait:

Te segnis cynosura subit:tu sicca ꝓfundo Mergi plaustra putas.

C ynicus cũ.c.exili utrobiq; &.y.græco in prima:atq;.i.latino in penultima scribit᷑: fuit philosophorũ quorũdam agnomen:cuius sectæ princeps Antisthenes atheniẽsis fuit:qui teste Laertio cũ dissereret in gymnasio quod κυνόσαργεσ appellabat᷑:non longe a ianuis cynicum cognomẽ suæ sectæ dedit.Alii uero ex nostris qdam cognomen id canibus accæptum fuisse dicũt.Quia sicut canes natura mordaces sunt: sic philosophi illi in sectãdis uitiis mordaces eẽ dicerent᷑.Nam ut refert Laertius ĩ uita Diogenis cynici: interrogat⁹ Diogenes quare canis diceret᷑:respondit qa in eos qui dant blãdior:in eos q non dant oblatro: malos autẽ mordeo.Quin & cũ sepultus eẽt apud corinthũ iuxta portã:quæ in Aeschinum fert:super illi⁹ tumulo erecta fuit colũna super qua canem ex pario lapide exculpsere.Alii uero cynicos ex eo dictos fuisse arbitrãtur: quia eorũ nõnulli uelut canes absq; uerecũdia pudenda exercere uisi fuerint:ut Crates thebanus cũ uxore Hipparchia:& alii nõnulli.Ego uero gymnasii cognomen illis primit⁹ cynicorum nomen dedisse existimo: & causas alias ex cõsequentibus etiã illis successisse:hi Diocle teste philosophiam naturalem & rationalem tollebãt:soliq; morali initebantur.Repudiabãt liberales artes maxime geometriã & musicã:placebat eis finem eẽ secundũ uirtutẽ uiuere.Stoici hoc idem dixerũt.plærũq; herbis & aqua tantũmodo utebãtur. Cynici nobilitatẽ & diuitias abiiciebãt:quã sane sectam plures putauere non esse uitæ cõsentaneam.

C ynthos cũ.c.exili &.y.græco atq;.th.aspirato scribit᷑:mons est in delo insula decor⁹ natiuitate Apollinis & Dianæ:tantæq; celsitudinis teste Seruio:q; umbra sua totius insulæ ambitũ tegat:a quo & Apollo cynthi⁹ & Diana cynthia nominantur.

C ynthius prima cũ.c.exili &.y.græco:penultima cuʒ.th.aspirato scribit᷑ &.i.latino:cognomen ẽ Apollinis a cyntho monte accæptum:unde ait Ouidius li.i.de arte:Cynthius admoti uaccas pauisse phareas Fertur:& in pua delituisse casa.Quin & figuratẽ a Virgilio ꝓ Octauiano ponit᷑ ĩ sileno cũ ait:Cum canerem reges & prælia cynthius aurem Vellit.i.Octauianus.

C ynthia prima cũ.c.exili &.y.græco penultima cũ.th.aspirato &.i.latino scribitur:& pro Diana a poetis poni consueuit:ut Horatius in.iii.carminum:Tu curua recines lyra latonã & celeris spicula cynthiæ.Ad cuius similitudinem & Propertius amatam suam cynthiam uocauit:quæ Hostilia proprio nomine dicebatur:cuʒ in primo sui operis carmine ait:

Cynthia prima suis miserum me cæpit ocellis:

Contactum nullis ante cupidinibus. Cuius meminit Iuuenalis in satyra Credo pudiciciam cum ait:Haud similis tibi cynthia:nec tibi cuius Turbauit nitidos extinctus passer ocellos:hoc est tunc credo pudiciciã morantam in terris:cum montana uxor sternebat torum frondibus:& culmo idest paleis:uicinarumq; ferarum pellib⁹:quæ sane tibi o cynthia Propertii amica haudquaq; similis erat.Nec tibi o Lesbia amica Catulli: q̃ ita delicata fuisti:ut cum passerem haberes quo delectabaris:& is moreret᷑ tãtum fleuisti:quod tumore tibi oculi deturbati fuerint.Ipso dicente Catullo in libro primo:

Lugete o ueneres cupidinesq;.

Et quantum eſt hominum uenuſtiorum
Paſſer mortuus eſt meæ puellæ:
Quem plus illa oculis ſuis amabat.
Nam mellitus erat ſuamq; norat: Ipſam tam bene q̃ puella matrem:
Nec ſeſe a gremio illius mouebat: Sed circum ſiliens modo huc modo illuc
Ad ſolam dominam uſq; pipillabat. Et in fine ſubdit:
Tua nunc opera meæ puellæ:
Flendo turgiduli tument ocelli.

C yparïſſus prima cum.c.exili &.y.græco:reliqua uero cum.i.latino & duplicato.s.ſcribitur. Sed quandoq; ſic:quãdoq; uero.y.græcum in.u.noſtrum cõuertimus:ac dicit̃ cupreſſus. Nam Cypariſſus primũ:ut Virgilius libro æneidos.iii. Aeriæ quercus:aut coniferi cypariſſi: Ouidius libro metamorph.x. Sed tamẽ ante alios ceæ pulcherrime gentis: Gratus erat cypariſſe tibi. Cupreſſus uero etiam ſcribit̃:ut Virgilius li.georgicorum primo: Et teneram a radice ferens ſiluane cupreſſum. Namq; fuit Cupreſſus ſiue Cypariſſus puer formoſus a Siluano amatus:de quo Ouidius in.x.omnem fabulam explicauit. Et quia lachrymis diſſolut⁹ puer ob dolorem interfectæ ceruæ in eam arborem cõuerſus fuit:dicunt illam inferis conſecratam: hoc ẽ lachrymis & luctibus. Seruius uero dixit illam inferis conſecratam:quia cæſa nunq̃ reuireſcit:unde moris eẽ romani rettulit:ramum cupreſſi ante domum funeſtam poni funere:hoc eſt cadauere pollutam: Ne quiſq̃ per ignorantiam ingrediens pollueretur. Quare ab Horatio inuiſa cupreſſus eſt:& a Virgilio atra: hoc eſt funeſta nuncupatur. Verum de qualitate ligni locutus Plinius libro.xvi.naturalis hiſtoriæ inquit: Cariẽ uetuſtatemq; non ſentiunt cupreſſus:cedrus:hebenus:lotus:buxus:taxus:iuniperus:oleaſter & olea tardiſſime larix:robur:ſuber:caſtanea:iuglans rimã fixuramq; non capit ſpõte cedrus cupreſſus olea & buxus:maxime æternam putant hebenum & cupreſſum cedrumq; claro de omnibus indicio. Nam ĩ templo epheſiano Dianæ utpote tota aſia extruẽte cum quadringentis annis peractum ſit:conuenit tectum eius eſſe cedrinis trabibus:de ip̃o ſimulachro deæ ambigit̃. Cæteri ex hebeno eſſe tradunt. Mutianus ter conſul ex his q proxime uiſo eo ſcripſere uitigineum & nunq̃ mutatum ſepties reſtituto templo:ualuas eſſe e cupreſſo:& iam quadringentis prope annis durare. Materiem omnem nouæ ſimilem. Et ſubdit nõne ſimulachrum Iouis in arce e cupreſſo durat conditum ſexcenteſimoſexageſimoprimo anno dicatum. Memorabile etiam uticæ tẽplum Apollinis ubi cedrorum trabes durant: Ita ut poſita fuere prima urbis ei⁹ origine ãnis ſexcentis ſeptuagintaocto. Et in hiſpaniis aiunt tẽplum Dianæ a Zacyntho aduectæ cũ cõditoribus ãno ducẽteſimo ante excidiũ troiæ ut auctor eſt Bochus. Fuit etiam cypariſſus teſte eodẽ Plinio li.iiii.naturalis hiſto.urbs in achaia:& ſinus circuitus qnq; & ſeptuaginta miliariũ. Idem oſtendit Homerus li.ii.iliados.

C yprus cũ.c.exili &.y.græco ſcribit̃:inſula ẽ in carpathio mari ſita:porrectaq; inter ciliciã & ſyriã:inter alias orbis inſulas famoſiſſima:ueterũ diuitiis abũdans:luxui plurimũ dedita. Ob quod Veneri ſacrã dixit Florus li.iii. Eſt cyprus teſte Plinio circa finẽ libri.xii.naturalis hiſto.arbor odorata ĩ ægypto foliis & ſemine ſimilis coriãdro. Quã ut ait qdam eẽ dicũt arborem quæ in Italia liguſtrum uocatur.

C yprianus prĩa cũ.c.exili &.y.græco:ſequẽs cũ.i.latino ſcribit̃:nomen ẽ patrium:ac etiã uiri ꝓprium.

C yphus cũ.c.exili &.y.græco ſcribit̃. Genus erat poculi:quo ut plurimũ utebant̃ antiqui ĩ ſacris:ut Virgi.li.ænei.vii. Hoc pater anchiſes cypho libabat ad aras. & dicit̃ etiã ſcyphus cũ.s.ante.c.ut ĩ ea dictiõe uidebim⁹

C ypſelus cum.c.exili &.y.græco atq; unico.l.ſcribit̃:fuit teſte Herodoto li.hiſto.i.pater Periãdri corinthiorum tyranni.

C iranus cum.c.exili &.i.latino atq; unico.n.ſcribit̃:fuit lycius & Sarpedonis comes: quẽ teſte Homero lib.iliados.v. Vlyxes in bello troiano interfecit.

C irces cum.c.exili utrobiq; &.i.latino ſcribit̃:fuit Solis & Perſæ nymphæ filia:ut poetæ atteſtant̃:quã habitaſſe haud longe a caieta urbe cãpaniæ ferũt:ĩ mon te quodam oli inſula:q ab eo uſq; ĩ hũc diẽ circæus ẽ appelatus:ut teſtis ẽ Homerus ĩ odyſſea:& Virgi.circa initiũ libri.vii.ænei. Nec mõs ille teſte Seruio freto maris:ſed paludib⁹ a cõtinenti ſeparat⁹ erat. Quas limus ex albanis mõtib⁹ defluens tandẽ cõpleuit:& terræ cõtinuũ fecit:ſup quo grande oli:ut aſſerit oppidũ fuit:ut circæi ut gabii uulſinii:& aliæ q̃plures urbes ĩ plurali dicebant̃. Quod Iuue.ip̃e in ſatyra Criſpini oſtendere uidet̃ qũ ait de Nerone:q circæis nata forent an lucrinũ ad ſaxũ rutupinoue edita fundo oſtrea callebat:& Horatius. Oſtrea circæis:miſeno oriũtur echini. Nec de mõte ſane ĩtelligere potuerũt:q circæus ĩ ſingulari dict⁹ erat:ſ; de oppido magis quod ſic quoq; uocabatur:& in ſingulari circæum:ut utrũq; oſtendit Liuius & Horatius in epodo. Non ut ſuperni uilla candens tuſculi Circæia tangat mœnia.

C ircus cũ.c.abſq; aſpiratione utrobiq; &.i.latino ſcribit̃. Quidã uero cũ.y.græco ſcribendũ & græcum uocabulum putauerũt:eo quod κύκλοσ apud græcos p.y.græcũ ſcribit̃:a quo cyrcum ſimili mõ cũ.y.græco deduci exiſtimarũt. Quod nobis minime uideri põt. Nã cyclus qdẽ ſi apud nos ſcriberet̃:fatemur græcũ eſſe. Non aũt circus:qa aliam litteraturam & uocẽ ſequit̃. Nam dictio ẽ latina:& a circũeo nomen traxit. Vnde ſi cũ.y.græco ſcriberet̃:& ab eo quoq; deſcẽdẽtia oĩa p.y.græcũ ſcribẽda eẽnt:ut ei⁹ diminutiuũ cyr-

culus:qn & cyrcuit⁹:& uerbũ ipſum cyrcumeo.Item & præpoſitio circu3 & ſimilia quod nemo unq̃ uidit. Itaq; licet recte cyclus cum.y.græco ſcribatur:quod apud nos non niſi in compoſitione aut deriuatiõe cõperitur:ut hemycyclus:cyclades:cyclops:non tamen circus cum.y.græco ſcribi poteſt:aut ex illis cõpoſita ut ſemicircus:aut ſemicirculus:cũ dictiones ſint latinæ: & a uerbo circumeo deducãtur teſte Seruio:a quo circenſes eodem teſte ſuper.iii.georgi.quaſi circum enſes dicti ſunt ludi: ꝓpterea quod apud antiquitate3 rudem:quæ nondum ſpectacula in fabricarum ornatum deduxerat:inter enſes & gladios locis uirentibus agebantur.Et medio in loco munera collocabant:ut Virgilius libro æneі.v.Munera principio ante oculos circoq; locantur In medio:Erat ludricũ ut equi uictis curribus a circi carceribus deſcendentes ex uno latere circi decurrerent:& cum ad ſummum aduentaſſent:ſe inde diuerterent:& ex alio latere recurrentes ad primam uſq; circi mætam reducerentur:ut late & pulcherrime deſcripſit Sophocles ĩ ηλέκτρα.Quare a græcis ἱπποδρόμοσ:hoc eſt equoꝝ curſus circus ipſe ĩ ἱπποδρομίαι circenſes ludi uocitati ſunt: dicẽte Iuue. ĩ ſatyra Stẽmata quid faciunt:Sic laudam⁹equu3:facili cu3 plurima palma Feruet:& exultat rauco uictoria circo:ob clamorẽ.ſ.& applauſum circũſpectãtiũ. Nam diſponebatur circus in formam ſpatii oblongi: ita ut in ſummitate ſpatii:hoc eſt ĩ loco ubi equi reuoluebantur ſpecies hemicycli conſtituta uidebatur.In circuitu uero gradus inſurgebãt:in quibus ſpectantes ſedere conſueuerant.Vnde naturalem circũ deſcribẽs Virgilius libro æneidos.v.inquit:

Hoc pius æneas miſſo certamine tendit
Gramineum in cãpum:quẽ collibus undiq; curuis
Cingebãt ſiluæ:mediaq; in ualle theatri.

Circus erat.Habebant ergo prius curuos colles pro ſeſſilibus gradibus:qui quidem populi conſeſſus teſte Seruio in eũdem librum cauea uocabatur:dicente Virgilio in eodem libro:Hic totum caueæ cõſeſſum ingentis.Et ora prima patrum magnis clamoribus implet.Et libro.viii.Cõſeſſu caueæ magnis circenſib⁹actis Quin & id eſſe dixit Seruius quod Iuuenalis ait:Omnibus ad podium ſpectantibus:quaſi podium cũ cauea:ide3 eſſe uelit.Mihi uero uidetur ex iiſdem auctoritatibus podium & caueam magis totum circum:q̃ tantũmodo conceſſum deſignare:ita ut recte poſſe dicere uideamur gradus ſeſſiles in podio & cauea: hoc eſt in circo degere.Quin & in ipſo circi medio ut apud conſtãtinopolim:& romæ conſpeximus: atq; ex approbatis auctoritatibus accæpimus:locabantur obeliſci:ut in ea dictione uidebimus: ſepulchra nobilium uirorum:& res aliæ ſpectatione dignæ:circum quas hoc eſt inter eas res ſic per ordinem ĩ medio diſpoſitas equi decurrebant.Dicebatur etiam circus ſtadiũ:& locus ubi curſus erat equorum:curriculum ſtadii ut ex multis auctoribus conſtare poteſt:& Gelli præcipue circa initium noctium atticarum.At locus ille unde equi ipi primo mittebantur: oppidum teſte Varrone de lingua latina:Neui⁹ appellauit. Poſtea ut ait dicti ſunt carceres:eo quod coerceantur equi: ne inde exeant:anteq̃ magiſtratus ſignum miſit: iuxta quem ſenſum Virgilius in fine primi georgicorum ait:

Vt cum carceribus ſeſe effudere quadrigæ
Addunt in ſpatia:& fruſtra retinacula tendens
Fertur equis auriga:nec audit currus habenas.Et libro.iii.

Ruuntq; effuſi carcere currus.Sane Octauianus teſte Suetonio in illius uita: in circo aurigas curſoreſq; & confectores belluarum ex nobiliſſima iuuentute produxit.Sed & troiæ ludum edidit frequẽtiſſimum.Maiorum minorumq; puerorum priſci decoriſq; moris exiſtimans claræ ſtirpis indole3 ſic noteſcere.Similiter C.Calicula:ut idem in eius uita rettulit:edidit circenſes plurimos a mane uſq; ad ueſperam ĩteriecta modo aphricanorum uenatione:modo troiæ decurſione.Nec ullis niſi ex ſenatorio ordine aurigantibus. Ludus uero troiæ qualis erat:& unde originem habuit:late & eloquẽtiſſime monſtrauit Virgili⁹libro ænei.v.Verum circos in urbe fuiſſe tres:& non plures diuerſis in locis legimus.Et primum circum maximum cognominatum fuiſſe.Secũdum flamineum:qui & apollinaris eſt dictus.Tertium Neronis circum in uaticano. De maximo loquitur Liuius libro primo ab urbe:cuius locum a Tarquinio deſignatum oſtendit cum ait: Primum circo qui nunc maximus dicitur:deſignatus eſt locus:diuiſa loca patribus:equitibuſq; urbis: ſpectacula ſibi ut quiſq; facerent fori appellati.Nam eos foros uocauere:quod opus erat maximum. Vnde romanus populus ſpectabat quæ in circo munera edebantur.hæc ille.Seruius uero ſuper.iiii.æneidos:in eu3 Virgilii locum Impleſſemq; foros flammis inquit foros eſſe tabulata nauium:ab eo quod inceſſus ferãt: & eſt generis maſculini numero tantum plurali.Nec aliud q̃ tabulata intelligere uoluit Liuius:nam ut proſequitur ſpectauere furcis duodenos ab terra ſpectacula alta ſuſtinentibus pedes. Ludricum fuit equi pugileſq; ex hetruria maxime acciti ſolennes. Sed ut oſtẽdit Plinius libro trigeſimoſexto naturalis hiſtoriæ:fuit poſtea circus maximus a Cæſare dictatore extructus:longitudine ſtadiorum trium:latitudine unius: ſed cũ ædificiis iugerum quattuor.Cornelius uero Tacitus incendium id deſcribẽs quo Neronis tẽpore romana urbs pene conflagrauit.Initiu3 inquit in ea pte circi ortũ:quæ palatino cælioq; montib⁹cõtigua eſt.hæc ille oſtendens eum circũ fuiſſe:cuius ueſtigia inter palatinum & auẽtinũ:etiã nunc cõſpiciunt:habuit circus maximus præclariſſima quædã circa ſe ædificia. In primis ædẽ Veneris:quam teſte Liuio lib.ab urbe.x. Fabius

Gurges consulis filius: aliquot matronis stupro damnatis ex eo mulctaticio ære construxit. Fuit etiam teste Plinio li.xxxv.apud circum maximū ædes Cereris. Liuius item de bello macedonico dixit. Cn. Liciniuʒ duumuirum ædem Iuuentutis in circo maximo dedicasse. Ouidiuis etiā li.fastoꝝ scribit tēplum Mercurii circum maximū spectasse: ubi ad illum dixit: Templa tibi posuere patres spectantia circū Idibus ex illis est tibi festa dies. Idem li.vi.ostendit colūnam breuem marmoreā post summā circū fuisse: ad quā romani ꝓfecturi ad bella hastā eam ꝑtem uersus in quā ituri erant: ꝓiicere cōsueuerāt. ait enim:

Prospicit a tergo summum breuis area circum
Est ibi non puæ parua colūna rotæ:
Hinc solet hasta manu belli prænuncia mitti
In regem & gentē cum placet arma capi. Erat etiā in ꝑte circii Herculis quoddam tēplum: quod Sylla iussu Sibyllæ construxit. Vnde ait Ouidius:
Altera pars circi custode sub hercule tuta est:
Quod deus euboico carmine mun⁹habet. & subdit: Si titulos quæris sylla probauit opus. Nam aliud erat Herculis tēplū i foro boario: in quod teste Plinio li.x.naturalis histo.nec canes nec muscæ intrare poterant: eo quod post primas tēpli ualuas Herculis claua locata fuit: cum qua eo in templi loco Cacū occiderat: cui⁹ odore & non īmerito absterrerentur canes. Circus flamineus ideo dictus est: quod in pratis flamineis costructus fuit. Vnde Liuius itaq; inde cōsules: ne criminationi locus esset: in prata flaminea ubi nunc ædes Apollinis est: iam tum apollinarē appellabant: aduocauere senatum. Et in eodem li.ea iquit oīa i pratis flamineis concilio plæbis acta: quæ nunc circum flamineum appellāt: ex quib⁹ nōnulli certissime affirmare uolunt eū flamineum circū fuisse: qui nunc quoq; agon uocitatur: iuxta quem teste Pandulpho lateranēsis ecclesiæ hostiario Hadrianus primus romanus ponti. in æde Apollinis ecclesiā cōsecrauit Apollinaris martyris & præsulis Rauēnatis: ut nominis similitudine memoriam idolorū cōfunderet. Nāq; in eo circo apollinaria i honorem Apollinis celebrari cōsueuerant: dicente Macrobio de saturnalib⁹: bello punico apollinaris ludi ex sibyllinis libris primū sunt instituti suadente Cornelio Ruffo decemuiro: & infra subdit. Inq; eaʒ rem duodecim milia æris prætori: & duas hostias maiores dari decēuiris præcæptuʒ ut græco ritu hisce hostiis sacrū facerent Apollini boue aurato: & capris duabus albis auratis. Latonæ boue fœmina aurata: ludos in circo populus coronatus spectare iussus. Cornelius etiā nepos teste Prisciano in.ix.dixit ædes Martis ē i circo flamineo architectata ab Hermodoro salaminio. Circū aūt Neronis in uaticano fuisse ostendit Plini⁹ li.xxxvi. naturalis histo.de quo in dictione obeliscus uidebimus.

C hiragra cum.ch.aspirato &.i.latino scribit̃: dici pōt manuū dolor. Nam cōponitur ex χειρ quod ē manus & ἄγρα dolor atrocitas uel aspera īfirmitas: & simili modo cōponit̃ podagra: uidelicet a podos.i.pedis & agra dolor: quā incurabilē dixit Ouidius li.i.de ponto cum ait:
Soluere nodosam nescit medicina podagram:
Nec formidatis auxiliatur aquis. Idest rabidis hominibus q more rabidoꝝ canum licet acriter sitiant aquā abhorrent & timent: unde Lucanus li.vi. Non spuma canum qbus unda timori est.

C yrene absq; aliqua aspiratione uel diphthongo: & cum.y.græco scribit̃: fuit uirgo miræ pulchritudinis filia Penei regis arcadiæ: siue ut poetæ dicunt Penei fluuii. Virgilius li.georgicoꝝ.iiii.ad Cyrenem locut⁹ait Tristis aristeus penei genitoris ad undam Stat lachrymans. hanc Apollo e monte pelio thessaliæ rapuit: Et illam in finibus libyæ ad iuga montium ægypto adiacētium deduxit: quæ teste Iustino li.xiii.quattuor illi filios peperit Aristeum Nomium Antæum & Argeum: quo in loco Batus Cyrni filius ex solutis linguæ nodis Apollinis responso ciuitatem cyrenem cōstruxit: regnāte romæ Anco Martio: a qua tractu tēporis libya ipa cyrenæa uocata fuit: & scribit̃ cyrenæus cū diphthongo in penultima.

C yrnus cū.c.exili &.y.græco scribit̃: fuit rex therapnes.i.corsicæ: a quo isula cognomē cyrne anteq̄ corsica uocaret̃ accæpit: & fuit pater Bati q cyrenem urbē libyæ cōstruxit: ut in ea dictione uidimus.

C yrne cū.c.exili &.y.græco scribit̃: isula est i ligustico mari: quā hodie corsicā uocam⁹: dicta primū therapne Deinde a Cyrno rege cyrne cognominata. Vnde cyrnæus cū.æ.diphthōgo. Virgilius i Mœri: Sic tua cyrnæas fugiant examina taxos.

C yrinus prima cū.c.exili &.y.græco: sequēs cū.i.latino scribit̃: nomen est uiri ꝓprium.

C hirographum prima cū.ch.aspirato &.i.latino: q̄ꝗ apud græcos sit.ei.diphthongus: & ultīa cū.ph.aspirato scribitur: dici pōt manus inscriptio.

C hiromantia prima cū.ch.aspirato &.i.latino: ultima cū.t.simplici &.i.latio scribit̃: dici pōt manibus diuinatio. Nam cōponit̃ ex χειροσ: quod est manus: μαντια diuinatio.

C hironomos per.ch.aspiratum &.i.latinuʒ scribitur: est communis generis: & dicitur ille uel illa: qui quæue manibus gesticulatur & ludit. Nam componitur ex χειρόσ: quod est manus: & νομοσ lex. Vnde Iuuena. in satyra Credo pudiciciam: Chironomon lædam molli saltāte bacillo: & inde chironomans tis. Vt idem in satyra Si te propositi inquit:
Structorem interea ne qua indignatio desit

Saltantem ſpectas:& chironomanta uolanti Cultello.

C hironomia modo conſimili ſcribitur & componitur:quæ ut ait Quintilianus ĩ nomine ipſo declaratur lex geſtus:quæ ab tẽporibus heroicis orta fuit.Ea ſummis græciæ uiris:& ab ipſo etiã Socrate ꝓbata. A Platõe quoq; in pte ciuilium poſita uirtutum:& Chryſippo in præcæptis de liberorũ educatione compoſitis non omiſſa.Nam ut ſubdit Quintilianus lacedæmonios qdem etiam ſaltationẽ quẽdam tanq̃ ad bella quoque utilem habuiſſe inter exercitationes accæpimus.Neq; ut ait id ueteribus romanis dedecori fuit.

C hirodita eodem modo ſcribitur:tunica eſt teſte Gellio li.vii.noctium atticarum:ꝓlixa ultra brachia: manꝰ totas ac ꝓpe digitos operiens:unde nomen aſſumpſit:quam ferre romæ atq; in omni latio indecorum fuit. Vnde.P.Aphricanus uerba hæc in.P.Sulpitium Gallũ hoĩem delicatum obiectauit.Nã q quotidie unguẽtatus aduerſus ſpeculũ ornetur:cuius ſupercilia radũtur: q barba uulſa fœminibuſque ſubuulſis ambulet qui in cõuiuiis adoleſcentulus cũ amatore cũ chirodita tunica inferior accubuerit:q nõ mõ uinoſus:ſed uiroſus quoq; ſit:eum ne quiſq̃ dubitet qn idem fecerit: quod cinædi facere ſolẽt.Simile Virgiliꝰ:Et tunicæ inquit manicas:& habẽt redimicula mitræ.

C hiron cum.ch.aſpirato &.i.latino licet apud græcos ſit ei diphthongus ſcribitur:fuit Saturni filius ex Phillyra Oceani filia:cũ qua Saturnus cum concũberet:& Ops eius uxor adueniret:in equũ cõuerſus Chironẽ centaurum genuit:ꝓ dimidio hoĩem:& reliquo dimidio equũ.Vnde ait Virgilius li.georgi.iii.Talis & ipẽ iubam ceruice effudit equina:Cõiugis aduentu pernix ſaturnus:& altum Pelion hinnitu fugiens impleuit acuto.Aratus uero nil de aduentu uxoris cõmemorans dixit Saturnum quærentẽ p thraciam filium Iouem in equũ cõuerſum cum Phillyre cõcubuiſſe:& Chironem ut diximus ꝓgenuiſſe:q ab ipſa phillyre phillyrides cognominatꝰ ẽ.Vt Virgiliꝰ li.georgi.iii.Phillyrides chiron amithaoniuſq; melãpus.At ipſe Chiron nõ modo centauros:ſed cunctos hoĩes ſui temporis bonitate & iuſticia ſuperauit:dicente Germanico ĩ arateo: Hic erit ille pius chiron iuſtiſſimꝰ oẽs Inter nubigenas & magni doctor achillis.Nauigauitq; teſte Orpheo cum argonautis:dicente ἔνθα δὲ χείρων δικαιότατος κενταύρων.Quem & iudicẽ illorũ & medicum fuiſſe dixit.Nam ut uidebimus in dictione Hippocrates:medicinã & herbarum bonitates etiã adinuenit: quam poſtea docuit Aeſculapiũ & Achillẽ.Idem cũ argonautis teſte Orpheo ἄλλοτε δ᾽ αὖ φοίβῳ κιθάρην μετὰ χερσὶν ἀράσσω:hoc eſt nõnunq̃ Phœbo citharam manibus perſonabat:quam Achillem ſimiliter pulſare docuit.Ad hũc in pelio monte cum ſemel diuerteret Hercules:& ſagittas ipſius Herculis ĩ ſanguine hydræ intinctas Chiron manibus cõtrectaret:admirareturq; quẽadmodum ĩmania centaurorũ corpora illis interfeciſſet:una e manibus dilapſa pedẽ feriit:& illũ in maximas anguſtias coegit. Sed deoꝝ miſeratione poſt.ix.dies ad aſtra ſublimatus ẽ:dicente Ouidio li.faſtoꝝ.v.

Nona dies aderat cum tu iuſtiſſime chiron
Bis ſeptem ſtellis corpore cinctus eris.

C hirurgia cum.ch.aſpirato &.i.latino utrobiq; ſcribit̃:ſed apud græcos in prima eſt.ei.diphthõgus:quæ ut ſupra uidimus in.i.noſtrum cõmutata fuit.Nam cõponitur ex χείρ:quod ẽ manus:& ἐργία operatio:ſed ĩ compoſitione mutatur.r.antepenultima in.ου.diph.& dicitur χειρουργία.Sane ex.ei.diphth.quæ eſt in prima quidã abiiciunt.e.& detinẽt.i.ac dicunt chirurgia.Quidã uero ecõtratrio abiiciunt.i.& detinent.e. ac dicunt cherurgia.Item nonnulli ſimiliter ex diphthon.antepenultimæ abiiciunt.o.ac retinent.r.& in.u. noſtrũ cõuertunt:& dicũt chirurgia.Alii uero ecõtrario abiiciunt.r.& retinẽt.o.ac dicunt chirogia:quæ in oĩbus manuum operationem indicat.

C irtiſcus abſq; aliqua aſpiratone &.i.latio utrobiq; ſcribit̃:fluuiꝰ ẽ teſte Herodoto memorãdus in ſcythia.

C yrus cũ.c.exili &.y græco atq; unico.r.ſcribit̃:fuit rex perſaꝝ potẽtiſſimꝰ:& primo ab Aſtyage auo materno expoſitus:q a paſtore regii pecoris cõpertus & enutritus:cũ puer effectus inter paſtores ĩperio uteretur Cyri:hoc ẽ domini nomen accæpit:ut dixit Iuſtinus li.ſui epitomatis.i.Nam κύριος græce latine dominus dicitur:ipẽ deinde apud maſſagetas in prælio occidit̃.

C irrha cũ.i.latino & duplicato.r.atq; ſecũdo aſpirato ſcribit̃ ẽ mons ſeu collis pnaſi alio nomine helicon uocitatus.Fuitq; Apollini ſacer: unde Martialis:Quid tibi cũ cirrha:quid cũ pmeſſidos unda. Et ĩde cirrhæꝰ ut Iuue.in ſatyra Exẽplo quodcũq; malo inquit:Et cirrhæi ſpicula uatis.

C yrillus pría cũ.c.exili &.y.græco:ſequens cũ.i.latino & duplicato.l.ſcribit̃:nomen ẽ uiri ꝓprium.

C hilo cuꝫ.ch.aſpirato &.i.latino atq; unico.l. ſcribitur:fuit philoſophus lacdæmoniꝰ:patre Demageto unꝰ ex ſeptem ſapientibus græciæ.hũc Plinius li.vii.naturalis hiſto.eius ſententiæ auctorem fuiſſe dixit: quæ in templo Apollinis litteris aureis ſcripta fuit γνῶθι σεαυτόν.i.cognoſce teipſum.Idem teſte Laertio elegiam ſcripſit ad uerſus ferme ducentos in qua dicebat futurorum ꝓuidentiam ratione poſſe compræhendi ꝓ uirtute uiri.Hũc eundem Herodo.li.hiſto.i.cũ Hippocrate in olympia cõueniſſe oſtendit.Fuit idem in loquendo breuis:ob quod Ariſtagoras meleſius eum breuiter loquendi modũ chilonium appellauit.Senuit circa primã & qnquageſimã Olympiadẽ:quo tpe uiguit Aeſopus.obiit piſæ amplexus & oſculatus filium: q fuerat in olympia coronatus.Defunctũ aiunt ex ĩmodico lætitia & imbecilli ſenio.

C ius cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:fluuiꝰ eſt thraciæ:q teſte Herodoto li.hiſto.iiii.ex pæonibꝰ & rhodope

monte ꝓfluens:medium ſcindit æmum:& in iſtrum defluit.

C hius cum.ch.aſpiraco &.i.latino ſcribitur:inſula eſt in mari ægæo:habens aruiſium promontorium:a quo aruiſia uina deducebantur. Virgi.in daphni: Vina nouũ fundaꝫ calathis aruiſia nectar.Et habet chius ĩ primitiuo penultimã breuẽ:ut Lucanus in.viii.Quas aſine cautes.& quas chius aſperat undas.At ĩ deriuatiuo ꝓducit ut Horati⁹li.ii.ſermonum:Cæcuba uina ferens alchon chium maris expers.

C iſſeus cũ.c.exili &.i.latino atq; duplicato.s.&.eu.diphth.ſcribit̃:fuit teſte Virgi.li.æneí.v.rex thraciæ: dicente Aenea:cratera ĩpreſſum ſignis:quẽ thracius olim Anchiſæ genitori in magno murmure ciſſeus Ferre ſui dederat monumẽtũ & pignus amoris.Fuit & pater Hecubæ uxoris Priami:ut oſtẽdit Euripides ἑκάβη cum ait πολύδωρος ἑκάβης παῖς γεγὼς τῆς κισσέως.Ex quo patronymicũ fœmininũ ꝓficiſcitur ciſſeis.Vt Virgi.li.ænei.vii.Ciſſeis pregnans ignes enixa iugales.

C yſſus cum.c.exili &.y.græco atq; duplicato.s.ſcribit̃:genus eſt hederæ:quæ teſte Pli.li.xvi.naturalis hiſto. ſola omnium generꝫ ſine adminiculo ſtat.

C ithara cum.c.exili &.i.latino atq;.th.aſpirato ſequente.a.uocali ſcribit̃:inſtrumentum eſt muſicum: quod etiam lyra dicitur.

C itharœdus prĩa cũ.c.exili &.i.latino ſequẽs cum.th.aſpirato:& penultima cũ.œ.diphthongo ſcribit̃. Naꝫ componit̃ ex cithara:& ὠιδὸς cantor:ubi diphthongus ex.ω.mega &.i.ꝑuo cõuertit̃ ĩ.œ.diphthongum noſtrum quẽadmodũ ſupra uidimus:cum de illa tractauimus.Mulier uero dicit̃ apud Terentium cithariſtria:ſicut a cymbalo cymbaliſtria:at cantrix ſeu cantatrix dicitur apud eundem pſaltria a pſallo uerbo græco:quod apud nos eſt canto.

C ythera prima cũ.c.exili &.y.græco:penultima cum.th.aſpirato ſequẽte.e.abſq; diphthõgo ſcribit̃:fuit teſte Heſiodo in theogonia ciuitas cypri:a qua Venus ipſa cognominat̃.Eadem litteratura ſcribit̃ inſula quæ ultima ex cycladibus ponit̃.Laerti⁹uero laconiæ inſulã dixit:quæ pri⁹porphyris dicta fuit:ut in ea dictione uidebimus:ſed ob celebratũ Cythereæ tẽplum:quod in illa erat cythera neutri generis & tantũmodo ĩ plurali cognominata fuit. Virgi.in.i.ænei. Hũc ego ſopitũ ſomno ſuꝑ alta cythera Recõdã: & li.x.Eſt paphos idaliumq; tibi ſunt alta cythera:ſicut hæc ſolẽnia & hæc artaxata ĩ plurali ſimili mõ tãtummodo declinant̃: ut Iuue.Sic pretextatos referũt artaxata mores.de qb⁹in ſuis dictionib⁹uidimus uidebimuſq;.

C ytherea prĩa cũ.c.exili &.y.græco ſequẽs cũ.th.aſpirato &.e.uocali tã ĩ penultĩa q̃ ãtepenultĩa abſq; diph. ſcribit̃:ſane apud græcos in penultima ẽ.ei.diphthong⁹:ob quod dixit Serui⁹ſuꝑ.vi.ænei.dici cythereã ꝓ cytheriã:hoc eſt uoce græca ubi illa diphthõgus ſic ſonat.Et ẽ cytherea Veneris cognomẽ a cythera urbe cypri:ut in precedenti dictiõe uidimus. Vnde uocabulum cythereia & cytherei⁹ꝑ diuiſionẽ.ei. diphthõgi deducit̃:ut Oui.li.metamorpho.xiii.Fert humeris uenerabile onus cythereius heros.

C ythereis ut ſupior dictio & cũ.i.latino in fine ſcribit̃:nomẽ fuit libertæ Volũnii.Quã Gallus amauit:& Licorim in ultima æglogа:quæ gallus inſcribit̃ Virgi.nominauit.

C ithæron prima cũ.c.exili &.i.latĩo:ſequẽs cum.th.aſpirato &.æ.diphthõgo ſcribit̃. Vnus ẽ ex iugis ꝑnaſi montis boetiæ:nõ longe a thebis:quẽ Lactanti⁹ dixit li.i.diuinarũ inſtitutionũ:ſic quoq; dici:qa frequenter ſuꝑ ipõ cantu cytharæ Orpheus ꝑſonaret.Quod Oui.li.metamorpho.iii.prius cõfirmaſſe uidet̃ cum ait: Vadit ubi electus facienda ad ſacra cithæron:Cantib⁹& clara bacchantũ uoce ſonabat.Nam ĩ eo perſancte colebat̃ Bacchus.Quin & in illo Pentheus atq; Orpheus dilaniati fuerunt.

C ytorus prĩa cũ.c.exili &.y.græco:penultĩa cũ.t.exili &.o.uocali ſcribit̃:mons ẽ teſte Solino minoris aſiæ in paphlagonia porrect⁹ĩ ſpatiũ trium & ſexaginta miliũ buxo fertilis : quæ ut ait uento mota æſtus imitatur undarꝫ:dicente etiã Virgi.li.georgi.ii.Et iuuat undantẽ buxo ſpectare cytoron.

C ytiſus prĩa cũ.c.exili &.y.græco:ſecũda cũ.t.ſimplici &.i.latino:qn & unico.s.ſcribit̃:frutex ẽ teſte Plinio circa finẽ li.xiii.naruralis hiſto.ab Antilomacho athenienſi miris laudib⁹predicat⁹pabulo ouium:quo modico pingueſcũt & quadrupedia aut iumẽta hordeum ſpernũt.hæc ille.Quare dixit Theocritus.

α αἶξ τὸν κύτισον ὁ λύκος τὰν αἶγα διώκει

α γέρανος τὤροτρον ἐγὼ δ᾽ἐπὶ τίν μεμάνημαι.

Ex qb⁹ea trãſtulit Virg.quãdo dixit ĩ corydone:Torua leæna lupũ ſeqt̃:lupus ipẽ capellã:Florentẽ cytiſuꝫ ſeqt̃ laſciua capella.Et ſubdit Pli.ad ea quæ ſupra dixit.Nõ ex alio pabulo lactis maior copia aut melior.Et ĩfra ſubſeqt̃ iuent⁹hic frutex in cytiſo ĩſula:ĩde trãſlat⁹in oẽs cyclades:mox in urbes græcas caſei ꝓuẽtu.hæc ille.iõ dixit Serui⁹ſuꝑ.ii.georgi.ab ea ĩſula:ĩ qua abũdat nomen aſſumpſiſſe.Et ꝑgit Pli.ꝓpterea qđ maxĩe miror rarũ eẽ ĩ Italia nõ æſtuũ:nõ frigorꝫ:nõ grandinũ:aut niuis iniuriã expaueſcit.Adiicit Iginus:ne hoſtiũ qdem ꝓpter nullã gratiã ligni:nec formam eius fruticis faciẽue declarat:ut reliquorꝫ fecit.

C hytrapos prĩa cũ.ch.aſpirato &.y.græco:ſequẽs cũ.t.exili ſcribit̃:dicitur ille tripos q chytram.i.ollã ſupra ignem detinet.Et ſeqtur ultime dictiõis declinationẽ quæ eſt pos podis ut Oedipos:& ſimilia.

C yzicus prima cum.c.exili &.y.græco:ſecunda cum.z.conſonante &.i.latino:ultima cum.c.exili ſcribitur: ciuitas fuit aſiæ nobiliſſima ſita in cherroneſo maris propontidis mœnibus arce & turribus marmoreis: q̃ſi altera roma:ut ſcripſit Florus libro.iii. Vnde ait Ouidius li.i.de triſtibus:

Hincq; propontiacis hærentem cyzicon oris:
Cyzicon æmoniæ nobile gentis opus.

C lanius cum.c.exili &.i.latino scribit:fluuius est cāpaniæ,ppe neapolim fluens:& acerras dictus a κλάνιον: quod est uiola qua illius ripæ abundare dicuntur.

C larium cū. c.exili &.i.latio scribit:oppidū ē teste Seruio sup.iii.æneí.ī cōfinio colophonioꝝ.Vnde Apollo Clari⁹ dictus ē:quod nō lōge ab epheso qdā eē referūt.Vbi Iuppiter Neptun⁹& Pluto mūdi ipia sibi iuicē sunt sortiti.Vnde Pli.li.v.naturalis histo.cum de epheso loqret iqt:inde Apollinis clarii phanū lebetos fuit

C laros cum.c.exili scribit:insula ē una ex cycladibus:a qua ut nōnulli putant Apollo clarius dictus ē: quod Homerus in hymno Apollinis asserere uidetur.

C larius cū.c.exili &.i.latio scribit:cognomē est Apollinis:uel ab oppido in cōfinio colophonioꝝ.Vel ab insula claros:in qua ut dicūt claria ē urbs:i qua religiosissime colebat clarius deus dictus ē.Ouidius lib.ii.de arte:Et clario delos amata deo:Idem circa initium libri fastoꝝ:Et clario missa legenda deo.

C lassica cum.c.exili & duplicato.s.scribit:sunt teste Petronio grāmatico cornua tubæ quæ cōuocandi cā facta erant.& ut ait a calando classica dicta sunt:de quo ī dictione calēdæ uidimus.

C lazomene cum.c.exili in pria &.z.cōsonante in secunda scribit:urbs ē in cōfinio æoliæ & ioniæ:quam sub lydia nōnulli historici quādoq; posuere.

C learchus prima cum.c.exili & ultima cum.ch.aspirato scribit:quasi cleos.i.gloriæ:& archos princeps: fuit philosophus solensis

C leantes cū.c.&.t.exilibus scribit:fuit Asius philosophus & Phanii filius:& teste Antisthene pugil primum deide,psect⁹ athenas cū qttuor drachmis discipulis factus ē Zenōis.Fama ē ipm laboriosissimū fuisse:adeo ut iopia cogente se mercenariū faceret:ac noctu qdē ī hortis hauriret aquas.Interdiu operā studiis liberalibus daret.Pisebat etiā sæpe farinas.Ingeniū obtusum diligētia uicit.Cōposuit libros pulcherrimos de tpe: de sensu:de arte:de appetitiōe:de antiqtate:de diis:de hymenæo:de gigantibus:de arte amatoria:de politicis:de legibus:& alios qplures.Tumuit illi gīgiua ac putruit.medicoꝝ sentētia biduo se a cibo abstinuit: cōualescente ipo & medicis sibi cōsueta pmittētibus:iteꝝ sponte sua fecit abstinētiā q cōsumpt⁹ē:& extict⁹ Alii dicūt amore alterius uitæ manū sibi iniecisse:audito a se Zenonis ānis.xix.Cuius ānos: hoc ē nonagesimū æquasse dicit.Et ille idem ē q Cloātes cum.o.post.l.a Iuue.dicit cum ait in.ii.satyra:Et iubet archetypos pluteum seruare cloantas.At Cloanthus cū.th.aspirato:alius fuit ut ī ea dictiōe uidebimus.

C leobolus cū.c.exili & unico.l.ī ultima scribit:fuit lindius Euagore fili⁹unus ex septē sapiētib⁹græcie.Cui⁹ genus plæriq; ad Herculē referūt: dicūtq; illum petisse ægyptum pcipiēdæ philosophiæ gratia. Natamq; illi filiolam Cleobolinā:quam exametroꝝ ænigmatum uatem aiūt.Fuit hic tpe Solonis ad quem epistolam direxit:obiit annoruꝫ.lxx.

C leombrotus cū.c.&.t.exilibus scribit:fuit teste Plutarcho uir lacedæmonius:& Pausaniæ filius.

C leostratus absq; aliqua aspiratiōe scribit:fuit nomen cuiusdam uiri atheniensis.

C leomenes cū.c.exili & absq; aliq diphthōgo scribit:fuit teste Herodo.li.histo.iii.uir sua ætate iustissimus.

C leone cum.c.exili scribit:urbs est arcadiæ in nemæa regiuncula.

C leonymus cum.c.exili &.y.græco scribit:nomen fuit uiri,pprium.

C lericus absq; aliq aspiratiōe & cū.i.latio scribit:dici pōt qsi sortitus.Nā a κλῆρος:quod ē sors deducitur.

C lepsydria pria cū.c.exili secunda cū.y.græco & penultia cū.i.latio scribit.Vas ē quoddam ī fundo crebris & minutis foraminibus psoratū:qn & e latere supiori latiori quodā foramine aptū:quod sane uas cū aqua iplet:& ide supius foramen digito claudit:ne uacuū det:cōtinet aq iterius nec effundi pōt.Sꝫ cū apit qa aer uices eius qd euacuat supplere pōt p rimas ipi⁹fundi sparsiꝫ diffundit.Sane nōnūq; simili uase designabāt apd ātiquos horæ.Et a κλέπτω quod est furor:& ὕδρια:quod ē uas aqueū cōponit qsi aquā furetur.

C limax cū.c.exili &.i.latio scribit:dicit latine scala:qd tā i plurali q̄ i singulari idē significat:& in utroq; numero cōperit.Est etiā climax figura cū de uerbo ad uerbū fit gradatio:ut Virgi.ī Alexi:Torua leæna lupuꝫ seqt lupus ipse capellam:Florentē cytisum sequit lasciua capella.Et illud Mars uidet hāc:uisamq; cupit:potiturq; cupita.Vnde Aphricanus mō cōsimili aiebat:ex inocētia nascit dignitas:ex dignitate honor:ex honore imperium:ex imperio libertas.

C lymene cū.c.exili &.y.græco & absq; aliq diph.scribit:fuit teste Hesiodo ī theogonia nymphaꝝ una oceani & Tethyos filia:de qua Virgi.li.georgi.iiii.Inter q̄s curā clymene narrabat inanē.Fuitq; mater Phaethōtis:de qua Ouidius li.metamorph.i.Et tulit ad clymenen epaphi cōuicia mater.Altera fuit ministra Helenæ decoris oculis redimita:ut dixit Homerus li.iliados.iii.quam unam & Aethram alterā comites in patria habuerat.Vnde ait Ouidius in epistola Helenæ ad Paridem:
Cætera p sotias clymenen æthramq; loquamur.
Quæ mihi sunt comites consiliumq; duæ.

C lio cum.c.exili &.i.latino scribit:fuit musaꝝ una a cleos quod est gloria cognominata:ut uidebimus in dictione musæ:de qua Ouidi us li.fastoꝝ.v.Clioq; & curuæ scita thalia liræ.

C lytæmnestra prima cum.c.exili &.y.græco:secũda cum.t.exili &.æ.diphth.penultima cuꝫ.m.ante.n.in eadem syllaba &.e.absq; diphth.ultima cum.t.exili scribit᷑.Quãq; inscii qdam moderniores scripturam eius dictionis prorsus corruperũt: fuit Tyndari filia ex Leda uorq; Agamẽnonis:& mater Horestis:quæ cũ adulterasset cum Aegystho Thyestis filio:Agamẽnonem a bello troiano redeuntem teste Iuuenale media inter pocula interfecit.

C litomachus pría cũ.c.exili &.i.latino:sequẽs cũ.t.similiter exili:ultima cũ.ch.aspirato scribit᷑:fuit philosophus carthaginẽsis:& lingua patria Hastrubal uocabat᷑:in q̃ etiã philosophari cœpat. Venit athenas quadraginta ãnos nat⁹:adiuitq; Carneadẽ:q hominis industriã admirat⁹:eũ curauit studiose doceri:euasitque ita clarus ut Carneadi successerit.uersat⁹ ẽ in tribus sectis academica:peripatetica:& stoica.

C linias cũ.c.exili &.i.latino utrobiq; scribit᷑:& nõnunq̃ sine.s.finali:apud græcos uero in pría ẽ.ei.diphthõgus:fuit teste Plutarcho pater Alcibiadis.Alius fuit cretẽsis:de quo Plato ĩ legibus meminit.

C lypeus cũ.c.exili &.y.græco scribẽdũ eẽ ostendit Plini.li.xxxv.naturalis histo.ostendens a γλυφω:quod ẽ sculpo deriuari:quasi γλύπτοσ:hoc est sculptus.Ita ut.y.mutet᷑ in.c.nostrum sicut cõtra ob uicinitatem litteraꝝ:ut in antehabitis ostendimus. Vnde ait sic Plinius:scutis enĩ qualibus apud troiã pugnatum ẽ:continebant᷑ imagines.Vnde & nomẽ habuerũt clypeorũ.Non ut puersa grãmaticoꝝ subtilitas uoluit a cluendo deduci.hæc ille.cluere enĩ ãtiq pugnare dicebãt.Et subdit pœni ex auro factitauere clypeos scultis imaginibus:& secũ in castris tulere.Quare nomẽ clypeoꝝ a γλυφω quod ẽ sculpo habere uoluit.

C lystriũ prima cũ.c.exili &.y.græco scribit᷑.Instrumẽtum ẽ ad expurgandũ uentrem.

C lytius pría cũ.c.exili &.y.græco:penultima cum.t.simpliciter non aspirato:&.i.latino scribit᷑:fuit teste Homero filius Laomedontis:& frater Priami.Alterum posuit Virgilius libro.ix.æneidos cuꝫ ait:Et clytium & lydem & amicum cretea musis.

C litor absq; aliqua aspiratione & cũ.i.latino scribit᷑:dici põt inuitator:& inde clitorius.

C litori⁹ cũ.c.&.t.exilib⁹ atq;.i.latino scribit᷑:ẽ arcadiæ fons q semel pot⁹ odiũ facit uini:ut uidebim⁹ ĩ dictõe Prœtus.De eodẽ Ouidius metamorpho.xv.Clitorio qcũq; sitim de fonte leuauit Vina fugit: & reliqua.

C litumnus pría cũ.c.exili &.i.latino:penultima cũ.t.exili:& ultima cum.m.ante.n.scribit᷑.Et ut græci qdam ferũt dicit᷑ quasi clitor:hoc est iuitator amnis. Sic enĩ in historiis Dionis de.ii.bello punico ꝑ fonte umbriæ positum cõperi.Nostri uero dicũt eẽ in ualle spoletana apud radices montis:cui treuiũ oppidum ĩminet:& fluuium ex se effundere apud ueuaniã & spoletum:q tãdem topino fluuio iunctus in thybri cadit.Ex hui⁹ aqua si bos biberit:& cõcæperit:nõ solum grãdes tauros:sed penitus albos ꝑducit. Quod Virgilius libro georgicoꝝ.ii.tetigit cum ait:

Hinc albi clitumne greges:& maxima tauri
Victima:sæpe tuo perfusi flumine sacro:
Romanos ad templa deũ duxere triumphos:

C loanth⁹ prima cum.c.exili:ultima cum.th.aspirato scribitur:nomen fuit troiani cuiusdam Aeneæ comitis: compositum ex cleos quod est gloria:& ανθοσ flos:quasi gloria sit floris: & propter altiorem sonum magis.o.q̃.e.in prima retinuit.

C lonus cũ.c.exili scribit᷑:nomen fuit uiri ꝓpriũ aurifabri:deductũ a κλω quod est frango:& inde κλωνοσ ramus:de quo Virgilius li.ænei.x. Quæ clonus euritydes multo cælauerat auro.

C lonius cũ.c.exili scribit᷑ &.i.latino:fuit unus ex qnq; ducibus boetioꝝ:q cũ qnquaginta nauibus ad troiam nauigarũt:ut ostendit Homerus li.iliados.ii.

C lotho cũ.c.exili &.th.aspirato scribit᷑: habetq; apud græcos accentũ ĩ fine:una ẽ ex parcis: ut uidimus ĩ dictione atropos.Alter eodẽ nomĩe fuit nympha marina:una ex filiis Nerei:de q̃ Virgi.li.ænei.ix.ait:
Magniq; iubebo Aequoris esse deas:quales nereia clotho
Et galatea secant spumantem pectore pontum.

C loaca absq; aliqua aspiratione a nostris scribit᷑:atq; græcã dictionẽ eẽ nõnulli affirmant.Ita ut a cochlea cõmutatis qbusdam litteris deriuet᷑:qa eos subtextus cõmeatusq; habere uideat᷑:quos habet cochlea.Alii latinam dicũt & a colando deductã eẽ uolunt:dicente Vlpiano de cloacis:cloaca est locus cau⁹:ꝑ quẽ colluuies quædã fluit.Festus uero dixit cloacã a cloacare:quod ẽ iqnare deduci.Sed subdit Vlpianus cloacæ aũt appellatione & tubus & fistulæ cõtinent᷑.Et inde seqtur ad salubritatẽ ciuitatum & ad tutelã ꝑtinet:ut cloacæ purgent᷑ & reficiant᷑.Nam & cælũ pestilẽs & ruinam minant᷑ ĩmũdiciæ cloacarũ. Sane Liuio teste li.ii.ab urbe:Tarquinius foros ĩ circo faciendos & cloacã quæ maxima recæptaculuꝫ oĩm purgamẽtoꝝ sub terra agẽdam:qbus ut subdit opibus uix noua hæc magnificẽtia qcq̃ adæquare potuit.Et Pli.li.xxxvi.natu.histo.cũ romana quædam ædificia cõnumerasset.subdit preterea cloacas opum oĩum dictu maximũ suffossis montibus atq; urbe pensili subtusq; nauigata.Et subseqmit᷑ id.M.Agrippa fecit in ædilitate post cõsulatum:cornicatis septẽ amnibus cursu præcipiti torrentũ mõ rapere:atq; auferre oĩa coactis.Et plura admiranda quæ de huiuscemodi rebus idem auctor ꝓsequitur.

C hlamys prima cum.ch.aspirato:& ultima cum.y.græco scribitur:indumentum est militare & comicum:ut dixit Iulius

dixit Iulius Pollux.

C hlæna prima cum.ch.aspirato sequente.l.&.æ.diphthongo scribitur. Genus est uestimenti quod desuper alia portabatur: ut Lucilius libro.xx.a Parthenio inducitur qui ait chlænam desuper indutam fœdauit. Sic Homerus li.iliados.ii. Vlyxem inducit dicétem cótra Thersitem: si offendero te iterũ talia facienté prælhé-dam: & denudatum oibus uestibus non modo tibi auferá χλαῖναν τἠδε χιτῶνα: hoc est chlæná & tunicá sed ut subdit etiá ea quæ pudenda tegũt. Ideʒ li.x.ἀμφὶ δ᾽ ἄρα χλαῖναν περονήσατο. At Virgilius libro æneí.iiii.fine.ch.tantũmodo læná dixit cũ ait: Ardebat murice læna: ut í ea dictione uidebimus.

C hloris cũ.ch.aspirato &.i.latino scribit: fuit una Amphionis Orchomeni regis filia: uxorq; Nelei & mater Nestoris atq; aliorum.xi.filiorꝝ. Altera ab Ouidio dea florum ponit: quæ cũ nympha eét non ignobilis: & Zephyro nuberet: quasi dotis loco id muneris a marito accæpit: ut florum oím potestaté haberet: unde inquit ipsa ad Oui.libro fastorũ.v. Chloris erá quæ flora uocor corrupta latino: Nominis é nostri littera græca sono. Huius sacra floralia dicebant instituta: teste Pli.libro.xviii.naturalis histo.urbis áno qngentesimo-sextodecimo ex oraculis sibyllæ: ut omnia bene deflorescerent. Nam ut idem auctor rettulit: tria tempora fructus metuebát: ꝓpter quos instituerũt ferias diesq; festos rubiginalia: floralia: uinalia. Rubiginalia Numa constituit áno regni sui.xi. quæ nũc agunt ad.vii.calendas maii: quoniam tũc fere segetes rubigo occupat. Diem uero floralium Varro determinat. Sole tauri ptem.xiiii.obtinéte. Ita ut si in eo quatriduo ícide-rit plenilunium fruges & oia quæ florebunt lædi necesse erit. Vinalia nono calédas martii degustádis uinis instituta: quæ nihil ad fructus attinent.

C hloelia cũ.ch.aspirato &.o.atq;.e.sepatis apud græcos atq; unico.l.sequente: &.i.latino scribit. Virgilius tamen.o.&.e.cóiunxit in uersu ut infra uidebimus: fuit uirgo romana: de qua late Liuius li.ii.ab urbe scripsit: hæc Porsenæ hetruscorũʒ regi cum pluribus aliis romanis utriusq; sexus obses data fuit: ut si Porsena hostes a ianiculo remoueret: romani agros dudum ueniétibus ablatos restituerent. Sed illa cũ liberatuʒ ab hostibus ianiculum cóspexisset: dux cateruæ uirginũ effecta inter hostium tela cum illis aufugiens natando thybrim ptransiuit: Et uirgines oés ꝓpinquis suis restituit. De quo Virgi.li.ænei.viii. Et fluuiuʒ uinclis ína-tet chloelia ruptis. Quam solam cuʒ Porsena restitui sibi omnino exposceret: admirat⁹ uirginis uirtuté par tem aliam obsidum quos impuberes illi elegit ei largit⁹ est: & honoratá remisit. Vnde Iuue. Quod miraret cum coclite mutius. Et quæ imperii fines thyberinum uirgo natauit.

C nidos cum.c.exili sequente.n.in eadem syllaba &.i.latino scribitur: una est ex quiq; ciuitatib⁹ doricæ græciæ: ut ostendit Herodotus libro histo.i.in hac teste Plinio li.naturalis histo.vii.templum fuit Veneris & simulachrum sculptum a Praxitele neutiq; a libidinoso complexu tutum. Vnde cóterraneus meus Carolus aretinus in elegia ad Poggium.

Praxitelesq; cnidi rursus te marmore signet
Pulchra uenus: quo sit nobilis ipsa cnidos:
Deniq; lysippus fingat spirantia signa:
Omnia mercurio cedere uisa meo. De qua Venere late uidebim⁹ í dictione Praxiteles. Sʒ ut ait Pli.li.xxxvi. naturalis histo. sunt in cnido & alia signa marmorea illustrium artificuʒ Liber pater Bryasidis: & alter Scopæ & Minerua.

C nosus cum.c.exili sequéte.n.í eadem syllaba scribit: urbs fuit í creta Minois regia: unde cnosius cnosia cnosium deriuat: quæ ob uicinitaté litterarum moderniores cum.g.scribunt. Virgi.lib.geor.primo: Gnosiaq; ardentis decedat stella coronæ: quam a Vulcano fabricatam Ariadne filia Minois a Venere dono accæpit: ut in dictione Ariadne uidimus.

C oaspis cũ.c.exili &.i.latino scribit: fluuius est medoꝝ: q apud psas í tigrí decurrit. hui⁹ aq̃ teste Solino adeo dulcis é: q̃ qdiu reges psaꝝ í regno erát: ex eo sibi pocula semp uolebát: & si pegre graderét secũ deferebát

C ocytus absq; aliqua aspiratione & cũ.y.græco scribit: habetq; apud nostros accétum í penultima: fluui⁹ dicitur ífernalis: q ex styge palude nascit: & a poetis sæpius decantatur.

C ochlea prima cum.c.exili & sequés cuʒ.ch.aspirato scribit: testa est limacæ: quæ & nónunq̃ pro ipsa limaca ponitur: ut Plinius libro.xviii.limacæ inquit nascunt in uitia: & aliquando e terra cochleæ minutæ mirum in modum erodentes eam.

C ochliarium prima cũ.c.exili: sequens cum.ch.aspirato scribit: sequéte.l.&.i.latio utrobiq; scribit: & a cochlea ob eius similitudinem deriuatum est.

C ocche ut í antiquissimis & emédatissimis codicib⁹ nostris cóperi: pría cũ.c.exili utrobiq; & ultima cum.ch. aspirato scribit. Nam apud græcos nusq̃ dictioné hác legi: quá tamen qdam græcam eé cótendũt: nec illi⁹ deriuationé exquirere ualui: & ut qdam putát uinum corruptũ designat: quod indicare uidet Iuue.cũ ait í satyra Vmbritii: Cuius aceto: Cui⁹ cocche tumes. nec stare pót cócha ut qdam syllabarũ ignari male legunt Sed stare tamen pót cóche ꝑ pisce quod inueniri nónulli affirmant in Martiale.

C ocles cũ.c.exili utrobiq; scribit: fuit teste Herodiano grámatico tractatu de noie apd antiquissimos cognomen habétium unũ oculũ: unde oculũ a latinis primo tractũ qdá uolũt. fuit itaq; apud romanos cognomen

Horatii cuiusdam incelyti & fortissimi ciuis dicente Plinio de uiris illustribus cum Porsena primo ípetu cæpisset ianiculum. Horatius cocles illo cognomine quod in alio prælio oculum amiserat: ꝓ põte sublicio stetit: quem fuisse ligneum dixit Seruius super. viii. æneí. Et tãdiu hostium impetuꝫ solus ille sustinuit: quãdiu pontem post se cõfractũ fuisse a suis ꝑsensit. Et inde ꝓut erat armatus in thyberim se cõiæcit: atque ad suos enatans magna cum gloria euasit: dicente Virgi. libro. viii. ænei. Illum indignanti similem similéq; minanti Aspiceres pontem: qa auderet uellere cocles.

C odrus cum. c. exili scribit᷑: fuit teste Seruio in Dalphnim dux atheniẽsiũ: qui orto bello iter laconas & athenienses. Cum respondisset oraculum illos posse uincere: quoruꝫ dux perisset: habitu humili profectus ẽ ad hostium uicina tentoria: & illic iurgio eos in cædem suã instigauit. Quare a nullo cognitis & interfect⁹ fecit locũ oraculo. Vnde teste Iustio li. ii. hostes cognito Codri corpe ꝑ ãnulũ quẽ gestabat: sine ꝑlio discesserũt.

C œmiterium absq; aliqua aspiratione & cũ. œ. diphth. i prima atq;. i. latino utrobiq; scribit᷑. Et a græco uerbo deducitur: quod ẽ κοιμομαι. i. dormio: cum mortui eo in loco dormire dicantur.

C œnobium prima cũ. c. exili & . œ. diphth. penultima cum. i. latino scribit᷑: locus dicit᷑ in quo communis uita ducitur. Nam cõponit᷑: a κοινοσ quod est cõmunis: & βιοσ uita.

C œna cum. c. exili & . œ. diphthongo scribit᷑. Nam a κοίνη quo est cõmunis transfertur: qa plures semper in cõmune cœnare cõsueuerant. Vnde repræhendit eos Iuue. in. i. satyra qui cõtra maiorum cõsuetudinẽ secreto cœnabãt: & ut ita dicam cõtra uocabuli institutionem agerent. Quũ dixit: Quis fercula septẽ Secreto cœnauit auus. Et in eadem satyra: Optima siluarum interea pelagiq; uorabit Rex horum: uacuisq; toris tãtum ip̃e iacebit. Nam ut ait Festus id olim erat cœna quod dicitur prandium: ab ea hoĩm cõitate cœna dici potuerit: & sic quoq; a poetis nostris ꝓ utroq; obseruatum uidet᷑.

C œnaculum cum. c. exili utrobiq; & . œ. diphth. scribit᷑. Et a cœnando nomen assumpsit: locus est ſupior domus ad cœnandũ apt⁹: hoc ẽ sine inferiore taberna & officina. Vnde non tamꝑ loco cœnandi q̃ꝫ ꝓ parte domus supiore dicitur: accipitur dicente Varrone Vbi cœnabant cœnaculum uocitabant: postq; in superiori ꝑte cœnitare cœperunt: Supior domus uniuersa cœnaculum dicta. accipit᷑ etiaꝫ a poetis nostris nõnunq; significatiõe diminutiua ꝓ loco ubi pauperes & iopes cœnare cõsueuerũt. Iuue. i satyra Oĩbus in terris ĩquit Temporib⁹ diris igit᷑ iussuq; neronis Longinũ & magnos senecæ prædiuitis hortos Clausit: & egregias lateranorum obsidet ædes Tota cohors: rarus uenit in cœnacula miles.

C œnatio cũ. œ. diphth. similiter scribit᷑: & a cœnãdo deducit᷑. Ponit᷑ a nostris poetis ꝓ loco ad cœnandum: sꝫ in imo domus. Iuue. in satyra Et spes & ratio inq̃t: Et algentem rapiat cœnatio solem.

C œlum ut q̃dam uolũt cũ. œ. diphth. scribit᷑. Et deducũt a cœlo uerbo quod ẽ sculpo: uerbũ uero a κοῖλον quod ẽ cõcauũ: qa ĩ scultura id necessario exigi dicũt. Et inde cœlebs: oĩa cũ. œ. diphth. scribunt. Aliis uero magis placet cũ. æ. diphth. scribẽda hæc esse: secundũ quod latius uidebim⁹ ĩ dictione diphthongus.

C œlesyria prima cum. c. exili & . œ. diphth. antepenultima cum. y. græco & penultima cuꝫ. i. latino scribitur uocabulum est quo q̃dam ex nostris antiquis usi sunt: indicantes per illud cauam syriaꝫ. Nam ex κοιλη q̃d est caua: & σύρια componitur.

C œus cum. c. exili & . œ. diphth. scribit᷑: fuit gigas filius Titani & Terræ: qui in cœa isula superbissime regnũ tenuit: a quo insula traxisse nomen dicitur: de quo meminit Virgilius libro georgico. primo cũ ait: Cœũq; iapetumq; creat: sæuũq; typhœa.

C olaphizo cũ. c. exili & unico. l. atq;. i. latino & . z. consonãte scribit᷑: idem ẽ quod apud nos alapã incutio.

C olaphus cum. c. exili & umico. l. scribit᷑: a nostris quibusdam alapa dicitur: & descẽdit a κολαφιζω: quod est alapam incutio. Iuue. in satyra: Scire uelim ait: Nos colaphum incutimus lambenti crustula seruo. Terẽtius plus q̃ngentos colaphos infrægit mihi.

C olyma cũ. c. exili & unico. l. atq;. y. græco scribit᷑: dici põt a nostris uetatio: quo uocabulo usum Afraniũ dicunt in menæchinis cũ ait: colyma a lenone sancitum ẽ. Naꝫ deriuat᷑ a κολυω quod ẽ ueto: quod in p̃terito facit uetui & supino uetitum: inde uetatio & non uetitio. Nam nomina quæ ueniunt a uerbis primæ cõiugationis positionẽ supinĩ habẽtibus in itum uel in ctum: præter cæterorum uerborũ legem exeũt in atio nõ in itio nec in ctio: ut præsto præstiti præstitum: præstatio nõ præstitio: cubo cubui cubitum: cubatio non cubitio: domitum domatio: nõ domitio: sonitum sonatio non sonitio: crepitum crepatio: nõ crepitio: tonitũ tonatio nõ tonitio: licet dicamus sonitus crepitus tonitus: non sonatus crepatus tonatus. Frictuꝫ fricatio nõ frictio: & ita in cæteris. Sectio tamen crebrius reperit᷑ q̃ꝫ secatio. Lauo & poto non habent supina neq; ĩ atũ neq; in itum neq; in ctum: sed in otum. Idem formant nomina sua lotio & potio. Vnde sunt lotor & potor nomina uerbalia: & lotium pro urina: prima tamen breui non longa. Aliquando reperitur lauatum & potatum: unde sunt lauatio & potatio: lauatorq; & potator. Iuuo uero alio modo format deriuatiuũ uidelicꝫ iutum. Cæterum ex alio supino iuuatum facit iuuatio: ab illo fit iutor: seu poti⁹ adiutor. Ex cæteris aũt pauca sunt nomina uerbalia in or. ut domitor & nõ domator. Et sector q̃ significat uenditorẽ bonoꝝ exulis: & ut aliqui uolunt emptorem. Et sectio ip̃a hæc actio.

C olyphium prima cũ. c. exili: sequẽs cuꝫ. y. græco: & penultima cum. ph. aspirato & . i. latino scribit᷑. Et apud

quosdam poetas græcos: uti apud nostros ꝓ cibo: quo luctatores utebant̃. ut Iuue. in satyra Vltra sauromatas: Luctantur paucæ comedũt colyphia paucæ.

C olica cũ. c. exili utrobiq; & unico. l. atq; . i. latino scribitur: passio ẽ itestini: quod græce colon dicitur: Vnde nomen assumpsit.

C oboliũ cũ. c. exili & unico. l. atq; . i. latio scribit̃: Vestis erat sine manicis: & descẽdit a κολόβω qđ ẽ breuio.

C olocasia cũ. c. exili utrobiq; & unico. l. atq; unico. s. & . i. latino scribit̃. Est teste Pli. li. xxi. natu. histo. nobilissima herba in ægypto: quam cyamon aliqui uocant: spectabilis foliis & latissimis etiam si ad arbores comparentur: quæ cũ aqua in uasis sæpe implexa gratissimam potationem reddũt, ꝓducitq; fabã in arenoso solo decoctam: quæ gratum etiam ad nos traducta saporem reddit. hæc ille. Vnde eam esse puto: quam fabaꝫ ægyptiam uulgo uocamus.

C olocynta absq; aspiratione: & cũ. y. græco scribit̃: quam nostri transcribere in penultima cum. q. consonãte consueuerunt: ac conuertẽtes. y. græcum in. u. & superaddentes. i. latinum dicũt coloquinta: & ẽ teste Diascoride agrestis cucurbita.

C olchos prima cum. c. exili: & ultima cum. ch. aspirato scribitur: regio est iuxta põtum ex parte asiæ: quæ regnum fuit Oetæ regis.

C olla cũ. c. exili & duplicato. l. scribit̃: a nostris dicitur gluten.

C ollyriũ prĩa cũ. c. exili: sequẽs cũ. y. græco: & penultima cũ. i. latino scribit̃: medicamẽ ẽ oculoꝝ. Vnde Iuue. in satyra Credo pudiciciã ait: Et prurit frict⁹ ocelli angulus inspecta genesi collyria poscit.

C olophon cũ. c. exili & unico. l. scribit̃: urbs in lydia: quã quidã nobilẽ ferũt ex oraculo clarii Apollinis.

C olon cum. c. exili & unico. l. scribitur: dici potest a nobis artus membrum & internodium. Estq; etiam nomen intestini.

C olossus cum. c. exili & unico. l. atq; duplicato. s. scribit̃: græcum uocabulum est: & a κόλον: quod est membrum deducit̃. Itaq; ꝓ membrosa & alta statua ponit̃. Vnde ait Pli. li. xxxiiii. natu. histo. moles quippe excogitatas uidemus statuarum: quas colossos uocãt turrib⁹ pares: talis est in capitolio Apollo translatus a Lucullo ex apollonia ponti urbe. xxx. cubitorũ qngentis de talẽtis fact⁹. Talis in cãpo martio Iuppiter a Claudio Cæsare dicatus: qui decorat̃ pompeiani theatri uicinitate: talis & Tarenti fact⁹ a Lysippo. xl. cubitorum Refert etiam Apion græcus historicus q Plistonices cognominat̃: & paulo ante Plinium fuit adhuc tunc in labyrintho ægypti colossum eẽ Serapis: e smaragdo cubitorũ. ix. Sed ante oẽs teste Pli. in admiratione fuit Solis colossus rhodi: quem fecerat Clares lyndius Lysippi supradicti discipulus: qui. lxx. cubitorum altitudinis fuit. Qui post qnquagesimumsextũ ãnum terræmotu ꝓstratus: iacens quoq; miraculo ẽ. Pauci pollicẽ ei⁹ amplectunt̃. Maiores sunt digiti q̃ plæraq; statuæ: uasti specus hiant defractis mẽbris. Spectant̃ int⁹ magnæ molis saxa: quorũ pondere stabiliuerat illud cõstituens. xii. ãnis tradunt effectum trecẽtis talentis: quæ cõtulerant ex apparatu regis Demetrii relicto. Sunt alii cẽtum minores ĩ eadẽ urbe ubicũq; singuli fuissent nobilitaturi locum. Fuit & in galliæ ciuitate aluernis Mercurius oẽm amplitudinem ei⁹ generis statuarũ ea ætate uincens: quæ Xenodorus fecit. Is postq̃ satis artem ibi approbauerat: romaꝫ accitus est a Nerone: ubi destiantum illius principis colossum fecit cẽtum. xx. pedũ. De quo uidebimus in dictiõe Roma. Nam ab eo amphitheatrũ ꝓpinquũ colosseum uocatum ẽ. De quo Martialis li. i. epigrãmatum inquit: Hic ubi sidere⁹ ꝓpius uidet astra colossus: Et crescunt media pægmata cælsa uia: hoc ẽ amphitheatrũ ubi pægmata. i. ludi exercebantur. Et pergit: Inuidiosa feri radiabant atria regis ideſt Neronis. Nam ibi domus ei⁹ aurea fuerat Vnaq; iam tota stabat in urbe domus.

C ollyiusta cũ. c. exili & duplicato. l. sequẽte. y. græco: & cũ. i. latio ĩ penultima scribit̃: dicit̃ a nostris nũmularius: & minut⁹ mẽsarius: q & idem forte ab illis trapezita uocat̃: cũ & collyiusta trapezas habeat.

C olpus cũ. c. exili & . p. nõnunq̃ qdem exili: nõnunq̃ uero aspirato scribit̃: dicit̃ a nostris sinus.

C oma cum. c. exili & unico. m. scribitur. Et si habeat primã breuem capillorum ornatum indicat. Nam tunc quoq; a græcis cum. o. puo scribit̃. Si uero habeat illã longam uillã designat: & cuꝫ. o. magno apud græcos describit̃. Et differt secũdum aliquos coma a cæsarie. Quia a cædendo cæsaries dicta fert̃. Et coma capillos non cæsos indicat ἀπὸ τοῦ κόπτω κατὰ τὴν ἀντίφρασιν.

C omma generis neutri cũ duplicato. m. scribit̃: & dicit apud nos ptem: nam deriuat̃ ἀπὸ τοῦ κόπτω.

C omarus cum. c. exili & unico. m. scribitur: dicitur teste Plinio libro. xv. naturalis historiæ: a nostris arbutus est etiam genus mori.

C omata absq; aliqua aspiratione: & cũ unico. m. scribit̃: nomẽ ẽ pastoris: de quo sæpe Theocritus: qn & gallorum regionis cognomẽ: ubi grandem illi deferũt comam.

C ometes absq; aliqua aspiratione scribit̃: & deriuatur a coma quam habere uidetur: ob quod teste Plinio li. ii. naturalis histo. crinita latine dicitur: & infra subdit cometes in uno totius orbis loco colitur. In templo romæ admodum faustus diuo Augusto indicatus ab ipo qui inspiciente eo apparuit ĩ ludis quos faciebat Veneri genitrici: non multo post obitum patris Cæsaris in collegio ab eo ĩstituto. De quo Virgiliuꝫ itellexisse puto cum ait: Ecce dionei præcessit cæsaris astrum. Maxime cũ nõ multo post dicat Pli. eo sidere significari

uulgo creditur Cæsaris aīam inter deorū imortalium numina receptā. Quo nomine id insigni simulachro capiti eius: quod mox in foro cōsecrauimus adiectum est.

C omœdia cum.c.exili &.œ.diphth.in antepenultima atq;.i.latino in penultima scribitur: componiturq; p modum quo supra in generalibus pceptis late ostendimus. Sane fuit comœdia apud græcos duplicis generis: antiqua.s.& noua. Antiqua qdem teste Quintiliano cum sinceram illam sermonis attici gratiam prope sola retinet: tum facūdissime libertatis in uitiis insectandis ē præcipua. Qua quidē & pro nostra satyra græcos usos fuisse demonstrat. Fuerūtq; in ea præcipui Aristophanes Eupolis & Cratinus: ut in dictōne Prologus late demonstrabimus. Noua uero comœdia eadē uia qua & nostra incedit: ī qua nos claudicasse Quintilianus dicit: & ut ait uix leuem umbram græcorū seqmur: adeo ut sermo ipe romanus nō recipere uideat illam solam concessam atticis Venerem: in quo genere eodem teste pcipuus & admirandus fuit Menander ut in ea dictione uidebimus: apud nos uero plures fuerūt: sed soli iam restant Terentius & Plautus. De quo Varro Epistilonis sentētia musas plautino dixit sermone locuturas fuisse: si latine loqui uellet. Sȝ habuimᵘ olim Cæciliū: Neuium: Licinium: Attiliū: Turpilium: Trabeā: Lucetium: Ennium. De qbus Iulianus sedicᵘ teste Aulo Gellio hos uersus edidit:

Multos incertos certare hanc rem uidemus:
Palmam poetæ comico cui deferant.
Cum meo iudicio errorem dissoluam tibi:
Vt contra siquis sentiat: nil sentiat:
Cæcilio palmam statuo de comico.
Plautus secūdus facile exuperat cæteros.
Deinde neuius: qui seruet pretio in tertio:
Si erit quod quarto detur dabitur licino.
Post insequi licinium facio attilium.
In sexto sequitur hos terentius.
Turpilius septimum: trabea octauū obtinet.
In nono loco esse facile facio lucetium.
Decimum addo antiqtatis cā ennium.

Quam sane sentētiam cōfirmare uidet Gellius: sed non plane Cicero & Quintilianus. Vnde ait ille ad Atticū li.viii.epistola.iii.secutusq; sum non dico Cæciliū inane ut ex portu in pyræo malus enī auctor latinitatis est. Sed Terentium: cuiᵘ fabellæ pꝑter elegātiam sermonis putabant a C.Lelio scribi. heri aliquot adolescētuli coimus in pyreū. Quintilianus in.x. in comœdia maxime claudicauimus: sic Cæcilium ueteres laudibᵘ ferant: licet Terentii scripta ad Scipionē aphricanum referantur. Quæ tamen sunt in hoc genere elegantissima: & plus adhuc habitura gratiæ si intra uersus trimetros stetissent. Sane a comœdia comicᵘ deducit. Et is dicit q comœdiam cōposuit. ut Cæcilius Plautus & reliqui. Comœdi uero sunt repræsentatores actoresq; comœdiarū: sicut tragicus q tragœdiam cōficit: & tragœdus repræsentator actorq; tragœdiarum.

C oncha prima cū.c.exili: & altera cū.ch.aspirato scribit: genus ē piscis ex cancrorū genere carentis oculis: ut dixit Pli.li.ix.natu.histo. quæ teste Solino potissime sunt ī mari indico: in qbus ut ait repit margarita genus lapidis pciosi. Quin & ī eadem orthographia uolūt pꝑ uasi capi & tuba. Alii uero pꝑ his latinā dictionem uolunt: & sine aspiratiōe ultimæ scribēdam dicūt: ita ut dicatur quasi cōcaua.

C onchylia prima cū.c.exili: sequens cū.ch.aspirato &.y.græco penultiā cū unico.l.&.i.latino scribit: genus est piscium in mari assyrico & indico. ex quorū incisis conchis lachrymæ emanant: qbᵘ purpura tingit. Idem murices dicunt & sarræ: ut Virgi.i.iiii.æneі. Ardebat murice læna: & li.georgi.ii. Vt gēma bibat & sarrano dormiat ostro. Quare Iuue.i.iii.satyra de adulatoribᵘ græcis loquens iquit: Horū ego nō fugiā cōchylia.i. purpuras adulationes uel uenena: ut Virgi.li.georgi.ii. Alba neq; assyrio fucat lana ueneno.

C onon cū.c.exili hoc ē sine aspiratione scribit: fuit uir atheniensis q tpe pelopōnesiaci belli ad rempublicaȝ se contulit: in qua magna qdem peregit. Nam teste Aemilio pꝑbo ptor pedestribus exercitibus pfuit. Et pfectus deinde classis creatus res magnas mari gæssit: in qua potestate phæras cæpit lacedæmoniorū coloniam Idem in extremo pelopōnesiaco bello ptor erat: cū apud ægos flumē copiæ atheniensium a Lysandro sunt deuictæ: sed tūc quoq; affuisse Cononē constat: ex quo peius res administratæ in eam calamitatē deuenerūt Verum cū rebus afflictis patriam obsideri audisset: non quæsiuit ubi tuto uiueret: sed unde ciuibᵘ suis psidio esse possit: quod tantis laboribus & periculis confecit: ut ultio a Tyriabazo qui sardis præerat: sub amiciciæ specie conuocatus in uincula cōiectus eēt: in quibus aliquādiu fuit sed ut nōnulli scribunt inde ad psarum regem deductᵘ apud eum periit. At Dion historicus q fideliter psica scripsisse dicit: effugisse eū scribit & dubitat an Tyriabazo id sciente uel iprudente factum fuerit.

C onopeum cum.c.exili &.e.absq; diphthongo scribit: genus est tentorii ex filo contexti: quod ad euitādos culices supra lectum explicari consueuit. Nam κωνώψ græce latine culex dicitur. De quo Iuue.i satyra.vi. Vt testudineo tibi lentule conopeo.

C ontus abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur:& dicitur apud nos ꝑtica ſiue ſudes.

C holera cum.ch.aſpirato ſcribit᷑:dicitur a noſtris bilis.Iuue.in ſatyra Credo pudiciciaꝫ ait:Nauſeat atq; oculis bilem ſubſtringit opertis.

C octona prima cũ.c.exili:ſequẽs cum.ct.ſimiliter non aſpiratis ſcribit᷑.Et ẽ neutri generis ac pluralis numeri apud græcos ficoꝝ genus eẽ comperi:quæ quidem ab urbe ſyriæ:quæ cocton dicebatur nomen aſſumpſerunt.Idem Pli.li.xiii.natu.hiſto.confirmaſſe uidetur:dicens ficorũ caritas minor ẽ eiꝰgeneris:quæ coctona uocant.Et ĩmediate ſubdit item pruna in damaſco ſyriæ nata:& miſſa:utraq; iam familiaria.Idem Iuue.ſenſiſſe uidet᷑in ſatyra Vmbritii:cũ dixit de adulatore græculo: Aduectus romã quo pruna & coctona uento. hoc ẽ eodem modo uenalis.Quin & ꝑuas eſſe ficus oſtendere uidetur Martialis in.vii.Paruaq; cũ canis uenerunt coctona prunis.Et circa ultimum operis inq̃t:

Hæc tibi quæ cocta uenerunt coctona menſa.

Si maiora forent coctona ficus erat.

C oons cum.c.exili & duplicato.o.ſcribitur:fuit teſte Homero li.xi.iliados:primogenitus filiorũ Antenoris q̇cum Iphidamantis fratris mortem ab Agamẽnone illatam uindicare uellet: & Agamẽnonem ſolus uulneraſſet:ab eodem & ip̃e interfectus eſt.

C ophinus cũ.c.exili &.i.latino ſcribit᷑:dicitur latine corbis.

C orax cũ.c.exili ſcribit᷑:fuit unus frater Tyburti:ut uidebimꝰĩ dictiõe tybur:& oppidũ uulſcorum ab eo cognominatũ.Alter fuit orator ſiculus:q & Tiſias primi artificioſe dicẽdi præcæpta litteris mandaſſe dicunt᷑.

C orybãtes abſq; aliqua aſpiratione & cum.y.græco ſcribit᷑:populi fuiſſe dicunt᷑ in creta: qui una & curetes Iouem infantẽ aluerunt.Nam ut dixit Ouidius li.iiii.faſtorum:

Pars clypeos manibus:galeas ꝑs tundit inanes:

Hoc curetes agunt:hoc corybantes opus.

C orydalus cũ.c.exili &.y.græco atq; unico.l.ſcribit᷑:genus ẽ auiculæ.

C orycus cũ.c.exili utrobiq; &.y.græco ſcribit᷑:fuit ciliciæ urbs:& eiuſdem nominis portus:ac ſimiliter mons optimum crocũ deferens:in quo antrum illud eodem nomine famoſum a poetis & hiſtoricis eſſe celebrat᷑. Nam ut ait Solinus ẽ ibidẽ ſpecus:q montẽ impoſitum mari a ſummo cauat uertice:patulus hiatu ampliſſimo:ut etiam Pomponius cõfirmauit q de huiuſcemodi ſpecu plura & admiranda cõſcribũt: ĩmo & tribus ſpecubus diſtinctũ illũ eẽ exponunt.Quoꝝ ultimũ typhoneum uocant.de quo Lucanꝰ:Antraq; lætiferi rabiem typhonis anhelãt.Simili mõ & oĩa a coryco deſcendentia ſcribũt᷑:ut corycius:ut Virgi.li.georgi.iiii. Namq; ſub œbaliæ memini me turribꝰaltis Coryciũ uidiſſe ſenẽ.Eſt etiã corycus collis aliꝰapud delphos cũ ſimili ſpecu:ut Homerus in hymnis Herodotuſq;:& alii q̃plures oſtendũt.

C ortina abſq; aliqua aſpiratione & cũ.i.latino ſcribit᷑:ab aliquibꝰgræcũ dicit᷑ uocabulum.Ego uero illud latinum potius puto: & a coriis tractum ex qbꝰprĩo cõficiebant᷑:qbũs & nõnunq̃ loca magis abdita ab aliis in tẽplis ſepari cõſueuerant.Quare &.ꝑ eiuſmodi loco poſitum cõperit᷑.Virgi.li.æneı.iii. Et mugire adytis cortina recluſis.ubi ait Seruius:cortina locus eſt unde oraculi ꝓcæptũ datur.Pli.uero li.xxxiiii.na.hiſto. ſentire uidet᷑cortinam etiã tripodẽ eẽ Apollinis cum ait:ex ære factitauere & cortinas tripoduꝫ nomĩe delphicas:quoniã ludis maxime Apollinis delphici dicabãtur.hæc ille.iuxta quod Virgi.li.vi.ænei.dixiſſe uidetur:Neq; te phœbi cortina fefellit.Verũ ut inq̃t Seruius ĩ.iii.ænei.dicit᷑cortĩa:uel quod Apollinis tripos corio phytonis tectꝰẽ:uel quia certa illic reſponſa tradũtur:quaſi certina.Vel quod eſt uerius q̃a cor illic uatis tẽditur.Nam cauerna quædam in tẽplo Apollinis fuit:ad quam phœbas rapta uaticinabatur:ut oſtẽdit Lucanus in.v.hæc Seruius.

C ortyna uero cũ.y.græco &.c.ĩ initio ꝓ urbe cretæ a modernis q̃buſdã ſcribit᷑:ſed q̃a apud græcos cũ.g.littera habet᷑:& id ab antiq̃s noſtris obſeruatum legimꝰ:de ea uidebimus in dictiõe gortyna.

C orydon cũ.c.exili &.y.græco ſcribit᷑:nomen ẽ paſtoris.De quo ſæpe Theocritus & Virgilius.

C orcyra cũ.c.exili utrobiq; &.y.græco ſcribit᷑:inſula ẽ ĩ mari ionio olim phæacũ patria & Alcinoi regnuꝫ:& a corcyra corcyretus corcyreta corcyretum deducit᷑.Martialis in ultĩo:Aut corcyreti ſunt hæc de frondibꝰ horti:Aut hæc maſſyli poma draconis erant.De hac etiã Pli.li.iiii.natu.hiſto.

C orylus cũ.c.exili &.y.græco atq; unico.l.ſcribit᷑:ut etiã teſtis eſt Priſcianus li.i.ubi tractat de mutis circa finem capituli:ubi ex huiuſmõi ſcriptura cũ.y.græco arguit:coryluꝫ & nymphã a græcis eẽ accæpta:habetq; accentũ in prima:& eſt arbor ac fructus:q̃uæ a noſtris dicit᷑auellana a loco.ſ.ubi primũ compta fuit:de qbꝰ Virgi.in bucoli. Phyllis amat corylos.Et li.georgi.ii.Neue inter uites corylum ſere.

C orymbꝰcũ.c.exili &.y.græco ſcribit᷑:ꝓprie fructꝰẽ hederæ:unde Virgi.in Palæmone:Diffuſos hedera ueſtit pallẽtem corymbos:& inde corymbiferus.ut Oui.li.faſto.i.Feſta corymbiferi celebrabat græcia bacchi

C orinthus cum.c.exili &.i.latino:atq;.th.aſpirato ſcribit᷑:urbs fuit achaiæ:quæ primũ teſte Euſebio lib. de tẽporibũs a Siſypho latrone Aeoli filio ſuper iſthmon in medio maris ionii & ægæi cõſtructa fuit:& ut ĩ quibuſdam Homeri gloſulis comperi: Cercyra cognominata fuit. Deinde aucta Ephyra uocata:ſed poſt hæc euerſa:& ab Corintho Oreſtis filio inſtaurata:corinthus teſte Euſebio de temporibus cognominata fuit.

Vltimo a romanis fuit incensa:ut ostendit Florus de bello achaico:& Iustin⁹li.xxxiii.Fuitq; teste Apulegio li.x.de magia regionis caput:& a corintho corinthiacus.i.corinthius deducit̃.Oui.li.i.tristinm:
Illa corinthiacis primum mihi cognita cenchris.

C oritus absq; aliqua aspiratione &.i.latino scribit̃ :oppidum ē hetruriæ sup puo colle eiusdem nominis positum:& tyrrheno mari ad tria milia passuū ꝓpinquū cōditumq; a Corito rege:dicēte Virgilio li.æneì.vii.
His ortus in agris Dardanus idæas phrygiæ penetrauit ad urbes.Et subdit:Huic illū coriti tyrrhena a sede ꝓfectū.Vnde ipi⁹Coriti filius putat̃ Dardanus:q̄q; a poetis ex eis uxore & Ioue ꝓcreatus dicatur.

C orobius cum.c.exili &.i.latino scribit̃:nomen est uiri ꝓprium.

C orone cum.c.exili scribitur:urbs est achaiæ:teste Pli.libro.iiii.naturalis histo.a qua coronæus sinus cuȝ.æ. diphthongo cognominatus est.

C horus cū.ch.aspirato scribit̃.Et fuit in diuersis tēporib⁹diuersus ac ī diuersis actibus uarius. Et teste Festo deriuatur a corona quæ sine aspiratiōe scribit̃:sed ut ait in deriuatiuo aspirationē assumit.Sane teste Quītiliano a nōnullis uetustioribus corona aspirabat̃:quod ex qbusdam inscriptionib⁹ei⁹ tēporis apparere dixit:eodē modo chenturiones & præchones cū.ch.aspirato scribebāt. Quod si ueram Festus deriuationem a corona posuit:latinum esset chorus & non græcum.Cuius contrarium apud græcos habetur. Ideo Platoni magis credendū ē:q ait:nō longe ab initio secūdi libri de legib⁹chorus a χάρα:quæ ē lætitia nūcupat̃

C horaules cum.ch.aspirato scribit̃:nomen ē tam musici instrumēti quo pulsabat̃ad chorum:q̄; uiri cognomen pulsantis.Iuue.in satyra Credo pudiciciā ait:Ambrosiusq; choraules.

C horasmi cū.ch.aspirato &.i.latino scribit̃:populi sunt asiatici teste Hero.li.histo.ii.

C horda cū.ch.aspirato scribitur:& dictio græca ponit̃a Iulio Polluce.

C horea prīa cū.ch.aspirato:& penultima cū.e.absq; diphth.scribit̃:licet apud græcos sit.ei. diphthongus: quæ in.e.longam cōuersa ē:ut iuuat idulgere choreis.Sane a Virgilio metri cā corripit̃ ī.vii.ænei.cū ait:
Pars pedibus plaudūt choreas:& carmina dicunt.

C horebus cum.ch.aspirato scribit̃:nomen est uiri ꝓprium.

C horineus cū.ch.aspirato &.i.latino scribit̃:nomen ē uiri ꝓprium.

C horiambus cū.ch.aspirato &.i.latino scribit̃ :pes est choris q̄aptissimū carmen reddens.Cōstat ex syllabis quattuor:prīa longa:duab⁹sequentib⁹breuibus:& ultīa longa.Horatius in primo carminū:Lydia dic per oēs.qui uersiculus cōstat ex choriābo & bacchio:ubi lydia ipm.a.correptum habet.

C os cū.c.exili scribit̃:urbs ē dorica:& ut puto a cote q apud nos lapis dicit̃nomen assumpsit.Horatius ī carminibus:Ardentes acuens sagittas cote cruenta.

C osmus cū.c.exili scribit̃:dici pōt latine ornatus uel ornamētum.Nam deriuatur a κοσμω : quod est orno & decoro.Nōnunq̄; uero & ꝓ ipo unguento quod ornat positum legim⁹.ut Iuue.in satyra Stēmata quid faciunt ait:Et cosmi toto mersat̃aheno.Martialis in.xi.Quod cosmi redolent alabastra focìq; deorum. Et inde cosmianus:ut idem Martialis:Qui uino madeat:nec erubescat:Pingui sordib⁹ eē cosmiano:Ludet cū pueris amet puellas.Nōnulli uero putāt nomen illud Cosmi hois cuiusdam unguentarii ꝓprium magis a poetis fuisse positum:q̄;ꝓ unguento ipo:ita ut dicatur ahenum Cosmi.i.optimi illius unguentarii: alabastrum cosmi:quod.s.ille cum unguento uenditare solebat:ut similiter balnea Crispini:balnea Stephani. Martialis eodem li. Scis q̄; sint stephani balnea iuncta mihi.Ita ut q huiuscemodi delicias: quæ ad ornatū faciebāt uenditabant cosmus diceret̃.ut idem poeta circa finem operis:Delicias cosmi uos redolete nurus. Et ab eo unguentum q̄ ille composuerat:cosmianus uocaret̃.idem Martialis ī.xii.clare mōstrat cū ait:Aut librā petit illa cosmiani: ubi uenalis rei pondus expressit:itaq; cū diuersis ornamentis decoratus sit mūdus cosmus a græcis dicitur.Vnde cosmographia deducitur.

C osmographia cū.c.exili &.i.latino scribit̃:est descriptio mundi:eiusq; positione scriptura & pictura.Nam componit̃ex κόσμοσ qnod est mundus:& γραφὶα quod cum scripturam:tum etiam picturam designat. Vnde fuit etiam apud romanos consuetudo pingendi mundum:dicente Propertio:Cogor & in tabula pictos ediscere mundos.

C osmeta cū.c.&.t.exilibus scribit̃:dici pōt a nostris ornator uel ornatrix.Vnde serui q nobiles mulieres exornare cōsueuerāt:cosmetæ uocati sunt:dicente Iuue.ī satyra Credo pudiciciā:Ponūt cosmetæ tunicas.Nā a κοσμω:quod est orno deducitur.

C ostus cum.c.&.t.exilibus scribit̃:arbuscula est aromatica.

C otys cū.c.&.t.exilibus atq;.y.græco scribit̃:nomen ē uiri ꝓprium.De quo sæpe Plutarchus meminit.

C otula absq; aliqua aspiratiōe scribit̃:genus est puæ mensuræ:quæ græce κοτύλη dicit̃:ubi illud.y.græcuȝ in.u.nostrum cōuersum fuit.

C othurnus cum.c.exili &.th.aspirato sequente a græcis:sed a nostris sequēte.u.scribit̃: genus est calciamēti teste Seruio utriq; pedi aptum.Virgi.in buco.Suras euincta cothurno:& primo ænei.Purpureoq; alte suras uincire cothurno.Verum nōnunq̄; ꝓ calciamento subleuato subere:quo mulieres ipsæ grādiores apparerent:a Iuue.positum uidetur in satyra Credo pudiciciam ubi ait: Si breue parui sortita ē lateris spatium

breuiorq; uidetur Virgine pygmæa nullis adiuta cothurnis. Ponitur etiam aliquando cothurn⁹ ꝑ alto dicendi genere apud poetas. Virgi. in buco. Sola sophocleo tua carmina digna cothurno. Et a cothurno cothurnatus deducit᷑. Martialis li. v. epigrãmatum: Grande cothurnati pone maronis opus.

C ous cũ. c. exili scribit᷑: insula ẽ in mari ægæo sic quoq; teste Igino a Coo filiæ Meropis cuiusdã fœminæ: quæ in ea regnauit cognominata. Ex hac teste Varrone li. ii. de agricultura uindemias romam deportabãt. Naꝫ duob⁹ fertilissimis optio uino montib⁹ referta erat: fuitq; Hippocratis & Apellis patria. Vnde eã adiectiuũ cous coa coum simili scriptura deducit᷑. Iuue. in satyra Stẽmata quid faciunt inqt: Sptana chlamys cõchylia coa. Nam teste Varrone prima in arte lanificii fœminarum ornamẽtis claruit: dicẽte Oui. li. ii. de arte loquens de puella quã amas: Siue erit in tyriis: tyrios laudabis amict⁹: Siue erit ĩ cois coa decere puta. In eadẽ dixit Solinus Homeri sepulchrum eẽ quod in Naxo uoluit Martialis.

C rãtor cũ. c. & t. exilib⁹ scribit᷑: fuit solẽsis philosophus: q athenas cõcedens auditor fuit Xenocratis: soti⁹ Palæmonis: reliquit cõmẽtaria ad. xxx. milia uersuũ Arcesilao petenti ubi naꝫ uellet sepeliri: respondit teste Laertio in uiscerib⁹ terræ. obiit ante Cratem & Palæmonẽ morbo intercutis.

C rater absq; aliqua aspiratione scribit᷑: ẽ cuppa grandis: dicente Virgi. circa finẽ li. i. æneĩ. Crateres magnos statuũt & uina coronãt: & li. iii. Tũ pater anchises magnũ cratera corona Induit: ĩpleuitq; mero diuosq; uocauit. Et dicit᷑ etiam hic cratera: ut Statius li. thebaidos. x. Et bacchus in altos crateras paterasq; redit. Et sic ab oĩbus poetis uas magnum ad bibendũ aptũ designat᷑: dicente Iuue. in satyra quæ incipit Natali coruine die. Vrnæ cratera capacem: & dignũ sitiente pholo uel coniuge fusci Bibit.

C rates absq; aliqua aspiratione scribit᷑: fuit atheniensis philosophus: fili⁹ Antigenis: & pago triasius fuit academicus Polemonis auditor: illiusq; successor scholæ: q adeo se uiuentes inuicem amarũt: ut teste Laertio eadem semper studia sint cõsecuti: & mortui eodem sepulchro dispositi: quos Antagoras in hanc sententiam uersibus exornauit. Hoc tumulo Cratẽ ac Polemonem cõditos fatere q transis o hospes: uiros cõsensu animorum præcipuos: quorum diuino ex ore doctrina manauit sacra: uitæq; mũdicies sapientiæ adiuncta. Habuit Crates discipulos memorabiles: Inter quos fuit Arcesila⁹ Bion Theodor⁹. Alter fuit Crates patria thebanus & secta cynicus Diogenisq; discipulus: quẽ Hieronymus noster scripsit iecisse in mare magnum auri pondus dicens: abi a me uenenum. Nam uos potius mergam: q̃; ipse a uobis mergar. Nam teste Laertio fuit uir diues atneq; fieret cynicus. Quosdam ex suis conantes illum a ꝓposito auertere: baculo ꝑsequebatur. habuit uxorem Hipparchiam Metrodis sororem: ut in ea dictione uidebimus. Demetrius uero magnesius refert eum deposuisse pecuniam apud trapezitam hac cõditione: ut si filii sui Idiotæ eẽnt: eam illis traderet Sin autem philosophi eam plæbi distribueret. Irritans semel Nicodromum cæsus est ab eo in faciem: quare chartulam suprapones uulneri scripsit: Necodromus fecit. Obiit senex & incuruatus. Alius fuit Crates orator de Isocratis familia. Alius uallorum effossor: q cum Alexandro militauit. Alius philosophus peripateticus. Ali⁹ geometra. Alius poeta epigrãmatum. Alius etiã academicus.

C ratinus absq; aliqua aspiratione & i. latino scribit᷑: fuit atheniensis poeta comicus clarus apud græcos in ea antiqua comœdia: quæ quasi satyræ nostræ assimilabat᷑. In qua præcipu⁹ ipse fuit Aristotphãesq; & Eupolis dicẽte Persio: Audaci qcũq; afflante cratino Iratum eupolidẽ præ grãdi cũ senes palles. Similiter Horatius Eupolis atq; cratin⁹ aristophanesq; poetæ. Atq; alii quoꝝ comœdia prisca uiroꝝ ẽ: & reliqua: ut uidebim⁹ ĩ dictione Prologus. Hic idem teste Pli. li. xxxv. natu. histo. Pompeium athenis pinxit.

C rathis cum. c. exili & th. aspirato atq; i. latino scribit᷑: fluuius ẽ achiuorum teste Herodoto li. histo. i. a quo ut ait q in Italia fluuius sic cognominat⁹ ẽ nomen accæpit. Estq; fluuius calabryæ: de quo Oui. li. metamor. xv. ait: Crathis & hinc sybaris nostris cõterminus oris Helectro similes faciũt auroq; capillos. & Theocritus ĩ æglogla quæ ĩcipit ἀιγεσ ἐμαὶ de illo ait καὶ τὺ δὲ κρᾶθι οἱ ρωπον φύροισ: & reliqua. hũc dixit Oui. li. fastorum. iii. lapidosum eẽ cum ait:
Est ꝓpe piscosos lapidosi crathidis amnes Paruus ager.

C rasis cũ. c. exili & i. latino scribit᷑: dici põt a nobis temperamentum. & inde dyscrasia cum. y. græco in pría distempamentum interpretari ualet.

C rapula cum. c. exili scribit᷑: græce dicitur κρεπάλη.

C ratylus absq; aliqua aspiratione & y. græco atq; unico. l. scribit᷑. Nomen fuit philosophi: cui Plato librum illum de significatiõe nominũ inscripsit.

C ratippus absq; aliqua aspiratione & i. latino atq; duplicato. p. scribit᷑: fuit teste Plutarcho ĩ uita Ciceronis philosophus pipateticus. De quo Cicero li. iii. de officiis: plura locutus est.

C reontes absq; aliqua aspiratione scribit᷑: fuit unus corinthiorum rex: & latrõis Sisyphi fili⁹: q Creusam filiã Iasoni desponsauit: & Medeã abdicare coegit. De quo Seneca in Medea. Alter fuit theban⁹ pater Iocastæ uxoris Oedipi regis thebaꝝ: q post cæsos simul Polynicẽ & Eteoclẽ thebanos regnũ assumpsit: ut monstrat Stati⁹ li. xi. & xii. suæ thebai. Ali⁹ fuit hui⁹ fili⁹. Ali⁹ etiã fuit rex thebanus: & ultima Cadmi ꝓgenies: q filiam suam Megæram matrimonio cõiunxit Herculi. & tandẽ a Lyco cum duobus filiis regno & uita priuat⁹ fuit

C repida cum. c. exili & i. latino scribitur: fuerunt teste Seruio tusca calciamenta: quæ corigiis ad pedes liga-

bantur. Virgi. li. æneí. viii. Et tyrrhena pedũ circũdat uincula plantis. Et ut exponit Seruius crepidas dixit: quas primo habuere senatores: post equites romani. nunc milites. Vnde ait Horatius in sermonib⁹: Chrysippus dicat sapiens crepidas sibi nunq̃: Nec soleas fecit. Similiter Iuue. in satyra Persius uero uidet̃ uelle calciamenta fuisse græcorum: cum ait in. ii. satyra: Non hic qui in crepidas graiorum ludere gestit. Sed ut ait Gellius li. xiii. noctium atticarum: Crepidas & crepidulas prima syllaba correpta: Id genus calciamenti appellarunt: quod græci κρεπίδασ uocant: & paulum supra: omnia enim, inquit ferme id genus quib⁹ plantarum calces tantum in fine tegunt̃: cætera prope nuda: & teretibus habenis iuncta sunt Soleas dixerũt nõnunq̃ græca uoce crepidulas. At crepido teste Seruio est abrupti saxi altitudo. Virgilius lib. x. æneí. Forte ratis cælsi coniuncta crepidine saxi.

C risis cũ. c. exili &. s. nõ duplicato atq̃. i. latino scribit̃: dicitur apud nos iudicium. Vnde criticus deriuatur.

C riticus absq̃ aspiratione &. i. latino scribitur: dicitur quasi iudicans & arguẽs. Vnde Serui⁹ super. xi. æneí. ubi ait Virgilius: Pilumno quos ipsa decus dedit orithyia inquit: Critici: culpant hoc loco Virgilium. Et Iuuenalis Critice pelluces:

C ressa cum. c. exili &. e. absq̃ diphthon. atq̃ duplicato. s. scribitur: & a κρήσ quod est cretensis deriuatur. Iuue. in satyra: Omnibus in terris: Nec sthenoboea minus: Quam cressa excãduit. i. cretensis Phœdra. Vnde nec creissam quẽadmodũ threissam dicere possum⁹. Nam cressa ut diximus a κρήσ descendit: ubi apud græcos est. η. absq̃ diphthon. quod est. e. purum traducitur. At threissa cum. ei. diphth. apud græcos scribitur uidelicet θρεισσα: quæ ut supra ostendimus nõnunq̃ a poetis nostris dissoluitur. Virgi. libro æneidos primo: Vel qualis equos threissa faticat Harpalice.

C reta absq̃ aliqua aspiratione: &. e. absq̃ diphth. scribit̃. Et teste Virgi. li. iii. æneí. Creta iouis magni medio iacet insula ponto. hãc dixit Pli. libro. iiii. natu. histo. Dosiades a Cretæ nympha hesperidis filia cognomiatam uoluit. Anaximander uero a Cretæ rege curetum. Nõnulli autem alii a temperie cæli: aeream primũ dictam existimauere. deinde macaroneson. i. beatam insulam. postea cretam a rege cognominataʒ dixere. De qua Aristoteles li. politicorum. ii. sic ait: Videtur hæc insula ad principatuʒ græciæ eẽ nata. ac p̃clare sita cũcto namq̃ iminet mari. Cum fere græci omnes circum mare sint positi. Abest enĩ hinc modicum a peloponneso: Illic uero ab asia circa triopium: & rhodum. Quare imperium maris obtinuit Minos: ac insulaꝝ alias subægit. Alias uero dudũ ĩcultas habitare fecit. Tandẽ siciliam aggressus: circa camerinam defunctus est. Et a creta cretæus cum. æ. diphthongo in penultima deriuatur. Virgilius libro æneidos. iii. Tertia lux classem cretæis sistet in oris.

C reta ꝓ terra quadam tenaci græcum uocabulum est: & ab creta insula in qua melior cõperit̃: nomen assumpsit. & eodem modo scribit̃: nõnulli uero latinum putant: & a cresco uerbo deduci dicunt: quasi concreta. Sane ut in Pli. & in diuersis ãnotaui: uniuersaliter oĩs terra tenax creta nominat̃. Vnde diuersa illi⁹ genera Pli. ipe circa finem. xxxv. li. enumerauit: Vt cymoliam quæ cãdida est: & quam alii a κύμη urbe Italiæ: quæ litteris nostris cumæ dicitur uocitatam ferunt. Cuius usum & medicamentis & uestibus posuit Pli. est etiam sarda cymolia: quam ex sardinia afferri dixit: sed non nisi candidis uestibus commoda: uersicoloribus non inutilis. Est similiter & umbrica: quam non nisi poliendis uestibus aptam dixit. Et hinc non longe ad uerbum subdit. Alia creta argentaria appellatur: nitorem argenteum reddens. Estque uilissima: & qua pedes uænalium seruorum trans mare aduectorum denotare instituerũt maiores. hæc ille. Iuxta cuius sententiam ait Tibullus libro secundo:

Nota loquor regnum ipe tenet: quem sæpe coegit.

Barbara gypsatos ferre catasta pedes. Et Iuue. in prima satyra: Sacro nec cedat honori Nuper in hãc urbeʒ pedibus qui uenerat albis. i. argentea creta: illocreatis. Nam libertinus postea effectus opibus patricios omnes superabat: quem Lucinium nomine fuisse: & primo tonsoreʒ quidam ferunt. Vnde potentissimos ĩ urbe romana nõnullos fuisse libertos: idem rettulit Iuue. ut Crispinum: quem nominanter exprimẽs mõstruʒ eẽ dixit nulla uirtute redemptum. Qui ps fuit niliacæ plæbis: & uerna canopi: hoc est seruus ĩ domo domini ex ancilla natus: q a græcis οἰκογενήσ. i. domi natus dicitur. Et inde uernaculus uernacula uernaculum: quod est domi nostræ uel in nostra patria natum. Vnde lingua uernacula: quod uulgo dicit̃ lingua materna. Fuerat ergo Crispinus apud canopum in domo sui domini ex quadam ancilla natus: & romam uenalis aduect⁹ qui uenditus: & libertinus deinde effectus: principatu Domitiani tãtum excreuerat: ut Tyrias humero reuocante lacernas Ventilet æstiuum digitis sudantib⁹ aurum. Eratq̃ lacerna genus uestimenti nodo supra humerum alligati. Vnde tali ueste indutus lacernatus dicit̃: ut idem auctor Ipse lacernatæ cum se iactaret amicæ. Alium rettulit idem poeta libertum Claudii principis nomine Narcissum. Quẽ in fine satyræ Plurima sunt fuscine: ditissimum fuisse ostendit: ut in dictiõe Narcissus uidebimus. Et apud eũdem principem potentissimum: ut ĩ dictione Messallina monstrabimus. Quare subdit Plinins ad ea quæ supra rettulimus. Iam non est enumerare libertos e sanguine quiritum: & proscriptionum licentia ditatos: hoc est insigne uænalitiis gregibus opprobriumque insolentis fortunæ: quos adeo potiri rerum uidimus: ut prætoria quoque ornamenta decerni senatu iubente Agrippinæ: & Claudii Cæsaris libertis uiderimus.

Tantumq; de laureatis fascibus non remittit his qui illocreatis pedibus aduenissent.hæc ille. Sane īter uænalitios & uenalitiarios differentia ē.Nam uenalitiarii apud Varronem & Pli.dicunt̄ negotiatores seruoꝝ nouitiorum:& uænalitia ipa corpora:ut apud Paulum Iurisconsultum de ædilitio edicto. Quicūq; ex uænalitio nouitioꝝ emptus:alicui misterio ꝑpositus sit:statim eū ueteratorum numero eē.Vænaliti⁹ quoque adiectiuū:ut Pomponius iuriscōsult⁹ de donationibus īter uirū & uxorē li.xxiiii.digestoru; īquit:Quod si familiam domesticā uxoris aut uænalitiam parauit.& reliqua.

C reston absq; aliqua aspiratione scribit̄:fuit tysenorum ciuitas.

C ressæa cum.c.exili & duplicato.s.atq;.æ.diphth.in penultia scribit̄:regio ē macedoniæ littoralis:ut testis ē Herodo.li.histo.vii.& ei adiacet mari:quod themopontū dicit̄:habēs ab oriente pallenem cōtermina;:ab occidente uero uersus græciæ partes mygdoniam.

C restona absque aliqua aspiratione scribitur:regio est macedoniæ contermina mygdoniæ:ut Herodotus libro historiarum.vii.

C rethon cū.c.exili &.th.aspirato scribit̄: fuit teste Homero Dioclei filius:ab Aenea ī bello troiano īterfect⁹ ut uidebimus in dictione Orsilochus.

C rines cū.c.exili &.i.latino scribit̄:a græca dictione diriuat̄:quæ apud illos dicitur κρινίζεσ.

C rypta pria cū.c.exili &.y.græco:ultima cū.p.&.t.absq; aspiratiōe scribit̄:dici pōt a nostris occulta seu absconsa.Nā a κρύπτω uerbo græco:quod apud nos ē cælo:seu abscondo deducit̄.Vnde ait Iuue.in satyra Si te ꝑpositi:Et solitus mediæ cryptam penetrare suburæ.

C rystallus prima cum.c.exili &.y.græco:secūda cum.t.exili ac duplicato.l.scribit̄.Vt nōnulli putant lapis ē ex sola aqua ui frigoris in glaciem induratus:Quibus Solinus non cōsentit:eo quod in cypro & alabanda regione asiæ locis ualde calidis generet̄.Et a crystallo crystallinus deducit̄.Vbi apud nos more nostro accētus est in antepenultima qa longa est:& penultima breuis:ut uidebimus in dictione Prosodia.Iuue.i satyra Credo pudiciciam:Grandia tollunt̄ crystallina maxima rursus Myrrhina:quæ similiter in antepenultia accentum detinet.Vnde Pli.li.xxxiii.natu.histo.Myrrhina inquit & chrystallina ex eadem tellure effodimus: qbus ꝑcium faceret ipa fragilitas:hoc argumētum opum:hæc uera luxuria æstimata ē: habere quod possit statim perire. Nec hoc fuit satis: turbam gēmarum portamus ex smaragdis:teximus calices: ac temulentiæ cā temeramus diem.hæc ille.Iuxta quem Iuue.ait in.iiii.satyra:Byrrho ut multi gēmas ad pocula transfert A digitis.Sane crystallum librarū circiter qnquaginta dicasse Diuū Augustum i capitolio testis ē ide; Pli.li. xxxvii.Quin & Xenocrates auctor ē uas amphorale ex crystallo uisum sextariorū quattuor.Quid ꝙ idem Pli.ueluti furorē refert quādam matrēfamilias:nec diuite; mercatam trullam unam crystallinam centūqnquaginta milibus.Refert etiā Neronem accæpto amissaꝝ rerum nuntio duos calices crystallinos: neq; ali⁹ ex eis biberet:cōfrægisse.Et hæc de crystallinis:at de myrrhinis ī sua dictiōe uidebimus.

C hristus cum.ch.aspirato &.i.latino atq;.t.exili scribitur:dici potest apud nos unctus. Nam a χρίω: quod ē ungo deriuatur.

C hrisma cum.ch.aspirato &.i.latio scribit̄:dici pōt a nostris unctio:& similimodo ut superior dictio a χρίω uerbo græco:quod est ungo deriuatur.

C hrysippus prima cum.ch.aspirato &.y.græco:sequens cum.i.latino sequente duplici.p.scribitur.Nam ex χρυσόσ uerbo græco:quod est aurum:& ἵππος:quod est equus componitur: quasi aure⁹ equus:fuit philosophus Apollonii solensis filius siue tarsensis teste Alexandro & Cleantis discipulus : fuit uir ingeniosus & acutus in omni genere orationis.In plærisq; a Zenone dissensit & Cleante:quotiens aduersus Cleantem differendo ægisset:tanta ducebatur pœnitentia ut crebro diceret:equidem alias fortunatus sum: præterꝗ̄ in Cleantem: in hoc sum infœlix:& ut dixit Cicero de natura deorum:Natus est homo Crysippus ad mundum contemplandum atq; mirandu;.Nam teste Laertio septingenta uolumina edidit: & quicquid incidebat mandabat litteris.Sæpe emendabat & magna testimoniorum nube utebatur. Quod adeo in cōsuetudine habuit:ut in quibusdam suis opusculis totam Euripidis Medeam insereret:petentiq; cuida; ab altero legente quidnam id esset quod legeret:illi inquit Chrysippi Medea ē.Quare de illo ait Apollodorus atheniensis siquis tollat de Chrysippi libris quæ aliena sunt:charta illi uacua relinquetur . Eius tamen libri clarissimi sunt:& in dialectica præcipue.In qua fuit adeo insignis:ut dicerent si apud deos in usu eēt dialectica non futuram aliam ꝗ̄ chrysippeam. Refert noster Valerius de studio & industria illum octogesimo anno uolumen cœptum quadragesimo exactissimæ subtilitatis absoluisse:unde dicere uidetur auarus apud Persium in fine sui libelli nesciens suæ auariciæ terminum imponere:O chrysippe finitor tui aceruì:hoc est tui libri:in quo tanta coaceruasti:depinge siue ostende & designa mihi ubi idest in quo diuitiarum loco inuētus sistam: hoc est pedem figam : quasi dicat quia ex me reperire non possum. Erat hic teste Laertio imbecilli tenuique corpusculo:ut ex eius dicit imagine apparere.In potationibus ut refert agebat quietem:crura autē sola mouebat:ut ancilla ei⁹ diceret Chrysippi tātū crura iebriari.Vnde teste Hermippo a discipulis ad sacrificiū duct⁹:dulce meꝝ adeo bibit:ut fatigat⁹ angustiis spūs eū qnta die post reliq̄rit cū eēt octogitatriū ānoꝝ.Sunt qui dicant eū nimio risu cōpræhensum interisse.Ita ut cū asinus manducasset ficus aniculæ

dixiſſet ut uinũ aſino daret:nimioq; dehinc riſu expiraſſe. Neminẽ regũ laudauit. Sola anicula contẽt⁹ fuit. Ali⁹ fuit Chryſippus cnidius medic⁹: a quo Heraſiſtrat⁹ teſtat̃ multa didiciſſe. Alius fuit hui⁹ fili⁹ Ptholemæi medicus: q calũniam paſſus ſupplicio ẽ affectus. Alius Heraſiſtrati diſcipulus. Alius poeta georgi. ſcriptor.

C hryſeis prima cũ. ch. aſpirato &. y. græco: ultima cũ. i. latino ſcribit̃: fuit Chryſæ ſacerdotis Apollinis filia. Nam cũ ante captam troiam diuerſæ ex uariis troianoꝝ locis raptarent̃ puellæ: duæ ĩter alias formoſiſſimæ captæ ſunt Chryſeis. ſ. & Bryſeis. Quarum Bryſeis in prædæ diſtributione contigit Achilli: Chryſeis uero Agamẽnoni: & quiſq; ſuam ardenter amabat. Sed cũ Chryſes Chryſeidos pater ꝓ filia redimẽda: ut ſcribit Homerus in initio iliados: ueniret ad græcos: non ſolũ multa deferens munera: ſed ornat⁹ infulis & aliis ſacerdotalibus ornamẽtis orabat eos: ut Apollinis reuerentia: cuius ſacerdos in chryſa inſula erat: filiam ſibi reſtituerent: & ꝑcioſa acciperent munera. Cui cũ cæteri græci aſſentirent: ſolus Agamẽnon q illam amabat: eum iniurioſis & minacib⁹ uerbis reppulit. Quare Apollini cõqueſtus ſacerdos. hæc ille referebat uerba:

Quid coluiſſe mihi tua delphice numina prodeſt?
Aut caſtam uitam multos duxiſſe per annos?
Quidue iuuat ſacros poſuiſſe altaribus ignes?
Si tuus externo iam pellor ab hoſte ſacerdos.

Quibus ſane cõmotus Apollo peſtiferam luem in danaorum miſit exercitum: & conſultus Calchas reſpondit nõ ceſſaturam donec Chryſæ patri reſtitueret̃ Chryſeis: qua demũ reſtituta Agamẽnon in amoris amiſſi ſolatium Bryſeida ab Achille iuſſit auferri. Ex quo ira inflãmat⁹ Achilles: ab exercitu cum ſuis diſcedens in idam montem ut qdam dicũt ſeceſſit: & cũ pugnare nollet græci interim a troianis præliis qbuſdam ſupati intra caſtrorum munimẽta cõpellunt̃ atq; obſident̃. Qui mittentes ad Achilleʒ tris legatos maxima illi munera obtulerũt ſi arma caperet: & præcipue Bryſeida: quã ſe nunq̃ tetigiſſe Agamemnon ꝑſancte iurabat. Fuerãt aũt legati Vlyxes: Aiax: & Phœnix: q ab Achille benigniſſime ſucæpti: re deinde infecta diſceſſerũt. Vnde Ouidius libro. ii. triſtium ait:

Quid prius ẽ illic flãma chryſeidos: aut quæ Fecerit iratos rapta puella dũces?

C hryſothemis prima cũ. ch. aſpirato &. y. græco: penultima cũ. ch. aſpirato ſcribit̃: habetq; accentum in antepenultima: fuit teſte Homero li. ix. iliados: filia Agamẽnonis ex Clytæmneſtra: & uocabulum eſt compoſitum ex χρύσόσ: quod eſt aurum: & θεμισ nomen deæ: ut in dictione Themis uidebitur q̃ſi aurea Themis

C hryſoſtomus cũ. ch. aſpirato &. y. græco atq;. t. exili ſcribit̃: dici põt a nobis aureum os. Nam chryſos aurũ & ςόμα os apud noſtros deſignat.

C hryſolithus prima cum. ch. aſpirato &. y. græco penultima unico. l. &. i. latino: ultima cum. th. aſpirato ſcribitur: lapis eſt ꝑcioſus coloris aurei: unde componit̃ dictio ex chryſos quo ẽ auruʒ: & λιθοσ lapis quaſi aureus ſi t lapis: ob quod nõnunq̃ & ꝓ ſuccino qa ſimilis coloris eſt: cũ ab antiquis poetis tum a noſtri tẽporis poeta elegãtiſſimo Maffeo Vegio in quodã epigrãmate ponitur cum ait:

Aurea quæ quõdam defleuit muſa maronis:
Nunc hoc chryſolithi claudor in orbe culex.
Aurea muſa fuit: tumulus ſimul aureus ipe eſt.
Quem miſerans etiam ſtruxit apollo mihi.

C hryſopaſſus pria cũ. ch. aſpirato &. y. græco ſcribit̃: qn & iuxta finẽ. s. duplicat̃: & cõponit̃ id uocabulũ ex chryſos qd̃ ẽ aurũ: & πάσσω uerbo græco: quod apud nos dicit̃ ſpgo: quaſi lapis ſit auro aſperſus.

C hryſocolla pria cũ. ch. aſpirato &. y. græco: penultia cũ. c. exili: qn & cũ gemino. l. ſcribit̃: & ẽ teſte Pli. libro xxxiii. natu. hiſto. humor q ĩ aurifodicinis p uenas auri defluit: & craſſeſcẽte humore rigorib⁹ hybernis uſq; ĩ duriciã pumicis indurat̃: q̃ ſubtiliſſime cõtuſa (ut ille refert) auri pictura præbet: & ĩfra ſubdit chryſocollã aurifices ſibi uendicãt ad glutinandũ aurum: unde & ipa appellata ẽ. i. auri colla & glutem. De hac locutus Pli. præfato libro: uiſum eſt inqt Neroni principi ſpectaculis arenam circi chryſocolla ſterni cũ ipe aurigaturus eſſet inducta opificum turba.

C hryſogonus cũ. ch. aſpirato &. y. græco ſcribit̃. Nomen ẽ uiri ꝓprium: & componit̃ a chryſos quod ẽ aurũ & γονυ genu uel angulus: quaſi ſit aureũ genu uel aureus angulus. Iuue. ĩ ſatyra Credo pudiciciam ĩquit: Sunt quæ chryſogonum cantare uetant.

C rito cũ. c. &. t. exilib⁹: hoc ẽ abſq; aſpiratiõe ſcribit̃: fuit athẽienſis philoſophus: un⁹ oĩm (ut dixit Laertius) maxĩo & eximio quodã amori Socrati affect⁹. Cui⁹ ita diligentẽ curã ægit ut nũq̃ aliqd ex his q̃ ſunt ad uitã neceſſaria ſibi deeſſe pateret̃. hui⁹ Socratis filii auditores fuere: hoc ẽ Critobolus: Hermogenes cũ aſpiratione principii: Cteſipus cũ. ct. exilib⁹ in eadẽ ſyllaba: Epigenes cũ. i. latino: qui oẽs fuere Socratis filii.

C ritobolus abſq; aliqua aſpiratõe & unico. l. ſcribit̃: fuit medicus. De quo Pli. li. vii. natu. hiſto. ĩquit: magna & Critobolo fama ẽ extracta Philippi regis oculo ſagitta: & citra deformitatẽ oris curata orbitate luminis hunc ego Socratis filium fuiſſe puto.

C ritheis prima cũ. c. exili &. i. latino: ultima cũ. th. aſpirato &. i. latĩo ſimiliter ſcribit̃: fuit matris Homeri nomen: ut ſcripſerunt Herodo. & Plutarchus aliiq; nõnulli.

C rocyllus cum.c.exili &.y.græco atque duplicato.l.scribitur:fuit uiri atheniensis nomen.De quo nõnunq̃ Plutarchus meminit.

C rœsus cum.c.exili &.œ.diphthongo atq; simplo.s.scribitur:fuit Alyattis filius ultimus lydorum rex:prio quidem fœlicissimus:sed postremo ĩ infœlicitatẽ tractus:& a Cyro superatus:cũ miserabiliter regnum perdidisset ad miserabiliorem uitam coactus fuit.De quo Herodot⁹ li.histo.i.Et similiter Iustinus li.i.ꝑsecuti sunt oĩa.unde ait Ouidius li.iiii.de ponto:
Diuitis audita est:cui non opulentia crœsi.
Nempe tamen uitam captus ab hoste tulit.

C rocus absq; aliqua aspiratione scribit᷑:fuit teste Plinio li.xvi.naturalis histo.adolescens:ob cuius amorẽ Similax uirgo in ei⁹ nominis fruticem cõuersa est:ut in ea dictione uidebimus.Et ip̃e similiter in florem sui nominis ab Ouidio cõuersus ponitur li.xiiii.metamorpho.Alii uero crocum dictum putãt a coryco ciliciæ oppido:q a Solino summe laudatur:& melior cæteris in usu medicinæ teste Diascoride cõpitur. Quare ut de excellẽtiori ait Martialis ĩ epigrãmatib⁹:Quod de corycio quæ uenit aura croco.& ĩde croce⁹:ut Virg. li.georgi.i.Nõne uides croceos ut tmolus odores:India mittit ebur.De quo ĩ dictiõe tmolus habebit᷑.

C rocodilus cum.c.exili utrobiq; &.i.latino atq; unico.l.scribit᷑:animal est quadrupes:quod nilus gignit:sic dictus quia crocei est coloris:cuius forma fere per omnia dracõtea uidetur. Et noctem totam agit in aquis: diei uero maioreʒ partem quiescit in humo.oua quasi anserina edit:quæ uicissim mas & fœmina in terra fouent.Et ut ait Herodo.li.histo.ii.hic omnium quas nouimus bestiarum ex minimo maximus fit. Nã pullus iuxta oui quãtitatem nascitur:qui cum ad cremẽtum peruenerit:fit septem & decem cubitorum: & adhuc maior:imo ut scribunt Plinius & Solinus reperiunt᷑ frequenter.xx.cubitorum.Et aliquos refert Plinius ratos esse:quãdiu uixerint suscipere icrementa:cum longo tempore uiuat.Estq; armatus dentib⁹ & unguib⁹ Tantaq; superioris ptis cutis duricie:ut quãuis tergo percutiatur ictu fortium tormẽtoruʒ nõ lædatur: Inferioris uero ut dixit Seneca li.iii.de quæstiobus naturalibus mollis est:habet oculos suis.Et obtuse in aqua sed in terra acutissime uidet.Detinetq; dentes magnos ad corporis ꝓportionem:quos ut ait Apulegius li.i. de Magia inoxio hiatu ad purgandũ p̃bet.Et ut etiã testat᷑ Herodo.mẽses.iiii.q magis hyemales sunt:nihil comedit.& sola bestiarum linguam non habet.

C rocyla absq; aspiratione &.y.græco scribit᷑:insula nõnunq̃ ab Homero ponit᷑:quæ ab aliis cõmuniter corcyra dicitur:ut in ea dictione uidebimus.

C rocylus cũ.c.exili utrobiq; &.y.græco:atq; unico.l.scribit᷑:nomẽ ponit᷑ pastoris a Theocrito.

C rotalũ absq; aliq̃ aspiratiõe:& unico.l.scribit᷑:instrumẽtũ est musicũ: quo utebant᷑ ægyptii ĩ celebritatibus deoꝝ:ut ostendit Herodotus li.histo.ii.de quo Virgilius in copa inquit:
Copa syrisca caput graia redimita mitella:
Crispum sub crotalo docta mouere latus.i.ad sonum eius instrumenti docta q̃ moliter saltare:& ut puto a κρόυω quod est pulso deducit᷑:& cum etiam apud græcos quosdam ꝓ plaustro positum cõpererim: ab ea soni uoce cognomẽ accæpisse existimo.

C roton absq; aliqua aspiratiõe scribit᷑:ciuitas ẽ calabryæ:de qua Oui.plene li.xv.metamorpho.scripsit:ubi ait:Nec ĩ hospita tecta Crotonis.Et inde crotonita ille dicit᷑:q ex ea originem traxit.

C hromaticus prima cum.ch.aspirato:& reliquæ sine aspiratione scribuntur:ille sane dici consueuit:qui nulla uerecundia colorem mutat. Nam χρωμα apud nos colorem indicat: & magis ad uerbum coloratus dici potest.

C hromius cũ.ch.aspirato &.i.latino scribit᷑:uir fuit argiuus:ut ostendit Herodotus li.histo.i. similis scribit᷑ ab Homero li.iliados.ii.&.xi.odyssææ:filius Nelei & frater Nestoris.Alius fuit Priami filius: quẽ teste Homero li.v.iliados:Diomedes interemit in bello.

C romna cum.c.exili &.m.ante.n.scribit᷑:est urbis nomen.

C hronus cum.ch.aspirato scribitur:& tempus atque Saturnum apud antiquos græcos indicat.Moderniores uero quidam illorum grammatici:ut differentiam inter illos designent:cum denotare tempus uolũt cũ ch.aspirato scribunt:cum uero Saturnum per.c.exile:hoc est sine aspiratione describunt. Sed antiquos ex his quæ dicemus imitandos censemus.Saturnus igitur ut testis est sacra Euemeri historia:quam ille ex titulis & sacris inscriptionibus contexuit:Cæli fuit filius ex Vesta & frater Titani:Opemq; sororem duxit uxorem. Titan uero qui maior natu erat:postulat ut ipse regnaret.Quod ubi Vesta eorum mater: & sorores Ceres atque Ops persenserunt:suadent Saturno uti de regno ne concedat fratri: eo quod Titan facie deterior esset q̃ Saturnus. Quod ubi Titan perpendit:concessit ei ut regnaret. Sed hoc cum Saturno firmato fœdere:ut siquis liberorum uirilis sexus ei natus esset necaretur. Id eius rei causa fecit:ut ad suos natos regnum rediret. Itaque qui primo Saturno natus est filius necatus est. Deinde posterius nati sunt gemini Iuppiter atque Iuno.Sed Iunonem solam Saturno in conspectum dedere.Iouem uero clam abscondentes:Saturno inscio educandum dederunt.Item Neptunũ clam Saturno Ops parit:eũq; clãculũ abscõdit.& cũ deinde pareret Plutonẽ & Glaucam:illa patri ostensa clã Pluto seruat⁹ ẽ.Glauca deĩde ꝑua emorit᷑

Quod cum Titan postea resciuiss*:nouissetq; Saturno iá uirilis sexus filios supesse ductis secú filiis q Titani uocabant*:Saturnú & Opem cópræhendit:& muro illos circúægit:custodiáq; apposuit. Hoc cum eoru* filius Iuppiter cognouisset:ueniens cú magna cretésium copia Titanú atq; filios expugnauit:parentes uinculis exemit:& patri regnum restituit:ipeq; in cretam remeauit. Sed cú deide Saturnus sorte admonitus eét: ut a Ioue caueret ne eú regno expelleret:effugiendi periculi gratia:Ioui filio insidias tendebat. Quod cum Iuppiter psensisset:patrem fugauit & regnum sibi uindicauit:misitq; armatos q illum p oés terras psequétes aut cópræhenderent aut necarét. Saturnus uero cú diu errasset:uix i Italia locu* quo lateret iuenit. hæc ex sacra historia dicta sunt:quam teste Lactantio interpretatus:& secutus est Ennius noster. Sed exceptus Saturnus a Iano:ut dixit Virgilius li. æneí. viii.

Is genus indocile & dispersum montibus altis
Composuit:legesq; dedit latiúq; uocari
Maluit:his quoniam latuisset tutus in oris.

Et ut dixit Ouidius libro fastorum primo:

At bona posteritas puppem formauit in ære:
Hospitis aduentum testificata dei.

Verú qa Italia ipa inferior est q̃ græcia:in qua mós est olympus finxerút poetæ illum ab æthereo olympo ad Italiam deuenisse:dicente Virgilio præfato loco:

Primus ab æthereo uenit saturnus olympo:
Arma iouis fugiens:& regnis exul ademptis.

Sed ut in eodem libro dixit Oui. Ante perrato falcifer orbe deus. Nam falcifer dicebat* qa italis primus uité putare ostendit:dicente Virgi. li. æneí. vii. Vitisator curuam seruás sub imagine falcé. Et cu* ea loca ubi regnabat Ianus:& suscæptus fuerat Saturnus iuxta mare:quod dicit* inferú sint disposita:dixerút poetæ illu* apud inferos relegatú fuisse:dicente Oui. libro metamorpho. primo:

Postq̃ saturno tenebrosa in tartara misso
Sub ioue múdus erat. subiit argentea ples.

Nam ut in eodé loco ait. Aureaq; ut phibét illo sub rege fuere Sæcula. Verum si subtilius rem ipam cótemplemur:Saturnus ut græco uocabulo significat*. tempus é quod pfecto a cælo ortum ducit:cu* nihil aliud tépus ipm q̃ cælestis motus mésura a philosophis diffiniri soleat. Itaq; cú oia tpe intereant:quæ aliquando orta sunt:satis prudenter finxerút poetæ illum etiam natos suos oés deuorare solitú:cú oia tpe cósumerentur:ut uidebimus in dictione deus. Quáobrem dicebat Balbus apud Ciceroné li. ii. de natura deorum Saturnum ideo dici:qa saturatur annis.

C hronica pria cú. ch. aspirato:penultima cú. i. latino:& ultima cú. c. exili scribit*:pprie á nostris dici possunt tpalia:cú deriuet* a χρόνοσ:quod est tps. Quare ánales latine traduci cósueuit: & ide chronismos: quod é téporalitas siue mora:ut dixit Hieronymus i Oseæ:q etiá utitur uocabulo synchronii. i. contéporanei.

C rumena absq; aspiratióe scribit*:significatq; loculum. Nam deducit* a κρεμάω uerbo græco:qd é suspédo qa plærúq; suspensa gestatur. Alii uero p. ch. aspiratum scribút:& trahi uolút ἀπὸ τοῦ χρήματος:quæ é pecunia. Iuue. in satyra Atticus eximie:Quis enim te deficiéte crumena. Et crescéte gula manet exitus? Crumenam posuit p pecunia:hoc est cótinens p cótento:metonymia est.

C teatus cú. c. sequente. t. i eadé syllaba:& absq; aliqua aspiratóne scribit*:fuit teste Homero li. iliados. ii. uir pelopónésius:pater Amphimachi:unus ex græcorú ducibus:q uenerút ad troiam.

C tesias cú. c. sequéte. t. in eadem syllaba:& absq; aspiratióe atq;. i. latino scribit*:fuit orator siculus q & Corax sæpe refer unt* a Cicerone:& putant* primi q præcæpta dicendi scripsere.

C tesippus cú. ct. exilibus i eadem syllaba atq;. i. latino & duplicato. p. scribit*:fuit Socratis filius:de quo supra uidimus in dictione Crito.

C thesiphon cum. ct. exilibus:& unico. s. atque. i. latino scribitur:fuit atheniensis pro quo Demosthenes orationem scripsit.

C teticon absq; aliqua aspiratióe &. i. latino scribit*:dicitur a nostris possessiuum.

C umæ cú. c. exili & unico. m. scribit*:ubi. y. græcum quod apud græcos erat:in. u. nostrú cóuersum fuit:urbs est cápaniæ ppe baias ad tyrrhenum mare humili colle sita:quá teste Liuio li. viii. ab urbe:ueniétes a chalcide urbe euboiæ ad nouas quærendas sedes primitus cóndiderunt:dicente Virgi. li. æneí. vi. ubi de Dædalo loquitur:Chalcidicaq; leuis tádem supastitit arce. Iuxta quá ppinquus é subterraneus thalamus Sibyllæ uaticinatricis:quæ cum Erythrea eét ut Aristoteles dixit:ab italis cumana dicta fuit.

C uretes absq; aliqua aspiratione scribit*:populi fuerút cretæ:q una & corybátes infantem Ioué aluere. Sed cú téporis successu religioné pphanarent:ab ipo ioue ibribus deleti sunt. Quo* tépla cú deide Iuppiter uacua & sine honore cóspiceret: ex fungis pluuia natis illos restituit:dicente Oui. li. metamor. iiii. Largoque satos curetas ab imbri. Sunt & alii eiusdé nominis populi ætolis cóuicini:q teste Homero lib. ix. iliados:in oratióe Phœnicis cú ipsis ætolis bellú gessere. Alios dixit Lucanus li. iii. feroces populos in dalmatia. Quos alit adriaco tellus circúflua póto. Apud quos. M. Antonius fuit a pópeianis clausus cú magno ipius discrimie.

Acia cum

Acia cũ.c.exili & nõ.t.apud græcos & latinos antiquos:atq; .i.latino scribit᷑. Vnde & i triũphalib⁹.T.Plautii apud Tybur scriptũ est filios dacoꝝ remisit. Regio est scythiæ & portio thratiæ:ut quidã afferũt. Alii uero illi cõterminã esse uolũt.
Dactylus cũ.ct.exilibus &.y.græco atq; unico.l.scribit᷑ ꝓprie a nostris digit⁹ traducit᷑:ad cuius similitudinẽ metri pes dicitur: qui ex prima longa & duabus breuibus constat:ut Tityre. Sed digitoꝝ apud latinos grossior dicitur pollex: alius index:sequens medius:alius annullarius:alius minimus. Quod ideo diximus:ut id declaremus: quod si medio digito quasi per indicem quisq; olim monstratus fuisset:insania in demõstrato arguebat᷑. Quare Diogenes teste Laertio plurimos aiebat insanire per digitum:qui etiam peregrinis aliquando Demosthenẽ uidere cupientibus:mediũ intendens digitũ:hic ait:hic est athenienfiũ orator. Quod Persius & Iuuenalis certissime expresserũt digitũ illũ infamem uocitantes:hoc est infamiã irrogantẽ. Qua de re non aliud ipse Iuuenalis intellexit:dum de Democrito loqueretur in satyra: Omnibus in terris. Cum fortunæ ipse minaci mãdaret laqueũ:mediũq; ostenderet unguem:hoc est mediũ & infamem digitũ accipiens:quod sæpe fit:partẽ loco totius:ut similiter Plinius circa finẽ libri.ix.historiæ naturalis. Concharũ inquit e genere sunt dactyli ob humanorũ unguiũ similitudinẽ appellati: Vnguiũ dixit.i.digitorũ. Alii uero diuersam ab ea quã diximus infamiam esse somniant:& de medio ungue aliud genus esse contumeliæ publica uulgi iactat opinio: quæ sane nullo alio in loco legimus. Et a dactylo dactylotheca cõponitur:quo sane uocabulo Vlpian⁹ non nunq; usus est:& Martialis in.xi.inquit: Nec cũ lauat᷑ causa quæ sit quæritis. Dactylothecã nõ habet.

D adicæ cũ.i.latino &.c.exili scribit᷑:populi sũt scyrharũ ex parte asiæ:ut dixit Herodot⁹ libro historiaꝝ.iiii.

D æmon cum æ diphthongo scribitur:dici potest apud nos sciens. Inde eudemon.i.bonus uel fœlix demon: & cacodæmon malus uel infœlix dicitur.

D ædalus cum.æ.diphthongo & unico.l.scribitur:fuit atheniensis Eupalami filius artis fabricæ peritissimus teste Plinio libro.vii.naturalis historiæ:lignariã fabricã primus adinuenit:ut serram:asciam:perpendiculũ terebellũ:& nauibus primus malum & antennam imposuit:qui cũ accusaretur peremisse Perdica magnæ indolis iuuenem:& sororis filium:metuens futurum iudicium:fugit ad Chretam. Reliqua uero eius oĩa tractauit Ouidius libro metamorphoseos.viii.

D ætor cum.æ.diphthongo &.t.exili scribitur:fuit uir troianus.

D ai cum.i.latino scribitur:sunt persarum populi:qui teste Herodoto libro historiarum primo: omnes sunt pastores:& similiter mardi dropici & saratii.

D almatia cum.t.exili &.i.latino scribitur: regio est.

D amyndas cum.y.græco sequente.n.scribitur:fuit teste Plutarcho uir macedonius.

D ama per unicũ.m.scribitur.nam apud græcos δάμη dicitur:uel δόρκας:genus est capræ siluestris. Et põt tam masculini esse q̃ fœminini. Virgilius in bucolicis: Cum canibus timidi uenient ad pocula damæ. Horatius in primo carminum: Et superiecto pauidæ natarunt æquore damæ.

D amascus cum.c.exili scribitur:fuit teste Curtio libro.ii.de gestis Alexandri: urbs nobilissima caput Syriæ. Vnde teste Plinio libro.xv.damascena pruna dicta creduntur.

D amasithynus antepenultima cum.i.latino:penultima cũ.th.aspirato:&.y.græco scribitur:fuit teste Herodoto libro historiarum.vii.Candaulis filius:& unus ex ducibus Xerxis persarum regis.

D amœtas cum.œ.diphthongo &.t.exili scribitur:nomẽ fuit pastoris. de quo sæpe Theocritus & Virgilius.

D amon cum unico.m.scribitur:hic & phitias fuere pythagorici:& arctissimo amicitiarum uinculo constricti ut ostendit Cicero libro.ii.de officiis:& libro.v.de quæstionibus tusculanis.

D amocles cum.c.exili scribitur:nomen fuit uiri unius ex assentatoribus Dionisii.

D anæ cum unico.n.&.æ.diphthongo in fine scribitur:quæ sane diphthongus nonnunq; a poetis diuiditur. ut Horatius in.iii.carminum: Inclusam danæ turris ænea robustæq; fores. Et uigilum canum. Ouidius de tristibus libro.ii. Quid danaen danaesq; nurus matremq; lyæi. fuit Acrisii filia:ut uidim⁹ in dictiõe Acrisi⁹.

D anaides cum.i.latino post.a.scribitur.patronymicũ est fœmininũ a Danao ægisthi fratre deductum. Cuius filiæ fuerunt:ut uidimus:in dictione belides: hæ uiros suos:ut in ea dictione ostendimus: una nocte interfecerunt:pro quo facinore dixere poetæ illas apud inferos hoc supplicio detorqueri: ut uasis fundo carentibus haurire aquam cogantur:dicente Seneca in Medea.
Vosq; urnis: quas foratis irritus ludit labor.
Danaides coite:uestras hic dies quærit man⁹. Et in Hercule furẽte: Vrnasq; frustra danaides plenas ferunt.

D aphnis cũ.ph.aspirato &.i.latino scribit᷑:& latine laur⁹ nuncupat᷑. Sed fuit teste Seruio filius Mercurii formosissimus:per cuius cognitiõẽ scribit Diodorus siculus libro historiæ.vi.sunt mõtes in sicilia quos ærios uocant:hos loci natura tanq; cõtinua æstate amœnos atq; uberes reddit:fontes sunt in eis densis undiq; arboribus:aquæ præter cæteras dulcis:frequẽtes quoq; in eis quercus crossiorẽ q̃ quæ apud alios nascuntur fructũ reddunt. domesticæ etiã arbores:& uineæ permulte:adeoq; fructiferi montes existunt: ut aliquãdo

carthaginensiũ exercitum permagnum fame superueniente abunde nutriuerint. In huius regionis sylua admodum amœna:in qua diuertebantur nymphæ:ex nympha Daphnide natum tradunt:qui a laurorum quoq; multitudine quæ in ea frequentes sunt appellatus est Daphnis:fuitq; educatus a nymphis: ac boum permulta possedit armenta:a quorum cura bucolicus dict⁹ est. Et ut pergit idem auctor cum esset ingenio acri studiumq; plurimum gubernandis bobus impenderet:carmem bucolicum quod etiã nuncusq; a sicu lis in precio habetur adinuenit:quo & Dianam nõnunq̃ oblectasse idẽ auctor rettulit. Nunc scribit Theo critus in suo carmine bucolico amore deperisse:quin ad eum deos fere omnes confluxisse: quemadmodũ ad Gallum descripsit deinde Virgilius in bucolicis.

D ardanus cum unico.n.scribitur:fuit teste Virgilio in .viii. æneidos Iouis filius ex electra:quæ deinde uxor fuit Corithi regis in Italia:a quo Corithum oppidum construitur & cognominatur: huic Electra Iasiũ pe perit.dicente Virgilio in.iiii. æneidos: Hinc Dardanus ortus Iasiusq; pater. Hunc deinde Dardanus post mortem Corithi cum illo de regno dissentiens interemit. Sed uidens contra se iratum populũ naues quæ forte in portu paratæ aderant:ascendit:ac inde fugiẽs samothraciam aduentauit. dicente Virgilio in .vii. æneidos:Fama est obscurior annis.

Aruncos ita ferresenes:his ortus in agris.

Dardanus:idæas phrygiæ penetrauit ad urbes.

Threiciãq; samon:quæ nunc samothracia fertur:& reliqua quæ ibidem habentur.& ab ipso Dardano dar dania uocitata fuit regio in phrygia:quæ postea troia cognominata est:ut uidebimus in dictione phrygia & in dictione Priamus:ac dictione Troia.

D aridæus cum.i.latino &.æ.diphthongo scribitur: rex erat persarum tempore Appollonii Tyanæi: hoc est tempore Tiberii Caii & Claudii imperatorum:ut ostendit Philostratus in eius uita.

D arius cum.i.latino scribitur:fuit primo nobilis persa filius Hystaspis.hic teste Herodoto libro historiarum .iiii.cũ cognouisset Smerdim fratrem Patizitis magi regnũ persarum dolo occupasse: ut in dictione Smer dis & in dictione Praxaspes late uidebimus:facta coniuratione cum sex aliis nobilibus Smerdim iam regẽ & fratrem eius Patizitem magum trucidarunt:atq; ita inter eos de persarum regno conuenerunt:ut cuius eorum equus sequẽti die prius in ortu solis hinnitum ante regiam emitteret:ille persarum rex esset: quod dario Oebaris stabularii sui solertia contigit. Nam dimissam manum in genitiuam partem equæ:cum ad determinatũ locum uentum esset:naribus equi admouit:quo odore ad uoluptatem irritatus: ante omnes hinnitum dedit:atq; ita Darius persarum rex creatus est. Nomina uero eoꝝ qui cum Dario in magum con iurauerunt:& quæ solum in Herodoto libro.iiii.historiarum legi:hæc sunt:Oaues:Intaphernes:Gobrya: Megabizus:Aspitiries:Hydarnes:quorum orthographiam in suis locis cõperies.Et regnauit Darius trigi tasex annos:ut idẽ ostẽdit Herodotus circa iniciũ li.vii.cui Xerses fili⁹ ex Atosa filia Ciri successit in regno.

D astylus cũ.t.exili &.y.græco atq; unico.l.scribit᷑: fuit teste Herodoto libro historiaꝝ primo Gygis pater.

D ates cum.t.exili scribitur:fuit unus ex ducibus Darii: qui teste Herodoto libro historiarum.vi. duro bello apud marathona deuincitur.

D aurises cũ.i.latino scribit᷑:fuit teste Herodoto circa finẽ li.vi.un⁹ ex ducibus Darii qui in cariis ceciderunt.

D eiphobus per.i.latinum:& per.o.purum ante.b.& non deiphœbus per.œ.diphthongum uel cum.e.ante .b.scribitur. Nam sic quoq; a græcis Δηιφοβοσ cum prima longa & penultima breui annotatur: quod Virgilius obseruauit cum ait in.vi.Filius ex Hecuba uxore.hic post obitum Paridis Helenã duxit uxorem: de quo Virgilius præfato libro scripsit.

D eiphobe eodem modo cum.o.puro ante.b.scribitur:sic enim apud græcos:uidelicet Δηιφοβη notat᷑:fuit nympha quædam filia Glauci.Virgilius:Deiphobe glauci.

D emetrius cum.t.exili &.i.scribit᷑: fuit unus filius Seleuci filii Antiochi magni:de quo uidebim⁹ in dictione Seleucus.Alius fuit Phalerius cũ unico.l.cognominatus.Et teste Laertio fuit Phanostrati fili⁹genere nõ sa tis illustris.Hoc teste Cicerone circa iniciũ libri primi de officiis:disputator fuit subtilis: orator parũ uehe mens: dulcis tamẽ: ut Thephrasti discipulũ possis agnoscere.Fauorin⁹uero dixit illũ fuisse ex Zenonis fa milia:& Lamiæ amicæ cõgredi.Idem ob uirtutes eximias apud athenienses præfuit annis decem:æreisq; sta tuis trecentis sexaginta honoratus est.quarum plures erant equestres:& in curribus seu bigis stabant.Sum moq; studio intra quadringentos dies fuerũt consumate.Ciuitatẽ auxit redditibus & edificiis: deinde ab sens sententiã de morte a quibusdã inuidis passus est:quin & illius imagines dirutæ: partim uenditæ sunt: partim submersæ:& partim in frusta confractæ.Vna tantũmodo in arce seruata est.Et in ea accusatiõe parũ absfuit:quin Alexander comicus capitis sententiã exciperet:non ob aliud nisi ꝙ erat illius amicus. Quem Thelesphorus eius gener purgauit.Demetrius uero ubi compertũ habuit athenienses suas imagines euer tisse.ait:uirtutẽ nõ euerterunt:cuius gratia illas erexerant: nec ulli plures vnq̃ statuæ teste Plinio li.xxxiiii. naturalis historiæ dicatæ fuere q̃ ipsi Demetrio phalereo.Dicebatq; tantũ in republica ualere eloquentiã: quantũ in bello ferrũ.Circa huius tempora teste Quintiliano libro.ii.de institutiõe oratoria: institutũ fere constat fictas ad imitatione fori cõsiliorũq; materias apud græcos dicere.An uero ab ipso ipm gen⁹ exerci

tationis sit inuentum parum compertũ esse dixit. Sed ne hi quidem: ut ait qui hoc fortissime affirmant illo satis idoneo auctore nitunt. latinos uero dicendi præceptores extremis. L. Crassi temporibus recepisse Cicero auctor est. Quorum insignis maxime Plocius fuit idem Gieronymus de uiris illustribus ait Plocius. Gallus primus romæ latinam rhetoricam docuit: de quo Cicero memoria teneo pueris nobis primũ latinã docere cœpisse Plocium quendã. Sed ut ex diuersis collegi atq; Laertio plures fuere Demetrii. Vnus fuit ex Alexandri magni ducibus: qui occiso Alexandro filio Cassandri: qui omnem magni Alexandri stirpẽ de leuerat: & græciam ac macedoniã occupauerat: fuit Macedo rex creatus. Alius fuit eius Philippi macedoniæ regis filius: qui cum romanis plurima bella gessit. de quo Liuius libro. x. de bello macedonico: & Iustinus libro. xxxii. scripserunt. Alius fuit Seleuci filius: & frater Antiochi Epiphanis. Alius chalcedonius fuit orator. Alius bizantius philosophus peripateticus. Alius statuarius: qui teste Quintiliano libro. xii. de institutione oratoria: tanq̃ nimius in ueritate seu proprietate reprehendit. Nam ut pergit fuit similitudinis q̃ pulchritudinis amantior. Alius fuit Aspendius Appollonii discipulus. Alius calantianus: qui de asia & europa libros scripsit uiginti. Alius bizantius: qui gallorum aduentum ex europa in asiam scripsit. Ali⁹ sophista moratus alexandriæ: qui artes oratorias scripsit. Alius atramitenus grammaticus appellatus Ixion: quia Iunonẽ iiuriis aliquo affecisse uidet. Alius cyrenæ⁹ grãmaticus uir magni precii. Alius sepsius uir diues & studiosus. Alius erithræus grammaticus. Alius bithynius fili⁹ Panætii rhodii. Alius orator smyrnæus: & hi omnes prosam scripsere. Alii etiam poetica scriptitauere. Vnus ueterem comœdiam scripsit. Alius fuit epicurus: qui contra inuidos scripsit. Alius ex tarsa satyricus. Quartus iambicus amarus uir. Quint⁹ erithræ⁹ uarius scriptor. Vnde etiam historicos & oratorios conscripsit libros.

D emaratus cum unico. t. & illo exili scribitur: fuit teste Liuio libro primo ab urbe condita corinthius negociator diues: & pater Tarquini prisci romanorũ regis. hic cũ ob seditionẽ corintho profugus esset: & forte Tarquiniis consedisset uxore ibi ducta duos genuit filios: Luconem scilicet: qui deinde fuit romanorũ rex & dictus Tarquinius: & Arunta. Aliter uero Demaratus fuit rex spartanus: qui ob indignationem a patria discedens: ad regem persarum diffugit: de quo Iustinus nonnulla & Herodotus plura scripsere.

D eiphyle antepenultima cum. i. latino: & penultima cum. y. græco scribitur: fuit Adrasti regis filia: & Tidei uxor: cui Diomedem peperit.

D eiphylus eodẽ modo uti superior scribitur: fuit teste Homero libro iliados. v. Stheneli filii Capanei in bello troiano amicus obsequentissimus.

D eipites cũ. i. latino utrobiq; & . t. exili scribit: fuit teste Homero uir troianus quẽ Vlixes in bello interemit.

D eiopeia cum. i. latino in antepenultima. Verum penultima apud græcos habet ei diphthongum: quã nos in. e. aliquando longam commutamus: quandoq; uero diuidimus: & secundam uocalem in consonantẽ cõmutamus: ac dicimus Diopeia Virgilius libro primo æneidos: Quarum quæ forma pulcherrima Deipeiã: Connubio iungam stabili. Nam græce Δηιοπεια scribitur.

D eipyræs cuz. y. græco in penultima sequente. r. in ultima scribitur: fuit teste Homero libro. viii. iliados: un⁹ ex principibus iuuentutis græcorum.

D eioces cum. i. latino & . c. exili scribitur: fuit teste Herodoto Phraorcæ filius: & medorum rex.

D elphinus cum. ph. aspirato & . i. latino scribitur: piscis est: de quo Plinius & Solinus plurima retulerunt. Quin & delphin nis. dici potest: ut Titan titanis uel titanos: & Titanus titani: Elephas elephãtis uel elephãtos: & elephantus elephanti. arabs arabis uel arabos: & arabus arabi.

D elphi cum. ph. aspirato & . i. latino in fine scribitur: quo sane uocabulo non solum oppidani sed etiam oppidum sic in plurali designatur. Idq; non solum græci: sed etiã nostri obseruauerunt: ut apud Thucydidẽ & Liuium sæpe comperimus similiter leontini pariter pro oppido & oppidanis accipitur.

D elos cum. e. absq; diphthongo & unico. l. scribitur: insula est in mari ægæo cantatissima a poetis ob Apollinis & Dianæ natiuitatem: & a Δηλῶ quod est manifesto nomen assumpsit. Nam teste Plinio libro. iiii. naturalis historiæ Aristoteles ita appellatam tradidit: quoniam repente apparuit enata. Macrobius uero libro saturnalium primo dixit eam sic uocitatam: quia ortus & quasi partus luminum omnia facit Δηλα. idest aperta clarescere. eandem Aglostenes teste eodem Plinio: cynthiam prius dictam fuisse rettulit. Alii orthigiam de qua in dictione ortygia uidebimus.

D emocedes cum. c. exili & absq; aliquo diphthongo scribit: fuit teste Herodoto li. historiaᵹ. iiii. crotoniata medicus illustris: qui cũ inter Darii captiuos esset: & Darius ipse ob inuersum pedẽ grauiter ægrotaret: ita ut iam septẽ dies in somnis egisset: nec a medicis suis uel paᵹ iuuaret: duct⁹ in mediũ Democedes: uinctus compedibus Dariũ penit⁹ liberauit. Et deinde maximo in honore apud regẽ habit⁹ est & omnes persas.

D emocritus absq; aliqua aspiratiõe & cum. i. latino scribitur: fuit abderites philosophus Aegistrati fili⁹: seu secundũ alios Athenocriti: uel secundum alios Damasippi. hic teste Herodoto libro historiarũ. vi. magos quosdã & chaldæos primo audiuit Xerxe rege patriæ illius quando apud illũ hospitat⁹ est: præceptores relinquẽte: a quib⁹ theologiã & astrologiã didicit: cuũ adhuc puer esset. Is deinde Demetrio & Antisthene testibus in ægiptũ iuit: ut geometriã perciperet: & in persidem ad rubrũq; mare & caldeos diuinarum rerũ

cognitione auidus perrexit. Diuisitq; duobus fratribus suis substantiá minoréq; partem pro se tenuit: quæ scilicet illi peregrinanti sufficeret. Venit Athenas & in despectũ gloriæ noluit agnosci. Et cuȝ cognouisset ipse Socratem ignoratus est ab ipso. Tandem in patriam a peregrinatóne reuersus: a fratre summa inopia nutritus est. Nam relicto omni patrimonio in hortulis quibusdá iuxta suæ urbis muros se ad solas rerũ naturas contemplandas contraxit. Et ut ex epistolis Hippocratis habetur: quocunq; fortunæ casu & mutabilium rerum audito in risum soluebatur dicente etiam Iuuenale in satyra: Omnibus in terris perpetuo risu pulmonem agitare solebat Democritus. Et subdit: Tum quoq; naturam risus inuenit ad omnes Occursus hominum. Et subdit: Ridebat curas: nec non & gaudia uulgi. Interdũ & lachrymas. Quare creditus in insania uersus: ab abderitis conciuibus suis conuocatus fuit Hippocrates pro illius cura. Qui cum hominis altissimam sapientiá cognouisset: eruditiorem se ab illo recessisse fassus est: ut in Hippocratis epistolis scriptum comperi. tandem teste Cicerone libro quinto tuschulanarũ quæstionũ: & Gellio libro. x. noctiũ acticarum: quod nullibi apud græcos legi seipsum occæcauit: quod ideo fecisse dicunt ut naturæ secreta subtilius rimaretur: ratus uarias imagines per corporeos oculos in animam irruentes: frequenter acumen cogitationũ obtundere. Eius mors uarie ab auctoribus fertur. Agebatq; centum & nouem annos cuȝ mortuus est teste Hipparcho: dixit omnia ex atomis fieri: & plures esse mũdos ac corruptibiles. Multa uolumina reliquit: utputa de medicina: de naturalib⁹: de carmine: de uersibus Homeri: de poesi: de uenustate carminis de agricultura: de moralibus: & alia complura. Vnde Timon prætulit eum cæteris & monuit legendum. Fuere Democriti sex. Primus hic. Secundus chius qui fuit musicus & illi contẽporaneus. Tertius sculptor. Quartus qui de templo ephesiæ Dianæ scripsit. Quuintus epigrammatũ poeta clarus. Sextus pergameus orator clarus.

Dercyllus cum. c. exili & . y. græco atq; duplici. l. scribitur. fuit teste Plutarcho unus ex præfectis Pirrhi: & inde dercillidas deducitur.

Dersæi cum. æ. diphthongo in penultima scribitur: populi sunt græcorum in littoribus thraciæ: ut ostendit Herodotus libro historiarum septimo.

Derusiæi cũ. i. latino in antepenultima: & . æ. diphthógo in penultima scribitur: fuerũt teste Herodoto libro historiarũ primo: oratores persici. similiter apud eosdeȝ germanii & panthialei cũ. th. aspirato & . i. latino.

Deucalion cũ eu diphthongo & . c. exili atq; unico. l. & . i. latino scribitur: fuit Promethei filius ex matre Clymene: ut græcorũ plurimi attestantur. Hesiodus uero dixit Perynoe cum. y. græco. Nonnulli auté alii Hesione. cui adulto Epimeus patruus Pyrrham filiam dedit uxorem. Quorum tempore sæuum diluuium in thessalia factum est: ita ut neminem præter illos duos poetæ euasisse canant: ut uidebimus in dictione pyrrha: Fuitq; teste Iustino octingentesimodecimo anno ante urbem conditam: quo tempore regnabat Amphion apud thebas: apud athenas uero Granao: uel ut alii putant Cecrops. Ante hoc itaq; diluuium aliud fuisse scribunt historici sub Ogygio in achaia & boecia uastatione pene totius prouinciæ. sed cum particulares hæ fuerint inundationes aquarũ: illa uniuersalis fuit sub Noe: quam sacræ litteræ attestantur.

Demosthenes cum. th. aspirato scribitur: cuius uocabuli compositioné in ante habitis explicauimus. Naȝ ex ex δῆμος qui est populus: & σθένος robur componitur quasi robur populi. fuit omnium græciæ oratorũ princeps: cuius uitam Leonardus Aretinus cóterraneus meus ex græcis ad latinos transtulit. Et auctoritate Hermippi ostendit patré in officina gladioȝ fuisse. Vnde teste Iuuenale in satyra Omnibus in terris: Pater Demosthenen ardentis massæ fuligine lippus A carbone & forcipibus gladiosq; parante Incude: & Luteo Vulcano ad rethora misit: quid ultimũ non plene cum his quæ Leonardus noster scripsit concordare uidetur: cum longe post mortem patris hoc sibi assumpsisse officiũ referat. Sed ꝙ id sit teste Iuuenale Sæuus & illum exitus cripuit. Naȝ fractis patriæ rebus: ne ueniret in manus stulti populi sæuientis: se ueneno affecit inter satellites. Nequibat enim patriæ ferre salutem ut solebat.

Demodocus cũ. c. exili scribitur: fuit citharœd⁹: qué Homerus libro odissæ. viii. inducit in conuiuio Alcinoi regis phæacum: in quo Vlixem excepit citharam pulsare & una canere. Vt similiter apud Virgiliũ in conuiuio Didonis: Cithara crinitus iopas personat aurata. Vnde inquit Alcinous in eo conuiuio apud Homerũ καλέσασθε θεῖον ἀοιδὸν δημοδόκον: hoc est uocate diuinum cantorem Demodocum. Cecinitq; ut late prosequitur idem Homerus Veneris Martisq; dolos: & dulcia furta. Et componit Demodocus ex δῆμος qui est populus & δόκισις æstimatio: quasi populi æstimatio diceret.

Democoon cum. c. exili sequéte duplicato. o. in pleno nomine: hoc est absq; synæresi scribitur: fuit teste Homero libro quarto iliados: nothus Priami filius: qui uelocissimos patris equos apud abydum custodiebat hunc Vlixes in bello interemit.

Demophoon sequéte. o. duplicato in pleno: hoc est absq; synæresi nomine scribit: habetq; accentũ acutũ in penultima: quia naturá græcá in declinatione græca etiá apud nostros conseruat: ut late uidebim⁹ in dictione prosedia. Sane per synæresim illa duo. o. quorũ primũ est breue ultimũ uero longũ in unũ. o. longum: tam apud græcos ꝙ nostros conuertunt ut dicit Demophon: ubi habet accentũ circũflexum. In ultima fuit teste Iustino libro. ii. Thesei ex Phædra cóiuge filius: qui cuȝ Antigono fratre auxilia græcis cótra troianos

tulit. Tandem ilio deruto dum ad patriam rediret: tempestate furente in thraciam delatus est: ubi a Phylli de Lycurgi regis filia: non tantū regno: sed hospitio & lecto receptus est. Et cum aliquādiu cum ea stetisset audito de fratre Menestheo athenarum rege ꝙ agitatus procellis ad melos insulam deuenisset: ibiq; diem clausisset extremū: impetrata ad breue tempus licentia a Phyllide: & ab eadē instauratis nauibus athenas rediit. Vbi rex effectus: cum teste Ouidio ultra promissum tempus tardaret: Phyllis amoris furentis impatiens laqueo se suspendit: & in siccam amigdalū conuersa fuit: quæ cum post Demophontis reditū ab illo amplexaret̃ folia emisit: quæ deinde ab illa cognominata sunt Phylla: cū teste Seruio petalia prius diceret̃.

D eus cum. e. absq; diphthongo scribitur: ut omnes asserunt a uerbo græco descendit. Sed quidam dicunt a θεῦ quod est uideo & speculor deriuari. Alii uero a δέομαι quod est timeo: & inde δέοσ timor: eo ꝙ omnibus sit timendus. Vnde ait Statius: Primus in orbe deos fecit timor. Itaq; Saturnus cum potentissim⁹ rex esset: ad retinendam parentum suorum memoriam: eorū nomina cælo terræq; indidit. Quare patrē dixit ὄυρανὸν: quod cælum latine indicat: Matrem uero γᾶιαν: quæ terram dicit: & Vesta interpretatur eō ꝙ rebus omnibus uestiatur ut quibusdam placet: seu quia ui sua stat ut dixit Ouidius libro fastorum. vi. ubi ait: Stat ui terra sua: ui stando Vesta uocatur. Fuit etiam alia Vesta uirgo perpetua: cui uestales uirgines sacrificabant: & Vestæ præfatæ neptis: hoc est Saturni filia ex Ope: ut late ostendit Ouidius eodem libro fastorum. vi. ubi tandem de hac ipsa concludens dixit:

Nec tu aliud uestam: q̃ uiuam intellige flammam.
Nataq; de flamma corpora nulla uides.
Iure ergo uirgo est quæ semina nulla remittit.
Nec capit: & comites uirginitatis habet.

Saturnus uero a nobis est appellatus: quia saturet̃ annis. ut refert Balbus apud Ciceronem li. ii. de natura deoꝝ. A græcis uero cronus dicitur quod apud nos tempus designat: ut supra in ea dictione uidimus. Nā cum Celi fili⁹ dictus fuerit: fingebant poetæ natos suos omnes deuorasse solitum qua fictōne ostendere uoluerunt omnia ipso tempore consumi: & annis insaturabiliter expleri. Omnia ergo uertūtur: ut dixit Propertius: Et thebæ steterant altaq; troia fuit: Nec semper barbara memphys pyramidum miraculis gloriabat̃. Sed aliquando annoꝝ serie peribunt: Quam sententiam Ouidius elegantissime expressit cum ait.

Tempus edax rerum: tuq; inuidiosa uetustas.
Omnia destruitis uitiataq; dentibus æui.
Paulatim nigra consumitis omnia morte.

Saturni uxor dicta fuit a græcis Rhea a ρέω: quod est fluo. cum deorum multitudo ab ipsa fluxerit. A latinis uero dicitur Ops: ut in ea dictione uidimus. Ex hac filius natus Iuppiter a nobis dicitur: quasi iuuās pater: a græcis uero ζευσ: a uerbo ζω: quod est deductum: quia ut aiebant uitæ dator erat: & inde Zenobius quasi ζηνοσ βιοσ. i. Iouis uita: uel etiam beatitudo: nam utrunq; βιοσ designat. sed teste Balbo ī præfato libro conuersis casibus Iouem a iuuando appellamus. A poetis uero pater diuū atq; hominū dicitur: a maioribus autem nostris optimus maximusq;: hunc etiā antiqui græci nōnunq̃ æthera dixerunt: ut Euripides cuius. i. latine ad poetæ sententiā traduci uersiculi possunt.

Vides sublime īmoderatum æthera.
Qui terram teneto circūuentu amplectitur.
Hunc summum habeo diuum: hunc perhibeto Iouem.

Eius soror & coniunx fuit: quæ ut refert Cicero etiam a iuuando noīata creditur. Nam græce ἥρα dicitur. Vnde nos heram dicimus: hoc est dominam. hanc stoici ꝓ aere sumunt: eo ꝙ similitudinem habeat cū æthere: & coniunctōem magnā cum eo quod Virgilius georgicoꝝ li. ii. cum ait.

Tum pater omnipotens fœcundis imbribus æther.
Coniugis in gremium lætæ descendit: & omnes.
Magnus ait magno cōmixto corpore fœtus.

Ex Iouis uero fratribus unus fuit Neptunus. quē idem Balbus apud Ciceronem præfato li. a nādo paululū primis litteris īmutatis dictum asserit: is græce ποσειδων noīatur: quē a ποσισ: quod est potus cognominatum dicunt: eo ꝙ oībus potum exhibeat. Alter fuit Iouis frater dictus ab illis Pluto: a nobis uero hic dis: & hic Ditis: quia ut ait Balbus terræna quæq; uis aut natura diti patri dedicata ē: eo ꝙ diuitie omnes e terris oriunt̃: & in terras recidunt. Nam πλουτοσ græce latine diuitiæ dicitur. Quintilianus uero in primo de institutione oratoria a contrario interpretat̃: qa minime diues ē. At plutoni ꝓserpinā poete coniungūt: quod uocabulū ex græco περσεφονη trāslatū ē: quā ut ait Balbus: frugū semē esse uolūt abscōditāq; queri a matre fingunt. quæ latine dicta ē ceres: quasi gerēs hoc ē a gerēdis frugib⁹ appellata: prima. s. littera īmutata: ut idē rettulit Balb⁹. Vnde a græcis dicit̃ δημητρα: quasi γημητα: hoc ē terræ mater. At uero Seruī⁹ sup primo georgicoꝝ. Cererē a creādo dictā uoluit. Vnde alma Ceres dicit̃: qa nos alit. hæc fuit Iouis soror. quæ cū illi placeret ꝓserpinā ex eo pepit. Ex Ioue uero & Iunone: ut qdā uolunt natus est Mars. Alii uero ex sola Iunone: ut Ouidi⁹ li. fastoꝝ. v. At Mars p epēthesī Mauors dicit̃: sic quoq; teste Balbo la

tine dictus:quia magna sit uertens.nam is græce ἄρης noiať ab αἴρω:quod ē occido deductũ.Ex Iouis ue ro capite Minerua nasciť:quæ sic quoq; latine appellať:q̃si uim mineť:uel a minuendo:ut in ea dictiōe la te uidebim⁹.Nã græce αθηνα uocať.Sane Iouis & Latona filii fuerunt Apollo & Diana. Apollo quidem græcũ est uocabulũ:quē illi etiã φοῖβον:hoc est solē appellant.Et Diana similiter:q̃si Iouis filia nuncupať quæ etiã alio noīe ab illis ἄρτεμης diciť quã & luuã putant:eo q̃ noctu luceat.Nã ut ait Balbus,Sol dict⁹ ē q̃ solus ex oībus syderibus ē tant⁹.Vel quia cũ est ortus obscuritis oībus aliis solus appeat diciturq; græ ce ἥλιος.Lunam uero a lucēdo dictã uoluit:quæ græce σελήνη nũcupať.Eadem esse Lucinã dicũt.Itaq; ut quæ apud græcos Diana a nobis lucifera:& Iuno Lucina dicať:quã sane in pariēdo inuocant.Vnde Vir gilius in Pollione:Casta faue lucina:tuus iã regnat apollo:& Cicero Timæũ quendã refert q̃ cum in histo ria dixisset:qua nocte natus Alexander esset:eadem Ephesiæ Dianæ tēplum deflagrauisse:adiunxit id mi nime esse mirandũ quod Diana cũ in partu Olympiadis adesse uoluisset abfuisset domo.Nãq; ob hoc te ste Seruio sup.iii.æneidos tunc quoq; a parturiētib⁹ inuocabať:qa primũ nata parturienti matri appollo nē obstetricis officiũ exercuisse dicebať. Alia fuit dea Iouis filia latine Venus teste Balbo appellata:qa ad res oēs ueniret.At ex ea potius uenustas q̃ uenus ex uenustate dici uoluit.Et cum deus deaq; & deabus ab auctorib⁹ nostris dicať:diuus diua diuab⁹ non diciť.Quod in quibusdã aliis contingit.Nã diciť filius filia filiabus:& nõ priuignus priuigna priuignab⁹:natus nata natab⁹:& non genit⁹ genita genitab⁹:ꝑut Valla dixit:licet Priscianus dubitet utrũ natabus a bonis auctorib⁹ comperiať:equus equa equabus:mulus mu la mulabus:& nõ asinus asina asinab⁹:nec iuuēcus iuuenca iuuēcabus:nõ ceruabus nec lupabus:nõ liber tabus:nõ patronabus:nõ cõcubinabus:nõ pedissequab⁹:non seruabus:nõ famulabus:nõ dominabus: nõ etiã aīabus:Tam &si ex posterioribus quidã his duob⁹ ultimis utuntur.Cicero tamē ad uxorē & filiaʒ scri bens:duabus aīs suis dixit non aīabus.Et Curtius de matre & uxore Alexandri dominia & nõ dominabus dixit.Quare dominabus & aīabus magis p licentiã q̃ recto modo loquendi quosdaʒ usos fuisse Laurenti⁹ meus Vallensis putat in elegantiis ad me missis:quēadmoduʒ & nonnulli ueteres dextrabus dixerunt pro dextris:& eabus ꝑ eis.Sed de recte loquendi usu magis q̃ ab usu tetigimus.

D exithea cum.i.latino &.th.aspirato scribiť:fuit teste Plutarcho in uita Romuli Phorbantis filia.

D iabolus cuʒ.i.latino & unico.l.scribiť:q̃q̃ a uerbo cũ duplici.l.scripto deriuetur:uidelicet a διαβαλλω quod est criminor:unde diabolus græce criminator dicitur:& componitur διαβαλλω ex διᾶ præposi tione quæ pro dicit.& βαλλω iacio.

D iadema cum.i.latino scribitur:habetq; apud nostros accentum in penultima.apud græcos uero in antepe nultima:ut in diuersis aliis contingit.

D iæresis prima cum.i.latino:& sequens cum.æ.diphthongo scribitur:dici potest a nostris diuisio:unde figu ra tunc quædam dicitur:cum una syllaba in duas diuiditur.Ouidius libro metamorphoseos primo. Ter tia post illam successit ænea proles:ubi &.a.&.e.diphthongus diuiditur:Horatius:Diuesq; deducunt Io uem nunc mare:nunc siluæ:ubi siluæ teste Prisciano trisyllabum est in scansione.Virgilius similiter li.ænei dos.iii.Aulai in medio libabant pocula bacchi:ubi.a.&.i.diphthongus græca diuiditur.

D iæta cum.i.latino &.æ.diphthongo atq;.t.exili scribitur.

D iagoras cum.i.latino scribitur:fuit philosophus cognominatus atheos.i.negans deos:ut in ea dictione ui dimus.Nam teste Cicerone libro.iii.de natura deoꝝ cum samothraciam uenisset atq; ei quidam amic⁹ di xisset:tu qui deos putas humana negligere:nōne aduertis ex tot tabulis pictis q̃ multi uotis uim tēpestatis effugerint:in portũq; salui peruenerint:ita fit inquit.illi enim nunq̃ picti sunt:qui naufragia fecerunt: in mariq; perierunt.

D ialectica cum.c.ante.t.absq; aliqua aspiratione atq;.i.latino scribitur:dici pōt a nobis disputatrix. Nam a διαλέγομαι deriuatur:quod est disputo:unde etiam dialogus.dialegome uero a διᾶ præpositiōe:quæ dicit p:& λέγομαι:quod est sermocinor:quia per sermocinatōem disputatio ipsa ꝓsequitur.

D ialogus cum.i.latino:& unico.l.scribitur:dici potest a nobis disputatio:unde a διᾶ quod est per:λογος sermocinatio:quæ & sermonem & rationem comprehēdit:cum per sermocinatōem disputatio conficiať. Sane differt oratio cũ ꝓprie accipiť a sermone quod hic sedatior remissior pressior ac tenuior: qualis phi losophorum.oratio uero in qua ornamenta affectusq; insunt popularibus accomodata auribus.Ideoq; oratores uocantur:quod hoc genere utuntur:philosophi uero magis sermociocinatores.

D ialyton prima cum.i.latino:penultima cum.y.græco:ultima cuʒ.t.exili scribiť:dici potest latine dissolutũ nam descendit a uerbo διαλυω.quod est dissoluo.Et est figura cum sine coniunctionibus punctatim di ctiones ꝓferuntur.Vt Ite ferte citi ferrum.date uella:impellite remos.Similiter iusticia prudentia fortitu dine me superasti.Et est eadem figura cum illa:quam asyntheton diximus.

D iana cum.i.latino & unico.n.scribiť:dictio est ab διοσ.i.Ioue deducta quasi Iouiniana.Vnde licet plures fuisse Dianas.Cicero de natura deorum referat.illa tamē noiatissima est:& cui omnia attribuunť quæ Io uis filia ex Latona eodem partu cum Appolline nata dicitur:hæc ob uirginitatis amorem hominuʒ fertur consortium auffugisse:& ut a se libidinis pruritum abdecaret uenando incolebat siluas ac montium salt⁹

Quare cũ arcu & pharetra illã incessisse ferunt: quã uirgines plures simili ꝓposito sequebantur: dicente Virgilio libro æneidos primo.
Qualis in eurotæ ripis: aut per iuga cynthi.
Exercet diana choros: quam mille secutæ.
Hinc atq; hinc glomerantur oreades: illa pharetram.
Fert humero: gradiensq; deas supereminet omnes.
Idem longo & insigni uersu Claudianus poeta cum de laudibus Stilichonis agere explicauit: cuius primã Virgilius produxit cum ait: Exercet diana choros: Quã reliqui poetæ corripere consueuerunt. Ouidius libro.iii.metamorphoseos: momine gargaphyæ succinctæ sacra dianæ: & alio libro. Vidi sine ueste dianã: Iuuenalis in.iii.satyra. Me quoq; ad eluinam cererem: uestramq; dianã. Item in satyra: Omnibus in terris Pulchra gaudet latona diana: hanc actæonem in ceruum mutasse ferũt poetæ: qa ipsam lauantẽ se nudã ui derat. Eandem Orionem occidisse scribitur: quia uim sibi inferre uoluit. Eidem in taurica regione ex humana hostia sacra fiebant: ut in dictione ephigenia uidebimus. Illa eadem templum habuit apud ephesũ admirandum: & magna cum religione a segestanis in sicilia colebatur: a cretensibus similiter quam Britomartem eorum lingua cognominatam dixit Solinus: quod uocabulum ut ait sermone nostro uirginẽ dulcem sonat: ab eisdem græce Dictynna dicta fuit: ut in ea dictione monstrabimus: hanc eãdem refert Homerus in iliade iratam fuisse: quod sibi thalesia pro frugibus Oeneus Rex Calidoniæ non fecisset: cum cæteri omnes dii sacrificii suscepissent honorem: & illa sola inhonorata remansisset: uel quia oblitus fuerat: uel quia illi non putarat agendum: quare terribilem setis ac dentibus immisit aprum: qui regionem Oenei totam uastaret: ut uidebimus in dictione Meleager: sed cur diana a parturientibus inuocaretur: uidimus in dictione deus.

D ianœa cum.i.latino in prima: & in penultima cum.œ.diphthongo scribitur: dicitur a nostris mens intellectus: unde etiam ab oratore pro quadam figura ponitur: quæ sensum magis ꝙ uerba designat: dicente Quintiliano in primo de institutione oratoria figuras quæq; lexeos quæq; dianœas uocantur.

D iasyrmos penultima cum.y.græco scribitur: dici potest distractio: nam a διασυρω: quod est distraho deducitur. Vnde & figura ponitur quando una dictio ad duo diuersa significata distrahitur. Virgilius in bucolicis: Interstrepere anser olores.i.malus poeta inter bonos. Ob quod eam etiam tunc figurã esse dicunt quando quis magna uerbis cõminuit: & minima extollit.

D iastasis cum.i.latino utrobiq;: &.t.exili scribitur: dici potest latine distantia. Nã ex διᾱ componitur: quod nonnunꝙ ob & longe designat: & stasis quod est distantia.

D iastole cum.i.latino &.t.exili atq; unico.l.scribitur: dici potest a nobis distinctio uel dilatio. Quod quidem fit cum una dictio uel sententia ab alia distinguitur: uel cum breuis syllaba producitur: ut Virgilius æneidos libro primo. Et uersa puluis inscribitur hasta. Idem lib.ii. Luctus ubiq; pauor & plurima mortis imago.

D icæarchus prima cum.i.latino: sequens cum.c.exili: &.æ.diphthongo: ultima cum.ch.aspirato scribitur: quasi iustus iudex. Nam δικαιος iustus dicitur: & archus princeps: est uiri nomen ꝓprium.

D ictamus & dictamum utrunq; comperitur: & utrunq; cum.i.latino: &.ct.exilibus scribitur herba est medicinalis: de qua Virgilius libro.xii.meminit: quum hæc herba ab Venere in medelam uulneris in Aeneam illati deportatur: ait enim Dictamum genitrix cretæa carpit ab ida Puberibus caulem foliis & flore comantem Purpureo.

D ictynna prima cum.i.latino: sequens cum.ct.exilibus: &.y.græco: quin & cum duplicato.n.scribitur: dicta fuit a cretensibus lingua græca Diana: quia cum uirgo quædam cretensis quã britonem Lactantius grãmaticus uocauit. Solinus Britomartem uirginitatem suam Dianæ dicasset: & a Minoe tunc rege opprimi ad uirginitatem perdendam cogeretur: semelq; uideretur astringi: cum non alia illi fuga dari posset: in mare se præcipitem dedit: cuius cadauer cum retibus a piscatoribus forte comperatũ esset: dyctinna deinde ab ipsis retibus cognominata fuit. nam δίκτυον græce latine rete dicitur: sed cum grandis pestis ob id in creta sequeretur habito responso ut ædem Dianæ construerent: Dianam ipsam a cognomine uirginis Dictynnam uocauere: dicente Tibullo in elegia ad Priapum: Perq; suas impune sinit dictynna sagittas. Quare & mons ubi fuit ædes dictynnus modo consimili dictus fuit. Quæ sane ædes teste Solino manus Dædali ostendit: & quã nemo nudus ingredi licite poterat.

D ictæus prima cum.i.latino: sequens cum.ct.&.æ.diphthongo scribitur: cognomen est montis cuiusdam in creta: & a Dicte nympha: quæ teste Seruio super.iii.æneidos illic colebatur cognominatus. Virgilius libro georgicorum. Dictæo cæli regem pauere sub antro.

D idyme prima cum.i.latino: & penultima cum.y.græco scribitur insula est una ex æolis in freto siculo.

D idymus prima cum.i.latino: sequens cum.y.græco scribitur: dici potest a nobis gemellus. Estq; uiri nomen proprium.

D idymaon prima cum.i.latino:sequens cum.y.græco scribitur:fuit armoruʒ artifex eximius: de quo Virgi. libro.v.æneidos meminit cum ait.Et clipeum efferri iussit didymaonis artes.

D idrachma cum.i.latino &.ch.aspirato scribitur:diciq; potest apud nos hisdrachma.nam ex διο apud nos est bis:& δραχμη componitur.

D ies cum.i.latino scribitur:& a διοσ hoc est Ioue græca dictione deducitur.Naʒ eodem modo ut nostri Iouem adiutorem ita græci διαβονθον & nos diem adiutorem accipimus.Et inde Diespiter quasi iuuãs pater:qui lingua osca teste Seruio luceti⁹ dicitur.Virgilius libro.viii.æneidos.Aliqui uero diẽ proprie significare deum contendunt:quod si sic esset a δέοσ: quod est timor:ut supra uidimus deduceretur. Et teste Prisciano in.v.tam masculini q̃ȝ fœminini generis in singulari numero inuenitur: ex quo diminitiuum fit diecula.Terentius in andria:Eo impudens non satis est:quod tibi dieculam addo pro dilatõne aliqua temporis.In plurali uero semper masculinum inuenitur:& dicitur dies ferialium teste Varrone a ferendis in se pulchra epulis.

D iespiter cum.i.latino utrobiq; &.t.exili scribitur:de quo uidimus in præcedenti dictione: quo sane uocabulo cum alii plures sint usi:tum Horatius in primo carminum:Nanq; diespiter igni corusco Nubila diuidens:plerũq; per purum tonantes egit equos uolucreq; currum.

D igamma cum.i.latino & duplicato.m.scribitur:& significat bis aut duplex gamma:quæ tertia est alphabeti græcorum littera:unde.f.nostrum digamma uocabatur:quia figuram duplicis gamme detinebat.

D ynastæ cum.y.græco &.t.exili scribitur:dici potest latine potentes:quo uocabulo utitur nonnunq̃ȝ Cicero & a δίναμι quæ est potentia deducitur.

D indyma cum.i.latino sequente.n.penultima cum.y.græco:& ultima cuʒ.m.littera scribitur: mons ẽ phrigiæ matri deum sacer:declinaturque tantummodo in plurali.Virgi.libro æneidos.ix. Ite p alta dindyma.

D inocrates cum.i.latino:& absq; aliqua aspiratione scribitur:fuit Alexandri magni architectus:de cuius forma corpore & ingenio Vitrubius in proemio libri secundi de architectura plura scribit: hic teste eodeʒ Vitrubio Alexandro in ægypto alexandriam metatus est:& instaurationi templi ephesiæ Dianæ præfuit:ideʒ teste Plinio libro.vii.naturalis historiæ imperatori Alexandro dixit.Nequis ipsum alius q̃ȝ appelles pingeret:q̃ȝ Pyrgoteles sculperet:q̃ȝ Lysippus ex ære duceret:quæ artes pluribus inclaruere exemplis.

D iocles cum.i.latino &.c.exili:hoc est absq; aspiratione scribitur:nomen est uiri proprium:quod interpretari ualet Iouis gloria:hoc est διοσ quod est Iouis:& κλέοσ gloria:hic teste Plutarcho in uita Romuli Peparethius cognominatur & laudatur historicus.

D iocleus cum.i.latino &.c.exili scribitur:habetq; accentum in penultima: hoc est super.e.& fuit Orsilochi filius:ut in ea dictione uidebimus:hic teste Homero libro.v.iliados habitabat in phæra loco sane insigni: uir rebus omnibus ad uitam idoneis circũfluus:& genus ducens ab alpheo fluuio:quod libro.xv.odysseæ idem poeta confirmauit διοκλήοσ ποτι δώμανόσ ὀρσιλοχοιο τονἀλφεῖοσ τέκεπαῖδα.Et interpretari ualet:διοσκλέοσ:hoc est Iouis gloria.

D ion cum.i.latino scribitur:fuit syracusanus nobilis Hippatini filius:& utraq; dionysiorum tyrannide complicatus:Nanq; superior ille Dionysius Aristomachem dionis sororem in matrimonio habuit. Ex qua duos filios Hipparium & Nisæum procreauit:Totidemque filias:unam nomine Sophrosynem:alteram Aretem.Quarum priorem teste Aemilio probo Dionysio filio eidem cui regnum reliquit nuptum dedit:Alteram ipsi dioni. Hic præter nobilem propinquitatem & generosam maiorum famam multa alia ab natura bona recepit:ut ingenium docile come:& ad optimas artes aptum: magnam corporis dignitatem: magnas item diuitias a patre relictas:quas ipsi tyranni muneribus auxerat.Ideo adeo Platonem amauit:ut se eidem totum traderet. Nec minus eo Plato delectaretur. Is deinde a dionysio filio syracusis eiectus:corinthum confugiens:fretus non tam suis copiis:q̃ȝ odio tyranni maximo animo duabus onerariis nauib⁹ quinquaginta annorum imperium munitum quingentis longis nauibus decem equitum centumq; redituʒ milibus profectus:post diem tertium q̃ȝ siciliam attigerit:syracusas introiuit:& demum fraude Callicratis cuiusdam atheniensis:qui cum eo ex peloponneso uenerat interfectus est.Alter fuit dion Prusæus orator eximius:cui ob eloquentiam Chrysostomo cognomen fuit.

D iogenes cum.i.latino scribitur:& dicitur quasi διοσ: hoc est Iouis genus: fuit teste diocle sinopæus Icesii mensarii filius:quem fugisse aiunt:cum pater eius publice mensam haberet:ac falso pecuniam signaret. Eubolides uero in libro de diogene dicit ipsum hoc fecisse.s.monetæ falsam signationem. Alii putant euʒ sponte patriam reliquisse.hic ueniens athenas: ibi Antisthenem comperit:a quo cum non reciperetur in disciplinam.nam statuerat neminem recipere:perseuerantia illum uicit.Pallium primus duplex habuit secũdum aliquos:& peram in qua cibos ferebat.Omniq; utebatur ad omnia loco:& prandens:& dormiens & loquens.Cum scripsisset cuidam ut sibi cellam pararet:faciente id illo tardius:dolium pro domo habuit. Aestate in feruida harena se uolutabat.hyeme coopertas niue statuas amplectabatur: parans se his modis ad laborum tolerantiam. Idem cum uidisset puerum concaua manu bibentem abiecit uile uas:quod ha

bebat:dicens puer me uilitate superauit. Idem cum alium uidisset puerum perfracto uase pane concauo lenticulam suscipientem:abiecit catinum. Dicebat omnia esse deorum:& sapientes deorum amicos:huius disceptationes cum Aristippo descripsit Horatius epistola decimaseptima. Inerat illi teste Laertio suauissimus sermo:acerq; in despiciendis aliis. Nam scholam Euclidis dicebat esse bilem Platonis auditorum consumptionem dionysia certamina magna miracula stultorum: Oratores etiã urbe ministros grammaticos admirari se dicebat:qui cum Vlyxis mala requirerent:sua ignorarent:musicos mordebat: quod cum lyræ chordas aptarent:animi inconcinnos motus haberent. Mathematicos carpebat:q solem:lunam: & sydera intuerentur:quæ uero erant ante pedes non curarent oratorem itidem:q studerent iuste dicere:non autem facere. Et alia complura:quæ longum esset referre:huic ad solem sedenti:cum diceret Alexander:pete quid uis:ait noli mihi umbram facere. Et fama fuit referente Laertio Alexandrum dixisse se uelle esse Diogenem nisi esset Alexander. hic deinde cum in æginam nauigaret:a piratis comprehensus fuit:quorũ princeps fuit Cerpalus:& cretam deductus est:ut uenderetur. Cum autem interrogaretur quid sciret agere:dixit se scire uiris imperare. Atq; ad præconem inquit prædica quisnam dominum sibi uult emere. Sedere prohibitus:inquit nil refert. nam pisces quomodocunq; iaceant emuntur. Et cum uideret corinthium quendã præclara effigie:& habitu ingenuo Xenidem nomine:inquit huic me uende:hic domino indiget:eum digito denotans. Quem Xenides audito & inspecto uiro libentissime emit. Et eum corinthum secum adducens:filiis suis præceptorem dedit:& omni præfecit domui:ille autem Xenidi eum sibi parere oportere: q̃ uis esset seruus. Cum & medico & gubernatori quanuis seruis sæpius pareatur:cuius clarissima præcepta ita comprobauit Xenides ut sæpe diceret bonus dæmom domum meam intrauit. At ipsius Xenides filios teste Eubolo in libro qui inscribitur Diogenis uenditio:post reliquas disciplinas:docuit equitare:arcus intendere:fundas rotare:atq; iaculari in pallæstra:tum eos exercebat:gratia tantum roboris comparandi:& bonæ ualitudinis. Tenebant pueri multa ex poetis & aliis. Tum ex ipso memoriter omnem illis Diogenes rationem doctrinæ:ut facile memoria teneret breuiter collectam insimulabat: domi eos ministrare docebat:leui contentos cibo:ac uili pane & aqua:ad cutem illos tondere faciebat: deducebatq; incompositos: ad uenationes aliquando exercebat. Et cum teste Cleomene in libro de pedagogis necessarii illum redimere uoluissent fatuos appellauit dicens leones nutrientiũ non esse seruos:s; illos magis leonum. Senuit apud Xenidem:ut Eubolus rettulit:obiitq; annoru; nonaginta: & a filiis Xenide sepultus fuit:cum multi alii eius corpus postulassent. Sed de illius morte uariæ fuerunt sententiæ. illa tamen magis approbatur:q desiderio migrandi uita continendo spiritum animam exhalarit. De illius sepulchro in dictione cynicus uidimus. Illius ciues æreis eum statuis honorauere:ita subscribentes:senescet tempore quidem hoc æs: sed tua sane Diogenes gloria obsolescet sæculis. Nam uitæ gloria mortales illustrati per te sunt facileq; uiuendi gloriã prætulisti. ferunt quidam dialogos illum fecisse nonnullos:Tragœdias septem:& alia pauca. At satyrus quidem affirmat non esse eas Diogenis. Fuerunt diogenes quinq;. Primus apolloniates physicus eloquens sapiens & Anaximenis auditor:fuitq; temporibus Anaxagoræ. Secundus sicyonius:qui pelopõnesica scripsit. Tertius hic. Quartus stoicus ex seleutia:qui babylonius ob uicinitatem dictus fuit. Quintus tarsensis quæstionum poeticarum scriptor:sed de quo intellexit Iuuenalis in satyra quæ incipit. Omnibus in terris qui; dixit diogenem hominum errores semper deflere consueuisse:cum Democritus contra soleret semper ridere:id dubium facere potest:quod apud auctores græcos de cynico nusq; comperi:& forte stoicus fuit.

D iomedes cum.i.latino scribitur fuit rex ætoliæ: Tidei & deiphiles filius:a quo cum apud troiam uictus fuisset Aeneas:uocauit illum apud Virgilium libro æneidos primo fortissimum danaum. Nam ut dicunt poetæ. Aeneam peremisset:ni Venus mater se illius ictibus opposuisset:quæ ab illo uulnerata dicitur: ut late rettulit Homerus libro.v.iliados:quod apud Virgilium libro.xi.æneidos:Diomedes ipse fassus est:cũ ait.

Hæc adeo ex illo mihi iam speranda fuerunt.
Tempore:cum ferro cælestia corpora demens.
Appetii:& Veneris uiolaui uulnere dextram.

Verũ cu; post captã troia; ad ppria rediret:compissetq; Aegialẽ uxorem hortatu Naupli patris Palamedis Cylleboro filio Stheneli hesisse:uel uerecũdia cõcitus:ut quidã ferũt. Vel qa ab ea receptus nõ fuerit:ut alii asserũt nauigio ductus secessit in apuliã:ubi teste Festo cũ dauno regni partẽ sortitus est:dicẽte etiã Oui.li.fastorum.iiii. Et genus œneidũ appule daune tuũ. Nã oeneus Tidei pater fuit. Tãdẽ excedẽs Italia diomedes in insula ppinq;:quæ ab illo diomedea dicta fuit sepultus ẽ. Alter fuit diomedes truculentus rex thracũ:q equos suos aduenarum carne i tyrida oppido depascebat. S; tandẽ ab Hercule mactatis iumẽtis suis in pabulũ datus est:dicente hæc Seneca in Hercule furẽte:Suisq; regẽ pabulũ armentis datum. Ouidius uero libro.ix.metamorphoseon dixit Herculem diomedem mactasse & equos. Vnde apud eum dicebat Hercules.

Quid q Thraces equos humano sanguine pingues:
Plenaq; corporibus laceris præsepia uidi: Visaq; deieci:dominũq; ipsosq; peremi.

Sane id quoq; ultra rerum historiã aduertendum est:omnia nomina græca in es terminata:que genitiuum

per plenam elocutionem . hoc eſt abſq; ſynæreſi in eos mittunt:cum in illo fit ſynæreſis:In us genitiuum
terminant : ut Diomedes huius diomedeos:& per ſynæreſim huius Diomedus: ſimiliter huius Demoſthe
nes:& per ſynæreſim demoſthenus faciunt:datiuum deinde in ei diuiſas ſyllabas:& per ſynæreſim in diph
thongum coniunctas:ut diomedei : & per ſynæreſim diomedæi cum diphthongo ſimiliter demoſthenei
diuiſis ſyllabis:& per ſynæreſim demoſthenæi cum diphthongo.Accuſatiuum plena elocutione in ea mit
tunt:ut diomedea demoſthenea:quæ duæ uocales per ſynæreſim in unam.e.conuertuntur.Naʒ apud græ
cos transferuntur in.Η.ſane litteram nos in.e.transferimus:ut demoſthenea:& per ſynæreſiʒ apud græcos
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗ. Nos demoſthene dicimus.ſimiliter diomedea:nos per ſynæreſim diomede dicimus: quod
Virgilius teſte Seruio obſeruauit:cum ait libro.xi. Vidimus o ciues diomede argiuaq; caſtra . Nam ſi dio
medem cum terminatione in.n.dixiſſet:nec latinum protuliſſet:nec græcum:nec uerſus ſtaret: cum nunq̃
ecthlipſis per.n.litteram fiat.Sin uero cum.m.dicat diomedem:latinus accuſatiuus eſt:& ſtat uerſus:qa fit
ecthlipſis:ut multum ille & terris.Sed obſtant teſte Seruio antiqui textus:qui diomede cum ſolo.e.habēt:
quod rectiſſime ſtare poteſt ſeruata declinatione græca:cuius Virgilius ſæpiſſime obſeruantiſſimus fuit.

D iomeda cū.i.latino:& abſq; aliquo diphthōgo ſcribitur:fuit teſte Homero libro.ix.iliados Phorbātis fi-
lia:quā leſbo Achiles dum eſſet in bello troiano abduxerat.hæc eodem teſte poſt ablatam ab Agamemno
ne Briſeida cum illo dormire conſueuerat .

D yomeropus cum.y.græco &.o.ante.p.ſcribitur:fuit teſte Homero libro.ii.Iliados: Adraſti pater & Am-
phii.

D ione cum.i.latino ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theologonia una ex nymphis filia Oceani & Thethyos :
quæ teſte Seruio cum puella eſſet formoſiſſima a Ioue dilecta & compreſſa fuit. Illiq; Venerem peperit .
Idem Homerus libro.v.Iliados confirmare uidetur.cum illo referente Venus eam matrem ſemper appel-
let:atq; itidem illam Venerem filiam.Sed id confundentes poetæ pro Venere ſæpe eam poſuerunt dicen-
te Ouidio libro faſtorum.v.

Hyppollite infœlix uelles coluiſſe dionem.
Cum conſternatis diripereris equis.

Et a Dione dionæus cum.æ.diphthongo deducitur.Virgilius in bucolicis .Ecce dionæi proceſſerit Cæſa-
ris aſtrum:& li.iii.æneidos.Sacra dionææ matri.i.Veneri.

D ionyſius prima & ultima cum.i.latino:antepenultima uero cum.y.græco ſcribit͛ fuit bacchi propriuʒ no
men:& compoſitum ex dios & nyſa urbe inter arabiam & ægyptum:quaſi Iouis nyſius.Nam ut ait Diodo
rus ſiculus libro hiſtoriarum quinto:Barbari quidem huius ſibi dei genus uendicauere:ut ægyptii:qui il-
lum Oſiridem deum ſuum fuiſſe aſſerunt:quem & omnem circuiſſe orbem : & docuiſſe plantare uites: &
uini repertorem fuiſſe dicunt:atq; deinde a græcis dionyſium uocitatum.Indi ſimiliter apud ſenatum fuiſ
ſe contendunt.Sed græci ex Semele filia Cadminatuʒ dicunt:quæ cum ex Ioue pregnans eſſe:rogauit illuʒ
ut ſecum ꝓut cum Iunone aſſueuerat coiret:Iuppiter maieſtate dei aſſumpta cuʒ tonitribus ac fulgure ad
eam deſcendit illa uero pregnans:Cum neq; tonitruus neq; fulguris uim ferre poſſet filiuʒ aborſa igne ex-
pirauit.Infantem Iuppiter Mercurio dedit ad antrum nyſe urbis ut dixit Homerus in hymnis quod inter
arabiam & nilumq; eſt deferendum:a nymphiſq; omni ſtudio curaq; educandū:unde a Ioue nyſaq; diony
ſium dixerunt.Itaq; nutritum a nymphis aiunt:uini uineæq; extitiſſe auctorem.Orbem quoq; ferme per-
ambulanteʒ:multas regiones addidiſſe domæſticas:ac præterea maximis apud omnes honoribus celebra-
tum.nam quorum regio uites ferre non poſſet potum ex ordeo docuiſſe conficere non multum a ſapore
uini diſtantem.Addunt & teſte præfato Diodoro illum peragrando orbem exercitum ſecum duxiſſe: non
tantum uirorum ſed etiam mulierum.Vnde & multis græcis urbibus triennio bacchides mulieres conue-
niunt:apud quas de more uirgines thyrſum ferunt in honorem dei bacchantes: eiq; per cœtus ſacrifican-
tes:poſtremo memoriam menadum quæ feruntur:Illi deo aſtitiſſe hymnis & cantu renouant.Suſtulit eo-
dem auctore diodoro & omnes impios qui in orbe erant: ſed maxime Pentheum atq; Lycurgum: dicitur
etiam primus boues ad iugum iunxiſſe:quorum opera uberiorem & nitidiorem frugem ſemina produxiſ
ſe: q̃ ex re illum cum cornibus poetæ finxerunt:ferunt & illum deliciis deditum molli corpore ac præ cæ-
teris decoro.tradunt & muſas uirgines cum eo profectas doctas pſallere.& bonis artibus eruditas:quibus
deus ipſe oblectabatur:ſecutuſq; eſt illū Silenus pedagogus illius ac nutritor:optimorumq; inſtitutor ſtu-
diorum.Plurimum dionyſio ad uirtutem & gloriam reſq; bellicas ꝓfuit:armicis bellicis.i.pugna utebat͛:
& pardalorum pellibus pacis tempore & diebus ſolennibus:ueſtes gerebat floridas delicatas atque mol-
les: & multa de illo Diodorꝰ diuerſis in libris proſequitur.Sed hæc tantum tetigit:quæ a poetis noſtris tā-
gi non conſueuerunt.Alius fuit dionyſius ſiciliæ tyrannus:qui ſyracuſanus cognominatus eſt: cuius qui-
dem origo ab hiſtoricis:quos legi ſubticetur:hic teſte Cornelio nepote manu fortis & bello peritus fuit:
& id quod in tyranno non facile repperitur minime libidinoſus : non luxurioſus : non auarus : nullius
rei denique cupidus : niſi ſingularis perpetuique imperii :ob eamque rem crudelis .

Cuius filius similiter Dionysius in tyrãnidẽ successit:uir omni turpitudine repletus:qui tandẽ teste Cicerone li.iii.quæstionũ tusculanaꝝ syracusis pulsus:corinthi pueros docuit:sicq; imperio carere nõ potuit: de quo Ouidius libro.iiii.de ponto ait.

Ille syracusia modo formidatus in urbe.
Vix humi duram reppulit arte famem.

De quo Iustinus li.xix.sui epitomatis tractauit.

D ipelus cum.i.latino & unico.l.scribit̃:fuit Sycli frater:& ambo teste Pli.in creta insula geniti medis imperãtib⁹:hoc ẽ prius q̃ Cyrus in persas regnare inciperet Olympiade circiter quinquagesima.ii. eodem Pli. teste primi omnium marmore sculpendo claruere.

D ipsas cum.i.latino sequeute.ps.scribit̃ apud nos dicit̃ sitis:& ponit̃ a græcis & latinis ꝓ serpente e genere aspiduꝫ :cui⁹ morsu incredibilis inducit̃ sitis. Vnde Lucan⁹ li.ix.In mediis sitiebãt dipsades undis: de quo plura habentur in eodem libro.

D iphthongus prima cũ.i.latino:sequẽs cũ.ph.&.th.aspiratis scribit̃:& ẽ diphthongus duaꝝ uocalium uim suã seruantiũ in eadẽ syllaba cõplexio:ut æs:præs:& similes.Nã si iudex aut uolo dicim⁹:cũ nec.i.in prima nec.u.in secunda sonũ suũ conseruet:diphthongũ nõ fecim⁹:& cõponit̃ diphthõgus ex dis quod nos bis dicit̃:& φθογγος qui uocalis est sonus:Sunt igit̃ latinæ eloquẽtiæ diphthongi quattuor:quib⁹ nostri auctores in scriptura nostra usi suut:uidelicet au.æ.eu.œ.præter nõnullas græcas:quas quinq; scripserũt: ut in præceptis ostendim⁹:ex barbaris uero acceperũt:nõnulli poetizantes ai:ut Rainaldus raimũdus Aimo. Itẽ uo:ut Volderic⁹.Itẽ ui:ut Vilielm⁹ Vido:quib⁹ moderniores.g.præponere consuerũt:ac dicere Guilielm⁹ Guido:sꝫ his omissis solũ ad eas:qbus antiq poetæ linguæ nostræ patroni utunt̃:redeũdũ duxim⁹.Ex illis igitur quattuor hæ duæ.au.eu.nullã in scribendo ãbiguitatem ingeruut:sꝫ litteris suis:ut ꝓferunt̃: sic quoq; & scribunt̃.Sed id sane dubiũ nõnunq̃ efficit:quod diphthong⁹ in illis litteris aliquãdo esse uidet̃ cũ diuisæ sint & sepatæ syllabæ:nec ulla mihi ẽ diphthong⁹:ad quod utiq; disceruendũ hæc subiici regula ualet:Vbicũq;.a.uel.e.in omnibus ante us finalẽ reperiunt̃:fere ubiq;.a.&.u.uel.e.&.u.ab inuicẽ sũt diuisæ:ut Nicola⁹:Archelaus:alueus:cære⁹.excipiunt̃ in latinis dictõib⁹ laus:fraus:heus.in quib⁹ diphthõgus est.In græcis uero dictionib⁹ nõnunq̃ mutatõe illoꝝ in similibus dictõib⁹ diphthongos in fine habemus: ut Orphe⁹.Virgilius in buccolicis:Orpheus in siluis:inter delphinas orion:Simili modo Tydeus. Et hæc de au & eu diphthongis dicta sufficiant.Porro de.æ.&.œ.diligentius differendũ est.Nã cũ hæ diphthongi ꝓlatione discerni nequeãt:scribunt̃ eñ & nõ nisi sono ipsi⁹:e.ꝓferunt̃:difficultatẽ nõ paruam quãdoq; cum in scriptura hoc ẽ quãdo scribi diphthong⁹:uel nõ scribi debeat:tũ etiã in tempore ingerũt: hoc ẽ an longæ sint uel breues esse possint.Sed de scriptura primitus ꝓsequentes de tẽpore in fine tractatu li huius differem⁹.Omnis igit̃.æ.diphthõgus aut prĩcipalis est dictionis syllaba:ut æquor:aut finalis ut musæ:aut media ut coæuus.De principali uero & media hoc ẽ diphthongo signari habent:generalis regula dari nõ põt.At de finali quoq; regula dat̃.Omnis genitiuus singularis noĩs in prima declinatiõe:datiuus singularis & noĩatiuus:ac uocatiuus pluralis.æ.diphthõgo terminant̃.Quæ sane regula nunq̃ fallit.& hæc de.æ. diphthongo at de.œ.hoc quoq; generaliter an notari põt.Nullaꝫ sane dictõem.œ.diphthongo scriptura recta aut ꝓbatione terminari posse.sꝫ supra in medio:aut principio dictiõis cõperiri. De qbus ut diximus cũ generalis regula dari nõ possit:latinas quasdã dictões p alphetũ annotabimus: quæ in initio uel medio suo ordine diphthõgant̃.Nã græcaꝝ quoq; dictionũ orthographiã in toto nostro uolumĩe explicabimus Nec ex græcis hoc in loco nisi pauculas illas tãtũmodo cõtingemus:quæ in frequẽtiori latinoꝝ usu habẽt̃.

A e diphthongus ante.a.in latinis dictõibus cõperiri nõ põt. In græcis uero reperit̃:ut æs:quod nomẽ est ꝓpriũ fluuii:ut supra uidimus:similiter ante.b.&.c.eadẽ diphthongo non utimur. Nec ante.f.repperitur. Non etiã ante.h.i.k.&.p.nec etiã ante.o.in latinis dictõibus illaꝫ habemus.In græcis uero utimus Aeolus: & ab eo descẽdentia.At ante alias litteras comperi ualet:ut per ordinem ostendemus.

A edes cum.æ.diphthongo scribit̃:& ab edo uerbo.quod sine diphthongo est teste Varrone.& Seruio trahitur:eo ꝙ in illa sacrificantes edere consueuerint.Nam teste Seruio super secundum georgicorum quædam sunt nomina quæ in initio diphthongantur:& a uerbo non diphthongato descendunt:ut ædes & æsculus:quæ cum.æ. diphthongo scribuntur: & ab edo uerbo: cuius prima breuis est: & sine diphthongo scribitur:descendunt.Similiter cælatum quod est absconditum cum.æ.diphthongo scribi dicit: & a celo celas sine diphthongo asserit deriuari.Significat autem ædes in singulari templum: ut Cicero philippicarum libro primo:ex eo inquit die quo in ædem Telluris conuocati sumus: in quo templo quantum in me fuit ieci fundamenta pacis.In quo templo dixit idest in qua æde Telluris:& fere semper cum adiectione ꝓfertur:ut in æde Iouis:Mercurii:Mineruæ:in æde Concordiæ:Telluris:Honoris:Virtutis in æde sacra. At in plurali secundum adiectionem. & priuatam domum significat:& templum: ut ædes meas:ædes Marcelli non aliter quam pro domo mea: & domo Marcelli accipere possumus: etiam si egregias aut pulchras ædes. aut absolutæ ædes nos dicimus domum tantummodo designare solemus: Vt Virgilius libro georgicorum primo: Mane salutatum totis uomet ædibus undam. Si uero addimus aliquid

ad religionem ſpectans:ut ſi in plurali etiam dicimus:ſacras ædes:aut deorum ædes: aut nympharũ ædes: templa plura annotamus.Lucretius de Ioue loquens ſic ait:Ipſe ſuas ædes diſturbat:quod perinde eſt ac ſi dixiſſet:Iouis diuerſas ædes.Horatius uero in tertio carminũ:pulchre ſignificauit dicens: Delicta maiorũ immeritus lues Romanæ donec refeceris ædeſq; labentes deorum & fœda uirgo ſimulacra fumo . Quare dixit Paulus iuriſconſultus titulo de ruina incendio & naufragio ædium appellatiõe omnes ſpecies ædificii continentur.Sane edo uerbum a quo deductã ædem diximus:ſine diphthongo ſcribi notauimus: ſiue græcum illud ſit:& tunc idem quod comedo ſignificat:ſiue latinũ eſſe dicatur:& tunc ex e ꝓpoſitõe & do cõponit᷑:nec comedere ſed extra dare ſiue præbere deſignat.Vnde libros edere dicim⁹ cũ illos publicam⁹.

A editui ſimili modo ſcribitur:& ab ædibus ſacris quas tuentur appellati ſunt:non a priuatis.

A editimus cum.æ.diphthongo ſcribitur:& cum.m.ante us ſcribitur:uerbum quoq; latinum eſt teſte Gellio libro.xii.noctium acticarum:& uidetur ea forma dictum qua finitim⁹ & legitimus.Et is dicitur qui ædib⁹ præeſt:ſicut clauſtritimus a Protheſilao dictus eſt qui clauſtris ianuæ præeſt.Vnde in exemplaribus fideliſſimis.M.Tullii in Verrem ſcriptum ſe inueniſſe dixit Gellius æditimi:cuſtodeſq; mature ſentiunt : licet in uulgaribus libris æditui comperiri dicat.Et inde uerbum æditimor Pomponius in atelliana:Qui poſtquã tibi appareo atq; æditimor in templo tuo .

A edituentes:Lucretius teſte Gellio libro.xii.in carmine ſuo ꝓ æditũis appellat.q illis curãdis præpoſiti erant q̃; a priuatis.Vnde Pomponius iuriſconſultus de origine iuris inquit:Aediles duo ex plebe conſtituti ſunt q edibus præeſſent:in quibus oĩa ſita ſua plebs deferebat:& ab eo deriuata eodẽ modo ſcribunt᷑: ut ædilitas:ædilitius:& ſimilia.

A edifico & ædificium ſimili modo ſcribuntur.

A eger cum æ diphthongo ſcribitur:& ab ago uerbo cata antiphraſim deduci perhibet᷑:eo quod ægroꝝ ſit actione uacare. Vel potius ab eo quod acrius agit ex infirmitate.Quin & ab eo deſcendentia ſimili modo ſcribunt᷑:ut ægroto ægrotus ægritudo.

A edepol cum æ diphthongo ſcribit᷑:& aduerbiũ eſt iurandi:quaſi per ædem Pollucis .

A egi cum æ diphthongo ſcribit᷑:& eſt præteritum ab ago formatum.

A emulor cum æ diphthongo ſcribit᷑:& ab amo oriri:ac ab eo primã uocalẽ diphthongi trahere perhibet᷑: quod ſane iure factũ uidetur.quũ pro amare ponit᷑:Sed cum pro inuideo uel ſequor poni dicitur:cata antiphraſim ab amo deriuatur.

A ene⁹ cũ æ diphthongo in prima ſcribit᷑:& ab ære trahitur:de quo in ſua dictione uidebitur.

A enum diphthongũ ſimiliter exigere poſſe uidet᷑:quia ab ære modo cõſimili deriuat᷑.S; diuiſis litteris ſemper a noſtris poetis & tota ꝓfert᷑:Horati⁹:Sub noctẽ gelidã lignis calefactat aenum.Nãq; uas eſt æreum in quo aqua calefieri ſeu bulire dicit᷑.Virgilius libro georgicoꝝ ſecũdo:Aut foliis undam tepidi deſpumant aheni.Quod Gellius ꝑ interpoſitam aſpirationẽ uidelicet aheni a Virgilio emendatũ fuiſſe refert:ut in ſequentibus uidebimus:cum de media aſpiratione uidebimus.

A equus.i.iuſtus & planus cũ æ diphthongo ſcribit᷑:& ut qdem perhibẽt ab aquæ ſimilitudine tractũ fuit:eo ꝙ elemẽtũ illd̃ ſupra cætera æquã habere ſupficiẽ uideat᷑.Vnde æqtas æqualitas & æquo æquas uerbũ atq; ab eo compoſita cum diphthongo ſcribuntur:ut æquiparo:æquiualeo: & ſimilia.At equus quod animal eſt abſq; dubio ſine diphthongo prorſus ſcribitur.

A equor cũ æ diphthongo ſcribit᷑:& modo cõſimili ab aqua originẽ ducit:ſed teſte Varrone ꝓpterea ꝑ æ diphthongũ notat᷑:quod equã habet ſuperficiẽ.Vnde dicimus æquora cãpi:& æquora ponti.

A equinoctium cum diphthongo æ ſcribit᷑:quia ex æqualitate noctium dicitur.

A ero æras uerbum cũ æ diphthongo ſcribitur. & ab obliquis ei⁹ nois:quod eſt æs æris deſcendit.Vnde etiã ẽ aliud uerbum ſubæro ſubæras:quod ſimili modo cum.æ.diphthongo ſcribit᷑.Perſius in ſatyra Vatibus hic mos eſt inquit.Nequa ſubærato mendoſum tinneat aurum.

A erarium cũ.æ.diphthongo ſcribit᷑:& eſt æris repoſitoriũ:hoc eſt nummoꝝ ſimulq; rerum precioſaru; atq; opũ.de quo late in dictõe roma uidebim⁹.Et inde ærarii tribuni q teſte Feſto a tribuẽdo æri ſũt appellati .

A eripies licet ab eo quod eſt aer & pes componat᷑:a Virgilio tamẽ illud.a.& illud.e.in diphthongum coniũguntur:cum ait libro æneidos.Fixerit eripidem ceruã:licet aut erymanthi.

A es æris cũ.æ.diphthõgo ſcribit᷑:quod.M.Varro ab eſſe:alii ab auri ſimilitudĩe dictũ putãt. Nõnulli a græco αἶα:quod ẽ terra.Sed a quouis hoꝝ oriat᷑:liquet quod ab eo primã uocalẽ diphthongi contraxit .

A eſtas & æſtus:æſtiuuſq;: & uerbũ æſtuo cũ.æ.diphthõgo ſcribunt᷑:& ab areo ueniũt:a quo primã diphthõgi uocalẽ aſſumũt.Accipit᷑ tamẽ aliquãdo æſtas ꝓ uere:ut Virgi.li georgicoꝝ.iii.Incipiens ſtabulis edico ĩ mollibus herbas carpere oues.dum mox frõdoſa reducit᷑ æſtas.Sane æſtus:quia cõmotionem quandã ĩducit factum fuit:ut etiam cõmotionem quandam aquarum deſignaret .

A eſculus cũ.æ.diphthõgo ſcribit᷑:arbor ẽ glãdifera cui⁹ fructu cũ in primæua ætate hoĩes ueſcerẽt᷑:ab edo quod eſt comedo:licet ſine diphthongo primã hẽat & breuẽ deducit᷑:ut ſupra uidim⁹ in dictione ædes .

A etas æternus & æternitas cum.æ.diphthongo ſcribuntur:& oriri ab æuũ Apulegius grammaticus atteſtat᷑:

& per ſincopam dicitur ætas quaſi æuitas.

A euum cum.æ.ſcribi in dictionibus græcis oſtendimus:atq; teſte Apulegio ab ἀιῶν latini traxerunt.u.quoq; interiectantes hiatus cauſa.

A mœnus cuȝ.œ.diphthongo in penultima ſcribit̄:& teſte feſto ab amando deducitur. Vnde amœna inquit loca ſunt quæ ad ſe amanda alliciant.Seruiius uero ab a quod eſt ſine:& mœnio quod eſt munio:& fructuȝ capio:qui locus eſt iucundus:& ſine fructus captione.

A rcæra cum.æ.diphthongo ſcribitur:& ab arca deduci uidetur.Nam lex erat.xii.tabularū in hæc uerba: Si in ius uocat:ſi morbus æuitaſue uitium extitit qui in ius uocabit iumentum dato:ſi uolet arcæram ſternito Et ſubdit Gellius libro.xx.noctium acticarum:Iumentum quoq; non id ſolum ſignificat quod nunc dicit̄: ſed uectabulum etiam quod adiunctis pecoribus trahebatur ueteres noſtri iumentuȝ a iungendo dixerūt: arcæra autem uocabatur ploſtrum tectum undiq; & munitum: quaſi arca quædam magna ueſtimentis inſtrata:qua nimis ægri aut ſenes portari cubantes ſolebant.

B ælua cum.æ.diphthongo ſcribitur:& ut quidam ferunt a uaſtitate:alii a ualentia: alii a balatu deriuatū exiſtimant:itaq; a quocunq; ſit a principali primam uocalem traxit.

B læſus cū.æ.diphthōgo ſcribit̄:& a blactero natū ferūt:de quo ſupra in dictione blacterare diximus.

C æcus cū.æ.diphthongo in prima ſcribitur:dicitur quaſi captus oculis:uel ut alii uolunt quaſi carens luce: atq; ideo per.æ.diphthongum notatur.

C ædo ꝓ incido quod in præterito facit cecidi p.æ.diphthongū in præſenti ſcribit̄ ut a cedo alio uerbo differat:quod eſt locum do.& in præterito facit ceſſi:& licet teſte Priſciano lib.i. diphthongus in præſenti uerbo poſita:nunq̄; in præterito cōmutet̄.ut hæreo hæſi:audio audiui:mœnio mœniui.excipit̄ cædo quod in præterito abſq; diphthōgo facit cecidi:& ipſaȝ.e.corripit atq; penultimā ꝓducit:ut in ſequētibꝰ uidebimꝰ Sane cedo quod ponit̄ ꝓ dic quod abſq; diphthōgo ſcribit̄ & primā habȝ breuē Iuuena.i ſatyra:Credo pudiciā: poſt minor ē credas aliā: cedo ſi breui paruu Sortita ē lateris ſpaciū breuiorq; uidet̄ Virgīe pigmea.

C ælo pro ſculpo quidam latinum eſſe uolunt & cum.æ.diphthongo ſcribi ut differat a celo quod eſt abſcōdo:& ſine diphthongo ſcribitur. Alii uero a græco quod eſt κοίλον: & ſignificat contauum deriuari uolunt:quia ſcilicet id neceſſario in ſculptura exigitur:& ob id cuȝ.œ.diphthongo ſcribi uolunt:ut ſupra uidimus in dictione cœlum cum.œ.diphthongo.

C ælum ſimiliter cum.æ.diphthongo plures ſcribūt:& dictū aiūt eo ꝙ ſit cælatū.i.ſyderibꝰ ſculptum. Varro autem de lingua latina ſcribit cælū dictū a cauo:quod ſi a græco quod eſt κοίλον intelligere uoluit:cū.œ. diphthongo ſcribi debet.Sinuero a latino uerbo cū.æ.diphthongo ſcribendū eſt.

Cælſus cū.æ.diphthōgo ſcribit̄:& a cælo dictū aſſerūt.i.altus & ſublimis.

C ælebs cū.æ.diphthongo ſcribit̄:& is eſt teſte Priſciano qui cæleſtē uitam ducit:ubi.b.ꝓ.u. cōſonante in ultima apponi dicit:quia.u.cōſonās ante aliā cōſonantē locari nō pōt.Simili modo Feſtꝰ cælibē inqt dictū exiſtimāt:quod cælo dignā uitā agat: in quo ſane hi nō ſignificationē expſſiſſe uident̄: ſed etymologiā eo mō quo apud Quītilianū.li.i.de inſtitutōe oratoria ingenioſe inqt uiſus ē Caninius cælibes dicere ueluti cælites qđ onere grauiſſimo uacāt:idq; græco argumēto innuit ἠιθέους enī eandē cām dici affirmat.Nec cedit modeſtꝰ inuētōe.Nā qa cælo Saturnꝰ gēitalia abſciderit hoc noīe appellatos q uxore careāt ait.Itaq; ut ex auctoribꝰ cōcæpimꝰ cælebs tam ē q caruit ſemp uxore:q̄; qui tūc caret.Vnde cælibatꝰ Plautꝰ in caſſina: Sed uirū nūc te cælebē eſſe magis liberū an maritū ſeruū ætate degere.Idē in mercatore: Si quē inqt ſcribimus ſeu maritū ſeu hercle adeo cælibē ſcortarier.Horatiꝰ epiſtola.i.Nil ait eſſe priꝰ meliꝰ nil cælibe uita. Si nō ē iurat bene ſolis eſſe maritis.Suetoniꝰ in Galbæ uita: Verū amiſſa uxore Lepida duobuſq; ex ea liberis manſit in cælibatu:neq; ſollicitari ulla cōditōe ampliꝰ potuit:ne Agrippinæ qdē uiduitate morte Domitii:quæ maritū quoq; adhuc necdū cælibē Galbā adeo oībꝰ ſollicitauerit modis.Itē in Claudii uita:Confirmauitq; ꝓ cōcione apud prætorianos quoniā ſibi matrimonia male cederēt:pmāſurū ſe in cælibatu:ex qbꝰ oībus & q̄; plurimis exēplis cōſtat cælibē & maritū relatiua eſſe:ut apud Quītilianū:nam clarus an obſcurus magiſtratus an priuatus:ciuis an peregrinus:liber an ſeruus:maritus an cælebs:parēs liberorū an orbus ſit.

C æpe cum.æ.diphthongo ſcribitur:& a capitis magnitudine ductum dicitur. Vnde primā uocalē diphthōgi teſte Apulegio aſſumpſit.

C æpi præteritum eius uerbi quod eſt capio cum.æ.diphthongo ſcribitur:quin & alia ab eodē præterito deſcendētia uel cōpoſita:ut cæptus:incæptus:decæptus:præceptor: & ſimilia:quæ a præſenti eius uerbi primam diphthongi aſſumunt.At cœpi cum.œ.diphthongo a cæpio uerbo formant̄: quod apud antiquos erat in uſu:& incipio deſignabat.

C æra cū.æ.diphthongo a noſtris ſcribi conſueuit q̄;q̄; græcum ſit: & ſecundū græcam orthographiaȝ abſq; diphthongo ſcribi debeat:ut ſupra in dictione æthica late uidimus. Alii uero latinū putant:& a careo deduci uolunt:eo ꝙ melli careat pfuſione:& ob hoc cū diphthongo ſcriptitari aſſerūt.

C æſaries cum.æ.diphthongo ſcribitur:& a creba cæſione deducitur.

C æſar cum.æ.diphthongo ſcribitur:& a cædo uerbo deducitur:hoc eſt cæſa matris aluo.Nam teſte Plini.li.

vii.naturalis hiſtoriæ:Qui primus in ea familia ſic dictus eſt ex cæſo utero ſic tractus fuit.Itaq; cæſus cæſura cæſarianus cæſareus cæſones & ſimilia:cum.æ.diphthongo ſcribuntur. Sane teſte eodē Plini.& in eodē.li. animi uigore præſtantiſſimus.C.Cæſar dictator fuit.Et ut pergit nec uirtntē conſtantiãq; nunc cōmemoro: nec ſublimitatē omniū capacē:quæ cælo continent̃:ſed propriū uigorē:celeritatēq; quodam igne uolucrē: ſcribere & legere ſimul dictare:audire ſolitū accepimus.Epiſtolas uero tantarū rerum quaternas librariis dictare:aut ſi nihil aliud ageret ſeptenas dictare.Idem ſignis collatis quinquagies dimicauit. Nam præter ciuiles uictorias undecies centū & nonaginta milia hominū occiſa prœliis ab eo non equidem in gloria po ſueri tanta etiã coacta humani generis iniuriã quod ita eſſe cōfeſſus ipſe eſt bellorū ciuiliū ſtragē nō ꝓdēdo.

Cæter cætera cæterū cū.æ.diphthongo ſcribi cōſueuerūt:& ab alter altera alterū deduci quidã putãt.Alii uero ſine diphthongo ſcribi uolūt:& a græco trahi aſſerūt:quod eſt ἕτεροσ ἕτερα ἕτερον:in quibꝰ cū apud antiquos græcos aſpiratio in uerſu ſcriberet̃ quæ ſimilitudinē noſtri cōtinet:putauerūt quidã.c.noſtrū eſſe & cæter cætera cæterum traduxerūt:uel ut alii dicunt ſecundum litteraturã græcam in maſculino cæterus: quod in uſu non eſt.

Cæmeus cū.æ.diphthōgo a multis ſcribit̃:& claritate mētis dictū ꝓhibēt:ab aliis uero q̃ſi cæli mēs iterꝓtat̃.

Cœnum cum.æ.diphthongo ex deriuatione Priſciani ſcribitur:quia a uerbo κοινῶ quod eſt inquino trahitur:ut ſupra uidimus cum de ſyllabis in.b.tractaremus.

Cœpi uerbum defectiuū:uel ut alii dicunt præteritū huius uerbi cœpio:quod iam non niſi in præterito eſt in uſu:& ꝓ incipio & īcœpi capit̃:cū.œ.diphthōgo ſcribit̃.Sane futurū tēpus teſte Feſto ꝓtulit Cato cū inqt: Cœpiam ſeditioſa uerba loqui.Et ꝑgit Feſtus inuenit̃ quoq; apud maiores & infinitiui modi cœpere.

Fæcundus cum.æ.diphthongo ſcribendum dicunt:& a facio originem duci uolunt eo ꝙ faciat fructū. Alii tunc tantum diphthongum ſcribendam aſſerunt:cum de ſenſibilibus dicitur.Cum uero ad inſenſibilia fertur:differentiæ cauſa carere diphthongo.

Fæx cum.æ.diphthongo auctore Priſciano ſcribitur:quod ideo fit teſte Apulegio grammatico:ut in datiuo diſſideat a præterito uerbi facio:quod ſine diphthongo ſcribi feci.

Frægi præteritum deductum a frango:cum.æ.diphthongo ſcribitur.

Frætus pro ſuſtentatus cum.æ. diphthongo ſcribi dixit Apulegius ut in obliquis differat a freto: quod mare deſignat.

Frætum cum.æ.diphthongo ſcribitur:& a frangendo equorū ut aliorū animaliū ora deducitur.

Fræſus cum.æ.diphthongo ſequente unico.ſ.ſcribitur:a frangendo ſimiliter dictum uolunt quaſi fractꝰ ſit: unde faba fræſa.i.fracta.

Fœlix cum.œ.diphthongo ſcribitur:& ut quidam putant a fœnus deducitur:conuerſione.n.in.l.quaſi beatus:hoc eſt diues & fœnore plenus qui fœlix eſt eſſe dicatur.Vt uero in antiquis inſcriptionibus ꝑſpeximus ſemper ſine diphthongo ſcribitur.

Fœdo cū.œ.diphthongo ſcribitur. & ut quidã putant ex foras & edo:quod eſt manifeſto compoſitum & in diphthongū redactū fuit eo ꝙ omnia fœda ſiue animi ſiue corporis foras edãt. unde apte Virgilius in.vii. æneidos:Impulerat ferro argolicas fœdare latebras.q̃uis Seruiꝰ lacerare exponat:ego foras dare.i. aperire interꝑtaret & manifeſtare.Rurſus & fœdū Seruiꝰ ipſe aliquãdo crudele dixit apud Virgiliū & Saluſtiū ſignificare.Non turpe ſanguine fœdantē quos ipſe ſacrauerat ignes.& Saluſtiꝰ fœdi oculi:quod ego ex ſecūdaria quadã ſignificatōe poſſe fieri:ut in multis aliis non cōtenderi. ea enim quæ crudelia & nefaria ſunt ipſa crudelitate fœda & maculoſa dici poſſunt: ut miro epitheto in quarto carminum expreſſit Horatius: Mos & lex maculoſum edomuit nefas:ubi acrō exponit:quia ex nefariis rebus maculæ naſcūt̃.i.fœdatōes.

Fœdus cum.œ.diphthongo etiam in alio ſignificato a ſuperiori ſcribitur: ſed quia longam primam habet: & a uerbo ferio quod habet primam breuem deducit:ſcripſerunt auctores noſtri fœdꝰ cū.œ.diphthongo. Idq; ex primo fœdere factum eſt.quo teſte Liuio libro.i.ab urbe:Vetuſtior fœderis memoria non eſt.Nam tuncq; porcum cum hoc carmine:ut idem rettulit ferierunt.Iuppiter audi Sine dolo malo:utiq; ea hic hodie rectiſſima intellecta ſunt:illis legibus ſi prior populus romanus defecerit publico conſilio dolo malo tu illo die Iuppiter populum romanum ſic ferito.Vt ego hunc porcum hic hodie feriam tantomagis ferito:quantomagis potes polleſq;. Id ubi dixit porcum ſaxo ſilice percuſſit. Vnde Virgilius in octauo æneidos:Stabant & cæſa firmabant fœdera porca.Et magis cum diphthongo.œ.q̃.æ.ſcribi placuit: ne a facio deductum putaretur.

Fœmina cum.œ.diphthongo ab antiquis noſtris ſemper ſcriptum comperi: deduciturq; a uerbo fœto fœtas.i.pario paris uel genero generas:quod ſim iliter cum.œ.diphthongo:ut infra uidebimus ſcribitur.Reperitur etiam in plurali fœmina generis neutri:cuius nominatiuus ſingularis fœmen in uſu nō eſt:& ſignificat partē illam īferiorē coxæ molliorēq;:quæ retro habet̃ cum anteriorē femera abſq; diphthongo dicãt̃. Liuius li.xxii.Quoſdã inqt & iacētes uiuos ſuccisos fœminibꝰ poplitibuſq; inuenerūt:a quo cōficit̃ nomē fœminalia.i.femoralia.Nam utrūq; ꝓ bracchis ſcriptū cōperi.At coxa pars ſupra femora dicit̃ uertebrūq; ipſum.quod quotiens uiciatū eſt:aut os illud quod in uertebro uoluit̃ fractū:coxa uiciata fractaue dicit̃.

F œnus cum.œ.diphthongo ſcribitur:& a fundo quod cuꝫ.o.fundo apud antiquos dicebatur: nomẽ aſſum pſiſſe perhibent.Nam proprie prouentus eſt ex naturali terræ fructu. Poſtea uero ad uſurã traſlatũ: quaſi pecunia per ſe fructũ ꝑducat:ſicut terra.ut lucanus:Hinc uſura uorax auidũq; in tpe fœnus. At.M.Varro teſte Gellio li.xvi.Noctiũ atticaꝝ a fœtu ductũ putauit: & quaſi a fœtura quadã pecuniæ parturientis atq; increſcẽtis.Et inde fœnerator atq; fœnero uerbũ:quæ eodẽ modo ſcribunt̃ & ſub eiſdem ſignificatiõibus. Horatius in epodo:Hec ubi locutus fœnerator alfius Omnem redegit idibus pecuniam:Querit calendis ponere.Et dicimꝰ fœnero tibi:ſicut mutuo tibi.unde qui fœnerat: pecuniam dat ad uſuram:Qui uero fœneratur:pecuniam ad uſuram accipit:ſicut qui mutuatur:pecuniam mutuo accipit.

F œnum cum.œ.diphthongo ſcribitur:a fœnus deducitur:cũ nil aliud ſine aliqua cura tantũ fœnꝰ præbeat.

F œtus cum.œ.diphthongo ſcribitur:dicitur id uiuum quod ex mulieribus uel pecoribus naſcit̃: & a foueo uerbo deſcendit. Inde etiam fœtura.i.genitura:quæ ꝓ toto animaliũ ꝓuentu poni conſueuit.Virgilius in bucolicis: Si fœtura gregem ſuppleuerit aureus eſto. Vnde fœto fœtas uerbum pro eo quod eſt gigno & pario deductum eſt.Et inde fœta uocatur:tam quæ pregnans eſt ꝙ̃ quæ peperit. Virgilius in Tytiro:Non inſueta graues tentabunt pabula fœtas.Idem in.viii.æneidos:Fecerat & uiridi fœtã mauortis in antro ꝓcubuiſſe lupã.Iuuenalis in ſatyra:Plurima ſunt fuſcine.Patrem ipſuꝫ turbamq; caſæ: qua fœta iacebat Vxor: & infantes ludebant quattuor unus Vernula tres domini.

G æſa per.æ.diphthongum & unicum.ſ.ſcribitur:genus eſt iaculi.

G ræcus cum.æ.diphthongo & omnia ab eo deſcendentia ſcribuntur.De qua dictione cũ ſuis deriuatis:quia græca eſt:in ſequentibus late uidebimus.

H æc cum.æ.diphthongo a noſtris ſcribitur: & ut quidam exiſtimant a græco huiuſmodi dictio ortũ habuit. Nam ubi nos hac dictione utimur:illi.ἡ.aſpiratum ſcribunt:quare per adiectionẽ.c.& conuerſionem ipſiꝰ ἡ.grece litteræ:quæ apud illos ſemper producit̃ in.e.noſtrum quod ut cognoſcat ſemper productuꝫ diphthongum appoſuere: ut in nonnullis aliis dictionibus quandoq; fieri diximus. Alii uero non ab.ἡ.græco: ſed ab hic maſculino formari exiſtimant per conuerſionẽ ſcilicꝫ.i.breuis in.e.breuem. Vnde nec diphthongari illam uolunt:cui ſententiæ Priſcianus aſſentiri uidetur dicens abſq; omni exceptõe ꝓnomina in.c.deſinentia breuiari.Quod uero apud auctores interdũ reperiunt̃ ꝓducta:hanc aſſerit eſſe cauſaꝫ ꝙ cũ gemina to.c.ſcribebant̃.Sed quia neſcio quo pacto id fieri potuiſſet:ideo nõ placet:cũ ſemp hæc longa inueniat̃.

H æ nominatiuus pluralis cum.æ.diphthongo ſcribitur:& a græco tranſfert̃ apud quos αἱ cuꝫ aſpiratione & diphthongo ſimiliter ſcribitur:quã nos in æ noſtrã ſemp cõuertere cõſueuimus:ut ſupra oſtendimus.

H ædus teſte Varrone de origine linguæ latinæ quibuſdam placuit per æ diphthonguꝫ ſcribi:ut a uerbo edo in quibuſdam ſuis caſibus diſcreparet. Aliis uero uiſum eſſe ait:ut aſpiratõis nota hanc differentiã faceret. Et ob id maxime ꝙ ſabini a quibus romani hoc nomen habuerunt fedus abſq; diphthongo dicebant.Certumq; eſſe ait romanos ipſum.f.ſabinorum in aſpirationem ſolitos fuiſſe conuertere.Nam ubi ſabini fircꝰ romani hircus:ubi illi ueſere romani uehere protulere.de quo late ſupra uidimus:cum de aſpiratione &.f. littera atq;.u.tractauimus. Varroni uero ad uberiorem differentiam magis placet per aſpirationis notam: & per.æ.diphthongum hædum annotare.

H æreo cum aſpiratõe principii & æ diphthongo in prima ſcribitur:& ꝓpterea aſpirari placuit & diphthongari:quoniam in ſecũda perſona ſingulari præſentis imperatiui modi uidelicꝫ hære neq; ſola diphthõgus neq; ſola aſpiratio ſufficere poterat ad differentiã:tum propter ablatiuum eius nominis æs æris:quod facit ab hocære cum diphthongo & ſine aſpiratione: tum ꝓpter uocatiuum alterius nominis herus heri quod facit o here cum aſpiratõe ſcilꝫ & abſq; diphthongo.Significat enim hærere nonnunꝙ̃ dubitare & hæſitare.Iuuenalis in ſatyra:Credo pudicitiã: Dic Quintiliane colorem hæremus.i.dubitamus.

H æres cũ æ diphthongo ſcribit̃:& ab hæreo ut omnes ꝑhibent deriuat̃ eo ꝙ alteri bona hærere dicant̃.

H æſito cum æ diphthongo ſcribitur:& ab hæreo deſcendit.

I æci cum æ diphthõgo ſcribit̃:& eſt præteritũ deductũ a iacio:unde primã diphthongi accepit.

L ætus cũ æ diphthongo ſcribit̃:& dicit̃ teſte Varrone a latitudine mẽtis:quã ſcꝫ ex ſuo aſpectu efficit. Nam ꝓprie aĩata dicunt̃ læta quãdo ſenſibus dilatant̃.Sed quia ſic natura comparatũ eſt:ut quæ bona corporis habitudine ſunt alacriora:quæ uero debili triſtiora ſint:factum eſt ut lætas uocemus oues:lætos greges: & læta armenta:quæ piguedine & meliori corporis habitudine conſpiciunt̃. Homines uero quia rõnales ex meliori mẽtis habitudine ex qua alioꝝ ſenſuũ dilatatio cõſequit̃:lætos dicimꝰ: & nõ meliori corpis diſpoſitõe.Inanimata uero læta dicimꝰ quæ aſpectu hoĩes ipſos lætificãt: unde lætas ſegetes:lætas uites: lætas arbores:& læta oliueta ſæpiſſime poetæ dicũt:quia ex eorum aſpectu nos lætos faciunt: uel ꝙ ipſa læta uidẽtur: & eſt metaphora rei animatæ ad inanimatam: qua frequenter utũtur poetæ.

L ætamen cum æ diphthongo ſcribitur: & a lætus deſcendit:quia facit lætas ſegetes: nonnulli dicunt uulgo ſic quoq; dici:ſed latine limus.

L ædo cum æ diphthongo ſcribitur:quam teſte Priſciano in.viii. etiam in præterito conſeruat: & ut puto in ſupino & deſcendentibus.

Mæreo cũ.æ.diphthongo ſcribitur: & primam diphthõgi uocalem a marceo unde deducitur aſſumere dixit Apuleius. Nam teſte Varrone: mæreo dicit̃ eo ꝙ corpus etiá maceſcere facit. Alii uero diphthõgari dixerũt ut a mereo uerbo differat: quod facit præteritũ merui. Virgili⁹: Equidẽ merui neq; deprecor: & a mercede deſcendit: unde & dignuȝ eſſe deſignat. ut Iuuenalis: Pone crucẽ ſeruo: meruit quo crimine ſeruus Supplicium. Significat etiá idem quod milito. Lucanus: Aere merent paruo. Et ſic dicimus Sertoriũ diu meruiſſe. & Statius in. iiii. thebaidos: Non hi tibi ſolũ ampliare merent. cuius paſſiuũ apud antiquos erat mereor ſimiliter abſq; diphthongo: quod ſane a poſteris in frequẽtiori uſu deponẽs habet̃. Sane a mæreo quod cuȝ diphthongo ſcribit̃: & facit in præterito mæſtus ſum uel fui: fit impſonale mæret cũ ſignificato. ſ. ſui uerbi. A mereo uero ſine diphthongo fit ſimiliter aliud impſonale meret. quod teſte Seruio ſuper quartum æneidos: ſimili modo militiam ſignificat.

Mæror cum. æ. diphthongo ſcribitur: & a mæreo uerbo deducit̃: ſignificatq; triſticiam.

Mœnia cũ. œ. diphthongo ſcribit̃: & dicunt̃ quaſi munia. cui⁹ ortographiæ cauſam dixit Seruius in decimuȝ æneidos: quia ubi nos. u. habemus: græci. ου. diphthõgũ habẽt. quare putauerũt antiqui nos etiá pro eadẽ littera. u. diphthongũ aliquaȝ poſſe apponere. Et licȝ nõ eadẽ poſuerint: hanc tamẽ quæ eſt. œ. ponere cogitauerũt: inde mœnia pro munia dixerunt: pœnio ꝓ punio. quod uerbũ ut ait Seruius a pœna uenit: hinc & pœnica regna uides cũ. œ. ſcribendũ dixit. Similiter mœrus cũ. œ. diphthongo apud antiquos fuiſſe dicit: quod apud noſtros mur⁹ dicit̃. Idq; Virgiliũ in. x. æneidos obſeruaſſa uoluit cũ ait: Quin intra portas atq; ipſis prælia miſcet Aggerib⁹ mœrorũ. uidelicȝ cum. œ. diphthongo antiquorũ more pro eo quod dicimus murorũ. Sane mœnia ipſa: & pro muris accipi ſolent: & pro ædificiis ipſi⁹ urbis. Nam mur⁹ quidẽ urbis eſt lapide⁹ ambitus: qui græce in neutro το τειχοσ dicit̃. Nec urbis ſolũ ſed munitionũ caſtrorũq; & ſimiliuȝ. At uero domorum paries magis dicitur: qui græce in maſculino ὁ τοιχοσ nuncupatur.

Næ pro utiq; & certe cum. æ. diphthongo ſcribitur: ſed quia græca dictio eſt & ſpecialem exigit difficultatẽ: de ea plene inter græcas dictiones tractabimus.

Nænia cũ. æ. diphthongo ſcribit̃: & a nanus ut quidá putant deducit̃. Nanos enim ueteres paruos dicebant. Vnde nænia friuola & inania aliq̃ dicunt̃ qualia. ſ. parui actitare ſolẽt. quidá aũt nænia ab inani ꝑ dẽptionẽ primæ uocalis afferunt deriuatum. Quintilianus uero in ſeptimo de inſtitutione oratoria: Terti⁹ inquit eſt diuerſus tranſlationis modus: cum res communis pluribus in uno aliquo habet nomen eximium: ut carmẽ funebre proprie nænia dicitur: de hoc in dictione epiodium clare uidebimus.

Obſcœnũ ut ſupra uidim⁹ cũ de ſyllabis deſinentib⁹ in. b. tractauim⁹: cum. œ. diphthongo ſcribit̃. Idq; ſentit Priſcian⁹: quod cõpoſitũ dixit ex obs & cœnũ. Varro aũt libro ſexto de lingua latina cũ. æ. diphthõgo ſcribendũ dixit: & ex ob & ſcæna cõponi uoluit: quaſi ob ſcænã talia quæ obſcæna dicunt̃ perpetrentur.

Pægi cum. æ. diphthõgo ſcribitur: præteritum eſt Quintiliano teſte in primo a pago antiquiſſimo uerbo deductum. unde ipſum a diphthongi aſſumpſit.

Plæbs cũ. æ. diphthõgo ſcribit̃. ſic enĩ in antiquiſſimis inſcriptõib⁹ cõperi: & id iure fieri ab aliquib⁹ probat̃. quia a plaſion quod pluralitatẽ ſignificat deducit̃: ac ob id primá diphthongi litteraȝ ab illo aſſumere uolunt: quæ tamẽ dictio non niſi in cõpoſitõe apud græcos eſt in uſu: ut polyplaſion diplaſion & ſimilia. Nec ſoluȝ declinatur plæbs plæbis: ſed etiá teſte Priſciano in libello de nomine plæbes plæbei qntæ declinatõis.

Plærus cũ. æ. diphthongo ſcribi dixit Apuleius: & a πλῆροσ per conuerſionem. e. productæ in. æ. diphthongum deductum dixit. Nec tamen eſt in uſu.

Præ cum. æ. diphthongo ſcribitur: & a παραὶ græco traduci nonnulli affirmant. Vnde omnia quæ ab ea præpoſitione deriuantur uel componuntur: cum. æ. diphthongo ſcribuntur. Deriuantur quidem ut præter: componuntur uero ut præſes: prælatus: præfectus: præſum: & ſimilia. & ſimiliter omnia quæ præ longa in principio ſcribuntur: ſi diligenter inueſtigetur a præ cũ. æ. diphthongo ducunt̃. excipiũt̃ precor: preces: & preciũ: quæ & ſi cum præ præpoſitione præpoſitæ uideãtur: abſq; compoſitione tamẽ ſunt: & abſq; diphthongo: quin & primaȝ breuem habent. Virgilius libro. iii. æneidos: Hortatur pater ire mari ueniamq; precari. Idem in eodem libro: Sed uotis precibuſq; iubent expoſcere pacem. Sane præpoſitio præ cum uerbo iuncta nonnunq̃ eandem pene ſignificationeȝ cum ſuo ſimplici detinet: ut præcludo: præcido: præmorior præcingo: idem ſunt quod cludo: cædo ſiue incido: morior: cingo.

Præbeo quod ſignificat trado: ex præ & habeo compoſitum eſt. Nam is qui aliquid præbet: id præhabere ratione dicitur. Niſi enim id quoquo modo præhaberet: alteri præbere nequiret.

Præcox cum. æ. diphthongo ſcribitur: fructus dicitur ſæpiſſime præter morem cæterorum coctus: ſiue ante cæteros. unde ficus & uuæ præcoces dicuntur. Quidaȝ uero non præcox: ſed præcoquus præcoqua præcoquũ declinant: ut Martialis: Vilia maternis fueram⁹ præcoqua ramis. Nunc in adoptiuis ꝑſica cara ſum⁹.

Præco cum. æ. diphthongo ſcribitur: & quaſi præcino intelligitur. nam componit̃ ex præ & cano.

Præcipio cum. æ. diphthongo ſcribitur: cõponit̃ ex præ & capio: & ſignificat præcepta tradere: quod eſt tum magiſtrorũ tum magiſtratuũ: eodẽ modo deſcendẽtia ſcribunt̃.

Præda cũ. æ. diphthongo ſcribit̃. Nam cõponi dicit̃ ex præ quod eſt ante & datũ quaſi ante datũ ſit: hoc eſt ꝙ

ante dationem poſſidentis ui rapimus: Varro uero ſcribit prædam a pariendo dictam: quaſi paridam.

P rædium cum .æ. diphthongo ſcribitur: ut uidimus in dictione agricola: & a præda deducitur. eo ꝙ capti ab hoſtibus agri militibus antiquitus diſtribui conſueuerant.

P rædo cum æ diphthõgo ſcribitur: & eodem modo componitur.

P rælum cum æ diphthongo ſcribitur. Nã cõponitur ex præ & luo: eo ꝙ humore fluenti præluat'. i. madefiat

P rælium cum æ diphthongo ſcribit': & ut quidam ferunt a prælo deduci ꝓhibet': quia ſicut in prælo humor uuarũ uel oliuarum: ita in prælio ſanguis hominum funditur.

P ræparo cum æ diphthongo ſcribitur: & componit' a præ quod eſt ante & paro quaſi ante paro: quæ utilia mihi fore credo. Cicero officioruꝫ libro .ii. facile totius curſum uitæ uidet: ad eãq; degendam præparat res neceſſarias: ut paſtum ut latibula & alia generis huiuſmodi.

P ræripio cum æ diphthongo ſcribitur: & licet componat' ex præ & rapio: illa tamen præpoſitio præ anteceſſionem temporis ꝓprie non declarat. Nam is qui alteri præripit in ſuos uſus capit. Cicero pro Galba: Demoſthenes tibi præripuit: ne eſſes primus orator: tu illi ne ſolus. Vnde ob hoc ab eripio differt ꝙ qui alteri aliquid eripit. poteſt uel non in ſuos uſus capere. Vt eripuit illi uitam. Nonnunꝗ̃ etiaꝫ præripio ablatiuũ cum præpoſitione a uel ab poſtulat cum qua uerbum eripuit aliquando cõiungitur. Verum in uoce paſſiua nonnunꝗ̃ ante capere deſignat: ut Plinius nepos de uiris illuſtrib'. Immatura inquit morte prærept' nõ potuit præſtare qualeꝫ promiſerat regeꝫ: hoc eſt imatura morte præuentus.

P ræs cum .æ. diphthongo ſcribitur: & teſte Varrone a præſtando fidem dicitur: ideſt fideiuſſor: & facit in genitiuo huius prædis.

P ræputiũ cũ .æ. diphthongo ſcribit'. Et dicit' inde quod mẽbris pudendis ſiue putentibus præemineat.

P ræſideo cum æ diphthongo ſcribitur: cõponiturq; a præ & ſedeo: ut Suetonius de Tiberio: præſedit actiacis ludis: hoc eſt etiã præfuit. Sane præſidere proprie ẽ ad opem præſtandã præeſſe. Cicero ꝓ Silla. Vos dii & patrii penates qui huic urbi atq; imperio præſidetis. Quintilianus li .x. de inſtitutiõe oratoria de Homero loquens ait: Nam & beniuolũ auditoreꝫ inuocatione dearuꝫ quas præſidere uatibus credituꝫ eſt: & intẽtuꝫ ꝓpoſita rerum magnitudine & docilem ſumma celeriter comprehenſa facit.

P ræſes cum æ diphthõgo ſcribit': & a præſide dicitur: ut a deſideo deſes a reſideo reſes: is dicit': Vulpiano teſte: qui maius in ꝓuincia imperium habet omnibus poſt principem. Dicit' etiaꝫ præſes auxiliator: ut Liuius libro .vi. ab urbe: Dii deæq; qui capitoliuꝫ incolitis ſiccine ueſtrum militem ac præſidem ſinitis uexari ab inimicis: præſidem dixit ꝓ auxiliatore ac defenſore.

P ræſidium cum æ diphthongo ſcribit': a præſideo cum opem præſtare denotet deduciturq;: eſtq; auxiliũ pricipale. Nam ſubſidium id dicit' quod in auxilium ſucceſſit: unde & milites qui ad tutelam oppidi caſtelli ſimiliũq; collocati ſunt: præſidium uocant': ut impoſitum eſt præſidium Caietæ.

P ræſul cum æ diphthongo ſcribit': & a præſaliendo deriuatur. Sane is antiquitus dicebat': qui primus erat inter ſalios: i. Martis ſacerdotes romæ dũtaxat a ſaliendo dictos in portandis. ſ. ancylibus: ut ſupra in dictiõe ancyle uidimus: & ita a præſilio: hoc eſt ante alios ſalio dictum putant.

P ræſto cum æ diphthongo ſcribit': & componit' ex præ & ſto: & ideꝫ eſt quod adſum. Nec alteri uero uerbo cohæret: niſi uerbo ſubſtantiuo: & huic ſimplici: ut præſto ſum uel fui. Nam præſto adſum magis poeticuꝫ eſt: ſignificat autẽ tria præciſe ut uerbum adſum. primũ quidẽ eſt præſens ſum Cicero in Bruto. Quibuſdã quidem cauſis tu etiã Brute præſto fuiſti. ſecundum uero ſignificatum eſt præſidio eſſe. Cicero ꝓ Murena Ius ciuile didicit: multum uigilauit: laborauit: præſto multis fuit. Et ꝓ eodem: Tu interea romæ ſcilicet pro amicis præſto fuiſti. tertium autem ſignificatum eſt aduenire ſiue comparere. Cicero ad Hieronymum: Hirundines æſtiuo tempore præſto ſunt: hyeme pulſæ receduut.

P rætor cũ æ diphthongo ſcribitur: a præeundo nomen accepit: & dicit' prætor quaſi præitor.

P œna cum œ diphthõgo ſcribitur: ſed ut in ſequentib' oſtendem' græcum eſt: a quo teſte Seruio in .x. æneidos pœnicus pœnica pœnicum deſcendit cum œ diphthongo ſcribit': at penitus aduerbiuꝫ prorſus abſq; diphthõgo ſcribitur: cum eius prima breuis ſit.

P œnitet cum œ diphthongo ſcribitur: & a punio teſte Seruio in .x. æneidos deſcendit: quod ut ait apud antiquos cum œ diphthongo ſcribitur.

P omœriũ cuꝫ œ diphthongo in antepenultima ſcribit': Cuius uim uerbi teſte Liuio li .i. Solam intuentes poſt mœniũ interprætant' eſſe: & pergit idem Liuius: Eſt autẽ circa murum locus: quẽ in condendis urbib' quõdam hetruſci: qua murum ducturi erant certis circa terminis in augurato conſecrabant. Et hoc ſpaciuꝫ qd' neq; habitari neq; arari fas erat: non magis ꝙ poſt murum eſſet q̃ꝫ ꝙ murus poſt id pomœrium romani appellarunt: hæc ille. Vnde ideꝫ ſentiens Lucanus ait: Longa per extremos pomœria iungere fines: eius uero orthographiæ rationeꝫ uidimus ſupra in dictione mœnia. At pomariuꝫ non cũ œ diphthongo ſed cum .a. abſq; diphthongo in antepenultima ſcribit': & a pomis nomen accepit. Et eſt aut locus conſitus pomis: Vt Ouidius in .iiii. metamorphoſeos. Id metuens ſolidis pomaria clauſerat atlas Mœnibus. Aut eſt fructuum pomi repoſitoriũ: aut copia ipſa arborũ pomiferarũ. Pomeridianum ſimiliter abſq; diphthongo ſcribitur

& a poſt & meridie componit̃:hoc eſt poſt meridianum. Vnde ait Quintilianus in.iii.de inſtitutione oratoria:Iſocrateq; iá ſeniore.octauũ eni & nonageſimũ ipleuit annũ pomeridianis ſcholis Ariſtoteles precipere artem oratoriam cepit.

Quæ cum æ diphthongo ſcribit̃:& ut aliq̃ dicunt differentiæ cauſa:ut a que differat cõiunctiõe. Alii uero putant ipſum quæ ab ablatiuo qui & qua per deriuationem trahi:a quo ipſum a diphthõgi accepit:ſ; ut puto nunq̃; nominatiuus ab ablatiuo deſcendit. Quin & ab eo omnia compoſita diphthongant̃:ut quæná quædam quæpiam:&ſiqua ſunt alia.

Quæro cum æ diphthongo ſcribit̃:& teſte.M.Varrone:ex quæ & res cõponit̃ proprie eni quærere ẽ quæ ſit res aliq̃ inueſtigare. Quod ſicui hæc nõ placeat cõpoſitio audiat quæro ꝓpterea diphthongandum eſſe:ut paſſiuũ eius quæror a deponenti quæror.i.conquæror:qđ ſine diphthõgo ſcribit̃:per diphthõgũ differat

Quæſo cum æ diphthongo ſcribitur:& a quæro deriuat̃:ac diphthongum accipit.

R æte cum æ diphthongo ſcribitur:& a rapio deſcendit:a quo primam diphthongum accipit.

R æda cum æ diphthongo a multis ſcribi conſueuit.

S æculũ cum æ diphthongo ſcribit̃:quod ſane abſq; diphthongo poſſe ſcribi uidebat̃:quia a ſequor habẽte e breue deducit̃:uel ut Varroni placuit a ſene habente ſimiliter primam breuẽ deriuatũ eſt. Sed qa re; ꝓductiſſimá deſignabat.placuit átiqs noſtris ſignificatõis cá primá ſyllabá ꝓducere:& p diphthõgũ id ſignare.

S ædo ſædas primæ cõiugatiõis p æ diphthõgũ ſcribit̃:& q̃ſi ſanu; do deſignare ex ſua cõpoſitione uolunt.

S æpe aduerbiũ cũ æ diphthõgo ſcribit̃:ut a ſepe ablatiuo differat:qđ ſine diphthõgo hæc ſepes pis ſcribit̃.

S cæuola teſte Varrone cum æ diphthongo ſcribit̃:& a ſcæua.i.ſiniſtra deduci uoluit:eo ꝙ quæ ſiniſtra ſunt:bona auſpitia exiſtimantur.et inde ſcæuum omen apud antiquos dictum rettulit.

S æuus cum æ diphthongo ſcribitur.

T æda cum æ diphthongo ab antiquis noſtris ſcribit̃:& a græco Ταλα quod luminare ſignificat deducitur. unde a primam diphthongi aſſumpſit.

V æ interiectio cum æ diphthongo ſcribitur:ut differat a cõiunctione ue quæ abſq; diphthongo ſcribit̃. Sũt etiam qui dicant eam ab dictione græca ουαί exortam eſſe.

V æneo cu; æ diphthongo teſte Apuleio ſcribitur:ut.ſ.in ſecunda perſona a uenio diſcrepet:quin & a datiuo & ablatiuo eius nominis:quod eſt uena quod ſine diphthongo ſcribitur.

V ænundo a uændo eodem teſte cum æ diphthongo ſcribuntur. Quæ a uenum ſupino & do compoſita uoluit:unde a principali diphthongum ſuſcipiunt.

R efert.M.Varro quoſdá putaſſe eas oẽs dictiones diphthongari debere:quæ cu; principalibꝰ ſyllabis ꝓducant̃ ab illis dictõibus deriuant̃:quæ in principalibꝰ.e.correptá habẽt:ut uidelicet ipa diphthõgus inditio eſſet correptioné primitioꝝ in deriuatis nõ obſeruari:ut ſænus a ſex:dænus uel denariꝰ a dece;:ſæculũ a ſequor uel ſæne:ſædes a ſedeo:lic; ſedile naturá primitiui ſeruauerit. Virgi.li.æneidos.i. Viuoq; ſedilia ſaxo Quod &ſi iá in aliis non obſeruet̃:in ſæculo obtinuit rõ ut diphthõgetur. Sunt etiá qui demũ ob eandem cám diphthõgari uelint:quod a decẽ prouenire faciũt:eo ꝙ ſignificat ad finem & in decem naturalis ſit numeri finis. Similiter ſecundũ eos deniq;:quod eodem modo ad finem ſignificat: & ob eande; cauſam a dænus deriuari uolunt. alii a denuo:nos uero præter ſæculum omnia alia abſq; diphthongo ſcribimus.

S ed reſtat iam grandẽ illá nobis quæſtione; euoluere:quæ de haru; diphthongoꝝ æ & œ tẽporibus diligentius intimiuſq; diſquirit. Nam ab aliis oĩbus intacta relictaq; uidet̃:præter q̃ a Priſciano:qui illam pauculis hiſce uerbis uoluit diſſoluere. Itaq; poſtq̃; in primo libro dixerat huiuſmodi diphthõgos breuiari poſſe Immediate ſubdit. Vnde quidem non ſine ratione unũ & ſemis ſingulas eas tẽpus habere dicunt. Ideoq; ſi ſequatur conſonans:quæ dimidiũ tẽpus habet omnino ꝓducunt̃.hæc ille. Qui paululũ ſupra oſtendit cõ ſequente uocali breuiari poſſe. Tũ in eadẽ dictõe:ut Virgi.in.vii. Stipitibꝰ duris agit̃:ſubdibuſue præuſtis

Quod Homerus ſimiliter nõnunq̃; obſeruauit. Tum etiá ſequẽte uocali in dictione diuerſa:ut idem lib.iii. Inſule Ionio in magno. Sed illud rariſſime. Similiter œ id quoq; & eode; modo poſſe pati proſequit̃:ut apđ Aeſchilu; οἰςρὸς αυτας ϖαρθένοσ λοχοίε Ταίσε. Cuius ſane rei rõe; hanc noſipi reddere explicareq; poſſumus. Quoniá longitudo ipſa ſyllabæ:aut quæ tẽporis breuitas dicit̃:ex metro ac eius ſcáſione dep̃hendit̃:quæ uirtute ſyllabaꝝ quantitate conficit̃. Sed cõſtat au & eu eiuſmodi eſſe diphthongos: ut ita in metro:quéadmodũ etiá extra metru; ſcribant̃ & ꝓferant̃:unde maiorem in ſono uocis ꝓnunciationem neceſſario exigunt q̃; æ & œ.quæ tá&ſi ſcribunt̃:non tamẽ proferunt̃. Náq; in au & eu ſonus duarũ uocaliu; integer in unica tantũmodo ſyllaba cõſeruat̃:& p conſequens utriuſq; illaꝝ uocaliũ tempꝰ in metro remanere debet. Et cum ſingula uocalis ſonum ſuu; conſeruás:unũ neceſſario tempꝰ habeát:utraq; illaꝝ diphthongoꝝ.ſ.au & eu:duo tẽpora quacunq; ſubſequente littera:ſiue uocali ſiue conſonáte obtinebit. At uero æ & œ diphthongi:cum tantũmodo ſcribant̃:neq; ſecũdũ q̃;q̃; litterá in metro ꝓnuncient̃:non neceſſario earũ quælibet duo tẽpora cõtinebit. Sed tantũmodo conſonáte ſequẽte:quæ cum teſte Diomede & Priſciano dimidiũ tẽpus habeat:cõuenientiſſime cõplebit diphthongi ſonũ:quæ unũ tempus:& ſemis primitus continebat. Ná neq; unicũ tantũmodo tẽpus:cũ duæ ſint uocales. Nec duo ſimpliciter habere poterit:

cum ſono unius dũtaxat litteræ ꝓferatur:habebit ergo unũ & ſemis:cui cuȝ conſonabit altera littera: quæ
mediũ tẽpus ſortitur:duo ſane tẽpora complere habebit:& longã merito diphthongũ reddet. Veruȝ ſi al-
tera uocalis ſequatur cum alterã ſyllabã & alterũ ſonuȝ neceſſario conficiat:priori diphthongo & ſyllabæ
conſonare nõ poterit. Remanebit ergo diphthõgus cũ unico tẽpore & ſemis: & per conſequẽs breuis erit.
Nec danũ tunc quoq; in uerſu pati poterit tẽpus:cũ uoce uniꝰ litteræ diphthongus ipſa ꝓferat᷑. Nãq; ĩ me
tro ꝓnunciatio magis q̃ȝ ſcriptura attẽditur. Concludimus igitur has duas diphthongos æ & œ in dictiõi-
bus dũtaxat latinis naturaliter breues eſſe:cũ naturaliter illaꝝ quæq; unicũ & ſemis tẽpus contineat:quod
longã ſyllabã reddere nõ poteſt. Sed longas illas fieri poſſe diſcimus:uel ex loco quẽ in dictione ſortiũtur:
q naturaliter longã ſyllabã & duoꝝ tẽporum illã requirit:ut finalis ſyllaba genitiui & datiui numeri ſingu
laris:noĩatiuiq; & uocatiui numeri pluralis nominũ primæ declinationis:uel ex terminatiõe monoſyllabæ
naturaliter longæ ut præ:uel ex conſonãtis ſequela:quæ defectũ ſoni in medio tẽpore cõſonando ſupplet:
uel ſi in dictionibꝰ græcis etiã non ſequẽte cõſonante ponatur. Naȝ tunc quoq; longæ reddũtur. alio uero
modo:hoc ẽ in dictionibꝰ latinis ſequente uocali minime longari poſſunt:ſed naturã ſui tẽporis conſeruãt
& breues illas eſſe conſtat:ut ſupra ex intentõe clariſſimoꝝ auctoꝝ una cum Priſciano oſtendimꝰ. Sed du-
bia circa hæc quoq; nõnulla eſſe uidẽtur. Quia nõ minorẽ uim duæ uocales:q̃ȝ unica tantũ habere uident᷑
Sed unica uocalis in unica ſyllaba duo tẽpora ſæpe continet:ergo multo magis duæ in unica ſimiliter ſylla
ba omni tẽpore cõtinebũt. Amplius &ſi quælibet conſonãs dimidiũ tempus habet:quæ per ſe ſyllabã fa-
cere nequit multo magis & uocalis quæq; ipſiꝰ unicuȝ habebit quæ ſyllabã per ſeipſaȝ reddere ualet. Si er-
go in diphthongo duæ uocales erunt:duo tẽpora neceſſario diphthongus habebit: & ſic quoq; nunquaȝ
breuis eſſe poterit. Præterea non minoris uocales poteſtatis erũt in rõne tẽporis q̃ȝ conſonãtes: immo lõgæ
amplioris:ſȝ duabus conſonantibꝰ:aut una duplici ad uocalẽ ſequentibus fit ſyllaba lõga:ergo multo ma
gis uocales duæ in unã ſyllabã coeuntes neceſſario illã producent. Porro nõ alia rõne diphthongus a ceci-
di præterito abiici dicitur:niſi qa eius prima ſyllaba correpta eſt:quæ in præſenti longa erat diphthongo:
cum diphthongus ipſa breuis eſſe non poſſit. Ergo nec ullo pacto breuiari poſſe uidetur. Quid ꝙ Diome
des:Seruius:Donatus:& alii grãmatici omnes uocalẽ longã diphthõgo eſſe cõmemorant:quomõ illam er
go breuiari poſſe dicemus. Sed hæc quoq; facillime diſſoluunt᷑:ſi ea quæ ſupra diximus diligenter cõſide-
rare uelimus. Nã cum tẽpus ratione ꝓnunciatiõis in metro magis q̃ȝ in ſcriptura attendat᷑: ſi ex duabus uo
calibus in eadẽ ſyllaba uno tantũ ſono ſuo ꝓnuncietur:nihil ĩpedit ſyllabã ipſaȝ alia ſequente uocali corri
pi poſſe:cum nõ tantũ tunc tẽporis habere poſſit:q̃ȝtuȝ ad ꝓductõem prorſus requirit᷑: unde & in ſyllabis
naturaliter longis ꝑ alterius uocalis ſequentiã idem ſæpiſſime contingit:ut hæc monoſyllaba de cum natu
raliter longa ſit:ſi cum dictione incipiente a uocali cõponatur:ſane ipſa quoq; corripit᷑:ut deinde:dehinc:
dehiſco & ſimiles. Virgi. li. æneidos. v. Infindunt pariter ſulcos totũq; dehiſcit. Cõuulſum remis roſtris ſtri
dentibus æquor. Cum ergo dicit nõ minorem uim duæ uocales habere uidentur q̃ȝ una. Verũ id ſane eſt:ſi
ſonum ſuum ambe cõſeruent:&ſi multo magis uocales duæ in unica ſyllaba ſonũ ſuum ſeruantes:duo tẽ-
pora continebunt:q̃ȝ uocalis unica tantũ:ut in au & eu manifeſtum uidebimꝰ. Nãq; ſyllaba quo ad ꝓducti
onẽ & correptionẽ:non ex multiplicatione litteraꝝ attenditur:ſed ex ſono ꝑ morã & quantitatẽ facit ĩ me-
tro. Vnde ſi in eadẽ ſyllaba tres conſonantes uni uocali anteponant᷑:non minus illa breuis eſſe poterit:q̃ȝ ſi
unica tantũ aut nulla poſita eſſet:ut ſtrophades. Ad id ergo quod ſubſequẽter dicebatur: ſi quælibet con-
ſonans:quæ per ſe ſyllabã facere nequit:dimidiuȝ tempus habet:multomagis quæq; uocalis tempus unuȝ
habebit: quæ ſyllabaȝ ex ſe facit. Dicimus id quoq; uerũ eſſe:quando uocalis ipſa ex ſe ſyllabã facit: uel ſo
num ſuũ in ſyllaba conſeruat. Quod qa in diphthongis æ & œ minime fieri uidemus:nõ obſtat illas uocali
ſubſequente breues fieri poſſe. Nec id quod tertio loco propoſitũ fuit obſtabit:cum dicebat᷑ non minoris
poteſtatis uocales eſſe q̃ȝ cõſonantes. Cum diuerſa ſit ratio quare duæ conſonãtes:aut una duplex ad uoca
lem ſequẽtes illam ꝓducunt:& duæ uocales in eadem ſyllaba coeuntes ſequente uocali corripiãtur:cum in
primo ratio ſit nimia ſoni aſperitas:quæ ex cõſonantibꝰ poſt uocalẽ in metro exoritur. Alterius uero rõ ſit
temporis breuitas:quæ in pronunciatõe eiuſmodi diphthongi ſequente uocali cõprehenditur. Non etiaȝ
id obſtat quod ſubſequẽter dicebatur:non alia rõne diphthongũ a præterito cecidi abiici niſi qa eius pri-
ma correpta eſt:in qua diphthõgus ſtare non põt. Nam ob id quoq; diphthongus abiicitur:qa illa remanẽ
te nullo pacto breuis ipſa diphthongus eo in loco ob conſequentiã conſonãtis haberi potuiſſet. In quo ſa
ne loco breuis ſyllaba ab auctoribus noſtris requiſita fuit:unde &ſi uocalis ſequi potuiſſet remãſiſſet utiq;
diphthongus:& breuis fuiſſet:quare magna cũ ratione abſq; diphthongo ſcripta fuit:& non illa qua dice
batur:qa diphthongus æ breuis eſſe non poteſt:quod falſum eſſe oſtendimus. Nec Diomedes aliiq; gram-
matici his quæ diximus contradicũt:cum uerũ dicant uocalem longã eſſe diphthongo.ſ.ſequente cõſonã-
te:ut nos de illorum mente expreſſimꝰ. Sed iã ad alias græcas dictiones:quæ latine ſcribuntur redeunduȝ ẽ
D irce cum. i. latino &. c. exili:hoc eſt abſq; aſpiratione ſcribit᷑:fuit fœmina babylonia adeo ſua forma tumẽs
ꝙ Palladi cõuiciari non formidauerit. Quare cum ſe in palæſtinoꝝ ſtagno lauaret: in piſceȝ cõuerſa eſt qd᷑
ſentiens filia laqueo ſe ſuſpendere uoluit:ſed miſeratõe deoꝝ in columbã cõuerſa fuit ut latius deſcripſit

Ouidius li.metamor.iiii.ubi ait.Dirce quã uersam squamis uelantibus artus & reliq. Fuit & altera Dirce uxor Lyci thebarum regis:qui cũ prius Antiopã uxorẽ haberet:quæ a Ioue cõuersa in formã satyri grauida ta fuerat:ut in ea dictione uidim⁹:illã uelut adulterã Lycus dereliquit: & Dircẽ superinduxit:hæc semel in suspitionẽ adducta:ne cũ antiope Lycus cõcubuisset Antiopã ipsam carcerari fecit:quæ instãte part⁹ tẽpore & agente Ioue uincula rupit. Ac in monte cithærone pariẽs natos exposuit:quos pastor inueniẽs pro suis edu cauit. Sed tractu tẽporis a matre recogniti:& in ultionẽ iniuriarũ inducti Lycũ interfecerunt:& thæbanorum regno occupato Dircẽ nouercã indomitorũ taurorũ caudis distrahẽdã alligarunt:q cũ usq; ad locum limpi dissimi fontis illã traxissent:fingunt poetæ in sui nõis fontem cõuersam fuisse. Quare dixit Ouidi. in Ibin.
Perq; feros montes tauro rapiente traharis.
Vt tracta est coniunx imperiosa Lyci.

D irceæus cũ.i.latino &.c.exili atq; æ diphthongo in penultima scribit̃ dicit̃ aonius siue theban⁹.nã pars boe tiæ in qua fons est dircæus a Dircæ dircæa cognominata fuit:Lucanus in.iiii.Cadimeaq; dircæ. Quare Vir gilius in Alexi ait. Amphion dircæus in acteo aracyntho.i.Amphion thebanus. Similiter Statius in primo achilleidos cum narraret se thebana facta scripsisse inquit:scit dircæus ager.i.thebanus.

D yrrhachium cũ.y.græco & duplicato.r.a græcis scribit̃:quare a nostris secundũ.r.aspirari debet secundum Prisciani doctrinã:& in penultima cum.ch.aspirato &.i.latino scribitur:fuit ciuitas in epiro:de qua Lucan⁹ in principio li.vi.inquit:Dyrrhachii rapiendas tendit ad arces:Et uocata prius fuit epidãnos:ut in ea dictõ ne uidebimus:de qua Lucanus eodem libro.
Vndiq; præcipiti scopulis reuomentibus equor.
Exiguo debet:quod non est insula colli.

D iscus cum.i.latino &.c.exili scribitur.genus est uasis lati:& ob id portandis carnibus ad mensam q̃ aptissi mũ:ut ostendit Iulius Pollux ad cõmodum ĩperatorẽ de uocabulis rerũ:hoc nõnulli ex nostris lancem puta uere.dicente Iuuenale in satyra:Si te propositi:Aspice q̃ longo distendat pectore lancẽ.s.piscis qui super il lo portabatur:ad cui⁹ similitudinẽ genus illud lapidis quo corpora exercebant ueteres:discus uocabatur. Vnde Hora.in primo carminũ.Neq; iã liuida gestat armis brachia:sæpe disco:sæpe trans finẽ iaculo nobi lis expedito.

D ysenteria cum.y.græco & unico.s.atq̃.t.exili:& in penultima cum.i.latino scribitur:est intestinorum exul ceratio.Nam dys cum componitur semper quid malum exprimit:& ἐντερα intestina dicunt̃.

D ysphilus prima cũ.y.græco:penultima cũ.ph.aspirato &.i.latino atq; unico.l.scribit̃ nomen ẽ fictitiũ:qua si malum amicũ designat.nã cõponitur ex dys:quod ut dixim⁹ in compositõe semp aliquid mali denotat: & φιλοσ quod ẽ amicus:iuxta quod ait Iuuenalis in.iii.satyra:ubi de græculis loquitur.Non est romano cuiq; locus hic ubi regnat Prothogenes,aliquis uel dysphilus.

D yscholus cum.y.græco &.ch.aspirato scribit̃ græcũ uocabulũ ẽ significãs malũ ac pniciosum:seu toleratu difficilem.Nam componit̃ a dys:& χολὴ:quæ est cholera:q̃si mala cholera:seu χολοσ iracundia.

D ispõdeus cũ.i.latino & absq; aliq̃ diphthongo scribit̃:& cõponit̃ ex dis:qd̃ est bis:& spõde⁹.de quo ĩ sua dictõe uidebim⁹.Nã pes ẽ ex duab⁹ spõdeis cõstãs:hoc ẽ ex q̃ttuor lõgis tẽporum.viii.ut oratores:cõdimẽtis.

D iiãbus cũ duob⁹.i.latinis scribit̃:atq; profertur cõponiturq; ex dis qd̃ ipm.s.sæpe in compositione abiicit: & iambus.Nam pes est constans ex duabus iambis:hoc est ex breui & longa:& iterum ex breui & longa:tem porum sex: ut amœnitas olympii.

D itroche⁹ cũ.i.latino &.t.exili atq;.ch.aspirato & absq; diphthongo scribit̃:& simili mõ pes ẽ bitroche⁹:ut in dictõe troche⁹ uidebim⁹:Nã cõstat ex lõga & breui:& iterum lõga & breui:tẽporum sex:ut cãtilena:ĩperator

D istichus cum.i.latino utrobiq;:&.t.exili atq;.ch.aspirato scribitur:dici potest a nostris geminus uersus.Nam ex dis quod est bis & ςιχοσ uersus componitur.

D ithyrãbus prima cum.i.latino:sequens cum.th.aspirato &.y.græco scribit̃:fuit teste Herodoto uir thespia cus:a quo credimus genus illud uersuum cognominatũ fuisse:de quibus Hora.in.iiii:carminũ inquit.Lau rea donandus apollinari:Seu per audaces noua dithyrambos:Verba deuoluit numerisq; fert̃ lege solutis

D ius cũ.i.latino scribitur:dici potest a nostris generosus:quasi a Ioue uel deo ortus:sic & apud græcos obser uasse uidetur Homerus:cum ait Διοσ ἀχιλλευσ.i.generosus Achilles.Eodem modo Virg.li.xi.æneidos Quas ipsa decus sibi dia camilla.

D mois cum.m.post.d.in eadem syllaba:& cum.i.latino in fine scribitur:significat apud nos seruum:qua sa ne dictione quidam comici ex nostris ad græcorum imitationem usi fuerunt.Sane apud illos Δμῶοσ scri bitur:ubi hæc dictio conuertit.o.in.i.latinum:ut supra diximus.

D oc⁹cũ.c.exili scribit̃:dici põt latine tignũ uel trabes:q̃ sane dictõe utit̃ Pli.li.ii.naturalis historiæ cũ ait.Emi cant & trabes igneæ:simili modo quas doc⁹uocãt:quales cũ lacedæmonii classe uicti ĩperiũ grætiæ amisere

D odona cũ duplici.d.& duplici o scribit̃:fuit epiri oppidũ habens propinquũ nemus Ioui sacratũ quernum totũ atq; ideo glandibus superabundans: eratq; adeo nobilis quercus:q ex ea ornatissima fierent uasa:ut Helenus apud Virgi.li.æneidos.iii.Stipatq; carinis Ingens argentum dodonæosq; lebetas.Vnde ab excel

lentia nemoris:ait Virgi.li.georgicorum.i.

Prima ceres ferro mortales uertere terram.
Instituit:eum iam glandes atque arbuta sacræ.
Deficerent siluæ:& uictum dodona negaret.

D olon cũ unico.l.scribit̃:fuit teste Homero li.x.iliados troianus eumenidis clarissimi; præconis filius. Vnic⁹ tunc cũ explorator ad græcos missus ẽ:ſ ex quinq; fratribus supstes. Vir auri ærisq; ualde locuples:illiberali ad modũ facie:sed egregia pedum pernicitate præditus.

D onysa cu.y.græco & unico.s.scribitur:insula est in mari ægæo.

D olopes cũ unico.l.scribit̃ populi sunt thessaliæ:ut ostendit Lucanus in.vi. Homer⁹ uero li.ix.iliados in oratione phœnicis ad Achillẽ dixit illos in extrema phthiæ ora:quæ ps est thessaliæ habitare. Solus Plinius inter omnes:quos legi li.iiii.naturalis historiæ dixit eos esse populos ætoliæ.

D ory cum.y.græco in fine:nomen est oppidi pontici:quod apud nos lanceam significat.

D oryphor⁹ cũ.y.græco scribit̃:dici pót latine stipator uel satelles.nã cóponit̃ ex δορυ qđ est lãcea & φορος portans:fuit etiã nomẽ uiri ꝓpriũ:de quo Quintili.in.v. An uero statuaꝝ artifices pictoresq; clarissimi cu corpora q̃ speciosissima fingendo pingẽdoue efficere cuperẽt:unq̃ in hũc inciderũt errorẽ:ut Bogoã aut megabyzũ aliquẽ in exẽplu operis sumerẽt sibi:ſ Doryphoꝝ illũ aptum uel militiæ uel palestræ:aliorum quoq; iuuenũ bellicosorum & athelataꝝ corpora decora uere existimarũt. Nos q oratorẽ studem⁹ effingere nó arma:ſ tympana eloquẽtiæ demus. De eodẽ Thucydides de bello pelopónesiaco doryphorũ inquit Polycletus effinxit:quam statuã sibi magistram ait fuisse Lysippus.

D oryclus cum.y.græco &.c.exili scribit̃:fuit teste Homero li.xi.iliados filius nothus Priami:quẽ Aiax bello iteremit:pótq; interpretari lanceæ gloria. Nã δορυ ut dixim⁹ lancea seu hasta ẽ & κλέοσ gloria.

D orisc⁹ cũ.i.latino &.c.exili scribit̃ urbs ẽ littoralis thraciæ fere ex opposito ad samothraciã & a Dory nympha hoc est mari cognominat̃:iuxta hanc teste Herodoto li.historiaꝝ.vii.campus ẽ magnus eiusde nois p quẽ hebrus amnis defluit:in hoc campo struxit arcẽ Darius rex persaꝝ Quo in loco post Dariũ ueniẽs Xerxes filius cótra græcos uoluit exercitũ suu cónumerare & ordinare. Quin & naues ad portu urbis reduci fecit:ac numerum omnium recensceri:Sane doriscũ dixit Plinius li.iiii.naturalis historiæ decies centies milium hominum capax:atq; ita Xerxem sibi dinumerasse.

D oris cũ.i.latino scribit̃:fuit teste Hesiodo in theogonia nympha quædã Oceani filia ex Thety uxore: qua Nereo fratri uxorẽ dedit:ex qua magn⁹ nympharũ numerus ꝓcreatus ẽ:hæc a nónullis interp̃tat̃ amaritudo quæ Nereũ hoc est mare a νέροσ qđ est aqua dictum:semper consequitur. Quãobrem nónunq̃ a poetis doris ipsa pro mari ponitur:ut Virgi.in Gallo.

Doris amara suam non intermisceat undam.

D oria & dorica cum.i.latino scribuntur:ac.c.exili in secunda noïa sunt eiusdẽ partis achaiæ: quæ propiqua est athenis dicente Platone li.legũ.iii.dori ꝓ archiuis mutato noïe appellari ꝓpter doricũ:a quo exules restituti fuerũt. Seruius uero sup.ii.æneidos:Dorica inqt a doro Neptuni filio ducit̃. Ex dorica aũt ducta fuit colóia i asiã iuxta æoliã:in q̃ urbes erãt teste Herodo.li.historiaꝝ.i. Libos ielydos camiros coos & coidos

D ories cum.i.latino & unico.e.scribitur:populi sunt doricæ iuxta æoliam.

D oriees cũ.i.latino & geminato.e.scribit̃:populi sunt ionũ:ut ostẽdit Herodotus li.historiaꝝ.i.

D orodoche cũ.ch.aspirato scribit̃:fuit teste Homero li.xvi.odysseæ filia Orsilochi:& uxor Icarii

D orcoon cum.c.exili sequente geminato.o.scribitur:fuit teste Homero li.v.iliados uir troianus pergasi fili⁹ & Aeneæ socius:quem Agamẽnon in bello interemit.

D ortiũ aliq cum.t.nónulli cũ.c.absq; aspiratione:&.i.latino scribũt nomẽ fuit fœminæ diminutóis siue adulationis amatoriæ cã sic ꝓlatum:& a δωρου sic deductũ quasi dulce & amabile donum.

D raco cũ.c.exili scribit̃:& ut scribit Pli.li.viii.naturalis historiæ:& Solinus similiter ueris draconib⁹ ora parua sunt:& ad modũ nó dehiscentia ſ arctæ fistulæ.p quas trahunt spirit⁹ & linguas exerũt:qppe nó in dentibus uim: ſ in caudis habeãt: et uerbere potius q̃ rictu noceant:de quo late Lucanus li.ix. scripsit:& teste Pli.in præfato libro dracones uiginti cubitoꝝ apud indos & ethiopas sunt:in quoꝝ maritimis dicit q̃ternos quosq; inter se cratiũ more cótextos:erectis capitib⁹ uelificãtes ad meliora pabula arabiæ fluctib⁹ uehi de quo forte Lucan⁹ libro.vi.intellexit cũ ait:Non arabũ uolucer serpẽs innataq; rubris Aequorib⁹ custos preciose uipera conchæ. Vocamus etiã draconẽ teste Pli.li.xvii.naturalis historiæ palmitẽ:ut ait emeritum pluribus induratũq; annis quod ex tortuositatum similitudine acceptum puto.

D racæna cum.c.exili & æ diphthongo scribitur:est draconis fœmina.

D rachma cũ.ch.aspirato scribimus:qđ nónulli moderniores in g ob litteraꝝ affinitatẽ euertũt. Et ex decem & octo siliqs hoc ẽ tribus scrypulis cóstare dicebat̃:ut uidebimus in dictóe talentũ. Fuit etiã drachmó teste Iulio Polluce de uocabulis reꝝ ad Cómodum Cæsarẽ atheniensu nomisma:qđ ut ait bos etiã uocabatur qa eiusmodi aïalis figura designatus erat.de quo i legibus draconis se scriptũ cóperisse asserit: & forsitan de illo itellexit Homerus li.vi.iliados quũ taxat Diomedis & Glauci arma quæ iuicem permutarunt. Ita ut

Diomedis arma nouem bobus & Glauci centum taxata dixerit. Quod sane Plini⁹ de animalibus exposuit.

D repanum cum.e.absq; diphthongo &.p.absq; aspiratione scribitur: urbs est Siciliæ: haud longe a monte eryce trans promontorium lilybei: dicta teste Seruio super.iii.æneidos uel a curuitate littoris: in quo sita ē uel a falce: quam Saturnus post amputata uirilia. Cælio patri illuc proiecit: Vbi ex cruore. Cælii & spuma maris Venerem natam quidam poetæ fabulantur. Alii id Ioui imponunt: qui id idem Saturno effecerit. de drepano uero inquit Ouidius libro fastorum: Quiq; locus curuæ nomina falcis habet. Nā δρεπανη græce latine falx dicitur.

D resus cum.y.græco absq; diphthongo scribitur: fuit teste Homero libro.vi.iliados: uir troianus ab Euria-lo in bello interfectus.

D ryades cum.y.græco scribitur: sunt nymphe a quercubus denominatæ: quia siluas habitare dicebātur. Nā quod græce δρυσ apud nos quercus dicitur.

D ryas cum.y.græco scribitur: fuit teste Homero uir thessalus & amicus næstoris.

D rylon cum.y.græco & unico.l.scribitur: fluuius est dalmatiæ: qui teste Ptolemæo a scardo monte profluēs: & per mediam superiorem mysiam pergens in danubium influit.

D ryme cum.y.græco scribitur: fuit teste Herodoto achiuorum colonia.

D ryopis prima cum.y.græco: & ultima cum.i.latino scribitur: prouincia est a rege cognominata: quæ primo attica: postea helles dicta fuit.

D ryopes cum.y.græco scribitur: populi sunt iuxta parnasum montem insidentes: & teste Seruio Apollinem maxime uenerantes. hos phocenses Vibius esse dixit. de quibus Virgilius libro æneidos.iiii. meminit cum ait: Cretesq; dryopesq; fremunt pictiq; agatyrsi.

D ryidæ cum.y.græco sequente.i.scribitur: fuerunt gallorum religiosi quidam & sapientes a quercubus de-nominati: quia in siluis habitare consueuerant. Vnde Lucanus libro primo ad illos locutus inquit: Nemo-ra alta remotis In colitis lucis: Et Plinius in fine libri.xvi.naturalis historiæ: Nihil inquit habent dryide. Ita enim galli suos appellant magos. Hos Aristoteles in libro de magia & Socion in libro successionum diui-ni humaniq; iuris peritissimos dixere: ac præterea religioni deditos & semnotheos appellatos.i.castos & uenerabiles: Quorum ritum & mores Lucanus late prosecutus est: & quædā Plinius tetigit: sed ut ait Sue tonius in uita Claudii dryidarum religionem apud gallos dyræ immanitatis tantum ciuibus sub Augusto interdictam: Claudius imperator quintus penitus oboleuit.

D romos cum.r.ante.o.scribitur: dicitur latine cursus: & accipitur non solum pro actu sed pro loco ubi curri tur. Suetonius in uita Neronis: Elephanto supersedens peragratum dromorum decucurrit.

D ulichium cum.i.latino utrobique & unico.l.atque.ch.aspirato scribit: insula est in malliaco mari una echi nadum: hoc est teste Plinio libro.iiii.naturalis historiæ corintho proxima ante leucada: & achaiam posita: ab ortu uidens strophades: & ab occasu ithacam: in qua quidem regnauit Vlyxes. unde dulichius dictus ē.

e Bur sine aspiratione uel diphthongo cum primam breuem habeat: scribitur: & græcā habere originem atque a barrhiendo nomen assumere quidem uolunt. Vnde eborea magis q̄ eburnea in prosa dicere debemus: ut apud Quintilianum in.vi. de institutio-ne oratoria: ut Chrysippus inquit cum in triumpho Cæsaris eborea oppida essent trā slata. Et post dies paucos Fabii Maximi lignea stechas esse oppidorum Cæsaris dixit. Vlpianus de legatis.iii. Quod si inquit in codicibus sint membraneis: uel charthace-is uel etiam eboreis: uel alterius materiæ: uel cæratis codicillis: & paulo post subdit eboream bibliothecam emit. Inuenitur etiam eburna.

E cameda cum.c.exili scribitur: fuit teste Homero.li.xi.iliados magnanimi Arsinoi filia forma deabus æquan da: quam a cæteris græcis electam Nestor quod consilio reliquos antecelleret: sibi donatam e tenendo ad græcorum castra deportauit: cui illa decore & iucunde ministrabat.

E chenes cū.ch.aspirato & absq; diphthongo scribitur: & fuit teste Homero libro.vii.odyssææ omniū phæa cum generosior.

E chidna cum.ch.aspirato &.i.latino scribitur: dicitur latine uipera: sed illā maxime accipimus: quæ ab Her cule interfecta fuit: dicente Ouidio.li.fastorum.v.

Sanguine centauri lerneæ sanguis echidnæ.
Mixtus ad auxilium tempora nulla dabat.

E chinæis cum.ch.aspirato &.i.latino atq; unica.n.scribitur: ac penultima per æ diphthōgum: Genus est par uorum piscium: ut scripsit Plinius li.ix.naturalis historiæ: &.xxxi.eiusdem uoluminis dixit idem auctor se-mipedales & admirandæ uirtutis esse. Ita ut nauis cui adheret echinæis: licet plenis uelis per mare decurrat & cunctæ maris procellæ deseuiant: quasi radicatam & immobilem firmet: de quo Lucanus libro.vi.
Non puppim retinens euro tendente rudentes.

Immediis echinæis aquis.dicit̃ aũt echinæis ab ἔκω.i.teneo & ναυσ hoc eſt a cõtinendis nauibus: Sed echĩ
nus alius eſt piſcis optimi ſaporis:cuius cibum plures conferre bonitates oſtendit diaſcorides. Quin & iu/
cũdi ſaporis ex eo fuiſſe uidetur:quod delicatiſſimi homines illo delectabantur adeo:ut dicat Iuuenalis in
ſatyra Criſpini tunc quoque de Domitiano locutus : Et ſemel aſpecti littus dicebat echini. Vnde eos præ/
cipue ad littus meſſenũ oriri oſtendere uidetur:Horatius cum ait:Oſtrea circæis meſſeno oriuntur echini.
A quibus ob ſimilitudinem ſpolia caſtanearum dicuntur echini:eo ꝙ pungunt:ut illi Martialis in ultimo.
Iſte licet digitos teſtudine pungat acuta.
Cortice depoſita mollis echinus erat.

Echinades cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur:inſule ſunt teſte Herodoto libro hiſtoriarum.ii.in maleaco
mari ex oppoſito ad hoſtium acheloi.Homerus uero libro.ii.iliados addidit ex oppoſito ad helideꝫ: & de
clinatur ſecundum omnes poetas:& Homeruꝫ lib.ix.odyſſeæ echinas echinadis.Sꝫ li.iliados.ii.declinauit
echina echinæ cum ait:δουλιχοιο ἐχινάων.Nec dixit εχιναδων ut ipſe alibi:& alii poetæ conſueuerũt
ut nonnulli eius expoſitores annotauere:quod ideo dixi:quia certo apud quendam auctoreꝫ ex noſtris ſic
quoqꝫ declinatum comperi:nec iam recordari ualeo cuius & apud Senecam eſt in troade:ubi dicit: Quoli
bet uento faciles echinæ.

Ecyra cum.c.exili &.y.græco ſcribitur:dicitur a noſtris:ſed eo uocabulo utitur Terentius cum ait. Ecyra eſt
huic nomen fabulæ. Vnde Modeſtinus de gradibus & affinitatibus ait: Viri pater uxoriſqꝫ ſocer.mater aũt
ſocrus appellatur:cum apud græcos ꝓprie uiri pater ἕκυρος mater uera ἕκυρα uocatur.

Echémon abſqꝫ aliqua diphthõgo & cum.ch.aſpirato atque geminato.m.ſcribitur: fuit teſte Homero.li.v.
iliados Priami filius:quem Diomedis in bello occidit.

Ecbaſis cum.c.exili ſubſequente.b.&.i.latino ſcribitur:dici poteſt a nobis excurſus.naꝫ componitur ex εκ &
βαίνω quod eſt greſſus:ut Virgilius libro georgicoꝝ.i.deſcribens tẽpeſtatẽ præcauendã a ruſticis.

Ectaſis cum.c.&.t.exilibus atqꝫ.i.latino ſcribitur:dici poteſt a nobis productio:nam ab ἐκτείνω quod eſt pro
duco deriuatur:& eſt quando breuis ſyllaba in longam producitur: Virgilius: Italiam fato profugꝰ:& Ex
ercet diana choros.Item teſte Seruio ſuper.iii.georgicorum fecit ectaſim Virgilius in hoc uerbo reiicio:cũ
ait.Reiice me maculis infuſceret uellera pullis:& li.x.æneidos ſic ait:Atqꝫ oculos rutiloruꝫ reiicit aruis. Nã
cum re naturaliter breuis ſit:a Virgilio utrobiqꝫ producitur:licet aliqui excuſent:ꝙ aliquando in declina
tione poſitione ꝓducitur:ut cum primum.i.in conſonanteꝫ conuertit̃:ut reieci reieceram:ſꝫ ut ait argumẽ
tum hoc magis eſt q̃ ratio.Nam ut ſupra uidimus.i.ꝓ ſimplici conſonante ponitur.

Ecthlipſis cuꝫ.c.exili &.th.aſpirato atqꝫ.i.latino utrobiqꝫ ſcribit̃:dici poteſt expreſſio quando.ſ.ſequẽte uo/
cali littera uel ſyllaba precedentis dictionis exprimitur:ut Multum ille & terris iactatus & alto:ubi.u.cum
m.exprimitur:& mille aliis in locis & eadem figura eſt:quæ alio nomine uocatur ellipſis.

Edo cum.e.abſqꝫ diphthongo ſcribitur:& græcum ac latinum eſt:ſed in diuerſo ſignificato:nam cuꝫ græcuꝫ
eſt:idem ſignificat quod comedo.Homerus libro.vii.odyſſeæ de phæacibus locutus ĩquit πίνοντες καὶ
ἔδοντες hoc eſt bibentes & edentes:& primam detinet breuem. Dum uero latinum ex.e.præpoſitiõe cõ
ponitur & do quaſi extra do:ſiue præbeo:& primam habet longam. Nam tunc quoqꝫ libros edere dicimꝰ
cum illos publicamus.unde apud iuriſconſultos titulus ẽ de edendo.Et apud poetas nõnunq̃ꝫ pro produ
cendo & pariendo ponitur. Virgilius in bucolicis:Nec generis noſtri puerum nec ſanguinis edunt.

Edya cum.y.græco &.i.latino in diphthongum coniunctis ſcribit̃:fuit teſte Heſiodo in theogonia nympha
Oceani & Tethyos filia.

Eythales cum.y.græco &.th.aſpirato ſcribitur:urbs fuit in ponto.

Eetion cum geminato.e.&.t.exili atqꝫ.i.latino ſcribit̃:habetqꝫ accentum in antepenultima : fuit teſte Home
ro lib.vi.iliados pater Andromaches dilectiſſimæ uxoris Hectoris:qui apud opulentas ciliciæ thebas agẽs
cilicenſibus ĩperabat.Et ut ibidem oſtendit:ab Achille cũ ſeptem filiis interfectus fuit atqꝫ eius urbs theba
rũ euerſa.Alius fuit hoc nomine:qui teſte Cleomene in ſtromateis ſamothracũ cerimonias rituſqꝫ cõſtituit.

Egeſtha abſqꝫ aliqua diphthõgo & cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit filia Hippotis troiani:quã ne marinæ be/
luæ ob periuria Laomedontis ſecunduꝫ Appollinis reſponſa traderet̃: pater impoſitã nauiculæ miſit quo
ſors tuliſſet:quæ tandem ad ſiciliam delata:a crimniſio fluuio in canem conuerſo compreſſa Aceſtem edi/
dit:ut in ea dictione uidimus:& ab ἐγείρομαι quod eſt ſurgo & τεθη poſita:quaſi expoſita ſurgens.

Eioneus cum.i.latino & abſqꝫ diphthongo ſcribit̃:habetqꝫ accentuꝫ in antepenultima:fuit teſte Homero li.
iliados.vii.unus ex græcorum principibus qui ad troiam uenerunt ab Hectore interfectus. Alter eodeꝫ no
mine fuit thrax genere:& pater Rheſi illius regis:qui teſte Homero lib.x.iliados noctu a Diomede & Vly/
xe interfectus fuit.

Electra abſqꝫ aliqua diphthongo &.ct.exilibꝰ ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia nympha Oceani &
Tethyos filia:uxorqꝫ Atlantis:quæ illi Hyam uirilis ſexus genuit:& filias quinqꝫ fœmellas. Quaruꝫ una ut
nonnulli uolunt etiam:electra dicta fuit:quæ Ioui Dardanum peperit:dicente Virgilio li.æneidos.viii.
Dardanus iliace primus pater urbis & auctor.

Electra ut graii perhibent atlantide cretus:& subdit:
Electram maximus atlas edidit:æthereos humero:qui sustinet orbes. Similiter Ouidius libro fastorum.iiii
Dardanon electra quis nescit atlantide natum. At uero Seruius Atlantem hunc Electre patrem non illum
quem dixit Virgilius:sed regem quendaз fuisse Italiæ memorat. Altera fuit Electra Orestis soror:quæ illũ
e manib⁹ Clythæmnestræ matris:& Aegisti uictrici liberauit:de qua late Sophocles in tragœdia: quæ ηλε-
κτρα inscribitur.

Electryó cũ.ct.exilib⁹ &.y.græco scribit̃:fuit Amphitryóis frater:& fili⁹ Alcæi:ut testis ẽ Hesiodus in aspide.

Elegia cum.e.absq; diphthongo &.i.latino scribitur:dici potest latine miserabilis siue miseria. Nam prouenit ab ἔλεοσ:quod est misericordia:& apud nostros habet accentum in antepenultima: ut Ouidius libro .iii.de fine titulo:Venit odoratos elegia nexa capillos:hinc uersus illos elegos diximus: qui cum impares sint:miserabiles hominum erũnas:amorũque labores decantant. Vnde bene Horatius in præceptis poeticis inquit: Versibus impariter iunctis querimonia primum. Post etiam uoti inclusa est sententia cõpos. Quibus ut ait Quintilianus græcos prouocamus. Et omnium ille elegantissimum & tersuз putat Tibullũ. Scripserunt & alii ut Propertius Ouidius & Gallus. Apud græcos uero princeps habitus est Callimachus: secundus Philetas.

Eleon cum unico.l.&.e.absq; diphthongo scribitur:fuit ciuitas boetiæ: de qua meminit Homerus libro.x. Iliados.

Elis absq; aspiratione principii:& cum unico.l.atq;.i.latino scribitur:urbs fuit ardiæ:iuxta quaз alpheus fluuius oritur:hoc est iuxta eius oppidi circum:ubi cursu exercebantur equi:unde adiectiuum eleus elea eleũ deriuatur. Horatius in.iiii.carminum. Siue quos elea domuз reducit palma cælestis Pugilẽue equũue. Virgilius in.iii.georgicorum:Hic uel ad elei metas:& maxima campi sudabit spacia.

Elemosyna absq; aliqua diphthongo:& cum.y.græco scribitur:deduciturq; ab ελεω quod est misereor.

Elenchus cum unico.l.&.ch.aspirato scribitur:dici potest a nostris redargutiuus. Ideo dicuntur syllogismi elenchi:hoc est redargutiui & sophistici elenchi:hoc est apparentes redargutiui. Sumitur & nonnunquam ꝑ lapide precioso:ut Iuuenalis in satyra:Credo pudiciciam: Auribus extensis magnos cõmisit elenchos.

Elephas & elephantus:utrunq; apud nos comperitur:& cum.e.absq; aliqua diphthógo &.ph.aspirato scribitur:& ut testatur Solinus duo sunt genera elephantum:nobiliores indicat magnitudo: minores nothos dicunt:candore dentium intelligitur iuuenta:nobiliores sunt indici q̃ mauritani:biennio ut diffiniuit Aristoteles utero grauescunt. Nec amplius q̃ semel gignunt:nec plures q̃ singulos. Viuunt annos trecentos: odorem muris uel maxime fugiunt. Similiter grunitum suis:elephantes eodem Solino teste anno urbis cõditæ trecentesimo septuagesimo secundo Italia in lucanis primo bello epirotico uidit. Sane elephas habet accentum in le.modo græco non latino.

Elephantina cum.t.exili &.i.latino scribitur:fuit teste Herodoto libro historiaruз.ii.urbs clarissima distans a thebis ægyptiis:uiginti & octingentis stadiis.

Eleusis uel eleusin cum unico.l.&.i.latino scribitur:& teste Seruio in primum georgicorum uerius in.n.desinit quod in obliquis habet q̃ in.s.ut eleusinos:sicut delphinos & attinos:fuit urbs in thera insula sub euboia iuxta atticam:ut ostendit Ptolomeus in geographia. Quare dixit Seruius ciuitatem esse atticæ prouinciæ:haud longe ab athenis:in hac Triptolomus natus est:ut in ea dictõe uidebimus ab hac tota insula eleusina dicta fuit.

Elice cum unico.l.&.i.latino atq;.c.exili scribitur:fuit primo nomen oppidi cuiusdam achiuoruз in pelopõneso:ut dixit Iginius:in quo Calistonem natam ferunt:& a quo elicen denominari uolũt:In hoc teste Herodoto libro historiarũ.i. Iones fugati sunt ab achiuis:Cum ergo Calistonem in maiorem ursam uersaз dicamus:consueuim⁹ elicen ꝑ maiori ursa itelligere:ut Cicero li.ii.de natura deoꝝ referẽs uersus arateos ostẽdere uidetur:cum ait: Aduersum caput huic elice truculenta tuetur.

Elisa cum unico.l.&.i.latino atq; unico.s.scribitur:fuit nomen proprium Didonis:nam Dido lingua phœnicia uirago latine exprimitur.

Elysium sine aliqua aspiratõe in emẽdatissimis codicib⁹ græcis semp comperi:secũda cũ.y.græco & penultima cũ.i.latino scribit̃:nec unq̃ cũ duplicato.l.scribi uidi:ut nõnulli inscii uolunt:& ut dicunt poetæ elysiũ in medio inferoꝝ est suis fœlicitatib⁹ plenũ. Virgi.in.vi. Solẽq; suũ sua sydera norũt. Philosophi uero quidã dixerunt elysium esse insulas fortunatas:de quib⁹ late Horatius in epodo dixit incipiens his uersibus.
Manet oceanus circũuagus arua beata.
Petamus arua diuites & insulas.
Reddit ubi cererem tellus inarata quot annis.
Et iputata floret usq; uinea:quas Salustius in historiis inclytas esse dixit Homeri carminibus:secundũ theologos uero teste Seruio in.v.æneidos est elysium circa lunarem circulum:ubi iam aer purior est dicente Virgilio:Aeris in campis:& Lucanus:Quodq; patet terras inter lunæq; meat⁹:Nõ illic auro positi:nec ture sepulti Perueniunt:tunc genus omne tuũ & quæ dentur mœnia disces.

Elogiū ab aliquibꝰ græcis cū duplicato.l.ſcribitur:a nobis uero cū unico tātū:& ē apud nos teſtificatio de aliquo ſiue honoris ſiue uituperatōis cā. Vituperationis quidē ut Quintili. Non ē iudices qđ putetis:iō nullū adiectū ad exhæredationē iuuenis elogiū:quia de ſcelere cōſtaret. Modeſtinus iuriſcōſultꝰ Deſertorez inqt auditū ſuū iudicē cum elogium.i.cū uituperatōe mutat. Honoris uero cā ut Cicero:In qđ elogiū plurimæ cōſentiūt gentes:& iteꝝ quid elogia ſepulchroꝝ:quæ qualia ſint Suetoniꝰ in Claudii uita oſtendit dicens: Nec contentꝰ elogiū tumulo eius uerſibꝰ a ſe cōpoſitis iſculpſiſſe:etiā uitæ memoriā ꝓſa oratione cōpoſuit. Cicero Solonis qdē ſapiētis elogiū eſt:quo ſe negat uelle ſuā mortē dolore amicoꝝ & lachrymis uacare.

Elpenor abſq; aliq̄ diphthongo ſcribitᷣ:fuit comes Vlyxis:q teſte Homero ī odyſſea a Circe cū aliis ſociis cōuerſus fuit ī porcū:dicēte etiā Iuuena.ī ſatyra:Quis neſcit uoluſi:Et cū remigibꝰ gruniſſe elpenora porcis.

Ellipſis cū duplicato.l.&.i.latino ſcribitᷣ:trāſfertᷣ a Quintili.detractio:nā componitᷣ ex εκ & λέιπω: quod ē deſero. Vnde aliqui penultimā quæ eſt diphthongus ei in.i.longā conuertūt: nōnulli in.e.& dicūt ellepſis cum.e.in antepenultima:& eſt figura cum in ſcanſione abiicitᷣ conſonans in fine dictionis cum præcedenti uocali:quando.ſ.ſequens incipit a uocali:quod frequenter de.m. conſonante obſeruatᷣ. Virgiliꝰ in primo æneidos. Multum ille & terris iactatus. Horatius libro ſermonum:Omnibus hoc uitium eſt cantoribus inter amicos:& eſt eadem figura cum ea:quam ſupra ecthlipſim diximus.

Embryo iam a latinis omnibus dicitᷣ:& maſculini ponitur:ac cum.y.græco ſcribitᷣ:ſed apud græcos neutruz eſt:& ἔμβρυον dicitᷣ quod denotat intus germinans:ac ſcaturiens. Naz componitᷣ ex ἐν quod intus hic deſignat:& βρυω germino id quoq; ē quod in utero matris uiuit:anteq̄ꝫ linementa ſuæ ſpeciei accipiat.

Emathia abſq; diphthongo & cum.th.aſpirato atq;.i.latino ſcribitᷣ:regio eſt quæ teſte Gellio li.xiiii.noctiuz atticarū poſtea macedonia dicta fuit:ut in ea dictione uidebimus.nam alibi a rege nomen aſſumpſiſſe comperi.

Empedocles cum.c.exili ſcribitur:fuit teſte Hippobato Metonis filius:& eius auus Empedocles agrigentinꝰ uir inſignis. Thelanges uero dixit illum filium fuiſſe Archiomi:habuitq; fratrem teſte Fauorino in cōmentariis Callicradem nomine:fuitq; Empedocles Pythagoræ auditor:ut Timæus atteſtatur:& primus oratoriæ inuentor:quēadmodum Zeno dialecticæ:ut ſcripſit Ariſtoteles libro de ſophiſtis: Refert Satyrus eum medicum fuiſſe & oratorem optimum:eiuſq; diſcipulum Gorgiam leoncinū:qui de arte rhetorica ſcripſit quem Appollodorus in chronicis tradidit centum & nouem ætatis annos impleſſe.hunc ait Satyrus dicere ſolitum ſe adfuiſſe Empedocli magicā exercenti. Ipſūq; in poematibus id ꝓfiteri:& complura alia:ut pharma:quibus morbi & ſenectus arceantur:noxii uentorum flatus pellantur:ſalubres inducantur:mortui reuiuiſcant. Ideo eum multis modis admiratione dignum dixit Thyrrenus in.xix.hiſtoriarum li. Eidem teſte Zanto cum regnum offeretur:conſtanter renuit:carius.ſ.amplectens uitæ ſimplicitatem q̄ꝫ regum delicias Scripſit uerſu tranſitum Xerxis:& alia nonnulla:quæ poſtea ſoror eius:uel ut alii dicunt filia cōbuſſit. Scripſit tragœdias quas tamē Heraclides Serapionis filius alterius fuiſſe dixit. Hieronymus uero hiſtoricus dixit ſe illius quadragintatria opuſcula legiſſe. Ariſtoteles etiam ſæpiſſime illius opiniones rettulit cum olympia adiſſet omnium in ſe uertebat ora. Nullius magiſq̄ꝫ eius mentio apud omnes fiebat. Idem teſte Timæo carmine ſe deum dixit. Floruitq; teſte Gellio libro.xvii.noctium atticaruz eo tempore quo Fabii apud Cremeram interfecti ſunt. Mortem uero eius diuerſi diuerſimode rettulerunt. Nam dicunt aliqui ꝙ cum agrigentum conderetur:& illius inſtituto inimicorum nepotes obſiſterent:ille merore in peloponneſum decedens diem obiit. Heraclides uero ait:quod cum intereſſet ſacrificio ad Pyſianactis agruz una cum multis & peracto ſacro alii in diuerſis locis uillæ huc & illuc euntes:ſub arboribus ſe componentes quieſcebant:ipſe ſolus Empedocles in ſuo loco manſit:ubi accubuerat ad ſacrum:ſed mane cæteris ſurgentibus ipſe non inuentus. Aliis de eo nihil ſcientibus: dixit unus ex ſeruis ſe media nocte uocem audiuiſſe magnam uocantem Empedoclem:Cunque ſurrexiſſet nihil præter lucem uidiſſe:& tædarum ſplendorem. At uero Hippobatus dixit illum cūm ſurrexit ætnam petiiſſe ſeque in ignes iæciſſe:ita ut cum fidem cuperet facere ſe deuz effectum eſſe:flammis conſumptus fuit:poſtea rem agnitam & exploratam fuiſſe:cuz una ex illius crepidis ui flamme ad exteriora reiecta atq; comperta fuerit. Quam opinionem ſecutus Horatius circa finem ſuæ poetriæ inquit:Siculique poetæ.

Narrabo interitum deus immortalis haberi.
Dum cupit empedocles:ardentem frigidus ætnam.
Inſiliit:Sunt & alii qui aliud ferunt:ſed hæc ſufficiant.

Emphaſis cum unico.ſ.poſt.a.&.i.latino ſcribitur:figura eſt cum maius dicitur:ſub quo etiam minus intelligere uolumus. Virgilius libro georgicorum primo. Cum iam ſacræ deficerent ſiluæ:& uictum dodona negaret:hoc eſt non ſolum aliæ:ſed etiam ſacræ. Nam teſte Seruio harum ſterilitas aliarum denotat infœcunditatem.

Empiricus cuz.i.latino ſequente.c.exili ſcribitur:dici poteſt a noſtris experimentator:& deducitur ab ἐμπειρία quod eſt experimentum.

Empyreum cum.y.græco ſcrbitur:dici poteſt igneum:naz a πυρ quod ē ignis deſcendit:ſed ut dicunt theo

logi magis ab ipsius ignis splendore: q̃ ab igne denoiationem assumpsit.

E mplastrum cum.s.immediate post.a.&.t.exili scribitur: dici potest a nostris fictum seu informatum. Naʒ ex ἐν præpositione quæ significat in & πλαττω quod est fingo seu formo componitur. Vnde ex diuersis rebus confingi & formari consueuit.

E mporium cum.i.latino scribitur: locus est mercatus uel nundinatõis: & a ποριζω quod est mercor uel acqro deducitur: quasi emptorium.

E natiosis cum.t.simplici &.i.latino utrobiq; scribitur dici potest latine refragatio.

E ncænia cuʒ.c.exili & æ diphthongo in antepenultima: &.i.latino ĩ penultima scribitur: dici potest a nostris inuocatio. Naʒ componitur ex εν præpositione quod est in & καινιζω nouo.

E nceladus cum.c.exili &.e.absq; diphthongo scribitur: fuit Titani & Terræ filius: quem fulmine a Ioue ictũ & ætnæ monti suppositum dixit Virgilius libro æneidos.iii.

E nchiridion cum.ch.aspirato &.i.latino utrobique scribitur: dici potest a nostris manuale. Nam componit̃ ex εν præpositione & χειρίδιον quod est diminutiuum a manu deductum.

E dromys cum.y.græco scribitur: genus est uestimenti uillosi & hyemalis: de quo Iuuenalis in satyra tertia inquit. Igniculum brunæ si tempore poscas. Accipit endromyda & tyrium uestimentum esse ostendit cum ait in satyra Credo pudiciciam Endromydas tyrias & fœmineum ceroma: Quis nescit.

E ndiadis cum.i.latino utrobique scribitur: & est figura cum duo diuersa nomina in unam conuenientiaʒ cõiunguntur: ut Virgilius libro georgicorum.ii. Pateris libanus & auro.i.pateris aureis: & libro.i.æneidos. Moleq; & montes insuper altos.i.molem montium. Idem libro.iii. In partem & prædam.i.in partẽ prædæ

E ndymion cum.y.græco in antepenultima &.i.latino in penultima scribitur: fuit pastor qui Lunam a poetis dicitur amasse: a qua primum repulsus postq̃ albos eius greges aliquandiu pauit: in eius gratiam suscept⁹ est: & ut dixit Cicero li.ii.tusculanarum: Cum super lamio monte ioniæ obdormisset: a luna deosculatus ẽ. Iuxta quod dixit Ouidius libro.iii.de arte amandi: Lamius endymion non est tibi luna pudori. Idem Virgilius libro.iii.georgicorum tetigit cum ait: Munere sic niueo lunæ si credere dignum est: & reliqua quæ Macrobius libro saturnalium egregie exposuit: & Pli.libro.ii.naturalis historiæ figmẽtuʒ omne enodauit

E nergia cum.i.latino scribitur: quiq; apud græcos sit ei diphthongus: dici potest latine efficacia. Vnde Hieronymus: habet nescio quid latentis energiæ uiuæ uocis actus: & componitur ex εν præpositõne & ἐργειν quod est operari: & inde energumenos actiuus. Est etiam energia figura quædam: qua rerum gestaruʒ: aut quasi gestarum sub oculis fit inductio.

E nipeus cum.i.latino &.p.absq; aspiratione scribitur: fuit teste Homero li.viii.iliados generosi Lebei troiani filius & Hectoris auriga dilectissimus: quem Diomedes lancea: quam in hectora contorsit interfecit.

E nipheus cum.i.latino &.ph.aspirato atq; eu diphthongo scribitur: fluuius est thessaliæ ab othry mõte defluens: qui in apidanum sesceleri cursu præcipitat: iuxta quod fuit horrendum illud prælium inter Cæsarẽ & Pompeium: quod totum concussit orbem: dicente ipso Pompeio apud Lucanum li.vi. Sanguine romano q̃ turbidus ibit Enipheus. Et subiunxit cum ordinaret acies bellaturas.

Et iuxta fluuios & stagna undantis eniphei.
Cappadocum montana cohoris: & largus habenis.
Ponticus ibat eques.

E nnosigæus cum duplici.n.& unico.s.sequente.i.latino & æ diphthongo in penultima scribitur: nomen est Neptuni cõpositũ ex ἔννω quod est concutio & γαιαν terram: eo q̃ mare fluctibus terram concutere dicitur: exquo pro Neptuno græci poetæ posuerunt: ut Homerus li.vi.odysseæ οτεμερραι ε καυτοσ εννοσιγαιος: quẽ imitat⁹ Iuuenalis in satyra Omnibus in terris ait de Xerxe. Ipsum compedibus qui uinxerat ennosigæum. Itaq; Gellius libro.ii.noctium atticarum causas terræ motus sub dubio explicans inquit. Ventorum ne ui accidat specus hiatusq; terræ subeuntium: an aquarum subter in terrarum cauis undantiuʒ Luctibus pulsibusue: ita ut uidentur existimasse antiquissimi græcorum: qui Neptunum ἐννοσιγαιου appellauerunt: an cuius aliæ rei causa nondum etiam pro certo creditum.

E nope cum.e.absq; diphthongo & unico.n.scribitur: urbs fuit in agro non longe a pylo sub regno Agamẽnonis.

E nthymema cum.th.aspirato &.y.græco scribitur: genus est argumenti ex uno assumpto concludens: ut homo est substantia: ergo & animal est substantia. Quare festinus et imperfectus syllogism⁹ dicitur: ad quod perficiendum assumpti pars defuit: quæ est omnis homo est animal. Ideo Iuuenalis in satyra: Credo pudiciciam ait: Aut curuum sermone rotato Torqueat enthymema.

E panalepsis cum unico.l.sequente.e.atq; ultima.sp.&.i.latino scribitur: dici potest latine replicatio uel repetitio. Componitur enim ab ἐπι & ανα: quæ duo simul & re: & iterum denotant: atq; ληψισ quod ẽ acceptio. Nam tunc quoq; fit: cum una dictio in principio uersus assumpta iterum in fine eiusdem uersus resumitur: ut Virgilius libro.i.æneidos: Multa super Priamo rogitãs super Hectore multa: & Iuuena. Crescit amor nummi quantum ipsa pecunia crescit.

E panodos cum unico.n.scribitur:dicitur a nostris regressio. Naꝫ componitur ex ἐπι & ανα quæ duo simul etiam retro indicant:& ὁδὸσ uia quasi retro post uiam hoc est regressioneꝫ indicet:ut principatus bonus: est non autem bonus:qui in tyrannidem commutatur.

E paminundas cum.i.latino scribitur:fuit clarissimus uir thebanus Polymini filius inter primos græciæ duces habitus:fuitque philosophus summus:& adeo rebus omnibus præfulgens:quod teste Iustino libro.vi cum eo thebanorum gloria orta simul & extincta uisa fuerit. Namque teste Aemilio probo:erat modestus prudens grauis:temporibus sapienter utens:peritissimus belli:fortis manu: animo maximo:adeo ueritatis amicus:ut ne ioco quidem mentiretur. Idem continens:clemens:patiensque admirandum in modum. Non solum populi sed etiam amicorum ferens iniurias. In primis commissa celans:studiosus audiendi. Ex hoc enim facilime disci arbitrabatur. Paupertatem adeo facile ꝑpessus est:ut de republica nihil præter gloriam cæperit:& alia pene innumera quæ de illo leguntur.

E pauxesis cum au diphthongo sequente.x.consonante:& ultima cum.s.littera & .i.latino scribitur:dici potest latine incrementum.

E picharmus cum.i.latino &.ch.aspirato scribitur:fuit teste Plutarcho poeta græcorum comicus. Alter fuit philosophus patria cous:ut quidem uolunt. Nonnulli uero trimeniensem dicunt Elothalis filium:fuitque Pythagoræ auditor:cuius statuæ apud syracusas inscriptum erat ipsum tanto excellere doctis omnibus & claris uiris:quanto uel syderibus cæteris sol:uel mare amnibus cunctis. Reliquit commentaria de natura rerum:de sententiis:de medicina. Obiit nonagenarius.

E picharida cum.i.latino &.ch.aspirato scribitur:genus est nauiculæ.

E pectasis cum.c.&.t.exilibus atque.i.latino scribitur:dici potest a nobis porrectio. Componitur eniꝫ ex ἐπι quod in compositione dicit super: & ἐκτινω extendo: ut induperator pro imperator: & est similis huic epenthesis.

E penthesis cum.th.aspirato scribitur:dici potest interpositio. Componitur enim ex epi & εν quæ dicunt inter & θέσις positio:ut Virgilius Maneant in relligione nepotes: dicens relligioni cum duplici.l.ubi unuꝫ interposuit.

E piodium cum.i.latino utrobiqꝫ scribitur:aliqui uero magis proprie cum œ diphthongo epicœdium dicūt. Nam ex epi quod est super & ᾠδίον canticum componitur:ubi ω mega cum.i.in diphthongum coniunctis in œ diphthongum nostram:ut supra uidimus:cōmutatur:& traductum a quibusdaꝫ antiquis comperi nænia:& id est teste Seruio in Daphnim epodiuꝫ:quod dicitur cadaueri nondum sepulto:hoc est in eius laudem:& in hoc differre dixit ab epithaphio:quod post completam sepulturam dicitur.

E pidannos cum.i.latino & gemino.n.scribitur:urbs fuit in epiro condita tempore Anci Marci quarti romanorum regis:quæ deinde dyrrhachium uocata fuit. Nam ut scribit Pomponius libro.ii.cum portus esset ad omnem græciam:& prius id nomen uelud in dannum ituris protendere uideretur:priori nomine abiecto dyrrhachium dicta fuit.

E pidaurus cum.i.latino & au diphthongo scribitur:urbs fuit quam quidaꝫ in epiro fuisse putauerunt:& postea dyrrhachium dictam:sed hi nominum similitudine decæpti epidánuꝫ pro epidauro intellexere. Et est epidaurus teste Plinio li.iii.naturalis historiæ ciuitas in achaia saronico querno nemore redimita:Aesculapii de lubro percelebris. Vnde teste Solino romani pestilentia uexati continuis tribus annis:inspectis libris sibyllinis:sub forma serpentis Aescalapium ueluti fatale remedium duxerunt ad urbem:a quo Aesculapiꝰ ipse Epidaurius cum.i.latino in penultima nonnunqꝫ uocatus est dicente Ouidio li.i.de ponto.

Afferat ipse licet sacras epidaurius herbas.
Sanabit nulla uulnera cordis ope.

Fuit etiam epidaurus insula quædaꝫ iuxta dalmatiaꝫ in illyrico mari sita: quod Lucanus ostendit libro.ii. cum ait:Illyris ionia:uergens epidaurus in undas. Sed ut ait Plinius libro.ii.naturalis historiæ insula esse desiit.

E picœnum cum.i.latino.c.exili & œ diphthongo scribitur:dicitur latine promiscuum. Nam componitur ex ἐπι præpositione & κοινον quod est commune.

E picherema cum.i.latino &.th.aspirato scribitur genus est argumenti quod quidam ex nostris rationem appellauerunt. Cicero melius rationatiuum.

E picurus cum.i.latino &.c.exili scribitur:fuit teste Metrodoro patria atheniensis pago carchetius: Neoclis & Cærestratæ filius:ex philadrum familia. Heraclitus uero dixit eum fami nutritum:cum eam athenienses sortiti essent:ac decem & octo annos agentem athenas redisse. Quo tēpore Xenocrates in achademia. Aristoteles chalcide scholam habebant. Defuncto autem Alexandro macedoniæ & atheniensium sub perdica afflictis rebus:colophonem ad patreꝫ iuisse:ubi congregatis discipulis athenas rediit sub Anaxicrate:ibiqꝫ aliquatenus cum cæteris philosophatus est. Postea a se dictam sectam instituit. Et ut de seipso testatur.xiiii. ætatis anno cœpit dare operā philosophiæ:eo ꝙ Apollodorꝰ dicit: qꝺ percōtanti illi grāmaticū quendaꝫ: quid esset apud Hesiodū chaos:nesciuit exponere:adiecti sunt ad philosophādū tres eius fratres Neocles:

Chæredem⁹:Aristobolus:seruus itē Mus noīe:ut testat̄ Myroman⁹:At Dionysius alicarnaseus aliter de eo rettulit dicens eū cū matre ædiculas circūisse purgamēta legentē:litterasq; cū patre docuisse exigua stipe. Vnū ex fratribus ei⁹ lenocinatū esse:ipm aūt Leōciæ meretrici cōgressū3: attribuisse sibi libros Democriti de atomis:& Aristippi de uoluptate.Nec fuisse ciuē legitimū teste Herodoto in li.de pubertate epicuri.Similí modo isectātur eū Possidonius stoicus Nicolaus & Socyon qđ sibi attribueret uigintiquattuor argumenta Dioclis:Quin & scribēs ad Themistā leonis uxorē inqt:Quotus eni ego su3:nisi uos ad me ꝓficiscamini:prōptus ipse quocūq; uos Themista accersatis irruere ad Philoclē formosu3 adolescentem:ita scripsit cōsumor ac deficio:amabilē tuū ac diuinū ingressu3 sustinens.In libro de finibus sic ait.Nihil habeo quod bonū intelligā:si sapoꝝ uoluptates:& quæ ex Venere constant:& quæ aurib⁹ percipiunt̄:& quæ ex formæ uenustate blandiunt̄:oculis his auferā.Epictetus hūc lacerat lasciue tanq̄ nimiū loquētē:& alia q̄; plura:ut etiā Cicero de finibus meminit.Veꝝ ecōtra alii magnā hui⁹ uiri in oēs philosophos gratitudine3 fuisse ferunt:nec eos uitupasse dicunt:ut multi putāt.Patria eū statuis æreis honorauit:multi cum eo philosophati sunt:ex qbus Mus seru⁹ clarus & human⁹ euasit Diocles ait illū uilissimis cibis uitā duxisse.Illi cū suis pot⁹ erat aqua:testat̄ ipe in epistola se aq̄ & pane tātū esse cōtētū:& mitte mihi inqt parūp casei:ut cum uoluero cœnare præciosi⁹ possi3.huiusmōi uita fuit illi⁹:q uoluptatē finē posuit.Vtit̄ in reb⁹ suis uocabulis ꝓpriis quæ quoniā simplicissima sunt:Aristophanes grāmatic⁹ dānat:Natus est annis septē post Platonis obitum. Obiit athenis sub Pytharato annoꝝ.lxxii.calculo urinæ exitū īpediente teste Hermacho.Scripsit de natura de atomis:de uacuo:de diis:de sanctitate:de finib⁹& alia cōplura.Dicebat uoluptatē esse finē:nō ut Laertius ait luxuriosoꝝ uoluptatē.Nec eā quæ in gustu est:ut quidā male intellexere: s3 eā quæ est non dolere: aīoq; tranqllū eē:& ꝑturbatōe uacare.Nō eni cōuiuia:nō mulierū puerorūq; cōgressus.et cæterorum quæ affert ꝑciosior mēsa luxuū:uitā uerā suauēq; gignere.Sed rōne3 sobriā cāsq; ꝑscrutātē: quæq; uel eligenda sint & opiniones expellentem:aīorūque perturbatōes:hoꝝ oīum iniciū maximū bonū esse prudentiam.

E pilepsia cū.i.latino utrobique & unico.l.atq;.ps.immediate post.e.scribit̄:nōnulli uero iperite magis q̄; ex sensu interponūt.m.& dicūt epilēpsia.Significatq; apud nos apphensionē:eo ꝙ sensus oēs cōprehēdat.Dicit̄ ab aliqb⁹ ex nostris comitialis morbus:eo ꝙ si cuiq̄; i comitiis contigisse dephensu3 fuerit dimittebātur comitia.

E pilogus cum.i.latino & unico.l.scribitur:dicitur latine peroratio.nam componitur ab epi quod hic diminutionem indicat & logos qui est sermo.

E pimetheus cū.i.latino:&.th.aspirato atque eu diphthongo in fine scribitur:fuit teste Hesiodo Iapethi filius ex asia coniuge:& frater Promethei.

E pimenides cū.i.latino utrobique:& unico.n.scribit̄:fuit philosophus cretēsis contēporaneus Pythagoræ: ut scripsit Apuleius li.ii.floridori.habuitque patrē ephestiu3:ut Theopōpus uoluit.Alii dicūt Dosiadem. Alii Hagesarchū.Oriūdusque fuit ex cnoso uico.Hic ut refert Laertius aliquādo a patre missus:ut ouē rure deferret:meridiāo tēpore diuertit ex itinere atque in spelūca qnq̄ginta & septē annis ꝑpetuo sopore qeuit:Excitus q̄siuit ouē.Putabat eni se parū obdormiuisse:quā cū nō inueniret in agrū reuersus ē.Cu3 uero agꝛ in alterius ꝑtāte3 uenisse uideret:cuncta mutata esse perpēderet:rediit in oppidū: ubi a iuniore fratre suo iam uetulo cognitus fuit:oēm ex illo didicit rei ueritatē.Qui deīde philosophatus scripsit curetū & coribantū generationē:& theogoniā ad qnq; millia uersuū:Scripsit argos ædificationē:& Iasonis in colchon nauigationē ad sex millia & quadringēta uersuū.Primus fert̄ agros & domos expiasse.Dixit etiā in epistola quā misit ad Solonē esse perdifficile hoībus liberis præclarisq; institutis & legibus sub seruitute durare. Obiit anno ætatis suæ cētesimoquiquagesimoseptimo teste Phasgone in libro de longæuis.Vt autem cretenses tradunt teste Laertio:ducentis nonagintanouem annis.

E pimone cū.i.latino & unico.n.scribit̄:dicit̄ latine ꝑseuerātia.Et est figura quādo ad maiorē certitudine3 in eadē dictōe perseueratur:ut Virgi.Sic sic iuuat ire sub umbras.Eadem figura a nonnullis epizeuxis uocatur:ut in ea dictione uidebimus.

E pii cum.i.latino scribitur:populi sunt:qui & helidenses dicti fuerunt.

E piphanes cū.i.latino scribit̄:trāsfert̄ ab aliqbus illustris:ut Antiochus epiphanes.i.illustris.Na3 componit̄ ex epi quod est super & φανης clarus.

E piphania cū.i.latino utrobiq; scribit̄:dici potest a nobis apparitio seu manifestatio. Nam componit̄ ex epi præpositione & φανω manifesto.Sed aliqui illustrationem transferunt.

E py cum.y.græco in fine scribitur:fuit urbis nomen.De qua Statius.Et summis ingestum montibus epy.

E pisynalipha prima cū.i.latino:sequēs cū.y.græco:& penultia cū.i.latino scribit̄:est cōglutinatio duaꝝ syllabaꝝ in unā:quod in diphthongo & synæresi sæpissime fieri contingit.Nā συναλιφη cōiunctio dicitur.

E pirus cum.e.absq; diphthōgo &.i.latino scribit̄.Vnde in penultima apud græcos ει diphthongus habet̄: quæ a nostris in.i.longam conuersa fuit:& proprie ετέιρος apud nos firmam terram designat. Est itaque regio in europa:& aliquando molossia dicta fuit:ut Iustinus li.xvii.affirmare uidet̄:At Serui⁹ super.iii.æneidos non totā epirum se partem:quā Helenus tenuit molossiā dicta3 uoluit:quā deinde a fratre Chaone

quem per ignorantiā occidiſſe uenenata ſagitta perhibet chaoniā cognominauit dicente Virgilio.
Morte neoptolemi regnorum reddita ceſſit.
Pars heleno qui chaonios cognomine campos.
Chaoniāq; omnem troiano a chaone dixit.
Et uidet̃ pars illa fuiſſe alpeſtris:dicente Pli.iiii.naturalis hiſtoriæ Chaonas ſunt primi mōtes epiri:a quib⁹ chaonia dicta eſt.ſ.epirus eſt & in chaonia mons dodone:in quo ſilua fuit dodona carminibus poetarꝫ græcorūq; & latinorꝫ pcelebris.Nā in ea tēplū fuiſſe dicit̃ Ioui dodoneo sacrꝫ in quod duas e cælo colūbas deſcendiſſe ferunt:& inde ueteribus ſolitas inſidere quercub⁹:e quibus poſtulantibus reſponſa ab illis dabā tur:dicente Virgi.li.georgicorum.ii.Aeſculus atq; habitæ grais oracula quercus:& Lucanus in.iiii.
Theſproti dryopeſq; ruunt:quercuſq; ſilentes.
Chaonio ueteres liquerunt uertice ſellæ.
Et dixit ſilētes:qa lōge ante Lucanū ex illis colūbis ut aiūt una delphos boetiæ ciuitatē uolauit:& ibi Apollinis delphici clarius fecit oraculū:Altera in aphricā ad āmonis Iouis tēplu3 trāſmeaſſe ſcribitur: q̃ de re in chaonia Iouis oraculum terminatū fuit:iō dixit Virgi.Habitæ grais oracula quercus.

E phyra cū.ph.aſpirato:& nōnunq̃ ab aliquibus ſine aſpiratōe:&.y.græco ſcribit̃ urbs fuit achaiæ:quæ poſtea corinthus dicta ē in q̃ pulcherrima & artificioſa ex ære fiebāt uaſa:dixit Virgi.li.georgicorꝫ.i.Illuſaſq; auro ueſtes ephyræiaq; æra:ubi in penultima unū.i.causa metri iterpoſitū fuit.nā alias ephyræa cū æ diphthōgo in penultima:hoc eſt non ſequente.i.ante ultimum.a.ſcribitur:ut Lucanus circa initium li.vi.cū ait.
inſedit caſtris epyræaq; mœnia ſeruat.

E phirediū cū.i.latino utrobiq;:&.e.abſq; diphthōgo uel aſpiratōe ſcribit̃ uocabulū eſt teſte Quinti.ex duobus pegrinis cōpoſitū:nā ut idē pgit cū ſit præpoſitio epi græca:reda gallicū:nec græc⁹ tamen nec gallicus utit̃ cōpoſito.romani ſuū ex utroq; alieno fecerūt.Iuuenalis illo utit̃ in ſatyra Stēmata quid faciūt cum ait
Toruoq; trahunt epiredia collo Segnipedes.

E phyre cū.ph.aſpirato &.y.græco ſcribit̃: fuit nympha Oceani & Tethyos filia:de q̃ Virgi.libro georgicorum.iiii.meminit.

E phyris penultia cū ph.aſpirato:&.y.græco:& ultia cū.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Herodoto urbs in laconia.

E pimerides cū.ph.aſpirato &.i.latino utrobiq; ſcribit̃:dici poſſunt latine diurnales:uel ut interpretatus eſt Sēpronius Aſellia diaria & ephimeris in ſingulari diariū: nam ab epi & ὑμερίδεσ deriuatū ab ὑμερα qui eſt dies componitur:unde & pro libro in quo diurnales erant diuinatōes accepit Iuue.in ſatyra Credo pudiciciā:cū ait in cui⁹ manib⁹ ceu pinguia ſuccina tritas Cernis ephimeridas:& Ouidi.li.i.de ſine titulo.
Inter epimeridas melius tabulaſq; iacerent.
In quibus aſſumptas fleret auarus opes.

E phebus cu3.e.abſq; aliqua diphthongo ſcribit̃:dicit̃ apud nos pubes:de quo in ante habitis late uidimus:
habetq; primam breuem.

E phialtes cū.i.latino:&.t.exili ſcribit̃:hic & Oet⁹ fuerūt gigātes:& filii Aloei:ut in dictiōe Aloe⁹ uidim⁹:& teſte Seruio ſup.iii.æneidos interpretat̃ ephialtes latine incub⁹.i.fatu⁹ & facund⁹:hæc ille ad uerbum.

E phippia prima cū.ph.aſpirato &.i.latino ſequēte duplicato.p.atq; iterꝫ.i.latino in penultia ſcribit̃: ſūt ornamēta equorꝫ:Hora.per ātiphraſi3 inqt.Optat ephippia bos piger optat arare caball⁹:& cōponit̃ ex epi præpoſitione & hyppos qui eſt equus:ſecundum modum ſupra expoſitum.

E ppiphonenia abſq; aliq̃ diphthongo &.i.latino ſcribit̃:& eſt teſte Quintili.li.viii.de inſtitutōe oratoria rei narratæ uel probatæ ſumma acclamatio:Virgi.in.i.æneidos:Tātæ molis erat romanā cōdere gentem:Cicero pro Milone:facere enim probus adoleſcens periculoſe q̃ perpeti turpiter maluit.et componitur ex epi præpoſitione & φονη quod eſt clamor.

E piſtola cū.i.latino &.t.exili ſequēte o ante.l.ſcribit̃:& deſcēdit a medio paracimeno hui⁹ uerbi ἔπϛέλλω quod ē mitto:nā amittit unū.l.in futuro:& dicit̃ ἔπιϛελῶ:deinde cū.e.in penultia futuri mutat̃ in.o.uocalē in penultia paracimeni:& dicit̃ ἐπισολα:unde nos epiſtolā dicim⁹:quam illi ἐπισολην uocant.et inde apoſtolus miſſus.

E piſtropus cum.i.latino &.t.exili ſcribitur:fuit phocidis rex:unus ex græcorum ducibus: qui uenerunt ad troiam:ut oſtendit Homerus li.ii.illiados.

E piſcop⁹ p.i.latinū:&.c.abſq; aſpiratōe ſcribit̃:& ut ſupra uidim⁹ in præceptis ex epi præpoſitōe:& ſcopos quod ē ſpeculatio cōponit̃:itaq; inſpector dici poteſt:unde & epiſcopatus dicitur:quæ ipſa eſt dignitas: & epiſcopium locus ubi epiſcopus ipſe commoratur.

E piſtylion cū.t.exili ſequēte.y.græco:& penultia cū unico.l.&.i.latino ſcribit̃:traducit̃ ab aliqb⁹ colūnella: ita ut ſit diminitiuū ſtyli:quæ ē colūna.Alii etiā capitellū:quod ſupra ſtylon ponitur intelligi uoluerunt.

E pitaphiū cum.i.latino &.t.exili ſcribitur:dicitur ſecundum eius compoſitionē & uerba ſupra ſepulchrum Nam cōponitur ex epi præpoſitione:quæ eſt ſupra:& ταφοσ ſepulchrum:hoc ē ſupra tumulum.S3 ab auctoribus ꝓ laude ſumit̃:quæ poſt completā ſepulturā alicuius dicit̃:ut uidimus in dictione epiodium.

E pithalamion cum.i.latino &.th.aſpirato ſcribitur:dicebatur ſacer hymnus:qui in ſponſalitiis uiri & uxoris canebatur.unde etiam Hieronymus ad Paulinum ait:Sanctarũ nuptiaꝶ dulce canit epithalamium.

E pitheton penultima cum.th.aſpirato:& ultima cũ.t.ſimplici.i.ſine aſpiratione ſcribitur:dicitur a nobis adiectiuum.pōt dici impoſitũ uel appoſitũ.nã ex epi quod hic dicit in:& θέτου poſitũ cōponitur:ut Alma ceres:uenuſta uenus cælũq; profundum Obſceniq; canes:iportunæq; uolucres:Et differt ab antonomaſia quæ uice nominis ponitur:epithetũ quod nunq̃ ſine nomine.Vnde id quoq; fieri a poetis conſueuit:ut & præſentia ponant epitheta ad ea.ſ.quæ futura ſunt:ut Virgi.Præcipuæ infœlix Dido peſti deuota futuræ. Et parum infra:inſcia dido Inſideat quãtus miſeræ deus.Similiter li.xi.de Camilla puella quæ artificio patris ſaluata fuerat:Infœlix fugit in iaculo ſtridente camilla.Non.ſ.eo tēpore infœlix quo euaſit: ſed poſtea cum in bello periit.fiunt etiã epithea nōnunq̃ præſentia ex peractis rebus:ut idem Virgi.li.ii.æneidos. Infœlix qua ſe dum regna manebant:Sæpius andromache ferre incomitata ſolebat.

E pithima cum.i.latino utrobiq;:&.th.aſpirato ſcribitur:interpretari ad uerbum poteſt ſuꝑ impoſitum. naʒ ex epi quod eſt ſuper:& θημα poſitum componitur.

E pitoma cum.i.latino &.t.exili ſcribitur:dici poteſt breuiarium:nam componitur ex epi præpoſitiōe: & τομη quæ eſt inciſio quaſi interfectum.

E pigrãma cum.i.latino & duplicato.m.ſcribitur:dici poteſt ad uerbum ſuperſcriptio:nam epi dicitur ſuper & γραμμα littera uel ſcriptio.

E pitritus abſq; aliqua aſpiratione &.i.latino utrobiq; ſcribitur:pes ē ex quattuor ſyllabis cōſtans:quaꝶ una ſemper ab aliis tribus diſcrepat.unde epitritus primus eſt pes cōſtans ex iambo & ſpondeo:hoc ē ex prima breui & tribus ſequentibus longis:temporum ſeptem:&ſic contrarius primo pæoni:ut ſacerdos ſalutari. Epiritus ſecundus conſtat ex trocheo & ſpondeo:hoc eſt ex longa & breui:& poſtremis longis:& ſic temporum ſeptē:ac ſecundo pæoni contrarius:ut conditores imperatores.Epitritus tertius conſtat ex ſpōdeo & iambo.i.ex duabus longis & breui & longa:tēporũ ſeptem & contrarius tertio pæoni:ut hæreditas Demoſthenes.Epitritus quartus ex ſpondeo conſtat & trocheo:hoc eſt ex tribus longis:& quarta breui. tempoꝶ ſeptem:& contrarius quarto pæoni oportunus:Cæleſtinus.

E pizeuxis cum.i.latino utrobiq;:&.z.conſonãte atq; eu diphthongo in penultima:& in ultima cum.x.cōſonante ſcribit̃:dici poteſt latine cōbinatio.Id enĩ ʒευσις importat:& tunc figura eſt cuʒ dictō in uerſu abſq; medio aliarũ dictionũ combinat̃:ut Virgili. Me me adſum q feci:& alibi:Sic ſic uiuat ire ſub umbras.

E pos cum unico.p.exili ſcribit̃:dicitur a noſtris carmē.eſtq; apud græcos generis neutri:ſʒ compoſitum cum αδη qui eſt cantus: dicitur apud nos epodus q̃ſi carminis cantus.Et inde epodion diminitiuum in recto.i. paruũ carmen quod a lyricis clauſula breuis dicitur:quaſi præciſos uerſus integris ſubiiciat:ut apd' Horatium:Beatus ille qui ꝓcul negociis deinde ſequitur præciſus.Vt priſca gens mortalium. & ſic deinceps alterni quibus aliqua pars deeſt:& ſunt ipſis præcedentibus ſimiles.

E raſyſtratus abſq; aliqua aſpiratione & cum.i.latino ſcribitur:fuit medicus eximius ex Ariſtotelis familia natus:& deſcendit ab ερωσ quod eſt amor & ϛρατου exercitum.

E raſinꝰ cum.i.latino & ſimplo.ſ.ſcribit̃:eſt teſte Herodoto li.hiſtoriaꝶ.vi.achaiæ fluuiꝰ ex ſtymphalide palude ꝓfluens:& adeo ꝑ nemæaʒ ſiluã turgide labēs:ꝙ ripis minime cōtineri poſſit: ſʒ arboꝶ ſit populator. Et ut ſubdit Herodotꝰ poſt certũ ſui curſus ſpaciũ abſorbet̃ a terra:& in argolicis exuberãtiſſimus exit: q̃d ſane Ouidi.tetigit li.xv.metamorpho.cum ait.

Sic modo combibitur recto quoq; gurgite lapſus.
Redditur argolicis ingens eraſinus in aruis.

E rate cum.t.exili ſcribitur : fuit teſte Heſiodo.in theogonia nympha Oceani & Thethyos filia: & ab ερωσ quod eſt amor deſcendit.

E rato cũ.t.exili ſcribit̃:fuit muſaꝶ una dicta ſimiliter ab eros huiꝰ eratos.i.amor amoris:de q̃ Virg.li.vii.æneidos meminit cũ ait:Nũc age q reges erato quæ tēpora reꝶ.Quis latio antiquo fuerit ſtatus

E rebus abſq; aliq̃ aſpiratione aut diphthongo a græcis ſcribit̃:& ponit̃ ꝓ parte inferni:in q̃ teſte Seruio ſuꝑ vi.æneidos Virgi.Illi morabant̃ qui bene uixerant.Cum ad elyſios cãpos nō niſi purgati ꝓficiſcerent̃.

E richtheꝰ cũ.ch.&.th.aſpiratis ſcribit̃:fuit teſte Home.li.vii.odyſſeæ uir phæax.Alteꝶ dixit idē Home.li.ii Iliad.regē fuiſſe magnanimũ athenaꝶ:quē Minerua e ruræ ubi natꝰ erat ſuſcepit educauit:& atheniēſi populo,ꝑ rege tradidit:iōq; ãnua mineruæ.ſolēnia atheniēſes i ea iſigni urbe agũt:tauroꝶ agnoꝶq; ſacrificiis

E remꝰ abſq; aliq̃ aſpiratōe aut diphthōgo a græcis ſcribit̃:quoꝶ cũ magis ꝓpria ſit aſpiratio:de cōſuetudīe noſtra miror q̃ ſemꝑ illã aſpiramꝰ dici pōt a nohis deſertũ:& ide eremita ēt ſine aſpiratōe ſcribi dʒ q̃ſi colēs (deſerta.

E retria cum.t.exili &.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Ptolomæo oppidum in euboia

E reuthalion cum eu diphthongo &.th.aſpirato atq;.i.latino ſcribitur:fuit teſte Homero libro iliados.iiii. uir dius:quem Neſtor cuʒ olim interemit:& li.vii.dixit illum cuʒ miraculo corporis:tuʒ excellentia armorũ præcipuum in bello pyliorum & acadum fuiſſe.

E rgaſtuluʒ cũ.t.exili ſcribit̃:dici poteſt latine taberna:uel officia:& deſcendit ab ἐργαζομαι quod eſt opor

quo uocabulo noſtri poetæ ſæpe utunt᷑. Iuue. in ſatyra: Credo pudiciciam: Poſcitq; marituȝ Paſtores pueros omnes ergaſtula tota: ſed cuȝ in diuerſis locis noxii homines & ſerui durius operari cogerent᷑: dixit Iuuenalis in alia ſatyra: quæ incipit Stēmata quid faciunt. Nempe in lucanos: ut tuſca ergaſtula mutas. i. tuſcas tabernas ubi plurimū operari cogebant᷑. At in maſculino ergaſtulus ꝓ operario ſumit᷑ dicēte Plinio li. xviii. naturalis hiſtoriæ: ubi de ipſis agricolis loquit᷑: Sed nos miramur ergaſtularuȝ non eadeȝ emolumēta eſſe: quæ imperator ergaſtulorum dixit: hoc eſt eorum: qui agriculturā exercebant.

Ergaſylus penultima cum. y. græco ſcribit᷑: fuit nomen uiri proprium.

Eribœa prima cum. i. latino: & penultima cum œ diphthongo ſcribit᷑: dicitur ab Homero lib. v. iliados nouerca Mercurii. i. Iuno cuius monitu & precibus ipē Mercurius Martē ex arctis uinculis liberauit: ut uidimus in dictione aloeus: & interpretari ualet lis buculæ ſeu iuuencæ: naȝ ἐρισ lis dicit᷑: & βοι ου bucula ſeu iuuenca: quia Iſidem multa indignatione proſecuta fuit.

Ericates cum. i. latino & abſq; aliqua aſpiratione ſcribit᷑: nomē fuit uiri proprium de quo Virgi. li. x. meminit: & interpretari ualet quaſi ira confractus. nā componitur ex ἐρισ quod ē ira & κατεασσω infringo.

Erichthonius cum. i. latino utrobiq;: &. ch. atq;. th. aſpiratis in eandē ſyllabam concurrentibus: ut ſupra uidimus ſcribit᷑: & ſignificat terræ litē. Nā componit᷑ ex ἔρις quæ eſt lis: χθονος. i. terræ quaſi ex lite & terra natus erichthonius ipſe fuerit: per hunc. ſ. modum: ut Euripides apud græcos: & Ouidiꝰ li. metamorpho. ii. apud noſtros ſcripſere: Cum Vulcanus in gigātomachia fulmina Ioui & aliis diis arma feciſſet: ei Iuppiter pro premio obtulit: ut quicquid uellet ab eo peteret: nec ſe quicq; negaturū: per ſtygem paludem iurauit. at claudus faber Mineruæ nuptias poſtulauit. Cuius ardenti amore tenebat᷑: annuit Iuppiter ne periurus fieret: Mineruam tamen āmonuit. ut ſi poſſet uirginitatem uiribus: quia erat dea belli tueretur. Dum ergo Vulcanus blanditiis quibuſdam conſumptis eam allicere non poſſet: uim molliebat᷑: contra queȝ cuȝ uiriliter dea belli reſiſteret: contigit: ut ex hac colluctatione Vulcanus affectum libidinis in terram iaceret ſuper quem Minerua pudore cōmota puluerem pede coniecit: ex quo temporis ſucceſſu natū dicunt Erichthonium anguinos pedes habentē: ita ut ætate deinde ꝓuectus: ad pedum fœditatem tegendam iunctis equis currum primo excogitauerit: dicente Virgilio li. iii. georgicorum.

Primus Erichthonius currus & quattuor auſus.
Iungere equos rapidiſq; rotis inſiſtere uictor.

Sed queādmodum a Minerua infantulus fuerat in ciſta poſitus: & in cuſtodia filiabus Erichthei athenaruȝ regis datus Euripides & Ouidius late proſequunt᷑. Hunc inueniſſe argentum dixit Plinius circa finem libri ſeptimi naturalis hiſtoriæ.

Erichtheus eandem orthographiam atq; deriuationem habet: quin & eundē apud nonnullos græcorū poetas deſignat.

Erycina antepenultima cum. y. græco: penultima cum. c. exili &. i. latino ſcribitur: ponit᷑ pro Venere: ut clare uidebimus in dictione eryx. unde Ouidi. Quid geminas erycina meos ſine fine dolores.

Eridanus cum. i. latino & abſq; aſpiratione principii ſcribitur: fluuius eſt galliæ ciſalpinæ: ſic quoq; dictus a græcis: ſed a noſtris padus uocat᷑: dicente Virgi. li. ii. georgicoꝝ: Necnon & torrentē undaȝ leuis innatat alnus Miſſa pado. hunc dixit Plinius li. iii. naturalis hiſtoriæ a phaetonte cognominari: qui alii nomine dicebat᷑ Eridanus. Sed cum ab irato Ioue fulminatus cecidiſſet in padum: illi fluuio nomē dedit. Seruius uero ſuper. vi. æneidos addidit tunc quoq; illum a luce ardoris ſui phaetontis nomē aſſumpſiſſe. Id. n. id uocabuluȝ indicat: ut uidebimus in ea dictione. Vnde Martialis lib. epigrammatū. x. Et phaetontei qui petis arua padi. Eundem poetæ græci dixerunt nonnunq; fluuium eſſe inferoꝝ: & ad ſuperos ſcaturire: iuxta qd᷑ dixiſſe uidetur Virgilius li. vi. dum ait.

Inter odoratum lauri nemus: unde ſuperne.
Plurimus eridanus per ſiluam uoluitur amnis.

Et forſitan nil aliud intelligere uoluerūt: q; ꝗ e ueſulo mōte ꝓpinquo mari tyrrheno quod infeꝝ dicimus proueniat: & in mare hadriaticū: quod ſupeꝝ uocare ſolemus: cadat. de quo fluuio pulcherrime meminit Virgi. li. georgicoꝝ. iiii. & Ouidius. ii. de ſine titulo cum ait: Frigidus eurotas populiferq; padus.

Erigone cum. i. latino ſcribitur: fuit filia Icari: ut in ea dictione uidebimus.

Erillus cuȝ. i. latino & duplicato. l. ſcribitur: hic & Pyrrho fuerunt philoſophi: de quibus Cicero in libris de finibus & de officiis ſæpe meminit.

Erymanthus cum. y. græco &. th. aſpirato ſcribit᷑: mons ē in archadiæ finibꝰ quin & ſilua & fluuibꝰ in alpheū defluens: ut oſtendit Pli. li. iiii. naturalis hiſtoriæ Statius & Vibius: hunc oſtendere uidetur. Virg. libro. iiii. æneidos pinis conſitum eſſe cum ait.

Vt quondam caua decidit aut erymantho.
Aut ida in magna radicibus erudita pinus.

De hoc ſæpiſſime in tragœdiis meminit Seneca: ubi oſtendit Herculē aprum menalium cuncta uaſtantem cœpiſſe: atq; interfeciſſe: ut quidam uelle uidentur uel ut alii uolunt uiuum Euryſteo detuliſſe.

E rimantus cuȝ.i.latino &.t.exili scribitur:poniturq̄ ꝑ eo qui lites disseminando diuinat: quasi ἐρι λοσ.i. litis μαντις:siue diuinus quo uocabulo Iuuenalis.iii.in satyra græcos uocauit:qui nobilium romanoruȝ domos penetrantes omnia scire uolebant:ut inde timerent̃.unde ait:Aut dysphilus aut erimantus.i.q suis mantiis & diuinationibus lites disseminat.

E rinnys penultima cum.i.latino:& ultima cum.y.græco ac cum duplici.n.scribit̃: facitq; ĩ plurali erinnyes. unde nonnulli ex poetis nostris amouentes ultimum.n.cũ.y.græco dicunt erines:furiæ sunt infernales.

E riphyle secunda cũ.i.latino penultima cuȝ.y.græco scribit̃:quidã cum.ph.aspirato:& nonnulli absq; aspiratione scribunt:habetq; accentum in penultima:potestq; interpretari porta litis.Nam πύλη porta est: & ἔρις lis:fuit Talaonis argiuorum regis filia:uel ut alii scribunt Telestoris:uxorq; Amphiarea auguris argiui:quæ cum ex uiro Amphilocum & Alcmæũ pepisset amore monilis olim elaborati a Vulcano capta:ut illud ab argia Polynicis coniuge susciperet uiri sui latebraȝ ꝑdidit:qui utiq; latebas ne ad thebas obsidendas adiret:cum se in bello illo nosceret peritur̃ũ:ut in dictione Amphiareus uidimus.Quare deinde in ultionem patris ab Alcmæo filio occisa fuit:dicente Virg.li.æneidos.vi.His phædrã ꝑ criminiq; locis mœstãq; eriphylem crudelis nati monstranté uulnera cernit:& Ouidius libro de sine titulo ait.

Ex quibus exierat traiecit uiscera ferro.
Filius:& pœnæ causa monile fuit.

Quare dixit illam Seruius super quarto æneidos apud inferos inter amantes cõmorari:quia monile cõcupierat:de eadem meminit Iuue.in satyra:Credo pudiciciam:cum ait:Occurrunt multæ tibi belides atque eriphyle:quæ.s.uirorum suorum sint causa mortis:ut hæ fuerunt.

E riphysa antepenultima cum.i.latino:penultima cum.y.græco & cum simplo.s.scribit̃:insula una est ex æolìis:quasi ἔριν.i.litem φυσα.i.sufflans.

E risitos cum.i.latino utrobiq; &.t.exili scribit̃:nomen fuit uiri:qui Cererem prorsus aspernebatur:ut ostendit Ouidius li.viii.metamorphoseos:& componit̃ ex ἔρισ quod est lis:& σῖτοσ frumentuȝ quasi lis cum frumento.

E rythron cuȝ.y.græco &.th.aspirato sequente.r.scribitur:dicit̃ a nostris rubruȝ:quo sane nomine Persei filius:& Andromade uocatus fuit:a quo teste Solino & non soluȝ ab arenaruȝ colore:mare id uocatum fuit quod rubrum dicimus.

E rythrea syllaba simili modo scribit̃:quia ex his locis:quæ iuxta rubrum mare sunt originem traxisse dicit̃.

E rythrea etiã insula ponitur a Plinio circa fineȝ li.iiii.historiæ naturalis in mari gaditano:quã ideo sic cognominataȝ dicit:quoniaȝ tyrii ab origine earum orti ab erythreo mari ferebant̃:& subdit in hanc Geryones habitasse a quibusdam existimat̃:cuius armenta Hercules abduxerit:& subdit.Sũt qui aliaȝ esse eam:& cõtra lusitaneam arbitrentur:quã eodem nomine appellant.

E rythinus antepenultima cuȝ.y.græco:penultima cum.th.aspirato:&.i.latino scribitur:fuit hominis ac urbis nomen.

E ryx cum.y.græco scribitur:fuit Butæ filii amici bebrycioruȝ regis ex Venere filius ut celebres græcoꝝ auctores attestant̃.Seruius uero Neptuni filiũ dixit.hic in sicilia regnans:& corporis uirib⁹ prestans legeȝ hospitibus dedit:ut cuȝ eo cæstibus decertarent:q tandeȝ ab Hercule redeunte ex hispania uictus occubuit: & in summo montis ꝑpinqui drepano:sub quo in honoreȝ matris templum construi fecerat: & uocari iusserat erycinæ Veneris templũ sepultus fuit ex quo monti nomen erycis datum est.de quo Ouidi.li.ii.de arte

Sed dea non patitur sic ad sua gaudia cogi.
Colle sub umbroso quã tenet altus eryx.

Sane de ipso eodem eryce:dixit Seneca in Hercule furente.

Ipsius opus est cælestibus fractus suis.
Eryx:& eryci uinctus antæus libis.

E rodius cũ.e.absq; diphthõgo:&.i.latino scribit̃:auis est:in quã libro.x.iliados conuersam dixit Homerus Palladam:cum faueret Vlyxi exploratori.

E rotima cum.t.exili:&.i.latino scribit̃:dicit̃ a nostris interrogatio:quã figurã ornatus poetæ obseruant: ut Terentius in andria:Vbi illic est scelus:qui me hodie perdidit.Virgi.li.ii.æneidos.

Quo res summa loco panthu:quã præhendimus arcem.

E rrare per duplex.r.scribitur:& dictũ uersũq; ἔρρειν uerbo græco dixit Cloatius uerus in libris quos inscripsit uerboꝝ e græcis tractorum:ut rettulit Gellius li.xvi.noctiũ atticaruȝ:quo uerbo usus est Homer⁹ cuȝ ait:ἔρρε κακη γληνη:& alibi comperi ἔρρε εκ νησου Ἰασσου ελέγχιςε ζωουτου.

E ssedones cuȝ duplicato.s.scribitur:sunt asiaticoꝝ schytaꝝ populi:quibus teste Herodoto li.historiaꝝ.iiii. Mos est parentum funera cantu ꝑsequi & congregatis ꝓximis cadauera ipsa pecudum ãmixtis carnib⁹ comedunt.Quin & ossa capitum incincta auro tenent ad seruitia poculorum:quæ teste Plinio li.iiii.naturalis historiæ ultima sunt pietatis officia.

E tearchus cum.t.exili:&.ch.aspirato scribit̃:rex fuit oaxis urbis cretæ:ut in ea dictione uidebimus.

E teocles antepenultima cum.t.exili &.e.absq; diphthongo:ultima cum.e.simplici scribitur:& habet accentum in antepenultima:fuit filius Oedipodis thebanorum regis:qui cũ fratre Polynice dissensit:ut late mõstrauit Statius in sua thebaide.

E themon cum.th.aspirato &.e.absq; diphthongo scribitur:nomen fuit uiri proprium de quo Virgi.lib.x.æneidos meminit cum ait:Et clarus ethemon lytia comitatur ab alta.

E tymologia prima cum.e.absq; diphthongo sequens cum.t.exili &.y.græco:penultima cum.i.latino scribitur:hæc uerboꝝ originem inquirit:& a Cicerone dicta est notatio: quia nomen eius ut dixit Quintilianus apud Aristotelem inuenit συμβολον quod est nota:nam uerbum ex uerbo ductum.i.ueriloquiũ: ipse Cicero qui finxit teste Quintiliano reformidat.Sunt qui uim potius intuiti originationem uocent.

E thnicus cum.th.aspirato:sequente.n.&.i.latino in eadem syllaba:atq;.c.exili in ultima scribitur:dici põt a nobis gentilis:nam deriuatur ab ἔθνος quod gentem significat.

E thos cum.th.aspirato scribitur:sed prima apud græcos dupliciter habet̃.Nam uno modo cum.e.scribitur absq; aliqua diphthongo:quæ sane littera apud illos semper breuis est:& tunc quoq; morem dicit:hoc est consuetudinem & ritum:& Iuuena.in satyra:quæ incipit.Et spes & ratio obseruauit cum ait:Scribendi cacethos ægroꝝ in corde senescit:ubi penultima eius quod est cacethos breuis habet̃:& malum more3 ac cõsuetudinem indicat:ut in ea dictione uidimus.alio uero modo apud illos:non cum.e.breui:sed cum.η.scribitur:quæ semper apud eos longa est:& tunc quoq; uirtutem hoc ẽ morem:qui est habitus animi designat ut uoluit Aristoteles libro æthicorum primo:nonnunq̃ etiã indolem traductum cõperi:sed cum nos diuersas eiusmodi litteras non habeamus:& ip̃m.η.in.e.longam apud nos transferatur:ut ea ꝓductio cognosceretur:atq; ob id uocabuli diuersum significatum comprehendi posset:consueuerunt antiqui nostri non.e.simplicem:sed.æ.diphthongum scribere:ut uidimus in dictione æthica: quæ ab æthos secundum hanc significationem deriuatur.

E uan cum eu diphthongo &.n.littera in fine scribitur:interiectio quædam est laudantium Bacchum: quam quidem interpraetantur bone puer.

E uanne cum eu diphthongo & duplicato.n.scribitur:fuit ut quidã ferunt Martis filia ex Thebe uxore Asopi:uxorq; Capanei:quæ illum incredibili amore dilexit:ita ut cum audiret eũ apud thebas cecidisse fere in mortis stuporem diriguit:& cum deinde illius celebraretur funus se in rogum proiecerit:ipsa dicente apud Quidi.libro.iii.de arte amandi.

Accipe me capaneu:cineres miscebimus inquit.

E uænetus secunda cum æ & ultima cum.t.exili scribitur:fuit teste Herodoto li.historiarum.vii.Carnei filius & dux lacedæmoniorum:qui ad custodiendum introitum thessaliæ contra Xerxem una cum Themistocle duce atheniensium a græcis constitutus fuit.

E uæmon penultima cum æ diphthongo scribitur:fuit rex hormenii:& pater Eurypyli:ut ostendit Homerus libro iliados secundo.

E uander & Euandrus:utrunq̃ ut supra ostendimus comperitur:& interpretari ualet bonus uir:nam ευ bonum indicat:& ανηράνδρος uirum dicit:fuit teste Seruio super.viii.æneidos:Pallantis arcadum regis nepos:qui cum patre3 casu occidisset:uel ut aliis placet seditione:suadẽte matre Nicostrata quæ uaticinatrix erat:& per uaticinium fugiente filio maxima ꝓmittebat:dimissa arcadia cum eo ad italiam uenit: & hostia thybridis intrans:atq; pulsis ab originibus in pallatino monte consedit:ubi modicum fundauit oppidum dictum nomine pallanteum:dicente ip̃o Euandro ad Aeneam apud Virgilium in.viii.

Tum rex euandrus romane conditor arcis.
Me patria pulsum pelagiq; extrema sequentem.
Fortuna omnipotens & ineluctabile fatum.
His posuere locis:matrisq; ægere tremenda.
Carmentis nymphæ monita & deus auctor apollo.

Idem Ouidius libro.i.fastorum longo ꝓcessu expressit.Iustinus uero li.xliii.inquit.Euander rex arcadiæ a pallante urbe discedens in italiam cum mediocri turba populoꝝ uenit:cui Faunus & agros & monte3 quẽ ille postea pallatium appellauit benigne concessit:de quo in dictione roma uidebimus.

E uboia prima cum eu diphthongo penultima cum.i.latino diuiso ab.o.scribitur:na3 apud græcos diphthõgus est oi:quæ a nostris diuidit̃:ut supra uidimus.Insula ẽ percelebris atticæ adiacens in mari: quod ab illa euboicũ dicit̃:& tam modico spacio a continenti boetiæ diuidit̃:ꝙ dubiu3 fuerit teste Solino an debuerit inter insulas numerari:fuit etiam eodem nomine ciuitas in eadem insula.

E uclides cum.e.exili &.i.latino scribitur:fuit teste Laertio geometra insignis ab oppido megaris:qđ isthmo adiacet:siue ut tradet Alexander gelonus:fuitq; teste Plutarcho Socrati contẽporaneus.

E ucharistia cum.ch.aspirato &.i.latino utrobiq; atq;.t.simplici scribitur:dici potest a nobis bona gratia.Nã componitur ex ευ quod est bonum & χαρισ gratia.

E uchion cum eu diphthongo &.ch.aspirato:atq;.i.latino scribitur:nomen est Bacchi deductũ ab ευχη:qđ

uotum & precem indicat:quaſi dignus ſit uoto & prece ut πρακτεον quod a πραξις deducitur: indicat opere dignum:unde eiuſmodi terminationes ſimiliter indicant.

E udamidas cũ diphthongo ſimiliter &.i.latino ſcribit᷑:fuit teſte Plutarcho Archidami filius & frater Algidis

E udæmonidas cũ prima ſimiliter:ſequens cũ æ diphthongo:& penultĩa cũ.i.latino ſcribitur: nomẽ fuit uiri ꝓprium originem habens ab ευ quod eſt bonum & δαι μονιδησ quod originem hab꜡ a dæmon quod ẽ intelligens quaſi bene diſcernens.

E udora cum eu diphthongo ſimiliter ſcribitur:& interpretari ualet bonũ donum:fuit teſte Heſiodo in theogonia nympha Oceani & Tethyos filia.

E udoxus cũ eu diphthongo &.x.conſonãte ſcribit᷑:& põt interpretari bene glorioſus.δοξα enĩ gloria ẽ: fuit cnidius patria Aeſchinis filius:fuit geometres & aſtrologus ſumm⁹:didicitq; geometriã ab archita:fuitq; medic⁹ & legifer: in medicina Philiſtione ſiculo præceptore uſus eſt teſte Callimacho: Iuit athenas: & fuit Socratis auditor Socyone teſte:nonnulli etiã Platonis aſſerunt.Deinde in ægyptũ perrexit: ubi uno anno menſibus quattuor ſacerdotes audiuit:mento attõſo atq; ſupercilio octo annoꝝ hiſtoriã cõdidit.inde mauſeolea uidere uoluit: & apud cyricũ in propõtide philoſophatus ẽ.dixitq; teſte Laertio in ꝓœmio de uitis philoſophorum homines magoꝝ ſententia reuicturos eſſe.Reliquit cõmentaria:pulcherrima & eruditionis plena.nã ſcripſit leges:& de geometria atq; aſtrologia fecit libros eximios.unde Cæſar in cõuiuio Cleopatræ apud Lucanum li.x.dicebat ad Chorebum.Non meus eudoxi uincet᷑ faſtib⁹ annus.Nã teſte Seruio ſuper.v.æneidos ipſe primus annũ depræhendit:poſt quem Hipparchus & ultimo cæſar.Meminit etiã iſti⁹ Ariſtoteles li.metamorpho.xii.& ſimiliter in æthicis:tres fuerunt Eudoxi:primus hic:ſecundus rhodius hiſtoricus:tertius ſiculus Agathoclis filius & poeta comicus.

E udoxia cum.x.conſonante &.i.latino ſcribit᷑:dicit᷑ a noſtris bona gloria:ut in præcedenti uidimus.

E uenos cum eu diphthõgo ſecunda cu꜡.e.abſq; diphthongo & unico.n.ſcribitur:ſic quoq; græce ευηνοσ: fluuius eſt deſcendens a thratiã & calydoniã ſecans.de quo Ouidius meminit libro metamorp.ix.cum ait.

Nãque noua repetens patrios cum coniuge muros.
Venerat eueni rapidas Ioue natus ad undas.
Et Lucanus libro.vi.theſſaliam deſcribens ait.
Et meleagream maculatus ſanguine neſſi.

Euenos calydona ſecat:caditq; teſte Pli.iiii.naturalis hiſtoriæ ĩ corĩthiacũ ſinũ ex oppoſito ad urbẽ patras.

E ueltho cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Herodoto rex ſalaminæ.

E umelus cũ unico.l.præcedente.e.abſq; diphthongo ſcribit᷑:fuit Admeti regis theſſaliæ filius ex Alceſti uxore:ut uidimus in dictione Alceſtis.

E uemenes uel ut aliis magis placuit euemenius prima cũ eu diphthõgo:& reliqua abſq; diphthongo ſcribũtur:fuit uir cardianus:qui teſte Aemilio ſi uirtuti par data eſſet fortuna:non ille quidẽ maior ſed multo illuſtrior atq; etiã honoratior fuiſſet:nã cum ætas eius incidiſſet in ea tẽpora:qbus macedones florerẽt: multũ ei detraxit inter eos uiuenti qd᷑ alienæ erat ciuitatis:neq; aliud huic defuit q̃ generoſa ſtirps & ſi illo domeſtico ſũmo genere erat tamen macedones eũ ſibi aliquando anteponi indigne ferebant: uincebat.n.oẽs cura:uigilantia:patientia:calliditate:& celebritate ingenii:adoleſcentulus ad amiciciã acceſſit Philippi patris Alexandri & breui tempore in intimam deuenit familiaritatem:quem cum Alexandro filio cõſeruauit de quo magna deinde ab græcorum hiſtoricis deſcribuntur.

E umæus cum æ diphthongo in penultima ſcribit᷑:fuit teſte Homero ſubulcus:qui Vlyxem poſt longos errores in domum patris conduxit.

E umenides cum eu diphthongo &.i.latino ſcribitur:indicat ſecundum uerbum mites:ſed per contrariũ furiæ deſignantur infernales:quia longe ſunt immites.

E umilus cum.i.latino & unico.l.ſcribit᷑:fuit teſte Homero unus ex græcis ducib⁹ q ad troianũ bellũ uenere.

E umonides cũ.o.poſt.m.& ante.n.atq;.i.latino ſcribit᷑:fuit teſte Plutarcho uir thebanus.

E uneus ſola prima cum eu diphthongo ſcribit᷑.Nam triſyllabũ eſt:& apud græcos habet accentu꜡ iñ prima: fuit teſte Homero in.vii.iliados Iaſonis filius ex Hypſiphyle filia Thoantis regis.

E unuchus cum.ch.aſpirato ſcribitur:ille dicitur qui uirilibus eſt exectus.

E uonymus cum.y.græco ſcribitur inſula eſt una ex æoliis in freto ſiculo.

E uphonia cũ.ph.aſpirato &.i.latino ſcribit᷑:transfert᷑ a Priſciano bona ſonoritas. Quintilia.uero in primo elegãtius & ſignificãtius uno uerbo trãſtulit:uidelicet uocalitas:unde lic꜡ græce ευφωνια ex duobus cõpoſitum ſit:tamen aliud eſt compoſitum:aut diſſipatum:& laus linguæ latinæ eſt græcos in ſuis ipſoru꜡ uocabulis transferendis proprietate ſuperare ſi poſſumus uel æquare.

E phranor cũ.ph.aſpirato ſcribit᷑:fuit Iſthmius ſtatuari⁹ ſuo tẽpore laudatiſſim⁹:hoc ẽ olympiade li.hui⁹ teſte Pli.li.xxxiiii.naturalis hiſtoriæ Alexãder Paris ẽ:in quo laudat᷑ ꝙ oĩa ſimul itelligãtur:iudex deaꝝ:amator Helenæ:& tamẽ Achillis interfector:eiuſdẽ dicit eſſe Mineruã Romæ:quæ catulliana appellat᷑:hoc ẽ infra capitoliũ a.Qu.Luctatio catullo dicata:& ſimulachꝝ boni euẽtus dextera paterã & ſiniſtra ſpiceam: ac

paup̱ tenens:eūdē li.xxxv.dixit idem Pli.feciſſe coloſſos:& pinxiſſe ac cōpoſuiſſe uolumina de ſimetria & coloribus:qn & eū docilē ac laborioſum:& in quocunq; genere excellentē fuiſſe aſſerit.unde ait Quintili. li.xii.de inſtitutiōe oratoria:Euphranorē admirandū facit ꝙ & cæteris optimis ſtudiis inter præcipuos pin gendi fingendiq; idem mirus artifex fuit.

E uphrates cū.ph.aſpirato &.t.exili ſcribit̃:fluuiꝰ eſt grādis & memorādus quē haud lōge a fonte trigidis ori ri in mōte periardes maioris armeniæ diligētiores aſſerūt.de quo Lucanꝰ li.iii.& Pli.li.v.plura dixerūt.hic cum longā uiā ægerit & babylonē in duas partes diuiſerit:in mare rubrum tandem deſcendit.

E phroſyna cum.ph.aſpirato:&.y.græco ſcribitur:fuit una ex gratiis:ut uidimus in dictione charites: & de-ſcendit ab ευχραινομαι quod eſt lætor.

E uprepia cum eu diphthongo ſequens cū.e.abſq; diphthongo & penultima cum.i.latino ſcribitur:dici po-teſt decor.Nam componitur ex ευ quod eſt bonum & ϖρεπον decens.

E uryale cum eu diphthongo &.y.græco ſcribitur:fuit regis Minois filia:quæ Neptuno Orienem peperit. Alia fuit filia Proeti argiuoꝝ regis:ut in dictione Proetus uidebimꝰ.Alia ex tribus gorgonibus una.

E uryalus ſimili mō cū.y.græco ſcribit̃:fuit teſte Home.li.ii.iliados unꝰ ex ducibꝰ pelopōneſiacis: q argos & ꝓpinq̄s urbes incolebāt:& ad troiā cū octoginta nauibꝰ uenerūt:quē dixit Homerꝰ diuina pulchritudine: aliū troianum effinxit li.v.&.ix.æneidos Virgi.fuit etiam iſtrionis cuiuſdam nomen:ut Iuuenalis in ſatyra: Credo pudiciciam.Nobilis euryalum:aut mirmidonum exprimat infans.

E urybates cum.y.græco &.t.exili ſcribit̃:fuit teſte Home.li.iliados.ii.Vir ithacus:quē Vlyxes præconē ſem p̱ habebat ad manū idem & Talthybius miſſi fuerunt ab Agamennone ad Achillis tentoria pro briſeide ca pienda:de quibus ipſa apud Ouidium in.iii.epiſtolarum heroidum ait.
Nam ſimul eurybates me talthybiuſq; uocarunt.

E urybibia antepenultima cū.y.græco:& penultima cū.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Heſiodo in theogonia nym pha:quæ ſtellas & luciferꝝ genuit:hanc dixit Orpheus in argonautica filiā fuiſſe Ali ſenis.

E rybiades ſecūda cū.y.græco:antepenultia cū.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Herodoto unꝰ ex ducibꝰ Xerxis.

E urycion antepenultima cū.y.græco:& penultima cum.c.exili:&.i.latino ſcribitur:nomen fuit fabri argen tarii:de quo Virgi.li.æneidos.x.Quæ bonus eurycion multo celauerat auro.

E urycratidas abſq; aliqua aſpiratōe:& cū.y.græco in ſecūda:atq;.i.latino in penultima ſcribitur:uir fuit la-cedæmonius:de quo nonnunq̄; Plutarchus meminit.

E uryclea cum.y.græco &.c.exili ſcribitur fuit teſte Homero li.ii.odyſſeæ nutrix Vlyxis.

E urydamas cū.y.græco ſcribit̃:fuit teſte Herodoto li.v.iliados uir troianus ſomniorum interpres.

E urydame cū.y.græco ſcribit̃:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.vi.uxor Leutichidis regis ſpartanorum.

E urydice antepenultima cū.y.græco:penultīa cū.i.latino & ultīa cum.c.exili ſcribit̃: fuit una Orphei uxor amātiſſima:& ab Ariſteo filio Apollinis amata:quē cū ſemel ipſa fugeret e ſerpēte in calcaneo læſa occubu it:pro qua recuperanda uſq; ad inferos deſcendit Orpheus:ut late & pulcherrime deſcripſit Virgi.lib.ge orgico.iiii.Altera fuit teſte Homero Clymenii filia & uxor Neſtoris:ex qua ſeptem filios & filiā unicam ſu-ſcepiſſe dixit.

E urylochꝰ cū.y.græco & unico.l. ſcribitur:atq;.ch.aſpirato:fuit phlegyoꝝ rex:q teſte Pherecyde deſtruxit thebas anteq̄; ueniret Cadmus:qui eas poſtea reædificauit.

E urymedon cū.y.græco ſcribitur:fuit teſte Homero li.iiii.iliados.Predæ cuiuſdā filius:& auriga Ptolemæi cuiuſdā græcoꝝ principis.Idē teſte eodeʒ Home.circa initiū libri.vi.odyſſeæ fuerat pater Periboiæ:ex qua Neptunus genuit Nauſithoū regē phæachū & patrem Alcynoni.Alter fuit atheniēſium dux cum Demo-ſthene:de quo apud noſtros Iuſtinus li.iiii.tractauit.

E urymone cū.y.græco ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia uympha filia Oceani & Tethyos:uxorque Orcami:& mater Leucothoes.Altera fuit Apollinis filia:quæ Talaoni marito Adraſtum argiuorū regeʒ:& Eriphylen amphiarei coniugem peperit.

E uryon cum.y.græco ſcribitur:fuit Amyntæ macedonum regis filia:quæ patrem a maris inſidiis liberauit.

E uripides cū.i.latino utrobiq; ſcribitur:fuit poeta tragicus:& inter oēs eius generis meo iudicio clariſſimus qđ nomē ideo illi fuiſſe īpoſitū dixit Priſcianꝰ li.ii.de octo partibꝰ orationis:qa natus ea die fuit:q̄ atheniē ſes cū perſis in euripo bellū geſſere.Cuiꝰ progeniē & alia multa:qn & nō uulgarē eius morteʒ:qa a canibꝰ laceratus fuit late ſcripſit Gellius li.xv.noctium atticarum:& li.xvii.floruiſſe dicit circa annū fere poſt con-ditam urbem tricenteſimumuigeſimumtertium.

E uripus cū.i.latino & unico.p.ſcribitur:ē maris p̱s quædā inter boeciā ſeu phocidē boeciæ partē & euboiaʒ inſulā ſita:qđ alterno curſu teſte Pōponio li.iiii.hoc ē curſibꝰ ſepties in die totidēq; nocte refert̃:& adeo i-moderate cōuertit̃:ut uentos ac etiā plena uētis nauigia ſecū portet:dicente Seneca in Hercule œtheo. Eu ripus undas flectit inſtabiles uagas:Septēq; curſus flectit & totidē refert.Dū laſſuʒ titan mergat oceano iu bar.Cuius cām utputo nemo nouit.Nam cum adoleſcens ſupiori anno e conſtantinopoli a Iuliano Ceſari no cardinali ſancti Angeli ad Italiam reuocatus:cū impatore græcoꝝ uenirē: rem hanc tanta admiratione

conspexi: q̄sta aut̄ unq̄ aliq̄d uiderim:aut uidere posse existimē:nec ratione Liuii:quā lib.viii.de secundo bello punico uentis quibusdā ascripsit ueram putaui cum nulla flante aura id idem fieri conspexerim.

Eurypylus cū.y.græco utrobiq̄ scribitur:fuit Herculis & Gasciopes filius:regnauit in coo insula: & cūctorū græcoꝝ augur pitissimus est habitus:non tamē similis Calchāti troiano.Hic cū aliis græcoꝝ ducibus uenit ad troiā:ut ostendit Homerus li.ii.iliados.de quo Virgi.Similiter li.ii.æneidos meminit cū ait.Suspēsi Eurypylum scytarum oracula phœbi mittimus.Alter eodem nomine ex ormenio fuit Euemonis filius:qui teste eodem Homero cum quadraginta nauibus suarum gentium uenit ad troiam.

Eurysthe⁹ cum.y.græco &.th.aspirato scribitur:fuit Stheneli mycenarū regis filius:qui astu Iunonis Herculi imperabat uaria quottidie aggredi monstra:quibus illum perire contigerit.

Eurytus cum.y.græco &.t.exili scribitur:fuit œchaliæ rex:& pater Ioles:de quo uidebimus in dictiōe œchalia:& ab Euryto patronymicū fœmininum eurytis cū.i.latino in ultima deducit̄.Ouidius nona heroidum epistolarū.Eurytidos ioles & insani alcidæ.Alter fuit Eurytus centaurus:de quo Ouidius li.xii.metamorphoseos inquit.Nam tibi seruorum sæuissime centaurorum Euryte.

Europa cum eu diphthongo scribitur:fuit una Oceani & Tethyos filia:ut ostendit Hesiodus in theogonia. Altera fuit agenoris phœnicū regis filia:quæ a Ioue in forma uituli rapitur:& in crætam transfertur: ut late Ouidius li.iii.metamorphoseos explicauit.

Eurotas cuꝫ eu diphthongo &.t.exili scribitur:fluuius ē teste Pli.li.iiii.naturalis historiæ in laconia: qui teste Liuio li.iiii.de bello macedonico urbem lacedæmona præterfluit:& qa ripæ eius abundant lauro:dicunt poetæ sacratum illum fuisse Apollini:dicente Virgilio in Sileno.Omnia quæ phœbo quondaꝫ meditante beatus Audit eurotas iussitq̄ ediscere lauros.

Eustathius antepenultima cum.t.exili & penultima cum.th.aspirato &.i.latino scribitur.Nonnulli uero cōuertentes.t.in.c.scribunt Eustachius sed cum.th.scribi debet.

Eustratius absq̄ aliqua aspiratione scribitur.nam a ϛρατοσ qui est exercit⁹ deriuat̄ nomen fuit philosophi: qui in æthicam Aristotelis scripsit.

Euterpe cum.t.exili scribitur:una fuit ex musis:ut in dictione musa uidebimus:& componitur ex ευ quod ē bene & τέρπω delector:quasi bona sit delectatio.

Eutices absq̄ aliqua aspiratione &.y.græco scribit̄:nomen fuit hæresiarchæ.

Eutychides antepenultiā cum.t.exili &.y.græco penultima cum.ch.aspirato:&.i.latino scribitur:nomen fuit uiri proprium:de quo nōnunq̄ Plutarchus meminit.

Euthymedon cum.th.aspirato &.y.græco scribit̄:nomen fuit philosophi cuiusdam.

Euxinus prima cū eu diphthōgo sequēs cū.x.cōsonāte &.i.latino scribitur:mare illud ē:quod pōtū dicim⁹: ut in ea dictōe uidebim⁹:& cōponit̄ ex ευ quod bonū apud nos indicat:& ξεινοσ hospiciuꝫ uel amic⁹:q̄si bonū sit hospitiū:quod p contrariū dictū est.Nam circa illud loca sunt asperrima & fera:unde ait Ouidi⁹ li.iii.de tristibus.Euxinus falso noīe dictus hꝫ:& li.eodē inq̄t.Quē tenet euxini mendax cognomine pont⁹. Sed teste Pli.li.vi.naturalis historiæ.Pontus euxinus antea ab inhospitali feritate axenus appellatus ē peculiari inuidia naturæ sine ullo fine indulgentis auiditati maris.

Euzonos cū eu diphthongo &.z.consonāte scribit̄:cōponiturq̄ ex ευ qd̄ est bonū & ζωνη cingulum:nec tamē ob hoc teste Seruio circa finē.viii.æneidos per id ille appellat̄:qui bonā zonā hꝫ:sꝫ q est strenuus.Nā ut ait oēs qui militāt cinctos dicim⁹:& ob hoc præcinctos strenuos:ut Horati⁹altius ac nos præcincti sunt:quē admodū discinctos:inhabiles dicim⁹ & inefficaces.Virgi.in.viii.Hic nomaduꝫ gen⁹:& discinctos mulcifer aphros.Quāq̄ secūdū habitum quidam exponant:qui usq̄ in talos fluebat quod Plautus ridet in penulo dicens:Quæ est illa auis cum aphrum uidisset uestem dimissam trahentem.

Exodium cū.o.breui apud græcos & nostros:atq̄.i.latino scribit̄:nā non ab ωδη q est cātus cōponit̄: qa tūc quoq̄ cū œ diphthongo apud nos scriberet̄:uel saltē cū.o.longa:& sic eius dictōis secūda longa esset:quæ semp breuis a nostris poetis ponit̄.Quare potius descēdit a uerbo εξοδιαζω quod ē erogo uel expēdo: & inde exodiū erogatio quædā dicat̄:quod intellexisse uidet̄ Iuuenalis in.iii.satyra ait:Tandēq̄ redit ad pulpita notum Exodiū.i.cōsueta ac manifesta cōtributio & erogatō:quæ quidē ex ludis dabat̄:dicēte etiā Suetonio in uita Tyberii:unde uox attellanico exodio ꝓximis ludis assensu maximo excepta percrebuit hircuꝫ uetulum capreis naturā ligurire.

Exoche cum.ch.aspirato scribit̄:dici potest latine eminentia siue excellentia:quare catexoche.i.per excellentiam interpretatur.unde in quibusdam inscriptionibus comperi.

Exochus cum.ch.aspirato scribitur:potest interpretari eminens.

Exorcismus cum.c.exili &.i.latino scribitur:dici potest adiuratio:nā descēdit a uerbo εξορκιζω qd̄ ē adiuro

Abii qui fuerunt lege historias longas & præsertim Plutarchi. Fumus latine:græce καπνοσ dicitur.At fimus dicitur lætamen:Sed iam ad.g.litteram transeamus.Nam.f.nullaꝫ habet difficultatem:nisi quā in principio libri diximus.

Abii cum.i.latino scribit᷑:urbs fuit uolscoꝝ septuaginta milib⁹ passuū ab urbe distās. Seruius uero cāpaniæ urbē dixit:eo ꝙ uolsci in parte cāpaniæ ponunt᷑.hāc Solinus dixit a Galacto & Bio fratribus siculis conditā fuisse:de cui⁹ euentu late scripsit Liui⁹li.i. ab urbe:& a gabiis gabinus deducit᷑.Virgi.li.æneidos.vii.Ipse qrinali trabea cinctuq; gabino:q gabinus cinctus teste Seruio est tota sic in integꝝ reiecta:ut una eius lacinia a tergo reuocata hominē cingat.Quo genere uestimēti ut ait:cōsul utebat᷑ bella indicturus:quia cū ea ciuitas sacris operaret᷑:bellum subito uenit:tunc ciues cincti togis suis ad bella ꝑfecti sunt:& adepti uictoriam:unde hic ortus est mos.

G ades cum unico.d.a nostris scribit᷑:nōnulli uero græci duplicant.Insula est in fine beticæ prouinciæ:& in extremo nostri orbis uersus occidentē:ubi europa ab aphrica dirimit᷑.Nec deriuationē hab; græcam:ſ; uocabulū pœnū est:qđ ut aiunt septū indicat:eo ꝙ magis in morē sepis circūdet᷑:hanc teste Solino Tyrii rubro mari ꝑfecti erythreā uocauere:dicente Lucano li.vii.Tyriis qui gradib⁹ hospes:de quo in ea dictiōe supra uidimus:in eadē dixit Pōponius li.iii.duo esse ꝑmontoria ea parte qua Oceanu; prospicit super quorum uno eiusdem nominis opulentam urbem esse dixit.super reliquo uero Herculis ægyptii opulentum tēplū & religiosum in quo eius ossa sita dicebantur.

G addir cū duplicato.d.etiā a nostris &.i.latino scribitur:urbē eam puto:quā in gadib⁹ opulenta; Pōponius dixit:de qua Salustius li.ii.historiarū referēte Prisciano in.v.sic ait:ut alii tradiderunt tartessum hispaniæ ciuitatē quam nunc tyrii mutato nomine Gaddir habent.Et ostendit esse generis neutri:quia accusatiuum similem nominatiuo posuit.Nec est fœminini:ut multi putauerunt:quia tunc quoq; dixisset gaddirem.

G æon cum æ diphthongo scribitur:fluuius ille ab aliquibus dicitur:qui ab aliis nilus uocat᷑.

G alatea cum.t.exili scribitur:estq; in penultīa diphthōg⁹ ei apud græcos:quæ in.e.longā a nostris cōuersa fuit:fuit nymphaꝝ una filia Nerei ac Doridis:ipa dicente apud Ouidiū lib.xiii.metamorpho.At mihi cui patre Nereus & dedala Doris Enixa est.& reliqua de illa ꝑsequuntur.

G alatia cū.t.exili &.i.latino scribitur:ꝓuincia est hispaniæ & lusitaniæ cōtermina quā a meridie h;.ab occidēte uero & septētriōe oceanū.ab oriente aūt fluuiū sequanæ:& prouincias germaniæ:& a γαλα quod ē lac nomē assumpsit:qa lacteos hoc ē albos homīes producit.Vnde etiā gallia lic; alteꝝ.l. superassumpserit:& gallogræcia similiter:quæ regio ē minoris asiæ:quasi græcia a gallis capta.ut monstrat Iustinus li.xv.

G elaxaura cū unico.l.&.x.cōsonāte scribit᷑:fuit teste Hesiodo in theogonia nympha Oceani & Tethyos filia

G albana cū unico.n.scribitur:gen⁹ est uestimēti:ut dicūt mulierib⁹ aptū:nā græce dicit᷑ γαλβανη.

G albanū cū unico.n.scribit᷑:est teste Diascoride lachryma herbæ cuiuspiā similis ferulæ:quæ ab ipso frutice ī æstate prorūpit:& inde galbaneus absq; diphthongo deducit᷑.Virgi.li.georgicorum.iii.Galbaneoq; agitare graues nidore cylydros.

G alerus cū unico.l.&.e.absq; diphthongo scribit᷑:nec græcū uocabulū puto:q̄uis nōnulli a γαλα quod est lac deduci uelint.& teste Seruio sup.vii.æneidos genus ē clypei:quod illi albū existimāt.Quib⁹ Virgi.contradicere uidet᷑ cū ait.Fuluosue lupi de pelle galeros.Dicit᷑ etiā teste Frōtone in neutro hoc galerum.

G alesus cu; unico.l.& unico.s.scribitur:& est teste Vibio fluuius tarentinoꝝ:de quo Hora.li.carminū.Vnde si parcæ ꝓhibent iniquæ Dulce pellitis.Ouidi.galesi flumen & regnata petā laconi rura phalāto:& Virgi.Qua niger humectat flauentia culta galesus.Martia.in.xii.Albi qui superas oues galesi.

G alilæa cū.i.latino & æ diphthongo scribitur:pars ē iudææ:quæ teste Pli.syriæ arabiæ atq; ægypto cōiungit᷑

G ammarus cum geminato.m.scribit᷑:genus est cancri:de quo Iuuenalis in satyra:Si te ꝓpositi inquit.Sed tibi dimidio constrictus gammarus ouo Ponitur.

G andarii cum.n.ante.d.scribitur:populi fuerunt asiæ scythicæ:ut ostendit Herodot⁹ li.historiaꝝ.iiii.

G angaridæ cū.i.latino scribit᷑:populi sunt teste Curtio de gestis Alexādri li.ix.inde assyrios & indos iuxta gāgē fluuium.Vnde sic quoq; cognominari putant᷑:de quib⁹meminit Virgi.li.georgicoꝝ.iii.cū ait.In forib⁹ pugnam ex auro solidoq; elephanto Gangaridu; faciam uictorisq; arma quirini:Sane ganges fluuius teste Seneca de situ indiæ fluit per indiam nouem alueis:Melo.i.nilus septem:quod Virgi.li.ix.æneidos tetigit cum ait.Ceu septem surgens sedatis amnibus altus Per tacitum ganges:ſ; ut idem Seneca cōmemorat:nōnulli dixere ꝙ tribus alueis fluat.

G anymedes cum.y.græco & unico.n.scribitur:quia a poetis nostris prima breuis ponit᷑.Sed quoniam apud græcos plerunq; producit᷑:per duplex.n.ab illis scribi consueuit.Fuit filius Trois regis dardanoꝝ:fraterq; Assarici & Ili:qui ob admirandam pulchritudinem a Ioue in forma aquilæ raptus:& in cælu; tractus fingitur ab Homero.Quē Virgilius libro æneidos.v.& alii nostri poetæ secuti sunt.Vnde ait Ouidius li.metamorpho.x.Nunc quoq; pocula miscet:Inuitaq; Ioui nectar Iunone ministrat.

G anyctor cum.y.græco & absq; aspiratione aliqua scribitur:nomen est uiri proprium.

G aramantes cum.t.exili scribitur:populi sunt libyæ psillis contermini:sed in austri plagam magis conuersi:a garamante Apollinis filio:ut quidam putant:sic cognominati.Hi teste Herodoto libro historiarum.iiii.omnem hominis aspectum & loquelam diffugiunt suntq; imbelles & inermes:nec priuata matrimonia no

scunt:sed uulgo omnibus in Venerem licet. Sunt etiam eodem Herodoto teste alii garamantes in extrema uersus austrũ libyæ dispositi: magnus ut ait populus & fortis:e qbus uersus mare propinquior ẽ uia usq; ad lothofagos itinere dierum triginta. De quibus forte intellexit Virgilius in Damone: Extremi garamantes: & Lucanus li.iiii. Non super arantem merone cancriq; sub axe. Qua nudi garamantes arant.

Garamantis cum.t.exili &.i.latino scribitur: fuit filia garamanti garamantum regis: quã Iuppiter Ammodo apud fluuium bagradam compressit: & ex ea hiarbam genuit.

Gargittius cum.i.latino utrobiq;: & duplicato.t.scribitur: fuit teste Iulio Polluce li.v.de uocabulis rerũ ad Commodũ Cæsarem canis cuiusdam generosi nomen: qui geryonis boues custodiebat: & leonibus insultabat: quem tunc Hercules interfecit: cum illius armenta abstulit: fuitq; Cerberi epirotici frater.

Gargara q̃q; cum.g.a nobis scribat̃: secundum tamen etymologiam per.c.scribi deberet. Nam teste Seruio super.viii.æneidos dicuntur: quasi καρα καροσ.i.caput capitis: hoc ẽ altitudinis altitudo. Nã cacumina sunt mõtis idæ: q̃re de illis locut⁹ dixit Virg. Lucus in arce fuit sũma: de quib⁹ late i dictõe mysia uidebim⁹

Gaulus cum au diphthongo & unico.l.scribit̃: genus est nauis.

Gaurus cum au diphthongo & unico.r.scribit̃: mons est campaniæ teste Vibio haud lõge ab auerno lacu positus. de quo Iuuenalis in satyra Neuole ait. Suspectũq; iugum cumis & gaurus inanis: hoc est intus uacu⁹ ut nonnulli exponunt: ego magis puto.i.pauca producens.

Gaza cum.z.consonante scribit̃: uocabulum est persicum: quod apud nos opes indicat: & est generis fœminini: ut in sequente dictione uidebimus.

Gazophylacium secunda cum.z.consonante: sequens cum.y.græco: penultima cum.c.exili &.i.latino scribitur: nomen est compositum ex dictione persica & græca: persica quidem ut gaza quæ opes nobis indicat: ut Virgi.li.æneidos.i. Et troia gaza per undas. Idem: Et gaza lætus agresti: Ex dictiõe uero græca: ut phylaciũ quæ a φυλαττω quod est custodio deducit̃: quasi locus ille esse dicatur: in quo opes reconduntur.

Gelon cum.e.absq; diphthongo & unico.l.scribitur: fuit tyrãnus siculus: cui Hiero teste Plutarcho successit.

Gelonus cũ.e.absq; diphthongo & unico.l.scribitur: fuit teste Herodoto libro historiaꝵ.iiii. Herculis filius: a quo scythici quidam populi geloni cognominati sunt hi ꝓpinqui sunt agathyrsis: qui ut illi coloribus se pingi consueuerunt dicente etiã Virgi.li.georgico.ii. Eoasq; domos Arabũ pictosq; gelonos. hi cũ per deserta scytica discurrunt: sitientes equorũ suorum uenas pertundũt: ac sanguinẽ potant dicente Virgi. libro georgico.iii. Profuit intensos æstus auertere: & inter
Ima ferire pedis salientem sanguine uenam.
Bisaltæ quo more solent: acerq; gelonus.
Cum fugit in rhodopen: aut in deserta getarum.
Et lac concretum cum sanguine potat equino. Hi teste Solino ex hostium cutibus indumenta sibi conficiũt & equis tegmina superponunt.

Gela cum.e.absq; diphthongo & unico.l.scribit̃: fluuius est siciliæ: de quo Ouidius li.fastoꝵ.iiii. Et te uorticibus non adeunde gela. A quo urbs illi adhærens: gela similiter cognominata fuit: ut Virgi.li.iii.æneidos: Immanisq; gela fluuii cognomine dicta: & inde gelous: ut idem in eodem li. Campiq; geloi.

Genealogia absq; diphthongo & unico.l.atq;.i.latino scribitur: dici potest generationis series. Nam componitur ex γενεασ generationis & λοια sermo.

Genethlios cum.th.aspirato &.i.latino scribit̃: dici potest a nobis natalis: & inde genethliac⁹.i.natalitius.

Geographia cum.e.absq; diphthõgo &.i.latino scribit̃: Et componit̃ ab γιας quod est terra: & γραφια descriptio. nam γεα terra: & per synæresim γη.

Geometria absq; diphthongo: & cum.t.exili atq;.i.latino scribitur: Et componitur ab γεασ quod est terræ: & μετροσ mensura.

Georgica cum.i.latino &.c.exili scribit̃: componitur a γεας quod est terræ & εργον opus.

Geryones cum.y.græco scribitur: fuit ut dicunt poetæ: hispanus: tergeminus: quem Hercules uictũ nobilib⁹ priuauit armentis dicente Seneca.
Inter remotos gentis hesperiæ greges
Pastor triformis littoris charchesii
Paremptus: acta est præda ab occasu ultimo.
Notum chitæron pauit oceano pecus.
Et Virgi.li.viii.æneidos. Nam maximus ultor Tergemini nec Geryone spoliisq; superbus Alcides. Nãq; declinatur hic geryones huius geryonæ: ut Anchises anchisæ. Hesiodus uero in theogonia triũ capitũ hominem dixit: quẽ fulguris filium asseruit dicens: χρυσα ορ δετεκε τρι καφαλον γηρυονηα

Gerrus cum duplicato.r.scribitur: fluui⁹ est scythiæ: & teste Hero.li.histo.iiii. septim⁹ ab istro memoria dign⁹

Getæ cũ.t.exili scribitur: populi sũt thraciæ: ut dixit Pli.li.iiii.naturalis historiæ: de quib⁹ Oui.xviii.epistola libri secundi de ponto ait. Nulla getis toto gens est truculentior orbe: & li.v.tristiũ multa de illis ꝓsecut⁹ est. At uero Appianus insignis historicus græcus dixit: Getæ sunt quos dacos uocãt. nonnulli uero alii illos

esse affirmat:quos iam gothos uocamus. Salustius uero referente Seruio super.vii.æneidos dixit illos esse mysios a Lucullo superatos.

G etulia cum.t.exili &.i.latino scribitur:regio é in aphrica:quã Pli.li.v.naturalis historiæ dixit hactenus fuisse ætolorũ parte:sed pulsi incolæ propriã fecere gentẽ uersus æthiopes:quæ ab oriente mõtuosa est:& elephantes gignit:ut Iuuenalis in satyra quæ incipit:Omnibus in terris ait:Cum getula ducẽ portaret bælua luscum.nam a getulia getulus deriuatur cũ accentu in penultima:ut in scãsione præfati uersus ostendit:& in eo Virgilii li.iiii.æneidos cum ait:Aut captam ducat getulus hiarbas:ubi tam prima q̃ secũda longatur Quod ab omnib⁹ poetis obseruari comperimus:excepto Martiale:q li.epigrãmatum primo tã primã q̃ secundam breuiauit cum ait. Traducta est getulis nec cæpit arena nocentes.

G yas cum.y.græco scribitur:nomen fuit uiri troiani proprium.

G yarus cum.y.græco scribitur:insula ẽ parua:& una ex cycladibus ad quã noxii romani dãnabant:dicẽte Iuuenali in prima satyra:Aude aliquid breuibus gyaris & carcere dignũ si uis esse aliquid. Dixitq; in plurali: ut hanc & similem designaret hac & mycone:altera.f.& cycladum insula Delon oras & littora circum Errãtem:ut dixit Virgi.li.iii.æneidos:Pius arcitenens ĩmotãq; coli dedit:& contẽnere uentos.

G igantes cum.i.latino &.t.exili scribitur:dicunt a poetis terræ filii sine patre:quos qnta luna natos dixit Virgilius li.georgico.i.& Ouidius li.v.fastorum addidit cum pedibus serpentinis. Qui cum deos cælo pellere conarentur:a Ioue fulminati fuerunt.

G igantomachia cum.i.latino utrobiq;:&.t.exili atq;.ch.aspirato scribitur:dici põt gigãtũ μαχια.i.bellũ.

G illus cũ.i.latino & duplicato.l.scribit:fuit uir tarẽtin⁹:de quo Hero.li.histo.iiii.nonnulla explicauit.

G ymnosophistæ prima cũ.y.græco sequente.m.& penultima cũ.i.latino scribitur:dictio est cõposita ex γυμνοσ qđ est nudus:& σοφιστησ sapiens. Nam teste Pli.vi.naturalis historiæ fuerunt indorũ philosophi Alii dixerunt chaldæorũ:quos & dryiudas Laertius li.i.de uitis philosophorũ obscure & p sentẽtias philosophari dixit.dicebantq; colendos esse deos:nil mali agendum:& mortẽ contẽni oportere. De his meminit Lucanus li.iii.& Hieronymus in prologo bibliæ.

G ymnasiũ cum.y.græco sequente.m.scrbitur:locus est palestræ:ubi nudi exercebant:quod nõnunquã p oĩ exercitio:ac exercitii cuiusq; loco ab auctoribus capitur.

G ymnasiarches pria cũ.y.græco antepenul.cũ.i.latino:ultĩa cũ.ch.aspirato scribit:dici põt prĩceps gymnasii

G yges cũ.y.græco scribitur:Tres hoc noĩe dignos memoria cognomĩatos cõperi. Vnũ quẽ dixit Hesiodus ĩ theogonia cæli & terræ fuisse filium:Briareiq; fratrẽ. De quo Ouid.in li.de tristib⁹ ait:Centimanũq; gygẽ ut in dictione Briareus uidimus. Aliũ lydium quem Plato pastorem regis lydiæ fuisse refert:qui cum die q̃dam uenisset in nemus:coactus magnis imbribus in quendam terræ hiatum descendit:ubi equum æneum uidit:in cuius lateribus fores esse cum animaduertisset:illis apertis corp⁹ hominis comperit magnitudinis inusitatæ:qui in dexteræ digito aureum annulum detinebat. Illum ergo cũ detraxisset:& digito suo ĩdueret:ad alios pastores reuersus est:& cum forte annulum ad palmas reduxisset perpendit a nemine se uideri Ipse autẽ cuncta uidebat. Atq; deĩde annulo reuoluto cõspiciebat omnino:qua sane oportunitate usus reginæ stuprũ intulit. Qua postmodũ adiuuante regẽ interfecit:& illos sustulit:quos ad regnũ sibi obstare arbitrabat:unde beneficio annuli & reginæ rex lydiæ effectus est. Tertius fuit puer quidã Cnidius:qui ab Horatio in secundo carminum formosissimus memoratur his uersibus.

Vt pura nocturno renidet
Luna mari cnidiusue gyges:
Quem si puellarum insereres choro:
Mire sagaces falleret hospites
Discrimen obscurum solutus
Crinibus ambiguoq; uultu.

G ynæcium cũ.y.græco:sequens cũ æ diphthõgo & penultima cũ.c.exili &.i.latino scribitur:locus est in ædibus solis mulieribus ad habitandum datus Terentius in phormione:Vbi in gynæciũ ire occipio:puer ad me occurrit:& a γυναικων hoc est a mulieribus deducitur.

G ynæconitus eodẽ modo scribit:& idẽ quod gynæcium designare uidet Aemilius Probus ostendere in pœmio de excellentibus ducibus cum ait:Materfamilias apud romanos primum locũ tenet ædium:atq; in celebritate uersatur:quod multo fit aliter in græcia. Nam neque in conuiuium adhibetur:nisi propinquorũ nec sedet nisi interiore parte ædium:quæ gynæconitis appellatur.

G ynæcia eodem modo scribitur:& ponitur a nostris nonnunquam pro bona dea: ut uidebimus in dictione Maia.

Gyndes cũ.y.græco scribitur:fluuius est qui nascitur in montibus mantianis & fluens p dardaneos ingredit tigrĩ:ut scripsit Hero.li.histo.i.De quo Seneca li.iii.de ira inquit:Cum gyndes fluui⁹ secũde post euphratẽ magnitudĩs cyri ipetũ uenĩẽtis cõtra babylõios ĩtercipet:& qdã ex militib⁹ sũme dilect⁹ regi ei⁹ moliẽs trãsitũ:rapacitate fluuii absorpt⁹ esset:rex irat⁹ amicũ ulcisci statuit:iurãs ut q nũc præclarũ equitẽ uorauisset

mox uix tingeret genua mulieris. Nec peragendo segnior bellum indictum hosti cum flumine gessit: anno integro cum totis copiis gyndem fluuium p magnas deductu3 fossas: in quadragintasex alueos dispartiuit eo opere prædoctis fossoribus etiã euphratem longe ualidissimũ per loca uaria deriuauit: nomenq3 tunc illi perdere fecit: quare & babylonem hostiliter cæpit.

G ypsum cum.y.græco scribit: genus est calcis albæ: quæ facile conglutinat: & indurescit. unde si labore ex illa signa formãtur. Iuuenalis in secunda satyra. Plena omnia gypso Chrysippi inuenies.

G yrtone cum.y.græco &.t.exili scribit: nomen fuit urbis pelasgice siue thessalice.

G yrus cum.y.græco scribitur: & circuitum apud nostros designat.

G isco cum.i.latino &.c.exili secundum græcam litteraturam scribitur: fuit eo nomine Hamilcaris filius longe prius q̃ punica bella fierent. Alter fuit pater eius Hastrubalis: qui cum Scipione plurima bella gessit.

G ytheus cum.y.græco &.th.aspirato scribitur: nomen fuit uiri proprium.

G laphyrus cum.y.græco scribitur: dici potest latine festiuus.

G lauco cum.c.exili scribitur: fuit atheniensis philosophus.

G laucus cum.c.exili scribitur: Quo nomine diuersi cognominati fuerunt. Nam unus de potnia ciuitate fuit: q cum sacra Veneris ꝓhiberet: illa irata immisso furore libidinis equabus: quibus ipse ferebat: ab illis morsibus est dilaceratus: ut dixit Seruius super.iii.georgicoꝝ: ubi dixit Virgi. Et mente3 uenus ipsa dedit quo tẽpore glauci Potniades malis mẽbra assumpsere quadrigæ. Alter fuit piscator: qui conuersus deinde in deu3 marinum: ardenter amauit Scyllam. De quo plene Ouidi.li.metamorphoseos.xiii. Alium dixit Herodotus li.historiarum.i.chium fuisse: qui primus ferri consolidaturam adinuenit. Et alium in eodem li.rettulit Hippolochi filium: a quo reges apud iones nati sunt.

G lycerium prima cum.y.græco sequens cum.c.exili & penultima cum.i.latino scribitur: nomen fuit puellæ: quod apud nos significat dulcem amorem. Nam componitur ex γλυκυσ: quod est dulcis & εροσ amor. Et sic quoq3 per diminutionem adulatione amatoria a græcis ꝓlatum. q̃q̃ & glycera reperiatur. Martia. in.xi. Formosam glyceram amat lupercus

G losa cum unico.s.a nostris scribitur: sed a dictione græca traducitur: quæ per geminu3.s.scribitur: hoc est a γλωσσα quæ est lingua: eo q uicem doctoris glosa detineat. Et inde glossema cum duplicato.s.scribitur Quod Quintilianus in primo interpretat: quasi uoces minus usitatas.

G nomon cum unico.m.scribit: dici potest teste Pli.li.ii.naturalis historiæ umbilicus.

G natho cum.th.aspirato scribitur: nomen est uiri ꝓprium: sed deductum a γναθοσ quod ẽ bucca uel maxilla: quã ille maxiẽ explere cupiebat. Nam ob id sic quoq3 parasit⁹ ille apud Terentiũ noĩatus fuit.

G nosus cum.g.ante.n.a pluribus ex nostris scribit: s3 quia apud græcos habet.κ.quod in.c.nostru3 transferri consueuit: scribunt aliqui cum.c.uidelic3 cnosus & non cum.g. Alii uero ob affinitatẽ litterarum.κ.in.g. conuerti dicunt: ut in sequenti dictione uidebimus: fuit cretæ ciuitas in qua Minos utplurimu3 habitare cõsueuit: unde gnosia deducitur.

G obius cu3.g.littera teste Prisciano: &.i.latino a nostris scribitur: q̃q̃ apud græcos.κ.scribat: quod i.c.a nobis conuerti consueuit: sed ob affinitatẽ litterarũ in.g.conuersu3 fuit: piscis est uilis. de quo Iuuenalis in satyra. Atticus eximie si cœnat inquit: Nec nullum cupias cum sit tibi gobio tantũ in loculis: & Martia.in ultimo: Principium cœnæ gobius esse solet.

G obryas cum.y.græco scribit: fuit teste Herodoto li.historiaꝝ.iiii.uir persa nobilis: unus ex his q cu3 Dario cõiurarunt in magũ. Nam erat Darii Socer anteq̃ regnum Darius ipe adipisceret: ut idem Hero. ostendit circa initium lib.vii.historiarum.

G onnus cum duplicato.n.scribitur: fuit teste Herodoto li.historiaru3.vii.urbs in superiori pte thessaliæ: unde ad thessalia3 quispiã introitus cõperitur. alius scilic3 ab eo qui iuxta peneum fluuium habetur.

G orgias penultima cũ.i.latino scribit: fuit teste Quintiliano lib.iii.de institutione oratoria siculus natõne & Empedoclis discipulus: quin & Isocratis atq3 aliorum plurium philosophorum & oratorũ præceptor. Idẽ teste Plinio li.xxxiii.naturalis historiæ: hominũ primus & auriã statuam & solida3 delphis in templo sibi posuit.lxx.circiter Olympiade: tantus erat tradendæ oratoriæ artis quæstus.

G orogytion antepenultima cũ.y.græco & penultima cum.t.exili &.i.latino scribitur: fuit troian⁹ Priami & Castianiræ filius formaq3 & uiribus præstans: ut dixit Homerus li.viii.iliados.

G orgones cum unico.n.scribitur: fuerunt insulæ in oceano æthiopico: in quibus Medusa cum sororibus regnabat: ut uidebimus in dictione pegasus.

G ortyna cum.t.exili &.y.græco scribit: fuit teste Home.li.ii.iliados urbs cretæ pulchris cincta muris: quã teste Solino lenæus præterfluit amnis: p quẽ Europã tauri dorso usq3 ad eã portatã ferũt: a q̃ terra ps urbis cognominata fuit: dicente Ouidio libro fasto.v.de illa loquẽte. Parsq3 tuũ terræ tertia nomẽ h3. Iuxta gortynã nascunt calami ꝓ sagittis aptissimi dicente Virgi.li.xi.æneidos: Spicula torquebat lytio gortynia cornu Nam ab gortyna gortynius & gortynia deducunt: ut idem Virg.in bucolico ait: Aut armenta secutu3 Perducent aliquæ stabula ad gortynia uaccæ. Nãq3 ibidẽ aliquãdo fuisse armenta Solis testat Seruius. Verum

moderniores mutãtes.g.in.c.non gorthynã sꝫ cortynã iã dicũt:ac scribunt:ut in ea dictõe uidim⁹.Sed nos seruato.g.in antiquis & emendatissimis codicibus scriptum comperimus:sane cortina absq; aliqua aspiratõne &.i.latino aliud significat ut supra uidimus.

G racchus cũ duplicato.c.& secundo aspirato scribitur: nomen est auis a uoce deductum teste Quintiliano in.i.de institutione oratoria: fuit etiã cognomen clarissimorum quorundam romanoꝝ qui non mõ rebus gestis:sꝫ eloquentia præcipue claruerunt:dicente Hieronymo sup Amos ꝓphetam:Oratores Lysiaꝫ & Hyperidem:Periclẽ & Demosthenẽ:Gracchos Catones Tullios & Hortensios in cælũ laudib⁹ ferunt poetæ:si epici sunt Homeꝝ atq; Virgi.si lyrici Pindarũ & Flaccum crebro sermone concelebrant.

G radiuus cũ.i.latino scribitur:non ẽ uocabulum græcũ neq; latinũ sꝫ trax quod bellicosum designat & fortẽ diciturq; latine Mars:eo q maribus in bello præsit:ut dixit Varro de lingua latina:cũ per uiros fiant prælia.Et dicit̃ filius Iouis ex Iunone.Ouidius uero dixit in.v.metamorpho.illuꝫ fuisse Iunonis filiũ absq; patre:ita ut cũ uideret Iuno maritũ Iouẽ absq; mulieris seruitio percusso capite emisisse Mineruam armatam ibat ipsa ad Oceanũ quæsitura quoniam pacto & ipsa absq; uiro parere posset:sed itinere fessa cũ forte ad hostiũ deæ Floræ uxoris Zephyri resedisset a Flora interrogat̃ quorsuꝫ & qua de causa ꝑgeret.Quod cum didicisset Flora obtulit suffragari:si Ioui forent tacita noĩa suffragantis.ꝓmisit id Iuno ac iuramẽto firmauit.Mox docuit illã Flora in campis oleniis florem eẽ:quo tacto repẽte sine uiro cõciperet.Quod Iuno experta Martẽ concæpit:& deinde pepit ferocissimũ & bellicosuꝫ:qui belloꝝ deus est habitus:unde Flora ad Nasonem loquens in.v.fastorum inquit.

Mars quoq; si nescis per nostras editus artes.

Iuppiter hoc & adhuc nesciat usq; precor.& reliqua ubi eandẽ fabulã ꝓsequit̃.Hunc Statius in li.thebaidos dixit in thracia tenere sedẽ domũq; illius descripsit & familiã:cuius & Bellonã sororẽ aurigã esse uoluit.huic romani teste Seruio super primũ æneidos duo constituere tẽpla:unũ in urbe tanq̃ urbis custodi:alterũ extra urbẽ in uia appia portæ ꝓximuꝫ:quasi ꝓ republica pugnatori.Idẽ mutuo amore dilexit Venerẽ uulcani cõiugem:de quo Ouidi.in.iiii.metamorpho.li.& circa finẽ li.ii.de arte: & in primo de fine titulo late ptractauit eundẽ dixit Homerus in li.iliados semel uulneratũ fuisse in extremo lateris a Diomede:& tãto uocis sonitu exclamasse:q̃to aliorũ.x.millia potuissent:Quod lepidissime in latinum Caro noster Arreti.in ipsum Martem inuehens traduxit:cum dixit.

Nec tibi iam semper prosunt crudelia bello.
Vulnera:nam repeto sæpe tulisse uices.
Cum latus extremum cuspis diomedea fixit.
Proh pudor atq; homini uulnera facta deo.
Tum quantum exclamant hominum bis milia quinq;.
Cum repetunt acri bella nefanda manu.
Tam magna terras complesti ac æthera uoce:
Vt tremerent danai dardaniiq; simul.
Dicitur & xantus mediis exterritus undis:
Concussa est ide:territus est simois.
Visaq; tum uolucris tremulis petere aera pennis.
Rhœtei & pisces concaua saxa petunt.
Turbine dehinc cælo tendit sic oblitus ille.
Sanguine diuino constitit ante deos.
Non hominum puduit regi diuumq; parenti.
Dicere mortali uulnera facta manu.
Dicere nec puduit pedibus sperasse salutem.
Hei mihi q̃ melius tardus inersq; fores.
Iuppiter ipse pater rabiem sæuosq; furores
Increpat:& matri quod nimis ipse places:
Quodq; tibi cordi bellum & discordia pugnæ
Inuisumq; sibi non minus esse docet:
Heu quod tytide uulnus non altius actuꝫ
Corq; ferox medium ruperit hasta tuum.

Quare & Iuuenalis in satyra Exemplo quodcunq; malo ad Caluinũ qui deposito fraudatus fuerat inquit.
Tu miser exclamas:ut stentora uincere possis.Vel potius q̃tuꝫ gradiuus homeric⁹ audis Iuppiter hæc.

G ræcus cũ æ diphthongo &.c.exili scribitur:fuit rex atticæ regiõis:a quo græci dicti sunt:ut dixit Aristo.i me theoris:unde græcia græcanic⁹ & græciẽsis deducit̃.Sane apd̃ græcos uarie locuti sunt auctores:qd̃ ex linguaꝝ copia q̃ se plurimũ iactãt ꝓuenire necesse fuit.nã qnq; apd̃ illos liguæ habẽt:quæ declinatõib⁹noiuꝫ & uerboꝝ ac litteraꝝ quarũdaꝫ uarietate dephẽd unt̃:ut attica æolica ionica dorica & ΚΟΙΝΗ.i.cõmuuis.

G rámatica cũ duplici.m.&.t.ac.c.&.i.latino ſcribitur:dici pốt a nobis litteraria.Ná deſcédit a γραμμα qđ apud nos é littera:& teſte Quintilia.inemédate loquédo atq; ſcribédo grámatica cóſiſtit: ita ut litteræ ſuas cuſtodiunt uoces:& uelut depoſitũ reddát legentibus. Quod uero ad ſignificate & ornate dicendum aut ſcribendum ſpectat:maiori competit artifici:q̃q; & a grámaticis auferri non debeat.

G ranicus cum unico.n.&.i.latino atq;.c.exili ſcribitur:fluuius eſt phrygiæ in ꝓpontidem iuxta cyricum cadens:de quo meminit Homerus circa initium li.xii.iliados.

G raphia cũ.ph.aſpirato &.i.latino ſcribit᷑:dici pốt a noſtris ſcriptura:quæ nó ſolũ exarationé litteraꝝ: ſ; cu; hoc etiá picturá quẽadmodu; apud græcos ea dictio graphia ſignificat:unde ſcribo apud noſtros ꝓ eo qđ eſt pingo ab auctoribus noſtris ſæpe poſitũ fuit.Pli.li.xxxv.naturalis hiſtoriæ de Nicomacho pictore locutus inqt:ſcripſit & Apolliné & Dianá deũ Matré in leone ſedenté.i.pinxit.ſimiliter Iuuena.i ſatyra: Credo pudiciciá inqt.Dacius & ſcripto radiat germanic⁹auro hoc é picto.Quare & picturas legere dicimur:quéadmodũ & ſcripturas.Virgi.li.æneidos.vi.Quin protinus nomé ꝑlegerét oculis:& reliq.& a graphia graphiũ cũ.ph.aſpirato ſtilus dicit᷑:quo in cæris antiq plurimũ ſcribere cóſueuerant:& idem zographia quaſi ζωων.i.animaliũ pictura:unde Pli.eodé li.Dionyſius inqt nihil aliud q̃; hoíes pinxit:ob quod anthropographos cognominat⁹:quod cũ.th.aſpirato ſcribit᷑:& ſignificat ανθρωπων.i.hominũ γραφεα pictore;: ueꝝ ægypti ex annalib⁹ eoꝝ teſte eodem Pli.apud iṗos inuentá picturá prius q̃; in grætiá tranſiret affirmát græci uero alii apud ſicyoné:alii apud corinthios reptam omnes ab umbra hoís linteis circũducta.Itaq; talé primá ſcripturá ſingulis colorib⁹ confectá monochromató dixerunt:qđ cũ.ch.aſpirato &.t.exili ſcribit᷑ & ſignificat μονον.i.unicũ χρωματων.i.coloꝝ:qa unico tantũmó uidelic; umbratili colore pingebátur: in quo pingendi genere teſte Quintili.li.xii.de inſtitutóe oratoria claruerũt Polygnotus atq; Aglaophon quoꝝ ut ait ſimplex color tam ſui ſtudioſos adhuc h;:ut illa prope rudia ac uelut futuræ mox artis primordia maximis q poſt eos extiterũt pictorib⁹ præferant:ꝓprio quodá intelligédi:ut mea opinio fert ambitu: Aut apud romanos teſte eodé Pli.honos huic arti mature cótigit.ſiquidé cognomía ex ea traxerunt fabiæ clariſſime gentis princepſq; cognominis.Fabius æde; ſalutis pinxit:anno urbis códitæ quadringenteſimo quinq̃geſimo quæ pictura ut ide; Pli.pergit:durauit ad noſtrá memoriá in ædea Claudii principatu exuſta ꝓxime celebratas é in foro ærei Herculis pacuuii poetæ pictura Ennii ſorore geniti:hæc ille oſtendés:deide hanc arté ab honeſtiſſimis manib⁹ non ampli⁹ fuiſſe ſpectatá:ſed inter liberales ſemp habitá:& nunq; a ſeruis exercitá:ſed dignatio inquit præcipua romæ increuit Valerio Maxío cóſule:cũ Meſſalla princeps tabulá pictá prælii:quo carthaginéſes Hieroné in ſicilia uicerant:ꝓpoſuit in latere curiæ Hoſtiliæ anno ab urbe condita.cccc.xc.fecit hoc idem &.L.Scipio tabulá quá uictoriæ ſuæ aſiaticæ in capitolio poſuit: poſt quos idem & nónulli alii fecerunt.At in tabulis externis auctoritaté romæ publice primus oíu; fecit.L.Mũmius cui cognomé achaica uictoria dedit.Ná cu; in præda uendéda rex Attalus ſexdeci; libris Ariſtidis tabulam emere uellet:in qua liber pater pictus erat:ṗcium miratus ſuſpicatuſq; in ea aliqd uirtutis quod ipſe neſciret reuocauit tabulá:& deinde in Cereris delubro poſuit.Quá primam picturam externa; Plinius ipſe putauit romæ publicatá:iuxta quæ Iuuenalis poeta locut⁹ uidetur in ſatyra Atticus eximie cum ait.

Tum rudis & graias mirari neſcius artes.
Vrbibus euerſis prædarum in parte reperta.
Magnoꝝ artificũ frágebat pocula miles.unde li.xxxvi.inqt idé Pli.uictoria Pópeii:de Mithridate primu; ad margaritas gémaſq; romanos mores inclinauit:ſicut.L.Scipionis:& Cn.Manilii cælatum argentum:& ueſtes attalicas & triclinia ærata:ſicut.L.Mũmii ad corinthia & tabulas pictas.

G ryllus cũ.y.græco & duplicato.l.ſcribitur:quo noíe uocatus é Xenophontis filius:qui glorioſe pro patria occubuit:cuius laudes & epitaphia ut dixit Ariſtote.innumeri ſcripſere. Socrates etiam ſi Hermippo credimus illius laudes ſcripſit.

G rynia prima cu;.y.græco:& penultima cu;.i.latino ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriaru; primo urbs in æolia:& in finibus ioniæ:a gryneum nemus dici in ſequenti dictione oſtendemus.

G ryneum nemus cum.y.græco ſcribitur:ſic quoque dictu; a grynia ciuitate aſiæ in cóſinibus æoliæ & ioniæ quam puto aliquando clazomenam dictam.Nam de grynia loquitur Herodotus: de Clazomene uero ait Seruius ſuper quartum æneidos librum:cum apud Virgilium dixiſſet ad Aeneam:Dido:Sed nunc Italia; magnam gryneus Apollo:Italiam liciæ iuſſere capeſſere ſortes:ubi dicit Seruius Clazomene ciuitas eſt in aſia:iuxta quam nemus eſt gryneum:ubi Apollo cum reuerentia magna colitur:& ſuper æglogam quæ inſcribitur Silenus ait idem Seruius gryneum nemus eſt in finibus ioniis Apolloni conſecratum. At conſtat gryneam in confinibns ioniæ eſſe:ut ſupra uidimus.Vnde ait ibidem Virgilius ad Gallum loquens de calamis quos illi dabant᷑muſæ.

His tibi grynei nemoris dicatur origo.
Neqs ſit luc⁹quo plus ſe iactat apollo.Náq; in eo dabant᷑ manifeſta Apollinis reſpóſa cui præfuit Mopſus ipſius Apollinis filius ex Mantone filia Tyreſiæ uatis thebani natus:ut dixit Pomponi⁹ libro.i.de quo Statius ſæpius in dubiis auditus Iaſone mopſus:& ut Seruius ipſe ſup eandem æglogam atteſtatur in hoc Cal

chas & mopſus inter ſe contenderunt de peritia diuinandi: ſed a mopſo ſuperatus Calchas dolore interiit: ut in carminibus Euphorionis ſcribi dixit.

G ryps huius gryphis declinatione græca: & in plurali gryphes facit. at nonnulli ex noſtris hoc tempore grypho gryphonis declinát. Quorum omnium prima cum.y.græco ſcribitur: eſt animal quadrupes & pennatum: quod in hyperboreis montibus naſcitur: & in omni parte corporis leo eſt præter allas & faciem: quibus aquilas repræſentat: eſtq; hominibus & equis maxime infeſtus: ut etiam tetigit Virgilius in buccolicis: Iungentur iam gryphes equis.

G rypus cum.y.græco & unico.p.ſcribitur: dicitur naſus gibbus ſeu aquilinus: & gryphis ſimilitudine deductus.

h Adrianus cum aſpiratione principii: &.i.latino in antiquis inſcriptionibus ſemper ſcriptum comperi. Naꝫ apud athenas ad fauces aquæductus extra ciuitatis mœnia ad unū miliare litteris latinis ſic ſcriptū comperi. Imp. cæſar ælius Hadrianus: Antonius. Aug. pius coſſ. iii. trib. pot. ii. p. p. aquæductum in nouis athenis cœptum a diuo Hadriano pater ſuo conſūmauit: dedicauitq;. At uero adrianus ſine aſpiratione nomen eſt gentile ab adria urbe deductum: ſane dictio hadriana ꝓ filia Minois regis crætæ: ut inſcii quidam moderni ſomniauerunt: nunq̃ cóperta apud antiquos & doctos fuit: ut late uidimus in dictóe aradnē

H æma cum æ diphthongo ſcribitur. dicitur apud nos ſanguis: unde dictio hæmilius forte deducitur: & ſimili modo aſpiratur. Sed nos aſpirationem abiecimus: ut in antiquis inſcriptónibus aſpeximns: de quo ſupra in dictione æmilius late uidimus.

H æmatites cum æ diphthongo & duob⁹.t.exilib⁹ atq;.i.latino ſcribit᷑: lapis eſt ruboris ſanguinei: a quo nomen aſſumpſit. Nam αιμα græce latine ſanguis dicitur.

H æmorrois cum æ diphthógo & duplicato.r.atq;.i.latino ſcribitur: dici poteſt a noſtris ſanguinaria. Naꝫ ab αιμα quod eſt ſanguis deducitur.

H æreſis ſola prima cum æ diphthongo & ultima cum.i.latino ſcribitur: dici poteſt a nobis optio ſeu electio. Nam deducit᷑ ab αιρουμαι quod eſt opto ſeu eligo: unde aphæreſis quæ apud noſtros ablatio dicitur: & diæreſis quæ eſt diuiſio atq; ſynæreſis quæ eſt diuiſorum coniunctio: a nónullis uero ſecta hæreſis ipſa traducitur. Cicero auté uocabulo græco utitur in paradoxis cum ait: eſtq; in ea hæreſi quæ nullum ſequit᷑ florem orationis.

H æreſius cum aſpiratione & æ diphthógo ſcribitur: nomen eſt uiri proprium.

H ageſilaus cum aſpiratione principii &.i.latino atq; unico.l.ſcribit᷑. fuit rex lacedæmonius non poteſtate ſꝫ nomine: quéadmodum cæteri ſpartani reges creari conſueuerant: nam mos erat apud illos teſte Plutarcho & Aemilio a maioribus lacedæmoniis traditus: ut duos ſemp haberét reges noíe magis q̃ imperio: ex duabus familiis Prodi & Eriſthenis: qui princeps ex ꝓgenie herculis ſparte reges fuerant: hoꝝ ex altera in alterius familiæ locum fieri nó licebat. Ita utraq; ſuū retinebat ordiné: & primū quidé ratio habebat᷑: qui maximus natu eſſet ex liberis eius qui regnás deceſſiſſet: ſin is uirilem ſexū non reliquiſſet: tūc deligebat᷑ qui proximus eſſet ꝓpinquitate: ꝑ quem modū mortuo hagi rege frater Hageſilaus ſubſtitutus eſt. hic cū a cæteris ſcriptoribus græcis tū eximie a Xenophonte ſocratico collaudat⁹ eſt: eo ení uſus eſt familiariſſime: geſſitq; ſtrenue plurima bella & religioſus in deos: piuſq; í patriá fuit: qn & magiſtratib⁹ obedientiſſimus.

H ageſipolis cum aſpiratione principii &.i.latino utrobiq; ſcribit᷑: uir fuit athenienſis de quo nunq; Plutarchus meminit.

H alcyones cum aſpiratione principii &.c.exili atq;.y.græco ſcribit᷑: unde neceſſario dictioné hanc aſpirari índicant poetæ: qui exilem conſonanté ante illam poſitam in aſpiratam conuertunt. Theocritus in buccolicis χαλκυονεσ στερευητι τα κυματα τηνδε λαλτατην ubi dixit χαλκυονεσ cū.χ.& nó καλκυονες cum.κ.quod factum eſſet ſi halcyones non aſpiraret᷑. Nam ibi και eſſe debuit: ſꝫ per ſubſequenté uocalem diphthongus ipſa αι abiecta fuit: &.κ.littera exilis & ſimplex in.χ.litteram aſpiratá ob aſpirationé ſequentis uocalis conuerſa fuit: quéadmodū ſupra oſtendim⁹. Quare ſi nó fuiſſet eius dictióis prima aſpirata exilis & ſimplex.κ.remanſiſſet. Et ſunt aues teſte Plinio li.x.naturalis hiſtoriæ paulo minores paſſerib⁹: habét q; maiori ex ꝑte pēnas purpureas cádidis admixtas: collo gracili ac ꝓcero: quas uideri cótingit raro: qa nūq̃ niſi circa ſolſticia & in bruma in q̃ oua deponunt apparét. Ná tunc quoq; medio fere hyemis in mari ipo nidificant: quo tépore ſi pontus undoſus fuerit: ipis ouis máſueſcit. Caduntq; ꝓcellæ oés donec halcyones poſita oua foueant. Et cum ſeptem dies ſint quibus educunt pullos: ſeptem alios adiungunt quibus part⁹ enutriant. de quibus Ouidius li.xi.metamorpho.dixit.

Perq; dies placidos hiberno tempore ſeptem.
Incubat halcyone pedentibus æquore nidis.
Tum uia tuta maris: uentos cuſtodit & arcet.
Aeolus egreſſu: præſtatq; nepotibus æquor.

H alicarnasus cum unico.l.sequente.i.latino &.c.exili atq; unico.s.scribitur:deriuaturq; ab αλιοσ qd' marinum indicat:& simili modo aspiratur:ciuitas est maritima in caria regione minoris asiæ argiuoru3 colonia: ut Pomponius li.i.scripsit:in qua Mauseoli nobilis extat opus:ut in ea dictione uidebimus.

H aliacmon cum unico.l.&.i.latino atq;.c.exili sequente.m.scribitur.fluui⁹ est macedoniæ:ut testatur Hesiodus in theogonia.

H alys cu3 unico.l.&.y.græco scribitur:fluuius est qui teste Plinio li.vi.naturalis historiæ oritur ex radicib⁹ tauri montis & defluens per cappadociam disiunxit olim regna lidiæ a persis:ide3 teste Herodoto inter paphlagonas uersus boream exiens:in euxinum pontum desinit.de hoc locutus Apollo ait:Crœsus tráfgressus halym plurima regna perdet.

H alizones cum unico.l.&.i.latino sequente.z.consonáte scribitur:populi sunt paphlagonu3:sic quoq; dicti teste Aristracho super.v.iliados librum:quia undiq; a mari circundatur:hoc est ab υποζωσται quod é circundari αλι mari.

H amadryades cum aspiratione principii:&.y.græco scribitur.Nam componitur ex αμα quod apud illos aspiratur:& cum sit aduerbium ordinis significat simul & δρυσ huius δρυοσ quod é quercus:hoc est nymphæ quæ una cum aboribus & nascuntur & pereunt:& ponitur species arboris pro genere.

H amaxápeus cum aspiratione principii &.x.consonante in penultima scribitur:pars est fluminis hypanis: q cum fonte xampeo amaro cómixtus est:nam componitur ex αμα quod est uua & ξαμπευσ quod nomen est fontis callipodum amara scaturigine infamis.

H amilchar cum.i.&.ch.aspirato a græcis & emendatis latinis scribitur:licet barbarum cum quibusdá sequétibus esse dicatur:hic cognomento Barca dictus est:& fuit hannibalis filius:& pater alterius magni Hannibalis:fuitq; carthaginensis in extremis primi punici belli:& admodum adolescentulus in sicilia præesse cœpit exercitui:cum ante eius aduentum & mari & terra male res gerentur carthaginensiu3:ipse ubi affuit nú q̄; hosti cessit:neq; locum nocendi dedit:sæpeq; econtrario occasione data lacessiuit:semperq; superior discessit:ut Polybius historicus amplissime ostendit.

H amilcho simili modo scribitur:atq; omnia huiusmodi barbara cum aspiratione scribũtur.

H annibal cum duplicato.n.&.i.latino scribitur:fuit carthaginensis Hamilcharis filius qui tanto cæteris ducibus prudentia prestare uisus est:quanto populus romanus cunctas gentes fortitudine anteibat:nam quádocunq; cum eo populo congressus est in italia semper discessit superior:& nisi suoꝝ ciuium inuidia debilitatus esset:romanos uidetur superare potuisse.Sed multorum obtrectatio teste Cornelio nepote deuicit unius uirtutem.hic minor quinq; & uiginti annos natus imperator factus:proximo triennio omnes gentes hispaniæ bello subegit:saltum pyreneum transiit:& ad alpes posteaq̄; uenit:quæ italiam a gallia seiungũt quas nemo unq̄; cum exercitu præter Herculem transierat:ita itinera & loca lapidosa strues comburendo: & acetum iniiciendo patefecit ut ea elephantus oneratus ire posset:qua antea unus homo inermis uix poterat repere:& cum iam romanos tribus præliis ꝓfligasset:pergens inde p ligures:& apoeninũ transiliens petebat hetruciam:quo itinere apud ea loca ubi nunc est florentia:adeo graui oculoru3 morbo afficit':ut dextrum perdiderit:uel ut alii dicunt nunq̄; eo bene usus sit.Qua ualitudine cum etiam p̃meretur. Et gætula ducem portaret belua luscum.C.Flammineũ consulem apud thrasumenũ cum exercitu insidiis circũuentum occidit:inde in appuliá pergens maxima clade romanos apud cánas effecit: sed tandem semp inuictus cogitur a ciuibus suis italia3 relinquere:& opé patriæ afferre:quæ a.p.Scipione premebatur:a quo i aphrica apud rhamá deuictus:dum ꝓ reparatione acerrime esset occupatus:carthaginenses bellum cũ romanis cóposuerunt.deinde cogentibus romanis cũ in exilium mitteretur:ad Antiochum regem syriæ confugit: q cum contra romanos bella pararet:& Hannibalis consilia sperneret qué suspectum sermones cũ Villio romanoꝝ legato apud ephesum reddiderant:a romanis uictus Antiochus & ad pacem coactus:Hannibali significauit illum peti a romanis:qui cum aufugisset ad Prusiam regem bithiniæ:& eodem modo eius regis cum romanis res ꝓcederent:non illi similiter romanoꝝ postulationem rex perfidus indicauit:sed eũ in romanorum manibus hoc est Titi Quinti:qui ob eam causam uenerat:ut Hannibalem romam captiuum duceret:ita tradidit ut uix tempus sumendi uenenu3:quod in annulo regio more gerebat:ei superasse posset qui quidem aunulus:ut dixit Iuuena.fuit cannaꝝ uindex:ac tanti sanguinis ultor & sequit': Idemens & sæuas curre per alpes.Vt pueris placeas:& declamatio fias:hoc est illis pueris:qui in rhetorum scholis Hannibalis gesta ꝓ declamationis suæ materia assumere cósueuerant:decessitq; teste Aemilio Probo anno septuagesimo uitæ suæ.

H armonia cum aspiratione principii &.i.latino scribitur:dici potest a nostris concentus seu magis ꝓportióalitas.Nam descendit ab αρμοζω quod est coapto:fuit etiam fœminæ nomen quæ filia fuit Gelonis syracusarum regis:& uxor Themistii syracusani:quæ deinde ut omnis stirps regia tolleret' occisa fuit.

H armodius similiter scribitur:& nomen fuit uiri proprium.

H armodotus cum.t.exili scribit':nomen fuit poetæ de quo nonnunq; Plutarchus meminit.

H armonides cum.i.latino scribit':fuit troianus:quem teste Homero libro.v.iliados præcipuo quodam amo

re Minerua

re Minerua dilexerat:ideoq; nihil eũ fugit:ꝙ fabrili arte effici possit:is inter alia quæ fabrefecerat naues il
las Alexandro ædificauit:quæ fuerunt malorꝝ omnium:quæ troianis contigerunt caput:perniciosas quidẽ
ac mortiferas:ut cæteris troianis:ita ipsi ædificatori:quia deorum monita non intellexissent.

H arpalice cum unico.l.&.i.latino atq;.c.exili scribitur:fuit filia Harpali regis thraciæ & amazonum regina:
ut dixit Seruius super primum æneidos:hæc cum senem patrem captũ audiuisset a getis:congregata mul
titudine subito impetu perrexit & patrem liberauit:quod tetigisse uidetur Virgili.li.æneidos.i.cũ ait. Vel
qualis equos threissa fatigat Harpalice uolucrẽq; fuga præuertitur hebrum.

H arpasa cum unico.s.scribitur:oppidum est in asia iuxta quod teste Pli.li.ii.naturalis historiæ cautes stathor
renda uno digito mobilis:ea si toto corpore impellatur resistens.

H arpe similiter aspiratur:fuit ensis falcatus:quo usus est Persius:unde Lucanus: Harpem alterius monstri iã
cede rubentem: & ab αρπάζω quod est rapio nomen accepit.

H arpia cum diphthongo &.y.græco &.i.latino compacta scribitur: sed aspirandam esse ostendit Hesiodus
in theogonia cum dixit ἤυγομους θαρπυιας:ita ut cum debuerit esse.τ.simplex siue exile propter aspi
rationem sequentis dictionis conuersum fuit in.θ.quod est aspiratum per modum quem in præceptis expli
cauimus:unde & uerbum a quo deriuatur similiter aspiratur:ut αρπαζω.i.rapio:& ponunt̃ a poetis lati-
nis tres.s.Aello Ocypete:& Celeno.ab Homero uero additur quarta.s.Thyella.

H arpalus cum aspiratione & per unicum.l.scribitur:nomen est ꝓprium ad αρπάζω deductũ:fuit regis Cyri
præfectus:a quo teste Iginio deducti fuerũt:qui ex terra phocide fugati sunt:& quidã alii ueliã in agro Lu
cano resederunt:unde uelinus dictus est portus:pars massiliã condiderũt:post annũ amplius sexcentesimũ
postq̃ Aeneas in Italiam uenit:ex quo reprehendit Virgilium Iginius:qui in.vi.Palinurũ inducit portum
hunc Aeneæ denominare & similiter nonnullis aliis in locis quæ correcturũ Virgi.existimat:ut diffuse Gel
lius li.x.noctium atticarum pertractauit.

H astrubal cum.t.exili a græcis & non cum.d.ut nonnulli ex nostris cõsueuerũt scribit̃:frater Hannibalis fuit.

H eautõtimorumenon prima aspiratur:& reliquæ omnes sine aspiratione scribunt̃:& sunt octo syllabæ:eam
græcam dictionem apud nos describentes:q̃ Terentii unica comœdia inscribitur:significatq; seipsum cru-
ciantem:de quo sane in ea comœdia pertractat:nã componit̃ ex hac dictione εαυτον:quæ apud illos aspi
ratur in initio & si ipsum designat:atq; τιμορουμενον:quod significat cruciantem: quia participium est
huius uerbi τιμορου̃μαι:quod est uindicor & crucior. Sane repperi sæpius ab antiquis:quibusdã grãma
ticis inductam eiusmodi inscriptionem cum participio in datiuo:pro quo nos quandoq; ablatiuo utimur:
uidelicet τημωρουμεν hoc est in seipso uindicante seu cruciante hocq; plærunq;.

H ebdomada cum aspiratione principii & unico.m.scribitur:dicitur a nostris septimana:nã deriuatur ab εβ-
δομοσ:quod apud illos aspiratur:& apud nos septimum significat.

H ebenum similiter aspiratur:& cum unico.n.scribitur:idq; herodianus de orthographia attestatur:arbor ẽ
quæ in india nascitur. Virgi.libro georgico.i.Sola india nigrũ fert hebenũ:nam eius lignum teste Plinio li
bro.xii.naturalis historiæ nigri splendoris ac iucundi est:accendi Fabianns negat:uritur tamen odore iucũ
do:ac Herodotus etiam in æthiopia comperiri dixit:cuius tributi uice regibus persidis centenas phalãgas
tertio quoq; anno pensitasse æthiopas cũ auro & ebore prodidit:estq; generis neutri & fœminini:neutri q
dem ut Virgilius:Sola india nigrum fert habenũ:fœminini uero ut Lucan⁹:Qui hebenus inq̃t mareotica

H ebe absq; diphthõgo scribitur:dicitur a poetis Iunonis filia sine patre. Nam cum grãde cõuiuium Apollo
in domo patris Iouis Iunoni nouercæ parasset & ipsa auide lactucas comedisset agrestes:factum est:ut ex il
lis grauida fieret cum usq; in id tempus sterilis perstitisset:peperitq; deinde heben:quæ quia formosa erat
ab ipso Ioue pincerna constituta est:& dea iuuentutis dicata:quæ deinde cum semel in deorum cõuiuio po
cula ministaret:& casu in terra caderet:uestesq; subleuarent̃:ita ut obscæna diis monstraret:indignatus Iup
piter eam ab officio amouit:& eius loco Ganymedem rapiens substituit:postremo Herculi in numero deo
rum iam assumpto coniunx dat̃:de quo Seneca in octauia inquit deus alcides possidet heben: nec Iunonis
iam timet iras:cuius gener est qui fuit hostis.& Iuuenalis in satyra Exemplo quodcunq; malo ait.Nec puer
iliados formosa nec herculis uxor Ad cyathos.

H ebræus cum æ diphthongo in penultima scribitur:

H ebrus tam a nostris q̃ a græcis aspiratur fluuius est thracum celeberrimus: qui Aristotelis testimonio lib.ii.
meteororum ex monte pindo nascitur. Seruius uero ex Oeagrio fluuio patre Orphei:qui etiam ex eodẽ
monte pindo nascitur ꝓfluere dixit:quod Virgilius tetigisse uidet̃ libro georgico.iiii.cum ait:Oeagri⁹ he
brus:& quia odryssii montis niues eum plurimum augent:frigidissimum etiam reddunt: quare dixit Vir-
gilius in Gallo:Si amore æstuantes frigoribus mediis hebrũq; bibam⁹:nos tunc quoq; refrigerari non pos-
se.fuitq; in illo ꝓiectum Orphei caput & lyra.

H ecate cum unico.c.exili atq;.t.absq; aspiratione scribitur:ponit̃ pro Diana:siue Luna seu Proserpina. Nã
hecaton apud græcos centum significat:quem numerũ finitum ꝓ infinito ei antiqui ob mirabilẽ potentiã
tribuebant:quod tetigisse uidet̃ Virgi.li.æneidos.vi.cum ait.Voce uocans hecatẽ:cæloq; ereboq; potentẽ

ubi dicit Seruius Hecate proserpina dicta est: aut quod centum uictimis placetur: prout Menelaus constituit: aut quod centum annos errare faciat insepultos.

H ecatóbe similiter per unicum.c.exile atq;.t.sine aspiratione scribitur: sacrificium erat centum boum: ut in præcedenti uidimus dictione Iuuenalis in satyra: Natali coruine die: Existunt qui promittũt hecatóben: q̃si hecaton.i.centum βους: quo uocabulo utitur & Homerus.

H ecatópylon cum.c.&.t.exilibus atq;.y.græco scribitur: dici potest latine centum portarum ωπυλῶν eniʒ portarum designat.

H ector cum.c.t.exilibus scribitur: fuit filius regis Priami ex Hecuba a poetis omnibus cantatissimus.

H ecuba cum unico.c.& illo exili scribitur: fuit regis Priami uxor: quã Homerus Dimantis filiam dixit: idq; tetigisse uidetur Ouidius libro.xiii.metamorphoseos cum ait. Ergo aliis latrasse dimantida flebile uisum ẽ. Euripides uero non Dimantis sed Cissei regis thracum fuisse dixit: queʒ secutus Virgilius libro.ix.æneidos dixit Cisseis prægnans ignes enixxa iugales: uidelicet cum pepererat Paridem: quia prægnans somniauerat se accensam facem parere: quæ patriam totam inflammaret. fuitq; statura grandi: & uirili animo pia & benigna: sed amisso uiro patria & nobilissimis filiis: in canem conuersa ponitur ab Ouidio libro.xiiii.metamorphoseos.

H edera cum aspiratione & absq; aliqua diphthongo scribi debet arboris: est genus aliis arboribus uel muris insidens: & ab ἑδράζω quod est colloco uel inside deducitur: & non ab hæreo uerbo latino: ut quidam putauerunt: cuius primo diphthongum habet: & naturaliter producitur: & hedera primam corripit. hanc teste Plinio libro.xvi.naturalis historiæ negauerat Theophrastus nasci in asia: nec in india: nisi in monte mero. quare Alexandrum ob raritatem ita coronato exercitu ob uictoriam ex India rediisse exemplo liberi patris cuius dei ut ille inquit: Et tunc adornant thyrso galeas: quinetiam hac scuta thraciæ populi in solennibus sacris teste festo in tutela liberi patris esse putabatur: quia ut ille iuuenis semper: ita hæc uirẽs: uel quia ita illa omnia sicut ille mentes hominuʒ illigat: sed pergit Plinius inimica arbor satis omnibus: sepulchraq; ac muros rumpens: serpentium frigori gratissima: ut mirum sit illam in honore ullo habitaʒ. huius ut in sequentibus ille idem ostendit: species sunt tres. est enim candida & nigra hedera: tertia uocatur hellix & ianum: rursus & hæ species diuiduntur in alias: quoniaʒ est aliq̃ fructu tm̃ cãdida. alia & folia simili modo & nigra: alicui semen nigrum: alii crocatum cuius coronis poetæ utuntur foliis minus nigris: quã quidam mysiam: alii bacchiam uocant: hellix uero fructum non gignit: est & alia rigens hedera: quæ sine adminiculo stat: sola omnium generum: & ob id uocata cyssos: de qua in ea dictione uidimus: & alia e diuerso nunquaʒ nisi humo repens dicta chamecyssos: ut etiam in simili dictione uidimus. at uero Seruius in bucolicis dixit nigra autem uel alba hedera non ex foliis sed in ligno cognoscitur: & infra subdit Plinius hederæ mira ꝓditur natura ad experienda uina: si uas fiat e ligno eius uina transfluere: ac remanere aquaʒ: siqua mixta fuerit: eadem teste eodem Plinio in eodem libro si teratur lauro uel laurum conterat: ignem admoduʒ silicis & ferri concipit: sane coronabantur hederæ poetæ: cum in certaminibus ex iudicuʒ sententia approbati fuissent: ut inuentum epigramma apud histonium frentanorum oppidum saxo insculptuʒ his uerbis indicat L. Valerio pudenti. L.F. hic cum esset annorum.xiii. Romæ certamine sacro Iouis capitolini lustro.vii. claritate ingenii coronatus est inter poetas latinos omnibus sententiis iudicuʒ. huic plæbs uniuersa municipiũ histoniensium statuam ære collato decreuit: ideo & de seipso dixit Ouidi.in.viii.de ponto.

Tempora sacrata mea sunt uelata corona.

Publicus inuito quã fouor imposuit: sed q̧ ex hedera coronarentur ostendit Virgilius in bucolicis cuʒ ait: Pastores hedera crescentem ornate poetam. Iuuenalis in satyra. Et spes & ratio inquit. Qui facis in parua sublimia carmina cella. Vt dignus uenias hederis & imagine macra. & Persius similiter. Quoruʒ imagines lambunt hedere sequaces: & hoc siue a similitudine perpetui uiroris: siue quia libero patri hoc est baccho sacrata sit: & poetæ ut bachantes insanire dicantur: siue ut alii dicunt: quia ex una parte folioruʒ hederæ uiridior est: quo famæ æternitas indicatnr: ex altera pallor quia poetas ipsos ex studioruʒ labore consequi uidebatur: ut Persius in prima satyra: En pallor seniumq;. Iuuenalis similiter de poetis qui tempore Mecœnatis florebant locutus inquit: Tunc utile multis pallere & uinum toto nescire decembri: itaq; cum triumphantes duces lauro coronarentur: & Augustus non solum dux inclytus: sed poeta clarissimus fuerit: inqt ad illum Virgilius. Atq; hanc sine tempore circum. Inter uictrices hederam tibi serpere lauro: sunt & q̃ uelint nonnunquam poetas etiam myrto fuisse coronatos: ut ingenii acumen: & scriptorum odor denotari posset.

H egesippus absq; aliqua diphthongo &.i.latino atq; duplicato.p.scribit̃: nomen est uiri proprium.

H egesias absq; diphthongo &.i.latino scribit̃: fuit unus philosophus cyreniacus: qui copiose disputauit de bono mortis: alter fuit statuarius qui teste Quintiliano in.xii.duriora: & tuscanicis proxima effingebat.

H egesipyle antepenultima cum.i.latino: & penultima cum.y.græco scribitur: fuit teste Herodoto lib.vi.historiarum Holori regis thraciæ filia: quam Milciades atheniensium dux uxorem accepit.

H electrum cum unico.l.&.c.exilibus scribit̃: græcum uocabulum est ab ἥλιος quod est sol deductum: ut

uidebimus in dictione heliades:& est succus ex arbore pinei generis proflũens: & ob id a latinis succinum appellatum:a cuius coloris similitudine puto eam mixturam helectrum dici:quæ ex parte quadam auri & argenti conficitur:dicente Plinio libro.xxxiiii.naturalis historiæ:aurum in quo quinta argenti portio est: helectrum uocatur:&si quintam portionem excesseris incudibus non resistit:& ut pergit:est etiaʒ helectro auctoritas Homero teste:qui Menelai regiam auro helectro argẽto ebore fulgere tradit:Mineruæ templũ habet lyndos insula rhodiorum:in quo helena sacrauit calicem ex helectro.

H elicon absq; diphthongo & cum unico.l.atq;.i.latino &.c.exili scribit᷑:unus est ex iugis parnasi:qui & alio nomine cyrrha dictus est:fuitq; Apollini sacer:ut in dictione parnasus uidebimus.

H elios cum.e.absq; diphthongo & unico.l.atq;.i.latino scribitur:dicitur a nostris Sol:& inde heliades heliogabalus & plura alia deducuntur.

H eliogabalus cum simplo.l.atq;.i.latino scribitur:fuit naturalis filius Antonii Cara callæ: illiq; eo tempore ex Semiamira formosissima fœmina apud phœnices genitus:quo pater eius Seuerus cum parthis bellũ habuit:hic cum adolescentulus esset:factus est sacerdos Solis apud phœnices: unde Heliogabali cognomen adeptus est.Nam helios ut diximus: sol est: & gabalus teste Seruio super septimum æneidos illius propriũ nomen fuit:uel ut alii dicunt lingua phœnicia sacerdos.deinde artificio matris ad imperium apud antiochiam assumptus est interfecto.s.Macrino:qui firmata iam pace cum parthis libidinose cum illa uiuebat. Quare ad urbem ueniens Heliogabalus a senatu impetrauit:ut mater in ordine senatorio locaretur: quæ prima fœmina in eo ordine fuit:ut hæc & reliquam Heliogabali spurcissimam uitam Helius lampridius ꝑtractauit.

H eliopolis cum simplo.l.&.i.latino utrobiq; scribitur:ciuitas est ægypti: quæ a græcis teste Diodoro siculo thebæ dicitur:huius ciues teste Herodoto libro historiarum secundo apud ægyptios omnium sapientissimi habentur:altera est in cicilia patria Crysippi stoici:ut ostendit Solinus cum de cicilia tractat.

H eliades cum uuico.l.&.i.latino scribitur:patronymicum est fœmininum ductum ab helios qui est Sol. Naʒ sorores dicuntur phæthontis:quæ fraterna funera iuxta eridanum deplorantes conuersæ dicũtur in alnos dicente de illis Virgilio in sileno.Atq; solo ꝓceras erigit alnos:uel in populos:ut dixit Ouidi⁹ quæ sane arbores ut aiunt cum sol torrens Iunio Iulioq; mensibus cancrum atq; leonem attingit æstu ualido fissis cordicibus succum sui liquoris in eridanum fluuium iaciunt:qui cum in lapidem obduretur helectrum dicit᷑: quia Sol helios appellatur:& illud ex ui solis originem ducere dicunt.unde Ouidius libro metamorphoseos.ii.Stillataq; sole rigescunt De ramis electra nouis:quæ lucidus annis Excipit:& nuribus mittit gestanda latinis:hocq; prius græci poetæ fere omnes dixere ut Aeschilus:Polyxenus:Euripedes:Satyrus & Nicãder:quod sane dictum:ut ait Plinius libro.xxxvii.naturalis historiæ falsum esse italiæ testimonio patet: ubi helectrum nasci nunquaʒ compertum est:quare infra subdit certum esse gigni in insulis septẽtrionalis oceani:& a germanis appellari glessum:ob quod a nostris unam earum insularum glessaria est appellata: Germanico Cæsare ibi clasibus rem gerente:& subdit.nascitur auteʒ defluente medulla ex arboribus pinei generis:ut gummi ĩ cerasis:resina in pyris erupti humoris abũdantia.Densatur rigore uel tẽpore aut mari cũ intumescens æstus rapuit ex insulis:& infra subdit arboris succuʒ etiaʒ esse prisci nostri credidere:ob id succinum appellantes:sed famam rei priscis poetis teste eodem Plinio fecere ꝓximæ pannoniæ id accipiẽtes circa mare hadriaticum:& pado annexa fabula fuit:quia transpadanorũ agrestes fœminæ succina decoris gratia maxime gestare consueuerant:ac etiam hodie obseruant:uerum cum ex illis preciosa pocula succauerẽtur:dixit Iuuenalis in satyra:Si te propositi:Ipse capaces heliadum crustas & inæquales berillos: uidelicet ob sculpturæ artificium:uel ob aliarum gemmaruʒ ornamenta.nam ut subdit Birrho ut multi gemmas ad pocula transfert a digitis:quas in uagine fronte solebat Ponere zelotypo iuuenis prælatus hiarbæ regi.s. mauritaniæ:cui iuuenis Aeneas prælatus fuit:de quo Virgilius libro æneidos.iiii.Ast illi stellat⁹ iaspide fulua ensis erat:& reliqua quæ hunc Iuuenalis locum explanant.

H eliotropia cum.i.latino utrobiq;:&.t.exili scribit᷑:herba est quæ ad motum Solis conuertitur:& componitur ab helios:quod est sol:& τροπὴ conuersio:ab aliquibus heliotropium scribit᷑.

H elichrysios cum.ch.aspirato sequente.y.græco in eadem syllaba scribitur:secundum nonnullos:flos est: q teste Pli.lib.xxi.naturalis historiæ habet folia auro similia:& tenue cauliculum grandeq; sed durum:& cõponitur dictio ex ἕλιον qui est Sol:& chrysos aurum quasi aureus flos esse uideatur: & propterea rectius scribit᷑ sine aspiratione in principio.

H eleus cum unico.l.scribitur:nomen fuit Bacchi a ciuitate helidis:ubi plurimum honoratus fuit tractum.

H elicopis cum unico.l.&.i.latino utrobiq; atq;.c.exili scribitur:nomẽ fuit nymphæ.

H elena cum aspiratione principii & unico.l.scribitur:habetq; apud græcos accentum in penultima:quem teste Seruio super.viii.æneidos commutauit in primam:de quo in dictione prosodia causam uidebimus:fuit filia Tyndari ex leda:quæ teste Gorgia ex sua admiranda pulchritudine uisa est filia Iouis:quam primo uirginem Theseus rapuit sed intacta fratribus restituta fuit:nupsit deinde Menelao: & uiro absente a Paride iterum rapitur:post cuius mortem nupsit Deiphobo fratri Paridis: tandem post Troiæ excidiuʒ redditur

Menelao:qui nauem cum illa ascendit patriam petiturus: sed acti tempestatibus in ægyptum ad Regem: quem Homerus Polybum uocat deuenere:unde descendentes: atq; octo annis errantes:ut testis Eusebius in patriam tandem reducti sunt:longe ante mortuo Agamennone:& illis forte diebus Aegistho sane ex antiquis græcis scripsere nonnulli illam nequaquam a Paride raptam fuisse:sed aliam causam troiani belli extitisse:quod.s.Herculem quærentem illam olim raptam a Theseo & Protheo Regi ægypti cōmendatā3 suscipere noluerunt:ad quam petendam Menelaum ad ægyptum post bella troiana profectu3 ferunt. hocq; ex relatu Porphyrii in quibusdam glosulis super Homerum accæpi:Sed quæ supra diximus poetæ omnes græci quos legimus latiniq; confirmant eandem fuisse immortalem ex longa ætate computare uoluit Seruius super secundum æneidos dicens constare fratres eius cum argonautis fuisse:argonautaru3 uero filios cum thebanis dimicasse:quorum iterum filios contra troiam bella gessisse.s3 utrunq; res fuerit:rettulit Isocrates illam senio iam confectam:& in rugas faciem contractam:per speculum inspicientem uiros illos fortes:seu heroas & semideos:ut uerbis Homeri loquar:longo risu ridere consueuisse: qui pro tam conducatáque fallaci re tanto ardore ac pertinacia depugnassent :non enim ob aliud pugnasse ab Homero dicuntur:quia restituta helena se recessuros promittebant. Ouidius uero illam fleuisse dixit:cum ait libro quintodecimo metamorphoseos.

Flet quoq; ut in speculum rugas aspexit aniles.
Tyndaris:& secum cur sit bis rapta requirit.

H elenius cum unico.l.&.i.latino scribit:flos dicitur teste Plinio libro.xxi.naturalis historiæ ex lachrymis Helenæ natus:& ideo in Helena insula ut ait laudatissimus.est autem frutex humi se spargens drodantalibus ramulis folio simili serpillo.

H elcus cum.c.exili scribit:idest quod a nonnullis ex nostris hulcus scribitur.

H elorus cum unico.l.scribituir:fluuius est siciliæ teste Plinio libro.iii.naturalis historiæ: qui campis ut nilus superfunditur:dicente etiam Virgilio li.iii.æneidos.Exupero præpingue solum stagnantis helori.

H elops cum unico.l.scribitur:piscis est:quem teste Quintiliano libro.v.de institutione oratoria ait scarū nostro mari non ducas.unde columella li.ix.ait pamphylio ꝓfundo & nec alio pasci.

H elisabet cum unico.l.&.i.latino atq;.t.exili in fine scribitur:nomen hebrææ fœminæ ꝓprium.

H ellin cum duplicato.l.&.i.latino scribitur:fuit Aristarcho teste super decimum odyssææ Deucalionis filius a quo græci hellines uocitati fuerunt: ut uidebimus in dictione Pyrrha.

H ellas cu3 duplicato.l.scribitur:regio est:de qua in dictione attis plene uidimus:& teste Plinio.lib.iiii.naturalis historiæ ab isthmi angustiis incipit:a nostris appellata græcia:sic quoq; a græco Rege:qui prim⁹ in illa regnauit:a cuius filia uocata est Attis:deinde ab Helline Deucalionis & Pyrrhæ filio dicta fuit hellas: sed nos antiquius nomen seruamus:ac græciam dicimus.

H elle huius helles cum duplicato.l. scribimus:fuit Athamantis argiuorum Regis filia:& Phryxi soror:ut uidebimus in dictione Phryxus.

H ellespotus cum duplicato.l.&.t.exili scribitur:mare est illud strictum : quod a tenedo usq; ad ꝓpontidem uergit ab Helle denominatum:ut uidebimus in dictione Phryxus:& inde hellesponticus & hellespontiat⁹ ut Virgi.libro georgi.iiii.Hellespontiaci seruet tutela priapi.

H elleborum cum duplicato.l.scribitur:herba est medicinalis:quæ plurima nascitur in anticyra insula:ut ī ea dictione uidimus:& uocatur teste Plinio libro.xxv.naturalis historiæ apud italos ueratrum:suntq; teste Aulo Gellio li.xvii.duæ eius species coloris insignes candidi & nigri:qui non in sente neq; i uirgultis:sed in radice dignoscunt:de quibus plura scribuntur.

H ellix cum duplicato.l.&.i.latino scribitur:genus est hederæ:ut in ea dictione uidimus: quæ apud nos lubricum indicat.

H emis cum aspiratione principii &.i.latino scribitur:apud nos traducitur:ut plurimum semis.na3 græce scribitur ημισ cuius aspiratō in.s.nostrum conuersa fuit & ultima littera abiecta.

H emicyclus componitur ex hemi quod est semis & cyclus absq; aspiratioue &.y.græco:quod est circulus:q̄si dimidius sit circulus.

H emina cum aspiratione principii &.i.latino scribitur:genus est uasis:quo uinum uel frumentum uendebat & ab hemis descendit quod est semis:quasi media sit sextarii:quod Gellius libro.iii.noctium atticaru3 ostēdisse uidetur:qum de dimidio & dimidiato loquens inquit si sextario hemina fusa est:non dimidiatum sextarium fusum dicendum est sed dimidium.Persius in secunda satyra:Fregerit heminas arreti ædilis iniquas unde accentum detinet in penultima & inde heminaria quasi mediocris dici potest. Quintilianus libro.vi. de institutione oratoria Fabius maximus incusans Augustæ congiariorum:quæ amicis dabantur:exiguitatem heminarium esse dixit:sane congiarium id uini est:quod a principe aliquo doni gratia in populum datur:est etiam mensura quæda3:ut Paulus iurisconsultus de fundo instructo:& instrumento legato ostendit cum ait:item urnæ:æreæ & congiaria sextaria.

H emispærium cu3.i.latino utrobiq; scribitur:dicitur a nostris media spæra.

H emistichos cum.i.latino utrobiq; &.t.exili atq;.ch.aspirato scribitur:dicitur a nostris medius uersus:nã στίχοσ graece latine uersus dicitur:sed in neutro posuit Seruius super primum georgicorum cuȝ ait:& ē Virgilii hoc hemistichon unum de multis:unde etiam a multis hemistichium nuncupatur.

H eniochus cum.i.latino &.ch.aspirato scribit̃:dicitur a nostris auriga.

H eracleus cum.c.exili &.e.in penultima scribitur:nomen fuit nonnulloꝝ imperatorum romanoꝝ compositumq; est ex ἥρα quod Iuno:& κλέοσ gloria:quasi Iunonis sit gloria.

H era cum.e.absq; diphthongo & unico.r.scribitur:dicitur latine Iuno:quo uocabulo etiam antiquiores nostri usi sunt:ut Ennius in oratione Pyrrhi cum captiuos romanis reddidit:Ferro non auro tandem certem⁹ utrinq;:Vos ne uelit an me regnare hera:quidue ferat sors uirtute experiamur.

H eraclea cum.c.exili scribitur:& componitur ex hera quæ est Iuno & cleos gloria quo nomine plures urbes cognominatæ fuerunt:nam una est in radicibus montis oetæ in plano posita:quã asaris flumẽ alluit: ut ostẽdit Liuius libro.v.de bello macedonico:alia fuit in propontico:quæ prius perinthus uocabat̃:& ut quidaȝ ferunt ab heraclio constantinopolitano imperatore heraclea cognominata fuit:in hac fuit amphitheatruȝ unnm ex septeȝ spectaculis orbis:alia fuit in ponto boeticorum colonia:alia in Italia in finibus campaniæ.

H eraclides cum.c.exili &.i.latino scribitur:fuit heracleotes philosophus ex ponto & filius Euthyphonis: fuit uir diues:qui athenas proficiscens Speusippum primo audiuit:& licet etiam pythagoreoruȝ fuerit auditor:Platonem tamen imitari studebat:molliori ueste utebatur.fuitq; adeo tumens:ut attici non ponticum sed pompicum uocarent:fecit dialogos plures & tragoedias.Sunt qui asserant illum patriam a tyranno liberasse:eo.s.necato:ut testatur Demetrius Magnesius:qui insuper addit draconem illum nutriuisse:& cuȝ iam moriturus esset iussisse cuidam ex necessariis:ut corpus occuleret:draconeȝ lectulo supponeret: ut putaret̃ ad deos migrasse:quo facto efferentibus heraclidem ciuibus eumq; laudibus ꝓsequentib⁹:draco clamore audito ex uestibus ꝓdiens multos perturbauit:postea manifesta sunt omuia.Ideȝ de illo Hippot⁹ rettulit.Fuere heraclides quattuordecim:primus hic ipse.Secundus conciuis huius:qui pyrrhicas nugas conscripsit.Tertius cumanus:qui persica quinq; libris absoluit.Quartus cumanus orator qui artes rhetoricas scripsit.Quintus alexandrinus.Sextus itidem alexandrinus persicarum ꝓprietatum scriptor.Septim⁹ dialecticus Bazileites:qui contra Epicurum scripsit.Octauus medicus icesiũ.Nonus medicus carentius empericus.Decimus poeta qui præcepta conscripsit.Vndecimus sculptor phocensis.Duodecimus argutus epigrammatum scriptor.Decimustertius magnesius qui mithridatica scripsit. Quartusdecimus qui de astrologia libros composuit.

H eraclitus cum.c.&.t.exilibus atq;.i.latino scribitur:fuit Ephesius philosophus Blisonis: siue ut alii dicunt heratonis filius.hic teste Laertio inter cæteros elato animo fuit:& omnes contẽnens dicebat Homerum dignum ut de certaminibus eiiceret̃:colaphisq; cæderent:nec aliquem audisse ferunt:sed per se oĩa didicisse de republi.& de theologia disseruit:& librum illum in templo Dianæ reposuit obscure scriptuȝ:ut soli docti intelligerent:ne si nulgo tractaret̃ fieret contẽnibilis.noluit ad Darium Hystaspis filium & regem ꝑsarũ accedere:qui eum benignissime per epistolam conuocabat:secessit deinde in montes & ibi olera comedẽs: decidit in morbũ intercutis:quare in urbem rediens sciscitabat medicos per ænigmata :an posset ex imbre siccitatem facere:illis non intelligentibus introiens in stabulum bouinuȝ:& se fimo bubalino obruens:credens illo calore posse humorem exsiccare interiit:sexagesimum annum agens:fuitq; teste hermippo sepultus in foro.Quinq; fuerunt heracliti:primus hic:secundus poeta lyricus:tertius halicarnaseus uir elegans quartus lesbius qui macedonum scripsit historiam:quintus ridiculus uir.

H ercules cum.c.exili & unico.l.scribitur:& interpretatur ἥρασ.i.Iunonis κλέοσ gloria:quasi illa persequẽte magnam gloriam sit consecutus:& dicit̃ a poetis omnibus Iouis ex Alcmena filius apud thyrinthiam urbem natus & educatus:& ut dixit Macrobius libro saturnalium:non existimes Alcmenæ apud thebas boetias natum solum uel primum Herculem nuncupatum:imo post multos atq; postremos ille hac appellatione dignatus est:honoratusq; hoc nomine:quod multa fortitudine nomen dei ꝓmeruit.Varro etiam cũ nominasset quadragita tres Hercules adiecit postea ꝙ omnes qui aliquid fortiter fecissent Hercules uelut appellatiuo nomine dicti fuerunt.Sed huic qui Iouis filius dictus fuit:cuncta poetæ absq; aliorũ differẽtia tribuunt.itaq; eius laudes & duros mille labores diuinæ Virgi.li.æneidos.viii.prosequtur:Vt prima nouercæ
Monstra manu geminosq; premens eliserit angues.
Vt bello egregias idem disiecerit urbes.
Troiáq; oechaliáq;:& subdit:Tu nubigenas inuicte bimembres.
Neleum pholeũq; manu:tu cresia mactas:
Prodigia:& uastum nemeæ sub rupe leonem:& reliqua:quibus Martialis libro.iiii.epigrammatum alia superaddidit dicens.
Si cupis alcidæ cognoscere facta prioris.
Disce:lybin domuit:aurea poma tulit.
Peltatam scythico discussit amasona dono.

Aeripedem siluis ceruam:stymphalidas undis.
Abstulit:a stygia cum cane uenit aqua.
Fœcundam uetuit reparari mortibus hydram.
Hesperias tusco lauit in amne boues.

H ercynii cum.c.exili sequente.y.græco atq; .i.latino in penultima scribitur:populi sunt teste Herodoto uetus pelasgorum colonia.

H ercynia eodem modo scribi existimo:silua est teste Pomponio mella in Alemania maxima: quæ dierum.lx. iter occupans:ut maior aliis siluis quæ in germania sunt ita notior.

H ermagoras in initio aspiratur:Sane maiores nostri non in as sed in.a.finiebant:ut Cicero in rhetoricis & in Bruto Hermagora semp scripsit:quia teste Quintili.nõ temere masculina græca in.a.atq; in.s.littera exire recto casu patiebant:unde ab antiquorum plerisq; Aenea & Anchisa scriptũ fuisse dixit:& Pelia,p pelias apud Celiũ legebat:& apud Messalã bene fecit Euthia.fuit itaq; hermagoras rhetor græcus:& teste Quintilião circa finem tertii libri de institutione oratoria:uir quidã subtilis:& in omnibus admirandus.

H ermes cum aspiratõe principii scribitur:dicit a nostris Mercurius:qa mercib⁹ præesse asserit: sed ,pprie interpres traducit.Virgi.li.æneidos.iiii.Nunc etiã interpres diuũ Ioue missus:& ut Cotta põtifex apud Ciceronẽ de natura deorum ostendit:quinq; fuerunt Mercurii:quorum quattuor p ordinẽ enumeratis:quintũ eũ fuisse dixit:a quo sit Argus occisus:ob eãq; cãm in ægyptũ ,pfugisse tradidit:a quo apud eos prim⁹ anni mẽsis:hoc ẽ septẽber nomẽ accæpit.idem oppidũ condidit:quod etiã nunc græce hermopolis:hoc ẽ Mercurii ciuitas nuncupat:qui tam&si homo fuit antiqssimus:tamẽ & instructissim⁹ in oĩ genere doctrinæ: adeo ut ei multarum rerum & artiũ scientia Trimegisto:hoc est ter maxĩo cognomen imponeret:scripsitq; libros multos ad cognitionẽ diuinarum rerum pertinentes:qui adhuc apud græcos extãt & quorũ magnã partẽ ego perlegi.

H ermaphrodit⁹ cum.ph.aspirato.i.latino &.t.exili scribitur:fuit Mercurii filius ac Veneris:ex quorum nominibus compositũ ipse nomẽ habuit.nã hermes ut uidim⁹ est Mercu. & aphros spuma.i.Ven⁹:quæ ex marina spuma nata dicit:de quo Ouidius li.metamorpho.iiii.ait.Et pater & genitrix amborum nomen habenti: quin omnem illius explicat fabulam:& iam pro eo qui utrunq; sexum habet accipi consueuit.

H ermenia cum.i.latino in penultima scribit:dicitur a nostris interpretatio:& inde perihermenias:hoc est de interpretatione liber quidam Aristotelis inscribitur.

H ermione cum aspiratione principii: &.i.latino scribitur:fuit Menelai filia ex Helena coniuge: quæ puellula adolescentulo Horesti Agamẽnonis filio desponsata fuit:sʒ cum Aegistus regiã Agamẽnonis occupasset & Electræ industria eius manus euasisset Horestes ut rettulit Sophocles in Electra concessit illam. Aegist⁹ Pyrrho filio Achillis:q deinde ab Horeste ĩterfect⁹:ut ostẽdit Virgi.in.iii.æneidos illã ad se reduxit

H ermus cum aspiratione principii scribit:fluuius ẽ lydiæ teste Seruio:qui arenulas aureas ducit: dicente Virgilio libro georgicorum.ii.Atq; auro turbidus herm⁹:& teste Herodoto li.i.apud sardis fluit:quæ ciuitas fuit in lydia:& Crœsi regia:ut in ea dictione uidebimus.

H erne cum aspiratione principii ab antiquis scriptũ cõperi:nec græcũ est:sʒ teste Seruio super septimũ æneidos sabinum uocabulũ:qui a græcis originẽ habuerũt:& indicat saxa:unde hernici montes.i.saxosi dicuntur.Virgi.uero ad maiorem expressionẽ inquit:hernica saxa colunt:quos diues anagnia pascit.

H eros cũ aspiratõe principii scribitur:& intelligit apud nos uir fortis & semideus:hoc est plus homine detinens:ut ait Hesiodus:ex quo herois patronymicum uoce & declinatione fœmininum deducitur. Ouidius li.ii.de sine titulo.Tu quia tam longa es ueteres heroidas æquas.

H erodotus cum aspiratione principii &.t.exili scribitur:fuit historicus græcus oĩbus præferendus: cuius historiã magna cum uoluptate semp legi.nã teste etiã Quintiliano est dulcis cãdidus:& fusus:scripsitq; historiaʒ suã teste Plinio li.xii.naturalis historiæ: anno urbis romæ trecentesimo.x.

H erostratus cũ aspiratione & reliqs sine aspiratione scribitur:& ualet interptari heros exercitus:fuit uir scelestus & ignau⁹:qui ut nomẽ memoria sceleris ,ppagaret:incẽdiũ nobilissimæ fabricæ tẽpli ephesiæ Dianæ manu ,ppria struxit:sicut ipse cõfessus ẽ uoto adipiscẽdæ famæ latioris:quo die Alexander magn⁹natus est: post romã cõditam anno trecẽtesimo octogesimoqnto:ut annotauit Solin⁹:qd postmodum ut idem refert ephesii ad cultũ augustiorẽ reformauerunt Democrate architecto:qui alexandriam in ægypto iussu Alexãdri metatus fuerat:ut late de illo Vitruuius in ,pœmio libri secundi de architectura scripsit.

H ersilla cum.i.latino utrobiq; scribitur:fuit Sabina Romuli uxor.

H eptamemeris uel heptimemeris mutatione.a.in.i.latinũ cũ aspiratõe pricipii:&.t.exili scribit:cæsura quædã est cũ syllaba naturaliter correpta in uersu,pducit:qd fieri solet in principio qrti pedis uel septimæ syllabæ:si tres spõdei præcedãt:quasi septima dicat diuisa pars:naʒ ab ἑπτα quod ẽ septẽ:& μερι ζω quod est diuido componitur.

H eptaporus cum aspiratione principii:&.t.exili scribitur:fluuius fuit troiæ:ut ostendit Homerus circa initiũ libri.xii.iliados.nam componit ab ἑπτα quod est septem & πόροσ meatus.

H esiodus cum aspiratione principii:&.i.latino scribitur:fuit poeta antiquissimus dii filius ex Pycimide uxo

re:qui cum æoles cumæi essent:& paupertate nimia eo in loco grauarent̃:relicta patria ad ascraз uicũ boeticorum cõfugerũt:ut græci omnes Hesiodi expositores attestant̃:& subdit cũ oues patris in pnaso monte depasceret:raptus a musis ex lauro heliconis coronatus:& poeta ab illis constitut⁹ est:qđ Oui.li.fastoꝝ.vi. tetigit cũ ait:Ecce deas uidi:non quas præceptor arandi.Viderat:ascræas cum sequeretur oues.:& Virgili⁹ in bucolicis ad Gallum:Dixerit.

Hos tibi dant calamos:en accipe musæ

Ascræa quos ante seni:quibus ille solebat.

Cantãdo rigidas deducere mõtib⁹ ornos:& ut dixit Plini⁹ lib.xiiii.naturalis historiæ prim⁹ ipse fuit:qui de agricultura metrice scripsit:quẽ secutus Virgi.ait li.georgicoꝝ.i.Ascræũq; cano romana p oppida carmẽ: scripsitq; etiã ex his:quæ habemus theogoniã:& aspida.hunc fuisse tẽporibus Homeri ostendit Gellius ex epigrãmate:quod apud heliconẽ in tripode musis Hesiodus ipse dicarat:cui ut dixit Quintilia. datur palma in illo mediocri genere dicendi:quod intelligo apud græcos.nam iudicio meo supereminet Virgi.

H esperus cum aspiratiõe principii scribitur:stella est særotina:ut Virgil.in ultio bucolicoꝝ & tetigit cum ait: Venit hesperus ite capellæ:& illa eadẽ est dicit̃ uesper:idem libro.i.georgico.Quid uesper serus uehat:qn & uesperugo ab aliquibus noiatur:ut Plautus:nec uesperugo nec uirgiliæ occidunt:a quo deductum ẽ uocabulũ uespera & uespillo ꝓ his:qui funeradis corpibus officiũ gerunt:nam ut ait Festus:nõ sic ab eo puo uolatili dicunt̃:sз quia uespertino tẽpore eos efferunt: qui funebri põpa duci ꝓpter inopiam nequeunt:ut Martia.Qui fuerat medicus:nũc ẽ uespillo diaulus. simili mõ & uespitllio:qa uespere uolet.Rursus & illa eadem excogitata stella a Pythagora primũ fuit:quæ ante solem oriri conspicit̃:& quæ tunc quoq; Lucifer noiatur:ut Virgi.in Damone.Nascere præq; diem ueniens age lucifer almũ:qui græce φώσφοροσ dicit̃: a nobis etiã nonnũquã iubar transfert̃:eo ꝙ eius splendor in modũ iubæ leonis diffundat̃.fuit etiã cognominatus Hesper⁹ Atlantis frater:a quo quæ nunc hispania:tunc quoq; hesperia dicta fuit: qn & ab eodem italiam hesperiam fuisse antiquitus nominatam graii auctores attestantur.

H esperides cũ aspiratione principii:&.i.latino scribitur:fuerunt teste Seruio super.iiii.æneidos Virgilii Adãtis filiæ.Lactantius uero grãmaticus sup.ii.thebaidos dixit illas filias fuisse hesperi fratris Atlantis: qđ etiã ipm nomẽ indicare uidet̃:hæ a poetis amœnissimũ uiridariũ custodire:cui insomni dracone dicebantur:in quo aureæ erant arbores aurea mala tenentes:quæ teste Ouidio lib.metamorpho.iiii.quia Themis prædixerat a quodam nato Iouis diripienda esse.Atlas pomariuз montib⁹ circũspsit. Sed tandẽ Hercules ad illa rapiẽda ab Eurystheo missus:occiso dracone aurea mala tulit:dicente Lucano li.ix.ubi de hoc horto plura locutus est.

Abstulit arboribus precium memoriq; laborem.

Alcides:passusq; inopes sine pondere ramos.

Rettulit argolico fulgẽtia poma tyranno.Sane de horto & dracone quid fidei ratio attulerit: teste Solino hoc est flexuoso inquit meatu æstuariũ ferte mari:adeo sinuosis laterib⁹ tortuosum:ut uiscentib⁹ procul lapsus anguineos fracta uertigine mentiatur:& quod hortos appellauere circundat:unde pomoꝝ custodem interpretantes struxerunt iter ad mendacium fabulandi:cum ut pergit insula sit:quæ præter arbores oleastris similes:& aram sacram Herculi nihil aliud præferat:quo ꝓpaget uetustatis memoriaз.idem Plinius li. naturalis historiæ.v.& Martianus libro.vi.rettulerunt. Alii uero putant ouium greges ibidem fuisse:quæ purpuream lanam ꝓducentes:ab Hercule raptæ fueruut:& cuз μῆλον græce latine ouis dicat̃:occasioneз fabulæ de malis aureis dedisse perhibent:dicente Ouidio in prænominato li.iiii.de Atlante.

Mille greges illi totidemq; armenta per herbas.

Errabant:& humum uicinia nulla premebat.

Arboreæ frondes auro radiente micantes.

Ex auro ramos ex auro poma tegebant.

H eteron cuз aspiratiõe principii &.e.absq; diphthõgo atq;.t.exili scribitur:dicit̃ a nostris alteꝝ: atq; reliquũ & ut quidã putant deductũ ẽ:cæterũ ita ut aspiratio in.c.nostrũ iuxta similitudinẽ scripturæ conuersa sit:& ob id cæterũ ac cætera absq; diphthongo scribenda esse:cui⁹ contrariũ consuetudo longa obseruauit.

H eteroclitũ cum.c.&.t.exilibus atq;.i.latino scribitur:dici potest a nostris quasi alternæ declinatum. nam ex ἕτεροσ & κνολῖτ declinatum componitur.

H eterogenus uel heterogeneus eodem modo scribitur:& componitur:dici potest alterius generis

H etruria cũ aspiratione principii &.e.absq; diphthongo atq;.t.exili &.i.latino scribit̃:ꝓuincia ẽ italiæ: quæ & si aliqb⁹ terminis apđ antiqssimos designabat̃:ab hetruscis tamẽ & latinis altero termino designata fuit dicente Liuio libro primo ab urbe:pax inter hetruscos & latinos ita cõuenerat:ut hetruscis latinisq; albula quẽ nunc tyberim uocant finis esset.hæc Liuius:unde Seruius super undecio æneidos id Virgilii exponens Hetrusciq; duces equitumq; exercitus omnis ait:hetruria dicta ꝙ eius fines ꝓtensi sunt usq; ad primam ripam tyberis:& subdit:nam heteron est alterum:& oros finis uocatur:hæc ille.at constat heteron cum aspiratione scribendum esse:sed ut ait Seruius:roma antea unam tñ tyberis ripã tenebat:ut Iuuenalis.Imperii

fines tyberinum uirgo natauit:ut uidimus in dictione chloelia.

H exameron cum aspiratione principii &.i.latino scribitur:ut.s.more græco dictio ipsa resonat:licet ubi nos .i.latinum:græci.η.habeant quod in.e.nostrum conuerti consueuit:significatq; apud nos sex dierum:nam componitur ex ἑξ quod apud nos dicit sex:& ἡμερων dierum:inter quas compositas dictiones a causa euphoniæ interponitur.

H exametrum similiter cum aspiratõne &.t.exili scribitur:nam componitur ab ἑξ quod est sex:& metron mẽsura:quasi sex pedum.

H exagonium simili modo aspiratur & cum.i.latino scribitur:dicitur quasi sex angulorum.

H yas cum.y.græco scribit̃:fuit filius Atlantis ex Aethra:de quo in sequenti dictione uidebimus.

H yades cuȝ.y.græco scribitur:fuerunt quinq; Atlantis filiæ quas ex Aethra susceperat:fuit Oceani & Tethyos filia:& ante illas Hyam filium uirilis sexus:dicente Ouidio lib.fastorum quinto.

Nondum stabat atlas humeros oneratus olympo:
Cum satus est forma conspiciendus hyas:
Hunc stirps oceani maturis mensibus æthra.
Edidit & nymphas:sed prius ortus hyas.

Hic cum semel uenaretur a leæna interfectus est:quem sorores adeo fleuerũt:ut omnes quinq; occubuerit: a quo hyades cognominati sunt:ut testis Musæus poeta græcus:quæ deinde miseratione deorum in cæluȝ translatæ in ore tauri collocatæ fuerunt:dicente Ouidio li.fastorum.vi.

Postea lux hyades taurinæ cornua frontis.
Euocat:& multa terra madescit aqua.

Quare ab ὕω uerbo græco:quod latine est pluo: Cicero lib.ii.de natura deoruȝ uersus referens arateos illas dictas putauit.has suculas latine appellari dixit Seruius super primum æneidos:unde Tullius Tyro.M.Ciceronis libertus in his libris:quos de usu & ratione linguæ latinæ scripsit:adeo inquit ueteres romani litteras græcas nesciuerunt:& rudes græcæ linguæ fuerunt: ut stellas ĩ capite tauri sunt:ꝓpterea suculas appellarint:qđ eas græci ὑάδεσ uocant:tanq̃ id uerbum latinuȝ græci uerbi interpretamentum sit:quia græci ὕεσ sues latine dicant̃: sed ὑάδεσ ĩquit οὐκ ἀπὸ τῶν ὑῶν.i.nõ a suibus ita ut nostri opici putauerunt:sed ab eo quod est ὕειν appellant̃.nam cum oriunt̃ & occidunt: tẽpestates pluuias largosq; imbros cient.Pluere aũt græca lingua ὕειν dicitur.hæc ille.nõnulli uero eas corrupte hædos uocant.at septem aliæ sorores dictæ fuerunt pleiades:ut in ea dictione uidebimus.

H iacynthus ab aliquibus & accuratissimis græcis sic scriptum comperi:uidelicet cum aspiratione principii & .i.latino penultima cum.c.exili &.y.græco:ultima cum.th.aspirato. Et qui huiusmodi scripturam confirmant:compositionem trahunt ex hia dictione dolentis:& cynthus qui ẽ Apollo a cyntho mõte dictus: hoc est Apollinis quærela:quá de amato puero:quem ille disco agente borea interfecit:& in florem sic dictũ cõuersus fuit:in quẽ simili modo Aiax cum seipsum interfecit conuersus scribit̃ a poetis:quod tetigisse uidet̃ Oui.libro metamorphoseos.xiii.cuȝ ait.Littera cõmunis mediis pueroq; uiroq;.s.Hiacyntho & aiaci ĩscripta ẽ foliis:hæc nõis illa querelæ:hoc est nõis Aiacis & q̃relæ Apollinis: sȝ cũ in eiusmodi foliis nõ ꝑpendat̃ aspiratio ipius.i.latini:sȝ solũ sit.a.post.i.&.i.post.a.sic uidelicȝ ιάι uoluerũt quidá scribendũ esse ut diximus:sȝ sine aspiratione principii quá utiq; scripturá nõnulli ex accuratis græcis obseruátes cõpositiouẽ eẽ dicunt:exion quod ẽ uiola:& cynthos Apolline quasi uiola sit Apollinis:in quá amat⁹ puer cõuersus est. at alii plures cõperiunt̃:qui eius dictõis primá cum.y.græco aspirato signátes:penultia cuȝ.c.exili &.i.latino describũt.uidelicet hyacinthus:cuius sane cõpositionẽ aut deriuatõeȝ secũdũ eaȝ scripturá nõ noui: & hæc hacten⁹ de illius orthographia.Sane ex illo hiacynthin⁹ deriuat̃:quod accentũ datinet in penultia dictáte regula ꝙ oĩa desinentia in tinus:ita ut deriuatia a primitiuis.t.litterá contrahát:ꝓducũt penultimá ut uespertа uespertæ uesptinus.Cõstans cõstantis cõstantin⁹.clemẽs clemẽtis clemẽtinus & reliq̃:qđ si.t.primitia ipsa non detinent:corripiunt penultimá deriuatiua:ut cras crastinus:diu diutinns:sero serotinus:clam cládestinus mutatione.m.in.n.ob ipsius.d.litteræ consequentiam.

H yæna prima cum.y.græco :penultia cũ.æ.diphthõgo scribitur:aĩal est quadrupes:qđ crescit in aphrica: ut ostẽdit Herodo.li.historiaꝝ.iiii.de quo Plini⁹ multa li.viii.naturalis historiæ rettulit:inter quæ scribit alternis annis masculum esse & fœminam:quod Ouidius li.metamorpho.xv.prius tetigerat: cum ait.

Si tamen est aliquid miræ nouitatis in istis.
Alternare uices:& quæ modo fœmina tergo.
Passa mareȝ:nunc esse mareȝ miremur hyæná.

Addidit Plini⁹ illũ sermonẽ humanũ inter pastorum stabula assimilare:nomenq; alicuius ediscere:quem euocatum foris lacerat:& alia de illa complura.

H yalus cum.y.græco & unico.l.scribitur:dicitur a nostris uitrum:quo uocabulo usus Virgi.li. georgicoruȝ iiii.ait.Milesia uellera nymphæ Carpebant:hyali saturo fucata colore.

H iarbas cum.i.latino scribitur.& a græcis semper aspiratum comperi.Nonnulli pœnicum uocabuluȝ putát fuit Iouis filius ex Garamantide nympha & getulorum rex:dicente Virgilio libro æneidos.iiii.Hic ammone satus rapta garamantide nympha:& reliqua.

H ybla cum.y.græco scribitur:pars est atticæ regionis apibus & melle abundans:dicente Ouidio libro de pōto.O mihi dulcior illo melle: quod in cæris attica ponit apis. nam dixerat prius Virgilius:Hiblæis apibus florem de pasta salicti.unde teste Plinio libro.xxi.naturalis historiæ mellis attici i toto orbe summa laus existimat᷑:est etiam hybla teste Seruio oppidum siciliæ:quod nunc dicitur mergara.

H ybernus cum.y.græco scribitur:& ab hyems certo deducitur:nec ab imber oriri potest:quia nec aspirādū3 esset:nec cum.y.græco scribi posset:cuius oppositum semper comperimus.

H ibex cum.i.latino scribitur:dicitur a nostris capreolus proprie.

H ibiscus cum.i.latino utrobiq3 &.c.exili scribitur:herba est hibicibus grata ad edendum:

H ybrida prima cum.y.græco:penultima cum.i.latino scribitur:dicitur a nostris ignobiliter & contumeliose natus.unde ab υβρισ quod est contumelia deriuatur:quo uocabulo utitur Valerius libro.viii.cū ait.Qu. autem Varrus propter obscurum ius ciuitatis hybrida cognominatus est.Horatius quoq3 eodem uocabulo usus est in primo sermonum:Hybryda quo pacto sit Persius ultus opinor.

H icetaon prima cum.i.latino aspirato:reliqua absq3 aspiratione atq3 diphthongo scribunt᷑:fuit teste Homero li.iii.æneidos nobilis & egregius uir troianus.

H ydaspes cum.y.græco scribit᷑:fuit antiquissimus rex medoru3:a quo fluuius mediæ nominatissimus cognominatus fuit:quin & alius indiæ.

H idymeles prima cum.i.latino sequens cum.y.græco scribit᷑:nomen est hominis ꝓprium.

H idragyron prima cum.i.latino penultima cum.y.græco scribitur:dici potest a nostris sudor argenteus: na3 componitur ex ι λρωσ:quod est sudor:& ἀργύρι ον argentum.unde teste Pli.lib.xxxiii.naturalis historiæ inuicem argenti uiui dilatum fuit:de quo plura loquitur.

H ydria cum.y.græco & penultima cum.i.latino scribit᷑:dicit᷑ a nostris urna:& ab ὕλωρ quod est aq̃ deducit᷑

H ydra & hydrus cum.y.græco scribitur:serpentes sunt aquatiles:unde Hercules hydram occidisse dicitur: quæ lernæam arcadiæ paludem incolebat:& ut dixit Virgilius libro æneidos.vi. Quinquaginta atris īmanis hiatibus hydra Sæuior intus habet sedem:de qua Ouidius.lib.metamorphoseos.ix.plura prosequit᷑ illam primo claua inuasit Hercules:sed pestifero læsus afflatu:eandem sagittis aggressus est:quibus ut hydra læsa solitis latuisset cauernis lignorum congesta strue consumpta est.

H ydropisis prima cum.y.græco:ultima uero & penultima cum.i.latino scribitur:& deriuatur ab ὕλωρ qđ est aqua.Nam infirmitas quædam est:quæ latine aqua intercus dicitur.Plautus in fibolaria:is mihi erat bilis aqua intercus tussis febris:& inde hydrops & hydropicus:qui eam infirmitatem patitur.Horatius in.ii. carminum:Crescit indulgens sibi dirus hydrops.

H ydarnes cum.y.græco scribitur:fuit nobilis persa:qui teste Herodoto cum Dario in magu3 coniurauit:ut ī dictione Darius uidimus.

H yems cum.y.græco &.m.ante.s.scribitur:& ab ὕω certe quod est pluo deductum fuit:unde aspirationem: &.y.græcum suscæpit.Priscianus uero ab imber:quod græce ὀμβροσ dicitur deriuatu3 posse uideri asserit.Varro etiam ut omnia linguæ latinæ tribueret ab hiatu dixit.

H yella cum.y.græco & duplicato.l.scribitur:fuit teste Herodoto libro historiaꝝ primo œnotriæ urbs a phocensibus condita:

H ieros cū.i.latino scribit᷑:& dicit᷑ a nostris sacer:a quo omnia deriuata & cōposita simili modo scribūtur:ut Hierotheus:quod cum.th.in penultima scribitur:nomen est uiri proprium:quasi sacer deꝰ:Hieropolis nomen ciuitatis:quasi sacra ciuitas:& similia eodem modo.

H ierarchia cum.i.latino utrobiq3 &.ch.aspirato scribitur:dici potest latine sacer principatus.Na3 componit᷑ ex ι ερὰ quod est sacer:& ἀρχία principatus.

H ierapicra cum.i.latino utrobiq3 &.c.exili scribitur:dicitur ad uerbum sacra amara:nam πι κρὰ amara dicitur:quasi ea amara compositio sacra esse dicatur:medicina quædam est.

H iera cū.i.latino scribitur:& sacra īterpretatur:nā insula est inter siciliā & liparē Vulcano sacra:quā dixit Plinius libro.ii.naturalis historiæ tempore socialis belli cum ipso mari pluribus diebus arsisse: donec legatio senatus romani hocipsum piauerit:de qua habebimus in dictione prologus:ubi antrum Vulcani a Iuuenale positum explanabimus.

H iero cum.i.latino scribitur:fuit syracusarum tyrannus:in quo pulchritudine corporis & uires fuerunt admirabiles:fuitq3 in alloquio blandus:in negocio iustus:in imperio moderatus:adeo ut nihil nisi regnum ei deesse uideretur:quibus dotibus ut scripsit Iustinus li.xxiiii.creatur dux aduersus carthaginēses:mox creatur rex siciliæ consentiente fauore omnium ciuitatum:de quo plura ibidem leguntur.

H ieri cum.i.latino scribitur:& interpretari ualet sacri populi:sunt teste Herodoto lib. historiarum.iiii.ultra sauromatas:budinosq3 & thyssagetas calui & simi a natiuitate omnes:hoc ē masculi uel fœminæ:& pariter barba habentes:qui iō hieri.i.sacri dicunt᷑:quia nihil iniuste agunt:nec bella norunt:ultra hos ut idem auctor refert sunt argippei monoculi:ut in ea dictione uidimus.

H ierosolyma prima cum.i.latino & penultima cum.y.græco scribitur:nomē est urbis in palæstina:de qua le-

te in sacra scriptura habetur: sed alia nonnulla nos in dictione solymi uidebimus.
H ieronymus prima cum.i.latino & penultima cum.y.græco scribitur: nomen est uiri proprium.
H ilarus hilaris & hilaro uerbum cum.i.latino & unico.l.scribuntur: & iucundum designant.
H ilarion uel hilarius cu3.i.latino utrobiq; scribuntur: & nomen est uiri proprium.
H ylas cum.y.græco & unico.l.scribitur: fuit Thyodomantis filius pulchritudinis admirandæ: quem Hercules argonautis comes secum ad libidinem duxisse scribitur: idem cum mysia3 argonautæ uenissent: & aquatum ad lacum quendam pergeret: raptus a nymphis fuisse dicitur. alii uero putant cum ad hauriendas aq̄s cum urna inclinaretur: illum in lacum decidisse: quod Iuuenalis confirmasse uidetur: cum dixit: Et multu3 quæsitus hylas: urnamq; secutus: & adeo ab Hercule quæsitus q̄ teste Virgilio in Sileno: Littus hyla hyla omne sonaret.
H ylæa prima cum.y.græco penultima cum æ diphthōgo scribitur: ciuitas est scythiæ: ut scripsit Herodotus
H ylacus cum.y.græco &.c.exili scribitur: fuit pater cuiusdam Castoris dicente Homero libro.xiiii. odysseæ κάστορ ὑλαγιδης.
H yle cum.y.græco & unico.l.scribitur: dicitur a nostris materia.
H yllus cum.y.græco & duplicato.l.scribitur: fuit Herculis ex Deianira filius: de quo Seneca in Hercule œtheo plura scripsit. Ouidins uero libro metamorphoseos.ix.ostendit quemadmodum post patris mortem Iolen patris amasiam iubente patre sibi matrimonio copulauit. nā ut ait illam imperiis thalamoq; animoq; receperat Hyllus impleratq; uterum generoso semine: & reliqua.
H ymnus cum.y.græco &.m.ante.n.scribitur: dici potest a nostris canticum uel laus.
H imeridion cu3.i.latino ubiq; scribitur: dicitur ab aliquibus diurnale: ab aliis uero quod paruum diem durat. nam diminutiuum est υμέρασ.i.diei.
H ymen cum.y.græco scribit̄: dicitur latine membranum: sed ut græci nonnulli ferunt proprie.i.quo infans i utero circumuoluitur: unde nonnulli hymenæum dictum uolunt.
H ymenæus prima cum.y.græco & penultima cum æ diphthongo scribitur: fuit teste Martiano Capella Veneris & Bacchi filius: dictusq; nuptiarum deus cuius officium esse dixit psallere in nuptiis: cantare ad thalamus & coronare limina sertis. unde Ouidius heroicaru3 epistolarum sexta de illo inquit.
Affuit & sertis tempora uinctus hymen: ubi per apocopem reliquum ablatum fuit: uerum & pro ipsis nuptiis seu connubiis posuisse uidetur Virgilius libro æneidos.iii.cum ait. Ledæam hermionem lacedæmoniosq; hymenæos secutus: & li.vii. Turniq; hymenæis.
H ymees cum.y.græco & duplici.e.scribitur: fuit uir persa ex ducibus Darii de quo plura loquitur Herodotus circa finem libri quinti suæ historiæ.
H ymelle uel hymella cum.y.græco & duplicato.l.scribitur: fluuii nomen est: de quo Herodotus libro.vi.& Virgilius libro.vii.meminerunt.
H ymetus cum.y.græco &.t.exili scribitur: mons est teste Plinio libro.iiii.naturalis historiæ in attica regione: qui teste Solino omnium græcorum montium obtinet principatum & floribus semper uestit̄: dicente Ouidio libro metamorphoseos.vii. Vertice de summo semper florentis hymeti: ob quod dixit Iuuena. in satyra: Exemplo quodcunq; malo: Duciq; senex uicinus hymeto de sene.s.Socrate locutus: ex hoc eodem monte marmorum crustæ & trabes marmoreæ succauabantur: dicente Horatio contra mecœnatem in odis: qui in ædificando sumptuosus nimium esse uidebatur.
Non ebur neq; aureum.
Mea renidet in domo lacunar.
Non trabes hymetiæ.
Premunt columnas ultima recisas.
Aphrica: & in eadem oda.
Tu secanda marmora.
Locas sub ipsum funus & sepulchri.
Immemor struis domos: & in alia oda.
Fastidiosam desere copiam: &
Molem propinquam nubibus arduis
Omitte mirari beatæ.
Fumum & opes strepitusq; romæ.
Sane teste Plinio.xxxvi.naturalis historiæ.L.Crassus orator primus peregrini marmoris columnas habuit hymetias.
H yperbole cum.y.græco & unico.l.scribitur: dici potest eminentia: uel ut ait Cicero ad Herenium superlatio: nam ex ὑπερ quod est super & βολη quod est iactus componitur: unde figura tuncq; dicitur quando dictio excedens fidem ponitur augendi minuendiue gratia: augēdi quidē ut niue cādidior: leonib⁹ fortior minuēdi uero ut folii uolātis sonit⁹ te terret uel ille tardior ē testudie: uel etiā quocūq; alio mō excederet: ut

Virgilius teste Seruio in Daphnide: Nec rætia ceruis ulla dolum meditantur: & inde hyperbolicus idest superexcessiuus.

H yperbaton cum.y.græco &.t.exili scribit: dici potest transgressio. nam ab ὑπερβαινω descendit: quod est transcendo: & est figura cum uerbum aut sententia ordine cōmutatur: cuius quinq; ponuntur species anastrophe: parenthesis: temesis: synthesis: & hysteron proteron: ut in suis dictionibus uidebimus.

H ypallage cum.y.græco & duplicato.l.scribitur: dici potest a nobis submutatio: nam componitur ex ὑπο quod est sub: & ἀλλαγη mutatio: dicitur figura cum uerba per aduersum intelliguntur: ut Date classib⁹ æquor: Et sceleratā intorserat hastam.i.ipse sceleratus: & libro.x. Stigii per flumina fratris: pro stygia: & in bucolico: Aduersa tuentibus hirquis.i.oculis in hirquos.i.oculorum angulos retortis: ut dixit Seruius.

H ypanis prima cum.y.græco: ultima cuȝ.i.latino scribit: nec nisi unico.p.designatur: fluuius est teste Solino scythicoruȝ amnium princeps: quem tertium post istrum esse Herodotus libro historiarum.iii.rettulit: ut ī dictione tyres uidebimus: & ut idem Herodotus pergit: est purus & haustu saluberrimus: donec calliopuȝ terminis inferatur: ubi cum fons sit hamaxāpeus amara scaturigine infamis & illi ibidem cōmisceatur: ip̄m simili amaritudine inficit: dicente Ouidio li.metamorpho.xv.

Quid non & scythicis hypanis de montibus ortus.

Qui fuerat dulcis: salibus uitiatur amaris.

Et teste Solino fuit Alexandri magni terminus: quem non excessit. sicut illius aræ in eius ripis positæ attestātur. De illo ait Propertius. Quantum hypanis ueneto dissidet heridano. ut Virgilius libro georgicoꝝ.iiii. Saxosusq; sonans hypanis: idem teste Plinio libro.xi. naturalis historiæ circa solstitium defert acinoruȝ effigie tenues membranas: quibus erumpitur uolucris quadrupes nec ultra unum diem uiuit: ob quod himeridion appellatur.

H ypacaris prima cum.y.græco: penultima cum.c.exili: & ultima cum.i.latino scribitur: fluuius est scythiæ: q teste Herodoto li.histo.iiii. sextus ab istro memoria dignus habetur.

H yperborei cum.y.græco scribitur: sunt scytharum montes: & populi supra ip̄m stellarum cardinem ꝓtensi quasi ultra boream constituti: ac Festus ex eo sic dictos putat. quia ibidem habitantes humanæ uitæ moduȝ excedunt: uiuendo.s. ultra centesimum annum: hoc est ὑπερβεύοντες ὄνον.s. humani sæculi: de quibus Herodotus plura dixit li.historiarum.iiii. & Plinius Solinusq; & Pomponius.

H ypermestra cum.y.græco &.t.exili scribitur: fuit filia Danai: filii Beli. de qua uidimus in dictione belides.

H ypermeter cum.y.græco &.t.exili scribitur: qui & hypermetrus a nonnullis scribitur: est metrum una syllaba superabundans: ut Virgilius libro æneidos primo: Iactemur doceas ignari hominūq; locorūq;. & libro.iiii. Omnia mercurio similis uocēq; colorēq;. idem libro.vii. Profuit aptato conduntur tybridis alueo: & ut ait Seruius super primum æneidos quotiens fit hæc figura: debet sequens uersus a uocali incipere: ut in omnibus illis fit: nisi forte synæresis fiat in fine: nam tunc quoq; necesse nō est: ut sequens uersus a uocali incipiat: ut Virgi. hæc cura peculi: nam sequitur alius. Quāuis multa meis exiret uictima septis.

H ypenor cum.y.græco scribit: fuit princeps quidam troianus: quem teste Homero lib.v. iliados Diomedes in bello occidit.

H yperiochus prima cum.y.græco: antepenultima cum.i.latino: & ultima cum.ch.aspirato scribitur: fuit uir troianus ab Vlyxe interfectus: ut ostendit Homerus li.xi. iliados.

H yperion prima cum.y.græco & penultima cum.i.latino scribitur: hunc græci teste Lactantio sup.iii. thebaidos dixerunt Titani & terræ fuisse filium. Solisq; & Lunæ ac Aurore patrem. de eodem meminit Cicero in pronosticis cum ait.

Vt cum luna means hyperionis officit orbi.

Stringuntur radii cæca caligine tecti.

H ypotheca prima cum.y.græco: penultima cum.ch.aspirato: & ultima cuȝ.c.exili scribit: cuius cōpositioneȝ uidimus in ante habitis: & teste Vlpiano differt hypotheca a pignore: quia ꝓprie pignus dicimus: quod ad creditorem transit: hypothecam autem cū non transit possessio ad creditorem.

H ypocrisis cum.y.græco: penultima cum.c.exili &.i.latino: & ultima similiter cuȝ.i.scribitur latino: dici potest a nostris dissimulatio. nam componitur ab ὑπό quod est sub & κρίσις iudicium quasi sit iudicii subiectio: cum aliud in re sit: aliud in iudicio hominum se ostendat: qui hypocrisi utitur.

H ypocrita prima cum.y.græco: penultima cum.c.exili &.i.latino: ultima cum.t.etiam exili scribitur: dici potest a nostris simulator. Et is proprie est qui in spectaculo personam subdit alienam: ut seruus plerunq; domini & priuatus regis: Quo pacto & in hac uita sicut in orchestra complures sese uiuendo spectandos exhibent: aliaq; in corde gestantes.

H ypopyrgium prima & antepenultima cuȝ.y.græco scribūtur: componiturq; ex hyppo quod est sub & pyrgos turris: quasi locus sub turri.

H ypostasis cum.y.græco & penultima cum.t.exili scribitur: dicitur a nostris subsistētia: ab hypo quod ē sub: & στάσις statio: quin & a theologis quibusdam persona traducitur.

H ypozeusis cuꝫ.y.græco:penultima cum.z.consonante & eu diphthongo:ultima cuꝫ.i.latino scribitur: dici potest latine subconiunctio. Nam componit͛ ab hypo quod est sub & zeusis coniunctõ:& dicitur figura cũ singulis sensibus ꝑpria assignatur clausula:ut Virgilius libro æneidos.v. Regem adit:& regi memorat nomen genusq;. Terentius in andria:eu astuta ꝙ si quiescet nihil emali. Sed eccum ipsum Pamphilum uideo: occidi. utinam mihi esset aliquid hic quo nunc me præcipitem darem.

H yphen cum.y.græco &.ph.aspirato scribitur:dici potest a nobis subunio:nam componit͛ ex ὕπο quod est sub & ἕν cum aspiratione quod est unum:& tunc quoq; adesse dicitur cum plures dictiones sub uno accentu leguntur:ut quando quidem simulac pro postq;.

H yperiphania prima cum.y.græco & reliquæ cum.i.latino scribunt͛:dicitur a nostris superbia:& componit͛ ex hyper quod est super:& φανία apparentia uel splendor.

H ypperides cum.y.græco:penultima cum.i.latino scribitur:fuit teste Quintiliano in.x.orator dulcis & acutus temporibus Demosthenis.

H ypsenor cum.y.græco sequente.ps. scribit͛:fuit teste Homero li.v.iliados filius magnanimi Dolopionis:q erat sacerdos Scamandri in tanto honore habitus ac si deus quidem esset:illuꝫ Eurypylus in bello troiano interemit.

H ippagines cum.i.latino utrobiq; & duplicato.p.scribitur:sunt teste Festo naues quibus equi uehuntur:eas græci ἱπποφορασ uocant:aliqui ex nostris & maxime Cæsar actuarias nominauit:alii gerarias.ut Plautus in mercatore ædificat nauem gerariam:& merces emit. Nonius uero Marcellus actuarias diffiniens inquit actuariæ nauiculæ celeres dictæ:ꝙ cito agi possint. Salustius primo historiaruꝫ:ad hæc pauca piratica actuaria nauigia. Sisenna quibus occisis actuarias ad uiginti milia.i.cuꝫ plures onerarias incendunt.

H ipparchus cum.i.latino & duplicato.p.atq;.ch.aspirato scribitur:fuit uir mathematic⁹ in ea arte insignis.

H ippasus cum.i.latino & duplici.p.atq; simplo.s.scribitur:fuit philosophus methapontin⁹ & ipse pythagoreus:nec teste Demetrio opus aliquod scriptum reliquit:fuit & alter:qui laconum republicaꝫ:& ipse laconibris comprehendit.

H ipparchia cum.i.latino utrobiq; duplicato.p.&.ch.aspirato scribit͛:potest latine exponi equoruꝫ principatus. Quo nomine uocata fuit soror Metrodis:quæ teste Laertio Cratem thebanum philosophum cynicuꝫ & illius uitam ac uerba summe amauit:nec potuit ꝑcorum opibus aut nobilitate uel alicuius forma auelli a Cratis amore:ita ut diceret parentibus suffocaturam sese nisi Crati traderet͛:q̄obrem rogat⁹ Crates a parentibus puellæ:ut illã ab hoc ꝑposito remoueret:post multa quæ non profuerunt:exurgens Crates omni sua suppellectile ante illius oculos exposita:hic ait sponsus:hæc eius possessio est:ad hæc delibera:nec poteris esse nostri consors:nisi eadẽ attigeris studia:puella statim assumpto Cratis habitu secũ philosophari uoluit:cum qua ille circum ibat:& in aperto congrediebat͛:atq; ad cœnas ꝑficiscebat͛. Et cũ semel iuissent ad Lysimachum in conuiuiũ:& Theodorus dixisset:hæc illa est quæ textrinam & radios reliquit:respondit ad hæc puella:sum equidem Theodore:sed non tibi male de meipa statuisse uideor si tẽpus quod in textrina consumptura eram:disciplinæ potius & philosophiæ impendi.

H ippo cum.i.latino & duplicato.p.scribitur:fuit teste Hesiodo in theogonia Oceani & Tethyos filia.

H ippodamus simili modo scribitur:& est nomen uiri proprium.

H ippodamia eodem mõ scribitur:fuit Oenomai Helidis & pisæ regis filia formosissima:quæ cum a diuersis in cõiugium peteretur:legem hanc ꝑcis illius pater indixit:ut qui illam matrimonio obtinere cuperet:cuꝫ ea certamen iniret: uict⁹ capite trũcaretur:uictor potiret͛ illa:cuius legis cãm posuit Diodorus siculus lib. historia.ii.dicens eum de filia oraculum sciscitasse quõ sibi illa conueniret:ac responsum esse:tunc in fata illum concessurum cum filia hippodamia nupsisset:igit͛ filiæ nuptias ueritus decreuit:ut ĩ perpetua asseruaretur uirginitate:hoc pacto existimans uitæ periculum se uitaturum:itaq; equorum cursum instituit a pisa ad Neptuni aram quæ est apud Isthum corinthi:cursus erat eiusmodi. Oenomaus arieteꝫ Ioui sacrificabat: qui uirginem postulabat quattuor equorum ferebatur curru. Oenomaus cursu sequebat͛ præcedenteꝫ aurigante Myrtillo:assecutum hasta quã gestabat manu interficiebat:hoc pacto cum plures equorum uelocitate peremisset. Pelops Tantali filius:qui pisam accesserat:uiso hippodamia id concupiẽs cõnubiuꝫ corrupto Myrtillo regis auriga obtinere ualuit.nam illi ꝑmiserat si se uictorem faceret:primuꝫ hippodamiæ cõcubitũ præstiturum:quare meditullũ plumbeum Myrtillus currui hippodamiæ ædificans cursu dissolut⁹ Pelopem uictorem reddidit:dicente Seneca in Thyeste: Victeq; falsis axibus pendent rotæ. & Virgi.lib.iii. georgi.de Pelope locutus ait: Victor equus:qua ex re dolore actus Oenomaus existimans aduenisse respõsi tempus:mortem sibi consciuit. Pelops uero sumpta uxore hippodamia illius regnum tenuit:sꝫ cum ab illo Myrtillus pacta reposceret:in mare proiectus est & submersus:qui mari perpetuum nomen dedit:unde Sophocles in Electra ἔυτε γαρ ὅπου Ἰισθεισ μύρτιλοσ ἐκοιμάθη Sane non solũ Hippodamia: sꝫ hippodame a nostris auctoribus dicitur. Virgi.in præfato lib.inquit:hippomeq;:naꝫ teste Seruio nomina græca quæ in.e.exeunt plærũq; ipsum in ia soluunt:ut Hippodame:Hippodamia:Penelopia.

H ippodes eodem modo scribit͛:& sunt populi scythici humana usq; ad uestigiuꝫ forma: sꝫ in equinos pedes desinunt:

desinunt:quos ἱπποβάτας Herodotus li.historiaꝝ.iiii.uocauit:sed nostri hippodes dicunt.

Hippodromus eodem modo scribit':dici potest equorum cursus. nam ex ἵππων quod est equorum & δρόμος cursus componitur:hoc est locus ubi currere spectante populo consueuerant:qui a nostris dicitur circus:ut in ea dictione uidimus.

Hippocrine cum.i.latino utrobiq; & duplicato.p.atq;.c.exili scribitur:fons ē in boetia iuxta quā est aganippe.Dum Cadmus equestri exploratione inquirit:quæ nam loca insedisset cām dedit poetis:ut diuulgarent hippocrinem ungula uolantis eq natum fuisse.nam hippi equi:crine.i.fons dicitur:& inde equus pegasus a fonte:qui græce πηγη dicitur est cognominatus:ut in dictiōe pegasus uidebimus: & similiter Aganippe modo consimili penitus nomen accepit.nam agan ualde indicat:& ιππος equus:quasi ualde equ⁹ uel eq ita ut ambo poti fontes facundiam præstare poetis dicti fuerint:unde Ouidius circa initium lib.v.fastorum inquit.Dicite quæ fontes aganippidos hippocrines Grata medusei signa tenetis equi.

Hippocoon cum.i.latino & duplicato.p.atq;.c.exili:& duplicato.o.scribitur:fuit teste Homero li.x.iliados patruelis Rhesi trachum regis:a Diomede & Vlyxe interfecti fuerunt.

Hippocrates cum.i.latino & duplicato.p.atq;.c.&.t.exilibus scribitur:habetq; accentum in antepenultima: ut uidebimus in dictione prosodia:fuit Asclepii filius in insula coo genitus:ut ex epistolis Democriti ad illum:& illius ad Democritu; habetur. fuit Pythagoræ discipulus:& omnium medicorum princeps:& componitur ea dictio ex ἱππου quod est equi:& κρατος robur:quasi equorum robur.hic medicina; longo tēpore perditam reuocauit in lucem.nam ut scribit Plinius li.xix.naturalis historiæ nulla artiu; inconstantior fuit:& nunc etiā sæpe cōmutatur:cum sit fructuosior nulla.hæc primū inuentores suos cælo dicauit:& hodie multifariam ab oraculis petitur.hæc ille.Nāq; Apollo primus medicinæ inuentor dicitur:Illo dicēte ad uirginem Daphnem apud Ouidium libro metamorphoseos.i.

Inuentum medicina meum est:opiferq; per orbem.
Dicor & herbarum subiecta potentia nobis.

Sane Apollo ipse eodem Ouidio teste li.ii.eiusdem operis ex Coronide nympha filia Phlegiæ regis thessaliæ Aesculapium genuit:& nutriendum Chironi piissimo centaurorum tradidit:a quo medicinā didicit:& ipse plurimum ampliauit.Qua de re dixerunt nonnulli Chironem herbariam medicina; primitus comperisse.Sed ut ait Plinius libro.xxv.naturalis historiæ centaureā herbam comperit:qua ut idem auctor ait: curatus dicitur a uulnere pedis contracto ex lapsu improuiso sagittæ herculis e suis manib⁹ illitæ ueneno hydræ.nam cum Chiron herculem excæpisset hospitio:& eius arma contractaret:sagitta cadens e manibus illius leuum uulnerauit pedem:dicente Ouidio libro.v.fastorum.

Dūq; senex tractat squalentia tela uenenis.
Excidit:& leuo fixa sagitta pede:sed ut dixit ulterius Ouidius illum nunq; tali uulnere liberatū: & post nonum diem miseratione deorum:ne amplius dolore cruciaret' ad cælos tractu;: unde ait:Ipse etiam lectas pegaseis collibus herbas.
Temperat & uana uulnera mulcet ope:& infra subdit.
Nona dies aderat cum tu iustissime chiron.

Bis septem stellis corpore cinctus eras.nāq; herculem etiam heracleon ab eo nomine cognominata; herbā comperisse.idem Plinius rettulit:& achillem & achilleam:sed Aesculapius cum alias plures:tum etiā panacem:quæ teste Plinio ipso nomine omnium morborum remedia ꝓmittit:a qua filiam nuncupauit. nā πᾶν omne:& ἄκαι ρία importunitatem & molestiam dicit:quasi omnibus dolorib⁹ & molestiis subueniret.ueꝝ cum herbarum uiribus Aesculapius ipse hyppolytu; occisum in uita pristina reuocasset.iratus Iuppiter eū fulmine stygias demersit in undas.sed ut ait Plinius libro.xxix.opera eius clara troianis temporibus uulnerum dūtaxat remediis fuere.Quod equide; dixisse : puto ob Machaonem & Polydariū filios:qui teste Homero libro.ii.iliados ob solertiam medicinæ cum aliis græcorum ducibus ex creta ad expeditionem troianam conuocati fuere:ut in suis dictionibus ostendemus.Sed ut ait Plinius lib.xxv.primus omniū quos memoria nouit.Orpheus de herbis curiosius aliqua prodidit.post eum Musæus & Thesiodus polyion herbam admirati sunt.Homerus etiam alias nominatim herbas celebrat:ut moly:cuius inuentionē Mercurio assignat.Laudat etiam hos tres flores lotum:crochum & hiacynthum:ab Homero uero ut idem Plini⁹ rettulit Pythagoras clarus sapientia primus uolumen de effectu herbarum composuit:& in totu; Apollini & Aesculapio diis immortalibus inuentionem & originem assignauit:composuit & Democritus per agratis iam perfidis arabiæ æthiopiæ ægyptiq; magis:in quibus incredibilia dictu affirmauit:nā inter alia dixit Democritus:ut ait Plinius credidit Theophrastus esse herbom:cuius contactu illata a Pico exiliret cune⁹ a pastoribus arbori adactus.Zanthus etiam libro historiarum.i.tradidit occisum draconis catulum reuocatum ad uitam a parente herba quā balym nominat: eadēq; tilonem:quem draco occiderat:restitutum saluti.Iuba etiam in arabia reuocatum quadam herba ad uitam hominem tradidit:quæ ut dixit Plinius etia; si fide carent:admirationem tamen implent & cogunt confiteri multū esse quod uero supersit:& refert plærosq; existimasse:nihil non herbarum ui effici posse:sed plurimarum uires esse incognitas. Sane Pythagoras &

Democritus tépore Hippocratis fuere:sed ut Plinius libro.xxix.mirum dictu sequentia a troianis temporib⁹
in nocte densissima latuere usq; ad pelopónesiacũ bellum:Tunc medicinã reuocauit in lucem Hippocrates
genitus in insula coo:quod bellum ut idem ostendit libro.xxx.eiusdem uoluminis:gestũ est a tricentesimo
urbis nostræ anno:& cum romana urbs teste Solino in initio de memoralibus mundi fuerit post troianum
bellum anno quadringétesimotrigesimotertio: constat medicinæ artem delituisse anelis septingentis trigi
tatribus.At Hippocrites ut idem Plinius profitet:cu; fuisset mos liberatos morbis scribere in templo eius
dei qui auxiliatus esset:ut postea similitudo proficeret:ex his scripturis excerpsisse eam tradit:qua; sane ar
tem ut in epistolis ad Democritum ipse idem ostendit in nullo ,prsus quæstu fuisse certum est.Quare cu; ue
nientem ab illyricis pestilentia teste Pli.li.vii.prædixisset ipse Hippocrates:& discipulos ad auxiliandum p
urbes dimisisset:ob id meritum honores illi:quos Herculi decreuit græcia. Post Hippocratem uero auxit
artem protideus sylmibriæ natus & eius discipulus qui eam ad uectigal redigere cœpit:horum placita: ut
Pli.xxix.lib.prosequitur Chrysippus ingenti garrulitate mutauit:plurimũq; & ex Chrysippo discipulus
eius Herasistratus accæpit Aristotelis filia genitus.Hic Antiocho rege sanato centum talentis donatus est:a
regePtolomæo filio eius.idem Pli.præfato li.vii.rettulit magnam Critobolo famam aduenisse:qui parum
ante Herasistratum fuit: extracta Philippi Regis oculo sagitta : & circa deformitatem oris curata orbitã-
te luminis. Sed alia interim factio ab experimentis se cognominans: empericum cœpit in sicilia a Cronte
agrigentino Empedoclis & Chrysippi auctoritatem condẽnante.de quibus in suis dictionibus uidebimus
post hos Herophilus oĩa hæc condẽnans ad musecos uenarum pedes pulsu discreto per ætatũ gradus me-
dicinã reduxit:scrutabãturq; morbo⁊ causas & uini ratione; instituerat:s; ut ait Pli.in præfato.xxix.li. de-
serta deinde & hæc secta est:quoniã necesse erat in ea litteraturam scire.Interi; ut auctor est Cassius Emina
ex antiqs historicis prim⁹ qui romã e medicis uenit:fuit a pelopónesо Archagat⁹ Lysanie filius.L.Aemilio
.M.Licinio consulibus anno urbis qngentesimo trigesimoquinto:eiq; ius quiritum datu; & tabernã in cõ
pito acilio emptã.hic primo uulnerari⁹ mox obsecandi urẽdiq; sceuitiã carnifex appellat⁹ fuit:& cũ alii ad
currerẽt græculi idẽq; efficerẽt:in tediũ cũ arte medicinæ oẽs deuenerũt.Quare a.M.Catone censorio me
dici cũ sua medicina reprobati,urbe & italia pulsi sunt:anno urbis sexcẽtesimoqnto:eosq; nõ artifices sani-
tatis:s; hominũ carnifices censuit:ut ex eius epistola ad.M.filiu; intelligi põt:cui⁹ uerba sunt:Dica; de istis
græcis sub loco.M.fili qd athenis habeã exquisitũ:& qđ bonũ sit eorum:litteras inspicere nõ pdiscere uni
cã nequissimũ & indocile genus eorũ:& hoc putabã interdixisse.Quãdocũq; ista gẽs suas litteras dabit:oĩa
corrũpet.Tũ etiã magis si medicos suos huc mittet:iurauerũt iter se barbaros necare oẽs medicina:sed hoc
ipm mercede faciunt:ut fides his sit & facile dispdant:nosq; dictitãt barbaros & spurcius nos q̃; alios apifi-
cos appellatione fædabãt.hæc ipse Cato:ideoq; tradunt tẽplu; Aesculapii etiã cũ reciperet is deus extra ur
bem fecisse iterũq; in insula.Nãq; ut late narrauit Liuius circa finẽ libri.x.ab urbe cũ romana urbs triennio
peste laboraret:inspectis libris sybillinis decẽ fuerunt a senatu missi legati:qui ex epidauro deũ Aesculapiũ
in specie serpentis romam adduxerunt:cuius aduentu urbs statim a peste liberata est.unde ut latissime nar-
rauit Ouidius li.metamorpho.xv.de Aesculapio locutus.

Sedesq; sibi circũspicit aptas.
Scinditur in geminas partes circũfluus annis.
Insula nomen habet:laterumq; a patre duorum.
Porrigit æquales media tellure lacertos:
Huc se delata pinu phæbeus anguis
Contulit & finem specie cæleste resumpta.
Luctibus ĩposuit:uenitq; salutifer urbi.

Pulsi ergo ex Italia medici diu post Catonem excæpti sunt.nã ut ait
Pli.præfato.xxix.li.solam hac artiũ græca⁊ mundũ exercet romana grauitas:& in tãto fructu paucissimi q
ritum attigere:& ipi statim ad græcos transfugere:imo uero auctoritas aliter q̃; græce eam tractantibus: &
apud impitos expertesq; linguæ nõ ẽ:ac minus credunt quæ ad salutem suã pertinent si intelligunt.Qua de
re in hac sola artiũ euenit:ut cuicunq; medicũ se profitenti stati; credat:cũ sit periculũ in nullo mẽdatio ma
ius:non tamẽ illud ituemur:adeo blãda est sperandi ,p se cuiq; dulcedo. Nulla præterea lex quæ puniat in-
scitiã capitale;:nullũ exemplum uindictæ:discunt periculis nostris:& experimẽta p mores agunt:medicoq;
tantũ hominẽ occidisse summa ipunitas est.hæc ille:& li.xxv.ait:Minus hãc artẽ q̃; par erat nostri celebraue
re oĩu; utilitatũ & uirtutũ rapacissimi.Primusq; & diu solus idem ille.M.Cato oĩum bonarum artiũ magi
ster:paucis dũtaxat attigit boum etiã medicamina non omissa.post eũ unus illustriũ tentauit.C.Eualgi⁹ eru
ditione spectatus iperfecto uolumine ad diuũ Augustũ inchoato præfatione religiosa:ut oĩbus malis hũa
nis illi⁹ potissimũ principis semp mediceт maiestas:ante hunc cõdiderat solus apud nos:quod equidẽ inue
ni Pompeius Leoneus magni Põpei libertus:quo primũ tempore hãc scientiã ad nostros puenisse aĩaduer-
to.Nãq; Mithridates maximus sua ætate regum:quẽ debellauit Põpeius ante oĩu; ante se genito⁊ diligen
tissimus uitæ fuisse argumentis potius q̃; fama itelligit.Vni ei excogitatũ libere quottidie uenenũ præsum
ptis remediis:ut cõsuetudine ipsa innoxiũ fieret:primo inuẽto genere antitoti:ex quib⁹ unũ etiã nomẽ eius

retinet. Illum ſolum mortalium Mithridatē uigintiduabus linguis locutū certū eſt: nec ſubiectis gentibꝰ il
lum hominē per interpretē appellatū ab eo annis ſex & qnquaginta: quibus regnauit. Is ergo in reliqua in-
genii magnitudine medicinæ peculiariter curioſus & ab oībꝰ ſubiectis qui fuere pars magna terrarꝫ ſingu-
la exquirens: ſcriniū cōmentationū harꝫ & exēplaria effectuſq; in arcanis ſuis reliquit. Pompeius autē oi re-
gia præda potius transferre ea ſermone noſtro libertū ſuū Lenoeū grāmaticæ artis doctiſſimū iuſſit. uitæq;
ita profuit nō minus ꝙ reipublicæ uictoria illa ad Mithridatē etiam teſte eodem Pli. in præfato libro Aſcle-
piadis medendi arte clari uolumina cōpoſita extant: cuȝ ſolicitatus ex urbe roma præcepta pro ſe mitteret:
hunc dixerat Pli. li. vii. eiuſdem uoluminis fuiſſe pruſienſem. & li. xxvi. dixit primum fuiſſe magiſtrū rheto
ricæ: & nec ſatis in ea arte quæſtuoſum: & ad alia ſagacis ingenii: & ad medicinæ artē ſe repente conuertiſſe
atq; ut neceſſe erat homini: qui nec id ægiſſet: nec remedia noſſet: meditata quottidie oratōe blandiens oīa
abdicauit: & totā aliorꝫ medicinā reuocando ad qnq; res redegit: uidelicȝ ad abſtinentiam cibi: potus & ue-
neris: fricationē corporis & ambulatōeȝ modeſtā. Quæ quiſq; ſibimet preſtare poſſet. Quare uniuerſuȝ ꝓ-
pe humanū genus circūægit in ſe non alio mō: ꝙ ſi cælo emiſſus adueniſſet. reparata etiam rōne qua unum
ægris mederet̃ dando etiam frigidam aquam: & ut auctor eſt. M. Varro alia quoq; blandimenta excogita-
uit iam ſuſpendendo lectulos: quorꝫ iactura aut morbos extenuaret: aut ſomnos allicere. Concedebat etiā
balnea auidiſſima hominū cupidine: qn alia multa dictu grata atq; iucunda magna auctoritate conſtituit.
Nāq; & uomitiones ſupra modum arguebat: & medicamētorū potus ſtomacho inimicos dixit. Is teſte Apu
legio li. iiii. floridori cū ſeſe forte a rure ſuo reciperet. In pomœriis ciuitatis uidit circūſpectuȝ funus ab in-
genti numero: moxq; illud addiit ptractauitq; corpus hominis: & per quædā ſigna inuenit in illo uitā: cūq;
clamaret: ut reportaret̃ a rogo domū pars medico annuebant: & reliqui obſiſtebāt. tandeȝ uelut ab inferis
domum relatus eſt: moxq; recreauit ſpiritus: & animā in latibulis corporis deliteſcenteȝ ſuis medicamentis
uniuerſo corpori reſtituit: ꝙobreȝ uelut deus fuit ab hominibꝰ honoratus: quod tetigit Pli. lib. vii. cum ait
relatu e funere hominē conſeruauit. & ſubdit Pli. ſed maxime ſponſione facta cuȝ fortuna me medicus cre
deret̃. ſi unꝙ inualidus ullo mō fuiſſet. Sicq; uictor ſuprema in ſenecta lapſu ſcalaruȝ exanimatus eſt. Vene
runt his tēporibus romam medici ꝙplures & uiri celebres: ut Caſſius Calpitanus Aruncius Rubrius: inter
quos Antonius muſa fuit: qui contraria medicina a ſectatoribus Themiſtōis qui diſcipulus fuerat Herophi
li diuum Auguſtū graui periculo exemerat: ob quod illi Auguſtus ſtatuā ex ære iuxta ſignum Aeſculapii lo
cari mandauit coluitq; eū ſemper amiciſſime: ut teſtis eſt Sueto. in uita Auguſti. Poſt hunc exortꝰ eſt Vectiꝰ
ualens: qui teſte Pli. li. xxix. adulterio Maſſalinæ uxoris Claudii Cæſaris nobilitatꝰ: pariterq; eloquētia aſ-
ſentator: potentiā nactus nouā inſtituit ſectam. At Neronis principatu eadem uis ad Theſſalum tranſiliuit
delentē cuncta placita: & rabie quadā in oēs æuimedicos perorantē. Idem teſte Galieno li. i. de regimine ſa-
nitatis: & ſimiliter li. i. de ingenio: librū ad Neronem ſcripſit: in quo cunctis medicis philoſophis tā ueteri-
bus ꝙ modernis ſeipm̄ effremata quadā temeritate præpoſuit: Hippocratēq; oiuȝ medicorꝫ principem ma
xime ſupplantauit hunc Galienus ipſe ignorantiſſimū fuiſſe oſtendit: nec inter medicos: ſed inter textrices
ſordide creuiſſe: cū eius pater lanæ pectinator: & mater textrix fuerit. Interim ut eodem li. proſequit̃ Pli. ſu
peruenit maſſilienſis Critias: qui ad motus ſyderꝫ ex Ephimeride mathematica cibos ꝓhibens: horas obſer
uans: auctoritate Theſſalum præceſſit: diuitiaſq; reliquit innumeras. poſt quē repente ex eadem maſſilia ur
bem Charmis inuaſit: & damnatis non ſoluȝ prioribus medicis uerꝫ & balneis aqua frigida etiā hybernis al
goribus lauari ſuaſit quaſi cōtraria neceſſario contrariis curarent̃: & ut ait Pli. merſit ægros in lacꝰ & uide-
bamus ſenes conſulares uſq; in oſtentationē rigentes. Qua de re extat etiā Annei Senecæ aſtipulatio: nec du
bium eſt omnes iſtos famā nouitate aliqua aucupantes aīas ſtatim noſtras negociari. hinc ille circa ægros mi
ſeræ ſententiarū concertatōes nullo idē cēſente ne uideat̃ aſſertio alterꝰ. hinc illa infœlicis monumēti aſcri
ptio turba ſe medicorꝫ periſſe. Interim ꝓdiere ex noſtris & exteris auctores nōnulli celebriores: q & herba-
rum naturas & pluriū rerꝫ qualitates ſuis libris annotauere. Vt ex noſtris Macer ueronenſis qui tēpore Au
guſti uolucrū qualitates: & herbarꝫ naturas uerſu expreſſit: de quo Ouidi. li. iiii. triſtium inquit.

Sæpe ſuas uolucres legit mihi gradior æuo.
Quæq; necet ſerpens: quæ iuuet herba macer.

Euax ſimiliter rex arabum non ſolū herbarū: ſed lapidū etiam ſpecies nomina colores: & quibꝰ in regioni-
bꝰ ualeāt cōperiri: magno uolumine ad Neronē principem ſcripſit. Eiuſdem meminit Plini. lib. xxv. dicens
Euax Dionyſius & Metrodorus herbarꝫ effigies pinxere: atq; ſubſcripſere effectus. Verū ut ſubdit pictura
fallax eſt ex coloribus tā numeroſis præſertim in emulatione naturæ multū degenerare tranſcribentiū for-
te uaria. Præterea non parꝫ eſt ſingulas earū ætates pingi cū quadripartitis uarietatibꝰ anai faciem mutent.
hæc ille. Poſt hos fuit Diaſcorides uir militaris: & i herbaria arte mirabilis: q qnq; uoluminibꝰ uirtutes her
barꝫ arborum lapidū aromatū aīaliuȝ accuratiſſima doctrina deſcripſit: imo ut de ſeip̄o teſtat̃. Quæcūq; i-
quit in his libris poſui: non ex opinione aut fama cognoui: ſȝ ex electione & expimēto didici: Vidi ego apd̄
conſtantinopolim pulcherrimum eius auctoris codicē antiquiſſimis græcis litteris exaratum. In quo nō ſo-
lum herbarum effigies: ſȝ uolatiliuȝ quadrupeduȝ & reptiliū tanto artificio & ꝓprietate depictæ erāt: ꝙto

natura ipsa:utputo producere potuit. At Plinius de seipso loquitur nobis inquit certe exceptis ad moduз paucis contigit reliquas:de quibus.s.tractat herbas contēplari scientia Antonii Castoris:cui summa auctoritas erat in ea arte nostro æuo uisendo hortulo eius:in quo plurimas alebat centesimum ætatis annum excedens:nullum corporis malū expertus:ac ne ætate quidem memoria aut uigore concussis:Sane temporibus Domiciani Traiani Hadrianiq; & Antonini pii nonnulli medici ex græcia ipsa urbeз inuaserunt:& Protogenes primum uir astutus & callidus:qui astutia & arte græca magis q̃ scientia medicinæ famaз & quæstum sibi queritabat:cui Archigenes alter græcus tempore & ipsius Domiciani successit:qui cuз assentator esset & mulieribus q̃ facillimus: grandē romæ sibi comparuit quæstum.contra cuius mores & inscitiaз Galienus in libris suis sæpe inuexit. Galienus uero doctissimus:& ea ætate in medicina singularis romam principatu traiani deuenit:eratq; oriundus ex pergamo oppido asiæ celeberrimo:sed romæ temporibus Antonini pii floruit:ut idem de seipso diuersis in locis testatur.hic in ea arte omnes præter Hippocrateз superasse creditur:composuitq; libros multos & Hippocratis omnia scripta miro ingenio explanauit : & ut græcus quidam medicus mihi rettulit centū & quinquaginta uolumina in ea facultate edidit. Post illum uero Rasis quidam poenus fuit:qui lingua arabica ex omnibus ante se medicinæ auctoribus uolumen collegit. Sed distinctius & scientius:post eū in eadē lingua Auicenna hispalensis effecit:qui cum reliquorum scripta uiderit:tum maxime Galienum secutus est:quem suo li.i.de infrigidandis medicoꝝ principem appellauit. Post hos cœperunt Itali in ea facultate plurimuз pollere:ut petrus de apono patauinus uir in omni ætate admirandus:tum in philosophia:tum in his quæ ad medicinæ theoricā spectant: diuersis conciliando opiniōes sua doctrina clarissimus est habitus:unde & conciliatoris cognomē adeptꝰ est. Quin & ad problemata Aristotelis multa addidit:& illa ipsa subtili expositōne declarauit. Hunc non longe post Thaddæus florentinꝰ secutus est:qui adeo obscura omnia Hippocratis & aliorum principum in medicina detexuit & explanauit ut alter Hippocrates suo tempore habitus fuerit:diuitiasq; cumulauit innumeras:nam a principibꝰ Italiæ conuocatus.l.aureos in mercedem diurnam pacisci consueuerat.ab Honorio uero summo pōtifice semel uocatus:non prius accedere uoluit:q̃ centum aurei illi in diem statuerent:unde liberatus pontifex decem milia illi aureorum condonauit. Tandem octogenarius moritur bononiæ circa annos domini mille ducentos septuaginta:Qua ætate etiam Accursi.florentinus legum glosator floruit. Thaddæo uero successit similiter Trusianus florentinus:qui plusq̃ cōmentum super rechne Galieni mira doctrina conscripsit.hic cū in practica artis medicinæ ut multi ferunt infortunatum se conspiceret religioni se totum dicauit:& chartusinus effectus est monachus. Post hunc floruit Dinus de garbo florentinus similiter & Thaddæi discipulus qui patrem habuit Brunuз nomine & arte chirurgiæ clarissimuз:ut Thomas eius Dini filius in summa quā de arte medicinæ scripsit attestat͛. Dinus uero adeo utilia in Auicennam scripsit cōmentaria:ut sine illis Auicēnæ doctrinam stare non posse a nōnullis creditum sit. Scripsit etiam in Galienum de malicia uariæ cōplexionis:& in Hippocratem de natura fœtꝰ. Quin & in philosophia uarias & pulcherrimas disputauit:ac terminauit quæstiones:hunc non inferiori ingenio nec fama secutus est eius filius Thomas: post quem floruit Christoforus de honestis patria bononiensis:fuit & Marsilius similiter patauinus:qui multarum rerum cognitione:& scriptorū subtilitate sua ætate præcelluit:quē Iacobus de foro liuiæ secutus & fama & ingenio superasse creditur.hunc Vgo senensis nostris temporibus secutus est. Qui diuinitate quadā ingenii:& peritia medendi omnes qui ante illuз apud nostros floruerunt: excelluisse creditur. Cuius uitā inclytā filius eiꝰ Sozinus philosophus similiter & medicus eleganti stilo scripsit. Sed ut putamus ad Vgonem summuз subtilitatis facultatis medicinæ peruenit:quæ iā declinare uidet͛. Et hæc de Hippocrate:ac de successoribꝰ eius quæ nouimus breuiter dicta sufficiant.

Hippolytus cum.i.latino sequente duplicato.p.& penultima cum.y.græco:ultima cuз.t.exili scribitur: fuit filius Thesei atheniensium ducis ex Hippolyta Amazonum regina secundū Iustinum:uel antiopa secundū Senecam in Hippolyto natus:& componitur ab hippos:quod est equus & λύω qd' est discerpo:seu dissoluo:eo ꝙ ab equis discerptus fuit:ut uidebimus in dictiōe phædra. Naз ut ostendit Plato in eo libro qui de nomine Cratilus inscribitur:hoc ut alia q̃plurima non uera fuerunt nomina: sed a poetis cōficta. Vnde ab euentu fabulæ nomen hoc inditum assumpsit.

Hippolyta eodem modo cum superiori scribitur:& fuit mater Hippolyti : quam Antiopam uero nomine dictam quidam uolunt:& ab euentu filii sic postea cognominatā asserunt:de qua Virgilius libro.xi.æneidos meminit cum ait:Bellantur Amazones armis:Seu circum Hippolytem:seu se cum martia curru Pantesilia refert. Nāq; ambæ fuerunt Amazonum reginæ:sed ab Hippolyta deuicta Hercules balteuз abstulit.

Hippolochus in cæteris eodem modo:& in ultima cuз.ch.aspirato scribitur:fuit teste Homero libro iliados vi.filius Bellerophontis : & Glauci pater. Alter teste eodem lib.xi.fuit Antimachi troiani filius:qui una cuз Pisandro fratre ab Agamēnone in troiano bello interfectus est.

Hippomanes eodem modo scribitur:est teste Seruio super.iii.georgicorum uirus defluens ex equarum inguinibus:quo tempore feruntur in amoris furorem. Hesiodus uero dixit herbam esse:quam si comederēt equi furorem paterentur:& dicitur ab ιππων idest equorum μανία furia: unde etiam a poetis ponitur ꝑ

ea caruncula in fronte equi pulli nata:quam siquis matri præriperet nunq̃ deinceps pullum amaret. Et in quocunq̃ significato neutrum est terminatum in es:nisi cum pro uiri nomine ponitur.

H ipsicratea prima cum.i.latino & unico.p.sequens cum.ps.&.i.latino:antepenultima cum.c.exili & penultima cum.t.similiter absq̃ aspiratione scribitur:fuit uxor Mithridatis:quæ summe uiꝝ suum dilexit.

H ypsipyle prima & penultima cum.y.græco:antepenultima cum.ps.&.i.latino scribitur:fuit Thoantis lemniadum regis filia:dicente Statio libro.v.thebaidos:ubi induxit narrare genus suum Adrasto argiuorũ regi:Claro generata Thoante:Seruitium hypsipyle uestri fero capta lycurgi.Et ut ipse Statius scripsit:cũ Venus Vulcani coniunx:indicante sole.a marito in lemno insula cum Marte adulterari palaꝫ compræhensa fuisset.Lemniades aliis cum sacra diis peragerent:Venerem ipsam adulteraꝫ sine honore liquerunt:quæ illis irata hircinum fetorem omnibus immisit:ob quod a uiris suis spretæ cuꝫ ad bella contra uicinos thraces illi exissent:consilio statuerunt publico occidere omnes cum redirent.Quod cum fieret sola Hypsipyle patri Thoanti pepercit:quem naui expositum Bacchus pater ad coum insulam prosperam nauigatione perduxit.At Hypsipyle constructo rogo in propria regia:alterius suppositi funera pro patre:quem occidisse aiebat celebrauit.Inde uero paulo post transeuntibus cuꝫ argonautis Iasone:ab his fœminis hospitio ac lecto suscæpti sunt.Et ab Hypsipyle Iason:qui cum ea iam duobus annis demorantes orantibus sociis pro discessu:& promisso reditu:ut testis est Ouidius in sexta epistolarum Heroidum grauidam illaꝫ reliquit:quæ gemellos deinde peperit:Thoantem.s.& Euneum:quos alio alendos dimisit:ne secundum suas ipsaruꝫ leges in insula masculi nutrirentur: hos nisi casu postea reuisere non ualuit.naꝫ paulopost Fama subit portꝰ uectum translata thoantem Fraterna regnare coo.Ex quo Hypsipyle tãquã perfida a lẽnitatibus poscitur ad supplicium:quæ cum fugeret a piratis in littore capta Lycurgo regi nemeæ dona data fuit. In cuius seruitio dum filium ipsius regis Opheltem ipsa nutrix aleret:& redeuntibus ab obsidione thebarum regibꝰ argiuis:ac in nemæa silua siti pene pereuntibus:interrogata de aqua illos ad langiam fontem perduxit:& quænam esset iuterrogaretur:& suos illa enarrasset casus filii qui cum Adrasto erant matrem esse dignoscẽtes in ipsius prosilierunt amplexus.Sed dum inter hæc morat̃ infans:quem inter flores & herbas ludentem liquerat a serpente necatus est.Quod Lycurgus pueri pater sentiens:ira inflãmatus eam inferias nato mittere accurrebat: sed a regibꝰ & filiis auxilia implorans saluata est.Quæ uero deinde illi contigerint:nec apd̃ græcos nec apud latinos memini me legisse.

H ira cuꝫ.i.latino & unico.r.scribitur:fuit maritima urbs in agro propinqua pylo:sub Agamẽnonis dominio ut ostendit Homerus libro.ix.iliados.

H yrcania prima cum.y.græco sequens cum.c.exili:penultima cum.i.latino scribitur:Est in asia scytharum regio:ut. Qu.Curtiꝰ de gestis Alexandri:& Plinius libro.xvi.attestantur.Quod Seneca ĩ thyeste confirmauit dicens:Quænam ista regio est:an sub æterna niue hyrcana tellus.Et Lucanus similiter libro.iiii.Tinxere sagittas:Errantes scythiæ populi quos gurgite batros Includit gelido uastisq̃ hyrcania siluis:quæ teste eodem Curtio pantheris & pardis abundat pluribus:sed maxime tigribus:Quod Lucanus etiam tetigit lib..i.in oratione Cæsaris ad socios cum dixit.

Vtq̃ feræ tigres nunq̃ posuere furorem.
Quas nemore hyrcano matrum dum lustra sequuntur.
Altus cæsorum pauit cruor armentorum.

H yrgis prima cum.y.græco:& ultima cum.i.latino scribitur:fluuius est scythiæ:quia teste Herodoto lib.historiarum.iiii.intrat in tanaim.

H yriæ prima cum.y.græco:penultima cum.i.latino scribitur:fluuius est boetiæ: de quo Homerꝰ li.ii.iliados meminit: & facit gentile hyriates.

H yrmos cum.y.græco scribitur:& dicitur quasi syrmos quod est tractus.Nam series est oratõnis uel constructio tenorem suum in multos uersus protendens:ut apud Virgi.li.æneidos.i.Est in secessu longo locus insula portum Efficit:& reliqua:ubi fit tractus usq̃ in id Horrentiq̃ atrum nemus imminet umbra.& libro vi.Principio cælum ac terras camposq̃ liquentes:Lucentẽq̃ globum lunæ: titaniaq̃ astra:Spiritus intꝰ alit Vnde teste Seruio hyrmos longissimum est hyperbatum.

H yrœades prima cum.y.græco:antepenultima cum.œ.diphthongo scribitur:fuit teste Herodoto libro historiarum.i.uir mardus:qui primus ex Cyri exercitu muros sardium ascendit.

H irpi cum.i.latino scribitur:uocabulum est sabinum:& ut puto a græco corrumptum.Cum a græcis etiaꝫ sabini originem duxerunt:significatq̃ teste Seruio apud nos lupos:quare ab ἅρπαξ quod est rapax forsitan deductum fuit.Nam ut idem Seruius super.xi.Virgilii refert:fuerunt populi habitãtes in monte Soracte: qui cum Diti patri aliquando sacrificarent:cum mons ipse manibus consecratus esset:& uenientes lupi exta rapuissent illos diu secuti sunt:quosq̃ tandem ad quandam pestiferam speluncaꝫ aduenerunt: unde pestem contrahentes habuerunt responsum posse eam sedari si lupos imitarentur.i.rapto uiuerent. Quod postquam factum est dicti sunt populi hirpisorani.i.lupi Ditis:cum Pluto eorum lingua Soranus uocatus

esset:cuius rei memor Virgi. Aruncē ex eo loco ducentem origine3 lupo cōparauit li.xi. At uero Plinius lib. naturalis historiæ non populos fuisse hirpos dixit:sed per paucas phaliscorum familias:quæ sacrificiu3 annuum ad Soractis monte3 Apollini celebrabant:id operantes:ut ait Solinus gesticulationibus religiosis:& impune ardentibus lignorum struibus in honorem diuinæ rei insultabant:flammis parcentibus illis. Quibus ob deuotionis ministerium senatus perpetuo consulto omnium numerum uocationem dedit. Vnde Aruns apud Virgilium li.xi. Superos sic uoce precatur.

Sanguine deum sancti custos soractis Apollo:
Quem primi colimus:cui pineus ardor aceruo.
Pascitur:& medium fræti pietate per ignem.
Cultores multa premimus uestigia pruna.

Dat pater.& reliqua. Varro autem ubique teste Seruio religionis expugnator cum quoddam medicamentum describeret:ait ut solent hirpini.qui ambulaturi per ignes medicamento plantas tingunt: hæc ille. de his forte intellexit Virgi.li.æneidos.vii.cum ait.

At mesapus æquum domitor neptunia proles.
Quem neq; fas igni cuiq; nec sternere ferro:& subdit.
Hi fescenìnas acies equosq; phaliscos
Hi soractus habent arces.& reliqua.

H yrtacus cum.y.græco &.t.ac.c.exilibus scribitur:fuit uir troianus ex ida monte: qui filium habuit Nisum Aeneæ comitem:a quo Virgilius patronymicum ducens ait:Cyrtacides comitum Aeneæ que3 miserat ida. habuitq; teste Homero li.xii.iliados alterum filium nomine Asium.

H yrus cum.y.græco scribitur:nomen est uiri proprium:de quo Ouidius in remediis amoris:Cur nemo ē hecatem:nulla est quæ cæperit hyrum. Nempe q alter egens altera pauper erat.

H ispon cum.i.latino scribitur:& est nomen uiri proprium.

H ispania cum.i.latino utrobiq; scribitur:regio est Eruropæ quæ a montibus pyreneis incipiens:ut dixit Appianus clarissimus historicus:& per columnas Herculis circuiens usq; in borealem oceanum protenditur: ita ut omnia in eo circuitu ad hispaniā spectent:cuius magnitudo ut ait multa est:& incredibilis in unica regione. Nam decem milibus stadiis latitudo commensuratur.longitudo uero prorsus eadem esse uidetur. Quam gentes quoq; diuersæ & uariis nominibus cognominatæ inhabitant. quin & fluuios plures nauigabiles continet:minoreq; alios diuersos & quāplurimos in illos defluentes. Terra quoque est fœlix: & optimarum rerum fertilis.hæc ille.ut ad uerbum ex illo traduximus. Nam sita est hæc regio inter aphricam & galliam a septentrione pyrenis montibus clausa:reliquis partibus undique mari conclusa. Interfluunt eam flumina magna bethys mineus iberus & tagus aurum trahens:ut in asia pactolus & hermus.habet prouincias sex taraconensem:carthaginensem:lusitaniam:galetiam:& bethicam.hæc eadem prius ibera ab ibero amne cognominata fuit. Postea ab Hespero fratre Atlantis hesperia. Vlma ab hispali urbe hispania nuncupatur:cuius urbis acculas Cæsar grauiter increpuit. Quod Cneo:& sex filiis Pompeii magni fauerant. Sane eam dictionem aspirari antiquæ inscriptiones ostendunt:sed duæ ab historicis cognominātur hispaniæ citerior:quæ est in septētrionali plaga:& a Pyreneo usq; ad carthaginem porrigitur. Vlterior quæ in meridie a celtiberis usq; ad gaditanum fretum extenditur.

H yspeus cum.y.græco scribitur:fuit arcadiæ rex:quē nonnulli Cyrenes fuisse patre3 credunt. Virgi.uero eā fuisse Penei fluuii filiam in libro georgico.iiii.ostendit.

H ystaspes cum.y.græco &.t.exili scribitur:fuit pater Darii persarum regis.

H ysteron cum.y.græco &.t.exili scribitur:dicitur a nostris ultimū:& inde hysteron proteron figura nominatur:cum sententia ordine cōmutatur:ut postq̄ altos tetigit fluct⁹:& ad æquora uenit. Nā prius ad æquora uenit q̄ tangeret fluct⁹. Virgi.li.georgi.i. Area tum primu3 ingenti est æquanda cylindro. Et uertenda manu. Nam primus manu uertitur:q̄ æquetur cylindro.

H ysterologia prima cū.y.græco.& sequēs cum.t.exili scribit᷑:dici potest a nostris sermo præposterus.

H istiæus cū.i.latino utrobiq;:&.æ.diphthōgo ī penultiā scribit᷑:fuit teste Hero.li.histo.vi.mylesiorum tyrann⁹

H istiæa eodē mō scribit᷑:ciuitas fuit in euboia:de q̄ meminit Home.li.iliados.ii.πολυστάφυλον θ᾽ ἱστίαια.

H istoria p.i.latinū &.t.exile scribit᷑:& ab ἱστορεῖν:qđ est spectare & cognoscere significat.unde & ἵστορα scientē uocāt:& ἱστορεῖν est sciendū:s3 primū a græcis aspirat᷑.unde nos historiā cū aspiratione deduximus:reliq̄ non aspirant᷑. Sane teste Gellio li.v.noctium atticarum historiā ab annalib⁹ quidā differre eo putant: q cu3 sit utrunq; rerum gestarum narratio:earum tamen ꝓprie rerum sit historia:quib⁹ reb⁹ gerendis interfuerit is qui narret. Annales uero esse cū res gestæ pluriu3 annorum obseruato cuiusq; anni ordine deinceps cōponunt᷑. Qua3 sane differentiā accæptasse Seruiū in.i.æneidos certum est. S3 clarius ea differentia cōcipitur ex libro Sempronii Asellionis primo ostendentis:q inter annales & res gestas intersit. Verum inter eos inquit qui annales relinquere uoluissent:& eos qui res gestas a romanis pscribere conati essent:omnium rerum hoc interfuit.

Annales libri tantũmodo quod factũ quoquo anno geſtum ſit demonſtrabant.i.quaſi qui ꝑ Dariũ ſcribunt
quá græci ἐφημερίδα uocant.Nobis non ſatis eẽ uideo quid factũ eſſet id pronunciare:ſed etiam quo cõ
ſilio quaqꝫ rõne geſta eſſent demonſtrare:& paulopoſt idem Aſellio in eodem li. Naꝫ neqꝫ alacriores ad rẽ-
pu.defendendam:neqꝫ ſegniores ad rem perperã facundiã annales libri cõmouere quicqꝫ poſſunt.

H iſtopus cum.i.latino &.t.abſqꝫ aſpiratione ſcribit᷑:genus eſt nauis:quã teſte Gellio actuariam dicimus.

H yſtrix prima cũ.y.græco:& ultima abſqꝫ aſpiratione:&.i.latino ſcribit᷑:eſt aĩalis genus:quod teſte Herodo.
& Plinio li.ix.naturalis hiſtoriæ maxĩe in india æthiopia:& aphrica creſcit:ericio ſimile:ſpinis tergus hiſpi-
dum habens:quas tenſa cute plærunqꝫ laxatas uoluntaria iaculatione iacit:& aſſiduis aculeorum nimbis ca
nes uulnerat inſequentes.Et ſex hybernis menſibus latet.

H iſtrio cum.i.latino utrobiqꝫ ſcribit᷑:& licet a græca dictione deſcendat:quæ minime aſpiratur:aſpirationeꝫ
tamen apud noſtros ſuſcæpit.Nam teſte Feſto huiuſmodi ſcænici a nobis hiſtriones uocati ſunt:quia primꝰ
qui hanc artem romæ exercuit ab iſtria profectus eſt:ſed certiſſimum eſt iſtriam nullo mõ aſpirari. At uero
Liuius & Valerius maximus non ab iſtria:ſed ab hetruria illum ueniſſe dicunt:a quo eiuſmodi nomen tra-
ctum fuit:quare non græcum ſed hetruſcum uocabuluꝫ eſt.Similiter Cornelius Tacitus ab hetruſcis hiſto-
riones accitos dixit:& a tyriis equorum certamina.Quos laudatiſſimo primum uſui fuiſſe habitos uidimꝰ
in dictione Aeſopus.Naꝫ hi quoqꝫ perſonati in ſcæna tragœdias agebant:comœdiaſqꝫ uoce & corporis ge
ſtu.Vnde ait Cicero:hiſtro ſi paululum extra numerum:aut ſi uerſus pronunciatus eſt una ſyllaba breuior
aut longior exibilat᷑ exploditur.i.pulſatione manuum eiicitur.

H yuſquianus prima cũ.y.græco ſequente.u.ſcribit᷑:herba eſt medicinalis:quæ a noſtris dens caballinꝰ uocat᷑

H odius cum.i.latino ſcribit᷑:fuit teſte Homero li.ix.iliados unus ex græcoꝝ preconibus in bello troiano.

H œthyni cum.œ.diphthõgo &.th.aſpirato ſequente.y.græco ſcribitur:populi ſunt.

H œtychius prima cũ.œ.diphthongo ſequens cum.t.exili &.y.græco:penultima cuꝫ.ch.aſpirato &.i.latino
ſcribit᷑:fuit teſte Home.li.vii.iliados uir Achiuꝰ longe optimꝰ artis ſtatuariæ opifex:qui apd᷑ hylen hĩtabat

H olos cum unico.l.ſcribitur:& dicit᷑ latine totus.Olus uero ſine aſpiratione latinum eſt:& uenit ab oleo uel
olo quod ſine aſpiratione ſcribitur.

H olol ãpus ſimiliter cum aſpiratione & ſimplo.l.ſcribitur:dicit᷑ a nobis totus flãmeus.

H olor cum aſpiratione ſimiliter & unico.l.ſcribit᷑:auis albæ nomẽ eſt:quã quidã cycnuꝫ putant:& dicit᷑ qua-
ſi holos.i.totus oreos albus:de quo Oui.in heroidibus:Sic ubi fata uocant udis abiectus in herbis.Ad ua-
da mæandri concinit albus holor:& Virgi.in bucolico:Argutos interſtrepere anſer holores.

H olocauſta ſimiliter cum unico.l.&.c.&.t.exilibus ſcribitur:ea ſacrificia dicebant᷑:in quibus tota hoſtia com
burebat᷑.Vnde componitur ex holon quod eſt totum & cauſtum combuſtum.

H olographum ſimili modo cum unico.l.ſcribitur:dici poteſt a noſtris totum ſcriptum & capi conſueuit pro
teſtamẽto teſtatoris manu penitus ſcripto.

H oloſathron cuꝫ unico.l.&.th.aſpirato ſcribitur:dici poteſt undiqꝫ quaſſatum.Nam componitur ex holon
quod eſt totum:& σάθρου quaſſatum:quo nomine Plinius li.xx.naturalis hiſtoriæ dixit genus quoddam
petroſelini cognominari.

H omerus cũ aſpiratione principii:& unico.m.ſcribitur:fuit omnium poetaruꝫ clariſſimus:cuius matre teſte
Herodo.in eiꝰ uita Eritheis uocata fuit:pater uero qs fuerit ignorat᷑.Ariſto.lib.iii.de arte poetica:ut rettu
lit Plutarchꝰ Dæmonẽ quendã illiꝰ patrẽ fuiſſe dixit.Alii uero aliter ſenſerũt:ut de genere patria & uita il-
liꝰ taꝫ uariæ ſint ſentẽtiæ:ut ſatiꝰ ſit de eo tacere:qꝫ aliqd affirmare.Nã ſi ab ephoro ut Plutarchꝰ refert pa-
triã quæras cumæuꝫ dices.Si a Pyndaro oĩuꝫ lyricoꝝ principe:uidelꝫ tũ ſmyrneũ tuꝫ chiũ aſſeuerabit:ſi ab
Antimacho & Nicãdro colophoniũ cẽſebũt:Sin aũt & ab Ariſtarcho & Dionyſio thracio haud dubitabũt
athenienſeꝫ dicere.Demũ cum Simonides chiuꝫ Ariſto.Ieceꝫ fuiſſe ſcribat nõ deſunt qui eũ ex cypro ſalami
niũ aut argiuũ eſſe contendant.Qua itẽ tẽpeſtate fuerit:tã uariæ ſentẽtiæ ſunt:ut neſciamꝰ qd efferre.Nam
aliqui teſte Plutarcho eũ aſſerunt tẽporibꝰ belli troiani natũ fuiſſe.Alii uero poſt troianũ belluꝫ annis centũ
Nonnulli aũt centũ quinqꝫginta.Scripſit autẽ poeta hic clariſſimus ut ſubdit Plutarchus pœmata duo:ilia
den.ſ.& odyſſea.Quoꝝ alteruꝫ bellum troianũ:alterũ Vlyxis uarios errores cecinit:Batracho myomachi
am uero non ſibi uideri Homero eſſe attribuendaꝫ.dixit idem Plutarchus qn & margiteꝫ Homeri itideꝫ eẽ
negauit:de huiꝰ uero nullaꝫ prorſus fecit mentionem.Alii uero & hæc omnia Homero aſcripſerunt.hic ut
Quintilianus quemadmodum ex Oceano ipſe idem dixit Homerus animum fontium curſus initium cape
re omnibus eloquentiæ partibus exemplum:& ortum dedit:hunc nemo in magnis rebus ſublimitate:i par
uis proprietate ſuperauit:idem lætus ac præſſus iucundus & grauis tum copia cuꝫ breuitate mirabilis.Nec
poetico modo ſed oratoria uirtute eminentiſſimus.hæc ille:& plura alia in laudes eiuſdem poetæ admiran
das ꝓſequitur libro.ix.de inſtitutiõe oratoria:& ut egomet quod de illo ſentio fatear.Nihil iucundius aut
dulcius aut gratius legere poſſuꝫ.De quo dixit Oui.in li.ii.de ſine titulo.
Aſpice meonidem a quo ceu fonte perenni.

Vatum pieriis ora rigantur aquis.
H omelia cum aſpiratione principii:& unico.l.atq;.i.latino ſecundum ueraȝ orthographiá ſcribit': indicatq;
apud nos ſermonem:& deſcendit ab ομι λω q ſermocinor.
H omœſis cum.œ.diphthongo in antepenultima ſcribitur:dicitur a noſtris ſimilitudo.Nam tropus eſt cuȝ ex
ſimilitudine alicuius cogniti in ſimilitudinem deuenimus incogniti.Cuius ſpecies ſunt tres:icon: parabola
& paradigma:de quibus in ſuis dictionibus uidebimus.
H omographia cum aſpiratione principii &.i.latino ſcribitur:dici poteſt æqualis ſcriptura uel pictura.naȝ cõ
ponitur ex ομου quod dicit pariter & γραφία ſcriptura uel pictura.
H omolus cum unico.l.ſcribitur.mons eſt theſſaliæ.
H omonymus penultima cum.y.græco ſcribitur:dicitur a noſtris eiuſdem nominis:quo etiam proprio nomi
ne pater Apolloni Tyanei dictus fuit.
H omonyma cum.y.græco in penultima ſcribit':dicuntur a nobis æquiuoca hoc eſt æque uocata quaſi intelli
gi uelit non eadem in re exiſtentia.
H omonœa cum aſpiratione principii &.œ.diphthongo in penultima ſcribitur:fuit liberta Cæſaris phãphili
ti & coniunx dulciſſima Atimeti:ut in ea dictione uidimus.
H omoptoton cum aſpiratione principii & cætera ſine aſpiratione ſcribuntur : dici poteſt latine ſimilium ca-
ſuum:uel ut ait Cicero in dignitatibus ſimiliter cadens.Naȝ componitur ex ομωσ qđ eſt ſimiliter & πτω
σισ caſus:& dicit' figura cũ quis diuerſas dictões in ſimiles caſus eximit:ut apud Enniũ merentes flentes la
chrymantes:& miſerantes.item neq; currentem neq; noſcit euntem. Tollentemq; manus ſaxumq; in mane
mouentem.
H omoteleuton cum.t.exili utrobiq;:& eu diphthongo in penultima ſcribitur:dicitur a Cicerone in dignita
tibus ſimiliter deſinens.Nam componitur ex ὅμωσ quod eſt ſimiliter & Τέλευτον finituȝ:& eſt figura cũ
plura uerba in eandem uocem terminãtur:ut abiit abſceſſit euaſit erupit.ſimiliter malui eos reduci q̃ relin
qui:teneri q̃ deſeri . Et differt a ſuperiori quoniam illa eſt ſolum nominum hæc aliarum dictionum . Hanc
figuram uitans Virgilius in bucolico dixit:Cuium pecus:& non cuius pecus:ut teſtis eſt Seruius.
H anapis cum unico.p.&.i.latino ſcribitur:fluuius eſt ſcythiæ:ut ſcripſit Herodotus li.hiſtoriarũ.iiii. de quo
in dictione tiarantus uidebimus.
H ora cum aſpiratione a græcis tam pro tempore q̃ pro termino ſeu loco ſcribit':nos uero ut differentiaȝ an-
notemus:cum pro loco & termino accipitur:abſq; aſpiratõne ſcribimus: ut Qui primus ab oris:& ut puto
hinc deducitur ora quæ ſimiliter ſine aſpiratione ſcribitur:& ſignificat funem:quo nauis ad terram ligat':
ut apud Liuium in libro.xiiii.in ipſis quoq; trepidatum nauibus:duȝ ne hoſtes cum ſuis ſimul irrumperent
trahunt ſcalas:oraſq; & anchoras:ne in moliendo mora eſſet præcidunt.Quintilianus ĩ epiſtola ad tripho
nem ſimiliter ait:Permittamus uela uentis:& oram ſoluẽtibus bene precemur.Sane horæ ab Homero fin-
guntur libro.v.iliados non minus phyſicæ q̃ poeticæ cæli portas cõſeruare:quin & ab hora omnia deriua
ta aſpirationem habent.
H oroſcopos cum aſpiratione principii:&.c.exili:hoc eſt ſine aſpiratione ſcribitur:dicitur latine ſolariũ.Naȝ
uas quoddam ſeu inſtrumentum fuit:quo numerus horarum diei conſpici ad ſolem conſueuit: & compo-
nitur ex hora & σκοπόσ quod eſt conſideratio ſiue proſpectio.de quo Plinius libro.ii.naturalis hiſtoriæ
inquit:uaſa horoſcopa non ubiq; eadem uſui ſunt:cum in trecentis ſtadiis : aut quingentis longiſſime mu-
tentur umbræ ſolis.
H orologium cum aſpiratione principii ſimiliter &.i.latino ſcribitur:dicebatur ſimiliter latine ſolariũ: ut de
heroſcopo expoſuimus:ſed iam relicto latino nomine multũ ſignificantius eo noſtro inſtrumẽto concipit':
in quo non tm̃ ratio horarũ ex ſolaribus radiis:ſed etiá occultato ſole ſermo:ut ita dicam:horarum agno
ſcitur.utrunq; enim logos ſignificat rationem ſcilicet & ſermonem.Nam non ſolum horaȝ oculis oſtendit
ac præſcribit:ſed etiam auribus procul & domi manentium nunciat campana:quæ ſuper impoſita eſt nu-
merum diſtinguente.Vnde quodammodo uitam habere uidetur:cum ſponte ſua cietur ; & dies ac noctes
pro homine opus facit:quo nihil neq; utilius neq; iucundius dici poteſt:nouum tamen inuentum eſt. ſimili
ter & campana:ſed non admirabile:utilitatis tamen tantæ ac iucunditatis:ut cum in rebus ciuilibus:tuȝ ue-
ro in ſacris mirum proſit atq; oblectet.Campanam dixi more uſitato nõnulli nolam uocant:ſed alteꝝ meo
iudicio admirabilius inuentũ habemꝰ:& apud nautas quoſq; pariter uſitatũ:pyxidẽ dico illam:quá prope
dixerim uiuá ad lapidẽ ſideriteȝ qui magnes dicit':nauigationẽ ita iá moderant':ut cõmodius ne an acutius
excogitatũ ſit dubitẽ.nã tabulam illam quæ ſocia huiꝰ eſt:ubi ſpacia maris atq; terraꝝ deſcribunt'. neq; ita
multũ miror.ẽ eni longi laboris ac ſedulæ diligentiæ potius q̃ ingenii diuini:nec oio ueteribꝰ nautis deſu-
iſſe exiſtimo:qđ ſi nouũ genus uelificandi:quod latinum uocant ab amalphitanis ut fertur excogitatuȝ:nu
per perpetuam gloriam illis ĩmunitateȝ apud nos omnes oras peperit.Quid tandẽ laudis præmiiq; debeat'
inuentoribus pyxidis.Quãquá haud ſcio tantũ ne tribuamus gloriæ nauigantibus: an credamus eos aliũ-

de accæpiſſe:hoc eſt ab eodem ingentiſſimo hominum genere:qui horologia iſta præclara excogitarunt.
Siquidem horologiũ illud ad eandem pene formam pyxidis:quæ magnete temperatur:eandeȝ quoqȝ ꝓpe
modum rationem continet:& ubi quattuor & uiginti in orbem radii:totidem uentos demõſtrat: ita hic pa
ri numero diei noctiſqȝ horas ſua in circulo puncta:hoc nonnulli quadrantem uocant:Quæ tria ſiue ab eo
dem ſiue a diuerſis adiuncta ſunt.Profecto nec Dædali qui ſerram:aſciaȝ: perpẽdiculũ:& alia quæ in dictio
ne Dædalus uidimus.Nec Theodori ſamiis qui normam:libella:tornum:clauem:nec ciclopum:qui fabri-
cam ferream:nec Panos qui fiſtulam:nec Mercurii qui monaulion adinuenit:inuenta cum his de quibus di
ximus comparanda ſunt:ſicut econtrario.Non maioris ingenii fuit inueniſſe arcum & ſagittaȝ:cuius aucto
rem ferunt ſcytherem Iouis filiuȝ:ut teſtis eſt Plinius li.vii.naturalis hiſtoriæ: nec alia pluria ad hominũ ꝑ-
niciem:quorũ ſingula ad ſuos referuntur auctores ꝗ̃ excogitaſſe:ad quod proxime accedit ad ſuperioruȝ
miraculum:& bombardam uocamus:cuius auctorem execremur:licet tam&ſi ignoremus dignuȝ qui ĩ mo
rem Salmonei fulmine deflagraſſet:quoniam nihil tam ſimile fulmini eſt luce:ſonitu:odore. huius nomen
a bombo quod eſt græcum:a nõnullis quoqȝ latinorum uſurpatuȝ:& ab ardeo compoſitum eſt.Aliqui tor
menta ænea magis dicere uolunt:habent & eius ſpecies ſua nomina:nec quem ſcriptorem ſequamur habe-
mus:nec etiã ſcriptum habemus:quo nomine uocaret̃ id in quo uterqȝ pes utrinqȝ quieſcit eius qui inſidet
equo.Nam ut marmoreis ſignis romæ conſpeximus:non utebantur illis antiqui.Quid ferrũ quo uelut ſo
leis calciantur pedes equorum iumentorũqȝ:quid illud ex corio extrema in parte lancæ:quod ferreum cor
nu ubi ad pectus lancea ipſa infeſta reponitur.Quid magna pars armaturæ:ſed hæc non repono inter acu-
te inuenta:acutius eſt inueniſſe ac multo utilius ꝗ̃ ratione frumentum quaſi in piſtrino ad decurrẽtis aquæ
impetum moleretur:quod &ſi non admodum recens eſt:tamen nomine ſuo apud litteratos caret.Quidaȝ
ueteres uocant piſtrinum:uulgus uero molendinum:ſicut ea quæ uento aguntur:ſane molendinarium: &
molendinariam comperimus:ut Paulus iuriſconſultus de fundo inſtructo.Aſinam inquit molendinariam:
& molam negat Neratius inſtrumento fundi contineri.idem conſultus de mæta molendinaria reſpõdit. Si
ruſticus eius fundi operariis moleretur eam quoqȝ deberi.Et ſubdit:eſt autem mæta inferior pars molæ ca-
thyllus ſuperior.hæc ille:rurſus & illud quoqȝ utilius qui acutius excogitatuȝ eſt ex eo frutice: cuius nomẽ
non legi.alii cottonem.alii bombycem ad ſimilitudinem bombycis:qui ſericuȝ gignit appellant: conficere
tria præcipue quæ non deerant quidem nobis:ſed acceſſionem hanc adiectaȝ gauiſi ſumus:ueſtes: chartas:
uela.Adeo nec ueſtibus:nec chartis:nec uelis ullis melioribus utimur.Multa ſunt inuenta ad ſenſuuȝ oble-
ctationem.Partim eius generis cuius olim iam alia fuerant ut in muſica qd' equidem & admiratõe & laude
dignũ eſt:adhuc carẽs apto noĩe organa uocant.Quædã itẽ,minora aptiorib⁹ appellata noĩb⁹ monachordi
um cum.ch.aſpiratione:& clauicymbalum cuȝ.c.exili &.y.græco in antepenultima:& nõnulla alia his ad-
damus.zuccara ſic enim omnes uocant & plurima ex eis confecta:& pilam luſoriaȝ.Non dico qua pri⁹ etiaȝ
utebamur:cuius Pithi inuentum.Plinius li.vii.dixit:ſed uento ut uulgus loquitur plenam:&ſi ueteres pue
ros luſiſſe folle accæpimus:tamen & aliud fuiſſe illud:& hoc multo artificioſius eſſe non dubium eſt. Cui⁹
inuentum ad marchionem ferarienſem:qui proxime defunctus eſt referunt:in eadem quoqȝ urbe reȝ ſordi
dam ſed utilem primum inuentam uolunt:e ſeuo candelam partim eiuſmodi apud priſcos nullum exẽpluȝ
fuit domuiſſe aues ad uenandum.Nam de canibus qui coturnices attagenes faſianos perdices anates: cæte
raſqȝ huiuſmodi aues uenat̃ minus affirmare auſiȝ:ꝗ̃ de altilibus:quæ ſuapte natura ſibi uenant̃ nunc etiã
nobis quæ diligentia aut exercitatio adeo increuit:ut in artem & quidem non paruam euaſerit:ſcripti ſunt
multi & magni de ſtruzeria:ita enim hanc artem nõminant libri ſtudium nobilium hominum ac diuitum:ſi
cut pauperum ac tenuiorum.illud quod nec ipſum affirmem:olim in uſu non fuiſſe: noctua aſcione ulula
aliiſqȝ quibuſdam uolucribus captare alias uolucres:quod proprie aucupari dicitur. Nam alterum magis
uenari eſt hoc inſidioſum:illud uiolentum:hoc ex occulto:illud ex aperto:hoc blanda ſpecie decipiẽs:illud
etiam anteꝗ̃ noceat minans:ut ſciamus uerum eſſe quod Ariſtoteles & alii quidam ſcripſerunt pauperum
proprium eſſe cum mali ſunt dolo uti diuitum ui. ideoque alterum uulpeculæ: alterum leoni compera-
tur. Sunt etiam minora dictu alia nonnulla: ut pelles: bractea: argentea indutas fuco: tingere in aure-
um colorem:quas auripelles uocant: meſſanenſium ut aiunt inuentum: qualia in ſingulis artibus ſua for
taſſe recentia inuenta ſunt: ut in aurificina Niellum: illud in artem nullam cadit feciſſe duos orbes e te-
nui uitro chryſtalloue aut berillo:ꝑ quæ infirmior uiſus melius ſi credibile ẽ uideat:quæ ocularia nominãt
Nec id prætermittam quod ab ingenii arguitia non abeſt haſtam in modum tubæ æqualiter perforatam: ꝑ
quam impulſo ſpiritu cretaceas pilulas emittimus:quibus certiſſimo ictu auiculas occidimus:cuius nomen
antiquum non eſt:quia nec res antiqua erat:purpuræ antiquis in uſu fuerunt:Nobis ut mille ſint facit:quæ
rariſſima eis fuit copia ſerici:& alia ſunt quæ his inſerere poſſemus:niſi in longum traheretur oratio: qui-
bus conſtat nos rebus nouis noua nomina accommodare poſſe:ut ueteres a quibus præcepta habemus &
exempla ſumimus factitarunt:Vnde ait Priſcianus in.viii.Si eniȝ auctoribus timidas obſtitiſſet:ut nullis no
uis uterentur dictionibus ipſa natura & ſignificationem rerum exigente perpetuis latinitas anguſtiis dam-
nata manſiſſet.

H oratius cum aſpiratione principii &.t.exili atq;.i.latino ab emendatiſſimis græcis ſcribit᷑:& ſecundū illos ab ὡραιοσ quod eſt pulcher deriuatur.nõnulli uero ex noſtris latinum eſſe:& latinā deriuationem habere uolunt:& ab oro oras oratus deduci aſſerūt:quod ſi ue℞ eſſet abſq; aſpiratõne ſcribi deberet:ſ; prior ſcriptura magis a doctiſſimis obſeruat᷑:fuit ergo poeta laudatiſſim⁹ patria uenuſinus:dicente Iuuenale in prima ſatyra:Hæc ego non credam uenuſia digna lucerna:fuitq; natus patre libertino:ut ipſe idem.xxiiii.epiſtola atteſtatur dicens.

Me libertino natum patre:& in tenui re.
Maiores pennas nidos extendiſſe loqueris.
Vt quantum generi demas:uirtutibus addas:fuit ſtatura breuis:ut in eadē epiſtola ipſe idem ſubdit.
Corporis exigui præcanum ſolibus aptum.
Iraſci celere; tamen ut placabilis eſſem.&.xxvi.oſtendit quēadmodū romæ litteris liberalibus erudit⁹ fuerat:& deinde uberioris ſcientiæ gratia nāſciſcendæ thenas conceſſerit:& cū doctiſſim⁹ euaſiſſet familiaritatem.M.Bruti occiſoris Cæſaris adeptus:factuſq; ab illo tribunus militū contra.M.Antoniū & Auguſtum ſed uicto Bruto ex clade aufugit ipſo dicente in odis.Tecū philippos & celerem fugā ſenſi recte non bene parmula.& ibidem:Sed me per hoſtes Mercurius celer denſo pauentē ſuſtulit aere.cui deinde Auguſt⁹ mecœnatis gratia indulſit:itaq; liberatus ad poetica ſe conuertit:& præcipuus apud latinos uerſus lyricos expreſſit:imitatur Archilochū alcæum Sapphon & Pindarum poetas græcos:unde in.xxiiii.epiſtola ait: Parios ego primus iambos.
Oſtendi latio numeros animoſq; ſecutus.
Archilochi:non res & agentia uerba lycambrem.
Temperat alcæus:& reliqua:ſcripſit igit᷑ odos:libros ſermonū duos:inſtitutiones poeticas:quæ poetria dicit᷑:& epiſtolas:& cum diuitias optimis ſtudiis cumulaſſet:tandem romæ moriens Auguſtum rerum omniū ſua℞ hæredē inſtituit:obiitq;.lxiii.anno ſuæ ætatis.imperii uero Auguſti anno.xxxv.fuitq; maxima pompa ſepultus in exquiliis apud Mecœnatem.

H ormenus cum.e.abſq; diphthongo ſcribit᷑:fuit uir troianus interfectus a Polypete filio Perithoi:ut oſtendit Homerus li.xii.iliados:& deſcendit ab ορμη quod eſt impetus.

H orótes cū aſpiratione principii &.t.exili ſcribitur:fuit ex lycia troiano℞ amicus:qui occiſo apud troiā Pādaro lyciæ rege:qui troianis auxilia tulerat:ipſi Pandaro in militia ſucceſſit. Sed capta troia diſcedens cū Aenea in ſiculo mari periit:ut oſtendit Virgi.li.æneidos.i.eadem litteratura fluuius quidā ſyriæ deſcribit᷑:qui teſte Pli.li.v.naturalis hiſtoriæ inter libanū & antilibanū montes iuxta heliopolim urbs exorit᷑. Et deinde anthiochiā nominatā epiphanē diuidit.De quo meminit Iuuena.in.iii.ſatyra cum ait.Iāpride; ſyrus ī tyberim defluxit horontes.Quo etiam noīe gener Artaxerxis perſarū regis cognominatus fuit.

H orizon cum.i.latino ſequente.z.conſonante ſcribit᷑:dici poteſt latine finitio uel terminatio:& deſcendit ab οριξω quod eſt finitio uel terminatio.

H orthes cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Homero li.ii.iliados theſſaliæ urbs.

H ortenſius cum aſpiratione principii &.t.exili ſcribitur:latinū puto & ab hortor deriuari.Nõnulli græcum exiſtimant:& cum.th.aſpirato ſcribunt:atq; ab horthes urbe theſſaliæ deductum putant:ſed prior ſcriptura etiā apud doctiſſimos cõmunior fuit.Hortenſius teſte Quintiliano libro.vi.de inſtitutiõe oratoria:quādoq; oratorū princeps romæ habitus:inde æmulus Ciceronis & nouiſſime quoad uixit ſecundus.De eodē dixit Varro lib.iii.rerum ruſtica℞.Et poſt eū Gellius li.noctiū atticarū primo.Qu.Hortenſius fuit orator clarus:ſed delicatior q̃ uirū deceat:& formæ non minus q̃ eloquentiæ ſtudioſus. Nunq̃ ſpeculo inconſulto proceſſit in publicū in illo ſe comere:in illo ſe mirari:in illo uultū togāq; componere conſueuit.De quo plura idem ꝑſequunt᷑.Et Valerius maximus ac illi plures.

De aſpiratione dictionum latinarum tam in medio dictionis q̃ initio & in fine.

Is itaq; de dictionibus græcis:quæ latine ſcribunt᷑:& initio dictiõis aſpirantur per ordinē habitis:decreui latinas quaſdam:quæ maxime difficultate; habere uidentur:hoc loco nõ præterire.Immo per ordinem eas annotare:quæ aliquo modo aſpirationis nota in initio dictionum uel mediis ſyllabis ac etiam in fine deſignantur.Nam omnis aſpirationis nota aut principalis eſt ſyllabarum:aut terminalis:aut media.Quæ quidem principalis eſt ſolis uocalibus præponitur:& duos retinet in dictõibus locos capitalem.ſ.& medium. Capitalem ut habeo:medium ut perhibeo:Quæ uero media eſt ut plurimum in dictionibus græcis ſcribit᷑:ut rhetor:rhaphanus Theophraſtus & ſimiles. in latinis etiam ut quidam uoluerunt oīa terminata in cher uel in chra uel in chrum:& ante.c.habētia.l.ut pulcher pulchra chrū:ſepulchrū fulchrū.Nonnulli uero ſolum pulcher chra chrū:& ab eo declinata aſpirari uolūt.cætera ſine aſpiratõe ſcribēda eē dicūt. Quæ aūt terminalis aſpiratio ē in paucis īteriectõib⁹ latinis īuenit᷑:ut uach ah oh:de qb⁹ loco ſuo dicet᷑.Nūc de ea primū aſpiratõe tractabim⁹:quæ capitalē in dictiõib⁹ locū obtinet:& ab.a.incipiētes hoc quoq; ānotādū duxim⁹

ipſum.a.ante.f.g.k.l.o.p.q.&.t.in latinis dictionibus recte aſpirari non poſſe.

H a interiectio cũ aſpiratõe ſcribit᷑:ut ab.a.differat cũ præpoſitio ẽ:uel litteræ nomẽ.Nã tũc quoq; aſpiratõe caret:uelut aliis magis placet:quia cum interiectio eſt:affectũ ſignificat:& cum aſpiratione profertur.Inuenitur nonnunq̃; interiectio ah poſt ſe aſpirari:de qua poſtea pertractabimus.

H abeo habes cum aſpiratione ſcribit᷑:ut ab abeo is differat quãdo cũ ab præpoſitõe cõponit᷑:& dicit᷑ ſine aſpiratõe abeo is it:& dicimꝰ habui oratõe3 magis q̃; feci orõne3:ſ3 feci orõne3 frequẽtius q̃; habui dicimus.

H abito cum aſpiratione ſcribitur:& ab habeo uenit:ſimiliter habilis & habena.Nã cũ aliquã dictionẽ aſpirari dicimꝰ oẽs ab ea deſcendentes aſpirandas uolumꝰ:Et conſtruit᷑ habito melius cũ accuſatiuo q̃; ablatiuo:ut Virgi.in Alexi:Atq; humiles habitare caſas:Sane abũdo qd᷑ in nõnullis locis aſpiratũ comperit᷑:librariorũ3 uitio tribuendũ eſt.Nã ex ab præpoſitione cõponit᷑:& undo undas:qd᷑ deriuat᷑ ab eo ꝙ eſt unda.

H ac ꝓnomen ſiue aduerbiũ aſpirat᷑:ut differat ab ac cõiunctõe:quæ ſine aſpiratõe ſcribitur.Veꝝ in articularibus ꝓnoĩbus & aduerbiis monoſyllabis inde deriuatis:non ſolũ.a.ſed cæteræ uocales aſpirant᷑:ut hic hæc hoc huc.Quoniam hic ꝓnomen a quo cætera huiuſmõi oriunt᷑ teſte Priſciano ab græco articulo hoc deriuatum eſt:quod apud illos aſpirari minime dubitari põt:de quo in dictione eius uidebimus.

H actenus cũ aſpiratõe ſcribit᷑:& ex hoc aduerbio & tenus cõponit᷑:ſ3 in cõpoſitõe penultĩa ipſa corripit᷑.Virgi.Hactenꝰ aruoꝝ cultus & ſydera cæli:& teſte Feſto hac ſine deſignat.ait eni quatenꝰ ſignificat q̃ ſine:ſicut hactenus hac ſine:ſed antiqui quatenos dicebant:& qnando pro quando.quatinus uero quonia3:hæc ille:Sane pro horum uerborum declaratione:quia multi quatinus ꝓ quatenus:& ecõuerſo ſcriptitare conſueuerunt:exempla adducemus:inquit enim Iuuenalis in ſatyra Natali:Exiſtunt qui promittunt hecatomben Quatinus hic non ſunt:nec uænales elephanti:quatinꝰ ſcripſit per.i.hoc eſt ſunt nulli qui promittunt diis ſacrificiũ centum boum pro ſalute diuitis.Et ſubdit per antipophora3:nec eni3 mactare & ſacrificare de elephantis poſſent:non enim ſunt in latio:& ſi ſunt non uẽduntur:& ſic quatinus poſuit pro quia:ut dixit Feſtus:At uero quatenus cum.e.pro qua ſine ponitur:hoc eſt ad quantum ſiue ut exemplu3 ſit:cupio ſcire q̃tenus amor in amicicia debeat intendi ac ꝓgredi.i.ad quantum:ut ſcripſit Cicero in Lælio:quaſi ut uelim dicere utrum habeat finem ſeu mætam uel limitem amor & amicitia.Similiter dicimus uerberaui filium meũ quatenus ſit bonus.i.ad hunc finem ut ſit bonus.i.ad hoc ꝙ ſit bonus.Itaq; male dicitur.Iniunxit mihi dominus meus quatenus legam.

H æ quod eſt plurale huius pronoĩs hæc aſpiratur:& diphthongat᷑:dum uero eſt præpoſitio minime:ſ3 quod ab ea deſcendit ſine aſpiratione & cum duplicato.e.ſecũdo.ſ.diphthongato ſcribitur.

H ædus cum aſpiratione & æ diphthongo ſcribitur:ut plene uidimus in dictione diphthongus ab illo tamen Iſidorus aſpirationem abſtulit:ſed præualet antiquorum uſus:&.M.Varronis ſententia.

H æreo uerbum cum aſpiratione & æ diphthongo:ut uidimus in dictione diphthongus ſcribitur.

H æres ſimiliter aſpiratur:& cum diphthongo ſcribitur.ut in dictione diphthongus uidimus a quo exhæredo penultima producta deducitur.

H alo uerbum primæ coniugationis cum aſpiratione ſcribitur:ut ab alo differat coniugationis tertiæ:quod ſine aſpiratioue ſcribitur:& nutrire deſignat.At cum aſpiratione halare ſpirare eſt:unde halitum ſpiritum dicimus.Iungiturq; cum ablatiuo:ut Sertiſq; recentibus halant.At exhalo cum accuſatiuo:ut Virgili.vii.æneidos:Sæuáq; exhalat opaca mephitim.Iuuenalis in ſatyra:Omnibus in terris Bellorum pompa anime3 exhalaſſet opimam.

H alitus cum aſpiratione ſcribitur:& ab halo halas primæ coniugationis uerbo deſcendit.

H amus cum aſpiratione ſcribit᷑:ut in datiuo uel ablatiuo quod eſt hamo ab amo uerbo differat.

H ara cum ſtabulum ſignificat porcorum cum aſpiratione ſcribitur:ut ab ara deorum:quæ aſpirationem nõ habet differat.Significat etiam interdum hara aſpiratum teſte Seruio:in Donatum auem quandam auguralem:a quo nomine haruſpex & hariolus aſſerit deriuata:eoſq; falſitatis arguit:qui ab ara deorũ hæc ipa aſtruunt deriuari:cum in ara deorum principalis ſyllaba producta ſit:in haruſpex uero & hariolus ſit breuis.Sane Donatus in phormione inquit.Hariolus quaſi fariolus dicitur:aſpiratione poſita pro.f.littera.

H aruſpex cum aſpiratione ſcribit᷑:ut uidimus in præcedenti dictione.

H ariolus cum aſpiratione ſimiliter ſcribitur:ut in dictione hara notauimus

H arena a uerbo hæreo teſte Seruio deriuari uidetur:eo ꝙ mixta calce parietibus hæreat:& ob hoc aſpirãdũ eſt.Alii uero conuenientius ab areo uerbo deriuata3 putantes ſine aſpiratione ſcribunt arena:ſimiliter arũdo cum ab ariditate dicatur:nunquã recte aſpiratur.Sunt qui uelint cum haſtam arundo ipſa deſignat:ut per aſpirationem ab arundine quæ cannam ſignificat:diſcrepare faciant.Sane arundo mihi ubiq; nomẽ uĩdetur:quod cannam ex ſua proprietate ſignificat:haſtam uero per quandam inter ſe ſimilitudinem.Vnde nullo modo aſpirandum puto.

H aſta cum aſpiratione principii ſcribitur:unde licet ab aſto uerbo:quod ſine aſpiratione ſcribit᷑ deriuari dicatur:tamen ad differentiam ſecundæ perſonæ eiuſde3 uerbi in imperatiuo aſpirationẽ aſſumpſiſſe uidet᷑.

H aurio cum aſpiratione ſcribitur:ut in ſecunda perſona ab auris nomine diſcrepet quod non aſpirat᷑.

H aue uerbum ſalutatiuum antiqui nonnulli cum aſpiratione ſcribebant:ut ab aue ablatiuo nominis auis diſferret:& ab imperatiuo uerbi aueo:unde auidus & auarus. Sed iam tenet conſuetudo: ut ſine aſpiratione ſcribatur.

H ebeo ſecundæ coniugationis uerbum aſpiratur:ut ab ebeo ebeas coniugatõnis primæ differat. Vnde ebiti dicuntur qui fœlicitate aliqua ceciderunt.

H ei interiectio cum aſpiratione ſcribitur:ut ab ei pronomine diſtet:& quoniam affectum ſignificat:cum auctiore ſpiritu promendum eſt.

H eiulor aſpiratur:quoniam ab hei interiectione deſcendit.

H em interiectio ob maiorem ſpiritum aſpiratnr.

H elluor aris teſte Gellio li.ii.noctium atticarum cum aſpiratione ſcribitur:nulla ſane ratione niſi ut firmitas & uigor uocis:quaſi quibuſdam neruis additis intenderet̃:& inde helluones guloſi dicti ſunt.

H erus cum aſpiratione ſcribitur:ut in datiuo & ablatiuo a uerbo futuri temporis ero differat.

H erba cum aſpiratione & ſine diphthongo ſcribit̃:licet ut quidam uolunt a uerbo hæreo:quod cũ diphthõgo ſcribitur:deriuari dicatur:quia non naturaliter diphthongum hæreo:ſed ex quadam differentia accæpiſſe dicatur.

H eruga & herugo ſimiliter aſpirari:& a uerbo hæreo deducta dicuntur:quia tenaciter rebus quas occupãt hærent:licꝫ ſine diphthongo ob eandẽ cauſam quã in præcedenti dictione diximns ſcribantur.

H eri ſimiliter aſpirari:& ab eodeꝫ uerbo hæreo deduci dicunt:quia heſternus dies hodierno ſine alterius.ſ. diei interpellatione cohæreat:& ſine diphthongo ſcribitur.

H eritius ſiue herinatius cum aſpiratione ſcribuntur:& ab eo ꝙ ſetis horreat dictum eſt.

H ernia cum aſpiratione & abſqꝫ diphthongo ſcribit̃:dicitur teſte Seruio lingua ſabinorum ſaxuꝫ:ſed magis placet illorum expoſitio:qui dicunt herniam aſperum una & durum indicare. Nam ſi ſaxum tantũmodo indicaret non dixiſſet Virgi.Hernica ſaxa colunt:ſed tantũmodo hernia uel hernica.Nam cum deſcendũt inteſtina ad pygam teſticulorum efficiunt illam duram & aſperam:ob quod poſtea hernia dicit̃:Iuuenalis ĩ ſatyra Credo pudiciciam.Quibus incendi iam frigidus æuo Laomedontiades & næſtoris hernia poſſit.unde & populi illi qui in campania aſpera ſaxa incolunt hernici ſunt cognominati:ut anagnini cum.g.ante.n in penultima Priſciano teſte:ferentinates:uerulani:alatrini:fruſinonii:& his finitimi. Virgi.in.vii.æneidos Hernica ſaxa colunt quos diues anagnia paſcit.i.aſpera:uel ut alii uolunt a quodam ſabino illic habitante ac regnante hernici dicti ſunt.Macrobius uero dixit pelaſgum quendã nomine hernicũ cõdidiſſe anagniã.

H erenius proprium uiri nomen cum aſpiratione & abſqꝫ diphthongo ſcribitur:licet ab hæreo deductuꝫ credat̃:quaſi hæreat annis.ſic enim ueteres quandoqꝫ filiis annos præſagientes noĩa imponebant.

H eſternus cum aſpiratione ſcribitur:& ab heri deſcendit.

H eus aduerbium uocandi aſpiratur:quia huiuſcemodi uocatões cum augmento ſpiritus efferri cõſueuerũt.

H eu interiectio dolentis uel aduerbium reſpondendi:quia ex dolore uel turbida reſponſione effertur cũ aſpiratione:hoc eſt cum augmento ſpiritus profertur.

H ic ſiue pronomẽ ſit ſiue aduerbiũ ſemper aſpiratur:ad quorum differentiã ſignandã quidã ueterũ ut ĩ marmoribus complurib⁹ legi ſolebat aduerbiũ ſcribere diphthongo græca:uidelicet heic:idqꝫ ratione. Nã aduerbium ſemper ꝑducitur:ꝑnomẽ nonnunqꝫ corripit̃:ut apud Virgilius libro.iiii. Vnus hic inflexit ſenſus quin & pronomẽ illud idem differentiam ſimilẽ detinet:quia cum maſculinũ eſt primaꝫ producit: ut Iuuenalis in ſatyra:Omnibus in terris Exitus ergo quis eſt o gloria uincit̃ idem.Nam de Hãnibale loquit̃.cũ uero neutrum ſemp illam corripit.datiuus autẽ ſiue ablatiuus pluralis facit eiſdem & iiſdem cuꝫ duplicato i.uel iſdem cum unico utrunqꝫ bene ſcribit̃:ſed in ſcanſione unico ſemper.i.utimur:ſicut in Virgilii & Antonii dii & diis ii & iis:Iuuena.in ſatyra: Omnibus in terris: Et quicquid græcia mendax Audet in hiſtoria conſtratũ cladibus iſdem Suppoſitũqꝫ rotis ſolidum mare credimus. Non tamen hic ponitur uerſus eiſdẽ: quo tamen alibi poſuit:ut in ſatyra:Credo pudiciciam:Dat eiſdem ferre cinædis.

H innio hinnis uerbum aſpiratur:& cum duplicato.n.ſcribitur: quia cum augmẽto ſpiritus hinnitus ab eqs profertur.

H io hias uerbum & quæ ab eo tracta ſunt:ut hiatus hiatio aſpirant̃:eo ꝙ hiando maior ſit ſpiritus. Nam ab oris ſono cum aperitur os tractura uidet̃.oratores tamen hiare pro eo ſumunt:quod eſt aliquid ſua ſponte & extrema aliqua ui diffindi:ut tellus æſtu:& lingua ariditate:aut nimio labore hiant.

H ir cum aſpiratione ſcribit̃:quoniã ab hæreo uerbo deriuatur & uolaꝫ ſignificat.nam ut aiunt phyſici in uola porri magis ſibi coherent q̃ꝫ in cæteris corporis partibus:unde hæ partes ſolidiores eſſe dicũtur.Alii uero ideo ab hærendo hir dici putant quoniam palmæ ipſæ rebus quibuſlibet hærere ſoleant.

H irſutus aſpirari:& ab horreo deriuari uolunt:ut quaſi horrens ſetis dicatur.

H irtus ſimili modo: & per ſyncopam idem eſt:quod complete hirſutus dicitur.

H ircus cum aſpiratione principii ſcribitur:& ab hirſuto deducitur:unde teſte Feſto hircipuli dicuntur homines duorum pilorum.Quidam exiſtimant hircos dictos ab oculorum angulis:quos antiqui hirquos uocabant:ad quos

bant:ad quos frequenter libidinosa illa aialia luminum aciem in actu lasciuiæ contorquære consueuerunt unde teste Festo hirquitalli pueri primum ad uirilitatem accedentes:a libidine.s.hircorum dicunt̃:At Terẽtius:Varro ut in dictione diphthongus cõmemorauim⁹ dicit hircum a sabinis accæptum per cõmutationẽ .f.in.h.aspirationem.

H irqus cum aspiratione principii &.q.sequente unico.u.scribitur:oculoruȝ dicitur angulus & oculis nõnũquá capit̃:ut Virgi.in bucoli.Transuersa tuentibus hirquis.

H irudo cum aspiratione scribit̃:& ab hærendo carni dicta uidetur.nam sanguisuga dicitur.Horatius in istitutis poeticis.Non missura cutem nisi plena cruoris hirudo.

H irũdo cũ.n.ante.d.similiter i pricipio aspirat̃:auis est:quæ ex terra pulchro artificio nidũ tignis suspẽdit:& græce χελιδὼν dicitur:de qua bene Oui.Sub trabibus cunas tectaq; parua facit.

H ispidus cum aspiratione scribitur:& ab horreo quidam deriuari putant:quasi horrens setis.

H i pluralis nominatiuus ab eo,q̄ est hic aspirationis notam traxit:per quá sane differt ab.i.uerbo:& per unicum.i.scribitur:sicut & uerbum.si uero sine aspiratione scribitur.ipsuȝ quoq;.i.duplicatur:& dicitur ii:ue nitq; ab illo pronomine is ea id.

H iulcus aspiratur:& ab hio uerbo deducitur.

H isco similiter aspiratur:quia frequentatiuũ est ab hio tractum. Sane facere deberet hiasco:sed hiatus causa abiicitur.a.Et ut ostendunt oratores hiscere est quidem oris:& tm̃ humani:accipiturq; ꝓ eo q̄ est loqui aut os aperire ad loquendum:sed fere per negationem:ut coram illo non auderes hiscere:uel quid nunc habes quod hiscere audeas.Ouidius tamen poeticæ dixit:Hiscere nempe tibi terra neganda foret: cum id quoq; oratores soleant poti⁹ dicere dehiscere.i.deorsum pessumq; aperiri.Quin & Virgi.in.i.His unda dehiscẽs

H odie & hodiernus aspiratur:eo q̄ ab hoc & die composita dicuntur.

H omo aspiratur:& ut omnes ferunt ab humo descendit:quod Quintilianus deridere uidetur:cum ait libro primo de institutione oratoria:Etiam ne hominem appellari quia sit humo natus:quasi uero non omnibus animalibus eadem origo:aut illi primi mortales ante nomen imposuerunt terræ q̄̃ sibi.

H onor & alter eius nominatiuus honos cum aspiratione scribuntur:& ut multi putant differentiæ causa:ut ab onos qui est asinus differat.cur uero duplex sit terminatio nominatiui Seruius dixit: qui tũc honos dici cum scilicet affirmat:cuȝ opus est ultimam longam habere in uersu:cum.r.uero quando breuem.

H ortor aspiratur:ne ab orior frequentatiuum esse credatur.

H orreor aspiratur:ut aspirationis horror cum eiusdem uerbi significatione concordet.

H ordeum cum aspiratione scribendum perhibẽt:eo q̄ horrere trahi uolunt.alii uero nõ aspirãt:& ab oriendi celeritate deduci putant.sed magis ex testimonio Quintiliani aspirari placet:qui ait in primo de istitutione oratoria:fordeum apud uetustiores cõsueuisse per.f.loco aspirationis scribi:ut similiter fædus pro hædus:& alia nonnulla de quibus supra uidimus.

H orreum cum aspiratione scribitur: & teste Varrone ab hordeo deriuatur.hoc teste Festo antiqui farreum a farre dicebant.

H ortus horti:quãuis ab orior ueniat plæriq; aspiranduȝ putant:ut ab huius ortus huic ortui:& ab ortus orta ortum participio differat.is dicitur in quo olera & arbores oriuntur.unde olus unaquæq; herba satiua dicitur:qua uescimur:& cuius foliis & caule in edulium utimur.Verum horti in plurali tantum non olerũ sunt:sed arboribus consiti uoluptatis amœnitatisq; causa parati:ut horti Salustiani:Pompeiani:Luculliani Claudiani:de quibus Plinius in.xviiii.naturalis historiæ inquit:In.xii.tabulis legum nostraruȝ nusq̃ nominatur uilla:sed semper in ea significatione hortus.Et non longe hinc subdit.Iam quidem hortorum nomine in ipsa urbe delicias:agros:uillasq; possident.Et pergit:Primus hoc instituit athenis Epicurus hortoruȝ magister.Fueruntq;(ut idem auctor ait)teste Plauto sub Veneris tutela.At Virgilius Priapo hortorum curam dedisse uidetur:cum ad illum in bucolicis ait:Custos es pauperis horti.& in quarto georgicorum:ubi de hortis loquitur:inquit.Et custos furum atq; auium cum falce saligna Hellespontiaci seruet tutela priapi.de quo pulchre Horatius meminit in primo sermonũ ipsum Priapũ sic loquentem introducens.

Olim truncus eram ficulnus inutile lignum.
Cum faber incertus scamnum faceret ne priapum.
Maluit esse deum.deus inde ego furum auiumq;
Maxima formido.nam fures dextra coercet:
Obscœnoq; ruber porrectus ab inguine palus:
Ast importunas uolucres in uertice arundo
Terret fixa:uetatq; nouis considere in hortis.

H ostio is hostit quartæ cõiugatõis uerbum:qd̃ æquo æquas significat aspirat̃:ut ꝑ id a datiuo & ablatio eius nominis qd̃ est ostium differat:quod testimonio plurium grãmaticorum aspirari non debet:eo q̄ ab obsto obstas non aspirato deriuetur.Item nec ospes:quia a nomine quod est ostium deducitur.Sed ut puto tenet consuetudo:quæ & hostium & hospes aspirant.Sed hostio uerbum ideo sumptũ est:quia in hostiũ cõflictu

quædam fieri consueuit ordinum adequatio.

H ostis licet ab obsto obstas non aspirato deduci uelint: cum aspiratione tamen scribendum differentiæ causa dicunt: ne in genitiuo plurali cum nomine prædicto. s. ostium conueniret: & teste Festo apud antiquos peregrinus dicebatur: qui nunc hostis perduellio.

H ostia declinationis primæ ab nomine hostis deduci perhibent: quia teste Festo laribus imolabant: quod ab illis hostes arceri putabant. Sed alio loco ait Festus hostia dicta ab eo quod est hostire. i. ferire.

H ostimentum similiter aspitatur: & teste Festo est beneficii compensatio.

H osticapax. i. hostium captor: & aspiratur eodem modo.

H uc aspiratur: quia ab hoc deriuatur.

H umus cum aspiratione scribitur.

H umare similiter aspiratur: & dicitur quasi humo tegere.

H umor aspiratur (& ut ferunt) ab humo dicitur.

H umeo eodem modo scribitur: & significat humorem teneo: unde humesco.

H umilis aspiratur: quia ab humo dicitur: hoc est humi decliuis.

H umerus aspiratur: quia (ut perhibent) ab humo descendit: eo q humeri instar humi sufferendis oneribus sint apti.

H udus aspirari quidam uolunt: & per syncopam ab humido deduci. alii uero sine aspiratione scribendū uolunt: & per abiectionem primæ litteræ a sudore deducunt: unde & uuidus & uliginosus.

H ululo cum aspiratione & simplo. l. utrobiq; nonnulli scribi uolunt: & hoc ob spiritus uehementiam: uel qa ab hui interiectione deriuari putant.

H umanus cum aspiratione scribitur: & iuxta litteram ab humo: secundum sensu; uero ab homo deriuari uidetur. Vnde etiam humanitas quæ teste Petronio grammatico proprie est eruditio institutioq; : qua; in bonas artes didicimus: quas qui sinceriter (ut ait) cupiunt appetūtq;: hi sunt maxime humanissimi. Et quonia; disciplina hæc ex uniuersis animantibus soli homini est concessa: humanitas maxime appellatur.

De aspiratis in medio dictionis.

Idimus ut putamus sufficienter de his dictionibus: quæ apud latinos in initio aspirantur: Restat iam ut iam de his: quæ in medio aspirationem retinent pertractemus.

Aha interiectio est: & in medio duarum uocalium aspirationes detinet. Nam ut aiunt grāmatici ipse affectus quo interiectiones promunt: cogit eas interdum præaspirari: ut cum dicimus: Ha uirgo infœlix. Interdum postaspirari: ut Ah te ne frigora lædant. Na; maior ī fine dictionis hui⁹ spiritus exigi uidet: & maior alteri⁹ in principio. Interdū iteraspirari: ut Plautus: aha: ohe. Iuuenalis in septima satyra. Statur est cum dixit Horatius ohe. nam non ad placitū ueræ interiectiones esse uidentur: uelut cæteræ orationis dictiones: sed naturales potius. Vnde etiā omni sunt interdum nationi communes. Aspirantur ergo in medio aha: uha: ohe: quæ per apocopen plærunq; proferimus dicentes ah uah: ut Terentius: Vah consilium callidum: similiter oh.

A bhorreo cum aspiratione post ab scribitur: Et uniuersaliter omnes dictiones: quæ in initio aspirantur: si cu; præpositionibus componunt: seruant aspirationem in medio: ut perhorreo: inhorreo: & similes.

A bhinc ob eandem causam in medio aspiratur.

A dhæreo ex ad & hæreo componitur: & aspirationem seruat in medio.

A henum aspirandum esse ante. e. post. a. litteram putauit Gellius li. ii. noctium atticarum ex Fidi multi nominis romæ grammatici auctoritate: qui ei librum æneidos secundū mirandæ uetustatis ostendit emptū uiginti aureis quem ipsius Virgilii fuisse credebat: in quo duo isti uersus cum ita scripti forent: Vestibulum ante ipsum primoq; in limine pyrrhus Exultat telis & luce coruscus ahena: additam inqnit supra uidimus. h. litteram: & ahena factum: sic in illo quoq; Virgilii uersu in optimis inquit libris scriptum inuenimus: Aut foliis undam tepidi despumat aheni: cuius ut parum supra ait: nulla ratiō uisa est: nisi ut firmitas & uigor uocis: quasi quibusdam neruis additis intenderetur.

A nhelo scribitur similiter per aspirationem ante. e. nam ab halo trahitur: & am præpositione: quæ non inuenitur nisi in compositione: & mutat. m. in. n. alii uolunt ab ad. alii ab ana.

C ohors cum aspiratione in medio scribit: & quidam simplicem putant. Quidam ex con & hortor compositā uolūt: eo q tribunus illam: uel ipsa sese mutuo frequenter ad pugnam hortari soleat.

C ohabito cum aspiratione in medio scribit: quam ex sua compositione conseruat.

C ohæreo similiter in medio aspiratur: quia aspirationem ex sua compositione non reiicit.

C ohibeo cū aspiratione ante. i. scribit. nam deriuatur a con & habeo: ubi abiicitur. n. & ipsu;. a. in. i. cōuertit. Non tamen coerceo cū aspiratione scribitur: quia arceo (a quo deriuatur) illam minime detinet.

D ehinc ob eandem causam aspirationem in medio detinet.

E xhalo aspiratur in medio: quia ab ex & halo componitur.

I nhio quia ab hio aspirato componitur: aspirationem conseruat in medio.

I nhibeo ſimili modo aſpirationem mediam ſeruat.

I nhabilis eodem modo ſcribi habet.

I ncoho hac ratione aſpiratur in medio:ut ſecunda.ſ.uocalis per aſpirationeʒ auctiore & differenti ſpiritu a prima eiuſdem ſpeciei littera ſonare uideatur:& licet in aliis tēporibus & perſonis ſecunda uocalis in aliā cōmutetur:tamen ne a principali diſcrepent:aſpirationem conſeruant.

I nchoo cum aſpiratione poſt.c.ſcribendum aſſerunt:alii ab ipſo.c.amouentes:inter duo.o.collocant:ac incoho ſcribunt.

I nhorreo aſpiratur in medio:ut ſupra uidimus in abhorreo.

L achryma teſte Gellio li.ii.noctium atticarum cum aſpiratione poſt.c.ſcribit̃:ex eadeʒ ratione:quā diximus in dictione ahenum.

M ihi cum aſpiratione in medio ſcribit̃:nec ante aſpirationem habet.c.conſonantem:ut in antiquis marmoꝝ inſcriptionibus romæ aſpeximus:nec ut puto cum ſono eius conſonantis proferebatur: ſed cum ab inſciis quibuſdam cum.c.littera ante aſpirationem ſcribi cœptum fuerit:eius litteræ ſonum aſſumpſit:quem etiā ea dictio nunc quoqꝫ recte deſcripta conſeruat.nam tunc quoqꝫ ut ſcribebatur:ſic prolataʒ ſine.c.fuiſſe exiſtimo:quod ſimile de nihil & nihilum puto.At nonnunq̃ꝫ a noſtris mi unica ſyllaba abſqꝫ ſequenti aſpirata ſcribitur:& profertur.Iuuenalis in ſatyra Omnibus in terris:Pallidulus mi Brutidius meus ad Martis fuit obuius aram:ſimiliter Catullus:Leſbia mi dicit ſemper male.ideʒ alio in loco:Miniſter ueteli puer phalerni Inger mi calices amariores.Virgilius:Et mi genus ab Ioue ſummo.Quod ex græcorum imitatione proceſſiſſe puto:qui μοῖ ſcribunt & dicunt:ita ut diphthongus ipſa οι in.i.noſtruʒ ſit conuerſa:quæ in.œ.cōuerti debuit:& dici mœ:quod teſte Feſto antiqui noſtri obſeruauerunt dicentes ac ſcribentes mœ cuʒ.œ.diphthongo pro mi.Vnde in emendatiſſimo Gellio circa initium libri.xi.noctium atticaruʒ ſcriptum reppe ri italœ cum.œ.diphthongo in fine pro itali.

N ihilum cum aſpiratione media ſcribitur:a quo per apocopen extremæ ſyllabæ factum eſt nihil:& per ſyncopam nil.Quibus hoc modo teſte Seruio ſuper.vi.æneidos in conſtructione utimur:ut ſi pars ſequēs orationis a uocali incohet dicimus nihil:ut Virgilius:
Heu nihil inuitis fas quenquā fidere diuis.Si autem a conſonante initium ſumat nihil ponimus. ut Iuuenalis:Nil tale expectas:& tamen nil producit̃ cum nihil corripiatur.

P ulchrum cum aſpiratione poſt.c.ſcribi conſueuit:q̃ꝫq̃ꝫ teſte Seruio & Priſciano in dictionibus latinis regulariter poſt eam conſonantem aſpirationis nota nunq̃ꝫ ſcribatur.

P ræhendo aſpiratur in medio:ut ſecunda uocalis per aſpirationeʒ auctiore & differenti ſpiritu a prima eiuſdem ſpeciei littera ſonare uideat̃.Quod ſiquis quærat cur in Beem Creem Screē & cæteris huiuſmodi nota aſpirationis non ponitur:reſpondemus:ne a principalibus diſcrepare uideantur. nam Beo:Creo:Screo aſpiratione carent:quare & cæteræ perſonæ etiā ſi eiuſdem ſpeciei uocales habeant minime aſpirantur.

P erhorreo in medio aſpiratur:ut ſupra uidimus in dictione abhorreo.

S epulchꝝ cum aſpiratione media a plæriſqꝫ ſcribitur:ut pulchꝝ:de quo ſupra uidimus.

T raho cum.t.ſimplici & aſpiratōne ante.o.ſcribitur.idqꝫ fieri dicunt ut in ſecunda & tertia perſona a uerbo differat Traeo:quod minime aſpiratur:& ex trans & eo componitur.nam quēadmodum tranſpono cū.ns. & trapono abſqꝫ.ns.ſcribit̃:& tranſduco ac traduco ſimiliter:ita etiam tranſeo & traco ueteres protulerūt

V ehemens cum aſpiratione media ſcribitur:&(ut aiunt)dictum quaſi uehat̃ eminenter.alii ob id quoqꝫ aſpirari dicunt:ut augmento ſpiritus eædem uocales in eadem dictione proferātur:ut de præhendo diximus.

De aſpiratione terminali.

Eſtat ut de terminali aſpirationis nota aliqua pertractemus:quæ ſane in nullis dictionibus latinis reperitur:præterq̃ꝫ in paucis interiectionibus:ut Ah Vah Oh:quæ Priſciano teſte ꝑ apocopen ultimæ uocalis proferuntur.Quod ſimiliter nec in dictōnibus græcis comperiri libet At in barbaris quibuſdam poſt tres mutas terminalis habetur:uidelicet poſt.c.p. &.t. ut Sadoch Ioſeph Deleth.Et hæc de aſpiratione dicta ſufficiant.

Dictionum græcarum & latinarum:quæ ſcribuntur per.h.litteram tam in principio medio q̃ꝫ in fine orthographia finit:Incipit earum quæ ab.i.uocali ſcribuntur.

A cum.i.latino ſcribitur:fuit minor Athlantis filia:de qua Homerus libro.xiiii.odyſſeæ ait: Τὴν μὲν ἴαν νήμφην:eſt etiam intereiectio exultantis.

Iachus cum.i.latino &.ch.aſpirato ſcribitur: nomen eſt Bacchi:quod deductum uolunt ab ia:hoc eſt eiuſmodi uoce:& χέων hoc eſt fundens:quaſi eiuſmodi læticiæ uoce clametur.alii uero componi uolunt ex ιvοοσ quod eſt uinum per abiectionem partis diphthongi:& commutationem aliarum litterarum in.a.uocalem:& χέων quod eſt fundens.

I alysus cum.y.græco in penultima scribitur:fuit urbs cypri
I ambus cum.i.latino & sine aspiratione scribitur: pes est cõstans ex prima breui & ultima longa: sic quoq; dictus ab inuentore:ut in glosula quadam Aristarchi super Homerum comperi.
I anira cum.i.latino utrobiq; scribitur:fuit teste Hesiodo in theogonia Oceani & Tethyos filia.
I anysus penultima cum.y.græco scribit᷑:fuit teste Herodo.li.historiarum.i.urbs in arabia.
I antha cum.th.aspirato scribitur:fuit nympha Oceani & Tethyos filia:ut rettulit Hesiodus in theogonia.
I apyx huius iapygos prima cum.i.latino in initio:sequens cum.y.græco scribitur: fuit Dædali filius: a quo ea pars Italiæ quæ calabrya dicitur Iapygia dicta fuit:ut dixit Herodotus:& Solinus confirmauit. De quo Virgilius libro æneidos.xi. Victor gargani condebat iapygis agris:pro gargani iapygi:ut exposuit Seruius:nã eo teste garganus mons est in iapygia:qui per calabryam usq; in hadriaticum tendit pelagus.
I apix cum.i.latino utrobiq;:& simili modo declinatur:uentus est:quem quidam circium uocant.Gellius uero caurum ꝑpemodum existimat:de quo meminit Lucanus libro.vi.cum ait:
Excipit aduersos zephyros & iapiga pindus.
I apis cum.i.latino utrobiq; &.s.consonante in fine scripto:huius iapidis declinatur:fuit nomen ætholi:qui ad Veneciæ partes deueniens oppidum de suo nomine condidit:a quo & ea Veneciæ pars ubi fluuius est timauus simili modo cognominata fuit:ut Virgilius libro Georgico.iii.
Castella in tumulis & iapidis arua timaui.
I apetus cum.t.exili scribitur:& habet accentũ in prima:fuit teste Hesiodo in theogonia Titani filius ex Asia coniuge:ex qua etiam Prometheum genuisse Epimetheumq; & Hesperum atq; Atlantem dixit.
I ason cum.i.latino in principio & unico.s.scribitur:fuit Aesonis filius fratris Peliæ regis thessaliæ:quem cũ Rex Pelias perditum propter insignem periculosamq; regno suo uirtutem cuperet: denuntiata militia in colchos eum abire iubet:pellemq; arietis memorabilem gentibus reportare mandat:sperans interitum uiri:aut ex periculis tam longe nauigationis:aut ex bello tam profundæ barbariæ:ut hæc & alia quadragesimo secundo libro sui epitomatis scripsit Iustinus.Diodorus uero siculus libro historiarum quinto narrat: Iasonem cum argonautis quo tempore ad colchos delatus fuit:Medeam iuxta littus ubi templum erat Solis comperisse: quæ ob suam humanitatẽ a crudelibus parentibus sub libera custodia expulsam fuisse ait: cui causa aduentus patefacta ipsa iminens a patre periculum crudelitatemq; in hospitem explicans:ut cauerent admonuit.interim forma Iasonis capta & communicato consilio Medea se adiutricem ad perficiendũ certamen propositum pollicita est:ita ut Iason iureiurando data fide uxorez illaz(quoad uita superstes eẽt) sibi futuram spopondit: cum qua argonautæ relictis in templo custodibus:ad reliqua peragendo profecti sunt:prout ab ipso Diodoro late enarratur:& ab Ouidio libro septimo metamorphoseos:Et duodecima heroidum epistolaruz:quin & ab aliis poetis græcis & latinis:qui argonautica scripserunt reliqua referuntur:& aliqua uidebimus in dictõne Oeta.Sane in hac dictione Iason ponitur illud.i.a poetis: quãdoq; uocalis græco more:& quandoq; consonans:ut Ouidius in duobus uersibus utrunq; obseruauit: cuz ait libro septimo metamorphoseos:
Vt sine amore licet.quid enim commisit Iason.
Quem nisi crudelem non tangit Iasonis ætas.
Nam in primo uersu est.i.uocalis in secundo uero consonans.
I aspis cum.i.latino scribitur:lapis est preciosus: de quo Plinius libro.xxxvii.naturalis historiæ ait:iaspis de græco in latinum uiridis gemma interpretatur.Et subdit:Eius uocabuli compositionem:quæ adeo inemẽdate in omnibus codicibus scripta habetur:ut nec ego nec alii uiri græcorum doctissimi elicere potuerim? Quare subdit idem Plinius:Est autem uiridis sicut smaragdus:sed crassi coloris.Alii uero putant magis cõponi ex ἴον quod est uiola:& πᾶσ totus:quasi totus sit uiolaceus:cuius primuz.i.nonnunq; uocalis: ut Iuuenalis in quarta satyra:Præclara illic laudatur iaspis.Aliquando autem & consonans esse potest: & uocalis:ut Virgilius libro æneidos.iiii.Stellatus iaspide fulua.
I berus cum.i.latino in initio: & absq; aspiratione scribitur:ut clarissime monstrauimus in dictione celtiberi :fluuius est hispaniæ nauigabili cõmertio diues:ut dixerunt Plinius & Solinus:& oritur in cantabris sub radicibus montis pyrenæi:ut asserit Albertus alamanus:a quo uniuersa hispania iberia olim dicta fuit:ut Virgilius libro septimo æneidos.
Tyrrhenoq; boues in flumine lauit iberas.i.hispanicas.
Tandem in balearicum mare sub feraria promontorio cadit.
I beria absq; aspiratione:& cum.i.latino utrobiq; scribitur:dicta est hispania ab ibero fluuio:ut testatur Plinius libro quarto naturalis historiæ.Est etiam prouincia quædam alia iuxta pontum inter colchida & armeniam:a Rege quodam cognominata:de qua Horatius.
Herbasq; quas colchis atq; iberia mittit Venenorum ferax.
& Virgilius libro.viii.Pictus acu clamydem & ferrugine clarus ibera.
I bis cum.i.latino utrobiq; scribitur:auis est nili fluminis:quam semetipsam rostro per anum purgare dicũt

nesciq; serpentum ouis:& ex eis gratissimam escam suis nidis reportare. Iuuenalis in ultima satyra.
Ille pauet saturam serpentibus ibin.
Quam quidam ciconiam esse uolunt. Est etiam Ibis proprium nomen hominis: quod fingit Ouidius inimico suo: contra quez opusculum: quod in Ibim inscribitur: composuit: uoluitq; Archilochum nomine inimici imitari: quod dicit his uersibus.
Nunc quo betiades inimicum deuouet ibim:
Hoc ego deuoueo teq; tuosq; modo.
I byx ultima cum.y.græco scribitur: genus est siluestris capreæ pernicitatis admirandæ: ut ostendit Plinius libro octauo naturalis historiæ.
I carus cum.c.exili scribitur: fuit filius Dædali: qui cum patre e creta fugiens frætus alarum fiducia: ultra parentis iussa altius euolasset:& solis ardore cæra qua pennæ continebantur: liquefacta esset: ita ut ab alis defluerent: in mare decidit: quod est inter myconem & gyaruz: quod de suo nomine ab inde icareuz mare deductum est dicente Ouidio libro tertio de tristibus:
Icarus immensas nomine fecit aquas. Vnde Iuuenalis: Et mare percussum puero fabrumq; sonantem. Sane Varro teste Solino Icarum cretem dixit ibi naufragio interisse: a cuius exitu locis nomen impositum fuit.
I carius cum.c.exili & .i.latino ante.u.uocalem semper ab Homero:& aliis poetis scribitur: fuit Oebali laconum regis filius pater Penolopes ut dixit Homerus in odyssea: κούρη ικαριο τωηκε λοπεια: & ut puto ex Dorodoche filia Orsilochi: quam teste Homero in.xv.odysseæ uxorem habuit. Fuitq; Liberi patris comes cui ob iusticiam & pietatem loco muneris uinū dedit: ut eius usum mortalib⁹ demōstraret. Quod cū messoribus suis ad potandum dedisset:& illi ebrii efficerentur: post somnum ad se reducti: putantes ab illo uenenum accæpisse: eum interemerunt: quod altera filia Erigone comperiens: dolore percita laqueo se suspēdit ut Iginus latissime de astronomia poetica pertractauit:& Seruius circa finem libri secūdi Georgicorum tetigit. Est etiam Icarius simili scriptura: ut Pli.li.iiii.naturalis historiæ attestatur: mons in attica regione.
I con cum.i.latino in initio per abiectionem.e.&.c.exili scribitur. nam apud græcos prima ei dipthonguz habet uidelicet εἰκών:& latine effigies dicitur: quin & simulacrum & imago per unicū.m.& statua:& inde iconia effigies omni proprietate expressa dicitur. Vnde Plinius libro.xxxiiii.naturalis historiæ ait: Effigies hominum non solebant exprimi: nisi aliqua industriæ causa perpetuitatem merentium. Et primo sacroruz certaminum uictoria maximeq; olympiæ: ubi omni qui uicisset: statuas dicari mos erat. Eorum uero qui ter ibi uicissent: ex membris ipsoruz similitudine expressa: quas iconas uocant. Et parum supradixerat: romæ simulachrum ex ære factum primum repperio ex peculio Spurii Cassii: quem regnum affectantez pater ipsius iteremerat. Transiit a diis ad hominum statuas atq; imagines: quas multis modis antiqui tingebant: bitumine:& qd' magis mirū est: placuisse auro integere. hoc nescio an fuerit romanum inuentum: certe etiam romæ non habet uetustatem. Et infra subdit. Athenienses nescio an primi omniuz Harmodio & Aristogitoni tyrannicidis publice posuerunt statuas. Hoc autem est eodem anno quo & reges romæ pulsi: excæpta deinde res est a toto orbe terrarum humanissima ambitione etiam omnium municipiorum:& fori statuæ ornamentum esse cœpere: prorogarique memoria hominum & honores legi & basibus inscribi: ne i sepulchris tantum legarentur. mox & in domibus priuatis factum atq; in atriis colentium: qui instituerunt sic colere patronos. togata effigie antiquitus statuæ dicabantur. Placuere & unde tenentes hastam ab ephesiorum gymnasiis exemplaribus: quas Achilleas uocant. Græcis mos est nihil uelare: ac contra romani militia thoracas addere. Cæsar quidem dictator loricatam sibi dicare in foro suo passus est. Nam nuper factæ & nouiciæ sunt: quæ nuper prodiere penulis indutæ. Fuisse autem statuatricem artem familiarem italiæ: ut inquit Plinius: simulachra uetusta indicant. Hercules in foro boario ab Euandro sacratus: ut produnt: qui triumphalis uocatur: atque per triumphum uestitur in habitu triumphali. Præterea ianus geminus a Numa rege dicatus: qui pacis belliq; argumento colitur: signa quoque tuscanica per terras dispersa: quæ in hetruria facti tata sunt. Et ut idem Plinius in eodem libro scripsit: Rhodi etiam nunc tria milia signorum esse Mutianus. iii.cos prodidit. nec pauciora athenis:& olympiæ delphis superesse creduntur. Est etiam icon figura teste Cicerone ad Herenium cum formæ ad formam cuz quadam similitudine fit collatio aut laudis: aut uituperationis causa: ut ibat in præliuz corpore tauri ualidissimi: impetu leonis accerrimi. similis iste quotidie per forum tanq̄ iubatus draco serpit dentibus aduncis.
I cus cum.c.exili sequente.u.scribit' a Cicerone in rhetoricis breuis complexio appellatur.
I ctericus absq; aliqua aspiratione &.i.latino scribitur: passio est ex diffusione fellis procedens: colorez inducens similem animali: quod græci icterim uocant: ex quo nomen apud illos assumpsit. nonnulli uero ex nostris arcuatum morbum dixerunt: a similitudine arcus cælestis. At Varro auriginosuz ab auri colore: quo infirmos inficit appellauit. Iuuenalis tamen in satyra: Credo pudiciciam. græco uocabulo usus est cum ait:
Consulit ictericæ lento de funere matris.
I chthyophagi: prima cum.i.latino in initio: sequente.ch.aspirato: secunda cum.th.similiter aspirata:&.y.

græco ſcribitur:populi ſunt Solino teſte : qui montanas indorum regiones inhabitabant: quos ſubactos magnus Alexander iuſſit a piſcibus abſtinere : quibus antea alebantur.Naꝫ compoſita dictio eſt ex ichthys quod eſt piſcis:& phago cum.ph.aſpirato:quod eſt comedo.

I da cum.i.latino & abſq; aſpiratione ſcribitur:mons eſt & ſilua troianorum in phrygia:quam Homerus libro octauo iliados ferarum parentem dixit:& locum continere:quod gargaron uocant.Vnde etiaꝫ ſcamāder & ſimois flumina maiora fama q̃ natura defluunt:ut ſcripſit Pomponius libro primo:& etiam eodem nomine mons alius in creta:dicente Ouidio libro faſtorum quinto:Et creta nobilis ida.Virgilius ſimiliter libro æneidos ſecundo inquit:Mons idæus ubi:unde quæ ab ida per eus formantur:per.æ.diphthongum ſcribuntur:ut idæus.

I dæus per.æ.diphthongum ſcribitur:& non ſolum appellatiuum:ſed proprium etiam nomen ponitur ab Homero libro.vii.iliados:quem troianorum præconem eſſe dixit.

I das huius idæ cum.i.latino ſcribitur:fuit teſte Homero libro nono iliados : omnium ſui ſæculi uiroruꝫ formoſiſſimus:& maritus Marpiſſæ: ut in ea dictione uidebimus.Idem eodem Home.teſte arcu ſagittiſq; ſuꝫptis Apollinem inuadere auſus eſt:ob Marpiſſam ſibi adeo ereptam.

I dalius cum.i.latino & unico.l.ſcribitur:mons eſt in cypro Veneri ſacer.de quo Virgilius libro æneidos.i.
Aut ſuper idalium ſacrata ſede recondam.

I dathyrſus penultima cum.th.aſpirato &.y.græco ſcribitur:q̃q̃ nonnulli græci indathyrſus cum.n.in prima ſcribere conſueuerunt:fuit teſte Herodoto & Plutarcho ſcytharum rex.

I dios cum.i.latino utrobiq; ſcribitur:& dicitur a noſtris proprius.

I diota cum.i.latino utrobiq;:&.t.exili ſcribitur:dici poteſt a noſtris illiteratus uel litterarum ignarus.Quo uerbo doctiſſimi uiri : ut Hieronymus:Ambroſius : Hilarius : Auguſtinus : Cyprianus:& plures alii ſæpe utuntur.Cicero etiam in Piſonem:Sed plane animi ſui cauſa ludos nobis idiotis relinquet. Et in eadem ea contentus quæ illi idiotæ(ut tu appellas)præclare dixerunt:hinc idiomata:ut aromata:ut themata:ut periſtromata:ut emblemata:ut theoremata.& alia mille ſimiliter prouenerunt.

I dolum cum unico.l.ſcribitur:nam licet apud græcos in initio ſit ei diphthongus : nos tamen abiicimus.e. & ipſum.i.longum retinemus. & dici poteſt a noſtris ſimulachrum. Et inde idolatria quaſi ſimulachrorum cultura.

I dolatria cum unico.l.&.t.exili atq;.i.latino ſcribitur:dictio eſt compoſita ex idolorum latria.i.cultura.naꝫ λατρέυῶ uerbum:a quo latria deducitur:apud nos colo interpretatur.

I dothea cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit Prœti regis argiuorum filia:ut oſtendit Homerus in odyſſea.

I domeneus cum.e.abſq; diphthongo ſcribitur: fuit Deucalionis filius & Erctenſum rex:qui ſtrenue in expeditione troiana militauit : immo ut narrat Helena(Priamo Regi apud Homerum libro tertio iliados cretenſes illum ut deum)in honore habebant. idem cum poſt euerſam troiam ad cretam reuerteretur(ut rettulit Seruius ſuper tertium æneidos)orta tempeſtate uouit rem : cui primo in patria obuiaret ſe ſacrificaturum : itaq; ſoſpes reuerſus cum primum filio obuiaſſet : illum(ut aliqui aſſerunt)immolauit: uel ut alii ferunt : cum immolare uellet :a ciuibus ob eam ſæuiciam pulſus:calabryam adueniens:ſalentinum calabryæ promontorium occupauit. ſuper quo petiliam paruam condidit ciuitatem:dicente Virgilio :
Fama uolat pulſum regnis ceſſiſſe paternis.
Idomenea ducem deſertaq; littora cræte.
Et ſubdit in oratione Heleni ad Aeneam : Et ſalentinos obſedit milite campos Lyctius idomeneus : dictus itaque Lyctius a lycto ciuitate cretæ. Vnde teſte Seruio pulſus fuit. de quo in dictione lyctus uidebimns : ſub eodem militaſſe ſe ſcribit apud troiam Ditis cretenſis.

I dumæa cum unico.m.&.æ.diphthongo a græcis ſcribitur : regio eſt in ſatyra teſte Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ : a meridie quidem contermina arabiæ : a ſeptentrione uero phœniciæ : a qua libanus eam diuidit. habetque ciuitatem idumen phœniciæ conterminam :& abundanté palmis : ut oſtendit Lucanus libro tertio dicens : Et arbuſto palmarum diues idume. Vnde idumæus idumæa idumæuꝫ : etiam pro epitheto palmarum ponitur a Virgilio tertio georgicorum cum ait:
Primus idumæas referam tibi mantua palmas.
Quin & regionem ipſam ab eo quoq; græco nomine phœniciam cognominatam puto:uel econtrario.

I dume cum unico.m.ſcribitur : ciuitas eſt contermina phœniciæ : ut in præcedenti dictione uidimus.

I ės cum.e.abſque diphthongo ſcribitur : ciuitas eſt achaiæ ſuper promontorio eiuſdem nominis : iuxta quod alpheus amnis præterfluens ſex milibus paſſuum nauigatur. Et declinatur in genitiuo huius ietis. ex qua etiam patrium ietes deducitur:ut Homerum Ariſtoteles ietem eſſe putauit.

I eſus abſq; aliqua aſpiratione:& cum.i.latino in principio ſcribitur. ſic enim græce ſcribitur:ιησοῦσ quā ſane ſcripturam nos imitari oportet.

I elyſos penultima cum.y.græco ſcribitur:ponitur ab Homero libro iliados ſecundo:ciuitas Rhodi.Altera

eiusdem nominis narratur ab Herodoto in dorica regione græciæ.

Iyrcæ prima cum.i.latino: secunda cum.y.græco:& ultima cum.c.exili atq;.æ.diphthongo scribitur:populi sunt scythiæ ultra thissagetas:quibus teste Herodoto libro historiaꝶ quarto contermini sunt & ꝑpinqui

Ilarus cum.i.latino: & absque aspiratione:atque unico.l.a græcis scribitur:quæ scriptura & a doctis nostris obseruatur:& dici potest a nobis ilarus ilara ilarum:& hic & hæc ilaris & hoc ilare lætus.

Illyris cum duplicato.l.sequente.y.græco & ultima cum.i.latino a græcis iam scribitur. Nostri uero ut in triumphalibus.M.Plautii apud tybur comperi: cum unico.l.scribebant: uidelicet ob res in ilyrico bene gestas. Et est prouincia: cuius fines latissimi sunt. Nam hinc est italia superiorq; germania:inde macedonia thracia & epirus:hinc sinus adriaticus: inde fluuiorum maximus nostri orbis danubius:& ab eo qđ est illyris:illyricus deriuatur:ut Virgilius:Illyricos penetrare sinus.

Ilus cum.i.latiuo absq; aspiratiobe & unico.l.scribitur:fuit Troi Regis dardaniæ filius: qui eam prouinciã a se Troiam dixerat: Et fuit frater assaraci: hic patruo in regno succedens: ciuitatem ampliasse scribitur: quam a se ilion dixit.

Ilion similiter cum.i.latino absque aspiratione scribitur: regia fuit Priami: quæ & Troia a nomine regionis cognominata fuit:ab Homero & omnibus poetis cantatissima. Hæc teste Plinio libro quinto naturalis historiæ:mille quingentis passibus a portu remota erat:& subdit:Omnis rerum claritas extra sinum est.

Ilias cum unico.l.&.i.latino utrobiq; scribitur: opus est illud clarissimum Homeri: in quo bellum de ilio scripsit. Vnde Ouidius libro tertio de arte amandi:Quis nosset Homeruꝫ:Ilias æternum si latuisset opus.

Ilioneus similiter scribitur: & Ilione maxima natarum Priami & iliades crinibus sparsis atque iliacas ex ordine pugnas.Ilia similiter Romuli mater & Remi.

Ilba cum.i.latino scribitur: insula est teste Virgilio libro æneidos decimo: Inexaustis calybum generosa metallis. Estq; in mari tusco a continenti distans decem millibus passuum. de qua dixit Plinius cum in aliis regionibus effossis metallis terræ sint uacuæ apud ilbam hoc esse mirum:quod sublata renascantur: & rursum de isdem locis effodiantur.

Ilys ultima cum.y.græco scribitur: dicitur a nostris limus. Vnde limax deducitur.

Imber cum.i.latino & sine aspiratione scribitur: deductumq; est a græco per commutationem unius litteræ o.in.i.nostrum. nam apud illos dicitur ὄμβρος sine aliqua aspiratione:& ut ait Lucretius: Omnia ex igni terra atq; anima nascuntur & imbre:a quo imbrices dici uolunt quasi sint imbrem recipientes.

Inarime cum.i.latino utrobiq; & unico.m. scribitur:dicitur a nostris poetis insula:quæ sita est in tusco mari sinuq; campano:in quo mons erat instar ætnæ incendia eructans:de quo in dictione prochyta uidebimus. Quãobrem dixerunt Typhœum gigantẽ Iouis imperio sub illo comprimi.Virgilius libro æneidos nono Tuꝫ sonitu prochyta alta tremit:durumq; cubile Inarime Iouis imperiis imposta typhœo.Et Lucanus similiter libro quinto.Homerus uero in secundo iliadis ait:εἰν ἀρίμοις quasi diceret ut a græcis componitur ἐναρι μοῖς:hoc est in arimis montibus ὄρεσι

Inachus cum.ch.aspirato scribitur:fuit pater Ionis & primus qui apud argiuos regnauit:cui Phoroneꝰ successit.hic a se fluuium achaiæ inachum nominauit: qui argolicum persecat tractum: & ab inacho inachius chia chiũ deriuatur:dicente Virgilio libro Georgicorum tertio:Inachiæ Iuno pestem meditata iuuencæ. Et libro undecimo æneidos: Vltro inachias uenisse ad urbes Dardanus.

Inachis cuꝫ.ch.aspirato &.i.latino scribitur:patronymicũ est fœmininuꝫ deductũ ab Inacho.nam sic quoq; Io filia Inachi cognominatᷣ:& facit in genitio inachidos Martia.in.xi.Nec petit inachidos limina ne futuat.

Idathyrsus cum.th.aspirato &.y.græco scribitur:fuit rex scythaꝶ:filius Sauli scythaꝶ regis.

India cum.i.latino utrobiq; scribitur:regio est orientalis asiæ terminus:quæ(ut omnes attestanᷣ)ab indo flumine nomen assumpsit:itaq; ab oriente incipiens usq; ad asiam ex occidentali parte protẽditur: ex meridiana uero usq; ad indicum mare:ex septẽtrione uero usq; ad caucasuꝫ.at indus ille fluuius teste Herodoto li. historiarum quarto solus post nilum crocodilos producit.

Intyba cum.t.exili &.y.græco in penultima scribitur:berba est capillosa & amara:cuius tenues capilli segetes ambiunt & necant:dicente Virgilio libro Georgicorum primo:

Strymoniæq; grues & amaris intyba fibris.

Et(ut quidam uolunt)eadem dicitur cicorea: quod nobis minime uidetur.

Ino cuꝫ.i.latino absq; aspiratione scribitur:fuit Cadmi filia ex Harmione coniuge:uxorq; Athamatis regis thebarum:& Liberi patris nutrix:nouercaq; Phryxi & Helles:eadem cum Melicerta filio in mare præcipiteꝫ se dedit:ut narrauit Ouidius libro metamorpho.iiii.eadẽ teste Cicerone de natura deoꝶ a græcis dicitᷣ λευκοθέα hoc ẽ alba dea:a nobis uero Matuta:quæ aurorã significat.unde matutinꝰ Priscia.teste deriuatᷣ.

Inclytus prima cum.i.latino:penultima cuꝫ.y.græco:& absq; aliqua aspiratione scribitᷣ:deduciturq; a κλυτὸς quod almum & clarum indicat:quasi nobilis sit & eximius.

Intaphernes cum.t.exili scribitur:fuit nobilis persa:unus ex his:qui cum Dario in magũ coniurauerunt ut

in dictione Darius uidimus.

I o cum.i.latino scribitur:fuit Inachi argiuoru3 regis filia a Ioue ardenter amata.de qua Ouidius metamorphoseos primo omnia pertractauit.hæc cũad ægyptios pergeret dicta fuit Isis & Osiri Iouis filio: qui post mortem dictus fuit Apis nupsit:ut in dictione Osiris uidebim⁹.Et declinatur in genitio huius Ionis & huic Ioni:& hanc Ionem.Plautus in uidularia.Quod si argus seruet qui oculeus totus fuit:quem quonda3 Ioni Iuno custodem addidit.

I on similiter scribitur:fuit poeta græcus:de quo sæpe meminit Plutarchus:& latine interpretatur uiola.

I ocasta absq3 aliqua aspiratione scribitur:fuit Creontis thebani ex alto sanguine filia:ut sæpius Statius i thebaide:& Seneca in tragœdiis ostenderunt:nupsitq3 primum Laio thebanorum regi. Post cuius necem nupsit Oedipo incognito filio:quem postq3 regnum abiecisse uidit:& filios Eteoclẽ & Polynicem mutuis uulneribus se confixisse:gladio se peremit:uel(ut alii dicunt)laqueo se suspendit.Eadem habuit fratrem Creõtem nomine:ut ostendit Seneca in initio secundi actus Oedipi.

I ocastus eodem modo scribitur:fuit teste Homero li.x.odyssææ filius Aeoli ex Lepatra coniuge.

I onia cum.i.latino utrobiq3 scribitur:græcoꝝ est regio:atq3 colonia in extremitate minoris asiæ uersus nos:media(ut scribit Pomponius)inter cariam & æoliam:quam a caria(ut ait Solinus)Mæander filius diuidit accæpitq3 nomen teste Vitruuio libro quarto de architectura a duce Ionio.nam(ut ait)posteaq3 atheniẽses ex responsis Apollinis delphici cõmuni totius hellados consilio tredecim colonias uno tempore in asiã deduxerunt:ducesq3 in singulis coloniis cõstituerunt:& summam imperii potestatem Iono dederunt: quem etiam Apollo delphicus suum filium in responsis est professus:isque eas colonias in asiam deduxit:& cariæ fines occupauit:ubique ciuitates amplissimas constituit ephesum:militum: myantha: quæ(ut ait)olim ab aqua uorata fuit:prœnẽ sanniteõ:colophona:chiũ:erythras:phacæa:clazomene:glebede:melite:& ultimo uenit smyrnam.nã & subdit idem auctor:eam terræ regionem a duce suo Ione appellarunt Ioniam.ibique deorum immortalium templa constituentes cœperunt phana ædificare.Et primo Apollini Pan Ionio ædẽ (uti uiderant in achaia)constituerunt:& eam doricam appellarunt:quod in doricon ciuitatibus primum factã eo genere uiderunt.nõnulli uero alii ab Ione Inachi filia hoc mare ionicum cognominatum uolũt quæ uersa in bouem:& a Iunone œstro exagitata in id mare se iecit.ponitur etia3 alia ioniæ regio a Solino in extremis Italiæ:quam sic quoque dictam dixit ab Ione Naulochi filia:quam procaciter insidentem uiis Hercules interemit:a qua quidem regiuncula ionicum mare dictum quidam uolunt.Alii uero a superiori ionia eo ꝙ interiacẽtes insulas intra se duodeci3 ciuitates habentes contineat.& hoc ionium magnum dici uolũt ut Virgilius libro æneidos tertio:Insulæ ionio in magno.Quod uero Italiæ & Siciliæ propinquum est: ionium minus cognominari contendunt.Seruius autem super id Virgilii Ionio in magno inquit.ioniũ sinũ esse immensum ab ionia usq3 ad siciliam & eius partes esse adriaticum arcadicumq3 & epiroticum.

I ole cum unico.l.scribitur:fuit filia Euriti regis œchaliæ:ut in dictione œchalia ostendimus.& in dictiõe hyllus uidimus:qualiter post mortem Herculis ex eius iussu Hyllus uxorem illam duxit.

I opas cũ.i.latino & unico.p.scribit̃:fuit aphroꝝ rex unus de procis Didonis:ut punica testatur historia.

I oppe cum.i.latino & duplici.p.scibitur:urbs est maritima palæstinæ:quæ(ut quidam uolunt)regia fuit Cephei patris Andromadæ. hæc referẽte Solino i collectaneis:& Plinio libro quĩto naturalis historiæ:fuit antiquissima omnium urbium in toto orbe utpote ante inundationem terrarum condita.Quin & ostendit saxum:quod uinculorum Andromadæ uestigia adhuc retinet:quam expositam bæluæ(ut ait Solinus)non irritus rumor circumtulit.nonnulli uero alii non ioppem palæstinæ:sed aliam indiæ urbem fuisse dicunt:ubi Andromada marinæ bæluæ fuit exposita:cum dicat Ouidius libro primo de arte amãdi:

Perseus andromaden nigris portauit ab indis.Et Sappho ad Phaonem:

Candida si non sum placuit cepheia perseo

Andromade patriæ fusca colore suæ.

Ego uero etsi ex æthiopiæ indicæ partibus illam fuisse confitear:ad Ioppem tamen palæstine deductã existimo:cum bæluæ exponenda fuit.

I ota cum.t.exili scribitur:nomen est litteræ græcæ:quæ formam hab3 nostri.i.latini :de qua Martialis i fine libri secundi inquit:

Vnum de titulo tollere iota potes.de quo in dictione beta.

I phe fuit teste Homero in decimo odyssææ filia Aeoli ex Lepatra coniuge.

I phinassa cum.i.latino utrobique & duplicato.s.scribitur:fuit una ex filiabus Prœti argiuorum regis:quæ post liberationem suam & sororum nupsit Melampo liberatori:ut uidebimus in dictione Prœtus. fuit & alia eiusdem nominis Agamẽnonis ex Clytæmnestra filia:ut libro iliados nono monstrauit Homerus.

I phis cum.i.latino utrobique scribitur:fuit teste Homero libro iliados nono Patrocli amica:quam Achilles euersa urbe in schyro quæ troianis auxilia miserat:inde raptam amico donauit.

I phicrates cu3.i.latino &.c.&.t.exilibus scribitur:fuit teste Aemilio Probo:& Plutarcho:uir atheniensis nõ

tam magnitudine rerum gestarum q̃ disciplina militari nobilitatus. talis enim dux fuit ut non solum ætatis suæ cum primis compararetur: sed ne de maioribus quidam natu quisquã anteponeretur: multum in bello est uersatus: sæpe exercitibus præfuit: nunquã sua culpa male rem gessit: semper cõsilio uicit: tantũq; eo ualuit: ut multa in re militari partim noua attulerit: partim meliora fecerit.

I phidamas cum. i. latino scribit᷑: fuit teste Homero libro. xi. iliados: Antenoris filius corpore lato atq; pccoro: qui ab Agamẽnone interemptus fuit bello troiano.

I phigenia cum. i. latino tribus in locis: & . ph. aspirato scribitur: fuit Agamẽnonis filia ex Clytæmnestra. hãc (ut poetæ ferunt) dũ Agamẽnon i aulide famosissimo portu boetiæ ceruaʒ Dianæ ignarus occidisset: & ob id Diana a græcis uentos abstulisset: responso habito: ut Agamẽnonio sanguine dea placaretur. impetratã Vlyxis astu a matre Clytæmnestra sub colore facti matrimonii cum Achille immolare parabant: sed miseratione numinis: oblata a Diana pro ea cerua: Iphigeniam in tauricã regionem uentis deportauit: ubi operáte dea a Rege Thoante eius sacris præposita fuit: quæ ipsi Dianæ ex humano sanguine fieri consueuerant. unde ait Chorus apud Senecam in octauia:

Leues auræ zephyriq; leues
Tectam quondam nube ætherea:
Qui uexistis raptam sæuæ
Virginis aræ iphigeniam.

Post hæc ut dixit Oui. libro quarto de tristibus epistola quarta: Orestes Iphigeniæ frater mactata Clytæmnestra matre: & Aegistho patruele adultero ob ultionem patris factus exul: & regno pulsus: ac rapta sibi a Pyrrho Hermione coniuge insanus efficitur: ob quod liberandus a Pylade socio in tauricam regioneʒ ad aram Dianæ deducitur: sed cum gentes illæ alienigenas pro hostiis Dianæ immolandis capere cõsueuerint Orestem tunc ipsum forte aduenientem ceperunt. Qui a sorore Iphigenia cognit⁹: occiso Thoante Rege ipsa Dianæ simulacrum absconditum in fasce lignorum sustulit: atq; cum fratre Oreste aufugit: qui tandeʒ ad italiam uenientes in aricia simulachrum locauere. unde & teste Herodoto libro historiarum. iiii. Iphigenia ipsa deinde apud tauricos pro dea habita & honorata fuit.

I phthime cum. ph. & . th. aspiratis atq;. i. latino scribitur: fuit teste Homero in odyssea una ex filiis Icari.

I pidamus cum. i. latino utrobiq; scribitur: fuit teste Orpheo unus ex argonautis.

I phiclus cum. i. latino & . c. exili scribitur: fuit filius Amphytrionis: & frater Herculis habuitq; filiuʒ nomine Iolaum: ut ostendit Hesiodus in aspida.

I phitus cum. i. latino & . t. exili scribitur: fuit teste Homero libro octauo iliados: uir troianus: quem Virgilius libro æneidos. ii. maximuʒ armis dixit: huius filius Archeptolemus fuit auriga Hectoris: post mortẽ Eniphei prioris aurigæ.

I ris cum. i. latino utrobiq; scribitur: dicitur a poetis Iunonis nuntia: immo & Iouis: ut sæpissime ostẽdit Homerus: hanc libro. xi. iliados dixit idem Homerus habere alas ex auro & pedes ex aura: & ut Seruius super quintum æneidos: ex magna parte seruatur: ut Mercurius ad concordiã: Iris ad discordiaʒ mittatur. Vnde græce dicit᷑ ἔρισ: quæ lis ẽ: & discordia dici uoluit: accipiturq; pro arcu: quem uariis coloribus in cælo conspicimus: ob quod dicitur thaumantis. i. admiratõnis filia: quæ ex illius uariis coloribus nascitur. nam θαῦμα græce latine admiratio interpretatur. Est etiã Iris teste Plinio libro. xxi. naturalis historiæ: herba suauissimi odoris (cuius radicem in unguentis & medicinis commẽdari dixit) laudatissima in illyrico locis siluestribus. habetq; caulẽ cubitalẽ & rectũ: floreq; diuersi coloris: specie sicut arcus cælestis: unde nomẽ assumpsit.

I ronia cum. i. latino utrobiq; scribitur: eius tamen prima apud græcos est ei diphthongus: sed quidam abiiciunt. e. & retinent. i. productam: alii cõtra abiiciũt. i. & retinent. e. similiter ꝓductaʒ: ac scribunt eroniaʒ. nã deriuatur ab εἴρω: quod est dico: & inde εἰρωνέομαι in uoce passiui: quod est cauillor. unde ironiam illusionem interpretati fuerunt: nam figura est: cuʒ aliquid per contrarium & illusionem effertur: ut Horatius:

Optat ephippia bos piger optat arare caballus.

Vnde teste Seruio: Tunc quoq; fit: cuʒ aliud uerba: & aliud continet sensus: ut Virgilius libro. iiii. æneidos

Egregiam uero laudem: & spolia ampla refertis
Tuq; puer tuus magnum & memorabile nomen.

I schyros prima cum. i. latino: sequens cum. ch. aspirato: & . y. græco scribitur: & latine fortis interpretat᷑: naʒ descendit ab ἰσχύω: quod est præualeo: habetq; accentum in prima.

I sagoge cum. i. latino & unico. s. scribitur: q̃q̃ in initio apud græcos sit ei diphthong⁹: sed a nostris abiecto e. retinetur. i. longa: & dici potest introductio. Nam componitur ex εἰς: quod est in: & ἄγω duco. Vnde ἀγωγὴ ductio.

I sæus cum. i. latino & . æ. diphthongo scribitur a græcis. hic teste Libano sophista græco fuit romæ tempore Domiciani declamator admirandus. de hoc meminit Quintilianus libro duodecimo de institutione oratoria: quum de genere dicendi pertractans ait: Transeo plurimos Lycurgum Aristogitona: & his priores Isæum Antiphonteʒ: quos ut homines inter se genere similes: differẽtes dixeris specie. Iuuenalis etiaʒ in tertia

ſatyra cum ait de græculis: Ingenium uelox audacia perdita ſermo Promptus & iſæo torrentior.ede quid illum Eſſe putes?hunc etiam Plinius nepos:qui eiſdem temporibus fuit:plurimum laudat in quadam epiſtola inquiens:magna Iſæum fama præceſſerat:maior inuentus eſt: ſumma eſt facultas:copia: ubertas:dicit ſemꝑ ex tempore:ſed tanquã ſcripſerit diu:ſermo græcus immo atticus:præfationes terſæ graciles dulces: graues interdum & erectæ:poſcit controuerſias plures:electionem auditoribus permittit:ſæpe etiã partis ſurgit:iam igitur incipit:ſtatim omnia ac pene pariter ad manum ſenſus reconditi occurſant uerba: ſꝫ qualia quæſita & exculta multa lectio:in ſubitis multa ſcriptio elucet:procœmiatur apte:narrat aperte:pugnat acriter:colligit fortiter:ornat excelſe:poſtremo docet:delectat:afficit:quod maxime dubites crebra anthymemata ſyllogiſmi circũſcripti & effecti:quod ſtilo quoq; aſſequi magnum eſt.incredibilis memoria:repetit altius:quæ dixit ex tempore:ne uerbo quidem labitur ad tantam φρασιν ſtudio & exercitatione peruenit.nam diebus & noctibus nihil aliud agit:nihil audit:nihil loquitur:annum ſexageſimum exceſſit:& adhuc ſcholaſticus tantũ eſt.quo genere hominum nihil aut ſincerius:aut ſimplicius:aut melius.nos uero qui in foro ueriſq; litibus terimur multum maliciæ(ꝗuis nolimus)addiſcimus:ſchola & auditoriũ ficta cauſa: res inermis:innoxia eſt:nec minus fœlix ſenibus præſertim.nam quid in ſenectute fœlicius:ꝗ quod dulciſſimum eſt in iuuenta.Quare ego Iſæum non diſertiſſimum tantum:uerũetiam beatiſſimũ iudico.hæc de illo Plinius præfatus ſcripſit.At uero contra uel ex inuidia:uel ex alia quauis cauſa Quintilianus libro.x.de inſtitutione oratoria dixiſſe uidetur:cum ait declamatores quoſdã peruerſa ducit ambitio:ut expoſita cõtrouerſia protinus dicere uelint:qum etiam quod eſt in primis friuolum ac ſcænicum uerbum petant: quo incipiant:ſed tam contumelioſos in ſe ridet inuicẽ eloquentia:& qui ſtultis eruditi uideri uelint:ſtulti eruditis uidentur.

I ſandrus cum.i.latino ſcribit:fuit filius Bellerophontis.

I s per.i.latinum ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.i.urbs a babylone diſtans itinere dieꝝ.viii.apud quã fluui⁹ eſt nõ magn⁹:is ſimiliter cognominat⁹:q bitumẽ(ut ait)ſtructuræ totius babylonis ſubmiſtrauit

I ſis per.i.latinum utrobiq; ſcribit:fuit filia Inachi argiuorum regis.dicta primo Io:ut in ea dictione uidim⁹ de qua latius uidebimus in dictione Oſiris:& declinatur genitiuo Iſidis & Iſis:ſicut Paridis & Paris. Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam:Vt ſpargat in ædem iſidis antiquo quæ proxima ſurgit ouili. idem & i ea quæ incipit Scire uelim:Nuper enim repeto phanum iſidis:ſed ꝙ etiã faciat huius Iſis oſtendunt poetæ cũ ponunt in accuſatiuo Iſim.Lucanus circa finem libri.viii.Nos in templa tuam romana recæpimus iſim:niſi dicamus eiuſmodi genitiuũ non ſemper accuſatiui regulam ſequi:ut thybridis thybrim.

I ſidorus abſq; aſpiratione:& per.i.latinum ubiq; ſcribit:habetq; accentum in penultima:ut uidebim⁹ in dictione proſodia:nomen eſt uiri proprium:quod multi peruerſe ſcribunt:inter quos Apuleius grammatic⁹ alias præſtantiſſimus aſpirari uoluit:quod inter græcos nunꝗ emendate comperit.

I ſion cum.i.latino ſcribit:fuit filius Phlegyæ:& pater centauroꝝ:de quo uidimus in dictione centaurus.

I ſmenius cum.i.latino ſcribitur:fluuius eſt boetiæ:ſic quoq; cognominatus teſte Diodoro libro hiſtoriarũ v.ab Iſmeno filio Pelaſgi.

I ſter abſq; aliqua aſpiratione:& per.i.latinum in initio ſcribitur:eſt maximus fluuiorum europæ:alio nomine uocatus danubius:ut Ouidius libro.i.de ponto:Ripæ uicina binominis iſtri.Oritur teſte Plinio lib.iiii. naturalis hiſtoriæ in germania iugis montis noriæ:ex aduerſo oppidi gallorum ſcauri:qui uerſus ſeptẽtrionem per innumeras lapſus gentes immenſo aquarum auctu:a ſiniſtris germanos linquens: & a dextris teutonicos:cum primum in illyricũ uenit:mutato nomine iſter dicitur:& longiſſimo peracto curſu ſeptemq; diuiſus hoſtiis ſecundum Solinum:uel ſex ſecundum Plinium in mare ponticum defluit:ut late præfati auctores executi ſunt.& Ariſtoteles libro.ii.meteoroꝝ ait:ſingula ora tanta eſſe: ut in ſexaginta milia paſſuũ longitudinis mare uincant.

I ſtria abſq; aliqua aſpiratione:& per.i.latinũ utrobiq; ſcribitur:ponitur locus ab Herodoto libro hiſtoriarum.ii.iuxta pontum:ad hoſtia iſtri:quem incolere dixit mileſiorum colonos:& ab iſtria abſq; aſpiratione deducitur teſte Pompeio hiſtrio:quæ apud nos aſpiratur:ut in ea dictione uidimus.

I ſthmos cum.th.aſpirato ſcribitur:dicitur hoc nomine ea terræ ſtrictura:quæ inter duo maria concluſa iter porrigit ad cheroneſum:dicente Ouidio in quarta epiſtolarum heroidum:Aequora bina ſuis oppugnant fluctibus iſthmon.Et tenuis tellus audit utrunq; mare:idem in octaua:Qua duo porrectus longe freta detinet iſthmos Vecta peregrinis hippodamia rotis.Et Lucanus libro.i.Gracilis mare ſeparat iſthmos: ſuntq; duo celebres achaicus:ſuper quo fuit urbs corinthi:& thracius ſuper quo teſte Plinio li.iiii.naturalis hiſtoriæ:cardia ſimiliter ciuitas fuit.

I ſmarus abſq; aſpiratione & unico.r.ſcribitur:mons eſt thraciæ teſte Seruio ſuper decimum æneidos: & in buccolico:&(ut refert Vibius)in quadam ſui parte aſperrimus eſt & incultus:in reſiduo uero fertilis uinetis & oliuis:Quin etiam clariſſimus eſt Orphei incolatu:& inde iſmarius:ut Ouidius in prima epiſtolarũ: Dictus es iſmariis iſſe per agmen equis.

Super hoc monte fuit iſmata ciuitas ciconũ:qui gentes ſuut thraciæ:de qua meminit Virgilius li.x.cum ait

Et tris quos idas pater:& patria ismara mittit.hanc teste Homero libro.ix.odyssεæ Vlyxes a troia discedés destruxit:quā iam maroniam uocari in glosula quadam Homeri comperi.

I socrates absq; aliqua aspiratione & per.i.latinum scribitur:fuit græcus orator clarissimus Gorgiæ auditor multorum philosophorum præceptor eximius: ut Macrobius attestatur. hic teste Quintiliano in diuerso dicendi genere nitidus fuit & comptus:& palæstræ magis q̃ pugnæ accōmodatus. omnes dicendi ueneres sectatus in inuentione facilis:honesti studiosus:in compositione adeo diligens:ut cura eius reprahendatur huius orationes adhuc extant:quas maxima semper cum uoluptate lego.

I sus cum unico.s. scribit̃:fuit filius nothus Priami:de quo in dictione antimus uidimus.

I talia græcū uocabulū est:& cum unico.l.&.i.latino utrobiq;:atq;.t.exili scribit̃:regio est europæ & oīuʒ totius orbis celeberrima:prius quidē dicta hesperia ab Hespero Atlantis fratre:a quo & hesperus occidētalis stella cognominata fuit.hic teste Igino pulsus a fratre ab ea regiōe:quæ nunc hispania dicitur:& ea loca ubi nunc ē italia occupans hesperiam a se:ut pristinam aliam prouinciam nominauit. At uero Macrobi⁹ li.saturnalium primo:qum de diei partibus loquitur inquit:ab hespero stella(quam græci hesperaʒ dicūt) dicta est italia hesperia:q̧ occasui subiecta subiecta sit.Quod Virgilius libro primo æneidos cōfirmasse uidetur cum ait.

Est locus hesperiam graii cognomine dicunt.
Terra antiqua:potens armis atq; ubere glebæ
Oenotrii coluere uiri:nunc fama minores.

Italiam dixisse ducis de nomine gentem.nam post cognomen hesperiæ dicta fuit œnotria:siue ab optīo uino quod in illa nascit̃:ut dixit Seruius super primū æneidos οινοσ græce latine uinum dicit̃:siue ut Varro docet & Pli.li.iii.naturalis historiæ cōfirmauit:ab Oenotrio sabinorū rege in ea regnāte. Post hæc uero & italiæ nomen assumpsit ab Italo siculorum rege:qui(ut ait Seruius)uenit ad eaʒ partē:in qua regnauit Turnus:eāq; suo nomine uocauit Italiaʒ.unde illud est: Fines super usq; sicanos:hoc est usq; ad ea loca: quæ sicani.i.siculi sic quoq; a fratre Itali coguominati tenuere. At uero Aristoteles libro politicorum.vii.hæc de italia inquit:Tradunt periti homines illorum locorum fuisse Italum quendam œnotriæ regem: a quo mutato noīe:pro œnotris itali sunt uocitati:oramq; illam maritimam europæ:quæ est inter scylacæum & lametícū sinum.distant uero hæc loca inter se meridiei iter.italiæ nomen primum cæpisse.hunc ergo Italum tradunt agriculturaʒ œnotrios docuisse:cum prius essent pastores uagi:ac palantes:illisq; leges posuisse:& cōmessationes instituisse primum.hæc ille.sed Varro ab omnibus discordare uidet̃.nam lib.ii.de agricultura sic ait:Græcia antiqua. prout scribit Timæus in historiis:quas de rebus publicis scripsit:tauros uocabat italos.a quorum multitudine pulchritudine ac fœtu italiam dixit.Est & italiæ pars latium sic dictuʒ(ut quidā asserunt)q̧ in italia inter præcipitia alpium apœnimi lateat.Varro a latino dictum putauit.Virgilius a latēdo.unde ait libro.viii.æneidos cum Euandrum Aeneæ loquentem induceret.

Primus ab æthereo uenit saturnus olympo
Arma Iouis fugiens:& regnis exul adeptis.
Hic genus indocile ac dispersum montibus altis.
Composuit.legesq; dedit:latiumq; uocari.

Maluit.his quoniam latuit saturnus in oris.Idem Ouidius libro fastoruʒ primo confirmauit dicens: Dicta quoq; est latium terra latente deo:& fuit teste Solino latiū antiquū antea a tyberis hostiis ad usq; lyrim amnem:qui campaniæ fluuius est:minturnas maritimam urbem cursu mediā diuidens.Seruius uero super primum æneidos ait usq; ad fundos urbem campaniæ contineri:& aliud insuper esse latium dixit:quod a fundis usq; ad uulturnum protenditur.Quare cum antiquum latium hesperiam postea cognominatū ipse dixerit.uoluit hoc a Virgilio annotari cum dixit libro æneidos.vii.Mos erat hesperio in latio.Rursuʒ & hæc omnis ora nonnunq̃ post hæc ausonia dicta fuit.nam ut subdit Aristote.ad ea quæ supra dixit: incolebant inquit eam italiæ partem:quæ ad tyrrhenam uersa est opici qui nunc Ausonii nominant̃.hæc ille:& ut quidam ferunt,ab Ausonio Vlyxis filio:sic quoq; cognominata fuit.Quodq; nomen durasse usq; ad romanos consules ostendit Liuius libro.ix.ab urbe dicens:Minturnas & uestinas urbes ausonidum gentem eē. Quare dixit Virgilius libro.viii.æneidos:Tum manus ausoniæ & gentes uenere sicanæ.Sæpius & nomen posuit saturnia tellas.nam post hæc quoq; ipsa eadem ora magna græcia nuncupata fuit. Et ut dixit Plinius lib.iii.naturalis historiæ fluuius silaris campaniā a lucania diuidit.erat igitur in campania neapolis salernuʒ & capua:a cuius planicie(qa alia italiæ pars est plurimum montuosa)dictam campaniā multi uoluerunt.Post campaniam est lucania.post lucaniam uero brutium siue calabrya: quæ usque in rhegium terminatur. oīs igitur iam Italia inter adriaticum & tuscum mare siue superum & inferum in formam cruris(ut nobis magis placet)extenditur:& a iugis alpium porrecta dorsoq; apœnini montis se paulatim attollens usq; ad rhēginuʒ uerticē & littora brutioꝶ ꝓtendit̃.nā in ultimo sui in duo cornua scindit̃.Quoꝶ alteꝶ(& qđ breui⁹ ē)ioniū respectat æquor:alteꝶ siculū ī extremitate rhegiū oppidū cōtinēs ei⁹ lōgitudo ab augusta prætoria quæ(ut dixit Pli.lib.iiii)ī alpineo fine sita est:& ꝑ romam capuāq; porrigit̃ usq; ad oppidum rhegium:teste

Solino decies centena & uiginti milia passuum colligitur. latitudo uero ubi plurimum quadringenta decẽ Vbi minimũ centũ triginta sex milia. umbilicum (ut Varro tradidit) in agro reatino habet. hæc dudum teste Plinio præfato in libro tertio ex latere maris superi rubiconem fluuium pro finibus habuit. Quod Lucanus libro primo prius dixisse uidetur: cum ait: Et gallica certus Limes ab ausoniis disterminat arua colõis ita ut a rubicone usq; ad alpes gallia fuerit: quæ cisalpina dicebatur: & non Italia. nõnulli uero hos fines de prouincia quo ad romanos duces: & non quo ad generalem Italiæ situm intelligere uoluerunt.

I thaca cum. i. latino in initio: & th aspirato atq; c. exili scribitur: insula est teste Plinio libro quarto naturalis historiæ ante leucada & achaiam posita: cantatissima quidem domino ulyxeo. in qua mons neritos esse dicitur: a quo tota insula nõnunq; neritos nuncupatur.

I thatus eodem modo scribitur: & cognomen fuit Vlyxis ab ithaca insule suscæptum.

I tymoneus prima cum. i. latino sequens cum. t. exili: sequente. y. greco scribitur: fuit teste Homero libro undecimo iliados Hyperochi filius: uir in primis strenuus: & in bello pyliorum cum helidensibus ab Nestore iaculo interfectus.

I thyreus cum. th. aspirato: sequente. y. græco scribitur: dicitur quasi ithyneus: hoc est directiuus: ab ιθύνω uerbo græco: quod est dirigo. unde epitheton ponitur a Virgilio arcuum parthicorum: cum dixit libro georgicorum secundo:

Ithyreos taxi torquentur in arcus.

I tys prima cum. i. latino: sequens cum. t. exili: sequente. y. græco scribitur: fuit Terei thracum regis filius: qui a matre Progne in frusta desectus patri in cibum datus fuit: ut late monstrauit Ouidius libro metamorphoseos. & libro secundo de fine titulo ait: Atq; sua cæsum mare quærũtur itym. & est fasianus: ut dixit Serui⁹: nam in fasianum conuersum Itym dixere poetæ.

I udæus cum. æ. diphthongo scribitur: nomen est deductum a iudæa: quæ similiter per. æ. diphthongũ scribitur. & prouincia est palæstinæ: quam pulcherrime Solinus in collectaneis descripsit: & iudei populi: quæ gens est teste Plinio libro. xiii. naturalis historiæ contumelia numinum isignis.

I ugurtha cum th aspirato scribit᷑ a græcis: fuit numidiæ rex: de quo Salustiuis elegantissimã scripsit historiã.

I ulus cum unico. l. sequente. u. scribitur: fuit Aenæ filius: de quo uidimus in dictione Ascanius. cuius deriuatiuum teste Prisciano libro secundo est Iulius: cum. i. latino post. l. & ante. u. Virgilius libro æneidos primo: Iulius a magno demissum nomen iulo.

Dictionum græcarum: quæ latine scribuntur: & ab. i. littera initium sumunt orthohraphia finit.

Incipit earum: quæ a. k. consonante scribuntur.

Littera consonans cum eandem habeat in metro potestatem: ac in uoce sonum cum. c. nostra consonante: penitus superuacua esse uidet᷑: ut dixit Priscianus: & ante illũ prius dixerat Quintilian⁹: nec ulla prorsus uidet᷑ ratio cur in dictionibus græcis. a. sequenti potius scribi debeat. k. q̃. c. ut nonnulli ex modernioribus absq; ratione uoluerũt: cõperimus etiam Nigidiũ Figulũ: quo & Varrone nemo apud romanos doctior habit⁹ fuit: nunq; in cõmentariis suis. k. aut. q. fuisse usum: ideoq; nos omnes dictiões græcas quas latine trãscribendas nouimus per. c. ipsũ & nõ per. k. ex maiorũ nostrorũ auctoritate scribemus. Et maxime cum id idẽ Festum approbatissimũ auctorem obseruasse nouerimus.

K yrieleison prima cum. y. græco: & reliquæ cum. i. latino scribunt᷑: dictio est composita ex kyrie quod significat domine: hoc est uocatiuũ huius nominis kyrios qui est dominus: & eleison: quod est miserere: hoc est imperatiuum huius uerbi ἐλεέω quod est misereor: sed in compositione p collisioneʒ abiicit᷑ primæ dictiõis ultimum. e. per modum quem supra uidimus: & proferri debet cum accentu in penultima.

Dictionum græcarũ: quæ latine scribuntur: & a. k. littera initium sumunt orthographia finit.

Incipit earum: quæ ab. l. consonante scribuntur.

Abatus cum. t. exili scribitur: nomen est uiri propriũ: de quo sæpe Plutarchus meminit

Labdacus cum. c. exili scribitur: fuit Polydori filius filii Cadmi: & frater Laii.

Labynetus cum. y. græco & t. exili scribitur: fuit teste Herodoto libro historiarũ primo uir babyloni⁹ filius Nictocris reginæ babyloniæ: & ipse fuit babyloniorum tyrãnus.

Labyrinthus secunda cũ. y. græco: sequens cum. i. latino: & ultima cũ. th. aspirato scribit᷑: fuit structura pro magna sui parte subterranea: uiarum ambagib⁹ adeo inflexa: ut nemo: qui intrasset posse inde exire diceret᷑: & teste Pli. li. xxvi. naturalis historiæ: in quattuor mundi partibus compertus fuit: ut primus in ægypto: secundus in insula cretæ: tertius in insula lemni: quartus in clusio italiæ oppido: sed creticus famosior habet᷑: & a poetis græcis & latinis maxiẽ decãtatus: fabricatusq; a Dædalo ingenioso fabro: dicente Ouidio li. viii. metamorpho.

Dædalus ingenio fabræ celeberrimus artis.
Ponit opus: turbatq; notas & limina flexu.
Ducit in errorem uariarũ ambage uiarũ. Et subdit: Vix ipse reuerti Ad limen potuit: tanta est fallacia tecti.

Sed teste

Sed teste Plinio centesimam tantnm portionem labyrinthi ægyptii accæpit: quem pro exemplo habuit.

L acæna cum.æ.diphthongo &.c.exili scribitur: genus est uestimenti.

L achana cũ.ch.aspirato scribit᷑: græcũ est uocabulũ & numeri pluralis: atq; oẽ genus oleris in se cõpræhẽdit.

L acenus cum.c.exili &.e.absq; diphthongo scribitur: & facit fœmininum lacena & neutrum lacenũ: nomen est deductum a laconia: & dicitur laconicus. Virgi. li. Georgico. ii. Virginibus bacchata lacenis. i. laconicis

L aconia cum.c.exili scribitur: prouincia est i achaia siue pelopõneso: quæ teste seruio super quartũ géorgico rum: œbalia dicta fuit. Idem sensisse uidetur Virgilius & Statius in achilleide: cum dixit: Soluerat œbalio classem de littore pastor Dardanus. De quo in ea dictione uidebimus.

L acedæmonia secunda cum.c.exili: &.e.absque diphthongo: sequẽs cũ.æ.diphthongo scribit᷑: fuit laconiæ urbs condita a Lacedæmone Iouis filio ex Taygeta. & nonnunq̃ a poetis declinat᷑ Lacedæmon: huius lacedæmonis. ut Ouidius in prima epistolaꝝ: O utinam tunc cum lacedæmona classe petebat Obrutus insanis esset adulter aquis. Hæc eadẽ alio noĩe etiã sparta dicta fuit: ut in ea dictione uidebimus.

L achesis cum.ch.aspirato scribit᷑: fuit una ex parcis: ut uidimus in dictione Atropos. de qua ait Martialis in primo. Nil adicit penso lachesis: fusosque soroꝝ Explicat: & semp de tribus una rogat.

L acinium cum.c.exili &.i.latino utrobiq; scribit᷑: promontoriũ est italiæ inter adriaticũ & ionicum mare: sic quoq; cognominatũ: ut in quibusdã Theocriti glosulis comperi: a Lacinio latrone quodam: qui illum inhabitans: ab Hercule interemptus fuit. Idem Seruius super tertium æneidos: affirmare u idetur. Fuit etiã famosum ex templo Iunonis laciniæ. ut Virgilius: Attollit se diua lacinia contra. Estq; ex parte orientali ꝓpinquum crotonæ: ut ostendit Theocritus in ea æglogа quæ incipit: ειπεμοι ω κορυδων.

L acina eodẽ modo scribitur: cognomẽ est Iunonis: a lacinio ꝓmõtorio tractũ: sup quo ædẽ habuisse diximus quã Herculẽ interfecto Lacinio latrone & loco expiato: cõstituisse in eisdẽ Theocriti glosulis cõperi.

L acydes cũ.c.exili &.y. græco scribit᷑: fuit cyrenæus philosophus Alexãdri fili⁹: & nouæ academiæ princeps: atq; Arcesilai successor. Fuitq; uir mire seueritatis: & ab adolescẽtia studiosus: sed pauper. Habuitq; scholã in horto: quẽ Attulus rex fieri curauerat: qui & Lacydi⁹ est appellat⁹. Mortu⁹ est ex paralysi: quã ex immodica potatione cõtraxerat: cum iam. xxvi. annos in schola regẽda cõsumpsisset.

L aocoon cũ.c.exili: precedẽte unico o: & duob⁹ sequentib⁹ pleno nomine: hoc est sine synæresi scribit᷑. Nam cum synæresi duo illa o: quoꝝ primũ est breue: & ultimũ longũ: quia est ω mega apud illos: in unum longũ conuertuntur. & scribitur apud græcos λαοκωυ cum accentu circũflexo in ultimo: ut uidebim⁹ in dictõne prosodia. At cum plenum nomen est: habet accentũ acutum in penultima: quod in dictõne græce declinata etiam a nostris obseruari debet. ut ibidẽ ostẽdimus. Fuitq; ut nõnulli ferunt: regis Priami filius: & Apollinis sacerdos. de quo Virgili. lib. æneidos. ii. inquit: Primus ibi ante omnes magna comitante caterua Laocoon ardẽs summa decurrit ab arce. Et deinde ꝓsequit᷑: queãdmodũ hasta percussit fatalẽ equm a dolosis græcis confectum: ob quod a duobus serpentib⁹ cum duob⁹ paruis filiis postea compræhensum: necatũ depastũq; ostendit. Verum Euphorion referente Seruio dixit: cum post aduẽtũ græcoꝝ ad troiam sacerdos Neptuni lapidibus a troianis occisus esset: quia illoꝝ aduentũ sacrificiis non prædixit: & postea Neptuno troiani ipi sacrificare uellent Laocoon tymbræi Apollinis sacerdos forte ad id ductus est: ut solet fieri cum deest sacerdos certus. Et cum hic piaculũ commisisset ante simulachrũ numinis cum uxore coeundo: ob id quoq; im missis draconibus cum suis filiis interempt⁹ est. Et hoc quidẽ habere historiã dixit Seruius: Sed Virgiliũ ad troianoꝝ excusatõem aliter interpretatũ fuisse. Cuius rei a Virgilio descriptæ simulachrũ dixit Plini⁹ libro xxxvi. naturalis historiæ: in domo Titi imperatoris romæ suo tempore esse opus omnib⁹ & picturæ & statuariæ artis præponendũ ex uno lapide euꝫ: ac liberos draconũq; mirabiles nexus de consilii sententia fecere summi artifices Argeander Polydorus & Athenodorus.

L acrines cum.c.exili &.i. latino scribitur. fuit teste Herodoto lib. historiarum primo: uir lacedæmonius missus ad Cyrum.

L æmargia cũ.æ.diphthongo scribit᷑. dicit᷑ a nostris ingluuies. & inde læmergus gulosus.

L æna cũ.æ.diphthongo scribit᷑. genus est uirilis uestimẽti: quod sup alia portabat᷑. ut Virgili. in. iiii. Ardebat murice læna. hoc Homerus clænam uocat. ut in ea dictione uidimus.

L æpherigones prima cũ.æ.diphthõgo: sequẽs cũ.ph.aspirato scribit᷑: populi sunt quidã.

L aertes cum.t.exili scribit᷑. fuit Acrisii filius & pater Vlyxis: ipso dicente apud Ouidiũ lib. xiii. metamorphoseos: Acrisius illi: Iuppiter huic. Hic cum ob filii absẽtiã laboriosam uitam duxerit: tertio anno post reditũ Vlyxis mortuus est: ut testis est ditis. Et quia eiusmodi nomina græca terminata in es mittunt etiã nominatiui terminatõem in a: declinatiõem recipiũt latinã. ut Anchises & Anchisa huius anchisæ: & Laertes ac Laerta huius laertæ. & ablatiuũ etiã finit in a. Ouidius tertia epistolaꝝ: Laertaq; satus per quos comitata redirẽ. Nam si diceret Laerte: minime staret uersus: cum illud.e. breue esset. Sed de his satis superq; uidim⁹ in dictione Anchises. Quin & notandũ est non solum Laertes trisyllabũ inueniri sed bissyllabũ: quod in patronymico laertiades apud Horatiũ in primo carminũ annotauim⁹. Sic enim antiquissimos textus scriptos cõpe rimus: Non tu Laertiaden exitũ tuæ gentis non pylium nestora respicis. sunt enim uersus asclepiadei. Alii

uolunt ab eo uersu tu abiiciatur: remanetq; non laertiaden exitium tuæ: stareq; uersu sine synærisi: sicut apud Ouidium in heroidibus: Laertesq; senex Telamachusq; puer. Et apud Horatiu; in secundo sermonũ O Laertiade quicquid dicam aut erit aut non. ubi ea bissyllabum posuit. at Ouidius Horatii textum quem adduximus in carminibus. æ. monosyllabum confirmans in duodecimo sic inquit: Laertiadæq; fuit tantæ fiducia laudis. ubi aliter uersus non staret: nisi laertiadæ tetrasyllabum esset.

L æstrygones prima cum. æ. diphthongo sequens cum. t. exili &. y. græco scribit᷑: fuerũt teste Martiano libro vi. in extremo Italiæ uersus Siciliam gentes feritate famosæ. ad hos teste Homero libro decimo odysseæ cũ diuerteret Vlyxes: & illos aduersos experiretur unica perdita naue diffugiens peruenit ad Circen. Deinde cum rediens peruenit ad phæacas: & in conuiuio Alcinoi hos & cyclopas humana carne uesci narrare: tãq̃ fingentem & mendacem nõnulli aspernati sunt. ut Iuuena. in satyra: Quis nescit uolusi: Fingentem immanes læstrigonas atq; cyclopas. Sed id uerum fuisse asseruit Plinius circa initium libri septimi naturalis historiæ. ob quod Aulus Gellius libro. xv. noctiũ atticarum: præstantissimos inquit uirtute prudentia uirib⁹ Iouis filios poetæ appellarunt: ut Aeacum: & Minoa: & Serpedona. ferocissimos & imanes & alienos ab omni bumanitate tanq̃ in mare genitos Neptuni filios dixerunt: ut cyclopa & cercyona & læstrigonas.

L aius cum. i. latino scribitur: fuit unus pater Oedipi. alter filius Polydori filii Cadmi & frater Labdaci.

L amachus cum. ch. aspirato scribitur: nomen est uiri atheniensis proprium.

L amius cum. i. latino scribitur: mons est ioniæ notus fama Endymionis. unde & ipse Endymion lami⁹ cognominatus est. Ouidius li. secundo tristium: In uenerem anchises in lunam lamius heros.

In cererem iasius qui referatur erit. Et libro tertio de arte amandi: Lamius endymeon non est tibi luna rubori & reliqua.

L ampia cum. i. latino scribitur: fluuius est arcadiæ. de quo meminit Statius in quarto thebaidos cum ait: Cadensq; iugis lampia niuosis.

L ampsacum cum. m. ante. ps. &. c. exili scribitur: fuit teste Cicerone libro tertio uerrinarum oppidum in hellesponto clarum & nobile: cuius ciues lampsaceni dicũtur: quæ dictio absq;. æ. diphthongo scribitur: ex eo oppido oriundus fuit Priapus: qui teste Seruio ob magnitudinem uirilis membri ab aliis ciuib⁹ pulsus fuit & teste Pli. li. quinto naturalis historiæ: eam urbem Homerus adrastiam uocitauit.

L ampetia cum. t. exili &. i. latino scribitur: fuit Solis filia ex Neæra sororq; Phætusæ. hæc transeunte Vlyxe patri armẽta custodiebant: ut uidebimus in dictione Phætusa.

L ampheus cum. ph. aspirato scribitur: mons est arcadiæ teste Pli. libro quarto naturalis historiæ.

L angia cum. i. latino scribitur: fons est in nemæa silua arcadiæ ut ostẽdit Statius in quarto thebaidos: & nos supra uidimus in dictione Hypsiphile.

L aphithæ ab aliquibus cum. ph. aspirato: a nõnullis cum. p. exili: uidelicet lapithæ: & ultima cum. th. aspirato scribitur: fuerunt in thessalia alpestres populi: qui bella cum centauris gessere. unde Virgilius li. georgicorum secundo ait: Et magno ilæũ laphithis cratere minantẽ. de quibus in dictione centauri uidimus.

L apathum cum. p. exili &. th. aspirato scribitur: herba ea est: quã solo radicis nomine a uulgo cognominari existimo: eamque usque ad tria cubita descendere dixit Plinius libro. xviiii. naturalis historiæ ubi plura de lapatho loquitur.

L arius cum. i. latino scribitur. Quidam græcum nomen esse putãt. & a λᾶρος aue: quæ latine fulica dicitur deductum. nam lacus est Italiæ teste Seruio super secundũ georgicorum uicinus alpibus: apud que; fulica maxime abũdat. Idem iuxta Catonem in originibus per sexaginta tenditur miliaria. & larius huius larii facit: sicut Iulius Iulii Mercurius Mercurii.

L arissa cum. i. latino & duplici. s. scribitur: fuit thessaliæ urbs. & ob uicinitatem: quam habebat ad pthia;(ut dixit Seruius) Achillis est dicta patria: dicẽte Virgilio libro æneidos secũdo: Quos neq; tydides nec larisse⁹ achilles. & Lucanus libro sexto ciuitates thessaliæ cõnumerans ait: Atq; olim larissa potens.

L arise: quæ cum. i. latino & unico. s. scribitur: urbs est æoliæ: ut scribit Herodotus libro historiarum primo.

L arodii cum unico. r. scribitur: populi sunt teste Horodoto libro historiarum quarto in asia scythica.

L aodonia cum. o. post. a. in secunda: & per. i. latinũ in penultima scribitur: fuit teste Homero libro sexto iliados filia Bellerophontis: quæ ex compressu Iouis effecta grauida dium Sarpedanẽ genuit. Sed Laodamiæ (ut ait Homerus) Diana irata mortem attulit.

L aomedon cum. o. post. a. scribitur: fuit filius Ili regis troiæ: cuius omnẽ genealogiam posuit Homerus usq; ad Hectorem & Aeneam: de qua in dictione Priamus plene uidebimus.

L aodocia cum. o. post. a. &. c. exili: atq;. i. latino scribitur: nomen fuit prouinciæ.

L aodice cum. o. post. a. &. i. latino: atq;. c. exili scribitur: fuit una ex filiabus Priami formosa quidem: & quæ Helicaoni filio Antenoris regis thraciæ nupsit: ut ostendit Homerus libro iliados quarto: altera fuit Agamẽnonis filia ex Clytæmnestra: ut idem libro octauo iliados enarrauit.

L aodicus cum. o. post. a. & per. i. latinum: atque. c. exili scribitur: fuit teste Homero libro iliados quarto: Antenoris traiani filius.

Laodocus cũ.o.poſt.a.& ante.c.exile ſcribitur:fuit teſte Homero libro octauo odyſſeæ:Alcinoi regis phæacum filius.Item & Laodamas alter ἀλαθὸς παῖς ἀλκίνοοιο.

Latona cum.t.exili ſcribitur:fuit Cæi Titani filia:dicente Niobe apud Ouidium libro.vi.Neſcio quam audetis nataȝ titanida cæo Latonam præferre mihi.fuitq́ȝ mater Apollinis & Dianæ:quæ ab illa Latonia dicit̃. Virgilius:Aſtrorum decus & nemorum latonia cuſtos.

Latomiæ cuȝ.t.exili ſcribitur:dicuntur a noſtris lapidicinæ.Nec apud nos ſingulare habet q̄ȝq̄ȝ apud græcos λατόμιον comperim in ſingulari.at in plurali dici poſſunt quaſi λιθον id eſt lapidum Τομῖαι inciſores. unde Liuius in bello macedonico ſcribit.M.Catonem ſuperiorem:qui dictus eſt cenſorinus in cenſura feciſſe atria duo martium & titium in latomiis.idem in ſexto libro belli punici ſecundi incendium romæ deſcribens ſic ait:Cópræhenſa poſtea priuata ædificia:neq́ȝ.n.tunc baſylicæ erant comprætenſæ latomiæ:forumque piſcarium:& atriũ regium:ædes uix Veſtæ defenſa.

Latymnus cum.t.exili &.y.græco:ſequente in ultima.m.ante.n.ſcribitur:mons eſt cariæ:ſuper quem Endymiona etiam obdormiuiſſe dicunt poetæ:ut Cicero refert libro primo:de queſtionibuus tuſculanis.

Latro cuȝ.t.exili ſcribitur:dictio eſt græca teſte Seruio ſuper.xii.æneidos circa initiũ.& deducit̃ a λατρεύω: quod eſt ſeruio.nam(ut ipſe Seruius inquit)latrones dicuntur obſequi & ſeruire mercede: & conducti milites uocantur latrones.Et ſubdit:moris autem erat:ut hos imperator circa ſe haberet: & primos mitteret ad omne diſcrimen.nam ut dixit Virgilius latronis telo.i.uenatoris fixum leonem ideo dixit:quia etiam uenatores operas ſuas locare conſueuerunt.Varro tamen dixit hoc nomen poſſe etiam latinaȝ habere etymologiam:ut latrones dicti ſint:quaſi laterones:quia circa latera leguntur:quos nunc ſatellites uocant.una tamen eſt ſignificatio licet diuerſa etymologia.

Leæna prima cum.e.abſq́ȝ diphthongo:ſecunda cum.æ.diphthongo ſcribitur:græcum eſt uocabulũ:quod leonem fœminam indicat.Virgilius in Alexi:Torua leæna lupum ſequitur.Et libro georgicorũ tertio:Catulorum oblita leæna.Vbi dixit Seruius:leæna græcum eſt:ſicut dracæna.nam nos hic & hæc leo dicimus. lea namq́ȝ uſurpatum eſt:quia in.o.exeuntia maſculina ex ſe fœminina non faciunt:ut fullo latro leo.Sane an inter omnem uitam leæna unum pariat:ut ſcripſit Herodotus libro hiſtoriarũ tertio:uel plures gignát & educet catulos:ut uoluit Homerus:ab Ariſtotele in li.de animalibus determinatum fuit plene.

Lebes cum.e.abſq́ȝ aliqua diphthongo ſcribitur:& eſt teſte Porphyrio ſuper nonum iliados:Homeri libruȝ uas æneum in quo res bulliunt.

Leleges cum unico.l.& abſq́ȝ diphthongo ſcribitur:populi ſunt:quos(ut nónulli ferunt)alio nomine theſſalos uocitamus:quaſi λελογισμένους:hoc eſt rationales:quia cæteris græciæ populis præſtare uidebantur.Lucanus de theſſalia loquens ait:Mox lelegum dextra preſſum deſcendit aratro.Herodotus uero lib. hiſtoriarum primo dicere uidetur hos illos maritimos fuiſſe populos:qui poſtea cares uocati fuerunt.

Lectus cum.c.&.t.exilibus ſcribitur:uerbum eſt græcum:& apud illos in neutro genere λέκτρον dicitur. Euripides ἑκάβη inquit:λέκτρα γαμέμνονὸς.Homerus ſimiliter in batrachomyomachia.

Leda cum.e.abſq́ȝ diphthongo ſcribitur:fuit Tyndari regis coniunx:cum qua Iouem ſub forma Cycni concubuiſſe dixere poetæ.Eamq́ȝ ouum unũ perperiſſe:ex quo nati ſunt Caſtor & Pollux. Sed quod duo oua ediderit:intellexiſſe uidetur Horatius cum dixit:Nec gemino bellum troianum orditur ab ouo.Fuit etiaȝ mater Helenæ.& a Leda ledæus cum.æ.diphthongo in penultima deriuatur. Virgilius li.æneidos tertio: Ledæam hermionem lacedæmonioſq́ȝ hymeneos.

Lemnos cum.m.ante.n.ſcribitur:una eſt ex cycladibus ægæo mari circunflua:in quam Iuno Vulcanum filiũ cum eum turpem peperiſſe conſpiceret:e cælo deiecit. Hic poſtea cum deorum faber effectus eſſet:ad hác inſulá ab ætna refocilatióis cauſa redire ſolebat.ubi ut ait Statius libro.v.thebaidos:Lenius ignifera feſſus reſpirat ab ætna:Veſtit athos nemorumq́ȝ obſcurat imagine pontum.

Lenæus prima cum.e.abſq́ȝ diphthongo:ſequens cum.æ.diphthongo ſcribit̃:nomen eſt Bacchi deductum a λῆνος:quod eſt torcular.Virgi.li.georgicorum ſecundo:Huc pater o lenæe ueni.

Leochares cum.ch.aſpirato ſcribitur:fuit ſculptor ſua ætate eximius.de quo uidebimus in dictóe mauſolus

Leonides cum.i.latino ſcribit̃:fuit nobilis ſparta:& deíde rex eo modo quo ſpartani regem habebant. Hic non modo miranda contra Xerxem ægit:ſed pene incredibilia:ut apud græcos Herodotus libro hiſtoriarum ſeptimo:& apud noſtros Iuſtinus libro epitomatum ſecundo:oſtenderunt.Quin & genealogiam traxiſſe ab Hercule oſtendit idem Herodotus in eodem libro cónumerans omnes eius progenitores uſque ad Hyllum & Herculem.Fuit & alius Leonides Alexandri magni pedagogus:qui teſte Quintiliano li.primo: de inſtitutione oratoria eum quibuſdam uitiis imbuit:quæ robuſtum quoq́ȝ & magnum regem ab illa inſtitutione puerili perſecuta ſunt.

Leitus cum.i.latino &.t.exili ſcribitur:fuit teſte Homero libro ſecundo iliados: unus ex quinq́ȝ boetiorum principibus:qui ad troiam uenere.

Lerna cum.e.abſq́ȝ diphthongo ſcribit̃:regiuncula quædam eſt in arcadia:ſic quoq́ȝ a Lerno rege cognominata:iuxta quá fuit argos.iuxta quam fuit Argo oppidum unde græci Argiui dicti ſunt ut uidimus í dictóe

Argos. Et a lernas lernæus cum.æ.diphthongo deducit. unde lernæa palus: in qua fuit hydra quinquaginta capitum ab Hercule postea interfecta: ut uidimus in dictione hydrus. Ideo ait Virgi. libro æneidos octauo:
Lernæus turba capitum circunstetit anguis.

L ethargus prima cum.e. absq; diphthógo: sequens cum.th.aspirato scribit: ille dicitur qui obliuioné patit. & descendit a λήθη: quod est obliuio. unde etiam lethæus.

L ethæus eodem modo scribit: & eandem habet deriuationem. potestq; latine dici obliuiosus.

L ethum eodem modo scribit: ponitur a nostris pro morte. & a λήθη quod est obliuio teste Festo traductum est. Alii teste prisciano in decimo latinum faciunt: & a leo uerbo simplici nasci dicunt: quod in usu sic quoq; non est: sed in compositione deleo deleui habetur. unde letu; dici uolunt: quia uitam deleat. quod si sic eét absq; aspiratione scribi deberet. Sed magis placet græcum esse: & a λήθη deduci. unde etiá teste Solino fluuius ille: qui in aphrica iuxta beronicé urbem fluit: lethes hoc est obliuionis amnis uocatur: quem ut ait putant inferna inundatione prorumpere: & apud priscos uates latex obliuionis commemoratur. De quo Lucanus libro octauo meminit cum ait: Quam iuxta lethes tacitus prælabitur amnis: Infernis ut fama trahens obliuia uenis. Et inde lethargus & lethæus: ut supra uidimus. At uero lætum quod latinum est: & a leo descendit: eo quod ex læticia quis faciem delatare dicatur: cum.æ.diphthongo & .t.exili scribit. Idque appellamus: quod aspectu gaudium promit. Nam gaudere proprie est intrinsecus: Lætari extrinsecus. Et qa natura sic institutum est: ut quæ bona corporis habitudine sunt alacriora: quæ uero debili tristiora sint: eo fit: ut pinguia uocemus læta: ut lætas oues: lætos gregres: læta armenta. & hinc transferimus ad similia: ut ad segetes: ad uites: ad olíueta: ad cæteras arbores. Vnde quemadmodu; illa: ita hæc quoq; qualia sint: declarat aspectus. Verumtamen non appellantur homines læti ob fœcunditatem: pinguedinem: pulchritudinem: grauitatem. & similia. Sed ob ea quæ tantum in nostros usus cedunt: læticiam nobis uoluptatemq; pariétia. Qua sane regula multifariam lætum & sine ambiguitate in utendo suppeditabit. Vnde apud Seruiú significat fœcúdum: pingue: grauidum: pulchrum: uiride. & multa alia: quæ ex Virgi. annotauit.

L eucothea cum.e.exili: & .th.aspirato scribitur: fuit filia Cadmi ex Hermione cóiuge: quæ & alio nomine dicta fuit Ino uxor Athamantis regis thebarum. quæ ut maritum suum furere conspexit: cu; Melicerta filio in mare præcipitem se dedit. Et ut ait Cicero de natura deorum dicta fuit a græcis quidem Leucotha: a nostris uero Albunea: seu alba dea. Nam λευκή alba dicitur: & θεά dea. Ab aliquibus uero interpretatur Matuta etiam græco uocabulo. quæ ab Homero ponitur pro Aurora. Vnde teste Prisciano matutinum deriuatur. At uero Melicertam Palæmona dixerunt: dicente Ouidio: Leucotheaq; deam cum matre palæmona dixit. Sed a nostris Portunus cognominatus est.

L eucothoe secunda cum.e.exili: penultima uero per.th.aspiratum sequente.o.uocali scribitur: & alia fuit a superiori. nam a θέω: quod est curro deriuatur: quasi alba fuerit & currens. fuit Orcami ex Eurimone filia: illa dicente apud Ouidium li. metamorphoseos quarto:
Rexit achimenias urbes pater orcamus: isque
Septimus a prisco numeratus origine belo. Et paulo prius dixerat:
Tempore leucothoe multarum obliuia fecit
Gentis odoriferæ: quam formosissima partu
Edidit eurymone. & reliqua.

L eucippus cum.e.exili contra græcorum grámaticas regulas: & .i.latino: atq; duplicato.p.scribitur: fuit philosophus eleates patria. secundú uero quosdam alios abderites: & fuit Zenonis auditor.

L eutychides secunda cum.t.exili sequente.y.græco: atq; .ch.aspirato: & .i.latino scribit: fuit teste Herodoto li. historiarum sexto: uir lacedæmonius inimicus Demarati: post cuius fugam constitutus fuit spartanorum rex.

L eucargillon cum.e.exili: & .i.latino: atq; duplicato.l.scribitur: dici potest latine candida argilla.

L eucas cum.e.exili scribit. insula est teste Pomponio disposita contra sinum ambracium iuxta epirum: habés montem altissimum. & est memorabilis uictoria Augusti contra.M.Antonium & Cleopatram. Eadem fuit hactenus continenti coniuncta: ut ostendit Ouidi.li.metamorphoseos.xv.cum ait:
Leucada continuam ueteres habuere coloni:
Nunc freta circueunt. & reliqua. Est etiam leucas oppidú percelebre in acarnania parte epiri: olim teste Plinereitum uocitatum. & a leucas deducitur leucadius. Virgi.li.æneidos tertio:
Mox & leucadii nimbosa cacumina montis.
Et formidatus nautis aperitur apollo.

L yæus prima cum.y.græco: sequens cum.æ.diphthongo scribit: ut in antiquis exactisq; marmorum inscriptionibus scriptum cóperi: nomen est Bacchi: dicente Ouidio li.iii.metamorphoseos:
Tura quæ dant bacchúq; uocant bromiumq; liæum. Et deriuatur a λύω: quod est soluo: eo quod mentem & membra uinum dissoluat. unde sequitur paralysis.

L ibanus cum.i.latino scribitur: mons est inter arabes & phœnices. est etiam genus arboris tus producentis.

L ibya prima cum.i.latino: sequens cum.y. græco scribitur: & terminatur in.a. & in.e. ac dici potest in recto

libyæ abſq; diphthongo:& ſiqdẽ in.a.deſinat accæpta.e.facit genitiuũ cũ diphthõgo: ut libya huiꝰlibyæ. ſi uero in.e.deſinat in recto:græce declinat̃ huiꝰlibyes.Et eſt regio aphrycæ:quæ ab atlante monte mauritaniæ incipit:& ad canopum uſq; nili hoſtium pandit̃.ſic quoq; dicta(ut plurimi aſſerũt)ab Libya uxore Epaphi Iouis filii.Qua utiq; litteratura omnia ab illa deſcendẽtia ſcribunt̃:ut libyſſa huius libyſſæ oppidũ bithyniæ:libyſtis huius libyſtidis.Virgi.li.æneiodos.v. Horridus in iaculis & pelle libyſtidis urſæ.libyſtinus libyſtina libyſtinum.

Libyſſa eodem modo:ut ſuperior:ac per duplex.s.ſcribitur:oppidum fuit bithyniæ:ubi teſte Pli.circa fineꝫ libri quinti naturalis hiſtoriæ:nunc Hannibalis tantũ tumulus eſt.

Libyſtis ſimili modo cum.i.latino in prima:ſequens per.y.græcum:ultima cuꝫ.t.exili &.i.latino ſcribitur:& eſt ac ſi libycam diceres.

Libyſtinus in eadem ſcriptura cum ſuperiori: dictus fuit Apollo ab his: qui pachynum ſiciliæ ꝓmontoriũ incolebant:eo ꝙ imiſſa libycis:hoc eſt hoſtibus carthagineſibus peſte pene cũcti ſubita morte interierunt.

Libs cum.i.latino:ſequente.bs.ſcribitur:ꝙꝙ.ps.ꝓprie ſequi deberet.nam græce λίψ ſcribitur: & ẽ uentus aduerſus uulturnum:quẽ aphricum uocamus.& inde libonotus dicit̃:quem nos auſtrum dicimus.

Liburnum cum.i.latino ſcribitur:græce uero λιβυρνον dicitur.ſed nos illud.y.græcum in.u.noſtrum conuertimus:& præponẽtes ad.r.dicimus liburnum:genus eſt nauiculæ uelociſſimæ a liburnis primo comptæ ut Parthenius grãmaticus atteſtatur.Ad cuius ſimilitudinem conſtructum fuit uehiculum:quo romani nobiles uelociſſime portabantur:dicente Iuuenale in tertia ſatyra:Diues & ingenti curret ſuper ora liburno: cuius uelocitatem oſtendit cum dixit curret.ob quod etiam præco feſtinans liburnus dictus eſt:ut idem ĩ ſatyra Criſpini ait:Primus clamante liburno Currite iam ſedit rapta ꝓperabat ab olla.ſed liburnus ꝓ nauibꝰ uſus eſt Horatius in epodo:Ibis liburnis inter alta nauiuꝫ amice ꝓpugnacula:quas & liburnicas in uita Augusti Suetonius appellauit:alia tempeſtate in traiectu bis conflictatus.primo inter ꝓmontoria peloponneſi atq; ætholiæ.rurſus circa mõtes ceraunios utrobiq; parte liburnicaruꝫ demerſa:ſimulq; eius in qua uehebatur fuſis armamẽtis & gubernaculo diſtracto.

Liburnia cum.i.latino utrobiq; ſcribitur:regio eſt inter illyrim & dalmatiam:de qua ait Pli.libro.iii.naturalis hiſtoriæ:liburniæ finis ad initium dalmatiæ ſalona eſt.

Lycia prima cum.y.græco:ſequens cum.c.exili:&.i.latino ſcribitur:regio ẽ in minori aſia finis pamphiliæ ex parte orientali:ex parte uero occidentali cariam terminat:ſic quoq; cognominata a Lyco Pãdionis filio: cũ prius teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ primo:termile diceretur.in hac ciuitas eſt patera in qua ſex menſibus ãni ab Apolline reſponſa dabantur:reliquũ uero temporis apud delon.unde & lyciæ ſortes a Virgilio nũcupatur.eſt etiam in eaꝓuincia mons chimæra:ut in ea dictione uidimus.

Lycus cum.y.græco &.c.exili ſcribitur:a noſtris ꝓprie lupus dicitur:ut in dictione agnus uidimus.At eo nomine & ſcriptura plures legũtur uiri memorandi.Vnus quidem troianus fuit.de quo Virgilius li. æneidos primo:Et crudelia ſecũ fata lyci.Alius thebanus genere ignobilis:qui cũ a Creõte Herculis ſocio exulaſſet: & Hercules cum Perithoo & Theſeo ad inferos deſcendiſſet:regnũ thebanuꝫ cæpit:ut plene omnia ſcripſit Seneca in Hercule furente.Alius fuit etiam thebanus rex:qui cũ uxoreꝫ formoſiſſimã Antiopen a Ioue grauidam conſpexiſſet:eam a ſe abdicauit:ut in dictione Dirce uidimus. Alius fuit regis Pandionis filius:qui & a ſe lyciam nominauit.

Lycaon cum.y.græco &.c.exili ſcribit̃:fuit arcadiæ rex Titani & Terræ filius:qui cuꝫ ſolitus eſſet necare hoſpites:& Iouem ſimiliter hoſpitio ſuſcæptum necare uellet:mutatur a Ioue in lupuꝫ:ut Ouidi.li.metamor. primo:plene monſtrauit.Fuitq; pater Caliſtonis:quæ in arcton cõmutata:ut ĩ ea dictione uidimus.Tandem cælo locata fuit:dicente Virgi.li.georgicorum primo:Claramq; lycaonis arcton.& Ouidio li.iii.de triſtibꝰ Quæq; lycaonio terra ſub axe iacet.Alius fuit Priami filius:& pater Pandari.Cuiꝰ Thoracem teſte Homero libro iliados.iii.Paris cum Menelao induit.

Lycæus prima cum.y.græco:ſequens cum.c.exili:&.æ. diphthongo ſcribitur:mons ẽ arcadiæ:in quo bicornis Fauni templum fuerat:a quo lycæa ludicra illi ſacra:a nobis lupercalia dicta ſunt. Vnde Ouidius li.faſtorum ſecũdo ait:Quid uetat arcadico dictos a monte lupercos:Faunus in arcadia tẽpla lycæus habet.Nã (ut diximus)quos græce lycos:latine lupus dicitur.Et queãdmoduꝫ ex illo deriuat̃ lycæus & lycæa:ſic ex noſtro lupercal.& lupercalia ludicra quædam dicuntur:quæ ob tẽporis obſeruationẽ(ut dixit Plutharcus in uita Romuli:quã ego e græcis in latinum tranſtuli)ad expiandos manes conſtituta uidebant̃. Fiebant enim (ut ille ait)nephaſtis diebus menſis februarii:quem piacularem interpretãtur.Vnde priſci quoq; diem illaꝫ febratam uocabant.Quod Ouidius tetigit cum ait:
Februa romani dixere piamina patres.Et ſubdit in eodem libro:
Tertia poſt idus nudos aurora lupercos
Aſpicit:& fauni ſacra bicornis eunt.Et ut pleriq; exiſtimant ab arcadiis:qui cũ Euandro uenerant hoc ſolenne ad eas ptes:ubi nuuc eſt Roma allatũ fuit. Quod expreſſit Ouidius cum de his ludis locutus eſt dicens: Tranſtulit euander ſilueſtria numina ſecum.Hic ubi nunc urbs eſt:tunc locus urbis erat.Et inde Liuius lib.

primo ab urbe ait:Ferunt Euandrum ſolenne allatum ex arcadia inſtituiſſe : ut nudi iuuenes lycæum Pana uenerantes:per luxum atq; laſciuiam currerent:quem romani deinde uocauerũt Inuum . Hunc Serui⁹ Pana eſſe dixit ab ineundo paſſim cũ aĩalibus. Alii uero referente Plutarcho putant a lupa:quæ Romulũ educauit potius emanaſſe:cum ut ait lupcales ludicrum incohent:ubi expoſitum Romulũ fuiſſe ferunt: tãetſi quæ ad ſacra pertinent:minus conueniant. Nam ut ſubdit : Capellas mactant:deinde gemini adoleſcentes præclari ſanguinolento gladio fædatam ſibi faciem attingunt . Alii ilico cũ lana lacte madida accurrũt atq; abſtergunt ſanguinem.tum uero opus eſt ut rideant adoleſcentes. Et demũ ereptis capraꝝ tergoribus nudi in ſubligaculis p ciuitatẽ diſcurrunt:quicũq; ſibi obuiam fiunt uerberant coriis. Et ut idẽ Plutarchus proſequitur:Mulieres uero iam adultæ ultro ſe his offeruut.ac palmas uerberandas porrigunt:exiſtimãtes id ſibi fœlicem pariundi facultatem præſtare. Quod Ouidius præfato ſecundo faſtorum libro tetigit cuȝ ait:

Nupta quid expectas?non tu pallentibus herbis
Nec prece:nec magico carmine mater eris.
Excipe fœcundæ patienter uerbera dextræ:
Iam ſocer optatum nomen habebit aui.

Et Iuue. ſimiliter in ſatyra ſecũda in adoleſcẽtulos:q nubebãt inuehens inquit:Et illis Turgida nõ ꝓdeſt cõdita in pyxide lydæ: Nec ꝓdeſt agili palmas præbere luperco. Sed ut refert Plutarchus:Bucas qdam ĩ illis elegiis:quas de romanaꝝ reꝝ deſcriptionib⁹ inſcripſit:fabuloſam quandã ſup his attulit ſñiam. Ait.n.q cũ Romulus Amuliũ ſupaſſet:una cũ fratre Remo ad cũ uſq; locũ:in quo lupæ mãmas expoſiti ſuxiſſent: præ lætícia cucurriſſe. Et ut ait Aeterna ei⁹ rei memoria poſteritati foret eos ludos inſtituiſſe:Ideoq; nobiles genere adoleſcẽtes currere:ac ferire eo pacto qcũq; obuiã fiebant:ut ſignificarẽt Romulũ ac Remũ ipſum:cũ olĩ ſtrictis enſibus ex alba ꝓfugiſſent:atq; gladio illo ſanguinolẽto faciẽ attingere:ut cædis illius & periculi poſteris monumẽtũ eſſet. Et deniq; eo lacte in ſanguinis abſterſione uti:ut indicarẽt eoꝝ mirificã ac pene diuinam educationẽ. Sed mouet q̃ſtionẽ Ouidi⁹:ac in hiſce uerſibus diſſoluit:aliã a Buca ſententiã aſſerens:

Cur igitur currant:& cur ſic currere mos eſt:
Nuda ferant poſita corpora ueſte rogas.
Ipſe deus uelox diſcurrere gaudet in altis
Montibus:& ſubitas concipit ille feras:
Ipſe deus nudus nudos iubet eſſe miniſtros:
Nec ſatis ad curſus cõmoda ueſtis erat.

Refert etiã Plutarch⁹.C. Aciliũ ſcripſiſſe Romulũ:cũ ante conditaȝ urbẽ ſua pecora ꝑdidiſſet:ſupplicatũ Fauno primo cõceſſiſſe:deinde nudũ ne ſudore ĩpediret̃:oẽs ſalt⁹ currendo luſtraſſe. Ideo nudatos lupcales hæc ludicra celebrare. Serui⁹ uero in octauũ æneidos Virgilii:ſuper eo uerſu cũ ait:Hinc exultãtes ſalios nudoſq; lupcos dixit. Cũ in honorẽ Fauni ſeu Panis lupcaliũ ſolẽnitas coleret̃ romanoꝝ pecora repẽte a latronibus rapta ſũt:illi mox ꝓiectis ueſtib⁹ latrones ſunt pſecuti:qb⁹ oppreſſis atq; recæptis aĩalibus ꝓpter rẽ a nudis ꝓſpere geſtã:conſuetudo mãſit:ut nudi lupcalia celebrarent Iuſti. uero li.xxxiii. ſui epitomatis cũ Ouidio cõcordãs magis ex habitu dei:cui ea ſacra fiebãt:q̃ ex alio nuditatis cãm referre uidet̃. Ait.n. ſub Fauno Italiæ rege Euander arcadiæ urbe pallãteo ĩ Italiã cuȝ mediocri turba populariũ uenit. Cui Faun⁹ & agros & montẽ:quẽ ille poſtea pallatiũ appellauit:benigne aſſignauit In hui⁹ radicibus tẽplum lycæo:quẽ græci Pana:romani lupcũ appellant cõſtituit:Ipſum dei ſimulachrum nudũ:caprina pelle amictũ eſt:quo habitu romæ lupcalibus decurrit̃. hæc ille. Veruȝ quia in his ſacris canẽ immolabant romani:cãm reddens Plutarchus ait:Canẽ ad id ſacrificii genus plurimũ pertinere. Nã & græci ipſi in huiuſmodi piacularibus ſacris(ϖεριςκυλάκιςμα uocant)catulos mactare conſueuerãt. Vel potius ut Romulus ipſe lupæ eius nutrici gratias referret:quæ atrociſſimos hoſtes canes habet. uel forte ut laceſſeret ad curſum lupercales:quẽadmodum canis ſuccendi ad iracundiã facile conſueuit.

L ycaſtus abſq; aliqua aſpiratiõe:&.y.græco ſcribitur:fuit teſte Homero li.iliados.ii.urbs in creta.

L ycida prima cum.y.græco:ſequens cum.c.exili:&.i.latino ſcribitur: fuit ꝓprium cuiuſdã paſtoris nomen: a lycos deductum. De quo ſæpe Theocritus & Virgilius.

L ycimnius prima cũ.y.græco:ſequens cuȝ.c.exili &.i.latino ſcribitur:fuit frater Aſtyoches:& in bello troiano a Tlepolemo interfectus:ut in ea dictione uidebimus.

L ycini⁹ pria cũ.y.græco:& ſequẽs cũ.c.exili &.i.latino ſcribit̃:nomẽ fuit ꝓpriũ nõnulloꝝ illuſtriũ uirorum.

L ycomedes cũ.y.græco:&.c.exili ſcribitur:fuit teſte Homero libro iliados nono:Creontis filius.

L ycifca pria cũ.y.græco:ſequens cũ.c.exili &.i.latino:atq; ſimiliter ultima ſcribitur:nomẽ ẽ cõpoſitũ ex lycos:qd̃ ẽ lup⁹ & ſcylos canis:q̃ſi lyci.i.lupi:ſcylos canis. Nã canis ẽ nat⁹ ex lupa:ut Vir. Multũ latrãte lyciſca

L ycopa cum.y.græco &.c.exili ſcribitur:fuit urbs ætoliæ.

L yctus cum.y.græco &.c.ac.t.exilibus ſcribitur:fuit teſte Homero libro.ii. iliados oppidum in creta ſub regno Idomenei:a quo eum lyctium Virgilius dixit li.æneidos.iii.cum ait:Et ſalentinos obſedit milite cãpos Lyctius idomeneus:& in bucolico:Lyctius ægon.

L yctonia eodem modo ſcribit̃:& ſimiliter cretæ fuit urbs.

L ychnus prima cum.y.græco:ſequens cum.ch.aſpirato ſcribit̃:a noſtris dicit̃ lucerna:quo nomine uſus fuit Virgilius in fine libri æneidos primi cum ait:

Dependent lychni laquearibus aureis.Martialis in quarto:

Pondero poto cano lauo laudo cœno quieſco:

Dum paruus lychnus modicum conſumit oliui.Suetonius in uita Cæſaris:Aſcenditq; capitolium ad lumina ſexaginta elephantis dextra & ſiniſtra lychnos.At lucerna teſte Seruio a lychno deducit̃.Alii a luce: licet ſyllabæ primæ quãtitatem commutet.

L ychnites prima cum.y.græco:ſequens cum.ch.aſpirato &.i.latino:ultima cum.t. exili ſcribitur: marmor ẽ album:quod in paro inſula effodiebatur:ſic quoq; cognominatũ teſte Plinio li.xxxvi.naturalis hiſtoriæ: ꝙ ad lucernam in cuniculis cæderetur.Idem Varronem dixiſſe affirmat.

L ycophron cum.y.græco &.c.exili ſcribitur.fuit Periandri corinthiorum tyrãni fili⁹.Hic teſte Herodoto li. hiſtoriarum.iiii. patri(quia matrem occiderat)conciliari nunq̃ potuit: quem etiam pater iam ſeneſcens cũ in ſucceſſionem tyrãnidis aduocaret:conſtantiſſime recuſauit:aſſerens ſe nunq̃ rediturum corinthuʒ:quoad pater ſupereſſet.Tandem cũ Periander iam decreuiſſet dimiſſo filio cercyram e corintho cõcedere: ubi filius erat:re cognita a cercyrenſibus Lycophron ipſe interficitur:& Periander audito nouo defecit:ut ĩ dictione Periander uidebimus.Alius eodem nomine fuit poeta tragicus.

L ycon cum.y.græco &.c.exili ſcribitur fuit philoſophus troadenſis filius cuiuſdam Aſtyanactis:uir eloquẽs & educandis inſtruendiſq; pueris maxime idoneus.Aiebat adiungi neceſſario pueris pudorẽ & laudis ſtudium:uelut equis calcar.Erat mundiſſimus babitu:& ueſtiũ iucredibili munditie ac nitore teſte Hermippo utebatur.Erat fortiſſimo corpore:pilæ ſe ludo exercuit.Tenuit ſcholæ principatũ annis quadragintaquattuor.Obiit ãnos natus.lxxiiii.feſſus morbo podagræ.Fuere & alii Lycones: Primus pythagoricus.Secundus hic ipſe. Tertius uerſificator.Quartus epigrãmatum artifex.

L ycopolis eodem modo:ut ſuperior ſcribit̃:fuit teſte Diodoro ſiculo libro hiſtoriarum ſecũdo:urbs ægypti ſic quoq; a lupis cognominata:eo ꝙ æthiopes agros egyptios incurſantes:lupi facta acie uſq; ad ciuitatem elephantinam repulerunt.Sed ibidem ciuitatem conſtruentes ægyptii:ubi acieʒ ſtruxerãt a beſtiis illis lycopolim cognominarunt:ac pro diis lupos ipſos uenerantur.

L ycoris cum.y.græco &.c.exili ſcribitur:ac a lycos deducitur.fuit cognomen libertæ.

L ycurgus prima cũ.y.græco ſequens cũ.c.exili:ultima cũ.g.cõſonãte ſcribitur:fuit lacedæmonioꝝ princeps uir clariſſim⁹:& in oibus philoſopbis admirãdus.Hic lacedæmoniis leges ſanctiſſimas tulit.De quo Vale. de ingratis:Iuſtinus li.epitomatũ.iii.& Ariſtoteles ĩ politicis plura ſcripſerũt.Alius fuit nemeæ regiõis rex: q Hypſiphylẽ Thoantis regis filiã ꝓ filio nutricem habuit:ut in dictõe Hypſiphyle uidim⁹.Alius fuit thracum rex:uel(ut alii uolunt)macedonũ:qui Bacchum deũ eſſe negabat.Ob quod dum conaret̃ uites ĩcidere:crura ſibi amputauit.Vnde abſtemium eũ fuiſſe Seruius atteſtatur.

L ictor cũ.i.latino &.ct.exilib⁹ ſcribit̃.Quidã græcũ uocabulũ eſſe uolunt.Et ut ait Plutar.ĩ uita Romuli litor ſine.c.dicebat̃:eo ꝙ a græcis λειτουργοσ:hoc ẽ populi miniſter dictus ſit.Nã ut ait λειτον græci adhuc populũ uocant:& ἐργάτησ miniſter nũcupat̃.Sed(ut idẽ pergit)iã ĩterpoſito.c. romani lictorẽ dicũt. Alii uero(ut late oſtendit Gelli⁹li.xii.noctiũ atticaꝝ)non græcã ſed latinã etymologiã illi tribuũt.& a ligando lictorem appellatũ uolunt.eo ꝙ cũ magiſtratus populi romani uirgis quempiam uerberari iuſſiſſent: crura ei⁹ac manus ligari a uiatore ſolitæ ſunt.& is qui ex collegio uiatoꝝ officiũ ligandi habebat:lictor eſt appellatus.Tyro uero Ciceronis libertus lictorẽ a lino uel a licio:(quod idẽ eſt)dici ſcripſit.Licio.n.ex trãſuerſo q miniſtrabant magiſtratibus cincti erant.Nãq; erat lictor miniſter conſulis:ꝓcõſulis:præſidis:& prætoris:q faſcẽ uirgaꝝ alligatũ cũ ſecuri portabat.Et erant lictores conſulis duodeni:ſiue a numero auiuʒ: q̃ Romulo auguriũ regni portẽderant.ſiue(ut magis placet Liuio)ab ipſo numero:q ab hertruſcis accæptus fuit.Nã(ut ait)apud hetruſcos ex.xii.populis cõiter creato rege:ſingulos ſinguli populi lictores dabant:a qbus & ſellã curulẽ:& togam:& prætextã aſſumptã rettulit. Alioꝝ uero(ut diximus)officioꝝ lictores tantũmodo ſeni erãt.Sed ex qua materia uirgæ faſciũ fuiſſent:nuſq̃ memini me legiſſe. Exiſtimari tamẽ põt ꝓ locoꝝ natura nunc ex hac:nunc ex illa arbore fuiſſe.Nõnulli uero ex uitæ:hoc ẽ ex ſarmẽtis uirgas illas fuiſſe cõtẽdunt.qđ ex Iuuenale ꝓbare uolnnt:q ait in ſatyra Oibus in terris:de Mario tũc uiliſſimo milite loquens:cũ nõnunq̃ uerberaret:Nodoſam poſt hæc frãgebat uertice uitẽ.Ego uero aliũ puto ei⁹ uerſus itellectũ.Nã ſicut conſulũ inſigne erat.xii.faſces hẽre:prætoꝝ ac præſidũ ſex:ita cẽturionis erat inſigne nõ ſarmentũ:ſed uitẽ manu deferre:aut certe illa milites delinquẽtes uerberare.qđ ſane cẽturionat⁹ fuiſſe ſignuʒ declaret Luca.de Scæua:q ex milite fact⁹erat centurio inquiens:Promotus latiã longo gerit ordine uitem. Hac caſtigatũ uite Mariũ ut uiliſſimũ militem non modo in aliis membris:ſed in capite Iuuenalis intelligit. Idem declarare uidetur Martianus iuriſconſultus libro digeſtoꝝ : unde quinquageſimo de re militari his uerbis:Is qui centurioni uolenti ſe caſtigari reſtiterit:ſi uitem tenuit militiam mutat:ſi ex induſtria frægit: uel manum centurioni intulit:capite punitur.

L ydus cum.y.græco ſcribitur:fuit Herculis filius ex Iole Eurythi regis œchaliæ filia. Alter eodeʒ nomine fi-

ſius Atyis regis meoniæ:a quo ipſa meonia teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ primo:lydia cognominata fuit.

L ydia prima cum.y.græco:ſequens cum.i.latino ſcribitur:regio eſt teſte Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ:in minori aſia antiqua regnorum ſedes:quam mæandri ſinuoſi & pactoli unda facit celebrem: cum aureas ducant arenas.Hæc a Lydo filio Atyis & fratre Tyrrheni lydia cognominata fuit:quæ prius meonia dicebatꝰ. Nam cum ob regni breuitatem fratres ſe ſimul ferre non poſſent:Tyrrhenus ſorte diſcedẽs:atq; ad Italiam ueniens:eam tenuit partem:quæ ad mare inferum uerſa eſt:& a ſe tyrrheniam nominauit.& Lydius remanens meoniam a ſe lydiam uocari uoluit.In qua ſunt urbes teſte Herodoto li. hiſtoriarũ primo:lepra: epheſus:colophon:clazemene & phocea.

L yenteria prima cum.y.græco ſequens abſq; diphthongo uel aſpiratione:& penultima cum.i.latino ſcribitꝰ infirmitas quædam eſt:quæ a noſtris inteſtinoruȝ diſſolutio interpretatur.Nam cõponitur ex λύω:quod ē diſſoluo:& ἔντερα inteſtina.

L ygdamus cum.y.græco in prima ſcribitur:nomen eſt uiri proprium.

L igyſtus prima cuȝ.i.latino:ſequens cũ.y.græco:ultima cũ.t. exili ſcribitur:fuit teſte Fabio pictore Phætontis filius:a quo liguria cognominata fuit.

L iguria cum.i.latino ſcribitur:regio eſt Italiæ pro maiori ſui parte montuoſa:& apœnino cõſtituta: ut monſtrat Liuius li.iii.de bello mocedonico.Hanc a legiſto Phaetontis filio conuerſione. y.græci in.u.noſtruȝ dictam fuiſſe in ſuperiori dictione oſtendimus.Eius caput eſt genua.

L igyes prima cum.i.latino:ſequens cum.y.græco ſcribitur:populi ſunt aſiatici:qui cum Xerxe teſte Herodoto li.hiſtoriarum quarto:contra græcos militarunt.

L ympha cum.y.græco ſcribitur:& dicitur a noſtris aqua.fitq; p mutationem.n.in.l.Nã ꝓprie dicitꝰ nympha.

L ymphaticus prima cum.y.græco:penultima cum.t.exili &.i.latino:ultima cuȝ.c.exili ſcribitur:proprie ille dicitur:qui uitium ex aqua contraxit:qui eſt huc atque illuc diſcurrere. Vnde poetæ pro furioſis iam uocabulum accæperunt.

L ilybæum prima cum.i.latino:ſequens cum.y.græco penultima cum.æ.diphthongo ſcribitꝰ:promontoriuȝ eſt ſiciliæ uerſus zephyros diſpoſitum , quo nomine & ciuitas illi propinqua dicebatur . de quo in dictione Sicilia habebitur.

L yndus cum.y.græco ſcribitur:fuit teſte Homero libro iliados ſecũdo:ciuitas in inſula rhodi:in qua teſte Lactantio li.primo diuinarum inſtitutionum:Herculis ſacra fiebant:ritu omnino diuerſo ab aliis:hoc eſt male dictis & execrationibus.Ita ut ſi inter ſolennia uerbum bonum exciderit:uiolata crederentur:cauſamq; rei illius ibidem explicat. Eſt & eodem nomine teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo : ciuitas altera in dorica regione.

L ynter prima cum.y.græco:ſequens cum.t.exili ſcribitur:& teſte Priſciano libro. v. græce dicitur λουτήρ. Vnde ex diphthongo abiecta.o.uocali:& adiecta.n.fit lynter: quæ apud nos(ut ideȝ notat Priſcianus)generis eſt fœminini:aqud græcos uero maſculini.Liuius in ſeptimo ab urbe: Iam multum expulſa lyntre.& genus eſt paruæ nauis.

L inus cum.i.latino &.n. ſcribitur.fuit teſte Hermodoro platonico li.primo: diſciplinaruȝ Mercurii ex muſa Vrania filius:& thebis genitus:ut elogium ſepulchro inciſum oſtendit.Virg.uero ait in bucolico:illi patrẽ fuiſſe formoſum Apollinem.Scripſitq; teſte eodem Hermodoro mundi generationeȝ: Solis item & Lunæ curſus:animaliũq; & fructuum generationes.Et in primo uerſu ſui operis cuncta ſimul nata dixit:quẽ ſecutus Anaxagoras facta ſimul oĩa ſimiliter dixit:eaq; mente accedente compoſita.Occubuitque in euboia ſagitta ab Apolline tranſfixus.

L yrneſos cum.y.græco & ſimplo.s.ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.v.phrygiæ ciuitas. Hanc Seruius ſuper decimum æneidos:Briſeidis patriam fuiſſe dicit.& inde lyrneſius. Virgi.Haud partem exiguaȝ montis lyrneſius agmon.ubi exponit Seruius.i.phryx.

L yrneſſus cum.y.græco:& duplicato.s.ſcribitur:fuit teſte Homero li.iliados ſecũdo:theſſaliæ ciuitas.

L yſanias prima cum.y.græco & penultima cum.i.latino ſcribitur:fuit unus orator græcus. Alter uir arcas: qui Lycaonem regno expulit.

L iptote cuȝ.i.latino ſequente.p.& abſq; aſpiratione ſcribitur dici poteſt latine defectiua.Nam a λέιπω:qđ eſt deficio deriuatꝰ.Et eſt figura quæ fit cum minus dicitur:& plus intelligitꝰ.ut Virgiliꝰ in bucolico : Quid ꝓdeſt ꝙ meipſe aĩo non ſpernis amynta.i.libentiſſime amas.Et li.georgicorum primo:Nec nulla interea ē inaratæ gratia terræ.i.multa gratia.& li.iii.Nec mihi diſpliceat maculis inſignis & albo: ideſt ualde placeat & Munera nec ſperno:ideſt libenter accipio.

L ipſana cum.i.latino ſequente.ps.ſcribitꝰ:dicuntur a nobis reliquiæ:quæ tantũ pluraliter declinantur.

L ynx cum.y.græco ſcribitꝰ:fuit teſte Seruio ſuper primũ æneidos:rex ſcythiæ:qui miſſum a Cerere Triptolemum(ut hominibus fruměta monſtraret)ſuſcæptuȝ hoſpitio(ut in ſe tanta gloria demigaret)iterimere cogitauit.ob quã rem irata Ceres:eũ cõuertit in lyncẽ ferã uarii coloris.Nã quadrupes ē habẽs terga maculis diſtincta:ut pardus:ſed lupo ſimilis:& forte eiuſdem generis : dicente Virgilio libro georgicorum tertio:

Quid lynces bacchi uariæ:& genus acre luporum: At lynx uisus acumine cætera animalia superare scribit: cuius urina teste Plinio libro octauo naturalis historiæ ubi reddit glaciatur in gemmas carbunculis similes: & igneo colore fulgentes. lyncurium dictas. Vnde Ouidius li. xv. metamorphoseos:

Victa racemifero lyncas dedit india baccho:
E quibus (ut memorant) quicquid uesica remisit
Vertitur in lapides:& congelat aere tacto. Et est generis fœminini:ut Lynces bacchi uariæ.

L yncurium prima cum. y. græco:& sequens cum. c. exili scribitur: dicitur lyncis urium idest urina.

Lynceus eodem modo scribitur: fuit uir quidã teste Seneca in Medea summæ i uidendo acuitatis: ut Quiq; transpontum quoq; summota Lynceus lumine immisso uidet.

L yra cum. y. græco scribit. instrumentum est musicum: quod teste Heratosthene poeta græco Mercurius primus ex testudine fecit: atq; Orpheo tradidit: qui Calliopes & Oeagri fluminis fuerat filius:& eius rei maxime studiosus. Et a lyra lyrici illi dicti sunt poetæ: qui uersus ad lyram decantandos componebant.

L ysias prima cum. y. græco: sequens cum. i. latino scribitur: fuit orator græcus miræ iucũditatis. Immo (ut ait Quintilianus) subtilis est atq; elegans. & quo nihil (si oratori satis sit dicere) quæras perfectius.

L ysius prima cum. y. græco: sequens cum. i. latino scribitur: fluuius est Arcadiæ: iuxta cuius ripas tumulus fuit Aesculapii.

L ysippus prima cum. y. græco: sequens cum. i. latino scribit. fuit in arte sculptoria artifex clarissimus: ut Martialis in epigrammatibus libro nono: Nobile Lysippi munus opusq; uides. Vnde Carolus arretinus conterraneus meus: ludens cum Poggio de Mercurio sibi misso a kyriaco anconitano: in quodam carmine elegiaco inquit:

Deniq; lysippus fingat spirantia signa.
Omnia mercurio cedere uisa meo. Nam animosa signa effingere dicebatur. & teste Quitiliano libro duodecimo ad ueritatem optime accessit. Ac ut refert Plinius libro. xxiiii. naturalis historiæ ad sexcenta decem signorum opera effecisse dicitur.

L ysippe eodem modo scribitur: fuit una ex natis Prœti: quæ in uaccas commutatæ fuerunt: ut uidebimus in dictione Prœtis.

L ysimachus prima cum. y. græco: sequens cum. i. latino: ultima cum. ch. aspirato scribitur. fuit macedo uir illustris:& Callisthenis discipulus: de quo clarissima scripsit Iustinus libro decimo. Alius fuit unus ex principibus Alexandri.

L ysimachia eodem modo scribitur. nam tam hæc dictio: q̃ superior ex lysio:& machia (quod est bellum) componitur. Verũ lysimachia teste Iustino libro. xviii. sui epitomatis fuit urbs hellespõti: quæ terræmotu corruit uigesimosecundo anno postq̃ a Lysimacho rege uno ex principibus Alexandri magni fuerat condita. Sed postmodum reædificata: causa fuit multarum cladum: dicente. L. Floro in secundo suarum historiarũ li. Lysimachia urbs a regibus syriæ condita: ab Antiocho magno hæreditario iure poscebatur: sed a romanis negata: fuit causa potissima secundi belli macedonici.

L ysander cum. y. græco: sequente. s. scribitur: fuit uir lacedæmonius:& fœlicitate magis q̃ uirtute gloriosus: Nam bellum atheniensium cum peloponnesis: quod iam sex & uiginti annis durauerat: ille non sui exercitus uirtute: sed aduersariorum immodestia: atheniensium omnen classem apud egon fluuium cœpit:& bellum confecit. Quo facto athenienses se lacedæmoniis dedidere. & Lysander mirum in modum elatus est. Quo id secutum fuit: ut lacedæmonii in maximum odium gratiæ peruenerint. Nam cum semper factiosus fuisset: nil aliud moliebatur: q̃ ut omnes ciuitates in sua teneret potestate: quod sed lacedæmoniorũ cã facere simulabat. Sed ille tandem a thebanis occisus fuit.

L inum cum. i. latino scribitur: dictum est a lineo uerbo græco & antiquo: quod detinere significat: quia illo omnia detinentur: ac primam producit. Virgilius libro georgicorum primo: Vrit enim lini campum seges: urit auenæ. & simili mõ apud grecos producit. At pro homine breuis est. Virgilius in bucolico: ut linus hæc illi diuino carmine pastor. Sunt lini genera nõnulla: sed illud famosius: quod a græcis ἄσβεστην: hoc est inextinguibile ex argumento naturæ suæ teste Plinio libro decimooctauo naturalis historiæ: denominatur eo q non absumatur ignibus. Id nostri (ut ait) uiuum uocant: ardentesq; in focis conuiuiorum ex eo se uidisse mappas Plinius attestatur: quæ sordibus exustis splenduerunt igni magis: q̃ possent aquis & (ut idem asserit) regum inde funebres tunicæ corporis fauilla ab reliquo seperatur cinere. Nascitur in desertis adustisque sole indiæ locis: ubi non cadunt imbres inter diras serpentes: assuescitq; uiuere ardendo: rarum inuentu: difficile testu propter breuitatem. cum inuentum est æquat precia excellentium margaritarum. Hæc de illo Pli. & huic proximum dicit byssum: de quo in ea dictione uidimus.

L ipare cum. i. latino & unico. p. scribitur insula est una ex æoliis: sic quoq; teste Plinio libro tertio: naturalis historiæ a Liparo rege (qui post Aeolũ regnauit) cognominata: ut interpretatur λιπαρος pinguis. Vnde liparæus deducitur: cum. æ. diphthongo in penultima scribitur. Iuuenalis in satyra Exemplo quodcunque malo: Et siccato nectore tergens Brachia uulcanus liperæa nigra taberna.

Lisus cũ.i.latino & simplici.s.scribit̃:fluuius est thraciæ p thasioꝝ mediũ fluens. Ad hunc cũ uenisset Xerxes rex psaꝝ cũ exercitu:ut testat̃ Herodot⁹ libro historiaꝝ.vii.nõ sufficiens ad potũ deficit. Vnde ait Iuuenalis in satyra:Omnib⁹ in terris:Epotaq; flumina medo Prandente.

Lithargyriũ prima cũ.i.latino:sequẽs cũ.th.aspirato:tertia cũ.y.græco:& penultima cũ.i.latino scribit̃: spuma est argenti:& uocabulũ est compositũ ex λίθος quod est lapis:& argyriũ: quasi ea spuma in lapidem argenteum sit compacta.

Lithostratum prima cum.i.latino:sequens cum.th.aspirato:& reliquæ sine aspiratione scribũtur.& ẽ λιθων i.lapidum stratum pauimẽtum.unde ex græco & uerbo latino a sterno deducto componitur.

Lituus cum.i.latino &.t.exili scribit̃:nonnulli uocabulum græcũ putauerũt.ac nomen accepisse a sonitu ex auctoritate Homeri conantur. Alii latinum uolunt:& a lito uerbo deducunt.erat nanq; baculus incuruus: quo sedentes augures:auibus templa designabant. Et(ut rettulit Plutarchus in uita Romuli)fuit Romuli lituus conseruatus in palatino colle usq; ad celtarum tempora:a quibus capta urbs:incensa fuit. Sed postea expulsis a Camillo hostibus inter altissimas fauillas illesus(cum omnia ignis consumpsit)inuentus ẽ. Est etiã teste Festo lituus genus buccinæ incuruæ:qua qui cecinerit dicitur liticen. Ennius:Inde loci lituus sonit⁹ effudit acutos. Virgi.li.æneidos.vi.Et lituo pugnas insignis obibat & hasta.

Lyus cum.y.græco scribit̃:fluuius est minoris asiæ in pontum defluens.

Lolligo cum duplici.ll.&.i.latino scribitur:piscis est:ut sepia:uel forte ipsa sepia:& inde diminutiuum lolligũcula. Plautus in Casina:Emito sepiolas lepidas lolligunculas.

Locrinus cum.o.post.l.&.c.exili atq;.i.latino scribit̃:mons est in brutiis ad extremum Italiæ:ex opposito ad pelorum:super quo locrus ciuitas ab Aiace Oileo.& naritiis(qui illum secuti sunt ad Italiam)condita fuit dicente Virgilio li.æneidos tertio:Hic & naritii posuerunt mœnia locri.de quibus Iustin⁹ libro.xxii.sui epitomatis plura dixit. Nam cum nauigaret Aiax a troia procella naues dispergens:cum illarum partem in libyam transportaret remanentes ibidem illi oppidum condiderunt:quod locrum uocauere. de quib⁹ Vir. libro ænedos.xi.Libyco ne habitantes littore locros.partem uero aliam cũ Aiace in Italiam deportauit:ubi condiderunt sotii oppidum:quod similiter locrum uocauerunt. Et fuit hactenus teste Platone libro primo timæi flos Italiæ nobilitate diuitiis & gloria gestarum rerũ:quã usq; ad sua tempora dicit in arte sapientiæ triumphasse. In hac & crotone teste Plinio libro.ii.naturalis historiæ usq; ad sua tempora epidimia nusquã fuit:nec terræmotus aliquis annotatus est. At Lucrinus cum.u.post.l.scriptus:lacus est campaniæ inter baias & cunas:& dictio est latina a lucro deducta. Naam cum in eodem multitudo piscium caperetur:e quibus lucra mercatores consequebantur:lucrinus a lucro uocitatus est. Verum cum ei proximũ sit mare:& sæpe in lacum exæstuaret:grandia quandoq; damna mercatoribus ipsis & piscatoribus inferebat.ob quod grande uectigal:quod romanis persolui debebant:sæpius frustrabatur. Vnde a senatu Iulio Cæsari cõmissum fuit: ut lucrinum a maris impetu immunem redderet:qui oppositis murorum molibus:& paruulo relicto mari: quod ad lacum transcenderet rem ipsam confeciti. Ob quod aquas iulias uocari uoluit. Vnde Virgi. libro georgicorum.ii.in illius laudes hæc ipsa commemorat dicens:An memorem potius lucrinoq; addita claustra:Atq; indignatum magnis stridoribus æquor:Iulia qua ponto longe sonat unda refuso. Verum ea loca saxosa esse & ostreis referta ostendere uidetur Iuuenalis:cũ ait in satyra Crispini:Nulli maior fuit usus edẽdi Tempestate mea circeis nata forent:an Lucrinum ad saxum rutupinoue edita fundo Ostrea callebat primo depræhendere morsu.sane teste Plinio libro.ix.naturalis historiæ:Ostrearum uiuaria primum omniũ Sergius orata inuenit in baiano ætate Lucii Crassi oratoris. Et ut pergit. Is primum optimũ saporẽ ostreis lucrinis adiudicauit:quando eadem aquatilia generantur alibi meliora:sicut lupi pisces i thyberi amne inter duos pontes: rõbus rauennæ:muræna in sicilia:elobs rhodi:& alia genera similiter.

Locrus cum.o. post.l. &. c. exili scribitur.ciuitas est in brutiis super monte lucrino:ut in præcedenti dictione uidimus.

Lodix cum.i.latino scribitur:& ut quidam uolunt a λῆνος dictione græca deducitur:quæ apud nos ẽ lotio ita ut sit omne:quod lectulo imponitur:& lauari potest. Alii uero latinum magis putant:atq; id apud nos designare uolunt:quod apud græcos σάγιον.hoc est lecti comparatorium .Iuuena.in satyra:Credo pudiciciam:Modo sub lodice relictis.at penultimam producit.

Lotus cum.t.exili scribitur:fuit teste Ouidio libro.ix.metamorphoseon nympha: quam cum amatam Priapus persequeretur:illa fugiens:& deorum adiutorium implorans: illorum miseratione conuersa est in arborẽ sui nominis:quæ i aphrica teste Plinio libro decimotertio naturalis historiæ ea parte:quæ ad nos uergit nascitur insignis:& præcipue circa syrtes & nasanonas. Eius magnitudo est:quæ Piro.q̃q; Cornelius nepos breuem dicat incisura:& folia breuiora q̃ quæ ilicis uidentur. Sed quanto tempore hæc arbor durare poterit:ostendit idem ipse Plinius circa finem libri.xvi.naturalis historiæ dicens:Lotus est romæ in area lucinæ:quæ eo anno condita fuit:q sine magistratib⁹ tricentesimo sexagesimonono urbis fuerat incertũ quanto uetustior esse quidem uetustiorẽ non est dubium:cũ ab eo loco lucina nominetur. Sed incerta eius loci ætas: quæ capillata dicitur:quoniam uestalium uirginum capillus ad eam defertur.

Verum altera Lotos in uulcanali:quod Romulus constituit ex uictoria de cunis. Ea æquena urbi intelligit ut testis est Massurius.radices eius in foro usq; ad cæsaris præstationes municipiorum penetrant. Et ut pergit fuit cũ ea Cupressus æqualis ætatis circa supma Neronis principis,plapsa atq; neglecta.Ex hac arbore teste Iulio Polluce de uocabulis regum ad Commodũ cæsarẽ optime cõficiunt tibiæ.Sane teste Plinio libro.xxii. Qui lotum arborẽ tantum putant:Homero auctore argui possunt. Is enim inter herbas subnascẽtes:deorum uoluptati Lotum primũ nominauit.

L otophagi cũ.t.exili &.ph.aspirato scribit:populi sunt libyci:quorum quidã littora libyæ iuxta syrtes inhabitant:quidã uero magis ad austrũ tendẽtes usq; ad fluuiũ Tritona,ptendunt.Hi teste Herodo.li. histori.iii. uiuunt ex fructibus arboris loti:qui dulciores sunt dactylis:ex quib9 etiã uinũ eos cõficere dixit.Ad hos teste Homero in odissea:tẽpestate maris pductus accessit Vlyxes:a quib9 in siciliã nauigauit.

L ucani cum.c.exili scribit:populi sunt inter campaniã & aprutiũ:siue inter appulos & calabros.Hi teste Pli. lib.iii.naturalis historiæ:in sannitibus originẽ habuerunt.

L ucrinus cum.c.exili scribitur : & est dictio latina denotans lacum campaniæ:a lucro deducta.ut uidimus in dictione locrinus.

L uthum,p colore.Et inde lutheus thea theum:cum.th.aspirato scribit. Nam a λύθρον quod est sanguinolentũ traductũ est.Est enim color rubeus sanguini consimilis.Persius:Iam chlamydes regũ: iam luthea cau sapa captis.& inde lutheolus la luz.Virgi.in bucolico:Mollia lutheola pingit uaccinia caltha.habetq; primam longã.At cũ,p cœno ponit & sorde:absq; aspiratõe scribit:& habet primã breuẽ.Iuuenalis in satyra: Credo pudiciciã:Dum reddit:terrãq; luto ferit intestino. Verũ & pro colore nonnulli latinum putant:& a luce nomen assumpsisse.Gellius libro.ii.noctiũ atticarum:Lutheus cõtra ruffus color est dillucidior.unde ei9 nomẽ quoq; esse factũ uidet.Sed magis placet græcũ esse:& cũ.th.aspirato scribit.

Acarius cum.c.exili &.i.latino scribit:fuit nomen uiri,ppriũ:& interptat beat9.

Machaon cum.ch.aspirato scribitur:fuit teste Homero libro.ii.iliados:filius Aesculapii:& frater Polydarii:ut in ea dictiõe uidebim9. Hic ob solertiam medicinæ artis cum aliis heroibus græcorũ ad troiam e creta conuocatus fuit : a quo Mochaonius deducit.ut Ouidius libro primo de ponto:Vtq; machaoniis pæantius artib9 heros Lenito medicam uulnere sensit opem.

Maceria cũ.c.exili &.i.latino scribit:græcũ multi eẽ uolũt:& a μακρὰν: qđ ẽ lõgũ deriuari . Nam parietes sunt ex lapidibus absq; cemento:quibus sepiri cõsueuit uinea:qui non nisi longi esse possunt.

M achæra cũ.ch.aspirato &.æ.diphthõgo in penultima scribit:dicit a nostris sica culter cultell9gladi9. Iuue. in satyra:Et spes & ratio ait:Nam si pieria quadrãs tibi null9in arca Ostẽdat ames nomẽ uictũq; machæræ.

M accabe9cũ duplici.c.& i penultia cũ.æ.diphthõgo scribit:nomẽ ẽ barbarum:sed a græcis sic cõscriptũ.

M acedonia cũ.c.exili & absq; aliq diphthongo scribit:,puincia est in europa a Macedone filio Osiridis teste Diodoro siculo libro historiarum.i.cognominata.Hæc angustos primit9terminos habuit:sed uirtute suorum regũ & gẽtis industria subactis finitimis ita ampliata ẽ ꝙ de ea sic Solin9scripserit:Qui edoni olim populi: quæq; mygdonia erat terra:aut emathiũ thessalicũq; erat solũ: nũc oẽ uniformi uocabulo macedonica res est:factũq; corp9unũ.Nãq; teste Pli.li.iiii.naturalis historiæ:centũ quinqginta populos tenuit.Quod sane facit ad auctorum quorũdã cõcordiã qui in eiusmodi,puintiis describẽdis discordare uident. At teste Solino macedoniã ab oriente præcingit thracius limes:meridiana thessaliæ epirotæ tenent: ab occidente dardani sunt & illyri.Qua in septentrionem tendit:pæonia paphlagonia protenditur.

M acyberna cum.c.exili &.y.græco scribitur:fuit teste Herodoto urbs sithoniæ:ut in ea dictione uidebimus.

M achina cum.ch.aspirato &.i.latino scribitur.nam græce dicitur μηχανη:quod apud nos inuentionem indicat.& inde mechanicus cum.e.absq; diphthongo deducitur.

M acrocosmus absq; aliqua aspiratione scribitur.& dicitur a nostris lõgus mũdus.Nã cõponitur ex μακρός quod est longus:& κόσμος mundus.

M acrologia similiter absq; aspiratione scribitur:& dicitur longus sermo.

M acrobius similiter scribitur:& dicitur longæuus.Nam βίος quoq; uita nuncupatur.

M actrochir secunda cum.c.exili:penultima cum.ch.aspirato scribitur:&.i.latino.dicitur a nostris longimanus.Nam componitur ex macros:quod est longa:& chir manus.

M æander cum.æ.diphthongo scribitur:fluuius est phrygiæ.ut Oui.libro.uiiii.metamorphoseos:Non secus ac liquidis phrygius mæander in undis Ludit.& reliqua quæ de eodem scribit.& inde Mæandrius:qui etiã pro nomine proprio ab Herodoto ponitur:& Polycratis amicus.

M ænalus cuz.æ.diphthõgo scribit: mons ẽ arcadiæ teste Pli.li.iiii. naturalis historiæ:altissim9& amœnissim9 propinquusq; ad argos: ut dixit Liuius lib.iii.de bello macedonico:& refertus pinis: ut ostendit Virgilius in bucolico cum ait:Mænalus argutumq; nemus pinosq; loquẽtes Semper habet.semper pastorum ille audit amores.Sed in plurali facit mænala in neutro genere:atq; idem quod singulare significat.

Mænades cũ.æ.diphthongo ſcribitur:deſcenditq́ꝫ a Mænomæ:quod eſt furio. Quare apud nos furioſæ ſeu inſanæ:uſitatiori uocabulo mulieres illę dicebant̃:quæ Bacchi ſacra capillis ſperſis hinc inde curſitabant Iuue. in ſatyra:Credo pudiciciaꝫ:Crinéq́ꝫ rotant ululante priapo Mænades.& Perſius:Baſſaris & lyncem mænas flexura corymbis.

Mæotis cum.æ.diphthongo &.t.exili atq́ꝫ.i.latino ſcribit̃:eſt ſcytharum maxima palus.quæ ex tanai ab aquilone in pontum defluit.& ut ait Virgilius li.Georgi.iii.Puppibus illa prius patulis nunc hoſpita plauſtris: & alia q̃plura:de qua pleniſſime Ouidius li.iii.triſtium epiſtola.x.

Mæra cum.æ.diphthongo ſcribitur:fuit quarta Prœti filia ex Antia uxore.

Magnes cum.g.imediate poſt.a.& ante.n. ſcribitur:lapis eſt attrahens ferrum:cuius plures ſpecies Pli. cõnumerat li.xxxvi.naturalis hiſtoriæ:Et eodeꝫ teſte ſic quoq́ꝫ appellatus eſt ab inuentore:ut auctor eſt Nicãder: & in ida primum compertus.

Magneſia eodẽ mõ atq́ꝫ per.i.latinũ ſcribitur:regio eſt teſte Pli.li.iiii.naturalis hiſtoriæ theſſaliæ ãnexa.Vnde & magneſii populi nõiant̃.Itẽ & eodẽ nõie urbs ẽ in aſia:iuxta quã Scipio aſiatic⁹ Antiochũ regẽ perculit.

Magnetes eodem modo ac per.t.exile ſcribit̃.populi ſunt theſſaliæ in equeſtri certamine docti. de quib⁹Lucanus libro ſexto:gentes theſſalicas deſcribens inquit:Et magnetes equis minyæ gens cognita remis. Hos & alio uocabulo magneſios uocitamus.

Magus cum unico.g.ſcribitur.uocabulum eſt perſicum id denotans quod apud græcos philoſoph⁹: & apd̃ latinos ſapiens dicitur.hos galli dryiudas uocauere:ut in ea dictione uidimus. Aegyptii uero in ea ſignificatione qua nos ſacerdotes:& græci,ꝓphetas dixere. Indi gymnoſophiſtas græco uocabulo:& ſua interp̃tatione uocabant:ut ſimiliter in ea dictione uidimus. Babylonii nõ & aſſyrii ſuos magos ſeu ſapiẽtes chaldæos uocauere.Itaq́ꝫ Laertio teſte:magi apud perſas deorũ cultui maxime inſiſtunt: preces illis ac uota & ſacrificia offerũt:de deorum ſubſtantia & generatõe diſſerunt:ſigna ſtatuaſq́ꝫ repræhẽdunt:improbãt illorum errores qui dicunt mares etiam & fœminas in deis imperium eſſe.Dicunt teſte Socione:matri aut filiæ miſceri.Plena eſſe dæmonum aera aſſerunt.cultum & uſum auri interdicũt.his eſſe ueſteꝫ candidam:lectũ humum:æſcas olus caſeum paneꝫ:arundine uti pro baculo. Hos magicæ eſſe diuinatõis ignaros dixit Ariſtoteles in libro de magico.Quin & Zoroaſtrẽ ipſum cui eius artis initia ac principatũ tribuũt.Dion ex interpretatione eius nominis aſtrorum aſſerit fuiſſe cultorem.Duoq́ꝫ eſſe apud illos principia bonuꝫ dæmona & malum.Vnum ex his Iouem:quem Horamaſdem:alterum Plutonem:quem Arinnanium uocant.Dixeruntq́ꝫ teſte Eudoxo homines reuicturos.eos fuiſſe antiquiores ægyptiis dixit Ariſtoteles libro de philoſophia primo.ab his fuiſſe gymnoſophiſtas Clearcus ſolenſis aſſeruit.Sed poſt hæc tractu temporis hi tantummodo magi dicti ſunt:qui ob facinorum magnitudinem uulgo malefici appellãtur.Nam & elementa ſæpe concutiunt:turbant mentes hominuꝫ:& ſæpe ſine ullo ueneni hauſtu:uiolentia tantuꝫ carminis interimunt:dicente Lucano:Mens hauſti nulla ſanie polluta ueneni.Incantata perit:Et Virgi.i Damone:Carmina uel cælo poſſunt deducere lunam.Carminibus circe ſocios mutauit ulyxis. Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis.Et alia quæ ſtatim uidebimus.Magos ergo ex Zoroaſtre pſa habuiſſe initium dicunt:quẽ ſex milibus annorum fuiſſe ante Platonis mortẽ Plinius libro.xxxv.naturalis hiſtoriæ ex teſtimonio Eudoxi prodidit.Hermodorus uero platonicus in libro diſciplinarum uſq́ꝫ ad excidium troiæ teſte Laertio annos quinq́ꝫ milia cõputauit.Sed unus hic tantũ Zoroaſtres fuerit an poſtea:& aliuſ nõ ſatis conſtare Pli.dixit.Et paululum ſupra oſtendit eam artem:quam magicam dicimus:ab ipſo Zoroaſtre:ut omnes auctores conueniunt in pſide ortum habuiſſe:quæ(ut ait)fraudulentiſſima artium in toto terrarum orbe plurimis ſæculis ualuit.Et ſubdit auctoritatem ei maximam fuiſſe:nemo miretur.q̃ ſola artium tres alias iperioſiſſimas humanæ mentis complexa:in unam ſeſe redægit.natam primo e medicina nemo dubitauit.hac ſpecie ſalutari irrepſiſſe uelut altiorẽ ſãctioreq́ꝫ q̃ medicinã. Ita blandiſſimis deſideratiſſimiſq́ꝫ promiſſis addidiſſe uires religionis:ad quã maxime alligatur humanũ genus.Atq́ꝫ ut hoc quoq́ꝫ ſuggeſſerit:miſcuiſſe artes mathematicas:nullo non auido futura de ſeſe ſciendi:atq́ꝫ ea e cælo ueriſſime peti credenti:Ita poſſeſſis hominuꝫ ſenſibus triplici uinculo in tantum faſtigii adolcuit:ut hodie etiam in magna parte gentium præualeat.& in oriente regum legibus imperet.Sine dubio illic orta in pſide a Zoroaſtre:ut inter auctores conuenit.Et infra ſubdens idem auctor pergit:mirum hoc in primis duraſſe memoriam ardentemq́ꝫ tam longo æuo cõmentariis non intercedentibus.præterea nec claris nec continuis ſucceſſionibus cuſtoditam.Mirum eſt etiã in bello troiano tantum de ea parte ſilentium fuiſſe Homoro.& tantum operis ex eadeꝫ in Vlyxis errorib⁹: ut totum opus non aliunde conſtet.Et infra ſubdit:troianis itaq́ꝫ temporibus Chironis medicinis contenta eſt ætas ſolo Marte fulminante.hæc ille.Sed qui fuerint ei⁹ artis ſcriptores:aut quo ordine ſucceſſerit: difficile eſt comperire.putant quidam Orpheum thraca primitus intuliſſe ad medicinæ profectum. Deĩde mortua uxore Eurydice.temptaſſe eam quibuſdam carminibus teſte Seruio ſuper.iiii.georgicorum Virgi.ad lucem reuocare.Quod quia facere nequiuit:fixiſſe poetas coniugem iam recæptam iterum necauiſſe dura Plutonis lege.quin & id Virgilium ſenſiſſe confirmat:cum ait:Si potuit manes arceſſere coniugis orphe⁹. cum arceſſere proprie euocantis ſit.Sed eius rei non inexpertem fuiſſe Orpheum prorſus exiſtimauit Pli.

ex eo tunc quoq; ꝙ tota thracia magices fuiſſet. Sane non thraciam:ſed theſſaliaꝫ ſolam in eo orbe eius ue
neficii infamem fuiſſe oſtendit Lucanus libro ſexto ſuæ pharſaliæ. Et Apuleius de magia libro primo & ſe-
cundo. Quin & ipſe Plinius qui ait: Miror equidem illis theſſaliæ populis famam eius artis tantam adeſſe:
ut Menander quoq; litterarum ſubtilis illis in locis genitus:theſſalam cognominaret fabulam complexam
ambages fœminarum detrahentium lunam. quare primum de ea arte cõmentatum Hoſtenem putat:q(ut
ait)maxime ad rabiem non auiditatem modo eius ſcientiæ græcorum populos ægit. Ita ut ſummam littera
rum claritatem gloriamq; ex ea ſcientia peterent. hinc certe Pythagoras Emphedocles:Democritus:Plato
ad hanc diſcendam nauigauere:exiliis uerius q̃ peregrinationibꝰ ſuſcæptis. hanc reuerſi prædicauere. hãc
in arcanis habuere. Dixit etiã Plinius Xerxem pſarum regem in ea uerſatum fuiſſe. & ut pergit diligentio-
res inquiens ante hunc ponunt Zoroaſtrem alium percõneſium:quem ego illum puto:de quo Xanthus ly-
dius teſte Laertio inquit:a Zoroaſtre uſq; ad Xerxis tranſitum ſexcenti connumerantur anni. poſt queꝫ plu
res magos ſibi inuicẽ ſucceſſiſſe dixit idem Laertiꝰ:ut Hoſtanes:Aſtropſychos:Gobrias: Paratas:donec ab
Alexandro euerſum perſarum regnum fuit. concluſit ergo Plinius in eodem libro medicinam & magicem
pariter eadem ætate effloruiſſe. illam Hippocrate: hanc Democrito illuſtrantibus circa peloponneſiacum
græciæ bellum:quod geſtum eſt a trigenteſimo noſtræ urbis anno. hæc ille. ſubdens eam artem totum or-
bem peragraſſe:atq; tranſgreſſam oceanum:& britaniam uſq; perue˜ctã:quam ſuo tempore tantis cerimo
niis celebrare dicit:ut deſiſſe perſis uideri poſſit. nãq; & antiquioribus tẽporibus in Italia fuiſſe oſtẽdit Ho-
merus in tota odyſſea. & cæteri poſt illum poetæ referentes Circem habitãtem montem circæuꝫ iuxta caie-
tam:ex ea arte mirandos oſtendiſſe effectus:ut Virgilius in bucolico:Carminibus circe ſocios mutauit uly-
xis. & libro æneidos. vii. Hominum ex facie dea ſcæua potentibus herbis Induerat circe uultus ac terga fe-
rarum. Qua de re Aeſchylum antiquum poetam græcum dixiſſe puto Italiam herbarum potentem. unde
etiam Virgilius in Mœri quædam de his talibus dicit:quæ lege fœliciter. Durauit etiam & hæc uenefica ars
in Italia per longa chriſtianoꝝ tempora:Ita ut temporibꝰ Theodoſii iunioris chriſtianiſſimi principis dicat
celeberrimus Auguſtinus libro. xv. de ciuitate dei:Cum eſſemus in Italia audiuimus quaſdam mulieres im-
butas his malis artibus dato caſeo ſtatim homines in iumenta conuertiſſe. quæ(ut alia iumenta)neceſſaria
quæq; portabant:& finita opera iterum homines ab illis reſtitui. quibus(ut ait)mens ſemper humana con-
ſeruata fuit. Quid non ne & Apuleius ipſe platonicæ ſectæ philoſophus hiſtorice ſcripſit ſe in aſinuꝫ apud
theſſaliam ueneficiis cuiuſdam mulieris:dum per magicam fieri auis conaretur: cõuerſum fuiſſe? & tractu
temporis in hominem reſtitutum? atq; ſuæ metamorphoſeos librum ſcripſiſſe? Nõne etiam Plinius:Seneca
& Cicero certiſſime affirmarunt meſſes in uarios agros magorum præſtigiis traduci poſſe? Vnde etiã apud
Vrgilium in Mœri. Atq; ſatas alio uidi traducere meſſes. Ouidius etiã de ſine titulo inquit: Carmine læſa
ceres ſterilem uaneſcit in herbam. Deficiunt læſi carmine fontis aquæ:Ilicibus glãdes. cantataq; uitibꝰ uua
Decidit. & nullo poma mouente fluũt. Quãobrem dixit Plinius libro. xxviii. romæ ſcriptum in. xii. tabulis:
qui fruges excantaſſet. & alibi qui malum carmen incantaſſet. Et alibi teſte Seruio:neue alienam ſegetẽ pel-
lexeris. Sed mirabiliora etiam ex hac arte patrata narrant poetæ. ut Medea apud Ouidium libro metamor
phoſeos. vii. Cum uolui ripis ipſis mirantibus amnes In fontes rediere ſuos: concuſſaq; ſiſto: Stantia con-
cutio cantu freta:nubila pello. Nubilaq; induco:uentos abigoq; uocoq;: Viuaq; ſaxa ſua conuulſaq; robo
ra terra. Et ſiluas moueo:iubeoq; tremiſcere montes. Et mugire ſolum maneſq; exire ſepulchris. Te quoq;
luna traho. & reliqua. Tibullus etiam de maga locutus ait: Hanc ego de cælo ducentem ſydera uidi. Flumi
nis hæc rapidi carmine uertit iter. Hæc cãtu funditq; ſolũ:maneſq; ſepulchris Elicit. & tepido deuocat oſſa
rogo. Cum libet hæc triſti depellit lumina cælo:Cum libet æſtiuo conuocat orbe niues. & alia q̃plura:quæ
ipſe & alii poetæ loquũtur. non ergo tam grauiter romanis legibus ars hæc plecteret: ſi non pniciosa & cũ
effectu multarum rerum cognita fuiſſet. Quare coactam & inuitam Didonem induxit Virgiliꝰ libro ænei-
dos. iiii. cum ait: Inuitam magicas accingier artes. ſane non omnia quæ per eam monſtrantur arteꝫ uera eſſe
noſcuntur. ſed multa dæmonum illuſionibus oſtenduntur:quæ ueridice facta minime fuerunt:ut hominеꝫ
cõuerti in lupum:aut in iumentum:lunam trahi & ſimilia:quæ per humanorum ſenſuũ alterationem:qui-
bus illi plurimum præſunt:& non per uerum inducũtur effectum. Nam ſoluꝫ ea uere exequi poſſunt: quæ
naturali uirtute ducũtur:ſed cum rerum cognitione ex ingenii acrimonia & longa experientia ac agilitate
naturæ alterabilia facile cõiungere ualeant:ea nõnunq̃ inducunt:quæ miracula hominibꝰ eſſe uidentur:&
non ſunt. Sed hæc hactenus. Nunc ad eiꝰ artis ſpecies tranſeamus:quaruꝫ nõnullæ a romanis legibus pmit
tebantur. M. Varro libro. vii. rerum diuinarum quattuor tantũmodo ſpecies aſſignauit:pyromantiã:aero
mantiam:hydromantiam:& negromantiam:pyromantiam illam uocitauit:quæ per ignem diuinare cõſue
uit. Nam pyr ignis & mantia diuinatio a græcis dicitur. hæc inſpicit quid fulgur:quid fulmen quiſq; ignis
ſignificet. per quem modum Ciceronis uxor eum ſequenti anno futurum conſulem diuinaſſe dicitur:quia
cum poſt pactum ſacrificium quædam in cineribus conſpicere uellet:flãma repente exiluit:ut ipſe libro de
diuinatione deſcripſit. iuxta quod Virgilius in Damone: Aſpice corripuit tremulis altaria flãmis Spõte ſua
dum ferre moror cinis ipſe bonum ſit. Et Tanaquil Tarquinii priſci uxor uidens flammam lambere Seruii

Tullii caput dixit:teſte Liuio libro.i.ab urbe futuꝝ ut puer unica fieret ſalus regis in rebus dubiis:& regnũ
illi prædixit.Simili modo poſt captã troiam diſceptante Aenea de fuga cũ Anchiſe patre flãmula quædã ap
paruit uerticem lambẽs Aſcanii:& nullam illi inferens læſionẽ:quæ cũ regnũ Aſcanio futurũ portenderet:
diſcedere pſuaſit.Aeromantia ea diuinatio erat:q̃ i aere fieri uidebat᷑:ut auiũ auſpicia:auguriaq; & uẽtoꝝ
aut grandinũ inſuetæ procellæ.Quẽadmodum etiã teſte Plinio li.ii.naturalis hiſtoriæ:relatũ ẽ in monumẽ
ta.M.Actilio &.C.Portio.coſſ.lac & ſanguinem pluiſſe : quod ut alii ferunt ſequẽti ãno peſtem ualidã ro
mã inuaſuram prænunciauit. Tempore etiam quo Hãnibal lacerabat Italiam teſte Liuio de ſecundo bello
punico aquæ ſanguini permixtæ e cælo deciderunt in modum pluuiæ.& libro octauo de bello macedoni
co ãno inquit:quo deceſſit Hannibal per biduũ pluit ſanguis.Item teſte Plinio eodem libro ſecundo fer
rum in lucanis(anteq̃.M.Craſſus in pthis interremptus eſt)pluit.omneſq; deinde lucani milites:quoꝝ ma
gnus numerus in exercitu erat:cũ eo interfecti ſunt.Et ſubdit.Eſtygies ferri quæ pluit ſpongiaꝝ ferro ſimi
lis erat etiã.L.Paulo &.C.Marcello cõs.lana:(ut idẽ inquit auctor)circa caſtellũ cariphanũ pluit.iuxta q̃d
poſt annũ Titus Mamiliꝰ occiſus eſt.Et ſubdit Armorũ crepitus & tubæ ſonitꝰ auditos e cælo cimbricis bel
lis accæpimus.Tertio uero cõſulatu Marii a mamertinis & tudertinis ſpectata arma cæleſtia ab ortu occa
ſuque inter ſe concurrẽtia:& ſimilia plura:quæ diuerſis tẽporibus cõtigerunt:ex q̃bus ſemper aliquid præ
diuinatum fuit.Hydromantia uero diuinatio illa ẽ:quæ in aqua cõcipit᷑:ut teſte Varrone uidit puer ĩ aqua
Mercurii effigiem:quæ centũquinquaginta uerſibus oẽm mithridatici belli euentum prænũciauit:& ſimi
lia:quæ multa ſimiliter fuiſſe cõſpecta iam legimꝰ.Necromãtia eſt per mortuos diuinatio. νεκρων enim. i.
mortuoꝝ:& mantia diuinatio.ut Ericto apud Lucanũ li.vi.mortuũ ſuſcitans euentũ belli pharſalici:Sexto
Pompeio prædixit.Verũ & a nõnullis aliis plures ſubdunt᷑ diuinationũ ſpecies.& chiromãtia quæ per ma
nuũ inſpectionẽ diuinat.Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciã:Frontẽq; manũq; præbebit Vati.Geomantia
quæ ex terræ cõcuſſionibus & aperitionibꝰ diuinare cõſueuit:q̃ſi ſit terræ diuinatio.Haruſpicina & ſacrifi
ciis aĩalium & extis diuinat.Iuuenalis in præfata ſatyra:Armenius uel cõagenus haruſpex Pectora pullorũ
rimat᷑ & exta catelli.interdũ & pueri.Et ut uult Donatꝰ in cõmẽto phormi.haruſpex cũ aſpiratõe ſcribitur
& a fari quæ inſpicit ſeu inſpexit dicitur:q̃ſi faruſpex:ita ut.f.digãma in aſpirationẽ fuerit cõuerſum ſecun
dum ea:quæ ſupra circa hoꝝ cõmẽtariorũ initia demõſtrauimus. Arioli a ſacrificiis aræ ſuperipoſitis diui
nare ſatagebãt.unde & nomẽ aſſumpſere.Sed præ cæteris auguria & auſpicia lege permittẽte : immo & in
publicis negociis iubente a romanis obſeruabant᷑.& augures illi dicebant᷑:qui ex auuiũ garritibꝰ & uolati
bus diuinabant. cõtra quos acrianũ illud eſt: q̃d refert Gelliꝰ li.xiiii.noctiũ atticarũ:Nihil inquit credo au
guribus:q aures uerbis diuitãt alienas:ſuas ut auro locupletẽt domos.ſed horũ initiũ & ꝓgreſſum uidebi
mus in dictione Tages.Auſpicium uero dicit᷑ uel a paſtu:uel ab inſpectiõe auiũ. Sed quia cõſul anteq̃ iret
in expeditionẽ capiebat auſpiciũ.hinc factũ eſt:ut dicamus auſpicio ductũ:anteq̃ principio quæ a ſolo du
ce capiuntur. Et hinc auſpicari non modo auſpiciũ capere:ſed & incipere dicit᷑.Nec in bonam tãtum par
tem:uerũ in malã quoq;:ut apud Pliniũ nepotẽ:At homo infœliciter natꝰ manibus pedibuſq; deuinctꝰ aĩal
cæteris imperaturũ:ab auſpiciis uita auſpicat᷑.ſed plerũq; in bonum accipit᷑:ut apud Terẽtiũ:Haud auſpi
cato me huc attuli.i.non fœliciter:q̃ſi auſpiciis repugnãtibꝰ.quod melius Quinti.ipſe declarauit in decla
mationibꝰ:cũ de Achille:ut opinor locutus:qui ad mortem:quam dii futura denũciauerãt:cupiditate ulci
ſcendi Patrocli ruebat.ſic ait:Eant nũc antiquaꝝ cõditores fabularũ poetæ:& ſe ad exortandũ amiciciæ fi
dem magna quædã compoſuiſſe carminibꝰ putẽt:ſi dixerint aliquos per maria terraſq; aſperiorẽ fortunaʒ
amicorũ cã ſecutos:aut principem græciæ uirum in ultionẽ interfecti amici inauſpicata bella geſſiſſe:& ali
bi li.ix.de inſtitutione oratoria:Itaq; ut apud illos Homerus:ſic apud nos Virgilius auſpicatiſſimũ dederit
exordium.Dicebat᷑ etiã auſpex:qui præerat celebrãdis nuptiis:quia auſpiciũ pro nuptiis capere ſolebant.
Iuue.in ſatyra Omnibꝰ in terris:Veniet cũ ſignatoribus auſpex. & adhibebat᷑ hic ꝓ parte mariti:ut ꝓnuba
quæ præeſt & ipſa nuptiis celebrandis pro uxore:ut uidebimꝰ in dictione paranymphus. Aliquando etiam
auſpex magis ꝓprie accipit᷑ pro eo:q dux ẽ militiæ:ut apud Horatiũ li.i.carminũ.Nil deſperãdũ teucro du
ce:& auſpice teucro.Præter hos aũt & alii ſunt peiores malefici:ut ſpecularii qui in ſpeculis & terſis corpo
ribꝰ:uti ſunt enſes pelues & ſimilia:futura ſe poſſe prædicere prædicãt.Phytonici ſimiliter & dicunt᷑:quos
phytonicꝰ ideſt Apollinis ſpiritus replet.& loquẽdo futura prænũciãt.Præſtygiatores cum.t.exili ſequente
y.græco ſcribitur:& a ſtyge:in qua ſunt tenebræ cõponit᷑.hi enim humanis ſenſibꝰ tenebras & fantaſmata
incutiunt.Geneathliaci ſũt q ex die natiuitatis fortunã hõis ac ſucceſſum etiã in ſingulis actibꝰ prænũciare
ſe poſſe iactant.Iuue.in præfata ſatyra: Si prurit frictꝰ ocelli:Angulus in ſpecta geneſi collyria poſcit. His
ſimiles ſunt:q mathematici uocitant᷑:quos teſte Gellio gentilitio uocabulo chaldæos dicere oportebat. Et
ut Iuue.ait:Nemo mathematicus geniũ indẽnatis hẽbit.Ex iſtis hi ſunt:q aſtrologi nominant᷑:nõ ſolum ex
aſtroꝝ naturali curſu futura prædicẽtes:ſed & minuta quæq; ex aſtris ſe poſſe prædicere ꝓmittũt:ut cõſilia
ipſa hoĩum:arbitria & uarias uolũtates:appetitiõeſq; & declinatiões:& fortuitos repentinoſq; ĩ leuiſſimis
rebꝰ aĩorũ impetus:receſſuſq; moueri:agitariq; deſuper e cælo credũt.Ita ut ex neceſſaria quadã ſydeꝝ er
rantiũ reciprocatiõe:eiuſmõi talia cõtingere pertinaci fronte aſſerãt. Et hi cæteris uaticinãtibꝰ præſtare ui

debant̃. Vt Iuue. in eadẽ ſatyra: Sed maior erit fiducia qeqd Dixerit aſtrologus: credũt a fronte relatũ Ammonis. Sortilegi ſũt q per ſortes futura prænũciare ſe credũt. Prodigiatores q ex prodigio futura pnũtiãt. Sed teſte Seruio ſuper. ii. æneidos in longum tempus dirigit ſignificationem. Vnde explanant aliqui prodigiuꝫ dici: quaſi ꝓcul elogiũ. Sed cũ oĩa hæc: & ſimilia cũ ex ſapientiſſimis antiqs: tum ex chriſtiana religiõe uana & deceptoria fuiſſe claruerit. Reliquũ ẽ ut ab oĩbꝰ quoqꝫ abiiciant̃ & abominentur.

Maia cũ. i. latino ſcribit̃: & apud græcos ẽ diphthõgus αι. ſed apud noſtros diuidit̃: ut in antecedentibꝰ uidimus. Fuit atlantis filia ex Pleione coniuge & mater Mercurii: quã ſolã prǣcæteris Iouis pellicibꝰ Iuno adamauit: ut uidimꝰ in dictiõe Mercurius. Ab hac nõnulli antiq uoluerũt mẽſem maii denominatũ: id maxime ex eo ꝓbãtes: quod illo mẽſe mercatores oẽs Maiæ pariter & Mercurio ſacrificabãt. Sed ut rettulit Macrobius in p̃io Saturnalioꝝ Cornelius Labeo dixit eã Maiã: cui mẽſe maio res diuina agit̃: terrã eſſe hoc adeptã nomẽ a magnitudine: & ipam eandẽ bonã deã eſſe ex ipſo occultiori ritu ſacroꝝ faunãqꝫ & opem & fatuam pontificũ libris indicari. Bonã ꝙ oĩum nobis ad uictum bonoꝝ cã eſt. Faunã quod omni uſu animantium fauet. Opẽ quod ipius auxilio uita cõſtet. Fatuã a fando ꝙ infantes partu editi non priꝰ uocẽ edunt: q̃ꝫ attigerint terrã. Hæc apud græcos ut idem aſſeruit Macrobius θεός γυναικεια dicitur: quam Varro Fauni filiam tradidit adeo pudicam: ut extra γυναικωνίτην. i. gynecium nunq̃ꝫ ſit egreſſa. Nec nomẽ eius in publico fuit auditũ: nec uirũ unq̃ꝫ uiderit: uel a uiro uiſa ſit: ꝓpter quod nec uir tẽplum eius ingredit̃. Vnde Iuue. conqueſtus de turpitudinibꝰ fœminaꝝ ſui tẽporis inquit in ſatyra Credo pudiciciã: Nota bonæ ſecreta deæ: & pꝰ plres uerſus oſtẽdit nõ licere uirilis ſexus figurã i eo tẽplo deſcribere: aut maſculũ murẽ adeſſe

Malachias cum. ch. aſpirato &. i. latino ſcribitur: nomen uiri ꝓprium.

Malagma cũ unico. l. &. g. ante. m. ſcribitur. Id dicit̃ cũ res dura per admixtionẽ alterius rei in mollẽ eſt redacta. & deriuatur a μαλακια: quod ẽ mollicies. adde quod malua herba eſt. ideo ſic dicta ꝙ molliat aluũ ut ait Macer. dixerũt maluã ueteres ꝙ molliat aluũ unde Marcialis utere lactucis & mollibus utere maluis Nam faciem durum phœbe cacantis habes.

Malea cum unico. l. &. e. abſqꝫ diphthongo ſcribitur. nã licet apud græcos ſit ει diphthongus: tamẽ abiecto i: p ſolã. e. ꝓductam a nobis ſcribitur: atqꝫ eiꝰ prima corripit̃: ut Homerus li. odyſſeæ. ix. περιγνάμπτον Τεμάλειαν. Et ut ibidẽ oſtendit Homerus ꝓmontoriũ eſt laconiæ: quod teſte Seruio ſuper qntuꝫ æneidos per quinquaginta miliaria in mare ꝓtendit̃: ubi unda adeo ſæua eſt: ꝙ pſeqni nauigantes appareat: dicẽte Statio li. vii. thebaidos: Et raucæ circũ ſonat ira maleæ. Virgi. li. v. Ionioqꝫ mari maleæqꝫ ſequacibꝰ undis. Aſſũpſitqꝫ nomẽ a Maleo argiuoꝝ rege: q ſup illo ſũptuoſiſſimũ ẽt Apollini tẽplũ cõſtruxit: qd̃ maleoticũ dixit

Maliea cũ unico. l. &. i. latino ſcribit̃: urbs fuit iuxta theſſaliam: cuiꝰ populi mailees: & mare maliacũ uocitat̃.

Malimnus cũ. i. latino: &. m. ante. n. ſcribit̃. ponitur a Theocrito ſiciliæ mons.

Mandane abſqꝫ diphthongo ſcribitur: fuit Aſtyagis filia: quã teſte Herodoto li. hiſtoriaꝝ primo pater in ſomniis tantũ minxiſſe uidit: ut oẽm eiꝰ ciuitatẽ repleret. hæc Cambyſæ perſæ nupſit: ex qua natus ẽ Cyrus.

Mantia cuꝫ. t. exili &. i. latino ſcribit̃: eſt tamẽ apud græcos ει diphthongus i penultima: & dicitur a noſtris diuinatio: & mantis diuinus uel uates: quæ oĩa ſimilia per. t. exile ſcribuntur ut Necromãtia: Chiromãtia: Pyromantia: Hydromantia: & ſimilia.

Manto cũ. t. exili ſcribitur: fuit Tireſiæ uatis thebani filia: quæ poſt thebanoꝝ clades ſeruitutẽ primo ſub Creonte: poſtea ſub Theſeo: qn & poſt patris interitũ ad diuerſa loca diffugiens: primo in aſiã uenit: in cuiꝰ litore lebedon & clarii Apollinis fanũ ſtruxit: deinde Italiam ueniẽs: ſotiis ſuis græcis mantuã oppidũ condidit. Sed cũ interim ex Thyberino tuſco rege Ocnus ei natus eſſet: qui & Bianor deinde cognominatꝰ fuit: & ad ipm oppidũ tuſci quoqꝫ & ueneti confluerent: circũdedit Ocnꝰ oppidũ muris: & in aliam formã redægit. Quin & a matre mantuã appellauit: dicente Virgilio li. æneidos. x.

Ille etiam patriis agmen ciet ocnus ab oris
Fatidicæ mantus: & tuſci filius amnis:
Qui muros matriſqꝫ dedit tibi mãtua nomẽ.

Veꝝ cũ mãto diuina fuerit: ab ea mãtiã. i. diuinatiõeꝫ deduci q̃ꝫ plurimi putauerũt. & teſte priſciano i. vi. declinat̃ hæc Mãto huiꝰ mãtꝰ. Inducit uerſũ Virgi. quẽ mõ uidimꝰ

Mantua cum. t. exili ſcribitur. ciuitas eſt in uenetia galliæ ciſalpinæ condita ab Ocno Mantus filio: ut in præcedenti dictione uidimus.

Mantius cũ. t. exili &. i. latino ſcribitur: fuit Melampi filius ex Iphianaſſa filia Prœti. Ex qua teſte Homero li. xv. odyſſeæ duos filios genuit Polyphicleum & Cletum.

Manichæi cũ. i. latino &. ch. aſpirato. atqꝫ. æ. diphthongo in penultima ſcribitur: fuerũt hæretici qdam: q ab auctore hæreſeos Manichæo ſic quoqꝫ cognominati fuerunt.

Mapalia cũ unico. p. atqꝫ unico. l. &. i. latino ſcribitur. Vocabulũ ẽ aphrũ. De quo Hieronymus ſuper amos agreſtes inquit caſas & furnoꝝ ſimiles aphri appellãt mapalia. Eadẽ & magalia eſſe dixit Seruius ſuper. iii. æneidos: ubi ait Virgi. Miratur molẽ æneas magalia quondã. Et in eodẽ li. Vt primũ allatis tetigit magalia plantis. ubi magalia primã ꝓduxit. Sed mapalia primã corripit: ut idẽ: Et raris habitata mapalia tectis.

Marclylas cũ. y. græco ſcribitur: fuit latro quidam in ſilua dodonæa.

Maræa penultima cum .æ. diphthongo ſcribitur: ciuitas fuit æthiopiæ.

Mardonius cũ .i. latino ſcribitur: fuit teſte Herodoto li. hiſtoriarũ .vii. Gobryæ filius ex ſorore Darii: qui primum Xerxem Darii filium ad bellũ cõtra græcos incitauit.

Marathon cũ .th. aſpirato ſcribitur: fuit ciuitas atticæ: diſtans ab athenis paſſus circiter decẽ milia: in cuiꝰ campis Artaphernes & Dathis Darii perſaꝝ regis præfecti cũ centũ milibus peditum & decem milibꝰ equitum: ab athenienſibus ſolũ decem milibus armatis conſilio & induſtria Milciadis præfecti ꝓfligati ſunt: & adeo perterriti: ut non caſtra: ſed naues petierint: ut late deſcripſit Herodotus li. hiſtoriaꝝ .vii. Quæ oĩa contigerunt teſte Gellio anno ducenteſimo & ſexageſimo poſt urbem conditam.

Marathron cũ .th. aſpirato ſequẽte .r. ſcribit̃: & dicitur a noſtris fœniculũ: ſed græco uocabulo Plinius & alii nõnulli ſæpe utuntur.

Mariandyni ſecũda cũ .i. latino: & penultima cũ .y. græco ſcribitur: populi ſunt teſte Herodoto li. hiſtoriarũ primo: iuxta pontum: olim ſub tyrãnide Crœſi.

Maris cũ .i. latino ſcribit̃: fluuiꝰ ẽ teſte Herodoto li. hiſtoriaꝝ .iiii. agathyrſoꝝ in iſtrum defluens.

Marſi cũ .i. latino ſcribitur: populi ſunt in Italia: nõ multũ ab urbe longinqui: de qbus Plinius li. vii. & xxiii. naturalis hiſtoriæ ait: Gens marſoꝝ a marſo Circes filio ortum habuit. iõq; marſis ui quadã genitali aſſerit datum eſſe: ut nõ ſolũ a ſerpentibus ſint illæſi: ſed ſerpentũ ſint ipſi domitores: & incantationibus: atq; herbarũ ſuccis faciant miracula medelarũ. Alii ſunt teſte Herodo. li. hiſtoriaꝝ .iiii. eodẽ nomine populi ſcythiæ quæ eſt in aſia.

Marſya cũ .y. græco ſcribitur: & apud nos terminat̃ in a: quæ apud græcos in .as. deſinit: habetq; accentũ i prima: fuit uir qdã: q cum Mineruæ ſonorã tibiã cõperiſſet: & afflatam pulchruꝫ habere ſonum ſenſiſſet: cœpit inter nymphas pulſitare. Vnde ex ea iam arte ſuperbus effectus: teſte Ouidio li. vi. faſtorum:

Prouocat & phœbum: phœbo ſuperante pependit.
Cæſa receſſerunt acute mẽbra ſua.

Idem & latius li. vi. metamorphoſeon enarrauit. Ob quod inquit Iuue. ad Neuolã: Occurris fronte obducta ceu marſya uictus. ſic ergo a Phœbo excoriatus & uictus: dicit̃ a poetis cõuerſus in fluuiũ ſui nominis: qui teſte Liuio li. vii. de bello macedonico a celenis phrygiæ ciuitate: nec procul a mæandri fontibus orit̃. Quin & in ipſum mæandrũ cadit: dicente Lucano li. iii. Qua celer & rectis deſcendens marſya ripis Errantẽ mæandron adit mixtuſq; refert̃. & reliqua. Solinus uero nõ a celenis: ſed ab apamia magis dicere uidet̃. Quam ſane diſſonantiã ſoluerat Plinius li. vi. naturalis hiſtoriæ: cũ ait: Apamia quæ prius celene dicta eſt. Iuxta hũc fluuiũ: teſte Herodoto circa finẽ libri qnti ſuarũ hiſtoriarum: Perſæ & cares grande prælium inierunt.

Marmaridæ cũ .i. latino ſcribitur: populi ſunt aphroꝝ: teſte Plinio li. v. naturalis hiſtoriæ: & ægypto cõtermini: qui & uſq; ad maiores ſyrtes ꝓtenduntur.

Martyr cũ .t. exili & .y. græco ſcribitur: & nõnunq̃ more græco cũ .s. i fine terminamꝰ: dicit̃ a noſtris teſtis.

Martha cũ .th. aſpirato a græcis ſcribitur: nomen eſt hebreæ fœminæ ꝓprium.

Marpiſſa cũ .i. latino & duplici .s. ſcribit̃. fuit teſte Homero li. viiii. iliados: filia Eueni & ſpecioſa inter paucas nympha: uxorq; Idæ oium illius ſæculi uirorũ formoſiſſimi. fuitq; mater Cleopatræ pulcherrimæ fœminæ & amantiſſimæ uxoris Meleagri. Et ut ſubdit idẽ Homerus cuꝫ eadẽ raperet̃ ab Apolline eius uir Idas arcu ſagittiſq; ſumptis Apollinẽ inuadere non dubitauit. Quã poſtq̃ rapta eſt: parentes Halcyonẽ cognominauerunt: quod mater eã domi deflebat ſortita luctuoſum ac flebile Halcyonis fatum.

Marpeſia cũ .e. abſq; diphthongo & unico .s. atq; .i. latino ſcribit̃. mons eſt teſte Seruio ſuper .vi. æneidos i inſula paro: de quo Virgilius: Quã ſi dura ſilex aut ſtet marpeſia cautes.

Vide Gronov. Liv. xxv. c. 34. Sil. Ital. xvi. 117. Val. Max. 1. 1. 31. Cort. Sallust. Jug. v.

Maſaniſſa prima cũ .a. ſecũda ſimiliter cũ .a. poſt unicuꝫ .s. penultima cũ .i. latino ſubſequẽte duplici .s. ſcribit̃: non enim primũ .s. aliquo pacto duplicari potuit: ut ignari qdam ſyllabarum uoluerũt: cum eius prima .a. poetis breuis ponatur. Ouidius li. vi. faſtorum: 769.

Poſtera lux melior ſuperat maſaniſſa ſyphacem:
Et cecidit telis haſtrubal ipſe ſuis:

At uero ex noſtris conſueuere qdam ſecundũ .a. in .e. cõmutare: ac dicere Maſeniſſam. Nõnulli uero in .i. ſed melius ẽ more græco per .a. q̃q̃ barbarum ſit uocabulũ. Fuit Galæ numidarũ regis filius: cui ſuccedens in regno primo romanis capitalis hoſtis fuit: deinde amiciſſimus effectus uſq; in finem perſeuerauit. De quo oĩa Liuius de ſecũdo bello punico: & maxime li. vii.

Maſſagetæ cũ duplicato .s. & .t. exili ſcribitur: diciturq; in ſingulari maſſagetes: ſunt teſte Plinio li. vii. naturalis hiſtoriæ: nobiles populi ſcythiæ aſiaticæ. Hi cũ per deſerta diſcurrunt: ſanguinẽ ſuoꝝ potant equoruꝫ: dicente Lucano in li. iii. Longaq; ſarmatici ſoluens ieiunia belli.
Maſſagetes quo fugit equo: uolucreſq; geloni.

Et Claudianus in Rufinum: Et q cornipedes in pocula uulnerat audax Maſſagetes. De qbus late ſcripſit Herodotus li. hiſtoriaꝝ .iii.

Maſſilia cum duplicato .s. atq; .i. latino utrobiq;: & unico .l. ſcribit̃: urbs eſt in ſinu galliæ tranſalpinæ: ſeu teſte Solino in narbonẽſi ꝓuincia: a phocenſibus quondaꝫ fugatis perſarũ aduẽtu quadrageſimaquinta olympiade condita fuit. Iuſtinus uero li. lxiii. inquit: Phocenſes coacti exiguitate terræ: mare curioſius exercebãt

piscando mercando:plærūq; latrocinio maris:quod illis tēporibus decus erat:uenientes in sinum gallicum ad hostium amnis rhodani:cuius loci amœnitate capti:reuersi domū sollicitauere plures. Qui tandem duce Proto uenietes:massiliam condidere:ut idem late ꝓsequitur.

Massylia cū duplicato.s.atq;.y.græco subsequēte:& penultima cū unico.l.&.i.latino scribitur:nōnulli uero illud.y.græcū in.u.nostrum cōuerterūt:& massuliā uocauerunt. Quod sæpe fieri in antehabitis ostendim⁹ Hæc teste Seruio super.iiii.æneidos mediterranea est beronicæ ciuitatis libyæ.unde haud longe sunt horti hesperidū:& mons atlas:dicente Didone apud Virgilium eodem in libro:

Hinc mihi massyliæ gentis monstrata sacerdos:
Hesperidum templi custos epulasq; draconi
Quæ dabat.& sacros seruabat in arbore fœtus. Martialis in.x. Nō mea massylius seruat pomaria serpens. Ab hac teste eodē Seruio super sextū æneidos populi dicti sunt massylii:quos alio nomine mauros dicim⁹. Liuius uero li.viii. de secūdo bello punico non mauros sed mauris affines dixit. Hos fuisse ualidissimos testatur Plinius li.v.naturalis historiæ. Ipsi quoq; neq; sellam:neq; fræna quærētes:sed sola uirga cōtenti suos uelociter equos exagitant:dicente Lucano libro.iiii.

Et gens quæ nudo residens massylia dorso:
Ora leui flectit frænoꝶ nescia uirga. Sed hāc gentē bellis fuisse extinctā:dixit Plinius præallegato libro.

Massulii cū duplicato.s.sequēte.u.uocali:& unico.l.scribit̄:populi sunt:q & massylii cum.y.græco scribunt̄ ut in præcedente dictione uidimus.

Mastiche cum.t.exili:subsequente.i.latino:&.ch.aspirato scribit̄ genus est gummi:& teste Plinio libro.xii.naturalis historiæ:gemma est. Laudatissima autem chia:quæ & candida est.

Mathematica secūda cū.th.aspirato:& absq; diphthongo : reliquæ sine aspiratione scribūtur:dici pōt latine disciplinalis.ad disciplinā enim mathematicæ maxime spectant:ut geometria:arithmetrica:musica:& astrologia.sed alia est superstitiosa:de qua in dictione magus uidebimus.

Matuta absq; aliqua aspiratiōe scribitur:ponit̄ ab Homero ꝓ aurora.unde teste Prisciano matutin⁹ deriuat̄. A nōnullis uero græcis λευκοθέα idest alba dea uocatur.

Matthæus cū duplici.t.& secūdo aspirato:subsequēte.æ. diphthongo scribit̄:nomē ē hebræū & uiri ꝓpriuꝫ.

Mauritania cū.t.exili &.i.latino scribit̄:nomē ē regionis cuiusdā in aphrica : deductum a μαυρον : qd̄ est nigrum:eo ꝙ nigros colonos habeat. Estq; in ultimo aphricæ uersus gaditanū fretū: & occidentale oceanū gignitq; simias:dracones:struchiones:& olim plena elephantibus fuit:quos iam sola india gignit.

Mausolus prima cū.au.diphthongo:sequens cū unico.s.&.o.uocali:ultima cū unico.l.&.u. uocali scribitur sic græci:sic Cicero:sic Plinius:& Gellius ꝓ proprio uiri nomine scribūt. At uero poetæ nostri cū ꝓ monumento accipiūt:inter.s.&.o.iterponere unū.e.cōsueuerūt:& dicere mauseolum : ut id Caroli mei arretini: Nunc caria antiquo fuerit spoliata sepulchro. Vel mauseoli nobilis extet opus. Nam fuit eo nomine dict⁹ maritus Artemisiæ cariæ rex:cui iā mortuo amantissima uxor nobile struxit sepulchrū:& de mariti nomine mauseolū uocauit.ut Martialis li.x.epigrāmatum:Marmora pua qdem:sed nō cessura uiator Mauseoli saxis pyramidūq; lege. Quādoq; uero &ꝓ sepulchro addiderūt nōnulli poetæ ante syllabā eius dictiōis ultimam in plurali alterum.e.& dixerūt mauseoleā:ut ideꝫ Martialis li. epigrāmatū primo:Aere nec uacuo pēdentia mauseolea. Et Lucanus li.viii. Pyramides claudāt indignaq; mauseolea. Sane id opus teste Plinio li.xxxvi.naturalis historiæ:inter septē miracula cōputat̄. Quod maximi ei⁹ tēporis sculptores Scopas:Bryas Timotheus:& Leochares pariter cælauere.patetq; ab austro & septētrione sexagenos ternos pedes:breuis a frontibus:toto circuitu pedes quadringentos:undecim attollit̄ in altitudinē:uigintiq; cubitis cingitur colūnis trigintasex.ab oriente cælauit Scopas:a septētrione Bryas:a meridie Timothe⁹:ab occasu Leochares:& ut subdit priusꝙ pagerent:regina Artemisia(quæ mariti memoriæ id opus extrui iusserat)obiit.non tamē sculptores illi recesserūt nisi absoluto:id gloriæ ipsoꝶ tēpoꝶ artiq; monumentū iudicantes: sed ante mortē regina Artemisia teste Gellio li.x.nocticum atticaꝶ monumētū illud diis manibus sacris Mausoli dicauit:fecitq; agona:idest certamē laudib⁹ eius dicūdis:& præmia posuit pecuniæ aliarūq; rerum bonarum amplissima. Ad eas laudes decertādas uenisse dicūtur uiri nobiles: ingenio atq; lingua præstabili Theopōpus:Theodoctus:Naucrites. Sunt etiā q Isocrateꝫ ipm̄ cū his certauisse memoriæ mādauerint:sed eo certamine uicisse Theopompū iudicatū est. Is fuit Isoratis discipulus:&(ut idem Gelli⁹ testatur)extat nūc quoq; Theodocti tragœdia:quæ inscribit̄ Mausolus:in qua eū magisꝙ in prosa placuisse Iginius in exēplis refert

Mazares cum.z.consonante scribitur:fuit Cyri miles.

Mechanicus secūda cum.ch.aspirato:ultima cum.c.exili scribitur.dicit̄ uilis artifex.

Mecisteus abq; aspiratione aliqua &.i. latino:atq;.eu. diphthongo in fine scribitur. fuit teste Homero libro viii.iliados filius Echii:& ex sotiis Aiacis thelamonii.

Medea absque aliqua diphthongo a nostris scribit̄:licet in penultima apud græcos sit ει. diphthongus : sed nos abiicientes.i.solum.e. productam retinem⁹:fuit filia Oetæ regis colchorum ex Hypsea coniuge:quæ Iasonem secuta:ab illo deinde ob Creusam Creontis corinthiorum regis filiam abdicata fuit:ex quo furiis

exagitata filios:quos ex Iaſone ſuſceperat interfecit:atq; athenas aduolans Aegæo rege annoſo nupſit: ex quo filium ſuo nomine Medum ſuſcæpit. ſed cum deide Theſeus Aegæi ex priori uxore filius a longa pegrinatione rediſſet:uidens illum Medea teſte Iuſtino libro.xlii.magnæ uirtutis uirum:& Medum filiũ infantem eſſe:ac maritum ſenem ab Aegæo per diuortium diſceſſit:& in aſiam cum filio deinde perrexit: atque ibi urbem condens:ab eius nomine mediã dixit. A qua tota deinde regio media dicta fuit. Hæc eadeꝫ a poetis nõnunq; dicta eſt Phaſides:ut in dictione phaſis uidebimus. A medea etiam medeides deriuatur. Ouidius libro ſecundo de arte amandi:Non facient ut uiuat amor medeides herbæ.

Media cum.e.abſque diphthongo ſcribitur:regio eſt in aſia contermina aſſyriæ & perſiæ:atque mari hircano:ſic quoque cognominata a Medo medeæ filio.

Medon cũ.e.abſq; diphthongo ſcribitur:fuit teſte Homero li.ii.iliados:filius nothus Oilei ex matre Rhena.

Medeſicaſtes abſq; aliqua aſpiratione uel diphthongo ſcribitur:fuit teſte Homero:filia notba Priami.

Mediſtuticus abſque aliqua aſpitatione a græcis hiſtoricis tranſlatum comperi. nomen eſt magiſtratus qui in campania ſummus habebatur.

Meduſa abſque aliqua diphthongo:& cum unico.s.ſcribitur:fuit filia Phorci ex Cetho coniuge.De qua plene uidebimus in dictione pegaſus.

Megæra prima cum.e.abſq; diphthongo:ſecunda cum.æ.diphthongo ſcribitur:cum pro furia ponitur:primamque ſemper corripit:& ſecundam producit. Virgilius libro duodecimo æneidos:

Dicuntur geminæ peſtes cognomine diræ:
Quas & tartaream nox intempeſta megæram
Vno eodemque tulit partu.

Et alibi:Furiali a ſede megæra. Claudianus ſimiliter de laudibus Stiliconis inquit:Improba mox ſurgit triſti de ſede megæra.

Megara prima cum.e.abſq; diphthongo:ſequens cum.g.ſequente.a.ſcribitur:& primam ſemper producit: ac ſecundam corripit. Fuitq; filia Creontis:dicente Homero libro.xi.odyſſeæ: καὶ μεγάρην κρείοντοσ ὑπερθύμοιο θύγατρα.Eadem fuit uxor Herculis:quam inſaniens interfecit:ut idem Homerus: & Seneca in Hercule furente oſtenderunt.

Megabyzus cum.y.græco:ſequente.z.conſonãte ſcribitur:fuit nobilis perſaunus ex his:qui cũ Dario in magum cõiurauerunt:ut in dictione Darius uidimus.Et fuit Zophyri pater:ut in ea dictione uidebimus:qui Zophyrus filium ſimiliter Megabyzum habuit.q teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.vii.un⁹ fuit ex ducib⁹ Xerxis

Megacles cum.c.exili ſcribitur;fuit teſte Herodoto li.hiſtoriarum primo:uir athenienſis:& fili⁹ Alcmeonis.

Megaleſia cũ unico.l.&.i.latino ſcribit̃:fuerunt ludi magnæ matri deum facti.De quibus Liuius in bello macedonico inquit.M.Iunius Brutus ædem magnæ matris deũ in palatio dedicauit:& ludos ob eam dedicationem factos:megaleſia appellauit:& a mega:quod eſt magnum deductum uocabulum eſt.

Meges cũ.e.abſq; diphthongo ſcribit̃:fuit teſte Homero Phylei filius:& unus ex græcorum ducibus.

Melan cum.e.abſque diphthongo:& unico.l.ſcribitur:dicitur apud non nigrum:ſed nõ niſi in compoſitione utimur:ut melancholia:melancholicus dicitur:aut ſimile.

Melancholicus antepenultima cũ.ch.aſpirato:ſequens cum unico.l.&.i.latino ultima cum.c.exili ſcribitur: componiturq; ex melan:quod eſt nigrum:& cholicus:quod a chole:quæ apud nos eſt bilis deducit̃. Nam ille eſt:qui nigram bilem habet.Et ut refert Cicero libro tuſculanarum primo:Ariſtoteles quidam ait ingenioſos melancholicos eſſe:ut ego me tardiorem eſſe non moleſte feram.

Melanthius cum.th.aſpirato:&.i. latino ſcribitur:nomen eſt uiri proprium. Et unus teſte Homero fuit uir troianus:quem Eurypylus in eo bello interemit.Alius teſte Theochrito fuit paſtor.Alius Quintiliano teſte pictor fuit curapingendi præcipuus.

Melanthia eodem modo ſcribitur:fuit teſte Ariſtarcho ſuper.x.odyſſeæ Homeri:filia Deucalionis ex Pyrrha.

Melas cum unico.l. ſcribitur:nomen eſt nõnullorum fluuiorum. Nam unum eſſe in mygdonia oſtendere uidetur Ouidius:cum ait li.metamorphoſeos.ii.Mygdoniuſq; melas:& trænarius eurotas.Alium eſſe ĩ minori aſia & ſmyrnam circũeuntem Solinus in collectaneis dixit.Alium nauigabilem eſſe in cilicia: & ipſius terninum dixit Plinius libro quinto:hoc eſt ciliciam a pamphilia diuidens.Alium in thracia:ut in eodẽ lib. Plinius idem confirmat.Alium dixit eſſe Plinius li.ii.in boetia:qui a parnaſo profluens:Mineruæ ſacer dicitur a poetis:quia ripæ eius oliuis ſint refertæ:De quo meminit Herodotus li.hiſtoriarum.vii.Aliuꝫ eſſe in ſicilia oſtendere uidetur Ouidius li:faſtoꝝ.iiii.cum de fluminibus:& locis ſiciliæ quæ pagrauerat Ceres loquens inquit:Sacratumq; melam paſcua læta boum.

Melampus abſq; aliqua diphthongo:& cum unico.l. ſcribitur.& declinatur in genitiuo huius melampodis: ſicut huius Oedipodis.Nam nomen compoſitum eſt ex melan:quod eſt nigrum:& πους pes.ob quod ultimæ dictionis declinationem ſequitur.Fuit teſte Homero libro.xv.odyſſeæ filius Amythaonis ex patria argo:qui (ut ait) mantes fuit egregius:iuxta quod Statius libro thebaidos.iii.Amythaone cretus Iam ſenior:

ſed mente uirens phœboq; melampus
Aſſotiat.paſſus dubium cui pronus apollo:

Oraqꝫ cirrhea ſatiaret largius unda. At alii dicũt eum fuiſſe medicũ illuſtreꝫ & filias Prœti helleboro ſanauiſſe. Quod tetigiſſe uidetᷣ Virgilius: cum dixit in. iii. georgicorum: cum de medicinis ꝓ ſæua peſte loqueretur. Nocent artes: ceſſere magiſtri Phylirides chiron amythaoniuſqꝫ melampus.

Meleager abſqꝫ aliqua diphthongo & cum unico. l. ſcribitᷣ: & habet accẽtum in penultima. fuit Oenei regis calydoniæ & Alteæ filius: in natiuitate cuius infert Ouidius pcas tres ab Altea iam labore partus ſoluta uiſas circa ignem ſtamina nentes: & cum flãmis ligni ſtipitem poſuiſſent dixere: omne nati erit æqua cum ſtipite uita. Quod cũ audiſſet Altea illis diſcedentibus ſurgens: ſtipidem igni ſubtraxit: illũqꝫ ne cõbureretᷣ diligenter ſeruauit. Quid uero de eo poſt fuerit: ipſe Ouidius late deſcripſit metamorphoſeos in. viii.

Melibœus cum unico. l. ſequente. i. latino: penultima cũ. œ. diphthongo ſcribitur: pro paſtore ponitur a poetis: & eſt quaſi curam boum gerat.

Melibœa cum eadẽ orthographia ſcribitᷣ: fuit urbs litoralis magneſiæ ꝓpiqua theſſaliæ: ut teſtis eſt Herodo. libro hiſtoriarum. vi. Et fuit patria Phyloctetæ: dicente Lucano li. vi. Precioqꝫ nephandæ Lampados herculeis fortis melibœa pharetris.

Milicerta cum. i. latino & abſqꝫ aliqua aſpiratione ſcribitur: fuit filius Leucotheæ: & Athamantis regis thebarum: cũ quo mater uidens furentem maritũ in mare ſe præcipitẽ dedit. Et cuꝫ apud nos terminetᷣ in. a. apud græcos deſinit in. s. de quo Parthenius poeta græcus: γλαύκω καί νιρει καὶ εἰλινᾶων μελικέρτη.

Melciades cum. c. exili & . i. latino ſcribitur: fuit teſte Herodoto li. hiſtoriarum. vi. uir athenienſis Cypſeli filiꝰ Vel (ut ait Aemilius Probus) Cimonis: qui factus dux belli contra Darium Hyſtapſis filium: mirãda contra illum confecit: ut uidimus in dictione marathon. Habuitqꝫ duos filios Cimonem & Metiochum. Tandem ob crimen peculatus in carcere defunctus eſt: ut omnia de illo Aemilius Probus breuiter collegit.

Melicratum cũ unico. l. & . i. latino & abſqꝫ aſpiratiõe ſcribitᷣ: dicitur uinum coctum cum melle. Nam meli cũ unico. l. apud græcos dicitur mel: & cratum potens uinum.

Melimella in primis habet ſimplum. l. in ultimis duplicatum. Et puto cãnas illas eſſe: ex quibus iam ſaccharũ elicimus. Martialis in primo:

Dulcibus aut certant quæ melimella fauis.

Meliſphyllum ſecunda cum unico. l. & . i. latino: penultima cum. ph. aſpirato & . y. græco: atque cum duplici. l. ſcribitᷣ: dicitur apud nos apiaſtrum: hoc eſt μελισσης: ideſt apis: φῦλλον folium. Nam herba eſt cuius folia ſapiunt mel: uel quia ex illis apes ꝙ facillime mel excudunt. Itaque famelicis apibus conuenire dixit Virgilius libro georgicorum quarto: cum ait: Trita meliſphylla: & cerinthe ignobile gramen. Plinius ſimiliter libro. xx. naturalis hiſtoriæ: Apiaſtrum Iginius quidem meliſphyllum appellat Sed in confeſſa damnatione eſt uenenatum in ſardinia.

Meliloton cũ. i. latino & ſimplo. l. utrobiqꝫ: atqꝫ. t. exili ſcribitᷣ: herba eſt cũ flore: quam teſte Plinio libro. xxi. naturalis hiſtoriæ: ſertulam campanam uocant a ſertis: quæ ex illa fieri cõſueuerãt. Odor eiꝰ croco uicinꝰ eſt Et flos ipſa cãna placet maxime filiis breuiſſimis & pinguiſſimis. Vnde Ouidius. iiii. faſtorum:

Pars thyma: pars rores: pars meliloton amant.

Meliſſus cum. l. & . i. latino atqꝫ duplicato. s. ſcribitur: fuit rex cretenſis antiquiſſimus: qui teſte Didimo in li. narrationis tyndaricæ: ut rettulit Lactantius libro inſtitutionuꝫ primo: primus diis ſacrificauit. Habuitque filias duas Amaltheam ſcilicet: & meliſſam: quæ Iouem puerum caprino lacte ac melle pauerunt. Vnde meliſſa apes dicta fuit: & Amalthea capræ cuiuſdem nomen accæpit. Fuit Meliſſus alius philoſophus ex ſamo inſula Ithagenis filius ab Ariſtotele ſæpiſſime nominatus. fuitqꝫ Permenidis auditor: deĩde præfectꝰ claſſis electus: magna dedit uirtutis documẽta.

Melita cum unico. l. & . i. latino atque. t. exili ſcribitur: inſula eſt in ſiculo mari: haud longe a ſicilia: periculoſo tamen diſiuncta mari: ut atteſtatur Plinius libro tertio naturalis hiſtoriæ: & Cicero libro ſexto uerrinarum In hac etiam fuit oppidum eiuſdem nominis: a quo non longe in ꝓmontorio fanum Iunonis erat: a cunctis ſumma cum reuerentia celebratum.

Melodia ſecũdum rectam traductionem deberet ſcribi in ſecũda cum. œ. diphthongo: ac dici melœdia. Naꝫ componitur ex meli: & ᾠδια cuius prima apud nos in. œ. diphthõgum tranſfertᷣ: ut ſupra uidimus. Sed ut ſeruetᷣ ſonus græcus abiicitᷣ. e. & ſolum. o. retinetᷣ. ſignificatqꝫ dulcem ſonum.

Melobοſis cum unico. l. & . i. latino ſcribitur: fuit teſte Heſiodo nympha oceani & Tethyos filia.

Melpomene cũ. p. non aſpirato ſcribitᷣ: fuit una muſaꝝ: ut uidebimus in dictione muſæ.

Memnon cum. m. ante. n. in eadem ſyllaba ſcribitur: fuit teſte Homero Tithoni filii Laomedontis troiani regis filius. De quo Diodorus ſiculus libro tertio hiſtoriaꝝ: ſcribit Theutamo in aſia regnante: qui uigeſimꝰ a Nino atque Semiramide deſcendit Agammenon aduerſus Troiam: cum græcis bellum mouit: cum iam aſſyrii amplius mille annis aſiæ imperaſſent. Priamus uero bello oppreſſus ab rege Theutamo præſidium (ut poetæ) aſſyriis ſubditus per legatos poſtulauit]. Ille decem milia æthiopum: totidemque ſuſianos cum ducentis curribus duce Memnone ad Troiam miſit.

Erat tũc quoqꝫ Tithonꝰ illius pater præfectꝰ ꝑſaꝝ accæptus maxĩe regi. Mẽnon uero ætate florens ac animi

corporiſq; præſtans uiribus:ea maxime tempeſtate uigebat. Aedificaſſe eum ferunt in ſuſis loco excelſiori regina:q̃ uſq; ad perſaꝝ iperiũ permanſit:mẽnonia ab illo denominata. Strauit & uiã leopherã i eã regiõe quæ adhuc mẽnonia uocatur. Hic cum apud troiam multos græcos in bello occidiſſet:tandem a theſſalis ꝑ inſidias interficitur:cui⁹corpus ab æthiopib⁹ereptũ fuit:& crematũ:ac illius oſſa ad Tithonũ patrẽ delata. Plato uero li.iii.de legibus dixit troiam nõ aſſyriis ſubiectã:ſed illoꝝ potẽtia frætũ. Ait enim: Nemo ꝓfecto ambiget:troianoꝝ exẽplo cõmonitus:q aſſyrioꝝ potentia fræti:quæ a Nino traxit originẽ:bellum i ſe ipſos concitarũt. Erat enim adhuc principatus non contemnenda potentia. Et ſubdit:Aſſyriorum eni principatus particula quædam troiæ potentia fuit.

Memphis cum.i.latino ſcribitur.fuit urbs in ægypto:quam teſte Diodoro ſiculo li.hiſtoriaꝝ.ii. Ogelous rex ægypti condidit:ambit⁹ſtadioꝝ centũ & quinquaginta:urbẽ oĩuꝫ ægypti præclariſſimã opportuniori totius eius oræ loco:ubi nilus in plures ſciſſus ptes efficit formam deltæ:quo fit ut tanq̃ in nili clauſtro poſita aditum præbeat.ꝓhibeatq; ad ſuperiora loca nauigãtibus:& ad cohibẽdaꝫ aquaꝝ inundatiõe uerſus notum aggeres ingentes oppoſuit. Et a ptibus cæteris undiq; effoſſus eſt lacus ingens:ac ꝓfundus:q urbẽ efficit munitiſſimã. Vnde & poſteri reges fere omnes relictis thebis: & regiam habitationem in ea ædificarint. Refertque etiam idem auctor quoſdam dixiſſe denominatam memphim a conditoris filia : aliamq; referemus opinionem in dictione Oſiris.

Menalippe cũ unico.l.&.i.latino atq; duplicato.p.ſcribitur:fuit Antiopes amazonum reginæ ſoror. Hæc ab Hercule capta fuit in bello:quod cõtra amazones geſſit:quã cũ ſorori reſtitueret : accæpit i præciuꝫ reginæ arma & baltheum. Nam hæc quoq; ex eo bello reportare fuerat iuſſus ab Ariſteo. De illa etiam Iuuenalis meminit in ſatyra:quæ incipit Stemmata quid faciunt:cum ait:Tu perſonam menalippes.

Mendenſium cum.i.latino ſcribitur:unum eſt ex nili hoſtiis.

Menechæus penultima cum.ch.aſpirato:&.æ.diphthongo ſcribitur. De uiro hoc meminit etiam Cicero circa finem libri primi tuſculanarum:qui oraculo edito:largitus eſt patriæ ſuum ſanguinem.

Menedemus abſq; aliqua diphthongo ſcribit̃:fuit erethrienſis philoſophus: Phædonis cuiuſdã uiri nobilis filius:ſed pauperis architecti. Alii ſutorem tabernaculoꝝ aiunt fuiſſe:& utrãq; artem Menedemũ didiciſſe cõcedens deĩde ad Platonẽ militiã deſeruit. Fuitq; honeſtate & grauitate celebris:& præcipue auctoritatis in obiurgando. Fuit magnanimus & plane liberalis. Corporis in eo ſene:ut in iuuene ſtatus fuit:athletæ inſtar firmus & ualidus atq; aduſtus. Amabat inter poetas Aratum & Lycophronẽ tragicũ. Maxime ſtudebat Homero.deinde lyricis.deinde Sophocli. Atq; Achæo ſecũdas ptes inter tragicos dabat:Aeſchylo primas Magiſtros Platonẽ & Xenocratẽ pariter aſpernabat̃. Stilponem admirabat̃ ſolũ infinitamq; oratiõis copiã fundebat. Prius habitus ludibrio ab oĩbus:poſtea in tanta fuit oĩum admiratõe:ut ei gubernacula ciuitatis traderent. Et cũ ob calũniam ad Antigonũ ꝓficiſceret̃:nec induci poſſet:ut patriã eriperet: ſeptẽ dies cibo abſtinuiſſe ferũt.& ſic.lxxiiii.ſuæ ætatis ãno aĩam exhalaſſe. Alius fuit Menedem⁹ſimiliter philoſoph⁹Caloti lampſaceni diſcipulus. Hic teſte Hippoboto eo uenerat:ut ſumpto habitu furiæ circũiret dicẽs:ueniſſe ex inferno ſpeculatorẽ peccantium:ut iterato deſcẽdens omnia dæmonibus renũciaret:quæ uidiſſet. Veſtis hæc erat pulla tunica tallaris aſtricta puniceo baltheo:pilleus arcadicus capiti impoſitus:habens itexta elementa.xii.cothurni tragici:prolixa barba:uirga in manu fraxinea.

Menippus cũ.i.latino & duplicato.p.ſcribit̃:fuit philoſophus cynicus genere phœnix. & ut ſcripſit Achaic⁹ in æthicis conditione ſeruus:cuius dominus teſte Diocle fuit Bathus quidam ponticus.&(ut rettulit Hermippus)fuit diurnus fœnerator:& uocatus Hemerodaniſtes. tandem inſidias paſſus:omnia quæ habebat amiſit . ex qua re ſe ſuſpendit. Fuere ſex Menippi. Primus qui de lydiis ſcripſit: Xanthumque breuiauit. Secundus hic ipſe. Tertius ſtratonicus ſophiſta. Quartus ſcupltor. Quintus & ſextus pictores:quorum meminit Apollodorus.

Menalcas abſq; diphthongo & cum.c.exili ſcribitur:nomen ponit̃ a poetis paſtoris ꝓprium.

Meneſthius cum.th.aſpirato:&.i.latino in penultima ſcribit̃:fuit teſte Homero in initio libri ſexti iliados ex arna urbe Arithoi & Philomeduſæ filius:quẽ Paris in bello occidit.

Meneſtheus cum.e.poſt.th.aſpiratum:fuit Petei filius:& Diomedis auriga. Alius fuit athenarum dux Theſei & Phædræ filius:ac frater Demophontis. At uero cum ſcribitur.n.imediate poſt.m.uidelicet Mneſtheus: fuit uir troianus:ut in ea dictione uidebimus.

Meneſtho cum.th . aſpirato ſcribitur : una eſt ex nymphis: quæ teſte Heſiodo in theogonia filia fuit Oceani & Tethyos.

Menœtius ſecunda cum.œ.diphthongo:& penultima cum.t.exili &.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Homero libro undecimo iliados Actoris filius:& Patrocli pater:a quo Menœtiades Patroclus a poetis noſtris ſæpe dict⁹ eſt:ut Ouidius in prima heroidum:ſiue menœtiadem falſis cecidiſſe ſub armis.

Mentor cum.t.exili ſcribitur:fuit in uaſis cælandis mirus artifex . de quo Plinius libro duodecimo naturalis hiſtoriæ: Mentori inquit quotidie teſtimonium perhibet capitolinus Iuppiter : & Diana Epheſia : quibus fuere conſecrata artis eius uaſa.

Quare ait Iuue.i satyra Stémata qd faciũt: Raræ sine mẽtore mẽsæ. & Carolus noster Arretin⁹ ad Cyriacũ:
Parrhasium tabulis uinces: uincesq; cauandis.
Pyrgotelem gemmis: mẽtoraq; in pateris.

Menander cũ.e.absq; diphthongo scribitur: & nõnunq̃ Menandrus etiam traducit᷑: atq̃; primã semper corripit. Ouidius de tristibus:
Fabula iucundi nulla est sine amore menandri.
Et solet hic pueris uirginibusq; legi. Nam fuit hic poeta comicus: & Teophrasti discipulus: atq̃; ab eo teste Pamphila.xxii.cõmentario℞ li.institutus. Qui uel unus: ut ait in hæc uerba Quintilianus de institutõe oratoria li.viii. Meo qdem iudicio diligenter lectus ad cũcta: quæ præcipimus efficienda sufficiat: ita oẽm uitæ imaginem expressit: tanta in eo inueniẽdi copia: eloquẽdi facultas. Ita est omnibus reb⁹ psonis affectib⁹ accõmodatus. hæc ille. Ob quæ putauerat illũ Ouidius ppetuo daturũ: cũ de illo li. de sine titulo dixerat:
Dum fallax seruus: durus pater: improba lena
Vixerit: & meretrix blanda: menãdrus erit. Hũc & apostolus Paulus se legisse indicat: cũ ad corinthios scribens inquit: Vt ait unus ex uestris: Corrũpunt bonos mores cõfabulatiões pessimæ: q uersiculus ẽ Menãdri

Menyllus cum.y.græco & duplici.l.scribitur: fuit uir qdam atheniensis.

Mentha cũ.th.aspirato scribitur: & uocabulũ ẽ græcũ herbæ nobis notissimæ. De qua Plini⁹ li.xix.naturalis historiæ: Mẽthæ inqt nomẽ suauitas odoris apud græcos mutauit: cũ alioqn menta uocaretur. Vnde ueteres nostri declinauerant.

Meonia cũ.e.absq; diphthongo &.i.latino scribit᷑: regio ẽ in minori asia: quæ deĩde lydia a Lydo fratre Tyrrheni cognominata fuit: ut in ea dictiõe uidim⁹. Et a meonia meonis patronymicũ fœmininũ deducitur: ut Ouidius li.ii.de sine titulo: Meonis assyriũ fœmina tinxit ebur. & meonides masculinũ: ut idẽ li.iii.
Aspice meoniden: a quo ceu fonte perẽni
Vatum pieriis ora rigauit aquis.

Mephitis cũ.i.latino utrobiq;: &.t.exili scribit᷑. Nã teste Prisciano li.vii. Mephitis quoq; quod ꝓpriũ ẽ a græco μεφιτις (ut qbusdã uidet᷑) mutatiõe.s.in.ph.translatũ: rationabiliter in.in.facit accusatiuũ. Et proprie teste Seruio sup.vii.æneidos ẽ terræ putor: q de aquis nascit᷑ sulphuratis: & ẽ in nemorib⁹ grauior ex densitate silua℞. Vnde ait Virgi. Lucosq; sub alta Consulit albunea nemo℞: quæ maxima sacro Fonte sonat sæuãq; exhalat opaca mephiti. Et ob hoc Iunonẽ eã eẽ qdã uolũt: quã aerem esse cõstat: ex cui⁹ corruptiõe putor nascit᷑: ita ut dea sit odoris grauissimi. Alii mephiti deũ eẽ uolũt leucotheæ cõnexũ. sicut Veneri Adonis

Menones cũ.i.latino scribit᷑: fuit teste Homero li.x.iliados: Moli fili⁹: & li.ii.dixerat fuisse aurigã Idomenei: & cũ eo ducem nauiũ: quæ uenerãt ad troiam: ipsi Marti (ut ait) Martis arbitrio cõparandũ. Habetq; accẽtum in antepenultima. De quo Horatius in primo carminũ ad Agrippam memor fuit his uersibus:
Quis martem tunica tectum adamantina
Digne scripserit: aut puluere troico
Nigrum merionen: aut ope palladis
Tydiden superis parem:

Mercurius cũ.c.exili scribitur. Nec dictõ græca ẽ: sed latina a mercib⁹ (ut qdã asserũt) deducta. Nã græce hermes dicit᷑: ut in ea dictõe uidim⁹. Fuit Iouis fili⁹ ex Maia Atlantis filia: quã Iuno præ oĩb⁹ pellicibus adamauit: ita ut illũ mox natũ (teste Martiano Capella) suis uberib⁹ allactauerit: sicq; diuĩo lacte perfusus (licet ex mortali fœmina nat⁹) ĩmortalis tamen effect⁹ ẽ. dictusq; deus facũdiæ: mercato℞: palæstræ: furũ: nũtiusq; & interpres deo℞. Eundẽ dicũt ex sorore Venere Hermaphroditũ. Exq; Lycaone Dædalionis filia Autholiũ genuisse. Idẽ p̃cib⁹ Iunonis Martẽ e duris carcerib⁹ liberauit: ut uidim⁹ i dictõe Alœus. Ipe idem Arguꝫ interemit. Prometheum in caucaso religauit. & mille alia: quæ de illo poetæ cõfingunt. Ipe lyrã septichordẽ cõperit. Illi dat᷑ uirga caducea: & tallaria allata sibinnectit: dicente Virgilio in.iiii.æneidos:
Primum pedibus tallaria nectit
Aurea: quæ sublimẽ allis siue æquora supra:
Seu terram rapido pariter cum flamine portant.
Tunc uirgam capit: hac animas ille euocat orcho:
Pallentes: alias sub tartara tristia mittit.
Dat somnos: adimitq;: & lumina morte resignat.
Illa fratus agit uentos: & turbida tranat Nubila.
Addidit etiam his Statius galerum cum ait:
Obnubitq; comas: & temperat astra galero.
De quo Horatius in primo carminum hymnum scripsit:
Mercurii facunde nepos atlantis:
Qui feros cultus hominum recentum

Voce formasti catus:& decoræ
More palæstræ.
Te canam magni Iouis:& deorum
Nuntium:curuæq; lyræ parentem
Callidum quicquid placuit iocoso
Condere furto.& plura.

Meroe cũ.oe.diuisis syllabis scribit̃:est teste Herodoto libro historiaꝝ.ii.& Diodoro li.primo: ĩsulæ cuiusdã nili metropolis:a qua & tota insula nomen assumpsit:quã Cambyses condidit.atq; a matre denominauit. Et(ut subdit Diodorus)insulæ forma scuto ẽ persimilis:atq; magnitudĩe superat cæteras nili insulas. patet enim longitudine stadiis tribus milib⁹:latitudine mille.ciuitates ĩ ea sunt plures:sed cæteris nobilior meroe ab cui⁹uno latere libyã uersus plurimi arenæ cumuli:ab altero ad arabiam posito præcipitia montiũ insulam cingũt.Effodiunt̃ in ea auꝝ:argentũ:æs: ferꝝ:insup & hebenũ fert.Lapidũq; multiplex genus.distatq; a syene teste Plinio li.ii.naturalis historiæ:qnq; milibus stadioꝝ:in qua bis in ãno absumit̃ umbra reꝝ:Sole sc; tenẽte duodecimã partem tauri:& quartãdecimaʒ leonis.Quare dicebat Achoreus ad Cæsarẽ apud Lucanum libro.x.

Ambitur nigris meroe fœcũda colonis:
Læta comis hebeni:quæ quãuis arbore multa
Frondeat æstatem nulla sibi mitigat umbra:
Linea taʒ rectũ mũdi fert illa leonẽ.Cuius incolis teste Põponio li.iii.dimidio ẽ ꝓtensior uita q̃ nostra. Horum fœminæ mãmas hñt grãdes:& æquales ĩfantib⁹.Vnde Iuue.in satyra Exẽplo quodcũq; malo inquit:
Quis tumidum guttur miratur in alpibus.& quis
In meroe crasso maiorem infante mamillam?

Mesana cũ unico.s.scribitur:ciuitas est teste Plinio li.iii.in sicilia ꝓpinqua peloro mõti.fuitq; teste Floro li.ii. cã primi belli punici.& inde mesani eius urbis ciues.

Mespila cũ.i.latino scribit̃:& uocabulum est græcum arboris nobis notissimæ.

Mesopotamia cum unico.s.atq; unico.p.&.t.exili scribit̃:regio est maioris asiæ in medio euphratis & tigris. Vnde & nomẽ assumpsit.nã mesos græce latine mediũ:& potamos:fluui⁹.Itaq; habet tigrim ab oriente:& euphratem ab occidente:a meridie uero babyloniã:& a septẽtrione caucasum.

Mesonyction cũ unico.s.&.y.græco:sequentibus.ct.exilibus:atq;.i.latino in penultima scribitur:tẽpus ẽ mediæ noctis:quasi μέσω:quod est medium & νοκτιων noctium.

Messalina cum duplici.s.& unico.l.atq;.i.latino scribit̃:putant qdam dictionẽ hanc originaliter esse græcam & a messala quod cognomẽ fuit uiri a deuicta messana teste Cassiodoro accæptũ.& fuit fœmina romana filia Barbati Messalæ cõsobrini Tiberii Claudii quinti imperatoris:quæ cuʒ adolescentula esset: ĩpi Claudio seni nupta fuit.Eadẽ tantæ libidinis fuisse fert̃:ut ĩnumeris adulteris se submiserit.& sæpe mutata ueste lupanaria celebrauerit.Quin teste Plinio li.x.naturalis historiæ:& Suetonio in uita Claudii certauit cuʒ scorto famoso ad libidinis actus:seq; meretricem superasse inter diem & nocteʒ quinq; & uiginti cõcubit⁹ affirmauit.Et interrogata respondit:potius labore fessa:q̃ cõcubitu saciata. Quod Iuue.ꝑ plures uersus lepidissime tetigit in satyra Credo pudiciciam:quos qui uoluerit ibidẽ legere poterit:ubi tandẽ cõcludens inquit.Et quod potuit tamẽ ultima cellam Clausit:adhuc ardens rigidæ tentigine uuluæ:
Et lassata uiris nondum satiata recessit.
Tandem teste Cornelio Tacito li.xi.suarũ historiaꝝ Messalina ita fuit libidinis stimulata furore in.C.Siliuʒ iuuẽtutis romanæ pulcherrimum genere nobilẽ:ingenio perspicacem:ꝙ Iuliã Syllanam nobilẽ fœminam eius matrimonio exturbauit:ut uacuo adultero potiret̃. Nec illa furtim: sed multo comitatu ueniebat ad domum:eius gressibus adhærebat:largiebat̃ opes:eum honorib⁹ sublimabat. & cũ iam illa facilitate adulterorum in fastidiũ uersa esset: ne Silius eã adulterã aspnaret̃:nomẽ matrimonii concupiuit.Cũ ergo Claudius sacrificii gratia hostiam iuisset:cũcta nuptiarum solẽnia celebrauit.duxitq; insomnẽ noctẽ licentia cõiugali.Timebãt oẽs principi narrare patrata:reputãtes hebetẽ Claudiũ:& fascinatiõibus uxoris deuictum Reminiscebãtur multoꝝ necis iussu messalinæ factæ.tandẽ cũ longa mora esset principis apud hostiã: dixit Narcissus imperatori:Veniã peto.matrimoniũ Silii & Messalinæ uidit populus & senatus. Et ni ꝓpere reuertaris:tenebit maritus urbẽ.Reuertit̃ ergo princeps:moxq; adulterũ iussit ad se uenire.Cui & Messalinæ custodẽ dedit:traxissetq; Claudiũ Messalina in iudiciũ suũ ni in cædem eius Narcissus properasset: dicẽdo centurioni & tribuno:qui aderat ĩperatorem iubere cædẽ.tribuni ergo ictu necata est: dũ cũ matre ĩ horto esset.fuitq; corpus cõcessum matri.Quæ hoc in loco transferre uolui:ut id Iuuenalis intelligi posset:quod ille in satyra:quæ incipit Omnib⁹ ĩ terris:ĩ hæc uerba explicauit: Sed casto qd forma nocet? Et subdit:Elige qdnam Suadendũ esse putes?cui nubere cæsaris uxor
Destinat.optimus hic:& formosissimus idem
Gentis patritiæ.rapitur miser extinguendus

Meſſalinæ oculis.& reliqua:quæ elegantiſſime pluribus uerſibus exequitur.

Meſſena cũ duplici.ſ.ſequẽte.e. ſcribit᷑.fuit ciuitas græciæ ꝓpinqua pylo:quam teſte Lactãtio ſuper.iiii.thebaidos amyſus amnis interfluit.

Meſthles cum.th.aſpirato ſequẽte.l.ſcribitur:fuit teſte Homero li.ii.iliados:unus ex his ducibus:qui in auxilium troianoꝝ aduentarunt.

Metapontũ abſq; aſpiratiõe ſcribitur:fuit Italiæ oppidũ in ſinu tarentino conditũ teſte Solino a locrenſibꝰ. Et inde metapontini populi:de quibꝰ Herodotus li.hiſtoriaꝝ.iii.meminit.

Metaplaſmus cũ.t.exili ſcribitur:dici põt a noſtris tranſformatio.Nam cõponit᷑ ex meta: quod dicit᷑ trans: & plaſma figmẽtum.unde tranflatio quædam ẽ recti ſolitiq; ſermonis in alterã ſpeciem metri ornatus:uel neceſſitatis cã.cuius ſpecies ſunt q̃plures:ut diuerſis in dictionibꝰ apparebit.

Methaphora cũ.t.exili &.ph.aſpirato ſcribit᷑.dicitur a Cicerone & Quintiliano latine trãſlatio.Fitq; Quintiliano auctore li.viii.de inſtitutõe oratoria:cum nomen aut uerbũ ex eo loco:in quo ꝓprium ẽ:tranſfertur in eum in quo aut propriũ deeſt:aut(ut dixi)quia decẽtius:ubi nihil horũ præſtabit:quod tranſfert᷑ improprium erit.Et a comparatiõe diſtat:eo ꝙ illa comparat᷑ rei:quam uolumꝰ exprimere.hæc ꝓ ipſa re dicitur. Nam comparatio eſt:cũ dico feciſſe quid hominẽ ut leonem.tranſlatio cum dico de homine leonẽ. Huius uis omnis maxime quadruplex uidet᷑:cum in rebꝰ animalibus aliud pro alio ponit᷑. Vt Liuius Scipionem a Catone allatrari ſolitum refert.In aĩa pro aliis generis eiuſdem ſumunt᷑:ut Virgiliꝰ in.vi. Claſſiq; immittit habenas.Aut ꝓ rebus aĩalibus in aĩa:ut ferro an fato metus argiuũ occidit?Aut cõtra:ut Virgiliꝰ li.ii.æneidos:Sedet inſcius alto Accipiens ſonitum ſaxi de uertice paſtor.Quid ꝙ ex his teſte Quintiliano orit᷑ mira ſublimitas:quæ audaciæ proxĩa periculo tranſlatiõis attollitur. Cum rebus ſenſu carentibꝰ actum quẽdam & animos damus.Qualis ẽ id Virgilii in.viii.Pontem indignatꝰ araxes. Et illa Ciceronis ꝓ Ligario Quid enim tuus ille Tubero diſtrictus in acie pharſalica gladius agebat?cuius latus ille mucro petebat.Qui ſenſus erat armoꝝ tuorũ?Duplicat᷑ interim hæc uirtꝰ apud Virgi.cũ ait in.vii.Ferrũq; armare ueneno.Nam & uenenũ armare:& ferrũ armari:tranſlatio eſt.

Metallũ cũ.t.exili & duplicato.l.ſcribitur:dici põt apud nos perſcrutatũ.Nã a μεταλλω uerbo græco:qđ apud nos perſcrutor dici põt:certiſſime deriuat᷑.Vnde dicebat Iuppiter apud Homerũ: μήτε συ ταῦτα ἕκαςα διείρεω μήτε μετάλλα.Ad quem Iuno reſpondens ait: και λιηνσε παρος γ᾽ου τηρομαι ὄυτε μεταλλω

Metis cũ.t.exili &.i.latio ſcribit᷑:fuit teſte Heſiodo ĩ theogonia nympha q̃dã una ex filiis Oceani & Tethyos

Methymna penultima cũ.th.aſpirato ſequẽte.y.græco:ultima cũ.m.ante.n. ſcribit᷑.Ciuitas ẽ ĩ leſbo optimũ uinum bibẽs.Ouidiꝰ in primo de arte.Gargara quot ſegetes:quot habet methymna racemos . & inde methymnæus cũ.æ.diphthongo in penultima deducit᷑.Virgi.in.ii.georgicoꝝ:Non eadẽ arboribꝰ pẽdet uindemia noſtris:Quã methymnæo carpit de palmite leſbos.Ouidius in.xi.metamorphoſeos.
Et methymnæi potiuntur litore leſbi.

Metatheſis ſecũda cũ.th.aſpirato:& ultima cũ.i. latino ſcribit᷑:dicit᷑ ad uerbũ trãſpoſitio. Nam meta trans:& θέσισ poſitio.Fitq; apud poetas cuꝫ unica littera neceſſitatis cã ex uno dictiõis loco in alium tranſponit᷑. Virgi.in.x.At tibi tymbre caput euãdrius abſtulit enſis.Nã dixit teſte Seruio thymbre pro thymber.Apud oratores uero fieri dicit᷑:cum aĩos iudicum in res præteritas tranſfert.

Metamorphoſis cũ.t.exili &.ph.aſpirato ſcribit᷑:dicit᷑ a noſtris trãſformatõ.Nã cõpoſitũ ẽ nomẽ ex meta qđ ẽ trãs:& morphoſis mutatio.Vnde & nobile illud opus Ouidii ĩſcribit᷑ metamorphoſeõ.i.de trãſformatõibꝰ

Methpna cũ.th.aſpirato ſcribitur.Vrbs eſt litoralis in peloponneſo.

Metalepſis cũ.t.exili &.p.ante.s.ſequẽte.i.latino ſcribitur:figura ẽ quã teſte Quintiliano li.iii.de inſtitutiõe oratoria nos uarie tranſlatiuã:tranſumptiuã:trãſpoſitiuã uocamꝰ.Nã ex meta: & λῆψισ:quæ ẽ accæptio cõponit᷑.Fitq; cũ aliqua dictio aliud a ſua propria ſignificatiõe ex his: quæ præceſſerunt denotat.Virgi.in Tityro:Poſt aliquot mea regna uidẽs mirabor ariſtas.hoc ẽ ſegetes.& ſic æſtates:& ob id annos.

Methodus cũ.th.aſpirato ſcribitur:ut in antehabitis uidimus.dicit apud nos uiam:quæ ꝓ ratione ſumitur. Virgilius in primo georgicorum:
Ignariſq; uiæ mecum miſeratus agreſtes.

Metonymia ſecũda cũ.t.exili:ſequens cũ.y.græco:penultĩa cũ.i.latino ſcribitur:dicit᷑ a Cicerone denõinatio ut Bacchꝰ ꝓ uino:Ceres ꝓ pane.Terẽtiꝰ ĩ eunucho:Sine Cerere & Baccho friget Venus.Et ĩ andria:Fac periculũ.i.experiẽtiã:q̃ ex periculis grãdis accipit᷑.Ad idẽ.i.Virgilii:Iã ꝓximꝰ ardet Vcalegon.i.domꝰ Vcalegonis.Dicimꝰ ẽt ꝑ hãc figurã pigrũ frigus:qa hoĩes pigros facit:pallidum timorẽ:eo ꝙ pallidos hoĩes reddat

Metiochꝰ cũ.t.exili &.i.latio:atq;.ch.aſpirato ſcribit᷑:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.vi.filiꝰ Melciadis atheniẽſis nõ ex Hegeſiphyle filia Oloris regis thraciæ:ſꝫ ex priore defũcta:cuiꝰ nomẽ nõ explicat Herodotꝰ:Et ut pergit idem auctor cũ hic a phœnicibꝰ caperet᷑:& Dario perſaꝝ regi:cõtra quẽ pater bellũ agebat præſentaret᷑:in nullo prorſus læſus fuit:ſed eũ donauit Darius pulcherrimo palatio multis poſſeſſionibꝰ & diuitiis:quin & uxorem Perſam illi dedit:ex qua fœliciter libros ꝓcreauit.

Metrum cum.t.exili scribit᷑:dicitur a nostris mensura:qua quia uersus cōmēsurantur:græco etiam uocabulo a nobis metra dicūtur.Sūtq; eius genera multiplicia:de qb⁹diu⁹Augustin⁹i musica absolutissime,psecut⁹ē

Metrodorus cū.t.exili scribitur:interpretari pōt mēsuræ donum:uel mēsuratū donū:fuit atheniensis pictor: idemq; philosophus:& in utraq; scientia teste Plinio li.xxxv.naturalis historiæ:magnæ auctoritatis. itaque cum.L.Paulus deuicto Perse petiisset ab atheniensibus:uti sibi q̄probatissimu; philosophū mitterent ad erudiendos liberos athenienses:Metrodoꝝ elegerunt:professi eundem in utroq; desiderio præstantissimū Quod ita Paulus quoq; iudicauit.

Metrocles cu;.c.&.t.exilibus scribitur:fuit philosophus maronites:frater Hipparchiæ:auditor primo Teophrasti:deinde Cratis thebani leuiri sui.Obiit senex a seipso suffocatus.

Metropolis absq; aliqua aspiratione scribit᷑:dici pōt ad uerbum matricia ciuitas.Nā cōponit᷑ ex μητηρ:quæ est mater.& πόλισ:ciuitas.Et inde metrapolites is dicitur:q ei ciuitati sacerdotio præest.

Myia prima cū.y.græco &.i.latino unam facientibus diphthongon scribitur.dicit᷑a nostris musca. Quā sane dictionē cum aliis dictionib⁹compositam nos eo modo semper transcribim⁹:ut cynomyia.i.canina musca: quēadmodum in ea dictiōe uidimus.Est itaq; musca animal imundissimū:& prorsus sine memoria. Et ut testis est Plinius li.xxi.naturalis historiæ:mons qdam est in creta carma nomine nouem milia passuu; ambitu: intra quod spatium muscæ non reperiūtur.natūq; ibi mel nusq̄ attingunt.

Mycale cum.y.græco &.c.exili:atq; unico.l.scribitur:fuit teste Herodoto libro historiaꝝ primo ciuitas apud Ioniam:ubi est panioniū:ut in ea dictione uidebimus.Fuit etiā cuiusdam concubinæ nomē: ut Iuuenalis in satyra Si te propositi:Sed tua nunc mycale.

Mycalessus cum.y.græco &.c.exili:atq; unico.l.& duplici.s. scribitur.puto regionem fuisse boetiæ: cum dicat Homerus de boetia tractans lateq; diffusam mycalessum.

Mycenæ prima cū.y.græco:& sequēs cū.c.exili &.e.absq; diphthongo scribit᷑:urbs fuit teste Plinio li.iiii.naturalis historiæ in achaia:hoc est in argolica achaiæ regiuncula: sic quoq; cognominata teste Porphyrio in secundū iliadis Homeri librū a Micena nympha laconica.Fuitq; Agamēnonis patria & regnū:dicente Virgilio:Eruet ille argos:agamēnoniasq; mycenas.Ponit᷑ a poetis etiā nōnunq̄ in singulari.ut Virgi.i.v.æneidos:Argolicoue mari depræhensus & urbe mycenæ.ubi dixit Serui⁹declinari mycene mycenes:sicut Agaue Agaues.Vel latina declinatione mycena mycenæ.

Mycerinus prima cū.y.greco:sequens cū.c.exili:penultima cū.i.latino scribit᷑:fuit teste Herodoto fili⁹Cleopis regis ægypti:post quem & ipse in ægypto regnauit.

Micythus prima cū.i.latino:sequens cū ypsilo:& cū.c.exili ultima cum.th.aspirato scribitur:fuit uerna Anaxilei procuratoris reginoꝝ:& causa magnæ cladis tarentinorum.

Mycone prima cū.y.græco:sequens cū.c.exili scribitur:insula est una ex cycladibus uicina delo:ita ut Apollo ipsam delon ꝑ mare errantem(ut dixit Virgilius in tertio)Mycone gyaroq; reuinxit.

Microcosmus cum.i.latino:& absq; aliqua aspiratiōe scribitur:dicitur minor mundus.Nam componitur ex μικρός:quod est paruus.& κόσμος mundus.

Micrologus eodē mō scribitur:& dicit᷑ paruus sermo:uel etiā ꝑua ratio.Nam utrūq; logos designat.

Micropsychos penultima cū.y.græco:& ultima cu;.ch.aspirato scribitur:dicitur pusillanimus.Na; a ψυχή: quæ est anima componitur.

Midas cū.i.latino scribitur:& a nōnullis absq; finali.s.fuit Gordiæ bubulci filius:& rex phrygū:q cūctorū pene regū opes pecuniæ abūdantia antecessit.de quo Herodotus in li.historiaꝝ:& Iustinus li. epitomatū.xi. plura scripserūt.Quin & Ouidi⁹similiter li.xi.metamor.illi⁹fabulā elegātissime ē,psecutus. Ita ut cū ultio inter Apollinē & Marsyam decertantes in canēdo iudex cōstitut⁹ esset:& ipse ex hebeti ingenio ꝓ Marsya sentētiā ferret:asininis auriculis a Phœbo deturbat⁹ē:ut tetigit etiam in prima sua satyra Persius.

Mydon cū.y.græco scribitur:fuit teste Homero in. v. iliados auriga Pylæmenis ducis paphlagonum : quem Antilochus Nestoris filius in bello troiano occidit.

Mygdonia prima cū.y.græco:sequēs cū.g.ante.d.penultima cū.i.latinoscribitur:regio ē macedoniæ litoralis:incipiens ab ænea ciuitate crassææ:quæ teste Herodoto in.vii.historiaꝝ ab oriēte ē illi cōtermina:& usq; in thermopontū seu thermicum sinum(ut alii uocāt),ꝓtenditur. In hac Niobe in saxum conuersa cōspicit᷑. ut Ouidius in.xiiii.epistola heroidum:

Quæq; superba parens saxo per corpus aborto:

Nūc quoq; mygdonia flebilis astat humo.Et Sappho in epistola ad Phaonē:Quæ mihi mygdonii marmoris instar erant.Iuxta hāc est insula mygdon:de q̄ meminit Iuue.i.iii.satyra cū dixit.Ast hic mygdone relicta

Mygdonus eodē mō uti superior scribitur:fuit frater Otrei.ac teste Porphyrio super tertiū iliados Homeri librū ābo fratres Hecubæ uxoris regis Priami:& Cissei filii.Ambo reges i thracia:& Patrueles Polymestoris & a Mygdono ei⁹fili⁹Chorebus mygdonides.Nā teste Seruio patronymicū ē:quia si gentis esset:mygdonius diceret᷑.Nam(ut ait)nullum gentis patronymicum in des.exit.

Miletus cū.i.latino & unico.l.atq;.t.exili scribit᷑:fuit teste Plinio li.v.naturalis historiæ:urbs in ionia atq; eius

regionis

regionis caput.in qua teste Seruio super.iii.georgicorum Virgilii lana optime tigebatur: a qua milesia uellera dicta eius cesemus.ut Virgilius in.iiii.georgicorum:Milesia uellera nymphæ Carpebãt.Alia fuit teste Home. li.ii.iliados in creta.Alia in lesbo:a qua nõnulli magis milesia dici uellera uoluerunt.

Mily prima cum.i.latino:sequens cum.y.græco scribitur:fuit teste Herodoto locus in asia:qui ante solyma uocabatur:quem lycii incolunt.

Mylitta prima cũ.y.græco:sequens cũ unico.l.&.i.latino:atque subsequẽte duplicato.t. scribitur:dicitur teste Herodoto li.historiarum primo:assyriorum lingua Venus.

Milo cũ.i.latino & unico.l.scribitur:fuit uir crotoniẽsis athleta illustris:& q supra humanas uires fecisse dicitur Nam taurum in olympico certamine ictu nudæ dextræ occidisse traditur:& per stadiũ in humeris sine fatigatione portasse:totũque die(quo illũ mactauerat)comedisse.Hũc teste Gellio li.xv.noctiũ atticarũ in chronicis scriptum ẽ:Olympiade primum coronatũ esse.Exitũque habuit uita miserandũ:& mirandũ:ut idẽ late persequitur Et Valerius de mortibus non uulgaribus.

Mimas cũ.i.latino scribitur.mons est in minori asia:ut ostendit Homerus in hymnis.In quo cũ Bacchus mirum ĩ modũ a mulieribus celebraretur:dictæ sunt bacchantes mimallonides.

Mimallonides cũ.i.latino & duplicato.l.scribitur:cognomẽ fuit bacchantiũ mulierũ deductũ a monte minoris asiæ:q mimas uocatur:de quibus Ouidius de arte amandi li.i.tetigit:Ecce mimallonides sparsis ĩ terga capillis.

Mimus cũ.i.latino scribitur:dici põt a nostris effictor.Nam a μιμοῦμαι:quod est imitor deriuatur:& uel ĩtra uel extra scænam gesticulationes quasdam exercebat:quibus gestis hominum ac naturas effingens:lætissimis sententiis populum in risum cõuertebat.

Minerua cũ.i.latino scribitur:nec dictio græca est:ut quidam ignari putauerũt:sed latina:cuius interpretationẽ dixit Balbus apud Ciceronẽ in secũdo de natura deorum: quasi uim minetur.Nam græce quoque Pallas dicitur: ut ĩ ea dictione late uidebimus.Et a uerbo παλλω:quod ẽ uibro:deducta ẽ:eo quod hastam uibrare & docuerit: & consueuerit:Vnde palladiũ eius simulachrũ dictũ fuit:quod romæ in æde Vestæ fuisse ostendit Plinius li. vii.naturalis historiæ.Nam cũ laudes summas.L.Metelli eius fœlicitatẽ ĩdicãtes enarrasset:quod nulli alii post romam cõditã cõtigere:subdit hæc oĩa abunde uno casu refutari possunt:quoniã is Metellus orbã luminibus exægit senectã amissis ĩcẽdio cũ palladiũ raperet ex æde Vestæ memorabili cã:sed euentu misero. Quo fit ut infœlix quidẽ dici non debeat:fœlix tamẽ esse nõ possit.Tribuit ei populus romanus quod nulli alii abs cõdito æuo:aut quotiens in senatũ iret:curru ueheretur ad curiam.Magnum ei & sublime:sed pro oculis datum de quo certa intellexit Iuuenalis:cum ait in.iii.satyra:

Da testem romæ tam sanctum quam fuit hospes
Numinis idæi:procedat uel numa:uel qui
Seruauit trepidam flagranti ex æde mineruã.Fuit nãque hospes numinis idæi.Scipio Nasica eius.Cn.Scipionis filius:teste Liuio li.ix.de secũdo bello punico:qui cũ.P.Scipione patre maioris Aphricani ĩ hispania cæsus est dictus Nasica:Donato teste in arte maiori cũ de agnomine tractat: quia maiores nares habuit. hic teste Plinio li.vii.naturalis historiæ:& eius nepote de uiris illustribus cũ adolescens esset:uir optimus oĩum romanorum iudicio senatus & populi decretus ẽ.Quare idæã matrẽ pessimunte uenientẽ nõ mõ in urbẽ:uerũ a mari ĩ palatium detulit. Procedat Numa:qui teste Liuio lib.i. ab urbe:secũdus fuit romanorũ rex e curibus sabinis claro oppido natus:Pompilii filius suo sæculo iustitia & religione clarissimus:plene ius diuinũ & humanũ nouerat.Quare dixit Ouidius in.xv.metamorphoseos:

Destinat imperio clarum prænuntia ueri
Fama numã.hãc tantã prudentiã natura portẽdit:cũ prima fuerit ætate canus:uel procedat qui seruauit a flammis illæsam trepidã mineruã quæ lignea erat:& facile ab igni cõburi poterat:quo sane incẽdio luminibus orbatus euasit.Quare dixit idẽ Iuue.in satyra Credo pudiciciã:Dicite uos neptes lepidi cæcique metelli: quando scilicet mineruam per flãmas ex flagranti æde.s. Vestæ eripuit.Vnde Liuius in.vi.belli punici secũdi incendium describẽs quo tabernæ argentariæ arserũt:subiunxit cõpræhensa postea priuata ædificia:neque eni tũc basylicæ erãt cõpræhensæ latomiæ:forũque piscarium & atriũ regum ædes uix Vestæ defensa est:sed ut puto aliud fuit eius ædis incendium uel forte alterius.

Minyæ prima cũ.i.latino:alia cũ.y.græco scribitur:fuerunt thessaliæ populi qui teste Orpheo ĩ argonautica Iasonẽ ad colchos proficiscentẽ secuti sunt:unde ait Ouidius in initio septimi metamor.Iãque fretũ minyæ pegasea puppe secabant.Quare dixit Lucanus in.vi.thessaliam describẽs:Vnde minyæ gens cognita remis.

Minyæus eodẽ modo uti superior dictio scribitur:fluuius est a thessalia ueniens:qui teste Homero in.xi.iliados:oppido arenæ uicinus hostia mari facit.

Minos cũ.i.latino scribitur:fuit Iouis filius ex Europa:ut poetæ fere oẽs asserunt.Alii uero nõnulli affirmãt cũ nõ Iouis:sed Xanthi regis cretensiũ ex Europa filiũ fuisse.cui in regno successit.Herodotus uero in li.historiarũ primo:de illo loquẽs dixit cũ fratre Sarpedone de regno cretæ dissensisse:sed illo fugato regnũ obtinuisse.idem teste Aristotele in æthicis & politicis primus cretẽsibus leges dedit.

Minotaurus cũ.i.latino &.t.exili scribitur:dictio est composita ex Minoe & tauro: quasi Minois taurus. Nã ut

scribit Homerus li.viii.odysseæ:cũ Minos bello cõtra athenienses & megarenses:q Androgeuȝ filiũ intere merant detineret: Pasyphæ eius uxor a Venere:quæ in sobolẽ Solis irata erat:ad infaustuȝ amorẽ formosi tauri cõpellitur:cum quo arte Dedali in uacca lignea corio amatæ uaccæ circũposita cõcubuit:ac grauida facta Minotaurũ genuit:dicente & Virgilio in.vi.æneidos.

Contra elata mari respondet gnosia tellus
Hic crudelis amor tauri suppostaq; furto
Pasyphæ:mixtumq; genus ꝓlesq; biformis
Minotaurus inest:ueneris monumẽta nefandæ.Idem in bucolico.
Et fortunatam si nunq; armenta fuissent
Pasyphæn:niuei solatur amore iuuenci.

Quod cũ resciuisset Minos monstruosum filiũ ex uxore natũ:qa media parte hõ:& altera media taur⁹erat illum in labyrintho cõclusit:dicente etiam Ouidio in.viii.metamorphoseos:

Quo postq; geminam tauri iuuenisq; figuram
Clausit:& actæo bis pastum sanguine monstrum
Tertia sors annis domuit repetita nouenis.

Nam uictis atheniensibus iussit Minos in uindictam Androgei illos quotãnis septẽ ex filiis dare:quos minotauro deuorandos præbebat:dicente Virgilio in.vi.Tum pen dere pœnas Cecropidæ iussi:miserũ septena quotãnis Corpora natoꝶ:stat ductis sortibus urna.Et(ut non nulli ferũt)primis tribus ãnis plæbeiorũ natos:secũdis tribus ãnis populares: tertiis uero nobiles exhibue rũt:inter quos Theseus sorte missus adiutorio Ariadnes minotaurũ interemit:& ex ipso labyrintho euasit ac clam diffugiens Ariadnen & Phedram sorores & minois filias transportauit:ut uidim⁹i dictiõe Ariadne

Minturne cũ.i.latino &.t.exili scribitur:fuit oppidum in campania habẽs ꝓpinquas paludes:in quib⁹Mari⁹ cũ Syllæ rabiẽ effugeret delituit.De quo Iuue.in satyra Oĩbus in terris inqt:Exiliũ & carcer minturnarũq; paludes:Et mẽdicatus uicta carthagine panis:de Mario loquit':sed subobscure quædã tangit:quæ expla natione indigent:itaq; ꝓ loci huius declaratione traducẽdũ duxi id Plutarchi quod in uita Marii ad rẽ hãc spectare uidet':cũ narrauerit Plutarchus discessum Marii ex minturnis:q fere nudus & omni auxilio desti tutus abscessit:& delatũ eũ ad ænariam insulã dixerit: ubi Graniuȝ & amicos alios quosdã cõperit:ꝓsequit' queãdmodũ cũ illis ad Hiempsalẽ numidaꝶ regẽ ꝓ auxiliis nauigare decreuerat:Sed oĩm egẽs cũ & aquæ inopia grauaret':ericem usq; siliciã maxime aquatũ uenit:ubi a locis eius quæstore nõnullis ex sotiis amissis uix ipse euadere potuit:quin cõpræhenderet'.Sed ad nauẽ reduct⁹ad meningam inde insulã nauigauit:in qua certitudine suscæpta de salute filii:q cum Cethego erat paulũ respirauit:interim uenit in mẽteȝ petere carthaginẽ:& hoc iõ quia erat libyæ & eius urbis præfect⁹Sextilius uir qdem romanus sibi diu cognit⁹ qui licet a se hactenus neq; grata neq; ingrata suscæpisset:sperabat tamẽ illũ quadã cõmiseratiõe in se cõmotu rum:& sibi ad minus in cõmeatu præsidio affuturũ:qre carthaginẽ attingens cũ paucis sotiis naui egressus est.Quod cũ Sextilius præfect⁹persensisset:statim obuiã Mario lictorẽ emisit:q illi quoq; nũtiaret ex aphri ca q̃primũ discederet:quod si secus faceret:uelle se decretis senatus obtẽperare:& romanoꝶ hostẽ habere Quib⁹a lictore auditis magna Marius mæsticia afficit':& ingenti dolore cõfract⁹ imobiles in lictorẽ oculos defixit:ac diu ĩtra silẽtiũ se cõtinẽs:repẽsitabat casus acerbitatẽ:& cõmeatus necessitatẽ cõsiderabat.Sȝ instã te lictore ac iterrogãte qd præfecto respõderet.Mari⁹ tũc suspiriis ab alto pectore tractis:& atrocis oculos ĩ lictorẽ ĩtẽdẽs:in hæc tandẽ uerba prorupit:nuntia Sextilio te uidisse.C.Mariũ in ruinis carthaginis seden tẽ:exulẽq; & panẽ mẽdicãtẽ.Nec plura dicẽs ad nauẽ q̃primũ rediit. hæc ex Plutarcho traducere uolui:ut id Iuue. intelligi possit:Et mẽdicat⁹uicta carthagine panis:hoc est apud carthaginẽ uictã:qa ĩ ipsius cartha ginis ruinis nec impetrare ualuisse.

Myoparo cũ.y.græco scribit':genus ẽ nauis qua piratæ uti cõsueuerãt:a qua & ipi myoparones uocati sunt.

Myoparones cum.y.græco scribitur:dicti sunt piratæ ut in præcedenti dictione uidimus.

Myophones cum.y.græco scribit':dicit' myon.i. murium interfector:quo nomine nonnulli aconitũ uocaue re:ut in ea dictinoe uidimus.

Mipsæi prima cum.i.latino:sequens cũ.ps.sequente.æ.diphthõgo scribitur: populi sunt thraciæ:ut ostendit Herodotus in.iiii.historiarum libro.

Miraciũ cũ.i.latino &.c.exili scribitur.Nõnũq; ab antiqs habitũ est in usu:& adolescentulum denotat.

Myriandrus prima cũ.y.græco:sequens cũ.i.latino scribitur:nomẽ est uiri ꝓpriũ:qđ decẽmilia uir significat

Myrica prima cũ.y.græco:sequens cũ.i.latino & ultima cũ.c.exili scribit':genus est uirgulti humilis: ut dixit Seruius:quod apud nos genestam qdam dici putant.Ideo ait Virgilius in bucolico:humilesq; myricæ.

Myrmix prima cum.y.græco sequens cum.i.latino scribit':dicitur apud nos formica.

Myrmidones prima cũ.y.græco:sequẽs cũ.i.latino scribitur:populi fuerũt thessaliæ a myrmidone Iouis filio & eoꝶ duce cognominati:ut scripsit Heratosthenes.Seruius uero super.ii.æneidos librũ:dicit fuisse in at tica regione puellã Myrmionen nomine:ob solertiã & castimoniã Mineruæ gratã: quæ cũ aratrum ĩ odiuȝ Cereris a Minerua cõditum hominib⁹demõstraret:a turbata Minerua in formicam uersa fuit : quæ græca

lingua myrmix dicitur:quam damnauit ut nunq̃ desisteret a congregandis granis:sed qa adueniente peste in ægina insula ex formicis deinde populi restituti sunt:ut late narrauit Ouidi⁹libro metamorphoseos:populi illi dicti sunt myrmidones.

Myrmilon eodē mō ut superior dictio scribit̃:fuit histrionis nomen ut Iuuenalis:Aut myrmilonem ex prima infans:& a myrmice quæ latine formica dicit̃:quasi ferans micam descendit.

Myron cū.y.græco scribitur:fuit teste Plinio li.xxiiii.naturalis historiæ:statuarius Eleutheris natus:& Hegesiladis discipulus.Est etiā myron apud græcos quod a nostris unguentū dicit̃:& ut dixit Plinius in initio libri.xiii.unguenta qs prim⁹inuenit nō tradit̃:Iliacis tēporibus nō erāt nec ture supplicabit̃:cedri tantum & citri suoꝝ fruticū & in sacris fumo cōuolutū in nidorē uerus q̃ odorē nōuerāt:iam rosæ succo recæpto.Et subdit primū quod equidē inueniā castris Darii regis expugnatis in reliquo eius apparatu Alexāder cæpit scrineū unguentoꝝ.Et in sequentib⁹inquit:unguentis cognomina dederūt aliis patriæ aliis succi:aliis arbores:aliis causæ:& ut alibi ait:fuit unguentaria uoluptas etiā a romanis inter laudatissima:atq̃ etiam honestissima uitæ bona admissa.

Myrapia prima cū.y.græco & penultima cū.i.latino scribit̃:genus ē pyroꝝ sic quoq̃ teste dictoꝝ Plinio lib.xv.qa odorem gratissimum gerunt:unde a myron deducit̃:quasi odorem redolentia.

Myrobalanū cū.y.&.o.ante.b.&.a.ante.l.scribit̃:fructus est teste Plinio li.xii.naturalis historiæ: arboris quā helitropiū uocāt:magnitudine auellanæ nucis Cōmunis trogoditis:& thebaidi:& arabiæ:quæ iudæam ab ægypto disterminat.Noscentib⁹unguēta cognitus:ut ipō nomine apparet.Nam μύρον unguētū designat & βάλανος nucē seu glandē:unde alio in loco de quodā palmarū fructu iquit rotundi sunt: & q̃ balanis similiores:& illū esse puto:quē alibi phœnicobalanum uocauit.

Myronides prima cū.y.græco scribit̃:nomē fuit ꝓprium uiri atheniensis.

Myrtus cū.y.græco &.t.exili scribit̃:& non cū.th.aspirato ut qdam putauerūt:arbuscula ē nobis notissima: &(ut dicūt poetæ)Veneri sacra:& hoc teste Seruio super.ii.georgicoꝝ:uel quod gaudet litorib⁹: & Ven⁹ de mari dicit̃ ꝓcreata:uel quod(ut medicoꝝ indicant libri)apta ē mulieꝝ necessitatib⁹ plurimis:eadē teste Plinio in.xv.naturalis historiæ:primū Celænis i Elpenoris tumulo uisa tradit̃ & eodē libro ait: uirgæ quoq̃ eius gestatæ uiatori pediti in longo itinere ꝓsunt.hac etiā coronabant̃ ouātes:ut uidebim⁹ in dictiōe stēma

Myrsus prima cū.y.græco scribit̃:fuit pater Candaulis:ut in ea dictione uidimus.

Myrsilus prima cum.y.græco:sequēs cū.i.latino scribitur:fuit teste Herodoto libro historiaꝝ primo:ille idē qui & Candaules dictus fuit.

Myrtilus prima cū.y.græco:sequens cū.t.exili &.i.latino:ultima cū unico.l.scribitur:fuit teste Iginio in li.de astronomia poetica Mercurii fili⁹ ex Clytia:& Oenomai regis bellidis:& pisæ auriga:a Pelope ī mare proiectus:unde pelagus myrtoum nomē assumpsit:ut in dictione Hippodamia uidimus.

Myrtoū cū.y.græco &.t.exili scribit̃:Pelagus est pars maris ægæi nomen ab Myrtilo accipiens:q ī illo ꝓiect⁹ fuit.Horatius in primo carminum:Myrtoum pauidus nauta secet mare.

Myrrha cū.y.græco & duplicato.r.atq̃ secūdo aspirato scribitur:fuit Cynaræ cyproꝝ regis ex Concrea coniuge filia:quæ id illa ꝓcurante a patre inscio effecta grauida:atq̃ deinde recognita:eius iram i sabæā diffugit:ubi deoꝝ cōmiseratiōe in arborē sui nominis transformata fuit.Cuius pariēdi tpe instante:& agente solis calore Adonē peperit:quē nymphæ liquorib⁹unxere maternis:atq̃ adhibita diligentia nutriuere:ut late oīa pertractauit Ouidius li. metamorphoseon.x.hāc arborem referente Plinio li.naturalis historiæ.xii.in eisdē siluis cū ture permixtā nasci tradidere nōnulli:plures separatim:& multis in locis arabiæ gignitur.Estq̃ arboris altitudo ad qnq̃ cubita:nec sine spina:caudice duro & intorto:crassiore q̃ turis.Et(ut ipē Plinius dixit)nō dant ex myrrha sabæi portionē deo quoniā & apud alios nascitur.

Myrrhina cū.y.græco & duplicato.r.atq̃ secūdo aspirato sequente.i.latino scribit̃:Nonnulli uero ex latinis illud.y.græcū in.u.nostrum conuertunt ac scribunt murrhina : quā humorem subterraneū esse dixit Plinius libro xxxvii.naturalis historiæ:& sub terra calore densatū:dixitq̃ habere nitorē poti⁹ q̃ splēdorē.Sed in precio uarietatē coloꝝ esse subinde circūagentibus se maculis in purpurā candoreq̃: & tertiū quendaꝫ ex utraq̃ ignescentē ueluti per transitū coloris purpuræ:aut rubescentē lacteo.Sūt q maxime in his laudāt quosdā coloꝝ repercussus:quales in cælesti arcu spectant̃:maculæ pingues placēt:translucere qcq̃ aut pallere uitium ē.Et(ut idem auctor ait)myrrhinā primus ī urbē Pompei⁹ ex uictoria mitridatica iuexit. Eiusq̃ lusum in pocula excrescere quotidie.fuisseq̃ romæ myrrhinū calicē.lxx.talentis emptū:capacesq̃ ad sextarios tres idē auctor rettulit:At Titum Petroniū cōsularē trullā myrrhinā trecentis talētis emptā moriturūꝫ frægisse Neronis inuidia:rettulit etiā ipē Plinius se annumerari uidisse unius scyphi fracti mēbra: q corporis Alexandri magni conditorium fuit.Oriens myrrhinam mittit.Inuenit̃ ibi i pluribus locis:nec in singulis præcipua in carmania.

Myrina prima cū.y.græco sequens cū unico.r.&.i.latino scribit̃:fuit teste Homero in.ii.iliados:urbs ī æolia.

Myrsinus pria cū.y.græco sequens cū.i.latino scribitur:fuit teste Homero li.ii.iliados:ciuitas i peloponneso.

Myson cū.y.græco & unico.s.scribitur:fuit teste Hermippo cheneus patria:sed floruit athenis philosophus

insignis:habuitq; teste Sisocrate patrem Strimonem nomine:quem tyrānuʒ fuisse aiunt.huius opera Pisistrato tyrāno ascripta creduntur.

Mysia prima cū.y.græco:sequēs cū unico.s.&.i.latino scribit̃:ꝓuincia est phrygiæ adiacens hellespōto:teste Plinio li.v.naturalis historiæ:contermină habet æoliā:in qua ciuitas est Mœsia:dicente Seruio super primū georgicoꝝ:mysia ꝓuincia est:mœsia uero ciuitas haud longe a troia:de qua in ea dictione uidebimus.

Mysteriū prima cū.y.græco:sequēs cū.t.exili scribit̃:& teste Clemente in stromatibꝰ μῦσος:quod ē odiū deducit̃.Apolodorꝰ uero ait a Myunte quodā atteo q uenādo periit nomē funebris honoris accæpisse.Itaq; uti orgia abusiue ꝓ solis bacchi sacris poni consuetum est.

Mysticum eodē mō scribit̃:& a mysterio deducitur:at ministerium a ministrando latinum est.

Misis cum.i.latino scribit̃:fuit teste Herodoto li.historiaꝝ.ii.primus ægypti rex.

Mitylene prima cū.i.latino:sequēs cū.t.exili &.y.græco scribit̃:insula ē nobilis ī ægæo mari:alio noīe lesbos cognominata:unde lesbides patronymicū fœmininū:quod in prima detinet accentū:ut Ouidius:

Lesbides euersa corpora capta domo.

Mithridates prima cū.i.latino:sequēs cū.th.aspirato:&.i.latino:ultima cū.t.exili scribit̃:fuit rex ponti:& filiꝰ Pharnacis regis parthoꝝ:& romanoꝝ amicissimus:qui & filiū habuit Mithridatē romanorū hostem:& ter a romanis uictum.Nā ut ait Pliniꝰ li.xxv.naturalis historiæ:quotidie Antidotū cōtra uenena sumebat:adeo ut cū q̄dragintasex ānis cū romanis bella fouisset:ut late ostendit Iustinus li.xxxviii.tribus demū ingentibꝰ bellis fœlicitate Syllæ:uirtute Luculli:& Pompeii magnitudine uictus esset:& iam mortē sibi inferri decreuisset:ut dixit Gellius li.xvii.& frustra uiolētissima uenena sumpsisset:ultimo gladio se transfixit.Pliniꝰ uero nepos in li.de uiris illustribus dixit illū uenenū sumpsisse:quo tarde agente ꝑcussorem gallū atroci uultu territū reuocauit:& in cædem sua manū trepidātis adiuuit.Alii uero acutissimo ueneno extinctum illuʒ fuisse asserunt.Quos Lucanus secutus in primo libro ait:

Post cilicas ne uagos & lassi pontica regis

Prælia barbarico uix cōsummata ueneno.De cuiꝰ singulari memoria uidebimꝰ in dictiōe Themistocles.

Mitra cū.i.latino &.t.exili scribit̃:nomē est barbarū:eratq; teste Seruio super.iii.æneidos:incuruus pilleus:de quo(ut ait)pendebat buccarū tegmen:quo phrygii & lydii utebant̃:iō Hiarbas in Aeneam dixit apud Virgiliū præfato li.Meonia mentum mitra crinēq; madentem Subnixus.Et Iuuenalis:Ite quibus grata est picta lupa barbara mitra.

Mythus cū.y.græco &.th.aspirato scribit̃:apud nos interpretat̃ fabula:& inde mythicus fabulosus:& fuit fabulandi cōsuetudo teste Gellio a græcis primū cōperta:quoꝝ leuitas instructa dicēdi facultate & copia:incredibile est quantas mēdacioꝝ nebulas excitauerit.

Mnestheus cū .n.post.m.&.th.aspirato sequēte.eu.diphthongo scribit̃:nomē fuit ꝓpriū uiri troiani:ut Virgilius in primo æneidos:Mnesthea sergestūq; uocat:fuit ex domo regia ab Assaraco genus trahens:ut ideʒ in.xii.Et genus assaraci mnestheus.Nōnunq̄; uero cā metri addit̃ imediate post.m.alteꝝ.e.& dicit̃ a poetis Menestheus:ut Virgilis in.x.Nec litio genitore minor:nec fratre menestheo:nec aliter uersus stare posset:ut etiā Seruius ānotauit:atq; in ultima synæresim fecit ex.e.&.o.ꝓpter rectam scansionem.

Mna cū.n.post.m.in eadem syllaba scribit̃:id dicitur quod nostri minā uocant:quæ teste Varrone & Prisciano:unam continet libram.

Monas cum unico.n.scribitur:dicitur a nostris unitas:& monos unus.

Monachus cū.ch.aspirato scribit̃:& a monos deducitur:atq; a nostris solitarius dici post.Vnde & monoculū unicum habentē oculum dicimus.

Monarcha cum.ch.aspirato scribitur:dicitur a nostris unicus princeps:μόνος eniʒ solus:& αρχός priceps dicitur:& monarchia unicus principatus.

Monacris cū.c.exili scribitur:mons est arcadiæ quasi μονη αρκίσ idest sola summitas.

Monychus cū.y.græco &.ch.aspirato scribit̃:nomē ē cētauri ꝓpriū:ut latini poetæ attestant̃:atq; cōpositum ex μόνος & ονυξ:quasi solus siue unicus unguis.Nō eni erat ei pes aut unguis ut bobꝰ:sed ut eqs.At i cōpositiōe a prīo nomie ultīa aufert̃ syllaba:uidelicet νος:& remanet.mo.cū.o.micro:qđ naturaliter semp ē breue.secūdū uero nomē similiter ab.o.micro incipit:q̄ duo breuia iuicē cōiūcta ꝑ synæresim unū.ω.mega cōficiūt:quod semp ē longū.Vnde ab Homero scribit̃ μώνυξ cuiꝰ genitiuꝰ μωνυκος.a quo poetæ nostri nomē ipm ꝓpriū formauerūt:uidelicet monychus cū pria longa:ut Iuue.ī pria satyra:Quantas iaculet̃ monychus ornos.& Ouidius.viii.metamorphorseos:Monychus exclamat.Lucanus similiter li.vi.

Aspera te pholoes frangentem monyche saxa:

Teq; sub oetheo torquentem uertice uulsas

Rhete ferox q̄s uix boreas inuerteret ornos.& hoc uel qa uterq; potuit & saxa uellere & ornos iaculari.uel Iuue.Monychū ꝓ Rheto posuit:ut Virgi.in.i.æneidos:Teucrū ꝓ Dardano:ī bucolico:Philomenā ꝓ Progne:& in li.georgicoꝝ.iii.Pollucē ꝓ Castore.Sane Homerus nō ꝓpriū illđ:sed appellatiuū posuit:uidelicʒ ꝓ epitheto equoꝝ:cum ait in.v.iliados αυτω τεκτεῖνη καὶ ἐλάσῃ μώνυχους ιππους:hoc est si dicere

possemus unguichinos equos cum prima longa: a quo poetæ nostri proprium deduxerunt: atque eodem mō productam primam seruauerunt.

Monymus cū.y.græco scribitur: fuit mēsarii cuiusdā corinthii famulus: ad quē cū Xemides: q Diogenē emerat sæpe pgeret: & laudes eximias uiri: quē emerat prædicaret: Monymusq; sæpissime illū audiret: i Diogenis desideriū tract⁹ finxit se insanū: & monetā spargere cœpit: quare a domino repudiat⁹ ad Diogenē se cōtulit: cui⁹ doctrinam secut⁹ euasit uir eloquēs: & doctus: de quo Menander comic⁹ mentionem facit.

Monomachia cū.ch.aspirato &.i.latino scribit': dicit' a nobis singulare certamē. Nam cōponit' ex monos qd' singulum denotat: & machia quæ est pugna.

Monosceli cū.c.exili sequēte.e.sine diphthongo scribitur: hoīes illi dicebant' teste Pli.li.vii.naturalis historiæ q singulis crurib⁹ nascebant': & miræ pnicitatis ad saltū erāt. nam dictio ē cōposita ex monos qd' ē unicum: & σκέλοσ crus.

Monœc⁹ penultima cū.œ.diphthongo: & ultima cū.c.exili scribitur: port⁹ ē i liguria: sic quoque ab Hercule cognominat⁹: de quo Virgili⁹ li.æneidos.vi. Aggerib⁹ socer alpinis atque arce monœci. Nā cōponit' ex monos q ē solus: & οἶκοσ dom⁹. Et teste Seruio iō putāt Herculē sic dictū: uel qd' pulsis oib⁹ illic solus habitauit: uel qd' i ei⁹ tēplo nūq̄ aliqs deo᷑ sil' colit': sicut i tēplo Iouis colit' Minerua & Iuno: i tēplo ueneris Cupido.

Monoptoton absq; aspiratione scribitur: dici pōt un⁹ casus. Nā cōponit' ex monos q ē un⁹: & πτωσισ casus.

Monoxyla cum.y.græco & unico.l.scribitur: designat apud nos ea quæ tantūmodo sunt lignea: monos eni; solum: & ξύλα ligna dicuntur.

Molossa cū unico.l.& duplicato.s.scribitur: regio ē europæ: quæ postea epirus dicta fuit: ut i ea dictiōe uidimus. Ouidi⁹ i prio metamorphoseon: Nec cōtēt⁹ eo est: missi degente molossa Obsidis uni⁹ iugulū mucrone resoluit. at in molossa bonos canes nasci cū a multis refert': tum ab Horatio in epodo: Nam q̄lis aut molossus: aut fuluus laconica uis pastorib⁹ aga; p altas aure sublata niues quæq; p̄cedet fera. Et Virgili⁹ in.iii. georgico᷑: Nec tibi cura canū fuerit postrema: sed una Velocis sparthæ catulos acreq; molossum Pasce sero pingui: sed in canib⁹ sparthanis seu laconicis uelocitas: in molossis fortitudo laudat'. Et ide molossus dictus est pes qdam in metro ab ea patria saltatiōe cognominatus.

Molorchus cū.ch.aspirato scribit': fuit teste Seruio sup.iii.georgico᷑: pastor iuxta nemeā siluā habitans: q uenientem Herculē ad occidēdū nemeū leonē: hospitio excæpit: & interpretat' uix testiculos habēs: nā μόλισ est uix: & ὄρχυσ testis. Occiderat eni unū ex duobus filiis nemeus ille leo & ipe senex erat.

Molus cū unico.l.scribit': fuit teste Homero li.x.iliados: uir cretensis: & Merionis aurigæ Idomenei pater.

Mœris prima cum.œ.diphthongo. sequens cū.i.latino scribit': nomen fuit regis cuiusdā ægypti: ac pastor qdam ponitur a Virgilio.

Mœrichus pria cū.œ.diphthongo: sequēs cū.i.latino: ultia cū.ch.aspirato scribit': fuit nomen uiri pprium.

Mœdoria cū.œ.diphthongo scribit': dicitur a nostris dicacitas: seu mordacitas.

Mœsia cū.œ.diphthongo & unico.s.sequente.i.latino scribit': fuit teste Seruio sup primū georgico᷑: ciuitas haud longe a troia: & ut ostendere uidet' Macrobius nō distans a gargaris oppido in radicib⁹ montis idæ. nam ut Virgilius ait in.i.georgicorum libro:

Humida solstitia atque hyemes orate serenas
Agricolæ: hiberno lætissima puluere farra:
Lætus ager: nullo se tantum mœsia cultu

Iactat: & ipa suas mirant' gargara messes: hoc est oīs regio quæ hyemes habebit serenas: & solstitia hyemu; humida fruct⁹ optime pducet. Et hæc quoque agris adeo necessaria sunt: ut sine his: nec illi natura fœcūdissimi mœsiæ: aut gargaro᷑ agri positi in imis radicibus idæ montis defluētis: unde humorib⁹ irrigant' opinioni fertilitatis responsuri sunt. Nā gargara teste Ephoro li.historia᷑.v. Et Arato i li. q dicit' elegion: oppidū est ad radices montis idæ: cuius etiā cacumē eodē mō gargara uocitat': ut Epicharm⁹ in fabula quæ iscribit' troes ostendit. Homerus etiā p excelsissimo montis loco gargara posuit. Et teste Plinio li.xvii.naturalis historiæ: licet hæc hyemis serenitas messibus cōueniat: nō tamē arboribus expetēda ē: cui⁹ euidens cā est: quoniam arbores fœtu exinanitas: & folio᷑ quoque amissione languidas: naturale est auide esurire: cib⁹ aūt ea᷑ est imber. Et infra cōcludens ait: Qui ergo dixit hyemes serenas optādas non arborib⁹ uota fecit: nec p solstitia ibres uitib⁹ cōducūt. hæc ille: q & plura de his psequtur. Est etiā mœsia cū.œ.diphthongo puīcia iuxta macedoniā pānoniæ cōtermina: quā superiorē mœsiā uocāt: & ē alia quæ inter danubiū uersus orientē usq; ad tyras fluuium portendit': quæ mœsia inferior uocitatur.

Morphosis cū.ph.aspirato: &.i.latino scribitur: dicit' a nostris mutatio: & ideo morphea: ea dicit' infirmitas: q̄ mutatio fit coloris in colorē: aliquādo tumorē: & ide metamorphosis trāsmutatio seu uerius trāsformatio.

Mucro cū.c.exili scribitur: qdā græcū dicunt: & a μακρον: quod est longū deducūt. Nam ut ostendere uidet' Serui⁹ sup.xi.æneidos: pars est lanceæ opposita cuspidi: unde cū in Pallantis funere disposuiss; Aeneas uersis arcades armis ait Seruius: lugentiū more mucronē hastæ non cuspidem cōtra terrā tenētes erāt scuta etiā inuertentes ppter numina illic depicta: ne co᷑ simulachra cadaueris polluerent' aspectu: cū lugētiū mos sit prioris habitus imutatio: itaque & si mortuis salue atque uale dicerent: ut Aeneas ibide; : Salue æternum mihi

maxime palla: Aeternũq; uale. Non id teste Varrone dicebant: quod aut ualere: aut salui esse possent: sꝫ qđ ab his recedimus eos nunq; uisuri: unde ortũ est teste Seruio: ut etiã maledicti significationẽ interdum uale obtineat: ut Terentius: ualeãt q inter nos discidiũ uolũt: hoc est ita a nobis discedãt: ut nunq; ad nostrum reuertant aspectum. Ergo in uerbo uale quod mortuo dicebať: nõ etymologia considerãda est: sed cõsuetudo: quod nullis uale dicimus: nisi a qbus recedim⁹. Quare Donat⁹ exposuit super Terentio i andria ubi dicit: Valeant q inter nos discidiũ uolunt: hoc est abeant recedãt: qa discedentib⁹ & mortuis uale dicim⁹: uel potius cũ male operaturus esset cõsiderato patre honestius locut⁹ ẽ: & non dixit quod intereant pereãt: & attende qđ moderate pluraliter dixit: cum significaret patrem: ualeant renuntiationis: & imprecationis est uerbum. hæc ille.

M ulcta cũ. c. sine aspiratiõe scribitur: de quo Gellius circa initiũ libri. xi. noctiũ atticarũ inqt uocabulũ ipm mulctæ. M. Varro in undeuigesimo rerũ humanarũ: non latinum: sed sabinũ esse dixit. idq; ad suam memoriam mansisse ait in lingua samnitum: qui sunt a sabinis orti.

M ullus cum duplicato. l. scribiť: genus est piscis: qui græce myllos cum. y. græco scribitur: de quo Iuuenalis: Mullum sex milibus emit.

M uræna cũ unico. r. & æ. diphthongo in penultima scribitur: genus est anguillæ: quã Plinius. ix. naturalis historiæ: dixit quocũq; mense parere: cum cæteri pisces statuto tempore pariãt. Oua eius (ut ait) citissime crescunt. Refert etiam murænas ipsas in sicco litore elapsas uulgus coitu serpẽtum impleri putãt. Et in eodem libro dixit meliores apud nos in freto siculo capiuntur: quod Iuuenalis tetigisse uideť cum ait in. v. satyra Byrrhoni muræna datur: quæ maxima uenit Gurgite de siculo. Dixit etiam Plinius li. xxxii. murænam habere animã in cauda: eaq; icta celerrime examinari: a capitis uero ictu difficulter. Et alibi in eodẽ libro murænarum inquit uiuariũ priuatim excogitauit ante alios currus: qui cœnis triũphalibus Cæsaris dictatoris sex milia numero murænarũ appendit. Et infra subdit apud baulos in parte baiana piscinam habuit Hortensius orator: in qua murænã adeo dilexit: ut exanimatam flesse credatur. Et prosequiť in eadem uilla Antonia Drusi murænæ: quam diligebat in aures addidit: cuius propter famam nonnulli baulos uidere concupiuerunt.

M us græce scribitur mys: sed nos illud. y. græcũ in nostrũ. u. cõuertimus: & dicimus mus: q latine sorex diciť a corrosionis sono: & facit apud nos diminutiuũ musculus cum. c. exili.

M usio cũ unico. s. &. i. latino scribitur: diciť & a græcis & a nostris catus: quasi καῦτος idest caut⁹. Sed ideo musio dictus quia muribus sit infestus.

M uschus cũ. ch. aspirato scribitur: animal est ad similitudinẽ muris binos tantũmodo dẽtes ex parte superioris mãdibulæ: & totidem ex parte inferioris detinẽs. suntq; flexi ad interiora: iuxta cui⁹ umbilicum nascitur sanguineum apostema inter carnẽ & corium: quod cũ pelle ablatũ preciosum muschum cõficit.

M ustela cũ. t. exili & unico. l. scribiť: dici põt a nostris sorex longus. nam telon græce latine longum dicitur.

M usa cũ unico. s. scribitur: & dicitur teste Herodiano a μωσισ: quod est inquisitio. has nouem poetæ fuisse dixerũt: ut Hesiodus in theogonia ἐννέα θυγατέρεσ μεγάλου Διόσ. hoc est nouẽ filiæ magni Iouis. Idẽ Homerus libro. ii. iliados: Sed ponit Hesiodus earum nomina tribus in his uersibus:

κλειώ τ᾽ εὐτέρπη τέ θαλεία τέ μελπομένη τὲ
τερψιχόρη τ᾽ ἐρατώ τέ πολυμνία τ᾽ οὐρανίη τε
καλλιόπη θ᾽ ἣ δε προφερεστάτη ἔστιν ἁπασάων.

Et exponũtur a commẽtatoribus græcis: ita ut Clio dicatur a cleos quæ est gloria ex rebus scilicet gestis: ob quod historica ab illis dicitur. Et nõnulli ex nostris: Clio gesta canẽs trãsactis tempora reddit. Euterpe delectans interpretatur: & tibicinaria ponitur a græcis: quare ex nostris quidaꝫ ait: Dulciloquis calamos euterpe flatibus implet. Thalia a latinis quibusdam interpretatur capacitas: sed a græcis commœdia uocatur: ut Comica lasciuo gaudet sermone thalia. Melpomene uero ut meditationẽ faciẽs ab illis tragica nũcupaťut Melpomene tragico ꝓclamat mæsta boatu. Terpsichore exultãs traduciť: ıõq; ab illis citharistria nũcupať: ut Dulcia terpsichore citharis modulamina miscet. Erato amore cantãs ut Cũ plectris erato saltat: canit: ambulat: & stat. Polyhymnia multe mẽoriæ diciť: & ob hoc Rhetoricos dictat polyhymnia musa colores. Vrania cælestis ĩterpťať: & astrologia a nobis diciť: ut Vrania canit cælos: & sydera tãgẽs. Calliope uero pulchræ carmẽ dici põt: & ob hoc poesis a græcis cognõinať: ut carmĩa Calliope libris heroica mandat: quã pcellere aliis dixit Hesiodus ĩ ultĩo uersu: quẽ induxim⁹. Quod iõ fieri exposuit cõmentator Aristarch⁹: ꝙ reliquas omnes intra se continet. Et cum hoc diuinam quãdam metro uim superaddit. at uero poetæ nõnunq; proprietates has confundentes unam pro reliqua ponũt. harũ mater Thespis dicta fuit: unde & musæ ipse thespiades a poetis uocitãtur. Ouidius libro quinto metamorphoseon: Thespiades certate deæ. dicũtur etiaꝫ pierides a nouem natabus Pieri: quas canendo uicerunt: ut Virgilius in bucolico: Dicite Pierides. dicuntur etiam libetrides a fonte libetrio illis sacro: qui teste Solino est in magnesia: uel ut alii nõnulli uolunt a monte ætoliæ. Virgilius in bucolico: Nymphæ noster amor libetrides. dicuntur & aoniæ: ut in ea dictione uidimus: quin & pegasides a fonte pegaseo: de quo in dictione Medusa uidimus. Sappho ad Phaonẽ: At mihi pegasides blandissima carmina dictant. Sunt non solum fontes: sed etiam montes dicati musis: ut Virgilius

in quarto georgicoꝝ: Sed me parnaſi deſerta per auia dulcis Raptat amor. & alibi: Pandite nunc helicona deæ. Similiter Ouidius: Virgineus helicon.

M uſæus cum unico. s. & . æ. diphthongo in penultima ſcribitur: fuit poeta antiquiſſimꝰ: & inſignis apud græcos: & tempore Orphei: ut Orpheus ipſe in argonautica atteſtatur: immo & unũ ex argonautis fuiſſe oſtẽdit. hunc nonnulli filium fuiſſe Apollinis atteſtantur. Alii Eumolphi cuiuſdam filium dicunt. inducuntque in teſtimonium illius epitaphium his uerbis traductum: Eumolphi dilecti filium habet phalericum ſolum Muſæũ corruptũ corpore ſub hoc tumulo. huius iucundiſſimũ poema cõperi de amore Leandri: & Hero.

M uſicus cum. i. latino: & . c. exili ſcribit᷑: & a muſa deducitur.

Ae cum. æ. diphthongo ſcribitur: dictio græca eſt: & pro utiq́ ac certe ponit᷑: ut apud Terentium in andria: næ illa illum haud nouit. idem ait: faciunt næ intelligẽdo: ut nihil intelligant: quaſi faciunt profecto. Cicero de oratore libro tertio: næ ille haud ſane: quemadmodum uerba ſtruat: & illuminet a magiſtros iſtis requiret. Et cum apud græcos licet cum diphthongo ſcribat᷑ breuis ſit: apud noſtros etiam eandem regulam obſeruat: & breuis more græco a noſtris poetis ponitur. Virgilius

Nabathea cum. th. aſpirato ſcribitur: regio eſt quæ ab arabia incipiens: quam intra ſe continet uſque ad mare rubrum ex latere dextro: & perſicum ſiniſtro: atque ex ſuperiori parte in indicum protenditur. & ut ſacræ litteræ atteſtantur a Nabaoth primogenito Hiſmaelis nomẽ accæpit. declinaturq́ hæc nabathea huius nabatheæ regio: & inde nabatheus nabathea nabatheum. Ouidiꝰ libro metamorphoſeon primo: Eurus ad auroram nabatheaque regna receſſit. eadem olim mittebat elephantes: ut Iuuenalis in ſatyra Atticus eximie: Dentibus ex illis quos mittit porta ſyenes:

Et quos depoſuit nabatheo bellua ſaltu.

N anus prima ac ſecunda cum unico. n. ſcribitur: græcum eſt uocabulum teſte Gellio in decimooctauo noctium atticarum: quo uocauerunt breui atque humili corpore homines paululum ſupra terram extantes: quos latine pomiliones dicimus.

N arciſſus cum. c. exili & . i. latino atque duplicato. s. ſcribitur: fuit Cephiſi fluuii ex Lyriope nympha filius formoſiſſimus: de quo Ouidius in tertio metamorphoſeon libro: fabulam omnẽ elegantiſſime pertractauit. tetigit etiam Statius in ſeptimo thebaidos: & Seneca in Hercule furente. Sed alius fuit Narciſſus Claudii imperatoris libertus potentiſſimus ſane apud principem: ut uidimus in dictione Meſſalina. Et ditiſſimꝰ ut oſtendimus in dictione creta: unde ait de illo Iuuenalis in ſatyra quæ incipit Plurima ſunt fuſcine: ubi ait

Quod ſi non ſufficiunt tibi ſextertia quadringenta:
Nec crœſi fortuna unq́: nec perſica regna
Sufficient animo: nec diuitiæ narciſſi:
Indulſit cæſar: cui claudius omnia: cuius
Paruit imperiis uxorem occidere iuſſus: ut uidimus in dictione Meſſalina.

N aritia cum. t. exili: & . i. latino utrobique ſcribitur: fuit inſula in mari ionio ex regno Vlyxis.

N aſamones cum unico. s. ſcribitur: populi ſunt in libya iuxta auſchiſeos ex uno latere: & litora ſyrtium habitantes ex altero. Et ut ſcribit Herodotus in quarto hiſtoriarũ: Sique naues infœliciter actæ uenerint ſyrtibus inuolutæ eas ſpoliant: Sicque per rapinam cum aliis habent commercia ſpoliando. Quod Lucanus tetigit in octauo: cum ait:

Hoc tam ſegne ſolum raras tamen exerit herbas
Quas naſamon geos dira legit: quæ proxima ponto
Nudus rura tenet: quem mundi barbara damnis
Syrtis alit: nam litoreis populator arenis
Imminet: & nullos portus tangente carina
Nouit opes: ſic cum toto cõmercia mundo
Naufragiis naſamones habent. Idem Plinius in. v. naturalis hiſtoriæ confirmauit.

N aſtes cum. t. exili ſcribit᷑: fuit frater Amphimachi: & filiꝰ Nomionis: & teſte Homero in. ii. iliados: ex his unꝰ qui in troianorum auxilia conuenere.

N auci cum. au. diphthongo & . c. exili atque. i. latino ſcribit᷑: ſignificat putamen nucis: & pro nihilo accipit᷑. Plautus in muſtelaria: Qui homo timidus erit in rebus dubiis nauci non erit. idem in truculento. Tympanotrimpa amas hominem non nauci.

N auis a græco deſcendit quod eſt ναῦσ.

N auigium cum. i. latino ſcribitur: dicitur nauis ductio. nam cum ἄγω: quod eſt duco componitur.

N auta cum. t. exili ſcribit᷑: & ſæpe ab antiquis nauita dicitur.

N auclerus cum. c. exili ſcribit᷑: dici poteſt nauicularius: quaſi nauis cleros ideſt ſors. idem etiam græce nauarchos p. ch. aſpiratum. i. nauis princeps dicitur.

N aumachia cũ. ch. aſpirato & . i. latino ſcribitur: dicit᷑ a noſtris bellum nauale ſeu magis prælium. Et compo-

nitur ex ναῦσ:quod eſt nauis:& μάχη bellum.

N auſica cũ.i.latino &.c.exili ſcribit̃:& apud Homerũ duplicat̃ aliquãdo.a.in fine:ac dicit̃ nauſicaa: fuit Alcinoi phæacũ regis filia:dicente Homero ĩ.v.odyſſeæ ναυσιχάα θυγάτηρ μεγαλήτοροσ ἀλκινόοιο hoc eſt Nauſicaa filia magnanimi Alcinoi.unde ait Martialis in.xii.
Si mihi nauſica patrios concederet hortos
Alcinoo poſſem dicere malo meos:de qua in dictiõe Aeneas uidimus.

N auſithous cũ.i.latino &.th.aſpirato ſubſequente.o.uocali ſcribitur:fuit Neptuni filiꝰ ex Periboa Eurymedontis filia:ac Homero teſte li.vii.odyſſeæ:Alcinoi phæacum regis pater.

N axos cũ.x.cõſonante ſcribit̃:inſula eſt in mari ægæo una ex cycladibus:cũctas alias uini fertilitate exuperãs. unde Virgilius in.iii.æneidos inquit:Bacchatemq; iugis naxon.

N eæra prima ſine diphthongo:ſequẽs cũ.æ.diphthongo ſcribit̃:nomen eſt fœminæ:quæ teſte Homero lib. xii.odyſſeæ:peperit Soli duas filias Phætuſam ſcꝫ:& Lampetiã:quæ armẽta Solis trãſeunte Vlyxe apud ſiciliã cuſtodiebãt:unde eodẽ mõ ſcribendũ eſt apud Virgiliũ in bucolico:Ipſe neæram dum fouet.

N ebrodes cũ.e.abſq; diphthongo &.o.poſt.r.& ante.d.ſcribit̃:dicunt̃ ꝓprie apud græcos damarũ pelles:a qbus bacchantes ipſæ cognominatæ ſunt:qa illis utebant̃:ut uidebimus in dictione orgia.

N ectar cũ.c.&.t.exilibus ſcribit̃:dicitur deoꝝ potio:quæ teſte Feſto a noſtris murrina dicebat̃:& ut qdaꝫ putant:ex uuæ genere murrinæ cognominata.

N ecos cũ.c.exili ſcribit̃:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriarum.ii.filius Pſammetici:& ægypti rex:cui filius Pſammis in regno ſucceſſit.

N eiphyle ſecũda cũ.i.latino:ſequens cum.ph.aſpirato &.y.græco:ultima cum unico.l.ſcribitur.

N eleus prima cũ.e.abſq; diphthongo & cũ unico.l.ſcribit̃:fuit rex in pylo:& teſte Homero ĩ.xi.odyſſeæ: habuit uxorem Chlorim:ex qua genuit Neſtorẽ:Chromiũ:Periclymenẽ:Agerochuꝫ:& Peronẽ. Et ut Neſtor ipẽ apud Homerũ in.xi.iliados enarrauit:Hercules eius domũ:& patriã euertit: ita ut ex duodecim fratribus ipẽ ſolus remãſerit:& a Neleo patronymicum neleides deriuatur.

N eomenia abſq; aliqua diphthõgo & cũ.i.latino ſcribit̃:dici põt a nobis nouiluniũ. Nã cõponit̃ ex neos:qd̃ eſt nouus & μηνία:quæ eſt menſtrua:hoc eſt luna a μήν:qui mẽſis dicit̃ deriuata:eo quod ſingulo menſe a mulieribus defluant.unde μηνιάιοσ menſtruoſus a nobis dicitur.

N eptolemus cũ.t.exili & unico.l.ſequẽte.e.abſq; diphthongo ſcribit̃: dictio eſt cõpoſita ex neos q eſt nouus & ptolemus miles:quaſi nouus miles.nam πτολεμώ apud æoles idẽ ẽ:quod apud atticos πολεμω ideſt pugno:& fuit nomẽ ꝓpriuꝫ filii Achillis ex Deidamia: qui deinde teſte Seruio ſup.ii.æneidos: a capilloruꝫ q̃litate dictꝰ ẽ Pyrrhus.Ouidiꝰ ĩ octaua heroidũ epiſtolaꝝ:Pyrrhus achilleides animoſus imagine patris.

N eophytus cũ.y.græco &.t.exili ſcribitur:dici põt a nobis nouellus.Nam cõponit̃ ex neon:quod eſt nouum & φυτόν germen ſiue planta.

N epa uel more græco nepes:cũ.e.abſq; diphthongo ſcribit̃:dicit̃ teſte Seruio apud nos ſcorpio.huiꝰ græcũ genitiuũ diuiſit Cicero in arato more græco cũ ait:Atq; oculos urget pedibꝰ pectuſq; nepai:ꝓ nepæ.

N ephreſis abſq; diphthongo & ſimplo.s.ſequẽte.i.latino ſcribit̃: eſt renũ paſſio: quam latine traductã comperi rien huius rienis:nam a νέφροι:quæ ſunt renes deducitur.

N eptunꝰ cũ.t.exili & unico.n.ſcribit̃:nã penultimã corripit:nõ eſt dictio græca:uel ab illis originẽ trahens: Sed teſte Ballo apud Ciceronẽ in.ii.de natura deoꝝ:a nãdo paululũ primis litteris ĩmutatis deducit̃:ut uidimus in dictione deus:fuit Saturni filius ex Ope.de eodẽ Varro de lingua latina ſic ait: Neptunus ẽ deus maris:uel ipm̃ mare dictũ:quod terras nubat ideſt cooperiat.

N ereus pria abſq; diphthongo ſcribit̃:fuit teſte Heſiodo in theogonia marinus deus Oceani:& Tethyos filius:ac Chlorim ſororẽ uxorẽ accæpit:ex qua nymphas plures ꝓgenuit.hũc oĩm ãtiquiſſimũ dixit Orpheꝰ in argonautica cũ ait: νηρέα μὲν πρώτιστα καλω πρεσβυστον απαντων: ſꝫ de filiis Oceani:& Tethyos Orpheũ intellexiſſe puto:ut Heſiodꝰ ipẽ in theogonia q ait πρεσβύτατον παῖδον ideſt antiqſſimum filiorum ſcꝫ Oceani:& pro mare noſtro mediterraneo accipitur.

N ereides cũ.i.latio ſcribit̃:patronymicũ ẽ fœmininũ a Nereo deductũ & ſignificat filias Nerei:quæ nymphæ fuerũt æquoreæ.Martialis in primo:Luſit nereidum docilis chorus æquore toto. Ouidius in heroidibus: Vtq; celer redeas uirides nereidas oro.

N eritos cũ.i.latino &.t.exili ſcribitur:mõs ẽ teſte Plinio li.iiii.naturalis hiſtoriæ:in ithaca inſula:qd̃ nomẽ nõ nunq̃ ꝓ tota inſula capi uidet̃ Virgiliꝰ in.iii.æneidos:Iã medio apparet fluctu nemoroſa iacynthos: Dulichiũq; ſameq;:& neritos ardua ſaxis.at neritum teſte Plinio eodẽ li.oppidũ fuit percelebre ĩ acarnania ꝑte epiri:poſtea dictum leucas:ut in ipa dictione uidimus.

N eſtor cũ.t.exili ſcribitur:fuit teſte Homero in.xi.odyſſeæ:Nelei filiꝰ ex Chlori uxore:q ut idem Homerus ĩ ii.iliados ait:cum quinquaginta nauibus ex pylo contra troianos uenit:q̃q̃ in tricenteſimo anno eſſet:ipo tunc dicente apud Ouidium in.xii.metamorphoſeos:Vixi annos bis centum & nunc tertia uiuit̃ ætas. Et Iuue. in ſatyra Omnibꝰ in terris inquit:Rex pylius magno ſi quicq̃ credis homero.Exemplum uitæ fuit a cornice ſecũdæ ideſt fuit exemplum ſecũdæ uitæ citra cornicẽ.nã fuit ut refert Plinius.vii.naturalis hiſtoriæ

Heſiodus qui primꝰ de hoc aliqua prodidit fabuloſe:ut reor multa de hoīum æuo referēs cornici nouē no
ſtras attribuit ætates quadruplū eius ceruis:id triplicatū coruis:& reliqua fabuloſius in fœnice ac nymphis
citra cornicē:ergo eſt ætas hoīum quæ primū præbet uitæ exēplum:ea triplicata uitā facit Neſtoris:qđ ſecū-
dæ uitæ dat exēplū.Et Neſtoris uita triplicata eā quæ cornicis ē ideſt nouem hoīum ætates.ut Ouidius:
Ora capitq; nouem cornicis ſæcula paſſæ.

N eſtus cū.t.exili ſcribit̄:fluuius eſt thraciæ a ſtrymone ſecus abderā ciuitatē fluēs:ubi quondā Diomedes eqs
hoſpites ſuos dare ſolebat in cibum:de quo Heſiodus in theogonia meminit.

N iæthos prima cum.i.latino:ſequens cum.æ.diphthongo: ultima cum.th.aſpirato ſcribitur:fluuius eſt teſte
Theocrito: quem expoſitores dicunt eſſe in ſicilia.

N icander cū.i.latino &.c.exili ſcribitur:fuit poeta græcꝰ:quē Didimꝰ fabuloſum uocat:hic a nuptiis Iunonis
& Iouis incipiens:oēs deoꝝ ſucceſſus uſq; ad ſua tpa pertractauit:q uē in multis Virgi.imitat̄:& in captura
troiæ:& in fabula Endymionis:ſed qa nimiū fabuloſus inquit Virgilius: Si credere dignū eſt:Pan deus ar-
cadiæ captam te luna fefellit.

N icanor cū.i.&.c.exili ſcribitur:fuit Seleuci macedoniæ regis cognomē:quaſi uir uictorioſus . Nam nice ui-
ctoria eſt:& ἀνηρ uir.

N icearchꝰ pria cū.i.latino:ſequēs cū.c.exili:ultima cū.ch.aſpirato ſcribit̄:fuit pictor ſua ætate eximiꝰ.hic iter
alia Venerem inter gratias:& Cupidinem pinxit:& Herculem triſtem inſaniæ pœnitentia:& interpretatur
nomen:quaſi uictoriæ princeps.

N iciteria cū.i.latino ubiq;:& abſq; aſpiratiōe ſcribit̄:ornamēta ſunt quædā uictoriæ.Iuue.i.ii.ſatyra:Et cero
matico fert niciteria collo.Nam a νικη:quæ eſt uictoria deducitur:cum terminatione ſimilium nominuꝫ in
eria:ut ſilateria:frabateria:& ſimilia.

N ico cū.i.latino &.c.exili ſcribit̄:fuit tarantinus qdam tpe Hānibalis:de quo ſatis Liuius.

N icos eodē modo:ut ſuperior:ſed cum.s.in fine ſcribitur:fuit ciuitas in aſia.

N icomachꝰ ultima cū.ch.aſpirato ſcribit̄:quaſi bello uictor dicit̄ μάχη enī eſt pugna:νικη uictoria:fuit hoc
noīe Ariſtotelis pater mediciæ artis,pfeſſor & Amyntæ regis medicꝰ:q pater fuit Philippi patris Alexandri.
alius fuit Ariſtotelis filius:cui æthicā iuſcripſit.alius fuit pictor ſua ætate nobilis:ut teſtat̄ Pliniꝰ li.xxxv.na-
turalis hiſtoriæ:fuitq; filius Ariſtocheni:atq; illiꝰ diſcipulus:nec aliū ī ea arte uelociorē fuiſſe dixit:pinxitq;
inter alia raptum Proſerpinæ:quæ tabula fuit in capitolio in Mineruæ delubro.

N icomedes cum.i.latino &.c.exili ſcribitur:fuit rex bithyniæ:

N icophanes eodē modo ſcribit̄:fuit teſte Plinio li.xxv.naturalis hiſtoriæ:pictor ſua ætate eximiꝰ:ſꝫ arte mul
tum:& a Zeuſi & Apelle diſtans.

N icoſtrata cū.i.latino & abſq; aſpiratiōe aliqua ſcribit̄:interpretat̄ quaſi uictorioſus exercitꝰ.fuit mater Euā
dri areadis futurorum uaticinatrix: quæ a carminibus qbus Phœbi oracula ſignificare ſolebat: Carmentis
latine dicta fuit uel(ut alii nōnulli uoluerunt)a carpento quo utebatur:ſic quoque fuit cognominata:ut in
dictione Carmentis uidimus.hæc(ut in initio horum cōmentariorum uidimus)latinis primū litteras dedit

N yctileus prima cum.y.græco: ſequens cum.c.&.t. exilibus atque.i.latino ſcribitur:cognomen fuit Bacchi
ab eius ſacris:quæ nocte celebrabantur accæptum.unde Ouidius libro primo de arte:Nyctileumq; patreꝫ
nocturnaq; ſacra precare. Virgilius in quarto georgicorum: Inter ſacra deum nocturnique orgia bacchi .
Nam νὺξ græce: & in genitiuo νυκτόσ a nobis nox huius noctis dicitur. Et inde nyctileus ideſt noctur-
nus deducitur.

N yctimene eodē modo uti ſuperior dictio ſcribitur: & fuit puellæ nomen:quæ cū patre cōcubuit: ſed facinꝰ
recognoſcens aufugit in ſiluas:& lucem exoſa:non niſi nocte uolat.

N yctitorax prima cum.y.græco:reliquæ ſine aſpiratione: & cum.i.latino ſcribunt̄:nonnunq̄; etiam a noſtris
dicitur nocticorax cum.o.loco ipſius.y.græci. interpretaturq; nocturnus coruus:κόραξ enī a noſtris cor-
uus dicitur.nam auis eſt nigra:& ſola nocte uolans atq; clamans.

N yctoris prima cuꝫ.y.græco:ultima cū.i.latino:reliq̄ ſine aliq̄ aſpiratiōe ſcribuntur:deſinitq; in.s.& nō in.x.
fuit regina babyloniæ:quæ teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ prīo:ſola poſt Semiramim fœmina ibidē regnauit.

N ilus cum.i.latino & unico.l.ſcribitur:ſed apud græcos prima diphthongum habet ei:quæ apud nos abiici
ens d:ſolam.i.productam retinet.nam dictio eſt compoſita ex neos qui eſt nouus: & ilys limus: ubi abiecta
ultima ſyllaba primæ dictionis remanens.e.cum.i.ſequentis dictionis diphthongum facit: ita ut dicat̄ no-
uus limus:ſcilicꝫ inundationis tempore.Quod Virgilius in nono æneidos tetigiſſe uidetur:cū ait:Aut pin
gui flumine nilus.nam prius teſte Seruio ſuper.iiii.georgicorum:melo dicebatur.quo nomine illum Sene-
ca de ſitu indiæ uocitauit.Et eſt fluuius ægypti ex maioribus totius orbis:cuiꝰ teſte Lucano in decimo:Arca-
num natura caput non prodidit ulli:ſed immenſa aquarum mole ſingulis ānis ſole exiſtente in cancro totā
ægyptum exundat.Et ut ait Virgilius in.iiii.georgicorum: Diuerſa ruens ſeptem diſcurrit in ora Vſq; co-
loratis amnis deuexus ab indis ideſt nigris æthiopibus.

N imbus nō ē dictio trahens originē a græcis:ſed mere latina:ideo cum.i.latino neceſſario ſcribitur.

Nympha cũ.y.græco ſcribitur:latine dicitur ſponſa. Sed putauerunt antiqui nymphas aquaꝝ eſſe deas: q̃ſi lymphaꝝ numina.unde teſte Seruio in Tityrum oĩbus aquis præſunt. Varro uero nymphas eſſe dixit:quas & muſas:nec imerito cũ teſte eodẽ Seruio ſuper ſeptimã æglogam:aquæ motꝰ muſicã faciat. Quare idem Varro tres tantũ muſas cõmemorauit. Vnam quæ ex aquæ naſcit̃ motu. Aliã quæ ex ſonu fit aeris percuſſu Tertiam quæ mera tantũ uoce conſiſtit. Ex quo Virgilius muſas ipe uelut nymphas nõnunq̃ inuocauit: cũ ait in bucolico:Nymphæ noſter amor libetrides.

Niobe cũ.i.latino ſcribitur:fuit filia Tantali:& ſoror Pelopis:uxorq; Amphionis:ut in ea dictione uidimus: hæc teſte Diodoro ſiculo libro hiſto.v.Filios ſeptem & totidẽ filias peperit ſummo decore præſtãtes: unde tali prole ſuperbiens admodũ gloriabat̃ ſe Latonæ præferens numero filioꝝ:itaq; ira motam fabulæ Latonam ferũt Apollini ut Niobis filios:Dianæ ut filias arcu interficerent mãdaſſe:qbꝰ matri obtẽperantibꝰ contigit eodẽ tẽpore:& abundare filiis Nioben & carere.

Nireus cũ.i.latino ſcribitur:fuit teſte Homero li.iliados.ii.oĩum græcoꝝ:q ad troiam nauigauerunt ſpecioſiſſimus:infra tamẽ Achillẽ:ſed quia imbellis erat:pauci eum ſunt ſecuti.

Niſa cũ.i.latino & unico.s. ſcribitur:fuit teſte Homero li.iliados.ii.urbs hellados: eſt etiam nomen fœminæ: de qua Virgilius in damone:Mopſo niſa datur.

Nyſa cũ.y.græco & unico.s. ſcribitur: fuit teſte Diodoro ſiculo li. hiſtoriarũ prio:urbs fœlicis arabiæ ꝑpinqua ægypto:unde & græci a patre ideſt Ioue hoc eſt die:& loco ideſt nyſa Dionyſiũ appellant.huius urbis Homerus q in ægypto fuit:in ſuis hymnis meminit:dicens eſſe nyſam urbẽ ſupra montẽ excelſum ac florentem longe a phœnicia:ferme ægypto cõterminũ:in qua ſane urbe uineæ fuiſſe inuentorẽ Dionyſiũ dicunt. Quẽ græci Bacchũ:ægyptii Oſirim fuiſſe aſſerũt:unde & unus ex duobus parnaſi collibus deo Baccho dicatus nyſa dicit̃:q & alio nomine cithæron cognominatus fuit:ut uidebimꝰ in dictione parnaſus.

Nyſus eodem mõ ſcribit̃:& eſt Bacchi cognomẽ a nyſa urbe fœlicis arabiæ:ut in præcedenti dictione uidimꝰ cognominatus.

Nyſæa prima cũ.y.græco:ſequẽs cũ.æ.diphthongo ſcribitur:fuit teſte Herodoto & Curtio urbs clariſſima ĩ india a Libero patre cõdita ſub radicibꝰ montis:quẽ meron uocant:id quoq; nomẽ a cognomine cõditoris ſortita:at uero ægyptii teſte Diodoro Oſirim:q & Dionyſiꝰ cognominatꝰ fuit:illius conditorẽ in memoriã illius:quæ erat ĩ ægypto fuiſſe aſſerunt:in qua & hederam plantaſſe dicunt.

Niſus alius q Hyrtaci fuit filius:ut ĩ ea dictiõe uidimus:cũ.i.latino ſcribitur:& ſimiliter Niſa pro fœmina:ut ſuperius uidimus.

Niſæus prima cum.i.latino:ſequens cum.æ.diphthongo ſcribitur:locus eſt teſte Herodoto libro hiſtoriarũ vii.inter medos:ubi magni & pulcherrimi equi naſcuntur.

Niſæe eodem modo ut ſuperior dictio ſcribitur:nomen eſt nymphæ proprium:de qua Virgilius circa finem v.æneidos meminit cum ait:Niſæeq; thaliaq; cymodoceq;.

Niſyrus inſula ẽ teſte Homero li.iliados.ii.quã expoſitores circa coum eẽ dicũt:& optimũ uinum ꝑducere.

Noes cũ.oe.diuiſis ſyllabis ſcribitur:fluuius ẽ thraciæ teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.iiii.q in iſtrum defluit.

Nonacria cũ.c.exili &.i.latino ſcribitur:eſt teſte Lactantio grammatico ſuper.iiii.thebaidos : nomen loci ſeu agri arcadiæ:in quo Iuppiter in ſpeciem Dianæ conuerſus cũ Caliſtone Lycaonis filia cõcubuiſſe narratur. nõnulli uero & pro tota arcadia capiunt atq; ex latino:quod eſt nouẽ: & græco qd̃ eſt ἄκρη ideſt uertices: hoc eſt montes compoſitum uolunt:quaſi nouem ſit montibꝰ redimita. Sed cõſtat plures in ea eſſe ut uidimus in dictione arcadia.

Noricum cũ.i.latino &.c.exili ſcribitur:regio eſt macedoniæ:hæc teſte Plinio li.iii.naturalis hiſtoriæ:ẽ cõtermina dalmatiæ:atq; mari ionio:de qua ſic meminit Virgilius in fine libri georgicorũ tertii cũ ait:Tum ſciat aereas alpes & norica ſi quis Caſtella in tumulis.

Notion cum.t.exili &.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Homero in.ii.iliados urbs in æolia.

Notus cum.t.exili ſcribitur:uentus eſt meridionalis nebuloſuſque & humectus. Et teſte Gellio græce notus: latine humor dicitur.

Nothus cũ.th.aſpirato ſcribitur:quẽadmodum latine dicendũ ſit:teſte Seruio ſuper.vii.æneidos non habet̃ unde Virgilius in.ix.græcum uocabulum poſuit cũ ait:Et primum antiphaten is eni ſe primus agebat, Thebana de matre nothum ſarpedonis alti.& in.viii.Suppoſita de matre nothus furata creauit.

Nox ut in primo horum cõmẽtariorum libro uidimus a græco per conuerſionẽ.y.græci in.o.noſtrum deducitur:& teſte Varrone:hæ noctis ſolidæ ſunt partes:ueſpera:cõticinium:intempeſtum:gallicinium: diei uero lucifer:mane:ortus:meridies:occaſus:crepuſculum uero quod eſt dubia lux a crepero : quod dubium deſcendens:licet utriq; tẽpori poſſit cõiungi:uſus tamen teſte Seruio ſuper.ii.æneidos obtinuit:ut matutino iungamus.at Lucanus ab ea cõſuetudine diſſentire uidet̃:cũ ait:Longa repcuſſo nituere crepuſcula phœbo.manum uero unde eſt mane:bonum dixerunt ueteres.

Numidia cũ.i.latino utrobiq; ſcribitur:& originem trahit a uocabulo græco:quod ẽ νόμαδεσ: & paſtores deſignat:unde νόμη apud græcos pabulũ dicitur:inde Plinis li.v.naturalis hiſtoriæ:numidæ uero inqt no

mades a ꝑmutandis pabulis dicunt᷑:& mapalia sua hoc est palustres dom⁹ sunt circūferētes.hæc ille.Quare ab νομη nomedia magis dicenda uideret᷑:cū.o.post.n.in prima syllaba:sed nos in.u.nostrum traduximus & numidiá diximus:habetq; ab ortu syrtes q̄sdá ꝑuas:unde regio carthaginēses incipit a septētriōe mare: quod uersus sardiniá tendit:ab occasu mauritaniá:& a meridie æthiopiam:nec teste Plinio præter marmoris numidici ferarūq; ꝓuentū aliud insigne habet.Sunt in ea clare urbes hippon:rhegyum:& rusticacla.

N umisma cum.u.a nobis unico sequēte.m.&.i.latino scribit᷑:q̄q̄ a græcis cū.o.post.n.& ante.m. scribat᷑ uidelicet nomisma.Nam a νόμοσ quod est lex deriuari dicunt.Quam sane scripturá: & Horatius ipse seruauit cū ait Regale nomisma philippos.At alii cum.u.scribūt:& breuē primam cōseruant: ut Martialis libro epigrammatum primo:

Cum data sint equiti bis quinq; numismata quare

Bis decies solus sextiliane bibis:a quo sane:ut pluribus placet

N ummus cū duplicato.m.deriuat᷑.quod ideo duplicare dicit᷑:ut primá ꝓducere possit.Persius i satyra quæ icipit Hic mos est: Credere tum nūmos marco sub iudice palles.Erantq; nūmi ærei:argentei:& aurei atque ex his mixti.Et ut refert Plinius.xxxiiii.naturalis historiæ:Populus romanus nē q̄dem argento signato ante Pyrrhum regē deuictū usus est libera:unde etiá nūc libella dicit᷑:& dipondius appēdebat᷑ assis.Quare æris grauis pœna dicta:& adhuc expensa in rōnibus dicunt᷑.Quin etiá militum stipendioꝝ:hoc est stipis ponderandæ pensatores libripendes dicunt᷑.Serui⁹ prim⁹ signauit æs:antea rudi usos romæ Timæus tradit signatum est nota pecudū:unde & pecunia appellat᷑:maximus census.c.x.assiū fuit illo rege:argentū signatū est anno urbis quingentesimooctogesimoq̄nto.Qu.Fabio.cos.q̄nq; annis áte bellū primū punicū. Et placuit denarius ꝓ decē libris æris:q̄narius ꝓ q̄nq;:sextertiū ꝓ dipondio ac semisse.libræ autē pondus æris iminutum bello punico primo cū ipensis respublica nō sufficeret.Nota æris fuit ex altera pte Ianus geminus: ex altera rostrū nauis:in triente uero & quadráte æs quadrás ante triūcis uocat᷑ a tribus uncíis.Postea Hánibale urgente.Qu.Fabio maximo dictatore asses untiales facti.Placuitq; denariū sexdeciȝ assib⁹ ꝑmutari: q̄narium octenis:sextertiū quaternis:ita respublica dimidiū lucrata est.In militari tamē stipendio semp denari⁹ ꝓ decē assib⁹ dat⁹.Nota argenti fuere bigæ:atq; quadrigæ.Et inde bigati q̄drigatiq; dicti:mox lege papiniana semiūciales asses facti.Licinius drusus i tributo plæbis octauá ptē æris argento miscuit.Aureus nummus post ánū sexagesimūsecūdū ꝑcussus est. Sed præter alia inq̄t Pli.miror populū romanū uictis gentib⁹ i tributo semꝑ argentū nō aurū iperasse:sicut carthagini Hánibale uicto argenti pódo ánua i q̄nq̄ginta annos:nihil auri:& infra subdit auri i populi romani Aerario fuerūt.Sex.Iulio.Laurelio.cōss.septē ánis ante punicū bellū tertiū pondo septingenta uigintisex argenti nonagintaduo milia.Et extra numeꝝ trecenta & septugintaq̄nq; milia.Itē belli socialis initio octingentaq̄dragintasex auri pondo Cæsar primo introitu in ciuili bello ex ærario ꝓtulit.Lateꝝ aureoꝝ trigintasex milia:& in numero pondo trecenta:nec fuit aliis tēporibus respu.locupletior.Intulit & Aemili⁹ Paulus Persa rege macedoniæ deuicto prædá pondo triū milium:a quo tpe populus ro.tributū petere desiit:& ut idē Plinius attestat᷑:q primo denarium ex auro signauit:latet auctore incerto.

N umitor cum.i.latino &.t.exili scribitur:fuit albanorum rex:& frater Amulii.

Littera apud græcos duplicis est formæ:ut in primo horū cōmentarioꝝ li.ostendimus. Nos uero unius tantū habem⁹:ut & illi antiquit⁹ habuerūt:quá aspirátes articulū masculinū cōficiūt:& quá alterius formæ adinuenerūt:atq;.o.magnū uocant:cū solū ꝓferunt semper sine aspiratiōe scribūt:& ꝓ aduerbio capiūt.Nos uero nunq̄ solū.o. aspirare cōsueuim⁹:sed ꝓ aduerbio semper assumimus. Quandoq; q̄dá uocádi: ut Virgi. in primo æneidos:O regina nouá cui condere Iuppiter urbē Iustitiaq; dedit.Persius in prima satyra:Quisq̄s es o mō q̄uem ex aduerso dicere feci idest o tu.quádoq; uero optandi:ut Virgi.in.viii.Assis o placidusq; iuues:numina firmes.Quádoq; etiá idignádi ut Cicero li.inuectiuaꝝ primo:O tēpora o mores.Persius in.i.satyra:O mores:Usq; adeo nescire tuū nihil est:nisi te scire hoc sciat alter.Aliquádo aūt & ꝓ aduerbio ponit᷑ admirádi:ut Iuue.O qualis facies:& quali digna tabella:& Persi⁹:O curas hoīuȝ.ná imoderatas sollicitudines admirat᷑:q̄s græci μελεδώνασ uocát eo quod μέλη ἔδουσι idest mēbra corrodūt:iō apud nos curæ:quod cor urant uel rodát uocant᷑:ob q̄d & ꝓ amore nōnunq̄ ponit᷑.Virgi.in.iiii.æneidos:At regina graui iá dudū saucia cura:Et ueneris iustissima cura.nōnunq̄ uero & curare ꝓ reficere dicimus:ut Virgi.in.iii.æneidos:Corpora curam⁹ fessos sopor irrigat artus.Idem in.iiii.georgicoꝝ:Tum tecta petunt:tum corpora curant.

O axus cū.a.post.o.& ante.x.cōsonátē scribit᷑:ciuitas ē cretæ:i q̄ teste Herodoto li.histo.iiii.Etearchus pater Phronimæ regnauit:quá dixit matrem fuisse Bati:q cyrenem libyæ urbem ædificauit:de quo in dictiōe Batus:& dictione cyrene uidimus.

O belus cū.e.absq; diphthongo & unico.l.scribitur:dicit᷑ latine ueru.Et inde obeliscus diminutiuū nomine magis q̄ re:cum magnæ moles obelisci:dicantur:ut in sequente dictione uidebimus.

Obeliscus cũ.i.latino &.e.exili scribiť:est teste Ammiano Marcellino reꝝ gestarum li.xvii.asperrimus lapis in figurá mætæ cuiusdam sensim ꝓceritate in excelsum cõsurgens:& ne radiũ imiteť paulatim gracilescens: specie quadrata in uerticẽ ꝓductꝰ angustũ:manu leuigatꝰ artifici. Obeliscos fuisse plures romæ cũ historiæ: tum res ipa indicat. Sed q integri corruptiue aut fuerint:aut nũc cernũtur:a thebis:ac aliis ægypti urbibus ꝑductos fuisse Pliniꝰ in naturali historia & præfatꝰ Ammianus ostẽdũt. Sed de eo q quoq; in uaticano iuxta basilicam beati Petri cõspiciť:& corrupte ab insciis iulia uocitať. Pliniꝰ ipe li.xxxv. meminit: atq; illũ tertiũ ex maioribꝰ ponit:qui unq̃ romæ aduecti fuerũt. Et li.xvi.ubi de arboꝝ magnitudine pertractat: hæc inqt uerba abies ãmiratiõis præcipue uisa est in naui:quæ ex ægypto Caii principis iussu:obeliscum in uaticano circo statutũ abduxit:de qua naui plura ꝓsequiť:& nihil admirabilius in mari uisum fuisse asserit. Ammianus uero in præfato li.cũ thebarum ægyptiaꝝ situm:& successum pulchrrime enarrasset:subdit ĩ hac urbe inter labra ingẽtia diuersasq; moles figmẽta ægyptioꝝ numinũ exprimẽtes obeliscos uidimꝰ plures:aliosq; iacentes & cõminutos:quos antiqui reges bello domitis gentibꝰ:aut ꝓsperitatibus reꝝ elati:montiũ uenis uel apud extremos orbis incolas ꝑscrutantes excisos erectosq; diis superis dicarunt. Et in sequẽtibꝰ idẽ auctor ostendit obeliscos nõ solum a thebis romã aduectos:sed Octauianũ Augustũ duos admirandos ex heliopoli urbe etiã ægyptia transtulisse. Quorũ ut ait unus in circo maximo.alter in campo locatꝰ ẽ martio:& iucũdissima plura ꝓsequiť:quæ sane referre longũ esset. Plinius etiã ĩ.xxvii.naturalis historiæ:refert Theophrastum tradidisse in ægyptioꝝ cõmẽtariis reperiri fuisse apud eos in Iouis delubro obeliscuʒ e quattuor smaragdis quadraginta cubitoꝝ longitudine:latitudine uero in parte duorũ in pte quattuor:id etiã prætereundũ non ẽ:obeliscos ut plurimũ notis hierographis insculptos fuisse:quas(ut præfatus Ammianus ait) undiq; incisas initialis sapientiæ uetus insigniuit auctoritas. Nam multa uolucrũ & ferarũ etiam alieni mũdi genera insculpebant:quæ uel regũ gloriam sequẽtibꝰ ætatibꝰ: uel eorũ persoluta uota monstrabãt: non enim ut nũc litterarũ formæ ac numerus præstitutꝰ erat:qbꝰ quicqd humana mens cõcipere põt:facile exprimitur:sed singulæ litteræ apud illos quæ aĩalium figuris designabanť:singulis nominibꝰ inseruiebãt:& uerbis nõnunq̃ & integros sensus repræsentabãt. Nam p uulturẽ naturæ uocabulũ pandũt:quia nullos mares posse inter has alites inueniri rõnes memorant physicæ:perq; speciẽ apis mella conficientis rẽgẽ indicabãt. Cui cũ iucũditate moderante aculei inesse debent:qn etiã & Seruio referente super qntũ æneidos p draconem in caudã reuolutum & illã mordẽtẽ ãnum illi iidem indicabãt:cũ in seipm eodẽ mõ recurrat:ac consumatur. Itaq; teste Cornelio Tacito primi p figuras aĩalium ægyptii sensus mentis effingebãt: & antiqssima monumẽta memoriæ humanæ ĩpressa saxis cernunť:de qbus in dictione fœnices loquemur.

Obolus cũ unico.l. scribiť:genus ẽ ponderis sex continens siliquas:q & alio nomine scrupulus diciť:de quo in dictione talentum late uidebimus.

Ocaleæ cũ.c.exili & unico.l.& duabꝰ.e.subsequẽtibꝰ scribitur.fuit teste Homero li.ii.iliados:boetiæ ciuitas.

Ocha cũ.ch.aspirato scribiť:nomẽ est a græco deductuʒ:ac a nostris cõpositũ ex illoꝝ masculino articulo:qđ est.ὁ:& χὴν χηνοσ:qđ apud illos ideſt apud nos anser huius anseris: itaq; cõponẽtes antiqui nostri.o.cũ χὴν:& in recto abiicientes ultimũ.n.dixerunt ocha huiꝰ ochæ: nonnulli uero commutantes illud.o. in.au. diphthongon dixerunt aucha auchæ:p modũ quẽ in.ii.horũ cõmentariorũ libro quum de.au. diphthõgo tractaremus declarauimus.

Oceanus cũ unico.c.atq; illo exili &.e.absq; diphthongo scribitur:diciť id mare:quod uniuersam circuit terram:ob quod & ab ipis græcis amphitrites etiã uocitať:ut in ea dictione uidimus. Sed oceanus teste Solino a uelocitate cognominatus est. Nam ὠκύσ unde oceanus diciť:a nostris uelox interpretať. Sane ex hoc mari oĩa nata fuisse dixit Hesiodus in theogonia:iuxta quod Virgilius in.iiii.georgicoꝝ inquit:Oceanũq; patrem rerum nymphasq; sorores. Homerus uero dixit in iliade illum deoꝝ patrem: & Tethym matrẽ:cũ ait ὠκεανόν τε θεων γένεσιν καί μητέρα τηθύν.dixit etiam ex ipo oĩum amniũ fontiũq; cursus initium capere. Itaq; cũ uniuersam terrã circũeat:etiã ab occasu Solis irrũpens mediã hãc nostram habitabilẽ regionẽ amplis:& nominatissimis æquoribꝰ alluit. Et scissis calpe atq; abila mõtibꝰ:quos colũnas Herculis nominãt ĩter hispaniã quã leuo latere radit:& mauritaniã circa quã dextro diffundiť: fretũ prĩo efficit longitudinis xv.miliũ passuũ:& latitudinis uix septẽ:ut Põponiꝰ attestať. Ita ut facto quodam hostio limen apire dicať. Et inde mediterraneis finibus ĩmixtus usq; in orientem:& septẽtrionem ꝓpelliť. Is ergo oceanꝰ q hispaniã perfundit:hibericus nominať:ab ipa scilicet hispania:quæ olim hiberia dicebatur:& circa insulas baleares quas primo ostendit balearicus dictus est. Deinde q narbonẽsem prouinciam contingit gallicus:mox a liguria ligusticꝰ. Deinde usq; ad siciliam tuscus uocatur:quem græci tyrrhenum:Itali inferum nominarũt. inde inter siciliam & Italiam pergens ionicum mare incipit:sed in leuum ex aduerso ad illyricum adriaticuʒ uersus uenetias sinũ efficit. At ab initio adriatici ionii nomen accipiens:longa per spatia in asiam usq; protenditur:ut in dictione Ionium mare late uidimus. Ex altero uero siciliæ latere in cretam usq; protentum siculuʒ nominatur. Inde uero usq; in mare pamphylicum ex leuo creticus dicitur:ex dextro uero usq; in ægyptum ægyptius uocitatur. Sed ab Ionio iuxta græciam in septemtrionem diffusus crebras circuit insulas. Quæ quia in formam capræ(ut quidã uoluit)disponũtur:ægæi nomen assumpsit:uel alii potius uolũt ab Aegæo

athenarum

athenarũ rege:quẽadmodũ in ea dictiõe oſtendimꝰ. Deinde per helleſpõti anguſtias progreſſus:aſiá ipſam ab europa ſtricto ſecernit mari:quod helleſponticum ab Helle:ut in ea dictione uidimꝰ noiatur. Inde ĩ propontidem dilatatus mare aliud conficit:quod per cõtrarium euxinum nũcupatur: ut in eiuſmodi dictione deſcripſimus. Sed rurſum iuxta tauricam regionẽ reſtrictus:boſphorum alterũ efficit: qui chimæricus nominatur:ut in dictione boſphorus uidimus. Nam a boum meatibus peruiis boſphori nomẽ aſſumpſit: eo ꝙ ab uno litore in aliud cõmode tranare poſſunt:poſt boſphorũ uero palus eſt meotis magna quidẽ & lata:in quá tanais fluuius influit:qui a ſeptẽtrione & ꝑtibus ſcythicis ueniẽs: aſiam ipſam diuidit ab europa. At palus illa hyeme glaciatur. Et ut ait Virgilius:Puppibus illa prius patulis nũc hoſpita plauſtris. Sed diuerſis in locis eiuſmodi mare nomina habet plura & diuerſa:quæ etiam non eadem cauſa prodita ſunt. Ná aſiaticum mare eſt quod & phœniciũ ægyptiũq;:& pamphylicũ a prouinciis nomina accæpere. Ab inſulis balearicum:ſiculum:carpathium:cyprum. A gentibus liguſticum:auſonium:tuſcum:dalmaticũ. Ab oppidis argolicum:adriaticũ:corinthium:tyrium. A caſibus hominũ myrtoum icareũ:helleſponticũ: & ut pluribus placet ægæum a memoria regis teſte Solino Ionium:licet Seruius non a memoria: ſed a caſu in illum dicere uelit. Nam ait ſuper.ii.æneidos:regem illum antiquiſſimũ in eo ſubmerſum mari nomen reliquiſſe: a tranſitu bouis:uel ab anguſtis meatibus boum paruiis boſphorus:a moribus incolarum: ut in ea dictiõe uidimus euxinus.ab ordine fluendi ꝑpontis:ut in dictione pontus uidebimus. Aegyptiũ pelagus aſiæ datᷓ gallicum europæ:aphrycum libyæ. Et hæc de mediteraneo. Sed rurſus in terræ circuitu oceanus ipſe aduerſis oris: quas amplectitᷓ diuerſa accipit nomina. Nam a litoribus ſuis arabicus:perſicus:indicus:eous:ſericus:ſcythicus:germanicus:atlanticus:& de reliquis eodem modo. at uero caſpium mare a caſpiis montibꝰ qbus adiacet dictum eſt. Et id idem hircanum dicitur ab hircania ſibi cõtermina. Sed ut uolunt átiqui: qui nõdum ſufficienter ea loca perſcrutati fuere:ex oceano hyperborico anguſto ore in morem fluminis terras ingredienti conficitur. Qui uero diligentius iam eadem loca rimati ſunt:aſſerunt id eſſe mare uaſtiſſimuʒ: quod nec ullum habet exitum:nec alicuius aquæ ſalſæ habet introitum:ſed ex imẽſis in ipſum cõfluentibꝰ fluminibus factum:quod Ptolomæus etiam uerum eſſe fatetur.

O cheſius cũ.ch.aſpirato & unico.s.ſequente.i.latino ſcribitᷓ:fuit Homero teſte ætolorum dux:uir lõge præſtantiſſimus:qui in bello troiano moritur.

O cyalus cum.c.exili &.y.græco atq; unico.l.ſcribitᷓ:fuit unus ex nominatis phæacibus tẽpore Alcinoi regis: ut oſtendit Homerus in.viii.odyſſeæ:& compoſitum eſt uocabulum ex ὠκύσ:qđ ẽ uelox:& ἅλσ mari:q̃ſi uelox ut mare.

O cimum cum.c. exili &.i.latino ſcribitᷓ:eſt teſte Plinio li.xix.naturalis hiſtoriæ:herba hortẽſis: quæ particulata etiam ab uno incipit:qua de cauſa diutiſſime floret:habetq; primá longam:cũ apud græcos ὤκυμον: cum.ō.magno in prima ſcribitᷓ.

O cyroe cũ.c.exili &.y.græco ſcribitᷓ:fuit teſte Heſiodo ĩ theogonia nympha quædá Oceani & Tethyos filia

O cyron eodem modo ut ſuperior ſcribitᷓ:fluuius eſt in finibus arcadiæ.

O cyus cũ.c.exili &.y.græco ſcribitᷓ. Nam ab ὠκυσ græca dictione deducitᷓ:quam noſtri quidam antiquiſſimi uertentes.y.græcum in.u.noſtrum ocus traduxerunt. Sed a ſequentibus in uoce comparatiui traductũ fuit:hoc eſt remanente.y.græco.u.noſtrum addiderũt:nec latine poſitiuo utimur. Et aduerbialiter cito: & q̃ prompte deſignat. Virgilius li.æneidos.iiii. Ocyus omnes
Imperio læti parent. Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam:
Collige ſarcinulas dicit libertus:& exi
Ocyus & ꝑpera:ſicco uenit altera naſo:Seruius aũt ſuper.viii.ænei.dixit:ocyus poſitiuus antiquus eſt:nec etiaʒ põt comparatiuꝰ eſſe:ubi nulla eſt comparatio. Sed pace eiꝰ magis Plinio adhæreo: qui & illud quoq; in ſignificatione cõparatiui poſuit:et ſuperlatiuum nõnunq̃ ei aſſignauit. Ait enim in.ii.naturalis hiſtoriæ Mercurii ſidus inferiori circulo fertur nouem diebꝰ ocyore ambitu:modo ante Solis exortũ:mõ poſt occaſum ſplendens:& libro.viii.ſuperlatiuum exprimens dixit:itaq; multi extitere: qui non naſci optimuʒ cenſerent:aut q̃ ocyſſime aboleri.

Ocnus cũ.c.exili ſequente.n.cõſonante ſcribitᷓ:fuit teſte Virgilio in.x.æneidos:fatidicæ Mantus & Tuſci filiꝰ amnis:Qui muros matriſq; dedit tibi mantua nomen:ut in ea dictione uidimus. Et ab eodẽ poeta in bucolico Bianor uocatus fuit:ut in ſua dictione monſtrauimus.

O ctopes abſq; aliqua aſpiratione ſcribitᷓ:piſcis eſt octo pedes habens:quem polypum quidam putant.

O dius cũ.i.latino ſcribitᷓ:fuit teſte Homero ĩ.v.iliados: alizonũ dux:quẽ Agamẽnon in bello troiano occidit

O dyſſea cum.y.græco & duplicato.s.ſcribitur:loco quoruʒ nõnulli.x. ſcribere uoluerunt: ſed magis placet litteraturam græcá obſeruari:dũmodo cõmode poſſit. ſcribitur eniʒ apud illos non cũ.x. ſed cũ duplicato s.uidelicet ὀδυσσεία:& deriuatur ab ὀδυσσεύσ:quem nos Vlyxẽ non cum duplicato.s.ſed cũ.x. duplici conſonáte ex inueterata cõſuetudine tranſcribimus. At eiꝰ dictõis quæ eſt odyſſea:penultima apud græcos eſt.ei.diphthongus:a qua a nos.i.abiicientes:ſolam.e.retinemus. Eſtq; odyſſea uolumẽ aliud ſublime Homeri in.xxiiii.libros diuiſum:in quo Homerus errores & caſus Vlyxis poſt bellum troianum:& Penelopes

uxoris patriā diuino carmine descripsit.unde Ouidius in.ii.de tristibus libro inquit:Aut qd odyssea ē nisi fœmina propter amorem.
Dum uir abest multis una petita procis?

O egrius cū.œ.diphthongo &.i.latino scribitur:fluuius est thracū:a quo teste Seruio hebrus nascit̄.&(ut nō nulli ferūt)pater fuit Orphei:ac in hebro a ciconib⁹ Orphei caput,piectū fuit:dicēte Virgilio i.iiii.georgi.
Tum quoq; marmorea caput a ceruice reuulsum
Gurgite cum medio portans œagrius hebrus.

O ebades cum.œ.diphthongo scribitur:fuit nomen uiri proprium.

O ebaris cū.œ.diphthongo &.i.latino scribitur:fuit Darii stabularius:cui⁹ industria Darius ipse regnu3 persarum adeptus est:ut in dictone Darius uidimus.

O ebalus cū.œ.diphthongo & unico.l.scribit̄:fuit teste Lactātio super thebaidos li.rex laconum: de quo cretensis Ditis in historia troiana apertius loquens ait:Oebalus fuit fili⁹ Argulii filii Amidatis:fuitq; rex laconiæ:& a se,puinciam ipam œbaliam dixit.hæc ille.Alius fuit Oebalus Telonis regis Capreæ filius:quæ isula ē ex opposito ad neapolim ex Sebetride nympha genitus:de quo Virgi.in.vii.æneí.inquit:
Nec tu carminibus nostris inductus abibis
Oebale:quem generasse telon sebetride nympha
Fertur:teleboum capreas cum regna teneret.
Iam senior.Hic(ut,psequitur Virgilius)mortuo patre nō contētus patriis aruis campania3 intrauit:& multos populos suæ ditioni subiæcit:fauitq; deinde Turno cōtra Aeneam:a quo œbaliam regionē dictam nōnulli putauerunt:quæ est iuxta tarentum:ut in sequenti dictione uidebimus.

O ebaliam cū.œ.diphthongo &.i.latino scriptā duplicem esse comperio:una3 quæ & laconia dicta fuit:& ab Oebalo filio Arguli œbaliam cognominatā:de qua Statius in achilleide:Solucrat œbalio classem de litore pastor Dardanus.& Ouidius in.v.fastorum loquēs de castore & Polluce: qui fuerant ex amycla ciuitate laconiæ ait: Effugere œbalidæ cursu potuere sequentes.alteram uero ī Italia iuxta tarentum urbē inclyta3 calabryæ ab Oebalo filio Telonis(ut qdam uolunt)cognominatam. Virgilius in.iiii.georgicoꝝ: Namq; sub œbaliæ memini me turribus altis:qua niger humectat flauentia culta galesus Corytium uidisse senem & reliqua.est enim galesus:(ut dixit Liuius li.v.de.ii.bello punico)calabryæ flumen tarento proximum per qnq; milia passuū:iuxta quod castramætatus est Hānibal:cum arcē tarentinā obsedit. Alii uero quib⁹ assentire uidet̄ Seruius:nō aliam fuisse dicūt in Italia œbaliam:nec id quoq; Virgiliū intellexisse: sed cum dixit sub turribus œbaliæ intellexit:idest eorum q e x œbalia laconiæ in Italiam aduenere:& turres iuxta tarētu3 ædificauere.Nam(ut rettulit Seruuis)lacones diu bello attriti ab atheniensibus:& inopiam uiroꝝ timētes præcæperūt:ut uirgines cum qbusq; concūberent:quo facto cum iuuenes de incertis parentibus nati: originem suam deinde erubescerent:& partheniatæ idest de uirginib⁹ nati appellarent̄: duce Palanto octauo ab Hercule nauigiis,pfecti uenerūt ad oppidum calabryæ quod Taras Neptuni filius condiderat:& id auctum habuerunt.

O echalia cū.œ.diphthongo &.ch.aspirato atq; unico.l.&.i.latino scribit̄:licet ex defectu librarioꝝ in quibusdam latinis codicib⁹ non cum.ch.aspirato:ut diximus:sed magis cū.t.aliquādo legerim⁹: fuit laconiæ pars,ppinqua thessaliæ:quæ œchaliæ nomen assumpsit a ciuitate eiusdē nominis:quæ in illa erat.Ipsa uero ciuitas teste Homero li.ii.iliados:ab œchaleo fluuio q circa illam præterfluit:nomen eiusmodi accæpit. In hac regnauit Eurytus pater Ioles: q cū filiā olim Herculi spopōdisset:& postea dissuadēte filio denegasset ut dixit Seruius super.viii.æneí.indignatus Hercules illum & filios interemit:atque œchaliam illius urbe3 euertit:dicente Virgilio:
Vt bello egregias idem disiæcerit urbes:
Troiamq; œchaliāq;:ut duros mille labores
Sustulerit.Quin & Iolem rapiēs ita ardenter illā amauit:ut quæq; ab illa pateret̄: uti ab Omphale regina lydiæ prius passus fuerat:ad quē Deianira scribēs apud Ouidium in epistolis heroidum inquit:
Gratulor œchaliam titulis accedere nostris
Victorem uictæ succubuisse queror:& i eadem epistola subdit:
Ingreditur late lato spectabilis auro:
Qualiter in phrygia tu quoq; cultus eras.
Dat uultum populo sublime sub Hercule uicto:
Oechaliā uiuo stare parente putes:sed hæc deinde Iole iubēte Hercule ante mortem suam Hyllo Herculis filio nupsit:ut in dictione Hyllus uidimus.

O ecinyres prima cū.œ.diphthongo sequēs cū.c.exili &.i.latino penultima cum.y.græco scribitur:fuit teste Homero circa initium libri.xi.iliados:uir argiuus:q donauit Agāmenoni thoracem eximium.

O econom⁹ cū.œ.diphthongo &.c.exili scribit̄:dicit̄ a nostris dispēsator.Nā apud græcos οἶκοσ dicit̄ dom⁹ & νόμοσ lex.nam decet dispensatorē legem esse dom⁹.Et sic Aristotelis œconomica & œconomic⁹ scribit̄

O ecumenicus cum.œ.diphthongo & abſq; aliqua aſpiratiõe ſcribitur:dictio eſt deducta ab οἰκουμένη: quæ uniuerſum orbem deſignat quaſi uniuerſalis ille dicatur.

O edipus cũ.œ.diphthongo &.i.latino atq; unico.p.ſcribitur:dictio eſt cõpoſita ab οἴδημα:quod ẽ tumor & ποδὸς pes:hoc eſt pedum tumor.Nam ut Statius diuerſis in locis ſuæ thebaidos ſcripſit.Et Seneca ĩ tragœdia:quæ inſcribit̃ Thebais:dum Oedipus matris utero teneret̃:& pater Laius Apollinem de naſcitura ꝓle conſuleret:Et ab oraculo percæpiſſet ſe debere a naſcitura ꝓle interfici:natum puerũ paſtori ſuorũ armẽtoꝝ occidendũ tradidit:qui dum ætati cõpateret̃: & regium imperium cõtẽperare optaret: paruuli pedes gladio perforauit:& uimine ſuſpendit ad arborem quaſi in nedia moriturum.Quod ipe apud Senecã in Oedipo teſtatur dicens.

Me deo teſte dannauit parens
Callidoq; teneros tranſtulit ferro pedes:

Et in alta nemora pabulum imiſit feris.Sed cũ uagitu Phorbantẽ paſtorem Polybii corinthioꝝ regis ad ſe puer traxiſſet.Ille cõſciſſis uinculis:iam tumidũ pedibꝰ puerũ corinthio cuidã largitꝰ eſt: qui lætus ad Meropẽ uxorem Polybii regis liberis carentem ꝓ magno munere dedit.Illa una cum uiro tanq̃ filium cælitus miſſum paterna charitate ſuſcæpit.Et a pedũ tumore Oedipodem cognominauit. Cuiꝰ penultima breuis a poetis noſtris poni cõſueuit: & declinat̃ huius Oedipodis. Plautus tamen in penulo ab Oedipo ꝓ Oedipode in ablatiuo ꝓtulit.hic cum ſemel thebas pergeret ſphinge cõperta eius ænigma diſſoluit:& monſtrum interemit.Vnde rerũ obſcuriſſimarum interpres deinde dictus fuit.Itaq; homo ille apud Terentium Dauus ſum inqt:non Oedipus.Plautus in penulo:Nam iſti quidem Heraclidæ orationi Oedipi opus ẽ cõiectura qui ſphingis ænigma diſſoluit.

O enochonum cum.œ.diphthongo &.ch.aſpirato ſcribitur:eſt teſte Herodoto theſſaliæ fluuius in peneum defluens:ut uidebimus in dictione theſſalia.

O enos cũ.œ.diphthongo ſcribit̃:dicit̃ apud nos uinum:ſed non utimur ea dictione niſi in compoſitis.

O enophorum cũ.œ.diphthongo &.ph.aſpirato ſcribit̃:uas eſt uinarium.Nam cõponit̃ ex œnos quod ẽ uinum:& φόρον portans:de quo Iuue.in ſatyra Credo pudiciciã:Totũ œnophoꝝ ſitiens.& Martialis in.vi. Reddidit œnophori pondera parua ſui.

O enotrii cũ.œ.diphthongo:&.t.exili ſcribitur:populi fuerũt ĩ Italia:de qbꝰ ſatis habuimꝰ ĩ dictione italia.

O eneus cũ.œ.diphthongo in initio ſcribitur:fuit Parthaonis filius:dicente Acheloo apud Ouidiũ ĩ.viii. metamorphoſeos:cũ ad Oeneũ regẽ ueniſſet:Accipe me generũ dixit parthaone nate.& fuit rex ætoliæ:cuius urbs regia calydon cognomiata fuit:iõ frequẽter rex legit̃ calydoniæ.fuitq; pater Meleagri:& ob hoc Meleager a poetis dictus eſt œnides.Ouidius in tertia epiſtolarum heroidum:

Coniugis œnides uerſus in arma prece eſt.

O enomaus cũ.œ.diphthongo ſcribit̃:fuit filius Martis:rex helidis & piſæ atq; Hippodamiæ pater:ut ĩ ea dictione uidimus.Alius Homero teſte fuit uir pelopõneſius ab Hectore in bello troiano interfectus.

O enops ſimiliter ſcribit̃:& fuit uir pelopõneſius:ut idem poeta monſtrauit.

O eſtrum cũ.œ.diphthongo &.t.ſcribit̃:uolatile eſt paruũ:Cui nomen aſilum romanũ eſt:ut dixit Virgilius ĩ iii.georgicoꝝ.Iuue.in.iii.ſatyra:Non cedit Veiento:ſed ut phanaticꝰ œſtro percuſſus bellona tuo diuinat Et id ſane nomen a uoce:quam edidit aſſumpſit.

O eta cũ.o.&.e.ſeparatis uocalibus:&.t.exili ſcribitur:ut late in.ii.horum cõmẽtariorũ li.oſtendimꝰ:fuit rex colchorum potẽtiſſimus:& teſte Homero in.xi.odyſſeæ:filius fuit Solis ex Perſa filia Oceani. Nam ut ait Diodorus ſiculus hiſtoricꝰ præſtantiſſimus li. hiſtoriaꝝ.v.Solẽ ferunt duos ex Perſa uxore ꝓcreaſſe filios: Oetam ac Perſem:Oeta in colcho regnauit:in taurica Perſes:crudeles ambo efferiq;. e Perſa filia Hecates orta eſt ſuperans audacia & imanitate patrem:ut quæ cruciatu hoĩum læta eos ꝓ feris appetere ſagittis cõſueuerit.Quin & ad uenena mortifera cõficienda ſummũ ſtudiũ operãq; impẽdit:quæ aduenis in cibis exhibebat.unde & prima aconitũ inueniſſe dicit̃.Quibus in rebꝰ experta admodũ & edocta:ueneno patrem primũ ſuſtulit:deinde regno aſſumpto tẽplum ſtatuit Dianæ:cui hoſpites nauigãtes ſacrificabat: exiſtimãs ea crudelitate ſuũ nomen clarius futurum.Poſt hæc nupſit Cetæ patruo:genuitq; liberos tres:Circem Medeam ac Aegialeum. Circe ad oĩs generis uenenorũ curã uerſa:multaꝝ herbarum radicũq; uarias uires mirabileſq; repperit.Et q̃uis a matre Hechate in plurimis inſtructa eſſet:multis tamen ab ſe de nouo inuentis oĩbus ĩ ea re præſtitit.hæc ſarmatarum regi: q ab aliis ſcythæ dicunt̃ cũ nupſiſſet:primum ueneno uirũ abſtulit:deinde regno capto:multa ui crudelitateq; regnũ uexauit:qbus ex rebus ex ipõ regno pulſam ad Italiam ueniſſe tradunt.Inq; eo ꝓmontorio:quod nunc quoq; ab illa circeũ uocat̃ reſediſſe.Medeã quoq; tũ a matre:tum a ſorore ſingula ueneficia edoctam:diuerſis moribꝰ uixiſſe ferunt.Nam cũ Oeta rex tum ſua natura:tum uxoris ſuaſu crudelis eſſet:& necandoꝝ hoſpitum morẽ ſeruaret:illa hoſpites a uitæ diſcrimĩe eripiebat:& ſæpe a patre precibꝰ & gratia ꝓ dãnatorum ſalute intercedebat:quãdoq; ipſamet ex cuſtodia captos dimittebat.Ob quod cũ Medea indies magis parentũ crudelitati eſſet aduerſa: a patre ob timorem in liberam cuſtodiam deſtinata fuit.Illa ad Solis oui tẽplum:quod in litore ſitũ erat confugiens: iuxta litus

ambulans:argonautas noctu delatos conſpicit:a qua de hoſpitum cæde edocti: humanitatem uirginis experti ſunt:ut uidimus in dictione Iaſon.

O etha cum.œ.diphthongo &.th.aſpirato ſcribit': mons eſt inter theſſaliam & macedoniam famoſus morte rogo & ſepulchro Herculis.Eſtq; teſte Plinio li.xxv.naturalis hiſtoriæ:hellebori herbæ fertilis.

O etoſyros cum.œ.diphthongo &.y.græco ſcribit' a græcis.Nam teſte Herodoto in.iii.hiſtoriarum: dicitur lingua ſcythica Apollo.

O etus cũ.œ.diphthongo &.t.exili ſcribit'.nã apud græcos eſt diphthongus ex.ω.mega &.i.unde ὦιτος ab illis ſcribit':ſed a nobis Oetus traducit':ut in.ii.horum cõmentarioꝝ li.uidimus.fuit frater Ephialis:& filiꝰ Alœi:pugnauitq; cum diis in creta:ut dixit Saluſtius:unde œtii campi dicti ſunt.

O ethyni prima cũ.œ.diphthongo:ſequẽs cũ.th.aſpirato &.y.græco ſcribit': populi fuerunt iuxta pontum.

O gdous cum.g.ante.d. ſcribitur:fuit teſte Diodoro ſiculo li.hiſtoriaꝝ.ii.ægypti rex:q & Vohoreus cognominatus eſt:& memphim cõdidit:ut uidimus in dictione mẽphis.

O gygia ſecũda cũ.y.græco:penultima cũ.i.latino ſcribitur:inſula eſt:ut qdam ferunt phœnicii & ſyrii maris Sic quoq; ab Ogygio rege in ea regnante cognominata: de qua Homerus in li.primo odyſſeæ:νῆσον ἐς ὠγυγίην ὀτρύνομεν.Nam uoluit in ea poſtea regnũ fuiſſe Calypſus:ut ĩ dictiõe Calypſo uidimus.

O gygius eodẽ mõ cum ſuperiori dictione ſcribit':fuit teſte Seruio ſuper Silenum Virgilii thebanoꝝ rex:ſub quo primũ diluuiũ fuiſſe dixit Varro in ꝓlogo libri tertii de re ruſtica:quã longe antiquiorẽ urbana oſtendere conatur.Et fuiſſe tempus ait:quo rura colebant hoĩes:nec ciuitates habebãt.Et ſubdit.eſtq; uetuſtiſſimum oppidum boetiæ thebæ:quod rex Ogygius ædificauit:pactis iam duobus milibꝰ annorum & centũ Sed ut diuꝰ Auguſtinꝰ de ciuitate dei li.xviii.rettulit:tẽporibꝰ inqt Ogygii regis:diluuiũ magnũ factũ ẽ:nõ illud maximũ:quo nulli hoĩes euaſerũt:niſi q ĩ arca fuerũt.Sʒ tamẽ maiꝰ:q̃; quod poſtea tpe deucaliõis fuit

O icleus cum.i.latino diuiſa ſyllaba ab.o. ſcribit'.nam neq; apud græcos eſt diphthongus:fuit filius antiphatis filii Melampi:dicente Homero in.xv.odyſſeæ:ἀντιφάτης μὲν ἔτικτεν ὀϊκλῆα μεγάθυμον.Idẽ fuit pater Amphiarei argiui uatis.

O ileus cũ.i.latino diuiſa ſyllaba ab.o.ſcribit':ut de ſuperiori dictione diximus. Non enim põt eſſe diphthõgus:ut Virgiliꝰ in primo:Vnius ob noxã & furias aiacis oilei.fuit locroꝝ rex:& pater Aiacis Oilei.

O lympus cũ.y.græco ſcribitur: quo nomine quattuor diuerſos legimus montes.Vnꝰ ẽ inter theſſaliã & macedoniam altiſſimus:dicente Lucano in.ii. Nubes exceſſit olympus Lege deũ.Alius ẽ ĩ gallogræcia.Alius apud myſos:ad cuius radices urbs eſt Pruſa ab Hãnibale(ut fertur)extructa. Quartꝰ ẽ ſecus mare rubrum in æthiopia:haud longe ab heliopoli ciuitate: q oriente ſole uſq; ad qntam diei horã flãmas emittit. Adde quod de hoc dicit Claudianus in Stilicone:Sed ut altus olympi Vertex: q ſpatio uentos hyemeſq; relinqt

Perpetuum nulla temeratus nube ſerenum.
Celſior exurgit pluuiis:auditq; ruentes
Sub pedibus nimbos:& rauca tonitrua calcat:

O lympias eodem modo atq;.i.latino in penultima ſcribit'.

O lympionices ſecũda cum.y.græco:aliæ cum.i.latino:atq; cum.c.exili ſcribit':is dicitur qui in olympico certamine uicit:quaſi olympiorum nices:ideſt uictor a νίκη:quæ eſt uictoria.

O lor cũ unico.l.ſcribit':fuit teſte Herodoto libro hiſto.vi.thraciæ rex:q filiam ſuaʒ Hegeſiphylen Melciadi duci athenienſium uxorem dedit.Eſt etiam olor auis alba:quæ alio græco nomine cycnus dicitur.

O lenos cum unico.l.& unico.n.ſcribit':ciuitas eſt ætoliæ:ut oſtendit Homerus ĩ.ii.iliados:iuxta quã aper ille calydonius occiſus dicit'.Aliam ponit Iginiꝰ de aſtronomia poetica ĩ boetia ciuitatẽ eſſe:ſic quoq; cognominatam ab Oleno Vulcani filio:de qua forte intellexit Seneca in troade:cũ ait:Olenos tectis habitata raris. Quin & in ea Amaltheã capram nutritã fuiſſe qdã aſſerunt:quæ poſtea ad cælum tracta fertur:dicẽte Ouidio in.xvii.epiſtolaꝝ heroidum:Pleias & arctophylax oleniũq; pecus. Et in li.faſtorum.v. Naſcitur oleniæ ſignum pluuiale capellæ.Et inde olenius ut Flora ad Iunonem apud Ouidium in eodem.v.faſtorum ait:

Quod petis oleniis inquam mihi miſſus ab oris
Flos dabit:eſt hortus unicus ille meis.

O lynthus cum.y.græco &.th.aſpirato ſcribitur:fuit ciuitas ſithoniæ iuxta atticam:quæ cum ab atheniẽſibꝰ deficeret:& Philippo ſe dediſſet:fuit demum ab athenienſibus euerſa.

O mbrici cũ.i.latino &.c.exili ſcribit':populi ſunt iuxta illyricos:ex quorũ locis teſte Herodoto li.hiſtoriarũ iii.capris & alpis fluuii uerſus boream in iſtrum cadunt.

O monyma cum.y.græco ſcribit': ea dicuntur quæ ſolum idem nomen habent : hoc eſt non etiam rationem: & traducuntur æquiuoca.

O mphatiũ cũ.t.exili &.i.latino ſcribit': eſt genus uini certo artificio confecti:ut oſtendit Plinius li.xiiii.naturalis hiſtoriæ:& deriuatur ab ὄμφαξ:quod uuam ſignificat acerbam.

O nager cũ unico.n.ſcribitur:dicit' a noſtris aſinus ſilueſtris.Nam cõponit' ex ὄνος:quod eſt aſinus:& ἄγριος ſilueſter.de quo Virgilius in.iiii.georgicoꝝ:Sæpe etiam curſu timidos agitabis onagros.

O chiſton cũ.ch.aſpirato &.i.latino:atq;.t.exili ſcribitur:locus eſt teſtè Homero li.iliados.ii.i finibꝰ thebaꝝ.
O neſicritus abſq; aliqua aſpiratione &.i.latino ubiq; ſcribit̃:fuit philoſophus q̃dam:quem nõnulli æginenſem dicunt.Demetriꝰ uero magneſius illũ aſtypalenſem fuiſſe dixit.fuit Diogenis diſcipulus. Et ut Xenophon cum Cyro:hic cum Alexandro militauit.Et ut ille Cyri pædiam:hic Alexandri ſcripſit initia:& ut ille Cyri:hic Alexandri ꝓſeq̃tur laudes.Dicitur etiam ſtilus utriuſq; q̃ſimillimus.
O nyx cum.y.græco ſcribit̃:genus eſt lapidis in ſimilitudinẽ unguis. Nam onyx græce latine unguis dicitur: de quo Horatius in.iiii.carminum:Nardo uina mereberis nardi ꝑuus onyx eliciet caduꝫ.Qui nũc ſulpitiis accubat horreis.ubi Acro dixit:onyx metallum gẽmæ ſimile:de quo ad unguenta odorata fiebãt ꝑua uaſa Sed Lucanus de gẽmis mihi locutꝰ uidet̃:cum dixit ad luxum oſtentandum: Totaq; effuſus in aula Calcabatur onyx.
O nytes cũ.y.græco &.t.exili ſcribit̃:nomen eſt uiri ꝓprium:qđ Donatus ſuper.xii.æneí.Virgilii:aut gentile aut patronymicũ putauit:ſe tamen gentem neſcire fatetur.Sed Seruii magis ſentẽtia placet:q ꝓpriũ exiſtimauit & deriuari puto ab onyx:ac forſitan onyces cũ.c.exili primitus ſcriptum.
O nomatopœia cum.t.exili &.œ.diphthongo atq;.i.latino ſcribit̃:ẽ ὀνόματος ideſt nominis:ποιια fictio. Nam cum uocis cõfuſæ nomen ad imitandũ ſonum effingimus:eiuſmodi figuram facimus:ut ouiũ dicimꝰ balatuꝫ:boum mugitũ:equorũ hinnitum:terribilis buccinæ ſonitum taratantara. Ennius:At tuba terribili ſonitu taratantara dixit.hac etiam figura dicit̃ turtur:grus:ſcropha:quæ nouiter comperire nobis raro cõceditur:græcis uero teſte Quintiliano:inter maximas eſt habita uirtutes.
O nophrius cum.ph.aſpirato recte ſcribitur.nam deſcendit ab onos qui eſt aſinus.
O pheltius cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:fuit uir troianus.
O pheltes cum. t.exili ſcribit̃:fuit nauta tyrrhenus: de quo Ouidius in.iii.metamorpho. Aſſumus en inquit ſotiorum primus opheltes.
O pites cum.i.latino &.t.exili ſcribit̃:fuit uir argiuus:& ab Hectore in bello interfectus.
O phelestes cum.t.exili ſcribitur:fuit uir troianus.
O phis cum.i.latino ſcribit̃:dicitur apud nos ſerpens.unde Cotta in arateis uerſibus apud Ciceroneꝫ in.ii.de natura deorum de ſerpente loquens inquit:
Quem clare perhibent ophim cognomine græci.
O phiulcus cũ.i.latino &.c.exili ſcribitur:deriuat̃ ab ophis:& dicitur a noſtris ſerpentarius:quem Seruiꝰ ſuꝑ xi.æneidos:Aeſculapium eſſe dixit.
O phiophagi eodem modo ſcribitur:& hi ſunt q ſerpentes mandunt.Nam quod apud græcos phago: a nobis mando dicitur.
O phiogenes cũ.i.latino & unico.n.ſcribit̃:dicunt̃ ſerpentibꝰ geniti:quos dixit Plinius li.vii.naturalis hiſto. teſte Erato ꝑgameno circa helleſpontũ paruũ genus hoium fuiſſe ſerpentũ ictꝰ tractu leuare ſolitos:& manu impoſita uenena leuare corpori.unde a ſerpentibꝰ genus traxiſſe dicebantur.
O phites cũ.i.latino &.t.exili ſcribit̃:eſt teſte Plinio in.xxxvi.naturalis hiſtoriæ:genus marmoris maculas ſerpentinas detinẽtis:a q̃bus nomen ipſum aſſumpſit.
O pobalſamũ cum unico.p.ſcribitur:& eſt ſuccus balſami:ὀπος enim græce latine ſuccus dicitur.unde & ꝓ quocũq; odorifero unguento aliquando ſumit̃.Iuuenalis in.ii.ſatyra: Sed tamen unde Hæc emis hirſuto ſpirant opobalſama collo Quæ tibi?
O ps cũ.p.ante.s.ſcribit̃:fuit filia Cæli ex Veſta:& ſoror:uxorq; Saturni.Quam ut refert Seruius in.xi.æneí: græci Rheam uocãt.Vnde latinã dictionẽ Ops nõ græcam puto:& corripit.o.ut ops opis.Dicit̃ etiã copia: ſed in hac ſignificatiõe nominatiuꝰ in frequẽti uſu nõ eſt:niſi in cõpoſitiõe:ſed tũc quoq; cõmunis ẽ generis ut hic & hæc & hoc inops huius inopis.uetuſtiſſimi tamẽ teſte Capro:hic & hæc & hoc ops & cops ꝓ eo:q ẽ opulẽtus & copioſus:qn & ꝓ auxilio ꝓferebant.Et Actium quoq; de Hercule ſic dicentẽ inducit: Quoruꝫ genitor fert̃ eſſe ops gentibus ꝓ opẽ ferens:& auxiliũ gentibꝰ.Terentiꝰ Iuno Lucina fer opeꝫ:ſerua me obſecro.Item in genitiuo apud Ouidiũ de remediis legit̃:Carminis & medicæ phœbe repertor opis.At opes in numero plurali ꝓ cenſu accipimus.Horatius in.iiii.carminum:Per damna per cedes ab ipſo Ducit opes: aĩumq; ferro:de romano populo loquebatur.
O pis cũ.i.latino in noiatiuo nympha fuit:ac primã ꝓducit:ut Opis ad æthereum pẽnis aufert̃ olympum. Virgilius in.xi. Velocem interea ſuperis in ſedibꝰ opim Compellabat. Eſt etiam opis teſte Herodoto in primo hiſtoriaꝝ:ciuitas iuxta quam tigris ꝓfluit:& mare rubrum ingreditur.
Opſonium cũ.p.ante.s.atq;.i.latino ſcribit̃:ſic enim apud græcos ὀψώνιον ſcribit̃:ſed ex noſtris.p.in.b.ob litterarũ uicinitatem:nõnulli cõuerterunt:quod ſæpe fieri ſupra oſtendimus.Et eſt q̃cq̃d comedendo additur pani & uino.Ac ſecũdam eius ſyllabam uti græci:ſic & noſtri producunt.Iuue.in ſatyra Atticus eximie
Manubria cultellorum.
Oſſea nõ tamẽ his ulla unq̃ obſonia fiũt Rãcidula.& ſic uerbũ obſono uel obſonor neutrũ uel deponens.
O phthalmos cũ.ph.aſpiratis ſcribit̃:dicit̃ a noſtris oculus:ſed ſic quoq; nõ niſi i cõpoſitis q̃buſdã: & deriua

tiuis transcribit᷑:ut ophthalmia:quæ ē oculi infirmitas.Et triophthalm⁹lapis:qui teste Plinio in ultimo naturalis historiæ: tres hominis oculos simul exprimit. & ægophtphalmus lapis alius:qui caprinum oculum representat.

O pterus cū.t.exili scribit᷑.est aūt(ut Iuue.uidet᷑uelle ostēdere)auis cū inquit in satyra Attic⁹eximie: apd᷑ quē scilicet tripherum Sumine cum magno lepus atq; aper ac epigardus:Et scythiæ uolucres:& phœnix opterus ingens.

Et getulus oryx hebeti lautissima ferro Cæditur.

O reades cum unico.r. & absq; diphthongo: nymphæ sunt sic quoq; cognominatæ ab oresi idest montibus: quos inhabitare solebant.

O restes absq; aliqua aspiratione ab emādatissimis græcis semper scribit᷑: & ab oros quod apud nos est mons deriuatum nomē dicūt:atq; ob magnitudinē illius:eiusmodi nomen sic quoq; a poetis effictum:quē instar montis fuisse dicūt. Vnde Solinus corpus ei⁹ inquit iussione oraculi apud taygetā mōtē iuentū est longitudinis cubitorū septem:quoꝶ qlibet pedē & semis geometrica ratiōe dicit᷑cōtinere. Et fuit Orestes Agamēnonis regis mycenarū filius ex Clytæmnestra cōiuge:hic paruulus Hermionē Menelai patrui:& Helenæ filiam desponsauit.Sed cū opera Cletæmnestræ matris & Aegisthi adulteri pater Agamēnon a bello troiano q̄primū reuersus interficeret᷑:quæritur hic similiter ab eisdem in mortem.Sed diligentia Electræ sororis a Strophilo phocensi clā mycenis subtrahit᷑:& seruatur. Aegisthi interī: & Clytæmnestræ auxilio rapit᷑ Hermione a Pyrrho Achillis filio.Sed cū creuisset Orestes tpe & opportunitate captata clam mycenas intrat: atq; Aegisthuȝ interemit:& matrē q̄crudelissimis pœnis affecit: postq̄ illa iā simul cum Aegistho ānis septē regnauit:ut elegantissime hæc oīa prosecutus est Sophocles in Electra:atq; Euripides. Sed de nimia crudelitate a ciuibus incusatus Orestes:iudiciū areopagitarum subire coactus est:a quo teste Cicerone in oratiōe ꝓ Milone uariatis hoīum sentētiis non solū diuina:sed & sapientissime deæ sententia liberat⁹ē.Interim interfecto Pyrrho:& recuperata Hermione:conscientia gestoꝶ exagitatus:in insaniā & furias uersus:uidere sibi uidebatur matrem se ardentibus facibus:& serpenti bus atris insequentem:dicente Virgilio in quarto æneidos:

Armatam facibus matrem & serpentibus atris

Cum fugit:ultricesq; sedent in limine diræ. Sed cum illi fidus:ac perpetuus esset comes Pylades: præfati Strophili filius:non passus est illum in insania persistere:quin opportuna disquireret medicamina. Itaque illum ad tauricam regionem in scythia ad Dianæ aram pro recuperanda sanitate conduxit:comitibus etiā (ut nōnulli asserunt)Hermione & Electra:ubi deæ ex humana carne sacra fiebant.Sed cum moris esset aduenas pro eiusmodi sacrificio captiuare:contigit ut & ipse pro re tali caperetur. Sed ab Iphigenia sorore recognitus:quæ ibidem sacerdos numini ministrabat:ut in ea dictione uidimus.liberatus etiaȝ ab omni insania euasit.Cum quo Iphigenia ipsa ablato simulachro aufugit:& alia innumera sunt: quæ de illo poetæ loquūtur:ita ut dicat Iuuenalis:Scriptus & in tergo.nec dum finitus orestes. Præbebat enim materiā omnibus uolentibus aliqua scriptitare.Ob quod dixit Virgi.in æneidos:Scænis agitatus orestes.

O rexis cum unico.r.&.x.consonante atq;.i.latino scribit᷑:ponitur a græcis pro appetitione.At uero Iuuena. latinum fecisse uidetur:& pro uomitu posuisse:quasi ab ore:& ex eo sit compositū.unde ait in satyra Credo pudiciciam:Ducitur ante cibum rapidam facturus orexim.& in satyra Atticus eximie: Hinc surgit orexis:Hinc stomacho bilis.

O rchades cum.ch.aspirato scribit᷑:insulæ sunt oceani septentrionalis ultra britāniam:& circa tilem numero uiginti tres:quarum uiginti desertas:& tres coli nōnulli asserunt.Solinus tamen dixit illas hominibus uacare:& siluis:quin & herbis uinceis inhorrescere. Nōnullas uero dixit inherbidas: harenamque & steriles herbas detinentes.

O rchestra secunda cum.ch.aspirato:ultima cum.t.exili subsequente.r. scribit᷑: proprie locus est in theatro: uel amphitheatro:uel circo ubi saltabatur.Nam deriuatur ab ὀρχοῦμαί : quod est salto:ut Possidonius orchestram quatit alter.unde etiam ὀρχήστρία saltatrix dicitur.nam ut refert Liuius ī.ii.bello punico: Cū ludi circenses Apollini celebrarentur:& Hānibal nuntiatus esset circa collinaȝ urbi ingruere:omnes raptis armis concurrerunt.Reuersi postea cum piaculum formidarent:inuenerunt saltātem in circo senem quendam:qui cum interrogatus dixisset se non interrupisse saltationem:ductum est hoc prouerbium:Salua res est saltante sene.Sed ut plurimum pro toto theatro orchestra ponitur:ut Iuuena.in satyra Et spes & ratio: Quæq; reportandis posita est orchestra cathedris:idest theatrum. Suetonius in uita Neronis:Mediaq; in orchestra frequente populo epulatus est. Vnde & nōnunq̄ pro loco eminentiori ponitur ab eodem Iuuenale:ut in tertia satyra:Aequales habitus illic similesq; uidebis Orchestram & populum. Nam cum locus commodior ad spectandum pro senatoribus & maioribus præpararetur:ab ipsis saltationib⁹inspectis nomen assumpsisse uidetur.

O rchites cum.ch.aspirato &.i.latino atque.t.exili scribitur:genus est oliuarum:quæ teste Seruio in secundo georgicorum:a græca etymologia:sed obscæna idest a testiculis nomen assumpserunt.Nam ὀρχεῖσ testes

dicuntur:quorum figuram retinent.

O rchomenus cum. ch.aſpirato &.e. abſq; diphthongo ſcribit᷑: ciuitas eſt in boetia theſſaliæ contermina:in qua fons erat tribus charitibus ſeu gratiis:& Veneri ſacer:ut teſtatur Iginius in aſtronomia poetica:& Seruius ſuper primum æneidos confirmauit. At hanc urbem Homerus ĩ octauo iliados: ĩnumera quotidie nauibus deferri dixit in oratione Achillis ad Vlyxem Aiacem & Phœnicem.

O rcus abſq; aliqua aſpiratione ſcribit᷑:cognomé eſt fluuii inferni:ab ὅρκοσ:quod eſt iuramentum deductũ: eo ꝙ per illum hoc eſt ſtygem paludem:a qua teſte Homera profluit:iurabant dii:nec peierare licebat. Nã ut dixit Homerus in ſecundo iliados:fluuius eſt theſſaliæ:qu i ab inferna ſtyge manat:& in peneum defluit quem nec peneus recipit:ſed olei modo ſupernatãtem breui ſpatio portatum abdicat: nec pœnales aquas diriſque genitas argenteis ſuis miſceri permittit:& ſubdit Homerus:huius fluuii apud deos ſanctiſſimum iuſiurandum eſſe.

O richalcum ſecunda cum.i.latino:ſequens cum.ch.aſpirato:ultima cuꝫ.c.exili ſcribitur:dictio eſt ex auro & χάλκον:quod eſt æs compoſita. Sed.au. diphthongum conuertit in.o.breuem ſecundum antiquorum conſuetudinem in quibuſdam dictionibus:ut ſupra oſtendimus in ſecũdo horum commentariorum libro ubi de au.diphthongo tractauimus. Nam aurichalcum dicebatur:quod teſte Seruio in duodecimo Virgilii apud maiores precioſius omnibus fuit metallis: ubi multa grata de illo rettulit: quæ qui ſcire cupiet: ibi legere potuerit.

O rgia cũ.i.latino ſcribit᷑:dicebantur Bacchi ſacra:primũ apud thracas ab Orpheo inſtituta:quæ(ut aiunt)a ſolis mẽtruoſis celebrari ſtatuit:ut eo potiſſimũ tpe a uirorum cõmixtione diuerterét:quod nó ſolũ é abominabile:ſed pernicioſum uiris. Sed deinde ut illarũ obprobria tegerent᷑:& a nó méſtruatis celebrari permiſſum fuit. Et teſte Seruio ſuper.iiii.ænei.orgia olim apud græcos oía ſacra dicebant᷑:quéadmodũ apud latinos cerimoniæ. Quod Iuue.in ſatyra obſeruaſſe uidet᷑:ubi de ſacris bonæ deæ:quæ ſimili modo a ſolis mulieribus celebrabant᷑:loquens inquit:Talia ſecreta coluerũt orgia tæda. Sed ut ait Serui⁹ abuſiue ſacra Liberi orgia dicunt᷑:uel ab ὀργίζομαι :quod eſt furio:& ὀργή furor:uel ab ορεσι :hoc é a montib⁹ ĩ quibus agitabant᷑: incedebãtq; crinibus paſſis:& indutæ pellibus damarũ: quæ græce nebrodes appellantur. nam νεβροσ græce latine dama uocatur. Virgilius in.iiii.georgi.pictis incinctæ pellibus ambæ. ideſt pellibus damarum quæ uarii ſunt coloris: ibantque ut furiis agitatæ cum tibiis cymbalis & clamore. unde Mænades hoc eſt furioſæ appellabantur : ut in ea dictione uidimus. nec fas erat adeſſe uiros: dicente Statio in achilleide.

Lex procul ire mares iterat præcepta uerendus
Ductor:in acceſſumq; uiris indicitur antrum:
Nec ſatis eſt.ſtat ſine dato metuenda ſacerdos
Exploratq; aditus:ne quis temerator oberret
Agmine fœmineo tacitus ſurriſit achilles.

O rion cum.i.latino ſcribitur:hunc dixit Heſiodus in theogonia fuiſſe Neptuni filium ex Euriale Minois filia. Ariſtonicus uero & Pindarus aliam illius geneſim deſcripſerunt dicentes: Hireum quendam ſenem fuiſſe:qui cum apud thebas:teſte Ariſtonico parui cultor eſſꝫ agelli:uel in inſula chio:ut dixit Pindar⁹:& Iouem forte ac Mercurium hoſpitio excæpiſſet:petiit ab his:ut ſibi aliquid liberorum naſceret᷑.dicebat eniꝫ ſe olim coniugem habuiſſe:ac illi promiſiſſe non recæpturum aliam:optaret tamen filium pro hærede. Et ut hoc facilius impetrare poſſet:bouem eis ĩmolauit:atque ad ueſcendũ appoſuit. Iuppiter uero & Mercurius poſt epulas:ab eo corium e boue detractum popoſcerunt:atq; in illud quod fecerant urinæ incluſerunt. Et referente Ouidio:qui horum opinionem ſequitur in.v.faſtorum libro:

Tunc ſuper iniecta texere madentia terra
Iamque decem méſes:& puer ortus erat:
Hunc hireus quia ſic genitus uocat uriona:
Perdidit antiquum littera prima ſonum:ita ut iam Oriona dicamus. Eſt enim urina græca dictio:quam illi οὖρον dicunt. Sed deinde maxime excreſcés uenator magnus euaſit. Quem ſibi comiteꝫ Delia fecit. Et ut dixit Ouidius:Ille deæ cuſtos ille ſatelles erat:Itaque uenandi artificio elatus:auſus eſt dicere nulluꝫ gigni poſſe animal:quod non ipſe ſuperaret:ob quod uolentibus diis emiſit terra paruum animal: ſcorpionem ſcilicet a quo ſuperatus occubuit : dicente Lucano libro nono : Ille ſcilicet ſcorpius minax nodis:& recto uerbere ſæuus : Teſte tulit cælo uicti decus orionis. Et dixit teſte cælo : quia & Orion & ille ſcorpius ad cælum tracti fuerunt. Voluit hic pleiadibus uim inferre:ut in dictione pleiades oſtendemus. Tentauit & ſimiliter teſte Callimacho Dianam uitiare:ob quod ab ea ſagittis confixum illum dixit. Ideꝫ Horatius libro carminum tertio:in quarta oda tetigiſſe uidetur:cum ait: Tentator orion Dianæ uirginea domitus ſagitta. Seruius uero aliam ab his:quæ diximus fabulam ſuper.x.æneidos Virgilii librum rettulit: quæ ſane nobis ſatiſfacere non potuit:ideo alios magis ſecuti ſumus. & habet Orion primam & ſecũdam quandoque breues:& quãdoq; longas:ut in dictione Arion uidimus.

Orithyia secūda cū.i.latino:penultima cū.th.aspirato & diphthongo cōpacta ex.y.græco &.i.latino scribit̃ fuit puella pulcherrima:& famosa filia Erithei athenarū regis:quā cū Boreas adamasset:& sibi coniugem dari postularet:nec impetrare ualuisset:illā rapuit:& in thraciam secū detulit. Ex qua Zetū & Calaim filios ꝓcreauit:ut ꝑ uera historia rettulit Eusebius in libro tēporum. Alia eodem nomine regina fuit amazonū: quæ Marpesiæ matri successit in regno:de qua Iustinus in.ii.epitomatum li.locutus fuit.

Orithos cū.i.latino &.th.aspirato scribitur:fuit teste Herodoto li.histo.v.ciuitas inter macedoniā & epirum iuxta quā(ut rettulit Seruius in.x.æneі.)nascit̃ terebinthus arbor: de qua in sua dictiōe uidebim⁹. Ob qđ Plinium dixisse puto in.xiii.naturalis histo. Terebinthus in macedonia breuis est arbos:atq; fruticosa. Et Seruium qui dixit orithos ciuitas est epiri.

Oryx cū.y.græco scribit̃:de hoc Plinius ĩ.ii.naturalis histo.inquit: orygē appellat ægyptus feram:quā in exortu ei⁹ cōtra stare & cōtueri tradit:ac uelut adorantē cōsterni. Ideꝫ in.viii. Solos oryges dixit cōtrario pilo uersi:hoc ē ad caput uerso:de quo Iuue.in satyra Atticus eximie:Et getulus oryx hebeti lautissima ferro.

Ordessus cum duplicato.s.scribitur:est teste Herodoto in.iii.histo.primus fluuiorum scythiæ:magnusq; & ab oriente profluens cum istro miscetur.

Orodes sine aspiratiōe principii scribit̃:nomen ē uiri ꝓpriū:de quo Virgi.in.x.æneidos meminit:& interpretari potest montanus. Nam ab ὄρος:quod est mons deriuatur.

Orœtes cum.œ.diphthongo:ultima cū.t.exili scribitur:fuit teste Herodoto li.historiarū.iii.uir persa & sardium præfectus:q Polycratem samiorū tyrānum dolo captum suspendit. Hic postea iussu Darii:& opera astuq; Bagei in sardis trucidatus est.

Ormenius cum.i.latino scribit̃:est teste Homero libro iliados.ii.ciuitas magnesiæ. Idemque Plinius in quarto naturalis historiæ confirmauit.

Orphanus cū.ph.aspirato scribit̃:& ē dictio græca:quā nōnulli pupillū interpretari dicunt. Alii uero ĩter eas differentiā ponūt:& pupillū eū esse dicunt:q caret qdem patre:sed nō præsidio paterno:cū tutore iuuetur Orphanus uero q caret patre:præsidioq; paterno:& summopere desideret illi⁹ opē:cū sine eo male hēat.

Orpheus cū.ph.aspirato &.eu.diphthongo scribit̃:ut Virgilius in Damone:Orpheus in siluis: fuit theologus:& poeta gente trax Oeagrii fluuii fili⁹. Alii dicūt Apollinis fuisse filiū ex musa Calliope. hic teste Diodoro siculo li.histo.v.doctrina melodiaq; ac poesi excessit oēs:quoꝝ extet memoria:& suauitate cant⁹ præ cæteris clarus fuit:Idem citharā ab Apolline patre accæpisse dicit̃ a poetis:quā nuper ad similitudinē testudinis Mercurius confecerat:& Apollini dono dederat. Cuius modulatu & dulcedine non solum homines sed lapides & siluas in numerū se motare cogebat:dicēte Ouidio in.iii.de arte:Saxa ferasq; lyra mouit rhodopeius orpheus:Tartareosq; lacus trigeminūq; canem: & Virgilius ĩ Dameta: Orpheaq; ĩ medio posuit siluasq; sequētes. Nam mortua Eurydice uxore ad inferos pergens: ualuit eos cithara ad cōmiserationem deflectere:ita ut uxorem sibi restituerēt. Sed ea iterum ꝑdita:qa illam ante tempus cōtra datam legem aspexerat(ut elegantissime dixit Virgilius in.iiii.georgicoꝝ.)

Septem illum totos perhibent ex ordine menses
Rupe sub aerea deserti ad strymonis undam
Fleuisse:& gelidis hæc euoluisse sub antris
Mulcentē tigres:& agentē carmine quercus. Et in eodē loco Nulla uenus:nulliq; aīum flexere hymenæi.

Nam ab illo spretæ Cicones:quæ eū in uirū habere quærebāt inter orgya Bacchi: quæ ille idē ĩstituerat:eū penitus lacerarunt. Cuius caput cū in oeagrium fluuiū ꝓiectum esset:una cum cithara lesbum ꝑuenit: qđ cū serpens edere uellet:ab Apolline saxificatuꝫ dicit̃. Laertius uero Diogenes pro uera historia dixit illum a mulieribus discerptum:sed fulmine deperisse. Idq; epigrāma in macedonia scriptum ostendere:ubi a musis sepultus dicitur:& ut ait Ouidius:

Ille etiam thracum populis fuit auctor amorem
In teneros transferre mares:citraq; iuuentam
Aetatis breue uer:& primos carpere flores. Habeo hui⁹ antiqssimi poetæ hymnos ad deos fere oēs: habeo argonautica:sed non illius opus esse dixit Aristoteles. Ponit̃ & nōnunq̃ adiectiue Orpheus:ut Martialis ĩ primo:Quicqd in orpheo rhodope spectasse theatro
Dicitur:exhibuit cæsar arena tibi.

Orsilochus cū.i.latino & unico.l.atq;.ch.aspirato scribit̃:fuit teste Homero li.iliados.v.fili⁹ Alphei fluminis q lato gurgite terrā interfluit pylioꝝ:& magni populi princeps fuit. Nam Orsiloch⁹ genuit Diodeū:Diodeus ipe geminos genuit Crethona:& Orsilochū:q gratificātes Agamēnoni Menelaoq; una cū illis aliisq; principibus ad troiā nauigarunt:& uno occubituri horæ momēto:quos(ut ipe ait)præstantissimos uiros: & in omni genere bellandi peritissimos:magnanimus Aeneas coram Agamēnone interemit.

Ortygia secunda cum.y.græco:penultima cum.i.latino scribitur:ĩsula est in mari ægæo:quæ & alio nomine delos dicit̃. Sed ortygia cognominata Solino teste:qa in ea.primū uisæ sunt conturnices:qs græci ortigias uocāt. Nos a sono uocis qualias dicim⁹. Sed de ortygia talē Serui⁹ super tertio æneidos Et Lactantius sup

primum thebaidos: fabulam rettulerunt. Poſtq̃ inquiunt Iuppiter Latonã uitiauit: eius & ſororẽ nomine Aſteriem uitiare conatus eſt: quæ miſeratione numinũ in auem conuerſa fuit: quam nos coturnicẽ dicimus. At Iuppiter ĩ aqlam ſe uertit: ut cã raperet. illa uero eadẽ miſeratione numinuꝫ in lapidem cõuertit' qui diu ſub aquis latuit: ſed ſupplicante Ioui Latona ſuper aquas deferri cœpit. Interim cũ Iuno Latonã grauidam perſentiſceret: imiſſo contra illã phytone ſerpente: ꝑ omnẽ terram pſecuta eſt: quæ tandẽ cũ ad litora maris deueniſſet: a ſorore ſuſcæpta fuit: dicẽte Ouidio li. vi. metamor. Errantẽ accæpit: tunc cũ leuis inſula nabat ſcꝫ ortygia. In ea ergo inſula peperit Latona Dianam: & Apollinẽ: a qbus delos eſt cognominata: ut ĩ ea dictione uidimus. Nec paſſi ſunt eam ãplius errare: ſed illam teſte Virgilio in. iii. ænei. Pius arquitenẽs oras & litora circum Errantem mycone excelſa gyaroq; reuinxit: Immotãq; coli dedit: & contẽnere uentos.

Ortygia eodẽ mõ ſcripta: inſula alia fuit circa ſiciliam ex oppoſito ad plemmyrium ſiciliæ fluuiũ: de qua Virgilius circa finem tertii æneí. ait:

Sicano prætenta ſinu iacet inſula contra
Plemmyrium undoſum: nomen dixere priores
Ortygiam: alpheum fama eſt huc elidis amnem
Occultas egiſſe uias ſubter mare: qui nunc
Ore aretuſa tuo ſiculis confunditur undis. de quo in dictione aretuſa ſatis uidimus.

Ortona cum. t. exili ſcribitur: urbs eſt pelignorum circa adriaticum pelagus.

Orthos cũ. th. aſpirato ſcribit'. & interpretatur a noſtris rectus: nec niſi in cõpoſitione eo utimur.

Orthographia cũ. th. aſpiratis: atq; in penultima cũ. i. latino ſcribit': dici põt a noſtris recta ſcriptura. Nã componitur ex ὀρθός: & γραφία: quæ eſt ſcriptura. Quintilianus uero recte ſcribẽdi ſcientiã interpretatur.

Orthogonium cũ. th. aſpirato: & .i. latino ſcribit': dici põt ad uerbũ rectiangulus. Nã cõponit' ex orthon: qđ eſt rectum: & γωνιον angulus. Eſt enim figura habens rectos angulos.

Orthodoxus eodẽ modo ſcribit': & latine rectæ opinionis aut fidei interpretatur. Nam δόξα: & gloriam: & exiſtimatiõem: ſiue opinionem & fidem: & ſententiam deſignat.

Orthoepeia cũ. th. aſpirato: & diuiſis uocalibus ſcribit': & ꝓfert': & teſte Quintiliano dici põt emendata cum ſuauitate uocũ explanatio. Nam cõponitur ex orthon: quod eſt rectum: & ἔπος carmen.

Orthocorybantii ſecũda cũ. th. aſpirato: ſequens cũ. c. exili: ſequens cum. y. græco: ultima cum. t. exili ſcribit': ſunt teſte Herodoto in. iii. hiſto. libro: populi ſcythiæ: quæ eſt in aſia.

Oſcylla & græcam & latinã põt etymologiam cõtinere: ut oſtendit Seruius ſup. ii. georgi. Nam ex os: quæ eſt facies: & cylleo: quod eſt moueo cõponi dicũt: eo ꝙ teſte Virgilio: Oſcylla ex alta ſuſpendunt mollia pinu ideſt facies quaſdam pictas ꝑ funiculos: ut hinc inde moueri poſſint: & alta ſuſpendebant pinu.

Oſiris cũ. i. latino utrobiq; ſcribit': & fuit ſecũdum poetas græcos: quos noſtri ſequũtur: Iouis filius ex Niobe filia Phoronei: licet eũ ægyptium fuiſſe longo ꝓceſſu referat Diodorus græcus hiſtoricus li. hiſtoriaꝝ primo. Hic ut græci & noſtri affirmant: cum Phoroneo auo in argiuoruꝫ regno ſuccederet: & per annos plures argiuis imperaſſet: Aegialeum fratrem regno achaiæ præfecit: ipſe uero maioris gloriæ cupidine capt⁹: ad ægyptios tranſfretauit: quos cum ſuo ſummiſiſſet iperio: Iſidem Inachi filiam primum Io dictam: & ad ægyptios effugatam: matrimonio ſibi copulauit. Qua deĩde magiſtra ægyptii litteras didicere. Oſiris ſimiliter cum rudes eius loci homines multas res & homini q̃maxime cõuenientes edoceret: diuinos ab illis eſt adeptus honores: dicente Tibullo:

Primus aratra manu ſolerti fecit oſiris:
Et teneram ferro ſollicitauit humum.
Primus inexpertæ commiſit ſemina terræ:
Pomaq; non notis legit ab arboribus.
Hic docuit teneram palis adiungere uitem:
Hic uiridem dura cædere falce comam. Et alia plura: quæ idem poeta ꝓſequit'. Sed tandẽ teſte Callimacho ægyptio hiſtorico: quẽ ſecut⁹ ẽ Seneca in li. quẽ de ſacris ægyptioꝝ cõpoſuit: cũ Oſiris a Stityphõe ægyptõ uel (ut ait Serui⁹ ſup. vi. æneí.) a Typhone fratre occulte occiſus & laniat⁹ fuiſſet: & ab uxore Iſide diu eius mẽbra q̃rerent': nec iueniri poſſent: iraſcebat' ĩ ægyptios regina: & magnos quotidie ĩ flet⁹ ꝓrũpebat: dicẽte Lucano circa finem octaui: Nos in templa tuam romana recepimus iſim:
Semideoſq; canes & ſiſtra iubentia luctus.
Et quẽ tu plangens hoĩem teſtaris oſirim. Sed tandẽ ad locũ deueniens philas: iuxta ſyenẽ extremã ægypti ꝑtem: cũ laceratum illum cõperiſſet: in maximos ꝓrupit luctus. Et illic ægyptiis placata: ob cõperta mẽbra locum græce philas: hoc eſt latine amicas: teſte Seruio ſup. vi. æneí. nominauit: & ad illũ ſepeliẽdũ ſe accinxit: locũq; cõperit: & elegit ꝓ illius ſepultura tutiſſimũ: & tranſit⁹ difficillimi: hoc ẽ ĩſulã abaton: quæ inacceſſibilis interpretatur: eo ꝙ ſit in palude iuxta mẽphim limoſa: & papyris undiq; implicita: in hac illũ ſepeliri curauit: & paludem ſtygem: hoc eſt mærorẽ uocari uoluit. Nec illã trãſire: aut ad inſulã quẽuis poſſe accedere ſtatuit: niſi certis diebus: & quibuſdam pri⁹ ſacris imbuti & initiati eſſent. Siquis forte ĩ ea palude

deperiſſet:nec cadauer cõperiri poſſet:cẽtũ ãnis ut præfati ferunt auctores:illi ſacra q̃dã officia ſoluebant. Quod Virgilius ipſe tetigiſſe uidetur:cũ in.vi.æneí.ait: Centum errant ãnos:uolitantq; hæc litora circum Sed cũ deinde ægyptiis apparere cœpiſſet bos iſtar numinis:putauerũt illũ Oſirim eſſe: & ut deũ adorare cœperunt. Et cõmutato nomine Apim illũ uocauerũt:hoc eſt bouem. Sic eni bos eorũ lingua apis uocatur. Ouidius in.ii.de ſine titulo:Et comes in pompa corniger apis erat. Nã teſte Solino in collectaneis:& Pli.in viii.naturalis hiſtoriæ:bos inſignis ex ĩprouiſo illis apparet:quẽ certo tẽpore detinent: & adorãt. Et(ut nõnulli ferunt)p annũ illũ detinere conſueuerũt:alii p decẽnium dixere. Deinde referentib' præfatis auctoribus ſtatuto die ſacerdotes illũ in ſacro fonte ſubmergunt. Mox alter nec ſine publico luctu quærit'. Nã donec alium inuenerint inſtar Iſidis mærent. Sed nõ diu quærit'. Quem cõpertum cẽtum antiſtites memphim cũ puerorũ gregibus populoq;:& omni muſicorũ genere proſequũtur:dicente Tibullo:

Te canit:atq; ſuum pubes miratur oſirim
Barbara mẽphitem plangere docta bouem.

Et Ouidius in.viii.metamorpho. Nunq̃q; ſatis quæſit' oſiris: Semp enim perdũt:ſemper & inueniũt. Quo ſane inuento populus mira applaudens læticia:magna cũ uoce ſalutat. Quod tetigit Iuuenalis in ſatyra quæ incipit:Stemmata quid faciunt? cum ait:

Salue getulice:ſeu tu
Syllanus quocũq; alio de ſanguine rarus
Ciuis & egregius patriæ contingis ouanti
Exclamare libat populus quod clamat oſiri
Inuento.

Quin & Plinio ac Solino referentib' ad motum:& ſtationẽ Apis ægyptii ipſi oĩa mouent': & ſtant delubra quib' ſuccedit.aut incubat:myſtice thalamos nominãt:dat omnia manifeſtãtia de futuris. Illud maximum ſi de conſultãtis manu cibum capiat.deniq; auerſatus Germanici Cæſaris dexteram ꝑdidit ingruẽtia. Nec multo poſt Cæſar extinctus eſt.pueri & Apim gregatim ſequẽtes uelut lymphatii futura præcinũt. Bos illi oſtenditur fœmina in ãno ſemel:& ipa non abſq; certis inſignibus:quæ atq; inuenta:& oblata ẽ ſtatim:eadem die neci datur. Apis naturale memphitici celebrant litatiõe pateræ aureæ:quam ꝓiiciunt in nili ſtatim gurgitẽ:ſed cur etiam dictus fuerit Serapis:in ea dictione uidimus. Sane teſte Seruio ſuper.iii.ænei. in Iſidis ſacris imitatio eſt inuenti Oſiridis:quẽ ipa eius uxor dilaniatũ a Typhone illius fratre per totũ orbem requiſiſſe narratur. Sed ex alio capite Lactantius in primo diuinarũ inſtitutionũ Iſidi ſacra fuiſſe mõſtrauit. Nam(ut ait)Iſidis ægyptiæ ſacra ſunt:qa filium paruulum ꝑdiderit: & inuenerit. Nam primo ſacerdotes eius de glabrato corpore pectora ſua tũdunt:lamentanturq; ſicut ipa:quæ ꝑdiderat natum fecerat. deinde quaſi inuentus puer ꝓducit':& in læticiam uertitur ille luctus.hæc ille. Nam ut teſtis eſt Herodotus ii.hiſto.li.reliquerat Oſiris filiũ Horum nomine:quẽ(ut nõnulli ferunt)poſt patris mortẽ ſemel illũ amiſit Vnde timẽs ne id idem filio:quod olim patri contigiſſet:in mæſtiſſimos ꝓrupit fletus:ſed illo tandem inuẽto:maximam in læticiã luctum cõuertit. Quod eius ſacerdotes ĩ illius ſacris repræſentãt. De quib' locut' eſt Iuue.quũ ait in ſatyra Credo pudiciciam:Plangentis populi currit deriſor anubis. Erat autẽ romæ tẽplum Iſidis iuxta cãpum martium:ut Iuue.in eadem ſatyra oſtendit:cum ait:Cõtra ſuperſtitioſas romanas:ſi cãdida iuſſerit Io.i.Iſis:quæ olim in candidam uaccam fuerat commutata:anteq̃ in ægyptum aufugeret:

Ibit ad ægypti finem calidaſq; petitas
A merœ portabit aquas:ut ſpargat in ædem
Iſidis antiquo:quæ ꝓxima ſurgit ouili.

i.campo martio. In quo ſepta quædam merant in ſpeciẽ ouilis. Nã loca erant tabulatis cõcluſa:in qbus ſtans præfectus urbis:cum aliis urbis principibus:ſuffragia cõferre cõſueuerat. Quare a poetis nõnunq̃ ouilia ꝓ eiuſmodi ſeptis poſita fuerunt:ut Lucanus in primo:Et miſeræ maculauit ouilia romæ. Vtebanturq; etiã in ſacris Iſidis cymbalis qbuſdã:quæ ægyptio uocabulo ſiſtra uocabant:qbus(ut nõnulli graues uiri aſſerunt)nunc puellæ florentinæ utuntur. His itaque(ut ſupra uidim') ad luctum populum incitabant. Vnde Iuuenalis uerba illius referens q putabat eſſe deos:& peierabat inquit in ſatyra Exemplo quodcũq; malo:

Decernet quodcũq; uolet de corpore noſtro
Iſis:& irato feriat mea lumina ſiſtro:
Dum uel ego cæcus teneam:quos abnego nummos.

At uero Laertius in prooemio libri de uitis philoſophorum refert ex philoſophia ægyptia materiam principium fuiſſe:& Solem & Lunã eſſe deos:unũ Oſirim:alteram Iſim appellatos. figurateq; illos loqui per cãtarum & ſerpentem: accipitremque: & alia nonnulla animalia teſte Maneto. Quod ſane de ſerpente Iuuenalis perſenſit:ac non aliud intelligere uoluit:cũ dixit in ſatyra Credo pudiciciam: Et mouiſſe caput uiſa eſt argentea ſerpens Illius lachrymis. Et hoc ideo quia ſubdit : Scilicet & tenui pepono corruptus oſiris : ideſt uili pepone. Nam hic pepo peponis : & hic peponus peponi declinatur. Et hæc de Oſiride ſecundum græcos & latinos poetas dicta ſufficiant. Diodorus uero ſiculus uarias & longas diuerſarum nationum Oſiris atque Iſidis theologias rettulit : quas ſi qs uidere cupit:apud illum uariis in libris ſui operis legere poterit:nobis ea rettuliſſe ſufficiat:quæ ad poetarum noſtrorum explanationem uenire poſſunt.

Oſſa cum duplicato.s. ſcribit᷑:mons eſt teſte Solino in finibus theſſaliæ centaurorum ſtabulum cuꝫ tanta pinorum copia:ꝙ in flexione atque reflexione ramorum tonitru præſentetur:quod Lucanꝰ in primo tetigit cum ait:It tantus in æthera clamor:

Quantus piniferæ boreas cum thracius oſſæ
Rupibus incubuit:curuato robore preſſæ
Fit ſonus:aut rurſum redeũtis ad æthera ſiluæ.Hunc Seneca dixit olympo olim fuiſſe coniunctum.

Oſtrea cum.t.exili ſcribit᷑:piſces quidam ſunt intra conchas degentes:ut Ouidius in.v.faſtorum: Oſtreaq; in conchis tuta fuere ſuis.Et Iuuenalis in quarta ſatyra:Oſtrea callebat primo depræhẽdere morſu. Nec habet latinitas teſte Seruio ſup primum georgicoꝝ:propriũ nomen animalis:quod neutri ſit generis.

Oſtrum cum.t.exili ſcribit᷑:eſt purpura:ſic quoque dicta ab oſtrea: i qua ſarpiſcis comperit᷑ apud tyrũ:ex cuius ſanguine tingitur purpura.

Oſtracon abſque aliq̃ aſpiratiõe ſcribitur:dicit᷑ apud nos teſta.Et inde oſtracopos quẽ nos fictiariũ uocamꝰ.

Oſtraciſmus abſq; aliqua aſpiratione:& cum.i.latino ſcribitur:& ab oſtraco deriuatur. Nam cũ apud athenienſes aliqui ad arripiẽdam tyrãnidem ob potentiam:uel popularem gratiam:uel aliã quãuis cauſam ꝓximi uiderent᷑:obligabantur ex lege ciues eius:de quo ſuſpicabantur nomen teſtis inſcribere:quod cum certum ſuperaſſet numerum: illum quinquẽnio toto exulare iubebant: hocq; ad debilitandas opes frangendamq; potẽtiæ audaciam:& frangenda illius hominis incremẽta ſanciuerant:ut teſtis eſt Diodorus in.xi.hiſtoriaꝝ libro.Et Demoſthenes in oratione pro Etheſiphonte:& Ariſtoteles in politicis.Quam legem cũ ſyracuſii ab atheniẽſibus ſemel acciperent:& id nomen nõ teſtis: ſed oliuæ foliis inſcriberent petaliſmuꝫ non oſtrociſmũ uocauerũt:hoc eſt a foliis:quæ petala uocabantur.

Otanes cum.t.exili ſcribitur:fuit uir nobilis perſa:& unus ex his:qui cuꝫ Dario in Magum cõiurarunt: ut uidimus in dictione Darius.

Otrieus cum.t.exili ſcribit᷑:hic teſte Porphyrio ſuper.iii.iliados libro:& Mygdonus fratres fuerũt Hecubæ filii Ciſſei:& patrueles Polymneſtoris:a quo otriadem patronymicum deductum puto.

Otriades cum.t.exili &.i.latio ſcribit᷑:patronymicũ puto:deductũ ab Otrio:de quo Virgi.Panthꝰ otriades.

Othrys cum.th.aſpirato &.y.græco:ſequẽte.s.conſonante ſcribit᷑ :mons eſt theſſaliæ uerſus meridiem ex oppoſito ad oſſam diſpoſitus:ut oſtendit Herodotus in.vii.Et ut dixit Plinius in.iiii.naturalis hiſto.li. patria fuit lapitharum. Vnde Virgilius in.vii.Deſcendunt centauri homolem othrymq; niualem.

Oxia cum.i.latino ſcribit᷑:licet apud græcos ſit diphthongus ei:ſed abiecta.e.retinetur.i.producta:ut in ſimilibus ſæpe diximus:dicitur a noſtris acutus.

Oxys cum.y.græco ſcribitur:& dicitur ſimiliter apud nos uelox citus acutus.

Oxy cum.y.græco abſq; finali.s.neutrum eſt:& id idem:quod ſuperior dictio in maſculino deſignat.

Oxyſchœnon ſecũda cum.y.græco:penultima cum.ch. aſpirato:&.œ. diphthongo ſcribit᷑: dicitur a noſtris teſte Pli.i.xxi.naturalis hiſto.iuncus marinus.Nã cõponit᷑ ex oxys q̃ ẽ acutꝰ:& σκοινος funis:quaſi acutus funiculus.Cuius plura genera ponit Plinius.unum quod oloſchœnon uocat:quaſi p totum ſiue æqualiter funis:quod ad uitalia utiliſſimum dicit:quia mollis eſt:& carnoſus.Aliud melãchrus cuꝫ.ch. aſpirato.i.fuſcus:cuius uſum ad naxas cõuenientẽ dicit.Aliud dixit eſſe genus iunci trianguli:quẽ cyperum uocat:cum c.exili &.y.græco ſcriptum:quod apud aliquos ſilignum traductum comperi.

Ouum ex græco deducitur:quod eſt ὤον per interpoſitionem ſcilicet unius.u. conſonãtis inter duo uocalia hiatus cauſa:ut ſupra in prima horum cõmentariorũ libro uidimus:cuiꝰ prima eſt.ω.mega: & naturaliter longa apud illos. Vnde & apud nos ſimiliter ꝓducitur. Iuue.in ſatyra Credo pudiciciã inquit: Niſi ſe cẽtũ luſtrauerit ouis:& inde ouatarica.i.ſalſa:quæ corrupto uocabulo butarca dicimꝰ.Nã ταριχον ſalſum eſt.

Ouis ꝓ pecude a græco ſimiliter trahit᷑: quod ẽ οισιη ſicut in ouũ hiatus cã interponimus inter duo uocalia u.cõſonantẽ.Et q̃a prima apud græcos continet.o.paruũ:quod ſemp eſt breue:ſimili modo apud noſtros primã ſemp corripit:ut Virgilius i bucolico:Parcite oues nimiũ ꝓcedere:nõ bene ripæ Credit᷑. Et ſimiliter ouo ouas uerbum:quod ab oue deſcendit primã breuiat:ut idem in primo georgicoꝝ libro:

Omnis quam chorus & ſotii comitentur ouantes.

Achynus cũ.ch.aſpirato &.y.græco ſcribit᷑:eſt ſiciliæ ꝓmontoriũ uergẽs i auſtrum ſeu mauis ad meridianã plagã:& ab aeris craſſitudie teſte Seruio ſup.iii.æneı.cognominatũ.Nã pachy græce latie pingue:& craſſum interpretat᷑.huic ꝓpinqua eſt ſyracuſa.

Pactyas cũ.c.&.t.exilibus:atq;.y.græco ſcribit᷑:fuit teſte Herodoto li.hiſto.primo:uilydius:q ſardis perſuaſit:ut a Ciro deficerent.

Pædia prima cũ.æ.diphthongo:ſequẽs cũ.i.latino ſcribit᷑.nã licet apud græcos ſit i penultima.ei.diphthongus:a noſtris tamen abiicit᷑.e. & retinet᷑.i.ꝓducta: & teſte Gellio dicit apud nos eruditionem inſtitutionẽq; in bonas artes.

Pædaretus prima cũ.æ.diphthongo:ultima cum.t.exili ſcribit᷑:nomen fuit uiri ꝓprium:ſed nomen eſt compoſitum ex pædia:quæ eſt diſciplina:& ἀρετη uirtus.

Pædagogus cū.æ.diphthongo ſcribit᷑:iterpretaturq; apud nos pueri ductor.Nā παίς a noſtris puer traducit᷑:& ἀγογοσ ductor.& ſimiliter oīa quæ ab ea dictione pæs deducūtur:cuꝫ.æ. diphthongo ſcribunt᷑:ut pædotriues.i.ludi litterarii præcæptor.

Pædico cū.æ.diphthongo &.i.latino:atq;.c.exili ſcribitur:& ſimiliter a παισ: qui eſt puer deducitur. Atq; apud nos puerarius interpretatur.is eſt:q pueros ad libidinem aſſectatur.

Pæan cū.æ. diphthongo:ꝓprie laus eſt Apollinis:quæ in illiꝰ honore canitur:Virgilius in.vi.æneid.Lætūq; choro pæana canētes.Et libro.ii.de arte amandi Ouidius:

Dicite io pæan:& io bis dicite pæan:

Decidit in caſſes præda petita meos.Et abuſiue oīum deorū laus dicitur.unde Pindarus opus ſuum:quod & hoīum & deorum cōtinet laudes:pæana inſcripſit.Ponitur etiā & pro ipſo Apolline.unde & carminis nomen tractum putant:& nnnc quoq; a παίω:quod eſt ferio deducitur:iuxta quod Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam inquit:

Parce precor pæan:& tu depone ſagittas.

Nil pueri faciunt:ipſam configite matrem:

Amphion clamat:ſed pæan cōtrahit arcum.Nam cū primo phythonē ſerpentem:q matrem inſequebat᷑ ſagittis cōfecerit:fuit laudibus:& carminibꝰ a populis ſublimatꝰ: quæ(qa a feriendo & ſagittatione cauſam aſumpſerūt)pæana ſunt uocitata.Itaq; genus eſt pedis pæan:ex quo carmē cōficiebat᷑: q duplex eſſe dicit᷑. Nam aut cōſtat ex lōga:quā tres breues ſubſequūtur:aut ex tribꝰ breuibꝰ:& lōga poſtrema.Quoꝝ alteruꝫ Ariſtoteles ipſe principiis:alteꝝ clauſulis aſſignauit.Nāq; pedes & numeros uir ille clariſſimꝰ nō ī uerſu mō uerū etiā ſoluta in oratiōe ſeruādos cēſuit:& in ſcriptis ſuis dactylū & tribrachū reiecit:q̄ſi nimiū elatos pedes:& altiꝰ exaggeratā orationē reddētes.Rurſuſq; iābos & trocheos q̄ſi nimiū depſſos renuit.& pæana:ut diximꝰ cōprobauit.Nec ab hoc pæantiꝰ.i.Philoctetes deducit᷑:q̄uis ſagittariæ artis fuerit pitiſſimꝰ:ut oſtēdit Homerꝰ ī.ii.iliados:ne ſcꝫ excellētiæ Apollinis deroget᷑.Et ob hoc alio mō a græcis ſcribit᷑:uidelꝫ cū.œ. diphthongo:& non cum.æ.quemadmodum qum pro Apolline:aut eius carmine accipitur: ut in ea dictione uidebimus.

Pæon cū.æ.diphthongo ſcribitur.at uero græci alterū.e.poſt diphthongū:& ante ultimā interponūt:ac ſcribunt pæeon.fuit medicinæ artis pitiſſimus:quē Homerus in.v.iliados:dixit curaſſe Plutonem in cælo grauiter in terra ab Hercule uulneratū:appoſitis ſcꝫ uulneri mitigatoriis medicamentis.Ab hoc pæoniam herbam compertam:& cognominatam aſſerunt.

Pæonia cū.æ.diphthongo &.i.latino ſcribit᷑:dudum fuit regio:ut ferūt ab herba pæonia(quæ in illa abūdabat)cognominata:poſtea a rege dicta emathia:& pæones populi:qui teſte Herodoto ī.vii.hiſto.libro iuxta pangæū ꝓmontorium emathiæ cōterminum ex latere ſeptētrionis inhabitāt:ſed eam iam eſſe partem macedoniæ dixit Iuſtinus in.vii.

Pægma cū.æ.diphthongo ſcribit᷑:dicitur a noſtris ludus:nā deſcendit a παίζω uerbo græco:qđ apud nos ē ludo:quo uocabulo uſus eſt Plinius li.xxxiii.cū ait.C.princeps in circo pægma duxit:in quo fuere argenti pondo.cxxiiii.Iuue.ſimiliter ī ſatyra Criſpini:Et pægma & pueros inde ad uelaria raptos.Nā cū ludis pueri īmiſcerent᷑:inde ad uelaria & loca tecta ac ſecretiora nōnunq̄; raptabant᷑ ad ſtuprū.Ponunt᷑ & nonnunq̄; pægmata ꝓ āphitheatris & locis ubi pægmata agitabant᷑.Martialis li.primo:Hic ubi ſidereus ꝓpius uidet aſtra coloſſus.Et creſcūt media pægmata cælſa uia.Et a pægma deducit᷑ pægnia ꝑ diuiſionē olim de.m.factam in.n.&.i.quæ ludibria dicuntur.

Pæſtum cū.æ.diphthongo &.t.exili ſcribitur:oppidū eſt lucaniæ tanta cæli indulgentia redimitū:quāta īter alias delitias ſufficit fructus quoſdā bis ī āno ꝓducere:de quo Virgi.ī.iiii.georgicoꝝ: Biferiq; roſaria pæſti & Ouidius:Caltaq; pæſtanas uincat odore roſas.

Paganus cū unico.n.ſcribit᷑:dici pōt uillanus:hoc eſt in uilla natus.Nam cū iuxta fontem:q græce πηγή dicitur:uilla fieri cōſueuerit:deductum eſt uocabulū paganus.i.uillanꝰ.Iuue.ī ſatyra Quis numerare queat inquit:Citius falſum ꝓducere teſtem Cōtra paganum poſſis.Et Perſius.Ipſe ſemipaganus.

Pagus ꝓ uilla a latinis ſcribit᷑:& ꝓfertur:& a πηγή:qui eſt fons deducit᷑: eo ꝙ iuxta fontē uilla ſemper fieri cōſueuerat.Virgiliꝰ li.georgi.iii.Præmiaq; ingentes pagos:& cōpita circum Theſide poſuere.

Palæſtina ſecūda cū.æ.diphthongo penultima cū.t.exili &.i.latino ſcribit᷑:ē teſte Plinio in.v.naturalis hiſto. ꝓuincia in ſyria arabiæ cōtermina:dictaq; eſt a philæſtin urbe:quæ in eo eſt metropolis.

Palamedes cum unico.l.&.e.ante.d.ſcribit᷑:fuit Naupli euboiæ regis filius:forma elegans & facūdia:atque grandi aīo præditus:q cum aliis græcoꝝ principibus ueniſſet ad troiam:Vlyxis fraude necatus fuit:ut oſtēdit Virgilius in.ii.æneidos:& Plinius de illo in.vii.naturalis hiſtoriæ ait.

Palæſtra ſecūda cū.æ.diphthongo:ultima cum.t.exili ſcribitur:dici poteſt latine luctatio.Nam nudi palmis ſe homines depalmabant.Virgilius in.vi.æneidos:Pars in gramineis exercent membra palæſtris.Itaq; componitur ex παγιν:quod eſt iterum:& παιω ferio:uel percutio:& ut teſtis eſt Seruiꝰ ſuper.iii.æneidos:primum apud athenienſes:palæſtre ludus compertus fuit.

Palæmon

Palæmon secūda cū.æ.diphthongo scribitur:nomen fuit marini dei ꝓpriū:qui latine Portunus est dictus:dicente Ouidio i.vi.fastorū:Quem nos portunū:sua lingua palæmona dicet.Et hoc ideo Seruio teste super v.ænei.quia portubus præesse dicebatꝛ.fuitq; Athamantis thebarū regis ex Inone filia Cadmi filius:cū quo mater præcipitē se dedit in mare.Vnde marinus ille deus euasit.Alius fuit Phinei regis arcadiæ filius ex cōiuge Sthenobæa.Alius fuit grāmatic⁹ ætatis Quintiliani:de quo i primo īstitutionū meminit cū ait:Alii tamen ex idoneis dūtaxat auctoribus octo grāmaticæ partes secuti sunt:ut Aristarchus.& ætate nostra Palæmon.de quo Iuuenalis in satyra Credo pudiciciam meminit:cum ait:Odi Hanc ego:quæ repetit uoluitq; palæmonis artem.

Palisci cū unico.l.&.i.latino:atq;.c.exili scribitꝛ:fuerunt duo fratres:ut est apud Macrobiū in saturnalibus Iouis filii & Thaliæ nymphæ.Serui⁹uero super.ix.æneі.& Lactanti⁹super.xii.thebaidos:dixerūt Aetnæ nymphæ.de quibus talē fabulā refert Macrobius:in sicilia fluuius semetus est:iuxta hunc Thalia nympha a Ioue cōpressa metu Iunonis aptauit:ut sibi terra dehisceret.quod ubi factū est:& maturi partus tp̄s aduenisset terra:reclusa est:& duo infantes ex utero Thaliæ progressi emerserunt:appellatiq; sūt Palisci a παλιν quod rursus:& hisco:uel quia post hiatū materni uteri:hiatu rursus terræ sint egressi.uel q̄a bis terra aperta sit in ingressu:scilicet nymphæ cū illis:& egressu q̄si iterū apparentes.Vnde ait Virgilius:Semetia circū Flumina pinguis:ubi & placabilis ara palisci.hoc est teste Seruio:quia humanis hostiis olim illis sacrificabatur.& mitioribus deinde inductis etiā placati sunt.Vel secūdū Macrobium:quia si quis pro furto peierasset sine remedio necabatur in fluuio.

Paliurus cū unico.l.&.i.latino scribitur:herba est spinosa & asperrima:de qua Virgilius meminit in bucolico:Carduus & spinis surgit paliurus acutis.

Pallas cū duplicato.l.scribitꝛ:hanc dicūt poetæ Iouis filiam sine matre.Ita ut cū uideret Iuppiter Iunonē uxorē nō ferentē filios:percusso sibi capite Palladem armatā misit:dicēte Lucano i libro.ix.Hāc & pallas amat patrio:quæ uertice nata est.Et Ouidius libro fastorū.iii.An q̄a de capitis fertꝛ sine matre paterni Vertice cū clypeo prosiluisse suo.hanc eandē Cicero libro de natura deorū.iii.belli fuisse inuentricē:ac principē dixit Ob qdꝛ a nōnullis Bellona uocata fuit:soror scilicet & auriga Martis:dicēte Statio:Regit atra iugales Sanguinea bellona manu:lōgaq; fatigat Cuspide.Nanq; toruā oculis:& armis insignē longāq; cū clypeo chrystallino ferre hastā:& pictum habuisse peplum dicūt poetæ.Quin & uirgo fingitur:& innupta:ut Virgili⁹ in.ii.æneі.Pars stupet innuptæ donū exitiale mineruæ.Sed cū ipsi uirgini Palladi Pallas Gigas Titani filius deorūq; inimicissimus Vel ut Cicero uoluit:eius pater uim inferre attētaret:eum illa sua uirtute peremit.A quo (ut quidā asserūt)& ipsa Pallas postea dicta fuit.Nam primo quidē Tritonia dicebatꝛ:q̄a iuxta tritonidis paludem primitus cōperta dicitur:ut in dictione Titon late uidebimus.At uero græci omnes grāmatici:quibus magis adheres:a παλλω uerbo græco dictā putāt:quod apud nos uibro iterpretatꝛ:eo ꝙ hastam uibrare consueuerit:docueritq;.Fuit etiā cognominata Minerua:quasi uim ipsa minetꝛ:ut interpretatus est Balbus apud Ciceronem in.ii.de natura deorū.uel(ut alii nōnulli uolunt)q̄a sit ipsa minuēs neruos eo ꝙ qui optimis artibus uerū laborē impendūt:uires corporis minuere dicantꝛ.Nā ipsa eadē sapiētiæ dea & omniū artiū inuentrix appellatur:eo ꝙ teste Seruio super.ii.Virgilii æglogam:de capite Iouis est nata.Vnde lanifices:fullones:tinctores:textricesq; puellæ teste Ouidio libro fastorum.iii.eius festū religiose celebrabant.& subdit Ouidius:

Hanc cole:qui læsis maculas de uestibus aufers:
Hanc cole ueleribus:quisquis ahæna paras.Et idē in.iii.de fine titulo:Artifices in te uerte minerua manus.

Ob quod seruius super tertiā æglogam:illi digitos consecratos:ut genua Misericordiæ dixit.Sed cū nihil excellentius sit ingenio:quo uniuersa reguntꝛ:Et ipsa ex ingenio nata sit:illi etiā arces hoc est rerū sublimitates cōsecrari uoluerunt.Virgilius in Corydone:Pallas quas cōdidit arces Ipsa colat.Eius templū apud milesios teste Herodoto libro histo.primo:admirandum fuit:quod ab Aliatte uiro iniquo igne assumptū fuit.Apud quos ipsa Pallas Asisia uocabatur.

Palladiū cum duplici.l.&.i.latino scribitꝛ:atq; a Pallade deriuatꝛ:fuit in urbe troiana antiquissimū Palladis signū e ligno cōpactum:mouens oculos:atq; hastā:quā manu detinebat:ut dixit Seruius super.ii.æneі.Nā cū apud troiam in honorem Palladis arx:& in eius summo templū illi ædificaretꝛ e cælo cecidit:& locū sibi in eo templo statuit:nōdū cooperta æde.moxq; ab Apolline datū fuit oraculū:eius ciuitatis futurū exitiū:si id simulachrum extra mœnia portaretur.Quod Ouidius in.vi.fastorum:eloquentissime prosecutus est.Quo factum est:ut tempore belli troiani Vlyxes & Diomedes per cuniculos & cloacas arcē ipsam ascenderent:atq; occisis custodibus simulachrum ipsum asportarent.hoc cum postea finito bello Diomedes ipse obtineret:ut Seruius attestatur:& Virgilius pro parte tangit:ac Varro in libris de familiis romanis plenissime prosequitꝛ:& multis post casibus iactaretur:oraculo monitus iussus est palladiū troianis restituere.Quod cum implere cuperet:transeunti Aeneæ ad italiam illi offerre conatus est:quē cum sacrificantē uelato capite cōperisset:ne sacrificii ordinē irrumperet:alteri ex troianis obtulit:atq; Nautes quidā illud accæpit.Vnde Mineruæ ipsius sacra nō iulia gens habuit:sed nautarū.hinc Virgilius libro æneі.v.ait:Vnū

tritonia pallas Quẽ docuit. Alii eodẽ referente Seruio: dicũt a troianis tempore belli: intra ſtructũ parietẽ abſconditum: & tempore belli Mithridatici cõpertum: atq; a Fimbria romano romam delatum: quod ab unico tantũ ſacerdote cuſtodiri conſuetum fuit. Vnde Lucanus: Tritoniam ſoli cui fas uidiſſe mineruam.

P allene cũ duplicato. l. ſcribit̃: regio ẽ in litoribus macedoniæ iuxta ſithoniã & themopontũ: ut oſtẽdit Herodotus libro hiſto. vii. in qua has eſſe ciuitates enarrat: Potidæã cum. t. exili &. i. latino: & in penultima cũ. æ. diphthongo: Aphytiam cũ. y. græco in ſecũda: &. t. exili atq;. i. latino in penultima: Neapolim: Aegam cũ æ. diphthongo in prima: Therabũ cum. th. aſpirato: Scienã cũ. c. exili &. i. latino: Mendam & Sanã: hanc fuiſſe patriã Protei oſtendit Virgilius in. iiii. georg. cũ ait: Hic nunc æmathiæ portus patriamq; reuiſit Pallenem. Nec de ciuitate pallene: quã eſſe in achaia Plinius in. iiii. naturalis hiſto. dixit intelligere potuit Virgilius: quia dixit æmathiæ. i. macedoniæ portus: & nõ achaiæ: quæ longe ſatis a macedonia diſtat.

P alillogia cum. i. latino utrobiq;: & duplicato. l. poſt. i. & ante. o. ſcribit̃: dici poteſt reduplicatio. Nã cõponitur ex palim quod eſt iterum: & logia ſermo.

P almyra cum. y. græco ſcribit̃: urbs fuit aſſyriæ: de qua Plinius in. v. naturalis hiſtoriæ ſic ait: palmyra urbs nobilis ſitu diuitiis ſolo: & aquis amœnis uaſto undiq; ambitu arenis includit agros. ac uelut terris exẽpta a rerũ natura priuata ſorte inter duo imperia ſumma romanorũ parthorũq;: & prima in diſcordia ſemp.

P almyreni cum. y. græco in antepenultima ſcribitur: ciues ſunt palmyræ.

P amphilus cum. i. latino ſcribitur: nomẽ eſt uiri propriũ: quod interpretari libet totus amans. Nam πᾶν totũ dicit: & φιλων amans: uel φιλος amicus. ita ut totus dicatur amicus. Quo nomine teſte Quintiliano fuit pictor quidam eximius: qui multa ratione depinxit.

P amphylia ſecũda cum. y. græco: penultima cum. i. latino ſcribitur: regio eſt minoris aſiæ inter ciliciam & ſyriam. ab hac mare illi adiacens pamphylicum nominatur: atq; eadem litteratura ſcribitur.

P amiſus cum. i. latino ſcribitur: eſt teſte Herodoto in libro hiſto. vii. theſſaliæ fluuius: unus ex quinq; principalibus: ut in dictione theſſalia uidebimus.

P anætoliũ ſecũda cũ. æ. diphthõgo: ſequẽs cũ. t. exili: penultima cũ. i. latino ſcribit̃: ẽ teſte Plinio in libro. iiii. naturalis hiſto. mons maximꝰ in ætolia: qđ eiꝰ dictiõis cõpoſitio indicat. Nã pan totũ & maximũ deſignat.

P anætius ſecunda cum. æ. diphthongo: penultima cum. t. exili: &. i. latino ſcribitur: fuit ſtoicæ ſectæ philoſophus. Quem Cicero in libris officiorum eſt imitatus.

P andecta cum. c. &. t. exilibꝰ ſcribitur: nomen eſt cõpoſitum a πᾶν: quod eſt totum: & participio eius uerbi δέχομαι: quod eſt capio: quaſi omnia inter ſe comprehendens.

P andion cum. i. latino ſcribitur: fuit Erithei regis athenarum filius: cui ſucceſſit in regno: quod quadraginta annis teſte Euſebio tenuit. Vnde ait Martialis in primo: Quod nec cecropiæ dãnent pandionis arces. Nec ſileant noſtri prætereantq; ſenes. hic cũ adiutorio Terei regis Tracum fugit regẽ põti qui athenas obſederat in cuius meritum Pandion illi Prognẽ filiam uxorem dedit: ut oſtendit Ouidius in. vi. metamorph. libro.

P anchaia cum. ch. aſpirato &. i. latino ſcribitur. regiuncula eſt ſabææ in arabia: que tota arenoſa eſt: & in qua arbores ſponte natæ tus emittunt. Virgilius in. ii. georg. Totaq; turiferis panchaia pinguis arenis. Nam in primo dixerat: Solis eſt turea uirga ſabæis.

P anægyris ſecunda cum. æ. diphthongo: ſequẽs cum. y. græco ſcribit̃: erant ſolennitates: in quibus & dii & principes laudari conſueuerant. Vnde & panægyricæ laudationes illæ uocant̃: quæ romanis imperatirabꝰ per annos dicebantur.

P angæum penultima cum. æ. diphthongo ſcribit̃: eſt teſte Plinio in. iiii. naturalis hiſtoriæ: thraciæ ꝓmontorium beſſis cõterminum: & macedoniæ iunctum: ad cuius radices meſtus defluit amnis. & addit Herodotꝰ libro. vii. fodicinas argenti & auri in illo eſſe: atq; eius ſeptentrionalẽ partẽ pæonas inhabitare. & (ut puto) circa montẽ regio pangæa: cum dicat Statius in. x. thebaidos: Procumbunt inarata diu pangæa iuuẽci. Et componitur ex pan quod eſt totum: & γαῖον terra.

P aionium cum. i. latino ſcribitur: locꝰ eſt ſacer teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo: in mycale ciuitate ioniæ uerſus arcton: ab ionibus Neptuno heliconio publice dicatus: unde nomen aſſumpſit.

P anticapes cum. t. &. c. exilibus: atq;. i. latino ſcribitur: fluuius eſt ſcythiæ teſte herodoto in. iiii. hiſtoriarum: quem quintum dicit eſſe ab iſtro: hoc eſt immediate poſt boryſtenem: cui ultimo cõmiſcetur.

P antagia cum. t. exili &. i. latino ſcribitur: dictio eſt compoſita ex græco & latino: hoc eſt panta: quod eſt omnia agitans. Nam fluuius eſt ſiciliæ: qui teſte Seruio ſuper. iii. æneidos: olim cum plenus incederet implebat ſonitu pene totam ſiciliam. Ex quo quaſi ubiq; ſonitans dici uoluit. Sed poſtea cum Cereri quærenti filiam obſtreperet: tacere eſt iuſſus numinis uoluntate.

P anſelinos cum unico. l. præcedenti. e. uocali: &. i. latino ſubſequente ſcribitur: & dicitur a noſtris pleniluniumuel conuenientius duobus uerbis plena luna exponitur. Nam componitur ex pan quod eſt totum: & σελήνη: quæ eſt luna. deberetq; eſſe in penultima. e. ſed ut ſeruetur uox græcæ dictiouis (quæ tamen apud accuratos non habetur in uſu) ponitur. i. uocalis.

P anteſilea ſecunda cum. t. exili: &. e. uocali: ſequens cum. i. latino ſcribitur: fuit amazonum regina: quæ Ori

thyæ ſucceſſit in regno.& teſte Iuſtino in.ii.epitomatum libro: contra græcos troianis fauens magnæ uirtutis bellicæ documenta monſtrauit.

Pantomimus cum.t.exili &.i.latino ſcribitur: deſignat ad uerbum rerum omniũ imitatorem. Nam componitur a παντων.quod eſt omnium: & μιμοσ imitator: a uerbo μιμοῦμαι: quod eſt imitor. Nã hi in ſcænis perſonas per ſingulorum actuum ſimulationes oſtendebant. & ut refert Caſſiodorus in epiſtolis ſuis: Cum primum in ſcænam pantomimus inuitatus aduenerit: aſſiſtunt conſoni chori diuerſis organis eruditi ille compoſitis ſignis quaſi quibuſdam litteris edocet contuentiũ aſpectus: per quod non ſcribendo id facit: quod ſcriptura declarauit. Quin & idem chorus Herculem deſignat: & Venerem fœminã præſentat: & marem regem facit: & militem ſenem reddit & iuuenem: ut in uno credas eſſe multos tam uaria imitatione diſcretos. Nec hoc tamen agitabant ſine uariarũ ueſtium cõmutatione: ut uarias hominũ ætates & conditiones perſonarent. Quod Horatius ipſe oſtendit in libro epiſtolarũ primo epiſtola.vi.cum ait:

Chlamydes lucullus (ut aiunt)
Si poſſet centum ſcænæ præbere rogatus.
Qui poſſum tot ait? tamen & quæram: & quot habebo
Mittam poſt pau lo. ſcribit ſibi milia quinq;
Eſſe domi chlamydum: partem uel tolleret omnes.

Panthera cum.th.aſpirato ſcribitur: nomen eſt animalis compoſitum ex pan quod eſt totaliter: & θηρ fera. nam animal ferum prorſus dicitur. & ut dixit plinius libro.viii.naturalis hiſto.in hyrcania: & in india abundant: minutis orbiculis ſuper pictæ habentq; in candido breues macularum oculos. & ſunt: qui tradant in armo pantheræ maculam ſimilem lunæ eſſe cauatam pari modo cum ea.

Panthus cum.th.aſpirato ſcribitur: fuit uir troianus ex primoribus urbis: ut oſtendit Homerus in.iii.iliados: & per ſynæreſim: ut apud græcos in ουσ diphth.profertur. Nam ſecundũ integrorum regulam apud illos in ος deſinit: uidelicet πάνθοοσ: & in ου terminat genitiuum uidelicet πάνθοου. Quare & a noſtris integrũ declinat hic Panthous huius panthoi: & ſimiliter per ſynæreſim: ut apud illos ſic πάνθουσ πάνθου: Sic apud noſtros hic panthus huius panthi. Virgilius i.ii.æneidos: Panth⁹ otriades arcis phœbiq; ſacerdos. Et in eodem ponit uocatiuũ in.u.cum ait: Quo res ſumma loco panthu? quã præhendimus arcem? Et puto illum fuiſſe filium Otrei fratris Hecubæ. & ratione iuſticiæ: & conſanguinitatis reginæ ad eiuſmodi ſacerdotium ſublimatum fuiſſe.

Papæ cũ.æ.diphthongo in ultima ſcribitur: aduerbium eſt admirandi: & deducitur a papas: qui eſt pater.

Papæus cum.æ.diphthongo in penultima ſcribitur: quo nomine teſte Herodoto libro hiſtori.iiii.uocatur Iuppiter apud ſcythas.

Papyrus cum.y.græco ſcribitur: dicitur a noſtris iuncus: a nonnullis uero ſcirpus. Lucanus in.iiii. Conſeritur bibula memphitis cymba papyro. Et inde papyraceus: ut per imaginem papyraceã crematus eſt.

Paphlagonia ſecunda cum.ph.aſpirato: & penultima cum.i.latino ſcribitur: prouincia eſt minoris aſiæ: quæ teſte Solino cytoro monte conſurgit: ut in ea dictione uidimus. Eſt etiam inſignis loco ueneto: a quo teſte Cornelio nepote paphlagones in italiam tranſuecti mox ueneti dicti ſunt.

Paraclitus abſq; aliqua aſpiratione: & cum.i.latino ſcribitur: quãq; potius.e.q̃.i.eſſe deberet: cũ apud græcos eo in loco habeatur.h. quod in.e.noſtrum uel.a. conuerti conſueuit: ſed ut eiuſmodi dictiones græcæ apud nos ſonus ſeruetur: ponitur.i. & dici poteſt acclamatus: uel aduocatus. Nam ex παρά præpoſitione componitur: quæ ad hic quoq; deſignat: & κλητος uocatus.

Paradiſus cum.i.latino: ſequente unico.ſ.ſcribitur. ſane apud græcos penultima habet.ei.diphthongum: ſed nos abiicientes.e.conſeruamus.i.productam: & dici poteſt latine pomariũ: dum pro horto conſito pomis accipitur: ut late in dictione hortus explicauimus. Nam ſunt horti olerum: & horti non olerũ: ſed arboribus conſiti: & uoluptatis gratia comparati. Eſt itaq; olus quæq; herba: qua ueſcimur. & inde olitor ille dicitur: qui hortum olerum exercet. quem nonnulli hortulanum uocant.

Paraſitus cũ unico.r.& unico.ſ.atq;.i.latino &.t.exili ſcribit᷑: ille dicit᷑ ad græce dictiõis etymologiã: q aliorũ menſas & cibaria ſequitur. Nã ex παρα componitur: quod hic quoq; iuxta ſignificat: & σῖτος: quod non ſolum frumentũ: ſed cibaria quæq; deſignat: hoc eſt teſte Iuuenale in.iiii.ſatyra: Vt bona ſumma putet aliena uiuere quadra: ideſt menſa. Nam ut hoc quoq; conſequi poſſit: omnia ad uoluptatẽ eius: cuius eſt tractus nidore culinæ primo loquitur: omnia deinde aſſentatur. omnia illius facta ſimul: ac dicta laudat. nihil repugnat. omnia ſuffert: ut Iuuenalis in eadẽ ſatyra: Si potes illa pati: quæ nec ſarmentus iniquas Cæſaris ad menſas: nec uilis galba tuliſſet. Et (ut concludam) nihil uentris cauſa facere recuſat: in quo ſummũ bonũ conſtituit & horum non parua erat copia in domibus principum. uerũ & paraſitus nõnunq̃ pro illo accipitur: qui ſimplicibus uerbis riſum ab audientibus captat: ut idem Iuuenalis: Ad menſas quotiens paraſit⁹ uenerit infans. & a paraſito formatur paraſitaſter: qui quidem non paruus eſt paraſitus (ut nõnulli putauerunt) ſed imitator paraſitorũ. aliter enim non diceretur a comico paraſitaſter paruulus. Nanq; huiuſmodi diminutiua quæ terminantur in aſter: imitationẽ potius: q̃ diminutionẽ ſignificãt: ut apud.M. Tullium p

Vareno: Euritius hic noster antoniaster est. Et ad Atticum libro. xii. Omnino solet esse fuluiaster. i. Antonii Fuluiiq; imitator.

P arabola cum unico. l. scribitur: & secundum meram significantiam dictionũ ualet dici iuxta sententiã. Nam componitur ex para: quod indicat iuxta: & βουλὴ sententiã: quasi rerum dissimilium comparatio. Vnde ait Quintilianus: Parabola (quam Cicero collationem uocat) longius res: quæ parentur repetere solet: ut tam fortiter periit apud hipponem Scipio: q̃ utiq; apud utinam Cato.

P aradoxa cum. x. consonante scribitur: & a nonnullis iuxta sententiam interpretatur. ab aliquibus uero inopinabilia traducuntur. Nam utrumq; para: scilicet præter & iuxta designat: & doxa opinionem fidemq; & sententiam dicit. Vnde paradoxa Ciceronis electas sententias interpretari possumus.

P aragogon cum duplicata syllaba scribitur: habetq; accentum in antepenultima: & dici potest deriuatiuum ut florea rura campiq; uirentes. quod satis crispa flexione deriuauit Horatius ab albeo albicant: cum ait in primo carminum: Nec prata canis albicant pruinis.

P aradigma cum. i. latino scribitur: dicitur a nostris exemplum dicti scilicet uel facti alicui⁹: ut Virgilius in primo æneidos: Antenor potuit mediis elapsus achiuis Illyricos penetrare sinus. & reliqua: & fieri consueuit modis tribus: ut a pari Virgilius in eodem libro: Ac ueluti magno in populo cum sæpe coorta est Seditio. & ea alia quæ sequuntur. A maiore ad minus: ut idem:

Qualiter expressum uentis per nubila fulmen.

A minore ad maius: ut idem:

Si potuit manes arcessere coniugis orpheus

Threicia frætus cithara fidibusq; canoris. i. instrumento inanimato. Ergo & multomagis ego pietate.

P aralyticus tertia cum unico. l. & . y. græco: penultima cum. t. exili & . i. latino: ultima cum. c. exili scribit̃ denotat apud nos dissolutum. Nam a παραλύω descendit: quod est dissoluo. atq; eodem modo paralysis.

P aranymphus cum. y. græco scribitur: dicitur ab Hieronymo: & quibusdam aliis doctissimis moderniorib⁹ pronubus. ab antiquis uero auspex. Nam quia antiqui pro nuptiis celebrandis auspicium capere solebant: qui præerat huic rei pro parte uiri a græcis paranymphus: a nostris auspex dicebatur. ut Lucanus: Contenta est auspice bruto. Iuuenalis in satyra Omnibus in terris: Veniet cũ signatoribus auspex. Plautus in Curgulione: Vltro ibit nuptũ: non manebit auspices. Et ut auspex ꝑ parte uiri Sic & pronuba pro pte mulieris adhibebat̃. Itaq; cũ apud christianos auspicia mime captẽt̃: adhibẽt̃ sacerdotes: q & ꝓnubi a nostris uocãt̃.

P aradiastole cum. i. latino & . t. exili scribitur: dici potest per dilationem. Nam tunc quoq; fieri dicimus cum rem nostra interpretatione dilatamus: atq; astutum sapientem uocamus: prodigum dicimus liberalem. temerarium fortem. & similia.

P aragoge cum unico. r. scribitur: potest dici deductio: ut admittier pro admitti.

P aronomasia eodem modo scribitur: dicitur a Cicerone agnominatio. Nam tunc quoq; fit cum aliquod nomen ex alio in significatione distante apte conficitur: ut Terentius: Iam incœptio est non amantium: s; amẽtiũ. Similiter abire an obire te conuenit.

P arasceue cum. c. exili: sequẽte. e. absq; diphthongo scribit̃: dici potest latine præparatio. Nã a παρασκευάζω quod est præparo deriuatur.

P arclyus cum. y. græco scribitur: fuit filius Merdyos filii Cyrii: & unus ex ducibus Xerxis: ut Herodotus libro historiarum. vii. ostendit.

P arectateni absq; aliqua aspiratione scribitur: sunt teste Herodoto libro historiarum primo: gentes in media.

P arenthesis cum. th. aspirato scribitur: dici potest a nostris interpositio. Nam cõponit̃ ex para & en: quæ duo dicũt inter: & thesis positio. Virgilius ĩ primo æneĩ. Hic (tibi fabor enĩ quãdo hæc te cura remordet) Lõgius & uoluens fatorũ arcana mouebo Bellũ ingẽs gerit italia: & in eodem libro ubi inquit: Aeneas (neq; enim patrius consistere mentem: Passus amor) rapidum ad naues præmittit achatem.

P arnasus cum unico. s. scribitur a nobis: licet a poetis græcis nõnunq̃ duplicetur: & scribatur parnassus: sed sæpius cum unico. s. uti nos consueuimus: mons est non thessaliæ: (ut nõnulli errantes asserunt) sed aoniæ: quæ alpestris est pars boetiæ: unde aonides sæpe musæ dictæ sunt: ut Iuuenalis: Cupidus siluarũ aptusq; bibendis Fontibus aonidum. iuxta quem montem regiuncula est phocidos inter thebas: scilicet & athenas: dicente Ouidio in primo metamorpho. Separat aonias attæis phocis ab aruis Terra ferax. & subdit: Mons ibi uerticibus petit arduus astra duobus: Nomine parnasus superatq; cacumine nubes. Et Lucanus libro. v. ait: Parnasus gemino petit æthera colle. horum utiq; unus dicitur helicon: alter citheron: ut in suis dictionibus uidimus. Quin & helicon alio nomine cirrha cognominatus est: & citheron Nysa. ẽ citheron Baccho sacer non longe a thebis depressiorq; ac cirrha amplior: ut Lucanus in. v. Tu quoq; uix summã seductus ab æquore rupem Extuleras unoq; iugo parnase latebas. Helicon uero altior: & appollini cõsecratus. sub quo monte: ut dixit Plinius: oppidum est delphi clarissimum oraculo Appollinis: fonte castalio: & amne cephisio præterfluente delphos: ut in ea dictione uidimus. Quin & inter eos colles uallis est: quæ pyrene uocat̃.

P arysatis secunda cum. y. græco: sequens cum simplo. s. ultima cum. t. exili & . i. latino scribitur: fuit teste Plu-

tarcho Cyri filia:& Artaxerxis mater.

P armenides cum.i.latino ſcribitur:fuit philoſophus patria heleates: cui Plato nobile opus de principiis rerum inſcripſit.Quem Ariſtoteles arguere non ad mentem Platonis in libro primo de phyſico auditu conatur. hic(ut ferunt) primus terram globoſam:ac rotundam dixit.fuit & alter Parmenides orator.

P aros abſq; aſpiratione ſcribitur:inſula eſt una ex cycladibus:quæ candidiſſimũ marmor gignit.A cuius candore dixit Virgilius in.ii.æneidos:Niueamq; paron.Ouidius in.iii.metamorph.

Hæret ut e pario formatum marmore ſignum

Spectat humi poſitus geminum ceu lumina ſidus.

P erœmia ſecunda cum.œ.diphthongo:penultima cum.i.latino ſcribitur: dicitur a noſtris prouerbium : ut Virgilius in Mœri:Lupi mœrim uidere priores.

P arrhaſia cũ duplicato.r.& ſecũda aſpirato:atq;.i.latino i penultima ſcribit͛:fuit arcadiæ nomẽ:Lycaonis patria.Vnde eius filia Caliſto parrhaſis a poetis dicit͛.Ouidius in.ii.metamorpho.Parrhaſis erubuit. idem in xvii.epiſtolarum heroidum.Quæq; micat gelido parrhaſis urſa polo.Comperitur etiã parrhaſius parrhaſia parrhaſium:pro arcadicus arcadica arcadicum:ut Virgilius:Parrhaſio dictũ panos de monte lycei.

P arrhaſius eodem modo:ut ſuperior dictio ſcribitur:& ſubſtantiuũ nomen eſt:ac proprium:fuit teſte Plinio pictor ſua ætate ſummus:hoc eſt quinta & nonageſima olympiade.Et(ut.xxxv.naturalis hiſto.rettulit)fuit epheſi natus.Hic(ut idẽ auctor proſequitur)primus ſymmetria picturæ dedit:primus argutias:uultus elegantiam:capilli uetuſto more confuſi artificium in lineis extraneis palmam adeptus.quod rarum etiam in ſucceſſu artis compertum eſt.Idem deſcendiſſe cum Zeuſide in certamen ab eodem auctore traditur: & cũ Zeuſis detuliſſet uuas pictas tanto ſucceſſu:ut in ſcænam aues aduolarent: ipſe detuliſſe linteum auibus pictum traditur ita ueritate repræſentatis:ut Zeuſis alitum indicium timens afflagitaret: ſed tandem remoto linteo:& oſtenſa pictura:atq; intellecto errore palmam ingenuo pudore Parrhaſio conceſſit : quoniam ipſe aues fefelliſſet:Parrhaſius autem ſe artificem . Quod elegantiſſime Carolus arretinus noſter tetigit in elegia ad Poggium de Mercurio Cyriaci:cũ ait:relinque uacuũ aliquantiſper. At uero Quintilian⁹ in.xii. de inſtitutione arotoria:non ſimul eos fuiſſe dixit:ſed nõ multum ætate diſtantes circa peloponneſia ambo tpa.Et ut ſubdit:cum Parrhaſio ſermo Socratis apud Xenophontem inuenitur.& ita omnia eum circũſcripſiſſe rettulit:ut legum latorem illum uocatum fuiſſe affirmet:quia deorum atq; heroũ effigies quales ab eo traditæ:cæteri tanq; ita neceſſe ſit ſequuntur.Idem multa & admiranda pinxit:ut longo ſtilo in prænominato libro Plinius ipſe recenſuit.ſed(ut ait)nemo illo inſolentius uſus fuit gloria artis . Nam ſe principẽ artis appellabat:& eam a ſe conſummatam.ſuper omnia Apollinis ſe radice ortum.& Herculem:qui eſt lindi talem a ſe pictum:qualem ſæpe inquiete uidiſſet.

P arthia cum.th.aſpirato &.i.latino ſcribitur:hæc dudum pars fuerat orientalis ſcythiæ . Sed teſte Iuſtino in primo & quadrageſimo libris ex illis locis uenientes in aſſyriam exules:& illam occupantes de ſuo nomine parthiam uocauere.Nam (ut dixit)parthi lingua ſcythica dicuntur:qui apud nos exules uocitantur . Eſtq; illis ſermo ex ſcythico & medo cõmixtus.omnes equitare & ſagittare magna induſtria docent liberos. auri & argenti nullus eſt:niſi in armis uſus.ſinguli plures habent uxores.Nec illa delicta puniunt grauius adulterio.Ob quod fœminis non tantum cõmixtis uiris conuiuia interdicunt:ſed uirorum conſpectum apertũ prohibent.Quare dixit Macrobius in ſaturnalibus:Parthi cum concubinis non coniugibus conuiuia ineunt:tanq; has in uulgus prodire & laſciuire deceat:illas non deceat.Vnde Lentulus apud Lucanum in.viii. adeo libidinoſos dixit:ut reiecto pudore naturæ cum ſororibus & filiis cõmiſceantur.ait enim. Tot fœmineis complexibus unum.

Non laxat nox tota marem:iacuere ſorores

In fratrum thalamos:ſacrataq; pignora matrum.Hi pugnas admirabili ardore ineunt:ſed diu pugnare nõ ualentes in fugam uerſi uictoriam ex ipſa reportant : dicente Virgilio in.iii.georg . Fidentemq; fuga parthum:uerſiſq; ſagittis.unde pluries magna damna romanis intulere.

P arthenope cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit una ex ſirenibus:ut in ea dictione uidebimus:a qua teſte Plinio & Solino ciuitas campaniæ:quæ nunc neapolis uocitatur cognominata fuit:quia eo in loco ubi conſtructa fuit tumulus eius fuerat parthenopes.Quo nomine Virgilius etiam uocitauit in.iiii.georg.cum ait: Illo uirgilium me tempore dulcis alebat Parthenope.Sed neapolim hoc eſt nouam ciuitatem Auguſtus eam inſtaurans dici maluit.Et denotat parthenope uirginem apud nos.unde & parthenopæus deducitur:quod a Virgilio nomen proprium in.vi.ænei.ponitur cum ait:Hinc inclytus armis Parthenopæus.

P arthenopæus cum.th.aſpirato ſcribitur de quo in præcedenti uidimus dictione.

P arthenius cum.th.aſpirato &.i.latino ſcribitur:fluuius eſt paphlagonum:& teſte Plinio in ſexto carambi ꝓmontorio ſatis proximus.caditq; in pontum:ut Orpheus in argonautica:& Herodotus in libro hiſtoriarũ ii.monſtrauerunt.Eſt etiam parthenius mons arcadiæ(ut ſcribit Pomponius)a uirginibus: quæ illic uenari conſueuerant ſic quoq; cognominatus.Virgilius in gallo:Non me ulla uetabunt Frigora parthenios canibus circundare ſaltus.Nam partheus græce uirgo latine dicitur.

P aſcha cum.ch. aſpirato ſcribitur: & græcum eſt uocabulum a ϖάσχομαι uerbo græco: quod latine eſt patior deductum:cum eo tempore & agnus & Chriſtus paſſus fuerit. At hæbraice phaſe dicitur : qui eſt tranſitus filiorum iſrael ex ægypto.

P aſyphe ſecunda cum unico.ſ.&.y.græco ſcribitur:fuit Solis filia:& uxor Minois regis cretæ:materq; Ariadnes & Phedræ:atq; Minotauri:quem ex infami amore tauri progenuiſſe dicunt poetæ. De quo Virgili⁹ in ſileno: Ouidius in primo de ſine titulo:& in ſecundo de arte amádi:atq; in metamorphoſeon libro .iiii. plura ſcripſere.

P aſithoa ſecunda cum unico.ſ.&.i.latino:ſequens cũ.th.aſpirato & .o.uocali ſcribitur: fuit una ex nymphis filia Oceani & Tethyos:ut dixit Heſiodus in theogonia.

P atella & patina abſq; aſpiratione ſcribuntur:& a græco uerbo:quod eſt ϖλάττω:ideſt fingo nónulli deriuari uolunt. Alii uero a ϖλατεῖα:quæ eſt latitudo deducunt.alia latina putát:& a pateo pates deriuari uolunt.uas eſt latum & condiendis obſoniis aptum.

P atina cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:ut uidimus in præcedenti dictione : habetq; accentum in prima . eius uſus mirabiliter romæ creuit:ita ut dicat Plinius in.xxxv.naturalis hiſto.libro:Hos cum in una Aeſopi tragœdiarum hiſtrionis patina auium diceremus ſexcenta ſextertia ſtetiſſe: non dubito indignatos legentes. At Vitellius in principatu ſuo decem talentis condidit patinam: cui faciendæ fornax in cápis ædificata erat quoniam eo peruenit luxuria:ut etiam fictilia pluris conſtiterint q̃ myrrhina.

Quare in domitiani dedecus Iuuenalis inquit:

Debetur magnus patinæ ſubituſq; prometheus
Argillam atq; rotam citius properare.ſed ex hoc
Tempore iam Cæſar figuli tua caſtra ſequantur.

P atera cum.t.exili ſcribitur:cum pro ciuitate ponitur lyciæ:habet accentum in prima.in hac ſex menſibus anni dabantur Apollinis reſponſa. Vnde lyciæ ſortes dictæ ſunt: ut uidimus in dictione lycia . Cum uero pro uaſe ponitur:habet ſuper penultima accentum ut Virgilius in georgicorum.ii . Hic laticis qualem pateris libamus & auro.

P atizites abſq; aliqua aſpiratione:& cum.i.latino ſcribitur:fuit perſa magus : quẽ Cambyſes apud perſas p̄fectam reliquerat.hic Smerdim fratrem ſuum ſimilem Smerdi fratri Cambyſis perſarum regem declarauit ut uidebimus in dictione Smerdis:& in dictione Praxaſpes.

P aticus cum.c.&.t.exilibus:atq;.i.latino ſcribitur. ſane hæc dictio & uerbũ patior:a quo deriuatur originẽ a græco quod eſt phatos traxerunt:quod cum.th.aſpirato ſcribitur:& paſſionem perturbationemq; & patientiam denotat. Vnde pathiticus:ideſt paſſiuus cum ſecunda aſpirata deducitur:a quo per ſyncopam nos eam ſyllabam deducentes abſq; aliqua aſpiratione paticum dicimus. Quo Iuuenalis pro ea paſſione:qua quis ſeipſum ſtuprari paſſus eſt:utitur:ut ille tenet ſpeculum patici geſtamen othonis . Nam(ut ait Suetonius) Otho a prima adoleſcentia fuit prodigus:ac procax adeo:ut ſæpe flagris obiurgaretur a patre. Deinde uero poſt patris mortem:libertinam aulicam gratioſam:quo efficacius ſe coleret: etiam diligere ſimulauit:quáuis anum ac pene decrepitam:per quá inſinuatus Neroni facile ſummũ inter amicos locum tenuit congruentia morum.quod initium fuit affectandi imperii:dicente Iuuenale:Cum te ſubmoueant qui teſtamenta merentur Noctibus.in cælum quos euehit optima ſummi Nunc uia proceſſus uetulæ ueſica beatæ: ideſt diuitis. Et(ut pergit Suetonius) Vt uero quidam tradunt & conſuetudine mutui ſtupri . Quod Iuuenalis tetigit:cum ait:patici Othonis.unde in ſatyra Neuole inquit:Nunq̃ paticus tibi deerit amicus.at uero poſt mortem Neronis:cum ab imperatore Galba ſperaret adoptari in filium: & prælatum ſibi Piſonem cerneret:curauit Galbam occidere & Piſonem atq; ĩperiũ occupare:quod diebus nonogintaq́nq; optinuit Nam cum uitellio decertans:& tribus mediocribus præliis apud alpes citraq; placentiam uictor:nouiſſimo maximoq; apud bebryacum fraude ſuperatus. Bebryacum oppidum fuit inter Veronam & cremoná quæ nunc dicitur Labina:Quo effectum fuit: ut unico ictu infra leuam pupillam ſeipſum occideret : trigeſimo octauo ætatis ſuæ anno. Hic teſte Suetonio mundiciarum fuit pene muliebrium:& uulſo corpore facié quotidie raſitare:ac pane madido linire conſueuerat.& ut aiunt(inquit Suetonius)ſpeculum ſemper ſecum geſtabat:etiam dum ciuile bellum contra Vitellium gereret:ut in eo quotidie ſe proſpicere poſſet. Quod tangens Iuuenalis contra molles:& effœminatos ſui temporis uiros inquit:Ille tenet ſpeculum: ſcilicet in morem fœminæ cum ſe pingit & ornat.& deriuatur a ſpecio ſpecis:quod non eſt in uſu:a quo ſpeculum:& per ſyncopam amota ſyllaba.ci.euphoniæ cauſa dicitur ſpeculum.& ſubdit appoſitiue Patici geſtamen othonis. diciturq; geſtamen a gerendo.ut Virgilius in.iii.æneidos:Clypeum magni geſtamen abantis. Et pergit Iuuenalis ironice loquens in ipſius Othonis molliciem:Actoris arunci ſpolium:hoc eſt erat ne id ſpeculum quod ſecum in ciuili bello gerebat Otho:forſitan ualida illa Turni rutulorum regis haſta:quæ ſpolium fuerat Actoris arunci uiri fortiſſimi:ironice id eſſe affirmat. Nam(ut refert Virgilius in . xii.) cum ſe Turnus in bello contra Aeneam armaſſet:

Exin quæ mediis ingenti annixa columnæ

Aedibus astabat ualidam ui corripit hastam
Actoris arunci spolium: quassatq; trementem
Vociferans nunc o nunq; frustrata uocatus
Hasta meos. & reliqua: quæ prosequitur. Vnde poeta ille lepidissimus locum ironice accæpit.

P atrees cum. t. exili & duplicato. e. scribitur: quin & pharees: qui teste herodoto libro historiarũ primo populi erant achiuorum.

P atiramphes cum. t. exili & .i. latino scribitur: fuit teste Herodoto in septimo uir persa: & Xerxis auriga.

P ausania cum. i. latino scribitur: & apud græcos in. s. terminatur: fuit lacedæmonius uir magnus: sed in omni genere uitæ uarius. & ut uirtutibus eluxit: sic uitiis est obrutus. Nam isto duce teste Thucydide Mardonius Satrapes natione medus: & persarũ regis gener manu fortis & consilii plenus: cum ducentis milibus peditum: quos uiritim legerat: & uiginti equitũ: haud ita magna manu græcia prorsus fugatus est: atq; in eo cecidit prælio. Qua uictoria elatus Pausania plurima peruerse ægit. & cum cætera pari fœlicitate confecisset: adeo elatus est: ut in sui libidinem patriam prodere: & totam græciam persarum regi summittere conaret̃. In quibus cum depræhensus fuisset: & per adolescentem Argilium: quem ille amore uenereo amabat res ꝓderetur: turpem mortem a suis subire coactus est. Alius fuit macedonius adolescẽs Cerestis filius: & ab Oreste inclytum genus trahens: qui cum semel malignitate cuiusdem a multis stupratus esset: nec uindictam a Philippo rege macedoniæ impetrare ualuisset: qui rem quoq; ipsam ridere consueuerat: regẽ ipsum Philippum interemit. & ut multi ferunt consentiente ac uolente Olympiade regis uxore: & Alexandri magni genitrice: ut late omnia Iustinus in. ix. epitomatum libro prosecutus est.

P edasus cum. e. absq; diphthongo: & unico. s. scribitur: fuit teste Homoro in. vi. iliados Bucolionis maximi filiorum Laomedontis filius. Fuit etiam eodem nomine atq; eadem scriptura ciuitas in agro propinqua pylo uini abundantissima: & sub dominio Agamemnonis: ut idem poeta in. ix. iliados libro demonstrauit.

P edæus cum. æ. diphthongo in penultima scribit̃ a nostris: a græcis uero poetis nõnunq; inter. d. & diphthõgum. æ. interponitur alterum a: & dicitur pedaæus. Fuit teste Homero in. v. iliados: filius nothus Antenoris qui in bello troiano a Megephylide interfectus fuit.

P egasus cum. e. absq; diphthongo: & unico. s. scribitur: equus fuit allatus natus ex sanguine Medusæ: qui ad montem parnasum aduolans: cum terram ungula pedis effoderet: πηγην: hoc est fontem produxit: a quo ipse pegasus cognominatus est. Cuius rei fabulam Ouidius in. iiii. metamorphose. libro: Lucanus in. xi. Et Iginius in astronomia poetica descripserunt: quæ ab omnibus breuiter compræhensa talis est: Phorcus ex Cetho coniuge tres habuit filias eximiæ pulchritudinis: Euryalem Sthenionem: & Medusam omnium maiorem natu. Nõnulli addunt & quartam: uidelicet Scyllam. Has tenuisse dicit Pomponius Mela insula gorgades in oceano æthiopico positas. Vnde & nos illas gorgones dictas putamus. Fingunt deinde poetæ has ipsas sorores unicum tantum habuisse oculum: quo emergente casu singulæ pro libito utebantur. Vnde & nõnulli putant sapientem quendam fuisse: cuius consilio singula regebantur. Et ulterius addunt poetæ: ꝙ cum die quadam Medusa sola circa litora uagaretur: a Neptuno uisa: & amata fuit: qui illam fugientem ꝑsecutus est: donec iam fessa in templum refugit Palladis: in quo ardens deus illam compressit. Sed turbata Minerua (ne ignominia templi maneret inulta) crines ipsius Medusæ mutauit in angues: quia Neptuno per capillos maxime placuerat. fecitq; ut omnes Medusam aspicientes uerterentur in lapides. Quod ob stuporem admirandæ pulchritudinis fictum uoluit seruius. Hanc deinde dormientem Perseus Iouis & Danaes filius accæptis Mercurii tallaribus: eiusq; falcato ense: & scuto Palladis chrystallino: per quod illam impune aspicere posset: uno ualidissimo ictu peremit. Ex cuius cruore mox fingitur natus pegasus allatus equus. Qui inde usq; ad heliconem collem peruolans: & pede humum fodiens: heliconem seu pegaseum fontem eduxit musis sacrum. Quod ideo fictum puto: quia cum perseus illam deuicerit: eius opibus fretus: præclara multa peregit. Nam & Atlantem mauritaniæ regem: & aphricam totam subægit: græciãq; expugnauit Ita ꝙ sãguine: hoc ẽ diuitiis Medusæ ei⁹ fama usq; adeo creuerit: ut poetis græcis materiã fabulãdi ꝓstiterit.

P elamys cũ unico. l. & .i. græco scribit̃: gen⁹ ẽ piscis: q (teste Plinio ĩ. ix. naturalis histo.) mira celeritate adolescit & ꝓcipue in põto ob multitudinẽ amniũ dulces inferẽtiũ aquas. cõsueuerũtq; in uasis saliri: ut etiã ostendit Iuuenalis in satyra Et spes & ratio quũ ait: Quod uocis preciũ: siccus petasunculus & uas pelamydum.

P elagi cum. e. absq; diphthongo: & unico. l. scribitur: populi fuerunt: qui prius dicti sunt thessali: Et pelasgia quæ prius dicebatur thessalia: ut Aristotelis grãmatici glosula in Homerum exposuit.

P elasgus eodem modo scribitur: atq; etiam nomen uiri proprium fuit filiusq; Teudamantis: ut Homerus in ii. iliados ostendit.

P electronium cum unico. l. & absq; aliqua aspiratione & .i. latino scribitur: fuit oppidum thessaliæ: de quo in dictione centauri uidimus.

P ella cum duplici. l. scribitur: ciuitas est in macedonia: ut dixit Liuius libro sexto de secundo bello punico: & in litore maris ægæi: ut ostendit Herodotus in. vii. Quam pomponius dixit maxime illustrari alumnis philippo & Alexãdro eius filio. Nam in ea Alexãder natus dicit̃. Vnde dixit Iuuenalis ĩ satyra Omnib⁹ ĩ terris:

Vnus pellæo iuueni non fufficit orbis:ideſt Alexādro:qui deinde babylone morbo uinolentiæ(ut dixit Solinus quāq; alii ueneno affirment)conſumptus eſt. Philippus uero ægis a Pauſania : cum ſpectatum ludos iret:iuxta theatrum occiſus fuit:qui ſimiliter pellæus a poetis eſt uocatus: ut Lucan⁹ in.x.Illic pellæi proles ueſana philippi.& fuit pella ciuitas exigua:ut idem poeta oſtendit:cū ait:Exiguæ ſecura fuit ꝓuincia pellæ.

P eleus cū unico.l.ſcribitur:fuit Aeaci regis & Aeginæ filius maritus Thetidis:& pater Achillis. de quo plura Ouidius in.xi.metamorphoſeos proſecutus eſt. Et a Peleo pelides dictus eſt Achilles.Idem in.viii. epiſtola heroidum:Pelides utinam uitaſſet apollinis arcus.

P elias cū unico.l.&.i.latino ſcribitur:fuit Neptuni filius ex Tyro nympha filia Salmonei regis.hæc fuit uxor Crithei:cui Aeſonem genuit patrem Iaſonis.Sed timens Pelias Iaſonem ex quodam oraculo reſpōſo perſuaſit illi:ut colchos pro aureo uelere pergeret:putans illum in ea expeditione deficere.

P ellex cum.e.abſq; diphthongo:& duplicato.l.ſcribitur:nec græcum eſt(ut oſtendemus:& multi aſſeruerūt) ſed latinum. Apud antiquos uero Maſſurius iuriſconſultus Paulo teſtante ſcribit libro memorabilium eā habitam quæ cum uxor non eſſet:cum aliquo tamen uiuebat: quam nunc uero nomine amicam paulo honeſtiorem concubinam appellari.C.Flaccus libro de iure Papyriano ſcribit pellicem nunc uulgo uocari: q̄ cum eo:cui uxor ſit corpus miſceat. Quoſdam eam:quæ uxoris loco ſine nuptiis in domo ſit: quam græci παλλάκην uocant.Ego hos omnes uere ſenſiſſe & dixiſſe arbitror.Sed de hoc ammonendi uidemur: Pellicem apud oratores & poetas eam demum haberi : quæ cum eo cui uxor eſt corpus miſcet. Ita ut non uiri pellex:ſed uxoris dicatur.Ouidius in primo metamorphoſeon loquens de Iunone:

Protinus exarſit nec tempora diſtulit iræ:
Horificamq; oculis animoq; obiæcit herinnym
Pellicis argolicæ:ſtimuloſq; in pectore cæcos
Condidit:& profugam per totum terruit orbem.

Sic Iuno pellices ſuas ſemper proſequitur:quæ ſibi uxori Iouem præripuerant. At uero Liuius in.xxxv.ab urbe libro:cum de Alexandro loqueretur qui Apellem dilecta cōcubina donauit:& tunc cælebs Alexander eſſet:maluit uocabulo græco uti:quā ueteri latino.Ita autem ait:nanq; cum dilectam ſibi ex pellicibus ſuis præcipue nomine Campſacem undam pingi ob ammirationem formæ ab Apelle iuſſiſſet.Quo fit ut opiner Curtium:& cæteros ſcriptores: cum de concubina cælibis hominis loquuntur:potius pallacem græcæ:q̄ pellicem latine dixiſſe. Quod ſi ſecus reperire contingat:culpa potius librariorum uitiatum fuiſſe puto:q̄ ſic quoq; deſcriptum.Eodem modo Iuſtinū ſcripſiſſe reor:cum ait:anaſtaſiam pallacem fuiſſe Cyri.Ita cum ad uirum referat non pellicem: ſed pallacem poti⁹ dixerit.Vnde Suetonius de Veſpaſiano loquens pallacarum nomine græco:non pellicum latino locutus ē Et inde pallaciam fallaciam:& pallacem fallacem dictum puto. Virgilius in.iiii.georg. Verum ubi nulla fugam reperit pallacia uictus:In ſeſe redit. Videtur etiam dici pellex non tantum:quæ iam pellex eſt : ſed quæ olim fuit:ut Iuuenalis in.ii.ſatyra:Horrida quale facit reſidens in codice pellex. Nam horrida effecta expelli domo conſueuit.& miſero codice ſeu ſedili reſidens:dure lanam trahere ab egeſtate cogitur.& dicitur codex quaſi caudex.Virgilius in.ii.georgicorū libro:Quin & caudicibus ſectis:pro codicibus.

P elion cum unico.l.&.i.latino ſcribitur:mons eſt theſſaliæ ab orientali parte:ut oſtendit Herodotus in.vii.hiſtoriarum libro:& Lucanus in.vi.In huius ſummitate maxima ſunt pineta:reliquā uero partem quercus occupat.de quo etiam Ouidius in.v.faſtorum.

Pelion æmoniæ mons eſt obuerſus in auſtros:
Summa uirent pinu cætera quercus habet.

In hoc habitauit Chiron.fuitq; in illo cōuiuiū Thetidis & Pelei.

P elopidas cum unico.l.&.i.latino ſcribitur:fuit thebanus filius uir magni animi induſtriæq; & conſilii. Nam cum a quadam ciuium factione thebæ opprimerentur:& ſummas poteſtates illorum nōnulli gererent:alterius factionis principes partim interfecerunt:alios in exilium eiæcerunt: inter quos Pelopidas pulſus patria carebat.Hi omnes fere athenas ſe contulerunt:qui cum patriam pro uiribus recuperare niterentur:& tempus rei gerendæ cum his:qui thebis idem ſentiebant uiſum eſſet : duodecim coierunt adoleſcentuli ex his : qui exilio erant mulctati:quorū Pelopidas princeps erat.Qua paucitate percuſſa eſt non ſolū aduerſarioꝝ factio:ſed lacedæmoniorum potentia.hi cum athenis interdiu exiſſent:ut ueſperaſcente die thebas poſſent peruenire: cum canibus exierunt uenatricibus rætia ferentes ueſtitu agreſti. Qui cum tempore ipſo : quo ſtuduerant perueniſſent:domum Charonis deuenerunt:a quo & tempus & dies ſtatutus fuerat. Nā eo die maximi magiſtratus ſimul conſueuerant epulari: nec tanta calliditate id adoleſcentes conficere ualuerunt quin nunciatum eſſet auribus magiſtratuū thebanorum exules in urbem ueniſſe.Sed illi uino epuliſq; dediti uſq; adeo deſpexerunt:ut ne quærere quidem de tanta re laborarint. Quin & uni ex magiſtratibus ex athenis allata fuit epiſtola:in qua omnia de profectione exulum perſcripta erant: quæ cui iam accubanti in conuiuio eſſet reddita:ſicut erat ſignata ſub puluinum ſubiiciens : in craſtinum inquit differo res ſeueras. At illi omnes cum iam nox proceſſiſſet:uinolenti ab ipſis exulibus duce Pelopida ſunt interfecti:& thebaꝝ patria liberata.Sed hæc & reliqua omnia Plutharcus in eius uita:& nōnulli alii proſecuti ſunt.Quæ qui legere uoluerit locum noſcat:ubi legere poſſit.

P elorus cum unico.l.ſcribitur:mons eſt ſiciliæ ad italiã uergens:a qua teſte Martiano intermedio fretu mille quingentis paſſibus ſeparatur. Et a peloro gubernatore nauis Hannibalis ibidem ſepulto cognominatus dicitur a Saluſtio in Valerio de temeritate.Quod ſeruius ſuper.iiii.æneidos confirmare uoluit:dicens ſe legiſſe ante illum pelorum dictum eſſe.

P elops cum unico.l.ſcribitur:fuit Tantali regis phrygum filius. Cuius pater cum deorũ diuinitatem tentare uellet:cæſum filium comedendũ illis appoſuit:a cuius eſu cum cæteri ſe abſtinerent:ſola Ceres guſtauit: & illius humerũ comedit.Sed cũ cõuenienti pœna Iuppiter Tantalũ demulctaſſet:uoluiſſetq; Pelopem reuocare ad uitam:eburneũ illi humerũ infixit.Quod tangens Virgilius in.iii.georg.inquit:Humeroq; pelops inſignis eburno. Hic idem cum in græci regionibus deinde regnaret: peloponneſum cherroneſon a ſe nominauit.Quin & deinde piſas in tuſcia cõdidiſſe nõnulli affirmant Virgilium inducentes:qui ait in.x.æneidos:hos parere iubent alpheæ ab originepiſæ:Vrbs hetruſca ſolo.Alii uero non piſam tuſciæ: ſed alpheam illum condidiſſe uolunt.a qua hoc eſt ab eius colonis:& ea quæ eſt in tuſcia originem traxit.& a Pelopẽ pelopeia pro fabula pelopis a Iuuenale deducitur in ſatyra:quæ incipit Et ſpes & ratio:cum ait: Præfectos Pelopeia facit philomena tribunos.Nam cum poetæ pauperes & imponẽtes eiuſmodi intactas fabulas donaſſent Paridi Pantomimo:qui potentiſſimus in palatio Domitiani euaſerat:& ille pro ſuis oſtenderet:largiebatur illis in recõpenſam tribunatus & præfecturas.

P eloponneſus cum ſimplo.l.atq; ſimplo.p.& ſimplo.ſ.quin & duplicato.n. ſcribitur: regiõ eſt teſte Plinio in iiii.naturalis hiſto.pene inſula:haud ulli terræ nobilitate poſtferenda:inter duo maria ægæum & ioniũ:platani folio ſimilis.Et ut in priori dictione uidimus:a Pelope rege denominata:cuius indicium notũ eſt. Nam dicit̃ quaſi Pelopis νῆσος:ideſt inſula.Vel ut alii uolunt πελόπων:ideſt denominatorũ a Pelope:νῆσος inſula.Et ut ipſe Plinius rettulit propter anguloſos receſſus circuitus quingentorũ ſexaginta trium miliũ paſſuum colligitur.Quin ut infra idem colligit de arcadia tractans: Peloponneſo inquit in longitudinem promontorio maleæ ad oppidum rhegium corinthiaci ſinus cẽtũ octuaginta miliaribus patet.At in tranſuerſum ab idile in epidaurum centum uigintiq;.Ab olympia argas per arcadiam nouem & quinquaginta. Ab eodem loco ad philonta:dicta menſura eſt.Et ut uidimus in dictiõe iſthmos:In ea ſtrictura: quæ cherroneſon efficit:ciuitas eſt corinthi medio interuallo colli applicata.Sed has ipſas anguſtias(ut ipſe rettulit Plinius)perfodere nauigabili alueo tẽtauere Demetrius rex.Cæſar dictator:Caius princeps: Domitius Nero infauſto(ut omnium exitu patuit)incæpto.

P eluſium cum unico.l.& cum unico.ſ.atq;.i.latino ſcribitur:unum eſt ex hoſtiis nili uerſus aſiam & arabiam quã ab ægypto diſterminat.Iuxta quod eiuſdem nominis ſtat ciuitas:ut oſtendit Plinius nepos in uita .M. Antonii.& Pomponius in primo inquit:Alexandria aphricæ eſt contermina:peluſium arabiæ.Nec longe a peluſio caſſius mons eſt:& delubrũ Iouis Caſii.Atq; teſte Solino oſtracinæ locus Pompeii magni ſepulchro inclytus.Inde etiam idumæa incipit palmis opima.deinde ioppe:ut in ea dictione uidimus.Iuxta peluſium etiam teſte Seruio optima lens naſcitur.Quare catexochen dixit Virgilius in primo georg. Nec peluſiacæ curam aſpernabere lentis.

P eneus abſq; aliqua diphthongo a noſtris ſcribitur.græci uero in penultima habent ei:cuius nos.i. abiiciẽtes ipſam.e.productam retinemus.Eſt theſſaliæ fluuius:qui ex una parte pindi iuxta gomphros naſcitur.Et ut ait Plinius in.iiii.naturalis hiſtoriæ:Interq; oſſam & olympum nemoroſa conualle defluens quingentis ſtadiis dimidio eius ſpatii nauigabilis:in eo curſu tempe uocant:quinq; milia paſſuum longitudinem ultra uiſum hominis attollentibus ſe dextra leuaq; leniter connexis iugis intus ſua luce uiridante. Hac labitur peneus uiridis calculo:amœnus circa ripas gramine:canorus auium concentu.arripit amnem orcon nec recipit:ſed olei modo ſupernatantem(ut dictum eſt ab Homero)breui ſpacio portatũ: abdicat pœnales aquas diriſq; genitas argenteis ſuis miſceri recuſans.de quo uidimus in dictione orcus.

P eneleus cum unico.l.ſcribitur: fuit teſte Homero in.ii.iliados:unus ex quinq; boetiorum ducibus: qui ad troiam uenerunt.

P entarchus cum.t.exili &.th.aſpirato ſcribitur: is dicitur qui quinq; uiris præeſt. Nam dictio compoſita eſt ex pente:quod eſt quinq;:& archos princeps.

P entacontarchus ſola ultima aſpiratur.& is dicitur:qui quinquaginta præeſt.Nam πεντήκοντα quinquaginta dicuntur:& archos princeps.

P entecoſte abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur:nomen eſt deriuatum a πεντήκοντα: quæ ſunt quinquaginta & πεντηκοστή facitq; in genitiuo huius pentecoſtes.

P entateuchus cum.t.exili utrobiq;:&.ch.aſpirato in fine ſcribitur:liber eſt quinq; uoluminum. Nam πέντε quinq;:& τεῦχος uolumen dicitur.

P entathlum penultima cũ.t.exili:ultimo cũ.th.aſpirato ſcribit̃. & cõponit̃ ex pẽte:quod ẽ quinq;: & ἆθλον exercitamẽtũ.Nã teſte Feſto genus erat exercitationis in his quiq; artib⁹ iactu diſci: curſu ſaltu iaculatione & luctatiõe.Dixitq; apud nos uocari qnquertiũ.& apud Liuiũ ipſos athletas quiquertiões. Alii quinq̃triũ traduxere.Alii uero dixere quinquatria eſſe quinq; dierũ exercitia Mineruæ cõſecrata:in cuius ſolennibus

habebantur dicente Ouidio in libro faſtorum:
Vna dies media eſt:& fiunt ſacra mineruæ:
Nominaq; adiunctis quinq; diebus habent. Nec in his ſolum: quæ dixit Feſtus: ſed etiam in aliis quibuſdã artibus: ut etiam poetica & oratoria ſecundum ea: quæ uidimus in dictione Mauſolus. Iuxta quod loqui uidetur Iuuenalis in ſatyra Omnibus in terris cum ait:
Eloquium ac famam demoſthenis ac ciceronis
Incipit optare:& totis quinquatribus optat
Quiſquis adhuc uno partam colit aſſe mineruã. Celebranturq; teſſe Feſto poſt quintum diem iduũ mẽſis.

P entheus cũ.th.aſpirato ſcribit̃:& deducit̃ a πένθος: quod ẽ luctus. Nã fuit teſte Ouidio i.iii. metamorphoſeos: filius Echionis ex Agaue cõiuge filia Cadmi: q cũ Liberi patris ſacra aſpernaret̃: ira numinis a matre & ſorore ĩ furiã ſeu maniã uerſis lacerat⁹ fuit. Facitq; regulariter accuſatiuũ more græco ĩ ea: ſ; etiã ĩ um repit̃ Statius in ſecundo thebaidos: Pentheumq; trahens nondũ te præhendimus æquo Bacche genu. At uocatiuũ ſemper ab auctoribus Pentheu poſitum cõperi. Horatius in primo ſermonum: pentheu rector thebaꝝ.

P enthyllus cum.th.aſpirato:&.y.græco: atq; duplicato.l.ſcribitur: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ.vii. filius Demonii: qui ex papho naues duodecim in adiutoriũ Xerxis eduxit: quas apud ſepiã exorta tempeſtate amiſit. Ipſe uero captus plura de exercitu Xerxis græcos edocuit.

P ercope cum.c.exili ſcribit̃: ciuitas erat teſte Homero iuxta pontum: quæ troianis auxilia miſit.

P ergæa cum.æ.diphthongo in penultima ſcribitur: fuit tede Pomponio in primo: Dianæ cognomen: a perga oppido pamphyliæ accæptum: in quo memorabile templum habuit.

P eriander cũ.i.latino ſcribit̃: fuit corinthius tyrãnus ex heraclidaꝝ gẽte patre Cypſelo. Hic Lyſidẽ duxit uxorẽ: quã Meliſſam appellabat. ex qua cũ duos filios ſuccæpiſſet Cypſelũ & Lycophronẽ: calũniis pellicũ obtemperãs: eã pregnãtẽ calcibus interemit. puerũq; Lycophrona matri iuſta ſoluẽtẽ abdicauit. atq; in corcyrã agi pcæpit: quẽ poſtea corcyrẽſes teſte Horodoto libro hiſtoriaꝝ.iiii. ĩterfecerũt. Quo audito Periãder mærore cõfect⁹: obiit annos nat⁹ fere octuaginta: poſtq̃ tyrãnidẽ exercuerat ãnis q̃dragita. Hũc Ariſtoteles dixit fuiſſe unum ex ſeptẽ ſapiẽtibus græcæ. Plato negauit. Sed alteꝝ philoſophũ: alteꝝ tyrannũ eſſe dixit.

P eriarchon ultima cum.ch.aſpirato ſcribitur: diciturq; latine de principiis. Nã περι præpoſitio dicit de: & ἀρχων principiis: licet genitiui ſit caſus: qui ablatiuo carent: pro quo & genitiuũ ponunt.

P eribolus cum.i.latino: & unico.l.ſcribitur: dici poteſt circuitus a περιβάλλω: quod eſt circumeo.

P erides cum.i.latino &.c.exili ſcribitur: fuit athenienſiũ dux inclytus: philoſophuſq;: & orator inſignis: atq; Anaxagoræ diſcipulus. Rexitq; remp. athenienſium quadraginta annis mira prudentia. De quo late Iuſtinus in tertio ſuorum epitomatum libro eſt proſecutus.

P ericlymenes ſecunda cum.i.latino: ſequens cũ.t.exili &.y.græco ſcribitur: fuit teſte Homero in.xi. odyſſeæ filius Nelei: & frater Neſtoris.

P eriodus cum.i.latino ſcribitur: & componitur ex peri: quæ in compoſitione nõnunq̃ dicit circũ: & hodos: quæ eſt uia. Vnde nõnunq̃ interpretatur circuitus: aliquando ambitus: quandoq; compræhẽſio: nõnunq̃ circumſcriptio: atq; etiam quandoq; continuatio: a nõnullis amfractus: a quibuſdam etiã terminus ponit̃.

P erihermenias ſecunda & penultima cum.i.latiuo: tertia cum aſpiratione ſcribitur. quãq̃ ſint apud græcos dictiones duæ: & non una compoſita. & inſcriptio eſt ſubtiliſſimi cuiuſdam Ariſtotelis libri in dialectica facultate: quæ latine ſignificat de interpretatione. Nam peri præpoſitio cum genitiuo pro ablatiuo: quo carent græci dicit de: & hermenias interpretatione.

P ercoſius ſecũda cũ.c.exili: ſequẽs cũ.ſ.&.i.latino ſcribitur: fuit teſte Homero ĩ ſecũdo iliados: troianoꝝ amicus: longe omnium doctiſſimus ſciẽtia diuinãdi futura. Cui⁹ filii fuerũt Adraſtus & Amphi⁹: quos neq; admirãda patris doctrina (ut dixit Homerus) neq; paterna ſollicitudine ſubtrahere a morte potuit: cũ eos retinere conaretur: ne ad troianũ bellum: ubi morituri erant: proficiſcerentur. Illi enim (nam ſic miſera neceſſitas fati trahebat) nec parere imperio: nec credere conſilio ſenis totiens monentis uoluerunt.

P eripleroma cũ.i.latino & unico.l.ſcribitur: dici poteſt ſupplemẽtũ. Id enĩ πλήρωμα deſignat. Et eſt figura cum aliqua particula in metro: uel etiam in eleganti proſa non propter ſenſum modo: qui abſq; illa integer ſtaret: ſed propter metrum ſeu ornatum additur: ut Virgilius in primo æneidos: Multum ille & terris iactatus & alto: ubi abſq; ille ſtaret ſenſus: ſed non metrum. Similiter Multa quoq; & bello paſſus. ubi duas coniunctiones naturaliter ſeparantes poſuit: unam ſcilicet metri neceſſitatẽ ſupplens. Quod frequenter fieri conſueuit.

P eriphraſis cum.i.latino utrobiq;:&.ph.aſpirato ſcribitur: interpretatur a nonnullis circumlocutio. a Cicerone uero in dignitatibus ad Herennium dicitur circuitio: quæ ſecundum illum eſt oratio rem ſimplicem aſſumptam circumſcribens elocutione: ut Scipionis prouidentia carthaginis opes frægit: ideſt Scipio carthaginẽ. Virgilius in Tityro: Ouium teneros depellere fœtus: ideſt agnos. & in primo georgicorum: frumẽti herbam ideſt ſegetem. & in æneide: Et iam prima nouo ſpargebat lumine terras Tithoni croceum linquens aurora cubile: hoc eſt luceſcere incipiebat ſol: uel dies oriri: & mille alia.

P erinthus cum.i.latino:&.th.aſpirato ſcribitur:fuit urbs uetuſta in propontico olim thraciæ metropolis: quæ hodie dicitur heraclea ab Heracleo principe cõſtantinopolitano cognominata. In qua Veſpaſiani Domitiani Antoniniq; pii palatia fuerunt ingentia. quin & ex uno marmore magnum amphitheatꝝ & mirandũ: qđ inter ſpectacula mundi connumeratur.

P erinthii cum.i.latino ubiq;:&.th.aſpirato ſcribitur:ſunt teſte Herodoto circa initium libri hiſtoriarum .v. populi circa helleſpontum.

P eripatetici abſq; aliq̃ aſpiratiõe:& cũ.i.latino ubiq; ſcribit̃:fuit philoſophorũ ſecta: quæ ortum habuit ab Ariſtotele & denominationẽ p hũc modum Alexandro in aſiam cũ exercitu profecto: Ariſtoteles athenas rediit:ac ſui copiam ĩ licieo exhibere cœpit: Xenocrate p id tp̃s academiá obtinẽte. Docebat uero plærũq; inambulans auditorũ turba circũfuſus.ex quo ip̃e ſectatoreſq; eius peripatetici philoſophi nuncupati ſunt. Sunt etiam qui tradant partem illam gymnaſii:qua docebat περιπατον.i.deambulatorium dictũ fuiſſe.

P eripetaſma cũ.i.latino &.t.exili ſcribitur:genus eſt cortinæ.

P erillus cum.i.latino & duplicato.l.ſcribitur: fuit atheniẽſis ingenioſus:q(ut placeret Phalaridi)uenit agrigẽtũ:& ex ære taurũ artificioſiſſimũ fabricauit:cui ianuá in latere poſuit. ut cũ incluſus reus ſubiectis ignibus torqueret̃ mugitũ & nõ hoĩs uocẽ uideret̃ emittere.p quo inuẽto cũ mun⁹ a crudeliſſimo tyráno Phalaride:qui nouis hominũ tormentis delectabatur poſtulaſſet:in illo ipſe intercludi iuſſus a tyranno: ac ſuppoſitis ignib⁹ exuſtus:primus artificii ſui ueꝝ experimẽtũ præbuit dicẽte Ouidio in primo de arte amádi:
Et phalaris tauro uiolenti membra perilli
Torruit infœlix: imbuit auctor opus. Et in eodem libro: Nec eniʒ lex æquior ulla eſt: Quam necis artifices arte perite ſua. ut & ipſe Phalaris athenienſibus de ſe pro illo conqueſtis:reſcripſit. Comperi tamen in quibuſdá græcoꝝ codicib⁹ nõ pillũ:ſed perillaũ ſcriptũ:quo noĩe Ouidii uerſus ſtare nõ poſſet:niſi cũ licẽtia.

P eriſtera cum.i.latino &.t.exili ſcribitur:dicitur latine columba. Nam ponitur a poetis uirgo:quæ a cupidine tranſformata fuit in columbam.

P eriſſologia cum.i.latino utrobiq;:& duplicato.ſ.ſcribitur: dici poteſt ſecũdũ uerba ſuperflua locutio. Ná περισσός ẽ ſupflua:& logia locutio: Vt uiuat Auguſt⁹ & nõ moriat̃.dũmõ nõ ſit aliud uiuere: q̃; nõ mori.

P erithous cũ.i.latino:&.th.aſpirato ſcribit̃.ſane qa ĩ prima apud græcos ẽ ei diphthõg⁹: q̃(ut ĩ ſecũdo hoꝝ cõmẽtarioꝝ libro uidim⁹) ĩ ſono ipi⁹.i.noſtri apud illos pfert̃ placuit ex noſtris magis accuratis eũdẽ ſonũ ſeruári dẽre:& abiecto.e.ip̃ʒ.i.retineri:ac ſcribi Peritho⁹ cũ.i.latĩo ĩ prima:đ quo ĩ ea litteratura uidebim⁹.

P erõ cũ unico.r.& habet apud græcos accẽtũ in fine:fuit teſte Homero ĩ.xi.odyſſeæ:filius Nelei & frater Neſtoris. At uero cũ accẽtũ habet in prima genus eſt calciamẽti.& declinat̃ hic pero huius peronis:& habebat plures fibulas:a quibus nomẽ aſſumpſit. Náq; περόνη græce dicit̃:q̃ latine eſt fibula. De quo Iuuenalis meminit:cũ ait in ſatyra:quæ incipit:Plurima ſũt fuſcinæ:Quẽ nõ pudet alto p glaciẽ perone tegi. Et inde peronatus ille dicitur:qui eiuſmodi calciamento eſt calciatus. Perſius: Natum ſi poſcat ſibi peronatus arator.

P ermeſſ⁹ cũ duplicato.ſ.ſcribit̃.fluui⁹ ẽ boetiæ:ex helicone fõte muſis ſacro deflués:de quo Virgili⁹ ĩ Sileno Tũ canit errãtẽ pmiſſi ad flumina gallũ Aonas ĩ mõtes:ut duxerit una ſoroꝝ. At uero apud Martialẽ in primo pmiſſis in recto cũ.i.latino poni uidet̃:cũ ait ad Flaccũ:Quod tibi cũ cirrha:q̃ eum pmeſſidos unda.

P erſia cum.i.latino ſcribitur:regio eſt nobis orientalis:quæ ab antiquo quodam rege nomẽ aſſumpſit. Hæc teſte Curtio in.iiii.de geſtis Alexandri.

Ab hac teſte Plinio libro.xv.naturalis hiſto.pſica poma aducta fuerunt. Et(ut ſubdit) falſum eſt:uenenata cũ cruciatu in perſia gigni:& pœnarũ cauſa a regibus tráſlata in ægyptũ: & ea terra mitigata.

P erſeis cũ.i.latino ſcribit̃:fuit teſte herodoto in theogonia:una ex nymphis Oceani & Tethyos filia.

P erſephone cum.ph.aſpirato ſcribitur:ea eſt quæ a nobis Proſerpina dicitur: quáq̃; & priori uocabulo nonnunq̃; noſtri poetæ utuntur. Ouidius in.iiii.faſtorũ:At neq; perſephone digna eſt prædone marito:de qua in dictione Proſerpina uidebimus.

P etaliſmus abſq; aſpiratione:& cum.i.latino ſcribitur: & a petalo:quod eſt folium deriuat̃.expulſio erat cuiuſdam ciuis apud ſyracuſios:qui tyrannidem appetere uidebat̃ ut late habetur in dictiõe oſtraciſmus.

P etilia cum.t.exili atq;.i.latino utrobiq; & unico.l. ſcribitur:fuit ciuitas brutiorum:a philoctete meliboeo: hoc eſt de meliboea ciuitate theſſaliæ ſuper monte zephyro teſte Solino ſuper .iii.æneí.a πετάσθαι: quod eſt uolare petilia cognominata:quia ex augurato locum ipſum delegit.

P eteona cum.t.exili ſcribitur:fuit teſte homero in.ii.iliados:boetiæ ciuitas.

P etorritum cum.t.exili utrobiq; & duplicato.r.atq;.i.latino ſcribitnr: uerbum eſt gallicum teſte Quintiliano. Idem Varro & lanceam ſignificare dixit. Alii(ut refert. A. Gellius)græcum eſſe & uoluere rotas ſignificare dicunt:ita ut genus ſit uehiculi:& quaſi petorutum dicatur.eodem Horatius bis in ſermone utitur.& epiſtolis libro primo ſermonum inquit: plures calones: atq; caballi paſcendi: ducenda petorrita:nunc mihi curto ire licet mulo:uel(ſi libet)ire tarentum.

P etræa penultima cum.t.exili &.æ.diphthongo ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia:una ex nymphis filia Oceani & Tethyos.

P etra cum.t.exili ſcribitur:uerbum eſt græcum:quod latine dicitur lapis:ex quo & σέλινον:quod eſt apiū componitur petroſelinum:quod apii ſimilitudinem detinet.

P etroſelinon cū.t.exili & unico.l.atq;.i.latino ſcribit᷑:dici poteſt a nobis petroſum apiū:ut ī præcedēti dictione uidimus. Nam inter lapides melior naſcit᷑. Huius plures ſpecies Plinius in.xix.&.xx. nominauit. Nam quoddā hippoſelinon:hoc eſt equitū apiū uocari dixit:eo ꝙ apud nemæam uictores equeſtri certamine coronabantur. Aliud uocat orthoſelinon.i.rectū apium:cuius eſt frutex recto ſemine: & cumino ſimile. Aliud dicit helioſelinon quaſi ſolare apium.

P etoſiris cū.t.exili & unico.s.atq;.i.latino utrobiq; ſcribit᷑:fuit mathematicus nominatiſſimus:de quo Plinius in.ii.naturalis hiſto.ſcribit dicēs:Aegyptia ratio:quā Petoſiris & Necepſus oſtendere ſingulas partes in lunari circulo:ut dictū eſt:minimo triginta tribus ſtadiis paulo amplius patere colligunt. Et in.vii.eiuſdem uoluminis qum de uarietate naſcendi pertractat:maximos eos fuiſſe mathematicos oſtendit. Vnde & Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciā inquit:Aptior hora cibo niſi quā dederit petoſiris.

P ezice penultima cū.z.conſonante &.i.latino:ultima cū.c.exili ſcribitur:genus eſt fungorū: qui teſte Plinio libro.xix.naturalis hiſto.ſine radice:aut ſine pediculo naſcuntur.

P hæaces prima cū.æ.diphthongo ultima cū.c.exili ſcribit᷑:fuerūt populi corcyræ ſub dictione Alcinoi regis ut late monſtrauit Homerꝰ diuerſis in libris odyſſeæ:de quibus Virgilius ī.iii.æneī. Protenus aereas phæacū abſcondimus arces. Et Iuuenalis in ſatyra:Quis neſcit uoluſi:Iam uacui capitis populū phæaca putauit.

P hædon cū.æ.diphthongo ſcribit᷑:fuit teſte Gellio in.ii.noctium atticarū:helidenſis ex cohorte ſocratica. Socratiq; & Platoni per fuit familiaris. Eius nomini Plato illū librū diuinū de īmortalitate animæ dedit. &(ut pergit idē auctor) Is Phædon ſeruus fuit forma:atq; ingenio liberali(& ut quidā ſcripſerunt) a lenone domino puer ad merendū coactus:eum Cebes ſocraticus hortāte Socrate emiſſe dicit᷑:habuiſſeq; in philoſophiæ diſciplinis. Atq; is poſtea philoſophus illuſtris fuit. ſermoneſq; eius de Socrate admodū elegantes leguntur. At uero Laertius dicit eum ex nobili familia cū patria una cōpræhenſum coactūq; intra cellulā infami ſe quæſtui addicere.& adiecto hoſtiolo Socratis cōtubernio magiſterioq; uſum:quo ad ipſum Alcibiades ſeu Crito Socrate monente redimeret.

P hædrus cū.æ.diphthongo ſcribit᷑:fuit unus ex diſcipulis Platonis:cuius nomini plato librū nobilē edidit.

P hædra cū.æ.diphthōgo ſcribit᷑:fuit regis Minois ex Paſyphe cōiuge filia. Hæc una cū Ariadne ſorore Theſeum Aegæi regis athenarū filiū ſecuta eſt:quā ille:relicta Ariadne:uxorē ſibi copulauit:cui Demophontē peperit & Antigonū:de qua in dictione Ariadne:& in dictione Hippolytus uidimus.

P hædyme prima cū.æ.diphthongo ſequens cum.y. græco ſcribitur:fuit teſte Herodoto in.iiii.hiſtoriarum Otanis nobilis perſæ filia.

P hæræus cum.æ.diphthongo in prima & ſecunda ſcribitur:fuit Alexādri cuiuſdam tyranni in phæræa urbe cognomen:de quo Cicero in.ii.rhetoricæ de inuentione:& in.ii.de officiis meminit.

P hæſtus cū.æ.diphthōgo &.t.exili ſcribit᷑:fuit teſte Homero in.v.iliados:filius Bori meonii ſiue lydii:qui ueniens in auxiliū troianoꝝ ex fertili tarna ab Idomeneo interficit᷑.eſt etiā mons cretæ:ſiue promōtoriū circa cortinam urbem:ac ciuitatis in eo loco nomen:ut oſtendit idem Homerus & in.ii.iliados:& in odyſſea.

P hæthuſa prima cū.æ.diphthongo ſequēs cū.th. aſpirato ſcribit᷑:fuit Solis filia ex Neæra nympha & ſoror Lampetiæ:quæ in ſicilia patris ſui:hoc eſt Solis armenta cuſtodiebant.de quibus ſotii Vlyxis contra Circes monita deguſtantes naufragium fecerunt:ut in.xii .odyſſeæ:monſtrauit Homerus. Ouidius etiam de illa meminit in.ii.metamorph.dum de mutatione ſororum phætontis loqueretur:cum ait:

Ille more ſuo(nam morem fecerat uſus)
Plangorem dederant:equis phætuſa ſororum
Maxima:cum uellet terræ procumbere:queſta eſt
Diriguiſſe pedes.

P halacrus cum unico.l.& .c.exili ſcribitur:dici poteſt latine caluus. Sed fuit eo nomine teſte Homero in.x. odyſſeæ: Aeoli filius ex Lepatra coniuge.

P halaris cum unico.l.&.i.latino ſcribit᷑ : fuit acrigentinus tyrannus crudeliſſimus ante urbē cōditā circa annos ſexagintaquattuor:ut quidā ferunt. Cui perillus æris opifex cupiens placere:ex ære taurū fabricauit:& ianuam in latere poſuit:ut incluſus reus ſubiectis ignibus torqueret᷑:& ſonus uocis hominis exclamātis nō gemitus:ſed bouis mugitus uideretur:pro quibus dicebat ad tyrannum teſte Ouidio in.iiii.de triſtibus:ut munus munere penſes:

Da precor ingenio munera digna meo.
Dixerat.& phalaris pœnæ mirandæ repertor
Ipſe tuum præſens imbue dixit opus.

P halera cū unico .l. ſcribit᷑:eſt equoꝝ ornamētū:hoc eſt phanera:Nā a φανερω : quod eſt illuſtro deſcendit

eo ꝙ

eo q̄ huiuſmodi ornamentis illuſtrari uidebatur equus: dicente Iuuenale ĩ ſatyra: quæ incipit Atticus eximie: Magnorum artificum frangebat pocula miles: Vt phaleris gauderet equus. Et Virgilius in. v. Primus equum phaleris inſignem uictor habeto. Sed dicitur magis pluraliter.

Phalanx cum unico. l. & in fine cum. n. ante. x. ſcribit᷑: uerbum eſt peregrinum etiam apud græcos. Nam teſte Seruio ſuper. xi. æneí. lingua macedonũ legio dicit᷑. Ideo ait Virgilius: Tum mæſta phalanx. & alio in loco Agamẽnoniæq; phalanges. Sed nõnulli alii phalangẽ. hoc eſt agmen exponunt: quod teſte Seruio ſup. viii. æneidos: proprie eſt exercitus ambulans: & (ut inquit) omne aliud abuſiue dicitur. Sane apud Pliniũ ĩ. vii. naturalis hiſtoriæ: phalanges etiam ipſæ fuſtes quidam dicuntur. Vnde ait: Prælium aphri cõtra ægyptios fecere fuſtibus: quos uocant phalangas.

Phalernus cum unico. l. ſcribitur: & in genere maſculino mons eſt campaniæ uinetis refertiſſimus. & (ut quidam putant) ab homine ſic cognominato nomen ſumpſit. Eſtq; prope puteolos: ut dixit Seruius ſup. ii. georgicoꝝ. De quo Martialis in. xii. meminit cum ait: Nec in phalerno monte maior autũnus.

Phalernum cum unico. l. ſcribit᷑: & in genere neutro: atq; etiam maſculino uinum ẽ optimũ: ſic quoq; cognominatum: qa in agris phalerni montis naſcit᷑: Qui teſte Plinio in. iii. naturalis hiſto. ſunt in campania. Eſtq; uinum fumoſum: ut oſtendit Tibullus in. ii. cũ ait: Nũc mihi fumoſos ueteres ꝓferte phalernos Cõſulis: & chio ſoluite uincla cado. Et ſimiliter dicit᷑ uinum ſetinũ: gauranũ: ſurentinũ: ut uidimus in dictiõe cæcuba. & uidebimus in dictiõe ſurrhentũ: & ut ait Pli. li. xiiii. naturalis hiſto. Cæſar dictator triũphi ſui cœna uini phalerni amphoras: chii cados in cõuiuio diſtribuit. Epulũ uero in tertio conſulatu ſuo phalernum chium leſbium mamertinũ. Quo primum tp̄e quattuor genera uini appoſita cõſtat. Poſtea uero alia oĩa in nobilitatem uenere: & circiter ſeptingenteſimo urbis anno.

Phaliſci cũ unico. l. &. i. latino atq;. c. exili ſcribit᷑: populi fuerunt hetruſci: de q̄bus habuim⁹ in dictione hyrpi. Hi potiſſimum colebant Iunonem: ut oſtendit Ouidius in. vi. faſtorum cum ait: Adde ſenem tatium Iunonicolaſq; phaliſcos.

Phanum cum. ph. aſpirato ſcribit᷑: ædes eſt ſacra: quæ latine ſplendidũ & illuſtre deſignat. Nam a φανερω: quod eſt illuſtro deducitur.

Phaneus abſq; aliqua diphthongo ſcribitur: habetq; accẽtum ſupra. e. Nam græce φανης ſcribit᷑. Et ẽ teſte Seruio ſuper. ii. georgi. mons in chio: ſic quoq; dictus a Phaneo rege.

Phago cũ. ph. ſcribit᷑: dictio eſt græca: quæ apud nos dicit᷑ manduco. unde phagos edax dicit᷑. & phagolœdoros turpiter comedẽs. Hieronymus ſuper Ezechielẽ: Vereor ne illud eis eueniat: quod græce ſignificantius dicit᷑: ut uocent᷑ phagolœdori: ſcꝫ cũ. œ. diphthongo in antepenultima. Nam compõit᷑ ex phago: & λόιδορον: quod eſt cõtumelioſum. Sane ex phago cũ. ph. ſcripto deducit᷑ fagus arbor: quæ per. f. & nõ p ph. ex inueterata cõſuetudine ſcribit᷑. Nam teſte Seruio ſuper Tityrũ Virgilii: fagus arbor a φαγεῖν: quod eſt comedere deducit᷑. Cum prius hoĩes glandes comederẽt: quas ut dixit Plinius in. xvi. naturalis hiſtoriæ: proprie ferunt robur fagus: quercus: æſculus: cerrus: ilex: ſuber. Et in eodẽ li. prius dixerat: Dulciſſima omnium glans fagi: ut qua obſeſſos etiam hoĩes duraſſe in oppido chio tradat Cornelius Alexander: q̄n & a phago phagus deducitur: ut in ſua dictione uidebimus.

Phanes cum unico. n. ſcribit᷑: fuit teſte Herodoto li. hiſto. iii. uir alicarnaſſeus: q̄ cum diu in ſotietate Amaſis regis ægypti fuiſſet: tãdem accuſatus: ex ægypto in perſas tranſfugit: & Cambyſæ traiicere uolẽti ĩ ægyptũ adhæſit: cui⁹ conſilio Cambyſes uſus eſt: & cum uiam nõ ſatis cõmodam ad traiiciendum cõperiret: hic eũ docuit per arabiam iter facere.

Pharetra cum. t. exili ſcribit᷑: id dicitur inſtrumẽtum: in quo ſagittæ portantur.

Pharmacum cũ. c. exili ſcribit᷑: dicitur latine uenenũ. Vnde Caius iuriſconſultus ad legẽ. xii. tabularũ inquit Qui uenenũ dicit: adiicere debet: utrum malũ an bonum. Nam & medicamẽta uenena ſunt: qa eo nomine omne continet᷑: quod adhibitũ naturam ei⁹ cui adhibitum eſſet mutat. Cum id quod nos uenenũ appellamus: græci φάρμακον dicunt. Apud illos quoq; tam medicamẽta: q̄ quæ nocent: hoc nomine continentur Vnde adiectione alteri⁹ nominis diſtinctio fit. Admonet ſummus apud eos poetarum Homerus ſic dicens.

Pharos cũ unico. r. ſcribit᷑: fuit olim p̄ua ægypti inſula contra nili hoſtia: ſic cognominata (ut Anticlides ſcriptor græcus atteſtat᷑) ab nauclero Menelai: cui id nomẽ erat: q̄ ibidem ab aſpide interẽptus: & ſepultus fuit Et (ut homerico carmine ꝓditum eſt) ab eiſdem oris curſu diei obducebat᷑. At tp̄e Pomponii eodẽ teſte alexandriæ (quæ illi appoſita iacet) ponte cõiungit᷑: dicente etiã Lucano in. x. Pharon inſula quondam
In medio ſtetit illa mari: ſub tempore uatis
Proteos at nũc eſt pellæis ꝓxima tauris. In hac teſte Curtio Magnus Alexander nouam urbẽ cõdere ſtatuit ſed cũ magnæ ſedis capax nõ eſſet: ex illius oppoſito condidit alexandriã. Sane in eadẽ inſula teſte Plinio ĩ xxxvi. naturalis hiſto. litoralis maxima turris fuit: nauigantib⁹ lumẽ exhibens a Philadelpho rege cõſtructa quæ inter ſpectacula mundi cõnumerat᷑: qa ſuper q̄ttuor cancris uitreis locata fuit. Alii uero ab Alexãdro

constructam eam dicunt.eadem palmis abundat:ut ostendit Ouidius in li.ii.de fine titulo: dicens ad Isim:
Quae colis & memphi:palmiferamq; pharon.

P hasis cũ unico.s.&.i.latino scribit᷑:est colchorum ꝑgrandis fluuius:de quo Lucanus in.iii.Colchorum qui rura secat ditissima phasis.Per hũc argonautae:cũ Iasone intrauerũt ad colchos: dicente Ouidio iuxta initium libri.vii.ubi fabulam late ꝓsequit᷑.Multaq; ꝑpessi claro sub iasone tandem contigerãt rapidas limosi phasidos undas.Vnde & ipsa Medea phasias a poetis nõnunq̃ dicitur.Ouidius in.iii.de arte:
Phasias aesonidem:circe tenuisset ulyxem.

P harisaeus penultima cũ.ae.diphthongo scribitur:nomen est appellatiuũ cuiusdam sectae iudaeorum:q prae caeteris religiosiores uidebantur.

P herae prima cũ.e.absq; diphthongo scribit᷑:fuit teste Homero in.ix.iliados:ciuitas in argo:ꝓpinqua pylo: & sub dominio Agamẽnonis. Et(ut qdã expositores asserunt)sic quoq; a flumine ꝑ eã decurrẽte cognõita.

P herecydes absq; aliqua diphthongo & cũ.y.graeco scribit᷑: fuit syrus Basis filius & philosophus suo tẽpore egregius.fuitq; Pittaci auditor.Et(ut Theopomp⁹ tradit)prim⁹q de diis & natura apud graecos scripsit primusq; teste Cicerone in li.tusculanaꝝ aĩos hoĩum sempiternos esse asseruit.Quin & teste Laertio:multa etiam praedixit:quae mirabilia uidebant᷑.Nam cũ uideret ex litore currentẽ nauem plenis uelis:eã mergendam praedixit:quod ante illius oculos factum est.Aquã ex puteo cũ biberet post diem tertiũ futuruꝫ terrae motũ praedicauit:atq; ita factum ẽ.Consuluit Perialo hospiti ut mesana cũ tota familia discederet: qđ ille neglexit.Sed urbe deinde ab hostibus capta:se & sua perdidit.Quin & plura alia de illo ferunt᷑:quae apud eundẽ auctorem(q uoluerit)legere põt. Idem teste Plinio in.xii.naturalis histo.ꝓsam orationem prim⁹ cõdidit tꝑe Cyri regis.Eundẽq; dicit spirasse copia serpentũ ex corpore eius erumpente.floruit regnãte Tullio Hostilio:& fuit praeceptor Pythagorae.

P heremon absq; diphthongo scribitur:fuit teste Homero i.x.odysseae:filius Aeoli ex Lepatra uxore.

P heretrũ cũ.ph.aspirato &.t.exili scribit᷑.Nam teste Seruio super.xi.aenei.graecũ uocabulum ẽ:qui latine dicitur capulus ab eo ꝙ corpus capiat. Vnde ait Plautus: Capularis senex.i.uicinus capulo.Quid ꝙ fero in suo themate graecũ ẽ:quod si tꝑa uniformiter ꝓduceret cum.ph.scribẽdum esset. Sed hic quoq; praeualet cõsuetudo:nisi ab eo deriuata cũ aliis dictionibus graecis cõponant᷑:ut oenophoros:Christophoros & similia.Quid quod etiã fama:ut in prioribus libris uidimus graecũ dicit᷑:& cũ.ph.a nõnullis scribit᷑:ac latie rumorem dici affirmant. Vt Cicero philippicis:improbissimis inquit rumoribus dissipati.& non longe post: hoc triduo:uel quatriduo tristis a mutina fama manauit.Nam significat᷑ his duob⁹nominibus sermo qdaꝫ in populo sine certo auctore de re aliqua recenti:siue bona:siue mala.freqũter tamen & pro opiniõe quadam inueterata accipit᷑:ut fama est athenas nõ plus uiginti milib⁹ ãnorum fuisse cõditas.Accipit᷑ etiam pro laude & celebritate hõis:ut fama Camilli:fama Scipionũ:fama tua:fama mea. pro quo nõ recte dixeris rumor.Sed latinum esse:& potius per.f.q̃ per.ph.scribi debere Priscianus in primo cum de.f.littera pertractat ostendere uidetur.

P hiala cũ.i.latino scribit᷑:nec uitrea uasa designat:aut ab hyalos:quod ẽ uitrũ deriuat᷑:sed teste Iulio Polluce de uocabulis rerũ ad Cõmodum imperatorẽ: uasa quaeq; designat uini aut aquae capacia: qbus in mẽsa utimur.Iuue.idem sentire uidet᷑ in satyra: Si te ꝓpositi cum ait:Byrrho tenet phialas:tibi non cõmittit᷑ aurum.hoc ẽ tenet uasa aurea:quae tibi non cõmittũtur.

P hidias cũ.i.latino utrobiq; scribit᷑:apud graecos uero est in prima.ei.diphthõgus:quae a nostris(ut saepe uidimus)in.i.ꝓductam commutatur:fuit statuarius clarissimus:& teste Quintilia.in.xii. de institutõne oratoria:diis q̃ hõibus effingendis melior artifex credit᷑.In ebore uero longe citra aemulũ:uel si nihil:nisi Mineruam athenis:aut olympiũ in elide Ioue fecisset.Cui⁹pulchritudo adiecisse aliquid etiã receptae religioni uidet᷑:adeo maiestas operis deum aequauit.Quare inquit Plinius in. xxxvi. naturalis histo. Phidiam clarissimuꝫ esse ꝑ oẽs gentes:quae dei Iouis olympii famã intelligũt:nemo dubitat. Sed ut merito laudari sciãt etiã q opera eius nõ uiderũt:perferimus argumẽta pua & ingenii tantũ.Neq; ad hoc Iouis olympii pulchritudine utemur:nõ Mineruae athenis factae amplitudine:cũ sit ea cubitorũ uigintisex.Ebore haec & auro cõstat.Sed in scuto eius:in quo amazonum praeliũ caelauit:ambitu parmae eiusdẽ cõcaua ꝑte:& gigantũ dimicationem.In soleis uero laphitharũ & centaurorũ:adeo momẽta oĩs artis illi fuere.In basi aũt(quod caelatũ est)dii sunt triginta numero:nascentes uictoriã mirabili & praecipuo precio.Miramur & serpentem:& sub ipsa cuspide aeream sphingem.haec ille.Sed ut ait Cicero in primo tusculanarũ:cum iscribere nõ liceret:sui oris similẽ speciem adeo artificiose inclusit in clypeo:ꝙ ea conuulsa tota operis colligatio solueret᷑. Et(ut de fiducia sui Valeri⁹ Maxim⁹rettulit)pfecto simulachro Iouis olympici: quo nullũ praestantius:aut ãmirabilius hoĩum manus fecerant:interrogat⁹ab amico:quonã mẽtem suam dirigens uultum Iouis ꝓpemodũ ex ipso caelo petitum eboris liniamẽtis amplexus esset Homeri uersibus quasi magistro se usuꝫ fuisse respõdit.Et Plinius in.vii.naturalis histo. Phidiae Iuppiter olympius iquit quotidie artificii excellẽtia testimoniũ perhibet.Et li.xxxvi.rettulit Venerẽ illius esse romae in Octauiae operibus eximiae pulchritudinis.Et libro xxxiiii.dixit illum floruisse olympiade tertia & octuagesima circiter tricentesimo nostrae urbis anno. Nec

solum ex ebore(ut in eodē libro idem auctor ostendit)sed ex ære signa fecit.Fuereq; eodem tpe eius æmuli Calchamenes:Critias Bestotes:Aeglas.Et deinde olympiade octuagesimaseptia Hagellades:Gallon:Polyclet⁹:Gorgias:Lacō:Miron:Pythagoras:Scopas:Peli⁹.ex his Polyclet⁹ discipulos hūit Argiū:Asopodorū Alexi:Aristidē:Phœnionē:Dinonē:Antenodorum:Demeam:Clitoruz:Miron. Nonagesimaquinta olympiade floruere Naucides:Dinon:Patroclus.Centesimasecūda Polycles:Cephisodotus:Lemares.Hippotodorus.Centesima.iiii.Praxiteles:& Euphranor.Centesima.vii.Etioter:Hymachus.Centesima.xiiii.Lysippus fuit:cū & Alexander magnus.Item Lysias:Tosius:& frater eius Thones:Euphronides: Sostrat⁹:Ion:q teste Plinio nullo doctore nobilis fuit.ipse discipulm habuit Zeusiadem.Centesiumauigesima Eutychides Eutycrates:Chepis:Sicrotus:Timarchus:Pyrromaches.Cessauit deinde ars teste eodem Plinio. Ac rursus olympiade centesima quinquagesimasexta reuixit.Habuitq; artifices longe infra prædictos ꝓbatos.

P hyleus cum.y.græco & unico.l.scribitur:fuit teste Homero in.xii. iliados:unus ex ducibus græciæ: qui ad troiam nauigarunt.

P hilos cū.i.latino & unico.l.scribit᷑:dicitur latine amicus:unde philocalus bonus amicus: & philocharis cū ch.aspirato in penultima charus & gratiosus amicus.Et philotimus preciosus amicus.Nam cōponit᷑ ex philos:& καλός:qui ē bonus:ac χάρις:quæ ē gratia:& τιμή:quod ē precium. Plinius in.vii. naturalis histo. Publius inquit Catienus philotimus patronum adeo dilexit:ut hæres omnibus bonis institutus: in rogum eius se iaceret.

P hilolaus cum.i.latino & absq; duplicatione ipsi⁹.l.scribit᷑:fuit crotoniata philosophus pythagoricus. Hic opinatus est oīa harmonia ac necessitate cōpleri:terrāq; moueri secūdum primū circulū.Morit᷑ suspect⁹ de molitiōe tyrānidis.Ab huius cōsanguineis scripsit Hermippus Platonē ꝓfectuz in siciliam emisse pythagoricos libros argenti minis alexādrinis sexaginta:atq; inde transsumpsisse Timæum: de quo in dictione Plato uidebimus.

P hilomena cū.i.latino & unico.l.scribitur:& interpretat᷑ φιλοῦσα idest amans μῆλα mala:quæ poma sūt seu oues.fuit Pandionis athenaꝝ regis filia:& soror Prognes uxoris Terei regis trhacū:a quo cum cōduceretur ad Prognem uisendā stuprata:ac deinde tantū scelus acclamās lingua priuata fuit. Quod cum soror Progne postmodū cognouisset:Itym filium comedendū patri apposuit. Atq; deinde oēs in auem cōuersæ sunt:ut in.vi.metamorpho.li. Ouidius eloquētissime enarrauit.Quā omnē tragœdiā miro stilo & par antiquis Gregorius Corrarius uenetus diuino quodā ingenio nostra ætate:dū adolescētulus esset ptractauit imitatus Thyestem Senecæ:quo in nulla re minor comperitur.

P hylortium cū.i.latino utrobiq; &.t.exili scribitur:nomē est fœminæ:more græco p diminutionē amatoriæ adulationis ꝓlatum.Et a philos:q est amor deductum.

P hilosophia cū.i.latino & unico.l.scribit᷑:& latine dici pōt amor sapientiæ.Nā philos amor:& sophia sapiētia dicitur.Et apud persas primū claruisse:ac eornm sapiētes magos fuisse dixerūt.Apud babylonios uero: & assyrios deinde fluxisse chaldeos.Apud indos aūt gymnosophistas:quos ꝓ sapientib⁹ habuerūt.Nam ut clearchus solensis affirmat:a magis gymnosophistæ ꝓfluxerunt.Ex his(ut aiunt)ad ægyptios philosophia manauit.Cuius rei antistites:sacerdotes ac prophetas appellāt.Nā teste Aristotele li.i.de philosophia ægyptiis ātiquiores sunt magi.Inde apud celtas:seu gallos dryidæ sapientes fuere:de qbus in dictione dryidæ uidimus.Sed magorum principem Zoroastrem persen fuisse memoriæ ꝓditum ē. hūc Dion ex interpretatione sui nominis astrorū asserit fuisse cultorē.Ab hoc usq; ad excidium troiæ Hermodorus platonicus i li. disciplinarū ānos qnquemilia computat. Aegyptiis uero nili filius Vulcanuz philosophiæ principia apuisse dicunt:a quo usq; ad Alexandrū macedonē regē annos fluxisse asserūt octomiliaoctingentossexagintatres Fuisse etiam apud phœnicas Ochū sapientum uolūt. Apud thracas Zamolxi & Orpheum. Apud libycos Atlantē. Apud græcos uero Musæuz & Linū primos fuisse dicūt.Post quos Homerū aduenisse & Hesiodū ferūt.Nāq; etiā poetas sophorū uocabulo exornabant. Hos septē græciæ sapientes nō paruo temporis interuallo secuti sunt:quoꝝ hæc sunt nomina Thales:Solon:Periander:Cleobolus:Chilon:Bias:Pittac⁹:de qbus in suis dictionib⁹ explicauimus:explicabimusq;.Sane his ānumerant qdam Anacharsim scythā Mysonem cheneum Pherecydē syrum:& Epimenidem cretēsem.Alii & Pysistratum tyrānum.Post hos Pythagoras primus non se sophon:sed philosophon appellauit.Nam cum Leontē sicyonioꝝ tyrannum:siue philasiorum teste Heraclide in olympicis alloqueret᷑:& diceret se non sapiētem:cum solus deus sapiens esset.Interrogatus quonam cognomine uocaret᷑.Respondit se philosophum esse:hoc est sapientiæ amatorez: quē reliqui omnes secuti sunt.Itaq; duo philosophiæ principia ꝓfluxere.unum quod ab Anaximandro ionicū est appellatum:eo ꝙ Thales fuerit milesius ex ionia:& hic quoq; Anaximandrum instituit. Quod uero ex Pythagora italicū ē dictū:eo ꝙ ei⁹ auctor Pythagoras : ut plurimū in Italia philosophat⁹ est.Et desiit ionica philosophia in Clytomachum: Chrysippum: & Theophrastum. Italica uero in Epicurum.Itaq; Thaleti uni ex septē sapientibus successit Anaximāder philosophus.Anaximandro Anaximenes. huic Anaxagoras.huic Archelaus.huic Socrates:q primus æthicam inuexit.huic Plato:q academiaz instituit.huic Speusippus & Xenocrates.Ei Polemo.huic Crantor:& Crates.Cui Arcesilaus:q mediam induxit academiam.

huic Lacides:q nouam inuenit.huic Carneades.huic Clythomachus. atq; in hunc modũ in Clythomachũ deſiit. At & in Chryſippũ ſic quoq; deſiit. Naʒ & Socrati etiã ſucceſſit Antiſthenes. huic Diogenes cynicus. huic Crates thebanꝰ. huic Zeno. huic Cleantes. huic Chryſippꝰ. In Theophraſtum uero per hũc modũ deſiit. Platoni ſucceſſit Ariſtoteles:q peripateticã ſtatuit. huic Theophraſtus. Et in hũc modũ ionica philoſophia in Theophraſtũ deſiit. Italicæ autẽ hæc fuit ſeries: Pherecydi ſucceſſit Pythagoras. huic Thelãges filius. huic Xenophanes. huic Parmenides. huic Zeno Heleates. huic Leutippꝰ. huic Democritus. huic q̃pplurimi. Sed inter reliquos Nauſiphanes Nacydeſq; celebrant̃. His ſuo ordine ſucceſſit Epicurus. & ſic Italica philoſophia in Epicurum deſiit. Sane ex his quos rettulimus:& eoꝝ auditoribꝰ nõnulli a ciuitatibꝰ ſunt appellati:ut helienſes megalẽſes. qdam a locis:ut academici:ſtoici. ab euentibꝰ:ut peripatetici: ab effectibus: ut eudæmoniaci. ab elationis faſtu:ut q ſe philalethes. i. ueritatis ſtudioſos: ſiue electicos: aut analogiticos uocauerũt. a natura reꝝ:ut phyſici. a præcæptoribꝰ:ut ſocratici. Platonici. Ariſtotelici. epicurei. a moribus ut æthici. a differendo dialectici. Veteris academiæ inſtitutor & princeps fuit Plato. mediæ Arceſilaꝰ. nouæ Lacydes. peripateticæ Ariſtoteles ſtagyrites. ſtoicæ Zeno cictienſis. epicureæ Epicurus. Cyrenaicæ Ariſtippꝰ cyrenæus. heliacæ Phædon helienſis. megaricæ Euclides. cynicæ Antiſthenes athenienſis. eretricæ Menedemus eretrienſis. Philoſophia igit̃:cũ amor ſit ſapientiæ:& ſapientia ipſa doctrinas oẽs cõplectat̃:cõſtat philoſophiam cõuenietiſſime ad oĩum diſciplinarũ amorẽ ꝓtendi. Ita ut ſi quẽ ꝑfectũ philoſophum eſſe dicamus:eundẽ & in oĩbus doctrinis excellere nobis quoq; fatẽdum ſit. Quin & eundẽ illũ oratorem dici poſſe quẽ & Cicero & Quintilianꝰ in libris ſuis cupiũt:exoptãtq;. Sed cũ eiuſmodi excellẽtiaʒ ac ꝑfectionẽ nullos adhuc adeptus fuiſſe nouerimꝰ:& plæroſq; legerimus:qbuſdã philoſophiæ partibꝰ:& illiꝰ ꝓfeſſione fuiſſe cõtentos. Id actũ eſt:ut philoſophus & orator mutuo ſe diuiſerint:qa nec ille:quæ ad uerũ philoſophum: nec hic:quæ ad uerũ oratorẽ ſpectant:conſequi ualuerũt. Quæ etſi utiq; habuiſſent:in nullo ꝓrſus a ſe inuicem diſtarent. niſi & ea oĩa Ariſtoteli magis: q̃ alteri hoĩum affuiſſe dicamꝰ:Theophraſtoq; eiꝰ auditori:q oẽm magiſtri ſui doctrinã mira eloquẽtia ꝓſecutus ẽ. Cui etiã cũ Tyrtamo nomẽ eſſet Ariſtoteles ipſe teſte Boetio & Laertio:ob diuinã illius eloquentiã Theophraſtũ uocitauit:ut in ſua dictione uidebimꝰ. Qui tamen (ut Gellius in. viii. noctiũ atticaꝝ:rettulit) cum oĩbus ſuæ ætatis facũdiſſimus eſſet:uerba pauca ad populum athenienſem facturus:deturbatꝰ uerecũdia ſiluit. Itaq; & qui dicerent:& q ſaperent ſe diuidẽtes: & ptes quiq; ſuas ꝓ facultate capientes:ſeipſos etiã nominibꝰ diuiſerũt:ut hic philoſophus:ille orator diceret̃. Vnde ait Cicero in ꝓœmio de officiis. Eqdẽ Platonẽ exiſtimo ſi genus forenſe tractare uoluiſſet:grauiſſime & copioſiſſime potuiſſe dicere. & Demoſthenẽ ſi illa:quæ a Platone didicerat tenuiſſet:& ꝓnuntiare uoluiſſet:ornate ſplendideq; facere potuiſſe. Eodẽ mõ de Ariſtotele & Iſocrate iudico: quoꝝ uterq; ſuo ſtudio delectatus cõtẽpſit alteꝝ. Sed ipſa philoſophia (ſeu mauis ſapientia) in quinq; ptes principaliter ſeparat̃ :in phiſicã:Metaphyſicã: æthicã:mathematicã:& logicã. Phiſica ea dicit̃:quæ de mũdi huiꝰ corporalis:ac mobilis natura:& his quæ in eo ſunt corporalibꝰ partibus:ſuis rõnibꝰ differit:& inquirit:quam ſolã uſque ad Archelaũ Socratis præcæptorẽ philoſophi oẽs ꝓſecuti ſũt. Poſt hos uero Socratẽ & Platonẽ Ariſtoteles pluribus libris exqrens. exactiſſime pertractauit. Metaphiſica uero illa dicit̃:quæ ſupra mutabilẽ naturã ſe erigens:incorporalia quæq; & ſempiterna certis rõnibus ꝑſcrutat̃. Sed hoc quoq; cum duplici uia fieri poſſe contingat:duplicẽ ex ea cã metaphiſicã efficit. Nam uel ex ipſius naturæ principiis incedit:& ſic quoq; Ariſtotelis eſt metaphyſica. Theophraſtiq;:& ꝓ magna parte Platonis. Vel ex his ꝓgredit̃ initiis:quæ ſupra naturam degũt:& nobis ex diuina reuelatione prorſus inclaruerũt:& ſic quoq; chriſtianarum ẽ altiſſima metaphiſica:quã theologiam appellamus:& quæ ex fidei articulis diuinitꝰ releuatis ꝓgredit̃: & argumentat̃: quã ſane ex auctoribus antiquis ſolus Plato aliquãtiſꝑ deguſtauit. Aethica aũt ea eſt:quæ de inſtitutiõe humanæ uitæ ſuis rõnibꝰ differit:& pertractat. Sed hoc triptito apud illos fieri contingit. Quoniã uel inſtitutionem explicat hõis:ut aĩal eſt rõnis capax. Vel ut paterfami. uel ut ciuis. Et primam horuʒ ptem Socrates pulcherrimis diſputationibꝰ incohauit. Quã poſt illũ & Platonem Ariſtoteles in decem uoluminibus: quæ æthica nominant̃:abſolutiſſime ꝑtractauit. Quin & in illiꝰ appræhẽſione finis academici quoq; plurimum inſudarũt:ſtoiciq;:& cyrenaici philoſophi:ac heliaci:megariciq;:& cynici:& erethrici. Apud noſtros uero ex antiquioribꝰ qdem Cicero & Seneca. ex moderniorib ꝰ uero nõnulli celebres clariſſimiq̃ chriſtiani fuerunt:qui rem oẽm manifeſtiſſime enuclearũt. Secũdam uero ptem: quæ inſtitutũ apud ſe hoĩem accipit: & familiam inſuper regere:ac diſponere docet Xenophon ipſe ĩ œconomicis:& poſt illũ Ariſtoteles:& Theophraſtus explicarunt. Traduxit Xenophontis œconomicã Cicero:quam perdidimus. Tertiam aũt partem: quã ciuilẽ uocant & in adminiſtration ẽ reipublicæ uerſat̃ Plato ipſe decẽ clariſſimis uoluminibꝰ abſoluit. Ariſtoteles octo. & noſter Cicero ſex de repu. libris editis explicauit. Compræhendit & tertia hæc pars ĩtra ſe ſanctas leges & ciuilia iura:quæ in adminiſtrationẽ reipublicæ ſunt neceſſaria. Quas Plato tredecim uoluminibus:Cicero quattuor (licet modo diuerſo) collegerũt. Mathematica uero:quæ & diſciplina a nobis dici põt. Quadrifariã diuidit̃:arithmeticam:muſicã:geometriam:& aſtronomiam. Arithmetica:quæ & numeralis dici põt:qa de numeris & eoꝝ qualitatibus tractat a pythagoricis plurimũ celebrata fuit. & a Boetio noſtro pulcherrime in artem redacta eſt. Muſica uocũ ꝓportiones generaq; & qualitates explicat. Quã

Pythagoram inueniſſe: & Ariſtoxenum abſoluiſſe dicunt. Apud noſtros uero Boetius & Auguſtinus aliiq̄ nõnulli tractauerũt. Geometria menſuras rerum in longum latum & ꝓfundum edocet. i qua Euclides præcipuus fuit. hæc ſub ſe perſpectiuam continet: & geographiam: & illa quidem radiorum reflexiões: ac qualitates iquirit. hæc uero terram pingit: ac urbiũ diſtãtias: & loca quæq; menſurat: ut Ptolomæus tempore Traiani & Antonini principum romanorũ: & ante illum Strabo magnis & pulcherrimis uoluminib⁹ indicarunt. Apud noſtros Plinius in li. naturalis hiſto. Solinus in collectaneis: & Pomponius: aliiq; nõnulli abſolutiſſime tradiderunt. Aſtrologia (ut eius nomen deſignat) aſtrorum curſus: & recurſus: eorũq; cõiunctiões & diſtantias certis rationibus indicat. In qua & perſæ quoq; & ægyptii præcipue floruerũt. Immo teſte Laertio aſſerunt ægyptii primos ſe fuiſſe aſtrologiæ inuentores: arithmeticæq; & geometriæ. Id idem Ariſtoteles in ꝓœmio methaphyſicæ confirmauit: in hac maxime Ptolomæus effloruit. Et apud noſtros celebres qdam uiri & moderni: ut Andalo ſenenſis: Chriſtophorus: & alii nõnulli claruerunt: Logica aũt: quæ & ſermocinatiua interpretat᷑: in grãmaticam diuidit᷑: poeticam: dialecticam: rhetoricam: & hiſtoricã. Nam & hæ oẽs ampliores ſunt: & uniuerſaliores diſciplinæ: & uniuerſaliora ſermocinant᷑: ac ad cæteras extendi ualẽt. Grãmatica qdem: ut recte quoq; & ſecũdum approbatorũ cõſuetudinem in qualibet diſciplina cõſtruat: & loquatur. Poetica uero: ut ex omni doctrina accipiẽs: effingendo: ac fabulando doceat & delectet. Dialectica aũt: ut cõciſa & preſſa diſputatione uerũ & falſum undecũq; eliceat. Rhetorica ut apta & ampla oratiõe ex qualibet diſciplina ꝓ tpe aſſumẽs apte dicat: ſuadeatq;: uel diſſuadeat. Hiſtorica aũt: ut geſta regũ & gẽtium: ac tẽporum: & rerum oĩum diſpoſitiões & qualitates fideliter & cõmode explicet. Quarũ oĩm auctores notiſſimi nobis ſunt: & quotidie ĩ manib⁹ uerſant᷑. Nã quæ de grãmaticæ initiis cõperimus: in p̄io horũ cõmẽtariorum li. explicauimus. Poeticã uero in primis Muſæus Linus & Orpheus incœptarunt.

Philoctetes cum. i. latino &. c. atq;. t. exilib⁹ ſcribitur: fuit teſte Seruio ſuper. iii. æneid. Pæantis filius: Herculis comes: quem ipſe Hercules cum hoĩem in œtha monte deponeret: petiit ne alicui corporis ſui reliquias idicaret: ꝓ qua re eum iurare compulit. Eiq; ꝓ munere ſagittas dedit hydræ felle intinctas. unde apud Senecã in Hercule œthæo ſic ad illum Hercules inquit: Accipe hæc ſate
Pœante dona: & munus alcidæ cape:
Nec fallet unq̃ dexteram hic arcus tuam:
Librare tela didicit: & certam dare
Fugam ſagittis. ipſa non fallunt iter
Emiſſa neruo tela. Et Lucanus in. vi. Precioq; nephãdæ Lampados herculeis fortis melibœa pharetris. Poſt hæc aũt in troiani belli expeditione reſponſum fuit a delphico oraculo: Sagittis Herculis ad troiæ expeditionem opus eſſe. Inuent⁹ itaq; Philoctetes: cum ab eo Hercules quæreret᷑: & primo ſe ſcire negaret: tandẽ mortuũ illũ eſſe cõfeſſus eſt. Deinde cum acriter ad indicãdum cogeret᷑: ne uerbis peieraret pede locũ percuſſit. Sed cum ab aliis græcorum ducib⁹ ipſe etiã duceret᷑ ad bellum: qa ſolus ipſe eiuſmodi ſagittis uti poterat: unius ſagittæ caſu ille pes uulneratus eſt: quo Herculis tumulum indicauerat. Cuius inſanabilis uulneris cã: putorem græci cũ ferre nõ poſſent: & tamen ꝓ oraculi neceſſitate diu duct⁹ fuiſſet: conſilio ac calliditate Vlyxis apud lẽnum reliquit᷑. Quare Aiax id Vlyxi exprobãs inqt apud Ouidiũ li. xiii. metamorpho.
Non te pœantia proles
Expoſitum lemnos noſtro cum crimine haberet:
Qui nunc (ut memorant) ſilueſtribus abditus antris:
Saxa mouens gemitu mala laertiadæq; precaris:
Et nunc ille eadem nobis iuratus in arma:
Heu pars una ducum: quo ſucceſſore ſagittæ:
Herculis utuntur fractus morboq; fameq;:
Venaturq; aliturq; auibus: uolucreſq; petendo
Debita troianis exercet ſpicula fatis. Tandem cum græci illum priſtinæ ſanitati reſtitutum audirent: ꝑ eundem Vlyxem placatus ad troiam deductus eſt: ipſo Vlyxe apud eundem Ouidium dicente:
Nec me ſuaſiſſe negabo:
Vt ſe ſubtraheret belliq; uiæq; labori
Tentaretq; adeo requie lenire dolorem:
Paruit & uiuit. Et ſubdit deriſiue ad Aiacem:
Quem quoniam uates delenda ad pergama poſcunt:
Ne mandate mihi melius telamonius ibit:
Eloquioq; uirum morbis iraq; furentem:
Molliet: aut aliquo ꝓducet callidus aſtu. hic tandẽ poſt troiæ euerſionẽ ſecutus oracula (ut nõnulli aſſerunt calabryã uenit) ubi pẽtiliam & turinã cõdidit ciuitates: atq; in turina deide ſepult⁹ fuit. Alii uero nõ ſanatũ illum ad troiam deductum dicunt: ſed eodẽ uulnere etiam poſt euerſionem troiæ laborantẽ horrore uulneris ad patriam redire abnegans calabryam uenit: ubi paruam ædificauit petiliam.

P hiltra cum.i.latino &.t.exili scribit᷑:dici possunt amatoria: genus est ueneni amorem ingerentis: & ut plurimũ insaniam:ut Iuue.in satyra Credo pudiciciam: Hic thessala uendit Philtra:quib⁹ ualeat mentem uexare mariti.Et Ouidius in.ii.de arte amandi:
Philtra nocent animis uimq; furoris habent.

P hillyra prima cum.i.latino & penultima cum.y.græco: atq; duplicato.l.scribitur: fuit nympha Oceani & Tethyos filia.Ex qua Saturnus in equũ uersus(ut dicunt poetæ)Chironē progenuit.Et ab illa Chiron phillyrides est nominatus Virgilius in.iii.georgicorum:
Phillyrides chiron amythaoniusque melampus.

P hinaus cũ.i.latino &.a.absq; diphthongo scribit᷑:fuit teste Ouidio in.vi.metamorpho.rex arcadiæ:q suggestione Harpalacis cõiugis ꝓprios filios occæcauit.In cui⁹ uindictam: & illũ dii oculis priuauerũt:atq; illi harpyias aues rapacissimas: & fœdissimas superinduxerũt: quæ nedũ oĩa ex eius mẽsa rapiebãt: sed quæq; uentris ꝓfluuio cõfœdabãt.Sed cũ ab illo Iason cũ argonautis benignissime reciperet᷑:hoc mercedis illi cõtulit:ut cõtra harpyias Zetũ mitteret & Calaim filios Boreæ ex Orithyia cõiuge iuuenes alatos: & arcub⁹ promptos:q illas persequerent᷑:& a Phineo ꝓrsus depellerẽt.hi igit᷑ illas fugãtes usque ĩ insulas ploas persecuti sunt.Vbi ab Iride admoniti:ne ulteri⁹ Iouis canes insequerent᷑:retro cõuersi ĩsulis eiusmodi ubi harpyias reliquerũt:nomẽ strophados.i.cõuersiõis ĩdiderũt.Quæ oĩa tetigit Ouidi⁹ in initio li.vii.metamor.

P yllis prima cũ.y.græco:penultĩa cũ.i.latino:atq; duplicato.l.scribit᷑:fuit Lycurgi thracũ regis filia:cui adolescentula successit in regno.hæc Demophoontẽ Thesei athenaꝝ regis filiũ e bello troiano redeuntẽ:atq; ad se tempestate aduectũ ueheme͂ter amauit:& coniugiũ rogauit.ipse id ꝓmittens dixit ob mortẽ Menesthei fratris uelle prius athenas ꝓficisci:res suas ordinaturus:mox ad eius nuptias reuersurus.Profect⁹ itaq; cũ tardior esset:Phyllis amoris impatiẽs se spretam credẽs laqueo uitã finiuit.quæ(ut ait Ouidius)cõuersa est in arborẽ amygdalũ sine foliis:sed nõ multopost reuersus Demophoon:& rem cognoscẽs plorans truncum arboris est amplexus.illa uelut sponsi amorem sentiẽs exiliit:& folia emisit:quæ ab ipsa Phyllide Phylla græce cognominata sunt.Vnde & nos folia diximus:quæ teste Seruio ante petala dicebantur.

P hyllum cũ.y.græco & duplicato.l.scribit᷑:dicitur apud nos folium.Et inde meliphyllum herba:cui⁹ folia sapiunt mel:ut in ea dictione uidimus.

P hysis prima cũ.y.græco:sequẽs cũ.i.latino scribit᷑:dicitur latine natura:& inde physicus physica physicũ naturale.Et physica Aristotelis in plurali & neutri generis: substantiue dicunt᷑ naturalia ipsius Aristotelis.

P hysionomia prima cũ.y.græco scribit᷑:dicit᷑ ad uerbum naturæ regula.Nã teste Gellio id uerbũ significat mores naturasq; hoĩum cõiectatõe qdã de oris & uult⁹ĩgenio deq; toti⁹corporis filo atq; habitu sciscitari.

P hython cũ.y.græco &.th.aspirato scribit᷑:serpens fuit horrendæ magnitudinis ex calescente terra post diluuium Deucalionis ꝓcreatus:quem Phœbus interemit:ludosq; phythea in rei memoriam nominatos instituit.de quo late Ouidius in.i.metamorpho.pertractauit.

P hlegethon cũ.th.aspirato scribit᷑:dicitur a poetis inferni fluuius flãmis rapidus.Virgilius ĩ.vi.æneidos:
Mœnia lata uidet triplici circũdata muro:
Quæ rapidus flãmis ambit torrentibus amnis:
Tartareus phlegethon torquetque sonantia saxa.Nam a φλέγω:quod est inflãmmo deriuatur.hunc poetæ Cocyti filium dixerunt.

P hlegyas cum.y.græco scribitur:fuit teste Lactantio grãmatico super primum thebaidos: Martis fili⁹& rex laphitharum in thessalia:paterque Ixionis & Coronidis.

P hlegyæ eodem modo scribit᷑:populi sunt thessaliæ a Phlegya Ixionis patre cognominati.hi cum sacrilegi essent deosq; & homines spernerent ab irato Neptuno immisso diluuio submersi sunt:quos apud inferos posuit Virgilius in.vi.li.æneidos cum ait:
Infœlix theseus phlegyasq; miserrimus omnes:
Admonet:& magna testatur uoce per umbras:
Discite iustitiam moniti:& non temnere diuos.

P hlegæi penultima cũ.æ.diphthongo scribit᷑:nomen est adiectiuũ deductum a phlegya.Nam & campi illi phlegæi dicuntur teste Plinio li.iii.naturalis histo.q non longe sunt ab acherusia palude & cumis.

P hleps cũ.ps.in fine scribit᷑: nõnulli ob litteraꝝ uicinitatẽ apud nostros cũ.bs.scribere consueuerunt.Nam apud nostros dicit᷑ uena.Vnde & phlebotomia deducitur.

P hlebotomia cũ.t.exili:&.i.latino scribitur:est apud nos uenæ incisio.Nam phlebs uena dicit᷑:& tomia incisio:a τομω:quod est incido deductum.

P hlegma cum.g.ante.m.in eadẽ syllaba scribitur:dicitur latine pituita.

P hlegmone eodẽ mõ scribit᷑:dici põt a nobis tumor:a φλεγμαινω uerbo:qđ ẽ tumeo:& nõnunq̃ stupeo.

P hoca cũ.c.exili scribit᷑:piscis ẽ q alio nomĩe:hoc ẽ a sono mugit⁹(ut ait Pli.i.ix.naturalis histo.)uitulus marin⁹noĩat᷑.Et addit phocas ĩ terra more pecudũ parere spirareq; ac dormire:qđ tetigit Virgil.ĩ.iii.georgi.
Sternũt se somno diuerso in litore phocæ.imo(ut dixit Plinius)nullũ aĩal grauiore premit᷑ somno.Idẽ sen-

fisse uidetur Iuuenalis:cum ait:pro re magna in.iii.satyra:Eripiunt somnum druso uitulisq; marinis.

P hocion cũ.c.exili &.i.latino scribitur:fuit uir atheniensis:q teste Aemilio:etsi sæpe exercitib⁹ præfuit:summosq; magistrat⁹ cæpit:tamẽ multo eius fuit notior integritas uitæ:q̃ rei militaris labor:qppe cũ ex illa cognomine bon⁹ appellat⁹ ẽ.fuit eni ppetuo pauper cũ ditissim⁹ ,ppter frequẽtes delatos honores eẽ potuiss; potestatesq; summas:quæ ei a populo dabant̃.Repudiauitq; cõstãtissime munera magnæ pecuniæ: quæ illi a rege Philippo dabant̃.Ad quæ recipienda cũ legati regis hortarent̃:simulq; admonerẽt:si ipse his facile careret liberis tamẽ suis ,pspiceret:qbus difficile esset in summa paupertate tantã paternã tueri gloriã.qb⁹ille:Si mei similes erũt:nequaq; difficile erit.Idẽ hic agellus illos alet:q me ad hanc dignitatẽ pduxit. Sin dissimiles sunt futuri:nolo meis ipensis illoꝝ ali augeriq; luxuriã.Idemq;cũ iã ,ppe ad annum octogesimum prospera peruenisset fortuna:extremis temporibus magnum in odium suorum ciuium peruenit.

P hocis cũ.c.exili &.i.latino scribit̃:est teste Liuio in. ii.de bello macedonico:pua græcoꝝ regio famoso oraculo Apollinis delphici.Nã in illa ẽ ciuitas delphi:in qua tẽplum erat ditissimũ Apollinis: de qua Ouidius in.i.metamorpho.inqt:Sepat aonios attæis phocis ab aruis Terra ferax.Et inde phocides simili mõ scribit̃

P hocees cum.c.exili:sequente duplicato.e.absq; diphthongo: fuerunt teste Herodoto in.i.ionum populi: & primi qui longis nauibus usi sunt.

P hœbus cũ.œ.diphthongo scribit̃:ẽ unũ ex nõibus Apollinis:quãdo illũ a specie uel nitore laudabãt tractũ a φωισ:quod est lumẽ:ubi est.ω.mega cũ.i.faciens diphthongũ:quæ(ut in.ii.horũ cõmentariorũ uidim⁹) in.œ.diphthongũ nostrã apud nos cõuertit̃:unde &,p sole illũ accipiunt.Virgi.in.iii.æneï.Argolici clypei aut phœbeæ lampadis instar.Similimodo & Phœbe scribit̃,p sorore eius Diana.Ouidius in.v.fastoꝝ:Respice thestiadem flãmis absentibus arsit:Causa est quod phœbes ara sine igne fuit.

P hœmon cum.œ.diphthongo scribit̃:lacus est arcadiæ.de quo Ouidius in.xv.metamorpho.inquit:
Est lacus arcadiæ phœmon dixere priores
Ambiguis suspectus aquis:quas nocte timeto:
Nocte nocent potæ:sine noxa luce bibuntur.

P hœnix prima cũ.œ.diphthongo sequẽs cũ.i.latino scribit̃:fuit(ut nõnulli asserũt)Agenoris regis filius:& frater Cadmi.Vel(ut alii etiã ferũt)Agenoris pater.A quo regio ubi regnabat phœnicia dicta fuit. Fuit & ali⁹Phœnix Amyntoris fili⁹:q teste Homero i.viii.iliados:cũ suggestiõe matris cũ patris pellice rẽ haberet:& pater id psentisceret:terribilia illi iprecat⁹ẽ.Quare a patre diffugiens ad Peleu; Achillis patrẽ accessit:a quo benignissime suscæpt⁹:& unice dilect⁹ab illo multũ populũ & delopes sub suo dominio accæpit.Nutriuitq; ut pater Achillẽ.Fuit etiã phœnix fluuius non magnus:q teste Herodoto li.histo.vii.ex thermopylarum montibus fluens:in asopum descẽdit. Quin & ab hoc fluuio usq; in thermopylas.xv.dixit stadia cõputari.Est etiam phœnix auis:de qua Ouidius in.xv.metamor.plene oĩa,psecutus est.

P hœnicia cũ.œ.diphthongo:&.i.latino:atq;.c.exili scribitur:regio ẽ in asia sic quoq; cognomiata a Phœnice uel patre uel filio Agenoris.Estq; ps syriæ & finitima iudææ:terra adeo fertilis:ut dicat Plin.i.v.naturalis histo.centesima fruge agricolis fœnus esse.Et a phœnicia phœnices populi uocitant̃.hos dixit Iosephus ad Appionẽ grãmaticũ:litteraꝝ græcaꝝ fuisse inuentores.Cornelius uero Tacit⁹i.xiiii.suarũ historiarum libri primi inqt:ægyptii p figuras aĩalium sensus mẽtis effingebãt. Et antiqssima monumẽta humanæ memoriæ saxis ipressa cernũtur: litterarũq; semet iuentores phibẽt. Inde phœnices qa mari præpollebãt græciæ intulerũt.Sũtq; adepti gloriã tanq; quæ accæperãt iuenissent.Et pgit:Fama qppe ẽ Cadmũ classe phœnicũ uectum rudib⁹adhuc græcoꝝ populis ei⁹fuisse auctorẽ artis.Quæ oĩa Lucanus tetigit:quãdo dixit in li.iii.
Phœnices primi(famæ si credit)ausi
Mensuram rudibus uocem signare figuris.
Nondum flumineas memphis contexere biblos
Nouerat:& saxis tantum uolucresq; feræq;:
Sculptaq; seruabãt magicas aĩalia linguas.i.sapiẽtes iterpretatiões.de qb⁹i dictiõe obeliscus uidim⁹. Sane a phœnicia phœnissa deducit̃cũ.œ.diphthongo:& duplicato.s.quam pro Didone:quæ ex phœnicia fuit: Virgilius accipere consueuit.

P hœton cũ.œ.diphthongo:&.t.exili scribit̃:fuit Solis ex Clymene nympha fili⁹:q cũ de genere suo dubitaret:& ad domũ ubi Sol oritur accederet:ualuit ab eo tandẽ obtinere:ut patris equos ,p diem saltẽ regeret: quos deĩde ducẽs tremefact⁹habenas cũ relinqueret:ne Iuppiter eũ deflagrasset:fulmine cælũ ac terrã una cõbusisset.Quæ oĩa latissime & eloquẽtissime Ouidius i fine primi & i initio secundi metamor.libro ptractauit.Sane a Phœtonte phœtontides patronymicũ fœmininũ:& licentia poetica:ut dixit Priscian⁹:phœtontiades deducit̃.Virgi.i Sileno:Tum phœtontiades musco circũdat amaræ Corticis.Nã in singulari patronymicum ipsum fœmininum est phœtontis hui⁹phœtontidos:ut idem auctor affirmauit.

P holus cum unico.l.scribit̃:fuit unus ex centauris Ixionis ex Nube filius. hic teste Seruio sup octauo æneados: Herculem suscæpit hospitio:cum ad expugnandos cẽtauros pergeret: dicente etiã Lucano in.vi. Hospes & alcidæ magni phole. Tãdẽ i nuptiis Pirithoi orto prælio ĩter laphithas & cẽtauros occubuit dicente

Virgilio in secundo georgicorum: Læto domuit rhetumque pholumque.

P holoe cũ unico.l.in fine cũ.oe.diuisis syllabis scribit̃: mons est arcadiæ: ut scribit Pomponius: siluosus ut dixit Vibius: de quo Lucan⁹ in.vii. Scilicet ipse petet pholoen: petet ignib⁹ oethen. atq; eadẽ prorsus litteratura accipit̃ a Virgilio i.v. p fœmina quadã cũ ait: Cressa genus pholoe geminiq; sub ubere nati.

P horc⁹ cũ.c.exili scribit̃: apud græcos uero dicit̃ Phorcys: sed nos.y.græcũ in.u.nostrũ cõmutauimus: quod tamẽ nos etiã i genitiuo cõseruam⁹. Nam declinat̃ hui⁹ phorcydos & hui⁹ phorci. facit patronymicũ phorcynis huius phorcynidos. Lucan⁹ in.ix. Squalebãt late phorcynidos arua medusæ. fuit Thoseæ nymphæ filius: & Neptuni: ut dixit Serui⁹ sup.v.æneí. Atq; Varronẽ inducit dicentẽ eũ regẽ fuisse corsicæ & sardiniæ q cũ Atlante nauali prælio decertans uict⁹: & in mari submersus: loquacitate græca marinus de⁹ uocat⁹ fuit Quod Virgili⁹ præfato li.tetigit cũ ait: Tritonesq; citi phorciq; exercit⁹ oĩs. Et habuisse scribit̃ filias q̃ttuor eximiæ pulchritudinis Scyllam Eurialẽ Sthemonẽ & Medusam: ut in dictione pegasus iam uidimus.

P hormio cum.i.latino scribit̃: nomen est uiri proprium.

P hraortes cũ.t.exili scribitur: fuit teste Herodoto li.histo.i. Deiocæ fili⁹: & rex medorũ. Hic nõ cõtẽt⁹ medorũ regno: psas subiugauit: cui Cyaxares fili⁹ successit. huic Astyages fili⁹ fuit: q ei similiter i regno successit.

P hrasis cum simplo.s.&.i.latino scribit̃: interpretatur teste Quintiliano in.x.de institutiõe oratoria: eloquẽtiæ corpus. Et inde Theophastus quasi diuina eloquentia præditus.

P hrenesis cum simplo.s.&.i.latino scribit̃: & græcũ est uerbum a φρενός deductũ: quasi deturbatio sit mentis: & inde phrenetici: habetq; accẽtum in penultima: ut Iuue.i satyra Plurima sunt fuscine: Cũ furor haud dubius cum sit manifesta phrenesis.

P hrygia prima cũ.y.græco: sequẽs cũ.i.latino scribitur: puincia est teste Solino minoris asiæ: quæ a phrygio amne: quæ illã a caria diuidit: sic quoq; cognominata fuit. Alii uero uolunt a phrygia Cecropis filia. In hac est dardania a rege Dardano Iouis filio sic cognominata: quæ postea a Troo nepote: hoc ẽ filio Erioththonii filii Dardani troia cognominata fuit: i qua fuit ilion: & a phrygia phryx deducit̃: quod ẽ substantiuũ: & solũ masculinũ. Iuue. in satyra Credo pudiciciã: Diuitib⁹ responsa feret phryx augur. At phrygi⁹ phrygia phrygiũ adiectiuũ. Ideo dixit Virgilius: O uere phrygiæ (neq; enim phryges) ite per alta Dindyma.

P hrynicus prima cum.y.græco: sequens cum.i.latino: ultima cum.c.exili scribitur: fuit poeta comicus: quẽ sæpe Iulius Pollux nominat.

P hryxus cũ.i.latino sequẽte.x.cõsonante scribitur: fuit Athamãtis regis thebarũ ex Neipyle uxore fili⁹ fraterq; Helles: q ãbo mortua matre (ut scribunt Hesiodus & Pherecydes) cum nouercales insidias ferre non possent: & cõsentiẽte patre aufugerẽt: ac sup ariete aureæ pelliculæ quẽ eis pater in tutamen dederat pontũ transfretarẽt: ea pte qua strictior est: nec multũ freti sulcassent: Helle puellari timore exterrita: decidit i pontum: dicente Lucano i.iiii. Delapsæ portitor helles. Quæ ab Neptuno q̃ primũ cõpræhẽsa & tutata ac uxor deuincta: illi postea pcreasse Pæona scribũt. Et cũ primit⁹ mare illud pontũ diceret̃: ab illa deinde hellespõtum uocitatũ ẽ: dicente Lucano in.ix. Qua pelago nomẽ neipylas abstulit helle. At uero Phryxus icolumis euadens colchos ad Oetam regem tandem puenire ualuit. Vbi ariete quo uectus fuerat Ioui imolato: pellẽ auream in templo affixit: & ipse aries in cælum a Ioue tract⁹: inter sidera locat⁹ fuit. Ad quã pelliculã rapiẽdam (ut scribit Iustinus in.xlii. sui epitomatis) uenit deinde Iason: ut in ea dictione uidimus.

P hthongus cum. ph.&.th.aspiratis in eadem syllaba scribitur: & est sonus uocis: unde diphthongus cũ dis præpositiõne componitur.

P hucus cũ.c.exili scribitur: & q̃a a græco descẽdit: quod ẽ φάγω: cũ.ph.& nõ cũ.f.scribẽdũ censent. Nã uolatile dicit̃ maius ape: & min⁹ scabrone: & dici quasi phag⁹ uolũt: eo q apũ labores libẽter depascat. Quod tetigisse uidet̃ Virgilius i li.georgi.iiii.cũ ait: Immunisq; sedens aliena ad pabula phucus. At uero Plinius i xi.naturalis histo. inqt: Phuci sunt sine aculeo imperfectæ apes: nouissimeq; a fessis & iam emeritis icohatæ serotinus fœtus & q̃si seruitia uerarũ apũ. Quãobrem iperant his: primosq; in opera expellũt: tardãtes sine clemẽtia puniunt. Et subdit cũ mella ceperũt maturescere abigũt eos multæq; singulos aggressæ trucidãt. Est etiã phuc⁹ color qdam purpureus: q græce φῦκος dicit̃: ubi ipni.y.græcum in.u. nostrum cõuertit̃. De quo Xenophon i pædia Cyri: Quidã inqt oculorũ iferiores palpebras quodã phuco depigẽtes: decorẽ gratissimũq; i aspectu cõtrahebãt. Quod Iuue.i.ii. satyra sensisse uidet̃ cũ ait: Pingitq; tremẽtes Attollẽs oculos

P icus cũ.i.latino &.c.exili scribitur: neq; dictio græca ẽ: ut qdã putauerũt: sed latina. Nã auis ẽ uncorũ unguium & durissimo rostro: quo arbores cauat: & intus latet: atq; pullos educit. Cuius introitũ teste Plinio lib.x.naturalis histo. siqs cuneis clauderet: adhibita quadã herba a clausura uiolẽter excutiunt̃. Quin & illum refert apud latinos maximũ fuisse in auguriis. Et id a Pico Saturni filio: q huic aui nomen dedit.

P icenum cum.i.latino &.c.exili scribitur: regio est Italiæ: quæ hodie ab ancona: marchia anconitana dicitur. Et picenum a pico aue: q olim in eorum uexillis consedisse dicitur: cognominati putant.

P idytes prima cum.i.latino: sequẽs cũ.y.græco: ultima cum.t.exili scribitur: fuit uir pcosi⁹: & ab Vlyxe (ut dixit Homer⁹ in.vi.iliados) bello troiano intereptus.

P ierides cum.i.latino utrobiq; scribit̃: est musarum agnomẽ a filiabus Pieri accæptum: quas canendo uice

runt:ut late ostendit Ouidi⁹ in.v.metamorphoseos.

P ygardus per.y.græcum apud quosdam auctores græcos scriptũ:& ꝓ caprea quadã siluestri non dissimili a damis positũ cõperi:qđ Plini⁹in.viii.naturalis histo.li.cõfirmare uidet̃.Sed in li.x.ostendit eodem nomĩe genus quoddã aquilæ uocitari:quæ in oppidis habitare cõsueuit:nõnunq̃ in campis albicãte cauda. S; de quadrupede puto Iuue.intellexisse:cũ dixit in satyra Attic⁹eximie:Summe cũ magno lep⁹ atq; aper atque pygardus.Nam de quadrupedib⁹loqtur:cũ non dixerit:Et scythicæ uolucres.

P yga cũ.y.græco scribit̃:bursa est testiculorum:ad quam cum descendũt intestina fit dura aspera & tumens ob qđ hernia ideſt aspera & difficilis dicitur. Vnde hernici populi dicti sunt:qui aspera incolunt saxa:ut ui dimus in dictione hernia.

P ygmæi cũ.y.græco:penultima cũ.æ.diphthongo scribitur:populi sunt teste Plinio li.vii.naturalis historiæ tenẽtes mõtana indiæ:uicina tamẽ oceano salubri cælo semperq; uernãte.Horũ q longissimi sunt teste Gel lio in.ix.noctiũ atticarum non excedũt pedes duos & quadrantẽ.Iuue.uero dixit:Vbi tota cohors pede nõ ẽ altior uno.Quin & teste Solino earũ mulieres qnto ãno pariũt:& octauo senescũt.habẽtq; singulare bel lũ contra grues:dicente Homero in initio libri tertii iliados de troianis contra græcos tendẽtib⁹clamore ac clãgore sublato nõ sec⁹ac grues solent:cũ sid⁹ hybernũ fugientes matutino tpe cum ingenti clãgore cater uatim cælo ferunt̃:ad oceanũq; se conferũt illaturæ dirũ pygmæis ac mortiferũ bellũ.Quib⁹pygmæ⁹ bel lator in armis accurit. Sed aliquando impar a grue rapit̃:& p aera curuis unguib⁹ deportat̃: dicẽte Iuue. in satyra Exemplo quodcũq; malo:

Ad subitas trhacum uolucres nubemq; sonoram
Pygmæus paruis currit bellator in armis.
Mox impar hosti:raptusq; p aera:curuis
Vnguibus a sæua fert̃ grue.Nam(ut dixit Plinius)Fama est arietũ caprarũq; dorsis insidentes armati sagit tis ueris tpe uniuerso agmine ad mare descendere:& oua pullosq; eoꝝ alitũ cõsumere:ternis expeditiõe eã mẽsibus confici:aliter futuris gregibus non resisti.

P ylades cũ.y.græco & unico.l.scribit̃:fuit Strophii phocensis filius: Agamẽnonis amicissimi. Nec ipse eius filii Orestis minor amicus:ut uidimus in dictione Orestes.quẽ etiam in insaniam uersum nunq̃ dereliquit: dicente Ouidio in.ii.de ponto:Affuit insano iuuenis phocæus oresti.Et in eodem libro:
Non ita uixerunt strophio atq; Agamẽnone nati.

P ylæmenes prima cũ.y.græco:sequens cũ.æ.diphthongo scribit̃:fuit teste Homero dux paphlagonũ:ex his qui uenerũt in auxilium troianoꝝ:atq; in bello a Menelao interfectus.Quin & nõnunq̃ hic idem scribit̃ a poetis græcis Pylæmeneus.

P ylæus prima cum.y.græco:sequens cũ.æ.diphthongo scribit̃:nomen est uiri ꝓprium:q nõnunq̃ cum aspi ratione Phylæus a græcis scribitur.

P ylartes cũ.y.græco:& unico.l.atq;.t.exili scribit̃:fuit teste Homero in.xi.iliados:uir troian⁹ab Aiace bello interfectus.

P ylene cum.y.græco:& absq; aliqua diphthongo scribit̃:est Homero teste i.ii.iliados ciuitas ætoliæ.

P ileus cum.i.latino & unico.l.scribit̃:opimentum quoddam est capitis.

P ylos cũ.y.græco & unico.l.scribit̃:fuit oppidũ iuxta thessaliam uersus marinũ litus a Neleo patre Nestoris cõditũ dũ a fratre Peleo thessalia pelleret̃.Vnde & Nestor ipe dict⁹ẽ Pyli⁹.Ouidius in.iii.de sine titulo:
Illius attactu pylius iuuenescere posset.Idem in li.primo de ponto:
(Crede mihi)pylio nestore maior ero.

P ylon similiter cũ.y.græco scribit̃:nomẽ fuit ꝓprium uiri troiani:& habet accentũ in ultima.

P ilũnus cũ.i.latino:&.m.ante.n.scribit̃:Iouis dict⁹ẽ fili⁹:ac stercorãdoꝝ agroꝝ usum cõperisse dicit̃:ob qđ Sterqulini⁹etiã cognominat⁹fuit.Sed cognomẽ hoc fuisse Saturno Macrobi⁹rettulit.At uero hũc pinscẽ di frumẽti:& ab eo pilũ denominatũ:atq; ob id a pistorib⁹coli dixit Serui⁹sup nonũ æneí.librũ. Ob quod nõ græcũ uerbũ:s; latinũ magis esse cõstat.Ad hũc ferũt Danaen cũ puo Perseo iram Acrisii fugiẽtẽ:a pasto re quodã delatã fuisse.Quã ille genere cognito uxorẽ duxit:& derelicta regiõe apuliæ ad rutulos cum Da nae demigrasse:ubi ardeã urbẽ cõstruxit.Et ex ipa Danae Daunũ suscæpit filiũ:q in apulia deide regnans: dauniã illã a se cognominauit. Et hũc quoq; daunũ qdã turni fuisse patrẽ dixerũt.Eo ꝙ de Turno loquens dicat Virgili⁹in.x.æneí.Nascẽtẽ & patria turnũ cõsistere terra:Cui Pilũnus auus:cui diua uenilia mater. Alii uero dixerunt aliũ illũ fuisse Daunũ:hoc ẽ ꝓxime auũ patris Turni.Et Virgiliũ nõ intellexisse de ꝓxio auo:sed de Turni atauo:cũ alibi ĩ eodẽ li.in ꝓsona Iunonis dicat.Ille tamẽ nostra deducit origine nomen: Pilũnusq; illi quartus pater.& reliq.Sed nomen filii Dauni:& patris alteri⁹dauni nusq̃ legisse me memini

P indarus cum.i.latino:& unico.r. scribitur:fuit teste Platone li.quarto de legibus:poeta thebanus. Hic te ste Quintiliano in decimo: de institutione oratoria nouem lyricorum longe princeps fuit spiritus magni ficentia: sententiis: figuris: beatissima rerum uerborũq; copia: uelut quodam eloquentiæ flumine:ꝓpter quod Horatius in quarto carminum:eum merito credidit nemini imitabile;.Quas ob clarissimas uirtutes

a regibus macedoniæ sui temporis maxime dilectus fuit. & magnus Alexander cum thebas raperet: & ciues uenderet sub corona: penatibꝰ & familiæ Pindari uatis parci iussit. Cuius mors nõ uulgaris cũ a diuersis: tũ a Valerio Maximo scribitur. Qui cũ in gymnasio super gremio pueri quo unice delectabat᷑ deposito capite quieti se dedisset: nõ prius fuit cognitus decessisse: q̃ a Gymnasiarcho claudere locuꝫ uolente: ne quicq̃ excitaretur.

Pindus cum .i. latino scribit᷑: mons ẽ in finibꝰ thessaliæ a parte occidua. Ex cuiꝰ ima parte peneus fluuiꝰ ꝓfluit ut in sua dictione uidimus. Est etiã insignis origine lapitaruꝫ: & partu fluuii acheloi.

Pinarius cũ .i. latino scribit᷑: & descendit a πεῖνα: quæ est fames: cuius prima cũ .ei. diphthongo scribitur: sed apud nos relicta .e. remanet .i. ꝓducta. Virgilius in .viii. æneidos: Et domus herculei custos pinaria sacri. Nã (ut testis est Seruius) cum Herculi ab Euandro ara maxima in Italia ubi nũc ẽst roma constituta fuisset: & de suo armẽto ad sua sacrificia Hercules boues dedisset: inuẽti sunt duo senes Pinarius & Potitius: q̃bus qualiter se coli uellet ostendit. Scilicet ut mane & uespere ei sacrificarent. Itaq; perfecto matutino sacrificio: cum circa Solis occasuꝫ essent sacra repetẽda: Potitiꝰ prior aduenit: Pinariꝰ postea extis uidelicet iã redditis. Vnde iratus Hercules statuit: ut pinarioꝝ familia tantũ ministra esset: epulantibꝰ potitiis: & cõplentibus sacra. Vnde teste Seruio Pinarii dicti sunt .i. famelici: cũ prius alio nomine senex ille uocaret᷑. Et ab hoc pinariam domũ custodem sacri Herculei dixisse Virgilium: hoc ẽ ministrã intellexisse uoluit: ut alio loco: Triuiæ custos iam dudũ in montibus opis: idest ministra. Et Potitius a uerbo potizo: quod ẽ bibo deductum. Sed (ut scribit Liuius in nono ab urbe) Cum Appio Claudio auctore: q censor cognomiat᷑ꝰ fuit: sacra Herculis gẽs potitia in mancipia transtulisset: qua tẽpestate .xii. familiæ eius gentis erãt puberes: ad trigesimũ intra ãnuꝫ cum stirpe extincti fuerunt. Et ipse Appius deũ ira post aliquot ãnos luminibus captus est.

Pyræus prima cũ .y. græco: sequens cũ .æ. diphthongo a nostris scribit᷑: ab Homero uero & nonnullis poetis græcis cũ additione alterius .e. in ultima syllaba ante .u. uidelicet pyræeus πυραιεῦς. Fuit atheniensiũ portus a pyræeo ꝓmontorio: ut (ostendere uidet᷑ Plinius in li. iiii. naturalis histo.) cognominatꝰ. Et in .xxxiii. ostẽdit fuisse ĩ eo ædẽ Iouis seruatoris: & Mineruã mirabilẽ ab Isidoro statuario confectaꝫ: cui pauca posse cõparari dixit.

Pyræchmes prima cum .y. græco: sequens cũ .æ. diphthongo: ultima cum .ch. aspirato ante .m. scribit᷑: & fuit nomen uiri ꝓprium: de quo Homerus ipse meminit.

Piræus cum .i. latino: & .æ. diphthongo scribit᷑: fuit nomen uiri proprium amici Telemachi: ut ostendit Homerus in .xv. odysseæ.

Pyra cũ .y. græco scribit᷑: strues est lignoꝝ: in qua corpora cremabant᷑: latine rogus dicta. Et nomẽ a pyr: qui est ignis cõtraxit. At uero Seruiꝰ sup. xi. ænei. Cum cadauer inq̃t ardere cœperit rogus uocat᷑: exustuꝫ uero bustũ dicit᷑. (Quæ Virgilius ipse accurate in præfato .xi. obseruauit cũ ait: Cõstituere pyras. Itẽ Subiectisque ignibꝰ atris Ter circũ accẽsos decurrere rogos. Itẽ postea: Semiustaq; seruãt busta. Et ut idẽ Seruiꝰ sup. viii. ænei. inq̃t: Cadauer corpꝰ ẽ nõdũ sepultũ. & sup. x. inq̃t: Inferiæ sunt sacra mortuoꝝ: eo q inferis soluũtur.

Pyramis prima cũ .y. græco: ultima cũ .i. latino scribit᷑: & similiter ab igne: q græce dicitur πύρ nomẽ assumpsit: eo q illius figura imitatur: quæ ex inferiori parte est lata: paulatim gracilescens in acuitatem desinit. Et fuerunt pyramides in ægypto structuræ ex quadratis lapidibꝰ admirãdæ: fastigiatæ ultra omnẽ excelsitateꝫ quæ manu fieri posset: ut dixit Solinus in collectaneis. Et regũ pecuniæ: ut dixit Plinius ĩ .xxxvi. naturalis historiæ: Ociosa ac stulta ostentatio: qppe cuꝫ faciendi eas cã a plærisq; tradat᷑ ne pecuniam successoribus aut æmulis insidiantibꝰ præberẽt: aut ne plæbs etiã ociosa fieret: de q̃bus uidimus in dictiõe cheminis: atq; aliis nõnullis in locis uidimus: & uidebimꝰ. fuerũtq; & sub eis reges sepulti. Vnde & sepulchra a nobis plurimũ nominãtur. Lucanus libro .ix.

Non mihi pyramidum tumulis euulsus amasis.

Pyramꝰ cũ .y. græco scribit᷑: fuit adolescẽs mẽphiticus: q apud pyramides amore Thysbes amatæ seipm̃ interemit: ut pulcherrime enarrauit Ouidius in .iiii. metamorpho. Et a pyramide pyramus nomen accæpit.

Pyrallis prima cum .y. græco: & ultima cum .i. latino: atq; cum gemino .l. uolatile est: ut refert Plinius in undecimo naturalis historiæ: quod in cypro ex ærariis fornacibus maior musca in igne solum uiuens reperit᷑. & a nostris ignicola dici potest.

Pyrrhus cũ .y. græco: & duplicato .r. atq; secũdo aspirato scribit᷑: fuit Achillis filiꝰ ex Deidamia filia regis Lycomedis in scyro: cũ qua in habitu uirginali degerat: sic quoq; dictus teste Seruio super .ii. æneidos: a colore: quo tingebatur: hoc est q̃a coloris erat ruffi. Nam a patre uocatus fuit Neoptolemus: idest nouus miles. Vt ipse ad Priamum in secundo æneidos: Degeneremq; neoptolemum narrare memento. Fuitque rex epiri: & ab Oreste interfectus, ut uidimus in dictione Orestes. Alius similiter fuit Pyrrhus Aeacidis filius: & rex epiri: qui paterno genere a priore originem traxit materno ab Hercule. Hic cum romanis belluꝫ gessit de quo Iustinus in .xvii. & .xviii. suorum epitomatum pertractauit. deinde cuꝫ argos oppidũ in pelopõneso oppugnaret: lapide ictus interiit. A quo pyrrhichiũ metrũ dictũ asserunt: quo ille ĩ suis ludis frequẽtissime utebatur. Et cõstat ex duabus breuibus pes ipse pyrrhichius: ut pater.

P yrrha uti superior dictio scribit᷑:fuit uxor Deucalionis: & filia Epimethei patrui ipsius Deucalionis:quos solos superstites e sæuo diluuio(quod tpe illoꝝ fuit)dixere poetæ.Et cũ decreuissent aquæ:uiderentq; humanum genus defecisse:& ipi senes essent: & ex se posse restaurari diffiderent: perrexerũt ad oraculũ Themidos postulantes:quonã mõ genus humanum refici posset.Quib⁹dæa respondit:id fieri posse:si post terga iacerent materna ossa.Deucalion uero sapiens intellexit terrã genitricem esse cunctaꝝ reꝝ: ossaq; illius lapides esse. Itaq; quæ post terga lapides iaciebat facie; traxere uiroꝝ: Et de fœmineo reparata est fœmina iactu:ut dixit Ouidi⁹li.i.metamor.Quod Iuuenalis lepidissime tetigit:cũ ait in prima satyra:
Ex quo deucalion nimbis tollentibus æquor:
Nauigio ascendit montem:sortesq; poposcit:
Paulatimq; anima caluerunt mollia saxa:
Et maribus nudas ostendit pyrrha puellas.Nam(ut refert Eusebius de tpibus)regnante Cecrope aquarum illuuies maiorẽ ptem populoꝝ thessaliæ absumpsit: paucis per refugia montiũ liberatis maxime in monte parnaso:in cuius circuitu Deucalion tũc regno potiebat᷑.Et teste Iustino in secũdo suoꝝ epitomatum: Rex erat thessaliæ:q tũc ad se ratib⁹ cõfugientes suscæptos per sũma parnasi iuga fouit & aluit: a quo ꝓpterea genus humanũ reparatum ferũt.Ego uero cõperi in glosa Aristarchi sup decimũ odysseæ:Homeri Deucalionem ex pyrrha uxore quattuor filios ꝓcreasse:duos mares:Amphictyona & Hellena:& totidẽ fœmellas Protogeniã & Melanthiam.Et quosdã refert existimasse Hellena ex semine Iouis fuisse: sed sibi cõpertum esse:fuisse ex semine Deucalionis.Sed an ante diluuium hos filios habuerit uel post:nec ipe declarat.Vnde Aristoteles i.ii.meteororũ:sub Deucaliõe inqt fuit magna hyems & excessus ibriũ:ubi nũc habitãt hellines q pri⁹dicebant᷑graci.Ita ut ab Helline filio Deucaliõis hellines cognoiati fuerit: ut uidim⁹ i dictiõe attis.
P irata cum.i.latino & unico.r.atq;.t.exili scribitur.At apud græcos in prima est.ei.diphthong⁹:a qua amota e:solam.i.ꝓductã retinuimus:dicũt fuisse nomẽꝓprium cuiusdã latronis:q primus mare latrociniis infestare cœpit.Vnde & oẽs similes piratæ cognominati sunt.
P yrasus cum.y.græco & unico.s. scribitur:fuit teste Homero in.xi.iliados: uir troianus: ab Aiace bello interfectus:habetq; accentum in prima apud illos.
P yreneus cũ.y.græco scribit᷑:mons est in hispania:sic quoq; a crebris igniũ fulminib⁹ cognominat⁹. Et teste Appiano(ut ex historia illius ad uerbũ interpretati sumus)a tyrrheno incipit mari: & in oceanũ boreale ꝓtendit᷑:habetq; ex orientali qdem pte celtas:q & olim galatæ:nunc quoq; galli cognominant᷑. Ex occidentali uero iberos continet & celtiberos.Nam quæ in circuitu detinet:ad iberos spectat.Nec ex maioribus est europæ montibus:nec ex minoribus.
P yrenæus cũ.y.græco &.æ.diphthongo scribit᷑:hic uidens teste Ouidio li.v.metamor. musas ad tẽpla parnasia pluuioso tpe gradiẽtes consistite dixit.Nec dubitate precor tecto graue sidus & ibrẽ:Imber erat:uita rẽ meo:subiere minores Sæpe casas superi:quas ex tẽporis dispositiõe:& uerbis persuasas in suis ædib⁹ lætus excæpit.Sed post pluuiã uolẽtibus discedere domũ clausit:& uim parabat.Ille effectæ alites uiolentiam effugerunt:quas ille ꝓsequi conatus:de culmine turris se præcipitem dedit.
P yretrum cum.y.græco &.t.exili sribit᷑:herba est medicinalis:quæ(qa igneã uirtutem habere uidetur)a pyr qui est ignis nomen extraxit.
P yrgus cũ.y.græco scribitur:& apud nos turris dicit᷑:& i plurali pyrgi:hoc ẽ turres. Quod teste Seruio sup decimũ æneĩ.castellũ fuit nobilissimũ eo tpe:quo tusci piraticã exercebãt.Nã illic(ut ait)metropolis fuit:de quo Virgilius ipe meminit cũ ait:Pyrgi ueteres intẽpestæq; grauiscæ:hoc est aliud oppidũ:quæ teste Catõe ideo grauiscæ dictæ sunt:q̃ grauem aerem sustinent.
P yrgoteles cũ.y.græco &.t.exili scribit᷑:nomẽ ẽ ꝓpriũ: qđ a pyrgos deducit᷑: & fuit gẽmarum sculptor admirandus adeo:ut teste Plinio in.xxxvii.naturalis histo.Alexandri magni edictum fuerit:quo uetuit i gemma se ab alio sculpi:q̃ a Pyrgotele non dubie clarissimo ei⁹ artis. Vnde & Carolus noster Arretinus inquit ad Cyriacum.
Parrhasium tabulis uinces:uincesq; cauandis
Pyrgotelem gemmis:mentoraq; in pateris.
P irithous cũ.i.latino utrobiq; &.th.aspirato scribit᷑:hocq; ut seruaret᷑ i pria græc⁹sonus:i qua ẽ.ei.diphthõgus:quæ sonũ nostri.i.detinet:ut supra uidim⁹:cũ scripsim⁹ Pirethous cũ.e.uocali in prima.fuit Ixionis filius:nõ ex nube:sed ex cõiuge:fuitq; rex laphithaꝝ:q cũ ad inferos cũ Theseo ad rapiẽdã Proserpinã descẽdisset:a cerbero cane tricipiti deuorat⁹ẽ:ut de illo oĩa Seneca in tragœdia furentis Herculis ꝓsecutus est.
P yro cum.y.græco scibit᷑:habetq; accentum in ultima:& fuit teste Hesiodo in theogonia nympha quædam filia Oceani & Tethyos.
P irous cũ.i.latino scribit᷑:nomen fuit herois cuiusdam:de quo Homerus in.ii.iliados πειρόος ἥρωσ.At cũ y.græco nomen fuit unius ex equis Solis:dict⁹a pyr:quasi ardens.Ouidius in.ii.metamorpho.
Interea uolucres pyrous ethous & æthon
Solis equi:quartusq; phlegron hinnitibus auras

Flammiferis implent:pedibuſq; repagula pulſant.

Pyrous cum.y.græco:nomen eſt equi:de quo in præcedenti dictione uidimus.

Pyrodes cum.y.græco ſcribitur:fuit teſte Plinio in ſeptimo naturalis hiſtoriæ:Cilicis filius: qui primus é ſilice ignem elicuit.

Pyrrho cuꝫ.y.græco & duplicato.r.atq; ſecundo aſpirato ſcribitur:fuit elidenſis philoſophus: & teſte Diocle Pliſtarchi filius.Hũc Apollodorus pri⁹ fuiſſe pictoré dixit. Audiuitq; Anaxarchũ:a quo nihil declinare uiſus eſt:cũ oĩa ſuſtinuiſſe illum dicant.Immo aiunt Pyrrhonem quãdoq; furore adeo inſtigatum fuiſſe:ut ſumpto ueru cũ carnibus coquũ in forum uſq; perſequeret᷑. Quin & in Elide diſcipulorũ diſputationib⁹ fatigatum:abiecto pallio alpheũ tranaſſe.Eratq; ſophiſtis infeſtiſſimus.Et cum primo ualde pauper fuerit: a ſuis ciuibus magno deinde honore habit⁹:factus é pontifex. Vixitq; ad ãnos ferme nonagita.Et illũ puto de quo Cicero in li.de finibus ſæpiſſime meminit:& Gellius in.xi.noctiũ atticaꝝ li.capitulũ ſpeciale cõfecit

Pirus cum.i.latino ſcribit᷑:fuit teſte Homero in.iiii.iliados Imbraſi filius:& trhacum princeps:q ex Eno patria ꝓfectus in adiutorium troianoꝝ:a Thoante rege ætolorum in bello occiditur.

Piper cũ.i.latino ſcribit᷑:ſed apud græcos cum adiectione uni⁹.i.in fine:& accentu ſupra.e. ſcribit᷑:&ꝓfert᷑. Et(ut ait Herodianus)gũmi & piperi barbara ſunt.At latini noſtri piper huius piperis declinauerunt.Perſius:Et piper & pernæ.Idem rugoſumq; piper.Arbuſcula eſt:quæ teſte Plinio in.xii.naturalis hiſto.iuniperis noſtris eſt ſimilis.Semina a iunipero diſtant paruulis ſiliquis: quales in ĩpis paſſim faſiolis uidemus. Hæ priuſq̃ dehiſcant decerptæ:toſtæq; ſole:faciunt quod uocatur piper lõgum:deinde paulatim dehiſcentes per maturitaté oſtendunt candidũ piper:quod deinde toſtũ ſolibus colore rugiſq; mutat᷑. Et addit idé auctor:In fronte caucaſi ſolibus oppoſita gigni tantum eam arborem aliqui tradidere.

Piſa cum.i. latino & unico.s.ſcribit᷑:fuit teſte Plinio in.vi.naturalis hiſto.arcadiæ oppidũ præterfluente alpheo amne:& abũdantia leguminis piſi.Ab hac igitur & Elide ciuitatib⁹ arcadiæ teſte Seruio uenerũt:qui piſas in Italia cõdidere:quas ſic ex priſtina ciuitate uocauerunt.Quod Virgilius tunc tetigit:cum ait: Hos parere iubét alpheæ ab origine piſæ:Vrbs hetruſca ſolo.Et Iuſtinus in.xx.epitomatum libro: Habuerunt inquit piſæ auctores græcos:& Solinus:Quis ignorat a Pelope piſas dici?Vnde & in plurali declinatur ad differentiam arcadiæ piſæ:quæ ſingulariter effertur:ex qua piſæus cum.æ.diphthongo i penultima.Ouidius in tertio de ſine titulo:

Ah qua pene pelops piſæo concidit axe:
Dum ſpectat uultus hippodamia tuos.

Piſiſtratus cũ.i.latino &.t.exili utrobiq; ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſto.i.Hippocratis filius:& athenarum tyrãnus:ut late Iuſtinus de illo in.ii.ſuoꝝ epitomatum.Nam hic doctrina ingenio & eloquentia tanta fuit:ꝙ athenienſes ſe ac libertaté ei ſponte ſũmitterent:q̃ꝗ̃ Solon iuſtiſſim⁹ & grauiſſimus orator ꝓ libertate aduerſum illum ſtaret.Sed eloquẽtiæ Piſiſtrati libertas cũ Solone ſuccubuit tpe quo Seruius Tulli⁹ regnabat romæ:ut ſcripſit Gellius li.xvii.noctium atticarum.Hic primus apud athenas bibliothecam iſtituit ut ſupra uidimus in dictione bibliotheca.

Piſtrix cũ.i.latino utrobiq; &.x.conſonãte in fine ſcribit᷑.Seruius tamé ſuper quartum æneí.inquit:piſtrix cũ x.piſce:cum.ſ.ꝓ naui a nobis ſcribi conſueuit.Virgilius:Immani corpore piſtrix.Plinius in.xxvi. naturalis hiſto.inquit:Item tritones coruſq; & piſtrices:idq; ſæpius replicauit:de piſcibus loquens.At ꝓ naui terminatur in.ſ.Virgilius in.v.Poſt hos æquo diſcrimine piſtris.Et alibi in eodem li. Velocem mneſthe⁹ agit acri remige piſtrin:ubi eſt accuſatiu⁹deſcendens a recto deſcinẽte in.is.At Priſcianus in primo uelle uidet᷑apud græcos ſemper in.ſ.terminari.Nam cũ de.ſ.conſonãte pertractat:dicit illam ſæpe a noſtris in.x. cõmutari: ut Aiax ꝓ αἰασ piſtrix pro πιςρις in quo nos ſequi dores dicit:q ὄρνιξ dicunt ꝓ ornis:& é piſtrix piſcis.

Pythacuſa cum.y.græco &.th.aſpirato:atq;.c.exili ſcribit᷑:inſula eſt in tuſco mari:ſinuq; cãpano ſita:in cui⁹ quodam colle oppidum fuit nomine pythacuſæ in plurali numero.Ouidius in.xiiii.metamorphor.Aeneæ nauigationem deſcribés ait:Inarimé prochytéq; legit ſteriliq; locatas Colle pythacuſas. Hanc olim ſimiaꝝ fœcundiſſimam fuiſſe nõnulli uolunt.

Pythagoras cum.y.græco &.th.aſpirato ſcribit᷑:fuit teſte Apulegio in primo de magia natu ſamius pulchritudinis inſignis:apprime pſallendi & muſicæ doctus.Et licet a Polycrate tyrãno ſami dilectus eſſet:eo tamé incipiente tenere dominiũ clam fugit ab inſula:amiſſo Veſcare patre:quem comperio inter gemmarios artifices laudem magis in ſculpendis gemmis:q̃ opes quæſiſſæ. At uero Iuſtinus in.xx. ſuorum epitomatum Demaratum negotiatorem diuitem illi⁹patrem uocauit.Laertius Mneſcarchum ãnuloruꝫ ſculptoré dixit. Sunt & qui Marmachum illius patrem uocatum dicant:auum Hypaſum:attauum Eutiphronem:abauum Cleonymum.Hunc ex pliunte profugiſſe dicunt:& pronepotem Marmachũ.Habitaſſe deinde ſami:unde ſamius ipſe Pythagoras dictus fuit.Sed ante apud leſbum ſub diſciplina fuiſſe Pherecydis ſyri aſſerunt. Quo mortuo ſamum demigraſſe' & Hermodamãti iam ſeni ſe ibidem in diſciplinam dediſſe.Ac patriã deinde linquens cum iuuenis eſſet:& ſtudioſiſſimus ægyptum diſciplinarum cauſa perrexit.Et tunc quoque a polycrate per epiſtolam Amaſidi commẽdatum:portaſſeq; tres calices argẽteos:quos ſingulis ſacerdotib⁹ dono dedit

dono dedit:& teſte Antiphone in li.de his:q in uirtute fuerunt principes omnem ægyptiorum linguá perdidicit:a quibꝰ præteriti æui facta edoctus:tranſiuit in perſiam: & babyloniá. Vbi ſiderũ motus curſuſque ſtellarum:& oẽm cæli rõnem ab aſtrologis edoctus:regreſſus eſt inde cretam ac ſpartá:atq; ab eorum ſapiẽtibus mores egregios Minois:ac Lycurgi leges perdidicit. Ibiq; una cum Epimenide in idæum antrũ deſcẽdit. Vbi ſecũdum ea:quæ in ægypto didicerat:a diis in arcano magna edoctus eſt. Indeq; ad olympicũ certamẽ aſcendẽs cum multarũ diſciplinarũ ibi de ſe maximá admirationem exhibuiſſet:interrogatꝰ a Leonte philaſiorũ tyráno:uel(ut alii dicunt)ſicyoniorũ:quo nomine uocaret͛:cũ ſolum deũ ſapientem diceret. Reſpondit ſe philoſophũ eſſe:hoc eſt ſapientiæ amatorem:cum uſq; ad id tẽpus oẽs:q circa rerum occultarũ ſpeculationẽ uerſarent͛:ſapientes habiti uocatiq; fuerint. Poſt quem ſermonẽ cũ in patriam rediret:& a Polycrate iam tyráno illam cóprimi offendiſſet:clam inde diſcedẽs crotoná in Italiam ꝑrexit. Ibiq; leges Italis dedit:atq; cũ diſcipulis clariſſimus eſt habitꝰ:q ferme trecenti teſte Laertio rẽpublicam oẽm adminiſtrabát ut merito ariſtocratia:hoc eſt optimorũ principatus diceret͛. Idem primꝰ oĩum teſte Timæo dixit. Amicorũ oĩa eſſe cómunia:& amicitiá eſſe equalitatem. Sicq; ipſiꝰ diſcipuli oĩa in mediũ ĩponentes:facultates ꝓprias cómunes efficiebát:& coibatur ſotietas inſeparabilis. Ordo uero ac ratio Pythagoræ:ac deinceps familiæ ſucceſſionis eius recipiendi inſtituendique diſcipulos: huiuſmodi fuiſſe tradit͛ teſte Gellio in primo noctiũ atticarũ. Nam a puericia adoleſcẽtes:q ſeſe ad diſcendũ obtulerant. ἐφυσιογνωμόνει:id uerbum ſignificat mores naturaſque hoĩum cõiectatiõe quadam de oris & ultꝰ ĩgenio: deque totius corporis filo atque habitu ſciſcitari. Eum q exploratꝰ ab eo idoneuſque fuerat recipi in diſciplinã ſtatim iubebat: & tẽpus certum tacere. Non oẽs idem. Sed aliud aliꝰ tẽpus ꝓ æſtimato captu ſolertiæ. Is aũt q tacebat:quæ dicebant͛ ab aliis audiebat. Neque ꝑcontari ſi parũ intellexerat:neque cómẽtari: quæ audierat fas erat. Sed non minus quiſq; tacuit:q̃ bienium. Hi ꝓpꝛſus appellabant͛ intra tempꝰ tacendi:audiendiq; ἀκουστικοί. Aſt ubi res didicerant:rerum oĩum difficillimas tacere:audireque:atque eſſe iam cœperãt ſilẽtio eruditi:cui erat nomen ἐχεμυθία:tum uerba facere:& quæque audiſſent ſcribere:& quæ ipſi opinarent͛ poteſtas erat expromere Hi dicebant͛ in eo tempore μαθηματικοί.ſc; ab his artibus:quas iam dicere ac meditari incæptauerant. Quoniá geometriam gnomonicá muſicam cæteraſque itẽ diſciplinas altiores μαθήματα ueteres græci appellabant. Ex inde his ſcientiæ ſtudiis ornati ad ꝑſpicienda mundi opera:& principia naturæ ꝓcedebant Ac tũc denique nominabant͛ φυσικοί. Et hæc de illo Fauorinũ philoſophum rettuliſſe dixit Gelliꝰ teſte Anticlide. Idem Pythagoras geometriá oẽm ꝑfecit. Vacauitque maxime circa arithmeticam:nec medicinã neglexit. Quin & teſte Ariſtoxeno muſico primus græcis pondera & mẽſuras inuexit. Primus luciferũ & heſperum idem eſſe ſidus teſte Parmenide dixit. Fuitque adeo admirationi oĩbus:ut familiares eius dicerent: ipm eſſe dei omnigenas uoces. Vnde ſiquis præſentia illiꝰ frui meruiſſet: uidebat͛ ſibi præclarum quid: ſeu fœlicitatẽ adeptum. Nam(ut refert Ariſtippus cyrenaicus)dictꝰ Pythagoras:ꝙ non minus uera Pythio loqueret͛. Fuit uenuſtiſſimæ formæ adeo:ut illũ diſcipuli eſſe Apollinẽ opinarent͛. Idem fertur octuageſimo ætatis ſuæ áno diem obiiſſe:de cuius morte uariæ fuerunt ſententiæ:quas ſiquis cognoſcere cupit:legat Laertium:q longo decurſu illas explicauit.

P itana cũ.i.latino &.t.exili ſcribit͛:urbs:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarũ primo:in ætolia.

P ytheas cum.y.græco &.th.aſpirato ſcribit͛:fuit ꝓprium uiri macedonis nomen.

P ythermꝰ cũ.y.græco &.th.aſpirato ſcribit͛:fuit teſte Herodoto li.i.hiſto. uiri phocalenſis nomen ꝓprium.

P ythius prima cũ.y.græco:ſequens cũ.th.aſpirato &.i.latino ſcribit͛:cognomẽ fuit Apollinis a pythone ſerpẽte(quem occidit)deductum:& nõnunq̃ etiá a græcis utrũque cũ aſpiratione ipſiꝰ.p.ſcribit͛:ac dicit͛ phython:& phythius:ut ſupra uidimꝰ. Et pythia:ac phythia feſta:quæ in ipſius Apollinis honorẽ:ob phythonem interfectum:primum introducta fuere.de q̃bus Ouidius in primo metamorphoſeos.

Inſtituit ſacros celebri certamine ludos
Phythia per domiti ſerpentis nomine dictos.

Pythia autem Hora.in arte poetica protulit:

Multa tulit fecitq; puer:ſudauit & alſit:
Abſtinuit uenere ac uino:qui pythia cantat.

P itiſma cũ.i.latino utrobiq;:&.t.exili ſcribit͛:& dicitur quaſi pidiſma. Nam noſtri dictiões græcas tranſcribẽtes.d.in.t.nõnunq̃ ob litterarũ uicinitatẽ cõuerterunt:cum ipm.d.medium ſit inter.t.exile:&.th.aſpiratũ ut in primo horum cómẽtariorum li.monſtrauimꝰ:& deſcendit pidiſma a πηδάω uerbo græco:quod ẽ ſalto:& inde pitiſma ſaltatio quædam in numerum facta dicit͛. Iuue.in ſatyra:Atticus eximie:

Ille fruatur uocibus obſcænis:omniq; libidinis arte:
Qui lacedæmonio pitiſmate lubricat orbem.

P itho cũ.i.latino &.th.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia Oceani & Tethyos filia.

P ithodorus cũ.i.latino &.th.aſpirato ſcribit͛:nomen eſt compoſitũ:quaſi pithoos:hoc ẽ eiꝰ nymphæ doron donum:& fuit teſte Plinio in.xxxvi.naturalis hiſto.marmorarius ſculptor eximius.

P ittacus cũ.i.latino & duplicato.t.atque.c.exili ſcribit͛:fuit mitylenæus unus ex ſeptẽ græciæ ſapiẽtibꝰ Herrhadio patre:quẽ thraca fuiſſe Duris ẽ auctor. Hic una cũ Alcæi fratribꝰ Melancrũ leſbi tyránum ꝓfligauit

Et dum de agri achillitidis possessione inter atheniēses & mitylenæos armis decerneretur imperator ipē cū Phrinone atheniensiū duce (q & pancratiastes & olympionices fuerat) singulari certamine pugnare istituit. Rete igitur clypeo tegēs Phrinonem inuoluit: atq; illū interemit. Sicq; patriā & agrū seruauit. Et cum iteꝝ athenienses patriā infestarent: ciues suæ ciuitatis imperiū illi tradiderūt. Quod cū ille cōseruata patria decē annis tenuisset: & optimis institutis: ac ordinibꝰ constituisset: seipm sponte a magistratu abdicauit. Eiꝰ ea lex fuit in ebrios: cū peccarent duplici pœna afficiendos esse. Fuit tpibus Crœsi lydorum regis: ad quē eiꝰ extat epistola: & cū plusq̄ septuaginta ānis uixisset: tertio āno qnquagesimæ primæ olympiadis obiit.

P ittheus cum. i. latino & duplicato. t. atq; secundo aspirato scribitur: fuit teste Homero in. ii. iliados: Aethræ comitis: & ministræ Helenæ pater.

P yxis prima cū. y. græco: seq̄ēs cū. x. cōsonāte &. i. latino scribit᷑: dicitur a nōnullis buxolū: mutatiōe. y. græci in. u. nostrū. Nam πύξον buxum dicit᷑. s. lignum ex quo buxola fiunt. Iuue. in. ii. satyra: Et illis Turgida non prodest cōdita in pyxde lyde. Ouidius in primo de remediis: Pyxidas inuenies: & reꝝ mille colores.

P laga cum. g. consonante a nostris scribitur: a græcis uero cum. k. quæ in. c. cōuerti debuerat: sed ob litteraꝝ affinitatē a nostris ipm. g. ē accæptū: ut simile uidimꝰ i dictione Cygnꝰ: & in dictiōe Aragne. diciturq; a nostris regio. Euripides i ἑκάβη ος τὴν χερρονησιαν πλάκα σπειρει: hoc ē q cherronesā regionē semiat.

P laneta cum. t. exili scribitur: dici pōt erraticus. Nam deriuat᷑ a πλάνη: q est error. Gellius in. xiiii. noctium atticarum: Stellas istas inquit multi erraticas: Nigidius errores uocat.

P latææ cum. t. exili &. æ. diphthongo: etiam in penultima scribitur: ciuitas est boetiæ: ut ostendit Homerus i ii. iliados: de qua Statius in. vii. libro theb. inquit: Nuntiat excubiis uigiles arsissæ platæas. Eodem nomine est insula in mari libyco: quasi ex opposito ad cyrenem: ut ostendit Herodotus in. iiii. historiarum libro. Vnde & platæensis deducitur.

P latanus cū. t. exili scribit᷑: arbor est: & nobis notissima a platos: quod est latum deducta.

P lastice cum. t. &. c. exilibus atq;. i. latino scribit᷑: dici pōt a nobis fictoria uel figularia. Nam a πλάττω: qđ est fingo deducit᷑. Et (ut dixit Plinius circa finē libri. vii. naturalis histo.) Ars figulina a Chorebo atheniensi cōperta fuit. At in li. xxxv. dixit Debutadē sicyonium primū ex industria filiæ illam cōperisse: de qua pluria loquit᷑. Et in sequentibꝰ subdit: Turianū attiū a fregellis accitum cui locaret Tarquinius priscus Iouis effigiem in capitolio dedicandā fictilem fuisse eam. Et iō non mirari solere fictilis in fastigio tēpli eiꝰ quadrigas. Ab eodē factum Herculē: q hodie materiæ eius nomē in urbe retinet. Hæc enim tum deoꝝ erāt effigies laudatissimæ. Nec pœnitet nos eoꝝ: q tales deos coluere. Aurū enī & argentū ne in diis qdem cōficiebat᷑. Durant etiam nūc pluribꝰ in locis talia simulachra: fastigia qdem tēplorum: etiā in urbe crebra: & munita mira cælatura & arte: firmitateq; sanctiore auro certe inocētiore. Iuxta quæ locutꝰ ē Iuue. in satyra: Atticꝰ eximie

Argenti quod erat: solis fulgebat in armis:
Ponebant ergo tusco farrata catino:
Templorum quoq; maiestas præsentior: & uox
Nocte fere media mediamq; audita per urbem:
Litore ab oceano gallis uenientibus: & diis
Officium uatis peragentibus: his monuit nos.
Hanc rebus latiis curam præstare solebat:
Fictilis: & nullo uiolatus iuppiter auro.

Et (ut idem Plinius prosequitur) Quæq; adhuc diximꝰ: uel assiduitate satiant figulinaꝝ opera: & fictilibus doliis ad uina excogitatis: ad aquas thyberis: ad balneas: ad tecta coctilibus laterculis. Atqui Numa rex septē collegia figuloꝝ instituit. Quin & defuncti sese multi fictilibꝰ condi maluere. Hæc ipē Plinius. Et. M. Varro figulos uno in loco romæ fuisse ostendere uidet᷑: cū dixit: Venerem myrtheam fuisse inter figulos & myrtheā iō appellari: qa locus ille prius myrthis esset feracissimus. Ex qbus colligere possumus montē illū testaceū: q iuxta portam hostiensem cōspicit᷑: ex fractis tūc quoque figuloꝝ uasis fuisse confectū. Et apud illū artifices exercere figulariam artē: nec (ut uulgꝰ nūc asserit) ex oblatione uasorū: in quibus tributum romam portabatur: quod uarium erat. Et non solum romæ: sed diuersis in locis pro romanorum opportunitatibus soluebatur.

P lato cū. t. exili scribit᷑: fuit philosophus clarissimus: & oīum nominatissimꝰ Aristone patre: & matre Perictonia. siue (ut alii dicūt) Petona. Athenis simili die natus: quo apud delon Apollo: ut rettulit Appolodorus. Mater a Solone certissimū duxit genus: a quo Plato sextus in hūc modū fuit. Solonis frater Critiā genuit. Critias Calestrum. Calestrus Glauconem. Glaucon Carmidē & Perictoniam. Perictonia ex Aristone Platonem. At Solon & Critias ad Neleū & Neptunū genus referebāt. Similiter Aristo illius pater ad Codrū Melanthi filium refert᷑: q a Neptuno similiter sanguinē trahere dicebat᷑. Habuit fratres Plato Adimantem & Glauconem: & sororem Petonā: de qua nascit᷑ Speusippus. Litteras didicit Plato apud Dionysiū grāmaticum. Exercitatus est apud Aristonē palæstritem: a quo Plato ꝑ egregio corporis habitu cognominatꝰ ē: cū teste Alexandro prius Aristoclex ex aui paterni nomine diceret᷑. Studuit picturæ: poemata edidit: & tragœdias. Et cum tragicū certamē initurus esset: ante dionysiacum theatrū: audito Socrate excussit poema dicēs

Hic Vulcane Plato tua indiget ope. Vicenis audiuit Socratem. Illo mortuo audiuit Crathylum & Hermogenem. Annorum.xxviii.teste Hermodoro megaram se ad Euclidem contulit.hinc cyrené ꝓfect⁹ Theodorum audiuit. Pythagoreos Philolaum: & Eurytum. Postea in ægyptū ꝓfect⁹ ꝓphetas sacerdotesq; audiuit ubi comité habuit Euripidé tragicū. Regressus athenas in academia morabat̃. Idem teste Aristoxeno ter militauit.primo in tanagrā:secūdo in corinthum:tertio in delū:ubi uictoriā habuit. Ter nauigauit in siciliam. primo ut insulam uideret tyráno existente Dionysio Hermocratis filio. Vbi Plato illi dixit: Nō id præstare tyránum:quod sibi soli esset utile:nisi uirtute excelleret:cui Dionysius respondit: Verba tua ociosoꝶ senū sunt: Cui Plato: Et tua tyránidem sapiunt. Dionysius iratus uoluit Platoné occidere. Sed a Dione & Aristomene oratus se continuit. Illum tamen Polydi lacedæmonio:qui ad eū legatus uenerat uendendū tradidit. Polydes uero illum secū ducens in æginā uendidit. Quo tpe Camander eum reum mortis dicebat:quod.s. capitale esset:si quis atheniensis eam insulam adisset. Sed allegatum est eū philosophū esse: quare disciplinæ gratia absolutus est. Hūc Anyceris cyrenaic⁹ emit.xx.minis.remisitq; athenas ad amicos: & statim pecunia Anyceridi ꝑ amicos restituta est:alii dicunt missam a Dione illā pecuniam:eāq; noluisse remissam. Polydem in calabrya supatū:& in elice summersum fuisse.fama ē Dæmone teste Fauorino illi ānūtianti propter Platonem talia perpeti. Hæc sciens Dionysius scripsit ad Platoné:ne i se maledicta torqueret: Cui rescripsit Plato:dicēs sibi non tantū ocii superesse:ut Dionysii meminisset. Secūdo iuit in siciliā: & a iuniore Dionysio petiit terram & hoīes:q iuxta rēpublicam ab eo constitutā uiuerent. Non defuit suspicio illum Dioni & Theotæ ꝑsuadere tentasse:ut insulam tyráno liberarēt. Quo tēpore Archytas pythagoreus missa ad Dionysium epistola: Platonem purgauit. Ereptūq; athenas remisit. Tertio siciliā accessit: Dionem recōciliatur⁹ Dionysio. Qua re non obtēta rediit in patriam. Multi cōtra Platoné uaria dixere:inter quos Amarulentus teste Gellio in.iii.noctium atticarū librum maledicētissimū conscripsit:qui silos inscribit̃. In eo libro Platonem ipm admodum tenui pecunia familiaré fuisse:contumeliose appellat. & ꝙ impēso precio: hoc ē decēꝫ milium denariū tris Philolai pythagorici libros emisset. Ex eo ꝙ Timæū nobilé illum dialogū continuasset Ad id ꝑcium donasse amicū eius Dioné syracusanum qdam scripserunt. Idéq; & Hermippum scripsisse uidimus in dictione Philolaus. Aristippus etiam in libro antiquaꝶ deliciarū ait: Platoné amore uenereo adolescenté quēdam Asteré nomine:hoc ē latine Stellam adamasse:cum quo astrologiæ uacasse dicunt. Tum & modo consimili Dioné. Alii etiam Phædrum. In illosq; cē epigrámata ab ipo composita. Quoruꝫ unum de Stella Guarinus ueronensis nostra ætate uir insignis hunc in modum transtulit:

Ardentes stellas lucens mea stella tueris:
Cælū utinā fieré te ut multo lumíe cernā. Deinde ipo Stella mortuo:aliud in hunc modū cōposuisse dicūt:
Stella prius superis fulgebas lucifer.at nunc
Hesperus.ah fulges manibus occiduis. Quod & alii in hunc modum traduxerunt:
Iam dudum sidus uiuentibus lucebas matutinum:
Nunc hesperus fulges uita functus mortuis.

Fertur etiam illum i adolescentia amasse quēdā Alexim:ꝓ quo lepidissimos: & uenustissimæ breuitatis uersiculos edidit eo tempore:quo tragœdiis faciendis præludebat:quos ab eruditissimo adolescente in latinū uersos rettulit Gellius in.xix.noctium atticarum libro:& Macrobius in saturnalium. Qui quoniam iucundissimi sunt:& memoratu digni:nos etiam subdidimus:

Dum se multo sauio meum puellum suauior:
Dulcemq; florém spiritus duco:ex aperto
Tramite anima ægra & saucia cucurrit
Ad labia mihi rictumq; in oris puium:
Et labra pueri mollia rimata
Itineri transitus:ut transiliret nititur.tum
Si moræ quid plusculæ fuisset in cœtu osculi:
Amoris igni percitā transisset:& me
Linqueret:& mira prorsus res moueret:
Vt ad me fierem mortuus.
Ad puerum intus uiuerem.

In Dionem uero postq; uita cessit:talia græce scripsit:quæ in illius tumulo syracusis inscripta ferūtur. Et latine utrunq; traducta hæc sunt:

Lachrymas quidem hecubæ:atq; iliadibus
Mulieribus dudum geniti dedere:
At tibi dion post gestas præclaras res:
Dæmones effusas sustulere spes:iaces.
Ecce in patria spatiosa charissimus ciuibus:
O meum in te animum:qui excitasti dion.

Dicunt etiam illum amasse Agathonem mulierem speciosam. Plato & Xenophon non fuere grato inter se animo:& contentionis studio similia scripsere:ut in dictione Xenophon uidebimus. Habuitq; Plato discipulos præcipuos Speusippum atheniésem:Xenocraté chalcedonium:Aristotelé stagyrité:Philippum opũtium:Estiæum terinthiũ:Diona syracusanum:& alios plures. Et cum his fœminas duas: Lasceniam manthineam:Axiotheam phliasiam:quæ teste Dicæarcho uirili utebantur ueste.

P laxaura cum.x.consonante sequente.au.diphthongo scribitur:fuit teste Hesiodo i theogonia una ex nymphis filia Oceani & Tethyos.

P lectrum cum.c.&.t.exilibus scribit':dici potest latine pecten.

P leiades cum.i.latino scribit':apud græcos uero est.ei.diphthongus:quæ a nostris quádoq; diuidit':ut in.ii. horũ cõmentarioꝝ libro ostendimus. Et (ut dicunt poetæ græci) septé fuerũt Atlantis filiæ:nõ ex Electra cõiuge:sed ex Pleione nympha:dicente Ouidio in.v.fastorũ li. His sata Pleione cũ cælifero atláte. Has (ut ipsi poetæ græci ferunt) cum mater boetiá ducere uellet:Orion illis uim inferre tentauit. Sed fuga euaserunt: quas ille.xii.annos é ꝓsecutus. At Iuppiter pietate in puellas cõmotus illas in astra locauit:quæ in humero tauri cõspiciunt':incipiuntq; oriri tpe ueris uigesima die martii. Vnde Vergiliæ a latinis dicunt'. Lucétq; in calendis Iunii unica hora:& successiue magis:quousq; mése septébris & octobris duodecim perlucét horis mense uero februarii penitus abscõdunt':& a matre Pleione pleiades sunt cognominatæ.

P leione cũ.i.latino scribit':& ut in supiori dictione uidim⁹:sic in ista.ei.græca diphthõgus diuidit':nympha fuit ex qua Atlas septé ꝓgenuit filias:quæ ab illa pleiades sunt cognominatæ:ut i superiori dictiõe uidim⁹.

P leonasmus cũ unico.n.scribit':dici põt a nobis cumulatio siue adiectio. Virgi. Sic ore locuta é.& li.georgi. ii. Hactenus aruoꝝ cultus:& sidera cæli. Non eni nisi ore loqmur:Nec alibi q̃ in cælo sunt sidera.

P lemmyriũ secũda cũ.y.græco penultima cũ.i.latino scribit':fluui⁹ é siciliæ ex opposito ad ortygiam insulá. Hunc cũ Virgili⁹ in.iii.æneidos:dixisset undosum: exposuit Seruius illum uerbũ ex uerbo expressisse:cum idem sit plémyrium:quod undosum. Ná a πλεμμυρω:quod est exundo deducit':ob quod plémyrium cũ duplicato.m.nõnulli (ut puto) melius scripsere:cum & apud græcos ipm.m.reduplicat.

P leuron cũ.eu.diphthongo & unico.r.scribit':dicit' latine costa:& ob id nõnunq̃ latus. Vnde pleuresis.

P leuresis eodem modo scribit':dolor est pectoris:in quo costæ locantur.

P luto cum.t.exili scribit':fuit teste Hesiodo in theogonia:una ex nymphis Oceani:& Tethyos filia:habetq; accentum in ultima:qué si in prima haberet fratrem Iouis designaret.

P luto cum.t.exili scribit':habetq; accétum in prima:fuit Saturni ex Ope uxore filius:frater Iouis: sed eodẽ partu cũ Glauca natus:ut in dictione Chronus uidimus. Is a nostris dicit' hic Dis & hic Ditis: eo φ πλουτος græce apud nostros diuitias indicat:ut ostendimus in dictione Deus. Huic forte datum est imperium infernorum. Vnde ait Statius:

Forte sedens media regni infœlicis in arce
Dux herebi:populos poscebat crimina uitæ:
Nil hoim miserans:iratusq; oibus umbris.

& reliqua:quæ ꝓsequit' Seneca etiaȝ in Hercule furente similia enarrans:eius aspectũ terribilé explicat. Idem Proserpiná Iouis & Cereris filiá rapuit. Ná tũc quoq;: ut dixit Ouidius in.v.metamorpho. Tenebrosa sede tyránus Exierat:curruq; atroꝝ uectus equoꝝ: Ambibat siculæ caut⁹ fundamina terræ. Fuitq; oli uulnerat⁹ ab Hercule Pluto i bello quod gessit Hercules cõtra pylõ patriá Nestoris.& undeci Nestoris fratres iteremit auxiliáte Plutõe Nestori. Vnde ait Seneca i Herc. furéte:

Hic (qui rex populis pluribus imperat)
Bello cum peteret nestoream pylon:
Tecum conseruit pestiferas manus:
Telum tergemina cuspide perferens.
Effugit tenui cuspide saucius.
Et mortis dominus pertimuit mori.

P neuma cum.n.post.p.in eadem syllaba scribitur:& dicitur latine spiritus flatus:descenditq; a πνέω: quod est spiro flo:unde & græce pneumon q latine pulmo dicitur.

P odaliri⁹ cũ unico.l.&.i.latio scribit':fuit teste Homero i.ii.iliados:fili⁹ Aesculapii & frater Machaonis:q ob solertiam medicinæ una cum fratre ex creta ad troianũ bellũ conuocat⁹ fuit: de quo Ouidius i.ii.de arte:

Quantus apud danaos podalirius arte medendi:
Automedon curru:tantus amator ero.

P oderis cum unico.r.&.i.latino scribitur:dicitur latine talaris:& a ποδῶν idest pedibus descendit.

P œan cũ.œ.diphthõgo scribit':fuit pater Philoctetis. Vnde & ipse Philoctetes Pœáti⁹ dict⁹ é. Oui.i.v.tristiũ:

Pene decem totis aluit pœantius annis:

Post serum tumido uirus ab angue datũ. Nec cũ.æ.scribitur:ut nõnulli forte putauerũt credentes a παίω deduci:quod est ferio:cũ ipse teste Homero in.ii.iliados:fuerit sagittandi peritissimus:sed patronymicum é deductum a patre:q semper (ut diximus) ab illis ποιάν scribitur.

P œantius cū.œ.diphthongo &.t.exili:atq;.i.latino scribitur:filius Pœantis dicit᷑:hoc ē Philoctetes:ut ī præcedente dictiōe uidim⁹:quēadmodum Amithaonius similiter Amithaonis filius dicitur:de quo satis in dictione Philoctetes uidimus.

P œna cum.œ.diphthongo scribit᷑:& inde pœnitentia:ac pœnitet.

P oeta cū.oe.diuisis syllabis:&.t.exili scribit᷑:uocabulū græcum ē q latine factor dicit᷑.Nā a ποιέω:quod est facio descēdit.Et cū apud græcos prima sit diphthong⁹oi:nos abiiciētes.i.retinem⁹.o.euphoniæ cā.Ne cōuersa i.œ.diphthōgū q̄ apud nos sonū h₃ soli⁹.e.& cū similiter secūda sit.e.dissonātiā soni cōficere uideret᷑

P ogoma cū unico.m.scribit᷑:dici pōt a nobis barbata.Nam genus est cometæ sic quoq; dici a specie barbæ: dicente Plinio in.ii.naturalis historiæ:Idem Pogomas uocant.Cuius inferiore ex parte in specie barbæ longæ ponitur iuba.Nam πώγων barba dicitur.

P olemo cum unico.l.&.e.absq; diphthongo scribit᷑:fuit atheniēsis philosoph⁹ Philostrati fili⁹ pago acensi oriundus.Hic adolescens adeo ipudicus erat:ut pecunias circūferret:quo esset ad oēs implendas uoluptates paratior:eas itidem in angiportis & uiis occulebat.Sed cū semel ebrius & coronatus in scholam Xenocratis irrūperet:ille prætermissa oratione:quā inceperat:de pudicicia dicere cœpit.Vel(ut alii ferunt)tunc forte apud illū de pudicicia sermo erat:quē uiso Polemone ardentius ꝓsecut⁹ ē.Quo secutū₃ dicunt:ut impudens adolescens paulatim se colligeret:& ante egressum scholæ cōponere inciperet:ac de cætero studio: & industria adeo seipm uinceret:ut Xenocrati in regenda schola succederet.

P olycletus cū.y.græco &.c.atq;.t.exilibus scribit᷑:fuit teste Plinio in.xxxiiii.naturalis histo.statuari⁹sua ætate maximus:Hageladisq; discipulus.Fuitq; ī eodē teste Quintiliano li.xii.de īstitutiōe oratoria diligētia ac decore supra cæteros.Cui q̄q̄ a plærisq; tribuit᷑ palma:tamē ne nihil detrahat᷑:desse pondus putāt.Nā ut humanæ formæ decorē addiderit supra uerū:ita nō expleuisse deoꝝ auctoritatē uidet᷑.Quī ætatē quoque grauiorē dicit᷑ refugisse nihil ausus ultra leues genas.Et q̄ Polycleto defuerūt Phidiæ:atq; Alcameni dant᷑. Nam & ī ebore ut Phidias opatus est:dicente etiam Iuuenale ī satyra Stemmata qd faciunt:Phidiacum uiuebat ebur:necnon polycleti.

P olycrates cū.y.græco &.c.ac.t.exilibus scribitur:fuit samius tyrānus:de quo Cicero de finib⁹bonoꝝ & maloꝝ:Pliniusq; & diuersi græci auctores meminerūt.Hic adeo sibi fortunā obsequosam habuit:ꝙ oīa desiderata pficiebat.Ad moderandā igit᷑ fortunæ īuidiā sumpto e manu ānulo:quē pciosissimū possidebat ī mare iæcit.Nōnulli uero casu decidisse dicūt:sed inopinate illū repenteq; recuperauit.Nā post dies paucos a piscatorib⁹ piscis captus:q ānulū sorbuerat tyrāno donat⁹est.In cuius uentre cōpert⁹ ānulus illi ueluti a Neptuno restitutus tradit᷑.Qui sane ānulus teste Plinio li.xxxvii.naturalis histo.romā delat⁹:dono Augusti in delubro Cōcordiæ cū aureis coronis est appensus.Sed de Polycrate tandē accidit:ꝙ cū₃ aduersus Darium psarū regē exercitū duceret:ab Oronte præfecto Darii acie fusus & capt⁹:in summo megalēsis mōtis uertice suspēdi iussus ē:ac relict⁹ auib⁹lacerādus:ut q ubiq; fœlicissime ī terra uixerat:ī aere miserrime expiraret

P olydamas cū.y.græco scribit᷑:nomen fuit uiri ꝓprium troiani compositum ex poly.i.multum:& δαμάζω domito.Fuit troianus q cum Antenore & Aenea urbem troianam græcis tradidisse dicitur: & a Persio Polydamas ꝓ tragœdia de Polydamante accipitur.

P olydectes cū.y.græco &.ct.exilibus scribit᷑:fuit Magnetis filius:& rex insulæ seriphi.Hic pseū Iouis & Danaes filiū educauit.Cuius tandē ingeniū uerit⁹:audaciāq;:& fœlicitatē: sub umbra æternæ gloriæ illū ad superandā Gorgonē Medusam compulit.Qua deuicta redeūti Perseo cū semp detraheret:conuersus est ab illo in silicem monstrato capite medusæo:ut ostendit Ouidius in.v.metamorpho.

P olydorus cū.y.græco scribitur:interpretariq; ualet multū doni.Et fuit fili⁹ Priami ex Hecuba.De quo Euripides pulcherrimam tragœdiā scripsit:& ab illo Virgilius in.iii.æneī.& Ouidius in.xiii.metamor.plura transtulere:de quo in dictione Polymnestor aliqd uidebimus.

P olydora eodē mō scribit᷑:fuit teste Hesiodo in theogonia una ex nymphis filia Oceani & Tethyos.

P olygnotus cū.y.græco &.t.exili scribit᷑:fuit teste Quintiliano in.xii.de institutione oratoria pictor antiqssimus:de quo uidim⁹in dictiōe Aglaophon.fuitq; atheniēsis.Et(ut dixit Theophrastus)teste Plinio in.vii.naturalis histo.prim⁹picturā cōperit.Quod nō fuisse ueꝝ idē Plini⁹in.xxxv.ostendere uidetur.Nā(ut ait)primus mulieres lucida ueste pinxit.Capita eaꝝ mitris uersicolorib⁹operuit:plurimūq; picturæ primus cōtulit.Siqdem instituit os adaperire:dentes ostendere: uultum ab antiquo rigore uariare.

P olygonius secūda cū.y.græco:penultima cum.i.latino scribit᷑:dici pōt angulosus.

P olymnestor cū.y.græco:&.m.ante.n.in eadē syllaba scribit᷑:fuit rex thracū tpe belli troiani:& regis Priami amicus.Ad quē Priamus iam dubitās de statu troiæ filiū Polydoꝝ cū magno auri pondere cōseruandū nutriendūq; misit:ut si cōtingeret troiā capi:ipe genus & urbē instaurare posset.Sed destructa troia auri cupiditate Polydoꝝ interemit.Quod cū cognouisset Hecuba:finxit se illi aliud auri pondus uelle secreto indicare:ut ipe illud ꝓ filio acciperet.Quæ auarus rex uera esse credens:& in cōspectu Hecubæ ueniens : ab illa unguib⁹occæcat⁹fuit:ut eloquētissime ptractauit Euripides ī ἑκάβῃ.& Oui.multa tetigit ī.xiii. metamor.

P olymitus secunda cum.y.græco:sequens cum.i.latino:& ultima cū.t.exili scribit᷑:nomen est adiectiuū₃. Et

id dicitur: quod uariis filis: hoc eſt diuerſorum colorum eſt cõtextum. Nam μίτος filum dicit ſeu licium. Vnde ueſtis illa dicitur polymita: quæ uariis in colore filis eſt contexta.

P olymnia ſecũda cũ.y.græco: penultima cũ.i.latino ſcribit': una ē ex muſis quaſi polyhymnia hoc ē plurimũ cantãs uel laudãs. hymnos eni laus ē cũ cantico. Vel (ut alii dicũt) multæ memoriæ: ita ut poly cõponat' cum μνήμα: quæ ē memoria. Ouidiꝰ i.v. faſtoꝝ: Diſſenſere deæ: quaꝝ polyhymnia cœpit Prima: ſilent aliæ: dictaq; mente notant: & Horatius in primo carminũ: Si neq; tibias euterpe cohibet: nec polyhymnia leſbouꝫ refugit tendere barbiton.

P olyion cũ.y.græco ſequẽte.i.latino diuiſis ſyllabis ſcribit': & eſt nomẽ cõpoſitũ ex poly: quod ē plurimũ: & ἴον uiola: quaſi plurima ſit uiola. Nã herba ē teſte Plinio i.xxi. naturalis hiſto. iclyta Muſei: & Heſiodi laudibus. Cuius folia (ut illi poetæ tradunt) mane candida: meridie purpureæ: ſole occidente cærulea aſpiciuntur. Et a radice protinus nunq̃ palmo altiora.

P olyphemꝰ cũ.y.græco &.e. abſq; diphthongo ſcribit': fuit teſte Homero in odyſſea: filiꝰ Neptuni ex Thoſa filia Phorci. Et nomẽ ē cõpoſitũ ex poly quod multũ denotat & φημης famæ: q̃ſi fuerit ualde famoſus. Nã dũ Vlyxes uagus poſt excidiũ troiæ forte ſiciliã (Homero referẽte) peruenisset: cũ.xii. ſotiis pſcrutatũ loca prexit: tres optimi uini cados ſecũ portãtes: ubi uilloſum conſpexerũt hoiem ſtaturæ giganteæ unicũ in fronte oculũ habentẽ ipo dicẽte apud Ouidiũ li.xiii. metamor. Vnũ ē i media lumẽ mihi fronte: ſed inſtar Ingẽtis clypei: q greges mũgebat: & ſolus ab antro lapidẽ tollebat: quẽ.xx. boũ paria mouere nequiſſent. ad quem ingreſſus Vlyxes: ſciſcitabat' de ritu gentiũ: & auxilia ob gratiã Iouis reuerẽter poſtulabat. Ille ſupbe reſpõdẽs dixit ſe nõ timere Iouẽ & duos ex Vlyxis ſotiis appræhẽdẽs ritu beluæ deuorauit: ac cæteros detinẽs ſequẽti mane totidẽ abſũpſit. Idẽq; ueniẽte ſero cõfecit. Quod ulyxes pſpiciẽs & de ſe ac reliqs iã timẽs: cadũ optimi uini: quod ſecũ portauerat: illi obtulit miſericordiã poſtulãs. pmiſit Cyclops ſe illi miſereri ſi uinuꝫ iterũ ppinaret: & ſic tertio cũ potaſſet effectꝰ ebriꝰ: in medio clauſi antri ſe pſtrauit dormiẽs: quẽ Vlyxes cũ ſotiis acuto ſtipite occæcauit. Tandẽ cũ gregibꝰ aperire cogeret' pecudes oẽs exeũtes palpabat. Vlyxes uero cũ ſotiis aſſumptis pecudũ pellibꝰ: eiꝰ manus effugit. Et quẽadmodũ id illi prædictũ fuit a Telemo i ſua dictione uidebimus. Amauit hic Galateã: ut late & pulcherrime narrauit Ouidiꝰ i præfato.xiii. metamor. lib. Sꝫ (ut ſcribit Seruiꝰ ſup.iiii. æneі.) Multi inqt polyphemũ dicũt unũ habuiſſe oculũ. alii duos: alii tres. Sꝫ totũ fabuloſum eſt. Nã uir fuit prudentiſſimus: ob quod oculum in capite iuxta cerebrum habuiſſe dicit': qa prudentia plurimũ uigebat. Verum Vlyxes eum prudentia ſuperauit: & ob hoc cæcaſſe eum fingitur.

P olypœtes ſecunda cũ.y.græco: ſequens cũ.œ. diphthongo: ultima cũ.t. exili ſcribit': habetq; accentum i penultima. Fuit teſte Homero in.xii. iliados: filius Pirithoi & Hippodamiæ.

P olytes cum.y.græco &.t. exili ſcribitur: fuit regis Priami filius ex Hecuba uxore: cuius mortem in ſecundo iliados Virgilius enarrauit.

P olyptoton cum.y.græco: & abſq; aliqua aſpiratione ſcribit'. Ideſt quod multiplicẽ habet caſum. poly enim multiplex ē: & πτῶσις caſus. Accipi tamen cõſueuit p figura: qua diuerſis caſibus ſententia uariat'. ut Litora litoribus cõtraria: fluctibus undas. Perſius: Ex nihilo nihil in nihilum nil poſſe reuerti.

P olypus cũ.y.græco ſcribit': genꝰ ē piſcis multos pedes habẽs. Nã cõponit' ex poly: quod multitudinẽ idicat: & πούσ pes. Quare bene Ouidius in.iiii. metamorpho. inquit: Vtq; ſub æquoribus depræhenſum polypus hoſtem continet: atq; omni dimiſſis parte flagellis.

P olyſyntheton cũ.y.græco in ſecũda & tertia: penultima cũ.th. aſpirato: ultima cũ.t. exili ſcribit': dici poteſt multipliciter cõiũctum. Nam componit' ex poly: quod multiplicitatẽ indicat: & σύνθετον compoſitionem Accipiturq; p figura: qua locutio multis cõcatenatur cõiunctiõibꝰ. Virgilius li. georgi.iii. Tectumq; larẽq; armaq; Amyclæumq; canem creſſamq; pharetram.

P olitia cum.i. latino utrobiq; &.t. exili ſcribitur. Nec cõponit' a poly: quod eſt multum. Ideoq; nõ ſcribitur cum.y. græeo. Sed deriuat' a polis cum.i. latino: quæ eſt ciuitas. Vnde latine ciuilitas: ſeu reſpublica iterpretatur: & inde deductum puto uerbum polio: quin & polities.

P olyxena cũ.y.græco ſequẽte.x. cõſonante ſcribit': fuit Priami regis filia ex Hecuba cõiuge: quæ demuꝫ poſt captam troiã iugulata fuit ſupra tumulũ Achillis. Et nomen ē cõpoſitũ ex poly: quod ē plurimum: & ξείνη admirãda: quaſi plurimũ fuerit ãmiranda: ob elegentiã ſcꝫ formæ: & morũ præſtantiã. Habetq; apud poetas noſtros accẽtũ i antepenultima: & nõ i penultia: ut multi inepte pferre cõſueuerũt. Iuue. in ſatyra Oibꝰ in terris: Caſſandra inciperet ſciſſaq; polyxena palla. & Ouidiꝰ: Placet achilleos mactata polyxena manes.

P olyxenus eodẽ modo ſcribit': & eundem accentũ detinet. hũc Homerus in.ii. iliados cõnumerauit inter duces græcos: q ad troiam uenere: & filiũ fuiſſe dicit præſtrenui Augei: ac diuina pulchritudine præditum.

P oltys cum.t. exili &.y. græco ſcribit': fuit teſte Plutarcho rex thracum: & in troico bello.

P ollux cum duplicato.l. ſcribit' a latinis: q eius primã apud græcos naturaliter breuem pducunt. At uero a græcis cũ unico.l. ſcribit'. Et cum apud illos longo nomine dicat' πολυδεύκης: apud nos breuiore dicitur pollux. Nam teſte Priſciano in.viii. Latini gaudentes breuitate plærũq; i dictionibꝰ græcis faciũt cõciſiones ut quod illi δίδω: nos do. Quod illi βούλομαι: nos uolo dicimus. Item quod illi ἐμέ: nos me: quod illi

βοῦς:nos bos:πούς:nos pes. Idemq; in nominibus litterarum:ut in primo hoꝝ cōmētariorum li.uidim⁹ Et fuit Pollux filius Tyndari ex Leda:& frater Castoris:de quo in dictione Castor satis uidimus.

P ompa græcū uocabulū ē:quod ad sacras res auctores nostri nōnunq̃ referūt:ut sacrificiorum pōpa:sed ut plurimū ad res alias. Cicero in Pisonem differens de triumpho:Quid tādem inqt habet iste currus? qd legati in equis: & tribuni?Quid clamor militum?quid tota illa pōpa?Inania sunt ista(mihi crede)delectamēta pene puerorum captare plausus:uehi per urbem:cōspici uelle. Lucan⁹ similiter de triumphātibus:Quā seriem rerū longa præcedere pompa:Quas potuit belli facies. Hæ aūt facies simulachraq; uictoriarū: quæ in triumpho gestant᷑:fercula dicunt᷑. Cicero de officiis:Ne pomparū ferculis similes esse uideamur. Neque uero in lætis modo pompa dicit᷑:uerum & in tristibus. Quintilianus: Quid sibi uelit ille funebriū longus ordo pomparum. Liuius:Consulares uero fasces & prætextam curulem nihil aliud q̃ pompam funeris putant claris insignibus uelut infulis uelatos ad mortem destinari.

P ontus cū.t.exili scribit᷑. Et dicitur id mare quod a palude mæotidos usq; in tenedum ꝓtendit᷑. Sed iam mare illud angustū:quod a tenedo incipit post casum Helles:in illud hellespontū uocitatū fuit. Quin & quod ab ea strictura incipit:hoc est ab hellesponto:& usq; in bosphorū thracium ꝓtendit᷑:ꝓpontis uocatur. & a bosphoro thracio usq; in paludē mæotidem pōtus dicit᷑. Atq; alio noīe mare euxinū: ut ī ea dictōe uidim⁹. Iuxta quē locum loc⁹ ē tomos clarus Nasonis exilio:ut ī sua dictōe monstrauimus. & a pontus pontin⁹ pōtina pontinum deducitur.

P ontina palus cum.t.exili &.i.latino scribit᷑. Est teste Vibio uolscorū palus iuxta forum Appii haud longe a taracina:distatq; ab urbe uiginti milibus passuū. De qua Lucanus in.iii. Et qua pontinas uia diuidit uda paludes. Nec longe etiam circeis fuisse dixit Plinius in.iii.naturalis historiæ:quem fuisse olim locum.xiiii.urbium ex auctoritate Mutiani ter consulis ꝓdidit. Hanc latrūculorum olim fuisse sedem ostendit Iuuenalis in.iii.satyra cum ait:Interdum & ferro subitus grassator agit rem:Armato quotiens tuto custode tenentur Et pontina palus & gallinaria pinus.

P opisma cum.i.latino scribitur:sonus est cunni ex cōfricatione mentulæ. Vnde & cūnus ip̄e popta apud nōnullos antiquos dicebat᷑. Martialis in.vii. Quis ridere potest fatui popismata cunni:Cum sonat hic cui non mentula mensq; cadit? Vnde & popisma ꝓ coitu nōnunq̃ accipit᷑. ut Iuue. in satyra Credo pudiciciā:Frontemq; manumq; Præbebit uati crebrum popisma roganti idest coitum: in quo popisma ex crebritate agitationis innascitur.

P orphyris secunda cū.y.græco:ultima cum.i.latino scribitur:insula est teste Plinio li. iiii.naturalis historiæ: in laconico mari sita a maleæ ꝓmontorio qnq; milibus passuū distans ancipiti mari ꝓpter angustias. Eadē postea dicta fuit cythera tantum plurali numero:ob memorabile templum Veneri sacrum: quod in illa cōstructum fuit:ut in ea dictione uidimus.

P orphyrites eodem modo uti superior:atq; cum.t.exili scribitur:dicit᷑ affirmante Plinio in.xxxvi. naturalis histo.marmor rubeum candidis interuenientibus punctis:qui in ægypto maxime comperit᷑. Et nomen a similitudinæ porphyræ:hoc est purpuræ accæpisse creditur.

P orthmeus cum.th.aspirato:& eu.diphthongo in fine scribitur. Nam sic quoq; litteris græcis πορθμεύς dicitur:latine uero portitor uocatur. Virgilius in.iiii.georgicorum: Nec portitor orci Amplius obiectam patitur transire paludem. Sed eo græco uocabulo usus est Iuuena.in.iii. satyra cuꝫ ait:Iam sedet in ripa tetrumq; nouissimus horret Porthmea. Et is dicitur qui traducit homines ac uehit nauigio:uel ad nauim de litore:uel de naui ad litus:uel ad ulteriora fluminis:lacus:stagniue seu ripas:seu litus. Et licet sic quoq; frequentius dicatur:potest etiam accipi pro eo:qui portorium conduxit:idest qui fructus pecuniarios ex portu conduxit:& a uenientibus illos exigit. Et dicitur portorium uectigal portus uel fluminum: uel lacuum: uel stagnorum. Sane præter portorium & amatorium: ut plurimum neutra desinentia in orium locum significant:ubi aliquid fit:ut deambulatorium locus ubi deambulatur. Dormitorium ubi dormitur. Repositorium ubi quid reponitur. Tentorium ubi tendimus uela:aut siquid instar uelorum habet: Vel ipsa potius uela:siue uelamēta contra iniuriam cæli. Auditoriū locus ubi audimus præcæptorem aut oratōnem in non uera causa:aut opus nouum recitantem:Aut siquid simile est uel ipsa turba:aut ipse cœtus auditorum Tectorium uero illinimētum est:& quasi pauimētum parietis atq; incrustatio.

P orsena cum unico.n.a græcis scribitur:& penultimā corripit. Quod apud nostros Martialis cōseruauit cū ait in epigrāmatibus: Hanc spectare manum porsena non potuit. At in Virgilio circa finem libri.viii. productam comperi:atq; ob id cum duplicato.n.necessario scriptam.ait enim:Necnon tarquinium eiectū porsenna iubebat Accipere. Vbi ait Seruius unum.n.additur metri causa. Vnde & penultimæ datus accentus est:qui in prima esse debet.

P otnia cum unico.t.exili ante.n.&.i.latino in penultima scribitur. Erat arcadiæ ciuitas: ex qua Glaucus fuit q cum Veneris sacra sperneret:Potniades malis membra assumpsere quadrigæ.i.equæ:quas dicunt Glaucum ipsum a Venere continuisse:ut uelocius currerent:sed in furiam uersæ:eū cū currum ascendere uellet lacerasse dicunt. Et deducitur potnia a πότνιος:qui est uenerabilis.

Practius cũ.c.&.t.exilibus:&.i.latino ſcribiť: fuit teſte Homero ciuitas in ponto:quæ troianis auxilia miſit.

Præneſte prima cũ.æ.diphthongo poſt.r.aliæ ſine diphthongo uel aſpiratione ſcribũtur.Oppiduꝫ eſt Italiæ ſuper arretino monte poſitũ urbi ꝓpinquũ decẽ & octo milium paſſuũ:cõdiť & nomiať (ut placuit Solino) a Præneſte Latini regis filio:& Vlyxis nepote(ut uero uoluit Virgilius)a Cæculo filio Vulcani:quem iuxta ignẽ ſorores digitioꝝ fortuitu cõpererunt:illo dicente in.vii.æneidos:

Nec præneſtinæ fundator defuit urbis
Vulcano genitum pecora inter agreſtia regem:
Inuentnmq; focis:omnis quem credidit ætas

Cæculus.Nam ut ait Serui⁹:Erãt eo in loco pontifices & dii indigetes ſicut etiã romæ.Quin etiã & duo fratres q digitii appellabanť.hoꝝ ſoror dũ ad focũ ſederet: diſſiliẽs ſcintilla eius uterũ perçuſſit.Vnde dicta ẽ cõcæpiſſe:poſtea enixa puerũ iuxta tẽplũ Iouis abiæcit:quẽ uirgines aquatum euntes iuxta ignẽ inuentum ſuſtulerũt:qa a fonte haud longe erat.Vnde Vulcani dictus ẽ fili⁹:& Cæculus cognominatus:qa oculis minorib⁹fuit. Hic poſtea collecta multitudine poſtq̃ diu latrocinat⁹præneſtinã ciuitatẽ in montibus cõdidit. Et cum ad ludos populos uicinos iuitaſſet:cœpit eos hortari:ut ſecũ habitarẽt:& ꝓ gloria iactare ſe filium Vulcani.Quod cũ illi nõ crederẽt:iuocato Vulcano:ut eũ filium ſuũ cõprobaret. Itaq; corã oĩs multitudinis cœtu:flãma ẽ circũdatus.Quo facto cõmoti oẽs ſimul habitauerũt: & Vulcani filiũ crediderũt. Ob qđ dixit Virgi.Omnis quẽ credidit ætas. Sed quare dictũ fuerit præneſte non ponit. Vnde dixerunt nõnulli a multitudine arboꝝ eius nominis:quæ eo in loco frequẽter naſcunť cognominatũ.fuitq; ſitũ in loco præeminenti:dicente Virgilio:Quiq; altũ præneſte uiri.Ob quod & frigidũ:dicẽte Iuuenale in.iii.ſatyra:Quis timet aut timuit gelida præneſte ruinã.Nã declinať teſte Seruio hoc præneſte & hæc prænəſtis.& ob id dixit gelida.Virgi.etiam:Cum primã aciem præneſte ſub ipſa.Idem & Priſcianus in.vii.confirmauit.

Pragmaticus cũ.c.&.t.exilibus ſcribitur:diciť a noſtris negotiator:ſeu forenſis.Nã a πραγματεύομαί:qđ eſt negotior deriuať:Iuuenalis in ſatyra:Et ſpes & ratio:Inde cadunt partes in fœdere pragmaticorũ ideſt forenſium:q negotia clientum conducunt.

Praxiteles cũ.x.conſonãte:ſequente.i.latino:&.t.exili:atq; unico.l.ſcribiť:fuit iter marmoris ſtatuarios gloria ſummus.Sculpſitq; inter cætera Venerem cnidi:quæ nõ ſolũ ibi teſte Plinio in.xxxvi.naturalis hiſtoriæ: ſed in toto orbe terrarũ præcipua fuit.Quã ut uiderent multi nauigauerũt cnidũ.Nam duas fecerat: quas ſimul uendere optabat.Alteram uelata ſpecie:quã qdam prætulerũt optimæ:ſeuerũ id atq; pudicum arbitrantes.conditio erat cũ eodẽ precio.Reliquã cnidii emerunt imẽſa differentia famæ.Voluit etiam poſtea a cnidiis mercari rex Nicomedes totum æs ciuitatis alienũ:quod erat ingens diſſolutũ repromittens:oĩa cnidii ꝑpeti maluere.Nec imerito illo eni ſigno Praxiteles nobilitauerat cnidum.ædicula ei⁹tota aperiť: ut cõſpici poſſit undiq; effigies deæ:fauente ipſa(ut credimus)facta.Nec minor ex quacũq; ꝑte ãmirata eſt. ferũt amore captum quẽdam cũ delicuiſſet noctu ſimulachro cohæſiſſe:eiuſq; cupiditatis eẽ indicem maculam. Hæc Plinius.iuxta quæ dixit noſter Carolus arretinus:

Praxitelesq; cnidi rurſus te marmore ſignet
Pulchra uenus:quo ſit nobis ipſa cnidos.
Omnia mercurio cedere uiſa meo.

Quæ aũt illius ſigna romam portata fuerunt:ponit Plinius in præfato libro:quod q uoluerit cognoſcere:ibidem legere poterit.

Praxaſpes cũ.x.cõſonãte poſt.a.uocalẽ:& ante.a.alterã ſcribiť: fuit nobilis perſa: q teſte Herodoto li. hiſto. iii.Smerdim Cãbyſæ fratrẽ iuſſu ipſius Cãbyſæ ꝑſarum regis occidit.Deĩde poſt cũ mortẽ Cãbyſæ ad perſas rediſſet:interrogat⁹ẽ a magis illis:q regnũ occupauerãt:quẽadmodũ in dictiõe Smerdis oſtẽdimus:ut publice prædicaret Smerdim Cãbyſæ fratrẽ uiuere.Et eũ eſſe:quẽ Magus regẽ declarauerat: nec ab eo interfectũ fuiſſe.Quod ſi faceret:facturũ eũ maximũ inter ꝑſas.Et eo beneficio regẽ ſibi in ꝑpetuũ deuictuꝝ. Qui cũ facturũ ſe oĩa:quæ illi uellent:abunde pollicitus eſſet.Suadentib⁹ illis turrim aſcendit. Ex qua ꝑſis quæ magi rogauerãt denũtiaturus uidebať.Cæterũ nihil eoꝝ prædicauit.Sed poti⁹ magoꝝ fraudem aperuit.Nec eũ Smerdim q regnaret eſſe Cãbyſæ fratrẽ.Quinimo iãdiu ab eo cogente Cambyſæ fuiſſe interfectum.Sed aliũ Smerdim magũ a fratre dolo ſuppoſitũ:ꝓpterea orare perſas oẽs: ut memores beneficiorũ Cyri:& alioꝝ regũ nequaq̃ ſinerẽt Magum hoiem externũ ac aduenticiũ perſis iperitare.his dictis ex turri præcipitem ſe deiæcit:atq; ita diem obiit:ut hæc oĩa ex Herodoto in latinum interpretati ſumus.

Preſbyter cum.y.græco &.t.exili ſcribitur:dicitur latine ſenior.

Priamus cũ.i.latio ſcribiť:fuit Laomedõtis troianoꝝ regis fili⁹.Et nomẽ ipꝫ aſſerũt græci a uerbo πρίαμαι quod ẽ redimo cõtraxiſſe.Nã puer ab Hercule capt⁹cũ Heſioria ſorore ipſe ſolus pecunia redimi potuit.Et ab Ioue originem traxiſſe dicunt:qa Dardanus Iouis fuit filius ex Electra Cuius filius fuit Erichthonius. Hic filium habuit Troem:qui regionem quæ a dardano Dardania dicebatur:troiam a ſe dixit. Huius filii fuerunt Aſſaracus & Ilus:qui urbem ipſam Ilion a ſe uocauit. Hic filium habuit Laomedontem: qui pater fuit Priami.At Priamus ipſe patre ab Hercule interfecto:& auro redempt⁹: Ilion reformauit & exornauit. Habuitq; teſte Cicerone in prĩo de quæſtiõib⁹tuſculanis filios qnquaginta:quorũ decẽ & ſeptẽ iuſta uxore

sunt nati. At uero ex altero latere Assaracus Capim genuit. Ex quo Anchises: & ex illo Aeneas. Quam sane genealogiam Ouidius in.iiii.fastorum libro pulcherrime expressit cum ait:

Dardanon electra quis nescit atlantide natum?
Scilicet electræ concubuisse Iouem.
Huius erichthonius: tros est generatus ab illo.
Assaracum creat hic: assaracusq; capim.
Proximus anchises cum quo cõmune parentis
Non dedignata est nomen habere uenus:
Hinc satus æneas.

P riapus cũ.i.latino scribit᷑: & habet accẽtum in penultima: fuit uir ex lampsaco urbe hellesponti: a qua teste Seruio super secundũ georgi.ꝓpter uirilis mẽbri magnitudinẽ pulsus est: qa sæpius cũ illo delectabantur fœminæ. Hunc dixerunt græci ob fœcũditatẽ hortorum numen. Ideo dicebat ille apud Virgilium in bucolico: Custos es pauperis horti. Et in.iii.georgi.ait Virgilius: Et custos furũ atq; auiũ cũ falce saligna Hellespontiaci seruet tutella priapi. Huic erat asellus uictima: qa (ut ait Ouidius in.i.fastorum) cum dii oẽs ad festum matris deum cõuenissent: & epulis saciati essent: noctem ludis ducebãt: Lotidam uero nymphã Somnus arripuit. Cuius pudiciciæ Priapus ipe insidiabat᷑: sed rudente asello: quo Silenus uehebat᷑: excitata est & Priapus desiderio frustratus. In cuius uindictam lampsaceni asellum illi litare statuerunt.

P rymno cũ.y.græco &.m.ante.n. scribit᷑: fuit teste Hesiodo nympha Oceani & Tethyos filia.

P roblema cum unico.m.scribit᷑. Est propositio interrogationem detinens annexam cum διατί idest quare ut est apud Aristotelem.

P robatica cum.c.&.t.exilibus atque.i.latino scribitur: dici potest ouilis. Nam a πρόβατον: quod est ouis προβατική descendit. Vnde & piscina: in qua oues lauabantur: ꝓbatica dicta est.

P roceleumaticus absq; aliqua aspiratione: & cum unico.l.atq;.i.latino scribit᷑: pes est constans ex q̃ttuor breuibus: ut Tytire pascentes a flumine reice capellas. Nam in.v.pede ꝓceleumaticũ posuit ꝓ dactylo. Et dicit᷑ quasi primitus iussus: eo quod in sacris Mineruæ prius eius pedis uersus pronuntiari iubebantur. πρὸ eñ ante designat: & κελεύω iubeo.

P rocyon cũ.c.exili &.y.græco scribit᷑: stella est: quæ ante canem: q sirius dicit᷑: exoriri conspicit᷑. Nam ex pro quod est ante: & κυων canis cõpositum uocabulũ est. Vnde Cicero in.ii.de natura deorum referens uersus arateos inquit: Anticanem procyon graio q nomine fertur. & Horatius in libro carminũ tertio ait:

Iam clarus occultum andromedæ pater
Ostendit ignem: iam procyon furit:
Et stella uesani leonis
Sole dies referente siccos.

P roconessus cum.c.exili: & duplicato.s.scribitur. Ciuitas fuit in minori asia.

P rochyta cum.ch.aspirato sequẽte.y.græco: &.t.exili scribit᷑. Insula ẽ i tusco mari sinu campano sita: una ex æoliis: de qua Virgilius in.ix.æneidos: Tum sonitu ꝓchyta alta tremit. Et Ouidius in.xiiii.metamor.describens Aeneæ nauigationẽ dixit: Inarimen ꝓchytamq; legit. Vnde ait Plinius in libro naturalis historiæ: Inarimes mons fuit: qui terræmotum passus: alteram fudit insulam: quæ prochyta ab effusione dicta est. Nam προχέω effundo a nostris dicitur: & προχυτήριον fusorium.

P rocris cũ.c.exili &.i.latino scribit᷑: fuit Erithei Athenarum regis filia & Cephali uenatoris uxor: ut in ea dictione uidimus. Quam Homerus in.xi.odyssex: dixit Vlyxem apud inferos comperisse.

P rœtus cum.œ.diphthongo: &.t.exili scribit᷑: fuit Abantis argiuorum regis filiꝰ: cui successit in regno. Hic teste Homero in.xi.odysseæ: Antiam habuit uxorem: ex qua quattuor filias genuit Mæram: Euryalem: Lysippẽ: & Iphianassam: quæ cũ teste Pherecyde i forma seu pulchritudine se Iunoni prætulissent: offensa dea eis furorem talem imisit: ut uaccas se esse arbitrarent᷑: & aratra timentes siluas peterent: dicente Virgilio in Sileno: Prœtides implerunt falsis mugitibus agros. Ouidius uero inquit in.x.metamorpho. Illas ob spretam uenerem ira numinis prius in uaccas: mox in lapides cõmutatas dixit. Sed ut græci ferũt Pherecydis historiam prosequentes ꝓposuit Prœtus regni partem: & quam ex eis mallet in coniugem siquis eas in pristinum mentis statum restituisset. Cuius primi cupiditate tractus Melãpus uates ac mãtes peritissimꝰ: (ut dixit Homerus) illas suo artificio liberauit. & ut dixit Seruius helleboro. Ac deinde Iphianassaʒ uxorem sibi elegit. Ex qua teste Homero in.xv.odysseæ li. Antiphatẽ & Mantium ꝓcreauit: Antiphates Oicleum. Vitruuiꝰ uero de architectura dixit illas a Melampo conductas apud clitorium arcadiæ oppidum: ut ab ebriositate liberarentur. Nam ibi speluncam esse dixit limpidissimam aquã ꝓfluentem: quæ pota facit hauriẽtes odisse uinum. Ob quod super eius fornice græcis litteris scriptum rettulit: aquã illam non esse potabilẽ & uitibꝰ inimicam. Quod Ouidius tetigit in.xv.metamorphoseon cum ait:

Clitorio quicũq; sitim de fonte leuauit:
Vina fugit: gaudetq; abstemius undis.

P rogymnasmata secunda cum.y.græco:sequens cum.m.ante.n.ultima cum.t.exili scribitur.Et latine interpretatur præexercitamenta.Idem & proagonastica designat.

P rologus cum unico.l.scribit᷑.Et dicitur a nobis præfatio siue ꝓloquiũ.Nam rẽ in toto libro narrandá ꝓponit:licet Terentius ꝓlogis abusus sit.Et in prologis scribẽdis opera abutit᷑ . Non q argumẽtum narret: sed q maledictis ueteris poetæ respondeat.Et cũ rem de qua tractare intẽdunt ꝓposuerint: solent latini poetæ inuocare:deinde narrare.Quod modo cõtrario fit a græcis. Nam cu3 primo inuocauerint:quæ tractaturi sunt:deinde ꝓponunt:enarrantq3 deinde.Satyrici uero nec inuocant:nec breuiter quicq3 primit⁹ dicẽdum ꝓponunt.Sed ex abrupto incipientes:a repræhensione sui(qua se primũ expurgare posse putant)exordiuntur.Ac se mixtim cũ aliis repræhẽdẽtes:de qb⁹ locuturi sunt: longiori ꝓcessu ꝓponũt. Ob quod nõ minus ꝓlogo:q3 Terenti⁹ ipse fecerit:abutũtur.At uero q apud græcos ãtiquã comœdiã in morẽ nostræ satyræ conscripserũt:ut Aristophanes:Cratinus & Eupolis magis etiam q3 nostri a re ipa ꝓcessernnt.Hoc differentes ac comœdiæ retinẽtes:ꝙ nõ seipos ipsimet:sed alium inducũt ex abrupto alteru3 repræhendentẽ: ut ex Aristophane libet latine uersiculos aliquos referre:quos Leonardus arretiuus delitiæ nostræ mecũ olim ludens interpretatus ẽ.Nam in prima comœdia inducit Aristophanes Chremetẽ uirum bonũ:cæterũ inope3: q cum paupertate offenderet᷑:ad oraculũ Apollinis ꝓfect⁹ quæsiuit.Num præstaret mutare mores & aliter uiuere.Respondit Apollo:cui primũ obuius fieret de tẽplo exiens:cu3 sequeret᷑:ac domũ suam adduceret Ille aũt accæpto responso cæcũ sequebat᷑.Nam is primũ sibi obuius fuerat.Carinus aũt seru⁹ q cum Chremete uenerat:ignarus huius responsi mirabat᷑ domini factũ: & insanisse illum existimabat. Itaq3 cũ pluries eum ab illius cæci insecutione uerbis reuocare tentaret.Et nihil Chremes penitus responderet.Insaniá domini ac fortunam suam conquerens:talia loqui occæpit:

Vt permolesta res est o ζεῦ & dei
Seruum fieri decipientis domini.
Si recta sint enim illa:quæ seruus monet:
Placeat tamen domino nequaq3 sic agere:
Necessum habet seruus eisdem esse in malis.
Corporis enim fortuna non ipm sui
Sinit esse compotem.sed eum q possidet.
Et ista quidem ista nempe ego obliquo deo
Responsa:qui dat ex tripode intorquens aureo
Iustam querelam cõqueror succensens:quia
Cum augur sit & medicus(ut aiunt)optimus:
Herum tamen remisit insanum meum.
Qui nunc sequatur cæcum hoiem contra faciens
Quam oporteat facere.uidens enim solet
Dux esse cæco.at iste post cæcum uadit:
Meq3 una trahit:ac nihil respondet:dum peto.
Ego igitur nihil est:cur feram nunc etiam amplius:
Ni mihi respondeas here:cur istum sequeris:
Tibi molestus esse non desistam ego.
Non hercle me pulsabis coronatum quidem
Nequaq3.at enim dempta tibi corona prius
Quo magis doleas Nugæ eqdem non desistam
Prius q3 mihi dicas:quid est.náq3 hoc fides
Te erga mea facit:ut adeo de te petam.

Et reliqua.Vbi absq3 aliquo ꝓlogo ad rem ipam subito decurrit.Satyrici etiã nostri poetæ a repræhensiõe sua incipiũt:ut id ipm:quod in se repræhendũt:in alios ueri⁹ ꝓsequãtur.Quáobrem ueheméter aberrát:q Persiũ mundissimũ satyrũ exponere uolẽtes:dicũt illum in.i.satyra uoluisse eos repræhẽdere poetas: q cu3 indocti sint & arrogãtes:quadam uerboꝝ ineptia seipos claros ostendere conant᷑: quod a musis in parnaso deportati heliconẽ degustarũt:& diuinoꝝ poetaꝝ aías intra se susceperunt:q cũ sint picæ & corui: merito ueniunt repræhendẽdi.Sed longe ali⁹ ẽ eius poetæ sensus:seipm enim repræhendit:ꝙ repente & festin⁹ nimium poeta ꝓdiit:nec unq3 aquas heliconis depotasse meminerit:aut p somnũ qd unq3 magnũ uiderit:quibus q̃ocyssime poeta fieri potuerit:ut Hesiodo cõtigit & Ennio.Nã(ut in sua dictione uidimus)cũ Hesiodus iuxta pnasum patris oues depasceret:a musis rapt⁹:& ad heliconẽ deduct⁹:sacrisq3 aqs epot⁹:& hedra coronat⁹:repẽte poeta apparuit.Enni⁹ similiter cũ somniasset Homeri aiam i eũ itrasse:q3 primũ se poetam egregiũ máifestare ualuit:ut i dictiõe Pythagoras ostẽdim⁹.At cũ nil tale mihi cõtigerit inqt Persi⁹:S3 poti⁹ rustico sim fonte pot⁹:& musas locaq3:q̃ íhabitãt illis reliqueri:quoꝝ imagines sequaces ipsæ hederæ lábũt merito reprædẽdus uenio:si ad sacra uatũ:& illorũ certamina poema aliquod affero.Sed fame cõpulsus

& ſpe lucri:quæ duo ne dicã hoĩes:ſed muta quoq; aĩalia uerba cogunt humana confingere:coactꝰ ſum id
quoq; efficere:& ob id forſitan excuſari potero. Vt ꝑ hæc ſane & illos repræhẽdere ualeat: q cũ talia quoti
die ſe potaſſe & ſomniaſſe cõfingãt ſola ſpe lucri ĩeptiſſima quæq; poemata ad ſacra uatũ adferre nõ uerẽt
Vnde ait Perſius:Nec prolui:quod eſt ꝓpe & luo compoſitum puto:hoc eſt bibẽdo attigi:uel etiã immerſi
labra:quæ nõ tantũ hoĩum:ſed aliorum ſunt aĩalium:ut Iuue.in.iii.ſatyra:Et elixi ueruecis labra comedit.
Quin & terræ margines:unde labruſcam dictã uoluit Seruius. Fonte caballino: ꝓducto.ſ.a pegaſo allato
caballo:ut in dictione pegaſus oſtendimus:iuxta id: Vectanti ad rura caballo. Vt ſic repente:hoc eſt per euꝫ
modum:quo Heſiodus & Ennius poeta ꝓdirem.& heliconidas.i.muſas patronymicũ eſt fœmininuꝫ dedu
ctum a græco. Et pallidam pyrenẽ:quæ uallis eſt inter duos parnaſi colles muſis ſacra:ut diximꝰ in dictione
parnaſus:quæ ab effectu pallida dicta eſt:qa ſe incolentes hoc eſt poetas:ob ſpeculationes pallidos reddat:
ut infra idem dixit poeta:En pallor ſeniũq;. Et Iuue. de poetis tẽpore Mœcenatis: Tunc utile multis Pallere
& toto uinum neſcire decẽbri. Muſas ergo & eoꝝ loca illis relinquo: quorum imagines ex gypſo uel mar
more deductæ habent̃:ut Iuue. Qui facis in parua ſublimia carmina cella: Vt dignus uenias hederis & ima
gine macra. Quas & ipſi ſibimet quãdoq; apponere conſueuerant:dicente Plinio in.xxxiiii.naturalis hiſto.
Notatum eſt ab auctoribꝰ.L. Actium poetã in camenaruꝫ æde maxima forma ſtatuã ſibi poſuiſſe:cũ breuis
admodũ ipſe fuiſſet. Hederæq; ſequaces:hoc eſt poetarum ſtudia cõſequẽtes. Virgi.in.ix. Flãmiſq; ſequaci-
bus iras Lambunt:hoc eſt leniter contingũt. Cum egoipſe ego ſemipaganꝰ ſim:hoc eſt ruſticano fonte potꝰ
de quo in dictione pegaſus uidimꝰ. Affero ad ſacra uatum.i.poetarũ certamina.de quibꝰ late uidimꝰ in di-
ctione hedera. Carmen:hoc ẽ poema noſtrũ. Queãdmodũ Virgil. in Daphn. Cũ plures Mopſus ceciniſſet
uerſus inquit: Tale tuũ carmen nobis diuine poeta:& reliqua. Et ꝓſequitur cãm Perſiꝰ quare ad hoc cogit̃
ſub ſimilitudine pſitaci & picæ dicens: Quis expediuit.i.docuit expedite ꝓferre ac dearticulate. Pſitaco ſu-
um chære:quod græcum ẽ & tantũdem ac ſalue:ut in ea dictione uidimꝰ:& exponũt nõnulli ſuum.i.natu-
rale:quod falſum eſſe:cũ experiẽtia:tum ex ſenſu poetæ apparet. Sed ideo ſuũ dixit:uel qa illi conſuetũ fue
rat:& uſitatum addiſcere:ut Virgi.in Palæmone: Sua ſemper apud me Munera ſunt lauri. Vel qa ita dear-
ticulate illud effert:ut ſibi naturale uideat̃. Queãdmodum in.ii.georgicorũ ait Virgiliꝰ Quæq; ſuo uiridi
ſemper ſe gramine ueſcit. Quis docuit picas uerba noſtra conari:hoc eſt cum conatu effingere:ac deĩde ex-
primere. Ad quod ipſe Perſius reſpondet: Venter magiſter artis & ingenii largitor:ut Virgi.in primo geor
gicorum. Labor omnia uincit Improbus: & duris urgens in rebus egeſtas. Qui utiq; uenter artifex eſt ſeq
negatas uoces.ſ.a natura. Quin & idem ex eo confirmat. Quod ſi refulſerit:& manifeſta fiat Spes doloſi
nummi ideſt ob quẽ mille fraudes & doli naſcuntur. de quo late uidimus in dictione numiſma. Videbis ſcꝫ
Coruos poetas. Nam(ut ſcribit Macrobius libro ſaturnalium)Redeunti Auguſto ex actiaco bello cum in-
genti gloria quidam romæ obuiã ſe illi cum Coruo dedit:q ad imperatorẽ ait: Aue imperator inuicte:quo
delectatus Auguſtus:uiginti milibus nummis emit. Cuius exẽplo alter excitus:ſimilẽ coruum edocuit: quẽ
cũ audiſſet Auguſtus: Taliũ inquit ſalutatorum ſatis domi habeo. Refert etiã Plinius in.x.naturalis hiſtoriæ
Quod ĩperante Tiberio coruꝰ qdã aſſuefactꝰ oĩbus matutinis in foꝝ uolabat:& roſtra ubi primo Tiberiuꝫ:
deinde Germanicũ & Druſum Cæſares noĩatim:mox tranſeuntẽ romanũ populũ ſalutabat:poſtea remeãs
ad tabernã pluribꝰ officio mirus fuit. Quẽ ut poſtea ſubita iracundia mẽceps qdaꝫ examinauit: qa excremẽ
tis eiꝰ calciamẽta fœdauerat:ſumme populus honorauit. Nã primo pulſus ẽ reus:mox iterẽptꝰ:funuſq; ali-
tis memorabiliter celebratũ fuit:qppe cõſtratꝰ lectꝰ ſuper duoꝝ æthiopũ humeros precedẽte tibicine & co-
ronis oĩum generꝝ uſq; ad rogũ:q conſtructꝰ ẽ dextera uiæ appiæ ad ſecũdũ lapidẽ in cãpo ridiculi apellato
Et poetridas. Format̃ ꝑ modũ patronymici:& dicit̃ poetris huiꝰ poetridis. Pegaſeũ.i.poeticũ:metaphora a
fonte ſacrato muſis:ut uidimꝰ in dictiõe muſa. Melos canticũ ſiue carmẽ dulce: hoc ẽ ſuaue. Simili mõ & ſe
repræhenſione dignum uideri oſtendere uult Iuuenalis in initio ſui poematis:ꝙ ſemper tantũ auditor fue
rit:ꝙ talium ſane poetaruꝫ: a quibꝰ quicquid dixerant:merito habuiſſe poterat.& nihil aliud a ſommo mi
nimoque poeta(præter ea quæ audiuerat)ſcribi conſuetum ſit:& nec ipſe aliquid ſcribat:ſed ſemper audi-
at. Itaque repræhenſione dignum ſe indicat. Et licet proprie prima ſatyra prologus dici non poſſit:prolo-
gi tamen quippiam detinet:quia & in illa etiam quid in operis reſiduo dicturus ẽ:proponit cũ dixit: Quic-
quid agunt homines uotum:timor:ira:uoluptas. Gaudia:diſcurſus noſtri eſt farrago libelli. Et cauſas q̃re
potius ſatyram q̃ aliud poema & plura alia:quæ ad materiam prologi ſpectare poſſunt:ut in ſequentibus
oſtendemus. Nec inter poetas dicaciſſimos:atq; acriter mordentes a iunioribꝰ noſtris Iuuenalis ipſe loquat̃.
Neq; eam detinet libertatem:quam priſca comœdia habuit:dicente Horatio: Eupolis atq; cratinus ariſto-
phaneſq; poetæ : Atque alii quorum comœdia priſca uirorum eſt.
Siquis erat dignus deſcribi:quod malus:aut fur:
Quod mœchus foret:aut ſicarius:aut alioquin
Famoſus:multa cum libertate notabant.
Quin & oſtendit deinde quomodo illos ſecutus eſt apud noſtros Lucilius dicens:
Hnc omnis pendet lucilius hoſce ſecutus:

Mutatis tantum pedibus numerisque facetus.
Cuius sane Lucilii seueritaté & libertatem Iuue.ipse in fine primæ satyræ tetigit cum ait:
Ense uelut stricto quotiens lucilius ardens
Infremuit.rubet auditor:cui frigida mens est
Criminibus.Ob quá sane rem & maledicentiá nimiamq; libertatem fuit hoc comœdiarum genus romæ lege ꝓhibitum:ne potétiores urbis aliquádo offendi cótingeret:qbus tacita sudant præcordia culpa.Quare dicebat idem poeta:Vnde illa priorum scribendi quæcúq; aío flagrante liberet Simplicitas? cuius non audeo dicere nomen.s.libertatis:quæ adeo a suæ ætatis tyráno suppressa fuerat:ut ne illius quidé nomé proferre liceret.Ná teste Suetonio Domitianus:sub cuius imperio Iuue.florere ac scribere contigit:scripta famosa uulgoq; edita:quib⁹primores uiri ac fœminæ notabanť:aboleuit non sine auctorū ignominia.Quá ob cám testatur ípe Iuue.nolle se uiuos repræhendere:cum statim adesset accusator:qui nulla alia in re euȝ criminari curaret:q̄ꝫ ꝙ uerum dixerit.Sed(ut ait)Experiar qd concedatur in illos.Quorum flaminia tegiť cinis:atq; latina.Quæ.s.uiæ erant romæ:in qbus mortuorum cineres in sepulchris cum suis titulis plurimū locabantur.Sed(ut mihi certissimum liquet)usus fuit lepidissimus poeta præoccupatióe:qua quod tacere ꝓmittit:pulcherrimo pandit artificio.Nam(ut cætera facilius ostendamus)constat eum temporibus fuisse Domitiani principis:quem sub nomine Neronis manifestissime ille nónunq̄ꝫ acriter insecutus est:ut in satyra Crispini.Contra quem & Domitianum de luxuria & ingluuie aperte inuehiť:licet sub cognomine Neronis principem exprimat:quádo ait:Cū iam semianimé laceraret flauius orbem Vltimus & caluo seruiret roma neroni.De Domitiano locutus est:quem cóstat ex domo flauia & caluuȝ fuisse.Et(ut longos ꝓcessus omittamus)hæc paucula:quæ infert Suetonius in uita Vespasiani id cóprobét.Ait enim:Rebellione trium principum:& cæde incertū diu:& quasi uagum imperiū suscæpit:firmauitque tandem gens flauia obscura illa qdem ac sine ullis maiorum imaginib⁹:tamen reipublicæ nequaq̄ꝫ pœnitenda:licet constet Domitianū cupiditatis ac sæuitiæ merito pœnas luisse.Ex quo de Domitiano loquens Martialis li.epigrámatū.ix.inqt
Cum ianus hyemes domitianus autūnos:
Augustus annis commodabit æstates:
Manebit altum flauiæ gentis decus.
Nam teste Suetonio mésem octobris de suo nomine Domitianuȝ cognominari edixit.Fuit ergo Flaui⁹Domitianus:hoc est de gente flauia.Quin & ipse idem Caluus Nero.Nam cū ipsius Domitiani staturam idem Suetonius explicaret:& eū toto corpore decétem fuisse:ac pulchrum ostendisset subdit:Postea quoq; caluitio deformis erat.Et ut parum infra pergit:Caluitio ita offendebať:ut cótumeliam suá traheret sicui alii ioco uel iurgio obiectareť.At manifeste constat:Neroneȝ illum sextum imperatoré non fuisse de domo flauia:nec caluum extitisse:sed teste Suetonio sufflauo capillo:ita ut nec minima in eo caluities annotetur.At uero Neronem eum uocauit Iuuenalis:uel ex similitudine morum:uel per ironiam:cum Nero egregiam præstátemq; fortitudinem indicet:& ille teste Suetonio laboris fuisset impatiens:nec pedibus per urbem temere ambulasset.Nam nec Nero sextus ille imperator:sed Domitius nomine ꝓprio dictus fuit:qué Claudius Neronem uocitauit:postea q̄ꝫ eum in filium adoptauit.Itaq; teste Gellio libro.xiii.noctium atticarum Ex Claudiis(quos a sabinis oriundos accæpimus)q orat egregia atq; præstanti fortitudine Nero appellat⁹ est.Sed id sabini accæpisse a græcis uidenť:qui uincula & firmamenta membrorum dicūt.Vnde nos quoq; latine neruos appellamus.Non igitur in Neronem sextum imperatoré:sed in domitianū Iuuenalis suo tépore regnanté inuexit.Sed ut rem ipsam satyricis uelamétis occulere:& solis eruditis ꝓpalare posset:pulcherrimo artificio in fine satyre:nónulla de Nerone & illius morte subtexuit.Nam cū Montanus de rumbo sentétiam coram Domitiano dixisset:suaȝ subinfert poeta noster:Vicit digna uiro sentétia.nouerat ille Luxuriam imperii ueteré.Nec dixit íperatoris:sed imperii.Et superaddés ueterem a Domitiano ad Neronem rem transtulit.Quod & melius ꝑ id quoq; declarat:quod deinde subnectit:Noctesq; neronis Iam medias.Náq;(ut ipse Suetoni⁹refert)Nero epulas a medio die usq; ad mediam nocté ꝓtrahebat.Et in uita Domitiani circa libri finé:Cóuiuabať inquit Domitianus frequéter ac large:sed pene raptim certe nó ultra solis occasum.Ex quo cóstat non illū tūc quoq; de Domitiano:sed de Nerone fuisse locutū.Sed rursus ut Domitiani cócilium dissoluere ualeat:& de quo uoluerit intelligere suboccultе ostédat subdit:Surgiť & misso ꝓceres exire iubentur.cósilio.& reliqua:usq; dum rem magis occultare intendens:ad Neroné ípm rediisse potuit:quádo ait:Atq; utinam his poti⁹nudis tota illa dedisset Tempora sæuitiæ claras qb⁹ abstulit urbi Illustresq; aías impune & uindice nullo.Quáq̄ꝫ & id idem de Domitiano intelligi ualeat:ut ex Suetonio haberi pót.Et(ut quod ꝓmiserat)de mortuis se poti⁹ ꝑsecuturum confecisse ostendat:subnectit Neronis mortem dicens:Sed periit postq̄ꝫ cerdonibus esse timédus Cœperat:hoc é uilibus ꝑsonis:ut idé in satyra Stemmata quid faciunt:At uos troiugenæ uobis ignoscitis:& quæ Turpia cerdoni uolesos brutumq; decebant.Idem & in.iii.satyra.Quis tecū sectile porrum Sutor:& elixi ueruecis labra comedit.Accæpit enim sutoreȝ ꝓ quauis ꝑsona uili.Nam(ut ostendit Cornelius Tacitus)plæbeios quosq; ꝑsecut⁹ est:q urbis incendiū ab illo iussum affirmassent:qn & crudelibus illos afficiebat pœnis:qbus cū sic timendus esse cœperit captata:

opportunitate

opportunitate nobiles in eu3 iurauerunt. Namq; cum a plæbeis ob ludos & ioculationes prius plurimum amaret̃: timebant nobiles in eum aliqd attentare. Sed in Domitianũ pseuerauit plæbis amor & desiderium etiã post illi⁹ peractam mortẽ dicente Suetonio circa operis sui finẽ: Occisum domitianũ populus indifferẽter & miles grauissime tulit: statimq; diuũ appellare conatus ẽ: parat⁹ & ulcisci duces. Quãobrem de Domitiano intelligere non potuit Iuue. Et hæc hactenus de Domitiano. Sed qd iam dicemus de Crispino. Et certe eodem tpe cũ Iuuenale fuit & Martiale: in quẽ tamen ille nominãter & ꝓbrose inuehere non formidauit q̃q̃ & potentissimus cẽt in aula Domitiani. Quid eni mordaci⁹ de illo dicere potuit: q̃ ꝙ mõstrũ nulla uirtute redẽptum A uitiis: æger solaq; libidine fortis. Nemo malus fœlix minime corruptor & idem Incæstus: cum quo nuper uittata iacebat: Sanguine adhuc uiuo terrã subitura sacerdos. & reliqua. Ad quem tamen Martialis (qa ex primoribus erat) benignissime scribit dicens in li. epigrãmatum.

Sic placidum uideas semper crispine tonantem.
Nec te roma minus: q̃ tua memphis amet.
Carmina parrhasia si nostra legentur in aula:
Nãq; solent sacra cæsaris aure frui:
Dicere de nobis: ut lector candidus aude:
Temporibus præstat: non nihil iste tuis.
Nec marso nimium minor est doctoq; catullo:
Hoc satis est. ipsi cætera mando deo.

De illo uero in prima satyra Iuuenalis dicere nõ curauit: Cum ps niliacæ plæbis cũ uerna canopi Crispinus de quo nos late in dictione creta ꝓ terra diximus. Qui & si de illo uera forsitan dixerit Iuue. cõtra leges tamen principis ægerat: q (ut uidimus) hæc de primoribus uiris ac fœminis dici ꝓhibuerat. Vnde secreto illu3 has satyras scripsisse coniector: nec nisi amicis qbusdam eo tpe ostendisse: ut Quintiliano: Martiali: Vmbritio: & aliis nõnullis: in qbus se posse cõfidere iudicabat. Ob quam sane cãm cum de poetis satyricis Quintilianus ipe in. vii. de institutione oratoria loqueret̃: nomen Iuuenalis poetæ suppressit: de quo tamen itelligens inquit: Sunt clari hodie: & q olim nominabunt̃. Ostendisse etiã satyras Martiali: id epigrãma idicare uidetur: quod ad Iuuenalem ille idem Martialis li. xii. scripsit: ubi de primorum factis & dictis curiosu3 eũ fuisse ostendit: quod sane tale est.

Cum tu forsitan inquietus erras
Clamosa iuuenalis in subura:
Aut collem dominæ teris dianæ
Dum per limina te potentiorum
Subdatrix toga uentilat: uagumq;
Maior cælius & minor fatigant.
Me multos repetitas post decembres
Accæpit mea: rusticumq; fecit:
Auro bilbilis & superba ferro. Et reliqua. Quæ in eodẽ epigrãmate idem auctor prosequitur. Et i libro septimo: ad eundem Iuuenalem alio in epigrammate: quod tale est dixit:
De nostro facunde tibi iuuenalis agello
Saturnalicias mittimus ecce nuces:

De Vmbritio uero: ꝙ satyras uiderit dubiũ nõ uidet̃. Immo & in nõnullis coadiutorẽ eum habuisse Iuuenalis ipse ostendit in fine tertiæ satyræ. Vbi post ea ipsa quæ in tota satyra Vmbritius locutus est: hæc quoq; ad Iuuenalem iam ab eo discedens subdit:

Ergo uale nostri memor. & quotiens te
Roma tuo refici properantem reddet aquino:
Me quoq; ad eluinam cererem: uestramq; dianam:
Conuelle a cumis. satyrarum ego (ni pudet illas)
Adiutor gelidos ueniã caligatus in agros. Nec his solũ: sed & aliis qbusdam satyras suas ostendisse uerisimile est: e qbus nõnullos fallaces: atq; ꝓditores illum habuisse dicunt: q ut a Paride Pantomimo potentissimo in aula Domitiani (in quẽ Iuue. inuexerat) gratiam captare possent: eos uersus illi ostẽdere non sunt ueriti. Quos in satyra: quæ incipit Et spes & ratio: huiusmodi inscripsit:

Curritur ad uocem iocundam & carmen amicæ.
Thebaidos lætam qum fecit statius urbem.
Promisitq; diem. tanta dulcedine captos
Afficit ille animos: tantaq; libidine uulgi
Auditur. sed cum frægit subsellia uersu:
Esurit intactam paridi: ni uendat agauem.
Ille & militiæ multis largitur honorem.

Semestri uatum digitos circūligat auro.
Quod non dant ꝓceres:dabit istrio.tu camerinos.
Et bareas:tu nobilium magna atria curas.
Præfectos pelopea facit philomena tribunos.
Haud tamen inuideas uati:quem pulpita pascunt.

Quos uersus cum legisset Paris dolore intrinsecus concæpto:curauit Iuuenalem sub nomine dignitatis ab urbe depellere. Et nihil de satyra se legisse ostendens:præfecturā illi militū in ægyptū a Domitiano dari curauit. Qua saine adepta:& corruptā militarem oēm disciplinā conspiciēs:se cōtinere non ualuit:quin in castrenses ante discessum e roma (ut nōnulli ferūt) ꝑuam satyrā inscriberet quæ incipit:Quis numerare queat fœlicis premia galle Militiæ. In ægyptum deinde ꝑgens:aliam de suꝑstitionibus ægyptiorū ibidē scripsisse constat:quæ incipit: Quis nescit uolusi bithynice. Sed statim artificio Paridis a dignitate deiectꝰ:rem ipsaꝫ dinoscens:ac decæptum se uidens:molestiis deuictus interiit. Post quem paucis admodum diebus Paridem romæ decesisse dicunt:Cui epitaphium hoc Martialis inscripsit.

Quisqs flamineam teris uiator:
Noli nobile præterire marmor:
Verbis delitiæ:salesq; nili:
Ars & gratia:risus & uoluptas:
Romani decus ac honor theatri:
Atq; omnes ueneres cupidinesq;:
Hoc sunt cōdita quo paris sepulchro.

Quis ergo non uideat Iuuenalem homines suo tempore uiuentes ex industria inuasisse?& nec potētioribus pepercisse. Quin & ex minoribus siqs diligēter inspicere uelit:neminem insequi aut aliū quēuis mō aliquo nominare:in quē & Martialis ipe nō scripserit:uel de illo uel aliquo in loco meminerit. Nā summouet Iuuenalis ad scribēdum satyram:Quod meuia tuscū Figat aprum:nuda teneat uenabula māma.ad quam Martialis li.iiii.Dum nō uis leporē:dū nō uis carpere mullos:Et plusq; patri meuia parcis apro. Et reliqua. Non pōt etiā tam patiens eē Iuuenalis nō tam ferreus:ut ab scribēdo satyram teneat se:Causidici noua cū ueniat lectica mathonis Plena ipo:hoc est uel nouiter facta:qa ex turpi seruitio iam tū ad causidicandū se contulerat:uel admirabilis & egregia.ut Virgilius ī bucolico: Pollio & ipe facit noua carmina.i.eximia & admiranda. Ad quē & Martialis in.x.epigrāmatum li.sic inqt:Oīa uis belle matho dicere dic aliquādo Et bene:dic neutrū:dic aliquādo male. Et li.xi.ad eundem ait: Parua rogas magnos:sed nō dant hæc quoq; magni:Vt pudeat leuius tu matho magna roga. Quid ꝙ nomē delatoris seu accusatoris cuiusdam magni amici ipe Iuuenalis subticet:& illū ex nominibꝰ eorum quos etiā accusauit cognoscēdum ostendit hominibꝰ eius tpis. Et ut qdam ferunt fuit Heliodorus Domitiani libertus:q cum cito rapturus eēt qcquid supererat de nobilitate iam ab aliis uorata libertis timebat a Massa:& munere palpabatur a Caro similiter uiro nobili: ad quem iam ꝓscriptū Martialis scribēs ait:Care parectonias latias non rite ꝑ urbes Nobilis:& centū dux memorande uiris. Et reliqua plura:quibꝰ ostendit eū iam exulem esse: & bona ꝑdidisse. Nam ait Plinius circa finē libri.xxxv.Iam non ē enumerare libertos ex sanguine qritū: & ꝓscriptionum licētia iam ditatos:ut late uidimus in dictiōe creta. Quid ꝙ a nōnullis ob timorē uxor illi sum mittebat. Et ne uero nomē oppressorū ignominiam Iuue.exprimat:fictis nominibꝰ ioculatorū quorūdam seu derisorū id triumphis rem illā ipe pādit cū ait:Et a trepido timele summissa latino. Sed de uero Latino & uera Timele ait Martialis ad Domitianū in quodam epigrāmate:Consueuere iocos uestri quoq; ferre triumphi Materiam dictis nec pudet eē ducē:Quam timelem spectas derisorēq; latinū:Illa fronte precor carmina nostra legas. Quin & eadem figura usus ē in satyra Stēmata qd faciunt: qum dixit: Morteꝫ sic quisq; exhorruit:qs ita mortem ut sit uxoris zelotypus:& sic similis stupido latino.hoc ē uiro ita mortē timenti ut uxorem quā summe amare contigerat:ꝓ euadenda morte Heliodoro:aut cuius alii summittere nō curaret q̄si dicat potiꝰ mortem eligere debes:q̄ rem adeo turpē ꝑpetrare. Sed nec id quoq; sibi ꝓfuit. Nec ꝓfuit Posthumū uirū alium pessimū totiens sub cista locare: ut eo inscio uxorem Timele audire uideret. Quin tandem ab illo uel quouis alio ob suas diuitias accusatus & ꝓscriptꝰ fuerit:dicēte eodeꝫ Iuuenale ad Posthumū in satyra Credo pudiciciam:Quem totiēs texit perituri cista latini.hoc ē qa nec illi sua cista ꝓfuit. At ad Posthumū ait Martialis in principio epigrāmatum.iii.Occurris quocūq; loco mihi posthume clamas Protinꝰ & prima ē uox tua:dic qd agis?Hoc si me decies una cōueneris hora Dicis habes puto nil posthu tunc quid agas. Verū & ipa eadem qua diximus figura:iterum Iuue.in eadem prima satyra usus ē:qū de Galla loquit. Nā cum se prius submoueri dixerit:ab his q testamenta merent noctibꝰ:& ab his quos in cæluꝫ euehit optima summi Nūc uia ꝓcessus uetulæ uesica beatæ.i.illius aulicæ Neronis libertæ de qua uidimus in dictiōe paticus:quæ ob id quoq; initia dedit Othoni ꝓgredi ad imperiū:ut ibidē late declarauimus. Ira deinde excādescit in quēdam pupilli spoliatorem:cuiꝰ nomen & ꝓpriam historiaꝫ ob deperdita antiqua uolumina nōdum cōperire ualui. Et frui illum iratis diis ꝑ comparationē Marii ostendit:eo ꝙ sola infamia notatꝰ fuerat & sic dānatus inani iudicio:Quid eni saluis infamia nūmis? Nāq; ueluti Marius tpe Syllæ deductus anteq;

ab Hiemfale numidarum rege(ut tetigimus in dictione minturnæ)auxilia in patriam colligere poffet: uo/
luptatibus frena laxauit.& ab octaua diei hora:cõtra romanã confuetudinẽ:iuxta numidarum ritum,ꝓ libi
to bibebat & epulabatᷣ:atq; ita quoq; iratis diis fruebatᷣ:ut apud Senecam in Hercule furente: q a Iunone
coact⁹ad domitãda ꝑ orbem monftra:ex quibus femper gloriã reportabat:ut illa inquit:Itaq; noftra fruitᷣ.
In laudes fuas mea uertit odia:dũ nimis fæua impero.Sic fpoliator ille ac ꝓftrator pupilli notatus faluis in/
famia nũmis diis iratis ob eam notam fruebatᷣ:qa pecuniis faluis in uoluptates ꝓ libito laxabatᷣ: & ꝑ urbem
gradiens feruorum gregib⁹populũ comprimebat.Et alia cũ narrauerit:quæ in diuerfis dictionib⁹ explica
uimus ad illum deinde conuertitᷣ:q denfiffima lectica:uel ex lignoruз ftrue & compagine: uel feruorũ mul
titudine uxorem pregnãtem:uel lãguidam circũducebat:ac quadrantes centũ ꝓ illius impenfis mẽdicatim
poftulabat.Eft enim quadrans quarta pars affis ideft romanæ libræ:ut uidebimus in dictione talentũ. Et ad
illum fimiliter q oftendens uacuam & claufam ꝓ coniuge fellaз:Galla mea ẽ inquit.Et fic priori figura uti/
tur:ut nomine uilis mulieris illos quofcũq; repræhendere poffit:q fimilia cũ uxoribus ꝑpetrabant. De Gal
la uero & Martialis ipẽ meminit in.ix.epigrãmatum li.cũ ait:Funera poft feptem nupfit tibi galla uirorum
Picentine fequi uult puto galla uiros. Et in eodem li.de eadem: Auriolis futui cum poffit galla duobus:Et
plufq̃; futui:fi totidem addideris.Aureolos a te cur accipit æfchyle denos?Et reliqua:quæ ꝓfequitᷣ. Sed ne
nimium digrediar: libet ad hui⁹ primæ fatyræ introductionem redire. Cui⁹ fenfus præ cæteris difficillim⁹
effe uidetᷣ:& mẽtem lepidiffimi poetæ indicare curabo:ac nonnulla illius uariis in locis obfcuriffima cõtin
gam:quæ in aliis horũ cõmentariorũ libris non tetigimus:quæ ꝓ poffe explanare curabo. Incedit igitᷣ hac
uia in ipa prima fatyra Iuue.primo fe aliqd debere fcribere oftendit:& cum hucufq; nil fcripferit: dignum
effe repræhenfiõe.Qui tãetfi uere fit difciplinæ ignorãs:neceffum tamẽ eft ea optime nouiffe:quæ a maxĩo
minimoq; poeta ferũtur:cũ ea quoq; & femper audiuerit:& nec aliis aliud fcribere tẽtauerit:q̃re repræhen
dendus uenit:quod femper auditor fuerit:& nunq̃; fcriptor.Quãobrem iam aliqd fcribere intendẽs: oftẽ/
dit fecũdo fe ex multis concitũ malle fatyrã q̃; aliud poema defcribere:& illo decurrere campo: ꝑ quẽ ma/
gnus equos aruncæ flexit alũnus.i.Lucilius:q fuit ex arunca:& primus apud latinos fatyrã fcripfit.Et cũ cõ
citantia rettulit:ꝓbat tertio ea magis uenufina digna lucerna:hoc eft ftudiis & laboribus ac uigiliis Hora/
tii:q̃; alia poemata:quæ ab aliis paffim fcribuntᷣ:& maxime cum fuæ uxoris marit⁹fit leno:& folus accipiat
mœchi bona:nec fit accipiendi ius ullum uxori:& alia quæ elegantiffime ꝓfequitᷣ adeo turpia.Quod fi na/
tura negat:facit indignatio uerfum.Quarto oftendit quænam effe debeat aut poffit fatyræ fuæ materia.
Quinto materiã ipam fatyræ copiofiorem fuo tpe effe oftendit:q̃; retroacto fuerit tpe.Quod cũ multis ex/
emplis monftrauerit:oftendit fubfequẽter nil futurũ effe.Quod noftris moribus addat Pofteritas:& quod
omne uitium ad fummũ uenit:nec amplius afcendere ualeat:& quod eadeз facient cupientq; minores. Se/
xto modũ oftendit quem in fua fatyra confcribenda obferuare poterit etiã fi aliquis dicat: Hic forfitan un
de ingeniũ par materiæ ẽ.Sed hoc ueluti diffolutum reliquit:qa facit indignatio uerfum Qualẽcũq; poteft
Et fiquis iterum dicat:Vnde illa priorum poetarum fatyricorũ fcribendi quodcũq; animo flagrãte liberet
Simplicitas?Refpondet idem illam non effe:fed dimiffurum fe uiuentes & potẽtes:ac experiri uelle:Quid
concedatᷣ in illos:Quorum flaminea tegitᷣ cinis atq; latina.Et præoccupatione ufus in uiuentes ac urbis pri
mores inuehit:ut oftendimus. Dicit ergo interrogatiue primũ contra feipm inuehẽs: Semper ego auditor
tantum.hoc ẽ ne ego unq̃; ceffabo audire?Nunq̃; ne reponã.hoc eft nunq̃; ne aliqd fcribam?uel ea quæ au/
diui uel alia?Vexatus totiens rauci rhefeide codri.Sane in uerbo repono uim græcaз obferuauit: ut Home
rus:ἐπιγόυνασι θῆκα ideft pofui:hoc eft fcripfi.Nam fic quoq; apud poetas græcos id uerbuз fignificat.
Quod & noftri poetæ fimiliter obferuauere.Perfius ĩ prima fatyra:Ecce modo heroas fenfus afferre uide/
mus:Nugari folitos græce nec ponere lucum Artifices.i.fcribere Simili modo repono. ut Martialis ad Iu/
uenalem libro.xii.epigrãmatum:Et totum mihi nũc repono qcquid tardos euigilaueram ꝑ ãnos.Repono
dixit ꝓ fcribo.Horatius in poetria:Aut famam fequere:aut fibi cõuenientia finge Scriptor honoratũ fi for
te reponis achillem.i.fcribis. Nec id folum defignare depræhendimus. ut Virgilius in li.georgicorum.iii.
Non illis epulæ nocuere repoftæ.i.delicatæ feu feruatæ:ut exponit Seruius.Et primo æneidos: Manet alta
mente repoftum.i.infixum & collocatum iudicium Paridis.Et in.iiii.Stratifq; reponũt.i.collocant.Et ĩ eo/
dem libro:Arifq; reponimus ignem.i.iterum ponimus.At uero impono idem eft quod decipio: ut quis fe
deo putet poffe imponere.i.deum decipere.Et fubdit poftea nofter:Totiens uexatus.i.totiens audiẽdo re/
percuffus.de quo uerbo Gellius & Macrobius plura dixere.Thefeide.i.fabula de Thefeo recitata: quaз in
dictione Thefeus explicabimus.Rauci codri.i.poetæ illius:qui ob affiduam recitationẽ raucus effect⁹erat.
Ouidius circa finem libri quarti metamorphofeon:Raucaq; garrulitas ftudiũq; immane loquẽdi. Erat aũt
Codrus poeta pauperculus:quem pulpita pafcebant.Iuue.in.iii.fatyra.

Lectus erat codro procula minor urceoli fex
Ornamentum abaci.necnon & paruulus infra
Cantarus:& recubans fub eodem marmore chiron:
Iamq; uetus græcos feruabat cifta libellos.

Et diuina opici rodebant carmina mures.
Et Martialis libro epigrāmatum quarto:
Plus credat nemo q̄ꝫ tota codrus in urbe
Cum ſit tam pauper: quomodo cæcus habet.
Et ſubſeqtur Iuuenalis dicens:

Impune ergo mihi recitauerit ille togatas. hoc ē ſine aliquo effectu recitauerit mihi ille togatas? ut nec aliqd hauſiſſe uidear: cū non ſimiliter ego aliqd ſcribā. Nam impune quoqꝫ commune eſt uocabulū: nec tantum ad hoc quod eſt ſine pœna: quātum ad omnem effectum referri conſueuerat: ut eſt illud Apulegii: Impune capitoliū aſcendi cum nemo eſſet: q ſententiam diceret. Et eſt togata comœdiæ genus: qua ſolum romanorum uilia & communia narrabant. In quib⁹ teſte Quintiliano Affrani⁹ excelluit: q (ut ait) utinam non inquinaſſet argumenta puerorū fœdis amorib⁹ mores ſuos faſſus. Nec hoc loco ait Iuuenalis mihi: ut ex cōmemoratione perſonæ propriæ rem faciat gratiorem: quæ plurib⁹ competere poterat. ut Virgili⁹ libro georgicorum primo: Non illa quiſq̄ꝫ me nocte per altum Ire aut a terra moneat conuellere funem. Sed ad ſeipm ſpecialiter tale quid refert poeta: ut oſtendimus. Et ſubdit Hic elegos. de quib⁹ uidimus in dictione elegia. Impune diem conſumpſerit ingens Telephus. hoc eſt ſine aliquo effectu: ut ſcilicet ego nihil didicerim & propter hoc nihil ſcribere debeam. Ille alius recitauerit mihi grande poema de Telepho: in cui⁹ recitatione diem conſumpſerit. de quo in dictiōe Telephus oſtendem⁹. Quid qnod nec minus ingentia recitant de Oreſte poemata: & nihil ego ſcribere audeam. Et tamen reſtent de illo plura cū Script⁹ & in tergo nec dū finitus oreſtes. Nam ut uidimus in dictione Oreſtes: præbebat ille materiam omnib⁹ ſcribere aliquid uolentibus. Ideo ait Virgili⁹ in. iiii. æneidos: Aut Agamemnoni⁹ ſcænis agitatus oreſtes. Et dixit tergo: hoc eſt exteriori parte membranæ. Nam conſueuerūt ut plurimum antiqui poemata aut orationes: quas aliis recitare uolebant: in rotulis deferre. ut idem Iuuenalis: Duo cæſaris anticatones. & hoc qa facile & ſine temporis interruptōe illos explicabant & replicabant. Vnde & uolumina dicta puto. Tergū autem erat pars exterior ipſi⁹ membranæ: ut Virgili⁹ in. iii. georgicorū: Vndaqꝫ iam tergo ferratos ſuſtinet orbes. In qua & Oreſtes etiam ſcriptus erat: cum ab interiori capi non potuiſſet. Sed in ipa exteriori etiam deſcriptus nondum finitus erat. Accipit & nōnunq̄ꝫ tergum pro toto animalis corio: ut Virgili⁹ in primo æneidos: Taurino q̄tum poſſet circūdare tergo. Et in primo georgicorū pro ultima rei alicui⁹ parte idem poeta expreſſit cum dixit: Stiuaqꝫ quæ currus a tergo torqueat imos. Cum ergo tanta audiuerim: & tanto tempore: ꝙ ueriſimile ſit me ea optime accæpiſſe & noſſe: ita ut nulli magis ſit ſua nota domus: q̄ꝫ hæc ipa mihi. & nihil ego ſcribo: uenio merito repræhendendus. ideo ait: Nota magis nulli domus eſt ſua q̄ꝫ mihi lucus Martis. & reliqua.

Sane hūc locum omnes quos legi ineptiſſime exponūt: dicentes ipſum Iuuenalem profiteri ſe utranqꝫ philoſophiam naturalem ſcilicet & moralem: tartariqꝫ & occultarum rerum noticiam dilucide adeptuꝫ fuiſſe Cum Vulcani antrum & uentorum qualitates ac pœnarū apud tartareos differentias ſe ſcire proponat. Et ſic quod ille ad fabulas: hi ad altam perſcrutationem & ſapientiam referunt. Quod utiqꝫ ineptiſſimum eſt: & contra intentionem ei⁹: ac ſatyricum morem: manifeſtiſſime comprobat. Neqꝫ eniꝫ poetas quoſdā alios de ineptia & arrogantia occulte damnās: in hæc eadem uitia ipe incidiſſet. Nec ſe ſane ſapientem: ſed poti⁹ ignorantem declarare intendit cum dicat: Si natura negat: facit indignatio uerſum. Qualemcūqꝫ poteſt. Similiter Perſi⁹: Nec fonte labra prolui caballino. Nec in bicipiti ſomniaſſe parnaſo Memini me: ut ſic repente poeta & doctus & indoct⁹ ſcribat: & ea ſolum quæ iam iā mihi ita innoteſcunt: ut nulli alii nota ſit magis domus ſua. Cur & non ego etiam (tametſi indoctus ſim) aliquid: quāuis periturum ſcribā? magis q̄ꝫ ſemper audire debeam? Quod uero illa quæ quotidie poetæ illi proclamant ſibi nota eſſe debeant: hac cōprobat ratione: quæ omnem abiicit arrogantiam Platani Frontonis: hoc eſt quæ in domib⁹ ſunt Frontonis. nec non & eiuſdem domus columnæ crebra recitatione confractæ: eius nomini omnia referunt & reclamāt: qn & marmorea ſedilia mea aſſidua ſeſſione conuulſa: id idem retūdunt. Ac ipa eadem: quæ illi dicunt ſe ſcire deſignant. Cur & non ego q ſemper auditor fui: iſta etiam optime pernoſcere debeam? Rurſus & quod iter poetas indoctos: & non inter doctos: cōnumerari habeat: duabus rationib⁹ explicat. Prima qa manum ferulæ ſubduximus: hoc eſt ueræ diſciplinæ ſubtraxit. Nam ſic poetæ frequenter pro diſciplina ferulam aſſumpſere ut oſtendimus. Secūda eſt cauſa quia conſilium ipe dedit Syllæ: priuatus ut altum dormiret. De quo Cæſar teſte Suetonio neſciuiſſe illum litteras dixit: qa dictaturam depoſuit. Sed qa id multo fortius de illo intelligi debuit: qui ei ignauum hoc conſilium præſtitit: ut aliquid prouerbium ferre uidebat. quare ſi Iuuenalis eiuſmodi illi conſilium dedit: longe magis & inter indoctos uidebatur cōnumerandus: q̄ꝫ ipſe Sylla indoct⁹ dici debuit. Cū ergo ea ſolū quæ optie cognoſcere potuit: a ſummo minimoqꝫ poeta ſcribant: ſtultū uidet ob id ſe ab ſcribēdo cōtinere: quia perituꝶ quod ſcriberet eſſet op⁹: cū nullū eo tpe ſcriberet opus quod nō utiqꝫ periturū eēt. Ait ergo ſic poeta lepidiſſim⁹: Nota magis nulli dom⁹ eſt ſua: q̄ꝫ mihi luc⁹ Martis: hoc eſt Marti romæ conſecratus. qa teſte Iuſtino in ultimo ſuorum epitomatum libro in illo Rhea numitoris filia duos pueros (incertum ſtupro an Marte concæptos) enixa eſt. Cū ergo luc⁹ ipe quotidie a poetis agitaretur: & illorum ipe poeta noſter ſemper auditor fuerit: conſequens erat (ut probabit) id quoqꝫ pfecte

ſibi innoteſcere.Quin & Aeoliis uicinum rupibus antrum Vulcani:ſcilicet & ei notum.Nam ab ætna mon
te per ſubterraneos ſpecus uſque in hieram inſulam antrum eſſe perhibetur: quod Vulcano ſacrum dicit᷑.
Virgilius in.viii.æneidos:
Inſula ſicanium iuxta latus.æoliamq;
Erigitur liparem:fumantibus ardua ſaxis:
Quam ſubter ſpecus:& cyclopum exeſa caminis
Antra ætnea tonant:ualidiſq; incudibus ictus.
Ideo ait antrum illud uicinum rupibus æoliis:quia eſt ab ætna in hieram inſulam iuxta latus ſicanium & iu⸗
xta liparem atq; ſtrongylem:ubi regnum fuit Aeoli:ut late uidimus in dictione æolia: & in aliis dictionibꝰ.
Nulli ergo eſt ita nota domus ſua:ut mihi antrum Vulcani:hoc eſt omnes fabulæ:quæ de antro Vulcani ab
hiſce poetis recitantur.Quicquid agunt uenti:hoc eſt uel ab Aeolo compreſſi:uel ad aliquid exequendum
iuſſi.ut hi:ſcilicet poetæ fabulantur:mihi cognitum eſt: Quas torqueat umbras æacus: qui Iouis fuit filius
ex Aegina. & apud inferos cum Rhadamanto & Minoe conſtitutus iudex dicitur:ut in ſua dictione uidimꝰ
Vnde alius furtiue deuehat aurum Pelliculæ:hoc eſt omnes Iaſonis fabulæ: quæ illum pelliculam auream
ex colchide deduxiſſe loquūtur mihi probe innoteſcunt. Quin & quantas iaculetur monychus ornos: ut i
ea dictione uidimus.Sed ꝙ hæc omnia ipẽ ſcire deſciderat:per rationem a minori ſumptam comprobat.
Nam ſic hæc ipſa Frontonis Platani conuulſaq; marmora clamãt ſemper:& proloquūtur.Et aſſiduo ruptæ
lectore columnæ:ut Virgilius in quarto georgicorum:Et cantu querulæ rumpunt arbuſta cicadæ. Quid
ego obtuſior ne ſum marmoribus?Et platanis?quaſi dicat:& ſi talia hæc ipſa ſciunt:multo magis & ego ra⸗
tionis capax:& ſimili modo ſemper auditor eadem ſcire debeo.Nec intelligere uoluit Iuuenalis:ut omnes
exponere cõſueuerũt: Frontonem illum eundem fuiſſe poetam: qui in propria & tam egregia domo eiuſ⸗
modi poemata recitaſſet:cum in ſequentibus oſtẽdat ſui temporis poetas pauperrimos eſſe:nec ſimiles ha⸗
bere domos:in quibus ſunt porticus columnæ & platani.Sed(ut idem oſtendit in ſatyra quæ icipit Et ſpes
& ratio)Romani diuites cum iam nihil prorſus poetis conferrent:ædes tamen commodare ſolebant: ut in
illis ſaltem recitare poemata poſſent:ut in ea ſatyra ad Teleſinum pauperem & egregium poetam inquit:
Didicit iam diues auarus:
Tantum admirari tantum laudare diſertos:
Vt pueri iunonis auem.& ſubdit:At ſi dulcedine famæ
Succenſus recites:maculonus commodatꝰ ædes:Ac longe ferrata domus ſeruire iubet᷑.In qua ſollicitas imi⸗
tatur ianua portas.Et reliqua:quæ proſequitur.Vnde ſimili modo nobilis hic Fronto poetis egregias do⸗
mos pro poematum recitatione præſtabat.Ad quem Martialis in epigrãmatibꝰ ſcribit dicens:Vota tui bre
uiter ſi uis cognoſcere marci:Clarum militiæ fronto togæq; decus.Cum ergo nõ alia poemata a docto uel
ĩdocto poeta ſcribantur:q̃ꝫ quæ rettulimus:& in his omnes diuerſentur.Nam(ut inquit)Expectes eadem
a ſummo minimoq; poeta:quid amplius reſtat?niſi ꝙ & ego aliquid ſcribere debeam? q̃ꝫq̃ꝫ indoctus ſim &
ignorans.Quod ex hoc comprobat dicens:Et nos ergo manuꝫ ferulæ ſubduximus:hoc eſt quonam pacto
doctus eſſe ualeo:qui manum a ferula:hoc eſt diſciplina ſubtraxi.& potiꝰ præfatas nugas & fabulas audire
uolumus:q̃ꝫ ſub ferula perſiſtere.Nam tranſlationem duxit ab eo:qui cum manum ferulæ præbet: ſe diſci⸗
plinæ ſubiectum oſtendit.Eſt enim ferula flagelli genus quo puerorum manus uapulare conſueuerũt.Ho⸗
ratius in ſermonibus:Nam ut ferula cædas meritum maiora ſubire.Sed hic pro diſciplina accæpit: ut ſimi⸗
liter obſeruauit:ac intellexit noſter Carolus arretinus cum ait ad Cyriacũ:Ignorant docti cauſas:querũtq;
frequenter:Vnde tibi eloquium copia tanta tibi eſt?
Nec certe immerito:cum nil didiciſſe magiſtro.
Dicas & ferulæ ſurripuiſſe manum.Probat & alia ratione Iuuenalis ſe inter indoctos connumerãdum eſſe
cum ait. Et nos conſilium dedimus ſyllæ priuatus ut altum Dormiret:hoc eſt ut abſq; grauibus dictaturæ
curis quieſceret. Virgilius in.iii.georgicorum: Nec ſomnos abrumpit cura quietos.At quia ob hoc quod
dictaturæ renuntiauit:dictus fuit neſciſſe litteras:multo magis ego qui id quoq; illi conſilium dedi neſcire
litteras dici mereor.Et hæc dicta quidem ſufficiant pro explanatione difficillimi loci: & introductõe ad pri
mam ſatyraꝫ nobilis poetæ Iuuenalis. Cætera uero quæ difficilia uidentur diuerſis in dictionibus horũ cõ⸗
mentariorum pro noſtra facultate explanare conabimur. Nec id ſane formido quod nõnulli uaticinari ui⸗
dentur futuros quoſdam:qui commentariola quædam ex his noſtris commentariis diuerſos in poetas ſine
honore noſtro traducere:ac quæ noſtra ſunt ſibi arrogare non uerebuntur. Ego eni quoſq; ſimiles parui⸗
pendo.ſuo enim illi mendacio & furto detecti erubeſcent:modo amicis pro mea uirili ſatiſfaciam. hæc ha⸗
ctenus.Verum & nonnulla in hac ſatyra reſtant: ac in aliis quibuſdam deinceps ſatyris: quæ ex amiſſorum
librorum defectu nunq̃ꝫ plene intelligere ualui:ut quis ille fuerit de quo ſupra meminimus: qui pupillum
expoliauit:& proſtituit.Quis ille qui bona dedit præſepibus:& caret omni maiorum cenſu:dum peruolat
axe citato flamineam. Ac ille qui ſe lautum ac beatum exiguis tabulis:& gemma fecerat uda:licet quidam

ſtriſſe Mathonem putent:quod mihi non conſtat. Quis etiam ille qui dedit tribus patruis aconita. Et licet hæc nonnullis ſorſitan parua eſſe uideantur:nobis tamen ſic iucunditatem & lepiditatem (ut decet) poetæ captare cupimus:neceſſaria prorſus apparent. Sed quod non ualemus:prætermittere libet. Et ad aliqua in ſecũda ſatyra tranſeamus:quæ obſcure a poeta tractari uident̃. Mittamuſq; iã ſocraticos cinædos: quos in dictõne cinædus explicauimus. Quin & illos quibus podice leui Cædunt̃ tumidæ medico ridẽte mariſcæ ideſt tumores illi difficiles:qui ex confricatiõe podicis puerorũ oriri dicunt̃: & a medico ſcilicet ridente ob id q̃uia turpem cauſam recognouit incidũtur in podice leui:ideſt ſine pilis:ut ætatem monſtret: Virgilius in Sileno de filia Prœti:

Quamuis collo tumuiſſet aratrum:
Et ſæpe in leui quæſiſſet cornua fronte:ideſt abſq; pilis.

Martialis in ultimo epigrammatum:

Sit nobis ætate pũer non pumice leuis:
Propter quem placeat nulla puella mihi.

Sed uerius & magis ingenue Peribonius: qui uultu morbum inceſſuque fatetur. De quo Martialis ait: Quid quod ad ſextum fictum philoſophum & uirum obſcœnum Infamis uarillus ait:ego te ceuentem ſexte uerebor:ideſt dum pedicaris apte te mouentem. Nam ceuere quidem eſt maſculoruʒ:hoc eſt ſe apte motare dum pædicantur. Martialis in tertio:

Sed pædicaris ſed pulchre neuole ceues.
Iam iam tu prior es: neuole uincis:aue.

Criſſare uero eſt mulierum apte ſcilicet ſe ſimiliter motantium dum futuuntur. Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam:de Lauſella loquens:quæ præmia proponebat illis mulierib⁹ quæ meli⁹ id agitabãt inquit: Frictum criſſantis adorat. Martialis ſimiliter:

Scire cupis quo caſta modo matrona loquaris:
Nunquid cum criſſas blandior eſſe potes?

At de eodem Sexto meminit idem Martialis ĩ libro ſeptimo epigrammatum cum inquit:

Ad natalitias dapes uocabar:
Eſſem cum tibi ſexte non amicus. Et ſubdit:
Sed cauſam ſcio nulla uenit a me:
Argenti tibi libra poſtulanti:
Nec leuis toga nec rudes lacernæ:
Non eſt ſportula quæ negotiatur.
Poſcis munera ſexte non amicos.

Et ſubdit deinde Iuuenalis:

Quis cælum terris non miſceat: & mare cælo
Si fuit diſpliceat uerri:

P rolepſis ultima cum.p.ante.s.&.i.latino ſcribit̃:dici poteſt præceptio. Nam componitur ex pro quod eſt ante & λήψισ acceptio. Et eſt figura teſte Seruio ſuper quarto georgicorum ex perſona poetæ: quæ tunc quoq; fit:cum aliquid præ accipit ad qualitatem quæ ſubſequitur:ut Virgilius cum dixiſſet Pancheiam tellurem fleuiſſe:Eurydicem uxorem Orphei dixit:Pancheia rheſi:mauortia tellus:quam ſcʒ longe poſtea q̃ fuit Orpheus ille tenuit.

P rometheus cum.th.aſpirato ſcribit̃:fuit teſte Ouidio in primo metamorphoſeos:Iapeti filius ex Aſia nympha coniuge:Quam ſatus iapeto mixtam fluuialibus undis Finxit in effigiem moderantum cũcta deorum: & reliqua:de quo fere oẽs poetæ loquũtur. Ex quo Promethides cum.i.ꝓducta ante des deducit̃. Ouidi⁹ li.i.metamorphoſeos:

Vnde Promethides placidis epimethida dictis.

P rooemium cum.œ.diphthongo in ſecunda ſecundum græcam litteraturam ſcribitur:quam ſane latini noſtri iam non obſeruant:ſed ſine diphthongo ne eiuſdem litteræ fiat inculcatio procemium ſcribunt: dicit̃ latine initium uel exordium:& (ut dixit Quintilianus circa initium libri quarti) Maiori quadam ratiõe græci uidentur prooemium nominaſſe:quo a noſtris initium modo ſignificatur. Illi partem hãc eſſe ante ĩgreſſum rei:de qua dicendum ſit oſtendunt. Nam ſiue propterea quod οιμη cantus eſt: & citharœdi pauca illa quæ antequam legitimum certamẽ incohent emerendi fauoris gratia canunt prooemium cognominarunt Oratores quoque ea quæ prius q̃ cauſam exordiantur:ad conciliandos ſibi iudicum animos proloquunt̃ eadem appellatione ſignarunt:ſiue quod οἶμον:id quod ante ingreſſæ rei ponitur:ſic uocare eſt inſtitutũ: idem græci uiam appellant.

P ropylæa ſecunda cum.y.græco ſequens cum.æ.diphthongo ſcribitur: dicitur latine ueſtibulum uel porticus:ſed de ueſtibulo plura locutus eſt Gellius:quæ qui uoluerit in libro decimoſexto noctium atticarum:

legere poterit.

Propina cum.i.latino ſcribitur:apud græcos uero.ei.diphthongus:cuius abiecta.e.retinemus.i.& iuxta cõ poſitionem græcam dici poteſt ante famem.Nam componitur ex pro quod apud nos dicit ante: & πεῖνα fames.Et(ut nonnulli aſſerunt)locus erat iuxta thermas & balnea publica:ubi poſt lauacrum a fame & ſiti reficiebantur:unde & alii quidam ex latina præpoſitione pro:& dictione græca compoſitum potius uolũt ꝙ ex ambabus græcis:ita ut id quod datur pro eſurire indicet ſiue eſculenta ſint:ſiue poculenta:unde uerbum propino deducitur:quod indicat eſculentum tibi porrigo uel poculentum.Iuuenalis in ſecũda ſatyra:Quando propinat byrrho tibi ſummitq; tuis contacta labellis Pocula?ideſt porrigit tibi uinum:quod ipſe prius ſuis labellis attigit.

Propheta cum.t.exili ſcribitur:dicitur latine uates:& deſcendit a πρόφημι quod eſt exprimo uel profero.

Proſcænia cum.c.exili &.æ.diphthongo a latinis ſcribitur:qui ſcænam ex qua componitur cum diphthongo teſte Priſciano ſcribũt:apud græcos uero ſine diphthongo ut in ea dictione uidebim⁹:Et ſunt proſcænia teſte Seruio ſuper.ii.georgicorum:pulpita ante ſcænam in quibus ludicra exercentur.

Proſelytos cum.e.abſque diphthongo &.y.græco in penultima &.t.exili ſcribitur:dicitur a noſtris aduena

Proſelenus cum.e.abſq; diphthongo & unico.l.ſcribitꝰ:ſignificat apud nos ante lunam:ut Cicero in fondana:arcades cõmemorat q ſe proſelenos eſſe aſſerunt:ut uidimus in dictione arcadia. Nam cõponitꝰ ex pro quod eſt ante & σελήνη luna.

Proſeucha cum unico.s.&.ch.aſpirato ſcribitur:dici poteſt latine obſecratio uel oratio.Id enim dictio græca quæ eſt προσευχή indicat.poni tamen uidetur a Iuuenale pro loco ubi precibus & obſecrationib⁹ aliqui a tranſeuntibus mendicabant:ut iuuenis ille petulans ad illum:quem acriter pulſauerat ad Iuuenalem ait in.iii.ſatyra:Ede ubi conſiſtas in qua te quæro ꝓſeucha.

Proſerpina cum.i.latino ſcribitur:apud græcos uero non cum.i.ſed cu3.o.περσεφόνη ſcribitur:fuit Iouis filia ex ſorore Cerere. Nam cum Pluto teſte Ouio in quarto faſtorum & quinto metamorphoſeos:ex inferis emerſiſſet:ut fundamenta trinacriæ conſpiceret:quæ cum Typhœus ingentibus uiribus ſuperimpoſitam ſibi inſulam abiicere conaretur aperiri uiſa ſunt: & lucem uſq; ad inferos demittere luſtrans ſiciliam Proſerpinam conſpexit in campis ætneis cum Cyane nympha & ſirenibus flores legentem:quam rapuit & ad inferos ſecum duxit:ac matrimonio ſibi copulauit.Hanc mater Ceres accenſis facibus maximo cum ululatu perquirens ab Arethuſa certiorata eſt illam apud inferos degere: unde fræ git aratra & cætera ruralia inſtrumenta:& apud Iouem conqueſta obtinuit eam poſſe retrahere:ſi nil apud iferos comediſſet:quæ Aſcalapho accuſante comperta eſt ſeptem grana malepunici comediſſe. Quapropter ad leniendum Cereris dolorem ſtatuit Iuppiter ut ſex menſibus anni cum marito apud inferos: ſex cum matre apud ſuperos degeret. Quæ diuus Auguſtinus in ſeptimo de ciuitate dei: & alii nonnulli interpretantur ut Proſerpina fœcunditatem ſeminum indicet.Et a proſerpendo Proſerpina ipſa dicatur: & filia Cereris ideſt terræ:quæ cum quodam tempore defuiſſet apud inferos rapta dicebatur:unde ceſſauerunt aratra & ruralia inſtrumẽta.Sed cum luctu publico celebrata rediſſet fœcunditas:fuerunt præ gaudio ſolennia quædam illi inſtituta quæ apud athenienſes nobiliſſima habita ſunt. Solinus uero dixit in ſicilia campum ætneum eſſe floridu3 & ſemper uernantem:ubi & demerſum foramen aſpicitur:per quod Ditem ad raptum Proſerpinæ exeuntem fama eſt hauſiſſe lucem.Euſebius autem libro temporum dixit Proſerpinam ſpecioſiſſimam fuiſſe uirginem Cereris filiam & Sicani regis uxorem: quam ob famam pulchritudinis ſingularis Orcus moloſſorum rex rapuit: & matrimonio ſibi copulauit. At Varro in quinto de lingua latina:Proſerpinam inquit lunam eſſe: quæ ut ſerpens modo in dexteram:modo in ſiniſtram:modo in ſuperiorẽ:modo in inferiorem partem cæli moueatur.Et ipſa luna apud ſuperos & inferos æquis temporum ſpacus cõmoratur.

Proſopis cum.i.latino ſcribitur:inſula eſt teſte Herodoto in delta nili hoſtio:in qua eſt atarbechis ciuitas.

Proſopopœia cum.œ.diphthongo in penultima ſcribitur:& ad uerbum dicitur perſonæ factiua.Nam componitur a πρόσωπον quod eſt perſona:& ποιω facio:figura eſt uel quando inanimatum ad animatũ loquitur:ut apud Ouidium in initio libri de fine titulo:ut Qui modo naſonis fueramus quinque libelli. uel animatum ad inanimatum:ut Horatius in epodo:Quid amplius:o mare:& o terra ardeo.uel quando etiã ad inanimatum ipſum quoq; inanimatum loquitur:ut apud eundem in ſecũdo metamorphoſeos:terra & maria loquntur & flumina.

Proſodia cu3.œ.diphthongo in ſecunda ſcribi deberet:ſed ut idem ſeruetur ſonus apud nos qui apud græcos: conuerſa eſt diphthongus in.o.longam: & cum.i.latino in penultima ſcribitur. Dicique poteſt latine accentus:qui lex eſt ſiue regula ad eleuandm deprimendamque ſyllabam uniuſcuiuſque particulæ orationis accõmodata.Et alio nomine apud græcos τόνοσ dicitꝰ.Nã antiquos noſtros accẽt⁹ etiã uocaſſe tonores Quintilianus eſt auctor declinato ut ait uerbo a græcis q tonos dicũt quos nos accẽtus ꝓprie nominamus. Et ſunt tã apud græcos: ꝙ apud latinos tres:acut⁹:grauis:& circũflex⁹.Nã hi ſoli denotãt ubi quæq; ſyllaba eleuari deprimiue debeat:quod ex maxima uocũ cõſonantia percæptũ ẽ.Ideoq; dicebat Quĩtili.li.prio

de inſtitutione oratoria:nõ eſſe cuiuſlibet auris litterarum exigere ſonos:non hercle magis q̃ neruorum.
Acutus igitur ille accentus eſt quo ſyllaba uocem acuit eleuatq;: & ſignatur ea uirgula quæ a ſiniſtra parte
in dextram ſurſum ducta eſt.Grauis uero eſt quo ſyllaba deprimitur:ſiue deponitur:unde ſignatur uirgu-
la:quæ a ſummo in dexteram deponitur.Circũflexus autem quo ſyllaba:& acuitur ſimul:& deprimit': un-
de ex acuto & graui confectus uidetur.Quare ſemicycli linea deſignatur:quæ ſane accentuum ſigna a lati-
nis non ſcribuntur:a græcis uero ſemper.Sed nec etiam apud illos accentus grauis ubi eſt deſignat': ut oſtẽ
demus.Nam omnis dictio tam apud græcos q̃ apud noſtros ſiue monoſyllaba ſit: ſiue polyſyllaba: unum
habet accentum prædominantem atq; principalem:qui acutus eſt:uel circũflexus:nec plures acutos aut cir-
cunflexos:nec unum acutum:& alterũ circũflexum habere poteſt.Sed accentus graues tot habet dictio po-
lyſyllaba: quot ſyllabas ultra eam in qua acutus eſt uel circunflexus habere comperitur.Vt ſi apud græcos
ἄνθρωπος dicatur:prima quidem acuitur:ſequentes uero duæ grauantur.Similiter in illa αθηναιος pe-
nultima circunflectitur:& reliquæ omnes grauantur. Quod ſimili modo apud latinos licet nõ ſignetur in
pronuntiatione:tamen æqualiter obſeruantur.Nam in hac dictione italicus ſecunda: hoc eſt antepenultĩa
acuitur:reliquæ uero omnes grauantur.Similiter in ea quæ eſt Octauianus penultima circũflectitur: & re-
liquæ omnes grauantur. Idem in compoſitis: ut παρύμον:& maleſanus: quæ unicum habent accentum
circũflexum:græca quidem in ultima:latina uero in penultĩa.Aliæ uero omnes eorum ſyllabæ graues ſunt
unde nec etiam apud græcos accentus grauis:hoc eſt ſuper graues ſyllabas deſignatur.Sane & ſi illius uir-
gula hoc eſt quæ a ſummo in dexteram deponitur:ſæpiſſime in græcorum ſcripturis conſpicitur. nõ ob id
quoq; fieri Moſchopolus diligens illorum grammaticus: & Diomedes apud noſtros approbatiſſimus: ut
accentum in illa grauem eſſe dicamus:cum ſemper in ea ſyllaba ubi eiuſmodi conſpicitur uirgula ſit acutꝰ:
Sed ut denotetur acutum illum accentum per conſequentiam aliarum dictionum ſequentiũ eſſe legendũ
nec ſententiã tunc quoq; in ea dictione completam eſſe:& ob id quoq; cum ſuppreſſione quadam licet acu
tus efferendum:unde quũ dici Demoſthenes in oratione cõtra Aeſchinem πολλὰ μὲν οὖν ἔγωγε λατ-
τοῦμαι κατὰ τουτονὶ τὸν ἀγῶνα αἰσχίνου.& in pluribus dictionibus ſignata ſit uirgula accentꝰ gra-
uis:non ob id accentus ibi grauis eſt:qui non ſignatur:& accentus dicitur ſyllabicus: & ibidem quoq; plu-
res ſint monoſyllabæ quæ acutum uel circũflexum neceſſario exigunt: Sed ut acutus qui eſt in illis in aliarũ
dictionum conſequentiam proferatur:hoc eſt in aliqualem ſimilitudinem grauis.Nam ſi grauis ipſe ſigna
retur accentus quæq; ſyllaba præter quam illam ubi acutus eſt: & circũflexus ſignari haberet. Verum nec
inter acutum & circũflexum percæptibilis eſt ab uno quoq; in pronuntiatione diuerſitas:niſi forte ab exer
cito muſico. Nam per unumquemq; illorum uox ipſa eleuari uidetur.Sed acuti quidem ſupra longam &
breuem:circũflexi uero tantummodo ſupra longam:nãq; ſupra breuem poni nõ poteſt. Vnde circũflexus
accentus duos tantummodo locos in dictiõibus polyſyllabis apud græcos obtinet ultimæ ſcilicet & penul-
timæ.Et hoc ideo quia dictiones noſtræ accentum regulariter in ultima non patiuntur. Acutus autẽ apud
græcos tria detinet loca:ultimæ ſcilicet penultimæ & antepenultimæ.Apud latinos uero ob eandem cauſã
ſolum penultimæ & antepenultimæ. Itaq; ultima exeunte breui & penultima longa:ſi ſuper penultimam
ſit accentus circũflexus habetur: ut αθηναῖος. Similiter in latinis fortuna: romanus:marinus: arretinus:
Octauianus:ſanus:amoris:legebat:ut etiam in monoſyllabis:dos:flos:cos:quas uocales eſſe lõgas neceſſe
eſt.At amant quia primam breuem habet:& ultimam longam: & ſuper primam habet accetum: neceſſe eſt
illum eſſe acutũ. Idem ſi penultima & ultima longæ ſint:ut legebant athenæ mycenæ.Sed ut diximus ſi in
antepenultima accentus eſſe dicatur:acutus erit ſemper:& nunq̃ circũflexus:ut dominus:Virgilius:Tulliꝰ
Quare & regula in latinis de accentibus datur:quod in triſyllabis dictiõibꝰ & tetraſyllabis ſiue deinceps:ſi
penultĩa breuis fuerit antepenultĩa acuet'.Iuu.in prĩa ſatyra:Vnciolã proculeiꝰ hẽ:ſed gillo deuncẽ.Idẽ in
ſatyra Credo pudiciciam.Fiunt uerceoli pelues ſartago patellæ. Virgilius in Coridone: Præterea duo nec
tuta mihi ualle reperti Capreoli:in quibus unciolam urceoli & capreoli in antepenultima acutum habent.
Idem in primo æneidos: Vnius ob noxam & furias aiacis oilei:ubi eiꝰ uerſus prima dictionis acuitur.Nam
ut ait Seruius in his ſcilicet:unius illius ipſius media ſyllaba naturaliter producitur:ſed cum opus eſt corri-
pitur:ut in eo uerſu hac excuſatione: quia quotiens uocalem longam uocalis ſequitur: ſuperiori detrahit
uires. Vt apud eundem in tertio æneidos:Inſulæ ionio in magno:& in ſeptimo:Sudibuſue præuſtis.Idem
in bucolico:Et longum formoſe uale uale inquit iolla. Quamobrem & in eo uerſu.i.ante.u.uocalem cor
ripi potuit.Ideoq; in antepenultima tunc quoque accentꝰ fuit:quæ ſane regula & in græcis ſimiliter dictio
nibus obſeruatur:ut infra uidebimus. Sed econtrario fieri contingit:cum antepenultima corripitur.Nam
tunc quoq; penultima habet accentum:ut Virgilius in primo:Nauibus infandum amiſſis unius ob irã:ubi
eius dictionis unius antepenultima corripitur: & media producitur:atq; accentum detinet circunflexum.
Rurſum & ſi penultima & ultima in eadem dictione longæ quidem fuerint:antepenultima uero breuis:ipſa
antepenultima acui nõ põt.inde teſte Quintiliano in primo de inſtitutione oratoria:olympo & tyrãno acu
tam mediam ſyllabã noſtri dedere:qa duabus longis ſequentibus primã breuẽ acui noſter ſermo nõ patit'.

Quod autem ſupradiximus dictiones latinas regulariter accentum in ultima pati non poſſe:ob hoc quoq; regulariter diximus:qa ut idem Quintilianus nõnullos grãmaticos ſic dicere ac loqui:ut propter quædã uocum diſcrimina dictiões quædam acuto ſono finiant̃:ut circum litora circum piſcoſos ſcopulos:ut ſi nõ acuerent ultimam circus dici uideatur:& non circuitus. Sed ut infra oſtendit id ſibi non placet. Et magis dicendum putat dictionem illam mutare conditionem:ita ut in illis locis uerba coniungantur: & tanquam unum ſub uno accentu diſſimulata diſtinctione enuntientur.itaque tanquam in una uoce una eſt acuta.

Quod idem accidit in illo Troiæ qui primus ab oris.Simile dicimus in his quas græci uocant ἐγκλύσεισ ut uirumq; cano.ubi ſoliti ſumus ſemper ſubſequente illa coniũctione q; applicare accentum ultimæ præcedenti.Immo ut quidam ferũt non ſolum accentum ea coniunctio q; commutare poteſt:ſed quãdoq; & tempus.ut Virgilius in Damone:Vno eodemq; igni:ſic noſtro daphnis amore.Vbi tandem dictio eodem quæ penultimam naturaliter longam habebat:& ultimam breuem:tũc quoq; ratione encleticæ penultimã breuem fecit:& ultimam longam.ut alibi:Vna eademq; uia ſanguiſq; animuſq; ſequũtur.Simile & inſteterũt:& miſcuerũt penultimã breuiauit.ut Virgiliꝰ in.iii.æneidos:Obſtupui ſteteruntq; comæ:uox faucibꝰ hæſit.Et libro georgicorum primo:Miſcueruntq; herbas & non innoxia uerba. Alii uero putant magis id ex auctoritate factum q̃ ratione encleticæ:cum abſq; encletica idem nõnunq̃ comperiatur.ut in eo uerſu:Nõ eodem curſu reſpondent ultima primis:qui quantæ ſit auctoritatis ipſemet indicet auctor.uerum & in quibuſdam aduerbiis conſueuimus omnino differentiæ cauſa accentũ in ultima ponere:ut alias una eo pone ſane cum acuto in ultima: ne ſi in penultima haberent nomina magis aut uerba crederent̃.Rurſus & p ſyncopam defertur quandoq; accentus in ultima:ut in ea dictione ardeatis quæ circũflexum habet accentum ĩ penultima:& per ſyncopam facit ardeas:cum in eodem circũflexo in ultimat. Nã ut ait Priſcianus in qnto Antiquiſſimi hic & hæc ardeatis:harpinatis:ſuffennatis capenatis: ferentinatis:cum circũflexo in penultĩa proferebant:quæ nõs per ſyncopam ardeas:harpinas:ſuffennas:capenas:ferentinas: cum eodem accentu ĩ ultima dicimus. Quin & eodem modo ut idem in alio loco dixit:hoc eſt cum circũflexo in fine proferunt̃: optimas:primas:pontias:crotonias:larinas:& rauennas.Similiter & in eadem gentilium nominum forma eodem teſte antias nomen proprium cuiuſdam hiſtorici:qui Valerius dictus eſt: cũ eodem circũflexo pfertur accentu.Item & ad appellatiuorum differentiam hæc propria Manas & Lenas cum accentu ſimiliter circunflexo in fine proferuntur.Iuuenalis: Quod captator amat lenas aurelia uendat.Itẽ & noſtras nominatiuus ſingularis(ut idem auctor in.viii.eiuſdem operis dixit)ultimam circunflectit: ad differentiam accuſatiui pluralis qui acutum habet in penultima:uerum & alia quædam per ſyncopam eodem teſte in.iiii.eiuſdem uoluminis tranſferunt circũflexum de penultima in ultimam:ut audiuit audit:cupiuit cupit:fumauit fumat. Virgilius ĩ tertio æneidos: Et omnis humo fumat neptunia troia.Item & per apocopen:ut produce produc:illice illic:iſticce iſtic.Idq; omnibus artium ſcriptoribꝰ placuiſſe refert: qui de accentibus ſcriptitarunt.Quid quod fio dum in declinatione monoſyllabam facit:ſi cum alio ſimiliter infinito componat̃ uerbo:non ſolum ſignificationem & coniugationem:ſed accentum in eadem ſyllaba:hoc eſt etiam in fine conſeruat.ut calefio calefis calefit:tepefio tepefis tepefit:tam in ſecunda q̃ in tertia perſona accentum quẽ in ſimplicibus habebat:in fine conſeruat.mutat etiam accentum metri conditio.ut cum dixit Virgilius: Pecudes pictæq; uolucres.Nam uolucres media acuta legenda eſt:quæ & ſi natura breuis eſt: poſitione tamen ẽ longa:ne faciat iambum quem nõn recipit uerſus heroicus.Similiter cum ait in undecimo:Tu uoluſe armari uolſcorum edice maniplis.Exigebat ars teſte Seruio:ut in ea dictione maniplis eſſet accentꝰ ſuper ni:hoc eſt antepenultimam:cum penultima natura breuis ſit.Sed quia penultima poſitione longa eſt: accentũ longa detinet:hoc eſt ſuper ni:ſed utiq; longa eſt ex muta & liquida:quod quotiens fit tertia a fine:hoc eſt antepenultima accentum etiam ſortiri potuit:ut latebræ tenebræ. At in eo uerſu ut ſecunda a fine accentum haberet uerſus obtinuit:ut in ſimilibus fieri contingit. Solet etiam ſynæreſis ſpeciem accentus commutare & locum.Nam quotiens exigente metri neceſſitate in nominibus græcis fit ſynæreſis: & ſuper ſynæreſiẽ remanet accentus:neceſſe eſt illum circunflexum eſſe.unde in quibuſdam plenis nominibꝰ: ut Thermodoon Demophoon & ſimilibus:quæ habent acutũ in penultima.Et per ſynæreſim fit Thermodon Demophon mutatur accentus ex acuto in circũflexum:& tranſfertur in finalem. Sed dubium eſſe uidetur de græcis dictionibus quæ latine ſcribuntur: an eundem apud nos prorſus accentum ſeruare habeant quẽ apud græcos primitus retinebant.Quod aſſerere uidetur Seruius ſuper primum georgicorum:quando ait Virgiliꝰ Heliadum palmas epiros aquarum.ubi ait epirus habet accentum ſuper.e.quia græcum eſt:quod ſi latinũ eſſet haberet ſupra pi quæ longa eſt.Quod ſi uerum eſt idem dicendum eſſet de tragœdia comœdia:& nõ nullis aliis quæ apud illos habent accentum in penultima:& apud noſtros in antepenultima detinẽt. Quare cũ hæc quoq; cũ Gaſpare ueronenſi grãmatico præſtantiſſimo pro noſtra conſuetudine conferrem:dixit non ſcribendum eſſe ĩ eo uerſu Virgilii epirus per.us.finalem: ſed epiros per.os.ita ut litteraturam græcam conſeruet. Idque in antiquis Virgilii codicibus comperiri aſſeruit:ut Ouidius ſimiliter libro metamorphoſeos decimotertio. Rura petunt epiros ab his regnataq; uati. Et Seruiũ id idem intellexiſſe cum ait quia græcum eſt:hoc eſt litteratura græca ſcriptum:& græco ſono prolatum ſeruat accentum in prima.

Nam etsi græcæ dictiones latina litteratura scribunt͛ & ꝓferuntur:mutare illas quoq; accentum constat se-
cundum exigentiá nostram:ut tragœdia:quæ qa latina litteratura ꝓfert͛ hoc est sono diphthongi nostræ &
non græcæ:accẽtum q apud græcos in penultima erat in antepenultima cõmutauit:quæ apud nos quoque
longa est:& diphthongum nostrá.œ.detinet. Ouidius in.ii.de tristibus:Omne genus scripti grauitate tra-
gœdia uincit.Horatius in poetria.Effutire leues indigna tragœdia uersus.simili modo comœdia. ut idem
Horatius:Interdũ tamen & uocem comœdia tollit.At uero ꝓsodia qa litteraturam seu magis sonum græ-
cum cõseruat:accentum ipm̃ in penultima:ut ẽ apud græcos: sic apud nostros detinet.Vnde ait ipe Serui⁹
in.iiii.æneí.Accentus sane græc⁹ tũc esse põt:cũ declinatio græca seruát͛:ut olympos tyrános:quæ sic quoq;
more græco ꝑ os terminata habet accentũ in prima:At si terminatiõe latina ꝓferimus acutum in media accẽ
tum detinet ut supra uidimus.Qua de re id quoq; diligenter inspiciendũ ẽ:accentũ apud græcos in antepe
nultimam locari non posse:ultima.s.exeunte longa:ímo & si in uno casu alicuius nominis accentus forte ĩ
antepenultima eẽt:qa ut diximus ultimá breuem tũc esse necesse est:si in aliis casibus eadẽ ultima lõga fiat
mutabit͛ accentus:& de antepenultima in penultimá cõmigrabit͛:ut ἄνθρωποσ in nominatiuo breuem h3
ultimá:& accentũ acutum detinet in antepenultima:& id idẽ in accusatiuo cõtingit:ut ανθρωπον: etiã in
uocatiuo ut ο ανθρωπε.At in genitiuo & datiuo qa ultimá longam detinẽt:hoc ẽ diphthongũ:mutat͛ accẽ
tus ex antepenultima in penultimá:ut ανθρωπου:& in datiuo similiter:ut ανθρωπωι.ecõtrario etiá quá-
doq; cõtingit nomen aliquod longá ultimam habere in recto:& accẽtũ in penultima: & qa in aliquo casu-
um ultima breuis fit:mutat͛ accentus in antepenultima:ut ἀριστοτέλησ:cuius ultima qa longa est habet
accentũ in penultima:nec in antepenultima habere põt.At in pleno genitiuo:hoc est ĩ nõ habẽte synæresim
qa breuis est ultima:facit accentũ in antepenultima:uidelicet αριστοτελεοσ. Similiter in uocatiuo αρι-
στοτελεσ.Simili modo Δημοσθενησ αντίσθενησ: & mille alia.Itaq; cũ nos hæc nomina traducim⁹ q
ultimam recti quæ apud illos est.η.in.e.nostrum transferimus:& nostra litteratura illa ꝓferimus:mutamus
etiá accentũ ipm̃ in antepenultimá secũdum quod in eadem litteratura apud illos accent⁹ ipe cõperit͛:& di-
cimus Aristoteles Demosthenes Antisthenes cũ accentu in antepenultima:tam in recto q̃ in aliis casibus.Nã
cum in simili litteratura apud illos:hoc est cum.e.in ultima:& nõ cũ.η.ea nomina ꝓferunt͛:ut in eorum uo-
catiuis apparet:quæ in es & non in.ησ.desinunt:accentũ detinent ĩ antepenultma & nõ in penultima: ut cũ
dicunt ω αριστοτελεσ:ω Δημοσθενεσ:ω αντίσθενεσ in omnibus cũ accentu super antepenultimam.
Nos ergo cum hac litteratura tam in recto q̃ in aliis casibus utamur eodem quoq; accentu:& in recto & in
aliis utimur casibus & dicimus in recto Aristoteles:& in accusatiuo Aristotelem cum accentu in antepenulti
ma.Iuuenalis in.ii.satyra:Si quis Aristotelẽ similem uel pittacon emit.Similiter Demosthenis: ut idem ĩ sa-
tyra Omnib⁹ in terris:Eloquium ac famá Demosthenis ac Ciceronis.Nam & hæc ac similia nomina penul-
timam corripiũt:nisi aliquádo ratione liquidæ post mutam ꝓducantur.Quare & secũdum regulam primo
habitam accentum apud nos in antepenultima detinere habent.Sed diximus ratione liquidæ post mutam
ꝓduci posse.ut Virgilius in bucolico:Sola sophocleo tua carmina digna cothurno.ubi.pho.ratõne mutæ
& liquidæ subsequẽtium producit͛.At uero in aliis seruant correptam.ut Iuue.in.ii.satyra:Inter socraticos
notissima fossa cinædos.ubi.cra.corripit͛. Sane & in aliis pluribus dictionib⁹ græcis mutamus accentum.
Nam τραγωδία:cuius ultima semper longa a græcis deponit͛ habet necessario accentũ apud illos in penul
tima. Similiter κωμωδία.Sed qa a nobis in litteratura nostra ultima ipa corripit͛:mutamus accentum in
antepenultimá:& dicimus tragœdia:comœdia:cum acuto in antepenultia.Vnde hæc quoq; uerba ait Pri-
scianus in.vi.Hoc quoq; sciẽdum ꝙ omnis nominatiuus desinens in.a.a nostris corripit͛: quamuis sit apud
græcos ꝓductus:ut lydia:syria:phrygia:Italia hispania:& omnia alia nomina regionũ.unde accent⁹ quoq;
cum tempore a nobis mutat͛:qa.s.apud græcos habent accentũ in penultima:eo ꝙ ultima longa ẽ:& apud
nos antepenultima:qa ultima breuis habet͛.In paucis tamen græcis inueniuntur nostri poetæ seruasse mo-
rem græcum.Statius in quarto thebaidos:Non tegea non ipa deo uacat alite fœlix Cyllene. Idem in sexto
Te plangeret argos:Te nemea:tibi lerna comas:larissaq; supplex Poneret. ubi tegea & nemea quia produ
ctam conseruant a finalem accentum quoq; græcum detinent:idest acutum in penultima. Et hæc hactenus.
Nunc quasdam particulares dictiones inspiciamus ubi accentum habeant.

A ffatim teste Amiano primam acuit. Sicq; se audiuisse legentem Probum grammaticum hos Plauti uersus
in cistellaria:Potine tu homo facinus facere strenuum?Aliorum est affatim qui faciant.Idem confirmat Gel
lius libro septimo noctium atticarum.

A ttentim teste Gellio præfato libro.vii.primam acuit.

A dmodum teste eodem auctore primam acuit.

A ffabre similiter eodem teste acutum habet in prima.

A pprobe simili modo in prima acuitur.

A pprobus teste Gellio in præfato libro septimo: cum significat ualde probus primam acuit: quo uocabulo
usum fuisse dixit Cecilium in comœdia quæ inscribitur triumphus: cum ait:Hierocles hospes est mihi ado
lescens approbus.

Apprimus teste eodem Gellio non acuitur in prima: sed ut apparet ex hexametro uersu Liuii in odyssea media circũflectitur: q talis est. Ibi deniq; uir summus apprimus patroclus.

Apprime simili modo mediam circũflectit: nec Gellio placet acui primam.

Appotus non placet similiter Gellio primam acui: quare media circũflectitur.

Apostema habet accentũ in antepenultima si græce uis enũtiare: at latine in penultima ἀπόστημα.

Ara sine aspiratione deorum: & primã circũflectit: quia longa est subsequente ultima breui. At cũ aspiratiõe stabulum designat porcorum: ac primam corripit & acuit.

Cecidi præteritũ si uenit a uerbo cædo quod ẽ incido habet accẽtum in penultima: in quã diphthongus conuersa fuit. Iuue. in. iii. satyra: Ebrius ac petulans: q nullũ forte cecidit. At si uenit a cado habet accentum in prima: ut Virgilius in. iii. æneidos: Ceciditq; superbum ilium.

Cyclops acuit primã: sed quonãmodo accentũ hẽat in genitiuo & accusatiuo plurali in ea dictione uidimus.

Decus decoris quũ qdem neutrũ est in oĩbus ab eo declinatis corripit. o. & a decet uerbo descendit: habetq; accentũ in antepenultima: quem etiã in plurali cõseruat. Virgilius li. æneí. prio: Scænis decora alta futuris. cum uero est masculinum habet accentũ in penultima: hoc est supra. o. quã semper producit: ut decor decoris: sicut auctor auctoris.

Eadem in recto habet acutum super primã: & penultimam corripit: quæ est. a. Virgilius in primo æneidos: Nunc eadem labente die conuiuia quærit. At in ablatiuo habet accentũ super penultima: quã semper producit: hoc est ea semper producit. a. in ablatiuo.

Eodem quia semper ablatiu⁹ est: &. o. semper producit: nisi auctoritate uel metri necessitate impediatur semper illam penultimam acuit

Ergo quãdo qdem est coniunctio illatiua acutum habet in prima. Iuue. in satyra Credo pudiciciã: Nullam inuenies quæ parcat amãti: Ardeat ipa licet tormẽtis gaudet amantis: Et spoliis: ergo longe minus utilis illi uxor q̃s qs erit bonus optandusq; marit⁹. Quando uero est aduerbiũ cũ genitiuo iunctũ & pro illius gratia uel illi⁹ ob causam ponit̃ teste Seruio: habet accentũ in ultima quæ circũflectit̃: ut Virgilius in. vi. æneidos: Illius ergo uenim⁹: idest illius gratia uel ob cãm illius.

Euphrates apud nos uti apud græcos penultimam acuit. Virgili⁹ in primo georgicorũ: Hinc mouet euphrates: illinc germania bellum

Exaduersum hui⁹ secũdam syllabam debere acui: una cũ Aniano existimauit Gelli⁹ li. vii. noctiũ atticarum: & sic apud Terentiũ legi oportere dicũt cũ ait: in quo hæc discebat ludo exaduersum loco tonstrina erat q̃dã

Fictilis primam acuit. Iuuena. in satyra Attic⁹ eximie: Fictilis: & nullo uiolatus iuppiter auro.

Gætulus habet accentũ super penultima quam circũflectit. Iuuena. in satyra Omnib⁹ in terris: Cum gætula ducem portaret bælua luscum. Virgili⁹ in. iiii. æneidos: Aut captam ducat gætulus hiarbas. quod Martialis non obseruauit: ut uidim⁹ in dictione gætulia.

Hara qum aspiratur stabulũ designat porcorũ & primam acuit.

Heliodorus habet accentũ in penultima. Iuue. in satyra Credo pudiciciam: Tonsoris tantũ dãno rapit heliodorus. Nã componit̃ ex ἥλιος. i. sol: & δῶρον donũ: cui⁹ sane prima naturaliter longa est: qa apud illos est ω. mega. Et sic uniuersaliter omnia cõposita a δῶρον: quod est donũ: habẽt penultimã longã: super qua ẽ accent⁹: ut Polydor⁹ Dyodorus. Martialis in. x. Natali dyodore tuo cõuiuia senat⁹ Accubat: Theodor⁹. Iuuenalis in satyra Et spes & ratio: Lautorũ pueros artem scindens theodori.

Hippocrates habet accentũ in antepenultima. Martialis in. ix. Os hominis mulsum me rogat hippocrates.

Ineus in obliquis casib⁹ semper habet accentũ super secũda. Iuuenalis in satyra Omnib⁹ in terris: A carbõe & forcipibus gladiosq; parante Incude & luteo uulcano ad rhetora misit.

Isidorus cũ accentu super penultimam contra uulgarem consuetudinem proferri debet.

Legeris si secũda est persona præsentis eius passiui quod est legor: habet accentũ in prima: si uero futuri habet in penultima: & sic uniuersaliter in tertia & quarta uerborum passiuorũ cõiugatione comperit̃. ut audieris uel audiere: legeris uel legere: duceris uel ducere: poneris uel ponere. Iuuena. i. v. satyra: Duceris plãta uelut ictus ab Hercule cacus: Et ponere foris.

Malea promontorium laconiæ habet accentũ in penultima: ut in ea dictione uidimus.

Marsya acuit primam: ut in sua dictione ostendimus.

Orpheus primam similiter acuit.

Patina habet acutum in prima: ut in ea dictione.

Præmodum primam acuit teste Gellio li. vii. noctium atticarum: quod apud. L. Liuium in odyssea significat supra modum. Nam parcentes inquit præmodum: hoc est præter modum.

Pero pro nympha habet accentum in ultima: ut in ea dictione. pro calciamento uero in penultima.

Porsena habet accentum in prima: teste Seruio super octauum circa finem: & cum unico. n. scribitur: ut in ea dictione uidimus.

Polyxena habet accentum in secũda: ut in ea dictione ostendimus.

Phreneſis habet accentum in penultima:ut in ſua dictione ꝓbauimus.

Proceres ſubſtantiuũ eſt: & in omnibus quos habet caſibus acutum detinet in antepenultima: ut huius ꝓceris:& hi proceres:& ſemel comperi hũc ꝓcerem. Iuue. in ſatyra Stemmata quid faciunt: Agnoſco procerez: ſalue gætulice ſeu tu. At uero ꝓcerus, ꝓcera, ꝓcerum adiectiuum eſt: & habet accẽtũ ſemper in penultima: ut corpora ꝓcera. Virgilius in ſileno: ꝓceras erigit alnos.

Quando dupliciter poni conſueuit:& pro qa:& pro temporis aduerbio. Siquidem pro qa ponitur: teſte Feſto actũ habet ĩ ultima: quod pluribus exẽplis monſtrare poſſum⁹. Virgili⁹ ĩ primo æneidos: Hic tibi fabor enim quãdo hæc te cura remordet. i. ſiquidem ſeu qa. Idem in bucolico: Dicite quãdoqdem in molli conſedimus herba. i. qa ſedimus. Iuue. in ſatyra Omnibus in terris: Diſcutiẽda ualent ſterilis mala robora ficus: Quãdoqdem data ſunt ipſis quoq; fata ſepulchris. i. qa data ſunt. At cum ꝓ aduerbio tẽporis ponit̃ accentum habet in penultima. Ouidius in heroidib⁹: Quando ego non timui grauiora pericula ueris?

Recido ſi a cado deducitur accẽtum habet in prima: ſi uero a cædo in penultima.

Rhetorica acuit ãtepenultimã: lz penultĩa lõga ſit. Iuue. ĩ. vii. ſaty. Ad pugnã q rhetorica deſcẽdit ab umbra.

Serpedon ſecundũ duplicem declinationẽ: duplicem habet accẽtum. Nam ſi in ultima ſyllaba habet accẽtũ: facit in genitiuo huius ſerpedontis: ſi uero in penultima facit ſerpedonis.

Tribulis habet penultimam ꝓductam: & ſuper illa accẽtum. Horatius: ut cum pilleolo ſoleas cõuiua tribulis. Martialis in. viii. Nunc anus & tremulo uix accipienda tribuli.

Torcular etiam ſuper penultima habet accentum.

Theodorus habet accentum: ut uidimus in dictione Heliodorus.

Prosthesis cum. s. ſequẽte. th. aſpirato: & in ultima cum. i. latino ſcribitur: dici põt appoſitio uel additamẽtũ ut in principio dictionis alicuius additur littera uel ſyllaba: ut cum dicimus gnatum ꝓ natum: aſtans ꝓ ſtãs. Virgilius in ſecũdo æneidos: Arduus armatos mediis in mœnibus aſtans
Fundit equus uictorq; ſinon. & componit̃ ex pros: quod eſt ad: & θέσισ poſitio.

Protagoras cum. t. exili ſcribit̃: fuit teſte Apollodoro Abderites & Mæandri filius: ſiue Artemonis ut alii dicunt. at uero Eupolis illum fuiſſe teium rettulit. & fuit teſte Apulegio in. iiii. Floridori cũ primis rhetoricæ inuẽtoribus ꝑfacũdus. hunc teſte Gellio li. v. noctium atticarũ: in ſtudiis doctrinarum egregius cui⁹ nomine Plato libros ſuos illi inclyto ſcripſit adoleſcentem aiunt uictus quærendi gratia in mercede miſſum: uecturaſq; onerum corpore ſuo factitauiſſe: quod genus græci ἀχθοφόρουσ uocant: latine baiulos appellam⁹ Et late deinde ꝓſequit̃ quẽadmodum Democritus Abderites ex eo genere oneris animi illius aciem ſolertiamq; cognouerit: ſecũq; abduxit: ut habuit: atq; ſumptũ miniſtrauit: & philoſophias docuit: & eũ eſſe fecit quãtus poſtea fuit. Idem teſte Fauorino uocatus ẽ ſapientia: dixitq; de diis non poſſe ſtatuere an ſint an non ſint: ob qđ pulſus fuit ab atheniẽſib⁹: & ei⁹ libri ĩ foro cõcremati fuere. Idẽ teſte Heraclito thuriis leges dedit. Et cũ iam nonagenari⁹ ſiciliam nauigaſſz obiit. fuit alius aſtrologus: & alius ſtoicus philoſophus.

Proteſilaus cum. t. exili & . i. latino: atq; unicô. s. ſcribit̃: ut oſtendit Ouidius in heroidib⁹: q ait: Bella gerant alii: proteſilaus amet. Homerus uero nõnunq; cum duplicato. ſ. ratõne metri ſcripſit: fuit ex phylace oppido theſſaliæ Iſiphyli filius: habuitq; uxorẽ Laodomiam filiam Acaſti: ipſa dicẽte apud Ouidiũ ĩ. xiii. epiſto. heroidũ: Vix ſocer iſiphylus: uix me grandæu⁹ acaſt⁹: Vix mater gelida mæſta refecit aqua. Et cũ un⁹ eẽt ex græcoꝝ ducibus q ad troiã iuerunt: & primus ex nauibus ĩ litus ꝓſiliret: ab Hectore interfectus fuit.

Proteus cum. t. exili ſcribit̃: fuit teſte Heſiodo in theogonia Oceani & Tethyos filius: habuitq; patriam pallenem in theſſalia: qua relicta regnauit in carpatho inſula. Imperauitq; etiã ægyptiis: & fuit uates Maximus de quo plura Virgilius in. iiii. georgicoꝝ ſcripſit: aliiq; poetæ diuerſi græci & latini. Vnde Theocritus ὡσ πρωτευσ φωκασ και θέοσ ων ἔνεμε: hoc eſt uti ꝓteus deus exiſtens etiam phocas pauit.

Prothous cum. th. aſpirato ſequente. o. ſcribit̃. fuit teſte Homero libro. ii. iliados: unus ex ducibus græcis: q ex magneſia uenit ad troiam.

Protogenes cum. t. exili ſcribitur: nomen ẽ ſignificans aliquem primi generis: & ut plurimũ ꝓ eo ponit̃ a poetis: q ſe talem cõfingit: ut Iuue. in. iii. ſatyra: Non eſt romano cuiq; locus: hic ubi regnat Protogenes aliquis Fuit etiam nomen cuiuſdam pictoris illuſtris: q teſte Gellio in fine libri. xv. noctiuz atticarum: memoratiſſimam illam imaginem Hyliſi apud rhodios in ædibus qbuſdam publice factis extra muros urbis pinxit.

Protogenia cum. t. exili ſcribit̃: fuit teſte Ariſtarcho ſuper decimũ odyſſeæ: Deucalionis filia ex Pyrrha.

Prothœnor cũ. th. aſpirato ſequente. œ. diphthongo ſcribit̃: fuit teſte Homero in. ii. iliados: unus ex quinq; boetiorum ducibus: q ad troiam uenerunt.

Protocollum cum. c. & . t. exilibus atq; duplicato. l. ſcribit̃. Dicunt nõnulli poſſe hoc quoq; uerbum interpretari ꝓ prima cõglutinatione: hoc eſt ꝓ prima illa & raptim confecta ſcriptura: quæ aliam magis compoſitaz deſiderat. Et qa in cæræ glutino quæ p tabulas extenſa erat: ꝓtocollum ideſt prima conglutinatio uocata ẽ ita ut πρωτον primum dicat: & κολλήσισ glutinatio. Alii uero non cũ duplicato. l. ſed cum ſimplo ꝓtocolum. i. primũ ſcz ſcripturæ membrum: κωλον enim membrum dicit interpretari uolunt.

Protologia cum. t. exili ſcribit̃: & quaſi prima locutio.

Protomartyr

Protomartyr abſq; aſpiratione:& cum.y.græco ſcribitur:eſtq; protos:ideſt primus martyr.

Protonotarius abſq; aliqua aſpiratione ſcribit᷑:dictio eſt ex græco:quod ē protos.i.primus:& notarius quæ dictio eſt latina:a nota ſc; deducta:hoc eſt primus notarius.

Proxeneta abſq; aliqua diphthongo:& cũ.x.conſonãte:atq;.t.exili ſcribit᷑:dictio eſt græca: & qua utit᷑ Demoſthenes cõtra Aeſchinem:deduciturq; a πρωξένιζω:quod eſt hoſpitio coapto. Sed ille iã apud nos dicitur:q compoſitor & mediator eſt emibilium & uendibilium.

Pſalmus cum.s.immediate poſt.p.ſcribit᷑:diciq; poteſt latine canticum.Nam a ψάλλω uerbo græco:quod eſt canto deducitur:unde & pſalterium.

Pſaltria cum.s.poſt.p.&.t.exili atq;.i.latino ſcribitur.dicebat᷑ apud romanos illa quæ ſequebat᷑: & amabat iſtriones:& deducit᷑ a pſallo quod eſt canto: qa illi quos eiuſmodi fœmina amabat:quotidie in ſcænis cantare ſolebant.Iuuenalis:Quæ pſaltria penem.

Pſalmodia eodẽ mõ ſcribitur:& componit᷑ ex pſalmo:& odia q eſt cantus.Quod ſi plene tranſferret᷑ deberet cũ diphthongo pſalmœdia ſcribi:ſed ut græcus ſonus cõſeruet᷑:dicitur pſalmodia ſicut ꝓſodia.

Pſammis cum duplicato.m.&.i.latino ſcribitur:fuit Neci regis ægypti filius cui teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſecũdo:in regno ſucceſſit.

Pſammenitus cũ duplicato.m.&.i.latino atq;.t.exili ſcribit᷑:fuit Amaſis filius & ægypti rex:q teſte Herodoto li.hiſto.iii.mortuo patre ꝑ id tp̄s:quo uix in ægyptum Cambyſes traiæcerat: apud memphim una cũ reliquis ægyptiorum a Cambyſe prœlio ſuperatus captus eſt.

Pſammetichus cũ duplicato.m.&.t.exili atq;.i.latino:&.ch.aſpirato ſcribit᷑:fuit antiquus ægyptiorum rex:ante hũc teſte Herodoto li.hiſto.ii.q de illo late pertractat.Aegyptii primos oĩm hoĩu; ſe eſſe putabãt:poſtea uero huius induſtria didicerũt phrygas primos fuiſſe:ſe uero ſecũdos.

Pſeudus cũ.eu.diphthongo in prima ſyllaba ſcribitur:dicit᷑ apud nos falſus: & inde pſeudopropheta falſus

Pſylli cũ.y.græco ſubſequẽte diplicato.l.ſcribit᷑:populi ſunt in libya iuxta naſamones:atq;ꝓpinquiores garamantas.hi teſte Herodoto li.hiſto.iiii.cõtra noxiu; uirus incredibili corporis firmitate muniti erãt:quod Lucanus in.viii.tetigit cum ait:Gens unica terras

Incolit:a ſcæuo ſerpentum ĩnoxia morſu.

Marmaridæ pſylli par lingua potentib⁹ herbis.& reliqua:quæ ꝓſequitur.Sed ut dixit Herodotus:hæc gẽs prorſus deleta fuit:nec qcq; præter opinionem de ueſtigio ſui nominis reliquerũt.Quod per quem modũ euenerit:ip̄e idem præfato libro deſcripſit. Cui⁹ locum Gellius li.xvi.noctium atticaꝝ:elegantiſſime ꝑ hũc modum pene ad litterã traduxit:dicens pſyllos quondã fuiſſe in terra aphrica conterminos naſamonibus:auſtrumq; in finib⁹ eorũ quodam in tp̄e per q̄ ualidũ ac diutinum flauiſſe eo flatu aquam oẽm in locis:ĩ quibus colebant exaruiſſe:pſyllos re aquaria defectos:eam iniuriam grauiter auſtro ſuccenſuiſſe:decretumq; feciſſe uti armis ſumptis ad auſtrum:ꝓinde quaſi ad hoſtem iure belli res petitũ ꝓficiſſerent᷑:atq; ita ꝓfectis uentum auſtrũ magno ſpirit⁹ agmine ueniſſe obuiam:eoſq; uniuerſos cũ oĩbus copiis armiſq; tumulis mõtibuſq; arenarum ſuperuectis operuiſſe:eo facto pſyllos ad unũ oẽs interiiſſe.Itaq; eoꝝ fines a naſamonib⁹ occupatos.hos dixit Plin.circa initiũ libri.vii.a Pſyllo rege cognomĩatos.Similes & his fuerũt marſi ĩ Italia

Pſitacus cum.i.latino &.t.ac.c.exilibus ſcribit᷑:auis eſt:quam teſte Plinio li.x.naturalis hiſto.& Solino ſimiliter in collectaneis:india ſola mittit:ſed nunc quoq; iuxta meroen & ægyptum capi comperimus:ip̄a colore uiridis eſt:cum torque puniceo.Cuius roſtri tanta eſt duricies:ut ſi e ſublimi præcipitet᷑ in ſaxũ nixu oris ſe conſeruat illæſam:quæ tenet quinos digitos:habẽt aũt ternos cæteri: & cũ linguam lõge latiorem q̄ cæteræ aues habeant:articulata exprimit uerba.

Pſythium prima cum.y.græco ſequens cum.th.aſpirato:&.i.latino ſcribitur:genus eſt paſſi:de quo late uidebimus in dictione ſurrhentum.

Pſora cum unico.r.ſcribitur:dicitur latine ſcabies:quo uocabulo ſæpe utit᷑ Plinius in naturali hiſtoria.

Pthia prima cum.th.aſpirato ĩmediate ſubſequente.i.latino ſcribit᷑:ſicq; frequentius ſcribitur:licet Homerus addat quãdoq; aſpirationem ad.p.& dicat phthia:fuit theſſaliæ regio: & Achillis patria:ut diuerſis in locis oſtẽdit Homerus:& nos late uidimus in dictione aſopus:uerum latini noſtri poetæ cõſueuerũt ĩterponere aliud.i.& dicere phithiam trib⁹ ſc; cũ ſyllabis:ut Briſeis in epiſtola ad Achillẽ apud Ouidiu; in heroi:

Quam ſine me phithiis caneſcant æquora remis:

Et uideam puppes ire relicta tuas.Virgilius in primo æneidos:Veniet luſtris labentibus ætas:Cum domus aſſarici phithiam claraſq; mycenas : Seruitio premet ac uictis dominabitur argis : ſic græci mnam nos minam dicimus.

Pthiſis cum.th.aſpirato &.i.latino utrobiq; ſcribitur:eſt exulceratio pulmonis ex humorũ concurſu.

Ptyſis prima abſq; aliqua aſpiratione &.y.græco ſequens cum.i.latino ſcribitur:dicitur ſpuitio:& a πτύω:quod eſt ſpuo deducitur.

Pteria cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:locus eſt capadociæ munitiſſimus:apud ſinopem ciuitatem:ubi Crœſus primum cum Cyro pugnauit.

P tolemæus prima cũ.p.&.t.exilib⁹:atq.o.uocali: secunda cũ.e.absq; diphthongo quam nõnulli in.o.con/
uertunt:penultima cum.æ.diphthongo scribitur: nomen est ꝓprium deductum a πτολέμω:quod apud
æoles:idem est quod apud atticos πολέμω sine.t.i.pugno:& est apud grámaticos regula:ꝗ omnia nomi/
na desinentia in eus:& a uerbis circũflexis deducta:semper.æ.diphthongum detinét in penultía:ut τιμω:
quod est æstimo:iudico:honoro Timæus:πτολέμω Ptolemæus.Et fuerũt hoc nomine uocitati uiri ꝗ̃plu
res clarissimi.Et reges ægyptii:quibus Ptolemæus Lagi gregarii militis filius initium dedit. Nam sic teste
Iustino libro.xiii.&.xvii.suorum epitomatum uirtute sua humilitaté patris excedens:unus ex patriciis Ale
xandri magni effectus est.post cuius mortem potitus ægyptum aphricamq; & magnaꝫ arabiæ partem: post
quadragesimo áno regni sui tam amplum successoribus splendorem reliquit:quod subsequentes ægyptii
omnes reges Ptolemæi ab illo dicti sunt.Reliquit hic duos filios Ptolemæum Philadelphum:& Ptolemæ/
um Ceraunum. Philadelphus illi successit in regno uir sane doctissimus: & Stratonis philosophi discipu/
lus.Qui & bibliothecam illam nominatissimam fecit:quæ usq; ad primum alexandrinum romanorũ bellũ
durauit.Et cum ánis trigintaocto regnasset: diem extremum obiuit:cui Ptolemæus fili⁹ cognométo Euer/
getes in regno successit.Hic sex & uiginti ános regnans moritur.Cui & filius Ptolemæus Philopater dict⁹
hæres successit in regno:qui cum decem & septem annis regnasset uita decessit. post quem filius eius Pto/
lemæus Epiphanes uigintiquattuor ános regnuꝫ tenuit:cui per trigintaquinq; ános Ptolemæus Philoma/
ter cognominatus successit in regno.post quem Ptolemæus alter Euergetes noueꝫ & uiginti ánis regnauit.
post hũc Ptolemæus Phython:qui & Soter etiam cognominatus fuit:decem & septem ánis regnauit.Huic
Ptolemæus Alexander per decem ános successit.post quem nequissimus ille adolescés Ptolemæus Diony/
sius q Pompeium magnũ truncari permisit ultimo regnauit.fuerũt & nónulli alii Ptolemæi :ut filius Pyr/
rhi regis.Item & quidam Cypriorum rex: qui suis diuitiis romanum ditauit ærarium.fuit & astrologus ex
ægypto non stirpe regia:quæ longe ante illum defecerat:sed pheludiensis qui floruit temporibus Traiani
& Hadriani iperatorum:ut ipe in qnto nono & decimo maioris sui operis attestatur.

P urpurissa cum.i.latino:& duplicato.s.scribitur:color est qui bombyci imixtus:mulieruꝫ genas tingere cõ/
sueuit:de quo uidimus in dictione phucus.

Apud Græcos in initio dictionum semper aspiratur:ut in primo horum cõmen/
tariorum libro monstrauimus.

R hadamanthus cum.th.aspirato scribitur:fuit Iouis filius ex Europa: & rex ly/
ciæ:quo tempore apud argos regnabat Danaus:hic quia uir fuit seuer⁹:& iusti/
ciæ executor:a poetis fingitur apud inferos nocentum explorare culpas: dicente
Virgilio libro æneidos sexto:

Cnosius hic rhadamanthus habet durissima regna:
Castigatq; auditq; dolos:subigitq; fateri!
Quæ quis apud superos furto lætatus inani:
Distulit in seram commissa piacula mortem.

R hamnys ultima cum.m.ante.n.&.y.græco scribitur:fuit teste Herodoto libro historiarum.vi. Vrbs in eu/
boia:in qua Fortuna maxime colebatur.Quod Lucanus tetigit li.v.cum de euboia loqueret dicens:Et tu/
midis infesta colit qua numina rhamnys:unde & ipa Fortuna a poetis nónunq; rhamnusia dicta fuit:cõuer
sione scꝫ.y.græci in.u.nostrum.ut Ouidius libro.v.tristium:Exiget ad dignas ultrix rhamnusia pœnas. &
Iuuenalis in satyra.

R hamnusia cũ.m.ante.n.in secũda scribitur:dicebat a poetis Fortuna:ut in præcedenti dictióe uidimus.

R hánctes cũ.m.ante.n.&.t.exili scribitur:nomen est uiri ꝓprium:de quo Virgili⁹in.ix.ænei.meminit.

R hampsinitus cum.m.ante.p.&. i.latino utrobiq; atq;.t. exili scribitur: fuit teste Herodoto libro historia/
rum secũdo:rex in ægypto post Protea.

R haphanũ cũ.ph.aspirato scribit:herba ẽ quæ & alio nomine:ut puto lapatũ dicta ẽ:ut ĩ ea dictóe uidimus

R hea cum.e.absque diphthongo scribitur:fuit filia Cæli ex Vesta:& soror atque uxor Saturni:ut uidimus
in dictione ops.

R hebanus cum unico.n.scribitur:est Orpheo teste in argonautica fluui⁹ in faucibus bosphori thracii.Idem
Plinius in.v.suæ naturalis historiæ:confirmauit.

R hegyum cum.y.græco scribitur:ciuitas est teste Liuio in quarto de secũdo bello punico:ĩ ultimo calabryæ
seu brutiorum:eo scꝫ in loco quo Italia a sicilia dirupta ẽ:unde & a ῥηγνύω:quod est dirũpo nomé assum/
psit.Et rhegyni qui ex hoc sunt oppido cognominantur ab historicis.Et etiam regium sine aspiratóne ipi⁹
r.&.i.latino oppidum aliud est in gallia cisalpina:a quo regienses ciues cognominantur ab historicis: & nõ
rhegyni:sicut cumani ex oppido cumarum in campania:& comenses ex como oppido galliæ. Item albani
ex alba oppido quod est ĩ latio:& albéses ex alba oppido ad lacum fucinum.

R hesus cum.e.absq; diphthongo & unico.s.scribitur: fuit teste Homero in.x. iliados:rex thraciæ: qui cum

albissimis equis & magnanimis:in adiutorium troianorum deuenisset:a Diomede & Vlyxe noctu claȝ abstractis i castris suis iterfectus fuit.Est etiā fluuii troiani nomen:ut idem circa initium libri.xii. demonstrauit

R hetorica cum.t.&.c.exilibus:atq;.i.latino scribitur:dicit͛a nostris oratoria.

R hetor eodem modo scribitur:dicitur a nostris orator: q̄q̄ iam diuersa significare dicunt͛. Nam orator is dicitur qui causas orat uel in iudiciis uel in concionibus.Rhetor uero nō iam orator:sed rhetoricæ professor dicitur:& græca declinatione facit in accusatiuo rhetora.Iuuenalis in satyra Omnibus in terris:de Demosthene loquens ait:Quem pater ardentis massæ fuligine lippus: A carbone & forcipibus gladiosq; parante Incude:& lutheo uulcano ad rhetora misit:idest ad ꝓfessorem rhetoricæ.Sane oratores nōnunq̄ etiā legati a perorando ꝓ republica nominati sunt.Virgilius in.x.æneidos:Iamq; oratores aderant ex urbe latina.Declamator autem is dicitur qui studiis apud rhetorem in conuentu scholasticorum fictā causam orat At ipse quoque rhetor:& quicunq; alius si etiam extra scholaȝ hoc genere utitur: siue ut alios siue ut se exerceat declamator uocatur.

R heuma cū aspiratiōe ipi⁹.r.similiter scribit͛.Nā dictio græca ē:quæ latine eruptio siue fluor dici potest.

R hexenor absq; aliqua dihthongo:& cum.x.consonante scribitur:fuit teste Homero circa initium libri.vii. odysseæ:Nausithoi filius:& frater Alcinoi regis phæacum.

R hinoceron cum.i.latino &.c.exili scribit͛:animal est quadrupes habens in rhine idest naso ceras:idest cornu Nam & alio nomine dici monoceron nōnulli uolunt:eo ꝙ unicum cornu habeat:quod aliud animal eē puto:& in fronte cornu illud habere existimo:atq; latine unicornis dici.Sed rhinoceronta habere repandum cornu dixit Solinus:idest recuruū:quod subinde attritum cautibus in mucroneȝ excitat eo ꝙ aduersus elephantos prœlietur:par ipsis longitudine breuior cruribus:naturali telo aluum petēs:quam solam intelligit ictibus suis peruiam.Estq; bestiæ eodem Solino teste color buxeus.

R hynitalcus:prima cuȝ.y.græco:sequens cum.i.latino:reliquæ sine aspiratione scribunt͛: fuit uir thracius: cuius exemplo teste Plutarcho in uita Romuli Cæsar sæpe dicere consueuerat:amare q̄dem est ꝓditionem: sed ꝓditores magnopere abhorrere.

R hypes cum.y.græco scribit͛:populi sunt achiuorum.

R hiphæi prima cū.i.latino:sequēs cum.ph.aspirato &.æ.diphthongo scribit͛.Sic quoq; dicunt͛ q̄dam scythici montes a perpetuo uentorum flatu.Naȝ ῥιφίζω græce dicit͛:quod apud nos flo.Virgili⁹ i.iii. georgi. Gens affræna uirum rhiphæo tunditur euro.

R hipæ prima cum.i.latino:sequens cum.p. absq; aspiratōne &.æ.diphthongo scribit͛:sunt teste Seruio sup nono æneidos:montes in arcadia quos ad scythicorum differentiam nos sine aspiratione ipsius.p.scribere & ꝓferre consueuisse dixit.

R hytius prima cum.y.gæco : sequens cum.t.exili &.i.latino scribitur: fuit teste Homero libro secundo iliados:ciuitas cretæ.

R hythmus prima cum.y.græco:sequens cum.th.aspirato in subsequēte scribitur.Nec aliud latine q̄ numerum designat.Quintilianus libro nono de institutione oratoria:Sunt inquit numeri rhythmi:ut & Cicero ip̄e constituit:& secutus eum Virgilius cum dixit:Numeros memini si uerba tenerem.& Horatius in carminibus:Numeris quæ fertur lege solutis. Et pergit Quintilianus rhyhmi ut dixit: neq; finem habēt certum: nec ullam in contextu uarietatem:sed qua cœperunt sublatiōe ad positionem usq; decurrūt.

R hœtus prima cuȝ.œ.diphthongo:sequens cum.t.exili scribit͛:mons est troianus:in quo Aiax telamonius : postq̄ seip̄m interfecit sepultus fuit:unde & rhœte⁹ deducitur:qui græce ῥοιτεῖος dicitur. Sed nōnunq̄ q̄dem abiicientes.i.retinētes.e.ꝓductam:ut Virgilius in.iii.ænei.Primum rhœteas adue&⁹ in oras.Aliquādo uero diphthongus ipsa a nostris diuiditur rhoeteius rhoeteia rhoeteium.Virgilius in.v.ænei.Non beroe nobis:non hæc rhoeteia mater est.Dorieli coniunx.

R hodope cum unico.p.scribitur:mons est thraciæ:ut dixit Florus libro suarum historiarū tertio: Sic quoq; a Rhodope regina thracum ibi sepulta cognominatus.Solinus uero dixit montē esse mygdoniæ quæ portio est macedoniæ:sed utrunq; esse potest:quia conterminæ sunt regiōes:&(ut ait Serui⁹super.iii.georgi.) Rhodope in plagam orientalē porrigitur:& septētrionalem reflectitur.Ideo ait Virgili⁹:Quaq; redit medium rhodope porrecta sub axem:Illic clausa tenent stabulis armenta.& reliqua.

R hodos cum unico.d.scribitur:insula est lyciæ teste Pomponio libro secundo: & prima cycladum uenientibus ab oriente:in qua rosæ capulum dicitur a nōnullis fuisse inuentum:dum urbis fundamenta foderent͛:a quo & ciuitas & insula cognominata putatur.Nam rhodos græce latine rosa dicitur.huius circuitus admirandus:ut uidimus in dictione collossus.

R hodia cum.i.latino scribit͛:fuit teste Hesiodo in theogonia nympha quædam filia Oceani & Tethyos.

R hodius eodem modo scribit͛:fuit teste Hesiodo in theogonia:& Homero iuxta initium.xii.iliados:fluuius troianus olim ex monte ida effluens:nūc uero ita deperditus:ut cōperiri non possit.

R hodopis cum.i.latino scribitur:& facit in genitiuo declinatione quidem græca rhodopidos: latine uero

rhodopidis: fuit meretrix quædam thraciæ miræ pulchritudinis: quæ teste Herodoto libro historiarum secundo: una cum Aesopo captiua fuit. Illam Charasses mitylenæus frater Sapphus poetissæ maxima pecunia redemit: ut idem Herodotus in eodem libro testatur. Cuius etiam rei meminit Sappho soror in epistola ad Phaonem cum ait: Arsit inops frater uictus meretricis amore: Multaq; cum multo damna pudore tulit. hanc eandem Plinius libro uigesimosexto naturalis historiæ: Pyramidem laudatissimam construxisse dixit: nequis opes regum miretur: ut maiore sit miraculo eam tantas opes meretricio quæstu conquisisse. asseritq; una cum Herodoto illam Aesopi fabullarum philisophi: & compositionis conseruam & cōtubernalem fuisse.

R homphæa cum.æ.diphthongo in penultima scribitur: dici potest framea: genus est gladii.

R hoxolani cum aspiratione principii: & .x. consonāte atq; unico .l. scribit: populi sunt scythici ultra danubiū quos dici rutenos puto: de quib⁹ in dictione bastarne uidimus.

R homa cum aspiratione principii (ut nonnulli uoluerunt) scribitur. Qui & græcum esse uocabulum ex auctoritate magnorum uirorum contendunt. Nā Solinus in initio sui operis: sunt īquit qui uideri uelint rhomæ uocabulum ab Euandro primum datum: cum oppidum ibi offendisset: quod extructum ante ualentiam dixerit latina iuuentus: seruatq; significatione impositi prius nominis rhomam græce ualentiam ipsam nominarūt. Idē Hieronym⁹ noster a ρωμη: qđ robur īdicat: & ualentiā denominatā romā asserit. Vnde & Macrobius li.iii. saturnaliū: romani inquit ipsius nostræ urbis latinū nomē ignotū eē uoluerūt. Itaq; uelut nomē græcū & nō latinū cū aspiratione ipsius .r. illi iidē qui hæc inducūt scribere uoluerūt. Quorꝫ nōnulli deinde sententiam commutantes: ut ex eorundem nouis inscriptionibus aspeximus: antiquam scripturam sequentes: absq; aspiratione romam iam scribere decreuerunt. Itaq; & nos cum illis illorum sequimur sententiam: qui romam non a græco acceptam sed latinam: & a Romulo cognominatam esse asserunt. Nam & græcis ipse Plutarchus de eo nomine unde & qua potissimum causa emanauerit: sententias cum plurimas rettulisset: eam tandem ueram esse dixit: quaꝫ Varro & Liuius noster: & exactissimi quique græci asseruerunt: a conditore Romulo urbis romæ nomen acceptum fuisse. Idemque Salustius asseuerauit. At uero Romulū latinam etymologiam habere ex eo potissimū constat: quod dixit Ouidius libro fastorum:

Arbor erat: remanent uestigia: quæq; uocatur
Romula nunc ficus: romula ficus erat:

Quam sane ficum sic quoq; uocatam a rominando dixit Plutarch⁹ in uita Romuli: cum sub ea pecudes æstatis tempore frigora captantes: herbas rominare consueuerūt. Vel ut dixit Plinius libro decimoquinto naturalis historiæ: ab eo quod sub illa inuenta est lupa: Romulo & Remo infantibus præbens rumen: ita enim tunc ut ait: uocabant mammam. Quamobrem cum ipso .r. absque aspiratione romam scribendam puto. Idemq; ab antiquis nostris in numismatibus: & marmorꝫ inscriptionibus obseruatum conspeximus. Romæ igitur ambitum diuersis temporibus fuisse uarium: ex diuersoruꝫ auctoritate comprobari posse uidetur. Naꝫ primus quidam ambitus: teste Cornelio Tacito a foro boario ubi æreum inquit taurum aspicimus: quia id genus animalium aratro subditur: sulcus designandi oppidi cœptus: ut magnam Herculis aram amplecteretur. Inde certis spaciis interiecti lapides per ima montis palatini ad aram Consutii: mox ad curias ueteres: tum ad sacellum larem forumq; romanum: & capitolium nō a Romulo: sed a Tito Tacito additum progressum est. Quæ omnia loca cum ad radices palatini montis fuerint: in sequentibus designare curabimus. Plinius uero in tertio naturalis historiæ: ex Augusti traditionib⁹ scribit urbis ambitum suo tempore milia passuuꝫ uiginti continere: portasq; habere triginta: & tūc quoq; septem clausas esse. Flauius autem Vopscus scribit Aurelium imperatorem ambitum urbis ad triginta milia passuum ampliasse: nec de portis mentionem fecit. Quarum nomina ad plenum inuestigare: ac comperire difficile esset. Nam cum diuersis temporibus aucta fuerit: & quæ intra ultimum murorum ambituꝫ remanebant: portæ formam decusq; amitterent. fueritq; deinde roma diruta & confracta: illas prorsus inuestigare ac percipere uidetur impossibile. Sed earum tantum nomina explicabim⁹: quas apud historicos expressas cōperim⁹: hoc est flumentanā: collatinā: collinā: exquilinā: uiminalem: neuiā: querquetulam: gabiusam: lauernalem: rudusculanam: rutumenam: latinam: appiam: atq; eandem capenam: trigeminam: aureliam: fontinalem: carmentalem: quæ & scelerata dicitur: pandanamq;: & liberamugoniam: quæ & trigonia cognominatur: catulariam: triumphalē. Quarum etymologiam & situꝫ: ut apud approbatos auctores cōperimus: si non omnium: nonnullarum saltem explicare conabimur. Sed id primuꝫ prænotare liceat thybrim a septentrione urbem intrare: & ex latere meridiano uersus hostiam exire. Ita ut ex latere quidem dextero uaticanum comperiat: & ianiculum: quæ duo regionem trāsthyberinam complent: a sinistro uero sit romanæ urbis ambitus septem complectens colles. Erat igitur porta flumentana illa cognominata: quam thybris urbem intrans in sinistra ripæ parte relinquitur. Sic quoq; dicta teste Festo Pompeio: quod thybris eam quandoq; influxerit. Nec in aliam ex dispositione loci influere thybris potuisset: de qua Liuius ī sexto ab urbe meminit cum ait: prædicta die in petilinum lutum extra portam flumentanam. Quin & illaꝫ de cælo tractam meminit. Collatina uero porta: quæ per eundem circuitum ad sinistram thyberis partem flumē-

tanæ iam etiam contermina teſte eodem Feſto a collatia oppido prope romam:in quod aliarum ciuitatū
opes fuerunt collatæ appellata eſt. De quo Liuius in primo ab urbe dixit:collatia & quicquid circa illam
agri erat ſabinis ademptum eſt.hæc eadem multos poſtea annos pinciana dicta eſt: a palatio ſibi propin-
quo.cuius teſte Caſſiodoro in epiſtolis rex oſtrogotorum primus Theodoricus demolita marmora rauē-
nam portari curauit.Ad hanc conſequens porta fuit quæ gabiuſa dicebatur eo quod recta in Gabios du
ceret.Vnde & Liuius in bello macedonico:gabiuſam de cælo tactā fuiſſe cōmemoret.At ſubſequens por
ta qrinalis dicta fuit. Sic quoq; eodē Feſto teſte cognominata: ꝙ ea in collē qrinalē itur:ſiue quod proxi-
me eam Quirini ſacellum eſt.hæc eadem(ut nonnulli uolunt)aliquando ægonenſis dicta fuit:eo ꝙ mons
ipſe quirinalis prius ægonus cognominatus eſt.Alii uero aliam portam fuiſſe: & ad quemdam quirinalis
collem deduxiſſe contendunt qui eo nomine cognominatus fuit.huic proxima collina dicebatur:quæ ad
quirinalem conducebat.Quod Varro ipſe de lingua latina:ſic quoq; indicare uidetur cum dixit:in quiri
nali colle plura ſunt collium nomina.Nam collis tricepſois: ubi ædes Quirini:collis ſalutaris q tricepſois
collis pollinaris:qui eſt ad ædem Salutis:& collis mutialis:ad ædem dei Diffidii:ab qua collium uarietate
quam quirinalis habuit collis:dicta eſt porta collina.huic portæ propinquū fuit Veneris erycinæ templū:
de quo Ouidius libro faſtorum:

Templa frequentari collinæ proxima portæ
Nunc decet.a ſiculo nomina rege tenent.

Et hanc eandem rerum talium curioſi illam eſſe dicunt: quæ iam ſalaria nominatur. Quod nomen prius
uiæ ſtratæ adfuiſſe Cornelius Tacitus indicat. Nam ingreſſum militum Vitellii imperatoris in urbem de-
ſcribens:inquit tertium agmen per ſalariam collinæ portæ appropinquabat.Feſtus uero ait:quod per eaȝ
ſabini a mari ſalem deferebant.Sequens porta & collinæ ſuccedens uiminalis dicta:qa ſcilicet ad uimina-
lem collem ducebat.Eadem(ut nonnulli ferunt)& numentana dicta fuit:cuius etymologiam nondū com
peri:atq; eā fuiſſe quæ ſanctæ Agnetis nunc quoq; uocatur:nonnulli contendunt.huic exquilina ſuccedit
qua ſcilicet in exquilias itur:nunc(ut ferunt)ſancti Laurentii : atq; etiam tyburtina appellatur. hanc ean-
dem aliquando taurinam a capite tauri:quod illi inſculptum erat nonnulli cognominatam fuiſſe credunt
Alii aliam taurinam ipſam extitiſſe contendunt. Fuit & alia quæ neuia olim nunc maior dicitur. Sequens
iam pridem eſt aſinaria:a priſcis celimontana a celio monte:nunc ſimilis ſancti Ioannis uocatur.octaua cu
ius equiualens in angulo clauſa cernitur Metrodii porta dicebatur.Quin & omnes quas nominamus Li
uius ipſe in ſecundo ab urbe:cum Porſenæ obſidionem deſcriberet:ſic quoq; a maioribus cognominatas
fuiſſe ſatis oſtendit. Sequens porta(ut omnes coniectantur etiam nunc nomen retinet)latina dicta fuit:
quod ea in latium ducebat.Eadem uel illi propinqua capena dicebatur:de qua Solinus Italum inquit re-
gem de inſula ſiciliæ cum ſyracuſanis ad Ianum perueniſſe: ac eius conſilio auxilioq; ciuitatē iuxta albu-
lam condidiſſe capenam nomine:a qua poſtmodum portæ capenæ nomen fuit.De eadem Iuuenalis in ſa-
tyſa Vmbricii:qui unica rheda domum totam ad cumas deferebat inquit:Subſtitit ad ueteres arcꝰ: quos
latericios a Romulo conſtructos dicunt.Nec florentes poſtea opibus romani paſſi ſunt in marmora com-
mutari:ut antiquitatem & memoriam conditoris conſeruarent:madidamq; capenam: ratione ſcilicet fon
tium propinquorum:Hic ubi nocturnæ numa conſtituebat amicæ:Nunc ſacri fontis nemus & delubra lo
cantur.Iudæis eadem uiam ſtratam habet:neapolim uſque ducentem:quæ appia dicta fuit.Nam etiam ro
mæ porta trigemina:per quaȝ ut dicunt trigemini fratres Horatii exierunt:quando Curatios deinde an-
te albam occiderunt. Sed teſte Liuio tertius qui ſuperſtes remanſit:porta capena rediit.de illa tamen ſæ
piſſime meminit Liuius:ut in bello macedonico ædiles inquit eo anno porticum unam extra portam trige
minam emporio ad thybrim addito fuerunt.& libro quarto ab urbe Minutius extra portam trigeminaȝ
boue aurato donatus eſt.hanc eandem eſſe quæ hoſtienſis deinde dicta fuit: eo quod hoſtiam uerſus du-
cat quidam affirmare non dubitant.nunc uero ſancti Pauli cognominari dicunt:quia ad eius ædem cele-
berrimam uergit.Ego uero an eadeȝ ſit:uel alia affirmare nequeo:ſicut nec de porta aurelia:an ea ſit quæ
in loco ianiculi edito etiam nunc conſpicitur:& ſancti Pancratii ob propinquitatem ad illius ædem appel
latur:& illa fontinalis quæ ex ianiculo in uaticanum dimittit(licet hoc quidem nonnulli certum aſſerant)
hoc tamen ex Feſto habemus fontinalia fontium ſacra eſſe:unde & romæ fontinalis porta.Et quia dixit ro
mæ non puto id ianiculum contigiſſe:quod extra romam tranſthyberim erat:& magis capenam fuiſſe ex-
iſtimo iuxta quam fontes erant:qui eam madidam reddebant. Vnde ait Liuius in bello macedonico: cen-
ſores uiam ſternendam a porta capena ad Martis ædem locauerunt. Et Alio libro in eodem bello: ædiles
alteram porticum ad portam fontinalem ad Martis aram: qua in campos iter eſſet perduxere. Fuerunt
aliarum:ut rettulimus portarum nomina: quæ uel intra breuioris circuitus muros: uel amplioris locatæ
erant:uel forte etiam eorundem alio tempore fuerunt obſeruata nomina.Quod exacte diſcerni poſſe im
poſſibile exiſtimo. Certi tamen ſumus Romulum ipſum in ſuæ urbis conſtructione:tres portas ſtatuiſſe:

ūnam carmentalem:quæ & scelerata dicta fuit. Aliam pandanam:quæ & libera. Tertiam mugoniam: quæ & trigonia:hoc est trium angulorum cognominata fuit. Varro tamen dixit pandanam saturniæ urbis nomen portæ fuisse:non dixit romæ. Verum eum locum roma postmodum complexa fuit:ut in sequentibus apparebit. Itaque roma aucta etiam portaruꝫ nomen detinuerunt. Carmentalis porta a Carmente matre Euandri:quæ inibi prius habitauerat dicta fuit. Illa uero carminibus quibus responsa dabat:cuꝫ Nicostrata uocabulo græco uocaretur. Quare dixit Virgilius in octauo æneidos:

Et carmentalem romano nomine portam.

Sed postea teste Festo scelerata uocata est: quod per eam trecenti Fabii cum clientibus quinque milibus egressi:aduersus hetruscos ad amnem cremeram omnes interfecti sunt. Vnde etiam de illa ait Ouidius libro fastorum sic dicens:

Carmentis portæ dextra est uia proxima iano:
Ire per hanc noli quisquis es omen habet.
Illa fama refert fabios exisse trecentos.
Porta uacat culpæ:sed tamen omen habet.

At uero pandanæ & mugoniæ etymologiam nondum comperi. Querquetulana autem porta:de qua supra mentionem fecimus:ubi fuerit incertum habemus:ea tamen sic quoque cognominata fuit:teste Festo quod quercum intra muros iuxta se habeat. Quin & de lauernali sic inquit:Lauerniones fures antiqui dicebant:quod sub tutela deæ Lauernæ essent:in quouis loco obscuro abditoq;:hinc & lauernalis porta hæc illius uerba. Rudusculana eodem teste appellata est:quasi rudis & impolita sit relicta. Dixit etiam rutumenam. Item Festus a nomine cuiusdam aurigæ cognominatam fuisse. Quin & Catulariam sic quoq; cognominatam uoluit:quia aut longe ab ea ad placandum caniculæ sidus inimicum frugibus ruffæ canes immolabantur:ut fruges maturescentes ad maturitatem perducantur. Triumphalis uero porta:quaꝫ inter alias ultimam nominauimus:omnium romanæ urbis celeberrima fuit. Sic quoque cognominata quia per eam & nullam aliam triumphi agebantur. huius portæ adhuc intime fundamentorum molles in extrema thybridis ripa conspici possunt:& pons similiter ad illam conducens:cuius pilarum bases a crustis marmorum decrustatæ in ipso thyberi ab portæ ripa:usque ad hospitale Sancti Spiritus:etiā nostro tempore decernuntur:a quo loco usque ad Neronis circum:in quo Caii Calliculæ obeliscus aspicitur:q̄ nunc quoque corrupte Iulia nuncupatur:& ad sinistrum latus basilicæ beati Petri adiacet:triumphale teritorium nuncupatur. Sed de porta meminit Iosephus approbatissimus historicus libro septimo: de captiuitate iudaica:ubi Vespasiani principis & Titi filii de iudæis triumphum describens ait:ipsos enim imperatores:qui non in palatio maiori:sed in Isidis templo nocte quieuerant ad octauianas ambulationes trāsiuisse:ubi eos senatus & honorati equites præstolabantur. Et eum fauor militaris eosdeꝫ meritis honorasset laudibus:uotis rite celebratis ad portam recessisse: quæ ab eo quod per illam semper triumphorum pompa duceretur nomen accæpit:finisque pompæ erat Capitolini Iouis templum. Suetonius etiam de funere Octauiani loquens ait: quosdam senatores censuisse Augusti funus porta triumphali ducendum.

Sed de territorio triumphali non parum est testimonium Damasi:qui scripsit beatum Petrum sepultum fuisse in uaticano iuxta erritorium triumphale. Verum & triumphale territoriuꝫ & adhærentia illi loca uaticani nomen a uaticano colle assumpserunt. De quo Iuuenalis in satyra Credo pudiciciam: meminit cum ait:

Et uaticano fragiles de monte patellas. Martialis & cum ait:
Quid te tucca iuuat uetulo miscere phalerno
In uaticanis condita musta cadis?

Nam & patellæ olim ut nunc ex creta Vaticani Montis formabantur. Sed unde collis ipse Vaticani nomen assumpserit:dixit Festus:ꝙ eo potitus sit populus romanus uatum responso:pulsis hetruscis. Gellius uero in libro noctium atticarum decimooctauo:Agrum inquit uaticanum & eiusdem agri deum præsidem appellatum accæpimus a uaticiniis: quæ ui atque instinctu eius dei in eo agro fieri solita erant.

Sed præter has causas:& aliam rettulit Varro in libris diuinarum rerum dicens: Quemadmodum aruis deus appellatus:araq; ei statuta infima uia noua:ꝙ eo in loco diuinitus uox edita erat. Ita uaticanus deus nominatus:penes quem essent uocis humanæ initia:quoniam pueri simul atq; parti sunt eam uocē edunt quæ prima in uaticano syllaba est. Iccircoq; uagire dicit exprimente uerbo sonum uocis recentis. Et constat iam uaticanum collem eum esse qui ecclesiæ beati Petri adiacet:nec supra illum:aut propinquū fuisse Neronis palatium:ut inscii quidam mentiuntur:de quo in sequentibus pertractabimus. Sed teste Cornelio Tacito:apud quem gesta Neronis particulariter describuntur: Clausit inquit Nero in ualle uaticana spatium:in quo equos regeret:haud promiscuo spectaculo:de quo in dictione circus:& ī dictione obeliscus satis uidimus. Et subdit idem auctor Neronem apud nemus:quod nauali stagno circum posuit extru

xisse conuenticula:& cauponas reliquaq;:qui legere cupit ibidem poterit. Rettulit etiam Plinius circa finem.xvi.suæ naturalis historiæ libri:uetustiorez urbe suo tempore in uaticano ilicẽ esse. In q̃ titulus æreis litteris & hetruscis:quæ religione arborem iam tunc dignam fuisse significant. Sed præcunctis rebus celebrior & religiosior cõspicit̃ uaticanus reliquiis beati Petri & eius excelsa basilica: ac romani pontificis palatio:quod Nicolaus papa eo nomine secundus primum fundauit:ac grande uiridarium fortissimis muris cinxit. Sed iam mirum ĩ modum: & pene incredibili ornatu instaurat id Nicolaus quint⁹ totius orbis delitiæ:ac religio:qui diuina sua uirtute pontificatus maximi gradum summum ascendit. Vaticanum uero primitus Leo papa quartus muro muniuit:& de suo nomine ciuitatem leoninam uocauit. Ea sex portas etiam nunc stantes habet. Quarum prima in ianiculum dimittens ab ecclesia cui subiacet sancti spirit⁹ nomen accæpit. Alia est edito in colle sita pertusa:hoc est perforata uocatur. Tertia iuxta metam a sinistro latere a posterulano quodam Saxone iuxta illam habitante: posterulæ nomen accæpit. Quarta quæ pontificis uiridario subiacet:ab ecclesia beati Peregrini nomen accæpit:nunc uiridaria uocatur. Quinta inxta metam Hadriani:quod nunc castrum sancti Angeli uocatur:& qua in campos itur sancti Angeli porta uocatur. Sexta ea est:quæ similiter sub ipsa Hadriani mæta ad urbem per pontem ipsius Hadriani cõducit:atq; ab æneis foribus ænea uocitatur. Et hæc hactenus.

Nunc de collibus urbis uidendum restat: qui septem ab auctoribus describuntur: dicente Virgilio libro georgicorum secundo:

Scilicet & rerum facta est pulcherrima roma:
Septemq; una sibi muro circundedit arces.

Quorum nomina sunt Capitolinus:idem & Tarpeius:Auentinus:Palatinus:Cælius: exquilinus:Viminalis:& Quirinalis. Ianiculus uero regionem ipsam totam transthyberinam: excæpto uaticano indicat: sed absq; ianiculo:& uaticano septicollis ipsa urbs dicebatur. Vnde apud romanos ipsos antiquitus festa erát quæ septimontinalia uocabantur. Capitolinus igitur mons teste Varrone de lingua latina dict⁹ est: quod cum in eo fundamenta ædis Iouis foderentur:caput humanum inuentum est. Et ut addit Liuius litteris tuscis annotatum. Sed ante hoc ipsum nomen eodem Varrone teste tarpeius a Tarpeia uirgine uastali dicebatur:quæ ibidem quoq; a sabinis necata armis:& sepulta fuerat:quod etiam nunc teste Varrone tarpeium saxum appellatur. Et ut idem pergit hunc antea montem saturnum appellatuz prodiderunt: & ab eo late saturniam terram. Et etiam Ennius appellat antiquum oppidum in hac fuisse saturnia scribitur. Eius uestigia etiam nunc inquit Varro manent tria. Quod Saturni fanum in faucibus. Quod saturnia porta: quam Iunius scribit: ibi quam nunc uocant pandanam. Quod post ædem Saturni in ædificiorum legibus priuatis pariete:postici muri sunt scripti. hæc ille. Fuit in hac arce capitolii celeberrimuz Iouis optimi maximi templum:de quo sic inquit Cornelius Tacitus in decimonono suarum historiarum:uouerat Tarquinius priscus rex bello sabino sedem Ioui optimo maximo Iæcitque fundamenta spe magis futuræ magnitudinis:q̃ tunc populo romano competeret. Mox Seruius Tullius sotiorum studio adiæcit aliquid. Deinde Tarquinius superbus capta suessa & pometia per hostium spolia fecit. Sed gloria operis libertati seruata pulsis regibus Horatius puluillus iterum consul dedicauit magnifice. uerum teste Lactantio cũ Tarquinius capitolium facere uellet:atq; in eo loco multorum deorum sacella essent: consuluit eos p auguria utrum Ioui cederent. Et cedentibus cæteris solus deus terminus mansit: qui lapis erat informis ac rudis. Vnde illum Virgilius capitolii immobile saxum uocat:& eum esse dicebant:quem pro Ioue Saturnus dicitur uorasse:de quo

Sed facto capitolio supra ipsum terminum foramen est in tecto relictum:ut quia non cesserat libero telo frueretur. Fecit etiam Augustus in capitolio ædem Ioui tonanti: dicente Suetonio: Tonanti Ioui ædem in capitolio consecrauit:liberatus periculo cum expeditione cantabrica per nocturnum iter lecticam eius fulgur perstrinxisset:unumque præsentem exanimasset. Fuit & in eadem arce Iunonis monetæ templum: quod per hunc quoque modum ipsi deæ in capitolio dicatuz fuit. Nam capta urbe a gallis:& obsesso capitolio:anseres ibidem erant Iunoni sacrati:a quibus teste Liuio libro quinto ab urbe: romani etiam ĩ magna ciborum penuria abstinebant. Sed gallicum nocte sublustri tanto cum silentio ad summum capitolii uenissent:ut non modo custodes:uerum canes fallerent:anseres ipsos sacros non fefellere. Quoruz clangore & allarum strepitu excitus. M. Manlius:qui ante tertio anno consul fuerat: & cuius ædes in arce capitolii structæ erant:correptis armis & alios ad arma ciens:gallos in ruinam:& præcipicium dedit. Quod & Virgilius in.viii.æneidos tetigit cum ait:

In summo custos tarpeiæ manlius arcis
Stabat pro templo & capitolia celsa tenebat.

Romuleoq; recens horrebat regia culmo:
Atq; hic auratis uolitans argenteus anser:
Porticibus gallos in limine adesse canebat.

His successibus elatus Manlius cum in maximas dissenssiones cum Camillo : ex inuidia ut creditur deuenisset:a tribunis militum consulari potestate creatis:damnatus crimine regni de tarpeia rupe: quam a gallis tutatus fuerat:in thyberim præcipitatus occubuit:ut cuius diruta domo Iunonis ædes constructa fuit: Dicente Liuio libro septimo ab urbe:dictator scilicet Camillus ædem Iunoni monetæ uouit: cuius damnatus uoti:cum uictor romam reuertisset:dictatura se abdicauit.Senatus duumuiros ad eam ædem ꝑ amplitudine reipublicæ faciendã creari iussit:locus in arce destinatus quæ area ædium.M. Manlii capitolini fuerat. Vnde inquit Ouidius libro fastorum quinto:

Arce quoq; in summa iunoni templa monetæ:
Ex uoto memorant facta camille tuo.
Ante domus manli fuerat:qui gallica quondam
A capitolino reppulit arma ioue.

Sed ob quam causam dicta fuerit moneta ostendere uidetur Cicero libro diuinationum primo cum ait: Post illam cladem maximam a senonibus gallis factaʒ:audita uox ex arce Iunonis fuit:ex quo Iuno illa appellata moneta est.hæc ille.Ita ut si ante id tempus ab aliquo Iuno ipsa moneta appelletur: non quideʒ ut tunc quoque: sed quia postea moneta appellata fuit intelligendum est.Fuit etiam in eadem arce capitolii Mineruæ delubrum:ut osteddit Plinius libro trigesimoquinto naturalis historiæ.Nam loquens de Nicomacho pictore inquit:pinxit raptum Proserpinæ:quæ tabula fuit romæ in capitolio ĩ Mineruæ delubro. & libro trigesimoquarto scripserat:molles quippe excogitatas uidemus statuarum:quas colossos uocant Talis est in capitolio Apollo translatus a Lucullo ex appollonia ponti urbe triginta cubitorum quingentis de talentis factus.Et infra subdit:habet in eodem capitolio admirationem & capita duo quæ Publius Lentulus consul dicauit.Alterum a Carete lindio Lysippi discipulo factum. Alterum fecit Decius comparatione in tantuʒ uictus ut artificium minime probabilis artificis uideatur. Dixit etiam Herculem esse in capitolio qui a tarento fuit translatus.Et ut breuiter in his concludam testatur Seruius super secũdo æneidos librum:ubi ait Virgilius.

Ecce autem panthus telis elapsus achiuum:

In capitolio omniũ deorũ simulachra celebrari.Ex quo dixit Ammianus historic⁹li. uigesimosecũdo: rerum gestarum huius totius arcis ornamenta quibuscunque ægyptiorum miraculis sunt anteponenda. Quare aurea capitolia cognominantur a Virgilio libro octauo æneidos . Ad hanc autem arcem Cliuus erat publicus non longe ab eo loco incipiens: ubi pons erat sublicius:qui iam sanctæ Mariæ uocitatur:ut in sequentibus ostendemus:quo iter a ianiculo in fora ducebatur. De quo Ouidius libro fastorum primo inquit:

Vtq; leuis custos armillis rapta sabinos
Ad summæ tacitos duxerit arcis iter
Inde uelut nunc est per quem descenditis inquit
Arduus in ualles per fora cliuus erat.

Nam circa eum locum(ut uidebimus)duo fora iungebantur:boarium scilicet & piscarium. Boarium id dicebatur forum quod inter palatinum & arcem capitolinam constitutum erat.In quo & lacus curtius cõtinebatur:Dicente Varrone de lingua latina:in foro lacum curtium a Curtio dictum constat. Et subdit. Estque de illo triceps historia.Nam procilius non idem prodidit quod Piso:nec quos is Cornelius a Procilio relatum in eo loco dehisse terram: & id ex senatus consulto ad haruspices relatum esse responsum : deum Manio pestilionem postulare. Idem ciuem fortissimum eodem mitti. Tum quendam Curtium uirum fortem armatum ascendisse in equum:& a concordia uersum cum equo in eo præcipitatuʒ. Eo facto locum coisse:atque eius corpus diuinitus humasse:ac reliquisse genti suæ monumentum. Piso in annalibus scribit sabino bello quod fuit Romulo & Tatio:cum Romulus cuʒ suis ex superiore ꝑte impressioné fecisset:Metius Curtius sabinus uir fortissimus in locum palustrem:qui tum fuit in foro antequaʒ cloacæ sint factæ secessisse:atque ad suos in capitolium recæpisse: ab eo locũ inuenisse nomen.hec Varro. Cui & Liuius in septimo ab urbe:assentiri uidetur.Quam sane opinionem Plutarchus ipse in uita Romuli lati⁹ etiam pertractauit.Quin & Ouidius in libro fastorum.vi.sic quoq; dixit:

Curtius ille lacus siccas qui sustinet aras:
Non solida ẽ tellus:sed fuit ante lacus.

Et pergit Varro ad ea quæ dixerat subdens:Cornelius uero & Luctatius scribunt eum locum esse fulguritium:& ex senatusconsulto septum esse.Id quia factum est a Curtio consule:cũ.M. Megentius fuit collega:curtium appellatum.Sed ut diximus hoc quoq; forum in quo

curtius locus erat:boarium uocabatur.quod hac ratione expressisse uidetur Cornelius Tacitus libro historiarum primo: quia eo in loco boues ad sulcum pro ambitu urbis designandæ adhibiti primuȝ sunt:ita ut ubi sulcus cœptus est:æneus sit taurus.Quod etiam opinari facit capita boum:quæ pene omnib⁹ romanis ædificiis insculpta uidemus:quasi ab optimo fieret bouis augurio: quod in designanda urbe concæptum fuit.Alii a boue bouarium cognominatum forum dicunt:quem Hercules ibidem deuicto Caco Ioui imolauit:de quo Ouidius libro fastorum:

Immolat ex illis taurum tibi iuppiter unum
Victor:& euandrum ruricolasq; uocant:
Constituitq; sibi quæ maxima dicitur aram
Hic ubi pars urbis de boue nomen habet.

Alii de bobus inibi uendundis & emundis dictum putant.Inducuntq; in argumentum portam quandam marmoream circa ea loca adhuc restantem: hoc est ad latus ecclesiæ beati Georgii in uelabro:ubi hæ litteræ inscriptæ sunt. Imperatoribus Lucio Seuero Septimio: &.M. Aurelio Antonino:& Iuliæ Augustæ matri negotiantes boarii eorum numini.Vnde & Varro de lingua latina ostendere uidetur dicens:Quo quid generatur conferrent forum appellatum additumq; ab eo cognomen:ut forum boarium.Macrobius in tertio saturnalium libro:romæ auteȝ inquit: uictoris Herculis ædes sunt duæ:una ad portam trigeminam:altera in foro boario:huic & piscarium forum coniunctum uidetur quod iuxta thyberim fuisse idem Varro de lingua latina ostendere uidetur dicens: Secũdum thyberim ad ianum forum piscarium uocant:hoc est iuxta ianum:de quo Ouidius in libro fastorum primo:deum ipsuȝ interrogat dicens:

Cum sint tot iani cur stas sacratus in uno:
Hic ubi iuncta foris templa duobus habes.

Ad quem Ianus respondens historiam refert belli sabini:quod uirginum raptarum gratia cõmissum ẽ quo cum romani portam:quæ sub radicibus collis erat:& ab aduentu ianualis postea dicta fuit:claudere festinarent:quia in illam hostes ruebant:mox ut clausa est patefacta fuit. Vnde ait Ouidi⁹ id Iunoni ĩpingens:

Et iam contigerant portam saturnia:cuius
Dempserat oppositas inuidiosa feras.

Et ut dixit Macrobius in saturnalibus cum iterum:ac tertio ideȝ contigisset: armati plurimi pro limine stetere custodes. Sed cum ex parte aduersa acri prælii certaretur:proferretq; fama nostros fugere territi aditum reliquerũt.Tunc per patentem portam hostes irruunt.Sed repente fertur ex eo loco ubi ædes est Iani: per hanc portam magna fluenta aquarum feruentium decurrisse multasq; cateruas hostium: tũ ex feruore tum rapida uoragine deperisse.Vnde loqui pergit Ianus apud eundem poetam:

Cum tanto ueritus cõmittere nũmine pugnam.i.cum Iunone.
Ipse meæ moui callidus artis opus:
Oraq; qua pollens ope sum fontana reclusi
Sumq; repentinas eiaculatus aquas
Ante tamen calidis subiæci sulphura uenis:
Clauderet ut tacito feruidus humor iter.

Itaq; in eo loco ubi aquæ illæ calidæ defluxerũt templum Iano a Numa construcuȝ fuit. Quod teste Liuio in primo: Ille index belli pacisq; fecit Numa apertum ut in armis esse ciuitatem. Clausuȝ pacatam circa omnes populos significaret.Nam cum apertum erat profecti ad bella sperare uidebantur suffragia opitulante deo:dicente eodem apud Ouidium:

Vt populo reditus pateant ad bella profecto.
Tota patet dempta ianua nostra fera
Pace fores obdo ne qua discedere possit.

Virgilius uero dixit:ut intus furor coerceretur:Scæua sedens sup arma:& centum uinctus aeris:Post tergum nodis fremit horridus ore cruento.Sane teste Liuio bis deinde post Numæ regnum clausum fuit.Semel Tito Manlio consule post primum punicum perfectum bellum. Iterum ut ait quod nostræ ætati dii dederunt:ut uideremus post bellum actiacũ ab imperatore Cæsare Augusto pace terra mariq; parta.Rursum & tempore Vespasiani clausum fuisse Suetoni⁹ est auctor. Sed templum ipsum nonnulli hæc ipsa curiosius perscrutantes etiam nostra ætate integrũ aspici asseruerunt:ex candido scilicet marmore patentibus quadrifariam portis iuxta sanctum Georgium in uelo aureo. Vnde cliuus publicus ad capitolii arcem incipiebat.De quo Seruius supra septimo æneidos dixisse uidetur:cum ait captis phaleris ciuitate tusciæ inuentum est simulachrum Ianicum frontibus quattuor.Vnde quod Numa instituerat translatum fuit ad forum transitorium : & quattuor portarum unum templũ est illi institutum hæc ille.hoc ignari quidam Boetii domum uocant. Nec minus ignare ecclesiam beati Georgii in uelo aureo uocitant.Cum locus ille Varrone teste uelabrum:& non uelum aureum diceretur: ut quum de auentino monte tractabitur ostendemus.Scribit etiaȝ Suetonius de Cæsare:quod gallici triũphi die uelabrum

præteruehens pene curru excuſſus eſt axe diſtracto. Aſcenditq; capitolium ad lumina ſexaginta elephantis dextra & ſiniſtra lychnos geſtãtibus: ſed quia Iani templū ad ſiniſtrum argiletum fuiſſe dixit Liuiꝰ. Quid id argiletum fuerit dicemus. & teſte Seruio ſupra octauo æneidos: locꝰ erat: qui uel ab argilla terra pingui dicitur: uel ab Argo hoſpite Euandri: qui cũ Euandro inſidias paraſſet. ab ipſius Euãdri ſotiis ĩterfectꝰ fuit Cui tamen hoſpitalitatis gratia Euander locum & ſepulchrum conſecrauit. Vnde cum Virgilius Euãdrū induceret ea loca monſtrare Aeneæ ſubdit:

Necnon & ſacri monſtrat nemus argileti:

Teſtaturq; locum: & lœtum docet hoſpitis argi. Verũ & præter ea duo fora: quæ ſupra nominauimꝰ: boarium ſcilicet & piſcarium: nõnulla alia romæ fuiſſe diuerſis ex auctoribus recollegimus. Vnum ſc; quod forum romanum ſimpliciter dicebatur: conſtitutum quidem poſt boarium iuxta palatiũ in uia ſacra ad radices capitolii & arcum Seueri: ut infra uidebimꝰ. Aliud uero Traiani forū dicebatur: quod ille mirabilibus ædificiis ſtruxerat. Nam teſte Ammiano libro decimoſexto de rebus geſtis: Conſtantis filii; Flauii Conſtantini magni. Cum primum inquit Conſtans ex conſtantinopoli ubi natus educatuſq; fuerat: romam uenit. Vrbe inſpecta obſtupuit. & infra ſubdit: uerum cum ad Traiani forũ ueniſſet: ſingularem ſub omni cælo ſtructuram: ut opinamur æternam mœnium aſcenſionem mirabilem hærebat attonitus perq; giganteos contextus circũferens mentē: nec relatu effabiles: nec rurſus mortalibus appetẽdos. omni itaq; ſpe huiuſmodi quicq̃; conãdi depulſa Traiani equum ſolum locatum in atrii medio: qui ipm̃ principẽ uehit imitari ſe uelle dicebat & poſſe: cui prope aſtãs regalis Ormuſda rẽſpondit: Ante ſtabulum talem condas: hæc ille: in cuius fori partem ſtructuræ cellarum admirabiles fuiſſe deprændũtur: quas dicunt Traiani principis milites habitaſſe: quibꝰ a Bonifacio ſummo pontifice eius noĩs octauo ſup iniecta fuit turris: quæ militiaꝝ appellatur. fuit ĩ eodẽ foro & adhuc integra conſpicit̃ colũna altitudinis centum quadraginta cubitorum: ut quidam ferunt: intrinſecus qdem cochlea: extrinſecus uero res geſtas præſtantiſſimi principis admirabili opere ſuper inſculta. Ad cuius baſim inciſæ litteræ oſtendunt terreum collem: qui eius turris altitudinem æquabat: ut area fieret plana. Inde operibus effoſſum aſportatumq; fuiſſe iuxta hoc forum uerſus eccleſiā Hadriani martyris. aliud prius forum inſtructum fuerat a Nerua: quod tranſitoriū dicebat̃: ut Heliꝰ Spartianus in Alexandri Seueri uita: his quoq; uerbis indicauit. Statuas inqt locoſas uel pedeſtres nudas uel eq̃ſtres diuis imperatoribus in foro diui Neruæ: quod tranſitorium dicitur locauit: omnibus cum titulis & columnis æreis: quæ geſtorum ordinem continerent. hæc illius uerba. Sed ob id quoq; tranſitorium dictum comiicimus: quod ex eo ad alia ꝓpinqua contiguaq; fora tranſiretur: ad romanum ſcilicet & traianum. Nã a Petro bibliothecario ſcriptum legimus eccleſiam beatiſſimi Hadriani in tribꝰ foris ab Honorio romano pontifice eius nominis primo ædificatam fuiſſe: iuxta quam portas cuiuſq; fori admirabiles etiā conſpicere libet: q̃q̃ ab ignaris quibuſdam Cæſaris domus pars fori traiani dicatur. legimus inſuper & in Plinio: & in aliis alia duo fuiſſe fora: unum Cæſaris dictãtoris: aliud Diui Auguſti. de foro Cæſaris dixit ĩ. xxxiiii. naturalis hiſtoriæ cum ait: Cæſar quidem dictator loricatam ſibi dicare in foro ſuo ſtatuam paſſus eſt. De foro uero Auguſti ſic inquit Suetonius: plurima opera publica extruxit: e quibus præcipue forum cũ æde Martis ultoris. Plinius ſimiliter de hoc ipo foro frequentius meminit. Nam in uigeſimoſecundo inquit: Aemilianum donatum obſidionali corona in aphrica: quod ſtatuæ eius in foro ſuo Diuus Auguſtus inſcripſit. Item & in trigeſimoquinto: ſuper omnes inquit Diuus Auguſtus in foro ſuo ĩ celeberrima parte poſuit tabulas duas: quæ belli faciem pictam habent: & triumphum. & ĩ eodem libro: ubi opera apellis indicat. Romæ inquit ex illius picturis Caſtorem etiam habemus: & Pollucem cum uictoria & Alexandro magno. Itē belli imaginem reſtrictis ad terga manibus Alexandro in curru triumphante. Quas utraſq; tabellas Diuus Auguſtus in fori ſui celeberrimis partibus dicauerat. Gellius etiam in nono noctitium atticarum: Statuam inquit Valerio Coruino Diuus Auguſtus in foro ſuo ſtatuendam curauit. In eius ſtatuæ capite corui ſimulacrum eſt rei pugnæq;: quam diximus monumentum. At uero huiuſce fori extruendi: ut dixit Suetonius: cauſa fuit hominum & iudiciorum multitudo: quæ uidebatur inſufficiens duobus: & tertio indigere. Itaq; feſtinantius necdum perfecta Martis æde publicatum eſt. Cautumq; ut ſepararentur in eo publica iudicia: ac ſortitiones iudicum fierent. hæc ille. Sed quæ fuerint ea duo fora: in quibus iudicia dabant̃: non habeo certum: ſed puto romanum & Cæſaris: ſicq; poſtea in tribus fieri: hoc eſt etiam in foro Auguſti Diui: dicẽte etiam Martiale in. iii. epigrammatum:

Cauſas inquis agam cicerone diſcertius ipſo:

Atq; erit in triplici par mihi nemo foro. Et ut ſeqtur Suetoniꝰ ædem Martis bello philippenſi ꝓ ultõne paterna ſuſcæpto Auguſtꝰ uouerat. Sanxit ergo: ut de bellis ibi triũphiſq; cõſuleret̃: huc ſenatores ꝓuicias cũ ĩperio petituri huc deducerent̃ qcũq; uictores rediſſent: huc inſignia triumphoꝝ cõferrẽt̃. Sed hæc hactenus. Nũc de auentino colle dicendũ eſt: de cuiꝰ nomine Varro ſic ait: Auentinũ aliquot de cauſis dicũt. Neuius ab auibꝰ: eo ꝙ ſe a thyberi ferrẽt aues. Alii a rege auentino albano ꝙ ibi ſit ſepultꝰ. Alii auẽtinum ab aduẽtu hoĩm: quod cõmune latinoꝝ ibi Dianæ templum ſit conſtitutũ. Sed ut ait: Ego maxime puto qd̃ a

uehendo auentinus ſit dictus:quod cum mons ipſe a cæteris partibus urbis paludibus eſſet excluſus uehe
bantur ad illum nauibus homines.Cuius ueſtigia quod ea pars dicitur uelabrum:& ab eo uehēdi actu ue-
latura:ſicut merces a marcando:& aere.hæc ille.At uero Liuius ſecūdum quam rettulit opinioneꝫ aſſerunt
Idem Ouidius in.iiii.faſtorum cum ait:Venit auentinus poſt hos:lacus unde uocatur Mons quoque.Et in
xiiii.metamorphoſeos libro inquit:
Tradit auentino q quo regnarat eodem
Monte iacet poſitus: tribuitq; uocabula monti.fuit ſuper hoc monte ara:quam Liuius libro primo ab ur-
be:dixit primam in auentino Herculi ab Euandro poſitam.Idem in eodē libro refert Numā Ioui elicio arā
dedicaſſe.fuit & ſuper illo templum Lunæ ſacrum:de quo Ouidius libro faſtorum:
Luna regit menſes:huius quoq; tempora menſis.
Finit auentino luna colenda iugo.fuit inſuper & in illo templum ſumptuoſiſſimū ſacratuꝫ: quod de parte
prædæ ueientanæ Camillus uouerat:ut Liuius in qnto ab urbe teſtať.fuit & ædes Libertatis quam Gracchꝰ
teſte Liuio de ſecūdo bello punico ex mulctatitia pecunia faciendum curauit. Quí & Plinio teſte libro.xvi.
naturalis hiſtoriæ:fuit ſuper eodem monte lauretum ſilua Ioui ſacrata.fuit etiaꝫ aquæ claudiæ forma:quæ
teſte Caſſiodoro ex cælio monte in auentinū perducebať.Sub illo uero fons fuit:de quo olí bibebant Fau-
nus & Picus ſatyri:iuxta quem Numa uinū ponens ſatyros inebriauit.Vnde Ouidius:
Lucus auentino ſuberat niger ilicis umbra:
Quo poſſes uiſo dicere numen ineſt.& reliq̄.fuit & maioris famæ ſpelūca Caci:ex eo ſcꝫ latere montis:quo
auentinꝰ in palatinū ſpectat:de quo late Virgiliꝰin.viii.æneidos.& Ouidiꝰin faſtis:
Cacus auentinæ timor atq; infamia ſiluæ.Et hæc de auentino.
Nūc ad palatinū accedendum eſt.Cuiꝰuocabuli cām reddidit Varro de lingua latina cū ait:Quartæ regio-
nis palatium: quod palantes cū euandro uenerūt: qui & palatini aborigines ex agro reatino: qui appellať
palatium ibi conſederunt.Sed hoc alii a Palantia uxore Latini putarunt.Eundem hunc locum a pecore di-
ctum putant quidam.Itaq; Neuius balatium appellauit.hæc Varro.& licet cum unico.l.ſcribatur:eius ta-
men prima longa a poetis ponitur:ut Martialis epigrammatum libro quarto aſſeruit:Poſſeſſa malis pala-
tia regnis.Verum & ante has Varronis deſignationes puto pallanteum cum duplicato.l.cognominatum:
cum dicat Virgilius in.viii.æneidos:
Arcades his oris genus a pallante profectum:
Qui regem euandrum comites qui ſigna ſecuti
Delegere locum:& poſuere in montibus urbem:
Pallantis proaui de nomine pallanteum.Et infra idem ait.Nobile pallanteum.Vel forte pallanteum urbs:
aut pro auo Euandri:aut ut aſſerit Plinius libro quarto naturalis hiſtoriæ:a pallantio urbe arcadiæ cogno
minata fuit.Et palatium ac palatinus mons ex cauſis:quas ſupra poſuit Varro ſuper hoc monte: ut ex Cor
nelio Tacito accæpimus primo urbs roma ædificata fuit. Et in eo reges primo:deinde conſules:poſtea im-
peratores maiori ex parte ſedem habuerunt. habuitq; etiam teſte Liuio libro ab urbe condita tertio:ædes
Vani ducis Fudani:quæ Vani prata diruto ædificio publicatoq; ſunt appellata.& in bello macedonico di-
xit idem Liuius.M.Iunius Brutus ædem magnæ matris deum in palatio dedicauit:& ludos ob eam dedica
tionem factos megaleſia appellatos.Et in.viii.de ſecūdo bello punico:matrem inquit magnam deū a græ-
cia aducctam in ædem uictoriæ quæ ē in palatio pertulere. fuit etiá in palatio teſte Plinio li.naturalis hiſto.
primo:phanum febri dicatū:& li.xii. dixit fuiſſe ī palatio templū quod fecerat Diuo Auguſto cóiunx Au-
guſta.Quod deinde incendio cōſumptuꝫ fuit:ut uidimus in dictione cinamomū. Et ut refert Suetoniꝰ.C.
Calicula ſuper templū Diui Auguſti ponte tranſmiſſo palatium capitoliūq; coniunxit. Cuius & reliquias
quaſdá adhuc cōſpicere libet. In eodem teſte Suetonio Cæſar Auguſtus templū Apollinis in eá parte exci-
tauit:quam fulmine ictam ſedari adeo haruſpices ꝓnūciarant:addidit porticus cū bibliotheca latina græ-
caq;:quo loco iam ſenior ſæpe etiá ſenatum habuit:decimaſq; iudicum recognouit.Vnde ait Ioſephus ī ſe
cundo de captiuitate iudaica:Itaq; conuocato ab Auguſto Cæſare opimatum romanorū amicorūq; conci
lio in palatii Apollinis templum:quod priuatū ipſiꝰ ædificium admirandis operibꝰexornatū erat.multitu-
do quidem iudæorum conſtitit cum legatis. fecit etiam Auguſtus teſte præfato Suetonio quædam opera
ſub nomine alieno:nepotum & uxoris ſororiſque:ut porticum baſilicamque Lucii:& Caii.Item porticum
Liuiæ & octauiæ: theatrumque Marcelli. Sed et cæteros principes urbanos ſæpe hortatus eſt :ut pro fa-
cultate quiſque monumentis uel nouis uel refectis: & excultis urbem adornarent.Multaque a multis tunc
extructa ſunt:ſicut a Martio Philippo ædes Herculis & muſarum:a.L. Cornificio ædes Dianæ: ab Aſinio
Pollione atrium libertatis:a Minacio Planco ædes Saturni: a Cornelio Ballo theatrum: a Statilio Tauro
amphitheatrum:a.M.uero Agrippa complura & egregia. Cælius uero mons Varrone teſte a Cælio Iu-
bennio duce nobili: qui cum ſua manu dicitur Romulo ueniſſe auxilio contra Latinum regem nomem
ſumpſit. In quo ut puto:uel habitauit uel ſepultus fuit.Et ut teſtatur Liuius libro primo: fuit urbi addi-
tus: quo tempore Tullius Hoſtilius albam euertit: & albanorum familias romam duxit.

Et quo frequentior habitaretur eam ſedem regiæ cœpit:ibiq; habitauit.Et ſubdit:curiam fecit quæ Hoſtilia uſq; ad patrum noſtrorum ætatem appellata eſt.Et infra dicit albanos eum incoluiſſe monteꝫ: Suetoniꝰ ſcribit Veſpaſianum imperatorē in eo monte templum Diui Claudii ædificaſſe. Et Iulius capitolinus in geſtis Tetrici tyrāni:tetricorum inquit domus fuit in monte cælio contra lyſium metelinum:& fuerunt Fauni Veneris & Cupidinis:aliorumq; deorum ædes:aræ:& templa in cælio monte.& teſte Sexto Ruffo in deſcriptionibꝰ ſuis fuit macellum magnum antrum Cyclopis:lupanaria cohortes quinq; uigilum:caſtra peregrina ſpoliarium & armamentariū. Nūc etiam medio in eius dorſo binæ aquæductus formæ ſumptuoſiſſimi ſuperbiſſimiq; operis conſpiciunt̄.Quarū una cubitales detinet litteras Antonii Caracallæ:quæ deſignant eam ab illo in capitolium eſſe deductam.Altera a Claudio in palatinū: ut tituli marmorea tabula inciſi iuxta xenodochium lateranēſe demonſtrant.In extremo eiuſdem montis baſilica iam eſt lateranenſis:quæ ſic quoq; cognominata ē:qa in lateranēſiū nobiliſſimæ gentis ædibꝰ extructa fuit. Vnde Hieronymus ad Marcellam inquit:Quis credat mulierem nobilem & potentem in domibus laterani:q neroniano truncatus eſt gladio publice pœnitentiam ægiſſe.De quo ſane laterano Cornelium Tacitum locutū exiſtimo in uita Neronis cum ait:Proximam necem Plantii laterani conſulis deſignati Nero adiungit adeo ꝓpere:ut non amplecti liberos non illud breue moræ arbitriū permitteret.Et Iulius capitolinus de.M.Antonio Aurelio dicit:educatus eſt in eo loco:in quo natus in domo aui ſui iuxta ædes laterani:non longe ab hac baſilica.alia ē ſanctæ crucis in Hieruſalem:ab Helena Flauii Conſtantini matre conſtructa: eo ſcꝫ loco teſte Petro bibliothecario:ubi templa erant Veneris & Cupidinis ſimul iuncta. Videt̄ adhuc illi ꝓpinquum amphitheatrum ſemidirutum:quod Statilii Tauri maiores noſtri appellauere.Ex parte uero qua ad palatinum cælius uergit:ædes fuerūt paternæ beati Gregorii:in quibꝰ ille monaſterium ſupeſtruxit. Exquilini autem montis eo quo omnium maximus eſt longam poſuit Varro nominis expoſitionem.Et in multis partibꝰ Varronis etiā ætate obſcurati.Sed quæ ad rem faciunt:hæc pauca ſunt. Secūdæ inquit regionis exquiliæ: alii eas ſcripſerunt ab excubiis regis dictas:alii ab eo quod excultæ a rege Tullio eſſent.& infra exquiliæ duo mōtes abiti Verum ut iam ꝓſpicere ualeamus:Celebrior ꝑs illa fuit quæ a foro Traiani & turribus quas comitū & militiæ appellant:incipiens per montem cui caballo nūc nomen eſt:ad thermas uſq; dioclitianas protenditur: & in portam deſinit quam ſupra exquilinam diximus:& quæ iam ſancti Laurentii nominatur. Altera uero pars collis uia iterſecatur:quæ Patricii uicus dicit̄.Et ſuper hac parte eccleſia eſt celeberrima ſanctæ Mariæ maioris: alii ſancti Viti i macello:aduſq;.C.Marii trophæa: & ultra protendit̄. Dirimiturq; a cælio monte per uiam:quæ porta neuia uſq; ad amphitheatrum:quod colloſſeuꝫ uocamus reducit̄. fuerunt igitur i exquiliis ædificia q̄;plurima & admiranda: & primo a turri militiarum aſcendentes cernunt̄ ruinæ thermarū: quas & Conſtantini ſtatuis illius fuiſſe coniector:& uſq; in domum ꝓſperi cardinalis de columna uiri i toto orbe clariſſimi declinare conſpicimus.de quibus Apollodorus & Ammianus mētionem fecerunt.Cernuntur & illic ingentes ſeminudorū ſenum marmoreæ ſtatuæ:iuxta quem locum uicus eſt:qui corneliorum dicitur:ubi illorum ædes fuiſſe putamus:proximo ab inde ac pene contiguo loco cōſpiciūtur caballi marmorei ingentes:cum uiris ſeminudis:lora tenentibꝰ miro artificio compacti.Quorum unus opus Praxitelis latinis litteris inſcribitur:alter Phidiæ.Quos teſte Sexto Ruffo Tiridates armeniorum rex romam portauit. Quem uenturum Nero ut laute acciperet theatrum Pompeii unius diei opera totum inauraſſe:Cornelius Tacitus & Plinius rettulerunt.Hic eniꝫ rex ut diuerſi alii ex aſia græcia aliiſq; locis multas tabulas & plura ſigna clariſſimorum artificum romam detulerunt:ut nōnulli auctores & maxime Plinius atteſtatur. Iuxta hūc locum turrim illam fuiſſe nōnulli aſſerunt:ex qua Suetonius Neronem ſcribit urbis incendiū ſpectaſſe & ſcænico habitu troiæ incendium decantaſſe.Inde non longe aliæ ſunt Dioclitiani thermæ:ædificiū quippe pulcherrimum & admirādum.In eadem exquiliarum parte uico patricii thermæ fuerunt nouatianæ: ut oſtendit Damaſus in uita Pii romanii pontificis:quem ſanctæ Praxedis rogatu eccleſiam ſanctæ Pudētianæ ſororis ſuæ ſupra thermas nouatiana ædificaſſe ſcribit:ſimiliter in geſtis beati Laurentii legimus monaſterium ſub ſuo nomine in pane & perna in thermis olympiadis ædificatum fuiſſe.Fuerūt & in alio exquiliarū colle trophæa.C.Marii de cimbris atq; teutonis:quæ nūc ultra ſanctum Vitum in macello cernunt̄:& cimbria uocantur.De quibus ac eorum deriuatione in dictione trophæum uidebimus.cernūtur & diuerſoruꝫ ædificiorum ſpectandæ inſigneſq; ruinæ.Inter quas adhuc integros fornices conſpicimus:quos uulgo gallucii thermas appellant.Et ut quidam nimium curioſi diuinant:fuit ibi inſignis illa baſilica:quá Suetonius ſcribit.C.Cæſarem Caio & Lucio nepotibus extruxiſſe.Idq; ex præfato Gallucii nomine iterpretari uoluerunt.fuit & in eodem colle macellum:cuius uerbi hanc Varro expoſitionem affert. Omnia poſtq̄; cōtracta in unum locum quæ ad uictum pertinebant:& ædificatus locus macellum appellatus:ut quidam ſcribunt: quod ibi fuerit hortus.alii quod ibi domus fuerit:cui cognomen fuit macellum:quæ ibi publice ſit diruta: & in qua ædificatum hoc quod uocetur macellum:nec unicū hoc i loco romæ fuiſſe macellum puto: ſed & ꝑ alia diuerſa urbis loca.Vnde & Iuuenalis in ſatyra Atticus eximie inquit:

Multos porro uides quos ſæpe eluſus ad ipſum
Creditor introitum ſolet ſpectare macelli.

Et quibus

Et quibus in ſolo uiuendi cauſa palato eſt. Sed iuxta exquiliarum macellum eccleſia conſpicitur ſancti Viti quæ dicitur in macello: cui contiguus eſt triumphalis arcus: quem litteræ adhuc ſtantes indicant compoſitũ honori Galieni imperatoris fuit. & teſte Plinio libro. i. naturalis hiſto. ĩ exqliis ædes malæ fortunæ: & ædes erant nepotis Plinii: ut ex epiſtola de morte Martialis apparet. Quin & alia pene inumerabilia: quæ omnia peruestigare longum eſſet & impoſſibile. Sed nunc de quirinali & uiminali pſequimur: quos ob puitatẽ Varro colles & non montes appellat: dicens tertiæ regionis colles qnq;: ab deoruz phanis appellati: e quib⁹ nobiles duo colles: uiminalis a Ioue uimineo: cui⁹ ibi aræ ſunt. collis qrinalis a Quirini phano. Sunt qui a qritibus qui cum Tatio curib⁹ uenerunt romã: quod ibi habuerint caſtra. hos duos colles ſcribit Liuius in primo ab urbe: Seruium regem addidiſſe cum amplificandæ urbi animum adiæciſſet: deinceps auxiſſe exquilias: inibiq; ipſum ut loco dignitas fieret habitaſſe: aggeris foſſa & muro circundidiſſe urbem. ſane quod a porta flumentana uſq; ad collinam continet: ad qrinalem pertinere dicũt: q paruo quoq; ĩteruallo ob ædificiorum ruinas a uiminali diſcernit. Qui uſq; ad thermas dioclitianas ptendi dicit. Verũ ĩ colle uiminali: & ſi plura fuerint ædificia: nihil tamen aliud certum comperi: q̃ tres in illo ſpecioſiſſimas totius urbis domos fuiſſe. De quib⁹ Plinius libro. xv. naturalis hiſto. ſcribit. ut. M. Craſſi oratoris unaz. Aliáq; præſtãtiorẽ Q. Catulli illius qui cum. C. Mario cimbros fudit: Ac poſtea capitolii tegulas inaurauit: Ipſumq; capitolium ſpoliis cimbricis adornauit. Tertiam ambarũ pulcherrimã. C. Aquilii equitis romani: quez clariſſimũ fecit iuris ciuilis ſcientia. Ipſeq; fuit quem. M. Cicero in officiis dicit legem de dolo malo tuliſſe: cuiuſq; ad legem aquiliam extantium adhuc legum titulus annotat. Fuerunt & in illo ut nõnulli putant ſaluſtiani horti: quorum reliquias obſtupendas deſignant: a porta uiminali in collinam. & ad ſanctam uſq; Suſanam extendi putant. In colle uero quirinali dixit Liui⁹ ĩ bello macedonico ædem Fortunæ primogeniæ fuiſſe: quã primo bello punico uotam Cneus Domitius prætor urbanus dedicauit. Fuerũt & nõnulla alia quæ paulo ante: cum de collina porta loqueremur nouinauim⁹. Et hæc de collibus urbis dicta ſufficiant. Nũc ad campum martiũ tranſeuntes: q ſic quoq; a Liuio deſcribitur in. ii. ab urbe: ager tarquiniorum: q inter urbem & thyberim fuit conſecratus Marti: marti⁹ deinde cãpus fuit. ea Liuii uerba nõnulli acutius conſiderãtes: qcquid ppe capitolium & thyberim interfuit: campum martiũ fuiſſe dixerunt. Cum eo tẽpore urbs ad capitolium aut parum citra finiret. Idem Ouidius Iuturnæ ædem deſcribens oſtendere uidet: quaz ea in parte fuiſſe dicit: qua campus martius uirginea ambit aqua. ait enim: Te quoq; lux eadez turni ſoror æde recæpit Hic ubi uirginea campus obitur aqua. Conſtat autem uirgineam aquã p quirinalis collis cauernas campuz olim martium: quæ nunc triuii regio dicit illabi. Nam ea ſola aqua iam urbem romã ex exteris ingreditur. Quam teſte Suetonio. M. Agrippa prius induxit: deinde a Tiberio Claudio inſtaurata fuit: ut titulus ĩ marmore exciſus indicat: qui talis eſt: Tiberius Claudius Druſi filius Cæſar Auguſtus ductus aquæ uirginis deſtinatos p Cæſarem fundamentis nouos refecit ac reſtituit. habuit olim camp⁹ martius ædificia plura & admiranda. Quoꝝ puulæ ruinæ adhuc reſtantes ad miraculum reſpiciunt. Nã in ea parte qua depreſſior erat naumachia fuit a Cæſare conſtructa. Poſt quem Auguſtus ſexto cõſulatu mauſeolum inter uiam flamineaz & thybridis ripas cõſtrui fecit: opus ſane in toto orbe admirandũ. Ita ut Suetonius & Alii nõnulli ſcriptores æternum: ut puto iudicantes deſcribere neglexerint. Solus ex his quos legere ualui Caſſiodor⁹ ultimus de rebus his ſcriptor: & q illum integrum uiderat talia refert: Auguſtus mundi dominus ad potentiam ſuã opus extollens in campo martio mirandam erexit romanis fabricam: & moles extendens ĩmẽſas firmiſſimis ſtruxit montibus: ubi magnarum rerum iudicia clauderent. Biſſena quippe hoſtia ad duodecim ſigna appoſuit. Et infra dixit duos in campo martio fuiſſe obeliſcos: interpretationem ægyptiæ philoſophiæ continẽtes. Plinius uero. xxvi. naturalis hiſto. libro: ſic quoq; ſcripſit: is obeliſcus qui eſt ĩ campo martio centum decem pedum eſt a Meroſide inſcriptus: cui Diuus Auguſtus mirabilem addidit uſuz ad Solis umbras depræhendendas: dierũq; ac noctium horas. conſtruxit & idez in campo martio iuxta thyberim porticũ: quæ teſte Iulio capitolino in uita ultimi Cordiani mille pedum erat: & ex oppoſito aliam ſimiliter mille pedum æqualiter diſtantes ad ſpatium pedum qngentorum frequẽtatum undiq; uiridanti lauro myrtoq; & buxo & in medio ſtratum breuib⁹ columnis altrinſecus poſitis ad pedes mille: quod eſſet deambulatoriũ: ita ut ĩ capite eſſet baſilicum pedum qngentorum. Cogitauerat præterea eodem Iulio teſte cuz Myſitheo: ut poſt baſilicuz thermas æſtiuas ſui nominis faceret: ita & ut hyemales in principio porticus poneret ſuoque uſui eſſet. Erat & ſimiliter in campo martio locus alius quem ecuria: alii equiria uocitabãt: de quo. M. Varro ſic ſcripſit: ecuria ab equorũ curſu dicunt. Eo enim die ludis currũt in martio campo. hæc ille. Nam & locus ludorum & dies quo agitabant: ecuria dicebatur. de quo Ouidius circa finem ſecũdi libri faſtorum inquit:

Iamq; duæ reſtant noctes de menſe ſecũdo
Marſq; citos iunctis curribus urget equos:
Ex uero poſitum permanſit ecuria nomen:
Quæ deus in campo præſtitit ipſe ſuo.

Vnde & nunc quoq; in campo martio: & adhuc eccleſia conſpicitur quæ ſanctæ Mariæ in ecuria uocitatur. Erat & templum Iſidis: de quo uidimus in dictione Oſiris. fuit etiaz in campo martio: & adhuc conſpicitur colũna intrinſecus cochlea: & extrinſecus multiplicib⁹ rerũ geſtarũ

ſculpturis elaborata:honoriq; Aurelii Antonini Pii:teſte Sexto Ruffo dicata. Cuius imperatoris imago in
illa talis conſpicit̃:qualem in antiquis numiſmatib⁹ cernere conſueuimus.Iuxta hanc columnam: ut multi
uolunt comitia:centuriata romani populi fiebant:quando.ſ.tribus ad ſuffragia illic reddenda citabantur
Quod uerisimile eſſe uidetur:cum tumulus ſit poſt eam uerſus occidẽtalem plagã:qui corrupte hodie ac-
cæptorum dicit̃:ab antiquis citatorum mons uocabatur:hoc eſt eorũ:qui poſtq̃ citati ſuffragia intra ſepta
contulerant:ne laturis ſe denuo ĩmiſcerent ab aliis ſeparabantur.& per pontem:qui ab ſeptis uſq; ad tumu
lum conducebat diſcedere conſueuerant.De quo ponte Suetonius in uita Cæſaris:ubi de conſiliis cõiura-
torum in Cæſarem diſſerebat:inquit primum cunctati:utrum ne in campo martio per comitia trib⁹ad ſuf-
fragia uocantem ꝑtibus diuiſis ponte deiicerent.Nam teſte eodem Suetonio imperatores nõnunq̃:ut un⁹
de populo ſuffragia dabãt.Ait enim de Auguſto in illius uita:quotiens magiſtratuũ comitiis ĩterfuiſſet tri-
bus cum cãdidatis ſuis circuibat: ſupplicabatq; more ſolenni.ferebat & ip̃e ſuffragium in tribub⁹:ut unus
e populo.hæc ille.Comitii uocabulum:ut quidam ferunt:& loco & actui cõmune fuit: hoc eſt a cõmunita-
te ubiq; dictum eſt.Nõnulli uero alii comitium in ſingulari locum eſſe dixerunt ꝓpe ſenatum:quo ire eq̃ti
bus romanis:& populo romano licebat.Comitia uero in plurali actionem eſſe creandorum magiſtratuum
Vnde & iuxta palatium comitium fuiſſe:& Varro & Plutarchus oſtendere uidẽtur. Ait enim ſic Plutarch⁹
in uita Romuli.Quo ambo duces Romulus ſcilicet & Tatius ad percutiendum fœdus conuenere:hucuſq;
comitiuȝ uocant. Nam conſtat eodem Plutarcho teſte eo in loco fuiſſe:ubi ſabinæ patrum & uirorum ani-
mos conciliauere. Sed clarius id Varro demonſtrat:ait enim ante curiam hoſtiliam roſtra ſub dextera hui⁹
comitio locus ſubſtructus.hæc illius uerba:ex quibus & his quæ ſupra narrauimus cõſtat eum locum ad ra
dices palatini fuiſſe:quod comitium in ſingulari uocabant.In quo forte priuatiora ſuffragia impendi con
ſueuerant. Nam ait ſic quoq; Gellius in.xv.noctium atticarũ:in libro Lælii fœlicis ad Quintum Mutium
primo ſcriptum ẽ:Labeonẽ ſcribere calata comitia eſſe:quæ ꝓ collegio pontificum habentur:aut regis:aut
flaminum inaugurandoꝝ cã.eorum autem alia eſſe curiata:alia centuriata:curiata ꝑ lectorem curiatum ca-
lari.i.cõuocari:centuriata ꝑ cornicinẽ.Et ſubdit in eodem Lælii fœlicis libro. Hæc ſcripta ſunt:is q nõ uni-
uerſum populum:ſed ꝑtem aliquam adeſſe iubet:nõ comitia:ſed cõciliuȝ edicere debet.Tribuni autẽ neq;
aduocant patricios:neq; ad eos referre de ulla re poſſunt.Ita ne leges q̃dem ꝓprie:ſed plæbiſcita appellan
tur:quæ tribunis plæbis ferentibus accæpta ſunt:quib⁹rogationib⁹ante patricii nõ tenebãtur:donec.Q.
Hortenſius dictator eam legem tulit:ut eo iure quod plæbs ſtatuiſſet oẽſq; quirites tenerent̃. Item in eodẽ
libro hoc ſcriptũ eſt.Cum ex generibus hoĩm ſuffragium ferat̃:curiata comitia eſſe: cum ex cenſu & ætate
centuriata:cum ex regionibus & locis tributa.Centuriata autẽ comitia intra pomœrium fieri nephas eẽ q̃a
exercitũ extra urbem imperari oporteat:intra urbẽ imperari ius nõ ſit:ꝓpterea centuriata ĩ campo martio
haberi:exercitũq; imperari præſidii cã ſolitum:quoniam populus eẽt id ſuffragiis ferendis occupatus.hæc
ille.Ex quibus id quoq; intelligi põt:quod Liuius in.ii.ab urbe dixit:patres incontione:quæ ꝑ ãnum dura-
uit:effugere nõ ualuerunt.Quin Volero ex plæbe tribunus reficeret̃.Cum rogationem tulerit ad populũ
ut plæbei magiſtratus tributis comitiis fierent.Nam nõ ſolum trib⁹quinq; ex his:quæ romæ eſſent: ſiue in-
tra mœnia:ſiue in ſuburbanis:& agro complexæ.ſed par ꝓpe numerus ex Italia ad ferenda ſuffragia comi
tiorum temporib⁹confluebant. Vnde & Suetonius in Auguſti uita:ſic inquit. Vrbe urbaniſq; rebus admi
niſtratis Italiam duodeuiginti coloniarum numero deductarũ refrequẽtauit:operibuſq; ac uectigalib⁹ pu
blicis plurifariam inſtruxit:etiaȝ iure ac dignitate urbi quodãmodo ꝓ ꝑte aliqua adæquauit:ex cogitato ge
nere ſuffragiorũ:quæ de magiſtratibus urbicis decuriones colonici in ſua quiſq; colonia ferent. Et ſub die
comitiorũ obſignata romã mitterent.Quæ oĩa Aſconius Pædian⁹Ciceronis oratões exponẽs longo ꝓceſſu
explicauit.Et cũ præter illas duodeuigĩti colõias plurib⁹aliis Italiæ ciuitatib⁹ferẽdi ſuffragia ius fuiſſe oſtẽ-
derit:ĩfra ſubdit.Cn.Põpei⁹Strabo pater.Cn.Põpeii magni trãſpadanas colonias nõ nouis colonis ĩſtituit
ſȝ ueterib⁹ incolis manentib⁹ius dedit latii:ut poſſent habere ius q̃d cæteræ latinæ coloniæ.i.ut petẽdi ma-
giſtratus iure ciuitatem romanam adipiſcerent̃.Hæc illius uerba:quæ ad comitiorum intelligentiam dicta
ſufficiant.Iam de roſtris:quæ dixit Varro ante curiam hoſtiliam fuiſſe uidenduȝ eſt:de quib⁹ Liuius in.viii.
ab urbe loquens ait.Naues antiatum partim in naualia ſubductæ ꝑtim incenſæ:roſtriſq; earum ſuggeſtum
in foro extructum adornari placuit.Erant ergo roſtra in foro locus ad palatini radices. Vnde ad populum
loqui plurimum conſueuerant:& a roſtris nauium ſic quoq; cognominatus.Ideo ait Seruius ſup.viii.ænei
dos.Romanum forum eſt:ubi nunc roſtra ſunt.Præter hæc Varro locum ãlium eſſe dixit:etiam non longe
a comitio qui græcoſtaſis uocitatus fuit:dicens ubi nationum ſubſiſterent legati:qui ad ſenatũ eſſent miſſi:
hic græcoſtaſis a parte:ut multa dictus eſt:hoc ut puto intelligens quia græci cum inter cæteros ad ſenatum
miſſos ob philoſophiam & oratoriam digniores eſſe uiderent̃ a legatorum ꝑte hoc eſt ab ipſis græcis locus
ubi omnes ſubſiſterent legati græcoſtaſis dictus eſt.Et ſubdit Varro de loco alio quod ſenaculum uocabãt
dicens:Senaculum ſupra græcoſtaſim ubi ædes Concordiæ:& baſilica opima ſenaculum uocatum: ubi ſe-
natus:aut ubi ſeniores conſiſterent.hæc ille.de quo Valerius Maxim⁹in.ii.li.meminit cũ dixit.Antea ſenat⁹
aſſiduam ſtationem eo loci peragebat:q hodie ſenaculũ appellatur.Et puto ædem Concordiæ non longe a

lacu curtio in eodem palatino fuiſſe:cum ſupra idem ipſe Varro rettulerit Curtiuȝ ut rapidiore curſu ī hia-
tum ſe præcipitaret a concordia mouiſſe:hoc eſt a loco ubi poſtea Concordiæ templum fuit.Nāqȝ aliá Cō-
cordiæ ædem fuiſſe puto:quam Ouidius in primo faſtorum libro:a Liuia Germanici matre ædificatam ret
tulit cum ait ad Germanicum:
Hanc tua conſtituit genitrix:& rebus & ara
Templaqȝ feciſti quæ colis ipſa deæ.Quam a Tiberio imperatore dicatām Suetonius ſcripſit.Qui lōge poſt
Ciceronem:ad quē Varro de lingua latina ſcripſit.Fuit & ſimiliter in radicibus palatini tēplum Ioui ſtatori
a Romulo uotum bello ſabinorū: eo.ſ.in loco ubi romani precibus Romuli: ac pudore commoti pugnādi
contra ſabinos animos & audaciam recuperarūt:atqȝ eo in loco primum ſteterunt. Fecerat & ſimiliter non
longe a tarpeia tēplum Romulus Ioui feretrio:ubi quercus erat paſtoribus ſacra:quem teſte Plutarcho ī ui
ta Romuli ſic appellauit ob illata uulnera in Acroné regem ceninéſium:quem ſingulari certamine itereme-
rat.Nam ut ait Plutarchus latini uulnus inferre ferire dicūt.Cuius exuuias manib⁹ ꝓpriis ipſe Romulus de-
portauit:& ad ſacram paſtoribus quercū depoſuit.Vbi ab eo cōſtructo templo romani duces:ut idem Plu-
tarchus pergit nō niſi de ſingulari prælio cæſis hoſtiū ducibus ferebāt ſpolia:quæ uocabant opima: uel ab
ope:ut dixit Varro:uel ab opere ut exiſtimat Plutarchus: cuȝ ſit opus egregiū:ac clariſſimū ducē belli parē
ſibi ductorem ſuperare.Vnde Virgilius in.x.Aut ſpoliis ego iam raptis laudabor opimis. Quod qbus ro-
manis ducib⁹ cōtigerit:uidimus in dictione Acron.Fuerunt & alia romæ loca ab noſtris auctoribus nominā
ter expreſſa:ut carinæ ſubura:tabernola:uia ſacra:de qbus aliquid loqui Varrone duce uiſum eſt.hic libro
iiii.de lingua latina īnuere uidet̄ planum illud quod inter Marii trophæa & lateranéſe palatium interiacet
tabernolam regioné cognominatā fuiſſe.A qua uult Varro carinas incipere:& in uiam ſacram deſinere:ita
ut ea loca ubi nunc eſt eccleſia ſancti Petri ad uincula:& uaſtiſſimæ ruinæ : quæ contra amphitheatrum co-
loſſei adhuc cernunt̄ ſub carinis teneantur : quæ etiam ſic quoqȝ ab inhabitātibus:& tabellionibus nomi-
nantur.Quin & ibidem ex qbuſdam inſcriptionibus ueterem curiam fuiſſe cōiectamur. In qua augures ſe
dem habentes inaugurari conſueuerant.De qua Varro curiæ inquit duorum generum ubi curarent ſacer
dotes res diuinas:ut curiæ ueteres:& ubi ſenatus humanas:ut curia hoſtilia:& alia in loco idem Varro cu-
rare a cura dictum:& cura quod cor urat:curia ubi ſenatus rempublicam curat.Et illa ubi cura ſacrorū pu-
blica.at uia ſacra a curia ueteri incipiens:ſecus amphitheatrum coloſſei ad ſeptētrionem plagam uergens:
ſubtus Titi & Veſpaſiani arcus:uſqȝ ad ꝓximam capitolii arcem perducebat.Et inde dictam dixit Varro:ꝙ
ꝑ eam ab arce ideſt a capitolio ad augures ſacra quot menſibus ferebantur.Et ſubdit ſacræ uiæ ꝑtem ſolam
tunc fuiſſe uulgo notam:quæ eſt a foro eunti primo cliuo.Vnde ait Liuius in.ii.ab urbe:uicus romæ erat q
uia ſacra dicebatur.Et Horatius in.i.ſermonum:Ibam forte uia ſacra ſicut meus ē mos.Quare & recte Pe-
trus bibliothecarius ſcripſiſſe uidet̄:Fœlicem ſummum pontificem eo nomine tertiū feciſſe eccleſiam ſan-
ctorum Coſmæ & Damiani uia ſacra in tēplo Romuli in hac qa iuxta forū romanuȝ erant: fructus & poma
uendicabant̄:dicente Ouidio in primo de arte amandi:
Rure ſuburbano poteris tibi dicere miſſa
Illa uel in ſacra ſint licet empta uia.In huius ſummo teſte Liuio poſita fuit equeſtris ſtatua ī honorē Chloe-
liæ.Virgo.ſ.inſidens equo.Suburam uero inde dictam Varro affirmat:quod ſub muro terræ carinaȝ fue-
rit.Et ſubdit ſubura Iunius ſcribit ab eo quod fuerit ſub antiqua urbe.Cui teſtimoniū pōt eſſe quod ſubeſt
loco q terreus murus uocatur.Quare ait Iuuen.in.v.ſatyra de tyberino quodam ignobili piſce: Et ſolitus
mediæ cryptam penetrare ſuburæ.
Nam tota adiacens regiuncula ab ea crypa quæ uſqȝ in tybérim protendebatur:ſubura cognominata fuit.
Vnde & Petrus bibliothecarius dixit beatum Gregorium conſecraſſe gothorum eccleſiam:quæ ē ī ſubura
ſub nomine uirginis Agathæ.Et ut ſcribit Suetonius in uita Cæſaris:habitauit primo Iulius Cæſar in ſubu
ra modicis ædibus.Poſt autem pontificatum maximum:in ſacra uia domo publica.Et Plinius li.xix. Cæſar
inquit dictator totum forum romanum:uiamqȝ ſacram ab domo ſua in cliuum uſqȝ capitolinuȝ in munere
gladiatorio linteis contexuit.Fuitqȝ ea domus quam Octauian⁹ Auguſtus teſte Suetonio ſumptuoſe nimis
a Liuia ornatam ad ſolū uſqȝ dirui fecit.In cuiuſqȝ area porticus Liuia cognominata: poſtea ſtructa fuit.De
quo Ouidius libro faſtorum.vi.
Diſce tamen ueniens ætas ubi liuia nunc eſt.
Porticus immenſæ tecta fuiſſe domus.Ad quam deinde porticum teſte Plinio Veſpaſianus pacem ſuā ædi-
ficauit.Erat & non longe a ſubura:& carinis pagus dictus ſuccuſanus. Cuius tertiam litteram non cum.b.
ſed cum.c.ſcribendam dixit Varro:quia eo dictus eſt:quod ſuccurrit carinis.Erat & inſuper romæ ſub capi
tolio ad eam ꝑtem:quæ in Lucii Septimi Seueri arcum triumphalem conuerſa eſt:nō longe a foro bouario
uicus:qui iugalis a iugis boum:quæ inibi fieri conſueuerát cognominatus eſt.De quo Liuius in libro mace
donico inquit:Saxum ingens ex capitolio in uicum iugarium procidit:& multos oppreſſit. Legimus & in
Liuio libro.iiii.ab urbe:de æquimelio: quod cum.æ. diphthongo in prima ſcribitur: quid romæ fuerit.
Nam cum factam cædem Spurii Melii ex equeſtri ordine ob regnum concupitum ſcripſiſſet: addidit nec

ſatis eſt eius ſanguine expetitum:niſi tecta parieteſq; intra quæ tantum amentiæ concæptum eſſet diſſiparẽ
tur:bonaq; contracta preciis regni mercandi publicarentur.Iuſſere itaq; quæſtores uendere ea bona:atque
in publicum redigere.Domum deinde:ut memoriæ area eſſet oppreſſæ nephariæ ſpei dirui ex templo du⸗
xerunt.Id æquimelium appellatum eſt.Itaq; ait Varro in.iiii.de lingua latina:Aequimelium quod æquata
Melii domus publicum quod regnum occupare uoluit.Et ſubdit is locus ad buſta gallica quod roma re⸗
cuperata gallorum oſſa:qui poſſiderant urbem ibi coaceruata ac conſepta ſunt.Sed iam de ueliis quæ in plu⸗
rali & ſingulari efferuntur uidendum eſt.de quo Liuius in.ii.ab urbe:cum de Valerio Publicola primo cum
Bruto conſule loqueretur.Quod ædificabat in ſumma uelia alto & munito loco domum:ut arcem inexpu⸗
gnabilem:quam ob ſuſpitionem regni demolitus in infimo cliuo reædeficauit.De qua Varro cum palatiũ
a balatu ouium deſcripſiſſet:Inquit huic germalium & uelias coniunxerũt.Et infra ſubdit Veliæ unde eẽnt
plures accæpi cauſas:in quibus cum ibi paſtores palatini ex ouibus ante tonſuram inuentam uellere lanam
ſint ſoliti:quaſi dicat a uellendo ueliam collem quẽdam dictum:qui cum germalio alio colle palatio per ag
geres coniunctus ſuit.De inſula uero quæ in medio thybridis inter urbem & ianiculum adhuc conſpicitur
ſcribit Liuius in.ii.ab urbe:poſtq̃ conſecratus Marti Tarquiniorum campus fuit:forte ibi tunc ſeges farris
dicitur fuiſſe maturæ meſſis:quem campi fructum quia religioſum erat conſumere deſectam cum ſtramen
to ſegetem magna uis hominum ſimul immiſſa corbibus fudere in thyberim tenui fluentem:a qua ut me⸗
diis caloribus ſolet:ita in uadis hæſitantis frumenti aceruos ſediſſe illitos limo.Inde inſulã paulatim & aliis
quæ fert temere flumen eodem uectis factam.Poſtea credo additas moles manuq; adiutum: ut tam eminẽs
ara firmaq; templis quoq; ac porticibus ſuſtinẽdis eſſet.hæc ille.Ea autem in inſula duo fuere templa Iouis
& Aeſculapii nepotis ex Phœbo.De q̃bus Ouidius li.faſtorum primo inquit:

Quod tamen ex illis licuit mihi dicere faſtis
Sacrauere patres hoc duo templa die:
Accæpit phœbo nymphaq; coronide natum
Inſula diuidua quam premit amnis aqua.
Iuppiter in parte eſt:cœpit locus unus utrũq;
Iunctaq; ſunt magno templa nepotis auo.

Inſuper & de ærario romano uidendum eſt.De quo Macrobius in ſaturnalibus libro primo ſcribit: Roma⸗
ni ædem Saturni ærarium eſſe uoluerunt:quod tempore quo Italiam incoluit:fertur in eius finibus nullum
furtum eſſe commiſſum.Aut quia ſub eo nihil erat cuiuſq̃ priuatum.Nec ſignare ſolum:aut partiri limite
campum Fas erat in medium quærebant:ut ait Virgilius.ſimiliter & Feſtus ærarium inquit populus roma⸗
nus in ædem Saturni habuit.Ideo inquit præfatus Macrobius apud eum locabatur populi pecunia cõmunis
ſub quo fuiſſent cunctis uniuerſa communia.In eo etiam teſte Seruio ſuper.ii.georgicorum reponebãtur
acta:quæ ſuſcæptis liberis faciebant parentes.Iuuenalis in ſatyra Neuole:

Nullum ergo meritum eſt ingrate ac perfide nullum:
Quod tibi filiolus uel filia naſcitur ex me
Tollis enim:& liberis actorum ſpargere gaudes
Argumenta uiri.

Varro libro.iiii.de lingua latina:ueſtigium inquit etiam nũc manet in æde Saturni.Quod
etiam nũc propter penſuram trutinam habet poſitam:ærarium ab eo appellatum.Et fuiſſe uidetur in faucibus
capitolii.Nam ut ait Seruius ſuper.ii.æneidos:ubi dixit Virgilius:Sanguine placaſtis uẽtos: & uirgine cæ⸗
ſa.Oreſtis oſſa ab aritia romam tranſlata ſunt:& condita ante templum Saturui:quod eſt ante cliuum capi⸗
tolii iuxta Concordiæ templum.Vnde Macrobius:habet inquit Saturnus aram:& ante ſenaculũ illic græ⸗
co ritu capite aperto res diuina fit:quia primum a pelaſgis:poſtea ab Hercule ita eam a principio factitatam
putant.Fuit & romæ locus q pro caſtris habebatur: quem primus oĩum principum Octauianus Auguſtus
inſtituit:non alia ut putat ratione:q̃ ne milites uagi:& per urbem diſperſi rapinis tumultu contẽtionibus ci⸗
uitatem redderent inquietam.Nam poſt uictoriam partam de.M.Antonio de Cleopatra ĩperio quiete po⸗
titus inter multa:quæ prudentiſſime egit binam inſtituit Claſſem.Vnam apud miſenum lucaniæ portũ:quæ
Italiæ inſulas oramq; galliarum maritimam hiſpanias aphricamq; mauritaniaſq; & ſeptem trionalis oceani
plagam tutaretur.Alteram apud rauẽnam in loco nũc candiano.In quo poſtea claſſenſe oppidum fuit.Cu
ius claſſis partes tutarentur ſinus maris adriatici:illyrici:dalmatiæ:epiri:græciæ:thraciæ:ponti:mæotidis &
aſiæ in noſtrum mare uergentis:atq; oræ ægypti neceſſitatibus ſubuenirent. Quorum multitudo cum nõ⸗
nunq̃ romæ uocaretur:In ianiculo caſtra rauẽnatibus Auguſtus ipſe ſtatuit:ex quo regio tranſthyberina ab⸗
inde quandoq; urbs reuẽnatium dicta fuit.At miſenatium peregrinorumq; militum in cælio monte caſtra
locauit.Poſt Auguſtum Tiberius pernicioſiſſimam libertati romanæ atq; etiam imperio rem exorſus eſt.
Nam teſte Suetonio caſtra romæ conſtituit:quibus prætorianæ cohortes uagæ ante id tempus & per hoſpi
tia diſperſæ continerentur.Cuius tyrãnidis fomes locum habuiſſe in ſuburbiis uiæ appiæ:ubi nunc eccleſia
eſt ſancti Sebaſtiani nõnulli coniectantur.Et prima horum tyrãnis in aſſumptõe Claudii ad ĩperiũ apparuit
ut præ cæteris hiſtoricis Ioſephus approbatiſſimus auctor in libro de captiuitate iudaica late deſcripſit.Et

poſt illum breuiter Suetonius tetigit in ipſius Claudii uita. Idemq; in morte Galbæ: & nouo Othonis imperio contigiſſe: & acre prælium in circo maxio capitolioq;: & palatio cum militibus prætorianis fuiſſe oſtédit. Et tandem intantum ꝓceſſit prætorianorum militum auctoritas ſiue temeritas: ut quem uellent imperatorem facerent: & factum imperio deturbarent. Vnde Helius Lampridius i uita Heliogabali arbitriuȝ uitæ ac necis in prætorianis fuiſſe oſtendit: ait enim in caſtris milites precanti præfecto dixerunt ſe perſuros eé Heliogabalo: ſi & impuros homines & aurigas ab ſe dimoueret: atq; ad bonam frugem rediret. Scribit & Iulius capitolinus ædem fuiſſe in prætorianis caſtris: in quá ſenatus aliquádo uocari cóſueuit: præſertim cũ de abrogádo alicui imperio agendum eſſet. Nãq; eo in loco Maximinis patri & filio abrogato íperio Gordiani duo pater item & filius declarati ſunt Auguſti. & in uita Pupieni & Balbini imperatorum quãtum caſtra prætoriana urbi offuerint idem Capitolinus oſtendit dicens: Maximino quidem ad bellum ꝓfecto: romæ prætoriani remãſerunt. Inter quos & populum tanta ſeditio fuit: ut ad bellum ueniretur inteſtinum: romæ pars maxima incenderetur: templa fœderentur: omnes plateæ cruore polluerentur. Et infra ſubdit interea romæ iterum ſeditiones inter populũ & milites ortæ: ut nec cum edicta ꝑponeret Balbinus audiret᷑. Veterani ſe in caſtra prætoria contulerunt cũ ipſis prætorianis: quos cœpit populus obſidere. Nec unq̃; ad amicitiam eſſent reducti: niſi fiſtulas aquarias populus incidiſſet. Idem Iulius eorũdem imperatoꝝ uitæ exitum narrãs: hæc in uerba ꝓſequitur. Illis contẽdentibus milites ſuperarunt: atq; eos nudatos ambos ueſtibꝰ regalibus de palatio cũ iniuriis perduxerũt: & per mediam ciuitatem ad caſtra raptare uoluerũt magna ex ꝑte laniatos. Sed ubi compertum ẽ germanos ad defenſionem illorum ſuperuenire ambos occiderunt: in itinere medio reliquerunt. Inter hæc Gordianus Cæſar ſublatus a militibus imperator eſt appellatꝰ Auguſtus. Et idem Capitolinus ſenatuſcõſultum inquit de imperio Valeriani principis optimi in prætorianis caſtris factum fuit. Et multa quæ de his diuerſis in locis legunt᷑. Quibus oſtenditur prætoriana caſtra grandẽ peſtem libertati romanæ: atq; imperio intuliſſe. Pontes etiam romæ ſuper thyberim fuiſſe legimus & uidimus. Quorum nomina cum ſuis cauſis adhuc ſatis comperta nõ habemꝰ. Scribit tamen Liuius in primo ab urbe pontẽ ſubliciuȝ ab Anco Martio cõſtructũ fuiſſe. Qui teſte Pli. ligneus ꝑrſus: & ſine ferreo clauo priꝰ fuit: ita diſpoſitus contignatione: ut eximerent᷑ trabes ſine fulturis: ac reponerent᷑. Quod quidem ſic facere religioſum erat. Poſtq̃; Horatio Coclite defendẽte ægre reuulſus eſt. Sed teſte capitolino illũ Antoniꝰ Pius imperator marmoreũ fecit. Hunc eundem ipſuȝ eſſe nõnulli putant: qui ad radices auentini demolitus aſpicitur. Alii quibus adhæreo eum illum eſſe uolunt: qui nunc ſanctæ Mariæ Pons uocitatur. Iſque ad tranſitum eius temporis urbis commodior eſſe uidetur. Sicq; uel huius uel alterius nomen ignoratur. Nonnulli uero putant eum: qui eſt ad radices auentini: æmilium dictum fuiſſe. Alii illum qui iam dicitur pons mollis in uia tyburtina æmilium olim uocitatum aſſerunt. his aliis ſuperinductus eſt pons: qui Iouis inſulam urbi coniungit. Quem. Q. Lepidum &. M. Curium ædiles ſtruxiſſe titulus in marmore exciſus oſtendit. Cum uero qui ad ianiculum inſulam applicat: Valẽtinianum ſuperiorem & ualẽtem ſtruxiſſe ſimilis titulus indicat. Alius fuit qui ad ianiculum etiam & portam aureliam maxime deferebat: qui aureliꝰ ſimiliter uocabat᷑. Cui iam demolito rupto nomen eſt. Aliꝰ fuit pons triumphalis portæ coniunctus: qui & ipſe nomen a triũphis: qui per illum agebantur accæpit. Proximus pons eſt huic Hadriani: caſtello ſeu mœtæ coniunctus: qui & ſancti Angeli uocitatur. Eſt etiam ſupra flumentanam portam in uia flaminea extra urbem pons alius: q miluius neſcio a quo denominatur. Arcus triumphales fuiſſe Romæ q̃; plurimos & legimus & conſpicimus ſed quoſdam dirutos: quoſdam ruinis coopertos: quoſdam etiam nouis ædificiolis ab aſpectu hominũ ſemotos. Integrum pene illum conſpicimus: qui Flauii Conſtantini fuit iuxta amphitheatrum coloſſei. Cui talis inſcriptus eſt titulus. Imp. Cæſari Flauio Conſtantino Maximo publii filio Auguſto ſenatus populuſq; romanus. Quod inſtinctu diuinitatis mentis magnitudine cum exercitu ſuo: tam de tyrãno: q̃; de omni factione uno tempore iuſtis rempublicam ultus eſt armis. arcum triumphis inſignem dicauit. Alium ſimiliter pene integrum Lucii Septimi iuxta ſanctum Hadrianum ſub capitolio cernimus: in quo talis ſtat titulus. Imp. Cæſ. L. Septimo. M. F. Seuero Pio ꝑtinaci auo patri patriæ parthico arabico & parthico adiabenico Põt. max. trib. poteſtatis. xi. Imp. xi. Cos. iii. procos. Et Imp. Cæſ. M. Aurelio. L. F. Antonino Augu. Pio fœlici tri. pot. vi. ꝓcos. P. P. optimis fortiſſimiſq; principibus ob remp. reſtitutam imperiumq; ro. propagatũ inſignibus uirtutibus eorum domi foriſque. S. P. Q. R. Videmus & alium ſemidirutum iuxta palatium & templum Pacis in uia ſacra: in quo hæc quoq; inſcripta ſunt uerba. S. P. Q. R. Diuo Tito Diui Veſpaſiani. F. Veſpaſiano Augu. Et licet etiam in hoc arcu ex uno quidem latere: ipſum Titum triumphantem in curru a quattuor equis ducto conſpicere: ex altero uero latere uaſa templi: & candelabrum illud ditiſſimũ ſeptem ramorum: tanq̃; ante currum Titi portarentur inſculpta. De quibus Ioſephus libro ſeptimo de bello iudaico deſcribens Titi triumphum ſic ait. Spolia uero alia quidem paſſim ſequebantur. Eminebant autem ante duces ea quæ apud hieroſolymam in templo reperta ſunt. Menſa aurea ponderis talẽti magni: & candelabrum ſimiliter quidem auro factum: ſed opere commutato ab uſu noſtræ conſuetudinis. Nam media quidem columna baſi hærebat: tenues autem ab eo cannulæ producebantur formatæ ad ſimilitudinem fuſcinæ: & in ſummo quæq; in lychnis ſpeciem fabricatæ erant numero ſeptem ſeptimi diei: qui apud

iudæos eſt indicantes honorem.uel ut idem auctor alibi dixit ſtellas errantes ſignificabant. Et ſubdit poſt
hæc autem portabatur lex iudæorum nouiſſima ſpoliorum. Et poſtq; totum triumphum deſcripſit infra
ſubdit: Veſpaſianus pacis templum ædificare decreuit. Itaq; mira celeritate:& quæ hominum cogitationes
ſuperaret effectum eſt.magna enim diuitiarum largitate uſus:inſuper perfectis id picturæ:ac figmentorum
operibus exornauit. Omnia nãq; in illud phanum colecta ſunt ac depoſita:quorum uiſendorum ſtudio p
totum orbem:qui ante nos fuerunt homines uagabantur:quomodo aliud apud aliud ſitũ eſſe uidere cupi
entes.Hic autem repoſuit etiam quæ iudæoru; fuerunt inſtrumenta his ſeſe magnifice ferens.Legem uero
eorum & penetralium uela purpurea in palatio condita ſeruari præcæpit.Hieronymus ſimiliter ſuper Io-
helem: Veſpaſianus inquit & Titus romæ templo Pacis ædificato:uaſa templi hieroſolymitani:& uniuerſa
donaria in delubro illius conſecrarũt.quod ut ſubdit græca & romana narrat hiſtoria.Eſt & alius arcus iu-
xta eccleſiam ſancti Georgii.In quo talis eſt inſcriptio.Imperatori.Cæſar. L.Septimo Seuero Pio ptinaci.
Augu.Arabic.Adiabenic.Parth.M.fortiſſimo fœliſſimo.pont. maximo.trib. poteſt.xii.Imp.xi. Conſ.iii.
patri patriæ.Et Imp.Cæſ.M.Aurelio Antonino Pio fœlici.Augu.tribu.poteſt.vii.Cos.iii.P.P.procos for-
tiſſimo fœliciſſimoq; principi & Iuliæ Augu.matri Augu.ii.Et caſtrorum & ſenatus & patriæ.Et Imp.Cæſ.
M.Aurelii Antonini Pii fœlicis Augu.parthici maximi britannici maximi argentarii:& negotiantes boarii
huius loci deuoti numini eorum.Cernimus & arcum alium in macello:que; ſupra Galieni iperatoris fuiſſe
diximus.Quin & alios q̃plures:quorũ inſcriptõnes & tituli ſunt demoliti.Quidam tamen diuinare uolũt
arcum illum:qui in uia flaminea iuxta eccleſiam beati Silueſtri:& Laurentii in lucina conſpicitur. Domitia-
ni principis fuiſſe:a quo licet tituli & marmoræ cruſtæ ablatæ fuerunt.In una tamen quæ reſtat Domitianũ
eum ſculptum eſſe uolunt:qualis a Suetonio deſcribitur.Sed tunc ſedentem dormientemq; & Mineruam:
quam ſuperſtitioſe colebat ſomniantem excedere ſacrario:negantemq; ſe ultra eum tueri poſſe: quod ex-
armata eſſet a Ioue.Fecit etiam Claudius teſte Suetonio Tiberio marmoreum arcu; iuxta Pompei theatrũ
decretum quidem olim a ſenatu tamen omiſſum perægit.Fuerunt & romæ templa phanaq; admiranda: &
ſacella pene innumera:ut templum Iouis capitolini cum his quæ ſupra rettulimus.Templum Iſidis in cam-
po martio:ut uidimus in dictione Oſiris.Cuius reliquias quaſdam porticus & marmoreas columnas inter
Antonini columnam:& pantheon conſpici quidam uolunt:quæ phani ipſius magnitudinem & pulchritu-
dinem aliquantulum argumentari uidentur.Nec inde longe ex antiquis ædificiis templum p magna parte
integrum conſpicitur:quod pantheon cum.th.aſpirato ab hiſtoricis cognominatur.Quod mea quoq; in-
terpretatione ſummum deorum indicat.Nam ϖαν denotat omne quod ſane in ſimilibus ſæpe comperi ad
ſummum ſpectat:& θεων deorum. Vnde ait Plinius libro.xxxvi.naturalis hiſtoriæ:pãtheon Ioui ultori ab
Agrippa factum fuit.Dion uero hiſtoricus græcus pantheon dictum ait ſiue q in Martis Veneriſq; imagi-
nibus ſub ipſo templo conſtitutis omnium deorum imagines effictæ erant:ſiue ut potius arbitrari uidetur:
q templum ipſum rotundum ſit:cæloq; perſimile:& ſic quoq; omnium deorum habitatio cenſeatur. Sed
quod ab Agrippa factum fuerit:oſtendit etiam idem Plinius in.xxxiiii.eiuſdem operis cum ait: Syracuſana
ſunt in pantheo capita columnarum poſita ad id idem titulus in frontiſpicio templi ſic indicat.M.Agrippa
L.F.conſul tertium fecit.Deinde ab Hadriano inſtauratum fuiſſe Spartianus I eius uita atteſtatur. Quin &
poſt hanc inſtaurationem aliam a.L.Septimo &.M.Aurelio Antonino minores litteræ:quæ in eodem fron
tiſpicio leguntur indicare uidẽtur:quæ i eodẽ fuiſſe etiã ſimulachrũ Veneris oſtendit Macrobius in ſatur-
nalibus dum magnitudinem eius unionis deſcribit:quem in auribus Cleopatra geſtabat. Cuius magnam
partem per acetum conſumpſerat in conuiuio:quo.M.Antoniu; ſumptibus ſuperare contendebat. Sed q
ſuperfuit uicta regina:& capta ægypto romam delatus diſſectuſq; eſt.Et facta ex una margarita duæ ipoſi-
tæq; ſimulachro Veneris:ut monſtruoſæ magnitudinis conſpiciuntur in templo: quod pantheon dicitur.
Fuit et templum Pacis Veſpaſiani opus:de quo pauloante uidimus. Nec i tota urbe alterius ædificii ruinæ
ſpectabiliores admirabilioreſq; cernuntur.Præter hæc & aquæductus mutiplices & admirãdi romæ fuerũt
qui aquas in urbem teſte Frontino:qui de his proprium librum ad Neruam imperatorem ſcripſit:uarie cõ
ducebant:quas omnes Sextus Ruffus:qui poſt illum fuit in deſcriptionibus ſuis: undeuiginti connumerat
uidelicet:traianam:anniam:atticam:martiam:claudiã:cæruleam:iuliam:auguſteam:appiam: algentiana;:
cyminiam:ſabatinam:aureliam:damnatam:uirgineam:tepulam: ſeueriana;:antonianam:alexãdrinã: quæ
uel a conditoribus:ut traiana:annia:martia:& plures aliæ:uel a locis unde ducuntur:ut cyminia:uirginea:
cærulea:& aliæ nonnullæ nomen aſumpſere. Virgilius in ſeptimo:Et cymini cum monte lacum. De martia
ſic inquit Plinius libro.xxxvi.naturalis hiſtoriæ:dicantur nunc uera æſtimatione inuiſa:alibi miracula.Q.
Martius iuſſus a ſenatu aquarum anienis ductus reficere nouam a nomine ſuo appellatam .Cuniculis per
montes actis intra præturæ ſuæ tempus adduxit.Agrippa in ædilitate ſua adiecta uirginea aqua cæteriſque
corriuatis:atq; emendatis lacus ſeptingentos fecit.hæc ille.ob quæ puto ſubiratum reſpondiſſe Auguſtum
romanæ plæbi uinum petenti.Cum apud Suetonium ait:tot aquas introduxit Agrippa gener meus & ui-
num quæritis.Sed non longe poſt proſequitur Plinius uicit antecedentes aquarumductus nouiſſimum im
pendium operis incohati a.C.Cæſare:& peracti a Claudio.Quippe lapideam excelſitatem omnes urbes &

montes æquantem:ut lauacra impleret curtios atq; cæruleos fontes addꝺuos. Erogata in id opus talentū quingenta sexaginta milia. Et prosequitur idem Plinius. Si quis aquarum abundantiam in publico balneis:piscinis:euripis:domibus:hortis:suburbanis uillis:spatiaq; uenientium:extructos arcus montes pfossos:conualles æquatis:fatebitur nihil magis mirandum fuisse in toto orbe terrarum.hæc ille.quæ siquis latius noscere cupit legat Frontinum de aquæductib⁹ad imperatorem Neruam.Cuius tempore ob aquarū copiam urbem dicit a ueteri infamia purgatam:quæ tribus mensibus anni dicebatur pestilens. Fuerunt & romæ thermæ theatraq; & amphitheatra.de quibus in propriis dictionibus uidimus:uidebimusq;.Sed qa nonnullis dubium est ubi nam fuerit domus Neronis:quæ aurea dicta fuit:de illa quæ nostri auctores scripsere referendum explanandumq; duximus.De qua primum Suetonius in illius uita scripsit domum dicēs a palatio exquilias usq; fecit Quā primo transitoriam:mox incendio absumptam restitutamq; auream nominauit.De cuius spatio atq; cultu suffecerit hæc rettulisse. Vestibulum eius fuit in quo colossus centumuiginti pedum staret.Ipsius effigies tanta laxitas:ut porticus triplices militarias haberet.Item stagnum maris instar circumseptum ædificiis ad urbium speciem rura insuper aruis atq; uinetis:& pascuis siluisq; uaria cū multitudine omnis generis pecudum atque ferarum.In cæteris partibus cuncta auro lita distincta gemmis unionumq; conchis erant:cœnationes laqueatæ tabulis eburneis uersatilibus:ut flores fistulis & unguenta desuper spargerentur:præcipua cœnationum rotūda:quæ perpetuo diebus ac noctibus uice mundi circūagerentur.Balneæ marinis albulis fluentes aquis eandem domum cum absolutam dedicaret hactenus comprobauit:ut se diceret quasi hominem tandem habitare cœpisse.hæc Suetonius.De eadem Cornelius Tacitus ubi incendium romæ descripsit:sic inquit. Eo tempore Nero Antii agens nō ante in urbem regressus est:q̄ domui qua palatium & Mecennatis hortos continuauerat ignis appropinquaret. Neque tamen sisti potuit quin & palatium & domus & cuncta circum haurirentur & infra subdit.Cæterum Nero nixus ē patriæ ruinis extruere domum.In qua haud proinde gemmæ & aurum miraculo essent solita pridem & luxu uulgata:q̄ arua & stagna & in modum solitudinum hinc siluæ & aperta spatia & prospectus. Itaque teste Plinio in trigesimotertio naturalis historiæ:apparatus fuit aureæ domus ambientis urbem.Et in.xxxiiii. de eadem inquit.In aureæ domus Neronis solariis aues ex argento mirabili opere sculptæ fuerunt. Et libro trigesimosexto dixit.Eam in domum Neronem inclusisse ædem fortunæ:quæ ex lapide pheginide translucens ædificata foribus clausis claritatem diei intus haberet.Verum hæc domus a sequentibus deinde principibus diruta fuit:& uaria desuper ædificia constructa.Inter quæ amphitheatrū id fuisse accæpim⁹:quod colosseum a Neronis colosso uocamus:dicente Martiale:Hic ubi conspicui uenerabilis amphitheatri Erigitur moles stagna neronis erant.In eadem domo superædificatæ fuerunt & thermæ:dicente eodem Martiale: Hic ubi miramur uelocia munera thermas:& reliqua:quæ uidimus in dictione amphitheatrum:& dictione colossus. Nam quia colossus ille Neronis relictus fuit: qui stabat in porticu domus aureæ: & iuxta illum amphitheatrum constructum fuit dicta est moles tota colosseum. Ex quo sane Neronis colosso : ut scribit Helius Lampridius in uita Commodi Antonini Neronis caput Commodus abstulit:& suum superimposuit:ac titulum more solito subscripsit:& certe apud lateranensem ecclesiam nō longe ab amphitheatro caput grande æneum etiam nunc aspicimus:quod Commodi fuisse ex numismatum imagine depræhendimus: ob quod nōnulli id eē putant:qđ ipse spurcissim⁹Cōmodus capiti flagitiosissimi Neronis subrogauit. Conspicitur & hoc tempore moles: non longe ab arcu Constantini : & amphitheatro colosseo : hoc est ante beati Gregorii monasterium:quam a nonnullis septizonium:ab aliis septodium uocari legim⁹ Nam cum magna ex parte demolita sit:tres adhuc ī illa columnarum ordines inuicem superimpositos hoc tempore uidemus. Hanc quoque molem Seueri Aphri imperatoris ex Helio Spartiano fuisse deprǽhendimus. Ait enim de illo loquens opera eius publica romæ præcipua extant. Septizonium & thermæ seuerianæ. Et paulo infra subdit:cum septizonium faceret nihil aliud cogitauit : q̄ ut ex aphrica uenientes suum opus cernerent:& medium simulachrum eius locatum additum palatinis ædibus. Is regium arcum ab ea parte facere uoluisse perhibetur:quod etiam post Alexander cum uellet facere ab aruspicibus dicitur esse prohibitus:cum hoc sciscitans non litasset. Iulius uero Capitolinus in Antonini Getæ uita:qui ei⁹ Seueri filius fuit non septizonium: sed septodium dixit. Nam de Antonino locutus inquit. Illatus est maiorum sepulchro:hoc est Seueri:quod est in uia appia euntibus ad partem dexteram specie septodii structum quod ille sibi uiuens ornauerat.hæc ille.Quæ sane uocabula diriuationem græcam detinēt. Ita ut uel septēzonarum ædificium fuisse dicatur:uel septem uiarū hoc est per illas zonas incedentiū:ut iam cōspici libet.

Abacus cū.c.exili scribitur:fuit teste Herodo.li.histo.ii.æthiopum rex: qui Anysim ægypti regem fugauit:& illius regnū qnquaginta annis obtinuit.

Sabyllus cū.y.græco & duplicato.l.scribitur: fuit teste Herodo.li.histo.vi.Gelæ urbis siciliæ tyrānus postq̄.s.interfecit Cleandrum panternei:qui tyrānidem prius septem annis occupauerat.

Sabini cū.i.latino scribit̄:fuerūt teste Plinio in.iii.naturalis histo.populi in Italia a religiōe & cultu deoꝝ:q̄si seuini cognominati.Nā σέβομαι græce dicit̄ latine colo:uel ueneror.hi teste Plutarcho in uita Romuli ciuitates sine mœnib⁹ incolebant:ut priscam illā lacedæmonioꝝ cōsuetudinē referrēt.Vnde in ea quæ romanæ urbi ꝓpinqua sunt colonias;deinde deduxerunt tanq̄ nullū alium aduersum populū ob animi magnitudinē ꝑtimescerent.Ideoq; cū diceret Virgi.in.ix.Tacioq; seni curribusue seueris.inqt Serui⁹ iō dixit Seueris quod cū filias ꝑdiderint ceninēses:antēnates:crustumeri:& sabini cæteris primū qescētib⁹:soli sabini bella sumpsere.Hi aduersum nouos maritos licenter plurimū scōmatib⁹ iocabantur. Quod Lucanus i.ii.tetigit cū ait:Nec soliti lusere sales nec more sabino.Excæpit tristis cōuitia festa marit⁹. Et a sabino sabellus deducit̄.ut Virgi.in.ii.georgi.de Italia loquens ait:Hæc gen⁹ acre uirū marsos pubēq; sabellam Extulit.& in.ii.georgi.Dentesq; sabellicus exacuit sus.Item Iuue.Mensamq; sabellam.

S adyattes cū.y.græco & duplicato.t.scribit̄:fuit Ardyos filii Gygis filius:qui teste Herodoto li.histo.i. post patrem regnauit in lydia.Cuius regno eius filius Alyattes successit.

S agarus cū unico.r.scribit̄:ē teste Herodoto li.histo.iii.fluuius phrygiæ.Liui⁹ uero in.vii.de bello macedo. fluuium esse dixit Gallogræciæ:qui per phrygiam defluens:& ad berecyntū oppidum pertingens:i ꝓpontidem tandem influit.

S ais cum.i.latino scribit̄:ciuitas ē ī ægypto iuxta hostiū quoddam nili:quod ab ipsa ciuitate saiticum cognominatum fuit.

S aiticum cum.i.latino utrobiq; & absq; aliqua aspiratione scribitur.Vnum est ex hostiis nili:ut in dictiōe sebenniticum uidebimus.

S aliunca cū.i.latino &.c.exili scribit̄:uoluerūt qdam græcū eē:quod minime ueꝝ ē:sed latinā hꝫ etymologiā hoc est a saliēdo dictū:ut ait Plinius.xxi.naturalis histo.li.saliunca foliosa qdeꝫ ē:sed breuis & quæ necti nō possit radici numerose cohæret herba uerius q̄ flos:& quæ manu cōpressa facile cōdensat̄. de qua Virgili⁹ meminit in bucolico:Puniceis humilis q̄tum saliunca rosetis.

S alamin cū unico.l.&.i.latino scribit̄:& salamis etiā dici pōt atq; salamina;sed uerius ī.n.desinit:quod retinet in obliquis quēadmodum attis & attin delphin & delphis:eleusin & eleusis. Est ergo salamin insula in euboico mari cōtra athenas sita:urbeꝫ retinēs sui nominis:in qua Telamon Aiacis & Teucri pater regnauit. Sꝫ cū reuerteret̄ Teucer a bello troiano nec de inimicis Aiacis:teste Iustino ultus fuisset:a patre expulsus cyprum perrexit.Ibiq; urbē aliam salaminā condidit. De qua Horati⁹ ī primo carminū meminit.Nil desperādum teucro duce & auspice teucro.Certus enim ꝓmisit apollo ambiguā tellure noua salamina futuraꝫ.At de priori salamina intellexit Quintilianus ī.vi.de institutione oratoria cū ait: Neq; est ignobile exemplum megarios atheniensib⁹ cū de salamina contēderent uictos Homeri uersu. Qui tamen ipse in omni editione reperitur:significans Aiacē naues suas atheniensibus iunxisse.uersus aūt Homeri hi sunt αἴασ δ᾽ ἐκ σαλαμῖνοσ ἄγεν δύο καὶ δέκα νῆασ στῆσε δ᾽ ἄγων ἵν᾽ ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγεσ. Horum primum quidem Aristoteles in.i.rhetoricorum rettulit:secūdum uero apud Herodotuꝫ cōperi.Nam adhuc ī nullo exemplari homerico inueni.

S almoneus cū unico.l.&.n.&.eu.diphthongo in fine scribit̄:habetq; accentū super secūda:fuit teste Lactātio grāmatico cuiusdā Aeoli filius:q apud helidem regnauerat.hic maxima insolētia diuinos sibi honores quæritabat:factitabatq; iacere fulmina:ut Iuppiter.Sed a Ioue ipē fulminat⁹ in inferna demersus ē:dicente Virgilio in.vi.æneí.Vidi & crudeles dantem salmonea pœnas.Idem Homerus in.xi.odyssææ.

S almoxis ultia cū.x.cōsonāte &.i.latio scribit̄:fuit teste Herodo.li.histo.iiii.dæmon qdam thracum.

S alum cum unico.l.scribit̄:& significat apud nos mare:deduciturq; a uerbo græco:quod est σαλεύεσθαι quod est moueri & agitari.

S amos cū unico.m.scribit̄:nomē ē duaꝝ insulaꝝ ī mari ægæo:de qbus in sequēti dictione uidebimus.

S amothracia cum.th.aspirato &.c.exili atq;.i.latino scribitur:insula est in ægæo mari thraciæ adiacens:quæ prius samos dicta est:postea ex commixtis thraciæ incolis samothracia dicta fuit:dicente Virgilio ī.vii.æneí. Threiciamque samum: quæ nunc samothracia fertur.

Nam dixit threiciam ad differentiam alterius insulæ sami:quæ asiæ adiacet ex opposito ad ephesum & andro uicina:ut ostendit Ptholemæus in geographia: de qua Iuuenalis in.iii.satyra meminit cum ait:Hic andro ille samo. At e samothracia teste Apulegio in secundo floridori despicitur parum pelagi: estque frumento pigra fœcundior oliueto: nec uinitori nec olitori scalpit̄: incolis frequens est:& hospitibus celebrata. oppidum habuit quod fuisse ampluꝫ indicant mœnia semiruta.hæc teste Lactantio in primo diuinarum

inſtitutionuȝ ex Varronis teſtimonio fuit Iunoni dicatiſſima:eo q̄ in illo nata fuit educataq;: & Ioui nupta ut inquit cantatiſſimus rumor ē. Ob quod præ cæteris numinib⁹ alamnis in nobiliſſimo tēplo illi dicata:ut idem auctor ſubdit honorabat̄. Et ut Apuleius in præfato li. rettulit ante aram Iunonis in ſamo erat:ei⁹ ſtatua a Polycrate tyranno dicata: qua nec pulchrius nec ditius qcq̄; eſt:adoleſcens eſt uiſenda pulchritudine crinibus fronte:& in oībus membris ſuis admirabilis. Quin & teſte Plinio in.xxxvi.naturalis hiſto.fecit ſcopas Venerem:quæ ſamothraciæ ſanctis cærimoniis colunt̄. Quare dixit Iuue. Iures licet & ſamothracuȝ Et noſtroruȝ aras.& maxime cū romanis timēda uideret Iuno. Hæc eadem fuit Pytagoræ patria & unius ſibyllarum. Et cum ſit in ea gleba tenaciſſima: primum illic fictilia uaſa facta dicunt̄:quæ ab auctorib⁹ ſamia uocitat̄. In eadem teſte Homero circa initium libri.xiii.iliados:nemoroſus eſt collis:unde omneȝ idam & oēm troianam urbem ſubiicere oculis qs poſſet.

S ambuca cum.c.exili ſcribit̄:genus eſt inſtrumēti:ut dixit Iulius Pollux ad Cōmodum imperatorem.

S andyx cū.y.græco ſcribit̄:& ponitur a græcis teſte Plinio in.xxii.naturalis hiſto.inter olera ſilueſtria. Idem Opinion & Heraſiſtratus affirmarūt:dicūtq; illam breui caule & in aliis fœniculo ſimilē eſſe. hæc eſt quam Ariſtophanes poeta comicus Euripidi tragico obiicit ioculariter matrē ei⁹ ne olus qdeȝ legitimū uēdicaſſe ſed ſandycem:ex eadē fit color ſandycinus:ut teſtis ē Seruius ſuper id Virgilii in bucolico: Sponte ſua ſandyx paſcētes ueſtiet agnos. Qui ſane color teſte Pli. in.xxxv.li.conficit̄ ex ſandaraca & rubrica admixta. Sȝ ut idem dixit in præfato.xxii.libro peculiaris laus ei⁹herbæ ē:quod fatigato Venere corpori ſuccurrit:marcenteſq; ſenio iam coitus excitat:ſiſtitq; profluuia alba fœminarū.

S angaris cū unico.r.&.i.latino ſcribit̄:fluuius q teſte Liuio in.vii.de bello macedonico:ab adoreo mōte diffuſus:& per gallogræciam phrygiamq; defluēs:egradium midæ urbē alluit.& ut dixit Serui⁹ ſup.vi. ænei. iuxta caſtellum berecynthos fluens:miſcet̄ deinde thymbræo fluuio:ita ut geminatis aquis maior effectus: haud longe a troia in ꝓpontidem cadit.

S annites cum duplicato.n.&.i.latino atq;.t.exili ſcribitur a græcis:populi ſunt italici in ſannio inter picenū campaniam & apuliam poſiti.

S apiri cū.i.latino ſcribit̄:ſunt teſte Orpheo in argonautica populi iuxta pontum.

S appho cū duplicato.p.& ſecūdo aſpirato ſcribit̄:fuit fœmina leſbia & nobilis uates:a qua uerſus qdam lyrici ſapphici ſunt cognominati:quos illa comperit. De hac Ouidi⁹in.ii.de triſtibus inquit:Leſbia quid docuit ſappho niſi amare puellas? Et de remediis li.ii.inquit:Me certe ſappho melioreȝ fecit amice. Martialis ī.vii. Carmina iam fingi ſappho laudauit amatrix. Cui⁹ſane opera ex maiorū negligentia amiſimus:nec īter græcos eius aliquid cōperire ualui. Habemus aūt traductā(ut putamus ab Ouidio)eius quādam nobilem epiſtolam:quam uerſu elegiaco ad Phaonem amaſium direxerat.

S arcari⁹cū.c.exili &.i.latino ſcribit̄:fluui⁹ē teſte Heſiodo ī theogōia:quē Ariſtarchi gloſa dicit eē ī phrygia

S arcaſmos cū.c.exili ſcribit̄:dicitur teſte Seruio ſup.ii.ænei.iocus cū amaritudine:ut Priamo inqt Pyrrhus apud Virgilium in.ii.æneidos:Referes hæc & nuntius ibis Pelidæ genitori:illi mea triſtia facta Degenereq; neoptolemum narrare memento.

S arcophagus cū.c.exili &.th.aſpirato ſcribit̄: accipiturq; a noſtris ꝑ ſepulchro:eo quod σάρκα.i.carnem: φαγει:hoc eſt comedit. Vnde Plini⁹ ī.ii.naturalis hiſto.inquit circa aſon troadis lapis naſcitur:quo conſumunt̄ omnia corpora:& ſacrophagus uocatur.

S ardanapalus cū unico.l.ſcribit̄:& cū accētu ſup penultīa a latinis ꝓnuntiat̄:q̄ ſane ꝓducit̄. Iuue.ī ſaty. Oīb⁹ ī terris:Et uenere & cœnis & plumis ſardanapali. Nā fuit aſſyrioꝝ rex ultim⁹:de quo Diodor⁹ hiſtoric⁹apd̄ græcos plene ſcripſit.& Iuſtinus apud noſtros tetigit:tandē ab Artabano:q eius noīe medis præerat regno priuat⁹ē:q e mediis ſcortis ſeipm̄ in regnū iæcit. Iuſſitq; teſte Cicerone in.v.de quæſtiōib⁹tuſculanis:uerba hæc buſto ſuo inſcribi. Hæc habui quæ edi quæq; exaturata libido Hauſit:alia iacēt multa & ꝑclara relicta.

S ardanis cū unico.n.&.i.latino ſcribit̄:fuit uir lydius q Crœſo ſuadere conat⁹ē:ne perſis bellum inferret.

S ardinia cū.i.latino ſcribit̄:inſula eſt in tyrrheno mari ſita:quæ a Sarbo filio Herculis:q e libya ueniens inſulam occupauit teſte Solino nomē ſortita fuit:a qua ſardous adiectiuū nomen deducitur. Oui.in.iiii.faſtoꝝ Sardoaq; regna ſiniſtris reſpicit a remis.

S ardis cū.i.latino ſequēte.ſ.ſcribit̄:eſtq; numeri pluralis:& teſte Priſciano ī.vii.terminat noīatiuū & accuſatiuū ī.is.ut.ſ.ſonū græcū ſeruet. Nā eodē Priſciano teſte apd̄ græcos ei diphthongū finalē hȝ:ut άι σαρδεισ:τασ σαρδεισ. Similiter ut dicit alpis: ſyrtis:trallis:urbs fuit ī lydia ad lat⁹tmoli mōtis maxīe ꝑcelebris ut teſtis ē Herodot⁹li.hiſto.i. Et Plini⁹li.v.natu.hiſto. Eadē fuit olim regia Crœſi lydoꝝ regis:ut late oſtendit præfatus Herodot⁹. Et Horatius ī.x.epiſtola. Quid concinna ſamos:quid Crœſi regia ſardis.

S ardonyx cū.y.græco ſequēte.x.ſcribit̄:lapis ē olim apud romanos ꝑcioſus. Eſtq; generis maſculini & fœminini. Perſi⁹:Et natalicia tandē ſardonyce. Iuue.in ſatyra Et ſpes & ratio:Ideo cōducta paulus agebat ſardonyce:maſculini ut idem in ſatyra Credo pudiciciam:In manibus denſi radiant teſtudine tota Sardonyces: eſtque dictio compoſita ex ſardo qui lapis fuit in Sardinia primum compertus coloris rubei: & onyx qui eſt unguis: quaſi utriuſque colorem teneat. Ideo inquit Macrobius de lapidibus ſardonycē facit duo noīa

ſardus & onyx:& ut dicũt habet colorẽ ſubcandidum eum rubro ac more latino dicit̃ etiã ſardonycꝰ.Iuue.
in ſatyra Exẽplo quodcũqꝫ malo.Arguit ipſoꝝ quos littera gẽmaqꝫ princeps Sardonycus.
S armatæ cum.t.exili ſcribit̃:hi populi ſuut quos græci ſauromatas uocant:ut in ea dictione uidebimus.
S arnus cũ.n.poſt.r.& non ſarrus:ut qdam uoluerũt ſcribit̃:fluuius ẽ cãpaniæ ex ſarno mõte campaniæ ortũ
ducens iuxta oppidũ ſarni in radicibꝰ montis poſitum:primoqꝫ magno cũ murmure montis defluit:mox in
paludes amplas deſinit:quæ graues incolis nebulas toto ãno emittũt:deinde coactus rupibꝰ ueſeuum mon
tem radit:& ab inde puo contentus curſu in tyrrhenum mare concidit.De hoc Virgilius li.æneí.vii.memi-
nit dum cãpanos deſignat populos turno fauẽtes dicens.Saraſtes populos de qua rigat æquora ſarnus. Et
teſte Seruio ſaraſtes ipſi populi ſunt a ſaryno fluuio cognominati.
S arra cũ duplicato.r.ſcribitur:& cũ dictio ſit phœnicia & nõ græca ſecũdũ.r.minime aſpirari cõſueuit:urbs
fuit in phœnicia:quæ teſte Seruio circa finẽ ſecũdi georgi.dicta fuit deinde tyrus:ſed id quoqꝫ nomen a pi-
ſce quodam accæpit:q illic abundat:& ſar illa lingua uocatur:ex cuius ſanguine ſericum in purpuram tin-
gebatur.Ex quo adiectiuũ ſarranus deducitur:ut Virgilius in præfato loco:
Vt gemma bibat:& ſarrano dormiat oſtro.
S arpedon cũ.e.abſqꝫ diphthongo ſcribit̃:ſuper quã habet accentũ: & declinat̃ huius ſarpedontis:fuit teſte
Homero Iouis filius ex laodomia Bellerophontis filia. Herodotꝰ uero dixit in primo eum fuiſſe Iouis filiũ
ex Europa:ac Minois fuiſſe fratrem:ut in ea dictiõe uidimꝰ.Hic cõ rex eẽt lyciæ & in armis ſtrenuꝰ troianis
cõtra græcos fauit:& multa bellãdo ſtrenuitatis documẽta demonſtrãs:a Patroclo tãdem interimit̃.
S ataſpis cũ.t.exili &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſto.iii. Vir magnus & diligens: quem Xerxes
ad pſcrutandam libyam miſit.
S atrae cum. t.exili ſcribitur:populi ſunt græcorum in litoribus thraciæ:ut oſtendit Herodotus in ſeptimo:
hiſtoriæ libro.
S artago cũ.t.exili ſcribitur:dicit̃ patella in qua caro frigit̃:& a σάρξ:quæ eſt caro nomen aſſumpſit:& latine
frixoriũ ab ipſo frixationis ſono dictã uolunt.dicitur & apud illos alio uocabulo τηγανον:quod ſane uo-
cabulum ꝑ eadem re tuſci obſeruãt:dicentes teganum frictumqꝫ apud græcos dicit̃ τιγάνιστον. At uero
peluis a pelluendis pedibus uel manibus dicit̃.Feſtus ſolum de pedibus dixit.Malluuiũ eodem teſte ideſt in
quo manus lauant̃:labrum cõmune eſt quod uulgo dicit̃ bacile. Addit Feſtus gutturnium eſſe uas:ex quo
aqua ĩ manꝰ datur:ab eo quod per oris anguſtias gutta fluat.Patellæ poſſunt etiã lances & parapſides dici
Horatius in epiſtolis:Nec modica cœnare times holus omne patella.
S atyrus cũ.t.exili &.y.græco ſcribitur:animal eſt:quod teſte Plinio in.v.naturalis hiſto.de homine nil aliud
præfert q̃ꝫ figuram:habitatqꝫ in receſſu inſulæ canopeæ:in confinibꝰ ethiopiæ.& ut ſcribit Hieronymus in
uita Pauli:ad quem cum pergeret beatus Antonius uidit homũculum aduncis naribus & fronte cornibus
aſpera:cui extrema corporis in caprarum pedes deficiebant.Et præmiſſo ſigno crucis cum quiſnaꝫ eſſet in-
terrogaſſet Antonius:reſpondiſſe fertur mortalis ego ſum:unus ex accolis heremi:quos uano errore delu
ſa gentilitas phaunos ſatyroſqꝫ & incubos colit.
S atyra cum.t.exili &.y.græco ſcribitur:genus eſt poematis:quod quaſi ſaturam dictum nõnulli putãt.Nam
teſte Feſto ſatura genus eſt cibi ex uariis rebus conditum.Et ſubdit inde genus carminis dici in quo de mul-
tis rebus diſputatur.hæc ille.nec abſunt qui dicant a ſimilitudine ſatyrorum dictã.Nam illi leues:nudi: di-
caces:& capripedes appellant̃:hi uero leues q de his quæ ſunt uitia in cõmuni hominum uſu deſcribũt:uel
quod facile de uitio in uitium arguẽtes labãtur.Nudi quod aperte repræhendãt:dicaces qa impetuoſi gar
ruliqꝫ & abũde dicant.Et qa capra uile animal eſt & turpe:& hi ſimiliter de turpibus & rebus uilibꝰ:hoc eſt
uitioſis ſcribere conſueuerũt capripedes ſunt appellati.nam nõ ita eleuatur carmen ſatyricum aut augeſcit
nec talem habet tubam:qualẽ heroicum ipm habet:nec unam eandẽqꝫ materiã continuat:ſed ĩ multas ſcin-
ditur:ac in fine ſæpenumero langueſcit:pluſqꝫ habet deinde grauitatis atqꝫ difficultatis:q̃ꝫ carmen elegia-
cum.Habet etiã quãdam miram rerum uariarũ ſuauitatem:doctrinam:atqꝫ copiam ſub illa obſcuritate la-
tentem:& ſic mordax eſt dicax:nudum:petulcum:ferox:de una re in alteram more ſatyrorũ aĩalium tranſi-
liens.Sane ipa ſatyra ut dixit Quintilianus tota noſtra eſt:hoc ẽ non a græcis cõſueta niſi in modum comœ
diæ antiquæ:ut uidimus in dictione comœdia:& in dictione prologus.Primus apud latinos inſignem lau-
dem adeptus ẽ Lucilius.Sed purus magis ac terſior Quintiliani iudicio fuit Horatiꝰ.Perſius uero ut nobis
uidetur obſcurus fuit & preſſus:eius tamen labor(ut dixit Quintilianus)fuit præcipuus: & multum ueræ
gloriæ:quãuis in uno libro promeruit.Ideo dicebat Martialis ad Pudentem in epigrammatibus.
Sæpius in libro numeratur perſius uno.
Quam leuis in tota marſus amazonide.Sed ut mihi uidetur lepidiſſimꝰ inter cæteros eſt Iuue.de quo Qui-
tilianus intellexit de ſatyricis loquẽs cum ait:Sunt clari hodie:& qui olim nõiabuntur.
S atrapa cũ.t.exili ſcribit̃:dictio eſt perſica:quæ apud nos præfectum indicat.
S atagytæ abſqꝫ abliqua aſpiratione & cum.y.græco ſcribitur:fuerunt teſte Herodoto libro hiſtoriaruꝫ.iiii.
populi in aſia ſcythica.

S auromatæ cũ.t.exili ſcribit̃:ſunt teſte Herodoto li.hiſto.iiii.populi q ex pfundo paludis mæotidos icipiẽtes:regionẽ uerſus boreã itinere dieꝝ qndeci incolunt exilẽ qdẽ ac tenuem. Sed fœlicibus & ifœlicibus arboribus referta.hos dixit Plinius in.vi.naturalis hiſto.eſſe medorũ ſobolẽ:& prius li.iiii.dixerat ſauromatas ſcytharum gentes græci uocant:quas ſarmatas romani dicũt.Et Florus in.iiii.ſarmatæ inquit: nihil præter niues raraſq; ſiluas habent:quib⁹ ẽ tanta barbaries:ꝙ pacẽ non intelligant.Ideo hos p Lentulum phibere danubio ſatis Auguſto fuit.De quib⁹ etiam Seneca in tragœdia furentis Herculis ait:

Illic dura carent æquora fluctibus:
Et qua plena rates carbaſa tenderent:
Intonſis teritur ſemita ſarmatis.

S aulius cum.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriarum.iiii.rex ſcytharum:& pater Indathyrſi:ut in ea dictione uidimus.

S aurus cum.au.diphthongo ſcribitur:dicit̃ a noſtris lacertus.Fuit etiam teſte Plinio in.xxxvi.hiſtoriæ natu. pprium nomen ſculptoris eximii.

S atniois cũ.t.exili ſequente.n.conſonante &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Orpheo fluui⁹ phrygiæ.

S cæna cum.c.exili &.æ.diphthongo teſte Priſciano ſcribit̃:hocq; ex antiquorum cõſuetudine magna: q̃ ex uera orthographia obſeruari dixit.Nam cũ dictio ſit græca:nec apud græcos diphthongũ habeat:abſque diphthongo etiã apud nos transferri debuit:dicit̃ enim græce σκηνή.Sed iam certa ẽ & approbata cõſuetudo ex antiquiſſimis marmorũ inſcriptionib⁹ & claris auctorib⁹:quæ p diphthongũ illaꝫ ſcribi demõſtrãt Varro tamen dixit ſuper hac dictione uariã fuiſſe ueterum opinionem. Aliis.ſ.p.e.exile ſicut apud græcos ſcribendũ aſſeuerantib⁹:aliis in ſignum pductiõis p.æ.eſſe notandũ.Et hanc ultimaꝫ opinionem ex eadem cã cõfirmauit Apulegius grãmatic⁹:ut uidimus in dictõne æthica:atq; in dictõne cæra.& traducit̃ a noſtris ſcæna.i.iumbratio.Nã teſte Seruio & Caſſiodo.a ruſticis primũ inũbratõis cã cõperta fuit:ubi pri⁹ carmia incõdita ſæpi⁹ decãtabãt:Quare & a nõnullis tabernaculũ traductũ fuit.Vnde & ſcænophegia tabernaculorum feſta ducta ſunt.Verũ eodem Caſſiodoro teſte cũ in urbes deducta fuit ſcæna redactũ ẽ nomen ad eã ptem theatri:quæ ab uno eius cornu ad aliud ducebat̃.Nam ut uidebimus in dictõe theatrũ:cõſtruebatur ipm theatrũ in formã ſemicycli.Et illa ſcæna dicebat̃:quæ ab uno illius cornu in aliud cornu cũ copertura ducebat̃.Et teſte Seruio in.iii.geor.Apud maiores theatri gradus tantũ fuerũt:& ſcæna de lignis ad tẽpus fiebat.Vnde ut ait pmanſit cõſuetudo:ut cõponant̃ pægmata a ludorũ theatralium editorib⁹.hæc ille.Scæna autẽ quæ fiebat:aut uerſilis:ut ductilis erat.Verſilis tũc erat cũ ſubito tota machinis qbuſdã cõuertebatur:& aliam picturæ faciem oſtendebat.Ductilis tunc cum tractis tabulatis hac atq; illac ſpẽs picturæ nudabat interior. Quod perite utrũq; tetigit Virgilius cum ait: Vel ſcæna ut uerſis diſcedat frontibus:ſingula ſingulis complectens ſermonibus.

S cænitæ quia teſte Solino a ſcæna dicunt̃:cũ.c.exili &.æ.diphthongo ſcribit̃:populi ſunt nobiles arabiæ habitantes montẽ caſſitũ:q ſcænitæ cãm nominis idũcũt:quod tẽtoriis ſuccedũt:nec altas domos habent.

S cæa porta troiana cum.c.exili &.æ.diphthongo ſcribitur:ut oſtendit Homerus libro tertio iliados:ubi ait ὅτι σκαιαὶ πύλαι ἧσαν.

S camander cum.c.exili ſcribitur:fluui⁹ ẽ troiæ ex ida deſcẽdẽs:quẽ Heſiodus θεῖον σκάμανδρον:hoc ẽ diuinum ſcamandrũ uocauit.hunc ex noſtris plures xanthum fuiſſe dixerunt.

S camandrius cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:fuit filii Hectoris & Andromachæ nomen: quod illi teſte Homero in.vi.iliados:primo pater impoſuerat.Sed ut ait eum cæteri Aſtyanactem uocare maluerunt. Quod ſolus illius pater urbem tutaretur:ut uidimus in dictione Aſtyanactes.

S camonea cum.c.exili ſcribitur:frutex eſt teſte Diaſcoride ex una radice uirgas plures efferens:cuius ſuccus ualet in medicinis.

S capha cum.c.exili &.ph.aſpirato ſcribitur:eſt nauicula in ligno cauata:& a σκάπτω:quod eſt cauo deducitur.Vnde & a multis foſſura:alueus & linter traducitur.Aphricanus iuriſcõſultus de euictõne ſcapha inquit per ſe parua nauicula eſt.

S caphium cum.c.exili ſcribit̃:uas ẽ concauũ in quo cacari conſueuerat.Vlpianus iuriſcõſultus de auro & argento legato.Scaphia habita uentris cã non puto argento legato contineri. Quare loquens Iuue. de mulieribus quæ romæ luctabant̃ dixit in ſatyra Credo pudiciciam:Et ride poſitis ſcaphium cũ ſumitur armis. Martialis ſimiliter in.xi.Te potare decet gẽma q mẽtora frangis In ſcaphium mœcchæ ſardanapale tuæ. Plautus in bacchidibus p galea ſcaphium p inſigni ſit corona plectilis.

S carus cum.c.exili ſcribitur:piſcis eſt teſte Columella libro nono:de agricultura:qui totius aſiæ græciæ litore ſicilia tenus frequentiſſimus exit.Nunq̃ in liguſticum nec per gallias enauit ad ibericum mare. Itaq; ne ſi capti quidem perferantur in noſtra uiuaria diuturni queunt poſſideri.Et Quintilianus in quito:nec helorum noſtro mari nec ſcatum ducas.Vnde teſte Macrobio libro.iii.ſaturnali:Adeo ignotus italicis litoribus erat:ut nec nomen latinum eius piſcis habeamus.

S captẽſula abſq; aliqua aſpiratione:& cũ.p.ante.t.ſcribitur:locus eſt teſte Feſto in macedonia: ubi argẽtum

effodit̃:dict⁹ a scappo uerbo græco:qđ ẽ effodio. Vnde Lucreti⁹: Quales scaptẽsula subter odorẽs emittit.

S ceptrum absq; aliqua aspiratione uel diphthõgo scribit̃:uirga erat qua reges in similitudinẽ Iouis utebantur:cum teste Seruio super.xii.æneidos:ipsi⁹Iouis sit ꝓprium.hoc & ad fœdera semper adhiberi consueuerat.unde in fœdere Aeneæ & Latini ait ipẽ Latinus apud Virgilium præfato loco: Vt sceptrum hoc dextra sceptrum.nã forte gerebat nunq; fronde leui fundet uirgulta.& reliqua.cuius cãm dixit idem Seruius:qui maiores semper in fœdere simulachrum Iouis adhibebant:quod cum tediosum esset præcipue quãdo fiebant:cum longe positis gentibus fœdera inuentum ẽ:ut sceptrũ tenẽtes q̃si imaginem simulachri redderẽt Iouis:cui⁹ꝓprium ẽ sceptrum. Iuppiter eni & non detinens sceptrum pater ẽ patrat⁹:sed ille quasi pater.

S chema cum.ch.aspirato scribit̃:dici potest latine figura siue cultus.

S chesis cũ.ch.aspirato scribit̃:& dici põt habitudo:ut nominũ quoq; cũ multitudo incõiũctoꝝ nominum quodam ambitu copulat̃ iuxta id Nubila:nix:grandoq;:ꝓcellæ:fulmina:uenti.

S cyla cũ.c.exili &.y.græco atq; unico.l.scribitur:significat apud græcos id quod dicim⁹spolia/uel manubiæ tantum in plurali:at in singulari nomen fuit uiri ꝓpriũ:q teste Herodoto libro histo.iiii. filius fuit Ariapithis scytharum regis cui in regno successit.

S cylus eodem modo ut superior dictio scribit̃:fuit frater Dipeli:de qb⁹in dictione Dipelus uidimus.

S cylurus cũ.c.exili &.i.latino scribit̃:nomen fuit uiri ꝓpriũ:qui teste Plutarcho.lxxx.filios masculos habuit

S cylla cum.c.exili &.y.græco & duplicato.l.scribit̃:nomen fuit duarum maxime mulierũ:de qb⁹poetæ memorant. Vna fuit Nisi megarensium regis filia:de qua Ouidius in.ix.metamorpho.omnia ꝑtractauit. Naꝫ cum eius patriam Minois obsideret:& statutum fatis eẽt urbem capi nõ posse:quousq; pater Nisus purpuream quam habebat comã conseruaret. Illa amore Minois capta:capillum patri abscidit: & sic patriã ac patrem ꝑdidit. Sed a Minoe deinde spreta:lamentabilib⁹ quæstib⁹ deficiens in auem sui nominis uersa ẽ. De qua etiam idem Ouidi⁹de arte amandi li.i.dixit:Filia purpureos nisi furata capillos:Puppe cadẽs nauis facta refert̃ auis. Altera teste Seruio super.iii.ænei.& i bucolico:fuit Phorci filia:ex Cretaria nympha: de qua Ouidius in.xiiii.metamorphose.omnia expressit. Nam cum deus marinus Glaucus hanc ardenter amaret: a qua ipẽ spernebatur. Et Circe Glaucum ipm̃ mirum in modum amaret. suadebat Glauco Circe:ut spernentem Scyllam sperneret:& se amantem amaret. Cui prius inquit Glaucus:nascentur in æquore frondes. Et in summis nascentur montibus algæ Sospite q̃ Scylla nostri mutentur amores. Et quo irata Circe nec uolens amatum lædere contra Scyllam ipam incanduit: quæ sibi præferebat̃. Et quod fontem in quo Scylla ipsa lauari consueuerat:ueneficiis potẽtissimis uitiauit:adeo ut cum fontem itrauit:canes terribiles iuxta inguina sua conspiceret: q monstruosis latratib⁹ipsam deterrebant. Quib⁹ipsa exterrita præcipitẽ se mari dedit:quã ut ait Virgi.in.iii.ænei. Cæcis cohibet spelũca latebris Ora exertãtem:& naues in saxa trahenteꝫ Vnde & Oui.li.i.de arte inquit:Altera scylla maris monstrum medicamine circes. Pube premit rapidos inguinibusq; canes. hui⁹formam depingens Virgi.in eodem libro.iii.ænei.inquit:

Prima hominis facies:& pulchro pectore uirgo
Pube tenus:postrema immani corpore pistris.
Delphinum caudas utero cõmissa lupoꝝ.

Salustius uero cõcordans cũ Plinio li.iii.historiæ naturalis dixit i sicilia esse saxum ingens humanam habẽs effigiẽ in p̃te superiori:in iferiori uero plures habere dixerũt refectos scopulos sub radicibus cauernosos. Inter quos dum æstuosuꝫ mare intrat:ab eisdem refractũ tumultuando repræsentat latratũ canum & ululantes lupos.

S cylaceum cũ.c.exili utrobiq;:&.y.græco atq; unico.l.&.e.sine diphthongo scribit̃:fuit oppidũ ab atheniẽsibus i scylacea regiõe;quæ ẽ in ultimo Italiæ cõstructũ:ut dixit Solin⁹ in litore sin⁹ scylacei:ut ostẽdit Ptholemæus in geographia.de quo Virgi.circa finẽ libri.iii.ænei. Caulonisq; arces & nauifragũ scylaceum.

S ciopodes cũ.c.exili &.i.latino scribit̃:fuerũt hoĩes q̃dam monstruosi in desertis indiæ:q teste Plinio li. vii. naturalis histo.in maiori æstu humi iacentes resupini:umbra se pedũ ꝓtegebãt. Et cõponit̃ dictio ex σκία: quæ est umbra:& πόδεσ pedes.

S cyphus cum.c.exili &.y.græco scribit̃:fuit teste Macrobio Herculis poculũ ut liberi patris cantharus ẽ. & aliud uas quod absq;.s.dicit̃ cyphus:de quo in sua dictione uidimus.

S cyrus cum.c.exili &.y.græco scribit̃:insula est in mari ægæo una ex cycladib⁹:& Lycomedis regis patria:in qua Achilles sub puellari habitu adoleuit:atq; eius regis filiã Deidamiã grauidauit:quæ ab isula & ipa scyrias nunq; nominat̃. Ouidius in.i.de arte amandi. Scyrias æmonio uicta puella uiro.

S cyronia saxa eodẽ mõ scribit̃. Nã saxa ꝓpinqua sunt athenis sex milib⁹passuũ porrecta in memoriã ultoris Thesei. E quib⁹Ino cũ Palæmone filio in ꝓfunda se præcipitẽ iaculata auxit mari nomen.

S cytha prima cũ.c.exili &.y.græco:sequens cũ.th.aspirato scribit̃:fuit teste Herodoto libro histo.iii. Herculis filia a qua scythiam dictam putat.

S cythia prima cum.c.exili &.y.græco:sequens cũ.th.aspirato scribit̃ &.i.latĩo:regio est septẽtrionalis: quæ diuidit̃ a fluuio tanais:& ps q̃dem una remanet in europa:altera uero in asiam ꝓtendit̃. Et quæ ẽ in europa ad thraciam terminat̃:paucaq; gignit aĩalia. Et teste Plinio in.viii.naturalis histo.a fulmine ẽ imunis. Quæ

uero in

uero in asia ad orientem uergens diuersas continet gentes:de quarum moribus dixit elegantissime Iustinꝰ in primo suorum epitomatum. Vniuersaliter aũt oẽs scythicæ gẽtes teste Herodoto li.histo.iii.arcubꝰ sunt equitantes:non ex aratro sed ex feris:quas uenanť uitam ducentes.

S chisma cum.ch.aspirato &.i.latino scribitur:dici potest a nostris scissura:& deriuať a σχίζω:qď est scindo

S choenos cum.ch.aspirato &.œ.diphth.scribiť:dicitur latine funis:quo nomine dicta fuit ciuitas una boetiarũ:de qua meminit Homerꝰ ĩ.i.iliados.Et sic quoq; teste Aristarcho cognomĩata a Schœno patre Atlãtis

S chœnobates prima cum.ch.aspirato &.œ.diphtgongo ultima cũ. t.exili scribitur:dici potest latine funiãbulus.Nam componiť ex schœnos qui est funis:& bates ambulans:qua dictione utitur Iuuenalis in.iii. satyra:cum de græculis loquitur.

S chola cum.ch.aspirato scribiť:& diciť a σχολάζω uerbo græco: quod est uaco:quia teste Festo cæteris rebus omissis uacare liberalibus studiis pueri debent.

S copas cũ.c.exili scribitur:fuit sculptor marmorarius.Cuius opera ubi romæ habeantur:& quæ fuerint rettulit late Plinius in.xxxvi.naturalis historiæ .

S combrus cũ.c.exili scribitur:genus est uilis piscis:ideo frequẽter saliuntur hi pisces.

S corpius & scorpio cum.c.exili scribiť:uermis est ferens in cauda mortale uenenum.

S copulus cũ.c.exili scribiť:sed a græcis dicitur scopelos cũ.e.in penultima:quã nos in.u.nostrum cõuertimꝰ

S cotonia absq; aliqua aspiratione:&.i.latino scribiť:dici põt obtenebratio. Nam infirmitas est tenebrositatem inducẽs:& deducitur a σκοτοῦμαι uerbo:quod apud nos est uertiginor.Vnde & deduciť σκότοσ: quod est tenebræ.

S cutulata absq; aliqua aspiratione scribiť.Et ut qdam uolunt græca est dictio deducta a ϛκυτεύω:quod est suo:ita ut scutulata uestis sit undiq; suta:quæ mulieribꝰ permaxime cõueniebat.Ego cũ id nunq̃; apud græcos compererim:magis latinũ puto:& ex eo potissimum:quod dicit Pli.li.viii.naturalis histo.duʒ de generibus lanæ & uestium pertractat: Scutulis diuidere uestes gallia docuit.Iuxta quem sensum dixisse uideť Iuuena.in.ii.satyra cum ait:Cærulea indutus scutulata:& galbana rasa.Nam scutuʒ & scuta rotũdam formã indicat:& inde scutula diminutiuũ pro scutella sumitur:ut Lucilius teste Prisciano circa finem tertii: dũ de diminutiuis tractat dixit libro.v.Scutulam ligneolam in cerebro infixit.Martialis etiã in.xi.Sic ĩplet gabatas parapsidesq; & leues scutulas cauasq; lãces.Et inde hæc scutulata uestis scutulis distincta. Galbana uero genus uestis similiter dicũt mulieribus aptum:quæ græce γαλβάνη uocatur.

S ebennyticum cum duplicato.n.sequente.y.græco:penultima cum.t.exili &.i.latino ultima cuʒ.c.exili scribitur:nomen est unius ex hostiis nili:quod teste Herodoto libro histo.ii.in duo alia diuiditur scilicet in saiticum:& mendesium.

S eleucus cum.c.exili scribiť:fuit unus ex principibus Alexandri:q post Alexandri mortem:primus ĩ syria regnauit:de quo Appianus clarissimꝰ historicus græcus libro de bello syrico:sic inquit:Seleucum audio:cum Alexandri camillus adhuc esset p longum tẽpus equitanti pedes astitisse:cumq; ex labore deficeret appræhensa equi cauda insequi pseuerasse: casu uero extremam aciem regii teli frontem eiꝰ pstrinxisse : statimque cruore effuso Alexandrũ cũ tenta careret diademate ꝓprio obligasse uulnus:diadema ex cruore fœdatum esse.Ob hæc Aristandrũ uatẽ inspecto eo prædixisse ferũt regem illũ futurũ qdem:uerum cum maximo labore regnaturũ.Sic ille per.xl.regnauit ãnos cõputatis his qbꝰ satrapes habitus est. Cæterũ iugi labore: ut octogenarius adhuc bellũ gereret:& depugnans extinctus sit.Et ut idem auctor ꝓsequiť defuncto Seleuco q deinceps ab illo syriæ regnum suscæperunt hi fere habenť Antiochus primus:q nouercaʒ ferť duxisse:& Sotheris cognomẽ habuit.Nam ut idem auctor in eodẽ uolumine late prius ostenderat.Stratonicẽ Seleuci uxorem Antiochi nouercam & iam pueruʒ Seleuco enixam Antiochus ipe adolescens misere deperibat: uerum passionẽ comprimẽs non palam cuiq̃; facere audebat:tantum morbo indulgens ultro mortẽ appetebat.Sed tãdem Erasistratus medicus re cognita ad Seleucum inquit.filius tuꝰ insanabili morbo corripiť. Ad clamitãtẽ regem addidi Erasistratꝰ passio hæc amor ẽ:& qdẽ mulieris quam cõsequi haud potis ẽ.admiratꝰ Seleucꝰ:nõne uniuersæ inquit asiæ ĩperito & ꝓ supstite filio oĩa dare possuʒ?solum quæ mulier hæc eẽt efflagitabat.Cui Erasistratus meam inquit uxorem deperit:tum rex miris pollicitationibꝰ rogabat:ut illam in cõiugium filio daret:cui tãtum regnum debebať.Cui respondens Erasistratus:an tu inquit q̃;q̃; eiꝰ parẽs si uxorem tuã cuperet Antiochus illam ultro daturus esses? tum Seleucus deos oẽs psancte deierans sponte ac læte daturum obtulit.Quod cum non ficte regem effari Erasistratus cognouisset: passionẽ oẽm filii detegit:& quẽadmodum id depræhendisset enuntiat Seleucus gaudio elatus unicũ opus superesse sibi arbitratus est:quo pacto id filio psuadendum esset:quo pacto & uxori:sed tandẽ uoti cõpos coacto exercitu rẽ pandit:ei filio uxorem cõiugem dedit:quod magnificũ & regale ab omnibus existimatũ fuit:ac magnificẽtius qddam & sapientius adolescentis amor:atq; ad amorem eius insignis moderatio. Ex huius igitur Antiochi & nouercæ cõiugio natus est alter Antiochus:cui etiã dei cognomẽ affuit a milesiis primũ inditũ:qď Timarchum eorum tyrãnum expulisset:huic Antiocho pharmaco interempto Seleucus filius ex Laodice ĩ regno successit Callinicus cognominatus.Seleuco aũt ipsi filii duo affuere ætate adulti: Seleucus.s. & An-

tiochus. Seleucus ex mala ualitudine cum iam duobus ãnis regnâsset: per Pharmachum sublatus: cui frater Antiochus succedens magnus cognominat⁹ ẽ. Hic bellum cum romanis gessit: ac septem & triginta ãnis regnũ tenuit. habuitq; filium seleucum & antiochum. Sed facta cum romanis pace missus fuit Antiochus obses romam: & mortuo patre successit Seleuchus: q dato romanis Demetrio filio fratrem antiochũ liberauit is cum in patriam reuerteret: & iam athenis ꝑpinquus esset Seleucus ex insidiis Heliodori cuiusdã ex suis interficit: quem suscipere regnũ conantẽ Eumenes & Attalus ui pepulere: antiocho in regẽ substituto: cui blandiebant maxime. Huic filius Antiochus nouẽ ãnos habẽs successit in regno: quem ob patris uirtutem Syrii Eupatrũ cognominauerũt: quẽ Lysias aluit: & Demetrius obses clanculũ e roma diffugiens: & a syriis grate suscæptus: Lysiam pariter & puerũ Antiochũ interemit: & ipse regno præfuit: q a babylonis Sother est cognominat⁹. Post quẽ ex eodẽ genere multi fuerunt principes & tpe perbreues: fuitq; bellũ mithridaticum: & syria in romanorum potestatem uenit.

S elymbria secũda cum. y. græco: penultima cum. i. latino scribitur: ciuitas est teste Herodoto libro histo. vi. i ꝑpontide propinqua byzantio.

S emiramis cum. i. latino utrobiq; scribit: fuit assyriorum regina: & Nini regis uxor: hæc mortuo marito: nõ est ausa tradere imperiũ filio impuberi derelicto: nec ipa palã tractare timẽs illos non esse fœminæ udituros. Quare teste Iustino in primo simulat se filiũ esse Nini: & puerũ ꝑ fœmina: hoc ẽ ipa Semiramide ostẽdebat: sicq; sexum mẽtita magnas res gessit: quarũ amplitudine ubi inuidiam superatam putat: quæ sit: & quẽ simulasset fatetur. Quod nec illi dignitatẽ ademit: sed admirationẽ auxit: quod mulier nõ fœminas mõ uirtute: sed etiam uiros anteiret. hæc ut græci scriptores & latini illos sequẽtes ferũt: babylonem condidit. Sed hos redarguit Iosephus diligentissimus historiarũ scriptor libro ad Appionẽ alexandrinum grãmaticum primo inducens Berosi chaldæi auctoritatẽ antiquissimi & uerissimi scriptoris: q manifestissime ostẽdit urbem primo ampliatam & exornatã: ac muro cinctã fuisse a Nabuchdenosor rege lõge ante Semiramidẽ. Sed hæc ut idem refert Iustinus: non cõtenta acqsitos a uiro regni terminos tueri: æthiopiam quoq; iperio adiæcit: indis bellum intulit: quo præter illam & Alexandrũ magnum nemo intrauit. Et ut refert Valerius Maximus de ira & odio: dum die quadã circa cultũ sui corporis occupata esset: & nuntiaret illi babylonem defecisse: soluta adhuc altera pte crinium ꝑtinus ad eam expugnãdam cucurrit: nec prius decorem capillorum redægit in ordinem: q̃ tãtam urbẽ in suã potestatẽ restituit. Quare merito a Iuuenale redargui potuit Otho romanorũ imperator: q dum romanis uiris oĩm uariorũ grauissimis & fortissimis imperitare certaret: speculum in ciuili bello cõtra Vitellium deferebat: quo seipm armatum uidebat: an decẽter cõptus eẽt: cum iã tolli uexilla iuberet. Quod neq; in assyrio pharetrata Semiramis orbe Mæsta: nec actiaca fecit Cleo patra carina. Verum cũ Semiramis in præliis semper & sanguĩe uersaret: a stupris nunq̃ cessauit. Immo teste Plinio in. viii. naturalis histo. Equũ fuisse amatum a semiramide usq; in coitum Iuba auctor est. nec erubuit filio cõmisceri. Alios uero flagitiose cõcæptos exposuit impie: quib⁹ reb⁹ cognitis ac diuulgatis: ut eius infamia tolleretur ꝑ legem statuit: ut inter parentes ac filios nulla delata reuerentia: ut cuiq; libitum eẽt liber concubitus fieret. Iustinus uero non cõsueuisse illam cũ filio cõcubitum dixit: sed ad extremum ait cum filii concubitum petiisset: ab eodem interfecta est: duos & quadraginta annos post Ninum regno potita Diodorus uero siculus alia & auersa his etiam scribit.

S epia cum. i. latino scribitur: scopulus ẽ teste Herodoto diuersis ĩ locis: quẽ iuxta litora atheniẽsium eẽ ostẽdit. Est etiam genus piscis: de quo satis Plinius est locutus.

S erbonis cũ. i. latino scribit. Est teste Herodoto in. ii. palus: iuxta quam est mons casius.

S eres cum. e. absq; diphthongo & unico. r. scribit: sunt Solino teste in collectaneis: & Plinio in. vi. naturis historiæ: populi asiæ scythicæ mites & quietissimi inter se. Reliquorum mortaliũ cœtus fugiunt adeo q̃ cæterarum gẽtium cõmercia abnuant. arbores apud hos non solum folia sed lanam etiã ꝑferunt: quæ ab eis denominata sericum appellatur. Vnde Seneca in hippolyto:

Procul sit muricis tyrii robur: q̃ fila ramis ultimi seres legũt. Et Virgi. in. i. georgi. Velleraq; ut foliis depectunt tenuia seres. Et ut dixit Plinius Primũ eorum flumen ꝑsitharas: ꝑximum cambri: tertium lanos: a quo ꝑmontorium. Et subdit Solinus in ripis cambris sine interprete deposita rerum precia oculis æstimãtes: sua tradunt aliena non emunt. Quare debet intelligi eos non egredi terminos suæ gentis. Vnde idest: Ignoti facie sed noti uellere seres. horũ nomen teste eodem Plinio latine siluarum nobiles sonat.

S ermyle cũ. y. græco scribitur: fuit teste Herodoto ciuitas in sithonia: ut in ea dictione uidebimus.

S eriphius cum. i. latino utrobiq; scribit: a seripho insula.

S erpillus cũ. i. latino & duplicato. l. scribit: herba est puorum foliorũ capillis ꝑ herbam serpentibus: unde nomen accæpit: ut in primo horum cõmẽtariorum libro uidimus:

S esostris cũ. t. exili & . i. latino sequente. s. desinit: fuit teste Herodoto li. histo. ii. rex ægyptii. Idẽ referente Plinio in. vi. naturalis histo. conatus est nauigabilẽ alueũ ex rubro mari in nilum ꝑducere: qua pte ad pelusiũ decurrit septuaginta duob⁹ milib⁹ passuũ interuallo. Mox Darius rex persarum idem excogitauit. Deinde Ptholemæus sequens q eduxit fossam latitudine pedũ centũ: altitudine triginta: longitudine trigitaseptem

milium passuum usq; ad fontes amaros: ultra deterruit inundationis met⁹ excelsiore trib⁹ cubitis rubro mari comperto: q̄ terra ægyptii. & subdit: Aliqui non eam afferunt cām. Sed immisso mari corrūperetur aqua nili: quæ sola potus præbet.

S etinum cū.t.exili &.i.latino scribit͛: uinum est sic quoq; cognominatū ab agro eius nominis ubi nascit͛: qui teste Plinio libro.iii.naturalis histo. est in campania.

S yagros cum.y.græco scribitur: a nostris aper cognominatur. Nam quod apud græcos σῦσ: apud nos sus dicitur: & αγροσ ferus.

S ybaris prima cū.y.græco: ultima cū.i.latino scribit͛: fuit oppidū antiquissimum.xii.milibus passuū ab urbe distans. Quin & aliud teste Herodoto li.histo.v.crotonæ ꝓpinquū est: & eodẽ nomine fluuius in calabrya crathi fluuio ꝓpinquus. Item nomē iuuenis cuiusdam apud Horatiū in primo carminū: Lydia dic per oēs te deos oro sybarim cur ꝓperes amando ꝑdere.

S ibylla prima cū.i.latino: sequés cū.y.græco: qn & duplicato.l.scribit͛. Nomen est non ꝓpriū mulieris: sʒ officii. Nam σιόυσ dæos æoles uocant: βουλἠ uero sentētia est seu cōsilium: ex q̄bus id uomen cōponunt. Ita ūt sibyllas.i.dei sentētias: antiqui nostri uaticinatrices mulieres dixerunt: quas decẽ fuisse memorat Varro in libris rerū diuinaꝝ: quos ad.C.Cæsarem pontificē Maxi.scripsit: easq; oēs ut rettulit Lactantius enumerauit sub auctoribus: q̄ de singulis scriptitauerūt. Primā fuisse dixit de ꝑsis: cuius mentionē fecit Nicanor q̄ res gestas Alexandri macedonis scripsit. Secūdam libycam: Cuius meminit Euripides i lamiæ ꝓlogo. Tertiam delphicam: de qua Chrysipppus loquit͛ in eo libro: quē de diuinatione composuit. Quartā cymeam i Italia: quā Neuius in libro belli punici Piso in ānalibus nominat. Quintam erythream: quaʒ Apollodorus erythreus suā affirmat esse ciuē. Eāq; graiis ilion petētibus uaticinatā: & perituram esse troiā. Et Homerum mendacia scripturū. Sextam samiā. De qua scribit Eratosthenes in ātiq̄s ānalibus samioꝝ repperisse se scriptum. Septimā Cumanā nomine amaltheam: quæ ab aliis Erophile uel Demophile nominat͛. Eāq; nouem libros attulisse ad regē Tarqniū Priscum: ac pro his trecentos philippos postulasse. Regēq; aspernatū precii magnitudinē derisisse mulieris insaniā illam in conspectu regis tres combussisse: ac ꝓ reliquis idem ꝑciū poposcisse. Tarquiniū multo magis insanire mulierē putauisse: quæ denuo tribus aliis exustis: cū in eodem precio perseuerasset: motū esse regem ac residuos trecentis aureis emisse. Quoꝝ postea numerus sit auctus capitolio refecto: quod ex oībus ciuitatibus & italicis & græcis præcipueq; erythreis coacti allatiq; sunt romani. Cuiusq; sibyllæ nomine fuerūt. Octauam hollespontiā: in agro troiano natam uico marmesso circa oppidū gergitheum: quam scripsit Heraclites ponticus: Solonis & Cyri fuisse tēporibus. Nonā phrygiam quæ uaticinata sit Ancyræ. Decimā tyburtē uel tyburtinam nomine Albuneā: quæ tybure colitur. ut dæa iuxta ripas amnis amœnis. Cuius in gurgite simulachrū eius inuentū esse dicit͛ tenens in manu librūm.

S ycābri prima cū.y.græco: sequés cū.c.exili scribit͛. Sed apud græcos prima diphthongum habet ου: a qua nos.o.abicim⁹ & retinem⁹.υ. populi sunt germaniæ. De q̄b⁹ Marti.i.i. Crinib⁹ ī nodū tortis uenere sycābri.

S icani prima cū.i.latino: sequens cū.c.exili scribit͛: fuerunt secūdū nōnullorum opinionem populi hispaniæ a fluuio sicoride cognominati. Vnde & Lucanus inquit: Hesperios inter sicoris non ultimus amnis. Hi duce Sicelo ad Italiaʒ uenisse dicunt͛: eāq; tenuisse exclusis ab originibus. Mox ip̄i pulsi ab illis: quos ante pupulerant: insulam uicinā Italiæ occupauerūt. Eāq; sicaniā q̄dem a gentis cognomine: siceliā uero a nomine ducis uocitauerūt. Et inde quoq; Italum regem uenisse: a quo Italiā cognominatam fuisse dixerunt.

S icilia cū.i.latino utrobiq; &.c.exili scribit͛: insula est ad ultimū Italiæ: quam græci siceliam: uidelicet secūdā cū.e.uocali scribētes dicunt: quod latini in.i.cōuerterūt. Hæc ut Plinius in.iii.naturalis histo. & alii fere oēs putauerūt historici: olim Italiæ cōiuncta fuit: sed terræmotu agēte seu alia quauis ruina diuisa ea ꝑs fuit ab Italia: undis intermediis sine requie fluctuantibus. Vnde & Virgilius in.iii.ænei.ait:

Hæc loca in quondam & uasta cōuulsa ruina:
Tantum æui longinqua ualet mutare uetustas.
Dissiluisse ferunt: cū ꝓtinus utraq; tellus
Vna foret. & reliqua: quæ ꝓsequit͛. Idem Lucanus in.iii.cōfirmauit. Hanc siciliæ insulam pulchritudine descripsit Thucydides de bello pelopōnesiaco libro. Cuius formā ut summatim dicamus triangularē posuit qn & ipsos angulos totidē ꝓmontoria in extremitatibus suis cōficere dixit. E q̄bus ip̄a a poetis trinacria dicta fuit. Horum q̄dem unus in meridiē uergit: & pachynus dicit͛. Alius uero ad septētrionem spectat: & pelorus uocat͛. Nec plus distat ab Italia q̄ mille q̄ngentis passibus. Alius aūt in libyam & occasuʒ tendit: atq; in ip̄am carthaginē maxime spectare, uidet͛. Nec ab aphricæ litore plusq̄ centūuiginti milia passuuʒ distare constat: uocaturq; lilybeus. & hi tres montes tria insulæ latera cōstituentes. Vnum q̄dē ad aphricā exponūt reliqua uero duo latera uersus Italiam ipsam coartantes insulā in peloꝝ deducunt. Sane a sicilia siculus deriuat͛: paucioꝝ.s.syllabaꝝ q̄ primitiuū quod rarissime fieri cōtingit: cū in deriuatiuis additio fieri soleat: ut pater paternus: mater maternus: hō humanus: roma romanus. Et raro aliter: ut ab hispania hispan⁹: a lauinia lauinus: ā sicilia siculus: & pauca alia. Nam de his loquor quæ sunt adiectiua.

S icyon prima cū.i.latino: sequens cū.c.exili &.y.græco scribit͛: fuit teste Plinio in.iiii. naturalis histo. achaiæ

urbs in laconia:unde & laconia quandoq; sicyonia uocata fuit: Refertissima oliuetis: ob quod ait Virgili⁹ i ii. georgi. Teritur sicyonia bacca trapetis. de qua Cicero in. v. de officiis. Aliam eodẽ nomine ostendit Plini⁹ esse in mari ægæo insulam ex opposito ad epidaurũ: quã altam esse & eminẽtem uoluit. Ideꝫ Iuue. in. iii. satyra cum ait: Hic alta sicyone. Vnde & hæc sicyonia calciamẽti genus accæptum fuit. Lucanus:

Et pedibus leua sicyonia demit honesta.

S ycos cum. y. græco & c. exili scribitur: uocabulum est græcũ id significans quod ficum dicimus: & a nõnullis ex poetis nostris antiquissimis teste Parthemio usitatum fuit: & Neuium rettulit dicentem: Hodie sycos mihi recens fuit. Vnde & sycomorus ficus fatua dicitur: & sycophanta ficuũ comestor. Sed iã apud nostros ficus cum. f. atq; i. latino scribit̃: quasi a fœcũditate dicatur. Et sic quoq; apud cæteros antiquos scriptũ cõperimus. Sane ut moderniores qdam grãmaticorum putant: cum pro fructu quidẽ ponitur semper ẽ quartæ: cum uero ꝓ arbore secũdæ est declinationis: quæ ambo contra rationẽ & antiquorum auctoritatẽ dicta sunt. Nam in secũda quoq; declinatione & genere masculino nõ modo apud poetas: sed apud oratores approbatissimos ficus etiam ꝓ fructu cõperit̃. ut Horatius in fine sermonum: Pinguibus & ficis pastum iecur anseris albi. Plinius in. xv. naturalis histo. Culices uolant morsuq; ficoruꝫ crebro: hoc est auidiore pastu apiunt ora. & similia in mille locis. Vnde & eius nepos in epistola ad Octauum Ruffum: Quæ nunc cuꝫ ficis & boletis certamen nõdum habent. Cicero de senectute ex tantulo grano fici. Quin & i genere masculino ꝓtulit ipse auũculus Plinius uariis in locis suæ naturalis histo. & Macrobius ut clarissime ostẽdemus. Rursus & ꝓ arbore sæpius quartæ ponit̃: ut idem Cicero de oratore dixit uxoreꝫ suã suspendisse se de ficu. Quãq; & secundæ etiam ponat̃: ut Iuue. in satyra Omnibus in terris inquit: Ad quæ discutiẽda ualent sterilis mala robora fici. Idem & Macrobi⁹ semper fere secundæ declinatõnis utitur. Qui & plurimos ueterũ usos fuisse ostendit. At uero Priscianus uoluit ꝓ fructu quoq; & morbo tantũmodo quartæ esse declinationis: hocque auctoritate Martialis dicentis in primo epigrãmatum:

Cum dixi ficus rides quasi barbara uerba:
Et dici ficos cæciliane iubes.
Dicemus ficus: quas scimus in arbore nasci.
Dicemus ficos cæciliane tuos.

Ita ut quodlibet horum uersiculorũ ponat̃ quartæ declinationis præterq; in secũdo: & per hoc ostendat Martialis secũdum Prisciani expositionem uitium & fructuũ quartæ esse declinationis: genere aũt differre. Alii uero aliam dicũt Martialis fuisse scripturã: & frequẽtius sic haberi uidet̃

Cum dixit ficos rides quasi barbara uerba:
Et dici ficus cæciliane iubes.
Dicimus ficus: quas scimus in arbore nasci.
Dicemus ficos cæciliane tuos.

Ita ut in primo qdem & ultimo uersiculo sit declinatiõis secũdæ: in duobus uero intermediis sit q̃rtæ. Nam ut hi sic legentes aiunt: nõ risisset ille Martialem quod diceret ficus: cum certum ac manifestuꝫ esset nõ esse barbarũ: nec quod genere forsitan abusus fuisset: cũ dicendo solum ficus nõ magis ad unũ genus: q̃ ad reliquũ se cõtraheret. Sed certe ridebat illum alia declinatione usum fuisse q̃ debebat: ut etiã ex mutatiõe declinationis in secũdo uersu apparet. In quo Martialis ad declinationẽ non ad genus respondet: cũ ficos qd̃ barbarũ & nõ reperiri Cecilianus uolebat: ipse Martialis dixisset & nõ ficus: quod latinũ erat. At Martialis utrũq; posse dici & latinũ esse ostendit. Et magis ioco q̃ serio ad solum morbũ ficos rettulit: ostendens illuꝫ adeo stolidũ eẽ: ut negaret ficos reperiri: quo clarissimi auctores utunt̃: & ficos hoc est morbũ ad similitudinem fruct⁹ appellatum: ipse secũ & qdem cũ dolore gestaret. Itaq; & latinum & usitatũ eẽ. Quin & fic⁹ q̃rtæ declinationis non posse etiã esse generis masculini ostendit. Fic⁹ ergo cum secũdæ declinationis est & fructũ & morbũ: ad cui⁹ similitudinẽ assumptum est designare habet: qn & ꝓ utroq; generis est masculini: ut multis in locis ostendit Plinius. Vnde in. xvi. naturalis histo. ait: Fici mirabiles sunt & abortiui q nunq̃ maturescunt. Et in eodẽ li. heladis inquit: Ficos sub folio qdem puos grossos uero supra foliũ nasci. Similiter Macrobius grossi appellant̃ inquit fici: q non maturescunt: hos græci dicunt ὀλύνθους. Et subdit in milibus tot ficoꝝ nõ uidebitis grossum. At uero cũ generis ẽ fœminini & declinatõis secundæ arborẽ tãtũmodo: ut Plinius eodẽ li. Magna inquit & radicũ differentia copiosæ fico: platano: robori: & subdit: Aliis recto meatu: ut lauro: oleæ: aliis flexuoso: ut fico. & infra subdit. Quidã breuitate radicũ celeri⁹ senescere arbores putant: quod coarguũt fici: quarum radices longissimæ & senect⁹ ocyssima. Cũ aũt quartæ ẽ declinatiõis fructum & arborem designare põt: ac semper ẽ generis fœminini: ut idẽ Plini⁹ in eodem li. ficus inquit: solæ ex oĩm arborum fœtu maturitatis cãm meditant̃. Sic Iuue. Si uis aliam decerpere ficũ. Sed de ficulnea dubiuꝫ apud quosdã habet̃: an ab antiquis usitatum fuerit uocabulum: quod nos usitatũ cõperimus: non solũ interpretatiõe Hieronymi cum i euangelio ait: Respice ficulneas & cæteras arbores. Sed i Plinio auctore præstantissimo li. xvi. natu. histo. ubi tractans de cura & usu foliorũ inq̃t: bobus qbus & ficulnea: & ligna ex hedera tradent̃: & ex harũdie ac lauro. Reperitur similiter ficulnus ficulna ficulnuꝫ adiectiuũ esse: ut Horati⁹ Olim truncus eram ficulnus inutile lignũ. Et ꝓ materiato ex ea arbore accipiendũ est: ut a corylus colurn⁹

Virgilius li.georg.iii.Pinguiaq; in uerubus torrebimus exta colurnis.a populus populnus:ab abies abiegnus.Plautus in casina:Sed mane dum num istæc:aut populna fors:aut abiegna est tua.a quercu quernus. Virgili⁹li.georgi.i.Sed tamen & quernas glandes tum stringere tempus.Ab ilice iligneus uel iliceus:Terétius in adelphis:Lectulos iligneis pedib⁹.Stati⁹in.vi.thebaidos:Orniq; iliceæq; trabes metuendaq; succo Taxus.a salice salignus.Virgi.in eodem li.Et custos furum atq; auiũ cum falce saligna.

S ycomorus cum.y.græco:&.c.exili scribitur:dicit' a nostris fic⁹ fatua.Nam componitur ex sycos qui est fic⁹; & μωρὸς fatuus.

S ycophanta prima cũ.y.græco:sequens cũ.c.exili:tertia cũ.ph.aspirato:ultima cum.t.exili scribit': traducit' apud nostros calũniator:ad uerbum dici ficorũ comestor φάγω enim est manduco:& phanta is dicitur qui edit:σύκους.i.ficos.Sed quare calũniator dicatur:duabus id rationib⁹ fieri comperi. Vnam qdem apud Synesium grãmaticum græccum.Alteram uero apud Pompeiũ Festuz.Prima est quod ex duob⁹seruis græcis alter absumpserat ficos:alter quis ꝓrsus exedisset ignorabat:domino tamẽ conquerẽte a sonte isons accusabat':Herus prudentissimus utriq; calidam præbuit.Solus delinquens euomuit.Quid enim ieiun⁹euomeret:nisi intestina. tunc primũ natum est id uerbum sycophanta.i.calũniatur:qa insonte falso crimine calũniabatur.Festus uero hac de cã sycophãtas appellatos dixit atticos inquiens quõdam iuuenes solitos aiũt in hortos irrũpere:ficosq; colligere:quam ob cãm lege est cautum:& cõstitutum:ut q id fecisset capite truncaret':quam pœnam q persequerentur:ob puula detrimẽta sycophantas appellatos.

S idon cum.i.latino scribit':urbs fuit:quam teste Iustino in.xviii.suorum epitomatũ:phœnices cõdidere:qui terræmotu uexati relicto patrio solo assyrium stagnum primo:mox mari ꝓximum litus incoluere condita ibi urbe:quam a piscium ubertate sidona uocauerunt:eo quod tali nomine piscem phœnices uocent. Sed deinde post multos annos a rege ascaloniorꝝ expugnati ciues nauib⁹appulsi tyron urbẽ ante ãnum troianæ cladis cõdiderunt.De ei⁹successu præfatus Iustinus ꝓsequit'.Sed ex his satis cõstat quare Dido ipsa sidonia nõnunq̃ a Virgilio cognominata fuit.

S idus cum.i.latino scribit':& latinum est uocabulũ:ac a sido quod est fixus sto deductũ puto. Nec illis credo qui græcum esse uolunt:& a συνοδεύω:quod est cõmeo & conuenio tractum existimant:ita ut secundum illos cum.y.græco scribat':& sit plirium stellarum cõuentus.Nec aliis similiter assentior q græcum esse putantes ex συν componi dicunt:quod indicat simul:& εἰδεῖν uidere:quasi simul conspectam ex plurib⁹stellis formam indicet.Macrobius latinum esse dixit:& super somnũ Scipionis ponẽs differentiã inter stellas & sidus ita scribit.Nũc uideamus quæ sint hæc duo nomina:quorꝝ pariter meminit Cicero cuz dicit: Quæ sidera & stellas uocatis.Neq; enim hic res una gemina appellatione monstrat':ut ensis gladi⁹. Sed sunt stellæ qdem singulares & erraticæ & certæ quæ nõ ãmixtæ aliis solæ ferunt'.Sidera uero quæ in aliud signum stellarum plurium composita ferũtur:ut aries:taurus:andromeda:perseus:corona: & quæq; uariaruz genera formarũ in cælo recæpta credũtur.Sic & apud græcos aster & astrum diuersa significant:& aster stella una: & astrũ signũ stellis coactum:quod nos sidus uocam⁹. Hæc ille secũdũ merã uocabulorũ ꝓprietatem expressit.Nam & quãdoq; etiam ꝓ stella sidus ab auctorib⁹positum legimus:ut apud eundem Ciceronẽ in eodem li.de uniuersitate inquit.Itaq; nesciunt hos siderũ errores.Et li.ii.de natura deorum ait: Nam cum duo sint genera siderũ:quorum alterũ spatiis imutabilibus ab ortu ad occasum cõmeans nullum unq̃ cursus sui uestigium inflectit:alterum aũt cõtinuans cõuersiones duas:idem spatiis cursibusq; conficiat.Quintilianus similiter in mathematico: Quid hæc inquit fulgentium siderum ueneranda facies: quod quædam uelut infixa:ac cohærentia perpetua semelq; capta sedulo collucẽt. Alia toto sparsa cælo uagos cursus certis emætiũtur erroribus.astrum similiter a Virgilio pro unica stella positum fuit:quam in funeribus Cæsaris apparuisse dicunt:cum ait in bucolicis:Ecce dionæi processit cæsaris astrum.Fateor tamẽ nunq̃ stellã dici arietem:taurum:andromedam:perseum:sed sidus:unde est quod dicimus hibernũ sidus. Et illud Quĩtiliani:Nos graue huius ãni sidus afflauit.

S iderites cũ.i.latino utrobiq; &.t.exili scribit':lapis est ferro similis:a quo nomen assumpsit.Nam apud græcos σίδηρος ferrum dicitur.

S yene cum.y.græco scribit':ciuitas est in cõfinibus æthiopiæ & ægypti.Et teste Plinio in.ii.naturalis histo.supra alexandriam uersus meridiẽ qnquaginta miliũ stadiorum.Ac ut scribit Macrobius li.ii.super somniuz Scipionis directe locata est sub tropico æstiuo:idest sub cancro in extremo torridæ zonæ. Quare cuz sol ad cãcrũ uenit in medio solstitii die supra uerticem ciuitatis cadens:nullam ꝓrsus in ea umbram efficit. Quod Lucanus tetigit in.ii.cum ait:Vmbras nusq̃ flectente syene:hoc est per dies solstitii.Et subiunxit in.viii.Nã quis ad exustam cancro torrente syenem Ibit.Idẽ li.x. Cancroq; suam torrente syenem. & ut dixit Seruius in bucolico philosophi eo loco effodere puteum nimiæ altitudinis:quem sol radiabat recto intuitu octauo calendas iulias:quando ẽ in cancro.

S yla cũ.y.græco & unico.l.scribit':mons est lucaniæ & silua in illo sic dicta:quasi σῦρα.i.tracta:hoc ẽ latronibus frequẽtata.ut Salustius de fugitiuis in silua inqt syla fuerũt:de qua Virgi.li.xii.meminit.

S ylla cum.y.græco & duplicato.l.scribit':de cuius ortographia in primo horũ cõmentariorꝝ li.mõstrauim⁹

fuit teſte Saluſtio romanus nobilis:& ut nõnulli dicunt ex antiqua Scipionum familia. In adoleſcentia omnibus flagitiis inqnatã uitaꝫ duxit:hoc eſt uſq; ad quæſturã:quã ſub Mario adeptꝰ eſt. In qua uitam omneꝫ penitus cõmutauit.& ut dixit Valerius Maximus:catenas Iugurthæ manibus iniæcit:Mithridateꝫ compeſcuit:ſotialis belli luctus repreſſit:Cinnæ dominationẽ fregit:& Marium q olim ſe quæſtorem faſtidierat: ipſam illam ꝓuinciam ꝓſcriptum & exulem coegit petere.Fuitq; litteris græcis & latinis doctiſſime eruditꝰ: facũdus:acer:aſtutus:gloriæ cupidus:ſui ſecurus:multarum rerũ & pecuniæ maxime largitor:aĩo grandis: ita ut dicat Saluſtius dubitari potuit fortior an fœlicior eſſet.Naꝫ fœlix eo dici uoluit:quod de inimicis marianis fœliciter ultus fuit.Et dictator inde effectus ita rempublicam ſuppreſſit:ut teſte Cicerone in.v.uerrinarum:nemo illo inuito nec bona nec patriam nec uitam retinere poſſet.Vltimo teſte Plinio nepote de uiris illuſtribus ordinata republica dictaturam depoſuit:& ſub priuata uita ſe contulit puteolos. Qua de re Suetonio teſte Iulius Cæſar dicere conſueuerat illum litteras neſciuiſſe: quia dictaturam depoſuiſſet. De quo in dictione ꝓlogus uidimus.Tãdem incidit in morbum ulcere in inteſtinis oborto.Quo tpe tanta pediculorum:ut aiunt uis toto corpore eius manauit:ut nullo argumento cohiberi poſſent:atque hoc pacto mortem obiit.

Silenus cũ.i.latino & unico.l.ſcribiť:prima tamen apud græcos habet diphthongum ei:quæ in.i.longã cõuerſa fuit:ut ſæpe fieri uidimus:fuit Bacchi nutriciꝰ q iam ſenex ſuper aſello ſedens:Bacchuꝫ ꝑ loca omnia ſequebať.ut Ouidius primo de arte amandi:

Ebrius ecce ſenex pando ſilenus aſello.
Vix ſedet:& preſſas continet arte iubas.

Syllaba cũ.y.græco & duplicato.l.ſcribiť:dici poteſt latine complexio.Nam compoſitum uocabulum eſt ex συν:quod eſt con:& λαμβάνω capio.

Syloſon cũ.y.græco & unico.l.ſcribiť:fuit teſte Herodoto li.hiſto.iiii.Samiorum tyrãnus.

Silphii cum.i.latino ſcribitur:fuerũt teſte Herodoto libro hiſtoria.iiii.populi libyci ab inſula plateæ uſque ad os ſyrtium protenſi.

Silarus cũ.i.latino & unico.l.ſcribiť:fluuiꝰ eſt campaniæ ſalerno propinquꝰ:ita ut a fluuio exiſtiment qdam oppidum ipſum nomen aſſumpſiſſe.Et ut ait Pli.i.iii.naturalis hiſto.campaniã a lucanis diuidit.In quo ultra ſurrhentũ:ut idem dixerat i.ii.non mõ uirgulta:ſed uolatilia lapideſcũt.Alias potu ſalubres ſunt aquæ eius.De hoc meminit Virgiliꝰ in.iii.georgi.cum ait:Eſt lucos ſilari circa.

Syllepſis cũ.y.græco:& duplicato.l.ſcribiť:dici põt latine concæptio. Nam componiť ex σῦν quod ẽ con: & ληψισ accæptio: & tunc quoque fieri dicitur cum aut pluralis dictio ſingulari uerbo complectitur: ut Sunt nobis mitia poma Caſtaneæ molles:& preſſi copia lactis.Aut cum pro multis unus poniť.Iuxta id Virgilii in.ii.æneí.Verũq; armato milite complent:milite dixit pro militibus.Item & pro uno multi:ut idem in viii.ænei.Vos o calliope precor aſpirate canẽti.Nam rectum fuiſſet:uos o muſæ:& tu Calliope.

Syllogiſmus cũ.y.græco & duplicato.l.& penultima cum.g.ſequente.i.latino ſcribiť. Eſt argumentationis ſpecies alias & diuerſas ſub ſe ſpẽs detinens.De quibus omnibus late uidimus in commentariis dialecticæ: quæ nuper edidimus.

Silua cum.i.latino ſcribiť:atq; græcam originem habere deprǽhendiť.Nam ὕλη latine materia diciť: quæ aſpirationem primũ cõuertens in.s.ut in pluribus dictionibus fieri ſupra oſtendimus: & non nihil mutatis litteris:ut.y.græcum in.u.noſtrum & poſt.l.appoſitum:atq; in initio addito.i.latino reſultat ſilua:ideſt materia:ſeu prima materia.Quintilianus libro.x.de inſtitutione oratoria:diuerſum inquit eſt eorum uitiuꝫ q primo decurrere per materiam ſtilo q̃uelociſſimo uolunt.Et ſequentes calorem atq; impetum ex tempore ſcribunt:hanc ſiluam uocant:repetunt deinde & componunt quæ effuderant.Sed uerba emendanť:& numeri manent in rebus temere contextis:quæ fudit leuitas.

Syma cũ.y.græco ſcribiť:urbs fuit in aſia:qn & pro monte iuxta pontum poſuit Orpheus in argonautica.

Symeon cũ.y.græco &.e.abſq; diphthongo ſcribiť:nomen fuit uiri ꝓprium.

Simon cum.i.latino ſcribitur:fuit uir athenienſis coriarius & philoſophus.Nam ut ſcribit Laertius quotiẽs ad eius officinam perrexiſſet Socrates:atq; diſſereret omnia quæ meminiſſe poterat annotabat. Vnde & ipſius dialogos trigintatres uno eodem codice comprǽhendi dixit Idem auctor: cui cum Pericles ſi ad ſe pergeret polliceretur cuncta neceſſaria exhibiturum:reſpondiſſe fertur:fiduciam inquit uendere conſilii non fuit. Alius fuit Simon qui ſcripſit rhetoricam.Alius item medicus Seleuci & Nicanoris neceſſarius. Alius ſculptor.

Similax cum.i.latino utrobiq;:& unico.m.atq; unico.l.ſcribiť:arbor eſt:quam teſte Sextio latini taxũ dicunt Vnde Callimachus σμί λακα φερ́ιοντα ζωα.Alii dicunt eſſe genus hederæ denſis geniculatæ caulibus ſpinoſis frutticoſæ ramis:folio:ceu hedera paruo non anguloſa:ac ræticulo eminente:pampinos flore candido olente lilium.Fert racemos labruſcæ modo non hederæ colore.hanc dixit Plinius.xvi.naturalis hiſto. omnibus ſacris & coronis eſſe infauſtam: quoniam ſit lugubris uirgine eius nominis propter amorem iuuenis Croci mutata in hunc fruticem. Et ſubdit id uulgus ignorans plærumque feſta ſua polluit hederam

exiſtimando ſicut in poetis:aut Libero patre:aut in Sileno quis omnino neſcit quibus coronarentur. Et ſequitur ex ſimilace fiunt codicilli propriumq; materiei eſt:ut admota auribus leuem ſonum reddat. At uero de taxo arbor ē teſte eodem Plinio aſpectu ſimilis pino & piceæ minime uirens:graciliſque & triſtis:ac dira nullo ſucco. Et fert lætalem fructum baccas:quibus in hiſpania præcipue uenenum ineſt. Vaſa etiaʒ uinaria ex ea in gallia facta mortifera fuiſſe compertum eſt. hæc ille. Reperitur & in inſula cyrnes quæ corſica dicit̃ dicente Virgilio in Nœri:Sic tua cyrnæas fugiant examina taxos. atq; idem in georgicis:Amant aquiloneʒ & frigora taxi. Dixit etiam præfatus Sextius eſſe in arcadia tam præſentis ueneni:ut ſiqui dormiant ſub ea: cibumue capiant moriantur. Et ſubdit Plinius:Sunt & qui toxica hinc appellata dicant uenena:quæ nũc toxica dicimus:quibus ſagittæ tinguntur. Et ſubdit: Repertum innoxiam fieri ſi in ipſa arbore clauus æreus adigatur. Et ut non longe ſupra idem dixerat auctor in europa ſex genera cognatarum arborum feruntur pinus pinaſter:quæ eo teſte nihil aliud eſt q̃ pinus ſilueſtris:mira altitudine & a medio ramoſa ſicut pinus ĩ uertice. Picæa quæ ut idem aſſerit montes amat atq; frigora feralis arbor:& funebri indicio ad fores poſita Quartum genus abies. Quintum larix:cui fere eadem cum abiete eſt facies:ſed materia præſtantior:& longe incorruptior:& odore acrior:nec alio modo ignis ui conſumitur q̃ lapis. Sextum genus ē tæda quæ oĩa amant montes:& perpetuo ut ait uirent:nec facile diſcernunt̃ in fronde.

S imichida cũ.i.latino utrobiq;:&.ch.aſpirato ſcribit̃: ponitur a Theocrito in bucolico paſtor:quem expoſitores patrem fuiſſe Theocriti aſſerunt.

S ymmachus cũ.y.græco & duplicato.m.atq;.ch.aſpirato ſcribit̃:nomen eſt uiri ꝓprium:compoſitũ ex σῦν quod eſt con:& μάχοσ bellator:& pōt eſſe appellatiuum.

S ymmetria prima cum.y.græco ſubſequente duplici.m.atq;.t.exili &.i.latino in penultĩa ſcribitur:dici pōt cõmenſuratio. Plinius tamen melius inquit in.xxxiiii.naturalis hiſto. Non habet latinũ nomen: ſymmetria quam diligentiſſime cuſtodiuit Lyſippus nõ incerta ratione.

S immias cum.i.latino utrobiq;:& duplicato.m.ſcribit̃:fuit teſte Laertio philoſophus thebanus: qui uigintitres dialogos ſcripſit.

S ymbolum cum.y.græco ſcribitur. Erat teſte Iulio Polluce ad Commodum imperatorem de uocabulis reꝝ paruũ numiſma. Vnde & ſignum a nõnullis traducitur. Qui & euſymbolum bonum omen interpretantur Item & cum ex σῦμβάλλω:quod eſt confero deducatur. Quidam collationem interpretari uoluerunt. Ita ut cœna illa dicatur collatio:in quam comparandam plures aliquid contulerunt. Symbola enim huius ſymbolæ eſt collatio:Iuxta quod forſitan locutus eſt Terentius cum ait in andria:Symbolum dedit.i.iudicio meo portionem ſuam contulit:uel ſymbolum dedit ideſt ſignum dedit:ut ãnulum uel aliquid tale quo uſq; pecuniam conferret.

S imethus cum.i.latino &.th.aſpirato ſcribit̃:fluuius eſt ſiciliæ haud longe ab urbe catinenſi:iuxta quē Thalia ſiue ut alii uolunt Aetna nympha Ioui paliſcos peperit. De quo ſane fluuio meminit Ouidius li. faſtorũ iiii. cum ait: Quaq; ſimetheas accipit æquor aquas. Et Virgilius in.ix.æneidos:Eductum martis luco ſimethea circum flumina.

S impoſiuʒ prima cum.y.græco ſcribitur. Et apud nos teſte Cicerone honeſtiore uocabulo:magiſq; accurato cõuiuium dicitur.

S ymphonia prima cum.y.græco ſcribit̃:dicitur a noſtris conſonantia. Nam componitur a ſyn quod eſt con: & φωνία uocalitas. Et inde ſymphon conſonatus:ut Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam: Micturiũt hic Effigiemq; deæ longis ſymphonibus implent:ideſt diutius:& iugibus ſonitibus urinæ. Nam eſt in mictura fœminæ quædam uniformis conſonantia.

S ympho cũ.y.græco ſcribit̃:apud græcos uero per additionem.n.deſinit:ſonitus q̃dam eſt cum conſonantia:ut in præcedenti dictione uidimus.

S ympinium prima cũ.y.græco:ſequens ac penultima cũ.i.latino ſcribit̃:uas eſt non diſſimile cyatho ĩ ſacrificiis cõtinẽs libabile:ut dixit Feſtus:& cõponit̃ ex σῦν:quod ē con:& πίνω bibo:de quo Iuuena. in ſatyra Credo pudiciciã inq̃t:Et q̃s tunc hoĩum cõtemptor numinis:aut quis Sympiniũ uidere numæ:nigrumque catinum. Sane ſecũda ſyllaba quam.i.latinum continere diximus pōt illud more antiquorũ in.u.cõuertere ac dici ſympunium:ceu optumus ꝓ optimus lubens ꝓ libens & ſimilia.

S ymplegades cũ.y.græco ſcribit̃:ſunt teſte Plinio in.iiii.&.vi.natura. hiſto. ſcopuli: uel ſecũdũ Pomponiuʒ in ſecũdo duæ inſulæ helleſponti cõtra thraciũ boſphoꝝ mille q̃ngentis paſſibꝰ ab europa diſtantes: quas nõnulli ex poetis noſtris etiã cyaneas uocauerũt:ut ĩ ea dictione uidimꝰ. Has Oui. in.xv.metamor.li. mobiles primũ fuiſſe:ſed poſtea ĩmobiles factas dixit:Timuit cõcurſibꝰ argo Vndaꝝ ſparſas ſymplegadas eliſaꝝ Quæ nunc ĩmotæ perſtant uentiſq; reſiſtunt.

S imois cũ.i.latino utrobiq; ſcribit̃:ultima tamen apud græcos habet.ei. diphthongum:quam nos cõuertimus in noſtrum.i.productum:& format genitiuum ſimoentis cum.o.&.e.diuiſis:ut Virgilius in prĩo æneidos:Alma uenus genuit phrygii ſimoentis ad undas. Nã diuiſa diphthongo ei quæ eſt ĩ ultĩa recti:& interpoſitis.n.&.t.ac in fine addita.s.ipm̃ formamus genitiuũ. Similiter in accuſatiuo ſimoenta:ut idē ĩ.v.ænei.

Victor apud rapidum simoenta. Et in eodem libro: Hectoreos amnes xanthum: ac simoenta uidebo: p quē modum & Homer⁹ ipse declinauit. At Hesiodus non simoenta: sed per synæresim simunta dixit in theogonia cum ait θεῖον σιμοῦντα: hoc est diuinum simoenta cum. œ. cōiunctis. ut libet illam diphthongum. ου aliquando in. oe. traducere: ut in antehabitis uidimus: & est fluuius ex ida troiano monte scaturiēs: iuxtaq; troiam decurrens: qui cu3 mari approqinquat: xantho commiscet: & in paludem coactus iuxta sigæū promontorium in mare descendit.

Simoesius cum. i. latino utrobiq;: &. oe. diuisis syllabis scribitur: fuit troianus Anthemionis filius: que3 ideo sic uocatū dixit Homerus in. iiii. iliados: quod eū mater cū ab ida descenderet: & pecora ad parentes reuisenda deduceret: ad ripam simoentis peperit: eum deinde ætate florentem: nec dum uxorē sortitū: ut dixit Homerus Aiax Telamonius interficit.

Synæresis prima cum. y. græco: sequens cum. æ. diphthongo scribitur: figura est qua plura per unum coniūguntur. Nam componitur a σύν: quod coniunctionem indicat: & αἵρεσις diuisio: quasi diuisorum cōiunctio: quod tam in græcis q̃ latinis dictionibus facere consueuimus. In græcis quidem ut Panthus pro panthous: Alcinus pro alcinous: Demophon pro Demophoon: Laocon: pro laocoon. In latinis uero maxime in genitiuis secūdæ declinationis facimus: qui cum sæpe in duo. ii. terminentur: a poetis nostris in unum cōiunguntur: ut Virgilius in Tityro: Nec spes libertatis erat nec cura peculi. In eodem Pauperis & tuguri p tugurii. Idem in. iiii. georgicorum: Florentem studiis ignobilis oti pro otii. Idem in primo æneidos: Hic tamen ille urbem pataui: pro patauii. Iuuenalis in satyra Omnibus in terris: Antoni gladios potuit contēnere: pro Antonii. Similiter dicit bigæ pro biiugæ: quadrigæ pro quadriiugæ. In quibus unu3. i. primū abiicitur: & per synæresim alterum. i. &. u. in unicum solum. i. conuertuntur: ut similiter bini pro biuni: derit in scansione pro deerit & similia. Sicuti econtrario per aliam figura3 nōnunq̃ dicimus fieri pro firi: amarier pro amari & similia.

Synagoga cum. y. græco scribitur: dici potest coadunatio: quæ & pro re & loco accipitur. Nam componitur ex σύν: quod est con: & ἀγωγή ductio.

Synalœpha prima cum. y. græco: penultima cum. œ. diphthongo scribitur: dici potest compressio. Nā componitur ex σύν: quod est con: & ἀλοιφή pressio. Et est cum uocalis aliqua in fine dictionis per subsequēte3 uocalē abiicitur in metro: ut Semper ego auditor tantum: & in mille aliis locis.

Synanche cū. y. græco &. ch. aspirato scribit: dicitur a nostris angina: ut Plautus: Vellem me in angina3 uerti ut huic auiculæ fauces præoccupare. Nā componit ex σύν: & ἄγχω: quod ē affligo: ango: suffoco. Vnde & morbus est q spiritum suffocat.

Syncopa cum. y. græco &. c. exili scribitur: dici potest latine concisio. Nam componitur ex syn quod est con: & κόπτω incido. Et est figura quando littera uel syllaba in medio dictionis uel cōsonātiæ uel metri cā abscindit: ut forsan pro forsitan: cōpostus p compositus. Virgi. i. i. ænei. Compostus pace quiescit. Porgite p porrigite: ut Et pocula porgite dextris.

Syncathegorematica prima cū. y. græco: & tertia cū. th. aspirato: reliqua oīa sine aspiratione scribunt: & traducit a Prisciano li. ii. dum de oratione ptractat. i. consignificatiua.

Synchesis cum. y. græco &. ch. aspirato: atq;. e. sine diphthongo scribitur: dici potest a nostris cōfusio. Nam συν dicit con: & χέσις fusio. Estq; Donato teste hypbatum undiq; confusum: ut id Virgilii in. i. ænei. Tris nothus abreptas in saxa latētia torquent: Saxa uocant itali mediisq; in fluctibus: aras. Quoru3 ordo est tris. s. naues abreptas nothus torquet in saxa: quæ. s. saxa in mediis fluctib⁹ latentia itali uocant aras. Item i. ii. Iuuenes fortissima frustra Pectora si uobis audētē extrema cupido Certa sequi quæ sit rebus fortuna Videtis excessere adytis oēs arisq; relictis Dii quibus imperium hoc steterat succurritis urbi Incensæ. Ordo est o iuuenes fortissima pectora frustra succurritis urbi incēsæ: quia excessere dii adytis: unde si uobis cupido certa est sequi me audentē extrema: & reliqua: quæ Seruius: & latius Macrobius psecuti sunt.

Synechon cum. y. græco &. ch. aspirato scribitur: dici pōt a nobis cōtinens. Nam componit ex συν: quod est con: & ἔχω habeo.

Synciput cum. y. græco scribitur. Nam ut nonnulli uolunt ex σύν præpositione græca componit: quæ con & simul indicat: atque caput dictione latina: ita ut ea pars simul caput esse dicatur. Estque anterior pars capitis: occiput posterior.

Synecdoche prima cū. y. græco: sequens cum. c. exili ante. d. ultima cū. ch. aspirato dici pōt cōcæptio: a Cicerone uero in dignitatib⁹ dicit intellectio: & ē figura cū a pte totum uel a toto ps intelligit. a parte qde3 totū ut Flāmas cum regia puppis Extulerat. i. regia nauis. A toto uero ps: ut Quāmultæ glomerant aues ubi frigidus ānus Trans pontum fugat. i. frigida hyems.

Synodus cū. y. græco scribit: dici pōt a nostris cōuentus. Nā cōponit ex συν quod ē con: & ὁδός uia: & a cōuentu fit cōuenticulū: ut Cicero p Sextio: Cōuenticula inqt hoīm: quæ ciuitates nominarūt.

Synesius prima cum. y. græco: penultima cum. i. latino scribitur: nomen est uiri pprium deductū a σύνεσις quæ est conscientia.

Syngraphũ cum.y.græco &.ph.aſpirato ſcribit':dici pōt ſecũdum litteram ipſam conſcriptio. Suetoniꝰ li.i. Non dubitauit a ꝗbuſdam iuſiurãdum:atqꝫ etiam ſyngrapha exigere.

Synonyma cum.y.græco utrobiqꝫ ſcribitur.

Sinopes cũ.i.latino ſcribit':fuit teſte Orpheo in argo.ciuitas iuxta pontũ:quã Pomponius dicit eẽ in cappadocia:& a.L.Lucullo romano ſubacta iperio.Eadẽ teſte eodẽ Pomponio in.i.fuit Diogenis patria.

Sinopis cum.i.latino utrobiqꝫ ſcribit':terra eſt rubea:quæ teſte Plinio in.xxxv.naturalis hiſto.iuenta ẽ primũ in ponto:& nomen a ſinope urbe aſſumpſit.

Syntaxis pria cũ.y.græco:ſequens cũ.t.exili:ultima cũ.x.conſonãte:atqꝫ.i.latino ſcribit':dici pōt a noſtris cõſtructio & ſeries.Nã cõponit' ex ſyn quod eſt con:& τάττω ordino:unde τάξισ:quæ ſeries ẽ & ordo.

Synthesis cũ.y.græco i prima:&.th.aſpirato i ſequẽti ſcribit':dici pōt a noſtris cõpoſitio. Nam componit' ex ſyn:quod eſt con:& θέσις poſitio.Et eſt figura cũ ſingulare nomen multitudinẽ deſignãs:cũ uerbo plurali cõponitur.Virgi.in.i.æneı.Pars in fruſtra ſecant:uerubuſqꝫ tremẽtia figunt.Ouidius in heroidibus:
Turba ruunt in me luxurioſa proci.

Syphax cũ.y.græco ſcribit' a græcis:quoꝝ ſcriptura nos & in barbaris ſequi debemus: fuit numidaꝝ rex:de quo Liuius li.iiii.de ſecũdo bello punico:& aliis in locis loquitur.

Siphnos cũ.i.latino ſcribit':inſula eſt in mari ægæo.In qua teſte Herodoto libro hiſtori.iiii.argentifodinæ & aurifodinæ multæ erant.

Syracuſæ ꝑ.y.græcũ:& duplex.r.a græcis ſcribit':nos uero ꝗ primã corripimus cũ unico.r.ſcribimũs:ut plures etiam ex illorũ poetis cõſueuerũt.Virgi.in bucolico:Prima ſyracuſio dignata eſt ludere uerſu. urbs eſt ſiciliæ ſub pachynno monte ſita.Quã pulcherrime deſcripſit Cicero li.uerrinaꝝ.vi. Florus uero in li.ii.ſic de ſyracuſis breuiſſime inquit:longe illis triplex murus totidẽqꝫ arces portꝰ marmoreus fons celebratꝰ areтuſæ:quæ hactenus eis ꝓfuere:ut pulchritudini uictæ urbis parceret'.

Sirenes prima cũ.i.latino ſcribit':licet apud græcos ſit ei diphthongus:quã in.i.ꝓductã:ut in multis uidimꝰ cõuertimus:deduciturqꝫ ab ἔρειν:quod eſt cõnectere & retinere.Cuius aſpiratio ut ſæpe fieri uidimus i.s. cõmutata fuit.Et fuerũt ut dicũt poetæ tres acheloi fluminis filiæ ex Calliope muſa.Hæ iſulas quaſdã iuxta pelorum inter ſiciliam & italiã habitaſſe ſcribũtur.Quod Ouidius etiam tetigit in.xiiii.metamorpho. dũ Aeneæ tranſitũ deſcribẽs inquit:Terraſqꝫ calenti Sulfure fumãtes acheloiadũqꝫ reliquit Sirenũ ſcopulos. Quod Claudianus poeta iſignis clarius oſtẽdit:ac latius in li.de raptu Proſerpinæ.Haꝝ una uoce teſte Seruio ſup.v.æneidos circa finẽ:alia tibiis:alia lyra canebat.Sed tanta dulcedine cantꝰ tranſeũtes nautas afficiebant ut ſopirent':quos cũ ſopitos ꝑſentiſcerẽt:ſubmergebãt & deuorabãt. Quare cũ iuxta illas tranſiturꝰ eſſet Vlyxes:admonitꝰ a Circe ſotioꝝ aures cæra obturauit:& ipſe ſe ad nauis malum ligari iuſſit:atque ſic quoqꝫ tranſiuit illæſus.Quod illæ grauiter ferentes:& ira ſuccẽſæ ac dolore cõmotæ ſe præcipitauerunt in fluctus:quod Iuue.tetigit in ſatyra Neuole:quãdo apud illũ ait Neuola:Nam ꝓ me fortuna rogat':Affigit cæras illa de naue petitas:Quæ ſiculos cantꝰ effugit remige ſurdo.Quod iõ dixit Neuola:ꝗa cũ paꝝ ſupra uellet fortunã ꝓ diuitiis poſtulare intendẽs dicere:o quãdo erõ diues:quodã ominali uerbo ꝑiecto non dixit diues:ſed dixit quãdo ego pauper ero:quod ille in malũ omen aſſumens:inquit deinde:Nam ꝓ me fortuna rogat'.& reliqua.Has ſane ſyrenas dixit Ouidi.in.vi. metamorpho. comites fuiſſe Proſerpinæ cũ raperet' a Plutone.Et tres fuiſſe dicunt':una nomine Parthenope:alia Leucoſia:rertia Ligia.

Sirius cũ.i.latino utrobiqꝫ ſcribit':apud græcos quoqꝫ eſt.ei.diphthõgꝰ i prima:quæ in.i.noſtrũ cõuerſa fuit ut ſæpe fieri uidimꝰ:& ut ꝗbuſdã placet a σείω qđ ẽ moueo:uel ut aliis magis uidet' a σείρω qđ ẽ ſicco deriuat'.Et dicit' ſtella quædã: quæ a nõnullis ꝗdem ponit' i fronte cæleſtis canis:ab aliis uero i eiꝰ ore. Oriturqꝫ in uigeſimonono gradu crancri:hoc ẽ circa mediũ mẽſem Iulii:& circa mediũ Septẽbris occidit.uel ut aliis placet ante id tp̃s influxum amittit.Nã i eo tp̃e intermedio oĩa cõmouet atqꝫ ꝑturbat:dicente Plinio li.ii.naturalis hiſto.ſentiri ex eiꝰ ortu effectꝰ maxĩos in terra. Et ꝗa ẽ de natura Martis hoĩes nimio ſolis ardore fatigat.Ideo dixit Iuue.Sirius ardet. Quin & tũc quoqꝫ feruent maria:in cellis uina mouent': herbæ areſcunt. ut Virgi.in.iii.ænei.Tũ ſteriles exurere ſirius agros.Canes eo tp̃e maxĩe agitant' in rabiẽ.Et ut idẽ ait Virgi. in.x.ænei.Ille ſitim morboſqꝫ ferens mortalibus ægris
Naſcit':& leuo contriſtat lumine cælũ.Sane uoluerũt nõnulli a uerbo σύρω:quod ẽ traho deductum fuiſſe cũ ut dicũt ex magnitudine ſigni longũ tractũ habere uidet':uel ꝗa oĩa ad ſe trahit.Quæ utiqꝫ etymologia orthographiæ nõ correſpondet:ꝗa tũc quoqꝫ ꝑ.y.græcũ ſcriberet':quod nũqꝫ apud illos cõpertũ fuit.Nec longũ hꝫ tractũ ſirius:ſed ſignũ totũ:quod canis dicit' magnũ ẽ.In quo teſte Ptholemæo ſtellæ ſũt.x.& octo & extra corpus.xi.Verũ hunc canem fuiſſe Icari a meſſoribus trucidati oſtendit Ouidi.li.faſtoꝝ.iiii.cũ ait:
Eſt canis icarium dicunt quo ſidere moto:
Toſta ſiti tellus præripiturqꝫ ſeges.Et tũc quoqꝫ canẽ occidere: Virgi.cũ ſolẽ taurꝰ gerit:ait eñi i.i.georgi.
Candidus auratis aperit cũ cornibus ãnum
Taurus:& aduerſus cedens canis occidit aſtro.Nam tũc quoqꝫ ob ſolis ſplẽdorem uideri nequit:& cũ communis ſit generis canis diminutiuũ canicula tantũmodo fœminini comperitur.

S yrma cuꝫ.y.græco ſcribit̃:& eſt generis neutri:poniturq̃ ꝓ cauda:hoc eſt tractu ueſtis fœminaꝝ:& a σύρω: quod eſt traho deducit̃.Vnde ait Seneca de baccho:q habitu muliebri nõnunq̃ ſe ornabat: Auro decoruꝫ ſyrma barbaricũ trahit:ut uidimus in dictiõe Bacchus.Iuxta quod & ipſuꝫ ſyrma aliquãdo ꝓ lõga tragicæ orationis ſerie tenorẽ ſuũ uſq; in ultimũ ꝓtrahens ponit̃.Iuxta quod dixit Iuue.in ſatyra Stẽmata qd faciũt cum Neronis meminit:Gaudentis fœdo peregrina ad pulpita ſaltu Proſtitui graiæq; apiũ meruiſſe coronæ Et ſubdit:Ante pedes domiti longũ te pone thyeſtæ:hoc eſt longa de Thyeſte tragœdiã:ob quã apiũ graiæ ꝓmeruit coronæ.Et pgit dicens ſyrma uel Antigones:hoc ẽ uel longũ ſcripturæ tractũ de ipa Antigone ab illo recitando ꝓductum:ut idem in ſatyra:Quis neſcit uoluſi.Iuxta hanc eandẽ ſentẽtiam ait:

Nam ſcelus a pyrrha q̃q̃ oĩa ſyrmata uoluas:

Nullus apud tragicos populus facit.hoc ẽ q̃q̃ longa tragœdiarum uolumina legas:nullũ cõperies populum hoĩem comediſſe:ut ille de quo illic loquit̃.Similiter Valerius in phormione:ut rettulit Priſcian⁹ i.vi. inquit:Quid hic cũ tragicis uerſibus & ſyrma facis:ubi dixit ſyrma ꝓ ſyrmate.

S yrtes cũ.y.græco &.t.exili ſcribit̃.Sane cũ i ultima ſit ei diphthongus: nõnulli ex noſtris abiiciẽtes.i.retinẽt e.& dicunt ſyrtes.Alii uero abiiciunt.e.& retinẽt.i.Vel ut alii putant totã diphthongũ in.i.noſtrũ cõuertũt & dicũt ſyrtis.hoc eſt hæ ſyrtis & has ſyrtis:ut uoluit Priſcianus in.vii. Inducitq; Virgiliũ dicentẽ i.x.æneí. In ſyrtis in ſaxa uolens uos turnus adoro.At in prĩo ut in emẽdatis codicibus ſemp aſpexi in es finit cuꝫ ait: In breuia & ſyrtes urget miſerabile uiſu . Et ſunt loca q̃dã maris periculoſa circa fines aphricæ uerſus ægyptum:a σύρειν:quod eſt trahere cognominata:ut Placuit Saluſtio in iugurthino.Eſtq; in eis teſte Plinio li.vi.naturalis hiſto.inæqualitas magna maris & terræ:& ĩ uno qdẽ loco ꝓfundiſſima fit aqua.In alio uero undoſa:nec in eodẽ ſtatu pmanet.Nã ſpirante uẽto q mõ cumulus & ſupra mare fuerat: in ꝓfundiſſimas reſidet ualles:& q deprimebat̃ in ualles nũc ſupra aquas aggerit̃.Suntq; loca hæc duo in aphrica & maiores faciunt ſyrtes ac minores dicente Ouidio li.ii.de ſine titulo:Quo lateant ſyrtes magna minorq; ſitu. Et teſte Solino ducentoꝝ quĩq̃ginta miliũ paſſuũ interuallo ſeparant̃.Eſtq; minor aliquanto clæmentior: quæ teſte Polybio diſtat a carthagine trecentis milibus paſſuũ:atq; totidem ambit̃.Maiores uero ambitu q̃dringentorum uigintiqnq; miliũ paſſuũ cõmenſurant̃.Inter unã uero & reliquã ſpatiũ ẽ ducentoꝝ q̃dragita miliuꝫ paſſuũ.Vnde & teſte Seruio ſup.x.æneí.id fieri cõtingit:ut ibi arenoſa ſint in mari loca ſyrtes uocitent̃. Sꝫ de præfatis ſyrtibus plura loqtur Lucanus in.ix.ſuæ pharſaliæ libro.

S yria prima cũ.y.græco:& ſequẽs cũ.i.latino ſcribit̃:regio eſt aſiæ quæ ab oriẽte fluuio euphrate:ab occidẽte noſtro mari & ægypto terminat̃:a ſeptẽtrione uero hꝫ armeniã & cappadociã:a meridie aũt ſinũ arabicũ

S yringa prima cũ.y.græco:& ſequens cũ.i.latino ſcribit̃:fuit arcadiæ nympha a Pane ardenter amata: quaꝫ teſte Ouidio in.i.metamorpho.ſe ſpernẽtem cũ Pan cupide ſequeret̃:& illa fugiens ad Ladonẽ fluuiũ peruniret:& fluuio impedita nõ amplius effugere poſſet:iuocato aliaꝝ nympharum auxilio in paluſtres cãnas cõuerſa eſt:quas cũ Pan excideret ex ſeptẽ calamis in amoris ſolatiũ fiſtulam primus ſibi cõfecit.ut Virgili⁹ in corydone:Pan primus calamos cæra cõiungere plures Inſtituit.

S iſyphus prima cũ.i.latino:& penultima cũ.y.græco ſcribit̃:fuit teſte Homero li.vi.iliados:Aeoli filius: hic iſthmon:hoc eſt ſtricturam illã terræ:quæ inter mare ioniũ & ægæum conſiſtit:latrociniis occupabat: Ita ut Autholiam Autholii filiã Laertæ deſponſatam cũ ad maritum duceret̃:ut quidam dicunt:uel ut alii aſſerũt ad oraculũ Apollinis cõſultura accederet latrocinio cæperit.& ut multi crediderunt grauidauit:ex qua tũc natum Vlyxẽ uolũt.Quod Aias illi exprobauerit apud Ouidiũ li.xiii.metamorpho.quãdo ait:

Quid ſanguine cretus
Siſyphio:furtiſq; & fraude ſimillimus illi
Inſeris æacidis alienæ nomina gentis?

Tandẽ occiſus Siſyphus a Theſeo apud inferos trudit̃:& hac pœna afficit̃:ut grãde ſaxũ ſupra montẽ portare coactus:cũ ad apicẽ deduxerit:cõtinuo ad ima relaxet̃:dicente Ouidio in.xiii.metamorpho.Aut petis Aut urges redíturũ ſiſyphe ſaxũ.Et Seneca in Hercule furente:Ceruice ſaxum grande ſiſyphea iacet.

S yſtole cum.y.græco:&.t.exili ſcribitur:dici poteſt correptio.Nam figura dicit̃:cũ longa ſyllaba cõtra eius naturã corripit̃.Virgi.in.i.æneí.Cõnubio iungã ſtabili ꝓpriãq; dicabo.Vbi nu.breuẽ poſuit:quæ naturaliter longa eſt.Nã alio in loco longã poſuit:ut in.iii.æneí.Hectoris andromache pyrrhi cõnubia ſeruas.Ideꝫ in.iiii.Cuiq; loci leges dedimus cõnubia noſtra reppulit.& i eodẽ:Nomadũq; petam cõnubia ſupplex?

S iſamus cũ.i.latino ſcribit̃:teſte Homero in.ii.iliados:urbs paphlagoniæ.

S ithonia cũ.i.latino &.th.aſpirato ſcribit̃:ps ẽ litoralis macedoniæ citra athon uerſus thermopõtũ:habetq; teſte Herodo.li.vii.hiſtoriaꝝ:ciuitates toronẽ:galipſon:ſermylẽ:macybernã:& olynthon.In eadẽ mons eſt ſithon q̃maxĩe niuoſus:de quo Virgi.i ultĩa æglogа:Sithoniaſq; niues hyemis ſubeam⁹aquoſæ.In hac eadẽ loc⁹ ẽ dict⁹ κυνόσ.i.canis:ubi Hecuba cõuerſa ĩ canẽ:Veterũq; diu memor illa maloꝝ: ut ait Ouidius: Tum quoq; ſithonios ululauit mæſta p agros.

S itula cũ.i.latino &.t.exili ſcribit̃:nec uerbũ eſt græcũ:ut qdam uoluerunt ſed latinum:& a ſorte ut aſſerũt nomen accæpit.Nã ciſtam illã deſignat:qua ſortitio ſuffragiorũ accipit̃.Plaut⁹ i caſina:Sortitio illa i ſitula.

Nec in diminutiuo fitellam:ut nõnulli afferunt: sed cistellã a cista deductam semper legimus.Cicero de natura deo℞ li.i.Vt igitur.T.Gracchum cum uideor concionãtem in capitolio uidere de.M.Octauiano deferentem cistellam.Nam in illam suffragia.i.uoces suas de approbanda lege ponebant:aut quid simile.Solitum autem erat afferri cistellam cum lex ferenda esset.Quod ostendit Cicero cũ ait in rhetoricis ad Herennium.Cum.L.Saturnius legem frumẽtariam de semissibus & trientibꝰ laturus esset.Q.Cepio q̃ p id tp̃s quæstor urbanus erat:docuit senatum ærarium pati non posse largitionẽ tãtam.Senatus decreuit si eã legẽ ad populum ferat aduersus rempublicam uideri ferre:cum uiris bonis legem cœpit:collegæ intercedere. Ille nihilominus cistellam detulit:Cepio ut illum cõtra intercedentibꝰ collegiis aduersus rempublicã uidit ferre cum uiris bonis impetum fecit:pontes disturbat:cistellas deiæcit:Impedimẽto est quo secius ferat̃: accersitur maiestatis & reliqua.Liuius in.iiii.ab urbe:Testibus datis tribuni populũ summouerũt.Cistellaque lata est ut sortirentur:ubi laturi suffragium ferent.

S merdis cum.m.post.s.in prima: & in ultima cũ.i.latino scribit̃:fuit Cambysæ regis frater:quem cũ Cambyses in somniis uidisset regio throno sedentẽ metuens ne regnum occuparet occidi iussit. Cæterũq; dum diuitiis in ægypto Cambyses moram traheret:Patizites q̃dam magus:quem rebus suis præfectum domi reliquerat:Smerdim fratrem suũ similẽ Smerdi fratri Cambysæ regem declarat. Quem deinde Darius Histaspis filius coniuratione facta cum nõnullis persarum nobilibus trucidauit:& ip̃e p̃sarum rex creatus fuit:ut Herodotus in.iii.histo.scripsit:ut nos supra uidimus in dictione Darius.

S myrna cũ.y.græco scribit̃:urbs ẽ minoris asiæ:quã fluuius meles circũfluit.hanc teste Herodoto ĩ uita Homeri Theseus thessalus in monumẽtum uxoris suæ:quæ smyrna uocabat̃ cõstruxit.

S ocꝰ cũ.c.exili scribit̃:fuit troianus Hippasi filius generosus aĩo & corporis dignitate:hic teste Homero magno aĩo Vlyxem uulnerauit:sed ab eo ip̃e deinde interfectus est.

S ocrates absq; aliqua aspirarione scribit̃:fuit atheniensis philosophus clarissimus:ex pago alopecensi:filius Sophronisci marmorarii:& Phanaretæ obstetricis.Fuitq; ut q̃dam ferunt Anaxagoræ primum auditor:postea Archelai:cui in schola successit.Et cũ ante illum philosophi oẽs rebus physicis p̃scrutandis operã tantũ modo ĩpenderent:ip̃e ut q̃dam putant tedio re℞ obscura℞ & incertarum fastidiẽs res obscuras:physica postergauit:& ad aliq̃d ꝓbatũ & certũ cõperiẽdũ:quod beatæ uitæ necessariũ foret:aĩm applicauit.Itaq; prio teste Ciceróe ĩ ꝓlogo q̃nti tusculana℞ libri philosophiã euocauit e cælo:& ĩ urbibꝰ collocauit:domosq; ĩtro duxit & coegit de uita & moribꝰ rebusq; bonis & malis quærere:q̃obrẽ ut scribit Solinus nõ solũ consensu hoĩm:uerum etiã Apollinis oraculo fuit sapientissimꝰ iudicatus.Fuitq; orator ꝓmptus & acer.Et primꝰ teste Fauorino cũ Aeschine discipulo oratoriæ artis campos aperuit.Fuitq; etiã illi cura corporeæ exercitationis atq; erat præclari habitus:ut dixit Laertius.Militauitq; quãdoq; & Xenophontẽ ab equo deiectum in prœlio facto in delo uiriliter suscipiens saluũ reddidit:fugientibus atheniensibꝰ uniuersis in bello nauali uicit. Victoriãq; Alcibiadi:quẽ ip̃e teste Aristippo suis manibus armauerat:de cuius morte uidimus ĩ dictiõe anytus.Reliqua latius in Diogene Laertio legere poteris.Fuit & alius Socrates thebanus uir diues & nobilis:q̃ paupertatis amore:quam multũ dilexit:rem familiarẽ largam & uberẽ donauit populo.Arbores plurimas & fructiferas spreuit:unico contẽtus baculo quo infirmitatẽ sustentabat humanã.Alius fuit historicus: qui argos diligenter descripsit.Alius epigrãmatũ poeta.Alius Cous q̃ iterpretatiões & ĩuocationes scripsit.

S olymi secũda cum.y.græco scribit̃:fuerunt populi iuxta lyciam:quos Homerꝰ li.iliados.vi.pugnacissimos fuisse dicit:& a Bellerophonte deuictos.Et li.v.odyssææ:ostendit idem Homerus etiã in montibus habitasse cum ait:τηλοθεν ἐκσολύμων ὀρειων.Vnde & Cornelius Tacitus cũ de iudæorum origine opiniones ait.Alii clara iudæorum initia solymos carminibus celebratam Homeri gentem conditam urbem hierosolymam nomine suo fecisse.Vnde Iuuenalis in satyra Credo pudiciciam inquit:Interpres legum solymarũ. Similiter Martialis in.vii.Linges non mihi nam ꝓba & pusilla est.Sed quæ de solymis uenit perustis dãnatã mõ mẽtulam tributis.& declinat̃ urbs:hæ solymæ solyma℞:& hierosolymæ hierosolymarũ:q̃n & hierosolyma hierosolymæ:unde hierosolymitanus.

S olon cũ unico.l.scribit̃:fuit unus ex septem sapiẽtibus græciæ Execestiadæ filius:patria salaminius qui teste Gellio li.xvii.noctiuꝫ atticarum:athenis claruit regnãte Tarquinio Prisco romæ.de illo Plato in primo Timæi inquit:Memini Critiam doctissimum oĩum doctrina℞ dixisse plane Solonẽ uideri non solum prudentia cæteris laude dignis:sed etiam carminibus præstitisse.Et si sermonẽ quem ab ægypto reuersus ĩstituerat implesset:a quo quidem seditionibus cæteraq; intẽperie ciuilis dissensionis impediente desciuit:opinor nõ minorem Hesiodo uel Homero futurum esse.Erat quippe sermo de magno ac famosissimo titulo:de his q̃ gesserat ciuitas athenarum:cuius memoria extincta est:tam illorum morte q̃ gesserant:q̃; impendio tẽporis lassioris.Idem teste Aristotele in.ii.politicorum libro dedit atheniẽsibus leges cum tanto temperamẽto cõpositas:ut dixit Iustinus similiter in secundo:quod parem gratiam a senatu & plæbe cõtraherẽt:q̃q̃ plæbs & senatus in summa prius essent dissensione.Et ut dixit Valerius de ingratis:Si illis athenienses ꝑpetuo uti uoluissent:sempiternum habituri fuissent imperiũ.Idem cum oĩum hoĩm ac oraculi iudicio sapientissimus haberetur:indulsisse scribitur uino.

S olœciſmus cum unico.l.ſequente.œ.diphth.&.c.exili atq;.i.latino ſcribitur:dicitur uitioſa uerborũ compoſitio:ut inter nobis ꝓ inter nos:uel date ueniam ſceleratorũ ꝓ ſceleratis. Et ut oſtẽdit Gellius li.v.noctiũ atticarum:ab Aſinio Capitone:& eiuſdem ætatis aliis imparilitas eſt appellatus. Vetuſtioribus uero latinis ſtribiligo dicebat̃ a uerſuta uidelicet:& praua compoſitione tortuoſæ orationis:tanq̃ ſterobiligo quædam Quod uitium Aſinius Capito in litteris:quas ad Clodium tuſcũ dedit hiſce uerbis diffiniuit. Solœciſm⁹ ẽ inquit impar & incõueniens compoſitura ꝑtium orationis. Vnde ait Iuue.in ſatyra Credo pudiciciam: Solœciſmum liceat feciſſe marito. Et tranſlatiue Martialis in epigrãmatibus inquit:Sæpe ſolœciſmum mẽtula noſtra facit. Et teſte Laertio nomẽ hoc a Solone cõtraxit:q cum ĩ cilicia urbem a ſuo nomine ſoloen cõderet & paucos in ea atheniẽſium habuerit tractu temporis cum patriam uocem corrumperent:& inconuenienti patrium cõpoſitura loquerent̃:factum ẽ ut qui ſimili uitio aliquãdo peccaſſent:ſolœcizare dicerent̃. Quo tamen uocabulo teſte Gellio qui elegantius locuti ſunt uſi non fuerũt. Ita ut de ſe dicat:nos neq; ſolœciſmũ neq; barbariſmum apud græcorũ idoneos adhuc inuenimus. Nam ſicut barbaron:ita ſolœcon dixerunt. Et ſubdit:noſtri quoq; antiquiores ſolœcon facile ſolœciſmõ haud ſcio an unq̃ dixerit. Quod ſi ita ẽ iquit ille:neq; in græco neq; in latino ſolœciſmus ꝓbe dicitur.

S omatopœia media cũ.t.exili:ſequens cũ.œ.diphthongo ſcribit̃:dicitur ad uerbum corporis factura: ideſt σώματοσ ποιια. Et eſt figura cũ incorporeum mõ corporeo loqui introducit̃.

S ophocles cũ.c.exili ſcribitur:fuit atheniẽſis poeta tragicus & clariſſimus:de quo plures ex noſtris uaria & magnifica ſcripſere. Quem Cicero diuinum poetam libro.i.de diuinatõe uocauit. Ex quo Virgilius Auguſto alludẽs in bucolico ait:Sophocleo tua carmina digna cothurno. hũc primũ ex poetis græcis didici a uiro clariſſimo Iſidoro græco:iam nũc ſanctæ romanæ eccleſiæ cardinali ruſſienſi cognominato.

S ophiſta cũ.i.latino &.t.exili ſcribitur:nomen ẽ deriuatiuũ a ſophos:q eſt ſapiens:quaſi æmulator ſapientis Nõnunq̃ etiã & ꝓ ſophiæ.i.ſapientiæ calũniatore accipit̃. Quin & ꝓ apparente:ac non exiſtente ſopho.

S ophroniũ cũ.ph.aſpirato ſimiliter &.i.latino ſcribit̃:nomen eſt fœminæ ꝑ diminutionẽ adulationis amatoriæ ꝓlatum:& a σοφροσύνη:quæ eſt prudentia deductum uelut totula prudens.

S ophroſyne cum.y.græco ſcribit̃:& interpretatur ut in præcedenti dictione uidimus prudentia. Fuit etiam eo nomine uocitata filia ſuperioris Dionyſii tyrãni ſiciliæ. uidi etiã interpretatũ modeſtiã & prudentiam.

S ora cum unico.r.ſcribit̃:fuit oppidum agri uolſci:quod teſte Liuio in.x.ab urbe: poſtea ſannites poſſederunt:& ob difficillimum aditum tutiſſimũ credebat̃. Quod deinde quomodo defecerit a romanis:atq; etiã in illorũ poteſtatem redierit:oſtenderat idem Liuius in.ix.ab urbe. de eodem Iuue.meminit cum ait:Optia ſoræ Aut phabrateriæ domus.

S oſia cũ unico.s.&.i.latino ſcribit̃:nomen ẽ ꝓprium:& apud græcos habet.s.in fine:quod noſtri abiiciunt. At apud illos ϛωσίαϛ ſcribit̃:& cũ habeat ω mega in prima naturaliter illã ꝓducit.

S oſtratus abſq; aliqua aſpiratione ſcribit̃:fuit teſte Herodoto li.hiſto.iiii.uir Aeguntes filius Laodamantis.

S oter cum.t.exili ſcribit̃:dicit̃ a noſtris ſaluator:& a uerbo σώξω:qđ ẽ ſaluo deducit̃. Vnde & ſotiria ſalus.

S padix cum.i.latino ſcribitur:teſte Gellio in.ii.noctium atticarũ:Spadica græci uocant auulſum palma termitem cum fructu ideſt palmitem.

S pæra cũ.æ.diphthongo ſcribit̃:& latine dicitur globus atq; ideſt quod ex omni exteriori ꝑte rotundũ apparet. Et nõnunq̃ cũ.ph.aſpirato etiã a noſtris ſcribitur uidelicet ſphæra.

S pargapiſes cũ.i.latino & unico.s.ſcribit̃:fuit teſte Herodoto li.hiſto.i.& Iuſtino ſimiliter ĩ primo:fili⁹ Tomyris reginæ maſſagetarũ:quem dolo Cyrus cæpit:ut late præfati auctores tractauerunt.

S parta cum.t.exili ſcribitur:fuit ciuitas:quæ & alio nomine lacedæmon dicitur:ſeu latine lacedæmonia:atq; in plurali lacedæmoniæ lacedæmoniarum. Ex Herodoto tamen colligere uiſus ſum:ſpartam urbem fuiſſe: & lacedæmona regionem:in qua illa cõſiſteret:ſed indifferenter ꝓ alterutra tam ab illo: q̃ ab aliis auctoribus poſitam legimus. Sed quã ob cãm ſparta dicta fuerit:ponit Iuſtin⁹ libro ſuoꝝ epitomatũ tertio dicens:

Et ut rettulit Cicero in ſecũdo de quæſtionib⁹ tuſculanis: Spartanis uirginib⁹ magis palæſtra:puluis uenaticus:labor:& militia in ſtudio ẽ:q̃ fertilitas filiorum. Vnde & uarium habitum ab aliis uirginibus ferre cõſueuerant:dicente Virgi.in.i.ænei. Virginis os habitumq; gerens & uirginis arma Spartanæ.

S patha cũ.th.aſpirato ſcribit̃:& latine dici põt enſis:deriuaturq; a uerbo σπωμαι:quod ẽ euagino.

S pelæum penultima cum.æ.diphthongo ſcribitur:dicit̃ a noſtris ſpelunca. Virgili⁹ ĩ ultima æglogа:Certum eſt in ſiluis inter ſpelæa ferarum Malle pati.

S perchius cum.ch.aſpirato:&.i.latino ſcribit̃:apud græcos uero eſt in penultima ei diphthongus quã nos in.i.cõuertimus.

in.i.conuertimus.Eſt fluuius theſſaliæ: quem ũt ait Pomponius pelion mons effundit: & cum uelociſſimo curſu defluit in ſinum maliacum cadit.

Speuſippus cũ.eu.diphthongo &.i.latino:atq; duplicato.p.ſcribiť:fuit athenienſis philoſophus:Eurymedontis filius:ex pago myrrhuniſio:& Parthone Platonis ſorore natꝰ:octo ãnos ſcholæ platonicæ magiſter fuit.Iraſcebatur facile:& uoluptati dederat manus.Nam aiunt illũ ira cõcitatum catulũ in puteũ deiæciſſe & uoluptatis gratia in macedonia ad Caſſandri nuptias iuiſſe:& cũ uehiculo in academiá ferreť:haberetq; Diogenem obuiũ:diceretq; illi ſalue.Reſpondit Diogenes:at tu nequaq̃; ſalue:q eiuſmodi cum ſis uiuere ſuſtines.Deinde cum iam paralyſi ſolueretur:orauit Xenocratem ut ſibi in docendo ſuccederet.Aiũt ſenio confectũ ſibi mortem conſciuiſſe mærore impulſum.Plutarchus uero ſcrip ſit illum pediculis efferueſcentibus interiiſſe.Fuit corpore gracili teſte Timotheo.Reliquit plura cõmentaria: & dialogos eius libros Ariſtoteles tribus talẽtis emit teſte Fauorino.Ad hũc Simonides ſcripſit hiſtorias.Primus inuenit quo pacto ex gracilioribus lignis fierent uaſa capacia.

Spyridon prima cũ.y.græco ſequenens cũ.i.latino ſcribiť:nomen eſt uiri ꝓprium.

Sphinx cũ.i.latino ſcribiť: atq; a nõnullis aſpiratur prima:& facit in genitiuo declinatione qdẽ græca huiꝰ ſphingos:latina uero huiꝰ ſphingis:aĩal eſt prodigioſum:quod cũ hõibus offertur ſi illũ præſentiat ſaluať ſi uero beſtia prius hoiem ſenſerit ꝑditur ipſe homo.

Spinter cũ.i.latino &.t.exili ſcribiť: nõ græcum ſed latinum:iõq; cũ. y.græco ſcribi non põt: ut qdam inſcii uoluerũt:diciturq; græce ἀκροχέριον & aut fibulam in humeris aut armillam ſignificat.Plautus ĩ Menæchinis:Iubeas ſpinter nouũ reõcinarier.Idem in eodẽ:mihi tu dederis pallam & ſpinter nunq̃; factum.

Spondeus cũ.e.abſq; diphthongo a latinis ſcribiť:græci uero habẽt ei diphthõgũ in penultima.ex qua nos abiicientes.i.retinemus.e.Et eſt pedis genus ſic quoq; dictus ꝙ in ſacrificiis & libamẽtis eo maxime uterentur.Nam σπονδή libamẽtum deſignat:fœduſq; ac ſponſionẽ.Et ab eo σπονδιοφόροι apud græcos dicebanť ſacerdotes q a noſtris feciales dicunť:& cõſtat ſpondeus ex duabus ſyllabis lõgis: ideo pes ẽ tardus & grauis.Vnde Homerus in.i.iliados:inducens chryſeida Agamẽnonis puellam uolentibus græcis reſtitui patri Chryſæ:& quaſi iuitam ab Agamẽnone diſcedentẽ:aſcendẽtemq; lento paſſu nauẽ:uerſus illos duos ſpondeis omnibus refecit:hocq; ut illius tardum diſceſſum magis effingeret.Rettulit etiam Cicero in li.de ſuis conſiliis.Cũ uiolenti adoleſcentes tibiaꝝ etiam cantu:ut fit inſtincti mulieris pudicæ fores frangerent admouiſſe tibicinam:ut ſpondeũ caneret Pythagoras diciť:quod cum illa feciſſet tarditate modoꝝ & grauitate canentis illoꝝ furentẽ petulantiá cõſedaſſe.Idẽ Quinti.rettulit in.i.de inſtitutione oratoria.

Spurius cũ.i.latino ſcribiť:ille diciť qui incerto patre natus ẽ:& a σπορεῖν quod eſt ſeminare deduciť. quia nihil aliud de patre q̃; ſemen affert.

Stadium cũ.t.exili &.i.latino ſcribiť:latine curriculũ tranſferť quod Herculẽ primum ſtatuiſſe dicunt:& eo ſpatio terminaſſe:quod ipẽ uno ſpiritu confeciſſet.Nam octaua ꝑs mille paſſuũ eſt.

Stather prima cũ.t.exili:ultima cũ.th.aſpirato ſcribiť:genus eſt ponderis:& ut qdam dicũt unciæ medietas: deſcenditq; a ςαθμίζω:quod eſt trutino uel pondero. Et inde ſtatheram dictum puto iſtrumẽtum quo res ponderantur.

Stemma cũ.t.exili & duplicato.m.ſcribiť:dici põt a noſtris infula uel corona:Homerus circa initium iliados ςέμματ᾽ἔχων ἐν χερσί.Atq; idem deſignat:quod apud illos ſtephanos.Ná & ſtẽma & ſtephanos a ςεφανῶ quod eſt corono deduciť:Vnde & tranſumptiue ꝓ nobilitate generis capiť:quá plærũq; ex uictoriis & coronis maiorum noſtroꝝ cõtrahimus:ꝑ quem modũ ait Iuue.in tertio:Stemmata qd faciunt?qd ꝓdeſt pontice longo Sãguine cenſeri?Quid & ꝓ inſcriptionibus ſaxorũ:ut Martialis in.x.Triſtia ſaxorum ſtemmata delet herus.Sane accæpiſſe Virgiliũ.li.v.æneí.Coronam ꝓ galea:teſtis eſt Seruius q id exponens.Omnibꝰ in morem tonſa coma preſſa corona inquit.i.galea:atq; illũ ſermone homerico uſum fuiſſe dixit q ſtephanon ꝓ galea poſuit.Et ut Plinius circa initium libri.xxi.Quædam coronæ funiculis in orbem obliquũque & in ambitũ currunt:qbus tenuioribꝰ utebanť antiqui ſtrophios appellantes.hæc ille. quod ſane græcũ uocabulum eſt.Intortũq; & inuerſum deſignans.Et ſubdit ipẽ Plinius:Vnde nata quæ ſtrophiola dicuntur. Quin & uocabulũ ipſum tarde inde cõmunicatum eſt inter ſacra & bellicos honores coronis nomen ſuuꝫ uindicantibꝰ.Et pergit cum uero a floribus fierent ſerta a ſerendo ſeriue appellabanť.Hæc ipſe Piniꝰ.Cæterum licet ſertus ſerta ſertum adiectiuũ ſit:ut ſertos flores:ſertas coronas.Lucanus:Accipiunt ſertas nardo florente coronas. In neutro tamen genere ſertum: & in plurali ſerta abſq; additione alterius ſubſtãtiui a noſtris auctoribꝰ ꝓferunť:ut Virgilius in Sileno:Serta ꝓcul tãtum capiti delapſa iacebant. Adduntq; illi adiectiuũ ueluti ſubſtantiuo:ut idem in primo æneí.Ture calent aræ ſertiſq; recentibus halant. Et ut idem Plinius in.xvi.naturalis hiſto.ſuæ atteſtatur:Antiquitꝰ nulla corona niſi deo dabať. Ob id Homerus cælo tantum eam & prælio uniuerſo tribuit.Viritim uero ne in certamine qdem ulli.Feruntq; primuꝫ oĩum Liberum patrẽ impoſuiſſe capiti ſuo coronaꝫ ex hedera.Poſtea deoꝝ honores ſacrificãtes coronas ſumpſere uictimis ſimul coronatis.nouiſſime & in ſacris certaminibꝰ uſurpatæ:in quibꝰ hodieq; non uictori dant:ſed patriam ab eo coronari ꝓnuntiatur. Inde natum ut triumphaturis conferrenť in templis dicandæ:mox ut

ſ

ludis darentur. Verum ut idem auctor in.xviii.li.refert:& ſabinus Maſſurius in li.memoraliũ romæ aruo-
rum ſacerdotes Romulus in primis inſtituit ſeq; duodecimũ fratrem inter illos appellauit. Et tunc ab Acca
laurentia nutrice ſua ſpicea corona:quæ uitta alba colligaret̃ in ſacerdotio ei,p religioſiſſimo inſigni data:
quæ primo apud romanos fuit corona:honoſq; ſacerdotibꝰ non niſi uita finitur. Et exules etiam ut idez ait
captoſq; comitat̃. Quin & in li.xvi.idem rettulerat Plinius Romulũ frondea hoſtium corona Hoſtiliũ co-
ronaſſe:quod fidenam primus irrupiſſet. Auus hic Tullii Hoſtilii regis fuit. Nec alias tũc quoq; nouiſſe co-
ronas q̃; bellicas certum ẽ. At uero deinde uni gentiũ romanis plura coronarum genera cõtigere:q̃; cunctis
aliis gentibus:de quibꝰ oibus quædam referre curabo:quæ in diuerſis auctoribus uariiſq; eoꝝ locis:& præ
cipue in Plinio & Gellio legi. Fuerunt ergo apud romanos diuerſorum generum coronæ:in magno.ſ.ho-
nore & precio:uidelicet triumphalis:obſidionalis:ciuica:muralis: uallaris ſiue caſtrenſis naualis: oualis: &
oleagia. Triumphalis corona laurea erat:quæ.ſ.ex lauro confecta triumphãti dabat̃. Nam ut ait Pliniꝰ cir-
ca finem libri.xv.naturalis hiſto.laurus triumphis ,pprie dicata erat. Et infra ſubdit romanis ea arbor præ-
cipue eſt læticiæ:uictoriarũq; nũcia:& militum lanceas piloſq; & faſces imperatorũ decorat. Ex ea ĩ gremio
Iouis optimi maximiq; deponit̃:quotiẽs læticiã nouam uictoria attulerit. Idq; nõ qa ppetuo uiret:nec quia
pacifera eſt:cũ præferenda ſit olea:Sed qa ſpectatiſſima in monte pernaſo. Ideoq; etiã grata Apollini aſſue-
tis eo dona mittere. Iam & regibꝰ romanis teſte Lutio Bruto fortaſſis etiaz in argumẽtum quoniã ibi ĩ liber-
tatem publicam:is meruiſſet lauriferam tellurem illã oſculatus ex reſponſo:& qa fulmine ſola nõ iacit̃. Ob
has cãs eqdem crediderim in honorẽ habitã in triumphis:adeo quod in,pfanis uſibꝰ pollui laurum & oleã
fas non eſt. Et infra ſubdit Tiberiũ principem tonãte cælo coronari ea ſolitũ ferunt cõtra fulminum metus.
Sed & circa Diuũ Auguſtũ euẽta eius digna memoratu. Nãq; Liuiæ Druſillæ:quæ poſtea Auguſta matrimo
nii gratia nomẽ accæpit:cum nupta eſſet illi Cæſari gallinam cõſpicui candoris ſedenti:aquila ex alto abiæ-
cit in gremiũ illæſam. Intrepideq; miranti acceſſit miraculũ tenẽte roſtro laureum ramũ onuſtũ ſuis baccis.
Conſeruari alitem & ſobolẽ iuſſere aruſpices:ramũq; eũ ſeri:ac rite cuſtodiri. Quod factũ eſt in uilla Cæſa-
rum fluuio tyberi impoſita:iuxta nouũ lapidem flaminea uia:quæ ob id uocat̃ ad gallinas:mireq; ſilua ,pue
nit ex ea triumphans. Poſtea Cæſar laurum in manu tenuit:coronãq; capite geſſit:ac deinde ĩperatores Cæ
ſari iuncti:traditusq; mos ẽ ramos:quos tenuerũt ſerendi:& durant ſiluæ nominibꝰ ſuis diſcretæ. Obſidio-
nalis corona erat:quã liberati ab obſidione dabãt ei:q ĩpos liberauerat. Et hæc teſte Plinio li.xxii. erat uiri-
dis e grãmie decerpto:ĩde unde obſeſſos ille obſeruaſſet. Nãq; ut ait ſummũ apd̃ antiquos ſignuz uictoriæ
erat uictos porrigere herbã e terra:& altrice humo: q̃ & quãdoq; cæde humectata fuerat:q̃ graminea nulla
fui tcorona nobilior in maieſtate populi terraꝝ principis. Nã cæteras oẽs magno ĩteruallo ſuperabat:quas
ſinguli hoĩes:& duces ĩpi ĩperatoreſq; militibꝰ:aut aliquãdo collegis dedere. Vnde ſi ciuicæ coronæ honos
ut uidebimus uno aliquo ciue ſeruato:ut idem auctor inquit præclarus ſacerq; habet̃. Quid tandẽ exiſtima
ri debet uniꝰ uirtute reſeruatꝰ uniuerſus exercitꝰ? Hanc ſane coronaz gramineã teſte Gellio li.v.noctiũ atti-
carum.S.P.Q .R.Quinto Fabio Maximo dedit bello pœnoruz ſecũdo:quod urbẽ romanam obſidione
hoſtium liberaſſet. Hac eadem corona Plinio teſte Publius Decius Mus pater tribunus militũ ab exercitu
conſeruato donatus fuit imperatore Cornelio Coſſo conſule ſamnitum bello. Quod late oſtendit Liuiꝰ li.
viii.ab urbe:& hiſtorici alii plures:quin & ãno deinde.iiii.ſequẽte:ut idem Liuius refert:Decius ipſe creatꝰ
conſul in bello cõtra latinos,p exercitu ſe deuouit. Idem & poſt illũ Decius filius ter cõſul fecit:ut late Liuiꝰ
in.x.ab urbe oſtendit. Eadem corona.L.Siccinius Dẽtatus ſemel donatus eſt:de quo miranda ſcribũt Pliniꝰ
li.vii.&.xxii.naturalis hiſto. Solinus circa initiũ ſuorũ collectaneorum:& Valeriꝰ de fortitudine. Cõtigit &
ſimiliter eiuſdẽ coronæ honos.M.Calphurneo flamini tribuno plæbis:q.M.Attilium regulũ in ſicilia tpe
primi belli punici apud cecinam liberauit. Quin & Cneo Teio Acinati cẽturioni teſte Plinio ĩ præfato.xxii.
li.idem honos euenit. Nam capeſſens is primum pilum ſub catulo excluſam ab hoc legionẽ ſuam hortatus
tribunum ſuũ dubitãtem p caſtra hoſtium errumpere interfecit:legionẽq; eduxit. Scripſit & Sylla dictator
ab exercitu ſe quoq; donatum apud nolã legatum bello marſico:Idq; etiam in uilla ſua tuſculana:quæ fuit
poſtea Ciceronis pinxit. Et ut dixit Plinius:Si uerum ille de ſe ſcripſit maiori ignominia ciuiuz ,pſcriptione
coronam ĩpam deturpauit:q̃; paucorũ cõſeruatione,pmeruit. Eadem corona Aemilianum Scipionẽ ĩ aphri
ca donatum Varro ipſe teſtat̃ Manilio conſule:& cohortibꝰ ſeruatis:totidemq; ad ſeruandas eas eductis.
Quod ut rettulit Plinius in eodẽ.xxii.libro ſtatuæ eius ĩ foro ſuo Diuꝰ Auguſtus inſcripſit:& hæc hactenus
de obſidionali. Ciuica uero corona illa dicebat̃ teſte Gellio præfato li.v.quã ciuis ciui a quo ſeruatꝰ eſt ĩ præ
lio:teſtem uitæ ſalutiſq; percæptæ dat. & fuit eiuſmodi corona teſte Plinio li.xvi.primo ilignea:poſtea ma-
gis placuit ex æſculo. Seruius uero ſuper.vi.æneі.dixit ex quercu:qa ante cã uitæ in hac arbore hominibus
fuit:q glandibus ueſcebant̃. Similiter Gellius ea inquit fit ex fronde querna:quoniam cibus uictuſq; anti-
quiſſimus ex quercu capi ſolitus eſt. Etiam ex ilice quod genus ſuperiori ,pximum eſt:ſicuti ſcriptum eſt in
quadam comœdia Cecilii:Aduehunt̃ inquit:cũ ilignea corona:& chlamyde noſtram fidẽ. Et ſubdit:Maſſu
rius aũt ſabinus in.xi.librorũ memoralium ciuicam coronã tum dari ſolitum inqt:cũ is qui ciuẽ ſeruauerat
eodem tẽpore etiã hoſtem occiderat:neq; locũ in ea pugna reliquerat:alteriꝰ ciuicæ coronæ negat cõceſſuz-

& pergit Gellius:Tiberium tamen Cæſarem conſultum an ciuicam coronam capere poſſet:qui ciuem ī præ
lio ſeruaſſet:& hoſtes ibidem duos interfeciſſet:ſed locuꝫ in quo pugnabat nō retinuiſſet. Eoq; loco hoſtes
potiti eſſent.Reſcripſiſſe dicit eum quoq; ciuica dignum uideri.Quod apparet & tam iniquo loco ciuē ab
eo ſeruatum:ut ipē fortiter pugnātibus retineri nō quiuerit. Quod autem fuerit ius ciuicæ coronæ: Plini⁹
li.xv.explicauit dicens:Accæpta licet uti perpetuo ludos ineunti:ſemper aſſurgi etiam a ſenatu in more eſt:
ſedēdi ius ī ꝓximo ſenatu uocatio munerū oīum ipī patriq; & auo paterno.Quatuordeciꝫ eas accæpit Sic-
cinius Dentatus:tres Capitolinus.Aphricanus de patre accipere noluit apud trebiam.hæc Plinius.Hac ea-
dem corona teſte Gellio.L.Gellius uir Cēſorinus in ſenatu Ciceronem conſulem donari a republica cēſuit:
quod eius opera fuiſſet atrociſſima illa coniuratio Catilinæ detecta:& uindicata.& ut Plinius præfato pro-
xime libro inquit:Cedunt his coronis murales uallareſq;:q̄ꝫq̄ꝫ aureæ & precio antecedētes:cedūt & roſtra-
tæ:q̄ꝫuis in duobus dicat ſuo æuo celebres fuiſſe:ut infra uidebimus.Muralis corona teſte Gellio ī.v.aurea
erat qua donabatur ab imperatore:qui primus murum ſubiit.Inq; oppidum hoſtium ꝑ uim aſcēdit. Iccir-
co quaſi muri primus aſcenſor decoratus ē.Vallaris uero corona ea ē:quæ & caſtrenſis dicitur.Eadeꝫ aurea
erat:habēs inſigne ualli.hac teſte Gellio donabat imperator eum qui primus hoſtium caſtra pugna introi-
uit.Naualis ſimili modo ex auro erat:quaſi roſtris nauium inſignita qua donari conſueuerat:q prim⁹mari-
timo prælio armatus in nauem hoſtium ui tranſibat:accæpitq; eam in bellis piraticis dante Pōpeio. M.Var
ro romanorum oīum doctiſſimus.Quin & tribuēte Auguſto.M.Agrippa e ſiculis bellis:quæ & ipa pirati-
ca fuere.Oualis uero corona teſte Gellio myrtea erat:ea utebantur imperatores:q ouantes introibant urbē
Ouandi ac non triumphandi:ut ſubdit cā erat. Cum aut bella non rite indigna:neq; cum iuſto hoſte geſta
ſunt:aut hoſtium nomē humile:& non idoneum ſit:ut ſeruorum piratarumq;:aut deditione repente facta
in puluere:ut dici ſolet incruētaq; uictoria obuenit.Cūi facilitati aptam eſſe Veneris frondem crediderunt
quod non martius:ſed quaſi uenereus quidam triumphus foret.& ſic quoq; teſte Plinio li.xv.natu.hiſto.
Poſitius libertus in conſulatu triumphās de ſabinis primus omnium ouās ingreſſus urbem ē: quoniam reꝫ
leniter ſine cruore geſſerat.Et myrto ueneris uictricis coronatus inceſſit.Nam ut ꝓſequitur Gellius ad ea q̄
ſupra poſita ſunt:hāc myrteam coronam.M.Craſſus cū bello fugitiuorum cōfecto ouans rediret:inſolēter
aſpernatus ē.Senatuſq; cōſultum faciūdū ꝑ gratiam curauit:ut lauro non myrto coronaretᷣ.Sane prætere-
undū non ē quod ad ouatiōes attinet:ſuper quo diſſenſiſſe ueteres ſcriptores accipio.Partim enī ſcripſerūt
q ouarent introire ſolitos equo uehente.E qbus Serui⁹ ſup.iiii.æneí.dixit:Qui ouationē merefᷣ: uno equo
utitur:& a plæbeiis uel ab equitib⁹romanis deducitᷣ ad capitolium:& de ouib⁹ſacrificat.Vnde & ouatio di
cta eſt.At Sabinus Maſſurius(ut refert Gellius)pedibus ouantes ingredi dicit ſequentib⁹eos non militib⁹ſꝫ
uniuerſo ſenatu.Item Suetonio teſte Tiberius Auguſti priuignus ante imperium prim⁹ oīum ouans curru
urbem ingreſſus ē triumphalibus ornamētis:nunq̄ꝫ ante cuiq̄ꝫ tributo talis honoris genere.Maſſurius teſte
Plinio eodeꝫ.xv.li.auctor eſt:curru quoq; triumphantes myrtea corona uſos. Vnde &.L.Piſo tradidit Pa-
pyrium Maſonem:qui primus in monte albano triumphauit de corſis:myrto coronatū ludos circenſes ſpe
ctare ſolitum.M.Valerius auus maternus Aphricani ſequētis duab⁹utebatᷣ coronis laurea & myrtea.Olea
gina aūt coronā poſtrema ē:qua teſte Gellio uti ſolent:q in prælio non fuerūt:ſed triumphū ꝓcurant. Et ut
refert Gellius.M.Cato obiæcit.M.Fuluio nobiliori:quod milites ꝑ ambitionē coronis leuiſſimis de cauſis
donaſſet:de qua re uerba ipa appoſuit Catonis.Nam principio qs uidit corona donari queq̄ꝫ cum oppidū
captum non eēt:aut caſtra hoſtium incēſa non eſſent?Fuluius aūt in quem hoc a Catone dictuꝫ ē coronis do
nauerat milites:q uallum curauerant:aut qa puteum ſtrēnue foderāt.Dabantᷣ etiam coronæ ī ludis & ſacris
certaminib⁹:quas primum e floribus cōſertas habebāt:ita ut uerſicolorum florū mixtura:ſuaues etiam mi-
ſceret odores.Nam teſte Plinio in.xxii.ſuæ hiſtoriæ naturalis:Pauſias Sicyonius ex ingenio Glyceriæ coro-
nariæ ab eo dilectæ:pulcherrimuꝫ coronaꝝ artificiū inſurrexit.Nam ille cū ſua opera picturæ Glyceriuꝫ cū
coronis effingeret:illa ut eū ꝓuocaret coronas ſæpius uariaſſet:eētq; inter eos certamē artis & naturæ tabel
las interim plures eiuſmodi picturæ reliquit:quæ exemplar uariis & pulcherrimis ſertis exhibuere.Idq; fa-
ctum eſt teſte eodem Plinio poſt Olympiadē centeſimam.Sic coronis e floribus recæptis paulo mox ſubiere
quæ uocātur ægyptiæ : ac deinde cum hyeme terra flores negat Ibernæ uenere ramento e cornibus cincto:
poſteaq; e lamina aurea tenui uel aurata:aut inargentata dabantᷣ. Et ſubdit Craſſus diues primus argento
auroq; folia imitatus ludis ſuis coronas dedit.primus q inſtituit celare eas.P.Claudius pulcher brachteaſq;
& phaleras dedit.Hæc Plinius:q in eodem libro oſtēdit eo luxuriā ꝓceſſiſſe:ut coronas ex odoratiſſimis flo
ribus mero infunderent:& in hilaritate odorum uinum abſorberēt.Vnde & ſcelerata Cleopatra apparatu
belli actiaci Antonio gratificationem ipſius reginæ timente:nec niſi prægustatos cibos ſumēte fertur ab ore
eius luſiſſe extremis coronis floribus ueneno illitis:ipſiuſq; capiti impoſita:mox ꝓcedente hilaritate inuita-
uit Antonium:ut coronas biberent.Quis iſtas timeret inſidias?Ergo cum ſerta in cyphum incipiēti haurire
oppoſita manu.En ego ſum inquit illa chare Antoni:quā tu noua prægustantiū diligentia caues.Ideo mihi
ſi poſſum ſine te uincere libere occaſio:& ratio adeſt.Inductum in cuſtodiā bibere iuſſit illico expirantem.
Scripſit de coronis apud græcos Mneſtheus:atq; Callimachus medici oſtendentes:q̄ nocerēt capiti:& quæ

prodessent. Scripsit & Theophrastus Apud latinos uero nonnulli ut ferunt: sed de floribus solus Plinius prosecutus est.

Stentor absq; aliqua aspiratione scribit᷑: fuit heros magnanimus & fortis ex his græcis: qui ad troiã uenerũt cuius teste Homero li. iliados. v. tantus erat uocis sonit⁹ q̃tus aliorũ q̃nquaginta. Quod Iuue. ipse tetigisse uidet᷑ in satyra Exẽplo quodcũq; malo quũ ait: Tu miser exclamas: ut stentora uincere possis: Vel poti⁹ q̃tũ gradiuus homericus. i. mars. De quo late uidimus in dictione gradiuus.

Sthenelus cum. th. aspirato & unico. l. scribitur: fuit teste Homero Papanei regis filius ex Euadne uxore: qui ꝓ græcis ĩ expeditiõe troiana plura gloriosa peregit. Fuit & alter eodẽ nomine quẽ in cõtiõe Agamẽnonis refert Homerus Persei fuisse filium ex Andromeda coniuge: atq; patrem Eurysthei mycenarum regis.

Sthenobæa prima cum. th. aspirato: penultima cum. æ. diphthongo scribitur: & a sthenos quod ẽ robur descendit. Fuit Ariobatis lyciorum regis filia: atq; uxor Prœti regis argiuorum. De qua in dictione Bellerophontes uidimus.

Stesichorus prima cũ. t. exili: sequens cũ. i. latino: penultima cũ. ch. aspirato scribit᷑: fuit poeta lyricus eximi⁹. De quo etiam Quintilianus meminit in. x. de institutione oratoria: & Horatius in. iiii. carminum: Cææq; & alcæi minaces Stesichoriq; graues camenæ.

Stilpon cum. t. exili & . i. latino scribitur: fuit megarensis philosophus: & teste Heraclide in tantum & mutatione & eloquẽtia & sapientia præcessit alios: ut parum abfuerit: quin omnis græcia in illũ intenta: ĩ megarã transisse diceret᷑. Cicero uero in li. de fato dicit illũ fuisse acutum hoĩem: maximeq; suis tẽporibus approbatum. Laertius aũt cũ eum maxime ciuilẽ dixerit subdit: ac præter uxorem quã dixerat:
Nicarete etiam pellice utebatur.

Stymphalis prima cum. t. exili & . y. græco: ultima cum. i. latino scribitur: palus est in achaia: ex qua erasinus ꝓfluit fluuius: & ab illa stymphalidas aues dictas nõnulli putauerunt.

Stymphalides prima cum. t. exili & . y. græco: penultima cum. i. latino scribit᷑: aues fuisse scribuntur miræ magnitudinis: ita ut illarum allæ solares radios occulerent. Seneca in tragœdia furẽtis Herculis: Solitasq; pẽnis cõdere obductis diem: petũt ab ipsis nubibus stymphalides. has Herculem sagittis trãsfixisse: ad terrãq; cecidisse: scripserunt poetæ. Quin & esse diuersas ab harpyiis ostendit Seneca in præfata tregœdia: atque in Medea dicens:
Reliquit istas inuio plumas specu
Harpyia cum zetem fugit:
His adiice pennas sauciæ stymphalidis
Lernæa passæ spicula. Vnde Isidorum atque Bocatium errasse constat: qui inter harpyias & stymphalides non distinxerunt.

Stigma cum. t. exili & . i. latino scribit᷑: dici potest nota: & inde etiam punctum: & a ϛίζω uerbo græco: quod ẽ pungo. Ponitur tamen ꝓ ꝓprio quodam signo: ut Martialis in primo: Cæsaris atq; iouis cum fert nũc stigma iuuentus: Par onus ut tulerint altius iste tulit. Idem in. xii. Frons hæc stigmate non meo notãda est. Et ut quidam putant etiam stilla ex eodem uerbo originem traxit: ita ut apud nos gutta dicatur: ut stilla aquæ: stilla olei. Martialis in præfato. xii. Atq; olei stillam donaret opellicus unctor. & inde stillicidium: hoc est stillaꝝ cadium si dici posset: & stillo uerbum ac distillo.

Stylus cum. t. exili & . y. græco scribitur: dicitur a nostris columna: unde epystilium capitellũ id dicitur: quod supra columnam locatur.

Styps cũ. t. exili & . y. græco sequẽte. ps. scribit᷑. At uero græci dicũt ϛυπόσ: hoc ẽ stypus: & significat omne quod facile incẽdit᷑: atq; nomen assumpsisse dicit᷑ a ϛύπιον: quod ẽ stuppa: q̃ ea facillime incendatur.

Stimachon prima cũ. t. exili & . i. latino: ultima cũ. ch. aspirato scribit᷑: nomen ẽ uiri ꝓprium: sed cõpositũ ex ϛίζω: quod ẽ pungo: & μαχὴ bellum. Virgi. in Daphnide: Iampridem stimachon laudauit carmĩa nobis.

Styx cũ. t. exili & . y. græco scribit᷑: palus est inferni poetarum carminib⁹ decantata. & deducitur a ϛυγνόϛ: q̃ est tristicia: uel mæsticia. Hanc Hesiodus fuisse filiam dixit Oceani & Tethyos: quæ cum Pallãte concũbens genuit Zelum & Victoriam. At uero Victoria adeo in giganteo bello Ioui fauit: ut ꝓ munere cõcederet illi Iuppiter: ut siq̃s deorum per stygem paludem matrem eius peieraret: cẽtum ãnis priuaret᷑ diuinitate: ut Virgilius li. ænei. vi. Stygeamq; paludem Dii cuius iurare timent: & fallere numẽ. Similiter Homerus ĩ hymno Apollinis καὶ τὸ κατειβόμενον ϛυγος ὕδωρ ὅϛε μεγιϛος ὅρκος δεινοτατος τε πέλει μάκάρεϛι θεοισ. Herodotus uero li. historiarum. vi. dixit ꝓ uera historia stygem paruam esse aquam in arcadia in ciuitate: quæ dicit᷑ nonacris ex petra quadam profluẽtem. Hæc eadem teste Plinio li. secũdo naturalis histo. licet neq; odore neq; colore sit abominabilis: ilico tamen pota necat: qualia sunt magoꝝ artificum uenena: quæ depræhendi nisi morte non possunt. Et in li. xxxi. de eadem inquit: pisciculos quosdam generat: q̃ comesti repente perimũt comedẽtes. Est & palus alia eodẽ nomine apud Memphim: de qua uidim⁹ ĩ dictiõe Osiris.

Stoici absq; aliqua aspiratione & . i. latino scribitur: fuerunt philosophi apud athenas eximii originem ducẽtes a Zenone cictiẽsi: sic quoq; dicti teste Laertio de uitis philosophorum a quadã porticu: quæ erat athenis

& pysianactica uocabatur:referta uaria & multæ scientiæ pictura polygnoti. In qua cum diuersis téporibus iam mille quadringenti triginta ciues interfecti fuissent: uoluit Zeno locum illum stabilem atq; inuiolabilem reddere. Quare cœpit in illo docere: ad quem eo audiendum discipuli cófluentes: q antea Zenonii dicebantur: postea ab ipa porticu stoici sunt uocati: ut Epicurus in epistolis attestat. Siquidé & ante Zenonez teste Eratosthene poetæ in illa morantes dicti sunt stoici: a quib⁹ multú increméti illa appellatio cæpit.

S tomachus cuz.t.exili &.ch.aspirato scribitur. Nec componi potest: ut quidam uolunt ex stomatos.i.ore: & κοιλίας uentre: quasi sit os uentris: qa tunc quoq;.c.ipsum aspirari non posset: quod apud græcos semp aspiratur. Ideo melius alii dicunt componi ex stomatos idest ore: & ἔχω: quod est habeo: qa os sit habés: & sic.c.aspirandum est.

S tola cum.t.exili scribit: & dicitur a nostris indumentum.

S torax cum.t.exili sequente.o.iam scribitur. At uero a græcis & antiquis latinis cú.y. græco scribebat uidelicet styrax. Vnde cum sit genus aromatis dixit Plinius in.xii.naturalis historiæ: arabia ex syria reuehút styracem acri odore: eius in focis abigentes suorum fastidium. Quin & ad serpentes fugandos urunt in odoriferis siluis frequentissime.

S tlata absq; aliqua aspiratione scribitur: latinum est & non græcum: ut quidaz putauerút. Estq; teste Festo genus nauigii latum magis q̄ altum: a cuius latitudine sic appellatú é. Nam ut in primo horum cómentariorum li. uidimus: antiqui cósueuerút dictioni incipienti ab.l. apponere.st. Et inde stlataria: ut Spondet enim tyrio stlataria purpura filo.i.quæ per mare allata est.

S tranguria cum.t.exili &.i.latino scribit: difficultas est urinæ. Nam componit dictio ex ϛραγγαλίζω: qđ é constringo: & uros urinam.

S trategemata absq; aliq̄ aspiratióe scribit: dicuntur exépla seu cósilia militaria: qbus hoíes ad similia faciéda uel imitanda dicunt. Nam cóponitur dictio ex ϛράτος: q est exercitus: & ἄγω duco.

S tratocles absq; aliqua aspiratione & cú.i.latino scribitur: nomen est uiri ꝓprium: cópositú tamé ex ϛρατος qui est exercitus: & κλέος gloria.

S tratonicus similiter scribit: & cóponit ex stratos & νίκη: qnæ est uictoria: quasi exercitus sit uictor.

S trato absq; aliqua aspiratione scribit: fuit lampsacenus philosophus Arcesilai filius uir eloquentissimus. Et in speculatóne physica præ cæteris diligentissime speculatus. Vnde & physicus est appellatus. Fuit Ptholemæi Philadelphi præceptor: a quo talentis octuaginta donat⁹ é. Scripsit de regno libros.iii.de iusticia. iii. de diis.iii.de magistratibus.iii.de regia philosophia: de fortitudine: de cælo: de spiritu: & de aliis multis rebus. Aiunt eum fuisse tam tenuem: ut sine sensu moreretur. Fuere Stratones.viii. Primus Isocratis auditor. Secundus hicipe. Tertius medicus. Quartus historicus scriptor gestorum Philippi. & Persæ: qui contra romanos bella gessere. Sextus poeta epigrámatum. Septimus antiquus medicus teste Aristotele. Octau⁹ peripateticus: q uixit alexandriæ.

S trymon cum.t.exili &.y.græco scribit: fluuius est: qui teste Plinio in.v.naturalis histo. macedoniam a thracia separat: fluitq; a uertice montis æmi. Et ut refert Vibius plurimo gelu stringitur: ad qué téporib⁹ calidis multæ grues cófluunt. Quare Virgilius in.i.georgi. grues strymonias uocauit: duz ait. Strymoniæq; grues & amaris intyba fibris. Et similia Lucanus in tertio.

S trongyle cum.t.exili &.y.græco scribit: insula est in mari tyrrheno una ex æoliis sic quoq; dicta: qa sit rotúda & globosa: quod strongylon græce designat.

S trophades cú.t.exili scribit: sunt teste Plinio in.iiii.naturalis histo. insulæ duæ í mari ionio ante cephaloniá positæ prius dictæ plotæ harpyiarum patria: ut supra uidimus in dictione Phineus.

S tropylus cum.t.exili &.y.græco scribitur: est auicula ægyptia: quæ teste Solino in collectaneis cum escas appetit in os crocodili intrans beluæ dentes paulatim scalpit: sensimq; scalpurigine blandiente aditũz sibi usq; ad fauces facit: moxq; ad interiora penetrat: & populatis uitalibus aluo exit.

S trophius cú.t.exili &.i.latino scribit: fuit rex phocensis pater Pyladis: amicusq; & consanguineus Agamé nonis: de quo in dictione Pylades uidimus.

S truthius prima cú.t.exili: sequés cú.th.aspirato: &.i.latino scribit: auis est grandis & corpore grauis: quare uolando currit: crescitq; in aphrica: ut ostendit Herodotus in.iiii.historiarum.

S tupa cum.t.exili & unico.p.scribit: nam græce dicitur στυππίον: & habet primam longam. Virgilius in.v. æneí. Stupa uomens tardum fumum: ubi dixit Seruius secundú antiquam orthographiaz: hoc est ubi illud y.græcum in.u.nostrum conuersum. Nam nos.s.moderniores stypam dicimus a stypádo. Et ut subdit abusiue etiam dicitur linum.

S ulmo cum.u.ante.l.scribitur: oppidum est in brutiis pelignæ regionis. De quo Ouidius.

Sulmo mihi patria est gelidis uberrimus undis:
Milia qui nouies distat ab urbe decem.
Et in libro quarto fastorum ait:
Serus ab iliacis & post antenora flammis

Attulit æneas in loca noſtra deos.
Huius erat ſolemus phrygia comes ūnus ab ida:
A quo ſulmonis mœnia nomen habent. Et ſubdit oſtendens ſe illos faſtorum libros eo tp̄e cōpoſuiſſe: quo apud ſcythas relegatus erat: dicens ad Germanicum: cui opus inſcripſit:
Mœnia Sulmonis patriæ germanice noſtræ:
Me miſerum ſcythico q̄ꝫ procul illa ſolo eſt.

S urrhentum cum duplicato.r.& ſecūdo aſpirato atqꝫ.t.exili ſcribitur: oppidum fuit campaniæ a græcis teſte Iginio conditum: quod palmitibus generoſum dixit. Vnde & Plinius in.xiiii.naturalis hiſto. Vina ſurrhētina in uineis tātum naſcentia: cōualeſcentibus maxime probata: propter tenuitateꝫ ſalubritatemqꝫ. Et ſubdit Tiberius Cæſar: dicebat conſenſiſſe medicos: ut nobilitatem ſurrhentino daret. Alioquin eſſe generoſuꝫ acetum. C. Cæſar: qui ſucceſſit illi nobilem uappam certant maſſica: atqꝫ ex mōte gaurano puteolos baiaſqꝫ proſpectantia. Nam phalerno contermina ad principatus uenere. Et paululum ſupra dixerat Diuus Auguſtus Setinum prætulit cunctis. Et pergit ſecunda nobilitas phalerno agro erat: quod exoleſcit nimietate copiæ: potius q̄ꝫ bonitate. Et infra ſubdit: his præponi ſolebant calena. De quibus in ea dictione uidimus. Qui & ſubſequitur infra mulſum appellant muſto uſqꝫ ad tertiam ptem menſuræ decocto. Quod uero ad dimidiam eſt defrutum uocamus: omnia in adulterium mellis excogitata. Et ſubdit oſtendens quid ſit paſſuꝫ dicens id fieri ex quacūqꝫ uua alba & dulci: tamen præcocta ſiccante ſole: donec paulo amplius dimidiū pondus ſuperſit: tunſaqꝫ leuiter exprimunt. Idqꝫ dici paſſum: deinde quantū expreſſere adiiciunt uinaciis aquæ puteariæ: ut & ſecūdarium paſſum faciant. Et pergit diligentiores eodem modo ſiccatis acinos eximunt: ac ſine ſarmentis madefactos uino excellenti donec intumeſcant premunt. Et ſupra dixerat pſythium paſſiꝫ genus addito melle eſſe. Et utitur Plinius declinatione uini in plurali uina uinorum & uinis. Idem Horatius in ſermonibus cum ait: Surrhentina uafer qui miſcet fæce phalerna Vina columbino limuꝫ bene colligit ouo
Et Ouidius de arte amandi libro primo:
Illic ſæpe animos iuuenum rapuere puellæ.
Et uenus in uinis: ignis in igne fuit.

Littera apud græcos & exilis habetur & aſpirata. Exilis quidē hoc ē quæ ſine aſpiratione eſt: tau ab illis nominat̄: aſpirata uero theta dicitur. quæ diuerſaꝫ a priori formam detinet: & uim ipſius noſtri.th.aſpirati detinet: ut in primo horum commentariorum libro late uidimus. Et ut quidam ferunt: erant hæ duæ litteraꝝ formæ exilis.ſ.& aſpiratæ militum notæ apud ueteres. quibus uti deſignabat̄: quot poſt bellum ex militibꝰ ſupereſſent: quotue ī bello cecidiſſent: ita ut. T. quæ exilis eſt: in capite uerſiculi appoſita ſuperſtitem deſignabat militem. Si uero ipſum.θ. ad cuius militis nomen appoſitum fuiſſet: illum defunctum annotabat. Quod Perſius in quinta ſatyra tetigiſſe uidetur cum ait: Et potis es nigrum uitio præfigere theta.

T aburnus cum.t.exili ſcribit̄: & eſt teſte Seruio ſuper ſecundum georgicorum: mons cāpaniæ oliuetis abundans. Quare dixit Virgilius: Iuuat iſmara baccho Conſerere: atqꝫ olea magnum ueſtire taburnum. Eundeꝫ retinere optima paſcua dixit idem Seruius ſuper.xii.æneidos.

T achompſo cū.t.exili &.ch.aſpirato ſcribit̄. Eſt teſte Herodoto li.hiſto.ii.inſula quædam nili.

T ænarus cum.t.exili &.æ.diphthongo ſcribitur: promontorium eſt laconiæ iuxta ſpartam ciuitatem: hoc eſt circa finem maleæ montis: ut dixit Seruius ſuper.iiii.georgi. In quo qa hiacus magnus eſt: ex quo agēte ſpiritu: qa nōnunq̄ꝫ ſtrepitus ꝓgredi pcipiuntur: dixere ueteres p hunc eſſe deſcenſuꝫ ad inferos. Vnde Virgi. Tænarias etiam fauces alta hoſtia ditis. Et Seneca in Hercule furente:
Spartana tellus nobile attollit iugum:
Denſis ubi æquor tenarius ſiluis premit:
Hic ora ſoluit ditis immitis domus. Et reliqua quæ eloquentiſſime proſequitur: atque idem Statius in ſecundo thebaidos.

T ænia cum.t.exili &.æ.diphthongo: atqꝫ.i.latino ſcribit̄: a noſtris dici poteſt faſcia Virgilius in.vii. æneidos Fit longæ tænia uittæ: ubi Seruius uittæ extremitatem dixit. Sed pro uittis poſuit manifeſte Virgilius in.v. ubi ait: Puniceis ibant euincti tempora tænis. Alii uero nō putant eſſe græcum ſed latinū: & a tenēdo deductum: quod falſum eſt. Nam ſyllabæ q̄ntitas diuerſa eſt: & ſane notandum ē ubi tænis dixit Virgi. a nominatiuo tæna: non autem tænia deduxiſſe.

T agus cum.t.exili ſcribitur: fluuius luſitaniæ toletum radens: qui ut ait Pliniꝰ li.iii.naturalis hiſtoriæ: oritur prope hiſpaniam carthaginem: & ob arenas auriferas cæteris eiuſdem regionis amnibus antefertur. Vnde ait Iuuenalis in.iii.ſatyra: Tanti tibi non ſit opaci Omnis arena tagi: dixitqꝫ opaci: ideſt frigidi: ut Virgilius

in Tityro:Frigus captabis opacum:ideſt auram frigidam. Item in primo georgicorum:Et ruris opaci Falce premes umbram. Vel dicas opaci:ideſt ob arenulas aureas turbidi. Idem in primo georgicorum:Atq; auro turbidus hermus.

T aygetus cum.t.exili ŭtrobiq;:&.y.græco ſcribitur:mons eſt laconum inter lacedæmoniaʒ poſitus:ſic quoq; cognominatus a Taygeta filia Agenoris regis phœnicum. Eſtq; mons gelidus:dicēte Lucano i.iii.Gelidiq; inculta iuuentus Taygeti. Virgilius uero etiam taygetam montem uocat cum ait in li.ii.georgi. Virginibus bacchata lacænis Taygeta. Vnde & adiectiuum deducitur.ut Taygetiq; canes. Eſtq; etiam Taygeta nomen ꝓprium unius ex pliadibus.

T alæmeneus ſecūda cū.æ.diphthongo ſcribiť:nomen uiri fuit ꝓprium:q troianis auxilia tulit.

T alentum ſine aſpiratione aliqua:& unico.l.ſcribiť:eſt teſte Iulio Polluce de uocabulis rerum ad Cōmoduʒ Cæſarem ponderis cuiuſdam nomen:oſtenditq; hoc auctoritate Homeri dicentis χρύσεα ϖατὴρ ἐτίται-νε Τάλεντα. Ceterū ut apud auctores noſtros comperi:duplex eſt talentū:atticū & euboicuʒ. Rurſus & talentum atticum duplex eſt magnum.ſ.& paruum. De magno dixit Liuius in.xxxvi.ab urbe cōdita. Magnū talentum atticum octoginta libras habet:& paulo plus. Idem in.xxxiiii.manifeſte monſtrauit talentuʒ illud magnum octogintatres libras & quattuor habere uncias: quod ſi uolumus ad nūmos referre romanos ait Priſcianus:ſex milia denariorum romanorum habere.hoc quoq; ſi complete ſpeculari uolum⁹:ex ipſis pōderibus facile cognoſcere poſſumus. Nam apud romanos hæc ſane pondera in uſu erant: Siliqua primū quod græci κεράτιον uocauerunt:hoc eſt granum illud:quod ex ea ſiliqua:qua nos fabam græcam uulgo dicimus:extraxerant:& pro pondere aſſumpſerant. Hoc quoq; apud romanos minimum ex nominatis pōderibus habebatur. Poſt ſiliquam erat obolus:qui Dardano auctore ſcrypulis ſimiliter apud græcos dicebatur:hic ſex ſiliquas continebat. Drachma deinde poſt ſcrypulum erat:quæ ex deceʒ & octo ſiliquis:hoc eſt tribus ſcrypulis conſtare dicebatur. Poſt drachmam argenteus habebatur nummus: qui denarius apud romanos uocabatur. Hic ex quattuor ſcrypulis:hoc eſt drachma:& tertia parte confectum erat. Poſt hunc uncia dicebatur.hæc ex octo drachmis ſiue ſex denariis conſtabat. Poſt unciam libra italica erat:quæ ex.xii. conſtabat unciis:hoc eſt denariis ſeptuagintaduobus: ſiue drachmis nonagintaſex. Eadem apud italos as: apud græcos uero mna dicebatur:quam nos minam per interpoſitionem unius.i.traducere conſueuimus. Sed ut certo argumento comprobari poſſe uideo:maior erat q̄ libra noſtra. Namq; ut ait Plinius in.xii. naturalis hiſtoriæ:de ture locutus etiam inueniuntur guttæ:quæ tertiam partem minæ: hoc eſt trigintatrium denariorum pondus æquent.hæc ille. Atticum igitur talentum:quod magnum dicebatur:ut diximus libras octogintatres:& uncias quattuor ex noſtris continebat. Vnde ait Terentius in phormione:Siquis daret talentum magnum. Quare apud romanos teſte Liuio ſic inſtitutum eſt. Talentū ne minus pondo octuaginta romanis ponderibus pendat. Idem alio loco ſic decreuit ſenatus:ut non pluſq̄ tertiæ libræ & quaternæ unciæ ſingulis deſint talentis. Paruum uero talentum teſte Dardano libras habet ſexaginta: de quo Seneca in decimo epiſtolarum ad Nouatum: Viginti inquit quattuor ſeſtertia:ideſt talentum atticum paruum. Nam igitur uigintiquattuor ſeſtertia teſte Varrone: ſexaginta libras habent: & ſic ſeſtertium duas libras habet & mediam:dicente etiam ipſo Varrone de lingua latina:dipondius enim & ſemis antiquuʒ ſeſtertium eſt & ueteris conſuetudinis:ut retro æra dicerent ita ut ſemis. Quintus ſemis:quart⁹ ſemis: tertius pronuntiarent a ſemis tertius:ſeſtertius dictus.hæc ille. Id ſcilicet denotans poſt dipondium: hoc eſt duas libras ſemis:hoc eſt mediam libram tertium pondus eſſe. Ita ut ſemis cum ad duo pondera ſit: tertius dicatur ſeſtertius ſeu ſeſtertium:ſicut dipondus & dipondium:quæ per.s. & non per.x.ſcribuntur eo quod a ſemis componuntur. Nam dipondius a duobus ponderibus dictum fuit:& unum pondus aſſipondium dicebatur. Id ideo quod as libræ erat pondus. Deinde a numero reliquum dictum uſque ad centuſſis:ut a tribus aſſibus treſſis:& ſic uſque ad decem. A decem uero aſſibus decuſſis:a duobus decuſſib⁹ uiceſſis:deinde triceſſis uſque ad nonuſſis & centuſſis. Vnde ait Perſius:Et centum grætis uno centuſſo licetur:ideſt auctione uenditur:quæ per incrementum precii fiebat:ut ſupra late uidimus in dictione Auctio. Sed ad talentum redeundo dixit Plinius teſte Varrone talentum atticum ſexdecim aliis taxari. Euboicum uero licet minus attico fuerit:non tamen longe minus. Nam teſte Feſto quattuor milium nummuʒ romanorum erat. Legimus etiam apud Homerum talentum ſua ætate quid paruum fuiſſe. Nam in ludis funebrib⁹ Patrocli ultima præmia dixit duo talenta eſſe. Et primum uictorem bouem accæpiſſe: quo fieri uidetur: ut minus duo talenta q̄ unus bos fuiſſent. Fuerunt præterea diuerſarum unciarum nomina apud antiquos ꝓlata: ita ut libra uel as unciæ duodecium eſſet. Deuns unciæ undecim:quaſi uncia dempta ex aſſe. Dextans unciæ decem:quaſi dempto ſextante ex aſſe. Dodrans nouem:quaſi dempto quadrante ex aſſe: Beſſis unciæ octo quaſi bis triens uel binus triens. Septuns unciæ ſeptem. Semis unciæ ſex:quaſi ſemis as ideſt libra media. Quincuns unciæ quinq;. Triēs unciæ quattuor.i.tertia pars aſſis. Quadrās unciæ tres:qa ſunt q̄rta ꝑs aſſis. Sextans unciæ duæ ideſt ſexta pars aſſis.deinde uncia ab uno dicta eſt. At ſeſcuns uel ut alii dicunt ſeſcuntia cum.s.& non cum.x.uncia eſt & media. Sicut ſemodius unus modius eſt & dimidiatus: & ſelibra libra cum dimidia:ſemiuncia ſemis eſt unciæ.duæ ſextulæ ſunt tertia ꝑs unciæ.i.ſcrypuli octo. Sicilicus ſcrypuli ſex.

Sextula ſcrypuli quattuor. Dimidia ſextula ſcrypuli duo. Rurſus ſextula & dimidium ſextulæ ſicilicus appellatur. ſcrypulus ſiliquæ ſex.

Talthybius prima cum.t.exili:ſecũda cum.th.aſpirato atq;.y.græco:penultima cũ.i.latino ſcribit᷑: fuit teſte Homero in græcorum exercitu Agaménonis præco: qui una & Eurybates miſſi ſunt ab Agamemnone ad Achillis tentoria pro Briſeide abducenda.

Thalpius cum.th.aſpirato &.i.latino ſcribit᷑:fuit teſte Homero unus ex græcis:q ad troiam uenere.

Thalamus cum.th.aſpirato & unico.l.ſcribit᷑:eſt coiugis utriuſq; cubiculum.

Thalia cum.th.aſpirato &.i.latino ſcribit᷑:una eſt ex nouem muſis:ut uidimus in dictiõe Muſa. Et apud græcos quidem habet accentum in prima:apud latinos uero in penultima. Virgilius in bucolico:Noſtra neque erubuit ſiluas habitare thalia.& deriuatur. a θάλλω:quod eſt germino uel uireo. Sed ut dixit Seruius latine ſcribi debuiſſet Thalea cum.e.ſicut cytherea & non cytheria.ſed græce protulit Virgilius Thalia ꝑ euphoniam i:ut græcum ſeruaret ſonitum:ius uel legem regulæ contẽpſit:quaſi dicere uelit:Regulam eſſe ut ibi apud græcos ẽ ei diphthongus:apud latinos tranſferri habeat in.e. non in.i.quod(ut ſæpe uidimus)nõ ſemper obſeruamus ut νεῖλος nilus σπονδεῖος ſpondens:& plura alia. Sane hæc eadem uel altera eodẽ nomine gratiarum fuit una:ut uidimus in dictione charitas.

Thalaſſius cum.th.aſpirato & unico.l.atq; duplicato.s.ſcribit᷑:nomẽ fuit uiri ꝓprium:cui in raptu ſabinaꝝ pulcherrima cõtigit uirgo:ut dixit Plutarchus ĩ uita Romuli:& a θαλάσση: quod eſt mare deducitur.

Thales cum.th.aſpirato:& uuico.l.ſcribitur:fuit unus ex ſeptem græciæ ſapientibꝰ:& teſte Herodoto ex patre Examio:& matre Cleobolina ex thelidarum familia:qui Phœnicum nobiliſſimi a Cadmo:& ab Agenore originem ducũt. Platoneq; teſte natus primuſq; ſapiens uocatus eſt:quo tempore Damaſiꝰ athenis princeps erat:ſub quo ſeptem quoq; ſapientes appellati ſunt:ut Demetrius Phalerius in deſcriptione principũ meminit. Fuit & mileti ciuis inſcriptus. Idem poſt reipublicæ negotia ad contemplãdam rerum naturaꝫ ſeſe tranſtulit. Et ut ait Cicero in primo de natura deorum:primus de reruꝫ natura traditur diſputaſſe. Sane iuxta quoſdam nulluꝫ ingenii ſui monumentum reliquit. Callimachus hunc dicit inuentorem fuiſſe minoris urſæ:ac illius ſtellas notaſſe:quibus phœnices nauigant. putant hunc plæriq; primum aſtrologiæ ſecreta rimatum:ſolis defectus:cõuerſioneſq; prædixiſſe:ut Eudenius de aſtrologiæ hiſtoria Heraclituſq; & Democritus atteſtantur. Sunt qui illum primum dixiſſe immortales eſſe animos affirment:ut Cherillus poeta. ab ægyptiiſq; præcepta geometriæ accæpit. Ipſe idem teſte Hieronymo rhodio oſtendit philoſophum ditari poſſe ſi uellet:cum olei penuriam præuidiſſet. Obiit cum certamen gymnicuꝫ ſpectaret:æſtu.ſ.ac ſiti fatigatus. Ortum Thaletem primo anno.xxxv.olympiadis Appollodorus in chronicis tradidit. Mortuũ ãno ætatis.lxxviii.uel nonageſimo ſecũdum Soſicratem:fuitq; temporibus Crœſi.

Thamanæi prima cũ.th.aſpirato:penultima cum.æ.diphthongo ſcribit᷑:fuerunt teſte Herodoto libro hiſto. iii.populi in ſcythia aſiæ.

Thamyra cũ.th.aſpirato &.y.græco ſcribit᷑ nõnulli thamyras cum.s.ĩ fine : apud græcos uero Thamyris cuꝫ i.latino ante.s.ſcribitur:fuit uir thracius cantandi arte præclarus. Hic teſte Homero in.ii.iliados. Cum ex œchalia ueniens in dorio eẽt:muſaſq; obuias habuiſſet:ſcientiam cantãdi gloriabũdus ſibi uẽdicauit:eaſq; ad certamen muſices ꝓuocauit:ad cuiꝰ inſolẽtem uocẽ illæ Iouis filiæ ſtomachatæ:& modulationẽ qua præditus erat:& pulſandæ citharæ peritiã & ſenſum uiſus penitꝰ abſtulerũt. Quãobrẽ dicebat Ouidius:Quid miſerum thamyram picta tabella iuuat? cum.ſ.eam uidere non poſſet. Et Propertius:

Me licet & thamyræ cantoris fata ſequantur:
Nunq̃ ad formoſos inuide cæcus ero.

Tanager cũ.t.exili & unico.n.ſcribit᷑:fluuiꝰ ẽ lucaniæ regionis:quæ eſt inter campaniã & calabryam:quem in æſtate ſiccari oſtẽdere uidet᷑ Virgi.cum ait in.iii.georgicoꝝ:Et ſicci ripa tanagri. exponit Seruius ideſt non multum abũdantis aqua.

Tanais cũ.t.exili &.i.latino ſcribit᷑:fluuiꝰ ẽ ſeptẽtrionalis in ſcythia:qui ĩ paludẽ mæotidem defluit:quem niualem dixit Virgilius in.iiii.georgi. Et Lucanus in.iii. Aſiæ quoq; terminus idem Europæ mediæ dirimens confinia terræ. Nunc huc:nunc illuc qua flectitur ampliat orbem.

Thanatos prima cũ.th.aſpirato:ultima cũ.t.exili ſcribitur:dicit᷑ a noſtris mors:& inde athanatos ĩmortalis. Et nõnunq̃ mors ipſa actum moriẽdi dicit᷑:ut Virgi.in.xi.æneì. Multa boum circa mactant᷑ corpora morti. Aliquando uero deam quãdam:ut Statius in ſcopulis:Mors ſæua ſedet. Et Lucanus:Ipſamq; uocatã: Queꝫ petat a nobis mortem tibi coge fateri.

Tanes cum.t.exili ſcribit᷑:fuit uir perſa:& unus ex ducibus Darii.

Tantalus abſq; aliq̃ aſpiratione ſcribit᷑:fuit teſte Lactantio grãmatico ſuper.ii.thebaidos Iouis ex Plote nympha filius:quod ille apud Senecã in Thyeſte ꝓfitet᷑ cũ ait:Magne diuoꝝ parens noſterq; q̃uis pudeat. Hũc dicit Euſebiꝰ li.de tẽporibꝰ regeꝫ fuiſſe phrygiæ:& bellũ aduerſum Troẽ Dardaniæ regẽ:ac Ganymedis patrem geſſiſſe:eo quod uenãtẽ Ganymedẽ uiolẽter abſtulerat. Idem cũ deos hoſpitio ſuſcæpiſſet filiũ ſuũ Pelopem eis comedendũ appoſuit:mentitꝰ alias eẽ carnes:a qbꝰ epulis dei oẽs excæpta Cerere abſtinuere:quæ

illius comedit humerum:ob quod facinus illu3 Iuppiter in ífernũ detrusit:atq3 hoc ipso supplicio dãnauit:
ut usq3 ad inferi9 labiũ í lympidissima diuersaret᷑ aqua: sed tunc quoq3 cũ ad potuminclinaret᷑ fugacissima
Insuper & inclinari arbores redolentibus pomis usq3 ad os eius statuit:quæ omnia fugiebant:dum ea fame
uel siti capere conaretur. Quare de illo dicebat Seneca in Hercule furente:

In amne medio faucibus siccis senex:
Sectatur undas:abluit mentum latex.
Fidemq3 cum iam sæpe decæpto dedit:
Perit unda in ore:poma destituũt famem.

Et Ouidius in.iiii.metamorpho. Tibi tantale nullæ
Depræhenduntur aquæ:quæq3 íminet effugit arbos. Et in li.ii.de fine titulo:
Quærit aquas in aquis & poma fugacia captat
Tantalus:hoc illi garrula lingua dedit. Quo fit ut inter odorata poma & aquas positus:fame sitiq3 pereat.
& ut dicũt poetæ fuit hic Tantalus Agamẽnonis & Menelai auus:a quo patronymicum deducit᷑ tãtalides.
Ouidi.li.ii.de tristibus:Quid nisi tantalides agitãte cupidine currus Pysæam phrygiis uexit eburn9 equis.
Fuit & alius Tantalus corinthiorum rex adeo pius:ut dicat᷑ a poetis deoꝝ mẽsis accubuisse. Ali9 fuit Thyestis filius ex Merope Atrei coniuge suscæptus:quem ipe Atreus occidit:& patri comedendum apposuit.

T apetum cu3.t.exili utrobiq3 scribit᷑:habetq3 accẽtum in penultima. Virgilius in.vii. Instrato ostro allipedes pictisq3 tapetis. Et dicit᷑ etiam hic tapes huius tapetis. Vnde est:Qui forte tapetib9 altis Extruct9. Et similiter idem:Pulchrosq3 tapetes.

T apinosis cũ.t.exili &.i.latino utrobiq3 scribit᷑:at secũda apud græcos habet ei diphthongum: & dicitur latine humiliatio. Vnde & figura quædam tũc dicit᷑:cum rei magnæ sit humilis expositio. Virgilius in primo æneí. Apparent rari nantes in gurgite uasto. ubi gurgitem ꝓ mari posuit teste Seruio. Nam ταπεινός græce:latine dicitur humilis.

T aphos cũ.t.exili scribit᷑:a nostris dicit᷑ sepulchrum. Et a tapho deducitur epitaphiu3:& ut ait Plinius in.vii. naturalis histo. Sepultus intelligit᷑ quoquo mõ conditus:humatus uero humo contectus.

T apsus cũ.t.exili scribit᷑:nomẽ est insulæ decem stadiis a sicilia distantis uersus syracusas: & pene fluctib9 par uel parũ maior:ut dixit Seruius. Vnde inquit Virgilius in.iii.ænei. Tapsũq3 iacentem.

T aracina cũ.t.exili & unico.r.a nõnullis scribit᷑. At uero in oíbus græcis codicibus.r.duplicatũ comperi:oppidum fuit uolscorum in campania:quod prius anxur dicebatur:ut in ea dictione uidimus. Et teste Solino cum insula ante eẽt circũflua ímenso mari:nunc æuo nectente addita cõtinẽti:& ob diuersam fortuna3 a reginis expertam taracinam a ταράττω:quod est conturbo dictam putat.

T hara cum.th.aspirato scribit᷑:fuit teste Herodoto parthorum uicus.

T aratius cum.t.exili utrobiq3 &.i.latino scribit᷑:fuit teste Plutarcho in uita Romuli minister Tarchetii impii albanorum regis.

T harchetius cum.t.exili:&.ch.aspirato scribitur. Rettulit Plutarchus in uita Romuli quosdam dixisse hunc immanem fuisse:ac impium albanorum regem.

T archon cum.ch.aspirato scribit᷑:nomẽ est ꝓprium compositum ex τὸ articulo græco:& archon ꝑ abiectionem.o.dicitur Tarchon:sed cum fit ꝓprium accipit.ω.magnum in ultima:hoc est τάρχος. Sane cum ad latinos transfert᷑:deberet abiici ultimum.n.& dici Tarcho:sicut Apollo:quẽadmodum í primo horum commẽtariorum li.ut plurimum fieri ostendimus. Et sic Virgilius in.viii.ænei.n.abiæcit cu3 ait:Hinc tarcho:& tyrrheni tuta tenebant:cã metri fecisse dicunt:ut.s.scynalæpha fieri posset.ut similiter in.x.cũ ait:Partheniumq3 rhapho & præduꝝ uiribus horsen. Nam rhaphon dicit᷑:similiter tarchon cũ.n. Idem alibi expressit: ut in.x. Haud fit mora tarchon iungit opes

T arentum cum.t.exili utrobiq3:atq3 unico.r.scribitur:fuit calabryæ urbs inclyta in ultimo Italiæ circa salẽtinorum confinia: a Tara Neptuni filio teste Seruio super tertio æneidos primum ædificata:atq3 a spuriis spartanorum Pallante duce deinde plurimum ampliata. Quod Iustinum intellexisse puto cum ait libro.iii. ab illis conditam:unde & græci tarantum dicunt: sicut talantum: se per quem modum uenerunt longo & pulchro stilo prosequitur idem Iustinus. Similiter Florus pulcherrima refert cum bellum scribit tarentinũ. Et in uita Pyrrhi in Plutarcho. Id Iuuenalis declarat in satyra Stemmata quid faciunt cum ait: Iunctamq3 tarentum.

T aras cum.t.exili scribitur:fuit Neptuni filius:quem tarentum ædificasse quidam putant.

T arna cum.t.exili scribitur:urbs ponitur ab Homero libro q̃nto iliados fertilissima: quam expositores uocatam postea sardis dixerunt.

T arpeia cum.t.exili scribit᷑:fuit teste Plutarcho in uita Romuli filia Tarpeii:quæ romanam arcem in capitolio constitutam sabinis prodidit.

T arsus cũ.t.exili scribit᷑:urbs fuit præclarissima ciliciæ:quam teste Plinio libro quinto naturalis historiæ:Perseus Danaes nobilissima proles ædificauit. Vnde & Lucanus in q̃rto. Deserit᷑ tauriq3 nemus ꝑseaq3 tarsus.

Per hanc fluuius amœniſſimus cydnus defluit:ut in ea dictione uidim⁹:fuitq; Pauli apoſtoli patria.

T artarus abſq; aliqua aſpiratione ſcribit̃:locus eſt infernalis:quem Ariſtarchus ſuper Heſiodi theogonia a ταραττομαι:quod eſt conturbor deriuari dixit:qa illic omnia perturbata dicunt̃: & ĩ plurali ſolo neutro genere effertur.

T arteſſus abſq; aliqua aſpiratiōe:& cū duplicato.ſ.ſcribit̃:locus ponitur ultra colūnas Herculis.

T aſium cū.t.exili &.i.latino:atq; unico.ſ.ſcribit̃:genus eſt uini a τάσις quæ eſt detentio deductum.

T atianus abſq; aliqua aſpiratione ſcribit̃:nomen ē uiri ꝓprium.

T aurus cum.t.exili ſcribit̃:&ꝓ quocūq; forti boue accipit̃.Virgilius li.georgi.i. Ergo age terræ Pingue ſolum primis ex templo a mēſibus āni Fortes inuertant tauri.Et inde taurinus: ut in. iiii.eiuſdem operis. Alii taurinis follibus auras Accipiunt.Nam omnia nomina quæ a mutis aīalibus in hanc formam deriuant̃:i lōgam in penultima ſeruant:u t aper aprinus:caper caprinus:lupus lupinus:formica formicinus.Plaut⁹ ĩ menæchinis:Atq; eccum incedit gradu formicino.Lepus leporis leporinus.Hirūdo hirūdinis herūdinus. Ideʒ Plautus in rudente:Ad hirūdininum nidum uiſa eſt mihi ſimia aſcenſionem ut faceret.Similiter ueruecin⁹a ueruere:& porcinus a porco:ouinus item ab oue:ſuinus a ſue. Nam ouilla & ſuilla teſte Priſciano diminutiua ſunt.Eſt etiam taurus mons:q teſte Plinio in.v.naturalis hiſto.& Solino ĩ collectaneis primo: ab indico mari ſurgit.Deinde inter ægyptum & pamphilicum pelagus obiectus ſeptentrioni dextero latere:leuo meridianæ plagæ occurrit.Deniq; ſe rhypheis iugis āne ctit:ſed pro gentium ac uarietate linguarum plurifariam nominatur.Apud indos hiamos:apud parthos prenyphates:inde taurus. Aſt ubi in excellentiſſimam ſublimitatē cōſurgit caucaſus.Pomponius uero Mela li.i.ſuæ coſmographiæ conat̃ oſtendere caucaſuʒ nō eē iugum tauri montis ꝑ hoc:quod euphrates q a latere tauri demiſſus eſt:tendens in meridiem caucaſum a ſiniſtra:& taurum excludit a dextera.

T aurominium cum.t.exili &.i.latino ſcribit̃:mons eſt & ſupra illum in ſicilia:quam eē romanorum coloniaʒ dixit Ptholemæus in geographia.Eſtq; teſte Appiano aſperrimus:& acutiſſimos detinēs lapides:iuxta cui⁹ litus optimos capi mullos oſtendit Iuue.in ſatyra Si te propoſiti cum ait:Mullus erit domino:quē miſit corſica:uel quem Taurominitanæ rupes.& reliqua.Nam teſte Priſciano circa finem libri ſecundi a taurominio taurominitanus deriuat̃:ut a gadibus gaditanus:a drepano drepanitan⁹.Vnde Plini⁹ libro.xiiii. naturalis hiſto.Taurominitanus inqt honos lageis.i.uuis ꝓ mamertino plærūq; ſubditur.

T auchira cum.ch.aſpirato:&.i.latino ſcribitur:ciuitas eſt teſte Herodoto libro hiſtoriarum quarto:barcæorum in libya.

T antologia cum.t.exili utrobique ſcribitur:ad litteram exponi poteſt ideſt eloquium:ut Virgilius in primo æneidos:Si fata uirum ſeruant:ſi neſcitur aura Aetherea:neq; adhuc crudelibus accubat umbris.Idē in.iii. Humilēq; uidemus Italiā:italiam primus cōclamat achates:Italiā læto ſotii clamore ſalutāt. Naʒ totū quod repetit̃ unum ē:ſed ad exprimēdum affectum crebro ſermone denuntiatur.

T axus cum.t.exili ſcribitur:dictio latina eſt:& denotat arborem:de qua late in dictione Similax uidimus.& eſt generis fœminini:cum ponitur ꝓ arbore.ut Virgilius in bucolicis:Sic tua cyrneas fugiant examina taxos cum uero ꝓ animali ē generis maſculini.

T haumantias prima cum.th.aſpirato:& penultima cum.t.exili:&.i.latino ſcribitur:uocata fuit hoc nomine Iris ab θαῦμα:quod eſt miraculum:ſeu admirabile.Nam ſic quoq; apud mortales is diuerſorum colorum aſpectus uiſus eſt:& iō thaumātis.i.miraculi filia dicta ē.Vnde & thaumātias deriuatum eſt.Virgi.libro.ix. ænei.Ad quem ſic roſeo thaumātias ore locuta eſt.

T haſii cū.th.aſpirato & unico.s.ſcribit̃:populi ſunt thraciæ:teſte Herodoto li.hiſto.vi.in inſula thaſo degē tes:apud quos fodit̃ materia auri:& aliorum quorūdam metallorum.

T earus cum.t.exili & unico.r.ſcribitur:fluuius eſt thraciæ:ad cuius caput cum Darius ad ſcythas proficiſcēs & boſphorum tranſmeaſſet:applicuerit caſtra diebus tribus cōtinuit:cuius dulciſſima & limpida aqua delectatus:eo in loco columnam teſte Herodoto libro hiſtoriarum quarto:græcis litteris inſcriptam appoſuit cuius ĩſcriptioneʒ latine ſic traducimus:O teari fluuii fons:cum omnium fluuiorum optimam & pulcherrimam proferas aquam:& ad te Darius Hyſtaſpis filius perſarum & meſopotamiæ rex omnium hoīm optimus & pulcherrimus:ad ſcythas ꝓficiſcens ꝑuenerit:hæc quoq; tibi inſcripta appoſuit.

T heatrum prima cum.th. aſpirato:ultima cum.t.exili ſcribitur:dici poteſt a nobis uiſorium uel ſpectaculū Cuius origo teſte Caſſiodoro(neminem enim præter hunc de re hac legere ualui)ab græcis tracta eſt. Nam cum agricultores feriatis diebus ſacra diuerſis numinibus per lucos uicoſq; celebrarent:athenienſes primū agreſte principium in urbanum ſpectaculum collegerūt:theatrū græco uocabulo appellantes : quod eminus aſtans turba conueniens ſine aliquo impedimento conſpiciat.Et infra ſubdit:hos ritus romani ſicut cætera extrema ad ſuam rempublicam non inutiliter trahentes : ædificium alta cogitatione concæptum magnanimitate mirabili condiderunt. Hæc illi in epiſtola ad Symmachum Boetii ſocerum oſtendit eam machinam in hemicycli ſpeciem eſſe conſtructam : & frontem illam quæ uelut corda inter arcus cornua patebat ſcænam appellari:Quæ binis & ſæpe pluribus contignationibus conſtabat.

Hemicyclus uero nullo obtectus fornice lintheis quandoq; tegebatur. Vnde ait Plinius li.xix.naturalis hiſtoriæ: Primus omnium Catullus lintheis in theatro umbram fecit: & pariter byſſina uela primus in theatrũ duxit. habebat & theatrum gradus: in qbus hoĩes ad ſpectãdum conſidebant: ita ut altiores in ambitu ſemper excreſcerent. In quam ſane formam primũ theatrum. M. Scaurus in ſua ædilitate: non qdem perpetuo: ſed triginta tãtũmodo diebus ſcænicorum ludorum duraturum extruxit. dicente Plinio: Hic fecit in ædilitate ſua opus maximum oĩum: quæ unq̃ fuere humana manu facta: non temporaria mora: uerũ etiã æternitatis deſtinatione. theatrũ hoc fuit ſcænæ triplicis trecẽtarum ſexaginta columnarum: ps ſcænæ inferior e marmore fuit: media e uitro. Inaudito etiam poſtea genere luxuriæ ſummæ colũnæ tabulis inauratis: & colũnæ (ut diximus) duodequadraginta pedũ. Signa ærea inter colũnas ut diximus fuerunt. xxiiii. numero. cauea ipa cæpit hoĩm octoginta milia. Quod aũt ſcribit Plinius ſe ſupra dixiſſe: fuit in li.xxxiiii. in hæc uerba In. M. Scauri ædilitate tria milia ſignoꝝ in ſcæna tãtum fuere temporario theatro. Et li.xxxvi. non longe ab initio: trecẽtas inqt ſexaginta colũnas. M. Scauri ædilitate ad ſcænam theatri temporarii: & uix uno mẽſe futuri in uſu uiderunt portari. Et infra ſubdit: Maximas earũ duodequadraginta pedibus lucullei marmoris. hæc ille. qui & marmora de tẽporariis theatris ſcripſit. Nam eodẽ li. oſtendit. C. Curionẽ: q bello ciuili partibus cæſarianis fauit: in funebri patris munere theatra duo temporaria conſtruxiſſe. Vnde ait theatra duo iuxta fecit ampliſſima ex ligno acerno: ſingulorum uerſatili ac penſili libramẽto. In quibus utriſq; ante meridianum ludoꝝ ſpectaculũ numerum fiebat edictio inter ſe auerſis: ne iuicem obſtreperẽt: & repente circũactis: ut conſtet poſtremo die ſedẽtibus aliquibꝰ & cornibus inter ſe coeuntibus amphitheatrum gladiatoꝝ ſpectaculum edebat ipm magiſtratum & populũ circũferens romanum. Et ſubdit longo ꝓceſſu oſtendens ſe populi romani furorẽ admiratum: qui terrarum uictor: & totiꝰ dominator orbis uniuerſus uelut duobꝰ nauigiis impoſitus binis cardinibus ſe crediderat: & ſeipm depugnãtem ſpectabat periturus momento aliquo laxatis machinis. Verum mãſurum theatrum ex quadrato lapide primus Pompeiꝰ magnus romæ ſtruxit. De quo Cornelius Tacitus: Nerone inqt quartum Cornelio Coſſo conſulibus. Quinquẽnale ludicrum romæ inſtitutum eſt more græci certaminis uaria fama: ut cuncta ferme noua. Quin. Cn. quoq; Pompeium incuſatum a ſeniorıbꝰ ferunt ꝙ mãſuram theatri ſedem poſuiſſet. Nã antea ſubitariis gradibus & ſcæna in tempus ſtructa fuerat. Et infra ſubdit: Sed conſultum pſimoniæ quod perpetua ſedes theatro locata ſit: potiuſq̃ imenſo ſumptu ſingulos per ãnos conſurgeret ac ſtrueret̃. huius theatri magnitudinẽ idẽ Corneliꝰ Tacitus ex illo oſtendere uidet̃: ꝙ Nero nobilibus germanis populi romani magnitudinẽ oſtenſurus. Eos ut inquit in Pomponei theatrum populo plenum introduxit. Quin & teſte Plinio li.xxxiiii. naturalis hiſto. hoc ipm theatrum Nero inſano ſumptu inaurauit: ut in illo Tiridantem armeniorũ regem exciperet. Verũ Suetonio teſte: licet hoc theatrum a Cn. Pompeio incohatum fuiſſet: & magna pte extructum Caligula imperator abſoluit. Hoc inter miranda totius orbis ædificia Caſſiodorus in epiſtolis admirat̃. Apud hoc ipm theatrum Pompeius atrium ſui nominis (quæ multis poſtea in locis curia appellata eſt) ſtruxit. Quo in loco C. Cæſarem occiſum fuiſſe Suetonius ſcribit. Ante quod atrium porticus fuit pompeiana. De qua Ouidiꝰ de arte amandi dixit:

Tu modo pompeia lentus ſpatiare ſub umbra:]
Cum ſol herculei terga leonis adit. Theatrum etiam ſummæ magnitudinis teſte Suetunio a Cæſare ſtruit̃: tarpeio monte accubans. Scænæ uero cauſa ex eo proceſſit: ut inde comici tragiciq; & cæteri poetæ ſua recitarent poemata. Sunt & additi pantomimi: quibus perſonatis tragicorum & poetarum inuenta per ſingulorum actuũ aſſimulationem monſtrarentur. Erant & in ſcæna aulæa: erant præcones: erant tibicines: citharœdi: cornicines: choraules: organarii: ſymphoniaci: tragœdi: comici: homeriſtæ: funiambuli: pilarii: podarii. & ſimiles. Et ut ait Seruius in undecimo æneidos: ludi theatrales apud ueteres non erant niſi in honorẽ Liberi patris.

T heatrides cũ.th.aſpirato ſcribit̃: fuit nomen uiri ꝓprium.

T hebe huius thebes: uel thebæ harum thebarum in plurali numero utrũq; ab auctoribus comperitur: & cũ th. aſpirato ſcribitur: nomen fuit nonnullarum ciuitatum. Nam una in ægypto erat: quam teſte Diodoro ſiculo libro hiſtoriarum ſecundo: Buſyris ægypti rex condidit: & quam græci heliopolim: ideſt ſolis urbẽ uocauere. Cuius mœnia centum quadraginta ſtadiorum ambitu fuiſſe dixit. Eamq; magnis ædificiis ac ſpecioſis deorum templis: aliiſq; ornamentis pulcherrimis exornauit. Simili modo & priuatorum domus uſq; ad quartam & quintam contignationem ſtruxit. Ciuitatem inſuper non ægypti ſolum: ſed aliarum orbis omnium reddidiſſe fœliciſſimam idem auctor enarrauit. Hanc eandem Plinius libro trigeſimoſexto naturalis hiſtoriæ: penſilem totam fuiſſe ſcribit: ſubter quam reges ſoliti erant exercitus maximos armatorum educere nullo ſentiente ex oppidanis. Et quod mirabilius eſt medium oppidum fluuius interſecabat. Habuitque teſte Homero libro iliados quinto: portas centum: quod Iuuenalis tetigit in ultima ſatyra cum ait: Atq; uetꝰ thebæ centũ iacet obruta portis. A qua ut Plini. cõfirmauit: regio thebaica æthiopiæ cõtermĩa denomĩata ẽ. Alia fuit thebe ĩ boetia ab Cadmo Agenoris filio primũ ædificata: ſ; ab Amphiõe: ut ĩ ea dictiõe uidimꝰ muris plurimũ exornata. Fuitq; urbs clariſſima: & Bacchi atq; Herculis patria: quã tandẽ Alexãder

magnũs euertit uenditis ciuibus ſub corona. Hæc nõnunq̃ a poetis draconigena nominat̃: quia a Cadmo cum qnq; uiris natis ex quodam dracone ab ipſo interfecto cõſtructa fuit: & apud auctores obſeruatum eſt ut thebani a thebis in boetia: & thebei a thebis in ægypto dicantur. Alia teſte Homero lib. iliados. vi. fuit in cicilia patria Andromaches uxoris Hectoris: quod Ouidius li. i. triſtium cum ait: Nec cruciere minus q̃ cuʒ thebana cruentum Hectora theſſalico uidit ab axe trahi. de qua uidimus in dictiõe Andromache. Alia etiã teſte Plinio libro. iiii. naturalis hiſto. fuit in lucania: quæ regio eſt Italiæ inter campaniaʒ & calabryam: ut uidimus in dictione Italia.

Theano cũ. th. aſpirato ſcribit̃: habetq; accẽtum in fine. Fuit teſte Homero li. iliados. vi. filia Ciſſi thracii: & Antenoris dia coniunx: quã troiani ſacerdotio Mineruæ præfecerũt.

Techna cũ. t. exili &. ch. aſpirato ſcribit̃: dicit̃ apud noſtros ars. Terentius: Quam ſcio hanc eſſe technã Parmenonis. & inde technites artifex. Vnde teſte Vitruuio li. iiii. de architectura: Callimachus ob elegantiaʒ & ſubtilitatem artis marmoreæ Calotechnus fuit nominatus ideſt bonus artifex: & ſic per oppoſitum cacotechnus malus artifex dici poteſt.

Thecla cum. th. aſpirato &. c. exili ſcribit̃: nomen eſt ꝓprium mulieris.

Telamon cum. t. exili ſcribit̃: fuit Aeaci filius: frater Pelei patris Achillis: atq; pater Aiacis: & rex ſalaminæ: ut uidimus in dictione Aſopus.

Telecrus cum. c. &. t. exilibus ſcribitur: rex fuit laconiæ.

Telemachꝰ cũ. t. &. ch. aſpirato ſcribit̃: fuit filiꝰ Vlyxis ex Penolope: quẽ ad troiã ꝓgẽs cũ uxore puulũ reliqt.

Telemus cum. t. exili & unico. l. atq; ſine aliqua diphthongo ſcribit̃: fuit teſte Homero in odyſſea: & Theocrito in bucolicis unus ex cyclopibus & mantes magnus: q Polyphemũ occæcãdum ab Vlyxe prædixit: dicente ipõ Polyphemo apud Theocritum in ea æglogа: quæ icipit Δαμόιτασ καὶ Δάφνισ: de ipſo ſcilicet Telemo: Τήλεμος ἔχθρ᾽ἀγορέων ἔχθρα φέρωτποτὶ δῖκον ὄπως Τεκέεσσι φυλάστι. Ouidiꝰ uero lib. xiii. metamorpho. ſi texus iam emendatus habet̃ non Telemum: ſed Telephum uocauit dicens:

Telephus eurymedes: quem nulla fefellerat ales
Terribilem polyphemon adit: lumẽq; quod unum
Fronte geris media rapiet tibi dixit ulyxes.

Sed ex defectu librarioꝝ ex ſimilitudine nominum ꝓceſſiſſe exiſtimo.

Telephus cum. t. exili: & unico. l. ſcribit̃: fuit Herculis filius ex Auge nympha ꝓgenitꝰ: ũt Sophocles atteſtat̃ quem in ſiluis expoſitum a cerua lactatum dixit. Sed tractu temporis robuſtus effectꝰ in licia cithenſibꝰ imperauit. Veniẽſq; deinde in auxilium troianoꝝ: dum Vlyxem inſeqtur a trunco: quẽ in uinea forte oſtẽdit præpeditus: ab Achille in ſiniſtro femore uulnerat̃: ſed a ſuis ꝓtectus manus illius effugit. Ac cum idies uulneris dolore grauaret̃: nec adhibita ꝓficerent remedia: Apollinẽ cõſuluit: qui reſpondit non aliter illum liberari poſſe: q̃ quod iterum ab Achille uulnerandus accederet: qui ſic quoq; ab illo iterum uulneratꝰ incolumis effectus eſt. Quod Ouidius tetigit li. i. de remediis cum ait:

Vulnus achilleo quæ quõdam fecerat hoſti:
Vulneris auxiliũ pelias aſta tulit. Quin & Pyrrhus Agamẽnoni apud Senecam in troade dixit:
Inhoſpitali telephus regno impotens
Dum myſiæ ferocis introitus negat:
Rudem cruore regio dexteram imbuit:
Fortẽq; tandẽ ſenſit & mitem manum. Quod Plinius ad naturalẽ referens hiſtoriam dixit ferri naturã ſtiticiſſimam eſſe & ſiccã. Quare in emplaſtris plagaꝝ cõſolidatiuis limaturã ferri medici cõſueuerũt adhibere ut Achilles edoctus a Chirone ꝑ imiſſionem ferri Telephi uulnus ſanaſſe dicitur.

Telegonus cum. t. exili & abſq; aliqua diphthongo ſcribitur: fuit Vlyxis filius ex Circe: qui poſtea patreʒ incognitum interfeciſſe ſcribitur.

Telesco cũ. t. &. c. exilibus ſcribit̃: fuit nympha Oceani & Tethyos filia: ut oſtendit Heſiodus in theogonia.

Telys cum. t. exili &. y. græco ſcribit̃: fuit teſte Herodoto libro hiſto. v. Sybaritum tyrãnus: facitq; ĩ genitiuo Telyos: ut Tethys tethyos.

Teleſarchus cum. t. exili &. ch. aſpirato ſcribitur: ciuis fuit ſamius.

Teleſtor abſq; aſpiratione: & unico. l. ſcribitur: fuit pater Euripidis.

Telonæus cum. t. exili & unico. l. atq;. æ. diphthongo in penultima ſcribitur: locus eſt ubi ꝓ magnis mercibꝰ exigitur. Nam Τέλοσ græce apud nos tributum & uectigal & penſio traducitur.

Tellus cum. t. exili & duplicato. l. ſcribitur: fuit teſte Herodoto libro hiſto. primo: uir athenienſis: quem Solon Crœſo beatiorem putauit.

Telum cum. t. exili & unico. l. ſcribit̃: omne id dicitur quod iaci poteſt: & a τήλορ quod latine longum ẽ deriuatur. Vnde & ꝓ gladio: q longus eſt nõnunq̃ ſumitur. Virgi. li. ix. æneі. At nõ hoc teluʒ mea quod ui dextera uerſat Effugiens. ubi telum. i. gladium intellexiſſe Virgilium dixit Seruius.

Themillas cum. th. aſpirato &. i. latino: atq; duplicato. l. ſcribitur: nomen fuit uiri troiani.

T hectamenes prima cum.th.aspirato:reliquæ sine aspiratione scribũtur:nomen fuit uiri ꝓprium.
T empe cum.t.exili scribit̃:nemus est æmoniæ inter ossam & olympum sitũ:qnq; milibus passuũ in longitudinem tendens:arborib⁹ tectum se ab utraq; ripa penei fluminis in cælu; tollentib⁹:quæ inter alia placidissimam umbrã reddũt.Nã p eius medium amnis peneus a pindi radicib⁹ ꝓfluens: iucũdissime discurrit: gramine uestitis marginib⁹ auiũq; concentu:& calculorum aquarum sonitu peramœnus. Vnde ait Virgili⁹ in iiii.georgi.Pastor aristæus fugiens peneia tempe.Et Ouidius in.i.metamorpho.inquit:

Est nemus emoniæ præerupta:quod undiq; claudit
Silua:uocant tempe:per quæ peneus ab imo
Effusus pindo:spumosis uoluitur undis.Et reliquã.

T empsa cum.t.exili scribit̃:fuit ciuitas brutiorum.
T embrius cum.t.exili scribit̃:fuit teste Orpheo in argonautica fluuius iuxta pontum.
T hemis cũ.th.aspirato scribit̃:fuit dea:quam teste Festo putabant eam esse:qua hõibus præciperet id petere quod fas eẽt:illãq; id eẽ existimabant:quod fas ẽ. Na; θέμισ fas apud græcos designat:habuitq; templum in boetia iuxta cephisium amnem:ad cuius oraculum accessit Deucalion cum pyrrha uxore pro cõsilio recuperationis humani generis.
T hemistocles prima cũ.th.aspirato:reliquæ sine aspiratione scribũtur:fuit uir atheniẽsis Neocli fili⁹:ab adolescentia infamis.Sed hanc infamiã mirandis uirtutibus reliquo suæ uitæ tempore expurgauit:adeo ut anteferat̃ huic nemo:uel pauci pares putent̃.Nam teste Thucydide de instãtib⁹:quibusq; uerissime iudicabat de futuris callidissime coniiciebat.Hic cu; Xerxes & mari & terra bellum uniuersæ inferret græciæ:cũ tãtis copiis:quantas neq; ante neq; postea habuit quisq;:ut in dictione Xerxes uidebimus:nõ solu; salus patriæ & totius græciæ:sed totius europæ fuit.Nam cũ maxime athenienses peti dicerent̃:ob pugna;.s.marathoniam:in qua persæ turpiter debellati fuerant:& ipi delphos cõsultum qdnam facerent de rebus suis mitterent.Respondit Apollo teste Herodoto:ut mœnib⁹ ligneis se munirent. Quod cũ nemo intelligeret: Themistocles persuasit consilium Apollinis:ut in nauib⁹ se suaq; cõferrent.Quod ita fuisse cõpertum est. Nam sic quoq; se cõponentes Xerxem sua uirtute Themistocles nauali prœlio debellauit:& ex europa discedere tanto artificio curauit:ut se a Themistocle conseruatu; magis q̃ superatũ crederet.Fecitq; præclara multa: quæ alii historici tractauerũt.De quo Quintilianus li.xi.de institutione oratoria:Cæterum inquit quantu; natura studioq; ualeat memoria.Vel Themistocles testis:quẽ unum inter ãnum optime locutũ persice constat.Vel Methridates:cui duas & uiginti linguas:quot natõnib⁹ imperauit:tradit̃ notas fuisse.Vel Crassus ille diues:q cum asiæ præesset:qnq; græci sermonis differentias sic tenuit:ut qua quisq; eum lingua postulasset:eadem ius sibi redditum ferret.Vel Cyrus:quẽ oĩm militum tenuisse creditũ est nomina.Quin semel auditos quãlibet multos uersus ꝓtinus dicitur reddidisse Theodectes.
T hema cum.th.aspirato scribit̃:dici potest latine positum.
T enedus cum.t.exili scribit̃:fuit insula notissima fama in conspectu troiæ.
T hensa cũ.th.aspirato scribit̃:sunt uehicula quib⁹ deoꝝ simulachra religiose portabant̃.Vnde Liui⁹ lib.v. Quæ augustissima inqt uestis ẽ thẽsas ducẽtib⁹ triũphantib⁹:ut ea uestiti medio ædiũ eburneis sellis sedere.
T heognis cũ.th.aspirato scribit̃:fuit poeta græcus.de quo Plato in li.de legib⁹ sæpe meminit.
T heoclymenes prima cum.th.aspirato:sequẽs cum.t.exili &.y.græco scribit̃:fuit mantis quem Telemachus de Vlyxe consuluit.
T heodorus cum.th.aspirato scribit̃:nomen est uiri ꝓprium.de cuius cõpositione in antecedentib⁹ uidim⁹. & de illi⁹ accentu in dictione Prosodia circa finem.
T heodosius cũ.th.aspirato scribit̃:nomen fuit ꝓprium duorum clarissimorum principum.
T heon cũ.th.aspirato scribit̃:fuit teste Quintiliano li.xii.de institutiõe oratoria:famius pictor:& in cõcipiẽdis uisionibus(quas græci φαντασιας uocant)eximius.
T heopompus cum.th.aspirato scribit̃.Quo nomine clarissimi uiri nominati fuerunt.Vnus fuit spartanorũ rex:de quo Quintilianus de institutione oratoria:& Valerius de moderatione meminerũt.Alius teste Gellio libro.x.noctium atticarum:fuit tragicus & orator.
T heophrastus prima cu;.th.aspirato scribit̃:fuit cresius.& teste Anthenodoro in li.deambulationũ.viii.fullonis filius.In propria patria audiuit primo Leucippum ciuẽ suu;.Inde cũ Platonem audiuisset: se ad Aristotelem transtulit.Eoq; in chalcidem ꝓfecto illi in scolæ regimine successit.Fuit uir summæ prudentiæ:studiiq; singularis:atq; eloquii admirandi.Ita ut cum antea teste Laertio in uitis philosophorũ:& Boetio sup libros periphermenias Aristotelis:illi tyrãno nomen eẽt:ob diuinam eloquẽtiam Aristoteles Theophrastũ uocitauerit.Et ut idem rettulit Boetius super Porphyriũ:cõsueuit Theophrastus in oĩbus his:quæ post magistrum disputat leuiter illa ꝑtingere:quæ.s.ab ipo Aristotele dicta ante cognouit.At quæ ab illo non ꝑtractata fuisse ꝑcæpit differit diligentius.Itaq; circa trecenta librorum uolumina edidit.Et teste Laertio libros tres priorum analyticorũ scripsit:& posteriorũ septem.De naturis.xviii.quorum septem ut grandẽ & preciosissimum thesauꝝ teneo.De naturalibus historiis decem.De motu tres.De quæstiõib⁹.xxiiii.De diis.iii.

De legibus unum. De poetica unum. De oratoriis præcæptis unum:qn & plures alios:quos omnes diuina eloquétia præditos dicũt. Credit̃ & primum illũ:qué metaphysicoꝝ Aristotelis dicimus:librum illius fuisse Verum cũ teste Gellio li. noctium atticaꝝ. viii. Omniũ suæ ætatis facũdissimus eét:uerba tamé pauca ad populum atheniésem facturus:deturbat⁹ uerecũdia siluit. Pergebant ad eũ audiendum teste Pamphylo in uigesimosecũdo cómẽtariorum libro:duo milia discipuloꝝ. & ut idem auctor rettulit Menãdrum comicum ĩstituit. Habuit & Nicomachũ Aristotelis filium discipulũ : quem teste Aristippo in antiquis delitiis lib. iiii: libidinose amauit. Fuitq; beneficus & affabilis:& atheniensib⁹ mirum in modũ gratissimus. habebatq; hoc semper in ore:Sumptus preciosissimus tempus é. obiit ãnorum. lxxxv.

T erebrum & terebra cũ. t. exili scribit̃:ut qdã putant græcũ é:& a uerbo τερέτρω quod est forare descédere dicunt. Alii uero qbus magis adhæreo latinum putant:& a terendo deducũt:atq; ex se diminutiuũ gignit terebellum non terebellam.

T eredon cũ. t. exili scribit̃:uermis est ille:q rodit ligna. & græcũ esse cótédunt: atq; ab sono illos deducere dicunt:qui est τερηδων. Nónulli uero ex nostris capta opportunitate a terendo deducũt.

T erebinthus prima cũ. t. exili:penultima cũ. i. latino:ultima cũ. th. aspirato scribit̃:arbor est quædam nigruꝫ lignum cũ splendore præferens:habésq; soliditatem in buxi speciem. Virgili. li. x. æneí. Inclusum buxo aut orithyia terebĩtho Lucet ebur. De hac arbore late Plinius in. xiii. naturalis histo.

T ereus cũ. t. exili scribit̃:fuit rex thracum:& Martis filius ex Bistonide nympha:ut Callimach⁹ enarrauit:dicente etiam Ouidio li. vi. metamorpho. Et genus a magno ducentem forte gradiuo. Hic teste Solino ĩ ceniensi trhaciæ regione bectiam urbẽ ꝓ regia possidebat. Sed cum teste Ouidio præallegato loco athenas bellica uirtute a barbaris liberasset:loco meriti:ut inter eum & Pandionem athenaꝝ regé firmior amicicia seruaretur:Prognem Pandionis filiá duxit uxorem. Quinto deinde sequéti anno Progne marito blandiens: cum iam illi Itym filium peperisset:Si gratia (dixit) ulla mea est:uel me uisendam mitte sorori:uel soror huc ueniat. magni mihi muneri instar germanam uidisse dabis. Profectus igit̃ athenas Tereus impetrauit a Pandione:ut ad uisendam sororem duceret Philomená:quam cũ sua litora tetigisset:in nemora alta traxit: & turpiter stuprauit:frustra clamato sæpe parente:sæpe sorore sua. & cũ clamare:ac lamẽtari minime cessaret ira cócit⁹ Tereus linguam illi ense abscidit:atq; fidis mulierũ custodibus dereliquit. Inde ad Prognem flens ueniens dixit Philomenam maris nausea deperisse. Interim Philomena in candida tella purpureis filis mala intexuit ꝑpetrata:rogauitq; gestu ancillam:ut tellam ĩpam ad Progné deferret. Qua conspecta premens altum corde dolorem Progne:& læticiá confingens instantibus Bacchi orgiis thyrsis & pellibus:cum multis ornata mulierib⁹ siluas penetrans:& fractis sororis ianuis Philomenam simili habitu indutá códuxit in regiam. Ibidéq; furiarũ stimulis agitata: Itym quem Tereo fuerat enixa ꝓpriis manibus iugulans:patri comedẽdum apposuit. Et post epulas Sicut erat sparsis furiali cæde capillis Prosiliit natiq; caput Philomena cruentum Misit in ora patris. Quas cũ Tereus gladio ꝑsequeret̃:in aues sui nominis cóuersæ sunt. Progne in hirũdinem:Philomena in eius nominis auiculam: Itys in fasianum: & Tereus in upupam: ut elegantissime ꝑtractauit Ouidius: & nec minus eleganter nostra ætate Gregorius Corratius uenet⁹ in præstantissima tragœdia:cuius titulus est Progne. Facitq; Tereus declinatione græca in genitiuo Tereos. ut Martialis in ultimo:Flet philomena nefas incesti tereos:& quæ Muta puella fuit:garrula fertur auis.

T hermæ cũ. th. aspirato scribit̃:& a θερμόν:quod est calidũ deducit̃. Naꝫ ea loca:quæ aut calétib⁹ aquis:aut ĩpo sine aqs fornice:igni calefacto lauandi sudandiue usibus deputata:thermas græco uocabulo uocauere Itaq; cũ romanis frequens:atq; quotidianus eét lauandi usus:ut romanæ oés attestant̃ historiæ. ad id quoq; res ipsa ꝓcessit:ut ciues fere oés:q diuitiis abũdare uidebant̃:priuata balnea in ꝓpriis domibus detinerent. Hinc Cicero ꝑ epistolam Terentiam uxorem monet:ut curet labrum in balneo eé. qn & in aliis. Q. fratreꝫ asiæ ꝓcósulem certiorem reddit de balneis:quæ in arpinate extrui curabat. Sed præter priuatorum ciuium multa sunt publice instituta balnea:in qb⁹ plæbs ĩpa ꝓ libito se lauare consueuerat. Quæ sane cũ ad principum luxuriam duceret̃:nihil magis populare putabant:q̃ cũ ꝓmiscue cũ plæbe lauabant̃. Nónulli etiá frequentius:ut Cómodus imperator:q teste Capitolino septies in die lauabat:comedebatq; in thermis. Quin & Gordianum iunioré ita lauandi cupidum dixit idem auctor:ut æstate quater: aut quinquies in die: hyeme secundo lauaret. Galienũ similiter iuniorem lauisse dixit æstate in die septies:hyeme bis uel tertio. Qué præfecti magistriq; officiorum omnes sæpissime sequebant̃:& conuiuiis nationibusq; simul cũ principe insistebant. Admittebanturq; sæpe mulieres pulchræ: & puellæ cum his anus deformes:cum quibus iocari se princeps dicebat. Sed teste Helio Spartiano in Alexandri Seueri uita prohibuit Alexander balnea romæ: cũ mulieribus mixtis uiris exhiberi:quod prius prohibituꝫ Heliogabalus fieri permiserat. Namq; ipsi prĩcipes ad suam luxuriam:& populi solatium ingentia & immania thermarum ædificia construxerũt. De quibus Ammianus libro. xvi. rerum gestarum inquit:lauacra romæ in modum prouinciarum extructa uident̃ In quibus principum luxuria eo perducta est:ut nulla in re modestiam sobrietatemq; seruassent. Verum ut præfatus Helius rettulit:Alexander brachteariorũ:uitrariorum:pellionum:claustrariorum:argentarioꝝ aurificum:cæterarumq; artium pulcherrimũ instituit uectigal. Ex quo iussit thermas:quas ipse & ſupiores

fundauerant principes calefieri:& populo usibus exhiberi. Siluas ipse in thermis publicas deputauit: additq; oleum luminibus thermarum:cum antea non ante auroram paterent: & clauderentur ante solis occasum. Et infra subdit: Opera ueterum principum instaurauit. Ipse noua construxit:iuxta eas quæ neronianæ fuerant:nemus thermis suis de priuatis ædibus:quas emerat:dirutis ædificiis fecit Antonini Caracallæ thermas additis natatoriis perfecit & ornauit. Et subdit idem Spartianus Alexandrum ipsum opus suum duobus primuȝ marmoribus porphyrico & lacedonico instituisse:etiaȝ palatio exornato. & alibi refert illū thermis suis & ueterum frequēter cum populo usum fuisse. & licet plures fuisse credamus:duodecim tamē nos thermas ex antiquis scripturis ānotauimus:ut agrippinas:neronianas: Vespasiani Titi:domitianas:antonianas:alexandrinas:gordianas:seuerianas:dioclitianas:aurelianas:cōstantinianas:& nouatianas. Agrippinæ iuxta pantheon:& nō longe a Minerua fuerunt quarum uestigia adhuc extant. In quibus teste Plinio libro xxxvi. naturalis histo. Arcus & pauimenta ex uitro posuit. Et ut attestatur Rursus in descriptionibus nō longe ab agrippinis alexandrinæ fuerunt. Cuius adhuc apud beati Eustachii ecclesiam uestigia conspiciuntur. Quas ipse Alexander Spartiano teste iuxta neronianas ædificauit. Martialis in. xii. Et thermas tibi habe neronianas. Antōianæ thermæ:q̄ Bassiani Antonii Caracallæ fuere:sitæ fuerūt teste Spartiano ī regiōe piscina ad uiā ardeatinam:nunc iuxta cœnobiū sancti Xisti: & ecclesiam sanctæ Priscæ ac sanctoꝝ Nerei & Achillei Quarum celsam solcariam eodē referente auctore architecti negabant posse ulla ratiōe fieri:nisi qua facta est. Nam ære & cupro cācellos confectos dixit:qbus cameratio tota concreta est:& tātum ē spatii:ut id ipm potuisse fieri negent docti mechanici. Thermas uero gordianas scribit Iulius Capitolinus iuxta gordianorum domum in uia prenestina fuisse:quales præter urbem tunc nusq̄; haberet orbis terrarum:& domū ducentas habere colūnas uno stilo dixit. Vbi nunc post ecclesiā sancti Eusebii multæ & maximæ cernunt̄ ruinæ Constantinianas ab Apollodoro traditum legimus in exquiliis fuisse in dictione roma:cum exquiliaꝝ montem descripsimus ostendere curauimus. Quin & in eodem monte simili modo nouatianas extitisse mōstrauimus. De seuerianis uero thermis nihil aliud certum habemus:q̄ Spartiano teste Seuerum Aphruȝ impatorem illas in transthyberina regione ædificasse. Idem de aurelianis Flauius Vopiscus syracusanus scripsit easq; hyemales Aurelianum principem ī transthyberina regione ædificasse:quod aquæ frigidi aeris ibi deessent. Thermas autē Titi iuxta tēplum pacis:quod ædificinm fuit patris structas legimus. At uero domitianas uoluerunt qdā ex auctoritate Petri bibliothecarii iuxta sancti Siluestri cœnobiū extitisse. Ait enim præfatus Petrus beatū Siluestrum ecclesiā in thermis domitianis ædificasse:quæ postea eius nominis fuit.

T hermodoon cum. th. aspirato:& duplicato. o. post. d. scribit̄:pleno. s. nomine:& absq; synæresi. habet accētum acutum in penultima:quem apud nos cum græcum sit nomen obseruat. at cum synæresis illa duo. o. in unum longum cōuertuntur:in quod transit accentus circunflexus:ut uidimus in dictiōe Prosodia. Ouidi⁹ li. iiii. de ponto: Et tu fœmineæ thermodoon cognitæ turbæ. Nam fluuius ē in regione colchidis:iuxta quē amazonides habitauerunt:de cuius tamen ortu uariæ sunt sententiæ.

T hermopyle cum. th. aspirato:& . p. exili:sequente. y. græco scribitur:mons est longissimus:qui mediam prius græciā diuidit:sicut & apœnini dorso Italia scindit̄:ut attestat̄ Liuius de bello macedonico li. v. Habetq; angustas fauces:a qbus pylarum. i. portaꝝ nomen assumpsit. iuxta quas cū aquæ sint calidæ thermopylarū nomen adeptus est:apud quas magnus Xerxis exercitus corruit.

T hero cum. th. aspirato scribitur. græci uero addunt. n. in fine:ac dicitur θέρόν:quasi ardens. nomen est proprium:de quo Pindarus meminit:& Virgilius in decimo cum ait: Occiso therone uirum:qui maximus ultro Aeneam petit.

T hersilochus cum. th. & . ch. aspiratis:& . i. latino scribit̄:nomen est uiri ꝓprium.

T hersites prima cum. th. aspirato:penultima cuȝ. i. latino:& ultima cum. t. exili scribit̄:fuit uir græcus: Quo nō deformior alter uenerat ad troiam ut dixit Homerus: Linguaue ꝓteruior alter. Vnde ait Iuue. in satyra Stēmata qd faciunt: Malo pater tibi sit thersites dūmodo tu sis Aeacidæ similis.

T hera cum. th. aspirato scribit̄:insula ponitur ab Herodoto libro historiaꝝ. iiii. quam Iustinus puto therannem:& nos corsicam dicimus:qa in illa Cyrnum regnasse dixit. Vnde & ab illo cyrnus etiam cognominata fuit:q filium habuit Aristeum:cui nomen fuit Batus ob linguæ obligationem:ut posuit Iustinus. Herodotus uero exponit uocatum lingua libyca idest regem:qui deinde urbem cyreneȝ in libya ædificauit: ut in dictione cyrene ostendimus.

T hericyon prima cum. th. aspirato:sequens cum. i. latino:penultima cum. e. exili & . y. græco scribitur: nomē fuit uiri proprium.

T erpsichore prima cum. t. exili:sequens cum. i. latino:penultima cum. ch. aspirato scribit̄:una fuit ex nouem musis:sic quoq; a Τίρπομαι:quod est delector cognominata. de qua in dictione musa.

T hesaurus cum. th. aspirato scribitur.

T heseus cum. th. aspirato scribit̄:fuit ægæi athenarum regis filius ex Aethra coniuge:qui dū esset adolescēs operante Medea nouerca pene a patre ueneno periit. Sed post mortem patris ad regnum athenarum euectus tot memoratu digna peregit:q̄ inter plures Hercules unus ipse cōnumeret̄. Et inde thesides cū. i. latio

pro Hippolyto ponit̃:ut Ouidius heroïdum epistolaꝝ quarta:
Thesides theseusq; duas rapuere sorores.

Thesmophorea cum.th.aspirato scribit̃:sacra sunt Cereris:quæ a nostris cerealia dicuntur.sed uerbum ipm legis lationem disignat.Nam θέσμος legem indicat:& phoria lationem. Et hoc ideo quia leges hominib⁹ prima Ceres indidit:dicente Virgilio in.iiii.Legiferæ cereri.Nam ante inuentum frumentum homines sine lege uagabantur:illo inuento abiecta fuit feritas:& ex agrorum diuisione primo nata sunt iura.Vnde bene Ouidius in.v.metamorpho.musam dicentẽ introduxit:Prima ceres unco glebam dimouit aratro. Prima dedit fruges alimẽtaq; mitia terris.Prima dedit leges.cereris sunt oia munus.

Thessalia cum.th.aspirato & duplicato.s.atq;.i.latino scribit̃:regio est græciæ:quæ sub attica olim compræhendebatur:sed prius teste Plinio li.iiii.naturalis histo.æmonia dicta fuit. Eademq; pelasgis & conargos: atq; hellas:thessalia & dryopis semper a regibus cognominata fuit.Et subdit Plinius:ibi genitus rex noie Græcus:a quo græci:ibi Hellin⁹:a quo hellines.Ex his phiotæ oppida celebrata hellas:halos:lamia:phthia Eadem a rege Thessalo ibi regnante thessalia dicta fuit.Sed ut refert Herodotus li.histo.vii.& post illũ alii plures:fama est thessaliam fuisse olim lacum:a montibus ũdiq; conclusum.Nam(ut prosequitur)ab oriẽte habet montem pelium:& coniunctos colles:a septẽtrione olympum:ab occidente pindum:& a meridie othiym.In quorum media concauitate thessalia ipsa concluditur:per quam iam quinq; fluuios principales decurrere dixit:uidelicet Peneum:Apidanum:Oenochonum:Enipheum:& Parmisum.Qui omnes deide in unum commixti per unicum solum transitum in mare decurrunt:& solius Penei nomen detinent. Nam per mediam uiam:quæ sola est iter olympum & ossam gradiens:ipse Peneus in ægæũ mare descendit.Hanc uiam eodem auctore teste a Neptuno factam dicunt:seu(ut magis asserere uidetur)a terræmotu ꝑ ipm deũ inducto:ut thessaliam ipsam habitabilẽ efficeret.Lucanus uero in.v.dixit id Herculem confecisse.sed ut ait Herodotus diligenter inspicientibus manifeste apparet terræmotus opus fuisse.

Tesiphone cũ.t.exili:& non cũ duplicato.s.sequente.i.latino scribit̃:una dicitur ex furiis infernalibus:ut uidimus in dictione alecto.Cõponiturq; dictio ex τίω:quod est τιμωροῦμαι ulciscor:& phonon necem. nõnulli uero seruantes ipsum.i.paruũ in prima:nec in.e.apud nos cõuertẽtes dicunt tisiphone.

Thesis cum.th.aspirato &.i.latino scribitur:dicitur a nostris positio uel positura:& est figura: ꝙ sensus orationis per cola:commata:& periodos:distinguit.dicta quidem positura: quia punctis positis conuenientes denotat sensuum partes.uel quia ibi uox pro interuallo distinctionis deponitur.Nam dum in initio pronũtiationis nondum plena pars sensus est: & tamen respirare oportet: subscribatur punctum: quod a græcis comma:idest perticula dicitur:a nostris subdistinctio uocitatur: eo ꝙ sub littera:uel ad finem litteræ signabatur sic uidelicet:nos iam uirgula utimur.Vbi uero in sequentibus iam sentẽtia sensum præstat:sed adhuc aliquid de sententiæ plenitudine restat pũctum signabatur:quod dicitur colon.i.membrum & circa litteræ medium ponebatur:loco cuius nos hodie duobus punctis utimur.Vbi autem nos plenam sententiæ clausulam facimus:fit punctum:quo periodus:hoc est terminus dicitur:ut in ea dictõe uidimus.Apud nos uero uocatur distinctio:quia integram a sequentibus distinxit sententiam.& hoc apud oratores.Cæterum apud poetas ubi in uersu post duos pedes syllaba alicuius dictionis remanet cõma dicitur:hoc est particulæ præcisio:quæ per scansionem facta est.Vbi uero post eosdem pedes nulla dictionis ꝑticula remansit:colon dicit̃ & totus uersus periodos dicitur.

Thespiei cum.th.aspirato scribit̃:populi sunt græciæ.

Thestylis cum.th.aspirato:sequẽs cũ.t.exili &.y.græco:ultima cum.i.latino scribit̃:nomen ẽ ꝓpriũ mulieris de qua Theocritus & Virgi.meminere.

Thestor prima cum.th.aspirato:sequens cu;.t.exili scribitur:fuit troianus pater Calchantis:ut ostendit Homerus libro iliados primo.

Theta cum.th.aspirato:sequens cum.t.exili scribit̃:nomẽ est litteræ græcæ:quæ ũim detinet.th.aspirati. De qua in initio huius tractatus.T.litteræ uidimus.

Thetis prima cũ.th.aspirato:sequẽs cũ.t.exili(quãdo ꝓ matre Achillis poni cõsueuit)scribit̃.Et fuit filia Chironis & uxor Pelei regis thessaliæ:ut ait ipse Chiron apud Orpheũ in argonautica καὶ ἡμέτερον κοῦρον θέτισ ἀργυρόπεζα.De qua Ouidi⁹ li.xii.metamorpho.Virgili⁹ etiam meminit circa finem libri.vi.æneı. quãdo ait:Leua tenet thetis & melite panopeaq; uirgo.cui⁹tam prima syllaba ꝙ; secũda breuis ẽ:& declinatur thetis huius thetidos uel more nostro thetidis.

Tethys prima cum.t.exili:sequens cu;.th.aspirato &.y.græco scribit̃:& hac quoq; litteratura descripta fuit teste Crispo filia Cæli & Vestæ:atq; uxor Oceani.Ouidius uero uidet̃ eam filiam fuisse Titani cum ait li.fastorum.v.Duxerat oceanus quõdam titanida tethym.& habet tam primam ꝙ; secũdam longam:de qua intellexit Virgilius libro georgicorum primo cum ait:Teq; sibi generum tethys emat omnibus undis.Et declinatur Tethys huius tethyos:ut Orpheus in argonautica: καὶ Τηθυοσ ἔσχατον ὕδωρ.Ouidius ĩ præfato libro:Pars credidit esse.
Tethyos has neptes oceaniq; senis.Martialis li.i.epigrãmatum:Et quem supremæ tethyos unda ferit.

Tetrametra abſque aliqua aſpiratione ſcribitur. Componiturque a teſſara: quod eſt quattuor: & metrum: carmina quattuor pedum.

Tetrarcha ſola ultima aſpiratũr: ille dicitur qui quartaꝫ regni partem detinet. Et componitur ex τέταρτος qui eſt quartus: & ἀρχὸσ princeps.

Tetradoron abſq; aliqua aſpiratione ſcribit᷑: interpretari ualet quattuor palmoꝝ. Nam cõponit᷑ ex tetra: qđ eſt quattuor: & dorum palmus: dicente & Plinio li. xxxv. naturalis hiſto. Græci eni antiqui duorum palmaꝫ uocabant. Et inde pentadoꝝ qnq; palmorum: & ſimilia dicuntur.

Tethippobatæ prima cũ. t. exili: ſequẽs cũ. th. aſpirato & .i. latĩo: qn & geminat᷑. p. atq; ultima ſine aſpiratiõe ſcribitur: ſunt Herodoto teſte populi in libya iuxta aſbiteos.

Teucer & quãdoq; Teucrus: ut in antehabitis uidimus: abſq; aliqua aſpiratione ſcribit᷑: fuerunt hoc nomine duo celebres. Vnus quidem Scamandri cretenſis filius: qui relicta creta in phrigiam ueniens repperit Dardani poſteros in uallibus habitare. quibus (ut dixit Seruius ſuper. iii. æneidos) arcem conſtruxit. dicẽte etiã Anchiſe apud Virgilium eo libro de creta loquẽs: Maxim⁹ unde pater ſi rite audita recordor Teucrus rhœteas primum eſt aduectus ad oras. & reliqua quæ ſequũtur. Alter uero Teucer fuit Telamonis filius ex Heſiona Laomedontis regis filia: & Priami ſorore: ut poetæ omnes affirmant. Nam cum Hercules cum argonautis accederet: & troiam caperet: Telamonem ob inſignem uirtutẽ Heſiona donauit. ex qua etiaꝫ ut oſtẽdere uidetur Homerus Aiacem genuit. At Sophocles in ea tragœdia: quæ ĩſcribitur αἴασ μαςιγοφορος Aiacem dixit ex iuſta quidem uxore Teucrum uero ex Heſiona (quæ captiua & ſerua fuerat) natum fuiſſe: q cũ poſt troiæ euerſionem ſalaminã ad patrem rediret inuiſus patri: qa Aiacis obitũ non uindicauerat: ut etiã atteſtatur Iuſtinus li. xliiii. cyprum inſulam (a Belo patre Didonis tũc ſubactam) acceſſit: & urbẽ in ea cõdidit: quam de patriæ nomine ſalaminam uocauit. Et alia quæ ponit Iuſtinus.

Teudamedus cũ. t. exili ſcribit᷑: fuit teſte Homero li. ii. ilidos: pater Pelaſgi.

Teus cũ. t. exili ſcribit᷑: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ. i. urbs in lydia. Vnde teius teia teium nomen patrium deriuatur. Horatius libro odarum. iiii. Non aliter ſamio dicunt arſiſſe bathyllo Anacreonta teum ꝑ teium: ut in dictione anacreon uidimus.

Teutates abſque aliqua aſpiratione ſcribitur: nomẽ eſt lingua gallica Mercurii: qui ab illis humano ſanguine placabatur: dicente Lucano libro primo:

Et quibus immitis placatur ſanguine diro
Teutates horrẽſq; feris altaribns heſus. De qbus Lactantius li. diuinaruꝫ inſtitutionũ primo: galli inqt Heſum atq; Teutatem humano cruore placabant deos. q ſane ferialis ritus diu ſimiliter apud italos ſtetit: q latialem Iouem & Saturnum humana placabant hoſtia.

Teuthramides prima cũ. t. exili & .eu. diphthongo: ſequẽs cũ. th. aſpirato: penultima cum. i. latino ſcribitur: fuit phryx: & patria ariſtæ: & pater Axyli: ut in ea dictione uidimus.

Thyaſus cũ. th. aſpirato & .y. græco ſcribit᷑: ſaltatio apud nos: & chorea dici poteſt: quæ Baccho exhibebat᷑: deduciturq; a θύω: quod eſt ſacrifico: quia in illius ſacrificiis exerceri cõſueuerant. de quo Virgi. ĩ Daphni: Daphnis thyaſos inducere baccho.

Thyas cũ. th. aſpirato & .y. græco ſcribit᷑. Et dicit᷑ ſacrificula Bacchi. Nam teſte Seruio ſicut a Baccho baccha ſic a Thyoneo thyas. Virgilius li. æneidos quarto: Thyas ubi audito ſtimulant trieterica baccho. Reperitur etiam bacchis bacchidis.

Thyella cum. th. aſpirato & .y. græco: atq; duplicato. l. ſcribitur: dicitur a noſtris procella: poniturq; ab Homero pro una harpyiarum.

Tiara cũ. t. exili & .i. latino ſcribitur: ornamentũ eſt quoddam capitis: quo mulieres perſicæ primit⁹ utebant᷑: ut Iuſtinus de Semiramide: quæ caput tiara texit. qua deinde uſi ſunt reges & ſacerdotes. Similiter Herodotus libro hiſtoriarum primo: geſtamen eſt inquit capitis perſicum. Seruius ſuper. i. tantummodo dixit: tiara eſt pilleus phrygius. Et Virgilius uſus eſt maſculino genere. Iuuenalis uero fœminino: ut Phrygia ueſtitur bucca tiara.

Tyana cum. t. exili & .y. græco ſcribitur: fuit teſte Philoſtrato li. i. de uita Apollinii Tyanei urbs cappadociæ.

Tibareni cũ. t. exili & .i. latino ſcribit᷑: fuerũt teſte Herodoto li. hiſto. iii. populi ſcythici in aſia.

Tyberis prima cuꝫ. t. exili & .y. græco ſcribitur: fluuius eſt Italiæ: ab apœnnino defluens ex alpibus falterone paulo altius ꝙ̃ tuſcus arnus. Et primo tuſciaꝫ ab umbris diuidens auctus pluribus fluuiis romam deuenit: quam a ianicolo ſeparat: & ultimo hetruriam a ueteribus latinis diuidens in mare tyrrhenum defluit. dict⁹ Tyberis (ut putat Feſtus) a Tyberi tuſcoruꝫ rege: uel a Tyberino rege albanorum. Seruius uero ſuper. viii. æneidos inquit: Tyberim Alii a rege aboriginum dictum putant: qui dimicans iuxta euꝫ occidit. Alii a quodam aborigine: quem Glaucus Minois filius in Italia interemit. Alii inter quos Liuius ab Albano rege q in eum cecidit. Quam ultimam opinionẽ ſecutus Ouidius libro. ii. faſtoꝝ inqt:

Albula quem tyberim uerſus tyberinus in undis:
Reddidit. hybernis forte tumebat aquis. Verum & ante regem hunc thybris cum. th. aſpirato dictus fuit.

Nam cum Euander ad Aeneam longo tempore ante regem Tyberinum loqueretur (nondum enim cōstru/
cta fuerat alba) dixit apud Virgilium libro.viii.

Tum reges asperq; immani corpore thybris:
A quo post itali fluuium cognomine thybrim
Diximus.amisit uerum uetus albula nomen.

Forsitan etiam post primum uersum uerba sunt poetæ non Euandri. Alii non a morte cuiuspiam regis: sed
regem quēdam tuscorum latrocinari circa ripas huius fluminis consueuisse:& a crebris iniuriis quib⁹ tran/
seuntes afficiebat thybrim cognominatuȝ fuisse asserunt: quasi esset fluuius τῆσ ὕβρεως: idest iniuriæ: ex
qua ratione cum ὕβρις aspiretur: thybrim aspirari uolunt. Alii uero ex alia causa hoc idem accidisse uolūt
Nam Seruius quoq; super tertio æneidos:& græci nōnulli exponentes Theocritum dicunt: ꝙ cum quodaȝ
tempore syracusani apud siciliam uicerint athenienses: ingentem hostium multitudinem captiuarunt:& eā
cæsis montibus addere fecerunt monumenta ciuitati: tunc auctis muris etiam fossa facta: quæ aqua repleta
munitionem redderet patriæ. Hanc igitur fossam per hostium pœnam & iniuriam illis factam thybrim uo/
cauerunt: uidelicet ἀπὸ τῆς ὕβρεωσ. Postea profecti siculi ad Italiam eam tenuerunt partem ubi nunc ro
ma est usq; ad rutulos & ardeam: unde est: Fines super usq; sicanos.& albulam fluuium ad imaginem fossæ
syracusanæ thybrim: quasi τὴν ὕαρίν: hoc est ignominiam uocauerunt. & sic quoq; cum.th. aspirato scri/
bendum esset: quod in antiquissimis & emendatissimis codicibus de thybri semper scriptum comperimus:
licet tyberim & tyberinum absq; aspiratōne scribant. Quare puto prius albulam dictum: deinde thyberim
cum.th.aspirato ab immani rege: uel ἀπὸ τῆς ὕαριως uocitatum. postea tyberim sine aspiratione a Tybe
rino rege albanorum in illo summerso. Nec Ouidii uerba nos asserere cogunt ante Tyberinuȝ in illo sum/
mersum immediate albulam uocitatum: ut etiam ex Plinio libro tertio naturalis historiæ insinuat᷑. hæc uer
ba dicente Tyberis ante thybris appellabatur:& prius albula dictus fuit. hæc ille. Dicitur etiam Tyberinus
fluuii deus: ut Virgilius libro georgicorum.iiii. Vnde pater tyberinus & unde aniena fluenta. Nonnunꝗ̄
uero:& pro pisce ponitur: ut Iuuenalis in satyra: Si te propositi ait: Vos anguilla manet longæ cognata co/
lubræ: Aut glacie aspersus maculis tyberinus.

Tibisis cum.t.exili &.i.latino ubique scribitur: fluuius est scythiæ: teste Herodoto libro historiarum.iiii.

Tybur cum.t.exili &.y.græco scribit᷑. Priscianus de quo miror latinum dixit libro.vii. dum de tertia declina
tione pertractat. Cui & historia: quæ græcum nomen esse ostendit:& antiqua scriptura: quæ cum.y. græco
illud scribit: ut in antiquis inscriptionibus conspexi: aduersatur. urbs est sexdecim milibus passuū ab urbe
roma distans. Quam teste Solino ex auctoritate Catonis Cathyllus arcas:& præfectus classibus Euandri cō
didit. Plinius uero circa finem libri.xvi.naturalis historiæ: aliud sentire uidetur: dicens tyburis originem
multo ante urbem romam habent adhuc. Apud eos extant ilices tres etiam Tyburto conditore eorum ue/
tustiores: apud quas in auguratus traditur fuisse. trandunt autem eum filium Amphiarei: qui apud thebas
obierit: una ætate ante iliacum bellum. hæc ille asserens Tyburtum non Cathyllum tyburis oppidum con/
didisse. Verum Sextius græcus historicus libro antiquitatum.vi. Hos celebres auctores in hunc modum cō
cordasse uidetur. Ait enim ut ex eo loco ad uerbum traduximus: Cathyllus Amphiarei filius fuit. Hic post
prodigialem patris interitum apud thebas: de quo nos iam uidimus in dictione Amphiareus: iussu Oiclei
aui sui cum omni fœtu:& sacris missus tres liberos in Italia procreauit Tyburtum Coracem & Cathyllum:
qui depulsis ex oppido haud longe a roma posito ueterib⁹ sicanis: a nomine Tyburti maximi natorū filii
oppidum uocauerunt. Hæc Sextius: cui Virgilius consentire uidetur cum ait: libro æneidos septimo:
Fratris tyburti dictam cognomine gentem.

Nam ut idem Sextius prosequitur non desunt inquit: qui dicant singulum fratrem ciuitatem singulam cō/
didisse. Testis est mons: qui adhuc cathyllus dicitur:& corax oppidum famosum inter uolscos. Estq; situm
tyburis oppidum loco maxime cliuoso: quod Iuuenalis tetigit cum ait: in tertia satyra: Et proni tyburis ar/
ce. Quin & fluminis anienis decurrentibus aquis etiam humido: quod Ouidius libro fastorum.iiii.tetigit
cum ait: Iam mœnia tyburis udi Stabant argolicæ quæ posuere manus. Est etiam uentosuȝ dicente Horatio
Romæ tybur amant uentosum: tybure romam. ubi tybure pro tyburi teste Seruio super.iii.æneidos: q di/
xit: a tybur denominatiuuȝ tyburtis ducitur: quod pro tyburis ponit᷑: teste Capro. sicut quiritis ꝑ quiris:&
cæritis uel cæretis: ꝑ cæres. Vnde hic & hæc & hoc tyburs gentile nomen est.

Tycha cum.t.exili &.ch.aspirato scribitur: fuit teste Hesiodo in theogonia nympha filia Oceani & Tethyos.

Ticenum cum.t.&.c.exilibus: atq;.i.latino scribitur: oppidum est insubrium: quod nūc papia dicit᷑. Nam ut
ostendit Ptholemæus in geographia: Insubres habent mediolanum: nouariam: comum:& ticenum.

Tydeus cum.t.exili &.y. græco scribitur: habetque accentum in prima: fuit filius Oenei regis calydoniæ ex
Euribœe: ut dixit Seruius super sexto æneidos: uel ex altera uxore: ut alii asserunt: qui cum uenando fratrē
Menalippum inaduertenter occidisset: furorem populi extimescens: relicto paterno regno: ad Adrastū ar/
giuorum regem confugit.& alia: quæ de illo prosequitur Statius libro primo secundo & tertio atq; octa/
uo suæ thebaidos. Homerus uero li.iiii.iliados de illo inquit: ut fere ad litteram hoc soluto stilo traducere

poſſumus. Cum mycenis Tydeus moraretur fama eſt: neminem illi uiribus corporis potuiſſe æquari. At poſtq̄ rediens ad fluenta Aſopi uenit: cæteri eum græci ad Eteoclē pro legato dimiſerunt. Ad quē cū iuiſſet ingreſſuſque regiam complures illic ciues comperiſſet (forte cum Eteocle in conuiuio erant) Non timuit & hoſpes & ſolus thebanos omnes ad quodlibet certaminis genus prouocare. Atq; ut animoſe prouocauit: ita omnes (ſic illi Pallas propicia erat) ſtrenue uicit. Quamobrem thebani dolore indiguationis accenſi: reuerſuro inſidias tetenderunt: collatis ad opportunum locum: qua Tydeus tranſiturus erat: quinquaginta iuuenibus cum duobus ducibus deorum immortalium robore ſimilibus: Meone: Neomonide: & Lycophonte Autophoni filio. Eos Tydeus omnes ad ipſum locum occurrentes ſtrauit: occiditq; frætus deorum (quæ ſibi monſtrabantur) auguriis. Vnum tantum Meonem cum triſti nuntio redire permiſit. Immo iuſſit: & talis fuit Tydeus. hæc Homerus præfato loco de illo locutus eſt. Et libro. vi. iliados: dixit illum apud thebas cum aliis regibus populiſq; græcorum occubuiſſe. Et inde patronymicum deducit tydides.

Tydides prima cum. y. gæco: ſecunda cum. d. &. i. latino ſcribi forſitan deberet. licet noſtri iam nō. d. quæ media eſt inter. t. exile &. th. aſpiratum: ſed ob ipſam propinquitatem litterarum. t. ponant exile ac ſcribāt tytides: ſic fere in omnibus Virgilii codicibus repperi: & eſt tytides patronymicū poſitū pro Diomede filio Tydei. Virgilius libro æneidos primo:

O danaum fortiſſime gentis Tytide.

Quāq̄ Seruius ſuper octauo æneidos dicit: oīa nomina quæ in eus hodie exeunt: apud maiores i. es. exibāt ut Nereus neres: Tydeus tydides: quaſi uelit dicere non eſt patronymicum tydides ſed principale: cuius oppoſitum Virgilius obſeruauit. Et ſubdit idem Seruius: Illa miſiſſe genitiuū in eis: ut tydeis: nereis. Sed qa plærūq;. s. (ut ait) in latinitate detrahitur: remanet ei: ut huius tydei: huius nerei.

Thyeſtes prima cum. th. aſpirato &. y. græco. ultima cum. t. exili ſcribitur: fuit filius Pelopis ex Hippodamia & Atrei frater: ac Tantali nepos. de quo Seneca in Thyeſte: & alii poetæ plura ſcripſere. Et inde Thyeſteus Vt Ouidius libro. xv. metamorphoſeos:

Neue thyeſteis cumulemus uiſcera menſis.

Tigranes cum. t. exili &. i. latino: atq; unico. n. ſcribitur: fuit rex maioris armeniæ: de quo Cicero in pōpeiana Et declinatur in genitiuo non ſolum Tigranis: ſed tigranæ.

Tigris cum. t. exili &. i. latino: utrobiq; ſcribitur: animal eſt truculentum & uelociſſimum: ita ut ſagittā hyrcana lingua ad nomen indicet. Et ut dixit Seruius armeniæ malum: quo etiam india & hyrcania abundat: de quibus Statius libro ſeptimo thebaidos: Plinius libro octauo naturalis hiſtoriæ: atq; ſolinus plura dixere. Eſt & eadem ſcriptura ac nomine ex eadem cauſa accæpto fluuius: qui ex monte periardes armeniæ profluit: & primo quidem ſine nomine: uſq; ad medorum fines: ut aſſerūt Herodotus & Plinius: ſed ibi quoq; a celeritate ipſa qua decurrit tigridis nomen accæpit. inde influit in lacū: qui aretyſa dicitur: per quē adeo uelociſſimo curſu decurrit: ut lacui prorſus non commiſceri probetur. Nam ex piſcibus compertum eſt: q̄ ſunt in lacu nunq̄ fluuium ingrediuntur: nec qui fluuii ſunt in lacu prorſus habentur. Exit ergo celerrimꝰ & cum maximo impetu. Sed mox taurum montem ſubterlabens in alteram montis partem apud lacum cui nomen eſt zorunda effunditur: & illum ipſum eſſe ex paleis & purgamentis ac piſcibus dignoſcitur. Ibiq; iterum fluuius effectus: & lacum alterum tranſiens: rurſus in cuniculos demergitur: & Adiabenos & meſopotamiam iterū egrediens arabes præterfluit: & in mare rubrum iuxta urbem ampopolim cadit. Vnde ait Seneca in troade:

Et qui renatum prorſus excipiens diem
Templum rubente tigrim immiſcet freto.

Tile cum. t. exili &. i. latino ſcribitˀ: deſcenditq; a τηλόθεν. i. longe. Nam inſula eſt oceani inter ſeptētrionalē: & occidentalem plagam: quæ ultima erat ex cognitis a romanis. Virgilius in. i. georgi. Tibi ſeruiat ultima tile. Alia eſt in aphrica cōtra ſinum carthaginis.

Tilos cum. t. exili &. i. latino ſimiliter ſcribitur: & ab eodem deſcendit. Inſula eſt ut ſcribit Plinius libro ſexto naturalis hiſtoriæ: cum oppido eiuſdem nominis in mari indico celeberrima plurimum margaritis: ipſa fert palmas: oleas creat: uineis abundat: terraſque omnes hoc miraculo ſola uincit: ut quæcūque in ea naſcatur arbor: nunq̄ ſpolietur tegmine foliorum. Hinc caucaſus mons famoſiſſimus incipit: protēſus ſuis cōtinuis iugis in maximam partem orbis.

Timæus prima cum. t. exili &. i. latino: ſequens cum. æ. diphthongo ſcribitur: fuit philoſophus patria locrēſis Platoni dilectiſſimus: cui diuinum illud opus Plato inſcripſit: ubi de rerum creatione diſſerit. De quo Hieronymus ſuper Eſaiam: Timæum de mundi hermonia aſtrorumq; curſu: & numeris diſputātem ipſe q̄ interpretatus eſt Tullius ſe nō intelligere profiteť. hæc ille. At ipſe Cicero ad Atticū libro. viii. inquit:

Aenigma oppiorum ex uellia plane non intellexi
Eſt enim numero Platonis obſcurius.

Timarchides cum. t. exili &. i. latino utrobiq;: atque. th. aſpirato ſcribitur: nomen eſt uiri ꝓprium compoſitū ex τιμη: qui eſt honor: & ἄρχοντος principis: facitq; in genitiuo Timarchidis & Timarchidæ.

T imantes abſq; aliqua aſpiratione & cum.i.latino ſcribitur:fuit pictor ſummus Parrhaſii æmulus:quem ſuperaſſe dicitur in Aiace pingendo.quod aliqui ſuffragiis magis q̄ ueritate factum credunt.Inter eius uero ingenii monumenta Iphigenia oratorum laudibus celebratur:quæ ante aras peritura cum mæſtos pinxiſſet omnes:& mæſticiæ omnem imaginem conſumpſiſſet patris ipſius uultum uelauit:quem iam dign e non poterat oſtendere.

T ymba cū.t.exili &.y.græco ſcribit̄:quod multi in.u.noſtrum conuertunt:& dicūt tumbam ſepulchrum.

T imon cum.t.exili &.i.latino ſcribit̄:fuit appolloniates fili⁹ Timarchi:qui duꝫ iuuenis eſſet operaꝫ dedit ſaltationi:& choreas duxit:quibus poſtea repudiatis ſe ad ſtilponem contulit.Deinde reuerſus in patriam duxit uxorem.Poſt hæc uero iam uir ſapiens effectus & eloquens ad Pyrrhonem ſe conuertit.Deinde cū eſſet egenus iuit ad chalcedoniam:ibiq; philoſophiam & oratoriam exercuit.charus fuit Ptholemæo Philadelpho.ſcripſit poemata diuerſa:tragœdias.lx.comœdias.xxx.& ſatyras plures.Fuit & alius philoſophus nicæus:alius hortorum ſtudioſus.

T ymœtes prima cum.t.exili &.y.greco:penultima cum.œ.diphthongo:& ultima ſimiliter cum.t. exili ſcribitur:fuit regis Priami filius:de quo Euphorion:teſte Seruio ſuper ſecūdū æneidos ait:Priamus ex Aryſba filium uatem ſuſcæpit:qui cum quadam die uaticinaret̄ naſci ei dixit puerum:per quem troia poſſet euerti pepererūt ſimul & Tymœtæ uxor & Hecuba legitima uxor Priami.Quare Priam⁹ Tymœtæ filiū & uxorē iuſſit occidi.Ob quod Virgi.cū de græcorum equo loqueret̄ inqt:Primuſq; tymœtes Duci ītra muros hortatur:& arce locari.Siue dolo:ſeu iam troiæ ſic fata ferebant.

T ymœtas eodem mō ſcribitur:& fuit nomen uiri ꝓprium.

T imoniacus abſq; aliqua aſpiratiōe:&.i.latino utrobiq; ſcribit̄:fuit pictor byzanti⁹ Cæſaris dictatoris ætate q aiacem Cæſari pinxit.& Medeam ab eo in Veneris genitricis æde poſitam octoginta talentis uænūdatos.

T imotheus prima cū.t.exili &.i.latino:ſequens cum.th.aſpirato ſcribit̄:& nomen eſt compoſitum ex τιμη: qui eſt honor:& θεοσ deus.fuit etiam nomen athenienſis cuiuſdam uiri præclari & filii Cononis.hic a patre accæptam gloriā multis auxit uirtutibus.Nā ad patris laudes teſte.M.Tullio li.i.de officiis adiæcit gloriam ingenii & doctrinæ.Fuitq; teſte Aemilio Probo diſertus:impiger:laborioſus:rei militaris peritus:nec minus ciuitatis regendæ.De quo multa ab hiſtoricis præclare facta ſcribūtur.

T imoleon cum.t.exili &.i.latino ſcribit̄:fuit corinthius.& ſine dubio iudicio omnium uir clariſſimus. Nam ut ait Cornelius nepos huic uni contigit(quod neſcio an illi)ut & patriam in qua erat natus oppreſſaꝫ a tyranno liberaret:& a ſyracuſis:cui auxilio erat miſſus inueteratam ſeruitutē depelleret:totāq; ſiciliā multos annos bello uexatā:a barbariſq; oppreſſam ſuo aduentu in priſtinū reſtitueret:ut oīa late poſuit Plutarch⁹ in illius uita.A quo & gymnaſium:in quo ſepultus fuit timoleonteum cognominatū fuit.

T ympana cū.t.exili &.y.græco ſcribit̄:inſtrumēta ſunt ad pulſandū apta:præcipue matri deuꝫ cōceſſa:eo ꝙ huiuſcemodi inſtrumētis:curetes & corybantes filiū ſuū Iouem tutati fuerunt:ut oſtēdit Oui.li.iiii.faſtoꝝ.

T hymbra cū.th.aſpirato &.y.græco ſcribitur:herba ē quā ſaneturciā:teſte Plinio li.xviii. naturalis hiſto.dicimus:eſtq; herba aromatica & grauiter ſpirans.Virgilius libro.iiii.georgicorū:Et grauiter ſpirātis copia thymbræ:qua ager troiæ ad decem miliaria urbi uicinus abundat. In quo cum templum eſſet Apollini dicatum dedit cauſaꝫ herba:ut Thymbræus Apollo ipſe uocaretur.Virgilius in quarto æneidos: Da propriam thymbræe domum:da mœnia feſſis. Quin & fluuius inde fluens thymbra eadem ſcriptura & ratione uocabatur.

T hymber cum.th.aſpirato &.y.græco ſcribitur:nomen fuit uiri ꝓprium.

T hymum cum.th.aſpirato &.y.græco ſcribitur:herba eſt aromatica: & apibus dulciſſima . quod paſtor ille canens apud Virgiliuꝫ in bucolicis inquit:Nerine galathea thymo mihi dulcior hyble. Et cū iuxta athenas quæ(ut uidimus)a Cecrope rege cecropiæ dictæ ſunt. hæc uerba abūdanter dixit Virgi.in.iiii. georgicoꝝ: Cęcropiūq; thymum & graue olentia centaurea.

T hymiama prima cū.th.aſpirato &.y.græco:ſequēs cū.i.latino ſcribit̄:eſt odor ſuauis thymi maturam referens:unde nomen aſſumpſit:ut Virgi.in.iiii.georgi.Redolētq; thymo fragrantia mella.

T yndarus cū. t.exili &. y.græco ſcribitur:fuit rex œbaliæ:& filius Oebali regis:habuitque uxorem formoſiſſimam Ledam:ex qua genuit Caſtorem & Pollucem Clytæmneſtramque & Helenaꝫ.& pro Tyndaro nōnunq̄; Tyndareus ponitur.Ouidius in octaua epiſtola heroidum:

Me tibi tyndareus uita grauis auctor & annis Tradidit.

A Tyndaro uero maſculinum deriuatur patronymicum tyndarides:a quo abiecta.de.fœmininū in.is. deducitur tyndaris.Iuuenalis ī ſatyra Credo pudiciciam:ponens differentiā inter mortes:quæ a romanis fœminis uiris ſuis eo tempore inferebant̄:& eam quæ a Clytæmneſtra illata fuit Agamēnoni. hoc tantū refert quod tyndaris illa.i.Clytæmneſtra bipēnem inſulſaꝫ & fatuam:hoc eſt ſine aliqbus uiribus dextra leuaque tenebat:quia niſi adiuta fuiſſet ab Aegyſtho ob fœmineū timorē nequiuiſſet Agamēnonem interficere. Et ſubdit de romanis mulieribus poeta dicēs:At nunc res agit̄ tenui pulmone rubetæ.i.uenenoſæ illi⁹ ranæ:q̄ inter rubeta naſcitur.ac ſi dicat:noſtræ uiros ſuos ueneno necant:ī cuius remedium ſi earum uiri antidotū

Mithridatis forte prægustaſſent:etiam id idem cum Clytæmneſtra ferro conficere ſunt paratæ. Vnde ait. Sed tamen & ferro mortem uiris ſuis inferre ſunt diſpoſitæ Si prægustaret atrides Pontica ter uicti cautus medicamia regis:hoc ē ſi caut⁹atrides.i.uir ille quicūq; romanæ mulieris marit⁹eēt ut atrides.i.Agamēnon qui uir fuit Clytæmneſtræ prægustaret medicamina antidota præſeruantia a ueneno:confecta.ſ. & prægu- ſtari cōſueta a Mithridate rege ponti ter a romanis uicto:ferro ſcilicet paratæ eſſent rem conficere.Nam ut ſcribit Plinius li.xxv.naturalis hiſtoriæ:quotidie antidotum contra u enena ſumebat:adeo ut cum quadra gintaſex ānis cum romanis bella fouiſſet:ut dixit Iuſtinus li.xxxvii.demum tribus ingentibus bellis fœlici- tate Syllæ:uirtute Luculli:& Pompeii magnitudine uictus eſt.Et cum iam mortē ſibi inferre decreuiſſet: ut dixit Gellius li.xvii.& fruſtra uiolentiſſima uenena ſumpſiſſet:ultimo gladio ſe tranſfixit.At uero Plini⁹ ne pos in li.de uiris illuſtribus Mithridatem dixit uenenum ſumpſiſſe:quo tarde agente percuſſorem gallum atroci ultū territum reuocauit:& in cædem ſuam manum trepidantis adiuuit.Alii uero acutiſſimo ueneno extinctum illū fuiſſe aſſerunt:quos Lucanus ſecut⁹in primo inqt:Poſt cilicas ne uagos & laſſi pontica regis Prælia barbarico uix cōſummata ueneno.Idem Eutropius li.ſuarum hiſtoriaꝝ.vi.

Tynnicus prima cum.t.exili &.y.græco : penultima cum.i.latino:ultima cum.c. exili ſcribitur : fuit filius Thraſiboli.

Thynus cū.th.aſpirato &.y.græco ſcribit̄:nomen ē uiri ꝓprium:de quo Orpheus meminit.

Thyoneus cum.th.aſpirato &.y.græco ſcribit̄:cognomen eſt Bacchi:quod a θύω:quod ē ſacrifico deductū putant:eo quod illi adhuc inter humanos uerſanti ſacrificia reddebant̄.Ex quo thyas & thyades:ut a Bac- cho bacchides deduci aſſerit Seruius.Virgilius in.iii.æneidos:Thyas ubi audito ſtimulāt trieterica baccho Nam ſacrificula eſt Bacchi.

Typhon cū.t.exili &.y.græco ſcribit̄:fuit gigas filius Terræ & Titani:de quo Seneca in Octauia:
Non tam ferum typhona neglecto ioue
Irata tellus edidit quōdam parens.Verum a poetis noſtris quādoq; quidem etiam Typhos ſcribitur:quan- doq; uero Typhoeus cum.œ.diphthongo.Lucanus in.iiii.Cōditus inarimes æterna molle Typhœus. quē ſane uerſuz ex Homero traduxit libro iliados. ii.ubi ait:ἐιναρίμοις ὅθι φασί Τυφῶεοσ ἔμμεναι ἐυνασ Nōnunq̄ uero diuiditur diphthongus & ipſum.e.corripitur. Ouidius libro.v.metamorpho. Aethereas auſum ſperare typhoea ſedes.At uero in deriuatiuo ſemper diuiditur diphthōgus & ipſuz.e.ſimiliter cor- ripitur.Virgi.in.i.æneidos.Nate patris ſummi qui tela typhoea temnis.i.tela:quæ Typhoeū fulminauerūt Nam ut ait Heſiodus ὅυΰοσ γάρ ἐκεραυνωθη ὑπὸ Διόσ:Ideſt hic quoq; fulminat⁹fuit a Ioue. Namq; ut fratres gigantes ab Ioue fulminatos ulciſceret̄:illum ꝓuocauit ad duellum:ob quod iratus Iuppiter ipſum fulminauit:& ſuper impoſuit inarimen inſulam ſecundū Virgiliū & Lucanū:ut uidimus in dictiōe Inarime ſeu trinacriam ſecūdum Ouidiū li.v.metamorpho.ait enim ſic:
Veſta giganteis iniecta eſt inſula membris
Trinacris:& magnis ſubiectum mollibus urget
Aethereas auſum ſperare typhoea ſedes.
Nititur ille qdem:pugnatq; reſurgere ſæpe:
Dextra ſed auſonio manus eſt ſubiecta peloro:
Leua pachynne tibi:lilybæo crura premūtur.
Degrauat ætna caput:ſub qua reſupinus arenas
Eiectat flammāq; fero uomit ore typhœus.& reliqua.

Tiphys prima cum.t.exili &.i.latino:ſequēs cuz.y.græco ſcribitur:fuit teſte Plinio li.vii.naturalis hiſto. arte carpentaria glorioſus:& primus adminicula gubernandi naues inſtituit.& fuit teſte Orpheo & Seneca ar- gonautarum gubernator:ip̄o dicente in Medea:
Auſus es tiphys pandere uaſto
Carbaſa ponto:legeſq; nouas
Scribere uentis.Idem Virgilius prius īnuit cum ait ī bucolico:Alter erit tum tiphys & altera:quæ uehat ar- go Delectos heroas.Diodorus uero ſiculus refert quoſdam affirmaſſe eius nauis gubernatorem Argon co gnominatum:ut uidimus in dictione Argonautæ.Verum tiphym in ea expeditione periſſe dixit Seneca in præfata tragœdia cum ait:
Tiphys in primis domitor profundi
Liquit indocto regimen magiſtro
Litore extremo:procul a paternis
Accidens regnis:tumuloq; uili
Tectus:ignotas iacet inter umbras.

Typus cuz.t.exili &.y.græco ſcribitur:ponitur a noſtris pro forma figuraq; & exemplari. Vnde archetypus ut in ea dictione uidimus.

Tyrannus cum.t.exili &.y.græco:atq; duplicato.n.ſcribit̄:dicit apud nos ꝓprie fortem.Vnde & tyrones illi

dicunt̃:q fortes cū ſint ad militiam exercent̃.Nam ab initio teſte Trogo quæq; ciuitas & gens rerum publicarum imperium penes reges habebat:quos ut Iuſtinus ſcribit non ambitio popularis: ſed expectata inter bonos moderatio ꝓuehebat.q & tyrāni ob fortitudinem uocabant̃.Iuxta quem modu3 Virgilius ipſe i.vii.æneidos:Aeneam ſuum:quem pium ſemper eſſe uoluit tyrānum dixit cū ait:Pars mihi pacis erit dextrā tetigiſſe tyrāni.Sed creſcente malicia cum ſuperbe reges regnare cœpiſſent tyranni nomen ad illos ſolum reſtrictum eſt:q per inſolentiam imperii uiribus abutebantur.cui rei teſtimonio idem ſit Virgilius li.æneidos vii.cum ait:Gens bello præclara iugis inſedit hetruſcis.Hanc multos florente3 ānos rex deinde ſuperbo Imperio:& ſæuis tenuit mezentius armis.Et ſubdit ꝙ ad ſuperbiam reſpicit:Quid memorem īfandas cædes? qd facta tyrāni?Ecce quem ſupbum primo regē dixerat mox tyrānum uocauit:ut & de ſceleſto Pygmaliōe prius dixerat li.i.Cōueniunt qbus aut odium crudele tyrāni:Aut metus acer erat.

Tyres cū.t.exili &.y.græco ſcribit̃:fluuius ē ſcythiæ:teſte Herodoto li.hiſto.iiii.& poſt iſtrum ſecūdus:fluitq; ruens ex borealibus grandiq; palude:atq; in circuitu ſcythiā detinet & nebridam terrā:huius hoſtium ipſo Herodoto referente incolunt hellines:q tyritæ ab eo flumine cognominantur.

Tiryns pria cū.t.exili &.i.latino ſequens cū.y.græco ſcribit̃:& ē generis fœminini:atq; teſte Homero lib.ilia. urbs mœnibus inſignis in peloponeſo.cū uero eſt generis maſculini:fluuius ē in argo.

Tirynthia prima cum.t.exili &.i.latino:ſequens cum.y.græco:penultima cu3.th.aſpirato:&.i.latino ſcribit̃ fuit teſte Plinio li.iiii.naturalis hiſto.urbs in achaia argo ꝓxima:& longe a mycenis.hāc eādem puto cum ea quæ Tiryns ab Homero uocata ē:ex qua cū genitus fuerit Hercules dictus ē Tirynthius.

Tyrditania prima cū.t.exili &.y.græco ſcribit̃:nomen eſt ꝓuinciæ hiſpaniæ.

Tireſia cu3.t.exili &.i.latino utrobiq; ſcribit̃: fuit teſte Homero li.x.odyſſeæ:Theban⁹ patria:& Peritri fili⁹ ut dixit Lactantius grammaticus. hunc dixit Ouidius cum forte duos angues coeuntes ꝑcuſſiſſet effectum fuiſſe fœminā:& ſeptem ānos in eo ſexu duraſſe:poſt quos cum iterum eoſdem comperiſſet percuſſis iterū anguibus in priorem formam redactus eſt.demum cū inter Iouem & Iunonem cōtentio fieret:qſnam maiorem ī coitu uoluptatem ſuſciperet mas an fœmina:aſſerente Iunone de uiro:& Ioue de fœmina:& hūc tāq̄ expertum ambo arbitrum cōuocaſſet:dedit ille ꝓ Ioue ſentētiam:hoc eſt maiorem in fœminis eſſe uoluptatem q̄ in uiris:ꝓ quo irata Iuno ipſu3 occæcauit.Sed pater oīpotēs ꝓ lumine adēpto Scire futura dedit pœnāq; leuauit honore.hunc monſtrat Statius multa thebanis uiuū prædixiſſe.ſed fugiens uictores thebanoꝝ in macedonia morit̃ & ſepelitur:poſtq; ſuam mortem apud inferos:ut late oſtendit Homerus in.xi.odiſſeæ multa futura prædixit Vlyxi deſcendēti ad inferos.Verum ut ſcribit Plinius li.vii.naturalis hiſto.Ex fœminis mutari ī mares nō fabuloſum ē.Inuenim⁹ enī inqt:in ānalibus.Q .Licinio Craſſo Caio Caſſio Lōgino Coſſ.Caſim pueꝝ factum ex uirgine:iuſſuq; aruſpicum deportatum in deſertam inſulam. Lycinus Mutianus ꝓditur a ſe uiſus:q prius fœmina nupſit:mox barbam & uirilitatē ꝓmeruit uxoremq; duxit.Et ſubiunxit idem Plinius:uidi etiā in aphrica mutatum in marē die nuptiaꝝ Lutium Coſſiciū ciuē theſbicanum.Ide3 ſacer Auguſtinus de cōiugiis ueteris ac nouæ legis tpe inquit:Imperatoris Cōſtantini manifeſtū ē puellam ī pte campaniæ in maſculum fuiſſe mutatam & romā ductum.

Tyrrhenus cū.t.exili &.y.græco:atq; duplicato.r.ſecūdoq; aſpirato ſecundū Priſciani doctrina3 ſcribit̃:fuit frater Lydi regis lydiæ:ut in dictōe Lydia uidim⁹:q regno lydiæ dimiſſo fratri ad maritimā tuſciæ deduct⁹ē quā tyrrheniā a ſe cognominauit.In qua tubaꝝ uſum primo adiuentū fuiſſe dixit Sophocles ī ea tragœdia quæ inſcribit̃ αἴας μαστιγοφόρος:quod Virgilius in.viii.æneі.confirmaſſe uidet̃ cum ait: Tyrrhenuſque tubæ mugire p æthera clāgor.Quod ſane a prædonib⁹ circa oras maritimas diſpſis ab Sophoclis expoſitoribus excogitatum fertur:ut ad prædas facillime cōuenirent.

Tyrrhus eodem mō ſcribit̃:nomē eſt uiri ꝓprium:cui ut ait Virgi.li.vii.ænei.regia parent armēta:& lata cuſtodia credita campi.ſ.regis Latini.

Tyro cum.t.exili &.y.græco ſcribit̃:dicitur nouus miles:hoc eſt hō ille fortis qui ad miliciam exercet̃: ut uidimus in dictione Tyrānus:cuius diminutiuū ē tyrūculus:& ad quācūq; artem illa poſſe referri dicunt. Iuuenalis ī ſatyra Atticus eximie inqt:Nec fruſtū capreæ ſubducere:nec latus aphræ Nouit auis noſter tyrunculus. Et notādū in tyrāno primam eſſe breuem:in tyrone & tyrūculo longam:licet eandem habeāt analogiam.Fuit etiā teſte Iuſtino li.xviii.nomen ꝓprium patris Didonis:& Pigmalionis:q a Virgilio & aliis non nullis Belus uocatur.Nec Sicheum maritum Didonis fuiſſe dixit:ſed nomine Aterbam:quem & ſacerdotē & regem fuiſſe dixit.

Tyrus cū.t.exili &.y.græco ſcribit̃:fuit urbs uetuſtate originis magnitudine & claritate(ut dixit Curti⁹ i.iii. de geſtis Alexandri)ante oēs urbes ſyriæ & phœniciæ memoranda.Et ut qdā ferunt dicta prius fuit ſarra. Fuitq; cōdita ab Agenore Priſci Beli filio in iſula ſeptuaginta milibus paſſuū a terra diuiſa. Sed Alexandri oppugnātis induſtria cōtinens terra facta fuit:quod Ouidius li.xv.metamorpho.tetigit cum ait:
Fluctibus ambitæ fuerant antiſa pharoſq;
Et phœniſſa tyros:quaꝝ nunc inſula nulla eſt.

Thyrſis cū.th.aſpirato &.y.græco in prima ſcribit̃:nomen eſt paſtoris ꝓprium.

T hyrſus cum.th.aſpirato &.y.græco ſcribitur:haſta quædam erat pampinis īuoluta:quam bacchātes in cho
reis deportabant.Ouidius li.faſtorū.iii.Fœmineos thyro cōcitat ille choros.Vnde & Thyrſigerus dictus ē
Bacchus.Seneca in Medea:Candida thyrſigeri proles.

T hyrea cū.th.aſpirato &.y.græco ſcribit᷑:inſula eſt pelopōneſi:ut dixit Herodotus li.hiſto.iiii.

T hyre eodem modo ſcribit᷑:nomen eſt loci.

T yrteus abſq̃ aliqua aſpiratōe &.y.græco ſcribit᷑:fuit poeta græcꝰ.de quo Plato ī li.de legibꝰ ſæpe meminit

T iſarantus cum.t.exili utrobiq̃ &.i.latino ſcribit᷑:fluuius eſt ſcythiæ:ut dixit Herodotus li.iiii.hiſtoriarum.
& ſecundus poſt ordeſſum.Inter quem (ut ait) & iſtrum ſunt fluentes ararus:honoparis:& ordeſſus: qui in
iſtrum decurrunt.

T iſana cum.t.exili &.i.latino:atq̃ unico.s.ſcribit᷑:nec eſt dictio græca:ut quidam uoluerunt:ſed teſte Priſcia
no libro.ii.eſt dictio latina.eſtq̃ ſuccus uel aqua ordei.Vnde tiſanarium deriuatur:quod eſt uas in quo po-
nitur uel tunditur uel coquitur hordeum.

T hyſſagetæ prima aſpiratur:ultima ſine aſpiratiōe ſcribit᷑:& duplicatur.s.populi ſunt ſcythici ultra ſauro-
matas & budinos uiuentes ex uenatōe:in quoꝝ territorio ut oſtendit Herodotus li.hiſto.iiii.flumina quat-
tuor magna fluūt:uidelicet Lycus cum.y.græco &.c.exili.Oarus.Tanais cum.t.exili &.i.latino. & Syrgis:
cuius prima habet.y.græcum.

T hyſbe cū.th.aſpirato &.y.græco ſcribit᷑:facitq̃ ī genitiuo thyſbes:fuit puella babylonia:de q̃ Ouidius.

T itan ſine aliqua aſpiratione:&.i.latino ſcribit᷑:q̃ & Titanus dicitur:fuit frater Saturni maior natu: & filius
Vrani:ut late uidimus in dictione Chronus.

T ityrus prima cum.t.exili &.i.latino:ſecunda cū.y.græco ſcribit᷑: ponitur a Theocrito & Virgilio laconum
lingua ꝓ quodam paſtore.& apud nos aries maior dici pōt.

T ityus eodem mō cum ſuperiori ſcribit᷑:hoc eſt prima cum.t.exili &.i.latino:ſecūda cū.t.exili ſimiliter &.y.
græco ſcribit᷑:fuit Iouis filius ex Eiara filia Orchomeni:quam Iuppiter Iunonis iram extimeſcens:in ſpecu
ſub terra abſcōdit:ob quod ex illa Tityus natus dictus eſt a poetis terræ filius:dicente Homero circa finem
libri.vii.odyſſeæ: Τίτυον γαιήιον υἱόν.Et Virgilio ſimiliter li.ænei.vi. Nec non & tityon terræ oīpotentis
alumnum Cernere erat.Hic cum Latonæ uim inferre uellet:ab Apolline ſagittis cōfoſſus:apud inferos ma-
gno cruciatu demergitur:ut Virgilius eodem li.vi.ꝓſecutus eſt:& Seneca in Hercule furēte ait: Præbet uo
lucri tityus æternas dapes.Ouidius in.i.de ponto:Sic incōſumptum tityi ſemperq̃ renaſcens Non perit ut
poſſit ſæpe perire iecur.Huius magnitudinē corporis nouē iugerū dixerūt poetæ:ut Tibullus:Porrectuſq̃
nouem tityus ꝑ iugera terræ Aſſiduas atro uiſcere paſcit aues.

T ithonus prima cū.t.exili &.i.latino:ſequens cū.th.aſpirato ſcribit᷑:fuit teſte Homero lib.x.iliados:Laome-
dontis regis filius:& Priami frater:ait enim: λαομέδοντα ἄρα Τιθωνόν τέκετο πρίαμόν τε.Et ut rettu-
lit Seruius ſuper.iii.Virgilii georgi.librum ubi ait poeta:Tithoni croceum linquens aurora cubile.Cū iu-
uenis eēt & forma decorus ab Aurora dilectus & raptus fuit:ex qua Memnonē genuit.Sed tādem poſt lon
giſſimam optatāq̃ uitam audita Mēnonis filii morte:in cicadam uerſus dicit᷑ a poetis:dicente Horatio:Lō-
ga tithonum minuit ſenectus.quod iō fictum puto:ꝙ cupiditate orientalis regni tractus:ubi nobis Aurora
cōſurgit:ex uxore eoꝝ locoꝝ ducta Mēnonem ꝓgenuit:quē deinde mortuum noſcens in bello troiano:&
paternū regnū deſolatum audiēs:ad quæſtus cōuerſus uitā finiuit:ut latius uidimus ī dictione Memnon.

T itus abſq̃ aliqua aſpiratione &.i.latino ſcribitur:nomen fuit clariſſimi romani principis filii Veſpaſiani:&
fratris Domitiani.

T lepolemus cum.t.exili &.e.abſq̃ diphthongo:atq̃ unico.l.ſcribit᷑:habetq̃ accētum in antepenultima:fuit
teſte Homero li.ilia.ii.Herculis & Aſtioches filius clarus rebus bellicis:& longo latoq̃ corpore redimitus.
Veꝝ (ut ipſe Homerus ait) quū ſimul ac ī domo materna ī iuuenilē ætatē adoleſceret.Lycamnion matris ger
manū oli bello eximium:tunc autē iā ætate ꝓuectū īteremit. Sꝫ cum cæteri Herculis ex illa filii nepoteſque
Lycāmi ultionē īterfecti minarent᷑: cōparata ingēti comitū manu claſſiq̃ quā feſtināter ædificaret impoſita
ꝓfugit.Tandē uariis agitatus caſibus Rhodū ꝑuenit:ibiq̃ īperium Rhodioꝝ q̃ tres ꝑtes diuiſi erāt:adeptꝰ
eſt.Ita eni Iuppiter huic apud illos beniuolentiā cōciliauerat.ſuppeditauitq̃ eiſdē ob hunc mirificas opes
affluentiſque diuitias. Tandem cum in bello troiano cum Serpedone filio Iouis & lyciorum rege: hoc eſt
nepos cum patruo depūgnaret ab eo interfectus eſt:ut longo pulchroque ſtilo Homerus libro quinto ilia-
dos enarrauit.

T molus cum.t.exili ſequente.m.in eadem ſyllaba:& unico.l.ſcribitur:mons eſt ciliciæ:ut oſtendit Herodotꝰ
libro hiſtoriarum quinto:& croco uino ac melle perfertilis.Vnde ait Virgilius libro primo georgicorum:
Nōne uides croceos ut tmolus odores India mittit ebur.Verum & a noſtris poetis nōnunq̃ ſuperadditum
fuiſſe.i.poſt.t.comperimus:ac dici timolus.Ouidius libro.vi.metamorphoſeos:Deſeruere ſui nymphæ ui
neta timoli.Nec aliter ipſe uerſus ſtare poſſit.In huius cacumine teſte Plinio homines centum quinquagin-
ta annis uiuere Mutianus auctor eſt.

T hoa cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit una ex nymphis filia Oceani & Tethyos.

T hoas cum.th.aſpirato ſcribiť:fuit rex in tauricā regione.De quo Ouidi⁹li.iii.de ponto inqt:Regna thoas habuit mæotide clarus in ora.Nec fuit euxinis notior alter aquis.Alius fuit rex lemni Liberi patris filius:& pater Iſiphyles.Alius Iſiphyles fili⁹ ex Iaſone.Alius fuit teſte Homero Andremonis fili⁹.At enī li.ii.iliados: θόας ἀνδραιμονος ηοσ.Fuitq; rex ætoloꝝ:ac eoꝝ dux in bello troiano: in quē iccirco tunc ætoloꝝ īpe-rium recidiſſe dicit:ꝙ & Oeneus ipſe:& dius eius filius Meleager deceſſerant.

T holus cū.th.aſpirato & unico.l.ſcribiť:dici pōt a noſtris teſtudo:quo uocabulo uſus ē Virgilius li.ix.ænei. cum ait:Si qua ipē meis uenatibus hauſi Suſpendiue tholo.Sed(ut ait Serui⁹)tholus ꝓprie ē ueluti ſcutum breue:quod in medio tecto eſt:in quo trabes coeunt:ad quos dona ſuſpendi cōſueuerant.

T omyris cū.t.exili ſubſequente.o.littera:ſecūda cū.y.græco:ultima cum.i.latino ſcribiť:fuit regina nobilis maſſagetarum in ſcythia:quæ Cyrum debellauit & interemit.De qua plene Herodotus li.hiſto. & Iuſtinus ſimiliter li.i.ſui epitomatis ſcripſerunt.

T omos cū.t.exili ſcribiť:dici pōt latine inciſio:ſeu ſectio.Nam deriuať a τέμνω:quod eſt incido uel ſeco.eſt locus in ponto iuxta phaſidis hoſtium memorabilis primo crudelitate Medeæ:quæ ibi fratrē ſuū Abſyrtuꝫ occidit:& in partes execuit. Sed magis memoria dignus exilio clariſſimi poetæ Naſonis:de quo idem ipſe libro tertio triſtium:

Hic quoq; ſunt urbes graiæ:quis credere poſſet?
Inter inhumanæ nomina barbariæ.
Huc quoq; mileto miſſi uenere coloni:
Inq; getis graias conſtituere domos.
Sed uetus huic nomen poſitaq; antiqtus urbe
Conſtat.& abſyrti cæde fuiſſe loco:ut late uidim⁹ī dictione Abſyrtus.Et ſubdit in fine eiuſdem epiſtolæ:
Inde tomos dictus locus hic:qa fertur in illo
Membra ſoror fratris conſecuiſſe ſui.

T homas cū.th.aſpirato ſcribiť a græcis:nomē eſt hebraicum uiri ꝓprium.

T hon huius thonos cū.th.aſpirato ſcribiť:fuit primus q apud ægyptios medicinam in artē redægit.De quo meminit Homerus li.iiii.odyſſeæ.Alius teſte Hellanico fuit rex canopi:ad quē cū Menelaus a troia cuꝫ Helena diſcedens:tēpeſtate maris deduceref:fuit primū ab illo anteq; Helenā cōſpiceret:grate ſuſcæpt⁹. Sed cum illam cōſpexit:uim Menelao inferre conatus:ab illo interfectus eſt.

T hoon cum.th.aſpirato & duplicato.o.ſcribiť:habet accentuꝫ in ultima:fuit teſte Homero li.xii.iliados:uir troianus ab Vlyxe interemptus.

T hootes prima cū.th.aſpirato:ſequente duplicato.o.ultima cum.t.exili ſcribiť:fuit teſte Homero li.xii.ilia. unus ex præconibus græcorum.

T hoota cū.th.aſpirato & duplicato.o.ultima cū.t.exili ſcribiť:fuit teſte Homero in odyſſea Phorci filia: ex qua Neptunus Polyphemū genuit.Quo etiam nomine qdam Phorci matrem nominauerūt.

T opotheſia prima cū.t.exili antepenultima cuꝫ.th.aſpirato ſcribiť:dici pōt loci poſitio uel deſcriptio.Nam topos locus:& θέσις poſitio diciť.Et rei ueræ a poetis & hiſtoricis fieri cōſueuit:licet nōnunq; abutantur: ut Virgi.in.i.æneidos:Portum in ſeceſſu longo apud aphricam deſcripſit:q teſte Seruio:non illic:ſꝫ apud hiſpanam carthaginem habetur.

T horax cū.th.aſpirato ſcribiť:tegmē ē pectoris:& a multis lorica traduciť.Virgi.ī.vii.Thoracas ahenos.

T orone cū.t.exili ſcribitur:fuit urbs ſithoniæ:ut in ea dictione uidimus.

T oreumata abſq; aliqua aſpiratōne ſcribiť:opera ſunt pulcherrime ſculpta.Saluſtius in catilinario tabulas: ſigna:toreumata emunt.

T hous cū.th.aſpirato ſcribiť:fuit teſte Homero unus ex troianis principibus.

T rabea cū.t.exili ſcribiť:nec græcā deriuationem habere puto:cui⁹nec latinam ſatiſfacientē adhuc comperi gen⁹ē ueſtis.de quo Suetoni⁹ī li.de genere ueſtiū inqt:Tria ſunt genera trabeaꝝ.unū qđ diis ſacrať:quod ē tātū de purpura.Aliđ regū qđ ē purpureū:hꝫ tamē albū aliqd.Tertiū augurale đ purpura & cocco mixtū

T hracia cū.th.aſpirato:&.c.exili atq;.i.latino ſcribiť:regio ē europæ quæ ab Herodoto aliiſq; auctorib⁹īter ꝑtes ſcythiæ poniť:& a θρακὺ:quod ē ferū ſeu temerariuꝫ nomen ſumpſit.Nam ferociſſimos hoīes alebat: qbus aſper corpoꝝ inerat cultus.Et ut nōnulli ferūt teſte Gellio li.x.noctium atticaꝝ:prius ſithon dicta fuit eius fines ſunt teſte Plinio li.iiii.naturalis hiſto. a ſeptētrione iſter:ab oriente pontus : & a meridie ægæum mare.montes habet æmum:rhodopen:& orbelon.Et ut Plinius li.vii.dixit:Cum uaria ſit mortalitas:& ad circūſcribendā ſeipaꝫ ingenioſa cōputat more thraciæ gētis:q̄ calculos colore diſtictos ꝓ experimēto cuiuſcūq; diei in urnam cōdit:ac ſupremo die ſuperatos dinumerat:atque ita de quoq; ꝓnuntiat.Iuxta qđ dixit Iuue.& a thracia threicius & threicia deriuatur:ut in dictione threiſſa uidebimus.

T ragœdia prima cū.t.exili:ſequens cū.œ.diphthongo ſcribiť:& habet accentū ſup diphthongo:cum reliq̄ breues ſint.Ouidius in.ii.de triſtibus:Omne genus ſcripti grauitate tragœdia uincit.Horatius ſimiliter. Effutire leues indigna tragœdia uerſus.Cōponiturq; ex tragos:q apud nos eſt hircus:& œdia cantus. Naꝫ

hircum

hircum pro præmio ſui cantus primi tragici: qui ruſtici & paſtores arant: reportare dicebantur: ut Horatiꝰ Carmine q tragico uilem certauit ob hircum. In quo tádé genere poematis floruerũt apud græcos Aeſchylus: Sophocles: & Euripides. Apud noſtros uero Accius: Pacuuius: Ouidius: q teſte Quintiliano in hoc genere Medeam ſcripſit. Et ꝙ̃tum potuerit ingenio clariſſime oſtendit. Sed his deperditis ſolus iam reſtat Seneca. De quo nec inter tragicos Quintilianus meminit. In ſuis tamen inſtitutionibꝰ illius uerſiculum nominatum inducit: quem ſane & in his tragœdiis: quas habemus olim comperi. Nec oẽs eiuſdem auctoris eſſe uidentur: ut uarietas ſtili diligenter ĩtuentibus indicat.

Tragus cũ.t.exili ſcribit': dicit' a noſtris hircus: quẽ nõnulli arietẽ eẽ uolunt. Vnde & tragopa auis dicit': quæ ĩ æthiopia aſiatica maior ẽ aquilis & cornibꝰ arietinis præfert caput armatum: ut ſcribit Solinus.

Tragelaphus cum.t.exili &.ph.aſpirato ſcribitur: nomen eſt compoſitum ex trago & elaphus: qui ẽ ceruus. Nam teſte Plinio libro.viii.naturalis hiſto. Species eſt cerui: barba tamẽ & armorũ uillo ab aliis diſtans: nec alibi ꝙ̃ iuxta phaſim amnem naſcens.

Tragemata cũ.t.exili utrobiq; ſcribit': & teſte Macrobio ĩ prĩo ſaturnaliũ li. ea ueteres noſtri appellauere bellaria. Et ut parum ſupra dixit. Significant aũt bellaria omne mẽſæ ſecũdæ genus.

Tralles cũ.t.exili & duplicato.l.ſcribit': urbs fuit in minori aſia: qua Metellus numidicus exulauit.

Trapeza cũ.t.exili &.z.cõſonante ſcribit': dicitur a noſtris menſa.

Trapezita abſq; aliqua aſpiratione: &.z.conſonãte ſcribit': nomen ẽ deductũ a trapeza.i.mẽſa: qua argẽtarii uti cõſueuerũt. Vnde trapezita argentarius a qbuſdam: a nõnullis uero nũmularius traducit'. Sed ĩpi græco uocabulo utitur Plautus in Curgulione.

Thraſybulus cuʒ.th.aſpirato & unico.s.ſequẽte.y.græco ſcribit': fuit uir athenienſis Lyci filius. De quo Aemilius Probus ait: Si per ſe uirtus ſine fortuna ponenda ſit: dubito an hunc primum oĩm ponam. Illud ſine dubio neminem huic præfero fide: cõſtantia: magnitudine animi: & amore in patriaʒ. Nam quod multi uoluerunt pauciq; potuerũt: ab uno tyrãno patriam liberare. huic cõtigit: ut a triginta oppreſſas tyrãnis athenas: e ſeruitute in libertatem uendicaret. Aliaq; magnifica confecit: quæ Iuſtinꝰ li.v. & alii nõnulli ſcripſerũt Verum ſequẽti tpe cum prætor claſſem ad ſiciliam appuliſſet: neq; ſatis diligenter in caſtri s eius agerentur uigiliæ: a barbaris noctu eruptione facta ĩ tabernaculo interfectus ẽ. Alius eodẽ nomine fuit teſte Herodo. libro hiſto. primo: mileſiorum tyrãnus.

Thraſymedes cũ.th.aſpirato &.y.græco ſcribit': fuit teſte Homero li.ix.iliados: Neſtoris filius.

Thraſus cũ.th.aſpirato ſcribit': nomen ẽ uiri: quod apud nos fiduciam indicat: quæ græce θράσος dicitur. unde & thraſumenum lacũ deductum dicimus.

Thraſumenus lacus cũ.th.aſpirato: & abſq;.n.ante.s.ſcribit': lacus ẽ in agro peruſino. De quo Liuius & plures alii loquũtur. Nam ſi.n.conſonans: ut qdam ſcribũt adderet': ita ut diceret' thranſumenus eẽt eius prĩa poſitione longa. quod ueꝝ non eſſe indicat Ouidius li.vi.faſtorum cũ ait: Sũt tibi flaminiꝰ thraſumenaque litora teſtes. Hũc lacum ſemel totum arſiſſe dixit Pli. circa finẽ libri.ii.natu.hiſtoriæ.

Thraſo cũ.th.aſpirato ſcribit': nomen ẽ ꝓprium uiri. De quo ſæpe Terentius.

Trechus cum.t.exili &.ch.aſpirato ſcribitur: fuit teſte Homero libro iliados.v.uir ætolus & in bello troiano ab Hectore interfectus.

Threiſſa cum.th.aſpirato &.i.latino atq; duplicato.s.ſcribit': nomen ẽ patrium a θρεισ maſculino: qđ ionica lingua thracenſem ĩdicat deductum: ubi diphthongus.ει.ſoluit'. Virgi.li.ænei.i. Vel qu alis equos threiſſa fatigat Harpalice. De quo ĩ dictione creſſa latius uidimus. Similimodo threicius dicitur.

Threnos cũ.th.aſpirato ſcribit': dici põt latine lamẽtum. Et generis eſt neutri: quod in funeribꝰ decantabatur Quo primum Simonides poeta lyricus apud græcos uſus ẽ. Et dicit' a θρῆνος: qui ẽ planctus.

Trieterica abſq; aliqua aſpiratione: &.i.latino utrobiq; ſcribit': erant Bacchi ſacra: quæ quia triẽnalia: hoc eſt tertio quoq; ãno ſumptuoſiora quotidianis orgiis agitabant': trieterica dicta ſũt: dicẽte Oui.li.ix.metam.

Vtq; tuo moto proles ſemeleia thyrſo
Iſmariæ celebrant repetita triẽnia bacchæ.

Idem & Seruius affirmauit ſuper id Virgilii libro æneidos.iiii.

Thyas ubi audito ſtimulant trieterica baccho
Orgia: nocturnuſq; uocat clamore citheron.

Tribrachus prima cum.t.exili &.i.latino: ſequens cum.r.poſt.b.ultima cum.ch. aſpirato ſcribit': pes eſt tres continens breues. Nam componitur ex tris: & αραχύ: quod eſt breue. ut Virgi.ĩ Alexi: Te corydon o alexi ubi don o a facit tribrachum: cum uocalis ante uocalẽ breuis fiat.

Triclinium abſq; aliqua aſpiratione & cum.i.latino ſcribit': dictio ẽ compoſita ex tris & κλίνη: qui eſt torus hoc eſt a tribus toris: qui iuxta menſas pro ſeſſione ponebant' eſt appellatum. Nam tres menſas in conuiuio apponere conſueuerant: iuxta quas & toros ſedebant. Iuue. in qnta ſatyra: Primo fige loco: quod tu diſcũbere iuſſus. Et ſubdit: Tertia ne uacuo ceſſaret culcitra lecto: Vna ſimus ait. Quare & pro loco ubi cõuiuabantur triclinium ponere conſueuerant. ut Quintilianus loquens de loco: ubi Simonides artem memoriæ

traditur iueniſſe inqt: Vix eo limen egreſſo triclinium illud ſupra conuiuas corruit. Cicero uero eundẽ locum traduxit cõclaue dicens: Hoc interim ſpatio conclaue illud cõcidit. Aliquibꝰ uero aliis diſcubitorium magis traducere placuit: & a triclinio architriclinus: ut in ea dictione uidimus.

Trigla cum.t.exili &.i.latino ſcribit̃: piſcis ille eſt: qui a noſtris mullus dicitur: qui & apud quoſdam græcos traductus eſt μύλλοσ.

Trimetra ſine aliqua aſpiratione & cum.i.latino ſcribit̃: nomen eſt compoſitum ex tris & metrum: quaſi triũ metrorum ideſt pedum.

Trinacria abſq; aliqua aſpiratione &.i.latino ſcribit̃: dicitur a nõnullis trinacris: & pro ſicilia ſumitur. Nam teſte etiã Seruio ſuper primũ æneid. græca dictio ẽ: qa tribus acris.i.ſummitatibꝰ ſeu ꝓmontoriis ꝓminet: uidelicet pachyno: peloro: & lilybæo: ut ĩ dictiõe ſicilia uidimus. Ob quod dixit Ouidius ſup.iiii. faſtorum:

Terra tribus ſcopulis uaſtum ꝑcurrit in æquor
Trinacris: a poſitu nomen adepta loci. Et li.xiii. metamorpho. inqt: Intrant
Sicaniam. tribus hæc excurrit in æquora linguis:
E quibus imbriferos eſt uerſa pachynos ad auſtros.
Mollibus expoſitus zephyris lilybæus: at arctos.
Aequoris exptes ſpectat boreamq; pelorus. Verum græci omnes poetæ & hiſtorici in oĩbus: quos legi emẽdatiſſimis codicibus nõ trinacriã cum.t.exili: &.r. poſt.c. ſed thrinacriam cum.th. aſpirato: &.c. exili ſubſequente.i.latino ſcribũt. ut Homerus in odyſſea: θρινακίην ἐσ νῆσον. Cuius deriuationem nec ego nec doctiſſimi græci: quos interrogaui reddere ualuimus.

Tripos cum.t.exili &.i.latino ſcribit̃: componiturq; ex tris & pos: qui eſt pes. Erãtq; tripodes teſte Seruio ſuper.iiii. æneidos: menſæ in templo Apollinis delphici: quibus ſuperpoſitæ phœbades uaticinabantur. De quibus in dictione gortina uidimus.

Thryoeſſa cũ.th. aſpirato &.y. græco: atq;.o.&.e. diuiſis ſyllabis: duplicatoq;.s. ſcribit̃: fuit teſte Homero li.xi. iliados: oppidũ ſupra alpheum arduo in loco poſitum: & ad poſtremũ regni pylii.

Thryos cũ.th. aſpirato &.y. græco ſcribit̃: fuit etiã teſte eodem Homero urbs ſub regno Neſtoris.

Triptolemus abſq; aliqua aſpiratione: & cum.p. ante ſecũdam.t. ſcribit̃: fuit teſte Ouidio li.iiii. faſtoruꝫ: filiꝰ Cæloi & Mænalinæ. Ad quos cum in loco: qui nunc cerealis eleuſis dicit̃: ipſa Ceres quærens Proſerpinam deueniret (hæc Cæloi rura fuerat ſenis) Triptolemuſq; eoꝝ filius ĩ cunis degeret: dum nocte pater & mater dormirent: gremio ſubſtulit illa ſuo: Terq; manu mulxit eũ: & tria carmina dixit. Et deinde in accenſo foco obruit humanum purget ut ignis opus.

Excutitur ſomno ſtulte pia mater: & amens
Quid facis exclamat: membraq; ab igne rapit.
Cui dea dum non uis inquit ſcelerata fuiſti:
Irrita materno ſunt mea dona metu.
Iſte quidem mortalis erit: ſed primus arabit:
Et feret: & culta præmia tollet humo.

Sane Iuſtino referente in ſecũdo ſui epitomatis: & Capella de nuptiis Mercurii: Triptolemus in ꝑtibus atticis uſum frugum primus adinuenit.

Triton abſq; aliqua aſpiratione &.i.latino ſcribitur: fluuius ẽ in libya defluens primo in lacũ grandẽ ſeu paludem tritonidis: deinde in mare libycuꝫ: in quo lacu dixit Herodotꝰ li. hiſto.iiii. inſulã eẽ noĩe pola: in qua ſigna ſunt aduentus Iaſonis: & alia plura: quæ idem auctor refert. Quin & ad hũc lacũ tẽporibus Ogygii regis Pallas uirginali ætate apparuiſſe fert̃: ex cuiꝰ noĩe & ipſa Tritonia dicta fuit. Vnde Lucanus li.ix. Hãc & pallas amat patrio quæ uertice nata Terraꝝ primam libyen. nam ꝓxima cælo eſt: Vt probat ipſe color: tetigit ſtagniq; qeta Vultus uidit aqua: poſuitq; in margine plãtas. Nam tanto ꝓcliuiꝰ dea credita ẽ: quãto minus ciꝰ origo ĩnotuit. Ob quod rettulit Herodotus dixiſſe quoſdã Mineruam ipſam filiã fuiſſe Neptuni: & ipſius paludis tritonidos: ſed patrẽ dedignatã dediſſe ſe Ioui: & a Ioue filiam recæptã: rurſuſq; & cũ ſcuta & galeas ægyptii adinuenerint: ipſam ex illis ad græcos tranſtuliſſe.

Triton eodem mõ ſcribit̃ ut ſuperior dictio: fuit marinus deus Neptuni filiꝰ: atq; Salathiæ. q ut dixit Virgiliꝰ in.x. æneid. Cærula cõcha Exterens freta: cui lateꝝ tenus hiſpida nãti Frons hoĩem præfert: in piſtrim deſinit aluus. quem ut etiã dixit Lucanus li.ix. Audit uentoſa ꝑflantem murmura cõcha Pontus: quod nõ fictũ: ſed uerum fuiſſe oſtendit Pli.li.ix. natu. hiſto. Et cum primum in tritonide palude aphricæ uiſum fuiſſe dicauit tritonis noĩe cognominatum uolunt.

Triumphus prima cum.t.exili &.i.latino a nobis ſcribit̃: q̃q̃ a græcis cum.th. aſpirato ſcribit̃: uidelicet θρίαμβος. Sed ut ait Priſcianus in.viii. fuit tranſlatio aſpirationis a prima ad poſtremã ſyllabam: q̃uo χύθρα olla in κύθρα cõmutatum fuit: quod ẽ ionicũ: & ἔνταυθα pro ἔνθαυτα. Ad cuius imitationem latini ꝓ θρίαμβος cum aſpiratione primæ: triumphus ꝑ tranſmutationẽ aſpirationis ꝓtulerunt. & ob id eodẽ Priſciano teſte.b. in.p. conuerſa eſt: qa.b. aſpirari non põt. Et erat triumphus honor maximꝰ: qui dari poterat du-

cibus romanis.Nam uehebat equis albis:qbus primus omniũ Camillus inuectus est curru inaurato:capite coronato lauro:& ante ipm triumphantẽ uict⁹ hostis oneratus colla catenis. Et peunte senatu capitolium ascendebat ad tẽplũ Iouis optimi maximi. Vbi mactato tauro albo:ad ppriam deinde domũ redibat. Verũ teste Plutarcho in uita Romuli.Si ipius Romuli imagines intuemur:nõ nisi peditẽ triumphos gesisse illuz uidemus.Et refert aliquos dixisse Tarquiniũ Demarati filium:hoc ẽ Priscum fuisse:q primus ob icredibilẽ sui animi isolẽtiam:hoc quod dixim⁹:triũphandi genus adiuenerit.Quĩ & referẽte Pli.i.xxxii.na.histo.tunica aurea triũphasse Tarqniũ Priscũ Verrius tradit.Sũt & nõnulli q Publicolã fuisse primum referunt.

T hryus cum.th.aspirato &.y. græco scribitur: fluuius est elidis:qui in alpheum decurrit:de quo meminit Homerus libro iliados secundo.

T ritees absq; aspiratione scribit:populi fuerunt achiuorũ:q teste Herodoto li.histo.i.soli mediterranei erãt

T rochæus prima cum.t.exili:sequens cum.ch.aspirato &.æ.diphthongo scribitur:pes est celer & uolubilis. Nam a trochos:quæ est rota deriuatur.Et ut quidam ferunt a Mercurio compertum.Constatq; ex longa & breui tẽporum trium:ut Cæsar:Caius.

T rochus cũ.t.exili &.ch.aspirato scribit:dicitur a nostris rota.

T rochistus pria cũ.t.exili:sequẽs cũ.ch.aspirato:ultima sine aspiratiõe scribit:dicit apud nos puã rotam.Nã diminutiuũ ẽ trochi:unde & cõpositiões quædã medicoꝝ i formam rotulæ trochisci uocabantur.

T rœzen cũ.t.exili &.œ.diph.scribit:fuit oppidũ atticæ regionis.Vnde trœzeni populi sunt cognominati.

T roglodytæ absq; aliqua aspiratione:& cum.y.græco scribit:sunt teste Pli.li.iiii.natu.histo.degeneres scytharum gentes a seruis ortæ.At uero Solin⁹ & Põponius dixerũt populos eẽ aphricanos i finib⁹ æthiopiæ.

T roia cũ.t.exili &.i.latio scribitur:fuit teste Liuio li.vii.de bello macedonico regio minoris asiæ:i qua Ilion fuit ciuitas cantatissima.Nõnunq; uero & p ipa urbe troia ponit.ut Oui.pria epistolarum heroidũ: Troia iacet certe.Et alibi i eadem epistola:Iam seges ẽ ubi troia fuit.Similiter Virgi.Et cãpos ubi troia fuit.Quæ teste Homero circa initium libri.iiii.oĩm quæ sub sole ac stellifero cælo sunt urbium qdem insignissima est troia.Et ut uidimus in primo hoꝝ cõmẽtariorum libro.o.&.i.apud græcos p diphthongum cõiungunt: quam nos diuidentes facimus.i.cõsonãtem.Nisi ea dictio fiat adiectiuã:in qua.i. diuisa ab.o.remanet uocalis:ut troius æneas:troia gaza:& similia.Deducitur inde etiam troiugena.ut Virgi.in.iii. Troiugena interpres diuũ.Dicebatur et troia teste Festo Lusus puerorum equester:& locus in agro laurente:quẽ primũ Italiæ Aeneas cum suis constituit.

T roizenus cũ.i.latino sequẽte.z.cõsonante:fuit Thrax fili⁹ Cæadi.& unus ex his qui uenerũt i auxilia troianorum:ut ostendit Homerus li.ii.iliados.

T rophæum cũ.t.exili &.ph.aspirato:sequẽte.æ.diph.scribit:licet maior græcorum ps aspirationem ab ipso p.amoueant:ac dicant tropæũ.Nam deriuat a τροπη sine aspiratiõe:quæ ẽ cõuersio:qa dux ille qui hostẽ cõuerterat:trophæum merebat.Qui uero ultra certũ numerum hostiũ occiderat:ita ut plenam uictoriam cõsequeret triumphũ mereri dicebat.Sane nõnunq; & arbor:in qua hostium spolia affigebant:& id ædificium in quo ducũ res gestæ inscribebant:trophæa illi⁹ dicta sunt:ut Marii cimbria:quemadmodum uidimus i dictiõe Roma.Nã ut rettulit Seruius sup.x.ænei.Salustius in historicis de Põpeio ait:Deuictis hispaniis trophæa in pyrenei iugis cõstituit:ex quo more i urbib⁹ trophæa figunt arcubus exædificatis.hæc ille. Itaq; trophæũ de spoliis Mezentii describẽs Virgi.in initio ipsius.xi.ait:

Ingentem quercum decisis undiq; ramis
Constituit tumulo:fulgentiaq; induit arma
Mezenti ducis exuuias tibi magne trophæum
Bellipotens:aptat rorãtes sanguine cristas
Telaq; trũca uiri.& reliqua.Nã sic quoq; a trophæis poni cõsueuerãt.ut Iuue.etiã i satyra Oĩbus in terris.
Bellorum eximie truncis affixa tropæis
Lorica:& fracta de classide buccula pẽdens.
Et curtum temone iugum:uictæq; triremis
Amplustre:& summo tristis captiu⁹ in arcu
Humanis maiora bonis credũtur.Nãq; i summitate arc⁹ captiu⁹ dux uti erat ex captiuitate tristis marmore effingebat.Sane trophæũ ipi Aeneæ dedit Virgilius nondũ & plenã uictoriã cõsecuto:q occiso Mezentio fugauerat exercitum.Nam plenæ uictoriæ(ut diximus)triumphus dicebatur.

T ropus cũ.t.exili scribit:dici põt modus:figura:uel cõuersio.Et ut diffinit Quintilian⁹ li.viii.de institutione oratoria:ẽ uerbi uel sermonis a ppria significatione ad aliã cuz uirtute mutatio.Circa quẽ inexplicabilis & grãmaticis inter ipos & philosophis pugna ẽ:quæ sint genera:quæ spẽs:q numerus:quis cui subiiciat: nos cæteris omissis necessarios maxime:atq; i usum recæptos diuersis i locis hoꝝ cõmentariorum exequemur. hæc modo in his ãnotasse cõtenti quosdã gratia significationis:quosdaz decoris assumi.& eẽ alios i uerbis ppriis:alios in translatis:uertiq; formas non uerboꝝ mõ:sed & sensuum:& compositionis.

T ropologia cum.t.exili &.i.latino scribitur:dicitur figurata locutio.Nam componitur ex tropos:quæ est

ſigura:& logos ſermo.

Thronus cum.th.aſpirato ſcribit̃:dicitur a noſtris ſedes.

Thucydides pria cũ.th.aſpirato:ſecũda cũ.c.exili &.y.græco:alia cũ.i.latino ſcribit̃.Et declinat̃ teſte Priſciã no in.vi.non ſolum huiꝰ Thucydidis: ſed etiã Thucydidæ.Fuit hiſtoricus grauiſſimꝰ apud græcos. Et teſte Quintiliano ẽ denſus & breuis:ac ſemper ſibi inſtans.

Tumba cũ.t.exili ſcribit̃:ubi.y.græcum ĩ.u.noſtrũ conuerſa eſt.Nam apud illos dicit̃ τῦμβη.Eſtq; locꝰ ĩfra terram cõcauus.& plærũq; ꝓ ſepulchro accipitur.

Thurinus cum.th.aſpirato ſcribit̃:genus eſt marini piſcis.

Thurion cũ.th.aſpirato &.i.latino ſcribitur:ciuitas fuit in ſinu tarentino:quæ ut puto ea eſt quæ ab aliqbus thurina uocatur.

Tuber cũ.t.exili ſcribit̃:& græcũ ab aliquibꝰ dicitur.Alii dicũt latinũ.& a tumore deduci uolunt.Et ut dixit Pli.li.xviii.na.hiſto.tubera uocant̃ hæc:quæ undiq; terra circũdata nulliſq; fibris iuxta aut ſaltẽ capillamẽtis fiunt.Nec utiq; exuberante loco in quo gignũt:aut rima ĩgerẽte cortice etiã ĩcludunt̃.Nec aliud eẽ poſſumus dicere q̃ terræ callum.Et ſubdit:Siccis hæc fere & ſabuloſis locis frutetoſiſq; naſcunt̃.excedũt ſæpe magnitudinẽ malichotoni etiã librali pondere.Duo eoꝝ ſunt genera:arenoſa & dẽtibꝰ inimica.Altera ſincera diſtinguũtur colore ruffo nigroq; & intus candido laudatiſſima aphricæ creſcũt.Et in ſequentibꝰ ſubdit.De tuberibus hæc tradũtur peculariter cũ fuerit ĩbres autũnales:ac tonitrua crebra tũc naſci & maximũ e tonitribꝰ nec ultra ãnũ durare:tenerrima aũt uerno eẽ.Hæc Pli.Iuxta quæ ait Iuue.in.v.ſatyra:

Fumat aper:poſt hũc raduntur tubera:ſi uer
Tunc erit:& facient optata tonitrua cœnas
Maiores:tibi habe frumenta aledius inquit
O libya diſiunge boues:dũ tubera mittas

Nam de libycis cultoribus locutꝰ ẽ:dum ait in ſatyra:Stẽmata quid faciũt:Parce & meſſoribus illis:
Qui ſaturant urbem circo ſcænæq; uacantem.

Tus cũ.t.exili ſcribit̃:& græce arborem ſui gũmi deſignat.Nam dicit̃ apud illos λιβανωτός:hoc ẽ λίβας quod ſuccũ uliginẽ deſignat:& τός tus generis neutri.Nõnulli uero aſpirandũ dixerũt.& a thyſia:quod ẽ ſacrificium:uel a theos:q ẽ deus deducũt.Et ut ait Pli.in.xii.na.hiſto. Tura præter arabiã nullis:ac ne arabiæ qdem uniuerſæ ſunt.Et ꝓſeqtur:Regio eaꝝ turifera ſaba appellat̃.Hoc ſignificare græci myſterium dicunt.hæc ille.Iuxta quod dixiſſe Virgiliꝰ priꝰ uidet̃ ĩ.i.georgi.Solis eſt turea uirga ſabæis.qđ cũ.æ.diphth. in penultĩa ſcribit̃.Sʒ in ſequẽtibꝰ ſubdit Pliniꝰ:Siluaꝝ longitudo eſt cœni.xx.latitudo dimidium. Cœnus patet Heratoſthenis ratione ſtadia.lx.hoc eſt paſſus qnq; milia:aliq.xxii.ſtadia ſingulis cœnis dedere.Attolluntur colles alti:decurrũtq; ĩ plana arbores ſponte natæ.Et infra ſubdit: Nec præterea arabũ alii turis arborem uident.ac ne hoꝝ qdem oẽs ferunt̃ nõ amplius eẽ familiaꝝ qnq;:quæ ius p ſucceſſiões id ſibi uẽdicẽt ſacros uocari.Ob id nec ullo cõgreſſu fœminaꝝ funerũq; cũ incidant eas arbores : aut metant pollui:atq; ita religione merces augeri.qdam ꝓmiſcuũ ius his populis eẽ tradũt in ſiluis.Alii p uices ãnoruʒ diuidi:nec arboris ipſius:quæ ſit facies cõſtat.Nam res ĩ arabia geſſimus:& romana arma in magnã ptem eiꝰ penetrauere.In quã(ut idẽ prius dixerat li.vii.)primꝰ Helius:Gallus romana arma ĩtulit.Quin & ut ad priora ſeqt̃ C.etiam Cæſar Auguſti filius inde gloriã petiit.Nec tamen ab ullo(quod eqdem ſcientia latina habeatur) arboꝝ earum tradita ẽ facies.græcoꝝ exẽpla uariant.Alii folio piri minoris dũtaxat:& herbidi coloris ꝓdidere.Alii lentiſco ſimilẽ ſubrutulo folio.Quidã terebynthũ eẽ.Et hoc uiſum Antigono regi allato frutice. Et in ſequẽtibꝰ etiam ꝓſequit̃:Quod ex eo rotũditate guttæ pependit maſculum uocatur. Cũ alias nõ fere mas uocet̃:ubi non ſit fœmina religioni tributum:ne ſexus alter uſurpet̃.Quod ideo rettulimus:ut id Virgilii intelligatur:quod ait in Damone:
Verbenas adole pingues:& maſcula tura.

Tuſcia abſq; aliqua aſpiratiõe &.i.latino ſcribit̃:uocabulũ ẽ græcũ teſte Pli.li.iii.natu.hiſto.dicente:Lydia:a quoꝝ rege tyrrheni:mox a ſacrificio ritu lingua græca tuſci ſunt cognomiati.Nã(ut uidimus)tus græcũ ẽ.

Appa cum duplicato.p.ſcribit̃:genus eſt uini.De quo uidimus in dictiõe Surrhentum Et tranſmittitur aliquãdo ad hoiem ignauũ illi uino ſimilẽ teſte Horatio in prĩo ſermonum:Euphidius uappæ famã timet aut nebulonis. Et paulo ſupius dixerat:Non ego auarum:Cum ueto te fieri:uappam iubeo:aut nebulonem.

Varus cũ unico.r.ſcribit̃:fluuius ẽ teſte Plinio li.iii.natu.hiſto.narbonẽſem prouĩciam ab Italia diſterminans.

Veſuuius cũ.i.latino ſcribit̃:mons ẽ campaniæ ab omni alio monte ſolutus:neapoli ad quattuor milia paſſuũ ꝓximus:uinetis oliuetis & qbuſdam fructiferis arboribꝰ refertꝰ Sed præ cæteris uini ubertate admirabilis:quod iam græcũ uocant.Hic ab auſtro pompeios ĩ radicibus:& ſarnum fluuiũ hʒ.Ab euro fere:ſed remotiꝰ beneuentũ.A uulturno Capuã.A circio neapolim.Eructauitq; quãdoq; cineres & ĩcendia ĩ formam pumiceaꝝ arenaꝝ:ita ut ex illis campi uſq; ad arborum cacumina itu-

muerint. De illo Martialis in. iiii. epigrãmmatum libro inquit:
Hic est pampineis uiridis uesuuius umbris:
Presserat hic madidos nobilis uua lacus.
Hæc iuga q̃ uisæ colles plus bacchus amauit:
Hoc nuper satyri monte dedere choros.
Hic ueneris sedes lacedæmone gratior illi.
Hic locus herculeo nomine clarus erat.
Cuncta iacent flãmis: & tristi mersa fauilla.
Nec superi uellent hoc licuisse sibi.
Nam tẽporibus Neronis & Traiani huiuscemodi admirabiles eructatiões euomuisse legimus: ita ut cũ Plinius secũdus: q naturalẽ historiam scripsit ex mesanẽsi classe: cui imperitãte Traiano præerat ad uisendum hoc spectaculum ꝓpius accederet: ab incendio absorptus est.

V calegon cum. c. exili & unico. l. & e. absq; diphthongo scribitur: fuit teste Homero libro iliados. iii. nobilis troianus: qui tpe belli obseniũ a re militari se cõtinebat. De quo Virgilius: Iam ꝓximus ardet Vcalegon idest illius domus.

V esulus cũ unico. l. scribit᷑: mons est teste Plinio in. iii. naturalis histo. altissimus ĩ finib⁹ ligurum: a quo padus formosissimus fluuiorum Italiæ oritur.

V enaphrum cũ. ph. aspirato scribit᷑: & ab Venere & ἀφρος: quæ est spuma: hoc est Veneris aphros deducit᷑ Oppidum fuit campaniæ nõ longe a suessa & aquino: ut ostendit Pli. li. iii. natu. histo. In cui⁹ agro optimũ nascebat᷑ oleum. Quare dixit Iuue. Venaphrano piscem ꝑfundit oliuo. Martialis in ultimo: Hoc tibi cãpani sudauit bacca uenaphri: Vnguẽtum quotiens sumis: & istud olet.

V icia cũ. c. exili & i. latino scribit᷑: estq; neutrũ apud græcos: & correctius bicia diceret᷑: eo quod βικιον apđ illos scribit᷑ cum betha: quæ in. b. nostrum cõmutatur.

V lyxes cũ. y. græco subsequẽte. x. consonãte scribit᷑: q̃q̃ apud græcos cum duplicato. s. scribit᷑: & o. uocali ĩ prĩo uidelicet ὀλυσσεύσ: ubi. d. i. l. etiã cõmutamus: sicut e cõtrario meditaris ꝑ melitaris. Fuit filius Laertæ regis ithacæ ex cõiuge Autholia: ut Homerus & poetæ nostri asserũt. De quo uidimus in dictiõe Sisyphus. Quare a patre cognominat⁹ ẽ Laertius. Ouidius li. v. tristium: Sic quõdam festũ laertius fecerat heros. Dictus ẽ etiam Itachus ab ithaca insula: in qua regnauit. Quin & Dulichius ab insula dulichia: quæ ĩ illius regno habebat᷑. Virgi. in Sileno: Dulichias uexasse rates. Similiter Naritius a naritia. Ouidius in prĩo de tristibus: Pro duce naritio docti mala nostra poetæ Scribere naritio nam mala plura tuli. Vlyxes similiter ut Achilles tertiæ ẽ declinationis. Nõnunq̃ tamen a poetis nostris in formã secũdæ declinatiõis ꝓfert᷑. Virgili⁹ in. ii. æneí. Et terrã altricem sæui execramur ulyxi: ꝑ Vlyxis: ut latius uidim⁹ ĩ dictione Achilles.

V lyxbona simili mõ cum. y. græco: subsequẽte. x. cõsonante scribi uolunt: q asserũt (ut Solinus) urbem eẽ in hispania ab Vlyxe cõditam. Quare nõnulli ulyxponam cu;. p. & non cum. b. scribi uolunt: quasi ab Vlyxe positam. De quo ob litteraꝝ uicinitatẽ cõtẽdere uolumus. Sed id quoq; ex qualitate locoꝝ: quæ cõmemorat Homerus in odyssea tpe nauigationis Vlyxis: multis nõ esse uerum uidetur.

V lula cũ simplo. l. ĩ ultima & penultima: auis ẽ a fletu denominata: hoc est ab ὀλολύζω: quod ẽ ululo.

V mbria cum. i. latino scribit᷑: & a uocabulo græco descendit: quod ẽ ὄμβρος: idest imber. Nam ea loca: quæ iuxta spoletũ: & iugo apœnino exposita sunt: ĩbribus quãdoq; oppressa umbriæ nomẽ accæperunt. Vel ut Antonius Augustus de orbis diuisione dixit: Vmbria dicta ẽ: qa (ut historiæ narrãt) tpe aquosæ cladis ĩbrib⁹ supfuerit. quod ueꝝ esse (ut ille dixit) montium altitudo põt fortasse cõprobare.

V rania cũ. i. latino scribit᷑: una ẽ ex musis: quæ apud nos cælestis interpretat᷑. De qua Ouidius ĩ. v. fastorũ ait: Excipit uraniе: fecere silẽtia cunctæ.

V rina cũ unico. r. & i. latino scribit᷑: græcum ẽ uocabulum: & a uerbo græco deriuatum: quod est ὀυρω: qđ est meio. Vnde ουρον descendit: quod latine qdem dicitur lotium: græce uero urina. Nec solum accipitur urina ꝑ ea aqua: quæ quotidie eiicit᷑: sed & ꝑ spermate genitali. Plinius li. viii. natu. histo. incõtinẽs inqt asinæ uterus urinam genitalẽ reddit: nĩ cogatur ĩ cursum uerberib⁹ a coitu. Iuue. in satyra Atticus eximie: Auribus atq; oculis cõcæpta urina mouet᷑. Et põt etiã ꝑ ipsa libidine capi. Vnde dixit idem poeta ĩ satyra Credo pudiciciam: Tuccia uesicæ non imperat.

V ri cum unico. r. scribit᷑: boues sunt agrestes: q teste Seruio super secũdum georgico. in pyrenæo monte nascuntur inter gallias & hispanias posito: quos dicit excæptis elephantis maiores aĩalibus cæteris esse. Et dici uros ἀπο των ὀρων: idest a montibus.

V ulcanus cum. c. exili scribit᷑. Fuit Iouis filius ex Iunone: qui deformis nasceret᷑: nec ei arrisisset Iuno: a Ioue e cælo fuit præcipitatus in lemnum. Ibiq; teste Seruio ĩ bucolicis nutritus a simiis. Homerus uero dixit a Tethye: & Eurymone Oceani filiam susæptum: ac nutritum fuisse: ex casuq; claudum effectum. Fuit deorum faber: qui & Ioui fulmina: & arma aliis diis contra gigantes fabricauit. Fecitq; monile Hermionis: coronam Ariadnes: arma Achillis & Aeneæ. & plura alia: quæ supra humanum ingenium fuisse uisa sunt. Nec ob ea

beneficia ad deorum menſam admiſſus eſt. Quapropter ſupplicauit Ioui ut ſaltem Mineruæ nuptiis iungeretur. A qua tamen ſpretus fuit: ut uidimus in dictione Erichthonius. Quæ & ipſe Virgilius tetigit in bucolicis qum ait:

Cui non riſere parentes:
Nec deus hūc menſa:dea nec dignata cubili eſt.

Habuitq; deinde Venerem uxorem: quam cum Marte adulterantem ſubtiliſſimis catenis deuinxit: ac diis omnibus propaluit. Alios etiam poſuit Cicero de natura deorum.unū quem Cæli filium dixit ex Minerua ſecunda Iouis filia:ex qua Apollinem genuiſſe refert.Secūdum hūcipſum:quem Iouis tertiū ex Iunone filium dixit.Alium filium Nili:q ab ægyptiis ægypti cuſtos creditur.

Anto cum.t.exili ſcribit':fuit teſte Heſiodo ī theogonia una ex nymphis Oceani & Tethyos filia.De qua meminit Virgilius in tertio georgicorum cum ait:
Drymoq; xantoque.

Xanthippe cum.th.aſpirato &.i.latino ſcribit':fuit Socratis uxor querula.

Xanthus cum.th.aſpirato ſcribit':fuit nomen fluuii troiani:ut uidimus ī dictione Simois.fuit etiam uir troian⁹ fili⁹ Phænopis:quē teſte Homero li.ix.iliados:Diomedes occidit in bello.Fuit & adhuc teſte eodē Homero libro nono:nomen equi cuiuſdam Hectoris.

Xanthii cum.th.aſpirato ſcribit':populi ſunt in aſia: q cum eorum urbs ab Harpago præfecto Ciri obſideret':uxores ſuas ac ſeruos una cū ſupellectili ī arce poſuerunt: eáq; igni ſuccéderūt. deinde oēs pariter cōtra Harpagū irruentes:bello ceciderunt:ut ſcripſit Herodotus li.hiſto.primo.

X enodotus cū.t.exili ſcribit':fuit hiſtoricus patria trœzenus.De quo ſæpe Plutarchus meminit.

X enocrates abſq; aliqua aſpiratione ſcribit':fuit uir calcedonius Agathenoris filius.Et a primis fere ānis Platonis auditor.erat teſte Laertio tardus ingenio:adeo ut cum illum Plato Ariſtoteli compararet:alterū fræno:alterum calcaribus indigere dicebat.Alioquin ſeuero ſemper ac ſerio habitu & ore perdurabat.In academia uixit:ut plurimum:ſiquādo ad urbem ꝓficiſcebatur turba omnis impudicorum eius tranſitum obſeruabat.Inquietandi ipſius gratia Phyrne nobile ſcortum dedita opera a quibuſdā intra eius cellā miſſa eſt:quæ eb eo orans lectuli ptem accæpit.Demum cum multa ne qcq̄ oraſſet:imperfecto opere diſcedēs:dixit ſe non a uiro:ſed a ſtatua ueniſſe.Quidam aiunt a diſcipulis eius Laydē intromiſſam:fuiſſeq; ipſū tantæ continētiæ:ut cum ſe ad libidinem incitari præſenſiſſet:pateret' uirilia ſecari & uri.Tanta fuit eius uerbis adhibita fides:ut cum nullius iniurati teſtimoniū admitteret':illi ſoli iuſiurandum athenienſes remitterent Erat adeo frugi:ut cum illi Alexander magnam pecuniæ quātitatem miſiſſet:ſublatis tribus milibus nūmorum atticorum(ne regia munera ſpernere uideret')reliquū remitteret:dicens illi pluribus opus eē:q plures enutriret.Ad Philippum olim cū cæteris miſſus:cum alios ſciret donis emollitos:& ſæpe cōuiuia celebrare neutrum ipſe horum fecit.Legatis poſtea dicentib⁹ Xenocratem fruſtra ſecū iuiſſe:comperta re ipſm duplici honore honeſtauere.Succeſſit ī academia Speuſippo:ſcholāq; tenuit uigintiqnq; ānis.morit' noctu cum in ſartaginem forte offendiſſet āno ætatis.lxxxii.Quinq; fuere eius nominis.Primus huius philoſophi ꝓpinquus.Cuius fertur oratio quæ inſcribitur arſinoetica de Arſinoe.Alius philoſophus & elegiæ ſcriptor nō ſatis probatus.Ita enim ſe habet res:ut poetæ quidem ſe oratione ſoluta uelint ſcribere:id efficiant:q uero pedeſtri oratōe ſcribere cōſueuerūt:ſi poeticæ ptes ſibi uendicare uelint nō cōſequāt' id:ex eo liquet:quod alterum naturæ:alterum artis ē.Alius fuit ſtatuarius.Alius odas ſcripſit.

X enodochium cū.ch.aſpirato &.i.latino ſcribit':dicit' latine hoſpitale. Nam eſt ξενων: ideſt peregrinorum: δεχόμινος:ideſt recæptiuus.

X enodorus græcū ē:quaſi ξεῖνος.i.peregrinū qd & egregiū denotans:& δωρον donū.Fuit nomē ſtatuarii de quo uidimus in dictione Coloſſus.Hunc Plinius lib.xxxiiii.natu.hiſto.(de quo uidimus)cælandiq; nulli ueterum poſtponendum.

X enophanes cū.ph.aſpirato ſcribitur:fuit colophonius Dexii:ſiue(ut dixit Apollodorus)Orthomenis filius.Cum.xx.eēt ānorum pulſus fuit a patria:& ī zada ſiciliæ:atq; catina morat⁹ ē.Et ſeipſo teſte.lxv. annis exulauit a patria.ſunt q eum neminem dicāt audiuiſſe.Scripſit elegias cōtra Heſiodum & Homerum.Fuit & alter Xenophanes ex leſbo poeta iambicus.

X enophon cum.ph.aſpirato ſcribitur:fuit philoſoph⁹ & dux inſignis Grylli atheniēſis filius:homo uerecūdus & ſpecioſus ultra q̄ dici poſſit:moratuſq; ꝓbus atq; omnibus gratus.Fuit Socratis diſcipulus & Platonis æmulus:dicente Gellio libro.xviii.noctium atticarum:Xenophon & Plato ſocraticæ amœnitatis lumia certare:æmulariq; inter ſe exiſtimati ſunt:quia Xenophon inclyto illi operi Platonis:quod de optimo ſtatu reipublicæ ciuitatiſq; adminiſtrandæ ſcripſerat:lectis ex eo duobus libris:qui primi ad lucem uenerāt ſe op

posuit:& contrá multa scripsit:quo audito ualde permotum fuisse Platonem ferunt. Hic teste Laertio oīm primus ex his:quæ a Socrate dicebantur notis excæpit.& in publicum edidit:commentaria scribens. Et primus omnium philosophorum scripsit historiam. Fuit etiam dux strenuus:& qui ex ultimis babyloniæ finibus exercitum reduxit asperis ac difficillimis itineribus per infestissimas gentes: ac barbaras incolumem in patriam conduxit. Septem fuere Xenophontes. Hic primus. Secundus similiter atheniensis Pitostrati illius frater:qui Epaminundæ uitam scripsit. Tertius Cous medicus. Quartus qui Hannibalis historiam scripsit. Quintus qui prodigia fabulosa commentus est. Sextus parius sculptor egregius. Septimus antiquæ comœdiæ poeta.

X erolophus cum unico.l.&.ph.aspirato scribitur:dici potest a nostris siccus tumulus & aceruus. Nam componitur ex ξηρόσ:qui est siccus:& λόφος tumulus. Namq; ex lapidibus & marmoribus strui consueuerat principibus tumulus. Hoc uocabulo utitur Priscianus li.i.cum ait:Epigrāmata quæ egomet legi in tripode uetutissimo Apollinis:q est in xerolopho Apollinis.

X erolibya antepenultia cū.i.latino:& penultia cū.y.græco scribit᷑:dici pōt latine sicca libya. Quo uocabulo utitur Seruius super.iiii.æneі.cū ait:Hiarbam Iouis Ammonis filium sic dici:qa cū Bacchus indiam peteret & p xerolibyam exercitū duceret.& reliqua.i.per desertam libyam.

X erxes cum duplicato.x.scribitur:hoc est tam in prima q̄3 i secunda. Fuit filius Darii regis persarū ex Atossa filia Cyri.patri successit in regno. Cui id potissimum illustre fuit:quod maximo post hominum memoriam exercitu terra mariq; bellum intulit græciæ:& quia numerus militum & nauium a scriptoribus latinis mendacissime legitur:curabo summam totius exercitus:quam fecit Herodotus ad unguem trāfferre:ita ut tantæ rei ueritas clarissima habeat᷑. Itaq;(ut ait ipse Herodotus)ex maiori asia collegit naues mille ducentas & sex:in quarum singula erant ex principibus asiæ populis ducenti uiri: qui ad summam quadraginta unius milium & ducentorum hominum ascendebant:nec sane pauciores:sed certo plures erant. Præter hos ex persis:medis: & sicæis in unaquaque illarum triginta alii uiri reliquorum duces dispositi erant: quorum summa ad trigintasex milia & centumoctuaginta ascendebat. Sicque uiri omnes: qui in præfatis nauibus erant: numerum implebant ducentorumseptuagintaseptem milium: & trecentorumoctoginta hominum Hocque ex maiori asia. Ex minori uero congregauit tria milia nauium:in quibus fuisse dicit ducentaquadraginta milia hominum. Sicque omnis hæc multitudo ad summam quingentorum & decem & septem milium: ac trecentorum octoginta hominum. Et hi omnes apti erant ad bellum. Ex peditibus habuisse illum dicit mille milia & septingenta milia hominum. Ex equitibus octoginta milia. Insuper in quadrigis libycis & arabicis:uiginti milia hominum. Ex thracia & insulis adiacentibus naues habuit centum uiginti. In quibus fuisse memorat idem auctor hominum uigintiquattuor milia. Quin & pedites congregauit ex Thracia:Pæonia:Herodia:Boottiea:Chalcidonia:Brygia:Pierea:Macedonia:Perrebia:Emenia: Dolopumque genere:& Magnetum:atque achæorum trecenta milia hominum. Quos omnes summatim computans præfatus auctor ait uirorum ad bellum collectorum fuisse bis mille milia sexcentaque: & quadraginta unum: ac trecentos & octuaginta uiros. Ita ut nullo pacto pauciores fuerint: sed longe plures. Insuper & alios in nauibus onerariis: & ad alia officia:& ministeria aduenisse dicit:quos absque aliqua dubitatione plusquam totidem fuisse testatur. Vnde totum exercitum computans fuisse asserit.quinquies mille milia: & ducentaoctuagintaduo milia hominum: septingentosque & sexaginta. Quæ quia incredibilia fere uidebantur: forte dixit Iuuenalis in ea satyra:quæ incipit Omnibus in terris:de isto Xerxe loquēs

Creditur olim Velificatus athos. De quo in sua dictione uidimus.
Et quicquid græcia mendax
Audet in historia constratum classibus isdem
Suppositumque rotis solidum mare.

Nam ut idem Herodotus latissime narrat:pontem struxit Xerxes super mare hellesponticum ab abydo urbe asiæ usq; in sestū urbem europæ. quod Lucanus in secūdo tetigit:cum de.C.Cæsare loqueretur:q incredibili ædificiorum mole Pompeiu3 in brūdusio claudere nitebatur cum ait:

Tales fama canit tumidum super æquora xerxem
Construxisse uias:multum cū pontibus ausus:
Europamq; asiæ:sestūq; admouit abydo.
Incessitq; fretum rapidi super hellesponti.
Non eurum zephyrūq; timens:cū uela ratesq;
In medium deferret athon.

Et subdit Iuuenalis ad ea:quæ supra rettulimus:

Credimimus altos
Defecisse amnes:epotaq; flumina medo
Prandente:

Vt de pluribus refert Herodotus.& nos aliqua diuersis in dictionibus annotauimus. Et supple Credimus

hæc madidis cantat quæ ſoſtratus allis. Difficilis nobis eſt locus iſte:cu; nihil certi de hoc Soſtrato legerimꝰ De quo ſi diuinare licet putamus illum fuiſſe poetam non celebrem : q de Xerxe nec bene canens:hæc oia: quæ rettulimus cōſcripſit.Quod ex auium tranſlatione indicare uidet̃:quæ madidis allis inepte uolare dicuntur.Et ponit deinde Iuue.illius fugam.Nam cū a græcis duce Themiſtocle nauali prælio uinceretur: & plurimæ illius naues caperentur:multæ ſummergerent̃:rex ipſe cū pauco exercitu ꝑ macedoniam fugiens: ꝑuenit ad ſeſtum:ubi cū ſolutum pontē hybernis tēpeſtatibus percæpiſſet:piſcatoria ſcapha mare trepidus ſulcauit.In corum atq; eurū ſolitus ſæuire flagellis Barbarus rex ideſt remis.

Acynthos cum.c.exili &.y.græco:atq;.th.aſpirato ſcribit̃:inſula parua eſt ī græco mari propinqua ætoliæ:urbem unicam eiuſdem nominis teſte Liuio ī ſexto de ſecūdo bello punico detinens.Et quia nemoribus abundat:dixit Virgilius in.iii.æneidos:Ia; medio apparet fluctu nemoroſa zacynthos. De qua locutus Vlyxes regi Alcinoo apud Homerum libro.ix.odiſſeæ ὄυτι ἐγώ τε ἧς γάιησ δύναμαι γλύκυτερον ἄλλο ἰδεσθαι: hoc eſt ego quidem nil dulcius in hac terra uidere poſſum.

Zacanthei cum.c.exili &.th.aſpirato ſcribitur:fuerunt teſte Polibio zacynthioꝶ coloni in medio pyrenei montis ſiti:& iuxta fluuiu; hiberum habitātes: ut & plurēs alii græci:qui circa illos inhabitant.

Z acharias cum.ch.aſpirato ſcribit̃:nomen eſt uiri ꝓpriu m hebræi.

Z amolſis cū.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Herodoto li.hiſto.iiii.Pythagoræ ſeruus: cui getæ putantes illum Saturnum eſſe ſacrificia impendebant.

Z elotypus cum unico.l.&.t.exili atq;.y.græco ſcribitur:dici pōt æmulator formæ.Nā zelus æmulatio eſt:& typos forma.Iuue.in ſatyra Si te ꝓpoſiti:Quas in uaginæ fronte ſolebat ponere zelotypo iuuenis prælatꝰ hiarbæ:hoc eſt iuuenis Aeneas:q ob decorem illatum a matre iuuenis uidebat̃: ac etiam Hiarbæ regi fuit ī coniugio a Didone prælatus.Quare Zelotypiam diffiniēs Chryſippus:dicebat teſte Laertio ægritudinem eſſe ex eo ꝓuenientē:quod adſit alteri:quod ipē nō habeas:aderat eni Aeneæ Dido:quam Hiarbas habere non potuit.Et dixit Iuue.in uaginæ fronte:ut id Virgilii exponeret:q de Aenea loquens in.iiii.ænei.īquit: Atq; illi ſtellatus iaſpide fulua Enſis erat.i.uagina.Nam ut ait Seruius in fronte & ſummitate uaginæ conſueuerunt precioſi lapides apponi.

Z eno cum.e.abſq; diph.& unico.n.ſcribit̃:fuit philoſophus cictienſis ex cypro græca ciuitate fœnicibꝰ frequēter accolis.Fuitq; Napſei:ſiue(ut alii dicūt)Demei filius.Et teſte Timotheo collo in alteram ꝑtem inclinatiore.Apollonius aūt tyrius dixit eū gracili corpore fuiſſe:ſtatu ꝓcero:& atra cute.Vnde illum Chryſippus palmitem ægyptiū uocabat.Crura habuit turgida & imbecilla atq; īfirma.Ob quod teſte Perſeo multas cœnas declinauit.Veſcebat̃ libēter ficubus recentibus:& ad ſolē paſſis.Auditor fuit Cratis.Stilpionem etiam & Xenocratē decēnio audiuit.Deinde cōuertēs ſe ad porticu;:quæ pyſianactia uocabat̃: ex uaria & multæ ſcientiæ pictura Polygnoti orationē formabat.Vnde uolens locū illum ſtabilē facere:atq; īuiolabilē ubi ad mille quadrīgentitriginta ciues necati fuerāt.Cœpit in illa docere:ad quē eo audiendū diſcipuli cōfluētes:q antea zenonii dicebant̃ ab ipſa porticu ſtoici ſunt uocati:ut Epicurꝰ ipē in epiſtolis atteſtatur.Siquidem & ante illum teſte Eratoſthene poetæ in illa morantes:dicti ſunt ſtoici:a qbus multum incremēti illa appellatio cœpit.Tanto in honore apud atheniēſes Zeno habitus eſt:ut apud eū claues urbis deponerēt.Ornarentq; ipm aurea corona & imagīe ærea.hoc ipm & ſui ciues fecere.Habuit auditores eximios:īter quos Antigonus cū ibat athenas eius erat auditor.Cui āliquādo hanc epiſtolam ſcripſit:rex Antigonus ſalutem dicit Zenoni philoſopho:Ego fortuna me qdem & gloria uita; tuá anteire exiſtimo.Cæterū diſciplinis ſtudiiſq; liberalibus:& pfecta fœlicitate:quá tute poſſides:lōge abs te præcelli ſentio.quocirca te orare ſtatui: uti ad me ꝓficiſcaris:id mihi perſuadens te preces meas minime irritas fieri paſſurum.Tu igit̃ modis oībus enitere:ut tuo cōtubernio fruamur.Hoc ꝓcerto habens te non mei ſolū:ſed oīm ſimul macedonum eruditorem fore.Nam q macedoniæ regem erudit:atq; ad uirtutē ībuit:tum & ſubditos quoſq; inſtruere ad fortitudinem & ꝓbitatē certum ē.Nam cuiuſmodi fuerit dux:tales ut plurimū ſubditos fieri ē neceſſe. Vale. Cui Zeno reſpondit dicēs ſe maxime laudare eū:quod ſtudiū nō uoluptatē ſequeret̃:quæ aīos adoleſcentuloꝶ effœminat.Porro ſi adiiciat̃ modica exercitatio:neq; deſit præcæptoris copia:mature eū poſſe ad pfectionem ꝑuenire.Se aūt non poſſe ad ipm ꝑgere ſenectute īpeditum:quod iam eēt octogenariꝰ:ſed ſe mittere ad eū quoſdá ex cōtubernalibꝰ ſuis qbus ſi ſtudioſe uteret̃:beatitudinē ueram cōſequeret̃.Miſit aute; Perſeum thebanūq; Philonidem:ut patet in decreto athenienſiū de illo.Hic adoleſcentulo cuidam inepta multa loquēti ait:Ideo duas habemꝰ aures:os aūt unum:ut.ſ.multa audiamus:pauca uero loquamur.Nonageſimo ætatis ſuæ áno deceſſit incolumis:integer:ac ſine morbo.Nam ut rettulit Apollonius cu; abiret ex ſchola lapidē offendens digitum perfrægit.Manu uero terra; feriens illud ait:ex Niobe uenio:quid me uocas?Et cōtinuo ſe ſtrāgulās iterūt.Quo mortuo ſtatuere illi atheniēſes ex publico ſepulturá ī ceramico.

Scripſitqꝫ plura & uaria. Crudis cibis ũtebatur: & tenui pallio. Pueris ſemel aut bis tantũ teſte Laertio uſus eſt: & ancillula quadã: ne ſexum odiſſe uideretᷣ. Erat ad eũ facilis aditꝰ. Euitauit ne nimis eẽt popularis. Nec tamen pluſq̃ cũ duobus aut tribꝰ ambulabat. Fuerẽ Zenones octo. Primus eleates Pyretis filius teſte Apollodoro. Parmenides uero dixit illum fuiſſe natura filiũ Teleutagoræ: adoptiõe uero Pyretis. Fuit teſte Platone ſtatura ꝓcera: quẽ uocat ſophiſtam Eleatẽ. Hunc iuentorẽ fuiſſe dialecticæ ſicut Empedoclẽ rhetoricæ teſtis ẽ Ariſtoteles. Is cũ Nearchũ tyránum: ſiue Diomedontẽ ꝓfligare uellet captꝰ ẽ teſte Heraclide. Et cũ de cõiurationibꝰ iterrogaretᷣ uolens ſignificare tyránum deſtitutũ: rettulit oẽs illius amicos cõſcios eẽ. & cũ ſimulaſſet ſe uelle ad illius aurem alloqui: ipſam mordicus appræhenſam ꝑforauit. uel teſte Demetrio naſum arripuit. Dixitqꝫ ad ciues: admiror ueſtram uecordiã: ſi hoꝝ gratia: quæ patior tyráno ſeruire ſtatuitis. Sed cũ complices cõiurationis ꝓferre cogeretᷣ: cõciſam dentibꝰ linguam ĩ os tyráni cõſpuit: quo facto ciues tyránum lapidauerũt. Secũdus fuit ſtoicus: quẽ ſupra diximus. Tertius rhodius. Quartus hiſtoricus q Pyrrhi ĩ Italia geſta ſcripſit: epitomaqꝫ romanaꝝ & carthaginenſiũ reꝝ. Quintꝰ Chryſippi diſcipulus. Sextꝰ medicꝰ acutæ itelligentiæ. Septimus grãmaticꝰ: cuius epigrãmata feruntᷣ. Octauus Sydoniꝰ philoſophus epicureꝰ q de regno ſcripſit. De repu. De nuptiis. De ĩpietate Thyeſtæ. De amoribꝰ. Cõmẽtaria ĩ leges Platõis li. vii.

Z ephyrus cũ. y. græco ſcribitᷣ: uentꝰ ẽ occidentalis. De quo Oui. in primo de triſtibus:
Nunc zephyrus ſero ueſpere miſſus adeſt.

Z etis cũ. t. exili: & . i. latino ſemꝑ apud græcos ſcriptũ cõperi. q̃q̃ multi ex noſtris ſcribãt Zetum cũ. u. in fine & non cũ. i. Fuit filius Boreæ ex Orithyia: & frater Calais.

Z ethus dñ cũ. th. aſpirato ſcribitᷣ: fuit teſte Homero in. xi. odiſſeæ: filiꝰ Iouis ex Antiopa: & frater Amphiõis.

Z eugma cũ. eu. diph. ſubſequente. g. ſcribitᷣ: dici põt latĩe cõnexio. Nam figura ẽ: quæ tũc quoqꝫ fit cum plures ſenſus uno uerbo clauduntᷣ. Quod tribꝰ cõtingit modis. aut in prĩo uerbo: ut currimus nos & tu. & tũc dicitᷣ ꝓtozeugma. In medio: ut tu curris & ille. & tũc dicitᷣ meſozeugma. In ultĩo: ut Hic illius arma: Hic currus fuit. Similiter Terentius: Hoc tp̃e obſequium amicos: ueritas odium parit. Et dicitur hyſterozeugma cũ y. græco aſpirato.

Z euſis cũ. eu. diph. ſubſequente. s. & . i. latino ſcribitᷣ: fuit pictor Heracleotes maximꝰ ſua ætate. i. olympiade qnta: & nonageſima. Hic teſte Pli. xxxv. natu. hiſto. pẽniculum ad magnã gloriã ꝑduxit. Opeſqꝫ tantas acquiſiuit: ut inſtitueret donare opera ſua: eo quod nullo precio ſatis digno ꝑmutare poſſe diceret. Aequales eiꝰ & æmuli fuere Timãtes: Androgides: Theopompas: & Parrhaſius: q deſcendiſſe cũ Zeuſide in certamẽ traditur: ut uidimus in dictiõe Parrhaſius. Idem teſte eodẽ Pli. fertᷣ pinxiſſe puerum uuas ferentẽ: ad quas cum aduolarent aues: ꝓceſſit iratus operi & dixit: Vuas melius pinxi q̃ puerum. Nam ſi & hoc conſummaſſem aues ipſæ timuiſſent. Idem etiã Quintiliano teſte luminũ umbrarũqꝫ dicitᷣ iueniſſe rationẽ & plus membris corporis dedit. Id amplius atqꝫ anguſtius ratus: atqꝫ (ut exiſtimant) Homerũ ſecutus: cui ualidiſſima quæqꝫ forma etiam in fœminis placet.

Z euxo cũ. eu. diph. & . x. cõſonãte ſcribitᷣ: fuit teſte Heſio. ĩ theogõia una ex nymphis filia oceani & tethyos.

Z odiacus cũ. i. latino: & . c. exili ſcribitᷣ: dici põt a nobis aĩalis. Nam circulus ẽ ſignoꝝ: quæ in formam aĩalium figurantur: & a ζωον: quod ẽ aĩal deriuatᷣ: ut aries taurus. & reliqua. Cingitqꝫ totum cæluꝫ in obliquũ: hoc eſt cancro circulũ æſtiuũ: & capricorno hyemalẽ contingens. Vnde dixit Virgilius in primo georgicorum:
Obliquus qua ſe ſignoꝝ uerteret ordo.

Z opyrus cum. y. græco ſcribitᷣ: fuit Megabizi filius: cuiꝰ opera & induſtria (ut dixit Herodotus ĩ. iiii. hiſto.) Darius babylonem cæpit.

Z uthus cũ. th. aſpirato ſcribitᷣ: fuit teſte Homero in. x. odiſſeæ: Aeoli filius ex Lepatra.

IOANNIS Tortellii Arretini cõmentarioꝝ grãmaticoꝝ de Orthographia dictionũ e græcis tractaꝝ opus per Hermanũ Lichtenſtein colonienſem: Venetiis pridie Idus Nouembres accuratiſſime impreſſum: Anno ſalutis. M. CCCC. LXXXIIII.

PRIMARIO LITTERARII ORDINIS VIRO CONSTANTINO ROBEGANO NOTARIO TARVISANO HIERONYMVS BONONIVS .P. .S. .D.

Vorundam Hominum iſtis temporibus uaniloquentias: qui dum cæteris detrahunt ſibi plurimum aſcribere opinati: neminem uirum doctum cui non allatrent intactum relinquũt: æquo animo ferre non poſſum Conſtantine uir optime. Neqꝫ enim ingratitudine qua iſti hac in re potiſſimuꝫ coarguuntur: quicq̃ mihi ſtultius uidetur. Siquidem Guarinus ille Veronẽſis: Laurentius Vallenſis: Arretini: Georgius Trapezuntius: compluresqꝫ alii doctiſſimi: qui romanam linguã maiorum incuria tanq̃ ædificium putre uetuſtate collapſum: oblitteratam prope extinctamqꝫ magno cũ labore ac ſtudii diligentia reſtituere

ut his ducibus qcqd boni in re litteraria habemus:simus maxime consecuti:caninis morsibus undiq; dilaniantur. Nec ē qui magnis saltem nominibus parcat. O stoliditatem insulsissimaʒ:cæteros tacebo:de Ioanne Arretino pro loco tantum loquar. Quæ ante laboriosissimum hoc opus orthographiæ apud latinos inquam habebatur ratio? Nulla prorsus. Latinitas græcitatis cōmercio egebat: usq; adeo ut neutram merito nosce putaret q alteram tantuʒ sciret. Græcæ dictiones ex cuiusque arbitrio scribebantur: nec ullus rationi aderat modus. parum id quidem. At qui codices corruptissimos deprauatissimosque Ciceronem: Liuium: Plinium: Quintilianum: Gellium: auctores eloquentissimos uix loquentis habebamus. Historiarum uero græcarum Strabonis: Herodoti: Thucydidis ignari omnino eramus. Quæ impræsentia apud Tortellium diligentissimum auctorem pro locis aperta: ut nunc discipuli præcæptoribus olim doctiores sint effecere. Gratiæ habendæ huic reliquisq; q difficiles nobis aditus monstrarunt: gratiæ habendæ essent: Non litteras ignorasse (quod de Tortellio audiui quosdaʒ obloqui ausos) publicandi. Qui tamē si nōnunq; aliqd (ut eoꝝ loquamur more) insipidum: aliquid minus gratum ꝓmunt: quandoq; bonū Homeruʒ dormitasse etiānum recensendum: Non omnis porro posse oia: Nō oia eidem deos dedisse ut Annibali Maharbal aio uersandum foret. Cæterum qa temeritatis atq; ignorantiæ fronti meæ indelebile stigma inustuʒ iri præmonitus sum: quippe q castigandi operis in quo (ut aiunt) plurima errata: ac perperam dicta sunt: grauē & uiribus meis longe imparem ꝓuinciam audacter subierim. Vnuʒ ꝓfiteor: nouisse me censuræ meæ nō ēē tanto operi addere necessaria: aut demere superuacania: neq; nouū opus conficere uoluisse. Verum operā potius dedisse: ut ea archetypa haberentur in exēplar: quæ auctor ipse subtegminis alieni haud idigus intexuerat. Cuius rei Blasium lignaminiū patauinū uirum sane integerrimū nec doctum minus tibi queādmodum familiarem Constantine sincœrum testem appello. Is Tortellii sui ꝓ solita in oēs humanitate mihi copiam cuʒ fecisset: omne hac in te consiliū meum plane intellexit. Nolle qcq; peruertere ꝓcurantem utiq; ut Tortelliꝰ non ut Hieronymus scriberet. Siqui tamē caracteres inuersi: litteræ duplicatæ ubi simplices debuissent poni: aut ecōtra: alia pro alia: exilis pro densa: repetita syllaba: aut prætermissa: interlegēdum occurrerint: nō meæ inscitiæ uerum celeritati librarioꝝ tribuatur. Nec tamen tales hi erunt errores: ut nō facillime castigaturus sit culpam in me nullam relaturus benignus interpres. Tu interim bene uale: & quod facis me ama.

EIVSDEM HIERONYMI CARMEN IN PRIMI IMPRESSORIS COMMENDATIONEM.

Tingere dispositis chartas quicunq; metallis
  Cœpit: & insignes edidit aere notas:
Mercurio genitore satus: genitrice Minerua
  Præditus æthereæ semine mentis erat
Non illum Cereris: non illum cura Lyæi
  Terrenæ tenuit non opis ullus amor:
Copia librorum cupidis modo rara Latinis
  Cum foret: auspiciis illius ampla uenit
Improbus inumeris librarius ante talentis
  Quod dabat: exigua nunc stipe ūendit opus
Historiæ uenere Titi: se Plinius omni
  Gymnasio iactant Tullius: atq; Maro.
Nullum opus (o nostri fœlicem tēporis artem)
  Cessat in arcano bibliotheca situ.
Quem mō rex: quē uix princeps mō rarus habebat
  Quisq; sibi librum pauper habere potest
Redditus hac etiam nuper Tortellius arte
  Plurimus: e scribas: qua ratione docet.
Hunc eme q lingua cultus cupis esse latina
  Hunc eme grāmaticus q cupis esse bonus
Quæ geminãda notis fuerit tibi syllaba: simplex
  Quæue sit: exilis: densaue: doctus eris.
Postmodo qui fuerit grato si cōmodus usu:
  Has memor assiduis plausibus ede preces
Artifici semper faueant pia numina sancto
  Vtilis effluxit cuius ab arte liber.

.L. .V. .F.

allen cd/r.

Br

mending and backing C/f

~~com xa~~







